GRÓF ESZTERHÁZY ANTAL

KURUCZ GENERÁLIS

TÁBORI KÖNYVE.

1706—1709.

FÜGGELÉK:

GRÓF ESZTERHÁZY DÁNIEL TÁBORNOK JEGYZŐKÖNYVE, 1708.

A M. TUD. AKADÉMIA
TÖRTÉNELMI BIZOTTSÁGÁNAK MEGBIZÁSÁBÓL

KÖZLI:

THALY KÁLMÁN.

BUDAPEST.
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.
1901.

Ára 20 korona.

GRÓF ESZTERHÁZY ANTAL

KURUCZ GENERÁLIS

TÁBORI KÖNYVE.

1706—1709.

FÜGGELÉK:

GRÓF ESZTERHÁZY DÁNIEL TÁBORNOK JEGYZŐKÖNYVE, 1708.

A M. TUD. AKADÉMIA
TÖRTÉNELMI BIZOTTSÁGÁNAK MEGBIZÁSÁBÓL

KÖZLI:

THALY KÁLMÁN.

BUDAPEST.
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.
1901.

Az Athenaeum r. t. könyvnyomdája.

TÁJÉKOZTATÓ.

A Rákóczi-Bercsényi-féle nagy szabadságharczot tudvalevőleg maga a nép kezdte, aminthogy a hadsereg is eleinte tökéletesen néphad-jellegű volt. Azonban csakhamar a nemesség, úgyszólván a nemzet egész köznemessége, sőt utóbb a főúri osztály hazafiasabb része is a mozgalomhoz csatlakozván, a vezérszerepet ők vették át, s így az egész küzdelemnek mindinkább aristocraticus színezete lőn. Legjobban kidomborúl ez az aristocrata, majdnem olygarchai jelleg a kurucz hadsereg tábornoki karában.

Rákóczi fejedelemnek összesen huszonöt, — vagy, ha a néhány hónapig itt működött lengyel Gruzinszkyt is ideszámítjuk, — huszonhat tábornoka közűl [1]) *nyolcz gróf,*[2]) *hét báró,*[3]) tehát *tizenöt mágnás-tábornoka* volt; míg a hasonlíthatlanúl nagyobb

---

[1]) A *brigadérosokat,* mint a kik a fejedelem hadseregében életbe léptetett franczia rendszer szerint külön rendfokozatot (rangosztályt) képezének, nem számítjuk tábornokoknak. A lovas-, gyalog- és tűzér-brigadérosok összes száma valami harminczra rúgott.

[2]) Név szerint: a fővezér (generalissimus) *gróf Bercsényi Miklós, gróf Forgách Simon* tábornagy, *id. gróf Barkóczy Ferencz* tábornagy, *gróf Eszterházy Antal* tábornagy, *gróf Pekry Lőrincz* tábornagy, *gróf Eszterházy Dániel* altábornagy, *gróf Csáky Mihály* altábornagy és *gróf Mikes Mihály* székelyek generálissa, altábornagy = 8. (A zólyomi gróf Eszterházy István szintén »generális«-nak iratik ugyan némelyektől olykor, de nem volt az, sem tulajdon ezreddel nem bírt, és katonailag csak eleinte szerepelt némileg.)

[3]) Név szerint: *báró Károlyi Sándor* tábornagy, *báró Sennyey István* altábornagy, *báró Petrőczy István* tábornok, *báró Andrássy István, Pál* és *György* tábornokok, végre *báró Palocsay György* (1710.) tábornok = 7.

számú köznemesi rend csak *tíz tábornokkal*[1]) vala képviselve, a polgári rend pedig egyetlen-egygyel sem; sőt nem-nemes származású brigadérost is csak kettőt ismerünk: Esze Tamást és Czelder Orbánt.

Ehhez még, a magasabb tábornoki rendfokozatokat mind a mágnások foglalták le maguknak. Az akkoriban nálunk uralkodott közfelfogás szerint ugyanis a *köznemes*, ha még olyan vitéz és kitűnő hadvezér volt légyen is: legföljebb a tábornoki (»generális-főstrázsamester«, ma: vezérőrnagy) rangig vihette föl a maga sorát; tábornagygyá vagy altábornagygyá már csak főúri sarjadék lehetett. Igaz, hogy azután a kiválóbb nemesi tábornokok nagyobb hatáskört nyertenek s állandóúl önálló vezényletekben működének, míg a mágnás-tábornokok többsége folyton nem is szolgált, — hanem otthon, családi váraiban, kastélyaiban pihent, vagy (pl., mint Senynyey cancellár,) polgári méltóságokat töltött be, és csak koronként kapott egy-egy commandót.

A tizenöt mágnás-tábornokot a fejedelem részint előkelő származásukért, részint azért emelé ezen méltóságra, mivel legtöbbjük már a császári és királyi hadseregben is ezredesi ranggal bírt, habár csak egynehányuk áll vala is ott tényleges szolgálatban. Sőt némelyikük (pl. Károlyi Sándor, Csáky Mihály, Andrássy István, Mikes Mihály) semminemű katonai ranggal nem bírt annakelőtte, — de hát főurak voltak! . . .

A jelen kötet anyagát szolgáltató mind a két *Eszterházy* is e mágnás-tábornokok közé tartozik, még pedig »*Antal úr*« a legelőkelőbb fajtából; azonban ők mindketten már a királyi hadseregben ezredesek valának; az idősebb, »*Dániel úr*«, még

---

[1]) Név szerint: *Bottyán János* tábornok (de számos ízben tábornagyi szerepkörrel), *Gyürky Pál* tábornok, *Orosz Pál* tábornok, *Thoroczkay István* tábornok, *Berthóti Ferencz* kassai vice-generális, *Berthóti István* érsek-újvári vice-generális, tábornok, *Galambos Ferencz* tiszántúli vice-generális, *Bagossy Pál* tábornok, *Nagyszeghy Gábor* (1710.) tábornok és *Ebeczky István* (1711.) tábornok = 10.

1691-ben kapta a török ellen végbevitt vitézi tetteiért ezredesi decretumát, I. Lipót császár-királytól.

De szóljunk először kötetünk főtartalmának hőséről, Antal úrról.

Galánthai és Fraknai Gróf *Eszterházy* [1] Antal, atyai s anyai származásánál fogva, még a fényes Eszterházy-családban is a legelőkelőbb sarjadékok egyike vala. Az idősebb, a fraknai ágból, a nagynevű Miklós nádor vonalán, mint ennek egyenes ivadéka származott: elsőszülötte a nádor ifjabb fiának, gróf Eszterházy Ferencznek, Pápa, Devecser, Gesztes és Sempte s részben Fraknó, Lánzsér várak örökös ura és főkapitányának s hitvesének, gróf Thököly István és gróf Gyulaffy Mária legidősbb leányának, a Thurzó nádori ivadék, gróf Thököly Katalinnak, Thököly Imre fejedelem, a »kurucz király« testvérnénjének.

És így gróf Eszterházy Antal, a vitéz kurucz generális, Thurzó György nádor dédunokája, Eszterházy Miklós nádor unokája, herczeg Eszterházy Pál nádor és gróf Thököly Imre fejedelem unokaöcscse volt. E magas olygarchai születésére czéloz Rákóczi, midőn Emlékirataiban írja róla: »*Sa naissance fut cause, que je le fis Général*«.[2]

Antal úr atyja, az említett gróf Eszterházy Ferencz, ki 1641. január 17-én született, korán, már 1683. október 16-án halt meg, Lánzsér várában, és pedig az ekkor hatalmának tetőpontján állott sógora, Thököly fejedelem hűségében, a kinek — a nagy török tábor előnyomulásakor s a bécsi ostrom ideje alatt — a gróf Batthyányiak, Nádasdyak, Drasskovichok, Erdődyek és más dunántúli főurak példáját követve — ő is meghódolt, a török hatalom

[1] Ő a nevét mindig *így*, az újabb orthographia szerint írta, nem mint rokona, Dániel, a ki viszont következetesen az ősi — helyes — »*Esterhás*« névalakot használá; mindketten ellentétben Antal úr nagybátyjával, Pál herczeggel s nádorral, a koholt »*Estorás*« név alkotó mesterével.

[2] Rákóczi Emlékíratai, V. kiadás, 91. l., az 1704. évnél.

miatt való kénytelenségből félig, — de félig talán hitvesének, a fejedelmi nővérnek rábeszéléseire is, a kinek semptei és cseklészi kastélyaiban lakott a kurucz király, míg Bécs alatt a török ágyúk dörögtek, az egyesűlt kurucz-tatár lovashadak pedig az elfoglalt Pozsony alól Austria és Morva tartományait pusztították. Katalín grófnő kis fiait — úgy látszik — Cseklészen mutatta be öcscsének, köztük első sorban a legidősbb Antalt, ki 1676. végén vagy 1677. elején született, és így ekkor hat-hét esztendős gyermekcse volt. És Thököly sok-sok idővel ezután, nicomédiai számüzetésében még megérte, hogy e kis unokaöcscsének, mint vitéz kurucz generálisnak írhatott szeretetteljes, meleg szerencsekívánó levelet.[1])

A töröknek bécsi s esztergomi vereségei után a nevezett dunántúli főurak siettek visszatérni Leopold hűségére, a helyzet kényszerűségével mentve ki elhajlásukat. Némelyikükön Sobiesky, a nemes lengyel király közbenjárása segített; a váratlanúl elhúnyt Eszterházy Ferencz úr özvegye és ártatlan kis árvái jószágainak elkobzását pedig aulicus nagybátyjuk, a királyával Linczig futamodott Pál nádor befolyása hárítá el róluk.

Thököly Kata grófnő, a szép és gazdag fiatal özvegy, azután még két ízben is férjhez ment: előbb gróf Jörger (Tollet) Miksa császári ezredes győri várparancsnokhoz, majd ennek halála után gróf Löwenburg János Jakab császári tábornokhoz. Azonban ezek a német mostoha-apák — szerencsére — nem sok befolyást gyakoroltak a kis Eszterházy Antal nevelésére, mivel ő csakhamar atyai nagybátyja, a nádor kis-martoni udvarába kerűlt, s ott nevelkedett, herczegi unokatestvéreivel. Majd, mint szépen fölserdűlt, deli ifjú, korán fegyvert ragadván, vitézi részt vőn az 1690-es

[1]) Thökölynek Eszterházy Antalhoz Nicomédiából 1705. aug. 22-én írott válaszát l. M. Tud. Akad. Tört. Eml. Írók. XXIII. köt., 367. l.

évek közepétől fogva a török ellen az alvidéken vívott diadalmas hadjáratokban. 1698-ban már egy saját lovas-csapat — talán a pápai és devecseri huszárság — kapitánya vala. De ezen őszszel ugyancsak megjárta; mert szeptember 19-én Temesvár alatt vakmerőűl portyázván huszáraival: a reájuk kitörő török s kurucz lovas-hadaktól súlyos sebeket (kardvágásokat és egy veszedelmes hegyestőr-szúrást) kapva, fogságba kerűlt; sőt csak a benne fejedelmi urok unokaöcscsét fölismert Thökölykuruczok közbevetésének köszönheté, hogy a spáhik konczokra nem vagdalták. E helyett Temesvárott a kurucz tisztek nejeitől gondos ápolás alá vétetvén, mihelyt sebei behegedni kezdének, a Dunán le hajón Konstantinápolyba, az előkelő főúri foglyok és diplomaták börtönébe, a sztambuli híres Héttoronyba vitetett, a honnét azonban — szerencséjére — a hamar bekövetkezett karlóczai békekötés félév múlva kiszabadítá őt.

Fogságának emlékét bevésette tömlöczének — a bejárattól balra álló második toronynak — egyik sarokkövébe, melyről még 1888-ban mi magunk másoltuk le e feliratot:

»*Comes Antonius Esterhasy, captus in campo Thömösvár A. 1698. die 19. Sept. Eliberatus occasione initae pacis Anno 1699. die 13. Apr.*« [1])

Eszterházy Antal 1698-ban már nős ember vala, néhai id. gróf Erdődy Sándor kamaraelnök és gróf Csáky Krisztina — a későbbi Bercsényiné — leányát, gróf Erdődy Juliánnát vezetvén oltárhoz, de a kit igen rövid időn elragada tőle a halál. Most tehát, török fogságából visszatérve, a daliás ifjú főúr újból megházasodék: a Rákóczival baráti viszonyt tartó derék olasz gróf Nigrelli Octavián cs. tábornok, kassai generális bájos és kedves leányával, Mária-Anna grófnővel kele egybe. E nejétől szüle-

[1]) L. *Thaly K.*: »*Rákóczi-Emlékek Törökországban*«. Budapest. Athenaeum kiad., 48. l.

tett aztán egyetlen fia, Bálint, a későbbi franczia- és oroszországi Eszterházyak őse.

Antal úr 1703. elején Komárom vármegye főispánjává s a Rajna mellett elesett báró Loosz huszárezredes regimentje tulajdonosává neveztetett ki. Mindazáltal ki nem mehetett ezredéhez, mert a Rákóczi-háború kiütvén, ennek leverésére az ellenforradalom szervezésével bizatott meg Dunántúl, mint ott igen tekintélyes főúr. Össze is gyűjte egy csomó volt végbeli katonát és fölkelt megyei nemességet, a kikkel azután 1703. őszén átkelvén a Dunán, gróf Forgách Simon és Bottyán János későbbi kurucz tábornok-társaival s ezeknek és gróf Koháry Istvánnak hasonló hadaival, gróf Schlick császári fővezér táborához csatlakozék, s Lévát, Korponát stb. visszafoglalták. Azonban a kurucz fővezér, gróf Bercsényi Miklós — Károlyi hadait is hirtelenűl magához vonva — november 15-én Zólyom alatt meglepte és döntő ütközetben úgy megverte őket: ahányan, annyi felé szaladtak; nehezen gyűlt haduk könnyen széjjel- s hazaoszlott, és az ország Pozsonyig s az osztrák, morva határokig a diadalmas kuruczok hatalmába került.

Ezeknek győzelemittas hadai erre csakhamar a Dunán is átköltözvén, épen Eszterházy lakóvára: Pápa lőn főhadiszállásuk, hová az egész dunántúli tartomány önként s gyorsan, nagy lelkesedéssel behódola Rákóczinak. Nemsokára átjött ide a volt császári királyi, most már kurucz tábornok, Forgách Simon: mire Antal úr igaz magyar szívében is fölpezsdűlt az anyjától öröklött kurucz vér, s Forgách rábeszélésére fölcsapott négyszáz vitézével Rákóczi hívének: Koronczónál (1704. június 13-án) az egyik szárnyat már ő vezénylé, s Forgách szerint »úgy viselte magát, *mint az oroszlán*«.

Eszterházy Antalt Rákóczi azonnal tábornokká nevezé ki, majd altábornagygyá léptette elő; 1705-ben a szécsényi országgyűlésen a kormánytanács tag-

jává választatott; 1706. közepén pedig, az országos kapitányságok visszaállíttatván, a fejedelem őt tábornagyi ranggal ékesítve, a dunántúli országrész (szülőfölde) főkapitányává nevezte ki. Ekként Antal úr a tábornoki rang különböző fokozatain működve, végighadakozta a kuruczvilágot, hűségesen, becsületesen, rendűletlen kitartással, lankadatlan, buzgó hazafisággal és mindig vitézűl, noha nem mindig szerencsésen. Hadvezéri pályáját, ennek fényoldalait, sikereit s elkövetett — nem egyszer végzetes következményű — hibáit tüzetesen vázolni messze vezetne, s nem lehet föladatunk *itt*, a hol őt csupán röviden jellemezni s tábori leveles és kivonatos könyvét bemutatni kívánjuk. Egyedűl Rákóczi Emlékiratainak — mint legilletékesebb kútfőnek — néhány helyét idézzük: miként ítélt róla ura, a fejedelem, *mint katonáról?* Személyes vitézségét kiemeli mindenkor, de hadvezéri ügyetlenségeiért nem egyszer megrójja őt. Legelőször, az 1704. év elején így mutatja be:

»Forgách gróf, a Dunán átköltözése után csakhamar talpra állítá ott ismét ügyünket, ismeretségeivel s hitelével, melylyel azon országrészben bírt. *Gróf Eszterházy Antal*, a császár szolgálatában álló magyar ezredek egyikének ezredese, Heistertől (az időközben visszafoglalt) Pápán, ősi várában hagyatott, négyszáz emberrel. Leteve a hűségesküt és Forgáchhoz csatlakozék. *Előkelő származásáért tábornokká neveztem őt ki* . . .« Majd alább, a nagy-szombati csatánál hibáztatja Rákóczi, hogy Eszterházy az általa vezényelt balszárnyat ügyetlenül, csak egy — igen hosszúra nyúlt — vonalban állítá föl. Ismét alább, a Vág és Dudvág vizek közti 1705-diki hadműveletek ismertetésénél szóról szóra így ír:

»Így vala Bercsényi . . . *Eszterházy pedig nemcsak habozó volt, hanem megzavará őt még a szeles fiatal tisztek és hadsegédek fecsegése is, a kikre mindig hallgatott, és nem tudá, hogy mihez fogjon;*

mert őreá mindenkor az hatott legjobban, a ki legutoljára szóla.« (138. l.) Egy szóval: ítélőképessége hiányzott.

Az 1707. évnél újból megrójja őt, hogy Starhemberg Guidót két kedvező alkalommal is kiszalasztotta a kezéből. De viszont 1708-ban oly ügyesen vezényelt s oly bátran és erélyesen működött Antal úr a Dunántúl, hogy hősies magatartása semmi kifogás alá nem eshetett, sőt országos elismerést aratott. Még 1709. első felében is ugyanezt mondhatni el róla: azonban az év második felében tétovázó határozatlanságával már, Bercsényi szavaiként, *»elvesztette a tramontánát«* s végkép kiszorúlt a Dunántúlról. Az 1710. év elején pedig kárhoztatólag említi Rákóczi a nagyúri, víg életet kedvelő Antal úrról, hogy Érsek-Újvár várát örökös dínom-dánomjaival s múlatozásaival csaknem kiélte. E dínom-dánomos kedvteléseiért s erélytelenségeért nem meré aztán őreá bízni a dunántúli nyári expeditiót a fejedelem, — ki végűl, ezen év őszén megint azért ítéli el, hogy a kényelmes dőzsölésbe merűlt Eszterházy Sáros-Patakon meg engedé lepetni magát az ellenségtől, s rendetlen futásban menekűlt által a Bodrog hídján.

Az egykoron (1706-ban és 1708-ban) Austriát s Bécs környékét annyit rettegtetett vitéz kurucz vezérnek ez a pataki sajnos vigyázatlanság és szégyenletes futás vala utolsó, szomorú hadi tette. Onnan serege romjaival Munkács vára felé sietett, és a fejedelemhez való rendíthetetlen hűségében egy perczre meg nem inogva ekkor sem, családját eleve kiküldé, majd még az végén maga is kiköltözött Lengyelországba, hogy szeretett hazáját, itt hagyott főúri nagy uradalmait, fényes kastélyait sohase lássa többé.

A szatmári békekötés föltételeit — bár tehette volna — nem fogadá el: hanem, mint a magyar szabadság száműzött martírja, sok bujdosás után,

fejedelméhez utolsó lehelletéig híven, ennek oldala mellett halt meg Rodostóban, alig negyvenhat éves java férfikorában, 1722. augusztus 10-én, pestisben. Áldozatkész, buzgó hazafiúságáért, becsületes, szelíd, jó lelkéért s még a szomorú számkivetésben is örökké vidám kedélyéért szerette őt mindenki. E szép lelki tulajdonságai, feddhetetlen, tiszta jelleme, s messze, idegen földön, szegényesen, bujdosásban történt halála bőven kiengesztelnek bennünket fogyatkozásaiért.

Eszterházyról, úgy is mint levélíróról, a maga, — és pedig legtöbbnyire sajátkezűleg írt — nagy számban fenmaradt *leveleiből* már évtizedekkel ezelőtt tartott egy akadémiai értekezésünkben a következő jellemrajzi vázlatot vetettük papirosra:

»A jó Eszterházy Antal maga a megtestesült hazafiság; tömérdek és hosszú pátenseiben, mint még tömérdekebb és még hosszabb magánleveleiben hangzatos, szép frázisok kedvelője, melyek önmagát buzdították leginkább, — másokat kevésbbé. Hirtelen változó kedély, hirtelen változó ítélet, s még hirtelenebbűl változó tervek. Tükörtiszta jellem: határtalan áldozatkészség: egész tárháza a jóakaratnak: de kevés képesség, s — szerencsére! — kevés önbizalom. Azonban épen ezért hamar reményvesztés, könnyen desperálás. Rendíthetetlen csak — *hazafisága.*« [1])

E harmincznégy év előtt írt sorainkból most sincs okunk semmit törűlni vagy visszavonni, vagy rajtuk igazítani. Jó lelkiismerettel föntarthatjuk s föntartjuk, sőt készakarva emlékezetbe idézzük azokat jelenleg, midőn Antal úr levelezéseinek gazdag tárát: terjedelmes tábori könyvét közrebocsátnunk adatott. Ítéletünk helyességét vagy helytelenségét hadd

---

[1]) L. *Thaly K.: »Dunántúli levéltárak ismertetése«.* A M. Tud. Akad. 1867. febr. 4. és márcz. 18-diki ülésein felolvasva. (Akad. Tört. Értekezések, II. köt., 32. l.)

bírálja meg magokból a közlött actákból a figyelmes olvasó.

Eszterházy Antal tábori könyve azonban korántsem foglalja magában hősünknek *összes* katonai levelezéseit, csak a hadvezéri pályájának derekától, az 1706. év közepétől az 1709. év közepéig, tehát mégis kerek három év alatt írottakat. A teljes ívrét alakú, puha pergamenbe fűzött, nagy, vaskos kötet 1116 lapból áll, eredeti, és már évtizedek sora óta a Nemzeti Múzeum kézirattárában (fol. Hung. 41. sz. a.) őriztetik, hová a Jankovich-gyűjteménynyel került. Számos kéznek: gr. Eszterházy titkárainak, íródeákjainak s itt-ott hadsegédeinek írása, melyek közűl Kenessey István, ifjabb Szőke Mihály titkárok és Terstyánszky István egykori hadsegéd kezevonásait ismerjük.

Tartalma nagyobb részben magyar, kisebb részben latín, s van egy-két német darabja is. Két főrészből áll: 1. az Antal úrhoz mint tábornokhoz intézett, vagy az ő tábori irodáján kiadott hivatalos és félhivatalos *fontosabb* leveleknek, okiratoknak, hadiparancsoknak és utasításoknak, a törvényhatóságokhoz intézett rendeleteknek, közteher- és adókivetéseknek, labanczvárosokkal, várakkal kötött s fogolykicserélési szerződéseknek, tárgyalási iratoknak, lajstromoknak és leltáraknak, a titkos levelezéseknél használt kulcsoknak, stb. egykorú másolataiból s olykor fogalmazványaiból, *egész terjedelemben:* 2. a tábornagy részéről kiadott hadiparancsok, intimatiók és instructiók, menevéd- és útlevelek, salvagvardiák és sok egyébféle, a katonai s polgári közigazgatás körébe vágó ügyiratoknak szintén egykorú, Antal úr cancelláriáján készült kivonataiból.

E kivonatok olykor elég pontos, — de nem ritkán bizony csak sietve, hanyagul papírra vetett, gyarló mondatszerkezetű excerpták, — szoros időrendben követik egymást: ellenben az első részben

foglalt egész terjedelmű másolatok, a sor- és korrend gyakori mellőzésével, egyes csomónként a könyvbe le- és beírva fordúlnak elő, úgy, hogy kiadványunkban nekünk kellett őket időrendbe iktatni. A fogalmazatokban, másolatokban s néhol a kivonatokban is csak úgy hemzseg a tömérdek törlés, igazítás, a legképtelenebb, olykor csak sok fejtöréssel megfejthető rövidítés és a gyöngébb képzettségű írnokoktól gyarlón, értetlenűl copizált diák ügyiratoknál a latín nyelvszabályok elleni sok, goromba vétség. Mindezeket, természetesen, ki kellett igazítanunk, sőt némely helyütt a nyilván csak tollhibából elvétett, zavaros szóelhelyezéseket is a világos értelem szerint helyreállítanunk.

A könyv különböző tentái számos lapon már annyira elfakúltak, elsárgúltak, alig kivehetővé váltak, hogy e tekintetben is nagy fáradságba került a hű olvasás és sajtó alá rendezés.

Mind e hiányokért azonban bőséges kárpótlást nyújt a történelem iránt érdeklődőknek a tartalom dús gazdagsága és kimondhatlan sokfélesége. Az egészen uralkodó főtárgyon, a speciális haditörténeten s azzal szorosan összefüggő ügyeken kívül bő aratásra talál itt a hely-, kor- és művelődéstörténet-kutató; az egész dunántúli országrész és az Érsek-Újvár, Nyitra, Pozsony, Nagy-Szombat, Komárom s a Vág-, Morva-melléki tájak múltjára valódi kincsesbányát lelünk itt: a régi magyar közigazgatás, közjog és hadi jog; katonai és polgári törvénykezés; földesúri s jobbágyi, úgy az egyházi, vallásfelekezeti viszonyok; a póstaügy, révek, kelők, hidak, hajózás s egyéb közlekedés, kereskedelem; só- és posztószállítás; Törökországból jövő árúk; ezüst- és rézpénzforgalom; adó- s pénzügyek és fiscalitások; a közgazdaság, őstermelés, állattenyésztés; halászat; malom- és lisztipar; különféle kézmű-ipar; gabona- és bortermelés s élelmiszer-szolgáltatás; erődítészet, sánczok, építészet; zsoldosállítás

és fölszerelés, hadélelmezés, várfölszerelés: fegyvergyártás, ágyúöntés, lőportörés, salétromfőzés, üveghuta, papírmalom és egyéb ritka iparágak stb. fejlődésére vonatkozólag mind találunk becses adatokat. Sőt még a régi magyar nyelv búvára is bukkan itt-ott érdekes ódon szavakra, szólamokra s tájszólásokra: a mely okból a régi kiejtés hű visszaadására közléseinknél mindenütt kiváló figyelemmel valánk. Végre a földrajzkutató sem fog hasztalanúl fáradni kötetünk átlapozásánál, kivált a túladunai országrész megyéire nézve, ha csak a sok, ma már eltűnt vagy egybeolvadt helység nyomait és régi magyar neveit, s a vízrajzi viszonyokat veszszük is tekintetbe.

A tartalom sokoldalúságát különben a kötet végéhez csatolt *Név- és tárgymutató* is eléggé sejteti, ámbár az utóbbi — már a dolog természeténél fogva is — eléggé teljes sohasem lehet.

Most a »*Függelék*«-űl idecsatolt gróf Eszterházy (*Esterhásy*) Dániel-féle 1708-diki expeditiós-könyvről s egykori gazdájáról szóljunk még valamit.

Galánthai Gróf Eszterházy Dániel, nemzetségének ifjabb, úgynevezett cseszneki ágából eredett, dédunokája lévén gróf Eszterházy Miklós nádor testvéröcscsei egyikének, Dániel bárónak, és fia a Buda 1686-diki ostromakor hősi halállal elhullott báró Eszterházy Mihály ezredesnek. 1665. táján született Nádasdi Darabos Máriától, atyja első nejétől. Vitézi pályáját igen fiatalon, atyja oldala mellett kezdte, és ennek eleste után a török elleni háborúkban annyira kitűnt, hogy I. Lipót császár őt 1691. október 15-én kelt ünnepélyes decretumával, a csatatereken »a keresztyénség ős-ellensége ellen tanúsított rettenthetlen bátorságáért és ugyanott szerzett alapos katonai tapasztalataiért« királyi

ezredessé nevezé ki.[1]) Dániel úr e diplomában még nem grófnak, hanem bárónak (»Magnificum Baronem«): de 1701-ben már grófnak iratik: és így a grófi rangot magának s egyenes utódainak. úgy fél-testvéröcscsének. Lászlónak, ő e mondott tíz évi időközben szerzé meg.[2])

Az ezután következett török háborúkban Eszterházy Dániel súlyos sebeket szenvedett. s úgy látszik. egyik lábát is elveszíté. Bercsényi »*csonka-béna*« embernek nevezi őt; annyi bizonyos, hogy lovagolni többé nem tudott, s — mint Antal úr tábori könyvében is többször említve van — csak »*lektikán*« (könnyű csézán) vezényelheti vala csapatait. Hanem azért Dániel úr a régóta megszokott katonai pályáról nem mondott le: s mihelyt a nagy szabadságháború elején Rákóczi hadai 1704. január hó első napjaiban a befagyott Dunán átkelvén. a dunántúli országrész vármegyéi, nemessége és népe a fejedelemnek nagy lelkesedéssel behódolt: a csonka-béna testű, de ép s magyar szívű Eszterházy Dániel is ott hagyá Sopron-megyei, peresznyei kastélyát, és felcsapott kuruczriak. Királyi ezredesi régi rangjára tekintettel, Rákóczi azonnal tábornokká lépteté őt elő. és mint tábori szolgálatra kevésbbé alkalmas »lektikás generálist. a »*vár-őrző szentek*« közé sorozván. az elfoglalt Székes-Fehérvár főparancsnokává rendelé. a Balaton és Duna közt fekvő tartomány fölötti hatáskörrel.

A nemcsak csonka-béna, hanem igen gyakran betegeskedő tábornok. — ki egyúttal kormánytanácsossá is lőn, — ezentúl is többnyire a várakat őrizé. s inkább békealkalmazásban vala: mezőben csak helylyel-közzel lehetett rábízni egy-egy rövidtartamú commandót. Rokona. unokaöcsese Eszterházy

[1]) Az ezredesi decretum eredetije a galánthai (azelőtt pozsonyi) családi levéltárban.

[2]) Az Eszterházyak *erdélyi ága* Dániel úrtól. illetőleg az ő János fiától származik.

Antal is, midőn 1707. végén a dunántúli vezényletet az öreg Bottyánnal az Érsek-Újvár s Vág-vidéki vezényleltel elcserélé: mint túladunai vice-generálist, a békeszolgálat teljesítése végett választá maga mellé Dánielt. Azonban örökös betegeskedései, és ha jobban volt: tunya, puha viselkedése s »rutkizása«, továbbá költséges udvartartása miatt inkább galibát, mint segítséget szerzett, és így terhére vált Antalnak szegény Dániel úr. Főnöke nem sok hasznát vehette, s azért néhány hónap múlva már visszahívatását kérte Bercsényitől, — a mi csakhamar meg is történt. És így Eszterházy Dániel dunántúli vice-generálissága 1708. január elejétől csak május vége tájáig tartott. Azután a dunáninneni részeken vezényelt még koronként; például 1709. őszén, Bottyán halálakor, e tábornok árván maradt tisza-dunaközi hadosztályát vevé át ideiglenesen; 1710. november közepén pedig Kassára rendeltetett, s utolsó kassai generálissa volt Rákóczi Ferencznek.

A szatmári békekötés után sopronyi, mosonyi jószágaira (Peresznye, Nagy-Czenk, Gáta) vonúlt vissza: semmiféle szerepet nem vitt többé, és híven ápoló neje, báró Cziráky Katalín [1]) karjai közt 1714. október 1-én húnyt el Nagy-Czenken, hű életpárjának szavai szerint: ámbár beteges állapottal, — mint majdnem mindig, — mindazonáltal »*váratlan*« halállal.[2]) E váratlan halála alkalmasint rejtelmes összefüggésben áll a győri vár piarczán csak néhány nappal azelőtt (1714. szeptember 25-én) hóhér által lefejezett árúló »*lőcsei fehérasszony*«: Korponay Jánosné, Garamszegi Géczy Juliánna kín-

[1]) Dénesfalvi báró Cziráky II. Mózses leánya és az 1707. év végén hadifogságban Rozsnyón elhalt báró Cziráky László kuruez ezredes, volt kapuvári kapitány nővére, a sajátkezű aláírása szerint: »Cziráky *Kata*«, és nem *Krisztina*, mint Nagy Iván után a genealogusok hibásan nevezik még legújabban is.

[2]) Özvegyének ugyanott és még ugyanazon a napon kelt gyászjelentő levele, elhúnyt férjének unokatestvéréhez, a csesznek várúr id. gr. Eszterházy Ferencz fehérmegyei főispánhoz, a családnak előbb pozsonyi, most galánthai levéltárában.

padon is megerősített vallomásaival, melyekben a lengyelországi Rákóczi-emigratióval állítólag folytatott titkos érintkezéssel gyanúsítottak sorában Dániel úr neve igen előkelő helyen említtetik. Alapos, vagy alaptalan volt-e ez a főbenjáró politikai vád? — Ki tudná azt ma már megmondani?! [1])

Nos hát, ennek a gróf Eszterházy Dánielnek 1708-diki dunántúli vice-generálisságáról fenmaradt *expeditiós-könyv* az, a mit Antal úr nagy tábori könyvéhez »*Függelék*« gyanánt közlünk, mivel amannak mintegy illustráló kiegészítője. Dániel úr irodájának e terméke a tábornok titkára, Jagodics Ferencz munkájával készült elég gondos kivonatokban, vagy itt-ott másolatokban tartalmazza urának felsőbb helyről kapott utasításait, és a harcztérektől távol, a Balaton mellékén: Sümegen, Füreden és — a leghúzamosabban — Nagy-Vázsony (Vázsonkő) várában, békealkalmazásban, kényelmes pihenő-tanyákon kelt különböző, de leginkább bíráskodási ügyekben szóló kiadványait. Hatásköre ugyan a Balatontól keletre s délre fekvő országrész közigazgatására és hadvezényletére is kiterjedvén, számos kiadványa ezekre is vonatkozik. Az 1708. év első napjától ugyanezen évi május hó 25-ig terjedő kivonat- és másolatkönyv bejegyzései, némely aprólékos, másodrendű adalékok mellett, sok kiváló érdekű — kivált műveltség- s jogtörténeti és közigazgatási tekintetben becses — anyagot nyújtanak koruk ismeretéhez.

Az eredeti kézirat Jagodics sűrű írásával betöltött 76 és 12 betöltetlenűl maradt folio-levélből áll, egykorú, kemény félbőr-kötésben. A boríték belső oldalához ragasztott tiszta lap legfelső részén,

---

[1]) Az 1712. év nyarán báró Löffelholtz császári altábornagy, szepességi parancsnok is küldött fel a császári királyi főhaditanácshoz Lőcséről, Lengyelországból a kurucz emigratiótól titokban bejuttatott, de itt fölfogott leveleket, melyek közűl az egyik szintén *gróf Eszterházy Dánielnek szólt.* A Géczy Juliánna ellen folyt vizsgálat közben gróf Herberstein, a haditanács elnöke, eredetiben fölmutatá ezt. *(A vizsgálat actái.)*

a XVIII. század elejére valló betűkkel írt. igen elfakúlt, már alig olvasható e sor betűzhető ki: »Mester János, Fokon *(Sió-Fok)* lakozó molnárok czémestere«. a mi a protocollum vége felé (május 19-diki dátum alatt) olvasható, a sió-menti molnárok részére kiadott védlevéllel látszik némi összefüggésben lenni. Ugyanitt látható még ez a szám: »Nro 203.«; továbbá lejebb, középen, a következő újabbkori nyomtatott könyvtári jelző-czédula van a lapra ragasztva: »Ex bibliotheca *Ladislai Esterházy*, C. R. Camerarii, Consiliarii Transilvanico-Aulici in *Oszlop*, (Veszprém vm.) 1863.«

Legutóbb a könyv néhai Véghely Dezső veszprémmegyei alispán — az ismert oklevélgyűjtő — kézirati hagyatékával a Nemzeti Múzeumba került. vétel útján.

A föntebbiekben ismertetett, két rendbeli nevezetes adattár közzététele a Rákóczi-kor részletes ismeretét kétségtelenűl ismét jelentékenyen gyarapítandja.

Budapest, 1901. február havában.

Thaly Kálmán,
m. tud. akad. r. tag, m. k.

(Eredeti czímlap.)

GRÓF ESZTERHÁZY ANTAL

Ő EXCELLENTIÁJÁNAK,

MAGYARORSZÁGI CONFOEDERÁLT STÁTUSOK DUNÁNTÚLI MEZEI-GENERÁL-MARSCHAL(JÁ)NAK

JEGYZŐKÖNYVE

A MELYBEN

FÖLSÉGES VEZÉRLŐ FEJEDELEMHEZ,

GRÓF BERCSÉNYI MIKLÓSHOZ,

TEKINTETES NEMES VÁRMEGYÉKHEZ,

HERCZEG ESZTERHÁZY PÁL MAGYARORSZÁG PALATÍNUSÁHOZ, BRIGADÉROS-GENERÁLISOKHOZ ÉS VISZONT EZEKTŰL FENT-EMLÍTETT MEZEI-GENERÁL-MARSCHALLHOZ ÍRT LEVELEK, PÁTENSEK, ORDEREK ÉS MÁS IRÁSOK, A MAGA ÉPSÉGÉBEN 1707-IK ESZT. MÁRCZIUS 17-TŰL 1709-IK ESZT. NOVEMBER 20-IG FOGLALTATNAK. EZEK UTÁN KÖVETKEZIK

NAPI KÖNYVE

1706-IK ESZT. JÚNIUS 28-TÚL 1709-IK ESZT. JÚNIUS 30-IG, MELYBEN ORDEREK ÉS EGYÉBB MISSILIS-LEVELEK MERITUMI FOGLALTATNAK.

ELSŐ RÉSZ.

LEVELEK ÉS ÜGYIRATOK.

1706—1709.

1.

Gr. Bercsényi Miklós fővezér, gr. Eszterházy Antalnak.

Méltóságos Generális s Gróff!

Kedves Öcsém-Uram!

Minthogy a Méltóságos Fejedelem a Dunántúl való földnek és a most ott lévő hadak generális commandójok kegyelmed méltóságos személyit nem csak kegyelmesen resolválta, hanem azon generalis commandók kezeire való vítelét s a végre való általmenetelit kegyelmessen parancsolja is; a mint is ugyan Ő Nagysága specialis parancsolatjábúl kívántam ezen irásommal értésére adnom kegyelmednek ezen Ő Nagysága parancsolatját. Méltóságos tisztihez, hivataljához illendő commandóját annyival alkalmatossabban tudhassa kegyelmed dirigálni: mind az eddig particulariter commandírozó generális uraknak, mind generális commissarius úrnak, mind a tekintetes nemes vármegyéknek ez iránt írott levelemet és intimatiómat praesentibus accludálom kegyelmednek, mind penig az eddig lett dispositiók, orderek mássát a végre adjungálom, hogy az hol mi mennyiben még nem effectuáltatott volna, maga méltóságos hivatalja s authoritássa által azoknak effectuátiójáról disponálhasson, mind penig a következendőről, cum uberiori reflexione et informatione, rendeléseket tehessen.

Legyen azért elsőben is kegyelmednek tudtára, hogy az Méltóságos Fejedelem kegyelmes urunk ő Nagysága parancsolatja azt tartja, hogy kegyelmed maga méltóságos személyében most magát késedelem nélkül Karvához conferálnia és az ott találandó és naponként oda gyülekező tábor között megmaradván, extendálja commandóját a Dunántúl való földre is, — nevezet szerint marschallus locumtenens gróff Eszterházy Dániel uram most Csíkvárnál gyülekezett corpusára, nemkülönben generális-főstrázsamester tekintetes és nagyságos Szentkirályi Andrásy István a Rábaközön, Soprony és Mosony elején, commandója alatt lévő commissarius, az mint is mindkettőnek kegyelmedtől való dependentiájok iránt írott levelem ímé accludáltatik, ő kegyelmeknek

incumbálni fog, kinek-kinek maga corpusánál kegyelmed commandírozását az tiszteknek intimálni. — Hogy penig ő kegyelmeknek adott orderim kegyelmednek tudva legyenek, ímé adatnak páriák sub litera A. A. adjungálnom; és mivel Andrásy István úr ő kegyelme még Karvátul el nem mehetett: szükséges lészen mindjárt ő kegyelmit együtt a Színai gyalog ezerivel és Bertóti István lovas seregeivel beküldeni a Rábaközre, az holott is generális-marschallus gróff Forgách Simon úr ő kegyelme dispositiója szerént a passusok erősségire, a mint tudniillik a Méltóságos Fejedelem ingenieurek utóbbik reportumok szerint parancsolni fogja, bizonyos munkájokat subrepartiált vala a nemes vármegyéken azoknak, vagy ha elégséges nem volna, többet is repartiálna nemes Soprony, Vas vármegyéknél, egészen Veszprém vármegyének közelebb való résziből és Mosony vármegyének a Lajthán innen keze alatt való résziből; administratióját omnibus modis et mediis mennél előbb adurgeáltassa kegyelmed, lévén már minden passusnak mind commendánsa, mind comissariussa rendeltetve. Veszprémnek Földvárhoz való közelebb része, Fejérvár, Somogy, Tolna, Baranya vármegyék Földvárhoz administrálják munkáit. Szala vármegyét az hová alkalmatossabban esik, oda rendelheti kegyelmed. Esztergom, Komárom, Győr és Pilis vármegyéket penig az karvai sánczhoz.

Minthogy peniglen a Dunántúl való tekintetes nemes vármegyéknek előállitandó portális hajdúinak és zsoldos katonáiknak effectuatióját generálisi hivataljából is magának incumbálni tudja kegyelmed, azok iránt való, az confusióknak eltávoztatására az általam tett első dispositióimat íme sub B. B. adjungálom, kiből egész informatiót vehet kegyelmed, minthogy semmi egyébb mutatio az dispositióban nem esett, hanem Vas és Soprony vármegyéknek zsoldosai felállításában való fogyatkozás részszerént a tiszteknek imputáltatván, kire nézve említett generális és gróf Forgách Simon úr ő kegyelme újjabb dispositiót tett vala közöttök, melyet is sub fasciculo C. C. subnectálom; most azért ezen két vármegyét personaliter is Karvához parancsolván által a fejedelem, maga fog ezen két vármegyével disponálni ő Nagysága. — Hogy penig az hadak alimentatiójában fogyatkozás ne légyen, generális commissarius gróff Csáki István uram ő kegyelmének íme levelemben megírtam: oly dispositiót tegyen az Dunántúl való commissariatusság iránt, hogy nem csak a mostani statiókhoz képest, hanem ezután is, a mikor hova szükséges, — alimentatiót a hadaknak tehessen a commissariatusság dispositiót; azt mindazáltal serio particularis commandírozó generális és tiszt uraknak meg-

parancsolja kegyelmed, hogy az effectivus statuson feljűl és a regularis renden kívűl az administratiót ne praetendálják a commissariatusságtól, hazánk nyilvánvaló kárával, se peniglen az commissariatusság hivataljában senki magát ne ingerálja, minthogy e provisióknak megszerzése incumbál egyedül a commissariatusságnak; hanemha assistentiát mind maga kegyelmed adni nem terheltetik, mind az tiszteknek az iránt parancsolni.

Az mi peniglen a cassát illeti: meg vagyon az is generális commissárius úrnak hagyva, hogy ha mi aprólékos interveniáló és hazánk szolgálatját illető szükségre kívántatnék, az corpusok mellett lévő commissariusok ha kegyelmed assignatióját veszik, erga assignationem et quietantiam percipientis et ex cassa bellici commissarii erogáljanak. Az hadak fizetésének peniglen eddig observált rend szerént úgy kell meglenni, hogy minden regement annak rendi szerént megmustráltatván magát, regementeknek quártélymestere, avagy arra deputált tisztjei, fizetések felvételeért ad generalem perceptoratum jőjjenek által. Ugyan e végre küldettetett által Corvíni János főmustramester úr, ki is az egész Dunán túl való hadakkal oly generális mustrát és computust ineáljon, committáltatott ő kegyelmének, a mint is actu fáradozik benne Csikvárnál. Az Dunán túl lévő hadaknak száma jóllehet generális úrnak orderiben is van specificálva, mindazáltal sub litera D. D. kegyelmednek is megküldöttem, kinek is az effectivus statussa az feljebb említett generális mustrábul fog világosan kitetszeni.

Mindezekből azért bővebb informatiót vévén kegyelmed, noha az mostani armistitiumra nézve az hadi operatiókrul nem szólhatni: mindazáltal, ha mi oly intervenientia lenne, maga méltóságos hivatalja és hadi dexteritása szerint hazánk szükséges szolgálatját alkalmaztatni, tudom, el nem mulatja kegyelmed. Továbbá penig és kiváltképpen az armistitium felbontásával az Méltóságos Fejedelemnek kegyelmes dispositiójától kell mindnyájunknak várni. — Magamat ezzel kegyelmed atyafiságában ajánlván, maradok

Kegyelmednek

Érsek-Ujvárini,

die 28ª mensis Juny anno 1706.

kötelesen szolgáló atyjafia

G. B. Miklós m. k.

(Gróf Bercsényi Miklós.)

Alól: Gróff Eszterházy Antal mezei-marschall úrnak.

(A mellékletek hiányzanak.)

2.

Puncta projectualia per excellentissimum dominum comitem dominum Antonium Eszterházy de Galántha, exercituum et partium regni Cis-Danubianarum generalem-campimarschallum etc. in particulari I. comitatus Veszprémiensis congressus. Papae die 28. Julij anni 1706. celebrata, eidem comitatui proposita.

1. A nemes ország maga nem kevés praejudiciumára, gyakor kegyelmes parancsolatinak majd mondhatom szántszándékkal való eltapodtatására s a nemes vármegye sörénséges kötelességének csorbulására experiálja kegyelmes urunk ő Nagysága a rézpénznek, mint nemzetséges ügyönk boldogulása fundamentumának, nem csak folyamotját nem lenni, de sőtinkább másoknak is gonosz példa adására ekkoráig sőt valamely futamotját is naponként jobban-jobban a nemes vármegyében csüggedezni, a legalább- és semmirevaló venálékat is hozzá négy árán adatni, s annyival is inkább annak elvételétől az árosokat idegeníteni; melyet már a nemes ország tovább maga nagy kára nélkül nem szenvedhetvén, azért annak legelső alkalmatossággal exempláris böntetéssét megorvosoltatni, a venáléknak pedig árát istenessen limitálni s az egész nemes vármegyében publicálni, és mint a szegénység, úgy a nemesség által is, praxisban vétetődni szükség; mivel penig

2. Nemzetséges ügyünk úgy kötelez és csatol kit-kit a hazafiai közül magához, hogy ne találtassék senki is, ki valamely tehetsége szerint való szolgálattal ezt ne promoveálná: tapasztaltatik mindazáltal a nemes vármegyéken sokaknak nagy hazafiútlanságra és az ellenségnek való kedvezésre czélozó szándékával, hogy nem törődvén semmit a nemességnek nagy része a publicumnak folyásával, mindenekfelett a nemességet maga előlmozdítására kötelező szándékunkat megvonván mégis oeconomiájában magát, félre tévén Isten és hazája szolgálatját, negligálja simpliciter a közönséges jót; hasonlóképpen a falusi, de kiváltképpen a városi köz rend is, se a hadi se más valamely szolgálatban nem forogván, semminémő mesterséget sem űzvén, naponként idejét csak ingyen tölti; mely hogy tovább ne légyen, conscribáltassanak a nemes vármegyében lévő városok in universum, juxta numerum, capitum virilium et qualitativam habilitatem eorundem, s úgy az egész nemesség is, mely hovahamarébb repraesentáltassék is előttem. Szükséges penig:

3. hogy a nemes vármegyére palatinális porták connumeratiója szerint obveniált portalis szekerek hovahamarébb fölállíttassanak és küldettessenek oda, a hova a commissariatusság fogja parancsolni, hogy így tolláltassék mind az helységek gyakor forspontoztatása miatt történő aggravatiója a szegénységnek, s az hadak között is annyival nagyobb állandóság tartathassék.

4. A tekintetes hadi commissariatus rendeltetett pápai és palotai magazinalis házaknak s a miatt a hadak fogyatkozásának eltávoztatására, praestáltassanak az impositiók és contributiók szorgalmatossan nemcsak megírt magazínumokban, de az interveniens szükségek úgy hozván, másuvá is, defectus és kemény, következhető executio nélköl.

5. A rézpénznek megvetéseért betétetődött mészárszékek mindenütt kemény parancsolat alatt nyittassanak föl, idővontatás nélköl kezdődjék el a húsvágás és az szarvasmarha limitált ára szerint rézpénzen kérdés kívől kelljen úgy eladni; nem kívánnék, ingyen vétetődjék el.

6. Hogy penig a nemesség, kiváltképpen a főrendek, vagy csak az ellenség erre szomszédságára nézve is kivetődjék, minden félelem szivekbül tolláltassék, kiki felől való kételkedés és bátorsága is kinek-kinek lehessen, kegyelmessen kívánván a Méltóságos Fejedelem provideálni: hogy az illetín, igaz hazafiúságban forgó főrendnek feleségi s gyermeki, úgy drága portékái is ne periclitáltassék, kiki mindazokat intra triduum küldje által a Dunán, a holott kiváltképpen való szöletett kegyelmességét fogják subsistentiájok eránt experiálni a Méltóságos Fejedelemnek, minthogy tétetett is már errül elégséges dispositio; melyet a kik nem akarnák cselekenni, mint magok javára czélozó dologra compelláltatnak is.

7. Tudva vagyon a nemes vármegyénél is az, mely veszedelmes légyen ellenséggel legkisebben is a communicatio és correspondentia, mivel gyakran efféle miatt roppant táborok szoktak elveszni. Akarván azért ily vagy más akármely történhető szerencsétlenséget nemcsak a hadaktúl, hanem az egész földrül is hazafiúi kötelességem szerint én is eltávoztatnom: avégre adhortáltatik a nemes vármegye, maga tagjai által legkisebb communicatiót vagy más correspondentiát is Győrben vagy másuvá az ellenség közé ne engedjen semmit is tétetni, és arrul maga közönséges hazafiúságárul való reménségét periclitáltatni ne engedje; de praemissis penig kiváltképpen itt Pápán Tallián Sándor, Pesthi és Sréter János uraiméknak kelletik serio admoneáltatni, cum ea declaratione penig, hogy, ha csak egyszer in

simili materia comperiáltatnak is, procedáltatik a nemes ország statutuma szerint.

8. Most tündökölvén egyszer világjában hajdani édes szabadulásunknak ideje, most nemcsak a szomszéd keresztény fejedelmek, hanem maga az ég is a mi javunkra hajolni láttatván, illendő, hogy a jó alkalmatosságot el ne szalaszszuk, sőtinkább buzogjon s hevőljön meg, valakiben még csak egy csöpp magyari vér vagyon is, s ne szánja azt is életével föláldozni ezen nemzetséges nagy jóért, s a végre a nemes vármegyében nemcsak a personalis insurrectio és portalis hajdúk modalitássa szerint kiki oly készen legyen, hogy mihelen egyszer tőlem parancsoltatik is, viritim oda a hova kívántatik, minden ember compareálhasson, és senki halálos böntetés alatt el ne maradjon, hanem inkább édes nemzetünk régi dücsőséges példáját előttünk viselvén, ha egyébbel nem is, csak kaszával vagy villával is jőjön, mely hogy egész nemes vármegyében városonként és falunként, paraszt, hadnagy, kiknek adassék, parancsolatja a megírt mód szerint fölszedni az egész föld habilis népeit.

9. A kóborlásnak, tolvajlásnak, huzásnak-vonyásnak és más akármely istentelenségeknek is akarván véget vetnem, és hazafiúságomat az efélék magva szakadásában is kimutatnom: a végre a Dunántúl bevétetődött jó szokás és rendtartás szerint, valahol találtatik a malefactor, méltónak láttatván lenni a halálra, hallogatás és ide s tova való hordozás nélköl akárhol is megböntettessék: kegyelmes urunk ő Nagysága kegyelmes parancsolatjábul intimálom a nemes vármegyének, hogy maga gremiumában minden falu és város határában akasztófákat erigáltasson és csináltasson, melyek sub poena mulctali két hét alatt mindenütt el is készüljenek. Tapasztalhatóképen fogja experiálni a nemes vármegye, mindenütt nagy jót szerez magának ezzel.

3.

Dunáninneni postavonalak.

Genuina paria tabellae postariae recentis.

Kegyelmes urunk ő Nagysága most recenter lött kegyelmes determinatiója szerint kegyelmessen resolválta ő Nagysága, hogy az mostani szük időre nézve ennekutánna azoktul, a kik közpénz-fizetéssel járnak az postákon, az egy lótul járó 90 pénz helett kegyelmetek egy-egy rhenensis

forintot vegyen, másképpen ne is próbálja kegyelmetek, a melyre kemény böntetés alatt köteleztetik kiki kegyelmetek közől, vizsgálván azon currenst az tabellán, melyet promoveálja, magát ne menthessen, hogy nem tudta. Datum Rozsnyó, die ultima mensis Decembris anni 1706.

Supremus postarum magister
Joannes Szepessy m. p.
(L. S.)

Tabella postaria recens.

Tyrnavia
Szeredinum 1
Mocsonak 1.
Hinc ingressus ad Tardoskedje 1, Ujvarinum 1, Bátorkeszi $1^{1}/_{2}$, Karva 1,
Nagy Kér 1
Verebél 1
Léva $1^{1}/_{2}$
Hinc digressio ad civitates montanas Bakabánya 1, Schemnicium $1^{1}/_{2}$, Veterosolium 1, Neosolium 1.
Megyerad 1,
Saágh 1
Vadkert $1^{1}/_{2}$
Acsa $1^{1}/_{2}$
Hatvan $1^{1}/_{2}$
Gyöngyös $1^{1}/_{2}$
Verpelét $1^{1}/_{2}$
Agria 1
Kövesd 1
Emőd 1
Ónod 1
Lúcz 1

Sz. Mihály 1
Nánás 1
Hatház 1,
Hinc cursus Debreczinum.
Kálló $1^{1}/_{2}$
Bátor $1^{1}/_{2}$
Király $1^{1}/_{2}$
Tasnád $1^{1}/_{2}$
Kőrestelek $1^{1}/_{2}$
Somlyó 1
Zelyüs $1^{1}/_{2}$
Hic influit linea Transilvanica.

Ex Báthor versus Munkács:
Szalka $1^{1}/_{2}$
Namény 1
Tisza-Ujhely $1^{1}/_{2}$
Berek 1
Munkács 1
Hinc gressus ad Huszt $1^{1}/_{2}$

Ex Leuchovia incipit:
Leuchovia 1
Korotnok 1
Bertód 1
Eperjes 1
Cassa 1
Szina 1
Vilmány $1^{1}/_{2}$
Szikszó $1^{1}/_{2}$
Ónod, hic influit.

Joannes Szepessy m. p.

4.

Die 17. Martii 1707. a császár commandérozó generálisi parancsolatjábul, Sopron vármegye gyűlésébül ugyanazon vármegyére kiadott és szólló patensnek contrapatense.

Én, Galánthai Gróff Eszterházi Antal, etc. Mindeneknek a kiknek illik, de kiváltképpen nemes Sopron vármegyében lévő helységek lakosinak, mind azoknak, kik kegyelmes urunk ő Nagysága hivségén eddig is állhatatosképpen megmaradtanak, — mind, a kik attól elszakadván, a császár pártjára hajlottanak, akár úri, akár fő-nemessi, akár penig paraszti renden levők legyenek azok, adatik értésekre. — Nyilván vagyon az egész keresztény világ előtt, ez az állhatatlanságra és hizelkedésre született német nemzet eleitől fogva mely temérdek hazugságokkal szokta maga dolgait folytatni, úgy, hogy ha fegyvere nyelve szerint progrediálna, egész Europa neki elég nem volna. Eleven példa erre csak azon patens-levél is, mely minapiban a császár commandérozó generálisi neve alatt nemes Sopron vármegye gyűlésébül kiadatott vala, a holott a Rába tulsó féli egész földrül hadainknak teljességgel való kinyomattatásokat még mindennapi bennléteknek alkalmatosságával allegálván, hajdani óhajtott szabadságunkat munkálódó hadainknak számát kissebbíteni kívánván, parancsolja vagy a generálisságnak vagy a nemes vármegye tiszteinek mindazoknak neveket bemondatni, valakik vagy ekkoráig mellettünk fegyverkeztenek, vagy penig actu is fegyverkeznek. Ezen nyilvánvaló vérárulásnak én nyakát akarván szakasztanom, főgenerálisi authoritásombul serio parancsolom: senki csak egyet is azok közzül, kik ezen közönséges jóért mellettünk fegyvert fogtanak, vagy most is fognak, avagy a változásnak szokatlansága miatt letették magokat, elárulni, senkinek is bemondani vagy föladni ne merészelje. Tudva lehet egyébiránt kinek-kinek, valaki efféle vérárulásnak vagy csak árnyékában tapasztaltatik is, irtóztató halállal veszti el életét. Mivel penig a hadakozásnak folyamotja szerint az ellenség köziben hol felessebb, hol kevessebb porták is szoktanak bejárni: ezen rend szerint azért akár csoportos, akár penig egyes-kettős vitézlő rend megyen is közőlönk s fordul meg akárhol a megirt vármegyében, senki azokra harangok félreverésével vagy másképpen jelt adni, — járásokban, megszállásokban vagy megnaplásokban őket elárulni, annyivalinkább csak egy lépésnyire is üzni,

kergetni, vagy a mi nagyobb, nevelni (így) őket ne merészeljék, tudva lévén ezen patensem által, hogy efféléknek tagjaiknak csonkításával vész el életek; sőt ha valaki az olyan házánál lakos embert föladna is, a ki hadaink közül valakinek szállást adna, hogy azt eltitkolná, avagy penig táborunkba izenné vagy irná: karó leszen néki böntetése. Hasonlóképpen böntettetik az is, ha valaki mellettünk volt vagy mostan is lévő embernek csak egy pénz-érő jószágát föladja vagy elárulja is. Melyeket így értvén, senki is vakmerő bizakodásra magát ne vesse, hanem tudván az ő ideiben mindezen böntetéseket végbe menni s nyilvánosságosan kitudódni, vagy csak azért is effélékre vigyázó vitézlő rend vagyon constituálva, sőt a lakosok közől csak egynek is illen árulónak meg fogja mondani: két aranya adatik generális Bottyán János uramtul, három aranya leszen annak ugyan említett generális uramtul, ha ki csak egyet is az ellenség közül meg fog s rabul hozza el magával. Hogy azért ezek jobban végben mehessenek, ezen patensem falurul falura hordoztassék, sohol el se sikkasztassék, hollléte fölirattassék, és az utolsó biró által kezemhez köldettessék, kölömbet sem cselekedvén. Datum in possessione Nagy-Emőke, die 10. Aprilis, 1707.

5.

Tekéntetes, Nemzetes és Vitézlő N. N. az magyar haza szabadságáért Dunántúl vitézkedő hadi tiszt uraiméknak ő kegyelmeknek közönségessen.

Ajánlom kegyelmeteknek szolgálatomat, Isten áldja kegyelmeteket!

Az kegyelmetek nekem irott levelit vettem, melybül az hazája mellett tett sok szolgálotit, az ellenségtül való szenvedésit, holmi fogyatkozásit és kéválképpen az rézpénz folyása megbomlása miatt való alkalmatlanságit az vitézlő rendeknek értem. — Nem kétlem, kiki kegyelmetek közül nemcsak külön-külön, de közönségessen is tapasztalhatta, mely szives indulattal, éjjeli-nappali törődésemmel igyekeztem mindenkor az vitézlő rendeknek mostani, édes hazánknak közügye mellett való szíves fáradozását s vitézkedő fegyverkedésit, az mennyire lehetett, gondviselísemmel jutalmaznom, s annyivalinkább az Méltóságos Fejedelem atyai gondját bizonyította, midőn eddig is minden, hazánkbul kitel-

hető segítséggel volt az vitézlő rendhez; az mint is mennyi könnyebbségét s hasznát érzette eddig nemcsak az mundérungozásnak, de az hasznossan kezdett rézpénznek: itílje kiki magában, és midőn Istennek kéválképpen való segétő karja ereivel nemzetséges ügyünk mellett való fegyverkezésünknek mind az egész világ előtt dicséretes s mind méltán reménsígünket erősítő előmenetelit, kegyelmetek dicsíretes vitézkedíse által is nyilván látjuk s tapasztaljuk is, hogy ne íbrülnö *) inkább kedvünk s igyekezetünk az édes hazánk ily hasznos s híven vitézkedő fegyverinek gondviselésére és így kévánom ezen oknak magyarázásával bizonyossá tenni kegyelmeteket, hogy valami csak kitelhető s lehető hazánkbul, annak módja s rendi szerént segíteni kévánjuk kegyelmeteket és közönsígessen az vitézlő rendet, és az Méltóságos Fejedelemnek atyai gondviselésiben meg nem fogyatkozik senki; de ellenben igenis méltó, hogy kegyelmetek közül kiki nemcsak meggondolja, de még az kik tiszt uraimék közül Istennek nagyobb talentumával áldattak, másoknak is, — kéválképpen a köz vitézlő rendeknek — elméjekre adják, hogy tartsa kiki szivében s lelkiben gyükerezett emlíkezetül ezen nemzetséges igaz ügyünknek mind okát s mind szükségét, és midőn az vérünket szomjúhozó s rajtunk kegyetlenül uralkodó, szabadságos törvényünket csúfságosan rongáló ellenségünknek dühössíge magyari vérünk, hazafiúságunk és hajdani nemzetséges dücsősígét szabadságunknak szereteti ébresztett s rá is gerjesztett, ne mocskoljuk dicsíretes hazafiúságunknak hírit egyedül az fizetésre való támoszkodással; nagyobb bérit várjuk Istennek áldásábul véres verőtíkünknek, úgymint nemzetséges örökös szabadságunknak helybenállítását. Higyjünk Istenben, hogy magunkra fogjuk példázhatni az zsoltár énekét sok munkáink után: Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua, venientes autem venient cum exaltatione portantes manipulos suos. Vígasztaltatom egyébiránt nem kevéssé kegyelmetek irásán, kibül látom, (el is hiszem ezen indulattul viseltetve) mindennyi súlyos fáradozási, kárvallási, dícsíretessen vitézkedő nyughatatlansági és nem kevés fogyatkozási között is nem valami unatkozott kedvetlenséggel vagy illetlen kévánsággal egyelíti kegyelmetek magok fogyatkozásainak repraesentatióját, hanem kegyelmetek tisztségihez illendő móddal jelentvén mindazokat, segedelmet annyira az mennyire lehet, nemzetséges ügyünknek előmozdítására kéri s kévánja; azért is kegyelmete-

*) Ébrülne, ébredne.

ket kévántam utambul való választ-títelemmel consolálnom s bizonyossá tennem, hogy Isten még Beszterczére visszavívén, valaminek föltalálhatom módját, addig is, míg Isten Méltóságos Vezérlő Fejedelmünket Erdély fejedelmi székiben való ülése után szerencséssen meghozza, — kegyelmetek consolatiójára elkövetem, az mint is az mundér eránt már provideáltam Isten kegyelmébül annyira, hogy abban senkinek fogyatkozása nem leszen, tetétül fogva talpig. Az szénának, abraknak szük voltát majd Isten az jó mezővel felváltja, az kenyere nem fogy el kegyelmeteknek újig, csak az kémélésben és rendes rendtartásban hátra ne hagyja kegyelmetek.

Az rézpénznek böcsi fotta, megvallom, alkalmatlan, mert az feírpénznek noha hasznát igenis tudjuk, de mivel azt az német kegyetlensége annyi sulyos portiózás által nemzetünktül kisajtolta kegyetlenül s hazánkbul kivitte, azért kölletett, régi historiákbul másoktul tanulva, ezen eddig jó hasznunkra volt rézpénzt behoznunk; kit mivel már kéváltképpen való büvsége lenyomott, tudom, az mostani, már ajtónk előtt lévő országgyülekezetben az nemes confoederált statusok fognak az hadaknak továbbvaló subsistentiájokrúl elégségességgel gondoskodni, hogy nemcsak kegyelmetek túl az Dunán, hanem az egész haza hadai, (mivel jól tudja kegyelmetek mindenben s kéválképpen az fizetés és tractamentumban, rendekben állandó egyenlőséget kévánnak) subsistálhassanak, vehessék egyszersmind recognitióját vitézkedő zelusoknak hazájátul. Azalatt, az mint irám, mint segíthetem ad interim kegyelmeteket, pénzzel, posztóval, csizmával, fris néppel: késedelem nélkül Beszterczérül értésére adom kegyelmeteknek. Kívánom azonban, Isten kegyelmeteket hazafiúságában erősítse s vitézkedísekben segítse; maradván kegyelmeteknek szolgáló jóakarója

Datum Liptó-Újvár, die 7. Aprilis 1707.

Gróff Bercsényi Miklós, m. k.

6.

Pozsony vármegyének.

Comes Antonius Eszterházy de Galántha, perpetuus in Fraknó, arcis et praesidii Papensis dominus et haereditarius capitaneus, Suae Serenitatis Principalis Confoederatorumque Regni Hungariae statuum exercituum Generalis

Campi Marschallus, eorundemque statuum ex primariis senator, partium regni Trans-Danubianarum supremus commendans generalis, unius denique inclyti regiminis dragoneriani colonellus, ac inclyti comitatus Comaromiensis supremus comes, etc. etc. Praesentem notitiam quoquomodo habituris Serenitatis Principalis cujuscunque ordinis et nationis fidelibus, signanter vero toti comitatui dominorum praelatorum, baronum, magnatum et nobilium, plebeorumque inclyti comitatus Posoniensis, salutem et convenientem mei promptitudinem. — Eleitül fogva való pusztításunkra s vérünk szopására torka feltáttában igyekező kegyetlen német nemzet mely sok keserves s sokakat éhelhalásra juttató, Isten s emberek törvénye kivűl való adózásokkal sanyargatta édes hazánkat, nyilván vagyon az egész keresztény világon; mely elviselhetetlen iga alul mostani nemzetséges fegyverkezésünkkel s Istennek velünk munkálkodó, kiváltképpen való kegyelme által a midőn magunkat föl akarnánk szabadíttanunk, s vagy jó megegyezés által, vagy másképen dolgunknak jó véget kivánnánk érnünk: ím a telhetetlen nemzet jövendő jóakaratjának jelét mutogatván, megmaradott kicsin javacskánkat, vagy penig a szegénységnek mindennapi munkája után való kenyerit éhezi és szomjuhozza, újjabb portióbeli fölvetésekkel magához közelebb lévő nemes vármegyéket rettenti s ijeszti, melyrül már (a mint informáltatott a generálisság), nemes Pozsony vármegyére is ment limitatio s parancsolt currense is az ellenségnek: melyben ámbár sok cenyegetésekkel rettentse is a nemes vármegyét, de ím én in fontrarium universis et singulis supranotatis, főcommendérozó generálisi authoritásombul keményen intimálom, parancsolom is: senki az ellenségnek titkon vagy nyilván, se úri, papi, főnemessi rend, vagyis a szegénység közül egy pénzt is portió vagy más nevezet alatt adni vagy küldeni ne merészeljen, mert egyébaránt a ki effélében megtapasztaltatik, hazánk nyilvánvaló árolóinak és a confoederatio megsértőjének azonnal itéltetvén lenni, megfogattatik s a nemes ország statutuma szerint böntettetik meg, s úgy adattatik ezzel másoknak is jó példa. Hogy penig ezen patensem mindenütt a nemes vármegyében nyilvánvalóvá légyen, valóságos mássai küldessenek meg minden processusban a nemes vármegye által, s falurul falura hordoztassék. Datum in possessione Emőke, die 19. Aprilis anno 1707.

Mezei-generál-marschall

Gróf Eszterházy Antal m. k.

7.

Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles ac Magnifici. Admodum Reverendi, Perillustres, Generosi item Egregii et Nobiles domini, amici mihi honorandi, observandissimi.

Salutem et servitiorum meorum paratissimam commendationem. — Jóllehet mostani nemzetséges ügyünknek az öszveszüvetkezett egyesség által leendő promotiójára minnyájan fegyvert kötöttünk: mindazonáltal lévén sokan köztünk olyanok, a kik mind ez óráig, micsoda okbul és mi végre édes hazájának és nemzetének nemessi szabadsága mellett fegyvert fogtanak légyen? — nem tudják. Hogy azért kiki igaz magyar hazafiai közül maga törvényes praetensióját és igaz jussát, s nemkülömben felfuvalkodott német nemzetnek ezer ravaszsággal ellenünk practicált hamisságát és törvéntelenül reánk vetett elviselhetetlen és minden kigondolt politicával csalárdságra czélozó impositáknak, oppressióknak és exactióknak súlyát világossan általláthassa s ki is tanulhassa: ímé, *mindeneket magában foglaló, az nemes ország determinátiójábúl kiadatott könyvet* *) generálisi authoritásomhoz és characteremhez képpest a tekintetes nemes vármegyének az praeannotált okokbúl transmittálnom kívántam, melyet a nemes vármegye, szokott gyűlést hirdetvén, publicáltassa, és in paribus is, — ha szükség úgy hozza magával, — in gremio comitatus lévő nemes lakosokkal communicáltassa. Reménlem, kiki általlátván német nemzetnek csalárdságos politicáját, magában száll, s igaz hazafiúságát vérének utolsó cseppje kiadásával is contestálni fogja. Caeterum cupiens praetitulatas dominationes vestras ad vota diutissime foeliciter supervivere. — manco sub dato Érsek-Újvár, die 28. Aprilis, anno millesimo septingentesimo sexto,**)

Earunden Dominationum Vestrarum

servus et amicus ad
obsequia paratissimus
Comes Antonius Eszterházy, m. p.

Alól: *Nemes Veszprém vármegyének.*

---

*) Az »*Animadversiones Apologiacae,*« Vay Ádám tollából.

**) Tollhiba, *septimo* helyett. A könyv ugyanis csak 1706. julius 21-kén fejeztetett be és őszszel került sajtó alá, Nagy-Szombatban.

8.

Credentionales, ad certos senatores dominos singillatim expediendae.

Spectabilis ac Generose domine, amice et benevole mihi observandissime!

Salutem et servitiorum meorum promptitudinem. — Lévén jószágim s más rendbéli praetensióim eránt a nemes ország előtt bizonyos instantiáim, bíztam azokat nemzetes vitézlő Konkolyi László uramra, nemes vármegyém (Komárom) vice-ispánjára ő kegyelmére, adván egyszersmind ő kegyelmének bíztomban olyas instructiót, hogy az említett materiákban való propositióit praevie kegyelmeddel közölvén, azoknak folytatásárul opinióját is vegye kegyelmednek, s kérje hozzám mindenkor tapasztalt jóakaratjának megmutatására, kiben magamnak is semmi kétségem nem lévén, kegyelmedet kötelessen kérem, említett vice-ispán úrnak ő kegyelmének nemcsak praevia opinióját adni, hanem azon följül in consessu hozzám mindenkor megmutatott jóakaratjával dolgaimat is segíteni és előmozdítani mindenekben kegyelmed ne sajnálja. — Igérem én is magamat kegyelmed szép jóakaratjának minden adandó alkalmatosságokkal való reciprocatiójára. — Caeterum servet Deus praetitulatam Dominationem Vestram diu feliciterque supervivendam. — Datum, etc.

Praetitulati Dominationis Vestrae servus et amicus paratissimus.

(Datum és aláírás nélküli másolat gr. Eszterházy Antal tábori könyvében; 1707. május elejéről való.)

9.

A dunántúli ezredeseknek.

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek, mint kedves colonellus Uramnak!

E mostan folyó május havának 16-dik napján kezdődő ónodi nemes generális conventusnak hirét, nem kétlem, régen hallotta kegyelmed, s vött is talám aziránt ekkoráig valamely intimatiót. Mivel penig a Fölséges Fejedelem, kegyelmes

urunk és a confoederált nemes statusok a dunántúli egész hadak részérül, valamint szintén a nemes vármegyékbül is a megemlített ónodi generális conventusra egy solemnis ablegatiót kévánnak expediáltatni. Magam a hadi operatiókra nézve jelen nem lehetvén, nem is agálhatom ott personaliter a dunántúli dolgokat; hanem jár azon az elmém, hogy tekintetes nemes vármegyéknek Kisfaludi György brigadéros uram ő kegyelme tudván jól a Dunán túl való hadak constitutióját, — alkalmatossan esnék, ha ő kegyelme mellé, secundum triplicem statum religionis, értelmes és expressus tisztek az egész hadak consensussábul coadjungáltatnának, és minden regementek, s kegyelmedé is, teljes instantiájokat egy módos formalitásban föltennék, nomine et in persona universorum regiminum trans-danubianorum az expeditus követ uraimék folytatnák ezen gyűlésen az dolgokat. Az minthogy kegyelmetek ezt, kérem, effectuálja, és hovahamarébb denominandus követjeiket hozzám bocsássa, és által — assecurálom parolám alatt kegyelmeteket, — oly recommendatióval s credetionalissal bocsátom, hogy kiki tapasztalni fogja maga instantiájának fructussát; a minthogy már is fönt titulált Fölséges Fejedelem kegyelmes Urunk és Méltóságos Magyarországi Főgenerális *(Bercsényi)* uram ő Excellentiája a dunántúli hadak szükségeirül mindennek előtte kiváltképpen való atyai gondviseléseket kévánván megmutatni: kegyelmeteknek s regementekbéli tiszt uraimék számára sót, posztót, karmazsínt és kordovánt szerzettenek, a közönséges hadaknak pedig mundért és pénzt, — fehéret is a mennyire lehet, — kívánnánk kiadattatni; mellyeket ezen mostani alkalmatossággal kévántuk is volna általküldeni, de a securitásrul kétségünk lévén, netalántán az általvitetendő cassának híre confusio-keresésre provocálná az ellenséget: azért kölletett magam mellett megtartóztatnom, s praevie főmustramester Corvíni János uramot ő kegyelmét általküldenem, ki az egész dunántúli hadakat megmustrálván, annakutánna a tabellával a maga regementje quártélymesterit kiki kegyelmetek közől általexpediálja, s ott való generalis perceptor Horváth György uramtul a pénzt, — köntösös commissarius Benyiczky Márton uramtul pedig a mundért percipiálhatja. Hogy penig most is szinte üresen ne járjon megírt mustramester Corvíni János, viszen által magával tiszt uraimék számára bizonyos vég posztókat, karmazsínyokat és kordoványokat, melyeket instructiója szerint kegyelmetek között proportionate föl is fog osztani. Só is szállíttatik kegyelmetek közé, mely is tiszt uraiméknak nagy hasznokra, havi fizetésekben adatik.

A pénz penig hogy most által nem vitettetik, a följebb megírt történhető szerencsétlenségen kívől az is oka, hogy ide és tova az hadak után hurczolni nem lehet, a hadaknak penig a cassa helyében való jövetelekkel a militaris dispositiók turbáltatnának; hanem csakugyan jobb lészen általküldeni a regementjek quártélymestereit, és mind a pénzt, mind penig a mundért itt nállam egyszersmind kezekben venni.

(Datum nélkül; 1707. május elején.)

10.

Az egész magyar hadak nevekkel az Generális Ónodi Conventusban credentionalis.

Felséges Erdélyi és Magyarországi Vezérlő Fejedelem, nemes confoederált Magyar Haza minden méltóságban s rendben és tisztben illyesztetett statusi! Nagy kegyelmes urunk! jó uraink!

Az austriai háznak idegen és kegyetlen uralkodása által édes nemzetünk eltapodtatott hajdani virágzó szabadságának nyomós helybenállítására, Felséged fejedelmi vezérsége alatt Isten ő szent fölsége bennünket nemzetségestül felindítván, noha csekély értékünket s vérünket fottig megemészteni kívánó kevél ellenségünk mind fegyveres, mind más szines machinatiói által szive-szakadva kívánta azt végbenvinni, miképpen édes nemzetünket kifejtőzhetetlen újjabb s halálnál keservessebb kelepczében ejthesse: de Isten ő szent fölsége ingyen kegyelméből naponkínt boldoguló fegyverünk mellett állván, annyira áldott és erősített bennünket, hogy vérünk szomjúhozó dölfös ellenségünk szándéka, gyengeségünk által is mindekkoráig megakadáloztatott, s tovább is, — hiszszük Istenünket — megakadáloztatik. Csakhogy a Tekintetes Ország előtt kényszeríttetünk declarálni azt, hogy ellenségünk száma, sok rendbéli fogyasztásink után is csak egy, vagyis inkább nevekedő formában lévő, az hadi conjuncturák szerint interveniáló számtalan, életünk koczkáztató nemzetséges szolgálatok napról napra annyira nevelkednek rajtunk, hogy ámbár ne illjék senkinek közőlönk ezen közönséges jóért való vére hullásárul és sebeirül szóllani, de tábori szükségeink megszóllatnak bennünket. Ugyanis a sok fáradtság és hadi szolgálat miátt már közön-

ségessen panaszolkodhatjuk lovainkból, fegyverünkből és ruhánkbúl teljesen való kifogyásunkot, melyeket noha a szabadságot szerető akármely jó hazafia is maga értékébül restaurálni kívánna és tartoznék is: de már az is az ellenség által, kiváltképpen a szomszédos helyekben, elgázoltatva lévén, igen kevesen érkeznek közőlönk reá. Jóllehet mind ennyi sok rövidségek, majd mondhatjuk extremitások között, ezen közönséges jóban nemhogy csüggedezni kívánnánk, sőt naponkint közölgetött, régen óhajtva várt szabadságunknak elérése jobban-jobban gerjedeztet bennünket, de szüntelen érezvén feljebbemlített fogyatkozásinkat, annak megorvosolhatását semmimódon sem tapasztalhatjuk; mert noha e köztünk folyó rézpénzbül valamely segítségünket kellene reménlenünk, de annak böcsi és érdeme a sok káros abususok által naponként elolcsódván, abbul való fogyatkozásunkat tapasztaljuk inkább, mint előmenetelünket; sőt keservessen kell kinyilatkoztatnunk, hogy ezen monetának folyamotja miátt árossabb egy pínzkufárnak két s három pénz-érő jószága, mint halálával igaz magyarságát contestáló egy igaz hazafiának vére. Melyre nézve noha nincs közőlönk a ki ezt nem fájlalná, a ki mindennapi rövidségét nem sóhajtaná: de mégis csak közönséges boldogulásunk czélja örvendeztetvén bennünket, e miátt sem leszünk semmiben hátraállók, hanem instálunk az Tekintetes Országnál azon, hogy ennek az rézmonétának vagy valora in priorem statum hazánk javára ezen mostani nemzetséges tanácskozásban restituáltassék, vagy pedig adinveniáltassék más oly medium, mely által hogy tovább is subsistálhassunk s a közönséges jó ne csüggesztessék, lehessen valamelly ezüst-pénzbéli vagy más rendbéli füzetésünk; s mivel a naturálékat is gyakran szűken kaphatjuk, magunk s lovaink éhezése miátt penig a szolgálat kedvetlenül esik: instálunk azért is a Nemes Országnak, tétetődjék az iránt is olyas dispositio, hogy ennekutánna jobban subsistálhassunk. Mindezeket penig noha magunk is in praemissis kívántunk alázatossan Felséged és a Nemes Ország előtt detegálnunk, de, hogy szóval bővebben declaráltathassék, alázatossan expediáltuk közőlönk méltóságos Gróff Galanthai Eszterházy Dániel generalis campi marschalli locumtenens, Buday István, tekintetes és nagyságos Révai Imre, Rétei György, Szalai Pál, Illosvay György, Ujvárossy István, Andreánszky Zsigmond és több más, részünkről való ablegatus uraimékat ő Nagyságokat s ő kegyelmeket, etc.

Instálván a Nemes Országnál, azon említett ablegatus uraimék szavait kegyelmessen acceptálni s hozzánk örvendetes válasszal minnyájunk consolatiójára visszabocsátani

méltóztassék; effectuáltatván ugyanis a praemissák, ajánljuk magunkat mi is mindennémő, sőt vérünket is föláldozni kész jó hazafiúságunk megmutatására is; a minthogy maradunk is

Felségednek s a nemes confoederált statusoknak

Datum ex castris ad Ivánka positis, die 6. Maÿ 1707.

hív, alázatos és köteles szolgái:

Hadi fő és alacson tisztek és közrendek közönségesen.

11.

A hadak kérvénye.

Serenissime, confoederati regni Hungariae Dux et Transylvaniae Princeps! Excellentissime ac Illustrissime supreme commendans Generalis! caeterique in praesenti generali consessu simul constituti domini, domini nobis clementissimi, gratiosissimi, colendissimi!

Licet superiorum equidem nostrorum benigna ex annuentia et intimatione erga certas credentionales in negotio nomineque totius militae pronunc sub commenda Excellentissimi ac Illustrissimi Domini, generalis-campi-marschalli, comitis Antonii Eszterházy militantis, certos dominos ablegatos jam suo modo in inclytum praesentem generalem conventum expeditos fore sciamus, medio quorum omnia gravamina omnino representatione digna quod humillime detegentur, persvasum nobis habemus. Quoniam tamen ex ordine et parte infanteriae nos cujuscunque gradus officiales, natione nonnulli quidem externi, in fidelitate confoederatorum inclytorum statuum autem constantissimi commilitones, nostram fortunam, vitam quin et guttam sangvini ultimam in emolumentum ac pro recuperanda hujus Patriae avita libertate devoventes consecrare, consumereque parati sumus, nostri status et requisitorum occasione modernae regulamentalis dispositionis per Excellentissimum dominum supremum Generalem commendantem, dominum Nicolaum Bercsényi, (titulus) gratiose noviter extradatae experiamur defectum, quem humillima cum submissione in praetitulato conventu tamen tabellariter declarare necessitamur. Constat

praeprimis enim omnibus inclytae hujus patriae statibus promptitudinem nostram praecipue externae nationis officiales, pro conventi nostro duntaxat stipendio, non vero ob aliam considerationem fideliter strenueque in servitio regni a nobis impendere, quod per exhibitam novi gratiosi regulamenti restrictionem nunc diminutum existens, nobisque primariis regiminum utriusque nationis officialibus, utpote colonellis, vice-colonellis, supremis vigiliarum praefectis, companiarum consveto modo proprias companias habentibus, cum denegatione hactenus solutionis, seu generosi officii capitaneatus praeter omnium monarcharum observatum praxim, subtrahi debere praescribitur; imo, quo plus, graviusque foret, unus capitaneus plus de menstruali suo stipendio, quam supremus vigiliarum praefectus ad tenorem modernae ordinationis participari posse dignoscitur. Et quicquid etiam dum et quando portionaliter de pecunia cuprea nobis propensaretur, jam in integris regni circulis ac districtibus valore ipsius contemptuosae cupreae monetae annihilato existente, ea nequaquam consummi potest, ita, ut ex limitata praelibatae cupreae monetae solutione, nobis ordinaria, commode subsistere, verum nequidem unicum pondus carnis vel alterius generis naturalia acquirere valeamus, et secus juxta modernam inclyti commissariatus dispositionem vel in contentationem, cum defalcatione videlicet oralium nostrorum portionum, sed neque pro parato cupreo aere, pro quo nos tamen sanguinem et vitam periculo fortunae exponimus, frustum caronis praestatur; quibus miseriis tantopere dietim angimur, mox tam ipsi, quam servitores et familiae nostri fame ob praedeclaratam summam egestatem et inexplicabiles defectus obire debeamus. Palam est consimiliter et gregariorum nostrorum lamentatio, qui ferme ex majori parte seminudi, inermesque incidentes, de suis praetensionibus usque ad praesens incontentati manent. Unde praemissorum humillima genuine eaque uberiori pro exageratione ac sollicitanda gratiosa remediatione expedivimus e medio nostri spectabilem ac magnificum baronem dominum Emericum Révay, inclyti unius regiminis pedestris ordinis supremum colonellum, exorando altetitulatum inclytum generalem conventum, quatenus eundem prouti et caeteros praemissos dominos ablegatos nostros, cum consolatoria, benignaque resolutione ad nos remittere, taliterque constantiam nostram ad ulteriora boni publici utilia servitia obligare, ac in perpetuum in intemeratam fidelitatem devincere dignabitur. Nam alioquin, nisi in praenarratis et per dictum dominum colonel-

lum demisse proponendis gravaminibus nobis affulgeat favorabile remedium, cum protestatione submissa, nostri in ulteriori continuatione servitii impossibilitatem expectoramus. Dum ergo super his postulatis benignum praestolaremur responsum, manemus

Suae Serenitatis Ducalis, Excellentissimi ac Illustrissimi Supremi Generalis commendantis, — earundemque praetitulatarum dominationum vestrarum

servi humillimi, obligatissimi: Supremi et subordinati officiales, ac tota militia, sub commando praetitulati excellentissimi generalis.

12.

A dunántúli vármegyékhez.

Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles ac Magnifici, admodum Reverendi, item et Nobiles, Egregii.

Salutem et servitiorum meorum promptitudinem. — Az szabad uralkodásra vágyódó austriai ház által földre tapodtatott édes hazánk törvényes szabadságit régen óhajtott virágzó állapotjára akarván a Méltóságos Fejedelem s a nemes confoederált statusok hozni, az vala sok éjjelinappali fáradságinknak legfölsőbb czélja, hogy miképpen lehetett volna jó megegyezéssel hadakozásunknak végét érnünk: ezért volt a nagyszombati békesség tractatussa instituálva is, a melyben a fölfuvalkodott nemzetnek színes és nem szíves, sőt alattomban való csalárd munkálkodási s naponként nevelkedő machinatiói miatt semmi jó és állandó békességre lépni nem lehetett. Ez okbul azért kegyelmes urunk ő Nagysága és a confoederált nemes senatoria deputatio megegyezett akaratjábul szükségesnek ítéltetett a nemes confoederált statusoknak generalis conventust e mostanság folyó 1707-dik esztendőnek következendő május havának első napjára, nemes Borsod vármegyében lévő Ónod névő mezőváros tájékára rendelni és publicáltatni, mely alkalmatossággal eleiben terjesztetik a nemes confoederált statusoknak mind a békesség tractatussa miképpen folyt és miben maradott légyen, mind pedig a confoe-

deratio további hasznos progressusárul való consultatio is leszen.

Mivel penig ezen generalis conventusra nemcsak a confoederált s ámbár némely helyeken azulta hostilis impetust experiált nemes vármegye, de még hazánk hivsége és a confoederatión kívől császár részén lévő úri és főnemesi rendek is hivattatnának, s nem kétlem, ha csak el nem tévedett valahol mentében, a nemes vármegye is vette errül kegyelmes urunk ő Nagysága convocatióját. De mostan veszem szintén magyarországi Méltóságos Főgenerális Székesi Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája levelit, melyben adja értésemre oly kiváltképpen való reflexióval való létét kegyelmes urunk ő Nagyságának a dunántúli nemes vármegyékhez, hogy megírt május havának első napjárul ugyanazon hónak tizenhatodik napjára dilatióját és prorogatióját ezen generalis conventusnak maga kívánta volna ő Nagysága kegyelmesen intimálni, de erdélyi fejedelmi székében való ülése miatt mostani távulléte ő Nagyságának nem engedi; lévén azért énnékem ezen dilatiónak reiteratiója és a dunántúli nemes vármegyéknek értésekre való adása iránt méltóságos principalisimtúl teljes parancsolatom: a végre kötelessen akartam a nemes vármegyét requirálnom, hogy megértvén ex praemissis az említett gyűlésnek pro die 16. proxime futuri mensis Maÿ lött extendáltatását a confoederatióban mégeddig állhatatossan megmaradott tagjai, melyre nézve a nemes vármegyék úgy intézzék a magok dolgait, hogy ha personaliter az ellenség constitutióira nézve nem lehet, csak a mint kitelhetik és akarják, a megírt napon és helyen compareáljanak, mivel absolute kívánja kegyelmes urunk a nemes vármegyének is emberei által praesentiáját, kit, kérem, el se mulassa. Caeterum praetitulatas Dominationes Vestras diu salvas et incolumes vivere desiderans, maneo

Praetitulatarum Dominationum Vestrarum

servus et amicus ad
obsequia paratissimus

Comes Antonius Eszterházy, m. p.

13.

Levél, mely által az egész Duna s Tisza között lévő brigadéros és ezeredes-kapitány uraiméknak ő kegyelmeknek értésére adatik és genuine declaráltatik, mi okra nézve nem lehet Kegyelmes Urunk publicáltatássa szerint az mostan Ónod táján celebrálandó ország-gyűléssére, ámbár nemesemberek legyenek is, kinek-kinek személyje szerint compareálni, s kik az egész hadak képében követül ablegáltattanak azon gyűlésre, ekképpen következik:

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek!

Ez mostan folyó május havának tizenhatodik napján kezdődő ónodi generális conventusnak alkalmatosságával kegyelmed regementje közül bizonyos tisztnek comparitiója eránt való intimatióját maga brigadérossának, parancsolatombul kegyelmed, nem kétlem, régen vette; mely comparitióra elhiszem, ekkoráig el is készítette kegyelmed deputatus tiszteit maga részérül. De mivel az ellenségnek indulóban lévő szándékára nézve most nemhogy az hadi tiszteket meg lehetne oszoltatni, sőtinkább mindenünnen contrahál-tatnak: a végre ne is légyen senkinek olyas conceptussa, hogy ámbár privátumban, vagyis a publicumnak pretextussa alatt valamely más dologban azon ónodi győlísben szándékoznak vagy elbocsátkozni kévánkoznak, vévén magoknak csak énrólam is példát, ki egy érdemetlen senatora, a mellett possessionatus úri tagja lévén az nemes hazának, elmulhatatlanúl kévánhattam ott való jelenlétemet; de előttem állván az haza itt való szükséges szolgálatja, abban itt megmaradnom s kegyelmetekkel való megmaradásommal azon ónodi hasznos tanácskozásnak az ellenség ellen bástyája akarok lenni. Hogy penig szükséges dolgai előmozdításában a regementek, azok között kegyelmedé is, meg ne fojtassék: commandóm alatt lévő egész hadak nevével, ugyanazok gravamenjeinek proposítiójára s azon győlésen való folytatására tetszett egy solemnis ablegátiót deputálnom, mely követség fejének tekéntetes nemzetes vitézlő Buday István generális-főstrázsamester uram ő kegyelme lévén denomináltatva, coadjungáltattak ő kegyelme mellé nemzetes és vitézlő Rétey György és Szalay Pál óberster és Bajcsi György vice-colonellus, Urbán Czelder uram ő kegyelme regementjebéli óbrist-lajdinant uraimék ő kegyelmek. Ertvén azért kegyelmed, maga regimentjének is tudtára adván megnevezett követ uraiméknak nomine et in persona uni-

versorum regiminum, commandatione videlicet meae subjacentium, azon ónodi gyűlésre leendő ablegátiókat és expeditiókat, — valaminémű instantiái, gravameni és más akármi néven nevezendő propositiói lehetnek kegyelmed regementjének: mindazokat szép, módos formalitásban és memoriálékban föltennyi, akár hozzám, akár csak említett Buday István generális uramhoz ő kegyelméhez küldje kegyelmetek. Assecuratusok lehetnek benne, kemény instructiójok lévén reá, oly fideliter fogják foltatni megírt követek kegyelmetek dolgait, mint ha personaliter kegyelmetek maga jelen volna; kiben kétsége senkinek ne is légyen.

Akarám e mellett azt is értésére adnom kegyelmednek, hogy a mostani reductiónak alkalmatosságával, tudom, azon nemes vármegyének, melybül kegyelmed regementje kiáll, a zsoldosok, vagyis portás hajdúk, azoknak fegyvereztetése, mundéroztatása, vagy más accessoriuma iránt nem kevés villongásban voltak, actu is lehetnek, nem kívánván magokat a nemes vármegyék méltóságos generális uram ő Excellentiája intimatiójához alkalmaztatni, melynek tenora az generális mustra kiadott formájának 15 punctumában és az mediate következendő 16-ikban ekképpen következik:

Járul már ide szükségesképpen az zsoldosok statussárul való informatió, melyet mind tudni, mind declarálni regementeknek szükség, sőt irásban kiadni; az minthogy az vármegyéknek is fog intimáltatni, hogy tudniillik minden vármegyének zsoldossa, nemkülömben minden régi egy portája után per quatuor pedites computando, in suo fixo primae limitationis numero adatott és assignáltatott mostan in numerum et ordinem completi status, és jóllehet subsequált majdnem csak minden nemes vármegyéknek vagy universalis, vagy praticularis defalcatiója: de minthogy az olyatén defalcatióknak száma s rendi senkinél nem constál, et incertus numerus calculari nequit, vévén azonban az nemes vármegyék occasiót az defalcatio emlékezetibül, öszvekeverték restantiákat az defalcatióval cum detrimento statuentium, kihez képest determináltatott az, hogy in fixo et pleno assignáltassanak a nemes vármegyék contingensei, és minden regement maga zsoldossait vagy portális hajdúit az szerént praetendálja. Hogy peniglen ez iránt a nemes vármegyék ne injuriáltassanak és az méltán való defalcatiók ne vilescáltassanak: nemcsak in completo, hanem sub specifice subdivisiója az olyatín zsoldos vagy portális hajdúk contingensének, (salva justae proportionis quaestione in gremio cujuslibet comitatus factae subdivisionis) adja ki az regementje tiszteinek, hogy azoknak előállíttatássáért az

nemes vármegyék tisztei ne aggraváltassanak, hanem incumbáljon az regement tiszteinek in locis designatis keresni magok contingensét, és így hasonló specificátióval mindazon személyek, valamelyek eximáltattanak, avagy dominiumok, a kik exemptiójokot praetendálják, cum designatione justae proportionis quotae adattassék ki az regementek közé, kik is tartoznak az ollyan specificatiónak signaturáját repraesentálni, és a mennyiben igazságosnak s valóságosnak fog ismertetni, annyiban fog defalcáltatni az nemes vármegyének quotájábul, és ad complementum regiminis, hogy recruták fogadtathassanak, annyiszámú pénz minden regementnek fog adattatni, hogy se az vármegye injuriáját, se az regement defectussát ne panaszolkodhassa.

A fegyver miatt elveszett zsoldosokat és portálisokat, úgy az szökevényeket is nem lehet az defalcatio közében keverni, hanem azokat minden militaris esztendőknek elejével, mely 1ma Novembris kezdődik, toties-quoties secundum debitum contingens statuálni kelletik. Hasonlóképpen a zsoldosokat is, mert valaminthogy ha az nemes ember occasióban elvész, a fiának kell insurgálni, ha nemességét manuteneálni kívánja: annyivalinkább egy maga életét megmentő elveszett zsoldos helyett mást tartozik az nemes ember állíttani maga helyett ezt hozván magával mind hazánk törvénye s mind az jó hazafiúság.

Így értvén azért mindezeket kegyelmed, az reductio alkalmatosságával suboriált difficultásokat a praemissákkal tollálhatja, és de pleno et integro complanálhatja is kegyelmed, melyekhez mindenekben alkalmaztassa is magát. In reliquo kívánván, Isten éltesse kegyelmedet szerencséssen, maradok sub dato Érsek-Ujvárini, die 9. Mai 1707.

Kegyelmednek

szolgáló jóakarója

Gróff Eszterházy Antal, m. k.

14.

Érsek-újvári vice-commendáns uram juramentuma.

Én N. N. esküszöm az atya, fiú, szent-lélek, teljes szentháromság, egy bizony igaz, élő Istenre, ki az én igaz hitemben engemet úgy segíljen, hogy a fölsíges erdéli és magyarországi vezérlő-fejedelem s a méltóságos generálisság kegyelmes annuentiájábul beállíttatván ide az érsek-újvári

végházban vice-commendánsnak, abbeli hivatalomat nemcsak csöndességben kívánom híven viselnem, hanem a történet úgy hozván magával, ha az ellensíg áltol ezen végház megszállattatik is, valameddig lábomra állhatok, mindaddig forgolódásommal, biztatásommal, jó példaadásommal és más minden kigondolható úton-módon úgy viselem magamat mind éjjel, mind nappal, sőt a szükség úgy hozván magával, az ellenség fegyvere és impetusa között is, hogy mind a népnek szívet adjak, mind pedig ezen végház, mint hazánk nagy kincse, általam is, a mennyire lehet, conserváltassík; gondom lészen mind külső, mind belső erőssígekre a vár körül, kiben a nípet mindenmódon conserválnom kívánom; se titkon, se nyilván az ellensíggel nem correspondeálok, se a correspondenseknek nem conniveálok, sőt a kiket afféliket tapasztalník: halállal kívánom megbüntetnem, több tiszt uraimékkal együtt. A vár föladásárul a legutolsó extremitásnak előtte nemcsak nem gondolkodom, sőt még másoknak se mutatok csak ingyen is alkalmatosságot arra. A strázsákra mindenkor jól vigyáztatok s vigyázok. Ha mi romlás törtínnék a várban vagy bástyáin az ellensíg áltol, azokat is legottan reparáltatnom kívánom, hogy annyival is jobb szíve adassík a bennlívőknek. A csüggedezőket biztatom, betegeket ílleszgettetem a mennyire lehet; egy szóval, mindenekben, valamit a jó commendánsi tiszt hoz magával s a szükség kívánja s az alkalmatosság magával hozza s instructiómban is kiadattatik, úgy viselem magamat, hogy mind Isten, mind emberek előtt lölkömismírete ment lehessen, s számot is adhassak; kire Isten engem, valamint éltemet, szerencsémet kívánom, úgy segéljen.

Gróf Eszterházy Antal m. k.

15.

Érsek-újvári commendáns uram ő kegyelme) instructiója, kinek ezen praesidium obsidiójának alkalmatosságával mi módon magát in defensione köllessék viselni és alkalmaztatni, — az alább megírt punctumokban következik.*

1mo Mihelest commendáns uram ő kegyelme az ellenség Vág felé közelgetésének hirét hallja, legottan semmiképpen el ne múlassa az külső városi lakosoknak intimáltatni.

*) Ekkor Ebeczky Imre, dandárnok.

hogy mindnyájan minden jovaikkal onnét eltakarodjanak, és magokat máshová retirálják. — Azonkívől, hogy commendáns uram annyival inkább az ellenségről bizonyosabb hírt és jobb kuntsafftot *(Kundschaft)* hallhasson, mindenkor egynehány jó katonát commendéroztatva Taroskegy *(Tardoskedd)* felé tartson jó vigyázásban, és minekutánna említett commendáns uramnak ő kegyelmének ex certis relationibus constálni fog, hogy az ellenség nevezett Érsek-Újvárhoz közelget: intentionatus légyen mindenféle marhát azontúl város alá, az erősségtül egy muskéta-lövésnyire hajtatni.

2do Minekelőtte pedig az ellenség errefelé közelgetne, ő kegyelme a falukra currens-leveleket bocsásson, hogy az helségbeli mentül több és számossabb élést a praesidiumban behozzanak, úgy, hogy in tempore commendáns uram, több tiszt urámékkal együtt, élés dolgában magoknak jól provideáljanak.

3^tio^ Minthogy az olyatín defensióban leginkább a jó keresztény hit és hívség requiráltatik, — commendáns uram ő kegyelme azért azt is el ne mulassa, hanem még ezeknek is előtte az egész tiszteket az gvardizonynyal együtt magához erős hittel megesködtesse, melyet, egy szív és lélekkel egyetértvén, — hogy utolsó csöpp vérek kiontásáig életeket föltévén egymás mellett, egymást el nem hagyják, se pedig senki valami rosszindulatra másoknak példát mutatni nem fog.

4to Midőn az ellenség ezen erősség alá beférkezne, tali in casu commendáns uram ő kegyelme az egész gvardizonyt a bástyákra és az külsű erősségekre contrahálja és oszsza el; a mely bizonyos heleket obrist-laidinant Revier *(Rivière)* uram ő kegyelme denominál, elrendel, és commendáns uramnak megmutatja: az szerint ő kegyelme is magát alkalmaztassa; mely meglévén, az egész postérungok helyben maradjanak, míglen megtudhatni, hol fogja az ellenség kévánni a maga operatióit kezdeni? Melyhez képest et econtra más dispositiókat tennyi szükséges lészen, úgymint: mihelest az ellenség a vár előtt kampírozna, és commendáns uram bizonyos kímek által (kiket mindenkor jól megdiscretiózván) meg fogja tudhatni, hogy az ellenségnek minden szükséges hadi requisitumi és egy obsidióhoz való kévántató munitiója magával legyen és fassinákat csináltat: eo facto commendáns uram ő kegyelme az gvardizonybul bizonyos személyeket a külső városban commendérozzon előjáróban. Ezeket »zu bedeckhen« jó egynehány lovast praemittálván, azon várost kívül egészlen köröslen-kerül ígettesse föl és funditus rontassa; nemkülönben egyébb alkalmatos-

ságokat is, melyek az ellenség operatióihoz deserviálhatnának és hasznossak lehetnének.

5to Minekutánna pedig az ellenség kezdi az várat attakérozni, ellenben commendáns uram ő kegyelme az gvardizont három corpusban vegye, melyek minden negyednapon az attakérozó helyen strázsán legyenek, más napon pediglen dolgozni, és harmadikon nyugodni fognak. E mellett observálván ezt, hogy az első napokon apró fegyvert az ellenség ellen adhibeálni ne igyekezzenek, hanem csak taraczkokat és szakályosokat; a mint említett óberst-laidinant Revier uram maga in defensione leginkább hasznosnak találná s itélné, úgy kormányozza. Ha az ellenség a várat attakérozni kezdi és approssát csinálna: minden úttalmóddal azon kell iparkodni és mesterkedni, hogy mind gyalog, mind lovasság által teendő excursiókkal az ellenséget obruálni lehessen és az álgyúit leginkább beszegezni igyekezzenek; mely eránt commendáns uram óbrist-laidinant Revier urammal ő kegyelmével egy tanácscsal élvén: mely helyen lehetne legerőtlenebb az ellenség aprossa? hogy az ellen az eruptió legjobban s annyival is inkább szerencséssebben véghez mehetne; melynek alkalmatosságával mindazonáltal maga commendáns uram in persona ott jelen ne legyen, hanem oly helyre magát recipiálván, honnét nemcsak az excursiónak folyamotjával való operatiókat láthasson, hanem a melyet azon occasióban mind az jelenlévő tisztekre, mind az közönséges vitézlő rendre is vigyázván, — distingválhassa: ki miként magát viselte légyen? hogy az érdemeseknek méltán remuneratiója lehessen, másokat penig, (kik mintegy desperátióban láttatnának), az által animálhassák. Ellenben pediglen mindazon tisztek és közönségessek, valakik magokat gyalázatossan viselték, emberségeket fére tették, annyivalinkább, ha valamely confusiót szerencsétlenségre okoznának, — az olyanokra hadi törvént szolgáltatván, másoknak is irtóztató példájokra, érdemekhez képest, minden engedelyem nélkül büntetődjenek.

6to Incumbálni fog ez is commendáns uramnak ő kegyelmének, hogy az obtegált vagy titkos utakot az utolsó extremitásig defendálni módot keressen, és a revellínt mindaddig el ne hagyja, valameddig a pressát meg nem csinálja: a hol ha az tisztek és azokkal való commendérozottak magok postérungját a revelinán túl commendáns uram ő kegyelme ordere nélköl elhagynák, avagy magokat eltolatnák, minekelőtte az ellenségnek kemény oppositióval resistálni igyekeztek volna: tali in casu commendáns urammak teljes hatalmában és szabadságában adatik, hogy minden

törvény nélkül, akár tiszt, akár csak közönséges hajdú légyen, minden kegyelmet férc tévén, exequáltassa, ámbár excusálná is magát valaki, hogy az vitézlő rendtül elhagyatott volna: de semmiféle mentséget absolute ne suffragáljon, jól tudván maga obligatióját, hogy élete fottáig, vagy mindaddig is, valameddig rabbá nem esik, maga postérungját elhadni ne merészeljen.

7mo Ha commendáns uram látná, hogy az ellenség közel a várhoz ugyan csak approsséroz és az revellínán pressét csinált volna: azontúl sokszor megírt commendáns uram ő kegyelme jó rendeléseket és dispositiókat az bástyákon (tegyen) s maga is személye szerint jelen légyen, hogy az külső sánczokban lévő embereinek egy tartós, apró fegyver által való tűzadással, az insenír által is instituálandó és együtt suffragálandó tűzi operatiókkal az szerencsétlenségtül secundáltathassanak.

8do Az midőn pedig az ellenség a pressét lövetné, az asszonyi személyeknek commendáns uram inhibeáltassa, hogy absolute föl s alá a bástyákon való járástul magokat megtartóztassák, — mivel sírások és lamentatiójok által a vitézlő rendnek semmi jóindulatra nem válik.

9no Ebben állhatatosság lévén és dicséretes resistentiát megmutatván, hogyha mégis eo non obstante az ellenség az külső sánczokat elnyerni, per consequens azon is fog iparkodni, hogy azalatt a belső, főbástyán is a pressét lőhessen, — de hoc in passu igen szükséges lészen, hogy commendáns uram ő kegyelme itten az maga sedulitását és tehetségében álló dexteritását kinyilatkoztassa, hogy tudniillik continue maga személye szerint, a hol az pressét lövetik, ott forgódjon, mentül jobban dolgoztatván, azon pressét igen erős fákkal és más hasonló szükséges requisitumokkal muniálván, reparáltassa; a hol a jó példának okáért a gvardizonnak az által a munkához jobb kedvet adván, maga is commendáns uram ő kegyelme hozzá segéljen, és biztató szép szókkal a népet alliciáljon. Mihelyest pedig a pressé készen fog lenni: mégis olyan fortélyt és módot kölletik föltalálni, hogy minden tehetséggel az ellenség ostromának resistálni lehessen minémő teendő dispositiókkal, melyek mind commendáns uramot, mind óbrist-lajdinant Revier uramot illetni fogják azon occasióban; maga commendáns uram ő kegyelme az truppok előtt járván, a mint legjobban és nagyobb serénységgel lehet, tartsa és oltalmazza magát, hogy azon contestálandó szives fáradozási által a többi vitézeknek is szívek megbátoríttassék. A mellett el nem köll múlatni minákkal és egyébb kigon-

dolható hadi stratagemmákkal az ellenség operátiójának obviálni, és azokat a mennyire-annyira lehet, praeviálni, a ki leginkább óbrist-lajdinant Revier uramnak ő kegyelmének pro fideli observatione concredáltatik, csak commendáns uram ő kegyelme elégséges munkás emberekkel succurráljon, hogy in necessitate azok miatt említett óbristlajdinant uramnak munkái végben vitetődjenek, hátramaradás és defectus ne légyen; a kik pedig szemek előtt lévő veszedelem miatt az olyan dolgoktul irtóznának, azt magokra vállalni nem akarván: azok közül egyet, másoknak példájára, commendáns uram minden törvény nélköl exequáltasson.

10mo A mi az artholleriát illeti, aziránt óbrist-lajdinant Revier uramnak a parte instructiója levén, kiki tartozik azért dispositióihoz képest ebben is magát alkalmaztatni.

11mo A jó harmoniának megtartóztatására nézve igen szükséges, hogy commendáns uram ő kegyelme az alatta való tisztekkel is szépen magát comportáljon és velek discrete agáljon, azokkal pedig (a kik valamiben vétkeseknek lenni tapasztaltatnak) strictius procedáljon, valamely kemény animadversiót az olyanokhoz mutatván; hasonló respectussal lévén az gvardizon a többi tisztekhez, et econtra tiszt uraimék is tudván magokat illendőképen a militiához alkalmaztatni és comportálni, a mint tudniillik a szükség hozza magával. A parte pedig commendáns uram ő kegyelme olyan bizonyos embereket is tartson, a kik, valami a praesidiumban történik, mindenekrül reportumot tegyenek, értvén leginkább a kik labanczossak volnának és kiváltképpen az ellenséghez valami hajlandóságok animadvertáltatnék.

12mo Incumbálni fog commendáns uramnak ő kegyelmének, hogy tiszt uraiméknak szabados asztalt is tartson, azon okbul leginkább: azon alkalmatossággal promovendos discursus, ezen praesidium állapotja és constitutiója eránt való elméjét és inclinatióját valamihez kinek-kinek experiálhassa, és az által másért tiszt uraimékat magához alliciálhassa is; mely költség iránt vagyon Szluha Ferencz praefectus uramnak is ő kegyelmének instructiójában: in casu necessitatis az fiscalis proventusokbul succurráljon.

13^tio^ Minthogy azonkívül egyre-másra kézbéli kültség is a praesidiumban ad publicas necessitates kívántatik: hagyatik bizonyos cassa belli megirt Szluha Ferencz praefectus uram ő kegyelme kezénél, kit a szükségnek idején commendáns uram requirálván, a ki hasonlóképen azon kívántató kültséget (per mutuam inter se habendo correspondentiam) suppeditálni fogja.

14to Ha commendáns uram ő kegyelme ex certa relatione, vagy akár egy is valakitül hallaná valamely tiszttül, hogy ostromnak előtte jobb capitulálni, mintsem az ostromot impediálni; így szólván azért valaki, hogy magát opponálná és revoltálna, — tartozni fog commendáns uram az olyat kemény árestomban tartatni s tétetni. Nem külömben való vigyázást observáljon azokra, úgy, mint hazánk mostoha fiaira, valakik étczakának (idején) a bástyán lebocsátkozni és desertálni praesummálnának; az ollyanokat megragadtatván, pro statuendo exemplo, publice felkaróztassa. Hahogy pedig maga is consentiálna commendáns uram, hogy az ostromnak ne resistáljanak: a várnak föladása után mindenekrül strictissime számot fog adni, mivel kiadott orderemhez, se pedig instructiómhoz magát nem alkalmaztatta, se úgy, mint hite és kötelessége tartotta volna, véghez nem vitte.

15to Holott valami olyas conferentiák interveniálnának, vagy az praesidium defensiója, vagy feladása végett, vagy pedig másféle a közönséges jót concernáló állapotok iránt, a ki in praesentia unanimi consensu dominorum officialium szokott meglenni: a többi között Szluha Ferencz praefectus uram ő kegyelme is (mivel a cassa, kenyér, só, hús és egyébb állapotok az ő kegyelme dispositiójában állanak), hasonlóképpen az olyatín conferentiákra mindenkor convocáltassék és adhibeáltassék, kinek voxát és opinióját commendáns uram ő kegyelme, úgy, mint a többi tiszteknek, bévegye, hogy annyivalinkább, a mirül jövendőben commendáns uramnak számot köllenék adni, per voces mindenekrül könnyebben felelhessen.

16to Rebus itaque sic stantibus, ha elégségesképpen tett resistentia után az ellenséget nem lehetne absolute restringálni, hanem mégis inhaereálna maga feltett céljának: obligáltatni fog commendáns uram, hogy magát a gvardizonynyal együtt az retranchementban retirálja, a ki az obsidio alatt praeparáltatott. Holott az ellenség attakírozná: nem lessz egyebet mit tenni, hanem vagy victoriázni, vagy halált szenvedni, mivel már akkor semmi capitulátiót nem reméllhetni, a midőn az ellenség mindezeket superáltatta volna. Nem látván penig commendáns uram mitűlünk semmi felé, hogy segítséggel succurrálhatnánk: tali in casu az utolsó extremitást magára ne várjon, hanem inkább az ellenséggel jó capitulatiót ineálni igyekezzék; holott penig commendáns uram ő kegyelme assecuratus lészen, hogy tűlünk adandó jeleink által succursust remélhet: semmiképpen ne capituláljon, hanem minden úttal-móddal mindaddig az

retranchementot defendálni és manuteneálni minden erővel és tehetségével intézze.

17mo Mindezeket azért commendáns uram, főcommendáns uramnak ő kegyelmének ide való jöveteléig strictissime observálván, úgy, hogy ezen kívűl a kegyelmes urunkhoz ő Fölségéhez és édes hazánkhoz való contestálandó hívségéhez képest maga industriája által, annyiszor említett praesidiumnak nagyobb hasznára lehet: semel pro semper dexteritásának recommendáltatik és committáltatik; melyekhez (ekkoráig való existimatiójának nagy kiterjedésére) magát industriose alkalmaztatván, úgy folytassa az egész dolgokat, a mint legjobban lehet. Főcommendáns uram ő kegyelme pedig megírt praesidiumban beérkezvén, ezeknek végben való vitelére ő kegyelmének incumbentiája és kötelessége lészen. Az alkalmatosság pedig *(ha úgy)* hozza magával, hogy más valamely főtiszt ide commendéroztatnék: azzal is hasonlóképpen pro directione sui ezen praemittált punctumokat communicálni szükséges, et quidem in praesenti authentica forma, úgy, hogy in praesentia unius, más helette való commendérozó főtisztnek mindenkor deserviálhassanak.

18vo Arrul is méltó emlékeznünk, ha történet szerint Isten látogatásábul súlyos betegségben esnék, vagy, az mint könnyen szerencsének változni szokott kereke, főcommendáns uram az ellenség kegyelmeden általesnék; akkor az köz vitézlő rendnek consensussábul, ex pluralitate vocum egy alkalmatos, tetszések szerint való commendáns sine ulla disputatione választassék.

Datum in dicto praesidio Érsek-Újváriensi, die 11. mensis Maÿ, 1707.

16.

Mi módon adattassanak a jelek mind az praesidiumbul s mind penig az táborbul, következik:

1mo Minekutánna az ellenség már in actuali bloquádában lészen, estve és étszakának kezdetén egy rakéta fog bocsáttatni, a második rakéta peniglen a midőn az hajnal kezd hasadni.

2do A midőn az ellenség a maga futó árkát (vulgo laufgraben) fogja kezdeni csinálni, estve két rakéta fog bocsáttatni, és megént kettő hajnal tájban.

3^{io} Ha valakit akarnak hozzánk küldeni a praesidiumban, eo in casu a commendérozó generális a mi armádánk-

bul estve három rakétát bocsásson, a ki meglévén, fogunk a külső postérungban levőknek ordert adni jó vigyázásra, hogy azokra, a kik ide jőnének és nekünk jó hírt hoznának, ne lűjenek.

4to Ha penig mi valakit az erősségbül ki fogunk küldeni, estve három rakétát fogunk bocsátani, és más hármat éjfél után, a ki azt fogja jelenteni, hogy valaki az erősségbül az armádához kiküldettetett.

5to Hogy azért megtudhassuk, hogy az kímünk szerencséssen elmehetett, a táborrul jelt kelletik nekünk adni, mihelyest odaérkezett; úgymint tudniillik: estve egy rakétát és minekelőtte megvirad, újobban egyet, mely által megtudjuk, hogy az követünk az armádánkhoz szerencséssen elmehetett.

6to Hahogy az erősségben valami controversia vagy egyenetlenség exoriáltatnék az quardizon és az ottvaló lakossok között, kik akarnák, hogy az várost föladnák: eo facto az erősségbül három rakéta fog estve bocsáttatni, éjfél után is három és regvel hajnal előtt is újobban három, a ki in toto 9 rakétát teszen.

7mo Ha penig azon felőlemlített egyenetlenség megcsillapíttatik: akár az nap mindjárt, akár más napon órárul órára négy rakéta fog bocsáttatni, pro signo, hogy a malecontentusok lecsillapodtanak.

8vo Ha az erősségben valami nagy szükségben lésznek, hogy embernek a miatt capitulálni kelletnék, — tehát az erősségben éjjel minden fertály-órában hat rakétát fogunk bocsátani.

9no Hogyha az mi armádánk bennönket secundálni igyekezni fog és jó securitással biztatni, a végre hasonlóképen az armádánál hat rakétát bocsássanak minden fertályórában, a ki jelenteni fog: succursusunk lészon.

10mo Ha az mi armádánk szándékozni fog az ellenséget attakírozni, szükség, hogy az armáda nekünk is tudtunkra adja, és csak félórával viradta előtt 5 rakétát bocsáttatván, bizonyossak leszünk, hogy az ellenséget egynehány óra mulván attakírozni fogják: mely mihelyest meglévén, mi is egy erős excursiót tentálni fogunk.

17.

Érsek-újvári s nemkülönben nyitrai commendáns uraimék ő kegyelmek instructiója, mely szerint mitévő légyen és nemcsak a megleendő obsidiónak alkalmatosságával,

hanem mindenkor és commune regulariter azont observálni és participálni tartozni fogja, mint ezen alább megírt punctumok szerint következik.

1mo Legelsőben is commendáns uram ő kegyelme az egész gvarnizont öszvegyölekeztetvén, tudhassa bizonyos számát, mely erős légyen. Annakutánna a gvarnizonbeli főtiszteket maga mellé vévén, kikkel az fortalitiumot megjárván, mutassa és designálja kinek-kinek maga bizonyos postérungját, hogy ki-ki lármának alkalmatosságával ad locum debitum, tiszte, hivataljához képest, magát contrahálni tudhassa, praevie mindazonáltal a megírt postérungokat connumerálván, hogy azokra az gvarnizonbéli troupok proportionate kiállíttathassanak. A mellett oly bizonyos helyet is designáljon commendáns uram, a hol lármának idein egy jó corpust ex reserva contrahálni lehessen.

2do Minekutánna pedig commendáns uraim modo praescripto az gvarnizont már kiosztotta volna, serio tiszt uraiméknak parancsolja meg, hogy mihelyest egy, legkissebbik lárma lészen, senki magát nem absentálván, hanem ki-ki a maga designált postérung helyére compareálni siessen és jelen legyen.

3^tio Olkor commendáns uram ő kegyelme maga is vak lármákot instituáljon, és személye szerint gyakorta az postérungokat visitálja, és a hol történet szerint tali tempore valamely tiszt a maga postérungján jelen nem volna, keményen böntesse, megparancsolván nemkölömben commendáns uram az külső városson lévő katonaság tiszteinek, hogy minden regvel verattakor az titkos uton kívöl, (vulgo *chêmin couvert)* egy jó puskalövésnyire egy tizedest egynehány katonával patrolírozni küldjenek, megtekintvén, hogyha valahol a táján a vár körül valaki magát el nem titkolta-e? mely meglevén, azon patrolérozó tizedes az revelínán lévő strázsánál, valamit tud és látott, mindenekrül reportumot tegyen; a kapuk penig mindaddig bezárva maradjonak, valameddig azon patrolérozás véghez nem megyen, és reportumot nem tèsznek.

4to Commendáns uram ő kegyelme nemcsak minden éjjel jól és szorgalmatossan patroléroztasson, hanem három rundát *(körjárat)* is tétessen; az elsőt az hautbachton (Haupt-Wache) lévő kapitány tiz órakor estve; a másodikat az ifjabbik leudenant a felső kapurul hajnal előtt két órakor; a harmadikat az első kapunál lévő leudinánt verattakor véghezvinni tartozzanak.

5to Mindjárt a czappenstrách után az hauptbachton lévő kapitány küldjen egy hadnagyot három gregáriussal

az bástyákra, a ki a vizitáló rundát véghez vigye; mely meglévén, és a mely káplár az Mária-bástyán strázsán vagyon, hasonlóképpen egy szabadost másod magával patrolérozni küldjen, annakutánna pedig az megírt haubtbachton levő kapitány a maga rundáját fogja véghezvinni.

6to Az runda és patrolírozásban observálni kell, hogy primo az bachton levő kapitány egy strázsamestert küldjen, a ki a rundát megjárja és a feltanálandó strázsáknak az parolát kiadja, és econtra az hauptman is az egész strázsákat, viszontag az parolát percipiálni fogja; midőn penig az rundák az visitálandó strázsájoktul messze nem lesznek, a strázsa legottan »ki vagy«? kiáltson háromszor, és a harmadik kérdésre csak tartozni fog az runda felelni, mondván: »runda!« Erre a strázsa kiáltson: »megállj!« vagy: »halt rund!« kiáltván a maga tizedessét, hogy az egész strázsák ébren legyenek. Annakutánna a két tiszt két vagy három lépésnyire egymáshoz közölgessenek, egymásnak az parolát kiadván és a mi passírol, vagyis történnék, egymást informálják mindenekrül, egymásnak ellenében hegyével a meztelen fegyvert tartván.

7mo Commendáns uram ő kegyelme maga is olkor a rundát megjárja, megtekéntvén, hogyha a postérungok more debito helyben vadnak-e? és az eleikben adott ceremoniákat observálják-é, vagy sem?

8vo Az egész strázsák, az kik a bástyákra vannak helyheztetve, az órát scriptotenus feljegyezzék, a midőn a rundák és patrolírozók postírungjai mellett elmentek, kit reggel korán a bochtán lévő kapitánnak reportálván, és azon kapitány hasonlóképpen scriptotenus genuinum reportumot tenni tartozni fog, úgymint commendáns uramnak ő kegyelmének.

9no Megparancsolván commendáns uram placzmajornak is, hogy mindennap maga személye szerint az strázsák felváltásokkor jelen légyen, és maga a strázsákot ad debitas postas elrendelvén, úgy, hogy avval az alkalmatosságával az troupok nem confuse, hanem rendessen marschírozzanak.

10mo Minekutánna a placzmajor a parolát kiveszi, a hauptbachtra menjen, a hol az egész regementbéli adjutántok is sine absentia jelen lenni tartozzanak, és ottan emlétett placzmajortul a porolát kivenni, a midőn mindenkor a hauptbacht fegyverben álljon, míglen az parolák kiadása tart és végződik, qua durante egy circulusban állván, a hol minden regiment maga rundját observálja; legelsőbben penig a placzmajor a parolát az artolleriának,

annakutánna a cavalleriának, ultimo az infantériának kiadja, mely ceremoniák igen exacte observáltassanak.

11mo Az praesidiumbeli strázsák minden óberstereknek és commendérozónak s regementeknek, ha mellettek passírolnának, vagy előttek, fegyverben álljanak. Az praesidiumon kívül penig a commendérozó főgenerális híre nélkül uraiméknak szabad hálni nem lészen.

12do Commendáns uram el ne múlassa, se ne praeteréálja ezen praemittált punctumok continentiáihoz képest quam exactissime et accuratissime observálni és azokhoz magát alkalmaztatni, megismerkedvén azon kívül az ottvaló lakosokkal is és cívisekkel, hogy kegyelmes urunk ő Fölségéhez affectionatusok legyenek, és azok között is spionokat és kímeket tartasson, a kik valamit tudnak, látnak és hallonak, mindeneket fideliter referáljonak a mi az praesidiumban az lakossok között történnék, tartván azonkívül commendáns uram más bizonyos kímeket is, a kiket erga honestam discretionem sive solutionem, Esztergom, Komárom és más felé is exmittálhasson, a hol mi passírol, genuina relatiót és reportumot tegyenek, per consequens, valami ottbenn occurrál és interveniál, engemet is sine intermissione tudósíthasson.

Ultimo, commendáns uram ő kegyelme olykor a gvarnizonbéli tiszteket is öszvegyölekeztesse, hogy azoknak is annyivalinkább capacitásokat és elméjeket kitanulhassa, s tudhassa jobban: szökségnek idein kit mire applicálhassa és micsoda hasznát in diversis occasionibus vehesse?

18.

Comes, etc. Cum in negotio commutationis captivorum durante hoc bello diversa fortunae sorte in captivitatem incidentium, vigore cartellae inter cesaream ac regiam Majestatem ab una, et Serenissimum Ducem ac inclytos regni Hungariae confoederatos status parte ab altera, ope et auxilio landabilis mediationis Serenissimae Dominae Reginae Britanniae et Dominorum praepotentis Belgii foederatorum ordinum saucitae et hactenus observatae, liberandorum inter utriusque partis dominos commissarios eatenus deputatos, de dimissione hujusque captivis computum inire, e re utriusque partis boni publici esset, hoc in passu, consensu mutuo praeattacti domini commissarii locum communem et bono publico congruentem possessionem, et curiam Gyallya

sibimet ipsi gratioso indultu eorum, quorum interesset elegissent, deputassent et ordinassent; ob hoc perillustrem, generosum dominum Joannem à Seyfried, sacrae caesareae regiaeque Majestatis generalem auditorem locumtenentem, et pro commutandis captivis ejusdem Majestatis deputatum commissarium eo libere accedere, ibidem morari et redire cum omnibus eidem adhaerentibus posse permitto vel permissimus et resolvimus hactenus neque in persona, neque vero in bonis suis, aut secum adhaerentibus, adhaerentiumque bonis in exitu, mora, conversatione et abitu audeant perturbare, quin imo semper et ubique manutenere, protegere et committari sint obligati, etc.

19.

Comes, etc. Méltó tekintetben vévén nemzetes vitézlő Balogh Ferencz uramnak ekkoráig Méltóságos Fejedelem kegyelmes urunk és Isten segítsége által a szabadságért fegyvert fogott édes magyar hazánk hívségében állhatatossan mindenütt, sok dicséretes actussival contestált köz magyar vérségét s igaz hazafiúságát, melyben ennekutánna annyival is inkább szép tanult hadi experientiájához képest nagyobb kedvet s felvött igaz ügyünkben szolgálatja continuatiójának hasznosabb kitetszésével, utolsó csöpp vére kiontásának megbizonyításával változhatatlan perseverantiáját minden kétség nélkül reménlem; azon okbul, s mind pedig másoknak is az ilyetén promotiókkal szives kedvét serkengető s ő kegyelméhez kiváltképpen való kegyes reflexiómbul, megírt Méltóságos Fejedelem kegyelmes urunktól vett s engedtetett Dunántúl lévő főgenerális-commendánsi authoritásombul, (ő Nagysága továbbvaló kegyelmes confirmatiójáig) tetszett ő kegyelmének, tekintetes nemzetes vitézlő Balogh Ádám, Dunán tulsó egyik lovas colonellus uram ezerében egy vacáló vicekapitányi hivatalt és caractert, ugyanazon ezerben egy zászlós seregnek főhadnagyi functiójával együtt conferálnom. Praesentibus intimálván kegyelmes urunk és a confoederált haza hívségében, akármely rendben, hivatalban s kötelességben helyheztetett tiszteinek és híveinek, hogy megnevezett Balogh Ferencz uramat mindenütt általam decretált vicekapitánnak ismerjék lenni; legkiváltképpen azon ezerhez köteles, akármi névvel nevezendő, alább helyheztetett tiszteknek és közrenden levő vitézeknek főgenerálisi authoritásombul parancsolom: illendő respectussal megbecsülvén,

functiójához s gradussához képest ő kegyelmétül függenyi és helyes intimatióinak engedelmeskedvén, azokhoz az haza szolgálatiban híven ki-ki magát alkalmaztatni, kegyelmes urunk edictumában kiadott kemény, exemplaris böntetés, azaz életének elvesztése alatt semmi lett úttal el ne múlassa, külömbet nem cselekedvén. Praesentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum, etc.

20.

Paria literarum per liberas regiasque civitates montanas loco, die et anno infrascriptis ad me replicatarum.

Excellentissime ac Illustrissime Comes, Domine Nobis gratiosissime!

Humillimam nostri in gratiam Excellentiae Vestrae commendationem. — Quod Excellentia Vestra montanis civitatibus inimici intentionem, quam ex ipsius moribus quotidianis elicere licuit, gratiosissimis 1ma quidem mensis hujus datis, verum nonnisi 8va exhibitis literis suis gratiosissime significare, easdemque, ut saluti suae consulant et praecipue rem monetariam cum accessoriis mineralibus ad arcem Murán transferri faciant, gratiosissime praemonere dignata fuerit, pro singulari hacce gratia humillimis easque immensissimas rependunt gratas, eandem humillimis obsequiis suis semper demeriturae. Quemadmodum itaque jam ab initio belli hujus pro patria sua perdilecta, penes suam Serenitatem Ducalem et Principalem, Dominum Dominum nostrum clementissimum, vitam et sangvinem desponderunt, ita non solum praeinsinuato Excellentiae Vestrae gratiosissimo mandato humillimam morem gerere, verum etiam extrema quaeque ad antevertendos hostis conatus attentare paratissimae essent; — sed quia tota essent in re monetaria machinae acta, diversa instrumenta, ut nec quadragintis currubus invehi quirent, praetereaque fodinae ipsae si duobus tantum aut ad summum tribus diebus more solito non excolerentur ac sine laboratoribus et praesertim aquam levare solitis equis desertae relinquerentur, cum irreparabili totius regni damno ex integro pestum irent, nec unquam in modernum statum qualibuscunque tandem sumptibus reduci possent: impossibile est, ut montanarum civitatum incolae, qui jam aliunde domi suae fame moriuntur, tanto minus autem alibi locorum subsistere

valerent, aliorsum absque totali earundem civitatuum et rei monetariae ruina sese conferant, et ideo exmissi sunt ad altetitulatam Suam Serenitatem certi deputati, qui migrationis hujusmodi impossibilitatem, regaliumque regni inde secuturam eversionem repraesentent, operaque contra hostium conatus humillime implorent. Interea sicuti non dubitamus Excellentiam Vestram quoque attactam migrationem et rei monetariae translationem pro impossibili agnituram, speramus, quod Divina Majestas Excellentiae Vestrae ad reprimendam hostis arrogantiam vires sit impertitura sufficientes: quod dum enixis praecibus a Deo ter optimo exoraturi sumus, — nos in reliquo Excellentiae Vestrae gratiae humillime devovemus et manemus

Excellentiae Vestrae

Ex generali congregatione nostra Veterozolÿ celebrata, die 11. Junÿ anno 1707.

humillimi servi, N. N. septem liberarum regaliumque Civitatuum Montanarum deputati.

21.

Contrapatentales Quidobaldi à Storumbergh, inclyto comitatui Posoniensi expeditae.

Comes, etc. Quales vires quamve progressum ab initio Divina Clementia in partes nostras inclinata existente arma libertatis sortita sunt, toti orbi constare mullus dubitet: quem auspicatissimum progressum ulterius etiam divinitus sperarare jubemur, vel exinde, quod eodem coelesti numine annuente, ultra spem et opinionem omnium, signanter vero Domus Austriacae in dies armadam nostram notabiliter cum summo applausu afflictissimae gentis nostrae augumentari experiamur. Quae quidem armada licet sub initium campirizationis nostrae, ex benignissimo Serenissimi Principalis mei mandato ad fluvium Vág ita fuerit constituta, ut caesareana militia nefors adhuc partem Vági impetum totaliter vel particulariter faciente, dum stetissemus ad Mocsonak, ibidem statim formalem conflictum inisse volueramus, sed ubi nullam intentionem meo, neque audaciam ob nobis optime constantem paucitatem, caesareorum ad hanc partem veniendi animadvertissem, inimicum, suique optime

constantibus particularibus irruptionum, sive portis infestare intendi, et quidem tam prospero progressu, ut eundo vel condescendendo vix attentaverit militia caesarea ad unius sclopeti ictum e castris egredi, siquidem exeuntibus tanta pernicies auxilio Dei imminuisset, ut e numero ipsorum caesi et capti, extra desertatos ad quingentos se-se facile extendarent, non addito hoc, quod in occasione Nagy-Magyariensi inimicus irruptionem nostrorum satis superque expertus fuisset. Praemissis itaque omnibus apud omnes quoslibet infucate constantibus, unicuique nostratium vel caesareanorum fidelium notant, vero toti inclito comitatui Posoniensi loculenter constat comitem Quidobaldum à Starembergh in certis suis patentalibus literis ad dictum comitatum Posoniensem extradatis inique gloriari inde, quod inclyta confoederata militia tantum abest, ut generalem conflictum stare *(non)* voluisset, ut neque particulares irruptiones sive portas attentare ausa fuisset, quosquidem conflictus licet armada caesarea superbe praetendere suis et plebejis comitatensibus persvadendo videatur; fixa tamen nos in benignitatem Divinam anchora nostra, pro Deoque et patria, pro aris et focis potius mori, quam despotico jugo Germanico amplius subjacere cupientes, id ipsum effectuare neque nunc quidem denegamus, imo particulariter etiam quotidie comprobamus, sed salutari moderno concursu Onodiensi jam per Dei gratiam finito existente, qua in dies adventantem hucusque eo destinatam armadam Principalem expectamus, illa se nobiscum conjungente, firmiter collocatam habemus in Deo spem eam, ut vel post multos tandem exantelatos labores dignabitur eadem Divina bonitas, non in humanis viribus, sed in se unice confisam inclytam confoederationem svavissimo malacriae portu coronare. His itaque praescriptis, praetitulato inclito comitatui Posoniensi candide constantibus, nemo ea pertinaciae audatia ducatur, ut ad quamlibet hostilem labefactationem fidelem obligationem suam et partes nostras quoquomodo deserere praesummeret, imo hucusque ex quacunque ratione desertatis etiam redeundi consilium syncere persvadeo. Armis enim nostris per indubitatam Dei gratiam optatam finem assequentibus, siquidem toties fidem frangentibus pernicies supervenerit, sibi ipsi justissime imputare debeunt.

Datum in castris ad Emőke positis, 5. Julii 1707.

22.

Paria literarum generali à Staremberg transmissarum.

Excellentissime Generalis Campi Marschalle, Domine mihi in licitis observandissime!

Graviter et praejudiciose experimur, quod dum inter Caesareae Majestatis ab una et nostram ab altera partibus occasione institutae cartellae ea belli conditio mutua liga inviolabiliter expressata fuisset, ut ne utri parti amplius inter populares incendia admittere, mulieres impedire, tanto magis in hostilem captivitatem abducere et nec ullius tyrannismi speciem attentare, liceret; nihilominus tamen praemissis cartellaribus conditionibus ex mandato praetitulatae Dominationis Vestrae, qua exercitus Caesarei commendantis Generalis, perabsolutum postergatis et humi conculcatis existentibus, eadem Dominatio Vestra inauditam et nec unquam inter aliquos Christianos practicatam, jureque belli aut vero praescriptae mutuae cartellaris ligae vinculo practicari possibilem frumentorum, molendinorum et pagis combustionem, praeterea vero naturae belli impediri vetitarum muliebrium personarum in turpem captivitatem illaudabilem abductionem nonmodo non admittere, imo re ipsa mandare non dubitavit, non considerato hoc, quod per Dominationem Vestram admisso tyrannismo et illaudabili belli processu retaliationem exposcente, indubitate persvasum sibi habere poterit certam militiam etiam nostratem destinari eo fine in partes Caesareas, ut omne excogitari possibile hostilitatis genus, ferro et igne perficiant, et si secus fieri nequiret, in redemptionem captivarum nostrarum, turmatim adferant foeminas. Qua quidem omnia cum initius abutrinque perfici possent, et juxta vim saepius allegatae cartellae tranquillius et ab utraque parte placidius etiam perfici deberent: similium tamen inusitatarum et detestandarum crudelitatum causam rescribere ne gravetur Dominatio Vestra, ut penes justa inclytae confoederationis arma inculpate etiam nos par pari reponere sciamus; cujusquidem praejudiciosae rei causae rescriptio etiamsi negligetur, interea tamen hucusque admissio et nefors etiam ulterius ad mutandis enormitatibus occasio nosmet conformare manebit. Haec dum detexisse volui, maneo

Praetitulatae Dominationis Vestrae

ad serviendum in licitis paratus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

23.

Nemes Pozsony vármegyének szóló pátens.

Én galánthai gróff Eszterházy Antal, etc. etc. Kívánom újobban ezen pátensem által mindeneknek, de kiváltképpen az német ellenség jelenlétéhez akármely statusban nemes Pozsony vármegyében most lévő uri, nemesi és más közrendeknek és lakosoknak, noha közönségessen tudtokra légyen, nem kétlem, reiterálnom, hogy valamiképen Isten ő Fölsége ezen köz, igaz ügyönk és édes hazánk szabadságának megnyerésében indult fegyverkezésünk felvételére kegyelmessége által nekünk, hazánk az austriai ház erőszakos hatalma által eltapodtatott javát tekélletessen visszaszerezni munkálódó fiainak egy szivet és akaratot adott: úgy azon közjónak hasznos előmenetelit nyilván tapasztalható, kiválképpen való szent áldásával általunk naponként segíti, ámbár amaz Farahó (?) módjára magát elhitt s teljességgel minden erősségünkből kirekeszteni szándékozó, sőt vérünket szomjuhozó, kevél, dölfös német ellenségünk mindennémő ravaszságival fraude et dolo machinálódni látassék is, a ki a földnépe és a lakosok rettentésére nézve majd egy s majd más helyeken csavarogván, mutogatja magát, hogy annyival is inkább hitesse el némelyekkel valamely districtusnak általa valóságossan a nemes confoederált hazátúl lett abalienáltatását, mindent igérő, soha semmit sem teljesítő, gratiára invitáló hazug pátensét folytatván mindenfelé, sőt hogy azon hamis színnel festett édesgetésével is szándékát kívánsága szerint nem secundálhatja: honorius hadi commendókhoz nem illendő, detestabilis fogásakot az nemes confoederatióban belépett s édes nemzetéhez tartozó állhatatosságát meg nem változtató hazafiai kedves házastársok arestatáltatásokkal s fogságra való vitelivel hogy férjeket magához hódítsa, exerceálni láttatik; mindazáltal lévén a mi részünkrül több módunk, rendetlen követett crudelitását az ellenségnek in triplo is revancsoltuk. Elhivén ő azonban kevélyen azt is, hogy Dettrekő vára csalárdsággal általa lett occupatiója mintha már az egész, a táján levő tartománt szabad despotica dispositiója alá csábította volna: de az Isten a helett is negyed-ötöd nappal a Vágon túl lévő portássimat oly szerencsésé tette, hogy Stainvillnek amaz régi, híres-nevezetes regementje általa egészlen ruináltatott, szép réz-dobjai, zászlói, felesszámú tiszt s köz gregárius rabokkal, az harczon elesteken kívül, három ember

károkkal nyerettenek, — mely regimentet, csak elhitettem magammal, az ellenség is három vagy négy Dettrekő váránál feljebb kívánt existimálni. Megtetszik annakokáért mindezekben s ebben is az Istennek ezen nemzethez kiváltképpen való kegyelmessége, az által tapasztalható haszonnal igaz ügyönk boldoguló szerencsés progressusa. Melyre nézve, ha szintén csavargani és néha valamely excursiókat ott a hol hadainkat nem érzi, elkövet is, most peniglen egy kevés napokig a nemes vármegye gremiumában károssan mulatni láttatik is azon ellenség: senki hitegetésének a lakosok közül helyt ne adjon, annyival is inkább csalárd ajánlására a megírt ellenségnek, eddig megtartott állhatatosságát teljességgel megváltoztatni ne merészelje, tudván ki-ki mind a nemessi rend és a lakosok közől igéretiben hamisságát, mind ad manutentionem elégtelen voltát, a ki több, megszokott crudelis tyrannismussát, melyet most legközelebb csak Pálffy a Dunántulsó hódult lakosokon s szegénységen helységünk *(Pápa)* keserves elégetésével, ok nélköl tűzben bocsátásával, húzásával, rablásával és marháik, egy szóval minden javaikbul hadai által megfosztatásokkal hallatlanul elkövetett; a honnét mindenütt dolga az ellenségnek nem egyebet, hanem helyes fundamentum nélköl igazságtalan fegyverkezését jelenti. Meg ne ütközzék senki a mult napokban vöröskői dominiumban két faluk megégetésén: mivel azok világos árultatásban és a labanczok részire ellenünk elkövetett hamis cselekedetben leledzűknek tapasztaltattanak; sőtt ha kik többek is hasonló gonoszban lenni comperiáltatnak, keményebb böntetést is experiálnak, noha legkissebb szándéka feltett nemes hazánk, közügyönk szeretetiért mostani fönnforgó fegyverünknek in quacunque parte, hogy annak pusztítására igyekeznék, sőtinkább teljes tehetségével oly haszonnal kíván előmenetelire munkálódni, mely szerint a régen óhajtott virágzó szabadságban attól megfosztott árvasága újabb örömre Isten segítsége által reducáltassék és eddig az idegen nemzet által bujdosásban ejtett közjó helyreállíttassék. Datum in castris ad Thót-Keszi positis, die 10. mensis Augusti 1707.

Comes Antonius Eszterházy m. p.

24.

Inclytis comitatibus Barsiensi, Nyttriensi, Hontensi et Comáromiensi simul cum Strigoniensi, ratione 200 curruum praestandorum et manualium laboratorum 600, ad fortificandum praesidium Érsek-Ujváriensiem.

Tekéntetes Nemes Vármegye!

Nem kétlem, nyilván constál ezen tekintetes nemes vármegyének, minémő okbul citáltattanak vala Újvárban némely tagjai az tekéntetes nemes vármegyének; tudniillik, az héti vásároknak jó módjával való fölállítások végett és az újvári praesidiumhoz kívántató manuális munkások kapákkal és ásókkal való administratiója és szekereknek praestálása iránt az kegyelmetek ablegatusi bőven tehessenek relatiót; de nem tudhatom magyarázni, micsoda oktul viseltetvén, nagy szívem fájdalmával kelletik experiálnom, hogy még e mai napig is szem-behunyva elhallgatta ezen nemes vármegye az föllebb megnevezett necessariumokat az praespecificált helyre administrálni. — Tudhatja penig jól az nemes vármegye, hogy azon praesidiumnak elvesztésével minémő nagy periclitatiót causálna ki-ki az nemes hazának; hogy peniglen az ellenség mostani motusinak alkalmatosságával valamely non putarem következhetnék azon praesidiumnak: in tempore kívántam arrul prospiciálni és ezen levelem megadó executoriumot ezen nemes vármegyében, singulariter penig vice-ispányjára expediálnom, oly conditióval, hogy ha ő kegyelmének nehéz őket tolerálni, tehát oszsza ki az nemes vármegye szolgabiráira, mely executorok mindaddig rajtok fognak csiripölni, méglen az hatszáz manualis laboratorokat ásókkal és kapákkal és kétszáz szekereket ad locum destinatum nem fogják praestálni; kiket hogy confestim admaturáljanak, serio adhortálom.

Quoad héti vásárok fölállítások végett nem szükség az nemes vármegyének magát fárasztani, mivel a mindenféle élésnek az hadak számára való administratiója felől az nemes vármegyék helységi repartiáltottanak, mely repartitió szerint minden regementbéli tiszt valami naturálét fog kívánni, vehessen mindent rézpénzen; kiknek is fog authoritássokban állani az ollyatín victuálét egy pénz nélköl eo facto elvenni, melynek az árát rézpénzen föl nem akarnák venni. A mellett ezen alkalmatossággal ezt is kívántam az nemes vármegyének értésére adnom, hogy vannak in gremio comitatus olyan lappangó katonák és hajdúk, kik ennekelőtte vala-

mely regementben szolgálván, mostanában házokhoz szívódtak, és azoknak üldözésekre és kergetésekre rendeltettenek bizonyos tisztek az militia részérül, a kik mintegy ármányos-formán lévén, az olyan elszökött katonaságot avagy hajdúságot valahol kapják, (megfogják). Annakokáért kérem az nemes vármegyét, ebben is ne terheltessék dexteritássát megmutatni és a föllebb megírt militia részéről való tiszteknek azivánt assistentiával lenni, és a mely falukban afféle lappangó katonaság vagy hajdúság találtatik és az falusi bírák vagy lakosok kézhez nem akarnák assignálni, tehát tali in casu az olyatín helységek biráit harmad-magokkal magokat applicálják katonaságra vagy hajdúságra, ezt hozván magával Fölséges Fejedelem urunk kegyelmes edictuma és az nemes országnak determinatiója. Maradván ezzel tekéntetes nemes vármegyének

Sub dato in castris
ad Tótth-Keszy positis
die 17. Augusti, 1707.

szolgáló jóakarója
Eszterházy Antal m. k.

25.

Literae responsoriae Domini Baronis ab Hellembach. Exellentissimo Domino Comiti sonantes.

Excellentissime Domine Generalis, Domine mihi gratiose!

Literas staffetaliter ad me sub dato 13. praesentis missas, recte heri percepi, ad quas hincinde ad incolas hujus civitatis misi, et ipsos ad meam fidem requisivi, ut mihi argentea pecunia in ardua hac necessitate regni ad paucum tempus succurrant; sed uti per se scivi istos nostros homines per ista in montanis diutina infoelicia tempore exhaustos esse, ita, ut propter illam miseriam totum opus montanicum quasi in uno filo solum pendeat; sic nihil sperarare, minus extorquere potui. Hinc quoque Suae Serenitati similem summam mihi gratiosissime nuper imponenti rescribere debui: impossibile, ut hoc rerum statu ex cameris desiderata summa succurri possit, tum praeter magna debita, quibus camerae involutae sunt, quotidie ipse suas tales-quales in necessarias res, uti sunt plumbum, nitrum, ferrum, canabis, serum, consummere necessitantur, cum omnia argentea pecunia exolvi debeant, et nihil in cassa colligi potest; imo nescitur, qualiter parola mer-

catoribus servari queat ratione administratorum pannorum, quae si semel perdentur, amplius rehaberi nequent. Interea quamvis nunc expectent hic mercatores ad exolutionem suarum allatarum rerum, serum nempe, plumbi et nitri, nihilominus eandem pro ipsis destinatam pecuniam 5000 Rh. dabo, et simul meos 1000 aureos hac in necessitate addam; ac dum plane Danciscanus quidam mercator aliquos sericeos pannos hic deposuit: hos quoque in supplementum summae et si hic non sit, accipiem, ut succurrere magis valeam; plus conquerere nequo, et uti in omnibus possibilibus sine ulla executione meis propriis quoque succurrebam mediis, prouti et nunc camera mihi non parvam summam tenetur, quae si esset in meo sacco, omni momento extradare paratus essem. Sic, si Vestra Excellentia executionem super me huc miserit, impedire non possum, sed mea semper in promovendis negotiis regni promptitudo eandem non promeruit, miserrima quoque nostra constitutio montanica non admittit, unde facile posset aliqua confusio oriri, maxime dum ipsum panem mendicare homines isti, foenum, avenam et denique omnem pro argentea jam emere debeant, quam si ad ultimum obulum quoque exsuxerimus, qualiter semet ipsos et regnum ulteriori cultura juvare poterunt, et ita fors citius alibi, quam in montanis, quae absque hoc omnem pro regno suo exponunt, executione mediante extorqueri deberent. His me gratiae ulteriori Excellentiae Vestrae recommendando, maneo

Excellentiae Vestrae

Schemniczÿ,
die 16. Augusti, 1707.

humillimus servus

Johannes Godofredus, Liber Baro de Hellembach, m. p.

26.

Literae responsoriae Domini Baronis ab Hellembach, Excellentissimo Domino Comiti sonantes.

Excellentissime Domini Generalis, Domine mihi gratiose!

Hoc ipso transmitto Excellentiae Vestrae anticipato ad avertendum regni malum 10,000 florenos in aurea et argentea pecunia, meos quidem proprios, dum camera nihil habeat, sed adhuc in summis haerent, quae qualiter solvere potero, hoc rerum et fodinarum misero status. Deus

ipse novit. dum propter defectum extremum avenae et foeni. magnum praetium ejusdem si quoque aliquid adhuc inveniri potest, summum contemptum pecuniae cupreae, qualiscunque nullomodo principalis fodina, unde tamen hactenus talis-qualis adhuc veniebat proventus, conservari poterit; qualiter jam perditis quoque his proventibus, reliqua quoque cameratica stare poterunt, et qualiter urburarii persvaderi ad ulteriorem culturam fodinarum, qui a viginti jam annis tot millia in fodinas consumpserunt, et modo adhuc ultimus quasi obulus executione mediante erui intenditur. capere non possum. Ego quidem libenter haec in bonum publicum administravi. sed quid eveniet, quando nec camera. nec ego mercatores pro saero, ferro, cannabi, plumbo in choras necessario, si aliquid huc administraverint, exolvere potero, vere imminet nobis summum exinde periculum et ultimo montanarum rerum ruina, quam experiri mallem in mundo non esse. Hinc Inclytum Regnum, prouti hactenus satis demonstravi, aliam modalitatem quaerere debet. huic defectui pecuniae albae succurrere. et hoc rerum statu nullam reflexionem habere ad montanas, quae vix ossibus haerent et semet ipsas conservare nequeunt, prouti assecurare non possum. utrum plus pecuniarum etiam executione mediante haberi poterit; in quem finem potius ipse addere volui. et nonnullos pannos et pistoletas pro officialibus. quos loco pecuniae albae, quae ita emuntur, in supplementum. quanti illius accipere poterunt. quid-quid adhuc ab aliis obtinere valens. libentissime per dominum adjutantium sum missurus. Et uti Excellentia Vestra hanc meam verissimam declarationem sinistre interpretare nolit, cum ipsa summa necessitas. quae nulli alii magis, quam mihi nota est, qualiter illa omni ex parte die nocteque torqueor. eandem ad calamum dictavit; sic porro demisse rogo, nullatenus pro hic et nunc ad has cameras velle facere. quoad albam pecuniam ulteriorem reflexionem. plus in aliis civitatibus. ubi mercatores et meliores hospites sunt sub miniculum. habituram. dum montanae per se in bonum et promotionem Regni ultimum quoque obellum exposuerint et in horas exponunt. Excellentiam Vestram his divinis excubiis commendans. moneo

Excellentiae Vestrae

Schemnicÿ,
die 18. Augusti, 1707.

humillimus servus:
Johannes Godofredus Liber
Baro ab Hellembach m. p.

27.

Hellembach uramnak szólló levél.

Spectabilis ac Magnifice Domine Baro, mihi observandissime!

Responsorias ejusdem Dominationis Vestrae cum declaratione plurimarum earumque fundamentalium rationum, haec hora percipio. Quantum ad postulatos 20,000 fl. albae monetae attinet, siquidem in complanationem horum ex proprio decem millibus effective succurrit: fecit rem non solum mihi, sed toti patriae tam gratissimam, quam utilissimam, experietur regni incliti haud quaqua oblivioni affectum hunc involuturum. Fateor, nisi inevitabilis haec, quae dietim imminet, urgeret necessitas: tantisper transmissam assistentiam revocarem; nihilominus id de facto nullomodo priusquam et reliqua summa deponatur fieri poterit, in casu extremitatis proportionate quilibet succurrere necessitatibus, quod ipsum uberius ex ordinibus D. Generali-Adjutanti Thalaba et domino vice-perceptori sonantibus intelliget. Pannum et pistoletas, hoc arcto rerum statu vix credo, ut domini officiales tanti haberent, quanti paratam pecuniam; nihilominus id quoque maneat in sequestro, cum vel maxime pistoletis equestres magis, quam pedites domini officiales desiderant. Sum ita animatus ulterius quoque, quoad residuitatem praescitae summae, eam instituet modelitatem, mediante qua res optatum suum assequatur finem. Quod in reliquo sanam et incolumem vivere cupiens, maneo

Ejusdem Magnificae Dominatione Vestrae

ad serviendum paratus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

Datum in castris
ad Tótth-Keszi positis,
die 19. Augusti 1707.

28.

Order pro domino Thalaba, adjutanti-generali sonans.

Generoso Domino Mattheo Thalaba, generali-adjutanti et MatthiaeBeniczki, cassae bellicae vice-perceptori praesentibus committitur. Licet in complanationem desiderato-

rum 20.000 fl. Rhenensium argenteae monetae D. Baro ab Hellembach decem mille flor. ex proprio, in defectu camerae submississet, nihilominus cum decem adhuc millibus quoquomodo et via extorquendis ob modernas conjuncturas opus sit: praesentibus iterato iisdem committitur, ut si per specificatum dominum Baronem residua summa praestari nequiret, militaris eo fine expedita assistentia in eos, qui fodinarum gaudent beneficio, ac penes quos ejusdem summae depositio constaret, in montanis civitatibus indiscriminatim submittatur, et eousque rigorose teneatur, quoad desiderata 10.000 fl. summa argentea corrodatur. Nullum respirium hoc in passu concedi potest, vel ex eo, quod periculum sit in mora; idcirco omnibus remediis ad debitis ita huic negotio invigilebunt, ut ad summum intra dies quinque, toties specificata summa congregetur. Ubi vero nullomodo sese huic determinationi Inclytae Conferentiae Bellicae ac Inclyta Camera Shemnicziensis, quam et reliqui domini urburarii montanarum in generali conformare vellent: extunc, qua in contumaces et minus sinceros patriae filios, qui nempe tam praesentaneo periculo subvenire (sub spe futurae bonificationis) nolent, integrum regimen dragonerorum simili executioni modo transmittetur. Re nihilominus obtenta, nominatus dominus generalis-adjutantius cum assistentia pecuniam concomitaturus, Ujvarinum versus se unacum domino perceptore reciperet. Haec, nec alia in hisce omnibus executuri. — Datum in castris ad Tótth-Keszi positis, die 19-na Augusti 1707.

29.

Generálisoknak, brigadérosoknak, óbersternek szóló levelek.

Kedves Generális uramnak, ajánlom kész szolgálatomat kegyelmednek!

Fölséges Vezérlő Fejedelem, kegyelmes urunk, úgy a magyarországi Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája parancsolatjábul ezen districtusokban lévő hadak állapotjának megtekéntésére Méltóságos Generális-Marschalk Károli Sándor uram ő kegyelme teljes instructióval hozzám érkezvén, mindeneket genuine velem közlött: kiről azonnal hadi conferentiát tartván, mit végeztünk és determináltunk légyen, — fölötte szükségesnek lenni itíltem, hogy kegyelmeteknek intimative punctatim értésére adjam, vagy csak

azon okbul is, minthogy az mezei hadnak egy része kegyelmed commendója alatt lévén, annyival is inkább, hogy az specificált punctumok a kegyelmed assistentiája és sürgetése által az hadnak föltett czélja, a hazának és a méltóságoknak dispositiója constálhasson, lévén ez iránt minden regementbéli óbestereknek, avagy regiment commendánsának is a parte intimatiója.

Először is, ámbár közönségessen a hadak, tisztekkel együtt, rongyos és fizetetlen volta miatt panaszkodjanak, mindazonáltal ezek publice az országgyűlésen Ónodnál oly dispositióval az hadi követeket bízván, mentenek végben, hogy occasione reditus sui mindjárást et in instanti az egész vitézlő rendnek fundamentaliter referálják, s referálván, minden tisztek magokat ahoz tartsák. — De mivel azoknak relatiói másnapig is dilatióban menvén, minémő confusiót okoztak, bona conscientia sem Fölséges Urunk, sem a méltóságok, annyival is inkább a nemes ország nem okai az ő fogyatkozásoknak, hanem praecise csak a követek negligentiájának tulajdoníthatjuk; mert eddigis ki-ki maga hivataljának kívánván eleget tenni, lett volna módja mind az hadak megmundérozásában, mind penig fizetéseknek erga factam determinationem kivítelében.

Másodszor, az mi a fizetés dolgát illeti: assignáltatott nemzetes vitézlő Horváth György generalis perceptoratus fizetőmester uramnak kezében oly conditióval bizonyos summa pénz, hogy abbul az én assignatióim mellett, juxta modernum statum militiae, minden regementekre in defalcationem restantiarum proportionate fizessen, mely assignatiókért azonnal hozzám is expediáltassanak az regement quártélymesterei, ugyan az regementnek effectivus statussával; ha mely regementekre penig azon assignált summábul semmi sem jutna: tali in casu Méltóságos Generális Commissárius Gróff Csáky István uram az Méltóságos Főgenerális intimatiója szerint vármegyéket assignáljon az regementeknek, mely vármegyék is ha az rézpénzt nem vennék s nem is becsülnék: azon intimatió mellett s nemkülömben kegyelmes urunk ő Felsége kemény parancsolatja mellett is adatik facultas az hadnak, hogy a commissariatusság assignatiójára a minemű pénz vármegyében becsültetik és foly, — hasonlót executione is mediante az vármegyén exigálhasson. Hasonlóképpen az hol semmi venalét rajta nem vehet az vitézlő rend: az ónodi articulus tenora szerint kegyelmes urunk ő Felsége intimuatiója mellett adatik hatalom, hogy a mit az had kíván venni, s neki pénzért nem adatik, az olyaténtul az venalét maga szükségére

ki-ki ingyen elvehesse, kongó-bíráknak hírével mindazonáltal, kiknek serio is kelletik insistálni és inhaereálni.

Harmadszor. Panaszolkodnak az hadak (uti praemissum est) rongyos voltokrul, tisztekkel együtt; de mivel világossan kitetszik nemzetes Horváth György uram declaratiójábul, hogy majd minden nemes regementekre alkalmas posztó erogálódott, úgy annyira pedig, hogy juxta modernum statum militiae fölötte sok nem is restálna, — mindezekrűl azért adjanak számot a nemes regement tisztjei, hova tették? és mért nem készéttették el? és mennyi restantiát praetendálnak még? Melyről írnom a nálom insinuálandó tiszt uram által, praenominált Méltóságos Generális Comissárius uramnak el nem múlatom. Ha a pénznek contemptussával mentik, vagy pedig hadi distraktiókkal magokat: ad placidationem militiae szükségesnek itíltem, hogy Méltóságos Generális uram ő Excellentiája determinatiója mellett Méltóságos Generális Commissárius uram minden regementnek districtust adjon, a hol mundírját compulsíve készíttethesse, ki mellett is adatik facultás a regementek tiszteinek, hogy azon assignált helyre a pénzt kiadván, ha el nem készítik és az mundírhoz szükséges requisitumokat nem administrálják, — vigore articuli Onodiensis confecti, a lakosokat executione mediante is compellálhassák.

Negyedszer. Az apró mundér penig már régen nemes vármegyékre repartiáltatott a tekéntetes nemes commissariatusságtul; az mely regementek kérték, azoknak assignáltatott és ki is adattatott; a kiknek még restálna, insinuálják Méltóságos Generális Commissárius uramnál magokat: valamiben restantiájok comperiáltatik, fog assignáltatni és ki is adatódni kinek-kinek. Pro majori lumine penig nemzetes Horváth György uram generale sistemájábul, a hadaknak conjecturalis statussa szerint, mellyik regementre mennyi posztó erogálódott már, és mellyikre mennyi restál hátra még, extractualiter adja bé, kirül confrontáltassék a regement tiszteinek beadandó restantiális extractussa is. — Lészen e mellett Benyiczky Márton uramnak serio megparancsolva ex superabundanti, hogy a Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája determinatiója szerint mindenféle mundérbul ad finem mensis Septembris annyiravalót készíttessen, hogy, ha szintén az egész regementeket is meg nem lehetne is mundérozni: legalább a kik rongyosoknak comperiáltatnak, — azoknak a téli időre succurráltathassék, annyivalinkább, hogy nemzetes Horváth György uram declaratiója szerint annyi mundér találtatik, a kibül kitelhetik.

Ötödször. Kegyelmed megértvén a praemittált dispositiókat, maga regementjének fogyatkozásit in debitis locis úgy adlaborálni és assignatiókat úgy exequáltatni ne terhelytessék, hogy az vitézlő rendnek panasza procrastinatiójábul és praeteritiójábul ne lehessen; másként, hogy az vitézlő rend elhitesse magával, hogy sem Fölséges Urunk, sem az méltóságok, sem penig az nemes ország nem okai az ő fogyatkozásoknak, — tisztek javaikbul fog satisfactiójok impendáltatni. Rebus igitur sic stantibus, kegyelmed maga regementjében ezen praemittált rátiókat és tett dispositiókat — authoritássát előtte viselvén és regementjének becsületit manuteneálni kívánván, — quamtotius promulgáltatni, nemkülömben szokott obligationalis favorja szerint az vitézlő rendet placidálni, tandem énnékem is mindenekrül reportumot genuine tennyi ne terheltessék.

Pro coronide mindezeken kívöl Fölséges Fejedelem és Méltóságos Főgenerális uram kemény parancsolatjábul ezt is akarám kegyelmednek értésére adnom, hogy intra spacium quatuordecim dierum ab exhibitione praesentium, minden fő- és vice-colonellus, úgy fő- és vice-hadnagy uraimék, colonellusok regementjit, hadnagyok penig magok companiáit sub amissione honoris et officii előbbeni statussa szerint számban hozni tartozzanak; a mely companiák távulabbvaló helységekből állonak, azoknak két hét, a kik pedig közelebb valókbul, azoknak csak egy hét terminusul praefigáltottanak; másképpen e dologban fogyatkozást tapasztalván, ha kik parancsolat szerint nem effectuálják, — törvént szolgáltatván reájok, nemcsak tisztjek és becsületek vész el, de életek is periclitáltatni fog. Az katonák öszvehajtásában mindazonáltal olly modalitást observáljanak, hogy kemény, magok becsületeket szerető és igaz magyar hazafiúságokat contestáló tisztek expediáltassanak, nem az ollyatín interessatusok, katonának kedvezők és talán közkatonákkal egy pórázon járók, a kik tudnyiaillik magok keresnek s adnak alkalmatosságot katonának az elszökésre; noha egyébaránt a nélkül is Méltóságos Magyarországi Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája dispositiójábul kölletett bizonyos tiszteket az regement dolgainak folytatásira nézve minden regementnek az maga vármegyéjében küldeni, csak az ollyanoknál is jól lészen ezen fölölemlített punctumot effectuáltatni. Caeterum maradok, sub dato in castris ad Thótt-Keszi positis die 20 Augusti 1707.

Kegyelmednek

szolgáló jóakarója
G. Eszterházy Antal m. k.

30.

Assignationes, pro militia sonantes.

Minthogy az nemes vármegyék negligentiájok és azokban lévő lakosok által contemptusban vett pénzünknek csekély folyása miatt úgy annyira láttatnak az hadak, de legfőképen az érsek-újvári praesidium deficiálni, hogy ámbár abban impraesidiált militiának megjárjon is az obtingens quantuma, mindazonáltal azt nem tudván mire fordítani, majd-majd éhelhalásra jut mellette a praesidiárius, kinek deficiálásával s az praesidiumnak elvesztésével nemkevéssé periclitáltatik az egész nemes ország; mely hogy in tempore contravertáltassék, tetszett azon praesidiumnak conservatiójára olyas mediumot föltalálnom, hogy minden regementeknek tisztei, kiadatott assignatióm mellett, az nemes vármegyékben lévő helységekbül mindenféle élést és naturálékat vehessenek rézpénzen. Az minthogy tekéntetes nemzetes vitézlő Nyáray László gyalog főcolonellus uramnak is adtam ezen assignatiómat Csápor, Czabaj, Salgó, Örmény, Ivánka, Lüke, Nagyfalu, Berenes, Nagy-Kér névő helységek lakosira, olyan okbul, hogy a midőn említett colonellus uram maga vagy tisztei által requiráltatnak, rézpénzért egy holnapra való mindenféle culinare victuálét, szárnyasállatot, értvén rajta tyukot, ludat, etc. vihessenek, s az helységek adnyi tartozzanak; egyébaránt vagyon a tiszteknek hatalmokban, hogy valaki valamely naturálét rézpínzen nem akarna adni, tehát az olyatín victuálét a nemes ország determinatiója szerint egy pínz nélköl elvehesse. — Datum in castris ad Thótt-Keszi positis, die 20. Augusti 1707.

31.

Rottenstain uram ő kegyelme ordere.

Nemzetes Vitézlő Rotenstain Maximilianus, artholleriae kapitány uramnak, ezen orderemnek vétele után akarám intimálnom, hogy mivel az ellenség maga eltökéllett fölfuvalkodására nézve Nyitra várát láttatik megszállani kívánni: azért ő kegyelme óberst-lajdinant Revier uramtul maga mellé rendeltetett munitiót felvévén, azzal együtt igyenessen menjen bé Nyitrában, a hova az említett munitiót

bészállítván, mindennek előtte a bástyákat, együtt Urbán Czelder uram consensussával, vegye oly vigyázásban és rendben, hogy ott, usque ad extremitatem, a bennlévő vitézlő rend subsistáljon és subsistálhasson, nem vesztegetvén a munitiót jobban, hanem a mint a legnagyobb, ottan-ottan occurráló szükség hozza magával, és a várbéli legkülsőbb bástyát is el ne engedje kegyelmed addig hadni, meddig ottan elegendő prest nem lő és azt követő ostromot végben nem viszen az ellenség, a holott is egy retranchementnek végbenvitele után, midőn már a bennvalókat elnyomnák, élete s becsülete szerelme szerint a kinnlévő vitézlő rendet legottan a belső várban retiráltassa kegyelmetek. Úgy tartsa a belső várat is, hogy valameddig prest nem lő az ellenség, a naturálékbul vagy munitiókbul ki nem fogy kegyelmetek, — mindaddig keményen és az utolsó lehelletig tartsa az említett belső erősséget, a honnan is, — ha valahogy kemény impetítiói által kivinné az ellenség kegyelmeteket, — nem kölömben, hanem in extremitate, nem másunnan, hanem a belső várbul capituláljon véllek; ott is mindazonáltal, mint szintén az kölső bástyán, egy retrachementet végbenvívén, s úgy osztán, ha mindezek után meg kellenék lenni a capitulatiónak, legelsőbben is — előbb említett élete s becsületi szerelmére adstringálom kegyelmedet, — hogy itten nem engedelmet, hanem utolsó extremitást magyarázzon az én szavaimbul, és kölömben ne, hanem legelsőben is az egész gvardizon legkissebb hitegetésének megengedése nélköl, mit ober- undt unter-Gewähr, öt-hat taraczknak, két-három haubicznak és annyi mozsárnak s mindazokhoz harmincz lövésnek való kívánságával, ezeken föllől mindennémő artolleriához és vár szükségéhez való praetensiókkal kívánja kihozni. Utoljára — ha kölömben meg nem engedtetnék — kegyelmed is extremitást tentáljon inkább, mintsem két három taraczkot, egy haubiczot és egy mozsarat, a gvardizont pedig mit ober- undt unter-Gewähr és mindezekkel együtt tíz—tíz lövést ki nem hozhasson, és külömben ne, hanem mind a két várbul pressen jőjön ki, hogy ezzel annyivalinkább az ellenség vakmerő kevélsége megcsorbíttassék. Minthogy penig tudva vagyon nálam, s kegyelmednek is adom értésére ezen orderemmel, hogy Nyitrában lévő czajgvarter *(hadszertárnok)* maga alatt lévő egész pattantyúsokkal kegyelmednek subjiciáltatik, a végre kegyelmednek commendója alá ezen orderem által resignálván mindazokat, intimálom, hogy valakik azok közől utolsó vére kiontásaig érdemessen és dícsíretessen kívánják magokat viselni: azoknak számára adtam és assignáltam kegyelmed kezében kétszáz ezüst-

forintokat, melylyel egyébb senkit ne, hanem csak a maga jóviselő alteralistákot (artilleristákat) meritálja, nem concernálván azon pénz a gvarnizont, mivel azok számára adattatott Urbán Czelder commendáns uram ő kegyelme kezében, pro simili materia ezer tallér fehírpínz. Mindezeket azért így értvén kegyelmed, az mutua cointelligentiával lévén in defensionem Urbán Czelder s Szabó Mátyás commendáns uramékkal ő kegyelmekkel együtt az egész defensió fog incumbálni kegyelmednek. Az artolleria penig kegyelmedet magát concernálja, kiben, tudom, becsületit el sem kívánja veszteni. Minthogy penig gyakran történik a várok megszállása alkalmatosságával az commendánsok veszedelme és halála is: azért, ha azon szerencsétlenség Urbán Czelder uramon történet szerint megesne, hogy in isto casu is ne labefactáljon az erősség, legottan az egész defensio commendójának végbenvitelére és Urbán Czelder uram helett való commendánsságra kegyelmed fog succedálni, a minthogy az installatiónak kegyelmed iránt most mindjárt imprimiciis végben való vitelére parancsolatja vagyon sokszor említett Urbán Czelder uramnak, és in tali casu, ha esete történik ő kegyelmének, — minthogy Szabó Mátyás uram kegyelmednél előbbvaló tiszt: azért a parolát tőlle kivenni. *(tartozik.)* de caetero az egész defensio modo praevie kegyelmednek fog incumbálni, említett Szabó Mátyás uramot penig a principio usque ad finem, tehetsége és egészsége szerint való szolgálatokban és a capitulatiónak is consensussában — ha történnék — és subscriptiójában adhibeálja kegyelmetek; hasonlóképpen a több főtiszteket is, a minthogy a capitulatio in extremitate se menjen kölömben végben, hanem per vota officialium, mely debito modo reportáltassék is hozzám; sőt ha valakit, — ámbár tiszt legyen is az, — a deditióban conniveálni tapasztalná, hogy ante extremum tempus láttatnék azt jovalloni, — tehát azt az ellenség felől való bástyára kivívén, ott lövöldöztesse agyon kegyelmetek, és taszigálja alá az árokban. Mihelen penig bémegyen kegyelmed, a jó tökélletességre és az utolsó extremitás megvárására az egész hajdúságot öszveesküdtesse kegyelmetek, kemény hit alatt. — Minémő jeleket s azoknak observatióját tettünk penig egymás között medio obsidionis tempore, be fogom egy emberemet köldenem, a ki hollétemről hírt ád és a jeleket is honnan fogom mutattatnom, meg fogja jelenteni; mely jeleket egy akarattal kegyelmed óberster Urbán Czelder urammal kitanulja. — Pro coronide azt is observálja kegyelmed, ha az extremitás úgy hozná magával, hogy a capitulatiónak meg kellenék lenni,

ott is megmutassa az authoritássát, hogy nem kölömben, hanem a pressen jöhessen ki; akkor is, valameddig a kijövetelre való presset meg nem lövi, addig a capitulatióra se accedáljon kegyelmed. Az többi között azért arra vigyázzon kegyelmed, hogy az competentiát mind maga s mind penig mások között eltávoztassa. — F. U. Punctualiter azért mindezen praemissákot ugyan csak valójában észbenvévén kegyelmed, valamint életit s becsületit szereti, úgy azoknak effectuatiójában maga dexteritássát adhibeálni és mindezeket végbenvinni el ne múlassa. Datum ex castris ad Tótt-Keszi positis, die 22. Augusti 1707.

Generális-Mezei-Marschall
G. Eszterházy Antal m. k.

32.

Rákóczihoz.

Fölséges Fejedelem, etc.

Minapi levelemben mindennémű constitutiók megírásával alázatossan udvaroltam vala Fölségednek, kiket mostan reiterálnom se kívánván, ím csak tiszt uraimék Dunán túl és innen mostan frissen küldött leveleiket alázatossan includáltam, mind irásom rövidítésére, mind penig legkisselb particularitásoknak is kitanulhatására nézve.

Ugyan immediate ezelőtt költ alázatos levelemben jelentém, kegyelmes uram, a törvényes holnapoknak békövetkezésével tiszt uraiméknak is mind csak törvénykezni hasonló szándékokat, kik közől már Csáky Mihály uram el is ment; Andrássy Pál uram miképen készüljön, maga accludált leveléből kitetszik; Ocskai uram is Fölségedhez szándékozik, s többek is vadnak, kiknek a táborozás unalmat szerzett. Mitévő legyek velek, várok alázatosan Fölségedtül.

Selymeczen is micsoda tragoedia esett Hellembach uram parancsolatjábúl, nem kétlem, ekkoráig értésére esett Fölségednek. Valóban, a midőn én csak rettentésre küldtem oda Andrássy uram batalionát, ő kegyelme vérontással vitte végben a rettentést. Akarván penig magok a bányások Fölségednek alázatossan detegálni nyavalyájokat, minthogy Hellembach uramtul el nem bocsáttottanak, allegálván ő kegyelme nekik magát lenni e bányákon Fölségednek, ím

memorialissokat hozzám küldték, kit is Fölségednek annectáltam.

Hasonlóképen Bottyán uram által Dunántúl a győri vindemiákrúl emanált contractusnak is párját. Nem tudom, honnan vött magának merészséget Bottyán uram ezen oeconomiájára, holott tavalyi esztendőben még csak emlékezetit se placidálta innékem Fölséged efféle alkunak, ő kegyelme penig széltében követte el mind a győri, esztergomi és budai hegyekkel; praejudiciosa materia, kegyelmes uram, illy oeconomiának keresése nem csinál szintén jó vért másokban.

A dunántúli földre küldendő segétség iránt már gyakor ízben alázatossan reménkedtem Fölségednél, s observáltam is az iránt kegyelmes reflexióját; kire nézve az ellenség constitutiói is igen szép alkalmatosságot mutatván reá, (ki magát Dunántúl éppen eltörölhetőképpen megvékonyíttatá, innen penig incessanter lát dolgaihoz), azért magam regementemet és Fodor László uram ezerét vagy csak egy derék actióra is általküldtem. Elhiszem, Fölséged is méltóztatik kegyelmessen placidálni; holott nem, csak hamarjában lehet őket revocálni.

A Vágon túl való, jószága-vesztett nemesség is csoportossan jön hozzám, accomodatiója végett; alázatossan könyörgök Fölségednek, méltóztassék rólok kegyelmessen parancsolni egy expressus hívének, ki Szent-Benedek tájjékán vagy másutt valahol dislocálná őket, érdemessé tévén állhatatos hazafiúságokkal arra magokat. Csáky István generális commissárius uram ő kegyelme sem tud velek mit tenni, alkalmasint kezdvén az ő kegyelme parancsolatinak is engedetlenkedni a nemes vármegyék; másképpen is penig ez a darab föld sedes belli lévén, lehetetlen accomodatiójoknak itten lenni.

Megírtam Fölségednek azt is alázatossan, hogy az ellenség maga defensive való tartására az egész Vág mellékét postérolta, ki ellen minémű operatiókat aggrediáljunk? alázatossan várnám, annyival is inkább, ha Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája (már, a mint hallatik, Isten jóvoltábul szerencséssen kiérkezvén Lengyelországbul), magával együtt hozná a dispositiókat. Én ugyan most is inhaereálok a contra-postérungokrul való opiniómnak, de éppen nincsen mit enni és étetni a hadnak; a jó Isten tudja, csak most is miképpen tengődünk.

Az ellenség már is az Vágon innén, Újvár vidékjén jártatja currensit, kik közől Barlókét accludáltam is együtt; mindazáltal még ekkoráig sohonnan az birákat elmenni nem engedtem, noha ugyan efféle fenyegetőző currensek nem

kevés rémölést szereznek a szegénység között, s reménkednek az ellenséghez való béhódulásoknak engedelmeért, kit én még meg nem engedtem; s tovább penig mit kellessék velek cselekedni, Fölséged kegyelmes parancsolatjátul alázatossan várom. — Hosszúfalu, Tornócz, Vecse szintén az Vág partján vadnak; ha meghadjuk őket, holdulás nélköl meg nem maradhatnak, — ha elpusztíttatnak: sok éhelhalót és koldust csinálunk. Datum Kisfalud, die 21. Septembris anno 1707.

Fölséged fejedelmi kegyelmességének,

alázatos, engedelmes szolgája
Eszterházy Antal m. k.

33.

Rákóczihoz.

Fölséges erdéli és magyarországi Vezérlő-Fejedelem, nékem kiváltképpen nagy jó kegyelmes uram!

Terebesrül 9-dik és 12-dik praesentis költ két rendbéli levelét Fölségednek szokott alázatossággal vettem. Álmélkodva olvasom az elsőbbikben, hogy némely nemes vármegyék azt merészlették Fölséged elejben terjeszteni, hogy a regimenteknek nemcsak apró, de örög mundérungjok is némely havi tisztektől, vagy penig általom positive tőllök praetendáltatik, melyben ekkoráig hírem és tanácsom vagy csak azért sem lévén, hogy tudva volt nálom az örög mundérungnak az ország cassájábul kitelése.

Sajnálom valóban, hogy nagy, országos dolgai között ennek megorvoslásával is búsíttatott Fölséged, s akarnám örömest ezen dolgot panaszolkodó nemes vármegyének nevét megtudnom, kívánván szolgai kötelességem szerint mind a parancsolókat megzaboláznom, mind penig az parancsolatnak orvosságát találnom. Az ellenség hollétéről s mind a két részről hadi conjuncturák mivoltárul csak ezelőtt egy kevés idővel irott levelemben genuina teljes relatiót alázatossan tettem vala Fölségednek; melyre nézve hosszas írásommal unalmot szerezni nem akarván, nem is superaddálok egyebet, hanem, ha öszvefogó s egymást secundálni kívánó szív nem deficiált volna: most birnánk Szered várát, lévén az ostrom még több cautiókkal is instituálva, mint egy olyas, sánczforma erősség kívánná: nem volt a fölmentésben

semminémű tartalék, víz arra, scarpérozott bástyája lévén az ellenségnek; futva ment akkor az eleje, a midőn már is visszanyomult a hátulja a hadnak. — Mindezt minden aprólékos particularitássival együtt levelem megadó adjutantom, — (ki is azon action jelen volt), szóval Fölségednek alázatossan tudhatja repraesentálni. — A Dunán túli földhöz való Fölséged kegyes atyai intentiójának még csak emlékezete vígasztal; óhajtom óránként, Isten hovahamarább nemzetséges szándékát Fölségednek kívánt jó végre vezérelje! A hadakat mindekkoráig Isten kegyelméből szép szóval csak jó csoportban tartottam, meg nem szőnöm most is minden órán érkező teljes consolatiókkal animálnom; úgy hiszem, az mint eddig nagyobb részét elvonták az időnek: a hátramaradott részít is már elvárják, annyival is inkább, ha a Vágon innend valami confusiókat nem csinál az ellenség, melytől nem igen félő volna ugyan, hacsak mostani árjában maradna is meg az Vág vize; szeredi híd fundamentaliter ruinálva lévén, egy vagy másutt lévő híd nélköl nem jöhetne. E mellett, Fölséges Uram, szövetséges hitem s jó lelkiismeretem nem engedi eltitkolnom, hogy meg ne jelenteném, minémű irtoztató nagy gonoszt hallok a bányavárosokon Hellembach uram ő kegyelme által practicáltatni; ezen levelemmel együtt menő Aigner János névő selmeczi lakos az Isten igazsága s jó lelkiismereti szerint referálá előttem, obligálván magát arra, hogy se privata passióbul, se más sémminémű consideratióbul nem, hanem igenessen amore boni publici mondja, (kész lévén mindeneket positivis rationibus megbizonítani), hogy nem csuda mindennap a bányák defectussát panaszolkodni, holott valahol Isten áldását mutatná: studio a principale mediumok mindenütt negligáltatnak, sőtt a mellett említett Hellembach uram többet ötvenezer aranyra extendálható tiszta finom arany-massánál, keserves kárával a hazának, még régen félre tett volna, azért, hogy azzal, (kit Isten távoztasson, ha csak egyszer vakja arra találna koczkának fordulni), az ellenkező félnek complaceálhasson. Számodásit is csak ekkoráig ipsissimis nudis verbis úgy adta bé, hogy ezerek számát specificálta csak: de arany, ezüst, vagy réz volt az? negligálta; melynek is alkalmatosságával általláthatja Fölséged, minémű spórest csinálhatott magának! Ezen említett selmeczi ember több iszonyú káros dolgokat is beszél, kit alázatossan azért Fölségedhez expediálnom (kívántam), hogy cum rationibus mindeneket declarálván, a nagy gonosznak orvossága lehessen. Interessentia vagyis passio nélköl, állhatatosson mondja magát lenni ezen ember, noha ugyan Fölséged kegyelmes

pátense ellen Hellembach uram által tisztitől megfosztatott; úgy hiszem, kegyelmes uram, nem is szól fundamentum nélköl, mert illen fában vágni az fejszét, valóban nem gyermek-állapot, annyival is inkább, hogy újjal mondja magát megmutatni. Tudván azért, kegyelmes uram, szükségesképen következő megorvoslását ezen veszedelmes kárnak, lévén énnékem kezem ügyében a dolog: dicsekedem véle, édes hazám szolgálatjában nem utolsó meritumú dolognak tartom, ha deputálván Fölséged valamely serius hivét mellém, principaliter énnékem fog ebben kegyelmessen parancsolni in inquirendo et in debitum ordinum deducendo fodinarum negotio, tapasztalni fogja Fölséged, mindenekben való szép csendes politicával mely szép dolgot viszönk végben. Említett selmeczi ember penig hogy coadjungáltassék ezen dologban hozzám s teljes facultás is adassék néki ad demonstrationem demonstrandorum, alázatossan Fölségedet kérem, ki után az midőn valamit eruáltunk, — nemzetséges consolatiónk fog belőle következni. — Mindezeket bővebben ezen sokszor említett selmeczi ember, cum totali declaratione rei alázatossan fogja Fölséged előtt detegálni. — Egészségtelenségemet ismét alázatossan panaszolkodhatom Fölségednek, ki miatt is annyira jutottam, hogy már minden héten újjabb-újjabb recidivában esem, s nyavalás betegeskedésemmel az armádátul is távoznom gyakran kíntelenítettem; kiből hogy nagyobb gonosz ne szármozzék: nagy alázatossan venném, a midőn bár csak négy-három heti cúrára Kassára vagyis Lőcsére való menetelemre méltóztatnék Fölséged kegyelmessen engedelmet adni; nem csupán heverésemre mindazáltal, hanem, hogy a cúra alatt is azon fölsőbbi nemes vármegyékben a hadak vagy más dolgok iránt valamely szolgálatot tudnék tennem. Ugy itélem, kegyelmes uram, az ideig talám egy kevés pihenést vehetek, s az ittvaló hadak is nálam nélkől subsistálhatnak, lévén másképen is Méltóságos Generális Eszterházi Dániel, Csáki Mihály és Andrássy Pál uramék az armádánál, kiknek akár csekély projectualis opiniómat per fornam ordinum pro et contra is adnám, ha ezen szükséges utamat kegyelmessen placidálni méltóztatnék Felséged, mely iránt kegyelmes parancsolatját alázatossan elvárom; maradván

Felségednek

Kisfalud,
23. Septembris 1707.

alázatos szolgája
Eszterházy Antal m. k.

34.

Eszterházy jelentése nyári hadjáratairól.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens s Főgenerális uram ő Excellentiája dispositiói és orderei szerént általam folytatott nyári campániabéli operatióimnak specificatiója.

Primo. Lévén legelső fundamentoma is Méltóságos Főgenerális urannak, hogy az várak defensiójára rendelt gyalogság ne distraháltassék és per absolutum ki ne vitessék az praesidiumokból: azért ebből is kitetszett defensíve és nem offensíve való operatiómnak lehető folytatása; minthogy peniglen újvári obsidió usque ad finem Septembris mind hiresíttetett és medio tempore orderim is mind Felséges Urunktul s mind Főgenerális Urunktul érkeztenek: semmi lett úttal nemhogy az hajdúságot kivinném, de még több hajdúsággal is megerősítsem Érsek-Újvárt; azonban egész dispositiói Méltóságos Magyarországi Főgenerális Urannak irás szerént is ad defensiones magis, quam offensívas operationes czéloztanak, vagy csak azon okbul is, hogy magamnak általmenetelemet tilalmazta per omnia media; minekokáért nem aperto marte s egy corpusban való lételivel armádámnak lehetett az dolgokat folytatnom, hanem per subdivisiones armadae és sűrő portázások által, kik is eképpen következtenek.

2do. Mihellyest az ellenségnek Pozsony felől való kiindulását hallottam, azonnal in mense Maӱ táboromat transferáltam mocsonoki mezőre, .az honnan is expediáltatott Balog István uram személye szerént, maga ezerével, Somodi Ferencz, Nikházy, Deák Ferencz és Szalai Pál uraimék ezereivel, oly instructióval, hogy mindenütt az ellenség körül forgolódjanak és tehetségek szerint éjjel-nappal infestálják, továbbvaló ordereimig; a mint is az ellenség Nagy-Szombatnak vevén útját, igyenessen Leopoldnak is ment, és addig feljülemlített regementekből való portáim nem is távoztanak az ellenségtől. — Megprófontozván azomban bővségessen Leopoldot, ad initium Julӱ igyenessen Szeredhez jött visszatérésében, és szállott Majténhoz, inned az Dud-Vágon.

3tio. Odaérkezvén Szeredhez, instructióm s orderem szerént azon passusunkat disputálnom is kívántam. Lóczi és Szinai gyalog-ezereit állítván az Vágon lévő hídnak innenső sánczában; kit is infestatiói után, egy nap egy étszaka defendálván, minthogy láttatott egész eréjével való által-

jövetelének igyekezeti, cum securitate recessus in hoc vel tali casu, noha úgy sonált orderem, hogy az nitrai álgyúk alá vegyem táboromat: mindazonáltal nagy csendességgel Kérhez szállottam, olyan reflexióval egyébaránt, hogy gróff Csáky Mihály generális uram az maga, Ebeczki István és Réthei György uraimék ezerével ugyanott helyben maradjon, valameddig az ellenségnek általjövetelét nem látja, helyben subsistáljon, és Szered, nemkülömben Galgócz eleire szorgalmatos vigyázással légyen. De minthogy az ellenségnek általjövetele, nem tudatik mi okból, megváltozott légyen, és Szered várát praesidiálván, magát az egész tábor transferálta újobban Leopoldhoz: feljülemlétett generális Csáky Mihály uramat commendéroztam hét regementtel az emőkei rétekre, az honnén szüntelenül portáztatott Leopold felé és az bánkai passuson által az Vágon; Balog István uramat peniglen revocáltatván az Vágon túl való földről, az maga és Somodi Ferencz uram ezereivel Szered eleire rendeltem Tornóczhoz, azon okból, mivel Leopoldtól gyakorta kemény lovas porták jártanak Szeredhez, consideratiót kívánván azért a földnek conservatiójában tennem. Látván azonban sokáig késését Leopoldnál az ellenségnek, magam is az corpusomnak residuitásával, a kivel Kérnél voltam, conjungáltam magamat generális Csáky Mihály urammal Emőkén, pro facienda nova dispositione et continuandis velitationibus.

4to. Odaérkezvén azért Emőkéhez, azonnal Ebeczky István brigadéros uramat négy válogatott regimenttel újobban expediáltam Vágon által, Ocskai László uramat hasonlóképpen négy regementtel oly reflexióval, hogy Ebeczky uram az ellenség motusára vigyázzon, Ocskai uram peniglen az Fehérhegyen által Morvára tegyen diversiót. Tali in casu, ha az ellenség Ocskai uram infestatiójára czélozott volna, Ebeczky uram conjungálván magát Ocskai urammal, tehetségek szerént hogy ellent álljanak, instructusok voltanak. De az Morvának áradása miatt azon úttal nem lehetvén sokszor említett Ocskai uramnak operálni, subsistált ordere szerént az Fejérhegyek között, biztatván a földnépét. Az ellenség is peniglen nem mozdulván ki nagy ideig Leopoldtul, Ebeczky István uram, hogy idejét hijában ne töltse, nem lehetvén aggressussa másképpen is az leopoldi ellenséghez, consensusomból és akaratomból Nagy-Megyer felé vette magát corpussával együtt, az hol is reáakadván valamely lisztet confuírozó háromszáz lovasból álló dragonyosra és kétszáz gyalogra, azokkal meg is harczolt, s nem obstante, hogy majd volt háromezer lovassal Ebeczky uram, — Réthei György uram rézdobjainak és egy zászlójának

s más derék embereknek elveszésével recedálni kelletett a mieinknek. noha egyébaránt említett Ebeczki uram is vagy hatvanig valót vágatott le az ellenségből, kik közül egy német kapitány egynehány gregáriusokkal hozatott ide rabságra.

5to. Mindezen dispositiók után is sok ideig töltvén még ideit Leopoldnál az ellenség, mely által sűrűn hirét mind az constituált kímjeim. mind peniglen portáim Nitra vára obsidiója iránt való praeparatoriumnak referálták: hogy azért per diversiones impediálhassam ez iránt való intentumát is az ellenségnek: sok fáradsági után Ebeczky uramat ő kegyelmét revocálván a Vágon túl lévő földről, Babócsai uramat küldöttem által újobban hat regimenttel, tudtára adván Ocskai uramnak az Morva vizének megapadása alkalmatosságával újobban Morvában attentálandó operatióját; de meghallván az ellenség felesszámú regimentekkel való általmenetelét Babócsai uramnak: bagázsiáját az ellenség mintegy háromezer emberrel az leopoldi álgyúk alatt hagyván. maga Storumberg személye szerént azonnal több residuitásával armádiájának Babócsai uram ellen ment; lévén mindazonáltal instructiójában emlétett Babócsai uramnak, hogy tali in casu nemcsak hírt adjon Ocskai uramnak, hanem maga is ő kegyelme conjunctiójára corpussával együtt siessen. (ki is igen jól esett. mert másképpen sokszor emlétett Ocskai uramat épen Morvában szorította volna). Igy ezért együtt lévén ő kegyelmek effectíve nyolczezeren, az ellenséget magokra bévárták. de nem resistálhatván. circiter hatvan embereinknek veszedelmével lenosa persecutiójára nézve szaladásnak is vették magokat. s per consequens az elrémült. egyszersmind fáradt néppel nem lévén tanácsos subsistálni. kénteleníttettem revocálni: noha az lett volna rendi. s parancsolatom is azt tartotta, hogy friss haddal succurráltam volna, hogy csak Ocskai uram sok rendbéli requisitiójára nézve is: de nem volt mivel újítanom. minthogy az egész hadak annyira el voltak commendérozva az Vágon által. hogy in universum nem maradtam ezer emberrel. magamnak peniglen Munkácsról 22. Julÿ Méltóságos Főgenerális Uram ő Excellentiája levelében is meg volt tiltva által való menetelem. ily stylussal: hogy magam által ne menjek. ne sit fama transitus totius armadae meae. hanem in securo maradván az bagázsia. magam imitt is. amott is legyek.

6to. Minthogy azért a meglódult hadnak friss haddal nem succurrálhattam. s a nélkül túl való maradásokat is nem jovalhattam. jobbnak (itéltem) lennyi egészlen való

revocatiójokat pro tali-quali etiam refocillatione, úgy mindazonáltal, hogy Ocskai uram túl maradjon 3 regementtel, az ellenség továbbvaló motussának vagy actussára való nézve. Az idő alatt azomban az ellenség Szakolczához vévén útját, voltam oly szándékkal, hogy egész corpusommal az Leopoldnál lévő bagázsiáját megüthessem, a minthogy is Galgóczig el is hoztam vala armádámot ezen feltett actiónak végbenvitelére, de az egész éjjel esett záporesőnek nagy alkalmatlansága miatt, mely által mind az Vág vize megáradása, s mind az fegyvernek, ruházatoknak megázása miatt akadáloztatott teljességgel intentiónk; melyre nézve nem lehetvén magunk hírivel azon próbát végbenvinni, (az ki is alkalmatossabb és hasznossabb úgy lett volna), mivel másnap azonnal mind az bagázsiáját, mind az véle maradott népet éppen az vár árkához szállította, úgy, hogy az várból kis puskával lehetett secundálni: ugyancsak onnan Galgóczról, az futrázsnak kedveért Szalakóczhoz szállottam, és nem is kívántam visszamennyi Emőkéhez, hanem utánunk hozattuk bagázsiánkat.

7mo. Ezen denominált táborhelyemen azomban alig tölthettem két vagy három napot, azonnal érkezett hírem ugyan Ocskai uramtól, hogy az ellenség Szakolczától megtérvén, Detrekő vára alá szállott légyen; melynek hogy succurrálhassak, vasárnapi napon mintegy tizenkét órakor dél tájban értvén formaliter való obsidióját azon várnak, hétfőn reggel expediáltam circiter kétezer gyalogot és hatezer lovast, Ocskai László, Babócsai és Bagosi Pál uraimékkal succursusára azon várnak, de a dato notificationis tempore, 18 órának forgása alatt, a jó commendáns fel is adta a várat. Későn érkezvén azért a succursus, sokszor említett Ocskai uram nem szerencséltetvén az hadat, az Fehérhegyen túl való földről is éjjel-nappal sietett, az egész hadnak nagy fáradságával az Vágon innénd; az ellenség is azért megvévén Detrekőt, praesidiálta, s per consequens Sassént, Berencset, Jókőt, Szomolyánt mind praesidiálta.

8vo. Igy lévén azért a dolog, a felettébb is kifáradt haddal nem lehetett egyebet cselekednem az egy kevés ideig való megpihentetésen kívül, úgy mindazonáltal, hogy az apró portáknak ugyancsak nem volt szüneti, az kik is alkalmasint szaporították német rabjainkat s nem kicsiny nyughatatlanságot okoztanak az ellenségnek. — Az ellenség is viszszatérvén leopoldi bagázsiájához, egy kis üdő-vártatva elmozdult Leopoldtul s vette útját Nagy-Szombat felé, az hol is nyugtatván hadát, maga Storumberg személyje szerént Bécsben menvén cum relatione simul et applausu,

hogy az Vágon túl való földet, együtt az hegyen túl valóval occupálta légyen és magát stabiliálta.

9mo. Medio tempore azomban hadainknak egy kis pihenése után újjobban orderemet adván Ocskai László uramnak az morvai irruptiókra, ő kegyelme mellé adjungálván újjobban öt lovas regementet és brigadéros Bagosi Pál uramat vagy kétezer gyaloggal: azon expeditiójában emlétett Ocskai uramnak lévén alkalmatossága, Stainviel regementje ellen való actusában Isten szerencséssen meg is áldotta. Azon actus után mindazonáltal nem sokat késvén az hegyen túl lévő földön Ocskai uram, újjobban visszatért az Vágon, és subsistált Bán táján.

10mo. A mint azért referáltatik, hogy a midőn Storumberg Bécsben maga dicsekedésével szintén proponálta volna hadi kormányozását, érkezvén az híre Stainviel regementje veszedelmének: nagy sietséggel visszaküldettetett az armádájához, ki is itélvén Ocskai uramnak még az hegyen-tulsó földön való elhagyásával, nagy sietséggel, furiával az egész lovas haddal Nádasdnál menvén be az Fehérhegyek közé, széltiben keresvén Ocskai uramat, éppen Trencsénnél szakadott ki, s ugyanazon útjában nem nyughatván, Nitra alá is jött által a Vágon; egy nap késvén alatta, másnap Sopornyihoz szállott, Ocskai uramat peniglen az Úr-Isten minden szerencsétlenségtől megmentette.

11mo. A míglen azomban majd két hétig késvén az ellenség Sopornyinál, érkezik orderem Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramtól ő Excellentiájától, hogy Pest eleire menjek, generális Károli Sándor uram ő kegyelme conjunctiójára, Rabutín armádája ellen való operatiókra; kevés haddal lehetvén az üdő alatt, generális Andrási Pál uramat itten hagytam helyemben, tót-keszi táborban; az egy vigyazáson kívül egyébb operatiót nem tehetett, de légyen Istennek hála, az ellenség is nemhogy operálni igyekezett volna a Vádon innéd, hanem a míg visszatértem az hadakkal Pest eleiről, az ellenség is általment újjobban az Vágon, nagy ideig subsistálván Vág-Szerdehely táján.

12mo. Azután peniglen kimozdulván azon vág-szerdehelyi táborhelyéről, reiterálta bagázsiástól Nagy-Szombathoz való menetelét, az honnand is ki s bejáró kímjeim relatiójából megértvén, hogy Storumberg újjobban csak praecise háromezer gyaloggal s circiter ezer lovassal hadta volna bagázsiáját Nagy-Szombatnál, maga peniglen Storumberg az hadával általment az Dunán: túl való levelekből is resolváltuk vala magunkat közönségessen azon Nagy-Szom-

batnál heverő táborának megütközésére; de valamint a Galgócznál lévő intentiónkat, úgy itt is a szerént Isten meggátolta szándékunkat, noha már is túl voltunk a Vág vizin egész apparatussal; mindazonáltal, hogy ugyancsak operatio nélkül ne maradjunk és Storumberget szegény Dunán túlsó földön lévő atyafiak ellen való dühösségétől revocálhassuk, a sentheväri obsidiót attentáltam, kinek is annyiból jó effectusát mondhatom, hogy feltett gonosz intentiójában Storumberg elő nem mehetvén, csak hamar üdőnfeles lovainak bágyadási miatt elmaradásával, sietséggel visszatért.

13tio. A midőn azért revocáltatott volna Storumberg a dunántúli földről, azonnal újjabban egész armádájával Szeredhez szállott, s még ugyanazon éjczaka, a mely nap odaérkezett, nemcsak az obsidiót solválni, de még az ellenségtől elnyert hidat és sánczokat is recuperálni igyekezett; a minthogy ostromlóinak, taraczkainak és kis puskáinak szapora kemény lövéseire nézve, circiter 50 vagy 60 személyből állóknak veszedelmével recedálni is köllött; mindazonáltal tapasztalván óránként az ellenségnek szaporodását, mely által keményebb ostromlásinak continuatióját reménlettük volna: hogysem mint az artolleriánk és gyalogságunk periclitáltathatott volna, szeme láttára, nagy puskázások alatt az egész hidat hamuvá tettük, a túlsó és innenső sánczait levonyatván, cum summa reflexione recedáltunk Hoszszúfaluhoz és Sopornyihoz, másnap mindazonáltal a munitiót Újvárban vitetvén, az gyalogságot peniglen az Újvárhoz közel lévő falukban szállítottam.

14to. Az lovasságot peniglen akkor is, hogy az obsidió tartott, subdividáltam, generális Csáky Mihály uramat commendérozván által az maga, Ebeczki István, Ocskai László, Réthei János, Balog István, Somody Ferencz, Nikházy György, Deák Ferencz, Orosz Pál, Szalai Pál ezereivel, az három említett brigadéros tiszteket is melléje adjungálván, oly instructióval, hogy sokszor említett generális Csáky Mihály uram ezen specificált hadakkal közel Nagy-Szombathoz szálljon, oly véggel, hogy a Nagy-Szombatnál heverő ellenség táborából az sentheväri commendánsnak sok rendbéli instantiáira nézve succursus ne mehessen, és hadaink által praepediáltassék succursussa; nemkülömben azon sokszor említett generális uram corpussából teljék ki az Pozsony eleire és magyari révhez való szorgalmatos vigyázás; söt, széppszámú hadaink lévén ő kegyelmével, volt orderében, hogy az nagy-szombati ellenségen notabilis csapást tegyen, mi pediglen in obsidione hogy ennek árnyéka alatt nagyobb securitással operálhassunk. Ezen dispositióimban mindazon-

által, csak olyan fogyatkozásokat kelletett tapasztalnom, hogy Csáky Mihály uram Bánkán förödött, Ocskai uram Trencsén felé ment vagy három regementtel orderemen kívül, Ebeczky István uram Maniga s Kosztolány táján hevert vagy négy regementtel, aki miatt akkor jöhetett volna a nagy-szombati succursus Szeredhez, mikor akarta volna, a minthogy in ipsa obsidione kétszáz granatéros be is ment, a kik akár megehették volna; Balog István uram peniglen három regementtel Pozsony eleire és nagy-magyari révnek vigyázására ment.

15to. Magam azomban három karabélyos regimentekkel: Géczi Gábor, Réthei György és Berthóti Zsigmond ezereivel, sub aliqua formalitate armadae, egy kis ideig, circiter két-három napig, az obsidio solválása után is hosszufalui mezőben subsistáltam, méltóságos generális Eszterházy Dániel és Andrási Pál uraimékkal együtt; de minthogy azon hat regimentecskével erőtleneknek ismérvén magunkat lennyi az ellenségnek az Vág apadásával következhető impetitióinak resistálására, másképpen is már ezelőtt, az ellenségnek Sopornyinál való táborozásának alkalmatosságával az körülbelől lévő mezőket elélvén, kénteleníttettem az futrázs kedviért leginkább is, Megyerhez szállítanom, az hova is az bánkai ferdőből Csáky Mihály uramat és az Vágon túl lévő hadakból Ebeczky István, Csáky Mihály uram és Nikházy uram ezerét orderezvén megyeri táborban, Ocskai uramat peniglen az maga, Réthei János, Szalai Pál, Orosz Pál, Lusinczki Sándor ezereivel pro irruptionibus Moraviis, simulque bloquada Trencséniensi rendeltem, Balog Istvány uramat penig az maga, Somodi Ferencz és Deák Ferencz uraimék ezereivel túl hadtam az Vágon, valameddig az ellenségtől az Vágon által Lehotáknál nem nyomattatott. Mindazonáltal a Vágon inned is továbbvaló orderemig subsistált.

16to. Béhelyheztetvén azomban az ellenség, az előbbi sentheväri gvardizonnak fölváltásával, circiter 400 emberből és fris munitióbul álló gvardizonyját Senthe várában, vette útját igenessen armádástul Pozsony felé, az hol is nem késvén maga dispositióival, azonnal Csejthe, Vág-Ujhely és Beczkó helységekben mind lovast, gyalogot, circiter harmadfélezerig valót hagyott, Stanvill generális commendója alatt, oly securitással mindazonáltal, hogy addig armádájával ezektől az helységektől nem recedált, valameddig magokat sánczokkal és árkokkal környül nem vették, töltvén az idő alatt Storumbergh ideit sűrű portázásokkal; s ugyanazon úttal történt Balog István uramnak is általnyomulása, nemkülömben Temetvén várának is occupálása, (az ki egyéb-

aránt nem mástól esett, hanem Viszlai brunóczi tiszttartó uramnak praesidiumunk bévitele ellen való contradicálásától, a ki per omnia media impediálta az hajdúságnak bémenetelét). Viszont Turóczi uram óberstlajdinantja lévén 50 hajdúval Temetvén várában commendéroztatva: vétkesnek itéltethetik méltán, hogy egy tiszttartónak szovát fogadta és commendánsának parancsolatját nem követte, kiért ő is, említett óberstlajtnant, Méltóságos Locumtenens és Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiája dispositiójáig kemény árestomban tartatik Nitra várában, a tiszttartó penig adjon számot cselekedetiről. A mellett azt is szükségesnek itélem repraesentálnom, hogy a midőn az ellenség Vág-Újhelynél operálódott volna: az idő alatt jó hatezer gyalogot kiküldvén innend Újvárból és háromszáz lovast a megyeri táborrul commendérozván Csalóközben, a kik az ellenséget nemcsak meg nem rözzentették, sőt felesset is lenyakaztak közülök.

17mo. Jó securitásban hagyván azomban az praenominált postérungokat, Temetvén várát is 40 musquatérossal és egy lajdinonttal praesideálván, igyenessen vette maga útját Joba névő faluhoz, mind ez óráig is ott helben campírozván, két hétnél tovább, a honnét Sellyét, Nebojszát és Galánthát circiter ezer lovasból és . . . . . . *) állókkal postérolta. Ezen helyen való késését is, csak elhittem, nem más okból protrahálta ennyi üdőre, hanem hogy az felülemlített postérungokat is securitásban hagyhassa. Mindazonáltal, valaminthogy Vág-Újhelynél is alkalmasint infestáltatott hadaink által még ottlétében Storumbergnek, eltávozásával peniglen azonnal beczkói postérungjának felverésével *(kívántam)* brigadéros Ocskai László urammal operáltatani, a minthogy nemcsak szerencséssen végben is vitte, de még Csejthéről, Verbóról postérungjait, az bennlévő militiának Újhelben való contrahálásával, is solválta; azonkívől Ocskai Sándor főstrázsamester uramat is expediáltam 400 lóval Vág-Újhel felé, Korbával; harminczig való németnek levagdaltatásával és tizenkettőnek rabságra hozásával szerencséssen járt, magunk résziről egy szegénylegénynek veszedelmével.

18vo. Úgy szintén a midőn Storumberg itten Vágánál maga ideit töltötte volna, infestatiók nélkül nem hagyatott, mert megvizsgáltatván táborhelyének valóságos situatióját, találtatott oly alkalmatosság, hogy az Vágon innét az hoszszúfalui berkekből, általellenben lévén az német tábor, közel a Vág partjához szállítva: akár kővel lehetett volna innénd az táborában hagyítani: mire nézve innénd Újvárból 400

*) Üres hely; *ennyi s ennyi gyalogból.*

hajdút és 100 granatérost négy taraczkokkal együtt rendeltem arra végre, hogy azon feljülemlített hosszúfalui berkekben béállván, tehessenek rezzentést a német táborban, és kartáscinokkal *(így)* az álgyúkból károkat causáljanak: a mint is az gyalogsággal jól succedált intentiónk, mert két rendbéli salve-adásokkal, a mint kímjeim referálták, majd 60 embernek s 40 lónak sebesítését és veszedelmeket experiálták: de az taraczkoknak nem lehetett hasznát venni az bereknek nagy sűrűsége miatt, melyben béállítani egyébb móddal nem lehetett volna, hanemha utakat vágattattam volna, az ki eo facto impediálta volna az gyalogságnak bémenetelét is, kiket a midőn titkon vezettettem bé, az zörgések és csattogások által minden titkos dolgunk kinyilatkozott volna. Azomban szüntelen való portáink is körülötte forogtanak, oll annyira, hogy ezen két-három hetek forgása alatt, a miolta Vágánál temporizálott táborával, circiter hatvanig való német rabot, az levágottakon kívül, hoztanak ide Újvárban.

19mo. Eddig lévén azért az elmult nyári operatióknak, a prima Julÿ incipiendo, inclusive usque ad finem Octobris folytatása és continuálása, az ellenség részirül azomban az postérungokban való helyheztetésével és táboráról már is széjjel való szállásával, inquartirizatiója és nyugodalma itéltethetik: kik ellen való további operatióknak inchoatiója Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája dispositiójától fog függeni, order szerint imponáltatván is Felséges Urunktól minden következendő dispositióimnak suspendálása.

20mo. Ezen seriesben vett csekély, nyári holnapokban folytatott defensíva operatióimnak punctatim való declaratióját nem más okbul kívántam nagyméltóságú principálisimnak alázatossággal elejekben terjesztenem és minden cselekedetimet világosságra hoznom, hanem hogy azzal sok hizelkedő s csempésséggel biró és becstelenségemre igyekező nyelveket nemcsak megtorkoltathassák: hanem hogy Felséges Urunknak neheztelőképpen irott, keserves szívvel kezemhez érkezett levelére is, ad sinistras informationes replicálhassak, kívánván repraesentálnom alázatossan, hogy ne egészségtelenségemből, se diribről darabra osztatott corpusomnak oszlatásából nem következhetett Storumbergnek széltében való járása; annyival is inkább kitetszhetik ezen írásomból, hogy corpusok voltanak s nem corpusocskák, — porták mentek, s nem portácskák, — az ellenségben való kapásokban ordereztettenek, s order ellen cselekedtenek: kik közül Ocskai László uram is comprehendáltatik, (noha ő kegyelméé az

egész böcsület;) más katona-emberekkel ő kegyelmén kívül is peniglen nemcsak utozásokban, de szüntelen való éjjeli-nappali nyughatatlan kemény portákkal folytattattam az haza szolgálatit, és quod magis principale est: nékem küldött originalis orderekkel kívánom mindezen haza szolgálatinak folytatásit comprobálnom. Viszont instállok ezen is nagy alázatosson, hogy minden, ezen seriesben specificált tiszt urak, valaki hová minémű instructióval bocsáttatott, ki-ki tartozzék néki tőlem adattatott irás szerént való originalis ordereimet, leveleimet producálni s azokról de effectuatis effectuandis elégséges számot adni, lévén mindenkor oly observatióm, hogy még csak egy tizedesnek is írás szerént való orderemet szoktam in qualicunque militari expeditione kezéhez adnom, protocollálván magamnak is kiadott ordereimet; könnyű számadás lehet azért mindkét részről, csak feljül megírt alázatos instantiám nagyméltóságú principálisimtól hallgattassék meg. Más alkalmatossággal peniglen instálok azon is nagy alázatossággal, hogy a midőn valamely commendánsságra resolváltatom és expediáltatom: proportionáltassék az ellenség erejéhez képpest való deffensíva vagy offensíva inchoálandó operatióimnak expedítiója s általam következendő folytatása ahoz képpest igaz, tökéletes szívvel való hazafiúi homagialis obligatiómnak is eleget kívánok tennem, tudván magamat világossan exprimált ordereimhez és nagyméltóságú principálisimnak dispositióihoz alkalmaztatnom; mindazonáltal akármely történhető proventusokban, hogy az csempéskedőknek és hízelkedőkbnek sinistra informatiójok akármely igaz hazafiának és haza szolgájának maga becstelenségével való jutalmát ne vegye: az méltóságoknak alázatossan recommendálom, vagy legalább csak addigis az olyatín, irigységből eredett vádlók tökéletlen szovainak hitelek hogy ne lehessen, a míglen fundamentálissabb informatiók nem következnek, — nagy-fent praetitulált méltóságos principálisimnál alázatossan instálok, és maradok . . . etc.

35.

Order Csáky Mihálynak.

Méltóságos keresztszeghi grófl Csáky Mihály uramnak ő kegyelmének per praesentes intimáltatik, hogy Méltóságos Magyarországi Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája sok rendbéli leveleiben méltóztatván énnékem

keményen parancsolni: hadakat per absolutum egy corpusban ne tartsam, hanem három-négy részre is, pro majori distractione inimici, eloszszam; kihez képest primum et ante omnia erga intimationem praesentium, említett gróff és méltóságos generális mezei strázsamester uram ő kegyelméhez ezen corpusbul lévén Orosz Pál, Rétei György, Deák Ferencz, maga ő kegyelme ezere és Ebeczky István uram regementje deputálva, melyekkel, se órát, se napot nem várván, menjen sietve által az Vágon Bánkánál, brigadéros Ebeczky István uram conjunctiójára, azon commendója alatt lévő öt regementnek oly meditulliumot keresvén az Vágon túl való földön, az honnan immediate és könnyő communicatiója lehessen Ocskai László brigadéros uram Fehérhegyen túl levő corpussával, a kinek is lévén instructiójában: hasonlóképen ugyan az ő kegyelme commandójátul, corpussával együtt, (a mely is maga regementjébül, Gondelfingel, Rétei János, Szalai Pál, Berthóti Zsigmond, Géczy Gábor, Préný Miklós és Turóczy Gáspár ezereibül álló) irrefractabiliter dependeáljon; commandójának alkalmatosságával mindazonáltal observálni fogja: a midőn Ocskai uram maga corpussával, instructiójához képest, Morvában offensive lészen, és az ellenség Morvának secundatiójára sietne: tali in casu mindjárást hírt adván, hogy Morvában insperate hadaink ne szoríttassanak, — tartozik bizonyos könnyő seregeket deputálni említett generális uram, és in casu necessitatis, a midőn harczot és occasiót remélhetnének, egyik corpus a másikat secundálván, az ellenségnek unitis viribus resistáljanak. — Hahogy pedig harcznak alkalmatossága nem faveálna hadainknak, tali in casu legalább szüntelen lavírozásokkal az ellenséget distraháljak. Ellenben penig észben vévén, hogy az ellenség motussa nem arra felé, hanem inkább Csallóközben légyen, salva et permanente operatione domini Ocskai, generális uram ő kegyelme mindenütt előtte, mellesleg és hátul az ellenséget egész Csallóközig hostiliter infestando késérje, s az meglévén, valahol táboromnak hirét hallja, egyedől csak valamely vigyázó seregeket pro recognitione ottan hagyván, véllem való conjunctióra siettesse hadait.

Hahogy mindazonáltal az praemittált conditionalis instructióját az ellenség megváltoztatván, az egész ezreivel erre felé láttatnék czélozni, — úgy is Ocskai uramat in suis terminis hagyván, mindjárást siessen Tót-Keszi és Udvard között lévő táborban, conjunctióra. Pro conclusione értésére légyen az is generális urannak, hogy mostani commendója alatt lévő corpusnak subsistentiájára maga-

zinális szekerek is, cum commissariatu expediáltattanak ő kegyelmével által az Vágon; légyen azért singularis reflexióval irántok, hogy in loco securiori dislocáltassanak, az honnan becsületes subsistentiájok cum commoditate lehessen hadainknak. Datum Kisfalud, die 25. Septembris, anno 1707.

Generális-Mezei-Marschalk
Eszterházy Antal m. k.

36.

Tata városának.

Comes, etc. — Tudva vagyon mindeneknél, hogy ez mostani nemzetséges hadakozásnak alkalmatosságával, Felséges Fejedelem, úgy az több Méltóságok is eleitől fogva mind ez óráig, confoederált mind nemes, nemtelen olyatín igaz magyar hazafiakat kívánt és kívántak singularis protectio alatt megtartani, az mint az többi között böcsületes Tata városa is azzal az kegyes indultummal alkalmas ideig is securitásban conserváltatott; mindazonáltal az tündér időnek gyakori változásához képest némelyek közűlek kegyelemmel és rationalis protectióval visszaélvén, édes nemzetünk nyilvánvaló veszedelmire czélozó árultatásban, practicában és factióban deprehendáltatván, érdemekhez képest tűzzel megemésztettetett. Mindazonáltal magok vétkét és rossz cselekedetit megszánván-bánván, újobban protectióért alázatossan instáltak; kit is Méltóságos Magyarországi Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája engedelméből oly conditiók alatt resováltam, reversalist és teljes assecuratiót adván magokról, hogy a modo imposterum soha legkissebben nemzetünk ellen practicálni, machinálódni, az ezer csalárdsággal hizelkedő német nemzetnek complacentiával nem fognak, sőt az igaz confoederatiót megtartván, életek fottáig igaz magyar hazafiúságokban megmaradnak, hadainkhoz és nemzetünkhöz tartozó zelussal lesznek, nemkülönben az nemes vármegyékben reájok deputálandó quantumot készek tehetségek szerént letennyi és fizetni. — egyszóval, mind szerencsét, mind szerencsétlenséget velünk együtt várni és szenvedni. — Datum Érsek-Újvár, die 6. Octobris 1707.

37.

Edictum az Dunán tulsó hadak között eláradott istentelenségeknek s praedálásoknak lecsöndesíttésire. Érsek-Ujvárban concinnáltotott és érsek-újvári mezőn a hadak közt publicáltotott.

Én Galánthai Gróff Eszterházy Antal, etc. Hogy noha Fölséges Vezérlő Fejedelem kegyelmes urunk és a méltóságos generálisság sok ízben kiadott rettentő edictumi az hadak között a végre publicáltatván, világossá tétetődtek, hogy Isten ellen való sűrő szitkok, kigondolható undok átkok, praedállások, húzások-vonyások, egy szóval, mindenféle istentelenségek megszűnvén, végsőképen nyakok szakasztassék, hogy annyival is inkább naponként Isten áldásából bizodalmas reménséggel várandó hajdani boldogulásunknak kívánatos partjára juthassunk s édes nemzetünk tündöklő szabadságos virágzásában élhessünk; de mindazáltal nemhogy hadaink között az eláradott istentelenségnek bővölködő sokasága csak valamentényire is szőnhetett volna, sőtt naponként számossabban áradó s majd emberi elmét rettentő, kigondolhatatlan, s ellenségünket is szánakozásokra vezérlő, saját édes nemzetünken s magunk vérünken minemű húzásokat-vonyásokat, sok lopásokat, pajták, házok fölverését, szőllők gázoltatásit, szántóföldeikről kocsistul, magostul marháiknak elhajtásit, szegénységnek mindenből kifosztásit, az asszonyoknak (salva reverentia) anyaszült mezítelen hagyásit, szőlők kamaráik kivagdaltatásit, az által boraiknak elhordatásit, mindenféle marháiknak fölpraedálásit, biráknak, falusi közlakosoknak minden igaz ok nélkül való letaglásit, verettetésit s notabiliter megvéresétésit, uton való fosztogatásit könyöröletesség nélkül elkövetjük, melyekkel az egész földnépbéli lakos szegénységnek nemhogy kedvező magunkhoz vonyásával való biztatásunkot nyújtanánk, sőt ellenségünkhez való nagyobb bizodalommal holdulására világos utat nyitunk, holott mindeddig is succurrált provisióbéli beneficiumokkal folytattuk fegyverkezésünket; mindenekbül kímíletlenül exhauriáltatván, félek rajta, hogy boldogulásunkra czélozó nemzetséges intentiónk, következhető csüggedezésével, ne periclitáltassék. Keserves szemmel nézzük: városokon, falukon, utszákon, utakon, útféleken, valamerre szemlélhetünk, mindenfelől Isten eleiben hatott sok szegénységnek, özvegyeknek, árváknak s még az apró gyermekeknek is éjjeli-nappali sűrő óhajtási, keserves könyhullajtási az égig fölhatnak.

melyekért is nyilvánsággal érdemessen tapasztaljuk rajtunk uralkodó s naponként ránk várandó Istennek fölgerjedt bosszúálló nagy haragját; nem várhatjuk bizonyára csak azon okbul is istenessen kezdett nemzetséges igaz ügyünknek leendő boldogulását. Való dolog ugyan, sokan hadaink közül, ruhátalanságokon nézve, magok megmelegedésére falukban való bémeneteleket allegálhatják; igenis, nem tilalmaztatik annak idejében, — csakhogy az előlszámlált istentelenségeket az ollatínok eltávoztassák magoktul. Praesentibus ahoz képest kívántam oly keservessen az egész hadaknak exagerálnom s értésekre adnom, hogy kiki ébredvén, maga édes magyari vérét s nemességét előtte viselvén, bizonyítsa meg a sok istentelenségek elhagyásával, hogy nemes hazájának nem boldogtalan sorsára, hanem magával született kívánatos előmozdítására czéloz; úgy méltán Istennek kiterjesztett bővséges irgalmasságát várhatjuk magunkra. Mert ugyanis valakik a die prohibitionis et publicationis praesentium csak hegyekben való tolvajlásokban, vonyásokban, egy szóval akármely istentelen enormitásokban vakmerőképpen tovább is meg akarnak maradni: tettem kemény parancsolatom alatt olyan rendelést, hogy papok, hóhér és hatvan dragonyos szorgalmatossan béjárván az tábor környékein lévő helységeket, valahol városon, falun, uton, útfélen, sík mezőben vagy erdőben az olyatín istentelen excedenseket tapasztalni fogják, ha napjában száz leszen is, indesinenter minden személyválogatás nélkül kímíletlenül a legközelebb találandó fára, vagy a mint az alkalmatosság hozandja magával, fölakasztassék, lődöztessék, és más, irtóztató halállal üdöztessék. Tudva vagyon nyilván nálunk nemzetünk erőtlensége; nemhogy szitkokkal, átkokkal, szegénységnek nyomorgatásával, külömb-külömbféle megczifrázott sok istentelenségekkel Istenünket gerjeszszük: sőt egy szívvel-lélekkel s teljes buzgósággal kérvén, hogy föltett boldogulásunk czéljához szerencséssen vezéreljen, az melyre is Isten segéljen mindnyájunkat! Datum Ersek-Ujvár, die 20. Octobris, 1707.

38.

Rákóczihoz.

Fölséges Vezérlő Fejedelem, kegyelmes urunknak szólló.

Fölséges erdélyi országló és magyarországi Vezérlő Fejedelem!

Fölséged fejedelmi tekinteti előtt hogy alázatos irásommal alkalmatlankodni merészlek, — engedelmessen bocsánatot várok; de sorsomnak másokéhoz képest elmémben való megfordulása okot mutat gyakor unalmas izetlenkedésemre, kit, megvallom, Fölséges Uram, távoztatnom örömest kívánnék, ha instantiáimnak legkissebb foganotját tapasztalhatnám. — Eléggé constál ugyan Fölséged kegyelmessége előtt, mely sokszor declaráltam és valahol parancsoltatott, liquidáltam peklényi jószág iránt való praetensiómat, kiben, mondhatom, majd még csak meg sem hallgattattam, annyival is inkább nem consoláltattam. — Magyarországban és Erdélben Thököly-familiát illető jószágok s azokban tagadhatatlan vérségem után való successio iránt mely sokszor töttem instantiát, gyömölcstelen instantiát Fölséged kegyelmessége előtt, az is eléggé constál, s nem tudom, Fölséges Uram, miért exhaereditáltathatnám azon successióbul, jóemlékezetű eleim osztatlanok lévén Istenben boldogul kimúlt Méltóságos Fejedelem Thököly Imre urammal; mert noha, kegyelmes uram, post confiscationem bonorum Thökölyanorum császár fiscussa manu violenta per fas et nefas sub praetextu divisionis quadripartiálván jószágot, nekünk csak azt vetett a mit akart s nem is mertönk ellene szóllani, — kölletvén az akkori időnek alkalmatosságához képest az igaz ügynek is nyögni, — így azért in caesareae commissionis invitis, protestare tamen non audentibus, sed consentire debentibus, meglévén ezen fölosztás: hogy akkor megcsalattatott igaz jussom mostan ne periclitáltassék, — alázatossan reménkedem Fölségednek, gróf Szent-Iványi Lászlónál is tizenkétezer forintig való készpénzbeli adósságom hevervén, contentatiómat egyébünnen soha nem reménlhetem, hanemha jószági kezemhez kerülnének, ezt tartván maga obligatoriájának is vinculuma. Mindezekben azért nagy bizodalommal táplálván hozzám, érdemetlen szolgájához megmutatott Fölséged atyai kegyelmessége, — reménkedem alázatossan: kegyelmessen megtekéntvén a haza szolgálatiban való mindenkori távullétem miatt ügyemnek

ritkább folytathatásit, csekély merituminat és a praemissákban való igaz praetensióimat, méltoztassék Fölséged a mostani tekéntetes eperjesi táblának kegyelmessen megparancsolni: pekléni kívánságomat prae prímis elölvévén, szakaszszák már egyszer valaha annak igazságos végét; a Thököly-jószágokbul penig oda-fölebb declarált justa praetensióm után hadd tapasztalhassam Fölségednek vagy egyik dominiumbéli kegyelmességét, illetvén az engemet inkább, mint más idegeneket, ha százezer tallér érő jószágimnak elhagyását s a helyében ötezer réz-forint proventusomnak collatióját nem említem is; Erdélyben penig bár csak hunyadi vagyis kükölllő-vári portiókbul consoláltassam, obligálom arra magamot, hogy, ha Isten békességre fakasztaná is ügyönket: Fölségednek oldala mellett kívánnék Erdélyben megmaradnom. Ezen kívánságomnak megnyerésében nem is kételkedem semmit, biztatván a minapi levelekben kegyelmessen tött ajánlását.

Gróf Szent-Iványi László jószági semmi lévén, már Lamot uramnak, másoknak kiosztva, énnékem valóban nagy károммal és reménségemnek megcsükkenésével: ez iránt is alázatossan kérem Fölségedet, kegyelmessen ezt is az eperjesi tekéntetes tábla assessorinak committálni méltóztassék, hogy a midőn ott ezen adósságrul való igazságomat emberem liquidálni fogja, in contentationem még adjudicálják énnékem jószágát s ad effectívam executionem magok közől exmittáljanak is bizonyos birákat; de minthogy, Fölséges Uram, ezen alkalmatossággal Lamot uramnak conferált jószága is Szent-Iványinak az én kezemre esik, — vagy csak feleségem subsistentiájára nézve is kezemhez adattatni méltoztassék Fölséged megparancsolni, lehetvén Lamot uramnak inkább máshonnan contentatiója. Több aprólékos törvényes kérdésemnek is szükségesképpen kelletvén azon eperjesi táblán megfordulni: alázatossan kérem Fölségedet, dolgaimnak korán lévő reassumptiójárul és revisiójárul méltóztassék Fölséged a tekéntetes táblának kegyelmessen parancsolni. Magamot azért s praemittált alázatos instantiáimot midőn továbbra is Fölséged hozzám tapasztalt atyai kegyelmességében ajánlanám, s mindenekrül kívánt fejedelmi resolutióját óhajtva s engedelmessen várnám, maradok

Fölséged fejedelmi kegyelmességének

Datum Érsek-Újvár,
20. Octobris 1707.

alázatos engedelmes szolgája
Eszterházy Antal m. k.

39.

Rákóczihoz.

Fölséges Fejedelem,

Nékem kiváltképpen nagy s jó Kegyelmes Uram!

Nékem Patakrul datált, 18. praesentis kegyelmessen irott levelét mai napon nagy alázatossan vettem; melynek is continentiájábul egyebet nem colimálhatok, hanem hogy sok rendbéli inclusáimra (melyeket is positive irok, azért kívántam includálnom, hogy minden dispositiómat azzal világossá tehetnék), nem méltóztatik magát Fölséged reflectálni. A mellett sok-sok gonosz delatoraimnak is nagy részt tulajdoníthatok, a mely okbul Staremberg föl s alá való szabad járásinak és sétálásinak általom lett engedelméről láttatik Fölséged opinálódni, holott ha alázatossan includált correspondens pachétáimat consideratióban méltóztatott volna Fölséged venni: azokbul kitetszett minden dispositióm, hogy nem apró corpusocskákkal foltatnom kívántam volna csak operatióimat, hanem formaliter expediáltam generálisokot és brigadérosokot; de, hogy a jó hadunk a bokrot is németnek tartja, s kétszáz, négyezer magyart is megindít: én, hitemre, nem okozhatom. Új példa előttem az tegnapelőtti casus Semptének, a hol ötszáz lovast tartottam strázsaképpen; harmincz lovasbul álló előljárója az németnek annyira megindította, hogy sok az katonábul eddig közelít a tisztet, *(így)* hitekkel állítván a commendérozott tisztek, hogy egy lelket vissza nem téríthettek. Ocskai uramnak méltóztatik Fölséged az idei operatiókat tulajdonítani: de ha disposítiói az iránt is nem nékem tulajdoníttatnak, vártam volna oly parancsolatot principálisimtul, hogy magam legyek mindenütt jelen, kiről contrariumot ugyan tudok mutatni, melyben tilalmaztatik absolute általmenetelem. Hogy penig Storembergnek Vágon innend való operatiója conceptussában nem turbáltatott volna: intercipiált levelébül is kitetszik, melyben nem egyébb, hanem Vágon túl lévő hadaink lavérozásinak tulajdonítja s óránként való infestatióinak, mely által egy nap sincsen, hogy rabjaink ne szaporodjanak; ha pediglen eddig is oly orderem lett volna, hogy aperto marte álljak szemben az ellenséggel, mely actiónak végbenvitele akármely monarchiában is speciális ordertül függ, ha fogyatkozást bennem tapasztalt

volna Felséged, avagy is azon órában fog tapasztalni, — nemcsak holtig való rabságom alá, de életem elvételének is sententiája alá kész vagyok magamat ajánlanom; még ekkoráig is, Felséged jelenlétében is, nem sokat contradicáltam én a harcznak! Megvallom Felséges Uram, régen kezdettem én gonoszakaróimnak reám való incselkedéseket érzenem, az is okozta volna örömest ezen galibás commendómnak megválásátul való kívánságimat; mert sokaknak, ha lett volna mért, irígykedő gondolatait száma nélkül experiáltam, s az olyatínnak inkább óhajtva kívántam volna nagyobb dexteritássát, authoritássát experiálnom, vagy bárcsak praedecessorimnak érthettem volna külömböző hadi kormányzásinak folytatássit! Ocskai László uramról sokat nem szóllok, se nem irok, mivel ő kegyelmének is én voltam a solemnis recommendatora; mindazonáltal tudván ő kegyelmének is maga nevezeti alatt mások által tett operátióinak folytatássát, a hol maga személyében jelen sem volt: itélem ő kegyelmét is Felséged méltósága és kegyelmessége előtt az utozásokban töltöttek és Zólomban heverők köziben valóknak declarálnom, és feküvén ő kegyelme akkor, midőn mások az idei campagniát folytatták, az egy Stainviel regementin kívül, az ki noha az én dispositíómból lett, de ám legyen ő kegyelmének az egész böcsület! A mi az postérungot magát illeti, — ójjon Isten, Felséged intentióját s bölcs declaratióját antevertáljam, — csekély projectumomat nem is arra végre küldvén, hogy pro firmo et fixo tartassék, — hanem ugyanis ruházatlanságát s mezítelenségét considerálván az hadaknak, gondolkodtam vala alkalmatossabb léteket az postérung alkalmatosságával házoknál, hogysem mint mezőben, az ellenség constitutiójában. Mindazonáltal meg kell ismérnem gyarlóságomat; de viszontag hadakhoz való szíves affectiómnak is kelletik tulajdonítanom, hogy annyiszor a hadak defectusi iránt való lamentabilis repraesentatiómmal importunuskodtam Felséged kegyelmessége előtt: tudván pediglen odiosumnak lennyi, méltán megtartózkodhattam volna alkalmatlan repraesentatióimban, noha jövendőben számadásimra talán fog még deserviálhatni. — A solemnis recommendatiókban is cautussabb lennem kész vagyok: követem alázatoasan Fölségedet, mint kegyelmes uramat, eddigis, hogy még is merészlettem búsítanom, sajnálván legjobban, hogy sok alkalmatlan rocommendatiómmal abusust szerzettem creditumomnak, talám magamat illető alázatos instantiáimnak hátramaradásával is; noha megvallom, Felséges Uram, adná Isten, hogy sok szegénylegény, a ki feleségének, gyermekének éhelhalását naponként tapasztalja, az isteni, külöm-

ben való biztatásokkal, szabadságunk édességével elégedném meg, s ne kellenék énnékem egyikének nagy siralmas lamentatiójokat hajam felborzadásával, füleimmel hallanom, mely miatt irtózva kelletik sokszor gondolkodásimat s elmémet minden következhető gonoszoknak távoztatására fordítanom, annyival is inkább hadi dolgaimat, csak így is a mint vagyon, kormányoznom. Méltóságos Magyarországi Locumtenens Főgenerális uramat hogy az Úr-Isten kihozza *(Lengyelországból)*, soha talán nem óhajtottam úgy jövetelit, mint most, holott kegyes praesentiája mindenkor kedves volt. Várván azért az ő Excellentiája által érkezendő consolatiónkat: a hadak addig már mind in statu maradnak, és campirozni ezekben az szeles és esős üdőkben is készen vannak; ha pedig valamely parancsolatom érkezik, s a mint felől is irám, az idő alatt az harczhoz való intimatoria-levelét veszem Felségednek: csoporton lévén az had, homagialis alázatos kötelességemnek eleget tennem kész vagyok. A küldendő, Felséged kegyelmessége által való lovon hogy hasznossan harczolhassak, engedje Isten, Felségednek s hazámnak kívánván rajta szolgálnom. Az ellenség most is Galántha táján campéroz, ezt a holnapot táborban akarja tölteni, az postérungok pedig mindenfelől erősíttetnek; más holnapon szándékozik magát inquartirizálni, ki ellen minthogy Méltóságos Magyarországi Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája fog operálódni . . . *(Több nincs).*

40.

Az egész hadak iránt tett dispositiónak continentiája, regementenként kiadattatván.

Jóakaró Óbester uramnak

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek! Az téli üdőnek beállásával közelítvén az hadak rendben való vételének ideje is, melynek alkalmatosságával kinek-kinek maga regementje fogyatkozásinak helyreállítására ideje s módja lészen: ugyan a végre azért tetszett Felséges Fejedelemnek Kassára, pro 5. proxime futuri mensis Decembris terminálni és az egész nemes vármegyéket deputatusok által oda convocálni, hogy a recruta fogadása és remunda megszerzése, úgy az hadak subsistentiája iránt való elmúlt ónodi concursusnak alkalmatosságával lett ország determinatiójának effectuatiója ott rendben vítessék. És jóllehet

ugyan addig minden regiment generális mustrájának véghez kelletett volna mennyi, olly formán, hogy abbul effectivus statusa, a recruta és remundabéli fogyatkozása a regimentnek constáljon, — mindazonáltal az ellenség motussira nézve hazánk szorgos szolgálatjában continuuskodván, az hadaink, effectuatiója nem lehet; mire nézve kívántam praesentibus értésére adnom s egyszersmind intimálnom: serio ezen intimatióm vételével azonnal rendben vévén regementjét, listáját, subscriptiója s pecsétje alatt minden további időhalasztás és hátramaradás nélkül Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Székesi Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája kezéhez Kassára küldeni el ne múlassa; mely listának elkészétésében, rendbenvételében kiváltképen ezeket observálja kegyelmed :

Elsőben, rendbenvévén regementjének statussát, tudniillik: az reductió szerént in toto mennyi személyből exurgál? abbul külömb vévén: az mostani effectivus statussa mennyi? külöm: mennyi elfogyott halállal vagy fegyver által elmult esztendőben? külöm: mennyi szökött, beteg vagy commendérozott? — egyszóval: az egész absenseket külömb-külömb positióban tegye fel. Nemkülömben

Másodszor, nemes vármegye zsoldosinak számát: tudniaillik a reductio szerént mennyi obveniált, melyik vármegyéből a regementhez? abbul mennyit statuált, és mennyi legyen még a restantiában? azt értvén, a kinek zsoldosa azon militaris esztendőben regementnél nem volt és a zsoldosok statutiójával mustrát nem ingrediált.

Harmadszor: mennyi ló, fegyver héjával legyen, odaértvén nemcsak azokat, kik actu az ezernél vadnak, hanem absenseket, mivel a regementekhez s annak completatiójára tartozandók; kik fel is szedettettenek vagy szedettetnek.

Negyedszer. Igen szorgalmatossan följegyezze: az elmúlt esztendőben mit és mennyit percipiált a regementnek ruházatjára? mennyinek vagyon mundírungja, mi és mennyi héjával vagyon? hogy a ruházó commissáriusok erogatiójával az regement perceptiója confrontáltathassék, és a mennyiben még fogyatkozás volna, a szerént adjustáltathassék. — Ezeknek effectuatiójában azért úgy serénykedjen kegyelmed, — avagy jelen nem létében a regementet commendérozó tiszt vigye véghez, — hogy valami fogyatkozás vagy hátramaradás ne legyen; kivel is pro 5. Decembris okvetetlenül és immediate regement quártélymesterét csak igen könnyű-szerrel, oly készülettel, hogy mindenekrül teljes informatiót adhasson, hozzám Kassára expediálni el ne múlassa.

Jóllehet ugyan pro 5-ta Decembris termináltatott, mely napon mintegy lehetetlen oda compareálni: mindazonáltal, eo non obstante, stal locus comparitionis, ha egy kevéssé későbben lessz is; máskép, ha mi hátramaradás következik és a regimentnek valami fogyatkozása lészen. — nemcsak magának tulajdonítsa, de nyugodt elmével lehet, hogy büntetését is fogja tapasztalni. Dabantur Érsek-Újvár, die 30. Novembris 1707.

Kegyelmednek

szolgáló igaz jóakarója

Gróff Eszterházy Antal m. k.

41.

A dandárnok- s ezeredes-kapitányoknak.

Jóakaró brigadéros és óbester uram!

Ajánlom szolgálatomat kegyelmednek! Fölséges Fejedelem úgy Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatjábul kelletvén kegyelmednek értésére adnom, hogy közönségessen az ollyatén aggregatus tisztek és voluntérek, a kik regementek mellett tanáltatnak s accomodatióikrul gyakorta az méltóságokat incomodálják és búsítják, tapasztalván magok is haszontalan idővontatást, — hogy azért kinek-kinek lehessen jövendőbéli promotiója, hogy reménsége és hazájához való szíves fáradozását is contestálhassa, arra végre kívánván Felséges Urunk is, úgy az Méltóságos Magyarországi Locumtenens Főgenerális uram ő Excellentiája specialis reflexióját mutatni kinek-kinek elégséges subsistentiájáról: adatja általam tudtokra óbester uraiméknak, hogy valakinek regementjénél volontérek vagy aggregatus tisztek tanálkoznak, universaliter et absque discrimine personarum, magokat lovaikkal, cselédjeikkel és pagazsiájokkal immediate nemes Neográd vármegyében, generál-stábhoz minden további időhalasztás és hátramaradás nélköl transferálják, s transferálván, óbester Nagy János uramnál insinuálják; ottan tétetik quártélyjok, fizetések és accomodatiójok iránt teljes dispositio. Másképpen, ha kik oda való meneteleket elmúlatják, se fizetések, se quártélybéli subsistentiájok nem placidáltatik. Kegyelmed regimentjiben is azért, vagy maga mellett

találkozván oly böcsületes katona-ember, modo prescripto expediáltassék in comitatum Neogradiensem generál-stábhoz, az holott is elrendelt accomodatiójokat prosperálhatják. Caeterum, etc.

Érsek-Újvár, 30. Novembris 1707.

szolgáló jóakarója
Gróff Eszterházy Antal m. k.

42.

A dunántúli vármegyékhez.

Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles ac Magnifici, admodum Reverendi, Perillustres ac Generosi, Egregii item et Nobiles Domini, amici mihi colendissimi, observandissimi.

Salutem et servitiorum meorum commendationem. — Felséges erdélyi és az nemes haza szabadságáért öszveszövetkezett magyarországi Vezérlő Fejedelem, kegyelmes urunk ő Felsége, mostani nemzetséges hadakozásunknak szivünk titkos küzködése s egyenlő akarattal bosszúállásra felgerjedett magyar nemzetnek vitézlő indulatja által, megromlott, félig lenyomatott és letapodtatott nemesi szabadsáinknak s törvényinknek előbbeni helyre való állítását restauráltatni, úgy hasonlóképpen minden út-gátló akadályokat, a melyek miatt az idei hadi regula és disciplina nem indicáltathatott, eltávoztatni kívánván: a nemes confoederált haza statusinak egyenlő consensussából s vezérlő fejedelmi hatalmából, egy, minden rendetlenségeknek kigyükerezésére czélozó universale Hadi Regulamentumának systemáját, mind vitézlő rendnek, mind commissariatusságnak, nemes vármegyéknek és szabad királyi városoknak mihez kellessék tudniaillik magát alkalmaztatni, kihez folyamodni, kinél történhető bújának orvoslását keresni, és kinek kitől mit várni? — mindnyájunknak nagy contentumával méltóztatott kegyelmessen kiadni, akarván azzal is ő Felsége provideálni az hadnak nyári és téli subsistentiájáról: lehessen mindenekben az hadi dispositióknak rendes folyamatja és fogyatkozás nélkül tudhassa minden regement hol és kitől várni maga contingensét, hogy az fizetésnek rendetlenségével se az haza, se az regementek ne szenvedjenek, se penig az commendérozó generálisok és tisztek magokhoz nem illendő dis-

positiókban ne confundáltassanak, hanem ki-ki maga rendit tudván, ahoz alkalmaztassa magát. Kiről ő Felsége in archo Universalis Regulamenti partis primae nono oly systemát méltóztatott formálni, hogy elsőben is az ország generálissán és mellette lévő generál-stábon kivül, az országnak régi törvényes szokása szerint részekre vagy districtusokra helyheztetett generálisok alá az ország rendeltetve lévén, azon törvényes rend szerint való partiumbéli generálisok in militantibus commendója alá törvényessen rendeltetett vármegyék in suo esse et vigore maradjanak. Mindazonáltal következendőképpen *(a mely)* lovas és gyalog had az Dunántúl való földnek generálisságábul exurgál, tudniaillik nemes Moson, Sopron, Vass, Veszprímy, Győr, Komárom, Esztergom, Fejérvár, Tolna, Szala, Somogy és Baranya vármegyékből, és mind azon generálisságnak immediate való commandója s gondviselése alá rendeltetnek, úgy, hogy az olyatén regementek és azon vármegyékben találandó végházok minden hadi törvényét, és oeconomizálást, mustrálást, fizetést s ruházatot illető dolgoknak, nemkülömben történhető excessusoknak és a regementek közt eredhető állapotoknak eligazítása igyenessen a partiumbéli generálisnak dispositiójában legyen, salva tamen subalternationis regula et ordine, tudniaillik, hogy minden dolgokban és panaszokban a prima instantiák primum et ante omnia szükségképpen megtaláltassanak, és ha ottan igazságnak administratióját nem tapasztalnák: tali in casu per transitis instantiarum subalternis gradibus, az ország generálissa és locumtenense eleiben a panaszok vitetődjenek. — In articulo immediate subsequenti 10000-mo *(így!)* ejusdem partis primae Universalis Regulamenti tetszett ő Felségének partiumbéli genrálisoknak könnyebbségére és hadi rendnek jobb megtartására vice-generálisokat subordinálni. Ehez képest nyilván tudva vagyon kinek-kinek, hogy én ő Felsége kegyelmes gratiájábul, úgy az nemes ország végezéséből eleitől fogvást mostani nemzetséges hadakozásunknak a Dunántúl való földnek főgenerálisi s commendánsi, nemkülömben mezei generális-marschallusi characterrel condecorálva lévén, — hasonlóképpen könnyebbségemre Méltóságos ifiabbik Galánthai Gróff Eszterházy Dániel bátyám-uramnak hadi experientiáját és szép qualitásinak dicséretes meritumit méltó tekéntetben mind Felséges Fejedelem, mind Méltóságos Magyarországi Locumtenens uram vévén, — elsőben mezei generális-marschallatusnak locumtenensségével, azután ugyan az Dunántúl való földnek vice-generálisságával decretaliter méltóztattanak ő kegyelmét consolálni; kit is azért a modo imposte-

rum mind az hadi fő- és alacson rendek, nemkülömben a nemes vármegyék annak ismérvén, méltó reputatióban megtartani, böcsűnyi és parancsolatinak in omnibus punctis fejet hajtván, engedelmeskedni tartozzanak: vigore harum intimálnom kívántam az nemes vármegyének. Incumbálni fog penig ő kegyelmének, districtusomban, signanter autem Sümeg várában állandóképpen való resideálása, úgy, hogy én mezei szolgálatokban és hadi munkákban foglalatoskodván, ő kegyelme in absentia, praevie facta instructione mei az interveniálandó panaszokat orvosolhassa, eligazéthassa, büntethesse, úgy az vármegyék és hadak között származó dolgokat jó rendben tarthassa, nemkülömben a nemes vármegyékben assistentiaképpen commandérozott tisztekkel is szabadon parancsolhasson, indulgeáltatott. Caeterum servet Deus praetitulatas Dominationes Vestras diu salvas et incolumes. Dabantur in praesidio Érsek-Újváriensi, die......*)

Earunden praetitulatarum
Dominationum Vestrarum

amicus ad serviendum paratus:
Comes Antonius Eszterházy m. p.

(N. B. E conceptus keresztül van húzva.)

43.

Ugyanazokhoz.

Cum praemissis praemittendis, nemes Soprony, Vas, Veszprém, Komárom, Esztergam, Fehérvár, Tolna, Szala, Somogy és Baranya vármegyéktül pro 15-a futuri mensis Januarij et anni Sümegen leendő, cum reproductione gravaminum ablegatussi citatiója seriesben így következik:

Fölséges erdélyi és az Nemes Haza szabadságáért öszveszövetkezett magyarországi Vezérlő Fejedelem, kegyelmes urunk ő Fölsége mostani nemzetséges hadakozásunknak s egyenlő akarattal bosszúállásra fölgerjedt magyar nemzetnek vitézlő indulatja által, megromlott, földig lenyomatott és eltapodtatott nemzeti szabadságinknak s törvényeinknek előbbeni helyre való állétását restauráltatni, úgy hasonlóképpen minden út-gátló akadályokat, a mellyek

*) A datum hiányzik, de bizonyos, hogy 1707. decz. közepén kelt.

miatt ez ideig hadi regula és disciplína nem inducáltathatott, eltávoztatni kívánván: a nemes confoederált Haza statussinak egyenlő consensussábul s vezérlő fejedelmi hatalmábul, egy, minden rendetlenségeknek kigyomlálására czélozó universalis Hadi Regulamentumának systemáját mind vitézlő rendnek, mind commissariátusságnak, nemes vármegyéknek és szabad királyi városoknak, — mihez kellessék tudnyiaillik kinek-kinek magát alkalmaztatni, kihez folyamodni, kinél történhető bújának orvoslását keresni, és kinek kitül mit várni, — mindnyájunknak nagy contentumával méltóztatott kegyelmessen kiadni; melynek nemcsak a Dunán túlsó földön, hanem hogy ezen innenső földön is minden statusok között állandósága és annak tenorához kinek-kinek tartozó hite s kötelességéhez képest maga s alattavalóinak alkalmaztatása sine difficultate lehessen, úgy minden fogyatkozások jobb cathegoriában vétetődhessenek, — magam jelenlétével stabiliálnom kívántam; a mint is régen óhajtva kívánt decretalis carachteremhez képest ottan-ottan általam solicitált, ezen földnek vígasztalására való expeditióim alkalmatosságával mind Fölséges Vezérlő Fejedelem kegyelmes urunk, mind Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Székessi Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája által minémő plenipotentiával expediáltottam ezen Dunán innénd való földre, Isten kegyelme által már ide által lett szerencséssen érkezésemmel, praesentibus annexive említett Regulamentummal együtt azon ő Excellentiája méltóságos parancsolatját pro directione a tekéntetes nemes vármegyének transmittálom, serio intimálnom akarván, hogy ezen küldött Regulamentumot ruminálván, úgy más, az hadak által tett excessusokot és gravameneket conscribálván, — mindennémő szükséges, a közjót illető dolgoknak repraesentatiójára ezen előttönk való 1708. esztendőbéli januáriusi vagyis Boldogasszony havának 15. napjára Sümegre hozzám maga böcsületes követjeit a tekéntetes nemes vármegye expediálni ne sajnálja, oly teljes instructióval és plenipotentiával, hogy az praefigált terminus alkalmatosságával az ekkoráig forgó egyenetlen rendetlenségek miatt, ezen megromlott földnek könnyebbítésére és a szegény lakosok nyugodalmára néző, hadakozásunknak jobb karban hozattatása iránt általam progrediálandó dolgoknak, bővebben meghallván minden vígasztaló szükséges jót, a több tekéntetes nemes vármegyék tiszteivel együtt, az tekéntetes nemes vármegye plenipotentiariussival is concludálhassak, hogy az szerint ennekutánna a Nemes Haza szolgálatja ezen a részen is, Isten segítő gondviseléséből, csüggedezés

nélkül, gyümölcsössen folhasson; s mellém rendeltetvén a dolgok kormányozása, rész szerint szükséges könnyebbítésemre nézve Méltóságos ifiabbik Galánthai Gróff Eszterházy Dániel bátyám-uram, kinek is experiált hadi szép qualitásinak dicséretes meritumit mind megírt Fölséges Urunk s mind Méltóságos Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája méltó és kegyes tekéntetben vévén, elsőbben is generális-marschallus-locumtenens, s azután egész Dunán innét lévő földnek vice-generálisságával condecorálni méltóztattanak. — Fölséges uramtul és Méltóságos Főgenerális uramtul vett specialis parancsolatomhoz képpest, etiam in absentia ezen ő kegyelmének adatott charactere dignitását intimálnom azért akarom, hogy nemcsak a hadi fő, közép és alacsony rend, hanem inter caeteros a tekéntetes nemes vármegye is annak ismérvén lennyi, méltó reputatióban tartván, böcsülni s minden rendes parancsolatinak engedelmeskedni obligáltatik, incumbálván Sümeg várában állandóképen való resideálása emlétett Méltóságos Generális uram ő kegyelmének, úgy, hogy jelenlétemen kívül, ad praeviefiendam intimationem meam, circumscriptive ő kegyelmének adott instructióm szerént az interveniálható panaszokat orvosolhassa és igazíthassa, és így a nemes vármegyék, hadak között suboriálható controversiákat secundum Deum et ejus justitiam complanálhassa, és így mindenkor kinek-kinek igazságos contentatiója lehessen. — Caeterum praetitulatas, etc. Datum in possessione Dad, die 17. Decembris, anno 1707.

Earundem praetitulatarum Dominationum Vestrarum

servus et amicus ad serviendum paratus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

44.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális.

Nagy Uram!

Excellentiád méltóságához tartozó alázatos obligatiómtól viseltetvén, merészlettem nagy, országos dolgai között kötelességemhez képest Excellentiád méltóságának alázatossan udvarló levelem által jelentetnem. Excellentiád nékem

kiadott méltóságos parancsolatja szerént, Istennek vezérléséből már szerencséssen és minden veszedelem nélkül az Dunán által meglett költözködésemet és ide Dada *(Dad)* névő helységben, ugyan magam jószágomban, mai napon való érkezésemet; az holott is mivel az alkalmatlan utozásban, éjjeli s nappali nyughatatlanságban mind magam megtörődtem, mind penig marháim megvonyódtanak, kire nézve rendeltem megpihenésnek kedvéért egy napi itt mulatásomot és rosztógot tartanom. — Azomban érkezék előmben tekéntetes nemzetes és vitézlő Fodor László gyalog óbester uram ő kegyelme, az ittvaló gyalogságnak constitutiójárul tett informatióval, az kinek azonnal Excellentiád méltóságos parancsolatját mindenmódon declarálván, az gyalogságnak szaporítása avagy recrutázása s annak megruházása és fegyverzése végett minémű projectumot tett légyen ő kegyelme és micsoda intentióm interveniált, — az írás szerint adjiciált projectumból és intentióbul méltóztassék Excellentiád bővségessen megérteni. Experiálom magam is az gyalogságnak recrutázásában az ő kegyelme szives fáradozását és hasznos industriáját; kit hogy annyival is hamarabb teljes effectusban vehessen, igyekezett maga is ő kegyelme Excellentiád méltóságos úri praesentiájában annak modalitássát szóval alázatosan remonstrálni. — Kérem nagy alázatossággal Excellentiád méltóságát, méltóztassék helyes és minden jóra czélozó propositióinak kegyelmessen annuálni és az szóval is mondandó projectumot és intentiót consolatorie ratificálni és sokszor megnevezett óbester uramat ő kegyelmét mindnyájunk vígasztalásával kívánatos resolutióval visszabocsátani. — Veszem észre, hogy de modalitate recrutandorum elsőben is leszen valamely disceptatió és egy kevés difficultás fog suboriálni, mivel arra Felséges Fejedelem kegyelmes Urunknak ő Fölségének is saltem in parte aliqua fegyver s mundérung dolgábul de necesse kívántatik succurrálni az első fölállíttatásokra az új regementeknek; mely hogy annál jobban végbenvitetődjék, az iránt is kérem alázatossan Excellentiád méltóságát: méltóztassék maga szokott úri kegyelmességét megmutatni és in locis debitis annak kiszerzésében magát kegyelmessen interponálni. — Reménlem, az többiről, úgymint recrutázásról, fizetésről, mundírozásrul és fegyverzésről az innen lévő földön talán könnyebben provideálhatni jövendőben; mert ha Excellentiád méltósága tapasztalt kegyes gratiájából bennünket méltóztatik elrekeszteni: az hadak is nem fognak subsistálhatni, ha csak egyedül erre az földre — az ki per annos, injurias temporum a nélkül is exhauriáltatva vagyon — kellenék

támoszkodni; Excellentiád kegyelmességében és atyai gondviselésében is azért kelletik reménségünket vetni. Azonban ha az projectumot méltóztatik Excellentiád ruminálni: teszen oly emlékezetet emlétett óbester Fodor László uram, hogy Domonkos Ferencz uram számláltatván az idősebb brigadérosok köziben, ezen munkát is az hajdúság fölállításában ő kegyelme folytathatná, — de ismérvén Excellentiád is az illetín activitásoknak effectuatiójában való inhabilitását, nem reménlem, hogy magának is Excellentíádnak ott járhatna elméje. Mindazonáltal, hogy brigadérosságában ugyan csak ne láttatnék praejudicálni: az sümeg-vári commendánsságbéli accomodatiójával denomináltathatnék universorum praesidiorum partis Cis-Danubianae existentium brigadérosnak, s annak idejében, a midőn mezei szolgálatban kívántatnék is az ő kegyelme személye, megmaradhatna az maga rangjában, egy jó vice-commendánst rendelvén melléje Sümeg várában tali in casu. De, hogy per rationem senectutis et officii authoritatis ezen projectált hajdúságnak föl-állíttatásában avathatná magát, éppen nem javallanám. Ha azért Excellentiád méltósága consensussa is accedálna: senkire ezen munkát alkalmatosabb emberre nem lehetne bíznia, mint Fodor László uramra, az ki egyébaránt nem tiltja ugyan fárodságát, mindazonáltal másoknak praejudicálni nem kívánnám, de impositive kellenék Excellentiádnak kegyelmessen ezen hasznos munkának inchoatióját indicálni: sőt, hogy jobb kedvvel és az hajdúság előtt következhető authoritással folytathassa az dolgot, — kérném alázatosan Excellentiádat: brigadírosságal ezen a földön condecorálni méltóztatnék; belé is illenék hatezer hajdú közé egy jó értelmes brigadéros, lévén Domonkos uramanak is maholnap élete, s másképpen is öregségére nézve az mezei szolgálatokra való inhabilitássa. — Az óbesterekről is így kívántam alázatossan projectálnom és egynémelyeket candidálnom, hogy az egyik regimentnek lenne Balog Ferencz, másikának Svastics, harmadikának Szigethi Márton, — a ki eleitől fogva hadak között forgott és értelmes, vitéz ember, — negyedikének Benkő Ferencz, a ki egyszer colonellus is volt, Excellentiád kegyelmes parancsolatjábul üdvözült Cziráki uram vicéjének constituáltatott vala, s mindeddig abban is foglaltatoskodott nyavalyás; azért megérdemlené ő is az promotiót, többire mindinkább maga vivén végben az szolgálatokat is azon regimentben. Ez szerént azért, ha tetszik Excellentiádnak csekél projectumom, vagyok oly hiszemben: nagy előmenetelével hazánk szolgálatjának, fogyatkozás nélkül az hadak szaporítása végben is megyen: melynek ha

méltóztatik Excellentiad kegyelmessen consentiálni, szükséges sokszor említett Fodor László uramnak általjövetelit acceleráltatni, mert az üdő eljár, most vagyon pediglen az recrutázásnak ideje. — Tepnapi napon karabélyos regementemnek is egy része előttem compareálván, szemlélve szemléltem mezítelen voltokat szivemnek nagy fájdalmával, repraesentálván, hogy az unter-officérek nagy üdőtől fogvást nem percipiálhatták magok mundérungbéli obtingenseket, megvallván, hogy cum rubore és nagy orcza-pirulásokkal kelletett előttem megjelenni. Ezeket is alázatossan recommendálom Excellentiád méltósságának: méltóztassék valamely ruházatbéli kegyelmességgel consolálni. — Egyébb új híreim, kivel Excellentiádnak alázatossan udvarolhatnék, nincsenek, hanem általjövetelemnek alkalmatosságával az ittlévő militiát irregulate et sine disciplína reperiáltam, mindenek susque-deque vannak; az nemes vármegyékben is semmi jó rendtartás nincsen; ahoz képest innét igyenessen veszem utamot devecseri váramhoz, a kihez két mélyföld lévén Sümeg, az egész nemességnek és vármegyék tiszteinek termináltam pro imminentis anni 1708. 15. proxime futuri mensis Januarij Sümeghez való comparitiójokat, az hol magam is jelen lévén, (hacsak az ellenség meg nem gátolja feltett intentiómat), tehetségem szerént mindeneket szándékozom jó statusban hoznom, és mindennémű defectusokat in optima forma corrigálnom. Datum Dad, die 17. Decembris anno 1707.

45.

A dunántúli hadaknak.

Praemissis praemittendis. Generális Bottyán János, Brigadéros Bezerédi Imre, Kisfaludi György és Domonkos Ferencz, Colonellus Török István, Kisfaludi László, Szekeres István, Somodi Ádám és Fodor László uraiméknak, pro 15-a futura mensis Januarÿ et Anni, Sümegen leendő cum reproductione gravaminum citatiója seriesben így következik:

Felséges erdéli és az nemes Haza szabadságáért öszveszövetkezett magyarországi Vezérlő Fejedelem kegyelmes urunk mostani nemzetséges hadakozásunknak s egyenlő akarattal bosszúállásra fölgerjedt magyar nemzetnek vitézlő indulatja által, megromlott s földig letapodtatott és elnyomatott nemes szabadságunknak s törvényeinknek kívánatos

előbbeni helyre való állítását restauráltatni, úgy hasonlóképpen minden út-gátló akadályokat, a melyek miatt az idei (így) hadi regula és disciplína nem inducáltathatott, eltávoztatni kívánván, a nemes confoederált haza statussinak egyenlő consensussából s vezérlő fejedelmi hatalmábul. egy minden rendetlenségeknek kigyomlálására czélozó universale Hadi Regulamentomnak systemáját, mind vitézlő rendnek, mind commissariatusságnak s nemes vármegyéknek és szabad királi városoknak, mihez kellessék tudniaillik magokat alkalmaztatni, kihez folyamodni, kinél történhető sérelmének orvoslását keresni és kinek kitől mit várni, — mindnyájunknak nagy contentumával méltóztatott kiadni; melynek nemcsak az Dunán tulsó földnek, hanem hogy ezen innenső földön is minden statusok állandósága, annak tenorához kinek-kinek tartozó hites kötelességéhez képest maga s alattavalóinak alkalmaztatása sine dificultate lehessen, úgy mindennémű fogyatkozások jobb cathegoriában vétetődhessenek, — magam jelenlétével stabiliálnom kívántam; az mint is igen óhajtva kívánt, decretalis caracteremhez képest ottan-ottan általam sollicitált, ezen földnek vígasztalására való expedítióm alkalmatosságával mind Felséges Vezérlő Fejedelem kegyelmes Urunk, mind Méltóságos Magyarországi Locumtenes és Főgenerális Székesi Gróff Bercsényi Miklós uram ő Exellentiája által teljes plenipotentiával expediáltattam ezen Dunán innéd való földre; Isten kegyelme által már ide által lett szerencsés érkezésemmel praesentibus annexive emlétett Regulamentumot pro directione a tekéntetes regementnek transmittálom, serio intimálnom akarván, hogy ezen transmittált Regulamentumot jól ruminálván, elaboráljon ollatín tabellát, hogy mely nemes vármegye mennyi zsoldos katonát vagyis portális hajdút állítván, s mennyivel restantiarius? hanem, zsoldos vagy portális lészen is, melyik vármegyébül, micsoda helységbül való? - nominanter gravamenjeit is szorgalmatosan conscribáltatva, repraesentálhassa ezen előttünk való 1708. esztendőbéli januáriusi, vagyis Boldogasszony havának 15. napjára, cum subsequentibus, Sümegre hozzám maga colonellussa a tekéntetes regement követségében, — vagy ő kegyelme absentiájában vice-colonellus vagyis elsőbb tiszt — elégséges plenipotentiával és teljes instructióval az praefigált terminuson compareálván, a hol is azon terminus alkalmatosságával ekkoráig a tekéntetes regementben forgó sok egyenetlen rendetlenségek jobb karban hozattatássa iránt általam proponálandó dolgokat bővebben meghallván, minden vígasztaló szükséges jót a több tekéntetes regementek követjeivel,

ezen nemes regement plenipotentiáriussával concludálhassam, s az nemes vármegyéktül conscribálandó excessusokról is ki-ki maga regementje iránt elégségessen megfelelhessen, hogy az szerént ennekutánna a nemes Hazánk szolgálatja ezen a részen is, Isten segétő gondviseléséből, csüggedezés nélkül, gyümölcsössen folhasson; uti in praecedenti sequitur. Datum Tápi-Szent-Miklós, die 19. Decembris, anno 1707.

(E fogalmazat végén még a következő conceptus kezdete látható: »Nemzetes vitézlő idősbbik Szőke Mihály uram inspectiója alá bizatott néhai Csapó János, ob defectum seminis aviticum és aquisitumbéli akármely névvel nevezendő jószági- s argenteriái, tartozván mindazáltal cum tempore elégséges számot rólok adni.« Több nincs.)

46.

I. József király országgyülést egybehivó levele.

Josephus, Dei gratia electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiaeque etc. rex.

Reverendi, honorabiles, spectabiles ac magnifici item egregii et nobiles, prudentissimi ac circumspecti! Quemadmodum Nos inde a felicis inaugurationis Nostrae tempore, sed vel maxime ab ipso statim suscepti regiminis Nostri initio, inclytum hoc et olim florentissimum regnum Nostrum Hungariae tot retroactis calamitatibus et malis praessum, ac novissimis propriorum etiam patriae filiorum ante quadriennium et quod excurrit suscitatis intestinis et pernitiosis motibus in praesens usque cruente durantibus turbatum, exagitatum et divulsum commiserativo regii animi insensu respicientes, Nostras inter regnandi curas, nil prius vel antiquius habuimus, quam ut idem regnum Nostrum cum primis in charum et optatum tranquillitatis et quietis statum reducere ac reponere potuissemus, tamque in finem pro innata Nobis pietate et clementia publice saluti consulere cupientes, diversa ad componendos praeattactos motus, gratiae et benignitatis media adhibere non intermissimus. Ac saepius pro exigentia etiam regni legum, his malis per generalem diaetam, (quam tamen vicissitudo et injuria temporis celebrandam differe nos cogit) salubrem adferre medelam intendebamus; ita nunc commodioris temporis occasionem nacti, regali Nostro muneri et legibus regni deesse nolentes ac optatam pacem et communem subditorum Nostrorum tranquillitatem coeteris omnibus praeferentes, tantamque Christiani sanguinis effusionem

miserati, sistere cupientes, hoc diaetale demum medium non intentatum relinquere decrevimus, benigne nobis persvasum habentes, generalem regni diaetam non solum ad componendas modernas motus, restituendaque patriae quietem, verum ad authoritatis nostrae regiae debitam manutentionem simul et regni libertatem, immunitatem ac legum conservationem, ut plurimum profecturam. Quapropter universis et singulis praementionati regni nostri Hungariae et partium eidem annexarum statibus et ordinibus generalem conventum seu diaetam ad feriam 4^{tam} post Dominicam Invocavit, hoc est diem 29^{mum} a futuri mensis Februarii imminentis anni 1708-vi, in liberam regiamque civitatem Nostram Posoniensem clementer indicandam et promulgandam esse duximus, cui Deo propitio in propia persona Nostra, nequid ea quoque in parte desiderari possit, praeesse statuimus. Qvocirca vobis et vestrum singulis de lege regni ad diaetam convocare solitis et comparere obligatis, harum serie firmiter praecipientes committimus et mandamus, quatenus ad praespecificatum diem et locum propter eos, qui tenore praesentium certificati, personaliter comparere tenentur cum necessario eoque non superfluo famulitio; in reliquo certos duos, uti moris est, a medio vestri electos et deputatos nuntios, virosque idoneos ac pacis et publici boni studiosos, quibus omnibus et eorum singulis, vigore praesentium salvum conductum omni meliorimodo clementer impertimur, esodemque de et super plena et libera veniendi, commorandi et redeundi facultate, in verbo Nostro regio et publica fide assecuramus et affidamus, citra onnem moram et excusationem mittere atque expedíre debeatis, qui illi unacum reliquis dominis praelatis, baronibus et nobilibus, praelibatisque dicti regni nostri Hungariae et partium eidem annexarum statibus et ordimibus, de iis omnibus, quae ad praemissum finem necessaria videbantur, tractare et in medium consulere, ac denique ea singula facilitare et admaturare noverint. Curandum autem erit omnibus diligenter, ut cum praefatis nuncisque ad praescriptum terminum ibidem certe et infallibiliter compareant, neque ulterius sese absentare, aut ultra diem praefixum diutius emanere praesumant, secus non facturi. Datum in civitate Nostra Vienna, Austriae, die 23. mensis Decembris, anno 1707.

Josephus m. p.

Comes Nicolaus Illésházy m. p.

Ladislaus Hunyadi m. p.

Alól: *In simili Comitatui Sümegiensi.*

47.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális, kiváltképpen való uram!

Hogy az Isten ez jelenvaló karácsonyi innepeket, az következendö újesztendő-napokkal együtt engedje Excellentiádnak kedves friss egészségben, szegény hazánk vígasztalására érhetni s el is mulatni contentuma szerint: szűből kívánom. Nem kétlem, eddig is vehette Excellentiád alázatos tudósításomat szerencséssen Dunán által való érkezésem iránt; már is Isten kegyelméből ezelőtt két nappal penetrálván ide Sümegre, kívántam újobban is az ittvaló constitutiókrul s állapotokrul alázatos kötelességem szerint Excellentiádot tudósítanom. Legelsőbben is a mi a sümegi praesidium dolgát illeti: az bentlévő munitiónak specificatióját íme Excellentiád méltóságos parancsolatjábul includálnom kívántam, melyből is ki fog tetszeni, minémő munitio légyen még Sümegben, s abbul mi distraháltatott? és más praesidiumokban is. Úgy látom azért, szükséges fog lenni az jövendő operatióknak folytatására nézve, ha Excellentiád kegyelmességébül felessebbszámú munitióval fog segétődni az Dunán innend lévő föld. A mellett igen nagy defectust tapasztalok, hogy semminémő artolléria béli tiszt az pattantyúsok és czaikházok inspectiójára nincsen rendeltetve, mely miatt sok inconvenientiákat és rendetlenségeket köllletett experiálnom. — Ez iránt is azért kegyes reflexióval lenni méltóztassék, kérem alázatossan Excellentiádat. — Másodszor. Kegyelmessen kiadott orderem szerint kívánván generális Bottyán János uramtul ő kegyelmétül mindennémű hadi dispositióinak folytatásirul s más egyébb, hazánk szolgálatját illető dolgoknak ő kegyelme által eddigvaló kormányozásának rendéről circumstantialiter és valóságossan informáltatnom, — értem ugyan ő kegyelme relatiójábul s másoknak confirmatiójábul is, hogy az elmult napokban contrahálván az egész hadakat, az Nyulason lévő és postérungban helyheztetett ellenségnek próbálására nézve az Rábczán kezdte vala az hadakat költöztetni: de az Rábcza vizének nagy áradása miatt, (kiről noha elégséges informátiója volt ő kegyelmének, de mások relatiójának hitelt nem adván), egynehány lónak s katonának veszedelmével, s a ki legnagyobb, az vitézlő rendnek haszontalan, fáradságos járása miatt következett mocskos zúgolódásával vissza kelletett

térni; de, a mint informáltatom, taláni Isten szerencséjekre is gátolta azon útjokat, mivel azelőtt egynehány nappal jóval is híresíteni kezdette vala Bottyán uram ezen intentióját és föltett szándékát: Pálfi János Ebergényivel együtt háromezer emberrel készen is várták; — csak elhiszem, ha megindíthatták volna hadainkat, — az kik annyi erővel sem voltak a mint Pálfi uram várta, — alkalmasint megitatta volna velek az Rábcza vizét. — Úgy hallom peniglen, nemannyira volt szándékjában sokszor említett Bottyán uramnak, hogy az Nyulason lévő ellenségnek menjen végére, hanem hogy az nyulasi lakosokat sok ízben megsarczoltatván, annak nem lehető praestálásáért fölprédáltathassa; kiről tehetne elégséges relatiót Fodor László uram ő kegyelme is, ha ezen alázatos levelemnek vételével méltóztatnék Excellentiád investigálni. Az ugyan valójában megbizonyíttatik, hogy Bottyán János uramnak egész jószágábul nem jött annyi proventussa, mint az Nyulasrul; mely miatt annyira is megidegenedett azon darab föld, hogy pro bono publico legkisebben sem kívánnak contribuálni, holott azelőtt nagy segétségére volt az commissarialis imposítióknak augumentatiójára. — Ezen fölölemlített haszontalan járása után az hadak inquartirizáltattanak, a minthogy actualiter közönségessen mind quártélyban is találtam, de nagy indisciplinával és temérdek lamentatiójával az lakosoknak. Arra nézve, hogy mindenek jó rendben hozattassanak és az újonnan kiadott Regulamentumnak ki-ki tenorához tudja magát alkalmaztatni, a mint előbbeni levelemben is megírtam Excellentiádnak, pro 15. futuri mensis Januarÿ mind az nemes vármegyéknek s mind a hadaknak serio intimáltam, praevie elküldvén kinek-kinek az Regulamentumot, hogy pro praefixo termino Sümegre cum instructione et plenipotentia plenaria követjeik által compareáljanak. Reménlem azért Isten kegyelme által, hogy mindenek rendben hozattatnak és az eddig történt lamentatiók sopiáltatni is fognak. — A többi között főképpen nemes Szala vármegyének vagyon legnagyobb panasza, a mely okbul Bottyán János uram Somló várát praesideálta légyen, minden fundamentum nélköl: mert se passuson, se oly helyen nincsen, hogy valamely districtust defendálhatna, avagy az ellenségnek árthatna: másképpen is, Sümeg vára csak egy mélföld lévén hozzája, éppen semmi oka nem láttatik azon praesidiumnak ottlétével; hogy peniglen olyan nagy hegyen vagyon, hogy jóval is superálja a sümegi hegyet, egy csöpp vize nincsen, (??) se cisternája: mind a vármegyebéli szegénységgel — magának s marhájának nagy kínzásával — kölletik fáját, vizét, egy

szóval mindennémő alimentatióját ezen praesidiumnak praestálni. — Én ugyan mindenmódon expiscálnom okát kívántam Bottyán uramtul azon praesidium föláállíttatásának, kire oly válaszom lött, hogy az magazinum conservatiójára jónak itélte volna lenni, — más az, hogy az ellenségnek bészállásátul is tartott; én mindazonáltal egyik ratióját sem hagyván helyben, vagy csak azon okbul is, hogy magazinumnak oly hely kívántatik, ahol malma közöl és az gabonának, lisztnek száraz helye lehessen, abban a várban peniglen teljes pusztaság lévén, még csak építeni kellett volna helyt az magazinumnak; malma sem lévén közel, s ahoz accedálván az rettenetes nehéz fuvarozás, — nem aprobálhatván ő kegyelmének ezen ratióját, nemkölömben az ellenségnek bészállását is nem itélhetvén, lévén más, fortélyosabb helyeken alkalmatossága, ha ugyancsak quarnizont akarna valahol tenni, — azon praesidiumot absolute cassálnom kívántam; melyet oly okbul igyekeztem alázatossan megírnom, hogy Bottyán János uram odaérkezésével lehessen informatiója Excellentiád méltóságának. — Kisfaludi László uram iránt is nagyon lamentálódik nemes Szala vármegye, mivel széltiben gázolja az vármegyét, et quasi vult demonstrare omnipotentiam in comitatu, s főképpen szígyenli az egész nemes vármegye, hogy azelőtt, hajdani időben vitézlő rend dolgábul csak a sok végházokra nézve is majd leghíresebb s nevezetesebb az egész Dunán innend való földön nemes Szala vármegye volt: s most már Kisfaludi László uram directiója alatt egészlen szép híre-neve azon vármegyébül kiállított vitézlő rendnek megcsüggedett, s majd proverbiumnak tartatik, hogy »Szaladj«-vármegyéből valók; kibül nem egyebet itélhetnek, hanem hogy az főtisztek egyedül csak a privátumot és az rettenetes húzástvonyást keresik. Én is azért, hogy consolatiója nyújtathassék az nemes vármegyének, elsőbben is Kisfaludi uramnak omnipotentiáját bővön circumscribálnom kívánom; azomban az ezerét, hogy ne csak maga fészkiben heveréssel töltse ideit, Fehérvár eleire kívánom commendéroznom, az honnan Buda felé Szigetvárig és Eszíkig portázhasson; helyette peniglen Kis Gergely uramat Kisfaludy György uram ezerével az Lápincs és Mura mellé helyesnek itéltem commendérozását, s úgy per consequens oly dispositiókat kívánok tennem, brigádákra osztván az hadakat: mindennémő competentia és visszavonyás távoztassék el és az haza szolgálatja jó harmoniával és egyenlő értelemmel kormányoztassék. De, hogy az brigádák annyival is helyesebben subdividáltathatnának: tovább is alázatossan instálok Excellentiád

méltóságánál: szegény Balogh Adámnak hadd lehessen brigadérosságbeli consolatiója Excellentiád kegyelmes interpositiója által; bizony annyinak tartom, mintha ezer aranynyal ajándékoztattam volna meg, mivel tapasztalva-tapasztalom igaz szívvel való magyarságát és szép, dicséretes, hasznos szolgálatját. Most is de recenti ím minémő heroicus actust tett légyen az Nyulason: íme Excellentiádnak nékem írott originalis levelét alázatossan transmittálnom kívántam. Egy szóval, assecurálhatom Excellentiádat: az egész Dunán innend való föld fentszóval kiáltja érdemes voltát az promotióra, — melybül nem felejthetni, hogy ő kegyelmének következendő promotiójában valamely inconvenientia vagy competentia suboriáltathassék, mert ki-ki agnoscálja többeknek fölőlhaladó meritumát. — Nem is tudnék egyebet, a ki competálhatna ő kegyelmével, hanem Kisfaludy László és Szekeres uraimék, az kik peniglen nemhogy brigadérosságot, de még az óbesterséget is igen specialis grátiával érdemlik meg. Az mostani nyereségébül sokszor említett Balogh Adám uram Excellentiád méltóságárul feledéken nem lészen; egyébaránt ezután is ez az föld ollatín állapotokbul az méltóságokrul felyedéken nem lészen, mindekkoráig lévén arra specialis reflexióm magamnak is, hogy in contestationem obligaminis, a nyereségekből az méltóságokat részesétethessük és ezáltal reánk való atyai emlékezetre juttassuk. — Bottyán János generális urammal már úgy végeztem, hogy ünnepek után, még újesztendő előtt, az Dunán általmenetelre innénd megindulhasson, adván ő kegyelmének irás szerint való orderemet, hogy bagázsiástul általmenvén az Dunán, transferálja magát igenyessen Nyitra felé, az hol Andrássy István uramtul teljes informatiót vévén, kormányozza az ottvaló hadi disposítiókat; de sok difficultássit kelletett hallanom ő kegyelmének, azt állítván, hogy beteges állapotjára nézve már ő kegyelmének csak nyugodalom kellenék, és a maga jószáginak rendben való vételére kivánván inkább Köbölkút táján megmaradni. A mellett az regimentje miatt vagyon rettenetes nagy galibám, kit per omnia media által kíván magával vinni az Dunán: utoljára csak a lajb-compániáját is praetendálta, (a minthogy azt taláná ellenemre is által fogja vinni). — Én mindazáltal tartván magamot Excellentiád méltóságos resolutiójához, nem placidálhattam ő kegyelmének: noha most is megvallom, hogy ha más had jöhetne helyében: nagy könnyebbségemet érezhetném azon regement általmenetelével, mivel meg nem magyarázhatom Excellentiádnak, minémő rettenetes kényessen és indisciplinate (?) tartotta azon hadat maga körül. Most

is, a midőn más regementeknek egy havi pénzt fizettek: ő kegyelme akkor az maga regimentjének hat-hat forintjával fizetett; az nyulassi praedálásban részessé tette, mikor mások csak szemmel nézték. Most is egész Dunán innénd való földön az legjobb helységeket választotta ki, másoknak nagy praejudiciumával, az maga regimentje quártélyjának, annyira, hogy majd tizenkét mélyföldre fekszik a regimentje. Az illenek oly irigységeket s confusiókat okoztak az hadak között, hogy csak a jó Isten tudja, miként fogom subplanálhatni: azért tartok attul, hogy jövendőben is, ha némely állapotokat reformálnom kívánok az sokszor említett Bottyán uram regimentiben: nem egyébnek, hanem a szántszándékkal való mortificatiónak fogja tulajdonítani s per consequens Excellentiád méltóságát fogja búsítani; minekokáért, ha ugyan csak mód lehetne benne, most is azon instálnék, hogy transferáltatnék ezen regimentje, s jönne inkább más helyében: álljon mindazáltal Excellentiád méltóságos, böles dispositióján. Minthogy peniglen némely állapotokrul Bottyán uram dolgainak kormányozása iránt kívántam Excellentiádat alázatossan informálnom, — kérem, meg ne itéltessen, mert azzal nem egyebet, hanem Excellentiádhoz való alázatos kötelességemet kívántam magam előtt viselnem, hogy legalább a midőn Isten szemben juttatja Excellentiádat sokszor említett Bottyán János urammal: lehessen praevie Excellentiádnak mindenekről teljes informatiója; sőt, noha untig elég privata oeconomiáit kölletett etiam cum praejudicio publici értenem: de, hogy árulkodó nevezettel meg ne itéltessem, inkább kívánom, másoktul, hogysem mint éntőlem érthessen Excellentiád. De coetero, a mi az reductiónak dolgát és nemkülömben az újonnan fölállítandó regementeknek állapotját illeti, az iránt Fodor László uramtól ő kegyelmétől bővebben üzentem Excellentiádnak. A midőn azért kegyelmes resolutióját meg fogom értenem Excellentiádnak: semminémű fogyatkozás az iránt való munkámban nem lészen, csakhogy ott is sokszor említett generális Bottyán János uram regimentje iránt lészen legnagyobb difficultásom, mert abban az regimentben esnének legtöbb változások, mivel sok vármegyékbül valók; és ha positive való parancsolatja nem adatik Excellentiád méltóságátul Bottyán urannak, leginkább is ő kegyelme fogja resentiálni, lévén nagy opinióban regementje felől. Mindezek felött szükségesnek itéltem lenni, hogy Excellentiádat alázatossan tudósítsam Darvas Ferencz uram, úgy az Dunán túl lévő tekéntetes commissáriatusság fölöttébbvaló nagy negligentiájárul és restségérül, a mely okbul mind ez óráig is azon

kétezer kősót, melyet méltóztatott vala az Dunán innénd való földre resolválni, nemhogy általszállították volna, de még Baloghbul sem indították meg, holott az jószágombéli tiszteim minden órában készen várták az commissárius dispositióját. — Igaz lölkömre is írhatom Excellentiádnak, széltiben betegesznek az hadak, az sónak nagy szüksége miatt; az prófuntházakban semminémő só absolute nem találtatik. Annyira is jutott a dolog, hogy ritka regiment, a kiben 2—300 beteg ember ne találkozzék. Kérem annakokáért nagy alázatossan Excellentiádat, — méltóztassék maga animadversióját az commissáriusnak megmutatni, s ex superabundanti keményen megparancsolni, hogy azon sónak általküldésében serínkedjenek. Volnának több occurrentiáim, a kikről kellenék alázatossan Excellentiádat tudósítanom, de mostani sok országos dolgaira nézve többről többre ez jelenvaló hosszas irásomat augeálnom s szaporítanom nem kívánom, netalántán ezzel is csak alkalmatlanságot okoztam; mindazonáltal relatiómat alázatossan continuálnom ezután is el nem mulatom. Ezzel ajánlván magamat Excellentiád kegyelmességében, kívánom, ez levelem találja Excellentiádat friss s jó egészségben, s maradok

Excellentiád

méltóságának
engedelmes alázatos szolgája
Eszterházy Antal, m. k.

Sümeg, die 25. Decembris, anno 1707.

48.

Lőportöretés.

Isten velem való kegyelmessége által ide Sümeg várához szerencséssen lett érkezésemnek alkalmatosságával jövének hozzám az itt lévő puskaportörők, a kik mintegy panaszképen detegálták előttem, hogy jóllehet hozzáfogtanak légyen az puskapor munkálásához, és azt continuálni akarván, próbának okáért két vagy három mázsa puskaport elaborálván, — magam is veszem észre, hogy szerencséssen succedál operatiójok; mindazonáltal ilyen nagy beneficiumnak continuatiójában, a ki igen is szükségesképen kívántatik s nem utolsó emolumentumára szolgál ennek a darab

földnek, nem tudván: magok subsistentiájok, ruházatjok és fizetések iránt kihez kellessék folyamodniok? mintegy láttatnak ezen elkezdett nagy jónak continuálásában csüggedezni, melynek félben való hagyatásával nem kevés kára következhetnék és megtörténhető periculumja imminálhatna ezen darab földnek. — Hogy azért ily nagy s megböcsülhetetlen beneficiumnak continuálásátul per absolutum elidegenéttessenek: nem látom tanácsosnak lennyi, sőtinkább hogy minden úton-módon manuteneáltassanak, — jovallom. — Annakokáért tekéntetes nemzetes vitézlő Szentgyörgyi Horvát Zsigmond, nemes Oeconomicum Consilium administratora és főhadi-commissárius uramnak ő kegyelmének ezen assignatióm által kívántam intimálnom: tessék ő kegyelmének az feljebb megnevezett puskaportörők végett oly dispositiókat rendelni, melyek által a modo imposterum stantis suis temporibus per omnia media subsistentiájokat, ruházatjokat és fizetéseket sine ulla difficultate aut defectu mindenkor percipiálhassák; ne lehessen ennekutánna ansájok az engem molestatióra, sőtinkább illik nékiek nagyobb kedvet nyútani az elkezdett munkának continuálására. — Actum Sümeg, die 26. Decembris, anno 1707.

Generális-Mezei-Marschall és a Dunán innéd való földnek Főgenerálissa s commendánssa

G. Eszterházy Antal m. k.

49.

Generális Bottyán János uramnak, az ezerének ki nem fizetett restantiákról.

Jóakaró Generális Uramnak, ajánlom szolgálatomat kegyelmednek!

Regementi több tisztjei között nemzetes vitézlő Parragh Gergel, kegyelmed főhadnagyja alázatossan tött keserves panaszábul értem, hogy noha specialis resolutióm s engedelmembül a Dunán innénd lévő hadaknak a tekintetes Administratio oeconomiája által congerált fiscalis pénzbül egy havi fizetések, a tiszteknek pedig félhavi fizetések director Horváth Zsigmond uramtul kiadatott, kik között kegyelmed regementje is effective, a mint említett director uramtul tudom s számban is adta, — fogyatkozás nélkül egésszen exolváltatott, és hogy a compániáit maga fizesse ki kegyel-

med, — dexteritássára bizatott: mely compániái közzül némelyeket is már kifizetvén, a midőn maga seregire említött Parragh uram azon ország cassájábul obveniált fizetését kívánta volna kegyelmedtül: nem tudatik, mi okra nézve? nemhogy tartozó kötelessége szerint kívánt s kegyelmednél lévő egy havi fizetését kiadta volna, sőt nem generális- s colonellushoz illendő, káromkodó szitkokkal maga elől kiszidalmazván, olyakat is szóllott: hogy veszszen széjjel akárhová azon sereg! Holott édes hazáját igazán szerető főtisztnek az teljes igyekezete, hogy számát seregeinek nevelje, nem pedig az együtt lévő katonaságot szélyeszsze. — Talám parancsolatomban adott és végbenmenni szükséges reductiót nehezteli kegyelmed? A ki minthogy Fölséges Urunk és Méltóságos Locumtenens uram parancsolatja, — elhaladhatatlanul effectuálni kelletik. — Másnak s nékem is vannak regementjeim, de ugyan az reductiót köllött admittálnom; ezen okbul tudva légyen kegyelmednél: compániainak kegyelmednél lévő pénzeket magánál mög nem tarthatja, s mög sem engedtetik, hogy sine omni fundamentali ratione, erőszakossan elvögye tőlök s maga priváta hasznára fordítsa; mert, ha valamit vétettek volna azon compániák is, a miért ki nem lehetne nekik fizetéseket adni: azon fizetés nem kegyelmednél, hanem az ország cassájában hogy maradjon, szükséges. Kire nézve kegyelmedet intem, hogy mind a több ki nem fizetett compániáknak s mind pedig említött Parragh Gergel uram seregének azon egy havi fizetéseket ha tetszett kezihez venni kegyelmednek, kiadja. — mert mögtartóztatásával semmi jó consequentiát nem reménlek. Micsoda igazságtalanság volna az már: egyikének érdeme fölött fizetni, s másikának semmit nem adni? holott az haza szolgálatja egyenlőképpen continuáltatott általok, s nem is lehet kegyelmednek szabad dispositiója a nemes ország cassájával, elvélt maga szándéka szerint, hogy a mit akar, azt adja ki, — s a mit akar, — magának tartsa. Hogy pedig némely compániainak in confusionem reliquarum, obtingenseknél följebb fizetett: maga praecipitantiájának tulajdonítsa, s azzal következett defectust lássa kegyelmed, mint pótolja; bizonyos lévén abban, hogy, ha észrevehetem a följebb írt módon való izetlenségi által hada széltiben való bocsátását s abbul a haza szolgálotjának következhető, tapasztalható rövidségét: kénteleníttetem kegyelmedet in forma aresti itten mögtartóztatnom, míg nagyméltóságú principálisimat ezekrül informálhatom. Hogy azért ezekre ne fakadjunk, s egymáshoz való affectiónk tovább is közöttünk fennmaradjon: kérem peculialiter kegyelmedet, satis-

faciálván nem exolvált compániáinak. ha a hadat nem szaporíthatja kegyelmed, ne szélyeszsze. In reliquo tartsa és éltesse Isten kegyelmedet. Devecser. 4. Januarii 1708.

Kegyelmednek

szolgáló jóakarója

Gróff Eszterházy Antal m. k.

50.

Bercsényinek.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális, nagy Uram!

Minthogy vagyon friss emlékezetben előttem mind szóval s mind a Regulamentum szerént kiadott Excellentiád kegyelmes parancsolatja és az hadak mundérungja iránt tett bölcs dispositiója, a többi között hogy tudniaillik egy vestiturae commissárius vagyon rendeltetve az Dunán tulsó földön, Érsek-Újvár tájékán, a ki mind az Dunán túl s mind az Dunán innéd lévő hadaknak ruházatjokról szorgalmatos gondot viseljen, és így Excellentiád kegyelmes parancsolatja és bölcs dispositiója teljességgel constálván, az innét lévő militiának rongyos és ruházatlan voltokra nézve per varias supplicationes mindnyájan hozzám confugiálnak, de legfőképpen nemzetes és vitézlő Somogyi Ádám uram ő kegyelme ezere, a ki instantionaliter repraesentáltatta quártélymestere által, hogy noha már eltölt két esztendeje miolta ezen mundérungját hordozza, melyre nézve az elmult hetekben alázatossan sollicitálta is vala, de mindekkoráig instantiáját nem assequálhatta. Jóllehet ugyan említett quártélymesternek sok ízbeli fáradsági után már egyszer méltóztatott vala Excellentiád méltósága azon regiment számára esendő mundérungnak kiadattatását és kezéhez való assignatióját kegyelmessen committálni: de megínt bizonyos consideratiókra nézve Excellentiád contraordere superveniálván, mindekkoráig annak kézhezvétele maradott in suspenso. Annakokáért most újobban kínteleníttetett sokszor említett quártélymesterét Excellentiád méltóságos úri személye eleiben alázatossan expediálván, — nagy országos foglalatoskodási között búsítani: kérvén nagy alázatossan magam is Excellentiád úri méltóságát: méltóztassék kegyelmes gratiáját hozzája nyúj-

tani, és az kívántató mundérungnak kiadattatása végett, annak a kinek incumbál, kegyelmessen parancsolni, hadd térhessen cum consolatione az regimenthez. Ezt mindazonáltal nem azért recommendálom Excellentiád méltóságának, hogy magam nevezetem alatt való regiment lévén, kívánnék néki az több regimentek felett cum praejudicio complaceálnom, hanem, hogy szemlélem két esztendők s már harmadiknak forgása alatt mundérungjának ki nem adása miatt az több nemes regimentek között legrongyossabb és legruházatlanabb voltát, s arra nézve merészlettem Excellentiád méltóságát ezen alázatossan könyörgő supplicatióm által molestálnom. Mivel peniglen tudom, hogy az több nemes regimentek is ehez hasonló instantiákkal fognak előttem mundérungjok iránt compareálni, — praesummáljam-e őket Excellentiád méltóságos praesentiája eleiben az illetín alázatos kérésekkel expediálnom, vagy ne? Excellentiád bölcsen rendölő disposítióitól várandó lészek; mert, hacsak Excellentiád méltósága kegyelmességében és szokott atyai gondviselésében nem vetjük reménségünket: erre a földre. — a ki egyébaránt az ellenségnek sokfelé való excursiói miatt megfogyatkozott és a nélkül is sedes belli lévén, teljességgel exhauriáltatott, — nem sokat kell s nem is lehet támaszkodnunk; a minthogy az ittvaló nemes vármegyéket is suo modo requirálván és az hadak számára való valamely subsidiumoknak kitelhető szerzése végett projectizálván, — úgy veszem eszemben, nemhogy arra succurrálhatnának, hogy mundérungot vagy fegyvert szereznének az vármegyék: de még csak az gabonabéli impositáknak és alimentatióknak praestálására is insufficienseknek itéllik magokat lenni, noha egyébaránt taláml abban hamarébb lehet módot találni, hogysem a praenominált szükséges állapotoknak megszerzésében. — Minekokáért, ha az mundérung állapotjában tovább is, az több regimentek részérül is alkalmatlankodnom Excellentiád méltóságánál kínszeríttetem, úgy nagy alázatossan kérem, itélötben ne vítetődjem, nem is tanálhatván más mediumot ennek megorvoslásában Excellentiád atyai reánk való gondviselésén kívől. — Ezzel ajánlván magamot szokott úri kegyelmességében, kívánván, ezen levelem tanálja szerencsés órában, és maradok

Excellentiád úri méltóságának

Devecser, 4. Januarÿ 1708.

igaz szolgája

Gróff Eszterházy Antal m. k.

51.

Sümegi mostani concursus alkalmatosságával (1708. január 15—24.) concludált determinatiókrul Méltóságos Locumtenens urammak irott relatiója Méltóságos Generális-Marschallus Fraknai Gróff Eszterházy Antal uram ő Excellentiájának, eképpen köretkezik.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális, nagy jó uram!

Nem kétlem, eddig már méltóztatott venni Excellentiád egynihány rendbéli leveleimet, kiben is az hadak közt minemű dispositiókat tettem légyen, — bővségessen informáltam vala alázatossan Excellentiádat; tovább is mindazáltal minemű munkát vittem végben a sümegi gyűlésnek alkalmatosságával, kiben is tizenkét napot töltvén, cum tota serie íme alázatossan Excellentiádnak transmittálnom kívántam, az originálisokat meg akarván tartanom magamnál, jövendőbeli directiómra s számadásomra nézve: talám annak elküldésével nem vétettem. Mibül álljon azért azon munkámnak effectussa, Isten kegyelme által jövendőben s naponként fogja ezen darab föld nagy consolatiójával s hazánk szolgálotjának nagy promotiójával tapasztalni és experiálni, vagy csak azon okbul is, hogy ekkoráig semmi rendtartások sem a vármegyék sem a hadak között nem observáltatván, minden dolgok nagy confusióban folytanak, így penig az impositáknak rendbenvételével, portális szekereknek föláll ításával, bizonyos imposita-pénzecskének contribuálásával, gravameneknek sopiálásával, a regementeknek küldendő kemény ordereknek expeditiójával, (kiknek is párja meglészen a pachetumokban), postáknak rendben való erectiójával), légyen Istennek neve szent s dicsőített, minden continuáló confusiók antevertáltottanak. Jóllehet, Méltóságos jó Uram, taláni lehetett volna a nemes vármegyéket többre is erőltetni; de minthogy Fölséges Urunk s úgy Excellentiád atyai kegyességét allegáltam ehhez a mindenfelől ellenség által circumveniált földhöz, kívánván Excellentiádnak az ónadi gyűlésnek alkalmatosságával küldött, Dunán innét való követeknek alázatos postulatumokra oly kegyelmes resolutióját irásban adni, hogy a Dunán innét való föld az országos, fölvetett contributióktul a nemes confoederált statusok által immunitáltassék: erre is tévén azért reflexiót, nem lehetett szabadakaratjokbul származott hazafiúi készségeket, contestált resolutiójokon kívül, semmire is erőltetni. Úgy reménlem mindazáltal, hogy így is nem

kicsiny segítsége hadakozásunk folytatásának. — A hajdúszaporítás effectusban mégyen, már resolválván magát az innenső föld, hogy minden portára három-három (hajdut) kész előállítani, ki is 3000 hajdúnál többre megyen, a mint az inserált porták számábul méltóztassék megérteni Excellentiád. Csak Fodor uramat méltóztatnék — Excellentiádat kérem — mentül előbb expediálni, hogy azok föllállíttatásához is hozzákezdhessek. Ezen csekély munkámat peniglen hogy csak ennyire is vihettem, egyedül a méltósságos principálisimnak atyai kegyes gondviselése exaggeratíve való representatiómnak tulajdoníthatom, kívánván én is ahoz képest magamot mindenképpen conformálnom. De majd elrontá vala Eszterházy Dániel uram minden dolgaimat az maga pálinkázó manírájával, mely által csak a nagy fölfuvalkodásokat, az főrendeknek fenyegetődzésével, magamnak is nagy praejudiciumával kezdette vala a dolgokat zűrni-zavarni, annyira, hogy a nemes vármegyék követjei csak a nagy búslakodásnak, elszomorodott szívvel és vállok vonyogatásával kívántak csak felelni is a kérdésekre. Director Horváth Zsigmond uramat is annyira disgustálta, hogy örökössen való raboskodásának kívánt volna inkább örvendeni, hogysem annyiravaló prostitutióját experiálni, holott Istenemmel bizonyítom, hogy ezen darab földön majd semminek tarhatom nála nélkül; bizony, ezen munkában is ha ő kegyelme nem segítette volna a dolgot, sok akadályokat experiáltunk volna ezen közjóban. — egy szóval: egész irtózásra czéloznak az egész uraimék ezen a földön Eszterházy Dániel uramra nézve. Noha, megvallom, kívántam, a mennyire lehetett, sokszor említett Eszterházy Dániel uram ellen valamentire in consolationem comitatuum et dominorum nobilium keménykednem is, de nehezen nyugszik meg a lelkek. Nem is kívánok sokat emlékeznem errül: ne láttassam incomportabilis embernek lenni, s netalántán vádolkozó ítéletet személyemben okoznom, inkább relegálom mások által való investigatiójára a dolgokat, egyedül tartok attul, hogy böcsületemnek manutentiójára nézve tovább is izetlenségekre fakadnom ne kínteleníttessem; ismervén peniglen gyarlóságom miatt viseltetett praecipitantiámot is, féltem magamat: ne ereszkedjem extremitásokra, noha Isten bizonyságom, a publicumoknak observátiójára nézve és nagyméltóságú principálisimnak hozzámvaló atyai kegyelmességeknek conservatiójáért minden kigondolható izetlenségeket, fájdolmas patientiámmal is dissimulálnom kívántom s kívánom is: de végre, a midőn böcsületi embernek életével equiparáltatik és szünés nélkül

abban persequáltotik, jót reménlenem nem lehet. Bánom, Méltóságos nagy Uram, hogy ennyire is a dolgot exaggerálnom kínteleníttettem, reflectálván magamat, hogy magam recommendáltom alázatoson azon jó urat Excellentiád méltóságánál s véle való contentatiómat száma nélkül repraesentáltam; de ugyanis gyakortább — úgy látom — jótét helyében jót nem várhatni. Itt is nem másképpen jártam, kirül egyébaránt még Újvárban kezdettem vala scrupulizálnom, a mely okbul Talaba által alázatosan küldött punctumimban is tettem vala ez iránt emlékezetet: de lám, meg is esék rajtam a kitül féltem, (tovább is félek). Hahogy azért Excellentiád nagy kegyelmessége és bölcs dispositiója által lehetne oly mód, ut transiret hic calix a me, úgy tetszik, másodszor lennék a világra, s az nemes haza szolgálatját is nagyobb contentummal, kinek-kinek tapasztalható zélussával kormányozhatnám; de így, hitemre írhatom, minden passio, legkissebb intrinseca consideratio nélkül: nagy hátramaradást fogok szenyvednem minden dolgaiban az hazának, mert vi Regulamenti nagy abususokat és fölöttébbvaló auctoritásokat cum aliqua odiosa gravitate feszeget már is a jó bátyám: kivel minthogy igen keveset vihet végben, a midőn magam mitiori modo valamit azt az haza dolgainak előmenetelire végben vinnék is: nagy praejudiciummal s maga földicsekedésével egyedül magának kíván appropriálni mindeneket; magános conventiculumokkal magát auctorizálni igyekezik, publice állítván Excellentiád méltóságához képest való locumtenens-hasonlatosságát ezen a földön, kivel egyébaránt ha jól meggondolná, csak prostituálja magát, (a mint neveti is fantáziáját ezen darab föld), mindazonáltal országos dolgok folyásában ugyancsak hátramaradás következik. Azonban minemű aggravatiójára legyen haszontalanságához képest való ittléte ezen a földön Eszterházy Dániel urammak: ezen includált portióinak tabellájábul is megértheti Excellentiád; ki is non obstante, hogy superfluitással jóval is extendálja a regulamentalis portióit: mindezen kívül az asztalát is kitartani úri módon offerálta nemes Szala vármegye. Nem volt az a mocskosság, kit el nem követett Horváth Zsigmond urammal és nemes Szala vármegye vicc-ispánjával. Ennyire lévén azért a dolog: maga bölcsen considerálni méltóztassék Excellentiád, hogy már is minémü odiosa materiák suboriáltottak, s hát még ezután mit reménlhet ember! Tovább is azért, veszedelmes consequentiáknak eltávoztatására nézve, instálok nagy alázatossan amotiójárul. Úgy reménlem Méltóságos Uram, elég motivum lehetne általmenetele iránt, hogy mivel a túlsó földön pronunc semmi

feldmarschall nincsen: legalább egy feldmarschall-lajdinantnak illenék túl lenni; azonban dissensióban esvén velem, Excellentiád kívánta inkább mellőlem elvitetni s másban consolálni. Egyébaránt méltán accedálhat az is, hogy mivel énnekem adott Excellentiád méltóságos ordere szerint a sümegvári residentiát acceptálni per absolutum nem akarja, sőt valahol én járok-kelek, mindenütt velem bujdosni kívánkozott, non obstante, hogy Isten kegyelméből ellenség körül is szándékozván forgolódnom, nagy periculumban ejthetné magát, lévén ahoz nagyobb alkalmatosság ezen a földön mint akárhol máshunt, — én bizony peniglen a schézát nem orderezhetem mindenkor.*) Legyen azért Excellentiád atyai kegyelmességében tovább is ezen följülemlített alázotos instantiám iránt mindannyiunknak következhető consolatiónk, — alázatossan reménkeszem, mint érdemem fölött való nagy uramnál, Excellentiád méltóságánál.

Azonban, Méltóságos nagy Uram, sümegi concursusunkban determinált punctumokban méltóztassék Excellentiád kegyelmessen oly reflexiót tenni, hogy ratione vacuum portionum a Regulamentum szerint a midőn 13. punctumában tettem volna emlékezetet, indecise maradott, relegáltotott méltóságos principálisimnak, in specie Excellentiád kegyelmességének ez iránt való resolutiójára, minthogy lehetetlenségnek látom magam is azon vacans portióknak készpénzül való kifizetéseket: hogy penig az hadak is, egyszeri kegyelmessen regulamentaliter kiadott resolutiója nélkül Fölséges Urunknak sine evidenti disgustu et periculo militaris servitii recedáljonak, — módját föl nem tálálhottam. Ugyanezen ratióra nézve következett is: ex utraque parte, mind a nemes vármegyék, úgy a militia részérül is kívántak vala Excellentiád méltóságához küldeni, hahogy Ebergényinek bizonyosszámú haddal Komáromban való létele nem impediálta volna. Mindazáltal ezen alázatos irásommal kínteleníttettem Excellentiádat kötelességem szerint a végre informálnom, hogy az iránt való böles javallását méltóztatnék mentülelőbb értésemre adni, netalánd annak haladásával valamely confusio suboriáltothatnék az hadak között. Azonban in puncto 24. ugyanazon sümegi tractánkban tettem vala emlékezetet hasonlóképpen a labonez várokhoz közel lévő helységek amotiója, vagyis fegyverünk által megoltalmazása methodussa iránt; annak is determinatiója Felséges Urunkhoz, úgy Excellentiádhoz relegáltatott: azon munkában inserált praegnans ratiókra nézve mitévő leszek azért, — ebben is Excellentiád böles dispositiójátul várok.

*) E. Dániel ugyanis *»csonka-béna«* ember lévén, nem lovagolhatott.

52.

Order Eszterházy Dánielnek.

Méltóságos generális-marschalli locumtenens. gróff iffiabbik Eszterházy Dániel kedves urambátyámnak tetszett praesentibus innét való megindulásommal Rábán fölül mostani eltávozásomat némely elmulhatatlan szükséges hadi dispositióim végbenvitelére nézve kötelessen értésére adnom, hogy az idő alatt is, ő kegyelme itt maradásával, méltóságos hivatalja szerint a nemes haza hasznos szolgálatjának promotiójára a mostani constitutiók prae aliis úgy kívánván, ezen alább declarálandó fogyatkozásokat több dolgok között rendben vehesse, — specialiter az ő kegyelme dexteritássának intimatorie recommendálnom akartam.

Elsőben is azért ezen sümegi, mint elsőbb praesidiumnak mindennémő fogyatkozásit megtekintvén, serio megvizsgálni, úgy az imminálό mezei operatióra kívántató munitió s artoleria végett még most praevie bölcs dispositiójával hasznos rendelést tenni, s a vár defectussát in quacunque parte supleáltatni, és az rabokat, ha sok számmal volnának, azokbul máshová proportionate transponálni. Nemcsak Sümeg várát penig, hanem Dunán innét lévő akármely praevidiumok is in quali constitutione s micsoda provisióval vannak s lehessenek? azokban teljes informatiót venni ő kegyelmének mentülhamarébb szükséges. Minthogy

2-do: a kívántató puskapor-csinálásban is ekkoráig nem kevés rövidség tapasztaltatott a requisitumok s munkások nemlételével: annak reparatióját s jobb módban hozható szaporítását incaminálni méltó s hasznos dolog lészen. E mellett

3-tio; sok panaszi lévén a nemes vármegyéknek praesidiumbéli akármellyik commendáns uram ellen, hogy ekkoráig sine omni data insinuatione, pro libitu suo a nemes vármegyék gremiumiban, tisztek hire nélkül, exorbitáltak: azok repraesentáltatván, suo modo illendő satisfactiót a nemes vármegyéknek, megirt Méltóságos Generális uram tétetni ne nehezteljen; sőt

4-to, a nemes vármegyék béadott gravaminái 5-dik és 25-dik punctumiban declarált s elszenvedhetetlen kárt causált személyek ellen is judicialiter authoritássa szerént procedálván, az káros félnek, comperta rei veritate, kára megtérétésível.

5-to. A Regulamentom tenora szerént pro assistentia inclytorum comitatuum deputálandó vitézlő rendet ad requi-

sitionem dominorum vice-comitum, secundumque eorumque postulatum a nemes ezerekbül adatván, kit-kit azok közül oly instructióval tartson ő kegyelme in comitatibus, hogy a subrepartiált impositák serény kiszedésében a tekéntetes commissariatus dispositiójához képest és más kívántató kötelességekben rövidség ne következzék; kíván pedig nemes Sopron vármegye 18, nemes Vas vármegye 30, Szala vármegye 30, Somogy vármegye 30, Veszprém vármegye 30, Győr, Komárom 30, Fejér vármegye 12 katonákat, Tolna nihil; kiknek alimentatiójok nem magok akaratjok, hanem a nemes vármegye regulamentalis rendelése szerént adatik, és a vice-ispányok dispositiójátul immediate dependentiájok ő kegyelme által keményen megparancsoltassék. Az ideig is azonban

6-to. míg a campániára való kiszállásunk előladja magát, szaporítani kelletvén mind lovas, de kivált a gyalog hadat; kit is hogy annyival hamarébb az vármegyék effectuálhassanak, a midőn requiráltatik Méltóságos Generális uram a nemes vármegyék insinuatiója mellett: akkor azon gyalog hadi tisztnek, a kit tudniillik fog melyik vármegye gyalogsága eleiben praeficiáltatni, hogy a gregárius személy fölszedésére parancsolatot adjon, hogy hasznossan fáradni együtt a nemes vármegyével tartozik.

7-mo. Megtörténtek ekkoráig a bloquádabéli hadak nagy rövidségével, hogy a nemes vármegyék semminémü commissáriusokat, tiszteket nem tartván mellettek, gondviseletlenül az élésnek szükséges administratiójában száma nélkül vala fogyatkozások; az ilyetén panaszok is midőn insinuáltotnak mostani absentiámban, jó rendet abban is szabni s az oly nemes vármegyének intimálni méltó lészen.

8-vo. A portális szekereket a béadott panasz szerént a hol a hadak magoknál megtartóztatták, vagy azok helyett oly képtelen summákat exigáltonak, — azok megbizonyosodván, a kik abban tapasztaltatnak, a szekerek és vont pénz restitutiójával corripiáltassanak.

9-no. Már szokásban vétetődvén némely hadi tiszteknél az kiadott Regulamentom tenora szerént számokra engedtetett vacans portióknak exactiói, — melylyel hogy a szegény lakos ne kedvetleníttessék, a hol *(elő-)*advián magát tiszt ellen ezen panasz is: Méltóságos Generális uram előtt medio tempore az közakaratbul itt Sümegen lett determinatiónk szerént, — míglen a följebbvaló instantiáktul kegyes resolutióm nem érkezhetik, — a lakosnak satisfactiót tétetni, további exactiótul az oly tisztet inhibeálni ő kegyelme, tudom, el nem mulatja.

10-mo. Megtekintvén azonban a följebbemlített, mezőre kívántató arthollerjának minémő szükségét s fogyatkozását, mivel annak praeparatoriumi fölállítására nemes Kűszeg városa is concurrálni obligáltatik: hogy azon várost ad praestationem praestandorum compellálhassam, az fogyatkozásokrul, necessariumokrul Méltóságos Generális uram teljes informatióját utánnom elvárom.

11-mo. Jóllehet némely nemes vármegyékben nem kedve szerint eshetik az vitézlő rendnek (a hol tudniillik ekkoráig nagy mértékek vigeáltak) a pozsonyi s kűszegi mértékek szerént ezután mind magok s úgy lovaik tápláltatásának rendelt continuatiója; de mivel a Regulamentum s mind közakaratbul a nemes vármegyék rövidsége eltávoztatására a lett végezés szerént mindenütt a pozsonyi és kőszegi mértéket acceptálni, azokhoz nem egyenlőt penig abrogálni tanácsosabb: mellyek szerént ha mely tiszt alimentatióját venni recusálná, abbéli excessussáért panasz jövén ellene, corripiáltassék, a militia által leendő usussa a másféle mértékeknek tilalmaztassék. Annakfölötte Rogoz János, tekéntetes nemzetes vitézlő Telekesi Török István senátor és colonellus uram regementjebéli egyik főhadnagya, a militaris regula ellen minémő vastag bátorságot *(merészelt)* elkövetni, (a mint informáltatom), iszonyodva kelleték tudnom, hogy ezelőtt nem régen tekéntetes nemzetes vitézlő Balog Ádám brigadéros és colonellus uram, mint akkori rába- és tóközi commendáns, mezei strázsára rendelvén, minden insinuatio nélkül zászlóstul azon strázsával az ottlévő had veszedelmével elment: annakutánna, csak nem régen ezelőtt, pertinatiájátul indíttatván, előtte való tiszti hire s akaratja nélkül a Nyulasra praedáért ugyan egész seregével fölmenvén, sok katonák lovaik elmaradásával nem kevés kárban ejtette alattavalóit: mely cselekedeti végett vagyon intimálva Fekete István colonellus uramnak, mint commendánsnak, hogy inquisitiót in ipso casu peragáltasson: az szerént azon hadnagy ellen militaris processust itten instituáltatni és dolgában subsequálandó determinatiót hozzám transmittálni gyakran emlétett Méltóságos Generális uram ne sajnálja.

12-mo. Mivel az nemes vármegyék obligatiójokhoz képest mindenütt az rossz utakat és elromlott hidakat emendálni tartoznak, mely jóllehet a mostani concursusban intimáltatott követ uraiméknak, mindazáltal, hogy annyival is hamarébb megkészüljön csináltotások, – Méltóságos Generális uram ne terheltessék intimatiója által azon közjót admaturáltatni, kivált a szalavári híd reparatióját, mint elsőbb szükséges munkát, instituáltassa ő kegyelme.

Radváni János névő hadnagy ellen szaporodván a győri, Rogoz János ellen a komáromi pusztai szegénység által előttem tett elhallgathatatlan panaszok, elkövetett excessusi és istentelen cselekedeti végett; ki is hogy érdemesképpen megbüntetődjék, megárestáltatván ő kegyelmét, annakutánna judicialiter ellene instituálandó processussal conveniálni, és comperta rei veritate, vele procedálni avagy csak azon okbul is Méltóságos Generális uram ne sajnáljon, mivel nemes Komárom, magam nemes vármegyémnek, szolgabíráit s azon vármegyében levő szegénységet merészlette zaklatni és húzni-vonnyi; mely szolgabíró, tudom, fogja intimatiójára s parancsolatjára informálni rossz cselekedetiről s injúriájárul a Méltóságos Urat. Hogy annakfölötte

A tihanyi apátúr és az ott lévő lakosok között már egynihány esztendőktül fogva fönnforgó villongás s gyűlölséges egyenetlenségek dato modo sopiáltassanak, s nékem is több-több alkalmatlanságom ne szaporodjék: kívántam specialiter azon causát Méltóságos Generális urannak recommendálnom, hogy az ő kegyelme által mostan praefigált terminuson ex ossa maga revideálván, a törvénynyel és az közigazsággal egyező determinatiót mind két részrül tegyen, mely szerént ezután mind az apátúr, úgy az lakosok magokot alkalmaztathassák. A midőn azért ezen praemissák suo modo szükséges effectuatióját Méltóságos Generális urannak szorgalmatos dexteritásának recommendálom, relatióiknak előttem szükséges reportumát ő kegyelmétől elvárom. Datum in praesidio Sümeg, 25. Januarÿ anno 1708.

53.

Hg. Eszterházy Pál nádor, Rákóczi fejedelemnek.

Méltóságos Fejedelem,

Kedves öcsémuram!

Noha nem kétlem, máshonnan is megértette kegyelmed, mimódon az mi kegyelmes urunk ő Fölsége annyi sanyarúságok s változások alá vettetett, megnyomorodott hazánkon kegyessen szánakodván, és annyi ártatlan keresztény vérnek bővséges kiontásán megkönyörölvén, s ezen országot kívánatos csendességben és nyugodalomban helyheztetni kívánván, és végső, úgymint az országbéli gyűlés alkalmatosságát

(maga híveinek alázatos javallásokra nézve is) kegyelmessen resolválni, az magyar statusoknak közönségessen Pozsomban leendő országgyűlését hirdetni, és hogy az haza kívánatos lecsendesülése necsak közeléttessék, hanem könnyebbíttessék is és szerencsés kimenetelylyel végbenvitetődjék. — fére tévén az tudva lévő, eddig elkövetett alkalmatlan állapotokat, királyi kegyelmességétől és magával született kegyességétől meggyűzettetvén, atyai szeretetet fölőlhaladó indulatjábul mindazokat is, a kik ő Fölségének tartozó hívségétől eltértenek, azon ország-gyűlésére hínya méltóztatott, kiknek is maga királyi szava alatt elégséges hitlevelet és mind eljövetelekre, ott mulatásokra s mind penig visszatérésekre teljes bátorságot igért. Hogy mindazonáltal magának kegyelmednek is kiváltképpen lehessen tudtára, és említett kegyelmes urunk ő Fölsége maga jobbágyihoz ily bővön megmutatott kegyelmességét és hazánk csendességének megszerzésében s annak megtartásában való igyekezetét és kívánságát tapasztalhassa: íme az nemes vármegyéknek szólló, kegyelmes urunk ő Fölsége azon gyülésre hívó regális leveleit a végre kívántam kegyelmed kezéhez juttatnom, hogy onnén mind bizonyosabb alkalmatossággal elköldetvén, nyilván légyen mindnyájok előtt, és az nemes vármegyék, úgy az többik, a kik gyűlésekre törvény szerint hivatni szoktanak, kétség kívől megértsék nemcsak azon gyűlésnek leszolgáltatását, (?) hanem azonföllől kegyelmes urunk ő Fölsége ezen országhoz való atyai hajlandóságát és királyi gondviselését s gondját bővségessen észrevegyék s megismerjék. Kihez képest kegyelmedet palatinusi tisztem s közbenjáró hivatalom szerint intem, és arra, a kivel édes hazájához viseltetik, szeretetére kínszerítem, hogy országunk végső pusztulásának és romlásának eltávoztatása s ártatlan keresztény vér továbbvaló kiontásának megszünése kedvéért az mostani alkalmatosságot necsak el ne múlassa, sőtinkább az említett kegyes regálisokat, kinek-kinek szóllókat mentőlelőbb megköldeni s azokat publicáltatni meghagyván, és mindenféle tulajdon tekéntetek s igyekezetek hátramaradásával csupán csak az haza közönséges javának előmozdításában tökéletessen fáradozni, nemes vármegyék követjeit, úgy a többit is, azokban lévőket, a kik az ország gyűléseiben megjelenni szoktanak és azzal tartoznak is, — az mostani országgyűlésére (úgy, hogy velünk együtt hazánk lecsendesétését és megtartását illető dolgokban fáradjanak és munkálódjanak), közinkben eresztetni és köldettetni ne nehezteljen kegyelmed. Egyébaránt tartok attul, hogy, ha (a ki távul legyen), az gyülésre hivatalosok akár az említett

regálisoknak megtartóztatása és eltitkolása, akár penig eljövetelekben való meggátlások miatt az gyűléstől elmaradnak és azon okbul az haza csendességére és megtartására kegyelmessen nyújtott üdvösséges alkalmatossághoz nem juthatnak: hogy az elmultaknál sokkal több és veszedelmesebb és netalántán váratlan alkalmatosságok ne kövessék szegény hazánkat; kik miatt bizonyára Isten s keresztény világ előtt kegyelmedre főképpen és főbb vezérlőire háramlik minden ok és vétek, és mindazok az országbéliek által kegyelmeteknek fognak tulajdoníttatni, úgy, hogy kegyelmetek holta után is nem egyébb, hanem keserves és szomorú emlékezete kegyelmednek fönnmaradván, azt az maradékok is, kik valaha élni fognak, átkozódva fogják forgatni elméjekben. Mindezeket penig hogy szivéhez ne vegye és mélyebben meg ne fontolja kegyelmed, — éppen nem kételkedem benne. Kívánatos válaszát várván, maradok

Kegyelmednek

Bécsben, 26. Januarÿ anno 1708.

szeretettel szolgáló bátyja
Eszterház Pál m. k.

54.

Rákóczi válasza, a megelőzőre.

Méltóságos Fejedelem,

Kedves Bátyámuram!

Noha ezelőtt már ennyehány napokkal intacte megköldvén a nemes vármegyéknek, (a melyekhez juthattak alattomban köldetett levelei császár ő Fölségének), újonnan is mindazonáltal a kegyelmed méltóságos leveléből, az melyet tegnapi napon vettem, szándékát értettem, és még ez előtt is azon nemes vármegyéknek is, az kik nem vették, copialiter megköldöttem; azoknak mit írtam, ezen annectált copiábul megláthatja kegyelmed. Melyben noha az följebbemlített levelének is föltalálhatná az válaszát: reménlvén mindazonáltal, meg nem itéltetem kegyelmedtől, ha confidens levelemet meghosszabbítom is most: noha ugyanis az elmúlt üdőkben vagy kegyelmedtől megvetett ifiuságom, vagy denegált, de most megismért született qualitásom miatt azon hozzámvaló confidentiáját meg nem érdemlettem volt. —

hazámhoz való buzgó szeretetem folytattatja pennámot, és választ nélköl nem hagyatja az kegyelmed levelének némely czikkeleit, a melyben kegyelmed írja, hogy ő Fölsége maga híveinek alázatos javallásokra nézve resolválta ezen gyűlését, hazánk lecsöndesétésére.

Nem vizsgálom ugyanis azoknak ő Fölségéhez való hívségeket: de méltán elmélkedésben vehetem hazájokhoz való kötelességeket, az kik ezen hadakozásnak circumstantiáit megfontolván és az elmultakbul is nyilván általláthatván, micsoda securitás kívántassék a magyarnak, hogy az idegen nemzet sokszor megszegett porolájának maga szerencséltetésivel higyjen, oly időben javallották a gyölést, az midőn bizonyossan általláthatják azoknak be nem jeleneseket, a kik mind confoederatiójokra, mind országos végezésekre, de leginkább hazájokhoz való szeretetekre nézve nem compareálhatnak; elannyira, hogy ezen szándékokbul egyebet nem magyarázhatok, hanem hogy már kegyelmetek, egy félárkus papíroson duplán-triplán följegyeztetett császár hívei, az »ország« nevezetit magokra ruházván, ez egyszer fonattatott rabságának kötelit nyújtani kívánják és az ország bejelenése nélköl az országrul végezni akarnak. Nem kívánom itten citálni a törvént, se az magátul fönntartott hivataljának hírit, mivel tudom, hogy mindazokat kegyelmed nálomnál jobban tudhatja. — de megvallom, csudálkozni nem gyüzöm, hogy kegyelmed az jobbágyi titulusban annyira gyönyörködik, hogy azzal minket is vígasztalni kíván és azon já않ban hivogat, az melyből az Isten ő szent Fölsége kegyelme, véres verítékink és keserves vérontásink által fölszabadultunk. Közbenjáró hivatalját emléti kegyelmed, az mely ha szintén eddig tőlönk helybenhagyatott volna is: valjon melyik ország törvénye teszi falusi bíróvá az palatinusokat, az jobbágyok és földösurának közbejáró hivatalja által? Az mely palatinusi mediatorságnak mindazonáltal bizonyára eddigis nagyobb köllömeti lett volna hazánk előtt, hogyha kegyelmed az pozsonyi gyűlésben *(1687.)* ezen magának édes, de hazánknak keserű jobbágyi titulussal gyászban nem öltöztette volna hazánkat, és az utolsó kibocsátott manifestumában is annyira nem justificálja az eperjesi theatrum az egész keresztény világgal megismertetett tyrannusit, és következendőképen pártfogója lett volna az magam, többekkel együtt való üldözésinek és szenvedésinek; melynek ugyanis egyébb hasznát nem vehetünk, hanem hogy kegyelmed is akkor palatinus lévén, consentiált a maga kirekesztésével is azon törvéntelen delegatum judiciumnak, a mely nem is a magyarországi, de idegen törvények szerint állíttaték föl,

és velem inkább (életem) koczkáztatását szabadulásom próbája által választatta, mintsem a consensusra erőltethetett volna.

Az szabadsága megadásának is valóban szépen szóló síppal édesgettetik az ország! Nemde, nem előtte volt-e ő Fölségének mindezeknek megadatása az nagy-szombati tractának alkalmatosságával? a mely tőle — fegyvere boldogulásának reménségével — fölbontaték, és most is az ország olyan gyűlésre hivattatik, a melynek securitássa egy sokszor megszegett parolábul, és végezísének remínsége a kegyelmed mediatiójábul áll, — az kinek praetendált authoritássának is helybenállításában mediatio és securitás kívántatik.

Tekéntse azért, szeretettel kérem, maga is, és ha eddig maga példájában nem látta volna is: lássa a több, mellette lévő urakkal egyetemben ezen nemzetünknek béborítására fölállíttatott hálót, és tegyék le magokrul az ország nevezetit; mert bizonyára siralomra méltó dolog, hogy ezen hajdani nagy dicsőségő és minden országok előtt tündöklő hazánk nevezeti az egísz keresztény világ előtt annyira prostituáltatik, hogy ily kevésszámu császár hívei magokbul Magyarországot erővel csinálni, és magokat jobbágyoknak agnoscálván, az ország dicsőséges szabadságit ellenségünk rabságában fölállítani kívánják.

Lássa már, kedves bátyámuram, mindezekből kegyelmed: ha méltók-e az kegyelmed levele utolján följegyzett fenyegetések? és itélje az keresztény világ: kinek közöttünk dicsőségessebb lészen holta után cselekedeti és czéllunk vége? az mely egyedől azon Isten kegyelmétől függ, a melyhez ragaszkodván, annyi esztendőktől fogvást vérönket jó kedvvel és szívvel bizonyára nem azért ontjuk, s én is az magamét ontani kívánom, — hogy jobbágyságra, (a melyre kegyelmed mint jobbágyokat hív), nemzetemet vezéreljem, hanem hogy oly dicsőséges, szabad ország gyülési által ügyönket végezhessök, az mellyekben hajdani dicsőséges szabadságunk szerint kinek-kinek nemesi szabad voxa tündöklött.

Én is azért Vezérlő-Fejedelmi hivatalom szerint intem s kérem is kegyelmeteket, sőt az Isten igazságos itélőszékére hivom, hogy magok hazafiúságokrul, nemzetekről és maradékokrul megemlékezvén, ne csak a magyar nevet viseljék: de olyanban magokat ne avassák, az melyből mindazoknak veszedelmek következhetik: de inkább kegyelmed, az ottlévő authoritássa szerint, az most is nagy dicsőséggel tündöklő, elfelejthetetlen régi palatinus példáját kövesse, s én sem hitetem el magammal, hogy kegyelmed mindezeket szivéhez ne vegye s bővebben ne fontolja. Mivel peniglen

az annectált leveleknek tenora már úgy is a nemes vármegyéknél constál és expeditiójok is a császárnál lévén, az kit urunknak senki közőlönk nem agnoscál: ímé kegyelmednek újjonnan in originali intacte visszaküldöm, s maradok
Kegyelmednek

Tokaj, 28. Februarÿ anno 1708. szeretettel szolgáló öcscse
Fejedelem Rákóczi Ferencz m. k.

55.

Az egész Dunán innét lévő lovas és gyalog brigadéros és colonellus uraiméknak expediált ordereknek párja.

Nemzetes vitézlő Somogyi Ádám commendáns-colonellus uramnak ő kegyelmének praesentibus intimáltatik. Jóllehet Fölséges Vezérlő Fejedelemi hivataljának s szorgalmatos atyai kegyelmes gondviselésének elégtételére a Hadi Regulamentumot kiadván, azont mind az hadi rendek között s mind az haza mindenrendű lakossinál közönségessé tenni és tétetni kívánja, a mostani nemzetséges szabadságunkért Isten által fegyverkező időkben is lehető és szükséges jó rendtartásokat, a melyek által a fölvett igyünknek gyömölcsesebb folyamotja is láttassék és az fegyverviselőknek jó magok alkalmaztatása által szeretetjek, egyességek lehessen az haza lakossinál, a már három s négy esztendőktül fogvást megszakadhatatlan hadi munkákban fáradott vitézlő rendnek a mostani téli időben, midőn az idő is magában ellent vét, a nevezett hadi operatiókban csak annyi nyugodalomra való alkalmatosságot is nyújtani, a mennyit az ellenség ellenségeskedésének csendesölése Dunán innét való részen, vagy hazánk szolgálatjának hadi folytatása s annak alkalmatossága enged, hogy magoknak is, lovaiknak is fáradtságok között való pihenést vévén, ismét megindult kedvvel s megtért erővel s annyival kellemetesb bátorsággal hazánk köz, igaz ügyiért, szabadító Istenünk szent áldásával dicsőségessen hadakozásunkat folytathassuk. De ezen nyugodalomra rendeltetett szállás-osztás amaz országunkat sanyargató, huzó-vonó, vírünket s mindenünket kegyetlenül szopó, nemzetségünket kétségben ejtő hajdani quártélyozáshoz senkinek hazánk fegyverviselőitűl s hon-lakossitul ne magyaráztassék. Ezen nyilván adott irásom által, említett

kapitán urannak keze és directiója alatt lévő minden tiszteinek s köz vitézlő rendeinek adássík értésére, hogy ezen intimatiómat s ebben punctatim declarált observatiókat, ugyan Fölséges Fejedelem kegyelmes urunknak nyomtatásban megküldött Regulamentumát és méltóságos generálisság mostani kiadott akaratját s edictumát nem egyszer, hanem gyakor ízben seregrül seregre megolvastatván, — szóval, cselekedettel és minden igyekezettel elméjére adja kinek-kinek, s megértesse mindennel, hogy senki a vitézlő rend közül, se tiszt, se közönséges, tisztének s böcsületének vagy érdeméhez képest életének is elvesztése alatt a nemes vármegyéknek tiszteit háborgatni, becsteleníteni, károsétani vagy akármire is kínszeríteni, nemkülömben a várasi és falusi lakosokat sem nyugodalom-quártélyján, vagyis szállásán, se másutt akárhol is, mely helységben, úton, útfélen sanyargatni, háborgatni avagy akármire is compellálni, vagy pínz- vagy élésadásra erőltetni, — hanem ez alább irt mód szerint ki-ki azzal megelégedjék, a mit Fölséges Fejedelem közönségessé tett Regulamentumában elrendelt; a mellett lovát, magát csendessen nyugtassa az dislocált helyben s tartsa minden történhető szükségére (a melynek órája, napja e folyó háborúban mindenkor bizonytalan) készen, ébren, józanon. Mind az ezer jobb rendben vételére s mind tiszt uraimék magok s alattokvalói mi módon kellő alkalmaztatásakra nézve *elsőbben* is kapitány uram az egész ezerének effectivus statussát előttem repraesentálni tartozik, oly declaratióval, hogy tudniillik az ezer hány compánia, mely vármegyébül való vagy praesidiumbéli, hány személybül álló, s micsoda requisitumok híjával vagyon, és zsoldos katonája van-e még és mennyi zsoldossa in restantia a nemes vármegyének, és mennyit acquirált zsoldost az ezerben?

Secundo. A kiadott Regulamentum szerint már tudván maga nemes vármegyéjét, onnét szaporétani az regementét s compleálni companiáinak fogyatkozását és a nemes vármegyéknél restáló, reájok azelőtt limitált zsoldos személyeknek lovát s fegyverét praestálni tartozik, ha szintén az ezer szolgálatban nem volna is, in gremio suo districtus et comitatuum a nemes vármegyék assistentiájára rendeltetett tiszti által regrutáztatván a Regulamentum szerint.

Tertio. Alimentatiója, — a mint följebb is declaráltatott, — mind tiszt uraiméknak s mind a közszemélyeknek a Regulamentumhoz képest vétessék ennekutánna, és ex obligatione senkit a lakosok közül ser s borbéli gazdálkodásra nem lészen szabad erőltetni, akár tiszt, akár közszemély légyen, és a minémő commissáriusok rendeltetni

fognak az nemes vármegyéktül az eddig elkövetett excessusok eltávoztatására, alimentatiók fogyatkozás nélkül szükséges administratiójára, minden holnaponként velek illendő computust tenni, commandói hivataljához képest, el ne mulasson, és mind maga s alattavalói ő kegyelmének a nemes vármegye commissáriusit s tiszteit convenienti honore becsülje s becsültesse.

Quarto. Nem lészen a dato praesentium szabadakaratja szerint nevezett kapitány uramnak eddig némelyek bévett szokásokbul széljelbocsátani alattavalóit, vagy maga oeconomiájának foglalatosságára accomodálni, és az helységeket az oly privatisták szállásával *(beszállásolásával)* aggraválni s gazdálkodásra compellálni; mely rendetlenség anteversiójára s megorvoslására parancsoltatik megírt kapitány uramnak, hogy afféle nem ő kegyelmét illető passusadástul magát abstineálni igyekezzék. Nem lészen tanácsos tovább másban passust adni alattavalóinak, hanemha commandérozó generálissához vagy brigadérossához kelletik küldeni, hoc excepto, a midőn siető levelekkel s országos dolgokban nagyobb distantiájú földre is kelletik menni; másként, történhető engedetlenségével, ha az ily tilalmas passusok kiadásában comperiáltatik, érdemes büntetését fogja tapasztalni magán.

Quinto. Nem lévén eleitül fogvást nehezebb, elviselhetetlenebb terh a szegénységen, mint hogy tiszt uraimék magok seregeikkel pro libitu bészállván, gyakrabban minden rend kévül a lakosokat húzták-vonták s forspontoztatták, zaklatták, impositákat tettek reájok, discretió kívánással aggraválták őket: az ki is ezután sub gravi animadversione téltatik, és ha mi excessust tészen alattavalója: nem az oly vétkes gregárius, hanem ő kegyelme személyében szenved érette. A midőn penig indulása a hadi szolgálatra érdeméhez képest akármely felé történik seregeivel, — tartozni fog azon nemes vármegye tisztének insinuálni útját praevie, hogy jó rendelést de subsistentia et requisitis tehessen a nemes vármegye: a mely helyeken hadai megszállván, mint interteneáltattanak, arrul a helységeket quietálja.

Sexto. Senki azonban forspontot maga privátumára hajtani vagy erővel venni ne merészeljen: mert valaki abban tapasztaltatik, keményen megbüntettetik, a minthogy ezen dolog intimálva is vagyon a nemes vármegyéknek.

Septimo. Valamennyi voluntér találtatik az ezernél, azok specificatióját hovahamarébb elvárom ő kegyelmétül: kik is nem másformán, hanem regulariter reguláltassanak intertentiójokban, és senki abrakban való válogatással a szegény-

séget ne terhelje, hanem a mit adhat, azzal contentus légyen. Büntetés alatt meg ne merje penig se actualis tiszt, se voluntér vacans portióit venni a lakosokon, Fölséges Urunktul elérkezendő resolutiómig, ha alkalmatlanságot személyjében szenvedni nem kíván; in natura administrálandó alimentatióját penig mind maga s lova számára a pozsonyi és kőszögi mértékkel vegye ki-ki mindenekben. Azonban mivel szükséges a nemes vármegyékben az impositák executiójára s több kívántató más szolgálatok elkövetésére becsülletes jó tisztekkel bizonyosszámú jó vitézlő rendet accomodálni: kire nézve vice-ispány uraimék requisítiójára pro necessitate annyi személyt jó tiszttel együtt küldjen ő kegyelme, a mennyit secundum qualitatem comitatuum kívánnak, observálván azt, hogy olyak applicáltassanak ezen obligatióra, a kik a hadban nem szintén habilisek, mindazáltal pro assistentia sufficiálnak a nemes vármegyében; kiknek nem lészen szabad executiókért semmi készpénzt szedni magoknak, intertentiójok penig a Regulamentum szerint az nemes vármegye commissáriusának dispositiójábul administráltatik.

Octavo. Tudva légyen az is a seregek előtt: senki parochiára, scholára, curiákra, majorokra, kovácsmíhelyekre és malmokra ne szálljon, mert az edictumban letett büntetése lészen az oly személynek.

Nono. Hogy penig annyival is jobb kedve légyen kinek-kinek ezután kívántató fegyverkezésre: a personalis quartir- s forspont-adástul háza, kunyhócskája eximáltatott a Regulamentumban inserált mód szerint, egy-egy dícáig való contributiótul immunitáltatott, a több facultása penig pro communi sufferendo onere, a contributiója alá subjaceál mindnyájunknak, a kiadott Regulamentumban letett mód szerint.

Jóllehet mindezen praemittált punctumok ugyan a sokszor említett Regulamentumban nagyobb declarátióval inseráltattak: de mint szükségessebb dolgokat pro peculiari observatione annectálnom szükségesnek itélvén, megtartásokat és tartatásokat gyakran írt kapitány uramnak azért intimálnom, hogy ennekutánna alkalmatossága senkinek ne adattassék valamint haszontalan való mentegetésére. Vagyon penig az ezerrel együtt ő kegyelme dislocatiója rendeltetve nemes Vass vármegyében, az holott praemisso modo alimentáltatván, tudja immediate dependentiáját tekintetes nemzetes vitézlő Bezerédi Imre brigadéros és lovas főcolonellus uramtul lenni, kihez is minden megtörténhető s akármi végett emergálható kérdések eligazéttásában recurrálni kelletik. A midőn initimatióját veszi parancsolatombul, a jó

rend folytatására nézve, reménlem, a szerint alkalmaztatni kész minden dolgait: a minthogy most is nemes Veszprém vármegye 30 katonákat kéván emlétett commendáns-colonellus uramnak concredált ezerembül: annakokáért ezen orderem vételével azon praespecificált katonákat mindjárt a megírt nemes vármegye vice-ispánjához expediálni el ne mulassa, a ki dislocatiójok végett tészen szükséges dispositiókat. Datum Sümeg, die 28. Januarÿ anno 1708.

Eszterházy Antal m. k.

Mutatis mutandis, in simili omnibus officialibus.

56.

Rákóczihoz.

Fölséges Vezérlő Fejedelem! Érdemem fölött kiváltképpen való nagy jó kegyelmes Uram!

Vélem, talám terhes alkalmatlanságnak látszik ezen érdemetlen levelem tudósító udvarlásával praesummált bátorságom Fölséged előtt: de tudván, ámbár tehetségében gyenge, mindazonáltal — s állhatatossággal mindenkor homagialis, alázatos igaz szolgai obligatiómat Fölségedhez, kívántam tartozó engedelmességgel általjövetelemtől fogva ekkoráig ezen a részen experiált constitutiók mivoltárul Fölségedet informálnom. Nem kétlem ugyan, már ezelőtt is mind Fölséged által vett tudósításimbul, s mind penig Méltóságos Locumtenens uramhoz tett s kétségkívül ő Excellentiája által communicált gyakori relatióimbul méltóztatott megérteni Fölséged generális Bottyán uram által, jövetelemig folytatott rendetlenségek emendatiójára mind az hadak s mind az lakosok között tett dispositiómat, kik is mihelyen megértvén Fölséged kegyelmes engedelmébül indulgeált közikben való érkezésemet, — sok számtalan egyenetlenségek, az hadak részérül elkövetett excessusoknak lamentabilis panaszával recurrálván hozzám, hogy annyival is inkább minden rendetlenségek és confusiók az idő mivoltához képest alkalmaztatván, lehetségesképpen a föld vígasztalására mind megorvosoltathassanak, s mind penig a jó rend behozásával a kiadott Regulamentum stabiliáltathassék, a militia, nemes vármegyék mentől jobban Fölséged és hazánk fölvett közjova további hasznos szolgálatjára conserváltot-

hassanak: ezen Dunán innén lévő minden nemes vármegyékbül és regementek közől pro die 15. prasentis mentis Januarÿ Sümegre deputátusokat invitálván, legelsőbben is Fölségednek ezen Dunán innenső tartománybau levő vitézlő rend és az egész földhez eleitől fogva általok tapasztalt minémő atyai zelussát, gratiáját minden dolgaikban kívánságok szerint segíteni igyekező fejedelmi kegyes indulatját tehetségem szerint illendő alázatossággal előttök depraedicáltam. Mire nézve Fölségedhez prae primis s annakutánna édes hazájokhoz igaz, szives indulatjoknak, nemzetséges szeretteteknek szineskedés nélköl valóságos megbizonyítására jóakaratjokbul elszánt dicséretes, mindenekre kész indulatjokat nem lehet nem insinuálnom; a mint csak a megírt Regulamentumot facilitáló ezen föld állapotjához, úgy az imminealó operatiók iránt alkalmaztatható, eleikben adott punctuale projectumára adott váloszokbon is, (melynek systemáját ebben nyújtott gravaminaik s arra adott resolutiómnak valóságos accludált párjábul méltóztassék tudni Fölséged), megmutatták. Egyedül csak a közönségessé tett Regulamentumban emlékezetben lévő tiszt uraimék vacans portiói maradtanak in suspenso, melyek megfüzetésével ezen pusztult tartománynak, a militiának is nyomós voltára nézve is, nagy s talám elviselhetetlen terhe következnék. De mivel a militia előtt is constál azon vacans portióknak regulamentaliter szabados kiszedhetése, nagy disgustussa, sőt abbul az nemes haza szolgálatjának tapasztalható rövidsége nélköl, — úgy is hat havi füzetése subtraháltatva lévén, — privatiója nem fog következni. Minekokáért Fölséged kegyelmességére haladván, mind azon projectumban denotált 24 punctum determinatiójával együtt, — kérem, ebben is atyai szokott kegyelmességét hozzám és ezen földhöz oly kegyelmes reflexióval mutatni méltóztassék, hogy azon vacans portiók súllyos kifüzetésével se a föld ne terhelytessék, se penig annak subtractiójával a vitézlő rend ne disgustáltassék, hanem ex cassa regni infallibiliter instantanee bonificáltassék; mert az innenső lakosok azon portiók kifizetését majd mindennél legkeservessebb contingensnek érzik.

E mellett alázatossan kívántam Fölséged előtt emlékezetet tennem az Dunán innét erigált tekéntetes oeconomicalis administratio fogyatkozásárul, mivel abban kegyelmessen resolvált némely consiliáriusok vagyis assessorok ritka jelenlétek miatt az ott folytatható haza dolgai nem kevés tapasztalható káros hátramaradást szenvednek, ekkoráig is lévén olyak consiliárius uraimék közől, a kik miulta azon administratio instituáltatott, csak háromszor sem voltak, s

némely, — mint Kovács János uram, — egyszer volt jelen in consistorio, sőt még által sem jött ő kegyelme *(a Dunán)* kötelességének continuatiójára, s már is competentiát allegál a tulsó földről Fölséged kegyelmes dispositiója ellen ex parte sui innét lévő úri, valamely eleiben tett assessor urammal, s ugyanazon okbul tartózkodik ekkoráig a tulsó részen: kinek — úgy veszem észre — tanácsosabb is túl maradása, mint általjöveteli alkalmatosságával kényeskedéséből az közjó hátramaradását okozó, mindeniknél följebb héjjázó ambitiója, s nagyobbra, nagyobbra az innét való uraimék disgustusával suboriálható competentiája magamnál is kedvetlenséget valami véletlenképpen szerezzen. Volna Kovács János uramon kívől más, ugyan Eőry Mihály névő, ezen tekéntetes administratióban deputált assessor is, — másként idevaló értelmes, possessionatus emberséges ember: de ezt is élemedett örögségéhez képest szüntelen való súllyos betegeskedési annyira erőtlenítették s naponként erőtlenítik, hogy teljességgel azon kötelességben szükséges szolgálatra alkalmatlanná tétetett, és így az deputált 4 consiliárius helyett egyedül csak ketteje kínteleníttetik ekkoráig supportálni az terhet. Melyre nézve, a következhető kár, fogyatkozás anteversiójára, közönséges javunk szüksége elmúlhatatlanképpen úgy kívánván, itéltem tekéntetes nemzetes vitézlő Horváth Jóseph uramot, nemes Vas vármegye érdemes egyik vice-ispánját az föllőlemlített egyik személy, in specie kivált Kovács János uram helyett, azon administratio kötelességére pro consiliario alkalmatos, qualificatus igaz hazafiának lenni: kinek, nem kétlem, Fölséged kegyelmességénél is ismeretsége jól constáljon, kérvén azon szolgai engedelmességgel: ex vi et plenitudine benignae suae supremae aucthoritatis Fölséged kegyelmes atyai intimatoria parancsolatja által azon administratio egyik consiliáriussának acceptálni méltóztassék, assecurálván, mind Fölséged, úgy a tekéntetes óeconomicum és mi mindnyáján érdemes készségével ő kegyelmének contentáltatunk. Ezen Fölséged érdemetlen alázatos insinuatiómra propensálandó atyai kegyelmességét említett Horváth Jóseph uram velem együtt igaz szolgálatival tehetsége szerint demereálni kész lészen. — Egyébb új hírek tudósításival pro hic et nunc Fölségednek udvarlanom nem tudhatok, hanem ezelőtt negyed-nappal valamely ordinariát intercipiálván katonáim, Olaszországbul irott levelekből olvasom, hogy a francziával való békessége a németnek közelíttetnék, a ki is — elhiszem — Fölségednél jobban innotescálván, nem szükség exaggerálnom. — Minden kitelhető tehetségünkkel kezdenénk az operatiót,

de a rettentő esős, havas idők szüntelen gátló alkalmatossága nem engedte ekkoráig akaratunkat. — Leginkább lehetne az ráczság ellen valamit offensíve kezdenünk: de Fölségednél magánál jobban constálható böles ratiókra nézve tartóztató akaratjábul inkább defensive ez ideig, mint offensive tartottuk magunkat ellene, ezután penig ebben, a midőn lehető, magam és az hadak alkalmaztatása felől további Fölséged kegyelmes parancsolatjátul várván, fejedelmi, természet szerint való atyai kegyes gratiájában s gondviselésében szokott alázatossággal ajánlván magamot, s maradok

Fölséged

Datum in oppido Keszthely, die 30. Januarÿ, 1708.

alázatos igaz szolgája
Eszterházy Antal m. k.

57.

Somogy vármegyéhez.

Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles ac Magnifici, admodum Reverendi, Perillustres ac Generosi, Egregii item et Nobiles Domini, amici mihi colendissimi, observandissimi!

Salutem et servitiorum meorum semper promptitudinem. Nagy rövidség tapasztaltatván a haza közjovának előlsegéttésében a nemes vármegyékben szükséges tisztek nemlételekkel ekkoráig; mely fogyatkozások által hogy se az hadak oszlást, se az nemes vármegyék pusztulást ne szenvedjenek: nemes Somogy vármegye vice-ispánságának mostani vacantiájával, azon hivatalra, minthogy nemzetes vitézlő Zsankó Boldizsár uramat jó, alkalmatos, qualificatus haza igaz fiának ismértem lennyi, ezen intimatióm által a tekéntetes nemes vármegyének recommendálnom kívántam: kit is reménlem, pro contento acceptálván, érdemes vice-ispánjának recognoscálni s az ő kegyelme teljes dispositióihoz ki-ki magát alkalmaztatni kész lészen. Caeterum servet Deus praetitulatas Dominationes Vestras diu salvas et incolumes. Datum Keszthely, die 31-ma Januarÿ, anno 1708.

Praetitulatarum Dominationum Vestrarum

servus et amicus paratissimus
N. N. *Comes Antonius Eszterházy* m. p.

Inclyti Comitatus Somogyiensis.

58.

Kegylevél Csonka Ferencz árvái részére.

Ezen orderemet vévő hadi tisztnek serio intimáltatik, hogy a midőn néhai Csonka Ferencz árvái instantiájára requiráltatni fog szükséges, elégséges katonasággal brachialis assistentiára, nemzetes vitézlő Salanvári János által ezelőtt három esztendővel nemes Szala vármegyében Arács promontoriumon a megírt árváktól hatalmasul elfoglalt s azon árváknak törvényessen ob contumatiam partis in causam attractae (maga is solita poena convincáltatván), mint magaméra, közfundusomon commissióm mellett judicialiter revideált és semmiben hajtván mind praevie magának küldött intimatiómat s mind pro revisione adott comissiómat emlétett Salanvári János uram az ő kegyelme, readjudicáltatott szőllőt oppositiójáért executióban mely minthogy nem vétethetett: requirálandó tiszt az adjudicátákat unacum fructibus medio tempore perceptis, per instantem seu partem actoriam conscientiose liquidandis, modo brachiali executióban venni, az árváknak, vagy is tutorjának kemény animadversióm alatt a megírt szőlőt exigálni el ne mulassa, non obstante quorumvis contradictione et protestatione, — külömbet ne cselekedvén. Datum in castro Devecser, die 5. mensis Februarÿ, anno 1708.

Generális-Mezei-Marschall és a Dunán innen való földnek Főgenerálissa s Commendánssa, etc.

Eszterházy Antal m. k.

59.

Soprony vármegyére, a nemesi fölkelésről.

A kívántató insurrectiónak idejekor előállandó tisztek száma.

Kapitány, nemzetes s vitézlő, Vissen lakozó Meszlénÿ Ferencz uram; főhadnagyja *fölső processusban:* nemzetes vitézlő Meszlénÿ János, Börgöl névű faluban lakozó.

Ennek vice-hadnagyja ugyan Börgölön lakozó nemzetes vitézlő Kovács János.

Az alsó processusban:

Főhadnagy Szöméréiben lakozó nemzetes vitézlő Szemerey Zsigmond uram.

Ennek vice-hadnagyja Pór-Ládonyban lakozó nemzetes vitézlő Balika György.

Rábaközben:

Főhadnagy nemzetes s vitézlő Pottyondi Zsigmond.
Ennek vicéje nemzetes vitézlő Vadasfai Horváth György.

Az parasztság eleiben praeficiált főhadnagyok:

Szentmiklóson lakozó nemzetes vitézlő Szilágyi György.
Ebörgőczön lakozó nemzetes vitézlő Kajdachi Sándor.
Gyalókán lakozó nemzetes vitézlő Horvát András.
Völcheien (Völcsej) lakozó nemzetes vitézlő Csóÿ Miklós.
Alsó-Lászlón lakozó nemzetes vitézlő Dragovits Pál.
Fölső-Pulyán lakozó nemzetes vitézlő Proder Lőrincz.

Az alsó processusban:

Simaházán lakozó nemzetes vitézlő Károllÿ Ferencz.
Mesterházán lakozó nemzetes vitézlő Nagy György.
Lochon lakozó nemzetes vitézlő Csikor Gábor.
Csepregben lakozó nemzetes vitézlő Mossonÿ Ferencz.

Rábaközben:

Nemzetes vitézlő Csámpai György, főhadnagy ugyan parasztság között.

60.

A vármegyékhez, a pozsonyi országgyűlés ügyében.

Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles, Magnifici, admodum Reverendi, Perillustres ac Generosi, Egregii item et Nobiles Domini, amici mihi colendissimi, observandissimi!

Salutem et servitiorum meorum paratissimam commendationem. — Minémő sok kín és csalárdságos mesterségekkel kívánta *(gyötreni)* a mostani, eleitől fogva s azalatt is miulta

Isten kegyelméből maga szabadsága mellett kötött fegyverkezésével terhes igája alul az idegen nemzetnek magát ezen nemes haza kimenteni igyekez, az magát meghitt austriai ház ezen nemes haza lakosit, hogy tudniillik valami uton-módon az előbbeni egyiptomi fogsághoz hasonló, vagy annál is keservesebb nyomorúságára hajthassa, – nyilván van mindenek előtt. Mely ravaszságival minthogy mindekkoráig kedvének és elvélt igyekezetinek, — Isten által gátoltatván, — nem satisfaciálhatott: tovább is mesterkedvén szokott állhatatlanságának kedvező reménségével, hogy a tekéntetes nemes vármegyéket s azok minden rendeit már ezen nemes haza ellen alattomban elszánt utolsó romlásunkra czélozó újjabb kegyetlen, hatalmos labirintussában ejthesse és szines igéretivel hálójában keréthesse, általa praetextuose mostan praefigált ország-gyűlésére Pozsomban eleiben citáló bizonyos parancsolatját nemes vármegyék között a tekéntetes nemes vármegyének is megküldvén, azon intimatoria *(ha)* in originalibus aut in paribus kezéhez deveniált valami úton-módon a tekéntetes nemes vármegyének: kit is ha vett volna, in communi vagy gremiumában lévő lakosok in particulari előtte tartván ki-ki jó lelkiisméretteI már letett és az nemes haza igaz ügyiért egybenszövetkezett confoederatióját: mint az közönséges javunkat meggátlani igyekező, fölséges és méltóságos előttünk járó principálisink híre s engedelme nélkül grassáló tilalmas dolgot publicálni s abban tett kívánsága szerént valakiket nomine comitatus ablegálni, vagy csak választ-tévő irását is adni, a nemes vármegye közönségessen, vagy abbéli tiszt uraimék és helységek bírái s lakosi in particulari ne praesummálják, sőt valóságát igaz hazafiúi hűségének megbizonyításával, az oda eddig érkezett vagy érkező afféle ellenség parancsolatit mind in orginalibus s mind in paribus a tekéntetes nemes vármegye kezeimhez mentülhamarébb transmittálni el ne múlassa. Másként ha ezen intimatióm tenora ellen inkább az ellenségnek kedvezéssel, maga megesküdt hites szövetségének világos megsértésére ebben tapasztaltatik: nemes Turócz vármegye casussa alkalmatosságával az ónodi gyűlésen lett statutumot fogja magán a tekéntetes nemes vármegye experiálni. Coeterum servet Deus praetitulatas Dominationes Vestras diu salvas et incolumes. Datum Devecser, die 6. mensis Februarÿ, anno 1708.

Praetitulatarum Dominationum Vestrarum

servus et amicus paratissimus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

61.

Gr. Eszterházy Dánielnek.

Méltóságos Generális!

Kedves Uram-Bátyám!

Jóllehet a följebb elmúlt napokban adtam vala Sümegen létemben bizonyos, egynehány punctumokbul álló intimátiómat kegyelmednek, melynek is ottan declarált tenora szerént ha egy vagy más interveniálható consideratiókbul s akadályok miatt azon intimált dolgok in aliqua parte nem effectuáltathattanak volna: azoknak illendőképpen jó rend- és törvényes végbenvitetések tovább is kegyelmed méltóságos úri tetszésének recommendáltotnak, oly specialis observatióval mindazáltal, hogy modo et ordine conveniente a midőn revideáltatni fognak, determináltassanak ugyan a nemes haza törvényes útja és a közigazság szerént finaliter is, de azon finalis determinatio ante fiendam relationem inter partes litigantes ne pronunciáltassék, kívánván magam is kegyelmed bölcs opiniójával együtt adnom a dolgok megtekéntése alkalmatosságával azok erősségére sentimentumomat.

És minthogy tetszett kegyelmed úri kívánságának Fölséges Urunk kegyelmes akaratja által kiadatott Regulamentom második részének tizedik periodussát kérdésben venni, s annak declaratióját cum explicatione maga méltóságos functiójának ezután kívántató continuatiójára irásom által kívánná; jóllehet azon periodus elégséges declaratióval stylizáltatott, — mindazáltal, hogy ebben is kegyemed kérdésének teljes elégtétel adassék: szükséges praxissa úgy tenorizáltathatik, hogy midőn a districtualis generális mezei szolgálatokban, néha etiam extra districtum suum távol lévő idegen helyekben a hadi munkában foglalatoskodik, ob absentiam sui azonban districtussában találtatható nemes vármegyék és elmaradó dadak közt valami történhető egyenetlenségekkel a nemes haza szükséges szolgálatja káros rövidséget ne szenvedjen, sőt mentül gyülmölcsösebb haszonnal a fogyatkozások s rendetlenségek remediáltassanak: akkor mint principálissának helyét-tartós személyét repraesentálván vice-generális uram, hivataljának s obligatiójának a praemissák incumbentes, illendőképpen competálnak: de

oly kormányozással, hogy mindenekrül számadásképpen teljes relatiók a districtualis generális előtt mentülelőbb reportáltassanak, mellyek szerint az districtualis generális is előtte való principálisinak számot s genuina informatiót, — melyre egyátollában köteles lévén, — adhasson. — Ugyanezen elmúlhatatlan consideratióra és a dolgok mindenfelé szorgalmatosb vigyázására, qua similitudine szükségesnek itélvén kegyelmed úri személyjének Vázsony várában alkalmatossabb maradását: kívántam praesentibus az alsó plágán való praesidiumok s hadaknak fogyatkozásinak jó rendben hozattatását is újobban kegyelmednek recommendálnom, lévén magam személyjének közelebb voltomhoz képpest az e táján és a Rábán följűl lévő hadak s interveniálni szokott occurrentiák gondviselésére specialis gondom és reflexióm. Hogy az oda-alább kívántató szolgálatban is rövidség valamimódon ne következzék: kegyelmed személyje szerint Palota, Csikvár és simontornyai districtust megtekénteni ne terheltessék. Elsőbben is rendben vévén az simontornyai praesidium mivoltát, ott lévő commendáns, nemzetes vitézlő Horváth Ferencz uramnak, hivataljához képest kemény instructiót kegyelmed adni méltóztassék, hogy ne az ekkoráig általa practicált rendetlenségekkel, hanem mentül csinossabban s hasznossabban kormányozni igyekezze azon praesidiumot és abban lévő vitézlő rendet: és mivel senkinek fräjcompániát tartani maga szabadakaratja szerént nem placidáltatik: Keszi János névő hagynagygyal az ott praesidiumban ekkoráig emlétett commendáns uram mellett heverő voluntér-katonaságot orderezze kegyelmed brigadéros Balog Ádám uramhoz. Vagyon intimatiójában emlétett Balogh Ádám uramnak, hogy ezeréből a mennyi kívántatik, változva annyi-számú lovasokat rendeljen a praesidium vigyázására, s ha penig valamely oly alkalmatosság adná elől magát, valami próbát most hamarjában attentálhatna brigadéros Balog Ádám uram directiója alatt lévő katonasággal: oly ordert, mely szerént tudhassa próbáját elkövetni hasznossan, kegyelmed adni ő kegyelmének, reménlem, nem terheltetik. Informáltatom azomban, hogy még valami sáncz-épétés is kívántatnék azon simontornyai praesidium fortificatiójára: a mint azért bölcs sentimentumával helyes és szükségesnek látja s találni fogja kegyelmed: azont erigáltassa, mentül jobban úgy intézvén mindeneket, hogy odamenetelivel kegyelmednek teljes contentuma lehessen. A praesidium eddigvaló fogyatkozási végett szükség e mellett, a mint följebb irám, minthogy úgyis útjában esik kegyelmednek, a csikvári passust és Palotát rendben venni. Csik-

vári passuson hasonló jó instructióval kapitány Séllyei Gergely uramat commendánsnak tévén, brigadéros Domonkos Ferencz uramat penig hovahamarébb személyjében hozzám orderezze.

Nem kevés galibás gondnak látom a tett reductio folamatjának rövidségére, hogy némely tiszt uraknak seregibül máshová a mely személyeket transferáltatni kellett volna, az olyakat e mai napig is magoknál, a méltóságos generalisság akaratja ellen, tartóztatják; aminthogy nemzetes vitézlő Szekeres István colonellus uramnak is competálván egynehány veszprémi lakos, eddig simontornyai hadnagy Szili György seregében szolgálatot tévén: az említett Szekeres uram ezerében az olyanoknak adatniok szükséges, úgy mindazáltal, ha azon katonák eleitől fogva veszprémi vég-lakosoknak lenni comperiáltatnak; másként, ha csak az időnek mostani injuriájával szállottanak volna Veszprémben s annakelőtte penig nemes Tolna, Baranya vármegyében valók voltanak: Szili György seregében megmaradhatnak. Szekeres uram másként is igen maga akaratján lévő ember lévén, ha mi rendetlenségét experiálhatja kegyelmed, — corrigálni, emendálni ne sajnálja; kinek is minthogy egy sereg héja incomplete lévén, adtam parancsolatomat, hogy a veszprémi *(otthon)* heverő lakosok közűl azon serege föllállíttatására az alkalmatossakat kegyelmed assistentiájával is compellálja. Nemkülömben nemzetes vitézlő Domonkos Sámuellel eddig szolgálatot tett két sereg hogy generális Bottyán János uram ezerében menjen és tovább magán ne szédelegjen, kegyelmed időhalasztás nélkül azon ezerben incorporálja.

Igen kívántatnék azomban Szalavárnak is megtekéntése; ha a felé egy kevés diversiót tenni és azon passust investigálni, engem arrul informálni méltóztatik kegyelmed, kedves dolgot tévén, hogy az szerént informáltathassam és annak épületi, vagy mostani statusiban való maradása miben maradjon? Mely végett följebbírt Balogh Ádám brigadéros uram is ámbár teljes relatiót mondhat kegyelmednek, mivel ő kegyelme dexteritássának annak revisiója committáltotott: de, hogy annyival is *(inkább)* azon állapotban valami praecipitantia ne légyen, kegyelmed egy rándulást a felé tenni, tudom, nem fog sajnálni. Aminthogy ezen kegyelmed dexteritásának confidált dolgok emendatiojával és hasznos effectusi s végbenviteléről kívántató tudósításával magamot atyafiságában ajánlván, maradok ..... etc.

62.

Védő levél a pápai póstamester számára.

Praemissis praemittendis. — A nemes haza közszolgálotjának gyámolatosabb czéljára s a hadak és a nemes vármegyék dolgainak valamint túl a Dunán, úgy az innenső részen is jobb cathegoriában való tartására legszükségesebb medium lévén a pósták által kellő szorgalmatos communicatiónak rendes folytatása, mely póstáknak illendő helyeken újabb, mostani erectiók alkalmatosságával minthogy személyjek és mindennémű javaik mind a méltóságos generálisság, úgy a nemes vármegyék közakaratjával quártélytartás, forspontadás, condescensiók onusa és akármely névvel nevezendő contributiók praestatiójátul simpliciter immunisoknak lennyi, (hogy annyival is az általok expediálandó haza dolgai gátlás nélkül kormányoztatván, ad debita loca penetráltassanak) resolváltottak; kívánván azon indulgeált exemptiójokban őket manuteneálnom: nemes Veszprém vármegyében Pápán lakozó győri László Péter póstamester uramat, mostani subeált póstamesteri érdemes hivataljára nézve vettem specialis protectióm alá, intimálván Felséges Fejedelem urunk hadi tiszteinek, közhadainak és más, akármely rendbéli híveinek mind közönségesképpen s mind személy szerént, hogy nevezett póstamester uramat se személyjétől, se javaitul valamiben ad contribuendum, vagy forspont és quártély-gazdálkodásra ne compellálják: sőt a paemittált resolutióhoz képest generális-marschallusi authoritásomból parancsolom, hogy a kik póstai alkalmatossággal akarnak is mennyi: kezem irása s pöcsétem alatt emanálandó postalis tabbellájok nem lévén, a szokott fizetést praevie letenni tartozzanak, és a más közelebb rendelt posta helynél lovait és szekerét messzebb zaklatni kemény animadversióm alatt ne merészeljék: másként érdemes büntetéseket akármely az olyatén erőszakos engedetlenek ő kegyelmét háborgató, vagy más excessivus személyek magokon tapasztalni fogják. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. — Datum ex castro Devecser, 7. Februarÿ 1708.

63.

Dunán innét lévő egész nemes vármegyéknek.

Praemissis praemittendis. Ennekelőtte ednyihány napokkal az ellenség részéről közgyűlést hirdető s arra a tekéntetes nemes vármegyéket invitáló, haszontalanul osztott parancsolatinak mi módon kellő annullatiója végett küldött intimatoria-levelemet, nem kétlem, ekkoráig vette a tekéntetes nemes vármegye; mely szerént elhitettem magammal, igaz hazafiságának valóságos megbizonyítására, egyszeri letett hite s kötelességéhez képest per omnia kívánja magát tehetsége szerént alkalmaztatni. Mindazonáltal, minthogy sok tekéntetes nemes vármegyék azelőtti némely tisztei elpártolván, netalántán etiam usitatum sigillum inclyti comitatus magoknál fogták, s fejek jövendőbéli veszedelmére az ellenségnek árnyéka alá recipiálván magokat, ekkoráig ott való maradásokkal az praefigált mostani közgyülések alkalmatosságával (de nobis sine nobis) hírünk nélkül, coactive is vagy akármiképpen ellenünk valamit concludáljanak, s consequenter azon végezést, mint nemes vármegye actualis tagjai, subscriptiójokkal és a nemes vármegyék nálok fogott pecsétivel corroborálják; minekokáért azoknak veszedelmes, történhető kárának anteversiójára és hasznos jövendő maga cautiójára nézve méltó, hogy a tekéntetes nemes vármegye is inter caeterum egy protestatoriát e gremio sui in rationem praemissam praemittáljon, reclamálván azon ellenség küldött parancsolatja ellen, cassálja és annihilálja: melyet mentülelőbb kezemhez dirigálván velem communicálandó párjával együtt a tekéntetes nemes vármegye, én is ad debita loca megküldhessem, hogy annyival is inkább kitetszvén kinek-kinek édes hazájához tartozó szereteti: valami praejudiciumára czélozható decterminatiókban per taciturnitatem suam ne láttassék absolute consentiálni; ezt hozván magával mind Fölséges Fejedelem kegyelmes urunk parancsolatja, s mind penig letett hites confoederatiója. E mellett, tudom, constál a tekéntetes nemes vármegyénél, sümegi gyűlésünk alkalmatosságával minémű determinatiót tettünk vala a postalis lineák fölállétásában: immineálván az előttünk lévő husvéti napok, méltó, hogy akkor a stabilis posták mindenütt erigáltassanak. Az idő alatt is penig, a mint ajánlotta magát követje által a tekéntetes nemes vármegye, folytassa az eddig observált móddal serényebben a falusiak által

való póstai obligatiót, melyben nem kevés fogyatkozás tapasztaltatik mostanság a communicatiónak folytatásával; úgy szintén a magára kész szívvel fölvett készpénzbéli és naturalis impositák praestatióját, most heles ideje lévén hozzája, a tekéntetes nemes vármegye administrálni és a naponként remélhető idő kinyilásával a campániára kívántató portális szekerek előlkészéttetése felől rendes dispositiókat tenni a tekéntetes nemes vármegye minden úttal-móddal szorgalmatoskodjék. — Caeterum, etc.

Datum ex castro Rohoncz, die 24. Februarÿ, 1708.

64.

Chernel Gábor alezredességi decretuma.

Praemissis praemittendis. — Minthogy az Dunán innét lévő egész hadak mostani reductiójával tetszett nemzetes vitézlő Csernel Gábor vice-colonellus uramnak, ekkoráig tekéntetes nemzetes vitézlő Telekesi Török István senátor és colonellus uram lovas ezerében eddigvaló kötelességének maga spontanea akaratjábul véget vetni, kinek is mindazáltal méltó tekéntetben vévén édes nemzetünk felvett közügye mellett szolgálatjával contestált igaz hazafiúságát, s azon érdemes voltához képest fölséges, méltóságos principálisimmal, confoederált decretalis vice-colonellusi characterében, rangjában manuteneálnom ő kegyelmét de obligatione kívánván; intimálom azért praesentibus Fölséges Fejedelem kegyelmes urunk és a confoederált magyar haza hadi s akármi rendbéli tiszteinek és híveinek, hogy megnevezett Csernel Gábor uramat valamint ez ideig, úgy tovább is decretális vice-colonellusnak ismérvén, hivataljához képest illendő rangja szerént debite respectálják, sőt emlétett principálisim egyszeri kegyes resolutiójok szerént, fizetése kiadassék. Tartozik ő kegyelme is, valamikor a nemes haza szolgálatja úgy hozza magával s intimatiója érkezik, a hová kívántatik, compareálni és mint vice-colonellus a szükséges szolgálatot mentül hasznosabban continuálni. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis.

65.

Az ezredesekre order.

Nemzetes vitézlő N. N. lovas ezeres-kapitány uramnak praesentibus intimáltatik, hogy miólta nemes haza szükséges szolgálatja hozza magával, sok ízben és helyeken a köz-impositák exactiójára kívántatván bizonyos militaris assistentia a nemes commissariatus részéről; azért dum et quando tekéntetes nemzetes vitézlő Horváth Zsigmond, Dunán innéd hadi commissariatus director uram által requiráltatni fog: kívántató elégséges assistentiát mindenkor ezeréből ő kegyelmének adatni colonellus uram el ne mulassa. E mellett nem kevés panasz van a nemes vármegyéktül, hogy a sümegi determinatio szerént az Regulamentomban is pro assistentia inclytorum comitatuum parancsolt katonaságot mindekkoráig némely nemes vármegyékben sokan nem expediáltanak, vilipensiójával intimatiómnak. Ha azért még colonellus uram is maga vármegyéjében, az honnét tudniillik az ezer exurgált, ki nem adta volna már ezelőtt küldött orderemben megírt szám szerént: vice-ispányhoz az nemes vármegyének azonnal expediálja, és egyszeri kiadni szokott irásimnak dato modo observálja, azt hozván kinek-kinek obligatiója magával, hivataljához képest; külömbet se cselekedjék.

66.

A vasvári káptalannak.

Admodum Reverendi, honorabiles Domini, amici venerabiles, observandissimi!

Salutem et officiorum meorum paratissimam promptitudinem! — Jóllehet ugyan ezelőtt egynehány napokkal küldtem vala az többi között tekéntetes nemes Vas vármegyének is a följebb elmult hetekben az ellenség részéről valami általa kigondolt gyűlést hirdető s arra invitáló, haszontalanul osztogatott parancsolati annullatiója végett irott intimatoria-levelemet, melybül a nemes káptalan is, mint commembruma, fölséges, méltóságos principálisimtul instructionaliter adott s azon tekéntetes nemes vármegyével közlött intentiómat bőven megérthette: mindazáltal, mint-

hogy a tekéntetes káptolon specialiter a parte tette a megírt gyűlésre az ellenségnek hasonló invitatoria parancsolatját. — kívántam ex incumbenti officio tudtára adnom s egyszersmind praesentibus intimálnom, hogy a tekéntetes káptolon maga hazájához, mostani igye folytatásában, megesküdt igaz fiúi kötelességéhez képest, nemzetéhez valóságos szereteti megbizonyítására kívántató bizonyos helyes protestatoriáját azon parancsolat cassatiójára praemittálván, mentülelőbb velem communicálandó párjával kezemhez küldeni, — hogy én is ad debita loca expediálhassam, — ne sajnálja: ezt hozván magával Fölséges Fejedelem urunknak kegyelmes parancsolatja és a tekéntetes káptolonnak maga jó és szives kész akaratjábul letett hites confoederatiója. Caeterum, etc.

67.

Soprony vármegye a pozsonyi országgyűlés ellen.

Nos infrascripti damus pro memoria tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod posteaquam his recens praeterlapsis diebus, certam quampiam in liberam regiamque civitatem Posoniensem ac comitatu ejusdem nominis existentem habitam, pro die 29. mensis et anni infranotatorum, per Romanorum imperatorem ac Germaniae, Bohemiaeque regem Josephum, sub colore ac praetextu illius inclyti regni Hungariae Generalis Conventus et Diaetae titulo ac praetextu congregationem indictam esse, superindeque literas quoque regales exaratas extitisse subintelleximus, ac exinde sumpto vendicatoque per nonnullos aliorum inclytorum atque nefors istiusque nostri comitatum, priores qui videlicet partes caesareas secuti, sub umbram et fidelitatem ejusdem sese recipientes, ac usitatum prius sigillum nostrum secum habentes, in infallibilem sui et suorum subsecuturam ruinam et perniciem in ibi etiam nunc perseverarent officiales, fundamento eorsum comparere, seseque sistere velle et praesentes esse certo animadvertissemus. Ne quo facto occasione praedeclaratae congregationis de nobis sine nobis et absque scitu ac annuentia nostri coactive vel quacunque tandem modo contra nos quidpiam per eosdem concludi, consequenterque tale conclusum quasivero per actuales istius comitatus officiales subscribi ac annotato usitato priori sigillo nostro corroborari contingat, contingereque possit, a quali adhuc ob hoc, ut per taciturnitatem

in minimo praemissorum aliqualem prebuisse consensum aliquando minime valeamus, — quinpotius juribus et indemnitatibus nostris prospicere cupientes, in tempestivam ex supra recensitis suboriri valentium perniciosorum damnorum anteversionem et ad futuram uberioremque salutarem nostri cautelam solemnissime protestando, mentionatis literis praetensis legalibus ac ex praetensivo illarum fundamento, annotata sub congregatione de nobis sine nobis et absque scitu et annuentia nostris atque adversus nos fiendis memoratorum priorum officialium nostrorum dictis, factis, et quibusvis conclusionibus reclamamus et contradicimus, reclamando et contradicendo easdem et eadem cassantes et annihilantes, semper inanes, omnique prorsu robore et firmitate caritura et destituta esse declaramus et pronuntiamus, harum nostrarum vigore testimonio literarum mediante. Datum in oppido Bű, sub congregatione nostra die 27. mensis Februarÿ anni millesimo septingentesimo 8-va celebratae.

Universitas Nobilium
confoederatorum Comitatus
Sopronienis.

68.

Baranya vármegye a pozsonyi országgyűlés ellen.

Augustissime Romanorum Imperator, Domine Domine Augustissime!

Ante aliquot dies intelleximus Majestatem Vestram literas Viennae emanatas inclyto comitatui nostro Baranÿensi submisse, medio quarum indicebatur terminus diaetae cujusdam in Posoniensi civitate praeteriti mensis Februarÿ die ultima celebrandae mentionem faciendo, quod Inclyti Regni Hungariae legum et libertatum redintegratio in praesentia Vestrae Majestatis Caesareae agitanda foret. Ex quo toti Christiano orbi notam et claram reclamationem, quae fuisset facta in diaeta Onodiensi, in praesentia Serenissimi Transylvaniae et Confoederatorum Inclyti Regni Hungariae pro libertate Statuum Principis Francisci Rákóczi de Fölső-Vadász, Domini Domini nostri benignissimi, velit Majestas Vestra Augustissima sibi ob oculos producere eandem et ex eadem se informatam reddere, quod Inclyti Comitatus Baraniensis Universitas Dominorum, Praelatorum, Magnatum, Baronum et Nobilium, eandem reclamationem juste et

legaliter contra Majestatem Vestram Augustissimam factam subscripserit, ac jure jurando prolata et legali servandam appromiserit, nec unquam vel in minimo puncto ab eadem reclamatione et totius diaetae articulis recessura, sancte et inviolabiliter praemiserit. Ideo hac de ratione ad diaetam Posoniensem comitatum nostrum Baraniensem nec ablegatos vel plenipotentiarios legitimos nostros comparituros praestoletur Majestas Vestra, imo siquidem inclyti comitatus nostri Baraniensis sigillum usuale apud proditorem dilectissimae patriae nostrae, Ignatium Pavich detentum Quinque-Ecclesiis asservaretur: quidquid illo sigillo vel per eundem proditorem patriae fuerit actum, subscriptum, tractatum, roboratum, solemni protestatione annihilabimus et pro illegalibus acclamamus. Quam itaque solemnem protestationem nostram praenotato modo appositam, Majestati Vestrae Augustissimae transmittendam negligere non voluimus Nos interim praetitulatae Majestatis Vestrae permanemus

Altefatae Majestatis Augustissimae Caesareae

servi humillimi:
Universitas Dominorum, Praelatorum, Baronum, Magnatum et Nobilium Inclyti Comitatus Baraniensis.

Ex generali congregatione in Possessione Vásáros-Dombó celebratae, die 28. Februarÿ. anno 1708.

69.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális, nékem kiválképpen való jó uram!

Már régtül fogva szivem óhajtásával várt, csaknem desperatióban ejtő impatientiával kívánt, Kis-Tapolcsányról 18. praeterlapsi mensis Februarÿ datált Excellentiád méltóságos levelét kiválképpen való vígasztalással alázatossan vettem, melybül, hogy sok rendbéli udvarló leveleimre ekkoráig válasz nem érkezett, — értem. Meg kell vallanom, Méltóságos Uram, majd ellankadt volna bennem biztató reménségem, hogy már correspondeáló communicatiónktul is megfosztattunk, ha Excellentiád ezen levele consolatiónkra nem érkezett volna; kiben generális Andrássy István uram általjövetelivel az innét szükséges operatiókra kívántató expeditiók iránt tött oblatióját Excellentiádnak nemcsak én, de mindnyájan az egész hadak örömmel veszszük. Majd

legnagyobb fogyatkozása dolgainknak a munitio és ahoz értő mesterek s fajerverkerek nemléte, a minthogy Körmöndnek is mostani megvételével hol egyik, hol másik tiszt volt a bumbák béhányója, s ha most hamarjában egyéb nem lehet, bár csak valamely fájer-mesztliket (így) valami számos bumbákkal s azokhoz értő mesterekkel méltóztassék küldeni Excellentiád. Vagyon reménségem Isten kegyelme által, hogy még az idő kinyilása alatt, a túl lévő ellenségnek is nagyobb diversiójára, afféle apró váracskákat a német gvardizonyátul, kiválkép Rábaközben Kapuvárat, innénd Sárvárat, Szent-Gothárdot és a többit, kik is ezen darab földnek kimondhatatlan kárára vannak ekkoráig, — kitisztíthatnék. Nem is kívánnék semmit is nyugodnom magam megkíméletire nézve, hanem minden igyekezettel örömest úgy fáradnék, hogy az ellenségnek nyughatatlanságot causálhatnék: a minthogy csak most az idő egy kevéssé való engedelmével, magam hiremmel, ennyihány seregeket mellém vévén, Soprony alá személyem szerént tegnapelőtt portát tettem, honnét is az ellenség lovassát és gyalogját kihozván, kevés kárunkkal, az ellenségnek pedig nagy veszedelmével a kapuig vágtuk, s azon fúriával igenessen vettem utamat ügetést s nyargalvást Nagy-Martonnak, ott lévén kemény postérungja, mintegy passusunkat meggátló formában: az ottvalókban is mintegy ötvenig s többet is levágván, azon nagy helet a tűznek funditus consecráltam. Onnét igenessen mentem Svarczunpok névő vár alá, az hova is a császár maga ednyihány kész muskatért küldött volt az ottlévő praesidium és pórság szükségére. Azon várnak az várossát felveretvén, hasonlóképpen tűzben bocsátottam; ezen füst alatt bizonyos seregeket mind Stajerországban, mind Austriában, úgy a sopronyi lineán följül nyargalóztattam portáimat, úgy, hogy magam is huszonnégy óra alatt 16 mérföldet egyvégben, a lovam zabláját ki sem vetvén, jártam, s úgy látom, csak meglehet részemről is a tatároskodás, mint Károli uram próbálta. — Ezt nemannyira az innét való ellenség nyughatatlanságára, mint az tulsónak okot adó diversiójára kívántam elkövetnem, hallván csak fülhegygyel annak a Vágon túl való földre gyakori kártevő excursióit. Mire nézve kérem alázatossan Excellentiád méltóságát, dolgaim alkalmatosabb kormányozására és a tulsó földnek is valami részben következhető alleviatiójára méltóságos úri leveleivel parancsoljon, melylyel a kívántató communicatió szükségesképpen megtartatván, operatiónk effectussa is mindkét részről talán hasznosabban tapasztaltathatik. — A mi a militia alimentatióját s tiszt uraimék vacans portióit nézi,

még ekkoráig Isten jóvoltábul oly medium és methodus observáltatott, hogy mind a militia kedvező reménséggel lactáltatván, mind a nemes vármegyékbéli szegénség pro omni posse megkíméltetvén, ollyas excessus sem egy, sem más részrül nem találtatott; tovább is, — az mint csekély tehetségem engedi, — abban fáradok, hogy et caules et capra salventur, biztatván az militiát, kiválkép tiszt uraimékat a sümegi gyűlésünk alkalmatosságával Felséges Urunk és Excellentiádra relegált s mindnyájunkhoz mindenkori kész, ajánlott kegyességével; kérem is annakokáért Excellentiád méltóságát: vegye specialis atyai gratiájában ezen hadat, a ki — megvallom — annyira elmezítelenedett, hogy az ruhátalanságát és szegényedett sorsát majd könyves szemmel kölletik néznem; a ki másként jókedvű, az ellenségre mennyi kész, melyet magam jelenléte mások relatiójánál valóságosabban experiált. — Ha már készpénzi hamarjában nem lenne is az hadnak: bár csak illendő mundírral hovahamarébb consoláltathatnék. Annyiban tartanák, mint ha egész fizetések meglenne. — A ráczok dolga in quibus terminis legyen, már ennekelőtte arrul való Excellentiád méltóságos parancsolatját pro ulteriori directione alázatossan kívántam, valaminthogy generális gróff Eszterházy Dániel uram által tett Excellentiád izenetire nézve az hostilitást offensive suspendáltam. Noha sok ízben lehetett volna nagy alkalmatosságom ellenek reménlhető szerencsémre: mindazonáltal magamat, úgy az alattam valókat kívántam ekkoráig megtartóztatnom, várván még is további Excellentiád parancsolatjátul. Elhagyott bagázsiám accomodatiója végett Excellentiád méltóságos s kegyes, irántam resolvált reflexióját kiválképpen való grátiául vévén, adja Isten, tökéletes igaz kötelességgel megszolgálhassam. Távul legyen, hogy regulamentalis portióim rata medietását praetendáljam, tudván azt, hogy harmadrésze bagázsiám sincsen, a ki tudniillik portióim szerént lehetne; hanem egyedül csak azon instálok, hogy azon csekélységbül álló ott maradottnak lehessen subsistálható alimentatiója. In reliquo szokott méltóságos úri gratiájában ajánlván magamat a praemittált instantiámmal együtt, maradok

Excellentiádnak

Datum ex castro Rohoncz. die 1-ma Martÿ 1708.

engedelmes alázatos szolgája
G. Eszterházy Antal m. k.

70.

Kegyelem-levél Magyarossy Julinkának.

Praemissis praemittendis. Nemes Vas vármegyében, Szombathely városában lakozó nemes Magyarosy Pál Julinka névő hajadony-leánya a följebb elmult napokban, sokak megbotránkoztatására bizonyos czégéres vétekben esvén, azon cselekedetiért netalántán a nemes haza élő törvényeinek következhető sulyosító terhét s haláloképen büntető keménységét élete végett is kínteleníttetnék nyilvánságossan magán tapasztalni; mindazonáltal érette sok úri személyek nálom számtalan sok ízben tett instantiáikat, alázatossan interpositióikat érdemes és kiválképpen való tekéntetben vévén, de leginkább a keresztényi igaz kötelességhez illendő kegyesség buzgóságátul indítattván, mely szerént afféle delinquens, alázódott szívvel megtérő poenitenseknek az emberi gyarlóság miatt általok másokat is botránkoztató, néha történt vétkeket Isten parancsolatjához képest megbocsátani, további életek megjobbítására és ellenek hazánk törvényeinek folyó rigorositását cum lenitate kegyesen mitigálni tartozunk. Mindazon okokbul azért, s mind penig már is az szent házasságban élők rendi szerént megbizonyított férhezmenetelivel élete megjobbítása iránt fogadott ajánlására nézve, (melyben a hasonló fogyatkozások, annakutánna következő jó élettel a Szentírás tanításábul is megszenteltetni mondatnak), azon vétkes személy fejének élete bántódás nélkül való maradására kívántam ezen specialis indulgeáló grationálisomat nyújtanom, ollyan conditióval mindazáltal, hogy in vim temporalis poenae bizonyos summát a szombathelyi franciscanusok templomára, vagy az ottlévő ispitálra pro mulcta letenni tartozzék. Intimálván praesentibus a följebb megírt kegyelmes urunk ő Fölsége és a confoederált nemes magyar haza minden rendben és kötelességben helyheztetett, akárhol lévő tiszteinek s köz híveinek, kiválképpen szombathelyi magistratusnak, commendóm alatt lévőknek pedig generális-marschallusi s commendánsi authoritásombul parancsolom, hogy azon jelentett Magyarosy Pál Julinka névő hajadony-leánya ellen följebb emlékezetben hozott vétkeért judicialiter procedálni, arestálni, sententiázni, annyival is inkább valami kigondolható praetextus alatt személyében, jovaiban, házánál, kívül, akárhol úton-útfélen quocunque modo megkárosítani, vagy böcsületiben megsérteni ne igyekezzék, sőt vigore harum indulgeált gratiáját látván, illendő-

képpen manuteneálni, conserválván, kemény büntetés alatt tartozzanak, ezt hozván magával mindnyájunk között az egymáshoz tartozó keresztényi igaz szeretet és kötelesség. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Datum ex castro Rohoncz, die 2-da Mensis Martÿ, anno domini millesimo septingentesimo octavo.

71.

Dunán innéd lévő nemes vármegyéknek.

Praemissis praemittendis. Minémő intimatoria kegyes parancsolatját vettem Fölséges Fejedelem kegyelmes urunknak ő Fölségének, azont, tekéntetes nemes vármegyéknek szólló lévén, praesentibus accludálva kívántam transmittálnom; elhitettem magammal, hogy tenorához képest kész mindenben magát alkalmaztatni, és hites confoederatiója megbizonyítására azon ellenség hivogató-levele ellen praemittált protestatio szerént, alázatossan ő Fölségének érdemes válosztot is tenni. Nehéz szívvel kelletik azomban már alkalmas időtül fogva experiálnom, az szegénység improportionata terheltetésével kiváltkép az inquartirizált militia portiói repartítiójábul származott s mindennap előttem szaporodott keserves lamentatióit, holott én nem a végre jöttem ezen hazám-földemre, hogy a szegénség ittlétem és kormányozásom alkalmatosságával nagyobb terhekkel inkább mint annakelőtte praegraváltatván, disgustáltassék, sőt minden dolgoknak mentül jobb rendbenvételével az haza lakossi alleviáltatván, consoláltathassanak. Tudván azt, hogy az idegen nemzet rajtunk uralkodása idein sokkal nagyobb alkalmatlan terhek függvén a szegénység vállain, mégis annyi panaszok mint most, nem hallattattak; — minekokáért, hogy ebben is némely interessatus, magok privátumát szerető, a közjónak praejudicálni kívánók rendetlen dispositiói nyilvánvalóbbá tétessenek és egyik a másiknál jobban megterheltetett districtus és helyek az igaz proportióval elleviáltathassanak: kívántam a nemes vármegyének praesentibus intimálnom, hogy universaliter a nemes vármegyében obveniált portiónak pagatim et per loca tett repartitióját cum repraesentatione qualisvis locorum hováhamarébb hozzám küldeni ne sajnálja; melyet magam is megtekéntvén, annakutánna abban további rendelésemet várja a tekéntetes nemes vármegye. S minthogy majd leginkább a sok helytelen forspont-

adásokat és afféle maga dolgában járó tisztek s közvitézlő rend gyakori étel-ital-gazdálkodást kívánó alkalmatlansága keseréti a szegénységet, — méltó lészen minden helységekben a sümegi determinatiót, a vitézlő rend iránt orderképpen az nemes vármegyével pro directione sui communicált parancsolatimat currensi által publicálni, a kihez hogy a lakosok magokat tartván, a hadi rend illetlen kívánságinak ne midenekben obtemperáljanak. Caeterum, etc. Datum ex castro Devecser, die 9. Martÿ, anno 1708.

72.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális, jó uram!

Excellentiád három rendbéli nékem szóló méltóságos úri leveleit, egyiket sub dato 22, másikát 27. proxime praeteriti mensis Februarÿ, harmadikát penig 2-da modo currentis emanáltakat csakhamar egymásután, 8-va et 9-na praesentis tartozó alázatos szolgai kötelességgel vettem; melyekben egynehány ízbéli alázatossan repraesentált propositióimra méltóztatik kegyes választot tenni, nemkülömben az hadak reductiójának alkalmatosságával tett dispositióimat, de legfőképpen Bottyán János uram regementjét s úgy szintén más ezereket is placidálni, melyeknek rendbenvételével naponként számossabban szaporodik a militia. — Örvendezve olvasom Excellentiád méltóságos leveléből, hogy a vizeknek egy kevéssé lett apadásával már is Morvában beportázván a mieink, zászlókat, dobokat, kapitányokat több tisztekkel együtt fogtanak légyen, de legfőképpen Max Starumbergnek elfogattatását; s hogy tovább is Isten ő szent Felsége ilyen örvendeztető hírt engedjen hallanunk, — szivem szerént kívánom. Én is ezen a földön a mit tehetségem szerént elkövethetek az ellenségen, Isten velem lévő segedelme által nem leszek elmulatója, a minthogy reménlem, rövid idő mulva kedveskedhetek Excellentiád méltóságának Nádasdy Ferenczczel: mivel az elmúlt napokban is a Dunán túl. ?: a Lajtán általmenvén hadaimmal, csak kicsinyben múlt, hogy el nem fogattam; mert kijövén Sopronbul, igyenessen jött vala hadaimnak, de az hegyek között szorosság lévén, annak módja szerént a seregek rendben nem vétetődhettenek. Meglátván azokat, visszatért Soprony felé; én ugyan azon

vagyok, hogy mentülhamarébb kézre keréthessen; bizom Istenben, iránta feltett intentiómat assequálhatom. A mellett, a mi Balogh Ádám uram ő kegyelme Solton lévő serege iránt való Excellentiád méltóságos intimatióját illeti: azon lészek, hogy végezvén ő kegyelmével, Excellentiád paranesolatját effectuálhassam. Ojjon Isten, hogy én emlétett Balogh Ádám uram promotiójának manutentióját per fortia urgeáljam; mindazonáltal tudva lévén ezen a darab földön az ő kegyelme sok ízbeli dicséretes actussi és szép qualitássi, arra való nézve merészlettem Excellentiád méltósága előtt promotióját alázatossan proponálnom, s nem azért, hogy annak meg nem nyerésével resten lenne ő kegyelme az haza szolgálatjának folytatásában; ettől nem kell tartani, hogy valakivel competentiában essen, mivel constál vitézsége és tapasztalt activitássa. Ahoz képest, irja Excellentiád méltósága, hogy már méltóztatott promotiójának kerekét megindítani, csak valamely nevezetes friss actussinak speciminait küldjem. Bizonyítják azokat ezen Excellentiádhoz küldött három zászlók, kiket Szigetvára alatt és Szent-Gotthárdnál nyert, feles ellenséget vágott és számos rabokat is küldött Sümeg várában ezelőtt egynéhány nappal. Eszterházy Dániel uram által tett Excellentiád parancsolatját a mi illeti: nem úgy értettem s nem is arra végre tettem emlékezetet előbbi, Excellentiádnak irott alázatos leveleimre, mintha valami operatiórul való intentióját declarálta volna előttem Excellentiádnak emlétett Eszterházy Dániel uram, tudván magam is jól, hogy az iránt nem izenettel, hanem irás szerént való ordertül kell várnom; — hanem hogy az ráczok ellen ob certas considerationes, továbbvaló dispositiójáig Excellentiádnak desistáljak az offensíva operatióktul: mindazonáltal, mivel most sem érthettem Excellentiád intentióját: hogy az hadaknak distractiót keressek, az operatiónak folytatásában actualiter fáradok. Eszék, Szigetvár, Pécs tajékát meglátogattatom, kire is rendeltem generális Eszterházy Dániel uramat bizonyosszámú haddal, oly reflexióval mindazonáltal, hogy azzal se az postérungok, se az Pozsony eleire való vigyázás meg ne csorbuljon. Mostanában is Kapuvárat actualiter obsideáltatom, lévén hasonló ratióbul eredett ansám az intercipiált levelekbül, valamint Körmend iránt. Minémő kimenetele lészen, arrul is Excellentiád méltóságát kötelességem szerént informálni el nem múlatom. Körmöndöt, a mint az minapi relatiómban is megírtam Excellentiádnak, hogy demoliáltatom, a ki Rába-mellékinek és Kemenyesaljának egész veszedelmét okozta: azért, hogy ne demoliáltassam azon helységet, ezer tallért igért az Bottyáni-ház:

de hogysem mint fészke légyen ezután is az ellenségnek, életemért sem cselekedném. Azomban méltóságos úri levelében minémű emlékezetet tett palatinus bátyám iránt Excellentiád: mindjárt elgondoltam, hogy az lészen válosza levelére; magam is olyas válosszal bocsátanám, ha nékem írt volna. Minekelőtte Excellentiád méltósága Felséges Vezérlő Fejedelem kegyelmes urunk az idevaló nemes vármegyékre sonáló kegyelmes parancsolatit kezemhez küldötte volna: már annakelőtte minémű szép protestatoriáját expediálta három nemes vármegye a pozsonyi gyűlésre praeconcipiált citatoria ellen, ím azokat in originalibus csak azon okbul is kívántam Excellentiádnak praesentibus annectálva kötelessen megküldenem, hogy azokbul méltóztassék Excellentiád az nemes confoederált hazához való kész kötelességeknek megtartását megérteni; kik is a midőn kezemhez deveniálnak, azokat is azonnal Excellentiád méltóságának alázatossan megküldeni el nem múlatom. Álljon Excellentiád kegyelmességén, ha méltók lesznek-e a felküldésre? vagy csak az megtartóztatásra. Igen curiosus lettem volna pro mei eatenus ulteriori directione azon nemes vármegyéknek szólló Felséges Urunk parancsolatit megolvasnom, melyeket az mostani úttal méltóztatott Excellentiád includálni, a kiknek tenorához tudhattam volna magamot alkalmaztatnom illo casu, a midőn valamelyik nemes vármegye inter discursus valami kérdést támasztana, szokása szerént. Kérem annakokáért Excellentiád méltóságát alázatossan: a midőn fenntitulált kegyelmes urunk ő Felsége, avagy Excellentiád valamely bizonyos expeditiókat méltóztatnak erre a földre küldeni, azon parancsolatoknak valóságos mássát nékem méltatlan szolgájának megküldeni méltóztassanak. — Úgy veszem eszemben, hogy feljebbemlétett palatinus bátyám nem igen contentus ittlételemmel, mivel (a mint erről minapi levelemben is bővségessen informáltam vala Excellentiádat) Nagy-Martont és Svarczenpok névő várost Vulcanusnak dedicáltam; maga is — fogadom — veszi észre ő Herczegsége, hogy nem comportálhatja magát velem: mert valami hostilitást végbenvihetek az ellenség ditióiban, annak elmúlatója nem leszek, tartván nagyobb kötelességemet hazámhoz, mint ő Herczegségéhez, annyival is inkább, hogy nemesi praerogatívámat contestálhassam, kit az bátyám elveszteni segített vala. Az ráczkői és tóthfalusi szigetek iránt való Excellentiád parancsolatját is értem, hogy az tulsó hadaknak subsistentiájára rendeltetett légyen; melyről mindekkoráig is semmi informatióm nem volt, sőt az ónodi gyűlésnek alkalmatosságával az Dunán innéd lévő földnek követjei által ezen materiában tett alá-

zatos instantiájokra nézve láttatta Excellentiád favorabiliter magát resolválni: noha egyébránt nem merészlem vitatnom, hogy az túlsó hadaknak számossabb voltára nézve nagyobb szükségét itélvén, méltóztatott Excellentiád az túlsó részre ezen följülemlített helységeket resolválni; de ha considerálja ember, az hadakhoz képest az Dunán túlsó föld is jóval excellálja mind quantitásában s mind qualitásában az innenső földet: itten peniglen az hadak jóval is superálják az vármegyék impositáit, elannyira, hogy medium sem találtatik mind az vármegyéket s mind az militiát conserválni, annyival is inkább, hogy pure praecise pro juvamine rendeltetvén inclytus comitatus Albae Regalis, és ha el fognak vétetődni azon följülemlített helységek, nem kevés aggravatiója fog következni ezen darab földnek. Dissensióinkat a mi illeti: az magam részéről már alkalmasint compescáltam emlétett generális uramat, de per hoc ennek a Dunán innét lévő földnek ugyan csak nem nagy consolatióját experiálhatom ő kegyelme *(E. Dániel)* ittlétével, melyről mások által bővebben fogja magát Excellentiád informáltatni; mindazonáltal úgy kell lennyi, a mint a Méltóságok parancsolják. Az hajdúk iránt is tettem már oly dispositiót, hogy Fodor uram cooperatiója nélkül is böcsületes három regement állíttatik fel, kiknek completatióját és egyszeri mundérungozását s egy havi fizetését resolválták a nemes vármegyék, úgy, hogy ad 1-mam Maÿ sine defectu elő is állíttassanak. Radvánszky urannak általjövetelét vagy csak azon okbul is örvendezve értem, hogy Excellentiád kegyelmes gratiájából ő kegyelme által reménlhetem az 3000 forintos cassának és az artolleriabéli commendérozó főtisztnek requisitumival együtt való érkezését: kiknek acceleratióját tovább is recommendálom Excellentiádnak alázatossan, mert meg nem írhatom, minémű fogyatkozásokat kell szenvednem az feljülemlétett defectusok miatt. Só végett is instáltam száma nélkül sokszor in locis debitis, főképpen generális commissárius uramnál: de mind ez óráig is hevertetik a Duna mellett, ezen földnek nagy penuriájával. A mint hallom, készülni is kezd a komáromi ellenség azon sónak elnyeréséhez, közel lévén az Dunához: a mely okbul actualiter semmi had nincsen a Duna mellett, az ki csak az communicatiót folytatná is: könnyen végbenviheti szándékát az ellenség; melyet pro informatione alázatossan jelentvén Excellentiádnak, kérem, méltóztassék kegyes reflexióban venni az dolgot. Bolford iránt irám vala Excellentiádnak az elmult napokban, hogy valamely accomodatiója és promotiója lehetne: ki is annyira megunatkozott Bottyán uram regementjénél.

hogy hirét sem hallom, és teljességessen a regement mellül elállott. Talán megérdemelhetné ő is már az commendáns-colonellusságot, noha én, ójjon Isten, úgy recommendáljam, hogy debitumnak tartsa és nem grátiának, vetvén teljes reménségét régen megigért Excellentiád kegyelmességében. Datum ex castro Devecser, die 13. Martÿ, anno 1708.

73.

Méltóságos Generális-Locumtenens, Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak ő kegyelmének.

Mostani Vázsonban létemnek alkalmatosságával, hazánkhoz contestálandó igaz magyarságátul viseltetvén, szép resolutiója szerént inchoálandó hadi expeditiójának hogy annyival is inkább általam tett dispositióról informáltathassék: szükségesnek itéltem lenni pro sui directione, hogy irás szerént is magamat declaráljam. Minekokáért kívántam legelsőbben is ő kegyelmének azon expeditióira rendelendő hadaknak emanáltatott ordereimnek valóságos páriáit megküldenem, kikbül is kitetszik, mennyiszámú had és minémő requisitumok rendeltettenek ő kegyelme oldala mellé, kivévén Balog Ádám és Kisfaludi uraimék lovas-ezereit és az foki, hidvégi gyalogságot, (kiknek vagy csak azon okbul is magam ordereimet nem küldöttem, hogy a vázsoni végezésünk szerént, emlétett Generális-Locumtenens uram magára vállalta praetitulált ezeres-kapitány uraiméknak sonáló ordereinek elküldését). A midőn azért Isten által maga feltett czélját s intentióját Generális uram inchoálni kívánná: méltó lészen mindenekfelett az maga marschsát igyenessen Pécs felé venni, és annak a rendi s módja szerént azonnal, odaérkezvén, obsideálni is szükséges; mely obsidiónak alkalmatosságával, hahogy Isten segedelme által annyira szorongattatnék, hogy mediante capitulationis azon Pécs vára és városa kínteleníttetnék magát feladni, — observálni kelletik sokszor megnevezett Generális uramnak: minémő hostilitással agált legyen ő kegyelme ellen a bennlévő ellenség? s ahoz képest tudhatja ő kegyelme occasione accordae magát strictius aut mitius conformálni, observata tamen hac conditione, hogy in omni interveniante occasione Sándor László és Zana György uraimék idejében *(1704.)* történt casusok per absolutum távoztassanak, kiket, csak elhittem, iráson kívül is sokszor praetitulált Méltóságos Generális uram minden igyekezetivel

hasonlót elkövetni nem kívánt volna. A mellett, a midőn Isten kegyelme által azon pécsi operatión szerencsésen általesik annyiszor megnevezett Generális uram, nem árt ő kegyelmének a maga mellett lévő hadakkal Siklós felé egy diversiót tenni és hasonlóképpen ott is valamely szerencsés próbát attentálni, jóllehet ugyan igen csekély reménségünk vagyon annak megvételében, hacsak valami stratagéma által accordára nem lépik: s hogy onnét is re infecta vissza ne térjen, méltó lészen Szigetvárát is attentálni, vagy csak azon okbul is, hogy a militiának lehessen valami kevés nyeresége. A mellett visszajövetelinek alkalmatosságával Simontornyát is látogatni és abban lévő magazinumot investigálni, úgy az ott leendő fortificatiót reparáltatni ne terheltessék. Bottyán János uram ezerét maga praesentiájában megmustrálván, azt jó rendben hozni és az tisztek dissensióját eltávoztatni ne difficultálja. — Az hadak subsistentiája iránt nem lészen semmi defectus: mert nemzetes vitézlő Palkovics Ferencz districtualis commissárius uram azon corpus mellé lévén rendeltetve, mindennémű provisiókat procurálni el nem mulatja. Az is adatik értésére pro sui directione említett Generális uramnak, hogy Simontornyára harmincz kősót vitettem bé. Requiráltatik abban is említett Generális uram, hogy az infanteriát, a mennyire lehet, siettesse visszajönnyi, nemkülömben említett Bottyán János uram ezerét subdividálván, expediálja egy részét Fejérvár eleire, másikát pediglen Komárom eleire, kiket — a midőn még maga oldala mellett maradnak — az hadi szolgálatra exerceálni ne sajnálja: úgy szintén Balog Ádám és Kisfaludy László uraimék ezereit, hogy nemes Somogy vármegye úgy ne aggraváltassék, nemes Tolna és Baranya vármegyében dislocálni tessék, vagy csak azon okbul is, hogy a minémő impositák limitáltattanak vala az sümegi gyűlésnek alkalmatosságával reájok: azokat említett Palkovics uram jobb móddal az hadak számára bészedhesse. A mellett informáltatott, hogy Szekeres István és Balog Ádám uraimék között nagy disceptatio és controversia interveniált volna, legfőképpen azon panaszolkodván említett Szekeres István uram, hogy a foki és hidvégi compániáinak eloszlatását megírt Balog Ádám uram okozta volna: azért kéretik említett Generális-Locumtenens uram: találjon olyan módot, hogy ezen ő kegyelmek között suboriált dissensiók complanáltassanak, consolálván Szekeres uramat azon két compániáinak visszaadattatásával. — Mindezeket jóllehet papiroson kívűl is végbenvihette volna említett Generális uram ő kegyelme: de, hogy mindkét részünkről protocolum-

ban maradhasson és jövendőben is felséges principálisink előtt számot adhassunk, kívántam ő kegyelmének írás szerént transmittálnom. Mindezeken felől, quodquod pro emolumento patriae et publici boni commodo helesnek itél lennyi ő kegyelme, hogy elkövesse, recommendáltatik: kiknek minémű kimenetelek lesznek, azoknak reportumát elvárván, kívánom, Isten minden jóra segélje! Datum ex castro Devecser, die 14. mensis Martÿ, anno 1708.

74.

Bezerédy Imrének.

Kedves Brigadéros uramnak, ajánlom kegyelmednek böcsülettel való szolgálatomat!

Az kegyelmed 10. Martÿ datált s nékem irott levelét vettem nagy kedvessen; minthogy pediglen az előbbeni kegyelmed nékem irott levelére Melsofszky Ferencz adjutantom által punctatim már praevie választ adtam, pro hic et nunc csak breviter kívántam némely punctumira felelnem.

1mo. Hogy az stájerországi feltett intentióját kívánja kegyelmed Méltóságos Magyarországi Locumtenens Főgenerális urunk ő Excellentiája opíniójához képest megváltoztatni, és inkább az pozsonyi és Bécs eleire való operatiókat maga eliben vennyi, — nemcsak approbálom, sőt kérem is kegyelmedet: ezen jó, föltett szándékátul ne is kívánjon recedálni; noha egyébaránt méltó, hogy minekelőtte csak meginduljon is, jól informáltassa magát Pruknál lévő constitutiókrul, mert úgy értem én azért, hogy mind Najderben, (*Neudorf*), Pandorffon s más körülbelől lévő helyeken bizonyos németség postéroltatott az pozsoni és bécsi utaknak securitására nézve; ki is ha úgy találtatnék, nem volna tanácsos Pruknál való általmenetele kegyelmednek. De hiszem, azonkívül is elég útja lehet mind Svorczonpak, mind Kis-Martony vagy pediglen Ruszt felé is: kiket, úgy tudom, megismért szép hadi experientiája szerént kívánja is effectuálni kegyelmed, mely által, irása szerént, következhető szerencsétlenségtől megoltalmazza Isten. Soprony és Német-Ujvár tájékát is pediglen igen méltó lészen bizonyos seregekkel jó vigyázásban hagyni: és kívánt kis pej lovát, reménlem, eddig kezéhez vette kegyelmed, ki is hogy azon hosszú útjában contentummal szolgáljon, szivem szerént kívánom.

2. Az lajb-gvárdiámhoz mutatandó kegyelmed szép

affectióját nagy obligatióval vettem: kérem tovább is, Radostyez György uramat minden úttal-móddal az hadnagyságra applicálni ne terheltessék, affidáltatván feljebbvaló promótiója iránt is; zászlótartót talám hamaréhb találhatok magam körül is.

3. A sopronyi szőlőmunka iránt, szintén itt lévén nálam Horvát Zsigmond director uram ő kegyelme, kivel is bőven beszélgetvén, committáltam ugyan ő kegyelmének, hogy kegyelmeddel egyetértvén, pro bono publico laborálni ne terheltessék. Reménlem azért, communicálván kegyelmeddel intentiómat, a mit legjobbnak itélni fog, kegyelmed is feltett intentióm szerént secundálni kívánja.

4. Az mi az ordereimbül származott kegyelmed consideratióit illeti: kérem, abbul semmi praejudiciumát, annyival is inkább kegyelmedre való neheztelésemet ne magyarázza; mert ha szintén egynémely tiszt uraimékra reájok illik is az olyatín stylus: kegyelmed méltán magára nem veheti. Nem is más okbul történt azon ordernek kegyelmed kezéhez való küldése, hanem a midőn egyszersmind tíz-tizenöt order expediáltatik, egy stylussal irott fragmentumból szokták a secretariámon leírnya, és így a zsoldosok iránt is azokra volt a reflexió, a kiket concernált a dolog, a kinek pedig ahoz közi nincsen, magára ne értse. Az ordinánsok iránt is emlékezvén kegyelmed, difficultását értem; mire nézve ha csak három-négy katonája lészen is kegyelmednek mellettem az köztünk continuáló leveleknek nagyobb securitással való vitelére nézve, — contentus leszek.

5. Török István uramnak szólló levelét is most veszem, a kiben írja, hogy a kapuvári operatióhoz keményen hozzá fogott, nagy reménségét is vetette rövid időn való megvételében azon várnak; mindazonáltal az ellenségnek történhető succursusátul tartván, kegyelmedet kérem: maga is ne terheltessék oly dispositiókat tétetni Sopron vagy Pozsony eleire, a mely által az ellenség constitutióirul praevie informatiója lehessen, — netalántán Kapuvárnál lévő munitió és hajduság periclitáltassék a vigyázatlanság miatt.

6. Bottyáni *(Adám)* uram árvái iránt való kegyelmed reflexióját is kívántam, a mennyire lehet, jövendőbéli számadásomnak manutentiójával secundálnom, és kemény intimatiómat küldenem, hogy Körmend várának demolítiójátul supersedeáljanak: noha azon levelet, melyet özvegy bánné asszonyom az körmendi vár iránt írt, nemkülömben Palotai uram levelét is, kiknek kegyelmed maga levelében való inclusáirul emlékezik, — nem láttam s kezemhez nem is vettem.

7. Az erdélyi fejedelemségét ha a római császár con-

firmálni fogja Felséges Urunknak, nagy reménségünk lehet a békességnek inchoatiójában. Nékem pro hic et nunc egyébb hireim nincsenek, hanem ezelőtt circiter kéthéttel nagy harczok volt a Tisza-mellyéki hadaknak a ráczokkal: confirmáltatik is, hogy kétszázig való rácz veszett volna el, és a mieink közül circiter hatvanig való. Az öreg Hajsztert is ezelőtt ötödnappal egész az győri sarampóig kergették Kisfaludi György uram katonái, kit könnyen megölhettek volna, ha inkább elfogására nem igyekeztek volna. Generális Eszterházy Dániel uramat is most expediálom Balog Ádám, Kisfaludy László, Bottyán János uraimék lovas-ezerével, egy bathalion Fodor László gyalogjával és brigadéros Domokos Ferencz gyalog-ezerével, nemkülömben bizonyosszámú munítióval Pécs, Siklós és Szigetvár felé, oly instructióval, hogy Sziget városának elégetésére, Pécsnek, Siklósnak pedig megvételére igyekezzenek. Mi vége lészen? az iránt is tudósítom kegyelmedet; hanem kívánom, ezen levelem találja friss jó egészségben kegyelmedet. Adja Isten, hallhassak mentülhamarébb kegyelmed operatiói felől jó hireket! Datum in castro Devecser, die....*) Martÿ, anno 1708.

75.

Eszterházy Dánielnek. Veszprém vármegye közgyűlésére nézve.

Méltóságos Generális!

Kedves Urambátyám!

Praemissis praemittendis. Mind annakelőtte s mind most proxime az elmult napokban, a tekéntetes nemes vármegye némely tiszt uraimék neve alatt költ requisitoria levelére specialis reflexiót kívánván tennem, minthogy magam személyében sok országos, galibás dolgaim gátoltatásával nem compareálhatom a tekéntetes vármegye pro 10. currentis praefigált generális gyűlésére: expediáltam arra nézve helettem nemzetes vitézlő Kenesei István secretáriusomat, cum sufficienti et plenipotentiali instructione, úgy, hogy azon praefigált terminus alkalmatosságával elsőbben is tetszésemből a minémő jó, qualificatus személyek hazánk hasznos

*) N. B. A nap száma az eredetiben nincs kiírva, hanem csak üres hely hagyva. A sorrend szerint márczius 12—15-kén kelt.

java előmenetelivel a tekéntetes nemes vármegye további szolgálatjára ő kegyelme által alkalmatos subjectumoknak denomináltatni fognak, — a tekéntetes nemes vármegye közakaratja is, tudom, a szerént alkalmaztatván, — mindazokat applacidálni, s úgy a perceptorok számvételében debito modo adhibeálni, sőt minden más interveniálható occurrentiákban nevemmel teendő propositióinak nemcsak hitelt adni, hanem szóval általam intimatiójában ő kegyelmének adott insinuálandó dispositióimként minden tehetségével cum optato effectu secundálni, elhiszem kész lészen a tekéntetes nemes vármegye. Caeterum etc.

76.

Ruszti helység protectiója.

Nemes Soprony vármegyében lévő ruszti helységbéli lakosok ekkoráig is a nemes haza közterhe-viselésére és contributiók administratiójában ekkoráig contestált készségek bizodalmábul alázatos instantiájokkal recurrálván hozzám határikban táltotható szőllőhegyeik szabados munkájának engedelme végett, — minthogy azon kívánságok mostani hadakozásunk ellenkezésére czélozni nem láttatik, — instantiájoknak annuálván, intimálom praesentibus Fölséges Fejedelem kegyelmes urunk és a confoederált nemes magyar haza commendóm alatt lévő fő- és subalternus tiszteinek, közvitézinek és akármely rendbéli híveinek, hogy az emlétett ruszti lakosokat szőlleiknek mívelése és munkálódása alkalmatosságával személyekben, vagy arra rendelendő embereiket fegyver nélkül találván, megháborgatni kemény animadversióm alatt semminémű praetextus alatt ne merészeljék. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis.

77.

Protestatoria Inclyti Comitatus Veszprémiensis.

Universitas Dominorum, Praelatorum, Baronum, Magnatum et Nobilium Inclyti Comitatus Veszprémiensis. Damus pro memoria, significantes quibus expedit universis, quod posteaquam Romanorum Imperatoriae Majestatis mandatum, quod ad Inclyto Comitatui nostro Veszprémiensi sonans,

sigillo ejusdem Suae Majestatis imperatorium usuali tectum et prout nobis jam aliunde constitit, pro diaeta Posoniensi convocatorium ad manus nostras devenisset, aperire minus necessarium habentes, vi obligationis nostrae confoederalis ac articulorum in concursu Onodiensi voto unanimi conclusorum, homagialemque observantes erga Serenissimum Nostrum ac Electum Transylvaniae Principem, Dominum Dominum Clementissimum Franciscum Rákóczy, secundum obligationem idem mandatum obsigillatum et non violatum, Excellentissimo Domino Comiti in Fraknó, Domino Antonio Eszterházy, qua Supremo Generali-Campi-Marschallo et in his partibus Generali Commandanti debito transmissimus, inque illa diaeta Posoniensi, ex praedictis rationibus nos praesentes esse simpliciter nolumus, imo si quid nomine nostro aliqui extra confoederationem existentes, cum primis nostrae ac vi confoederationis positorum articulorum roborato statui nocivum, dissonum ac contrarium sunt acturi, facturi, conclusuri, ratificaturi in praedicta diaeta Posoniensi: iis omnibus, quicunque tandem illi fuerint, illos non nomine nostro acturos, repudiamus, conclusionibus eorum et ratificationibus, quacunque tandem de re fuerint, contradicimus, reclamamus, ea omnia irrita, annullata, irrigorosa habemus, et illis nullatenus consentimus. De quibus hanc generalem protestationem solito modo praemissam esse communi voto conclusimus. Ex generali Comitatus Veszprémiensis congregatione, die 10. Martÿ, anno 1708. Papae celebrata.

Universitas praefatorum Dominorum, Praelatorum, Baronum, Magnatum et Nobilium Inclyti Comitatus Veszprémiensis.

78.

Soprony vármegye a pozsonyi országgyűlés ellen.

Fölséges Fejedelem!

Nagy jó kegyelmes Urunk!

Az elmult bőjtelő havának 18. napján Károlban költ, nékönk, igyefogyott vármegyének iratni méltóztatott kegyelmes parancsolatját s édes nemzetönket álnok s hitegető ellenségönk által Pozsony városában tartandó gyülése mely

mihelyen Fölséged nékönk tudtunkra adott kegyelmes akaratja előtt is értésünkre lött: azonnal annak hogy idein magunknak s maradékinknak Fejedelemséged kegyes vigyázó pártfogása által szerzett hajdani szabadsága helyreállétását annyival is örögbíthessük. — ellentmondottunk és abbéli ellenmondásunknak originálissát Méltóságos Mezei-Marschall Fraknai Grófft Eszterházy Antal jó kegyelmes urunk, ezen Dunán innénd való föld Főgenerálissának ő Excellentiájának meg is küldöttük hirdetése ideje, méz gyanánt méregől újobban hintegetött igyekezete iránt tett kegyelmes tudósítását e mai napon Bőj mezővárosban szolgáltatott gyülésönkben vettük nagy alázatossággal.

Fölséges Fejedelem, kegyelmes urunk! Se eddig nem volt, se ezután nem tapasztaltatik közöttönk oly, a ki Fejedelemséged magával született, édes nemzetönkhöz való pártfogásában és az Méltóságos Senatus tökéletes munkálkodásában valamint eddig, sokféle változásoknak idein, úgy most is Fölséged által jelentetett békességnek csinálásában valamikor legkissebbben is kételkedett volna: sőt kicsintől fogva nagyig, Isten ő szent Fölsége valameddig az igazakra hajlott kegyelmességéből az Fölséged s Méltóságos Senatus szüntelen való nehéz és terhes munkálódása által édes nemzetönk régi szabadságáért kezdett fegyverkezésünket kívánatos békességgel nem koronázza, — mindaddiglan az igazságos és köz-szövetséges kötelességönket megtartani s utólsó csöp vérönket is föláldozni készek vagyunk, el sem múlatjuk: a minthogy Fölséged kegyelmességében holtunkig való alázatos állhatatosságunkat ajánlván, hogy mindennapi, majd-majd elfogyasztó alkalmatosságokban is ellenségünknek zsámolyává ne tétessünk, s nemkölönben Fölséged és édes hazánk vitézlő rendei által is végsőképen, kegyelmes Regulamentumának sérelem nélköl való megtartásával megmaradhassunk, alázatossan könyörgönk: és hosszú életet s minden ellenségi ellen kedve szerint való diadalmat igaz szívvel kívánván, maradunk

Fölségednek, nagy kegyelmes Urunknak

alázatos igaz tökéletességgel való
alázatos szolgái

Költ Bűj mezővárosban,
mártius havának 21. napján
szolgáltatott generális gyűlésében, anno 1708.

Soprony vármegyében öszveszövetkezett nemesség.

79.

Fehér vármegye a pozsonyi országgyűlés ellen.

Nos Communitas confoederatorum Dominorum, Praelatorum, Baronum, Magnatum et Nobilium comitatus Albensis, notum facimus, significantes quibus expedit universis, quod cum nobis certae literae Caesareae ad congregationem quandam Posonÿ pro 29-na mensis Februarÿ proxime praeterlapsi celebrandam Diaetam nuncupatam, convocatoriae non ita prídem innotuissent, quatenus comitatus quoque hisce noster Albensis per delectos et deputatos nuncios, viros quippe idoneos, et pacis et publici boni studiosos cum necessario eoque non superfluo famulitio ad praespecificatum diem et locum comparere teneatur, qui illic unacum reliquis Dominis, Praelatis, Baronibus, Magnatibus et Nobilibus de componendis modernis motibus (quos intestinos et perniciosos nuncupet) restituenda (quali) patriae quiete et (quod maximum malum) de authoritatis illius regiae, jam autem prídem a nobis abrenunciatae, debita annunciatione et regni libertatum, immunitatum ac legum conservatione tractaremus et concluderemus. Quia vero convocatorias easdem non solum de lege Regni non esse, sed et ipsam quoque Majestatem Caesaream nullam dignitatem super nos regnandi, multo minus subditos nos nefarie nuncupatos huc vel illuc convocandi haberet jus et authoritatis aliquid, toti mundo Christiano manifeste constaret; verum fraudulantos et ad majorem in dies oppressionem gentis nostrae quondam florentissimi, jugum intolerabile Domus Austricae gementis viperios conatus advertentes, post attentatos (sed frustra) bona fide ex parte nostra pacis tractatus, deposita non solum regiaque despotica illius dignitate, sed dethronizata, imo penitus sublata in Congregatione nostra libero consensu Onodini facta, ipsa etiam Majestas Caesarea nos illi non solum non esse infideles, verum omnem authoritatis illius regiae dignitatem apud nos exulasse maxime animadvertit, quando adulatione nonnullorum nomine solum Hungarorum Regiam Suam dignitatem de novo quasi intrudere volens, cum protestatione earundem coacte contra nos facta, si regem pronunciari eosdem coëgit. Et tunc non solum nos veros et legitimos patriae filios proscriptos esse voluit, verum extortos animis misere redolentibus articulis confirmari mandavit, ac crudele et tyrannicum sane theatrum Eperjesiense verum et legitimum pronunciari curavit. Tamen

eosdem praescriptos extra fidelitatem constitutos ad congregationem talem-qualem convocat et comparere jubet, naevio novis irretiandi animo praetextus novos format. Quapropter jam experti millies Domus Austriacae non pacem tractandi, sed technis novis illa queandi animum: in eadem congregatione Posoniensi non solum nos non comparituros, verum praesentibus ibidem ex adulatione partim et necessitate comparentibus eorundem actis, factis, dictis, conclusionibus, institutionibus et decretis, imo illis etiam conventiculis solenniter et voto unanimi contradicimus, nulli consentientes et protestando super iis omnibus, toti orbi Christiano manifestum et publicatum volumus. Datum ex Generali Congregatione nostra, in possessione Ladány, die 26. Martÿ 1708, celebrata.

Universitas Confoederatorum Comitatus Albensis.

80.

Vas vármegye, Eszterházyhoz.

Méltóságos Commendérozó

Fő-Generális, kegyelmes Urunk!

Hogy Isten Excellentiádnak e következendő szent húsvéti napokat jó egészségben többekkel együtt megírnyi s el is múlatni szerencséssen adja, — kívánjuk. Mely sok ezer forintunkban állott légyen azelőtt Cziráki uram s most pedig Benkő uram gyalog-ezerének öszveszerzése, meg nem írhatjuk Excellentiádnak: mindazonáltal Excellentiád kegyelmes levelére nézve is azon voltunk, hogy hovahamarébb föl-állíttassék; a minthogy Méltóságos Locumtenens és Fő-Generális urunk ő Excellentiája plenipotentiáriussa előtt való végezésünk szerént az nyolczszáz hajdúknak előállétásában az mostani generális gyülésünkben, maga Benkő Ferencz colonellus uram jelenlételében, az egész vármegyét nyolcz circulusban kicsinálván, nyolcz compániára kiosztottuk, mindenik compánia tiszti mellé a mi deputatus személünket is mellé rendöltük, hogy azon circulusban minden késedelem és kedvezés nélkül az compániát előállétsa és hajtsa; melyeknek mindenikében az kik most fogadtatnak, az falu jó puskát,

szablát, lódingtartót, azon két pár fehérruhát, két pár bocskort, söveget, övet és tarisznyát adnak, aba-dolmánt és nadrágot, s külömben egy holnapi hópénzt, 3 frtot: a kik pedig már fogadva vannak és holnaponként úgy is megvették a fizetéseket, azoknak csak dolmánt, nadrágot és hozzávalót, mert már fegyverek megvagyon, és hófizetések is megjárt a mustra-napig, kivel pedig éppen enerváltatott a szegénység. Lehetetlenségét látván a köpönyeg megadásának, Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond director uram ő kegyelme reáállott, hogy a Nemes Ország részérül maga megadja; de mivel ehez szükséges Excellentiádnak kegyes consensusa: az okáért akartuk Excellentiádat, mint kegyelmes urunkat kérnünk alázatossan, ne tiltsa ez iránt való kegyelmes consensussát adni említett director urammak, hogy a nélkül is ne légyen fogyatkozása emlétett állétandó ezerünknek. Mely Excellentiád kegyelmes grátiáját alázatossan megszolgáljuk Excellentiádnak. Isten szerencséssen tartsa és éltesse Excellentiádat, szegény nemzetünknek vígasztalására és örömére. Költ Szombathelyen, a generális gyűlésünkben, 29. Martÿ 1708.

Excellentiádnak, mint kegyelmes Urunknak,

alázatos szolgái
Vas vármegye.

81.

Order Grajner Antalra.

Nemzetes vitézlő Grajner Antal tábori főstrázsamester uramnak ő kegyelmének per praesentes intimáltatik. Minthogy sok informatiókbul és relatiókbul világossan kitetszik az simontornyai praesidiumnak mind fortificatiója, munitiója, annonája, sőt az actualis praesidiálisták között lévő veszedelmes controversiák és dissensiók által következett rendkívöl való nagy fogyatkozási, annak az egész darab földnek nagy periclitatiójával: noha egyébaránt mindezeknek remedeálása, — ha egészsége engedte volna — Méltóságos Generális-Locumtenens Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uram ő kegyelmére volt bizattatva: mindazonáltal a praemittált ratióbul ő kegyelmére bizattatott commissióknak halladnyia kelletett, — ugyan ő kegyelme kívánságára nézve resolváltam föllőlemlített Grajner Antal főstrázsamester uramnak Simontornyára való menetelit, az ottan

suboriált nagy fogyatkozásoknak, confusióknak nemcsak megvizsgálására, hanem remedeálásokra nézve is. Kiket hogy annyival is inkább cum effectu vihessen végben: ezen orderem mellé adjungáltatik ő kegyelmének districtualis commissárius Palkovics Ferencz uramnak szólló levél, tudtára adván ő kegyelmének, hogy úgy, mint exmittált s általom rendöltetett commissáriusnak, kegyelmednek in dispositionibus annnariis assistáljon és kiadott instructióját kegyelmednek secundálja. — Méltó azonban tudni ő kegyelmének, hogy nemes Tolna vármegyének, nemkülömben Somogy és Baranya vármegyéknek impositáit Palkovics uramnak kölletett volna bészedni, lévén az ő kegyelme districtussában rendöltetve. Ugyanezen specificált nemes vármegyéknek az sümegi gyülésnek alkalmatosságával porta-számra fölvetett impositáit köllött volna sokszor említett districtualis commissárius Palkovics Ferencz uramnak eddig is kiszednyi s azon impositákot Simontornyához applicálni. Primum et ante omnia azért főstrázsamester uramnak ezen praespecificált nemes vármegyéknek portáit kelletik investigálni, s ahoz képest hús, gabona s pénzbéli impositáit per commissariatum szükségképpen ő kegyelmének exigáltatni és egyenessen simontornyai szükségekre fordítani. Mindezeknek effectuatiójokra nézve kívántam adjungálnom vice-ispány uraméknak, brigadéros Balog Ádám és simontornyai commendáns Horvát Ferencz uraiméknak is szólló leveleimet: hagytam: in militari assistentia, quam et comitatensibus, effectuando negotio meg ne fogyatkoztathassék föstrázsamester uram. A mi penig a munitió dolgát és az praesidium között származott dissensióknak mivoltát illeti: azt jól investigálván, specialiter Palota mellett erigált portörő-házat jó rendben hozván, onnan, ha lehet, por dolgábul succurrálni igyekezzék ő kegyelme, söt meg se engedje, hogy máshová distraháltassék. Az praesidialisták dolgát penig jól megexaminálván, a dissensiók és confusiók causáló coripheusokot mind árestomban hányassa ő kegyelme és azok ellen inchoálandó inquisitiót mentőlhamarébb küldje kezemhez, nemkölönben az szüksíges fortificatiókra czélozó gratiutus laborok másit. Tekéntetes nemes szomszéd vármegyék által tétessen elégséges dispositiót is az imposita-pénznek kiszedetése alkalmatosságárul. Az mesterembereknek, palléroknak kifizetése is abbul telhetik, melyből bízvást disponálhat is pro bono publico ő kegyelme. Hogy azért ezen expeditiójában is inkább fogyatkozás ne következhessék: minthogy praetitulált Méltóságos Generális-Locumtenens uram ő kegyelme elött még jobban is constálnak nálomnál a simontornyai consti-

tutiók, — szükséges innét ő kegyelmének egyenessen Nagy-Vázsonban, emlétett Generális uramhoz menni, voltaképpen repraesentálván általam adott commissióját. A midőn azért sokszor említett Generális uramnak bővebb informatióját veendi is főstrázsamester uram, mindeneket jól observálván, ahoz magát alkalmaztatni el ne múlassa. Pro majori securitate itineris penig rendöltem ő kegyelme mellé lajbgvardiámbul hat dragonyost, kiket hasonlóképen az ő kegyelme gondviselésében recommendálván, mindeneket, valamit pro bono publico elkövethet ő kegyelme, fáradságát nem sajnálván, szíves dexteritássát contestálni el ne múlassa, gyakorta tudósítván mind engemet s mind Méltóságos Generális-Locumtenens uramot: kiben egyebet sem cselekedvén, valamint promotióját és böcsöletinek előmenetelit szereti. Datum Keszthely, die 30. Martÿ 1708.

Generális-Mezei-Marschall
Eszterházy Antal m. k.

82.

A vármegyékhez, a pozsonyi országgyűlésről.

Fölséges urunk általérkezett parancsolatjai, annectált pátensival együtt ezen tenor szerént accludáltatván, egész Dunán innéd való nemes vármegyéknek transmittáltatnak.

Praemissis praemittendis. Minémő kegyelmes parancsolatja érkezett kezemhez mostan kegyelmes urunknak ő Fölségének, én a nemes vármegyének kötelessen megküldöttem, kérvén, hogy annyival is inkább az egész hazában veszedelmünkre czélozó álnoksága az austriai háznak kitessék s ezen mostan hirdettetett pozsonyi gyűlésnek is mivolta kinyilatkozzék: első alkalmatossággal celebrálandó gyűlésében, (kit vagy csak e végre is admaturálni szükség) publicáltatni cum debita solemnitate ne terheltessék a nemes vármegye, citálván azon gyűlésre maga gremiumában levő helységekbül ad fidelem relationem annexorum két-három lakos embert a nemes vármegye. Caeterum ezen annectált kegyelmes pátensit penig a Fölséges Fejedelemnek propter majorem notitiam currentaliter helységrül helységre küldje a nemes vármegye.

Keszthely, die 30. Martÿ. 1708.

83.

Soprony vármegye Eszterházyhoz.

Méltóságos Gróf és Fő-Generális!

Nagy jó kegyelmes urunk!

Mostanában esett értésünkre, hogy Hannibál Hajszter német generálist, (a kit Isten ő Szent Fölsége, édes nemzetünk igazságos fegyverkezését azzal is szerencséltetvén, de, hogy főképpen ezen Dunán innen való föld nevezett német generális kegyetlen gyakor kicsapási által megszomoríttatott, söt utoljára föltett istentelen igyekezete szerént csaknem végső keserves jászszal (*gyászszal*) béborított darabka földet ingyen való kegyelméből elfelejthetetlenül megáldván s nem szenvedhetvén neki, mint világossan az igaz nemesi magyar vért szomjúhozó, fogságában ejtett nemes véreinket rettentőképpen kinoztató és mindenekbül kifosztó, nyilvánvaló ellenségünknek eltökéllett, majd-majd minden pogánságot föllülhaladó, írhatjuk: az egekre hasogató kegyetlenségét, égetését, pusztításit és édes nemzetünknek, sok szegény ártatlanoknak életek végezésével lett nyomorú emlékezete fogyatásit, rabúl adott, ugyan ezen darab földnek szerencséjére,) igyekezné a német császár ő Fölsége szabadítani, akarván érette kiereszteni Krucsai János és Gyulai István urfi colonellus urakat.

Méltóságos Fő-Generális, jó kegyelmes urunk! Ezen dolog állván Fölséges Fejedelem kegyelmes urunk kegyes dispositióján: legyen úgy, valamint ő Fölsége akarja: mindazonáltal, mivel előre már is észre veszszük, nevezett német generális szabadulásának csak az hire is nem kevéssé szomorítja és rettenti ezen darab földnek lakosit, tartván és elijedvén tízszer jobban keménykedő boszúállásátul. Ellenben szerencséseknek mondhatják magokat abbul, hogy annak raboskodásátul fogva, (nem találkozván oly, a ki a szomszédságos provinciák felől való ellenséget annyira felbujtatta, öszveszedte és kiszedte volna,) érzették nyugodalmokat. Más az, mivel ötet az Isten ezen földnek vígasztalására (*ejtvén rabúl,*) és az itt lévő vitézlő rendnek szerencsétlenségét járván, történhetik, (melyet ő Szent Fölsége kegyelmessen eltávoztasson az idevaló tiszt uraimék közűl is rabul esni, a kinek leendő kicserélésére illendő alkalmatosságot tartani és addig ennek is raboskodni (*kellene.*)

Kire való nézve alázatossan könyörgünk Excellentiád-

nak: méltóztassék ezen földnek továbbvaló megmaradását kegyelmessen szívében vennyi, és az följebbírt okokbul szomorúságának eltávoztatását debitis in locis méltóságos pártfogása és hathatós úri szószólása által kegyelmessen promoveálni.

A melyért Isten ő Szent Fölsége megáldja Excellentiádat és mi is a többi memes vármegyékkel együtt ebbéli kegyelmességit nagy alázatossággal megszolgálnunk el nem múlatjuk. Maradván

Excellentiád,

nagy jó kegyelmes Urunknak

mindenkori igaz kötelességgel való alázatos szolgái:

Soprony vármegyei confoederált nemesség, a szegénséggel együtt.

Datum Bű, ex generali congregatione, die 2. Aprilis, 1708.

84.

Portális szekerek kirelése.

Anno 1708. die 5. Aprilis. Az Dunán innend való nemes vármegyékben quártélozó tekéntetes regementek számára jövendő campírozásra obveniálandó portális szekereknek repartitiója ekképpen következik:

1mo. Nemes Soprony vármegyének lévén in dimidietate 191 portája, esik portális szekér az nemes vármegyére a szerint 126; mely szekereket is a tekéntetes nemes commissariatusság ugyanazon nemes vármegyében quártélozó hadak számára, Kegyelmes Urunk ő Fölsége és az confoederált magyarországi statusok Regulamentumja szerint, ekképpen repartiált:

Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Bezerédi Imre, úgy mint brigadéros, stabjának szekeret ...	N°	5
Ugyan ő kegyelme ezerére	N°	30
Mellette lévő voluntérjeinek	N°	8
Tekéntetes és Nagyságos Andrássi István Generális-Föstrázsamester uram ő Nagysága számára	N°	10
Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Török István uram stabjára és ezerére	N°	33
Tekéntetes Nemes Commissariátusság számára szekeret	N°	40
Tészen		126.

$2^{do.}$ Nemes Vass vármegyének 370 portája lévén, obveniál portális szekér 236: ugyanazon nemes vármegyében quártélozó nemes regementek számára így repartiáltatott:

Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Somogyi Ádám colonellus uram stabjára ... ... N° 3
Ezerére ... ... N° 30
Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kis Gergely colonellus uram stabjára ... ... N° 3
Ezerére ... ... N° 24
Nemzetes Vitézlő Benkő Ferencz gyalog ezeredes-kapitány uram stabjára ... ... N° 3
Ezerére ... ... N° 20
Méltóságos Generális-Marschall laibgvardiájának ... ... N° 6
Tekéntetes nemes commissariatusság számára ... ... N° 147
Tészen ... ... 236.

$3^{tio.}$ Nemes Szala vármegyének $142\frac{1}{2}$ portája lévén, obveniál portális szekér 94; mely ekképpen repartiáltatott:

Méltóságos Főgenerális-Marschallus Gróff Eszterházy Antal uram ő Excellentiájának generálstabjára ... ... N° 38
Nemes dragonyos-regimentre stábbal együtt N° 33
Nemzetes és Vitézlő Balogh Ferencz gyalog colonellus uram ezerére, stabjára ... ... N° 23
Tészen ... ... 94.

$4^{to.}$ Nemes Somogy vármegyének 118 portája lévén, obveniál portális szekér 78: ugyanazon nemes vármegyében quártélozó hadak számára így repartiáltatott:

Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Béri Balogh Ádám brigadéros uram stabjára ... ... N° 4
Ezerére ... ... N° 30
Ugyan ő kegyelme mellett levő voluntéroknak N° 3
Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Domonkos Ferencz gyalog brigadéros uram stabjára ... ... N° 3
Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi László colonellus uram stabjára és ezerére ... ... N° 33
Mellette lévő voluntéroknak ... ... N° 2
Nemes dragonyos-ezernek stabjára ... ... N° 3
Tészen ... ... 78.

5$^{to.}$ Nemes Veszprém vármegyének 96 portája lévén, obveniál portális szekér 64; mely így repartiáltatott:

Méltóságos Generális-Marschalli Locumtenens Gróff Eszterház Dániel uram ő Nagysága stabjára	N°	16
Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Fodor László uram erezére, stabjával együtt	N°	23
Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Domonkos Ferencz uram hat compániájára	N°	12
Négy compániának, a mely Simontornyán és foki, hidvégi passusokon vagyon, nemes Tolna vármegye assignáltatik.		
Tekéntetes Nemes commissariátusságnak maradott szekér	N°	13
Tészen		64.

6$^{to.}$ Nemes Fehér vármegyének 50 portája lévén, obveniál szekér 33; mely fizetéseket *(így!)* Nemzetes és Vitézlő Szekeress István uram ezerére repartiált a nemes commissariátusság.

7$^{mo.}$ Nemes Győr, Komárom, Esztergam vármegyéknek 104 portája lévén, obveniál szekér ...	N°	69
Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uram stabjára	N°	4
Ezerére	N°	30
Méltóságos Generális Bottyán János uram ő Nagysága ezerére, stabjával együtt	N°	33
Nemes commissariátusság számára maradott	N°	2
Tészen		69.

Nemes commissariátusságnak szekér	N°	192
Az egész vármegyékből proveniálandó portális szekér tészen	N°	667.

Horváth Zsigmond m. k.

85.

Löportörés Vár-Palotán.

Az palotai salétromfőzés lészen benn az várban, az kádok lesznek az előbbeni kerítésben, vár előtt. Minden héten háromszor fog az mester főzni; minden főzéshez kívántatik 15 akó lúg, az három főzísbül lészen ordinarie 75 funt destillált, tiszta salétrom. Az salétromfőzőnek rendel-

tetett minden mázsa tiszta salétromtul 6 frt. és intertentiójára magának, feleségének és legényének 5 portió hús, 5 portió kenyér és ahoz tartozandó só.

Az puskaportörő ház lészen az vár oldalában, paleszátán belül: az puskaportörő mester mindennap 25 funt puskaport törhet, és így minden héten lészen 1½ mázsa puskapor. Az puskaportörő mesternek minden mázsa puskaportul rendeltetett 5 frt., magának és két inassának kenyérbül és húsból 4 portió, conventió szerént: azon kívül, ha az salétromot főző és puskaportörő mesterek magokat jól viselik, pro discretione fejér liszt és szalonna adatik nékiek. Az puskaporhoz tartozandó requisitumok Sümegen vannak, azokat szükséges quocitius Palotára, Tormásy Ferencz puskaportörő mesterrel együtt leküldeni.

86.

Order Scholcz Antal sümegvári hadszertárnokra.

Egregio Antonio Scholcz czaikgvarterio artolleriae Sümegiensis praesentibus intimatur. Quatenus ab hodierna die incipiendo, vigore hujus ordinis mei instructionalis, cunctas claves ad dictam artolleriam seu domum armamentariam spectantes, ad suas manus rite relegandas, apud se conservabit, hac tamen expressata conditione, ut idem domus armamentariae mundiciem et omnem curam diligenter habere studebit.

Secundo. Ad turres seu domus, in quibus pulveres pÿrÿ conservari solent, duas seras curare fieri intendit diversas, quarum clavim unam apud se servabit, alteram vero commendanti moderno assignabit.

Tertio. Inventaria, perceptiones et erogationes semper dicto domino commendanti repraesentare tenebitur, de quibus ut eo exactius suo tempore rationes suas conficere valeat, semet ipsum quietari curabit, super quo promentionatus dominus quoque commendans ordines meos habiturus esset.

Quarto. In omnibus occurrendis defectibus quarumque rerum, functionem ipsius concernentium, confestim habebit recursum ad saepe nominatum commendantem, qui aeque omnes intervenientes defectus, vi officii sui remederi tenebitur.

Quinto. Universi et singuli pixidarÿ hujates a praenominato czaik-gvarterio habebunt suas dependentias, qui

in casibus minoris delicti, habebit authoritatem eos libere puniendi, in actibus vero majoris ausi, uti criminales existerent, semper domino commendanti praeinsinuabit, a quo et praenominatus czaik-gvarterius in omnibus suam dependentiam habebit.

Sexto. Sciat idem czaik-gvarterius in rationem suae subsistentiae dietim sibi unam pintam vini ordinasse, curabit praeterea, ut personae quo plurimae multiplicentur in artolleria, qui et bene instrui debebunt.

Caetera vero, quae huic ordini pro hic et nunc apponi nequeunt, committuntur ea omnia saepetitulati czaik-gvarterii demonstrandae dexteritati. Dabantur Sümeg, die 6. mensis Aprilis 1708.

Generalis-Campi-Marschallus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

87.

Order Domonkos Ferencz brigadérosra.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Domonkos Ferencz brigadéros és gyalog-főcolonellus s sümegi commendáns uramnak ő kegyelmének praesentibus intimáltatik, hogy mivel ő kegyelmének Fölséges Vezérlő Fejedelem, kegyelmes urunk fejedelmi indultumából és Méltóságos Magyarországi Locumtenens s Főgenerális uram ő Excellentiája kegyes dispositiójából az sümegi commendánsság concredáltatott: szükségesnek itéltem lenni, hogy én is említett commendáns uramnak ezen rövid instructiómat adjam pro sui directione.

Primo. Köteleztetik ő kegyelme tisztje s hivatalja szerint az várnak s abban lévő munitióknak, nemkölömben az praesidiariusoknak szorgalmatos gondjokat viselni, és az várat annak rendi szerint szüntelen tisztán tartatni, de legfőképen az munitióknak defectusit in tempore reparáltatni, kiknek gondjok viselése Scholz Antal névő czajk-gvarternek conferáltatott, úgy, hogy mindenmémő fogyatkozásokat tartozzon megírt commendáns uramnak pro remedio repraesentálni; kinek is hasonlóképpen minémő instructióimat adtam, — ez annectált acclusábul megláthatni.

Secundo. Az toronyra avagy házra, melyben a puskapor conserváltatik, említett commendáns uram két lakatot csináltasson, külömb-külömbfélét, melyeknek kulcsai egyik

commendáns urammál, másik az czajk-gvarternél maradjon, úgy, hogy az egyike, másika nélköl be ne mehessen a toronyban.

Tertio. Incumbálni fog commendáns urammak, hogy az várban lévő praesidiariusoknak legkisebb fogyatkozások se légyen, legfőképpen fa, hús, víz, kenyér dolgábul, melyek iránt mindenkor in antecessum illik provisiót tenni.

Quarto. Az várnak fortificatiója singulariter recommendáltatik sokszor megírt commendáns urammak; valahol in sui defensum alkalmatossabb helyt itél fortélyjára nézve, mentőlelőbb reparáltatni ne terhelytessék.

Quinto. A várban lévő rabokra is szorgalmatos gondot viseltetni igyekezzen említett brigadéros uram, hogy valamely fortélylyal az várnak következhető kára ne okoztasson.

Sexto. Minden igyekezetivel curálni kell colonellus urammak, hogy az várbéli magazinális ház annona és só provisióbul meg ne fogyatkozzon; melyben ha nem succurrálhatna annyiszor megnevezett commendáns uram: tali in casu mindenkor recurráljon az tekéntetes commissariátusságboz és onnét úgy az méltóságos generálissághoz, hogy in tempore tétethessen szükséges dispositiókat. — Nemkülömben

Septimo. Ha az munitiónak defectusit nem corrigáltathatná commendáns uram: tehát akkor is az följebb megírt méltóságos generálissághoz regressusa legyen, s ottan remedeáltatnak mindennémű fogyatkozások.

Octavo. Ha reménségönkön kívől az ellenség az várat megszállaná és obsidiálni kezdené: tehát sokszor említett commendáns uram az bennlévő praesidiariusokkal egyött, valamint becsületit és hazájához való kötelességének fönnmaradását szereti, egy csöpp vére kifolyásáig tartozik az várat megtartani; s hogy occasione obsidionis praesidii az bennlévő vitézlő rendnek szíve meg ne csökkönjön: illendő lészen néki conniveálni, legfőképpen ital és pénz dolgából, mellyek végett egyébaránt ollyankor az méltóságos generálisság succurrálni fog.

Nono. A várban lévő munitiót, specialis commendérozó generális intimatiója nélköl senki commissiójára ne distraháltassa commendáns uram.

Decimo. Az itt lévő salétromos háznak szorgalmatos gondja-viselése singulariter recommendáltatik említett commendáns urammak, hogy abban éjjel-nappal szüntelen munkálkodtasson. Az csobánczi praesidiariusok hasonlóképpen lévén filialissa az sümegi praesidiumnak, inspectiója alá adattatnak, hogy azoknak in casibus alicujus interventiae

sokszor megnevezett commendáns uram succurrálni ne sajnálja. Nemkülömben Csobáncz alatt is lévén valamely puskaportörő ház vagyis hely, kiben hogy szüntelen míveltessen commendáns uram, specialiter intimáltatik, s hogy annyival is hasznossabban munkálkodjanak benne, maga meghitt emberit oda expediálni ne defficultálja. Legjobban lészen, ha maga is commendáns uram arra fordul néha. Az elkészült puskaport mindenkor felvitesse a várban.

Undecimo. Minthogy ennekelőtte is az ittvaló korcsmáknak árultatások az commendánsok authoritásokban állott, — azért azoknak inspectiója concredáltatik mostani commendáns urannak, úgy, hogy az dominus terrestris vagy arendátor pinczéjén kívől, senkinek ne légyen szabad bort árultatni. Ha peniglen valaki nyilván vagy alattomban borkorcsmát folytatni attentálna: reá köldvén az olyanra említett commendáns uram hajdúit, vonyassa ki borait és vitesse föl a várban sine ullo discrimine personarum.

Duodecimo. Az vár kapuinak kulcsai, more solito, commendáns uram kezénél álljanak, úgy mindazonáltal, hogy az kapuknak fölnyitásokra és bézárásokra szorgalmatossan vigyáztasson, hogy annak ideiben fölnyittattassanak és bézárattassanak. Observálni köll azt is, hogy a midőn a generálisság az városon lészen, az kapuk bézáratásokkal egy kevéssé tartózkodni kívántatik, azokhoz való kulcsokat itt valamelly bizonyos tisztnél tartassa: mert interveniálnak gyakran siető állapotok, kik késedelmet nem szenvedhetnek, hanem éczaka is expediáltotnak. Ahoz képest is szükséges lészen commendáns urannak az fölső várkapunál egy levélföllhuzó s lebocsátó ládácskát egy kötélre csináltatni, a mint kulcsos várokban is practicáltatik, hogy a midőn valamely felől levelek érkeznek: azokat azonnal zsinóron bévihessék, és ismét az innét expediálandó siető leveleket kivihessék. Caeterum, ezen instructióm seriessén kívől valamit hazánk szolgálatjára hasznosnak itél sokszor említett commendáns uram, mindazokat kérdés kívől elkövetni és végbenvinni ne terhelytessék; kire hogy Isten szerencséssen ő kegyelmét segélyje, — szivem szerint kívánom. — Datum Sümeg, die septima Aprilis, anno 1708.

Generális-Mezei-Marschall
Eszterházy Antal m. k.

88.

Engedély a székes-fejérváriaknak, szölleik megmunkálására.

Comes, etc. praemissis praemittendis. Megengedtetett Fejérvárban a mostani fegyverkezés alkalmatosságával benszorult lakosoknak szőlleik munkáltotása és azokban termő gyümölcsnek az ő ideiben a fehércseléd által szabados bevitele, úgy hasonlóképpen a következő szüretjek, oly formán, hogy a megírt szőllők munkálódása ideje alatt tizenkét belső gazda fegyver nélkől ide-ki lehessen continue szőlleiknél, nem lévén szabad akárhova járniok tovább. A szüretkor penig mindenik gazda maga fegyver nélkől kimenvén, maga alkalmatosságán maga termését leszedhesse s bébordhassa. Intimáltatik annakokáért Fölséges Vezérlő Fejedelem, kegyelmes Urunk minden rendbéli hadi és más tiszteinek, commendóm alatt lévőknek, kiváltképpen penig fehérvári bloquádára vigyázó tiszteknek és hadaknak főgenerálisi authoritásombul serio parancsolom, hogy jelentett lakosokat a praemittált mód szerint folytató szőllőmunkáikban impediálni ne merészeljék, sőt afféle excessívusok ellen, a kik praesentibus a tisztek közől requiráltotni fognak, nékik omni modo assistálni obligáltatnak: másként a kik ezen protectióm ellen vétőknek comperiáltotnak, kemény böntetésemet el nem keröllik. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Datum ex castro Devecser, die octava mensis Aprilis, anno 1708.

Eszterházy Antal m. k.

89.

Tekéntetes nemes Dunán innensö föld vármegyéinek szőllő levelek páriája következik.

Jóllehet száma nélköl sokszor requiráltam a Tekéntes Nemes Vármegyét, hogy az sümegi gyűlés alkalmatosságával reája limitált impositákat mentőlhamarébb kiszedetvén, administráltatta volna: de mindekkoráig annyiszor lett intimátiómnak kevés gyümölesét kelletett nagy szívem fájalmával experiálnom, legfőképpen abban, hogy póstamester uraimék közönségessen lamentatiójokkal repraesentálják fize-

tetlenségeket, holott már ajánlása szerint Tekéntetes Nemes Vármegyék*(-nek)* az husvéti terminus Isten segedelme által elközelgetett s el is múlt: kiknek fogyatkózások miatt az Nemes Ország szolgálatjában hátramaradás esvén, nem kevés kára következhetik a Nemes Hazánknak; kiknek effectuatióját továbh is recommendálom a Tekéntetes Nemes Vármegyének. Azomban minthogy Isten segedelme által az campírozásnak ideje naponként érkezik: kérem a Tekéntetes Nemes Vármegyét, hogy az hátramaradott impositákot, portális szekereket, úgyszintén zsoldos katonaságot avagy portális hajdúságot, ha kik még in restantiis volnának, mentőlhamarébb administráltatni ne terhelytessék; másként, mindezekben valamely fogyatkozást tapasztalván, ha akaratom ellen, tisztem s hivatalomhoz képest izetlen mediumokra tanálok fakadnom, nem nékem, hanem maga gondatlanságának tulajdonítsa, ezt hozván magával az Nemes Ország közönséges szolgálatja. A póstáknak directiójokat is recommendálom a Nemes Vármegyének: ne terhelytessék ezt jobb móddal mentőlhamarébb statuálni, és olyan dispositiókat rendölni maga gremiumában, hogy a mely helységekben póstamesterek lovak dolgábul szükölködtenek, tehát a helységek bírái és lakosi minden alkalmatosságra mindenkor kocsikat, lovakat készen tartani tartozzanak.

E mellett kívántam ezt is értésekre adnom a Tekéntes Nemes Vármegyének, hogy mivel Isten kegyelmességéből az campírozásnak óránként elérkezésével az hadaknak szükségesképen mezőben kell szállani, — azért vagyon intimatiójokban hadi tiszt uraiméknak, hogy a tempore ingressus quarterii, minekelőtte helyekből kimozduljanak, a Tekéntetes Nemes Vármegyével finalis computust ineáljanak, hogy tempore campirizationis az iránt sem egy, se más részről ne molestáltassam. — Nemkölömben ment intimatiójok említett hadi tiszt uraiméknak, hogy senki in privatis et publicis suis negotiis a pósta leveleket avagy curírokat expediálni ne merészelje s póstamester uraimékat angariálni, hanem nékik járandó füzetéseket tartozzanak megadni. Datum Sümeg, die 10. Aprilis, anno 1708.

Earundem praetitulatarum Dominationum Vestrarum

servus et amicus servire paratus

Comes Antonius Eszterházy m. p.

90.

Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros és többi brigadéros és loras főcolonellus uramnak szólló levelek páriája.

Tekéntetes, etc. (praemissis praemittendis) intimáltatik. Lévén már praxisban és szokás szerint bévett ususban még az idegen országbéli monarcháknál, úgy nálunk is, hogy mindenkor ad initium veris az ezerek, mindennémű készületekkel, az hadi operatióknak inchoálására mezőben való szállíttatásokrul praemoneáltassanak. Akarván azért én is ezen methodust commandóm alatt lévő fő és alacsony renden való hadi tiszt uraimék által debito modo observáltotnom: kívántam kegyelmednek és per consequens kegyelmed regementjének is praesentibus intimálnom, maga brigádája alatt lévő hadakat minden nap s minden órán oly készülettel készen tartani ne terhelytessék, hogy az midőn ez iránt emanálandó második orderemet veszi, minden szempillantásban s mindennémű készülettel megindulhasson, a hová fog intimáltotni. E mellett póstamester uraimék lamentabiliter repraesentált quaerelájokbul sajnálva kelletik értenem, hogy némely óberster uraimék mind in publicis s mind in privatis suis negotiis szokták levelek elköldésével őket angariálni: az ki minthogy az monarchiákban is sohol nem practicáltatik: azért itt is tilalmasnak értse említett brigadéros uram, hanem ki-ki tartozik az póstáknak járó fizetéseket praestálni. Azomban, hogy tempore campirizationis az nemes vármegyéktől ne molestáltossam, azt is kívántam sokszor említett brigadéros uramnak intinuálnom, hogy a regimenteknek quártélyokbul kimozdulások előtt ő kegyelme az nemes vármegyékkel finalis computust ineálni el ne múlassa. Dabantur Sümegini, die 10. Aprilis anno 1708.

Generális-Mezei-Marschall
Eszterházy Antal m. k.

91.

Tekéntetes Nemes Commissariátusságnak szólló levele páriája.

Minthogy Isten segítő kegyelme által campírozásnak ideje naponként közelgetvén, adtam intimatiómat az Tekéntetes Nemes Vármegyéknek, hogy az sümegi gyűlésnek alkal-

matosságával reájok limitált impositáknak administratióját, nemkölömben az repartiált portális szekereknek, úgy az még restáló zsoldos katonaságnak avagy portális hajdúságnak teljes effectuatióját admaturálni ne difficultálja. Ahoz (képest) kívántam a Tekéntetes Nemes Commissariátusságot illendőképpen requirálnom: ne terhelytessék maga részéről a praemissákot az megírt Tekéntetes Nemes Vármegyéknél hathatóssan adurgeálni, hogy azok ante terminum campirizationis effectíve consummáltassanak. E mellett hogy kenyér, só, hús és egyébb kévántató provisió dolgábul meg ne fogyatkozzon az vitézlő rend: ne terhelytessék a Tekéntetes Administratio ex sibi incumbenti officio olyan dispositiókat tenni, melyek által a kívántató kenyér, só, hús és egyebek in tempore procuráltossanak: legfőképen hús iránt tessék olyan rendölést tétetni, hogy az lábon administráltossék az hadak számára elegendőképen. Melyeknek effectuatiójokat a midőn iterato recommendálnám a Tekéntetes Nemes Commissáriatusságnak, kívánom, ezen levelem tanálja kévánatos fris jó egészségben; maradván

A Tekéntetes Nemes Commissariátusságnak

Datum Sümeg,
die 10. Aprilis 1708.

szolgáló igaz jóakarója
Eszterházy Antal m. k.

92.

Gyalog és lovas brigadíros és colonellus uraiméknak szólló ordereiknek páriája.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Béri Balogh Adám brigadéros és lovas főcolonellus uramnak per paesentes intimáltatik. — Minthogy az jövendő campániához kívántató szekereknek s requisítumoknak praestálása iránt való repartiálásában nem lévén informatióm, Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond director uramat hozzám hivattam; ím e Regulamentum szerint való szekereknek melyik vármegyétől mennyi obveniáló számát kívántam pro sui directione transmittálnom;*) melyhez képest megírt colonellus vagy brigadéros uram ő kegyelme annak praestálásában, mentőlhamarébb való elkészíttetésiben úgy szorgalmatoskodjék, — hogy annak ideivel, a midőn a praemittált

*) L. följebb, 84. sz. a. közölve.

orderemben is inseráltatott második intimatiómat veszi, legkissebb retardatiója s hátramaradása az táborban való szállásban ne következzék. Azomban valaki többet az repartiált palétán kívől a szegénységtől extorqueálni fogja: abban bizonyos lehet, azon szekereknek vagy marháknak dupla árát meg fogja adni, s ex superabundanti érdemlett árestomát is tapasztalhatóképpen magán fogja tapasztalni; kiben különbet sem cselekedvén. Devecser, 12. Aprilis 1708.

Generális-Mezei-Marschall
Eszterházy Antal m. k.

93.

Engedély a győri lakosoknak, szőlleik stb. megmívelésére.

Praemissis praemittendis; quibus interest, aut interesse poterit, notum faciemus.

Az mostani fegyverkezés alkalmatosságával Győrben és Győri-Újvárosban s Szigetben szorúlt lakosok nálam és a Dunán innét lévő Tekéntetes Nemes Oeconomialis Administrationál szőlleik munkája engedelme végett tett instantiájokra nézve, hadaink szükségekre kívántató bizonyos kedveskedésekért megengedtetett ő kegyelmeknek, hogy ezelőtt elmúlt esztendőkben observált praxis szerint ki-ki az itt-kinn lévő akármely promontoriomon találtatható szőlleit szabadon, mindenmódon míveltethesse és munkáltothassa az jövő Szent-Mihály napig, és az idő alatt akármi névvel nevezendő termő gyömölesét cselédi által minden tartóztatás nélköl béhordathassa. Úgyszintén, de praesenti a minémő szarvas-, tehén-, borjú-csordabéli és sörtés-marháik, kecskéik, juhaik az említett akármely statusbéli lakosoknak találtotnak: azok is, ugyan Szent-Mihály napig szabadossan (minden más pusztákat, határokat excipiálván), juxta territorium praesidii váltothassanak, hozzá értvén a fákot is, szántást, vetést, szénatakarást az város határában és faluban tehessenek. Mely praemittált engedelem hogy gátlás és háborgatás nélkől continuáltothassék, — nagyobb securitásokra nézve ő kegyelmeknek adtam ezen patentalis protectiómat, intimálván Fölséges Fejedelem és a Confoederált Magyar Haza akármely rendbéli hadi tisztеinek s híveinek mind közönségessen s mind személy szerint, commendóm alatt valóknak penig, kivált azon Győr előtt vigyázásra rendelt tiszteknek

és hadaknak serio parancsolom, hogy a megírt győri lakosok szőllőmunkáik és a mészárosok rétén való 30 vágó pascuatiókat, szántásokat, szabados gyümölcs-bétakarásokat, a praemittált mód szerint, a jelentett terminusig gátlás nélkől megengedjék, valami ok és kigondolható praetextus alatt tilalmozni s károsítani ne merészeljék ő kegyelmeket, sőt afféle excessívusok ellen praesentibus a kik tisztek közől requiráltotnak, assistálni az nevezett lakosoknak a följebbírt conditiók manutentiójában kemény böntetés alatt obligáltotnak. Datum .....*)

Generális-Mezei-Marschallus
Eszterházy Antal m. k.

94.

Paria literarum Spectabili ac Magnifico Domino Baroni Francisco Klobositzki, Inclytae Administrationis Oeconomicalis Praesidi sonantium.

Salutem, servitiorum, etc. Praemissis praemittendis.

Az Dunán általjövetelem alkalmatosságával Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramtul adatott instructiómnak punctumi között: inter reliqua az Dunán innét való Tekéntetes Nemes Oeconomicalis Administratiónak megtekéntése lévén committálva, kívántam magamot kiadott instructiómnak tenorához kötelességem szerint mindenmódon conformálnom; kit is a midőn investigáltam, szemlélve szemlélém az sok károkat, mellyeket nem egyebek, hanem csak egyedől az assessor uraiméknak nemlétek okoztanak; kikről egyébaránt ezen levelem megadó Nemzetes Vitézlő Hegyi György uram ore tenus tehet relatiót, a kit a tul lévő Tekéntetes Nemes Oeconomicale Consilium pro registratore hujus administrationis nem terheltett vala resolválni, és nékem, hogy azon functiójában accomodáltossék, specialiter recommendálni. És jóllehet az elmúlt ónodi gyűlésnek alkalmatosságával Fölséges Vezérlő Fejedelem, kegyelmes Urunk indultumából és az Nemes Ország consensussából Nemzetes Vitézlő Kovács János és Ori Mihál uraimék ordináltottanak vala pro assessoribus ezen földön lévő Oeconomicalis Administratióra: mindazonáltal, minthogy az ő

*) A dátum hiányzik. (Ugyanezt az intézkedését Bottyánnak föntebb hibáztatta.)

kegyelmek absentiájok miatt is causáltottanak az megszámlálhatatlan defectusok, másképen nem lehetvén ezen resaltiálhatatlan károknak obviálnom. — csak fönntitulált Fölséges Urunk ratificatiójáig is kívántam Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Jóseph és Bogyai György uraimékat pro assessoribus constituálnom, vagy csak azon okbul is, hogy föllebbnevezett Kovács János uram ő kegyelme általjövetelével az nagyobb következhető confusiónak eltávoztatásának, (lévén azonkívől is Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond director uramnak in obligationem officii commissariatus elegendő distractiója,) mind a két részről elegendőképen egyedől nem sufficiálhatott: kiről már praevie mind Fölséges Urunkat s mind Fő-Generális Urunkat alázatossan informáltam. Hogy annakokáért én is ne láttasam instructiómnak eleget nem tennem: akartam kegyelmednek is ezen dispositiómat értésére adnom, és specialiter recommendálnom: ezen két substituált subjectumokat (a ki mind az kettő igaz, szerető hazafiú, qualificatus személyek lévén, ezen functiónak végbenvitelére alkalmatossak) Fölséges Urunknál ne terhelytessék hathatós recommendatiója által ő kegyelmeket manuteneáltatni és confirmatiójokat, együtt a Tekéntetes Nemes Oeconomicum Consiliummal laborálván, obtineálni. Én ugyan azok confirmatiójával nem kívánok magam authoritásomnak dilectióját ebben magamnak vendicálnom: de tekéntvén, ezek defectussával ezen darab földnek majd-majd utolsó romlásra jutand irrecompensabilis siralmas sorsa, mely hogy in tempore antevertáltossék, remediátióját iterato recommendálom kegyelmednek, hogy annyival is az jó oeconomia ezek hasznos, serény dexteritássa által gyümölcsössebben s tapasztalhatóbb javunkra czélozó haszonnal minden részeiben continuáltossék. Azonban a minémő, grófi Szent-Iványi Lászlónak eddig a Tekéntetes Oeconomicum keze alatt lévő s constáló részemről azon kegyelmed előtt nála haereáló adósságért számomra assignált szőllő végett informáltatom Szőke Mihály secretáriusom által, hogy kész volna kegyelmetek azon capitálisom interessét készpénzül fizetni és az szőllőt az Tekéntetes Oeconomicum, úgy mint eddig, manuteneálni: mely jövendőbéli fructussábul jóllehet jó munkáltatásom által in duplo reménlhetném hasznomat, mint pénzől az interes tenne magában, — mindazonáltal kegyelmed úri tekéntetire s affectiójára nézve kívánván kedveskednem ebben is: a szőllőt mindaddig, még az interest készpénzől, fogyatkozás nélköl a Tekéntetes Oeconomicum Consilium megfizeti annuatim, azon szőllő usussát és possessióját vigore praesentium cedá-

lom, kérvén kötelessen kegyelmedet, ha tetszik az szőllőt megtartani: említett Hegyi uramnak capitális-adósságom interessét kezéhez adatni ne terheltessék; másként nagy kárommal következnék, hogy se interesem, se a szőllő kezemhez vétele nem találna lenni; melynek valamelyikében hogy eddig is sok kárommal várakoztató contentatióm ne consoláljon, nálom tapasztalt kegyelmed szép jóakaratja okozni nem kívánja. Ezzel maradván

Praetitulatarum Dominationum Vestrarum

Szent-Miklós, 16. Aprilis 1708.

servus et amicus paratissimus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

95.

A hadak számára érkezett posztók assignatiói.

Colonellus *Fodor László* urammal 23. Aprilis a cassával s mundérunggal Dunán általjött Nemzetes Vitézlő Commissárius Úrnak küldött assignatiók sepcificatiója.

Első, úgymint Szily uram compániájában lévő hat személyre való kék posztó	N°	6
Gregáriusokra vörös posztó	N°	81
Haraszty compániájára kék	N°	5
Gregáriusokra vörös	N°	86
Bak compániájára kék	N°	—
Gregáriusokra vörös	N°	40
Tőtésy compániájára kék	N°	5
Gregáriusoknak vörös	N°	58
Summa kék posztó		16
Summa vörös posztó		265
Abát véget	N°	94

Kék posztót tizenhat személyre számlálván, egy-egy személyre két-két réfet	N°	32
Vörös posztót kétszázhatvanöt személyre, egyre számlálván két-két réfet, facit		530.
Csináltatásokra, bélléseik, zsinórjaik s gombjaik mögszerzésére készpénzt	fl.	200.

Devecser, 29. Aprilis 1708.

96.

A tiszti posztók további szétosztása.

Dunán innénd levő egész regimentekre obveniáló posztóbéli fizetések eképpen következik:

Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő *Bezerédi Imre* brigadéros uram ezerének obveniált selyemposztó réff:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
12	Főhadnagynak	»	N°	24
12	Vice-hadnagynak	»	N°	24
12	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	24

Selyemposztó, réff ... N° 60
Fajlandis, réff ... ... N° 24.

Tekéntetes Nemzetetes és Vitézlő *Kisfaludy György* uram ezerére obveniál selyemposztó réff:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
9	Főhadnagynak	»	N°	18
9	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	18
9	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	18

Selyemposztó, réff ... N° 30
Fajlandis, réff ... ... N° 36.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő *Balogh Ádám* uram ezerére obveniál:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
10	Főhadnagynak	»	N°	20
10	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	20
10	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	20

Selyemposztó, réff ... N° 32
Fajlandis, réff ... ... N° 40.

Nemzetes Vitézlő *Kisfaludy László* uram ezerére obveniál:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
10	Főhadnagynak	»	N°	20
10	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	20
10	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	20
	Selyemposztó, réff ...		N°	32
	Fajlandis, réff		N°	40.

Nemzetes Vitézlő *Török István* uram ezerére obveniál:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
10	Főhadnagynak	»	N°	20
10	Vice-hadnagynak	»	N°	20
10	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	20
	Selyemposztó, réff ...		N°	52
	Fajlandis, réff		N°	20.

Nemzetes Vitézlő *Somogyi Ádám* uram ezerére obveniált selyemposztó, réff:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
10	Főhadnagynak	»	N°	20
10	Vice-hadnagynak	»	N°	20
10	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	20
	Selyemposztó, réff ...		N°	52
	Fajlandis, réff		N°	20.

Dragonyos-regimentre *) obveniál selyemposztó:

	Óberst-Lajdinantnak	Réff	N°	4
	Oberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
10	Főhadnagynak	»	N°	20
10	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	20
10	Zászlótartónak, réff fajlandis	»	N°	20
	Selyemposztó, réff ...		N°	27
	Fajlandis réff		N°	40.

*) Magáé E. Antalé, Palásthy Ferencz alezredes vezénylete alatt.

Szekeres István uram ezerére obveniál selyemposztó:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
8	Főhadnagynak	»	N°	16
8	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	16
8	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	16
	Selyemposztó, réff ...		N°	28
	Fajlandis, réff		N°	32.

Kiss Gergely uram ezerére obveniál selyemposztó réff:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
9	Főhadnagynak	»	N°	18
9	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	18
9	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	18
	Selyemposztó, réff ...		N°	30
	Fajlandis, réff		N°	36.

Domokos Ferencz uram ezerére obveniál selyemposztó, réff:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
8	Főhadnagynak	»	N°	16
8	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	16
8	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	16
	Selyemposztó, réff ...		N°	28
	Fajlandis, réff		N°	32.

Balogh Ferencz ezerére obveniál selyemposztó, réff:

	Óbersternek	Réff	N°	5
	Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
	Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
8	Főhadnagynak	»	N°	16
8	Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	16
8	Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	16
	Selyemposztó, réff ...		N°	28
	Fajlandis, réff		N°	32.

Benkő Ferencz uram ezerére obveniál selyemposztó, réff:

Óbersternek	Réff	N°	5
Óberst-Lajdinantnak	»	N°	4
Óberst-Vocht-Majsternek	»	N°	3
8 Főhadnagynak	»	N°	16
8 Vice-hadnagynak, fajlandis ...	»	N°	16
8 Zászlótartónak, fajlandis	»	N°	16
Selyemposztó, réff ...		N°	28
Fajlandis, réff		N°	32.

97.

Assignatió Bezerédy ezerére.

Az Dunán innenső nemes lovas és gyalog egész regementeknek prima planájára obveniált posztójok az alább megírt esztendőre ezen assignatió tenorja szerint ekképen következik:

Nemzetes Vitézlő Diskai Ferencz substitutus vestiturae commissarius uram, adja ki kegyelmed erga praesentem assignationem Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Bezerédi Imre brigadíros és lovas-főcolonellus uram prima planájára obveniáló posztót ez alább megírt mód szerint, mely is illetínképpen következik:

Magának Óberster uramnak selyemposztó réfét, numero 5

Óberst-Lajdinant uramnak selyemposztó réfét, numero 4

Óberst-Vocht-Majster uramnak selyemposztó réfét, numero 3

12 Főhadnagynak selyemposztó réfét, numero ... 24

12 Vice-hadnagynak fajlandis posztó réfét, numero 24

12 Zászlótartónak fajlandis posztó réfét, numero 24

In universum computando selyemposztó réfeket, numero 60, és fajlandist 24, melyekről solito modo quietáltotván magát.*)

Generális-Mezei-Marschall
Eszterházy Antal m. k.

---

*) A számításban hiba van, a mennyiben az egyenkénti kimutatásban az óberster, az óberst-lajdinant, az óberst-vochtmajster s a 12 főhadnagy számára van selyemposztó, összesen 36 rőf, rendelve, — a vice-hadnagyok- és zászlótartóknak pedig fajlandis, összesen 48 rőf. Tehát vagy a vice-hadnagyok is selyemposztót kaptak, s akkor kijő a 60 rőf, és az egyenkénti kimutatás a hibás, vagy az összeszámítás, de valószinűbb, hogy ez utóbbi.

98.

A szent-mártoni convent, Eszterházyhoz.

Méltóságos Főgenerális,

Nékünk kegyelmes nagy jó urunk, Patronusunk!

Szent-mártoni szent convent minket Excellentiádhoz követségben per expressum úgy küldött, — hogy Excellentiáddal ore tenus szólván, dolgait az szent conventnek alázatossan detegáljuk. Azért instálunk elsőben is alázatossan azon, hogy ezt megengedni méltóztassék, tanquam verus pater patriae et ecclesiae Dei praeprimis ac religiosorum fautor clementissimus. Mindazonáltal pro acceleratione negotiorum kíntelenítettünk csak obiter is memorialisban proponálandó dolgainkat Excellentiádnak alázatossan béadnunk.

Elsöben is, emlékeztetjök Excellentiádat Fölséges Vezérlő Fejedelem, kegyelmes urunk kegyelmes protectionalisa mellett kiadott banderialis protectiójára, melyet sümegi concursus alkalmatosságával Somogy vármegyéből obveniálandó minden dézsmáinknak minden háborgatás nélköl való kiszedésére hasonlóképen kegyelmesen kiadni méltóztatott; melyeket is némelyek, signanter penig Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz, Grajner Antal és Csala János infringáltak sokképpen, mivel nemhogy odaalá lévő embereitől az szent conventnek az dézsmabéli gabonát és abrakot kérnék ki és de et super legaliter quietálnák, az mint Excellentiád parancsolatja is azt tartja, — hanem sok helyekről méretlenül is elvitték, quietantiát se adtak, ott lévő páter tiszttartónkat rút szóval illették, fenyegették, és per absolutum is az tizedléstől eltiltották, az mint említett Nemzetes Vitézlő Grajner Antal főstrázsamester nálunk lévő leveléből kitetszik. Az mi több, nem applicálják az ország szolgálatjára, hanem magok privatumára, és nem az ország szükségére, hanem ide s tova ajándékozzák. Recenter penig akarván száztizenöt akó dézsmabéli bort elvitetni: Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz uram, — nem tudatik ki authoritássábul, — arra rendöltetett szekereinket nagy kárunkra s böcstelenségönkre Simontornyára hajtatta, és azután a mi dézsmaboraink voltak, mind elvitték, ki is többre ment, az száztizenöt akón kívől, kétszázötven akónál. Ezeket is jobban privatumra, hogysem az ország szökségére applicálják; kevés még kinnmaradott restantiá-

kot is, mellyeket az szegénységen való szánakodás miatt tiszteink kinnhadtanak, — most szedik. Ezeknek azért orvoslásáért instál Excellentiádnál az szent convent: méltóztassék megparancsolni, hogy legaliter mindezekről quietáljanak, a boroknak az árát penig, — minthogy nagyobb részre Simontornyán kiárolták s most is árolják az korcsmán, — az árát adják meg, mivel bővönn is kitelik, ha csak úgy füzetnek is, a mint odaalá való tisztönk eladhatta volna.

Másodszor. Minthogy ezelőtt való négy esztendőkben is valami csak legkissebb dézsmáink voltanak is, az ország szükségére applicáltottak, úgy hogy a szent convent még csak két pínz hasznát nem vette: azért a kikről legalis ednihány quietantiáink vadnak, melyeket is már régen Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond director uram kezéhez adtunk, méltóztassék most bár csak azoknak az árát megadatni, mivel oly szűkösök vagyunk, hogy csak jó ruhában sem járhatunk.

Harmadszor. Mivel a szent convent Istennek rendöléséből véletlenől az elmult napokban supremo capite destitutus, árvájul hagyattatott, decedálván archiabbasa: kívánta ezt is Excellentiádnak értésére adni általunk s egyszersmind alázatossan is kérni, hogy a midőn medio tempore secundum sacros canones, regiae dyplomata ac sacram regulam Benedictinam magának helettevalórul provideálni fog, annak Győrben való lakását ob conservationem archivÿ et supellectilium Ecclesiae Sancti Martirii, etc. (melyek egyébaránt certo certius az adversa porsának praedájává lesznek, szegény klastromunknak és az Nemes Országnak is nagy kárára) megengedni méltóztassík.

Negyedszer. Világos dolog az, hogy ab antiquo S. Martirii szent conventbeli, Istennek szentöltetett subjectumai apostolkodván, az lölköknek kívántak szolgálni; hogy azért tovább is ennek nagyobb folyamotja lehessen: maga kiadandó passusa által méltóztassék megengedni, hogy a szent papságra alkalmatos és már esztendőtől fogva szükséges professus clericussainkat ad sacros ordines suscipiendos oly helyre köldhessük legközelyebb, a hol consecratus püspök vagyon. Mindezekre kegyelmes választ várván, — maradunk

Excellentiádnak

alázatos káplányi, szent-mártoni
szent convent követjei:

Páter Bonifacius Lánczy,
Páter Hyeronimus Csatai m. p.

99.

Határozványok a megelőzőre.

Resolutiones ad eadem puncta a venerabili conventu proposita modo et ordine subsequendi.

Ad primum punctum. Jóllehet tagadhatatlan dolog, a szent conventnek mind Fölséges Fejedelem, kegyelmes urunktul s úgy consequenter magamnak is, mint Dunán innén lévő commendónak jószágikra adatott patentalis protectióm, a végre, hogy cum securitate continuáltotván az oeconomia, azokbul prosperálható haszon az convent által percipiáltassék; minthogy penig az haza mostani elmulhatatlan szüksége úgy kívánja, hogy az hadak alimentatiójában valami fogyatkozás ne következzék, — kínteleníttetvén az nemes commissariatusság azon decimához nyúlni és in publicum commodum convertálni, sub illa tamen conditione, hogy de omnibus perceptis et percipiendis legalis quietantiák adassanak, melyek mellett ex cassa inclyti commissariatus az erogatio bonificáltossék: ugyanarra nézve lészen parancsolatja commissárius uraiméknak, hogy, ha quietálni az conventet ekkoráig elmúlatták, azonnal quietálni tartozzanak, és úgy a Tekéntetes Administratióra adott intimátiómra nézve, mind az elvitt buza és abrak végett. Az Administratiótul elvitt bornak penig Simontornyán Grajner Antal uram által készpénzől illendő bonificatiója légyen. Az kissebbétés iránt inquisitiónak lenni szükséges, hogy abbul eruáltossék az vétkes, s ahoz képest teljes satisfactiója *(adassék.)*

Ad secundum. Iratik intimatio az Tekéntetes Administratiónak: erga legales quietantias az mi praetensiója liquidáltathatik ottan a szent conventnek, mentőlelőbb tégyen rendölést teljes megelégítéséről.

Ad tertium. Jól constál az szent conventnél az haza hűvségére maga esküvéssel kötelezett confoederatiója: mely kívánság minthogy azon confoederatió ellen lenni láttatik: azért semminémőképpen nem placidáltothatik, másként sem lévén ebben módom, hogy én magamtul az convent akaratját resolválhassam; kihez képest szükség, hogy vagy Fölséges Urunknál, vagy penig Méltóságos Locumtenens uramnál hoc in puncto instantiáját insinuálja.

Ad quartum. Adatni fog passus a szent convent

clericussinak, hogy egri püspök uramhoz Egerben mehessenek az szent hivatalnak fölvétele continuatiójára. csak insinuáltassanak az személyeknek nevei.

Devecser, die 6 Maÿ, 1708.

Generális-Mezei-Marschall:
Gróff Eszterházy Antal m. k.

100.

Vas vármegyének.

Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles ac Magnifici, admodum Reverendi, Perillustres ac Generosi, Egregii item et Nobiles Domini, amici mihi colendissimi, observandissimi!

Salutem et paratissimam servitiorum meorum commendationem. — Jól constál a Tekéntetes Nemes Vármegyénél, hogy a miólta Isten szíves indulatunkat ez Nemes Haza fölvett ügye hasznos munkálódására felbuzdította s ezen Dunán innét való földdel azon jóra én is hites confoederatióm által magamat resolváltam: mindenütt — mind közel s úgy távollétemben — teljes igyekezetemet s tehetségemet egyedül arra függesztettem, hogy mindennemű dolgaiban ezen föld, a militia és a szegénység mentül jobb renddel s hasznosabban segítődhessék; a minthogy subeált mostani caracteremben a tulsó részen tött szolgálatom alkalmatosságával, a míg Fölséges és Méltóságos előttünk járó Principálisink méltóságokhoz közelebb való accessusom lehetett, mindennemű defectussit e tartománynak nemcsak declarálnom, de orvoslását is sürgetnem s munkálódnom el nem múlattam. Most már pedig mind magamnak és méltóságos vice-generális uramnak arrul a részrül lett eltávozásunkkal ezen földnek auctoritatívus subjectuma nem lévén csak oly is túl, a ki ennek a földnek szükséges requisitumi sollicitatiójában s minémű statussa repraesentatiójában, annyival is inkább fogyatkozásinak remediatiójában fáradozni tudhatna, már is pedig, a mint a dolgok circumstantiái mutatják, nagy hátramaradása s irreparabilis kára — félő — ennekutánna ezen földnek ne következzék: minthogy a mostan pro 15. currentis celebrálandó egri concursus alkalmatosságával igen alkalmatossan esnék minden dolgaink szükséges repraesentatiója, melynek hasznos effectussát reménlem magam — mint egyik senator — általrándulásával mindnyájunk con-

solatiójára bizonyossan megnyerhetnem, nem lévén az ellenség részirül is még most oly veszedelmünket okozható ellenséges motusok, hogy könnyü-szerrel való utam-ról) szerencsés megtérésemig valami változását ezen földnek vélhetnénk; mely közhasznunkra czélozó jóindulatomat megértvén a többi között az Tekéntetes Nemes Vármegye is, reménlem, azon jelentett utamra induló igyekezetemet maga jövendőbéli vígasztalására maradását tekintvén benne, nemhogy valami balitéletet, vagyis illetlen vélekedést irántam tenni, sőt minden kétségkívűl approbálván, intentiómat secundálni s hamar napok alatt személyem visszajövetelit kívánt válószszal s örömmel várni kész lészen, assecurálván a Tekéntetes Nemes Vármegyét: valamit közjavára és ennek az egész föld közfogyatkozásának hasznos megorvoslására elkövetnem tudhatok, végbenvitelit el nem mulatom. Hogy azért bizonyosabb consensussát cum resolutione reliquorum Inclytorum Comitatuum a Tekéntetes Nemes Vármegyének is vehessem: maga követjét Szombathelre ezen levelem vételivel ne sajnálja expediálni, honnét is kétségkívül bizonyos hová czélozó elméjét az praemittált dologban kinek-kinek vehessem követ uraiméknak.

Coeterum servet Deus praetitulatas Dominationes Vestras, diu salvas et incolumes. Manendus
Earundem Dominationum Vestrarum

Ex castro Devecser,
die 6. Maÿ, 1708.

servus et amicus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

Alól: Vas vármegyének.

101.

Levél a győri hadi foglyok ügyében.

Spectabilis ac Magnifice Domine Baro, in licitis observande!

Perceptis literis Spectabilis Dominationis Vestrae deliberatione Domini Baronis Kirchpergh mihi sonantibus, volens hactenus servatam confidentiam dein etiam a diffidentia separare, eundem Dominum Baronem unacum sibi adjunctis eo fine ad colonellum Confoederationis nostrae direxi, ut adventum ejusdem praetitulatae Dominationi Vestrae

spectans, quamprimum sub potestate Spectabilis Dominationis Vestrae detenti nostrates captivi exmittentur, illico eundem remittat; quis, siquidem charactere capitaneatus uteretur, sedecim portiones sibi vendicare de vigore Regulamenti quiret, illas cum duobus furirsiciis, uno timpanista, et tribus ex Hannoveriano regimine dragoneriis computando, 23 portiones efficiunt, unde etiam totidem personae per ammutationem obvenirent; et quamvis in hunc numerum exmittendi nostrates captivi se extendere non possent: dummodo praefata Dominatio restantiarum se agnoscendo, praescripto Domino Stephano Fekete, nostrato colonello, assecuratorias de complanatione emittere non gravetur scriptotenus, omnino idem Dominus Baro sine ulteriori detentione sub ea parola intromittetur. Caeterum, etc.

In licitis servire paratissimus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

P. S. Siquidem in literis Dominationis Vestrae praetensus vexillifer fidelitatem patriae agnoscens, eandem ac servitutem Confoederationis amplexus fuisset, remitti non potest; quare intus existentes ejusdem supellectiles, uxorem atque proles adversitatibus praemi indulgeat, quin imo si exeundi intentionem manifestarent, (ne etiam nos repraessaliis recompensare ansam habeamus), sine ulteriori detentione exeundi tribuat facultatem.

102.

Levél Heister cs. fővezérhez, Bezerédyné elfogása dolgában.

Excellentissimo ac Illustrissimo Domino Generali Campi-Marschallo, Siberto Hajszter Sabaria emanatarum litterarum paria, de dato 15. Maÿ 1708.

Quandoquidem sua Excellentia proxime elapsis diebus ad Ginsium probasset actionem, ea occasione qualesnam acciderint casus, fidem adhibere nequeo; siquidem tam christianitati, quam et generalatus dignitati obversarentur, cum scitu Suae Excellentiae esse perpetratos singulari cum admiratione intelligere necessitor, quorundam ex passionato instinctu delatam ad sinistram informationem Domini Brigaderii Emerici Bezerédi consortem Ginsio abducens, incap-

tivari, quod desideraverit, nec aliter opinor, quia satis superque mihi nota Vestrae Excellentiae in belligeratione experientia, (nisi aliquorum svasionibus mota fuisset), non solummodo eam incaptivari non indulgisset: sed nec minimum adversitatis et disgustus (quod omnis martialis haeros abominatur) inchoare etiam Vestra Excellentia dedignata fuisset, et licet de quibusdam coloratis praetensionibus Sua Excellentia, aut quiscunque tandem ad ulciscendum formare posset ansam, non hic esset modus, ut muliebres adstringantur status, prouti nunc ob motam Domini Emerici Bezerédi parolae diffidentiam, quod nimirum capitanei Grósz gregarii Confoederationem Hungaricam servitutem amplexi sint: ex eo fine modo dicti domini brigaderii consortem captivitati subesse demandavit; unde nullo timore neque quaepiam coactione ductus, sincere ad christianam meam fidem fateor nullum ipsos ad id compulsisse, sponte ac potius benevole sese obtulisse, quod nec jura gentium, nec ipsa christianitas permittunt denegare, practicetur quoniam ubique inter monarchas similium acceptatio. Quare se aliqui etiam nostratum ad vota Suae Caesareae Majestatis se transtulerint, silentio solummodo praeterire necesse est. His itaque se habitis, summa me fiducia manet ad evitandam Suae Excellentiae carachteris lesionem non abductione mulierum, sed alia modalitate praetensionum placebit iter prosequi: nam etsi dedecorosum esse existimo, nihilominus candide me expectorare sincerus urget animus intra breve tempus mille modis possibiles repraessalias sum demonstraturus; ad interim etiam, ut vero innotescat Excellentiae, quae sit in hoc effectuando, mihi facilitas ex inclusa praesenti specificatione dignabitur luculentissime erudiri: quasquidem personas dein etiam prout hactenus interturbate relinquere intendimus, non obstante, quod Excellentissimus Generalis Quido Starumbergh in Szakolcza, qua ex loco neutrali ab Augusta quoque Aula Caesarea confirmato, (quod Domina Czinczendorfiana ob attentatam clare destinam sub parola ex aresto dimissi mariti sui fugam detenta aliquantis perfuerit, jam vero pridem suam assecuta eliberationem), — universas nostratium consortes absque sufficienti ratione arestari curaverit. His de causis iterato quaeso Excellentiam Dominationem: ne tribuat a tramite recti deviantibus informatoribus fiduciam, quam facile crediderim, ex principalioribus sunt Dominus Franciscus Nádasdi et Colonellus Siling, cupientes sua delicta hac modalitate simulare, atque ita toties praefatam Dominam Bezerédianam in evitationem pessimarum consequentiarum a captivitate solvere ac libere dimitti curare

dignabitur. Aliquoties vero praetensi Keresztesi non alia ex ratione transire Danubium a me demandatum est, quam ut Serenissimis, Illustrissimis meis Principalibus oralem referat relationem; pro cujus eliberatione licet frequentes insinuationes Dominus Brigaderus Emericus Bezerédi apud me peregerit, ut quoniam nostrorum captivorum numerum multo excelluissent ex parte Caesareana a nobis emissorum portiones, imo restantiarii quoque mansissent nobis: dimissionem ejusdem ideo praecipitare nequivi; quae ratio non obstante eo, quod actu etiam deserviret, nihilominus dummodo assecuratius sum, ut sub potestate Caesareanorum detentos nostratos captivos tot emitti curare placebit, in quantum portiones dicti Keresztesy se extenderent: omnino absque omni difficultate in hac parte Cis-Danubiana vel Ujvarino ad meam parolam appromitto, proxime dimittendus erit, atque hinc nulla me dubietas tenet, ut Sua Excellentia ex hac ratione Dominam toties dictam Bezerédianam amplius mortificare intentionetur. Coeterum, praestolans responsum, etc.

Comes Antonius Eszterházy m. p.

103.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi

Locumtenens és Fő-Generális, nagy jó Uram!

Minthogy szintén ezen órában érkeztem az Rábán innénd való földre, az minapi, Kőszögnél Hajszter által tett hirtelen és véletlen irruptiójának valóságos kitanulására nézve éppen ide is rugaszkodtam Szombathelyre: de a mely okbul medio tempore mindenfelől valóságos relatióim érkeztenek, hosszas irásommal Excellentiádat molestálnom sem kívánom, hanem az originális leveleket in inclusis alázatossan megköldvén, méltóztassék voltaképpen megérteni az történt dolgokat s állapotokat. Lévén azomban ugyanezen includált levelek között Bezerédi Imréné asszonyom urának szólló lamentabilis levele is: hogy annyival is inkább, keserves állapotjára nézve, Excellentiádnak megismért kegyelmességével segétődhessék igyefogyott állapotjában, — kívántam azokat is alázatossan transmittálnom. Reménlem azért,

hogy csak urának eddig tapasztalt dicséretes s hasznos hazafiúi magaviseléseért és szíves szolgálatjáért is kegyelmességét kívánja hozzája mutatni és szabadulásában fáradozni, kit talánd csak az is segítene, ha Excellentiád méltóztatnék az Dunán túl való labancz asszonyoknak árestomot imponáltotni, avagy az raboskodó generálisokkal irattatni az Bellicumnak és Generál Hajszternek, hogy a magok praejudiciumokra ne kezdenének asszony-hadakozást; hiszem a kinek mi praetensiója vagyon, hadi emberek között nem illik, hogy asszonyokon töltse ki bosszúját. Noha én mostan is abban az opinióban vagyok, sőt Sopronbul is egynémely jó magyarok kinyilatkoztatták, hogy azon böcsületes asszonyságnak nem más okbul esett elfogattatása: hanem hogy urának eddig folytatott martialis actussit ob respectum consortis impediálhassák és netalántán corrumpálhassák is, kiben régen fáradozik, az ellenség, s most ezen casussal akarná is effectuálni. Én ugyan nem mondhatom, hogy még ekkoráig legkissebbet is tapasztaltam volna Bezerédi uramon; sőt tegnapi napon általcommendérozván hat lovas regimenttel a lineán: minden föltett czélja, hogy az reváncsot dicséretessen visszaadhassa; mindazonáltal sok keserves lamentatiója az asszonnak, ha *(fogsága)* nagy üdőre halladna, itten közönségessen az egész Dunán innénd való föld oly opinióban vagyon, hogy föltett gonosz szándékának czélját az ellenség okvetetlen fogná közelíteni: mert rendkívől való consternatióját és melancholiáját magamnak is kellett tapasztalnom sokszor említett Bezerédi uramnak, s megvallom, ha annak az embernek úgy nem vehetem hasznát, a mint köllenék, sok haza-szolgálatiban fogyatkozásimot fogom tapasztalnom. Azért kérem alázatossan Excellentiádat, méltóztassék kegyelmes reflexióban venni az asszonnak mentőlelőbb való kiszabadulását, és magának sokszor említett Bezerédi Imre uramnak egy kegyes consolatoria levelet küldeni, mely által bús elméjit enyhíthesse és az haza szolgálatit is dicsíretes actussival újíthassa; mely praemittált instantiáimat hogy sietséggel assequálhassam, expressus curéromat kívántam expediálnom Excellentiádhoz. Úgy, tudom, hogy legalább addig is, a még visszatérése érkezhetik, jó reménségben fogom tarthatnom Bezéredi uramot ő kegyelmét. Új hirekről pro hic et nunc egyébbel nem kedveskedhetem Excellentiádnak, hanem hogy tovább is teljes igyekezete légyen az ellenségnek az innénső földön való operatiókra, oly szándékkal s igyekezettel, a mint meghitt emberek által gyakorta informáltatom, hogy Prajner az maga regimentjével, horvátokkal és ráczokkal egyik oldalrul nyomakodnék, másik

oldalrul az Duna mellett Pálfi János három regimenttel, Hajszter penig az egész corpussal egyenessen Sümegnek szándékoskodnak, oly intentióval, hogy valahol jár-kél, az gabonákot lekaszáltossa s elégettesse; de, hiszem Istenemet, valamint eddig, úgy ezután is sok gonosz szándékiban meg fog gátoltatni, nem lévén kétségem: Excellentiád is méltóztatik az túlsó földön secundálni dolgunkat. Bezerédiné asszonyom leveléből is olvastam ugyan némely híreket, de én azt egyébbnek nem tarthatom, hanem azon régen hirdetett dánusoknak. Én, megvallom Méltóságos Uram, semmiben nem sollicituskodom, se nem félthetem ezt a földet s úgy magamot is, egyedől az füzetetlenség miatt az hadak eloszlásátul tartok. Bár csak aratáskorra lehetne egy-egy tallérjával valamely kevés füzetéskét adnunk, mivel akkor tájban szokott leginkább az ellenség operálódni, az mi hadunk peniglen széltiben oszlani, de az füzetésnek hirével és promulgatiójával hamarébb lehető öszvegyüjtéseket reménlhetném. A mellett friss emlékezetiben lehet Excellentiádnak, nem kétlem, hogy ezen, ellenségtől környülvétetett földnek constitutióját régen megírtam vala alázatossan, és voltaképpen demonstráltam, hogy csoporton armádát vagy valamely notabile corpust nem fogok formálhatnom, hahogy az bloquádákot és postérungokat helyben kívánom hagynom; hogyha penig amoveálnom kellene az hadakat, az falubelieknek holdulásokat egyátaljában kénteleníttetném meg is engednem, a mint nemes Fehér vármegyében is történt: kinek is micsoda kimenetele lött, az inclusákban inserált vice-ispány Losonczy János és Séllyei Gergely uraimék leveleikből méltóztassék megérteni Excellentiád. Infallibiliter azért más nemes vármegyék is úgy fognak járni, hacsak az bloquádák amoveáltatni fognak; kevés hadat is peniglen haszotalanság tartani: mert hiszen Fehérvár elein is három erős compánia lovas és öt gyalog-compánia rendöltetett, mégis micsoda confusió következett, bölcsen elitélheti Excellentiád. Szigetköz, Győr, Komárom és Tata eleire most is kilencz compániát tettem; jól tudom, ha ezen rendölésemet változtatnom kívánnám: hasonlóképpen az egész vármegyék holdulása taposztaltotnék, sőt nem érkezhetvén mindenfelől, másképpen is nemes Tolna, Baronya, Somogy, Pilis, Esztergam és Fehér vármegyéket szigetvári, eszéki, budai és fehérvári ellenségnek cedálnom, és széltiben való holdulással az föllöl praenominált nemes vármegyéknek dissimulálnom kölletik; de azon kívől nemes Szala vármegyének is egy része holdul az Mura és Dráva mellett, nemkölömben Sopron és Vas vármegyéknek is nagyobb része: az lineán föllöl való föld

és Lápincs melléke. Igy értvén mindezeket azért Excellentiád, maga bölcsön considerálhatja és általláthatja, hogy nem ok nélköl instáltam sokszor alázatossan még valamely hadnak általküldése iránt, az kikkel Isten kegyelme által reménlhettem volna mind az holdulásokat eltávoztatnom, mind peniglen formale corpussal operálódnom; így peniglen absolute nem progrediálhatok dolgaimban. Hosszas irásomrul alázatossan követem Excellentiádat, de, hogy genuina informatiót adhassak homagialis kötelességem szerint, úgy tudom, hogy meg nem itéltetem Excellentiádtul. Ezzel kívánván, Isten szerencséssé tegye Excellentiádat minden dolgaiban és ez méltatlan levelem találja szerencsés órában, maradok

Excellentiádnak

alázatos szolgája
Eszterházy Antal m. k.

Szombathely,
18. Maÿ 1708.

104.

Rechcron cs. hadi titkár Bezerédynek.

Perillustris ac Generose Domine!

Ex mandato Excellentissimi ac Illustrissimi Caesarei Campi-Marschalli et in Hungaria plenipotentiarii Commendantis Generalis, Domini Domini Sigberti Sacri Romani Imperii Comitis ab Heiszter, ad eas, a praetitulata Vestra Dominatione sub 15. currentis exaratas, ibidemque pro quindena non petita exculpatione actionum suarum et putative servatae parolae adductas rationes, responsi loco hisce reponitur. Quod non solum transmissio ad alteram partem Danubii certi hussaronum capitanei, nomine Kőrös, aliorumque plurium et ratione eorundem eliberationis non subsecutum responsum, quam in Austria, Stÿria perpetrata latrocinia, depraedationes miserorum rusticorum foeminarum et infantium (quae personae cum re Hungarica nullam commixtionem habent) ac totidem in cineres redacta oppida et pagi sat lamentabiliter testentur, quin imo paucis ab hinc diebus nefarius Ocskai, subdole et more praedonum in confinia Moraviae et Silesiae se subtraxit, ibidemque omnes excogitabiles tÿrannides et immanissima scelera exercuit, atque inauditae crudelitatis suae ac tÿrannissimae

relinqueret testimonium, Baronissam Sedlics unacum suis prolibus trucidari curavit; manifestum ergo signum est, quod similes crudelitates cum praescitu superiorum accedunt, et nullius momenti ablegata causa sit, quod iidem suos gregarios milites non compellere et disciplinatos reddere possunt.

Cum autem hoc sub colore putativae libertatis assumptum bellum nullomodo Caesareas haereditarias provincias concernat, consequenter in easdem commissae incursiones pro meris latrociniis, asseriisque et deflagrationibus habendae: eapropter hisce significatur, quod imposterum illi, qui in terris haereditariis deprehendentur, uti latrones, praedones et deflagratores publicas luent poenas, ipsisque manus et pedes sine omni misericordia amputabuntur; econtra vero in actuali militari expeditione, vel in pugna capti, more militari ac discretione consveta et hucusque a milite Caesareo observata tractabuntur.

Quid nunc foeminas attinet: repressaliae quidem exegissent omnes abducendo, sed Excellentissimus Dominus Generalis-Cemmendans ex innata generositate illas eliberare, uxorem autem ejusdem particulari ex ratione mandavit, cum Suae Excellentiae innotuerit Vestram Dominationem alicui magnati scripsisse, quod ad priorem et debitam Sacratissimae Caesareae Regiaeque Majestatis devotionem redire aspiraret: unicum vero impedimentum esset, quomodo suam uxorem secure secum ducere posset; posteaquam nunc ista difficultas sublata sit: idcirco de facto penes ipsum stabit, an syncere vel dolose putaverit, cum eidem adhuc triduum a die receptarum harum praefigatur, ac vigore praesentium amnistialis gratia tam vitae, quam bonorum appromittatur; quodsi vero in pertinacia sua ulterius perseverare intendat, se novi ob praesumptam praefatam in decisionem et illusionem criminis laesae Majestatis participem facit, imposterum etiam nunquam amplius audietur, aut nulla gratia impetretur; quod eidem, pro ulteriori directione ac notitia sua communicatur. De reliquo permanens

Praetitulatae Vestrae Dominationis

in licitis ad serviendum paratus

Eÿstenstatÿ,
die 18. Maÿ, 1708.

Josephus Rhexon, (itt *így* !)

Sacratissimae Cesareae Regiaeque Majestatis actualis consiliarius bellicus et campestris secretarius.

105.

Bezerédy válasza.

Spectabilis ac Magnifice Domine!

Ex mandato (uti scribitur) Suae Excellentiae Domini Generalis ab Hajszter a Vestra Dominatione mihi perscriptas, easdemque ad meas memorato Domino Generali nuper transmissas responsorias, de dato hodie percepi. Miror sane sinistram earundem interpretationem, exindeque subsecutam actionum mearum mihi affictam exculpationem, quae procul dubio disciplinam simul et nitum (quae ab hinc in ordine ad eundem Dominum Generalem prorsus aliena sunt) spiraret, quod autem in nupernis quasdam meas actiones non exculpationis, sed purae informationis ergo declaraverim: ea praecise ex causa factum est, quod specificatus Dominus Generalis Gÿnzÿ existens, coram compluribus, iisdemque fidedignis personis super illis informari postulaverit.

Quod vero in provincias Caesareo-haereditarias saepius practicatas irruptiones ibidemque exercitas hostilitates ac reliquas inter proxime per Dominum Colonellum Oeskaÿ foelicissime tentatam excursionem attinet: ea omnia non solum militis Caesareis (qui formalis utique est inimicus in memoratarum provinciarum gremio existentia, verum etiam per earundem provinciarum habitatores et incolas in regnum Hungariae saepe factae irruptiones (ac occasione earundem perpetrata tÿrannides) de quibus in particulari scribere taediosum foret, exegerunt, per quasquidem hostilitatum exercitationes positivos omnino se demonstrarunt inimico: nihil igitur mirum, si gens nostra inauditis contributionum exactionibus per militem Caesareum oppressa, ac nefariis per vicinarum provinciarum incolas occasione saepius practicatarum irruptionum perpetratis exasperata tyrannidibus, vim vi repellere attentet. Amabo itaque, miles Hungaricus in provinciis Caesareo-haereditariis captus praedonis instar tractetur, luat poenas publicas, amittat manus et pedes: habebo vicissim et ego militem Caesareum in gremio regni Hungariae deprehensum simili praedonum more tractandum. Et quid nego, (hoc supposito) Domino Generali Maximiliano a Storunbergh intra limites Hungariae et omnem militarem actionem capto accideret? Quodsi ergo miles noster immaniter tractatus fuerit: sane et nos

culpari non poterimus, si milite Caesareo simile reddere studebimus.

Qua vero ex causa uxor mea Gÿnzio abducta sit, (credat Dominatio Vestra) utrumque penetrari. — Sed cum jam fingatur me magnati cuidam scripsisse, quod Caesaream amplecti vellem fidelitatem, unicum esse obstaculum, quomodo uxorem meam abducam? de quibus quidem literis mihi nihil constat; (??) qua enim occasione ipse migrassem: potuisset et ipsa eadem occasione migravisse; ac ex ea particulari ratione uxor mea debuerit abduci: prorsus non fuisset necessarium ipsam dupplicatis vigilibus custodiri, ac vestibus suis non solum in cista praemanibus habita copertis, verum etiam de corpore avulsis, spoliari profecto; et si unquam Caesaream amplectendi fidelitatem habuissem animum: haec et similia abalienarent; si enim jam foemina spoliatur, quid vir expectandum habebit? Assecuro, et si nescio, quot annis bellum hoc Hungaricum duret ac uxor mea captivata detineatur, (nisi alio motivo inducar) id me nunquam disponet ad fidelitatem Caesaream. Quapropter et Dominationem Vestram requirendam habui, quantocitius uxor mea libertati restituatur, adlaborare non gravetur: habemus etenim et nos complurimas occasiones foemina incaptivandi, quarum domini Caesareis servitiis sunt dediti: sed per hoc certe rem Hungaricam non complanabimus, quamvis ab utrinque foeminas affligamus. Quod alia occasione reservire intendens, ac eandem benevalere cupiens, maneo

Spectabilis ac Magnifici Domini in licitis servire paratus, — etc.

(Dátum és aláírás nélkül; de kétségtelenül Bezerédy Imre levele, és pedig május 18-áról.)

105.

Az egri gyűlés határozmányaiból.

Anno Domini millesimo septingentesimo octavo, sub termino conventus Dominis Confoederati Regni Hungariae statuum et ordinum, senatoribus, inclytorumque comitatuum necnon liberarum regiarum ac aliarum civitatum ablegatis huc ad civitatem Agriensem *pro die decimaquinta currentis mensis Maij* publicati conclusarum determinationum improthocolatis ac series sequitur modo et ordine infrascripto.

Die 18va. Quandoquidem praesens conventus a potiori et per expressum pro investigatione eventus et effectua-

tionis Cassoviensium determinationum, exolutionisque restantiarum a praecedentibus impositionibus resultantium, eatenus denique ineundorum computuum publicatus esset. Ob hoc prae reliquis aliis interveniendis negotiis memoratos computus per districtus quidem commissariorum provincialium praesentibus: nihilominus comparentibus comitatensibus et civitatensibus ablegatis (ut nimirum uno et eodem tramite ac norma universi, universos suos computus accomodare noverint) prima sessione publica assumi debere.

Commissum est Spectabili ac Magnifico Domino Baroni Stephano Senyei, qua senatorio ducalis cancellariae cancellario, quatenus Egregio Michaëli Okolicsányi, veluti confoederati regni fiscali et causarum directori intimet, ut ille vigore articuli primi, novissimi conventus generalis Onodiensis, observatis tamen omnibus receptis legibus et constitutionibus regni in similibus processibus observari solitis, causam sibi notam adversus Thuróczienses citatos vel muneris sui proximo sessione senatoriali in levatam summat et intro debito prosequatur.

In campo ad Agriam proxime sito publica sessio praesente Serenissimo Principe cum senatu, necnon comitatuum et civitatum ablegatis celebrata est, in qua laborando, in concinnanda generali seu universi norma aequaliter cum omnibus comitatibus et civitatibus ineundorum computuum assumptus est computus inclyti comitatus Tornensis iuxta cujus positiones et rubricas quatenus se reliqui comitatus et civitates regulent in suis computibus, promulgatum restitit.

In publica sessione Serenissimi Ducis, senatus et ablegatorum reassumpto negotio cursus aerearum polturarum, post multos discursus, variasque pro et contra in medium allatas disceptationes, compertum est usum et cursum aereae monetae ob difformem intellectum articuli Onodiensi eatenus conditi, non levem confusionem passum fuisse: pro cujus et confusionis rectificatione notandum est:

Primo. Quemadmodum cupreae monetae cussio a condito eotum articulo imposterum ex toto, hoc est tam decenaria, quam viginti polturarum sicut et simplicium polturarum sublata, ita per consequens eadem ipsa currens et jam eotum causa ex toto ad numerum duorum millionum et ducentorum millium florenorum restrictae.

Secundo. Ex quo tempore ejusdem conditi articuli determinatus numerus praemissarum trium specierum praerepositae aereae monetae infallibiliter non fuisset remonstratus, successu autem temporis monetae polturarum simplicium

quantitas in tantum excrevisse comperta est, ut ad novissimam convocationem Cassoviensem numerus polturarum duos milliones florenos Rhenenses circulandorum superasset; unde etiam pro manutentione quantitatis summae aereae articulariter restrictae polturae ad valorem cruciferorum restringi debuissset, taliterque solae polturae ad complementium quantitatis praerestrictae et in regno circulandae duorum millionum summae sufficerent; ob hoc isto sensu et intellectu articulum Ónodiensem vigorem suum habere, polturasque cupreas juxta restrictionem Cassoviensem tres pro uno grosso Caesareo, seu singulam pro singulo crucifero in omnibus foris et quibuslibet venditionibus, emptionibus, debitorum exolutionibus, bonorum redemptionibus, contributionibus, tricesimarum et teloniorum pensionibus, servatis conditionibus nostros nominati articuli Ónodiensis, communiter argenteae monetae acceptari debere determinatum est.

Quibus tam publicae impositiones collectari et complanari valebunt, quam commune et generale commercium progressum suum aequaliter cum moneta argentea habiturum est.

Quod ut eo regulatius fiat, constituentur in singulis comitatibus, civitatibus, oppidis et pagis, ubi quarumpiam venundationum occasio praeberetur, inspectoris, qui venui exposita praetio competendi sine discrimine seu delectu et denominatione albae aut rubrae monetae vendentes venundare etiam sub poena confiscationis adigere habebunt potestatem. Cui determinationi omnes et singuli Magnates, Praelati, Barones, Nobiles, Milites, Cives, Quaestores, Mechanici ac Rustici sub praenotata poena confiscationis rerum venalium sese accomodare, judices pariter ordinarii pedarios ac pagenses, in debitorum exolutionibus ac bonorum redemptionibus (salvo articulo Ónodiensi) sententias et judicia sua secundum hanc determinationem ferre noverint. Ut vero ideo facilius, citius et stabilius in effectum deducatur: summam curam gerent vice-comites ac judices nobilium, quatenus statim et immediate post reditum hinc ablegatorum, determinatio haec currentaliter simul cum limitatione venalium publicetur, ad omniumque deveniat notitiam; hoc etiam pro securitate universorum addito, quod, quemadmodum praespecificata moneta aerea amplius non cudetur, ita immutatio vel devalvatio ejusdem usque ad pacificationis tempus non inducetur, quin imo cursus ipsius punctis pacificationis inseretur.

In publica sessione pro vecturarum diminutione aliarumque incommoditatum per administrationem naturalium

ad distantia loca fieri solitarum sublatione, universaliter omnes dicati, tam frumenti, quam avenae ac carnis quantitatem secundum numerum dicarum, cuilibet obventam et Cassoviensi concursu limitatam, parata pecunia et quidem frumenti cubulum Cassoviensem uno tallero, avenae medio tallerio, saponem vero Posoniensem frumenti uno Rhenensi floreno, avenae porro medio floreno, carnis demum singulam libram singulis tribus aereis polturis, seu grosso Caesareo rediment. Ut autem regnicolae facilius pecuniam comparare, resque suas venales in pecuniam convertere valeant: penes singulas domos annonarias erunt constituti certi commissarii, qui pro exigentia necessitatis alimentationum, tam pecora, quam frumentum ac avenam pro parata pecunia ab indigenis coëmant. Cavetur autem praesenti statuto, ne iidem commissarii seu pecora, seu frumentum infra justum et forense praetium indigenas vendere adigant.

Inter reliqua publici boni promovendi studia, in postremum emolumentum toti confoederato regno ex elevatione valoris albae seu argenteae et argenteae monetae eventurum iudicavit Serenissimus Dux cum senatu ac omnibus comitatuum et civitatum ablegatis, quemadmodum etiam communi universorum voto facta est elevatio modo sequenti:

Aurei Hungarici, Transylvanici et Czikiniani current in flor. Rhen. Nro. 6, id est: sex.

Aurei electorum ducum, principum et rerum publicarum imperii, necnon aliorum principum Christianorum, Hollandici item et reliqui communes justi ponderis in flor. Rhen. quinque, id est 5, grossis 10.

Talleri Caesarei, vulgo Graecenses, imperiales Gallici, Hungarici, Transylvanici, Saxonici, Danici, Svecici, aliique omnes, qui hactenus cursum duorum florenorum Rhenensium sive superabant singillatim, sive in isto valore circulabantur: current expost in grossis quinquaginta, seu florenis duobus, grossis decem.

Aurei Gallici siquidem inferioris ligae essent, in flor. Rhen. 4.

Eorundem medii valoris moneta argentea seu florenarii, in grossis vigintiquinque, seu Rhen. flor. uno, grossis 5.

(Több nincs. E lap fele és következő egész levél üres.)

107.

Paria literarum inclyti comitatus Szaladiensis in generali congregatione ex oppido Szala-Egerszeg emanatarum sic se habent.

Praemissis praemittendis. Salutem, servitiorumque meorum promtitudinem.

Nemzetes Vitézlő Farkas István secretárius uram által tett Excellentiád propositióit szokott alázatossággal értettük, a minthogy a mennyire víkony tehetségünk engedte, alázatossan dispositiókat is tettünk mindazoknak mennél jobban való effectuatiója iránt; egyedől abban megakadtunk, hogy az exarendált fiscalis jószágoktul bizonyos zsoldos katonák mindez ideig nem praestáltottanak, kiknek statuáltatása módját mi föl nem találván, alázatossan Excellentiád eleiben terjeszteni kívántuk, várván az iránt Excellentiád továbbvaló parancsolatjátul.

Nem kevés félelmet s a szegénységnek confusiót kezd okozni az haramiáknak már a Somogyságrul vármegyénkben is penetrálása s némely embereknek általok gyilkosi módon e világbul is kivégezése; kiknek refrenálására kívántatnék (a mint megértettük) háromszáz gyalog s ötven lovas, mely iránt is Excellentiád kegyes dispositióját alázatossan imploráljuk.

A mi a militia ellenünk tett panaszszát illeti: jóllehet ez iránt sokszor sinistra informatiók mentek Excellentiád eleiben, azonkívől is mindenkor a sok terh között is azt conserválnunk, hogysem mint valamiben csorbítanunk kívánván; mindazonáltal Excellentiád parancsolatja szerint most generális conscriptiót peragáltotván az egész vármegyében, az által reménlök, a militiának ellenünk való panasz-fakadásra út nem adatik, megtartván mind a két fél között a regulamentalis dispositiót.

Pulai György uram dolgát is Excellentiád eleiben alázatossan terjesztenünk kínteleníttetünk, a kinek még Méltóságos Generális Bottyán János uram ideiben lévén pro interim Keszthelyen subsistentiája, a holott is noha böcsületes intertentiója — talám superflue is — volt, mégis most hatvan forintot, készpénzt indebite praetendál rajtok: melyről hogy supersedáljon, alázatossan kérjök Excellentiádat, méltóztassék ő kegyelmének megparancsolni. Úgy hasonlóképpen keszthelyi levélhordozó póstamester, jóllehet

a sümegi congressus alkalmatosságával semmi füzetésre érdemesnek nem találtatott: mégis Excellentiádtul fizetése iránt hozott parancsolatnak ad informationem usque engedelmeskedni akarván, füzettönk ötven tallért; melyeknek restituáltatása iránt is, minthogy már ezután ott igen csekély szolgálatja lészen, alázatossan instálunk Excellentiádnál, elégséges fizetésnek találván néki azt, hogy a városi közterhétől immunis és a regementből mundéros katona-szolgálattul megszabadult. In reliquo föntemlített Farkas István uram bővebben fogja mindenekről Excellentiádat informálni, kívánván Istentől, tartsa, etc. Datum ex generali congregatione nostra, in oppido Szala-Egerszeg, die 20. Maÿ celebrata, 1708.

Excellentiae Vestrae

humillimi servitores:

Universitas Comitatus Szaladiensis m. p.

108.

Determinatio inclyti comitatus Szaladiensis, in oppido Szala-Egerszeg die 20. mensis Maÿ anni 1708. concinnata, transmissa Excellentissimo ac Illustrissimo Comiti Antonio Eszterházy, ordine subsequenti scribitur.

Anno 1708. die 20. mensis Maÿ újobban Szala-Egerszegen celebráltatott a nemes vármegyének gyűlése Tekéntetes Nemzetes Gábor György és Bessenyey László vice-ispány, Csákányi Mihály, úgy fő és vice-szolgabírók és esküdt uraimék s több nemes uraimék jelenlétekben: az hol is Nemzetes és Vitézlő Farkas István uram, Méltóságos Főgenerális-Marschallus uram ő Excellentiája credentionálissával compareálván, proponálta ő kegyelme, hogy a Tekéntetes Lajbgvardiának jóllehet vacans portióira pro hybernis quarteriis több obveniált volna kétszáz forintnál: mindazonáltal ő Excellentiája a kétszáz forintra condescendált, és hogy a mellé száz pár fehérruhát is rendölne és adatna a Tekéntetes Nemes Vármegye. Ahozképest a Tekéntetes Nemes Vármegye a 200 forint summájának exolutióját committálta Nemes Toráuyi Pál perceptor uramnak, hogy följebbírt Farkas István uramnak erga quietantiam kiolvassa ő kegyelme; a száz pár fehérruha penig modo subsequenti repartiáltatott per totum comitatum. Alsó-lendvai dominium fog adni numero

21 párt, Belatincz numero 9. Szécsi-Szigeth numero 4. Farkacsics uram processussa numero 23, Sidy uram processussa numero 13, Forintos uram processussa numero 14, mert annakelőtte is circa 13 pár ruhára való vásznot erogált: Vizkeleti uram processussa numero 16. Melyet is intra quindenam Sümegre, Tordnyi Pál vice-gerens uram kezéhez tartoznak a dominiumok és processusok administrálni.

Továbbá azt is proponálta ő kegyelme: Minthogy ő Excellentiájának az a szándéka, hogy a portális hajdúságbul két batalijont erigáltosson, melyekhez 8 zászlók kívántatnak és dobok, — azért a Tekéntetes Nemes Vármegye még az hat zászlóhoz kettőt csináltotna. Ex communi voto decidáltatott, hogy a nyolcz zászló megkészéttethetik és négy dob, melyeknek az árárul a Tekéntetes Nemes Vármegye tészen contentatiót. A militiának is némely rendbéli fogyatkozásit ore tenus detegálta ő kegyelme, mellyek iránt levelében is parancsolja ő Excellentiája; kinek is dilucidatiója az instituált conscriptióbúl fog kinyilatkozni, mely conscriptiónak methodussa vagy idaeája így következik: 1-ma columna continebit: helységeknek és lakosoknak neveit. Secunda: nemes-e, avagy nemtelen? 3. Személyje szerint, vagy fogadott embere, vagy osztatlan attyafia táboroz, és hány személy? 4. Elpusztult ház és mi okból? 5. Elégett ház s mennyi üdűtől fogva? 6. Vagyon ökre? 7. Lova? 8. Fejős tehene? 9. Tinó és tulok. 10. Csikók. 11. Fejős juhok és kecskék. 12. Örög sörtéles. 13. Esztendős sűdők. 14. Anya méhekas. 15. Termett bora, akó 16. Vagyon vetése, ad cubulum Posoniensem.

Juramentum D. D. conscriptorum:

Én N. N. esküszöm az egy élő Istenre és Istennek minden szenteire, hogy minden előmben adandó s hivatalomat illethető dolgokban, de kiváltképen ez jelenvaló conscriptió állapotjában, félre tévén minden személyválogatást, atyafiúságot, barátságot, szomszédságot, gyülölséget, irígységet, szeretetet, adománt, igéretet és akármi emberi tekéntetet, tisztán, igazán az előmben praescribált formula s idaea szerint tehetségem szerint eljárok. Isten engem úgy segélyjen és a szent evangeliom! — Notandum:

Minden helységnek qualitássa s mostani állapotja, tudniillik: nagy útban lévén, untalan való condescensiók s quártélytartások, forspontozások alá vétetett: az ellenség torkában vagyon, vagy nincsen? kétfelé adóztatik, vagy csak egy részre? elpusztult, elégett, vagy még valamennyire bírja magát? Ennekelőtte hány katona esett volna valamely helyre zsoldos, s hány szolgál s ki ezerében? A portális

hajdúk is ki vannak-e, hópénzével s fegyverével együtt? A mostani hópénzt kinek adták, s ezelőtt is mely hajdútiszt hajdúállításra mennyit vett föl? s az első fogadástul fogvást mindenkor vett hópénzt valamely hajdú?

Nomina D. D. Consriptorum:

Lendvai, belatinczi és szécsi-szigeti dominiumokban a Nemes Vármegye részéről Nemes Baky János, Babócsai Pál és dominiumbéli tiszt uraimék, ex parte militiae: Nemzetes Vitézlő Horváth Ferencz uram.

A processusban: maga Farkasics uram és Cseh István s Sárkány Gábor uraimék.

Sidy uram processusában: Gyömörei György, Széplaky András és Farkas János uraimék ex parte militiae.

Forintos uram processusában: maga, P. Fülesi Miklós, és Ányós Péter uram ex parte militiae.

Vizkeleti uram processusában: maga *(szolga-)*biró uram, egy káptolon-személy, és Kontra Gergely uram ex parte militiae.

Minden helységben a birót harmadmagával, vagy legalább in locis minoribus másodmagával, kelletik megesködtetni, és conscriptor uraiméknak pro diurno minden possessionatus személy semel pro semper tartozik denarÿs.... 3.

109.

Rendelet Horváth Zzigmondra.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond director urannak ő kegyelmének tessék Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája determinatiója szerint Nemzetes Vitézlő Somogyi Adám lovas colonellus uram ő kegyelme directiója alá concredált nyolczszázhatvannégy gregárius-személyre obveniálandó mundírungok megcsináltotására, úgymint minden dolmányért denár. 40, nadrágért denár. 15, dolmány alá kívántató vászonyért denári 30, gombért, zsinórért, kapcsokért denár. 40, in toto denique ezernyolczvan forintokat ezen assignatiómra, erga quietantiam debitam superinde percipiendam, exolválni. Actum in Castro Devecser, die 24. mensis Maÿ, anno 1708.

Generális-Mezei-Marschall:
Eszterházy Antal m. k.

110.

Rendelet Diskay Ferencz ruhabiztosra.

Nemzetes Vitézlő Diskai Ferencz vestiturae subsitutus commissárius urannak praesentibus committáltatik. Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám colonellus uram ő kegyelme directiója alá concredáltatott, nyolczszázhatvannégy gregárius-személyre obveniálandó, minden személyre két-két réffel computált, in toto ezerhétszázhuszonnyolcz részre extendálandó mundérung-posztót, nemkölömben ugyanazon nyolczszázhatvannégy személyre esendő, minden három személyre egy vég abát computálván, in toto kétszáznyolczvannyolcz véget az keze alá concredált abábul, erga solennem quietantiam ezen assignatiómra kiadni el ne múlassa, kölömbet sem cselekedvén. Actum Devecser, die 24. Maÿ anno 1708.

Generális-Mezei-Marschall:
Eszterházy Antal m. k.

111.

B. Pfeffershoven budai tbk. levele gr. Eszterházyhoz.

Illustrissime Domine Comes et Generalis, Amice in licitis mihi observande!

Inaudio, quod diurna continui laboris mortificatione et nocturno subterranei carceris squalore Sümegini de Salmianis captivis 22 coacti sint metu majoris excruciatus, armis Rakoczianis sese submittere: quod normam militarem excedit, cum econtra captivi Hungari hic tam honeste tractentur, ut ne minima ullius laboris comminatione aggravati sint, imo in vigiliis inter caesareanos milites cubare patiantur, necnon cuillibet ad colloquendum accessus pateat, ut attestatio, quietantia mea super his 30 Salmianis captivis praemanibus domini commissarii Szluha Ujvarini est, quod et Praetitulatae Dominationi Vestrae, ut ex ejusdem Szluha literis notescit, tempestive intimavit. Protestor itaque contra hanc violentiam et modum, miseros captivos, quibus afflictis addi non deberet afflicito ad injusta et illicita compellendi excessivum: unde necessitor imposterum captivos Hungaros simili

tractamento notificare. Credidissem potius hos 30 Salmianos militantes ad meam, jam praemanibus habitam quietantiam vigore cartelae libere manumittendas fore, prout et ego ad quietantiam praefati domini Szluha non solum hic existentes captivos Hungaros loco horum Salmianorum actualiter Agriam remisi: sed etiam ad parolam saepedicti domini commissarii ordinavi, ut Albae existentes captivi domino colonello Szekeres ad ejus quietantiam extradantur. Spero itaque hos Salmianos 30 captivos brevi huc adventuros. — Interea per Rakoczianos milites, contra tenorem cartelae, foeminae et laborantes inermes in vinaeis capiuntur et abducantur, ac nonnisi saepius solutio notabili lytro remittuntur; de quo ego hucusque abstinui, cogor autem hos excessus simili procedura repellere, meos milites exmittere, et Rakoczianorum husarorum foeminas et familias relictas in pagis ubique capi curare. De reliquo permaneo

Praetitulati Domini Comitis et Generalis

Budae, 18. Junÿ 1708.

amicus, in licitis servire paratissimus

Joannes Volfgangus Pfeffershoven m. p.

Mellékelve:

Copia.

Nos infrascripti iuramento nostro corporali mediante attestamur, quod tempore nostrae captivitatis Budensis ita honeste fuerimus tractati, ut ne verbo aut comminatione ad laborem unicum attracti, vel servitia caesarea nobis oblata, sed in vigiliis cum libero accessu nobiscum colloquvendi, inter caesareanos milites cubare passi simus. In harum fidem has testimoniales subscripsimus. Budae, 19. Junÿ 1708.

Sipos Istók, †
Varga Ferencz, †
Horváth Miska, †
Zoboky György, †
Kaszap Mihály, †
Bajdosi András, †

112.

Rechcron cs. hadi titkár a foglyok ügyében.

Ex mandato Excellentissimi ac Illustrissimi Domini Domini Syberti, Sacri Romani Imperÿ Comitis ab Haister. Generalis Campimarschalli et in Hungaria Commendantis Generalis, ad illas, per Dominum Baronem Gilánÿ nomine Domini Emerici Bezerédi die 12. mensis Junÿ 1708. factas propositiones hisce responsi loco significatur. Quod si inimicus, nostros in captivitate detentos officiales ac gregarios sine ulla mora Sopronium missurus sit: in eorum locum tot officiales et gregarii a nostris capti vicissim dimittentur. uti etiam in locum capitanei Körösztös (quamprimum advenerit) capitaneus Joannes Káldi extradabitur.

Quod vero immunitatem salvarum gvardiarum attinet: ista novitas, cum non sit usitata, hinc etiam non attentanda.

De reliquo modus tractandi captivos ita observatus fuit, ut inimico nulla causa conquerendi usque huc data fuerit; sicut etiam de allegatis excessibus ratione inviolatorum cadaverum, militiae caesareo regiae nihil constet. et res inaudita cum illa solum ea, quae militem christianum decent, exequatur, et si inimicus illam imitaturus erit. nullus locus quaerelarum dabitur.

Ratione conjugis Domini Bezerédi, cum vigore patentium a praefata sua Excellentia emanatarum, at Posonÿ die 14. currentis publicatarum serio demandatum sit, ut omnes adversae partis conthorales, earumque proles (quae ultra quindecim annos agunt) intra quatuordecim dierum spatium e locis et praesidiis Suae Majestatis Sacratissimae subjectis discedant: idcirco etiam mentionata conjux dimittetur.

Actum Viennae, die 19. Junÿ, anno 1708.

Ferdinandus Josephus de Rechcron.

Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis
consilÿ bellici actualis et campestris
sesretarius, m. p.

113.

A Dunán által Nemzetes Vitézlö Fodor László gyalog-colonellus urammal ö kegyelmérel hozott posztónak és abának specificált seriesse.

Két izben hozott remek mundér és posztónak perceptiója így következik:

	Mundér-posztó réff	Aba, vég
1. Dubroviczkÿ Ferencz vestiturae substitutus commissárius uram hozott remek mundér-posztót ötezer réfet, id est ... ... Nr.	5000	
2. Ugyan följűlemlített commissárius uram hozott abát háromezerkétszáztizenhét véget, id est ... ... Nr.		3217
3. Szluha Ferencz uramtul hozott Szarka István hadi bíró uram mundér-posztót véget százötvenkilenczet, id est ... ... Nr.	159	
kiben is volt réff háromezernyolczvanhat, id est ... ... Nr.	3086	
Perceptionis summa	8086.	3217.

Erogatiója az posztónak így következik:

	Mundér-posztó réff	Aba-takaro nro
Fodor László uram regementjére adatott kétezerszázhatvannégy réff mundér-posztó, id est ... ... Nr.	2161	350
Méltóságos Generális ifjabbik Eszterház Dániel uram, azelőtt Bottyán János uram regementjére hétszázhuszonöt réf posztó, id est Nr.	725	160
Szekeres István uram ezerére nyolczszáz réfet, id est ... ... Nr.	800	180
Kis Gergel uram ezerére ezer réfet, id est ... ... Nr.	1000	190
Domokos Ferencz uram gyalog-ezerére ezer réfet, id est ... ... Nr.	1000	321
Somogyi Ádám uram ezerére ezerhétszázhuszonnyolcz réfet, id est ... ... Nr.	1728	288
Kisfaludi László uram restáns két compániájára kétszázkilenczvennyolcz réfet, id est Nr.	298	240
Balog Ádám uram regementjére ezerötszázharmincznyolcz réfet, id est ... ... Nr.	1538	288

	Mundér-posztó réff	Aba, vég
Sümögi, simontornyai, cseszneki, csobánczi, palotai, csikvári pattantyúsoknak száz s fél réfet ... ... Nr.	100½	38
Sümögi vice-commendánsnak, rézdobosnak és tömlöcztartónak nyolcz réfet, id est Nr.	8	
Summa erogationis	9358.	2255.

És így superálta a perceptiót réffel kít készpénzbül köllött megvásállonom.	1322,	
Azelőtt *(néhai)* Mórÿ István, most pedig Balogh Ferencz colonellus uram regimentire ...		245
Benkő Ferencz uram ezerire		220
In restantiis a ki még még megmaradott		497
Summa totius abae		3217

Pro informatione adatik értésére vestiturae főcommissárius, Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Beniczky Mártony uramnak ő kegyelmének, hogy Tekéntetes Nemes lovas-colonellus és senator Török István uram ezerére se posztó, se aba nem adatott, mivel ki nem tölt.	—	—
2. Az minémű ezereknek ezen specificatio szerint kiadatott is, hogy legalább in parte aliqua mindeniknek juthasson: az tabellája szerint való effectivus statussának egy regementnek sem adatott ki.	—	—
3. Szükséges azért, hogy az complanatiójára azon restantiáknak maga följülemlített vestiturae főcommissárius uram tabellájában annotált specificatiója szerint az hatezerötvennyolcz réff posztó, id est	6058	
és kétezerhétszáztíz vég aba, id est		2710
szolgáltotnék által a Dunán, kirül specialiter requiráltotik is sokszor említett vestiturae commissárius uram.		

4. Az selyemposztónak kiosztásárul is tettem volt mentiót: de minthogy azon általhozott posztón kívül a Dunán innét lévő ország cassájábul ötszáz réff selyemposztónál is többet vettem, a tisztek között suboriálható zúgolódásoknak és egymás között következhető irígységeknek eltávoztatására nézve, — azért szükségesnek sem itéltem lenni, hogy annak erogatiójárul való specificatiómat transmittál-

jam: mindazonáltal a midőn az Méltóságos Urak praetendálnák productióját: az quietantiák mindenkoron exstálni fognak, együtt a mundérposztónak és abának erogált quietantiáival. Datum ex castris ad praedium Pölöske positis, die 23. Juny 1708.

Dunán innét commendérozó

Generális-Mezei-Marschall
(Eszterházy Antal) (L. S.)

Hogy Nemzetes Vitézlő Diskay Ferencz vestiturae commissárius uram erga praesentem assignationem Méltóságos Mezei-Marschalli-Locumtenens, Generális Gróff Eszterházy Dániel uram ő Nagysága ezerére, mely azelőtt Méltóságos Generális Bottyán János uramé volt, ezen commissióban specificált százötven vég abát kezemhez adta, praesentibus recognoscálom s quietálom is ő kegyelmét. Sümög, 16. Juny 1708.

Említett Méltóságos Generális-Locumtenens uram ő Nagysága secretáriussa
Jagodicz Ferencz m. k.

(*N. B.* Ezen quientantiában 150 vég abárul tétetik említés, míg a specificatió szerént Eszterházy Dániel ezerére 160 vég erogáltatott. — Szintén a specificatióban mondatik, hogy mundérposztó 1322 rőffel osztatott ki több, mint percipiáltatott: holott, ha összeadjuk, csak 1272½ rőf a többlet. A kimutatás, vagy e másolata tehát mindenesetre hibás.)

114.

Rendelet Diskayra pénz- és posztó-specificatiók.

Adatott assignatio die 26. *Juny* Diskay Ferencz substitutus vestiturae commissárius uramnak: valamennyi abák és takarók kezénél találtatnak, Tekéntetes Vitézlő Domokos Ferencz brigadéros uramnak resignálja erga quietantiam.

Eadem, assignáltatott Bolfort uramnak regementjére *(a volt Bottyán-féle)* kék remek mundérposztó, réf N° 202.

Die 28. Junii ? pöleski táboron adatott assignatio Diskay uramnak, hogy 60 vég abát adjon Nemzetes Vitézlő Balogh Ferencz gyalog-colonellus uram regementjére ergo quietantiam.

Eadem Somody (*Somogyi Á.*) uramnak assignáltattak azon zöld vég posztók, mellyek patanttyúsok számára destináltattak volt. Ergo quietantiam adja ki Diskay uram.

Specificatio.

Az Dunán túlsó regimentek számára ex generali cassae bellicae perceptoratu Fodor László gyalog-colonellus uram által mi küldetett által, s annak kiosztásában observálandó rendölés.

1° Az Méltóságos Generális-Marschallus Gróff Eszterház Antal uram maga particularis cassájának erectiojára, melyet juxta particulares assignationes említett Méltóságos Generális uramnak pro extraordinariis intervenientibus necessitatibus fogja a cassírer erogálni, flor. Rhen. 3000.

2° Selyemposztó vég nro. 20, id est húsz, mely nem oly véggel és értelemmel küldetett, hogy az tisztek pro libitu magoknak praetensiókat formálván, mintegy mundérung praetextussával ki-ki kívánna abbul részesülni, mivel a tisztviselőnek mundérja adattatni nem szokott. — hanem míg a rézpénznek folyása s azzal az hadak exolutiója volt, nehezebb lévén a posztónak megszerzése, segíttettek posztóval a tisztek: de most immár változván az fizetésnek dolga ezüst- és folyópénzre: attul el kell szokni a tiszteknek, mindazonáltal in defalcationem aestivalis solutionis, proportionate, kinek mennyi juthat, osztatik. — Ugyan a végre rendöltetett azon posztó mellé vestiturae commissárius Beniczky Mártony uram embere, hogy följülemlített Méltóságos Generális-Marschallus uram dispositiója szerint, ergo particulares quientantias officialium erogálja: kiben nevezett Méltóságos Generális uram úgy fogja alkalmaztatni az iránt való assignatiónak kiadását: nem a ki előbb kér vagy mennyit, hanem a kinek legszükségesebbnek fogja látni, segíttesse, és nem úgy, mintha praetensiójok adjustatiojában adatattnék. Fodor uram regimentjének itt (*Dudán tanen*) adatott már ki hasonló modalitással posztója in imputationem, túl nem fog abbul a húsz végbül kiadatni.

3° Közönséges posztót rőföt nro. 5000, id est ötezer, kinek kiosztását úgy köll érteni: nem universaliter az egész regimentekre, egész mundérjok kiadására, hanem csak azok-

nak. a kiknek tavali esztendőben nem adattatott volna, említett Méltóságos Generális-Marschallus uram assignatiója mellett erogáltatik. Abban is szükség observálni: praecaeteris azoknak adattassék. a kinek nagyobb szüksége vagyon, addig, míglen több posztót lehet általszolgáltotni.

4º Nem külömben kell érteni az általküldött 3217. id est háromezerkétszáztizenhét vég abának kiosztását is. úgy, hogy universaliter a posztóhoz lévén approportionálva: abbul köpönyeg és nadrág teljen ki. Az posztóbul egyedül dolmányokra legyen az értelem.

5º Ezen praespecificált mundérnak elkészíttetésére küldettetett által bizonyosszámú pénz is, úgymint fl. Rhen. 3750. Regulamentum rendi szerint lévén fölvetve egész mundérnak elkészítésére: úgymint köpönyegnek dénár 25. dolmánnak dénár 40. nadrágnak dénár 15. dolmány alá kívántató vászonnak dénár 30, gombnak, zsinórnak, kapocsnak ára dénár 40 számláltatik. Mire nézve legalkalmatossabban esik, ha azon posztó és aba nem a regementeknek adattatnék ki, hanem vagy vármegyéknek avagy városoknak, conveniálván ott a czéhbeli mesteremberekkel, az posztóval és abával együtt adatnék nékik egyszersmind a pénz is, úgy, hogy vásznat, zsinórt s gombot ők szerezvén s egyébb requisitumokat, kész mundért administrálnának az regementeknek annyit, a mennyire fölülnevezett Méltóságos Generális-Marshallus úrtul mely regementnek assignatiója lészen.

Az mi az mezei, vagyis nyári fizetést illeti: lészen arra kiváltképpen reflexió, hogy az midőn az innenső hadaknak fizetése adatik, hasonló formában lehessen a Dunántúl való hadak exolutiójára is cassát és rendölést tenni: szükséges mindazonáltal, hogy Horváth Zsigmond uram csak eventualiter is, ha exacte nem lehetne is, küldené mennélelébb által informatióját: az Dunán túlsó fiscalitásokbul és oeconomialis industriájokbul micsoda segítséget nyújthatni az cassának az hadak exolutiójára? Minthogy minden introitussa annak az túlsó hadak szükségére rendöltetett: azért is azt reflexió nélkül hagyni nem lehet; az alimentatiót kiváltképpen az vármegyék praestálván, az árendák s egyébb introitusok fordíttathatnak az hadak exolutiójára.

Specificatio earum, quae pro militia Trans-Danubiana per Dominum Colonellum Ladislaum Fodor ex generali cassae bellicae perceptoratu sunt transmissa.

Pro officialibus panni sericaei petiae ...	N°	20
Simplicioris panni ulnae	N°	5000
Abbae petiae	N°	3217
Pro particulari cassa in alba moneta ...	fl.	3000
Pro conficienda mundura regiminum Trans-Danubianorum	fl.	3921
Specificatio munitionum. Pulveres	centen.	25
Plumbum	centen.	25
Manuales granatae	N°	300
Flinta-kű	N°	6000.

115.

Bezerédyné ügye. (Festetichné kezeslevele.)

Én, Festetics Eörzsébet*) vallom mindenek előtt, hogy bizonyos okokra nézve, Magyarországban commendérozó Felt-Marchallus Gróff Hajszter uram ő Excellentiája, kurucz óberster Bezerédy Imre uramnak házastársát Botka *(Mária)* asszont Kőszegről idehozatott és ő Fölsége továbbvaló dispositiójáig árestomban tétetett, és magam ő Excellentiájának alázatossan könyörögvén, hogy méltóztatnék óbersterné asszonyomat ilyen móddal szabadon hagyni, hogy az én házomnál maradhasson és az én vigyázásom alatt, és az templomban is az isteni szolgálotra mehessen, s hadi törvény alatt ne légyen; mivel pedig ezen kérésemre ő Excellentiája megengedett, de ilyen móddal, hogy említett óbersterné asszonyom, akármicsoda praetextus alatt lehetne, az városbul *(Soprony)* ki ne menjen mindaddig, valameddig ő Fölsége részirül meg nem engedtetik ő kegyelmének, és az idő alatt méltóságos generálisság híre és szabadsága nélkül az maga urával, vagyis akárkivel ne légyen szabad szóllani, se semmi correspondentiát tartani, akár levél által s akár szóval; — azért én följülírt Festeticsné ezen irásommal minden jószágimat, akármi néven nevezendők legyenek, vagyis akárhol találtotnak, megkötöttem, és óbersterné asszonyomat kezességre kivettem, ugyan olyan móddal, hogy már sokszor említett óbersterné, Bezerédiné asszonyom, innénd az városbul valami practicával el ne menjen, vagyis valami feltett correspondentiát ne tartson; ha pedig ő kegyelme ezeket megcselekedi: tehát ő Fölsége részirül, — akárki légyen az, — sza-

*) Festetich Pálné, szül. Fitter Erzsébet.

badon, minden magyarországi privilegium nélkül jószágimhoz nyúlhassanak, és annyit foglaljanak, a ki húszezer forintig érő légyen: a mint is ezen kezességet reá válloltam, és ne légyen semmiképpen szabad énnékem se ő Fölsége előtt, se Magyarországban lévő főrendeknél instantiát, se panaszt ez iránt tenni. Ezen obligatoriát én magam jóakaratombul magamrul adtam, és ez alábbnevezett böcsületes urakkal együtt megerősítettem.

(Aláírások nélküli egykorú másolat).

116.

Balogh Ádám ezredes a fejedelemhez.

Fölséges Magyarországi Vezérlő és Erdélyi Fejedelem! Érdemem fölött kiválképpen való nagy jó kegyelmes Uram!

Eleitül fogva tapasztalt természeti, Fölséged mindenkori véle született atyai kegyelmességének ezen édes nemzetünk ügyét igazán munkálódó hazafiaihoz, valakik tudniillik homagialis tartozó kötelességeket igaz készséggel mutatják, hogy mindazok kegyes gratiájával condecoráltatván, kegyelmessen promoveáltossanak: kik közzűl én is, ámbár érdemetlen voltomra sok ízben ekkoráig Fölséged sok rendbéli kegyelmességivel meritáltotván, teljes tehetségemet minden szolgálotimban (kikrül inkább akarom, mások szóljanak) úgy igyekeztem alkalmaztatnom, hogy annyival is Fölséged atyai grátiájában együgyű csekély személyem alázotos igaz kötölességét engedelmessen ajánlhossam. Áminthogy az elmult télen, általjöveteli alkalmatosságával Méltóságos Commendérozó Generális-Marschallus Fraknai Gróff Eszterházy Antal uram ő Excellentiája, elhiszem, Fölséged vett kegyelmes akaratjábul s annuentiájábul, nékem mintegy várotlan, méltóztatott vala oly bizonyos specialis örvendetes reménséget nyújtani brigadérosi promotióm iránt, hogy alázotos, méltatlan insinuatiómmal abbéli Fölséged fejedelmi, hozzámvaló kegyelmessége érdemetlenségemet consolálni méltóztatik. — Mindazáltal, constálván előttem országos gondjaiban Fölséged nagy méltóságának szüntelen foglatoskodó nyughatatlankodása: ezen instantiámmal ekkoráig alkalmatlankodnom nem merészlettem. Azonban keserves szívem fájdolmával kelletik csak távúldadon értenem: előmentemet gátloni szándékozó némely irígyim sinistra delatiójával úgy vádoltattam Fölséged tekinteti előtt, mintha én már azon caracterrel tituláltotnám is

magamat; holott ekkoráig is minden javaim elvesztésével és életem sok veszedelmekre kitett koczkáztató szerencséltetésével kívántam mindenkor emlékezetemet, úgy ezen közjó munkájában is böcsületemet, nyughatatlan, szüntelen való szolgálatommal fönntartanom. Ahozképest kívánnék inkább meghalnom, mint olyaténképpen a nem nyert grátiát ideje előtt haszontalanul magamnak vendicálnom; lévén mindazáltal teljes bizodalmam, sőt kérem, hogy ezen alázotossan benyújtott instantiámra, érdemetlen személyemnek pro locorum et temporum varietate ezután is mutatandó állhotatos hív készsége tekintetire nézve, azon kegyelmes grationálissát conferálni méltóztatván Fölséged, — ezen, mint a több fejedelmi kegyelmességeért, Fölséged és édes nemzetem hívsége mellett életem fogytáig s utolsó csepp vérem föláldozásáig maradok

Fejedelmi Fölséged

Kegyelmességének

alázatossan szolgálni kész,
igaz állhotatos híve:
Béri Balogh Ádám m. k.

117.

Nemes Soprony vármegyében lévő Belled helységbéliekre, s azokhoz tartozandó malmokra kiadatott lovas vagy gyalog salva gvardiának instructiója.

Elsőbben is, minthogy Kegyelmes Urunk ő Fölsége kiadott kegyes Regulamentumában s edictumiban azt parancsolja, hogy a vitézlő rend, akár tiszt, akár közönséges lovas vagy gyalog légyen, az méltóságos commendérozó generálisok passusa kívűl akármely főtiszt passusával járjon is, — semminémű forspontot, bort, étket és gazdálkodást a megírt lakosoktul kérnyi vagy exigálni ne engedjék.

Másodszor. Ámbár méltóságos generálisság passusával járjon is, de hacsak kiváltképpen a forspont, bor és gazdálkodás abban föl nem lészen téve, azokkal sem tartoznak.

Harmadszor. A *(hol)* passus nélkül járó és kóborló, főképpen húzó-vonyó katonákat és hajdúkat találni fognak, azokat az helységbéliek assistentiájával megfogván, a leg-

közelebb való méltóságos commendérozó generálissához küldjék. Ha pedig történet szerént magokat megfogni nem engednék: a neveket, és ki ezerébül legyenek? följegyezvén, hasonlóképpen a megírt méltóságos generálishoz küldjék. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Datum ex castris ad praedium Pölöske positis, die 28. mensis Juný, anno 1708.

Generális-Mezei-Marschall:
Eszterházy Antal m. k.

118.

Order Pethő Györgyre.

Nemzetes Vitézlő Pethő György vice-colonellus uramnak ő kegyelmének praesentibus intimáltatik, hogy innét igenessen a mostani tábor helyére conferálván magát, a honnand is Nemes Mosony vármegyében az Nyulason levő helységekre *(menjen,)* minthogy azon falukra a Tekéntetes Nemes Commissariátusság által limitált impositionale quantumot militaris assistentia nélkől, sokféle consideratiókra nézve, az annectált specificatiónak seriesse szerént mintegy lehetetlen valamely defectusok nélkől beszedetni, — egyetértvén emlétett vice-colonellus uram a megnevezett Tekéntetes Nemes Commissáriatus által azon impositáknak beszedésére deputálandó comissárius, Nemzetes Vitézlő Csiba Ferencz urammal, mentől jobb móddal lehet, az annectált seriesben specificált naturáléknak beszedésekben allaborálni ne difficultálja, cum tali expressa observatione, hogy valamit commissárius uram valamely helységben a Tekéntetes Nemes Commissariátussag limitatiója szerént percipiál, — azon perceptiónak alkalmatosságával emlétett vice-colonellus uram tartozik mindenütt személyje szerént jelen lennyi, vagy csak azon okbul is, hogy memorált commissárius Csiba Ferencz uramnak valamely könnyen megtörténhető interessentiája ne következhessen. Hogy peniglen ezen impositákat az specificatióban denotált helységekbül annyival is hamarébb beszedthesse följűl attingált vice-colonellus uram: méltó lészen ő kegyelmének mindenkor a Tekéntetes Nemes Commissariátusság currensének tenora szerént maga levelét az helységekben mindenkor praemittálni, hogy tudhassa az szegénység ő kegyelmét készen várni és jó modalitással vele conclu-

dálni. Hahogy penig bizonyos ratiókra nézve az szegénység a praescribált naturálékat suo modo nem praestálhatná: megengedtetik sokszor megnevezett vice-colonellus uramnak, hogy loco praestandorum naturalium készpénzt szedettessen, valamint ott helyben foly a gabonának pozsonyi mérője és az húsnak mázsája, fideliter connotálván: melyik helységben minémű naturálékért mennyi készpénz fog percipiáltatni; kirül számot is tartoznak adni a Tekéntetes Nemes Commissariátusság előtt. A mellett az portális szekereknek exactiója is singulariter recommendáltatik annyiszor megírt vice-colonellus uramnak, úgy, hogy minden helységtül szükséges lészen ő kegyelmének három lóval injungált jó szekeret a limitatió szerént praetendálni. — Ha penig casu quo némely helyeken a szegénség difficultálná azon három lóval injungált jó szekeret cum omnibus requisitis administrálni: tehát annuáltatik vice-colonellus uramnak, hogy az ollatén szekerek helyett húsz-húsz tallért percipiáljon a szegénségen, külömben semmit el nem engedvén néki; ha pediglen a szegénség a limitatió szerént reáesendő impositákat sem in natura, sem penig készpénzül megadni nem akarná, avagy akármely színes praetextus alatt praestálni negligálná: eo in casu szükség lészen Pethő György uramnak in terriculamentum reliquorum pagorum egy-két falunak marháit elhajtatni, úgy mindazonáltal, hogy abbul medio tempore semmi ne distraháltassék, hogy megszerezvén a szegénség a reája limitált impositákat, marháik sine ullo defectu visszaadathassanak. A mellett kívánván én is némely helységeket, kik tudniillik Felséges Urunk hívségét amplectálni kívánják, specialis protectióm alá vennem, — ahozképest azon protectionalis leveleimet assignáltam megírt vice-colonellus uram kezéhez, olyan conditióval, hogy azon hat protectionálisomat a falukon kiosztván, a secretariámra tőlök obveniálandó taxát, négy-négy forintjával computálván, fidelissime beszedvén, emlétett secretariámra sine defectu assignálni el ne múlassa vice-colonellus uram. Caeterum szükséges lészen megírt vice-colonellus uramnak további dispositiómig az ellenség körül maradni; a midőn penig a protectionálisok ki lesznek osztva a helységekre, parancsolja meg katonáinak, hogy azon helységeket ennekutánna ne aggraválják és semmi hostilitást ne mutassanak hozzájok, mert valaki, etc. etc. etc. *(Tovább nincs.)*

119.

Rabkicserélési iratok.

N° 1-mo.

Perillustris ac Generose Domine Colonelle, mihi observande!

Martinum Gál ad intentionem quousque a meo Generale commendante, Domino Comite ab Haiszter, resolutionem non habuero, similiter ratione Michaëlis Nagy hi restant duo (eredeti lapszéli jegyzés), qui cum Martino Gál, ut publici status noxii homines inermes ubique sicut et pagos spoliarunt, — pronunc transmittere nequeo. Adamum Szalay, Sambíkiensibus statim liberum dimisi. Joannes Szőlősy hic sequitur, loco cujus Csifó Rascianum nuper in navi captum repeto: si Hajszterianam resolutionem obtinuero, statim Martinum Gál et Michaëlem Nagy transmittam: de reliquo studebo restandum nostrum subplendi et adjustandi, interim praesentes literae serviant loco attestationis; hanc periendam vult subsumi quietantia super manumissis 28 Salmianis, de quibus quietavi dominum commissarium Szluha, dupliciter enim quietari non possum. Super transmisso (*lapszélen:* »de hoc quietandus;«) Joanne Szőlősy expecto quietantiam; si Csifó fuerit remissus, etiam desuper quietabo. Quibus permaneo

Praetitulatae Dominationis Vestrae

Budae, 25. Juny 1708.

servire paratus

Joannes Volfgangus Pfeffershoren m. p.

N° 2-do.

Perillustris ac Generose Domine, in licitis observande!

Literas praetitulatae Dominationis Vestrae de dato Palota, 20. Juny cum acclusa quietantia super Joanne Szöllösy gregario milite, per harum latore et remissum Martinum Budai, rite percepi: quoad quietantiam super manumissione praedicti Budai: si Dominus Szluha, ad cujus requisitionem certum commissarium ut attestatur, sine quietantia absque omni alia recognitione dimisi, hunc Budai loco illius compensare nolit, quietabo erga reciprocam quietantiam, ut ne utra pars per hoc patiatur. Martinum Gál et Michaëlem Nagy, siquidem qua subordinatus

praepositi mei Generalis Commendantis jussa exequi mihi incumbit, item et Dominationi Vestrae Praetitulatae sit attentanda ejus annuentia, sine cunctatione eorum dimissionem proemovebo: mea enim ex parte nunquam defui carthelae tenorem adamussim adimplere et miserorum captivorum eliberationem pro posse promovere. Nuper certus Rascianus, nomine Sczifó, pronunc Sümegíni existens, captus fuit: cujus loco his diebus, ut rescripsi, Joannem Szőlősy dimisi, quem erga meam quietantiam expecto, *(lapszélen:* »hic jam compromissus, designatus:«) econtra alius Ungarus de militia Rákócziana Nicolaus Deák apud certum dominum nobilem Joannem Darvas interceptus est, quem proxime transmittam: is contestabitur, quod captivos Hungaros non ita ad labores, sicuti Caesareani, adstringuntur, compellantur, sed tota die otiosi in vigiliis persistunt, nec tam in solito aresti loco catena conglutriati detineantur. Quod autem de futuro nullum captivorum trans Danubium dimitterem: insto, an hoc tantum de iis, qui hac ex parte capiuntur, vel etiam de Trans-Danubianis et ita indestinatum subintelligendum sit? Hisce permanens

Praetitulatae Dominationis Vestrae

Budae, 1. Julÿ 1708.

in licitis servire paratus

Volfgangus Joannes (Pfeffershoren) m. p.

N° 3-tio.

Vigore praesentium attestamur, quod commissarius Inclyti Comitatus Pesthiensis Andreass Éllés, qui per aliquod septimanas hic in captivitate sedit, nunc ab Excellentissimo Domino Generale et Commendante Budensi, libere et sine omni lytro vel aliqua alia gratificatione seu quietantia, cum hac sola attestatione ad requisitionem Perillustris Domini Commissarÿ Francisci Szluha dimissus sit: in harum fidem has testimoniales subscripsimus. Budae, 19. Januarÿ, anno 1708.

Idem captivus

Andreas Éllés, m. p.
Stephanus Csalonÿ †
Junior Georgius Csalonÿ †
(L. S.) *Alexander Šzobolszky*, m. p.

Inclytorum Pest, Pilis et Solt unitorum Comitatuum jurassor, m. p.

N° 4-to.

Reciproca mutuae redemptionis captivorum adjustatio, cum restantia bonificanda.

Budam. 24-ta Junÿ manumissi sive restituti Salmiani captivi ... ... N° 28

Item 29. ejusdem Martinus Buday, restitutus N° 1

N° 29

Buda. Agrium sunt restituti ... ... N° 8

Palotam Adamus Szalay vigiliarum magister, personarum seu portionum ... ... N° 2

Item, Joannes Szőlősy, gregarius equestris N° 1

N° 11.

Restant hoc calculo Buda adjustandorum captivorum ... ... N° 18.

120.

A dunántúli vármegyék követei Eszterházyhoz.

Méltóságos Fő-Commandérozó Generális és Mezei-Marschall, Kegyelmes Urunk!

De dato 26. proxime praeterlapsi mensis Junii a Nemes Vármegyék deputatussi eleiben a minémű propositiót méltóztatott Excellentiád adni, — hogy arrul reportumvételre időt méltóztatott engedni a Nemes Vármegyéknek. — ez iránt Excellentiád gratiáját alázatossan vettük.

A regulamentalis remundírozásnak ideit Isten béhozván, a Nemes Vármegyék azon lésznek, hogy tehetségekhez képest a Nemes Vármegyékbül insurgált zsoldosok remundérozása iránt a Regulamentum szerint eleget tehessenek; mely remundérozás arra az időre kelvén, annak dolga circumscribáltassék, hogy helyes és elviselhető formában lehessen, úgy, hogy mind a Nemes Vármegyék conserváltathassanak, mind a vitézlő rend subsistálhasson. Mindazáltal Excellentiádat alázatossan kérik a Nemes Vármegyék: minthogy most vagyon jelen az idő, melyben minden embernek egész esztendő által való élése táplálását, a szegénységnek pedig nemcsak magáét, de az hadak tartására valót is meg köll szerezni, — annakokáért, hogy azon remundérozást ugyan a Regulamentumban inserált harmadik résznek hatodik punctuma szerint méltóztassék a jövő téli holnapokra differálni. Ezen alkalmatossággal méltóztatván Excellentiád Méltóságos

Locumtenens, Generális Székessi Gróff Beresényi Miklós kegyelmes urunk ő Excellentiája levelének extractussát a Nemes Vármegyékkel communicálni, — melynek continentiája láttatván kívánni, hogy tovább is vagy a rézpoltura-pénz is ezen a földen bevétetődjék, vagy ha nem, tehát fizessenek az Nemes Vármegyék az hadaknak. Igenis, Kegyelmes Urunk, valamint eddig, úgy ezután is minden tehetségünkkel a Nemes Ország szolgálatjához kötelességünket, és Fölséges Urunkhoz hívségünket alázatossan megmutatni kívánjuk; a lehetetlenség iránt pedig ha evidens okainkat kinyilatkoztatjuk, hogy avval ne véttessünk, alázatossan kérjük Excellentiádat, — de a rézpénz bevétele mi módon lehessen ezen a földen? Excellentiád úri böles itéletére hagyjuk, holott ezelőtt is nemhogy a vitézlő rend azon elégséges alimentatiót talált volna: de sokszor a lakosok egymás között hetenként is szükséget szenvedtek mellette, egy darab húst nem találhattak, üresek voltak a piarczok, jóakarók is inkább adtak külesen vagy ingyen egymásnak, mintsem azon a pínzen; mert ugyanis valami rézpínzt a szegénység a maga jószágáért a vitézlő rendtül bevett is: azon egy kapást, egy szolgát nem fogadhatott, semmi szükségére valót nem szörezhetett, ruhátlan járt, sótalan kenyeret evett, egy kapát, egy ásót, egy szántóvasat azon nem talált, úgy annyira, hogy valamit adott az rézpínzért, nem adta, hanem kíntelen köllett adni, és azon adott jószágát nem is kölömbbé tartotta, mintha erővel elvétetett volna tűle. De az erővel való elvétel is mennyiszer történt meg, azt senki elől nem számlálhatja, és sok helyeken oly szegény ember nyomoréttatott meg, a kinek egy lovacskájánál több jószága nem lévén, azért ha vetett a katona egynihány kongó forintot, s erővel elvitte, ha adni nem akarta. Ezer újabb-újabb kigondolható káromkodás volt a vége, de az sem lévén elég: fegyverrel üldözés és emberhalál is következett, és a szegény ember koldulásra jutott cselédestül.

Nemkölömben vallott kárt és szenyvedett fogyatkozást a rézpénz mellett a vitézlő rend is, a ki egy darab vásznat, posztót, vagy egyébb ruházatra valót magának és cselédjeinek, testek befödésére rajta nem kaphatott, úgy egy pár czizmát, arra csak egy pár sarkantyút vagy patkót, lova lábában egy patkószeget nem verethetett, — hanemha a szegény embernek szántóvasát, kerekeirül sineit, karikáit és a hol mi vasat kaphatott, hol lopva, hol erószakkal kínszeréttetett elvinni. Ha lovat akart patkoltatni, ha egy ital bort akart innyi: azért szitok, átok előljárt, azután sok helyeken pinczék fölverése is következett: a kinek valami

eladni való jószága volt, azt elröjtette; mesterember a munka előtt elbújt, inkább hevert és koplalt, hogysem azért dolgozott volna. Azonban hányon holtak meg sebes tisztek és közlegények a vitézlő rend közűl, a kik meggyógyultak volna, ha a borbélyok a rézpínzen szereket vásárolhattak volna. Elfelejtenénk, Kegyelmes Urunk, marczapánra vágyódni: de az katona s hajdú megveri a polgárasszonyt, ha meg nem sózhatja és borsolhatja az étket. — Egy szóval, nem úgy vagyon ezen földnek, mint a Dunántúl valónak dolga: mert ott inkább minden beneficiumok az országban is találtatnak, a melyek szükségessek, úgymint vas, só, posztó és egyebek, s a mit eddig más országbul köll is hozni, a confoederált országok körűl lévén, azokbul per cambia és más mediumok által szerezhetvén, a közönséges nép ugyan csak talál magának; de ez a föld az ellenséggel körülvétetve lévén, affélébül módunk, se alkalmatosságunk nincsen. Örömöst is bévennék a Nemes Vármegyék azon rézpínzt, csak a mi köllene a bévevőnek, ismét vehetne, szolgát és munkást fogadhatna rajta, és nála veszvén, miatta meg ne romolna: de nem lehetvén ismét szükséges jóért kiadni, reméljük, maga Excellentiád is ezen földnek abbul következhető veszedelmes állapotját általlátván, atyai jóvoltát fogja hozzá mutatni és kárát nem fogja kívánni: melyre alázatossan kérik is a Nemes Vármegyék Excellentiádat. Az hadak fizetését a mi illeti, méltóztassék Excellentiád considerálni: nemde (*-nem*) a szegénység administrálja-é a vitézlő rendnek legnagyobb részrül mindennyi esztendőktül fogva télen-nyáron kenyerét, húsát, abrakját és szénáját? a mellyel is nem úgy él, regulamentaliter, a mint kellene és Dunán túl practicáltatik, hanem superflue és excessíve, sőt bort is pínz nélkül mennyit extorqueál, a jó Isten a megmondhatója! Mindezekért eddig a Nemes Vármegyék egy pínzt sem láttak; e mellett készpínzt is, ha nem sokat, a mit lehetett, ugyan adtak a Nemes Vármegyék, hol borbélyok fizetésére, hol más szükségekre: kire nézve, mivel azon levélbeli communicált terminusbul olyat is colimálhatunk, hogy ennekutánna más formában köllene mind a Nemes Vármegyéknek dolgait folytatni, mind a vitézlő rend való dolgai más rendben fognának vétetődni; hogy a specificált és azokhoz hasonló nehézséget a Nemes Vármegyék továbbterjeszthessék s ez után való dispositiókrul és a terhviselésnek módjárul Excellentiád grátiája által remélt jó resolutiót vehessenek, — instálnak alázatossan Excellentiád előtt: méltóztassék mindezeket és pölöskei táborban alázatossan repraesentáltatott propositumit Fölséges Vezérlő Fejedelem Urunknak, úgy Méltóságos Locumtenens

Főgenerális Székessi Gróff Bercsényi Miklós kegyelmes urunknak ő Excellentiájának pro meliori successu sperandae resolutionis et postulandorum effectuatione kegyelmessen recommendálni, általküldendő követjeinknek szükséges passust, confuira való kegyelmes orderével együtt kiadatni: mely Excellentiád gratiáját a Nemes Vármegyék alázatossan megszolgálni el nem múlatják. Datum ex castris ad Szécsény *(Vas m.)* positis, die 10-ma Julÿ, anno 1708.

Excellentiádnak

alázatos szolgái:

Nagy Mihály, Nemes Soprony Vármegye vice-ispánja és plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Szílessy Ádám, azon vármegyének plenipotentiáriussa (L. S.)

Szalánczy Márton, Nemes Vas Vármegye plenipotentiáriussa. (L. S.)

Bácsmegyei Gábor, azon Nemes Vármegyének egyik plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Besenyei László, Nemes Szala Vármegye egyik vice-ispánja és plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Kecskeméthi Mihály, Nemes Veszprémi Káptolon prépostja, és azon Nemes Vármegyének plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Oroszi Pál, Nemes Veszprém Vármegyének vice-ispánja és plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Kőszöghi Ádám, Nemes Győr, Komárom és Esztergom Vármegyék vice-ispánja, plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Bezerédi János, Nemes Tolna, Baronya Vármegyék vice-ispánja, plenipotentiárius ablegatussa. (L. S.)

Kemenczey *(Kenessey?)* Péter, Nemes Feír Vármegye substitutus vice-ispánja és ablegatussa. (L. S.)

Sárközi János, Nemes Somogy Vármegyének főszolgabírája és ablegatussa. (L. S.)

121.

Ugyanazok, ugyanahhoz.

Méltóságos Főgenerális, Mezei-Marschall, jó kegyelmes Urunk!

Jóllehet ezelőtt beadott alázatos memoriálisunkban föltett okoktul ösztönöztetvén, a remundírozásnak a Regulamentum teñora szerint a téli holnapokra való halasztása iránt instantiát töttünk vala: mindazáltal látván a nagy

szükséget s hazánk szolgálatjának abbul következhető hátramaradását, tehetségünkhöz képest kívánván az közügynek előlmozdítását secundálnunk, — unanimi voto et consensu accedáltunk principálisink nevével, ajánlván magunkat kétezer forint summának mentülelőbb való megszerzésére s fizetésére; hanem alázatossan kérjük Excellentiádat: méltóztassék a vitézlő rendnek kegyessen intimálni, hogy ezzel most contentáltatván, a Nemes Vármegyéket a regulamentalis remundírozás idejéig többre ne erőltesse, s akkor is peniglen ezen kétezer forint in summam defalcationem vétetődjék. Melyhez alázatossan azt is adjuk, hogy jóllehet a tegnapi béadott punctumink szerént minden lehetséges s kitelhető dolgokban concurrálni a Nemes Vármegyék, igaz hazafiúságoktul viseltetvén, készek, — mindazonáltal, hogy az lehetség lehetetlenséggé ideivel ne váltakozzék, a szegénység kétségbenesésre ne jusson: valamely alleviatio mutatásra a Tekéntetes Commissáriatussággal, valamint a nyári intertentiója a militiának, úgy más terhek iránt is módot találni méltóztassék Excellentiád. Talánd a fiscalitásokbul, vagyis a Nemes Ország más proventussibul lehetne ezen instantiánkat segéteni; a mint ilyen czélja vala azelőtt való esztendőkben Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uramnak ő Excellentiájának, kegyes levele által intimálván, hogy jó rendben vétetődvén a fiscalitások, a szegénység alleviatiójára fordéttatni fognak; melyre vígasztaló kegyes assecutoriát s resolutióját Excellentiádnak várván, maradunk

Excellentiádnak

alázatos szolgái,
Dunán innét levő Nemes Vármegyék ablegatusi közönségesen,
nevezet szerint:

Nagy Mihály, Nemes Soprony Vármegye vice-ispánja és ablegatussa. (L. S.)

Szalánczy Márton, Vas Vármegyének plenipotentiáriussa. (L. S.)

Besenyei László, Nemes Szala Vármegyének egyik vice-ispánja és ablegatussa. (L. S.)

Oroszi Pál, Nemes Veszprém Vármegye vice-ispánja és ablegatussa. (L. S.)

Keszeghy István, Nemes Győr, Komárom és Esztergom Vármegyék vice-ispánja és ablegatussa. (L. S.)

Bezerédy János, Nemes, Tolna, Baronya Vármegyék vice-ispánja és ablegatussa. (L. S.)

Sárközi János, Nemes Somogy Vármegye főszolgabírája és ablegatussa. (L. S.)

122.

A hadiadó kivetése.

	Porta	flor.	den.
Nemes Soprony vármegye ad portát	191	334	10
Nemes Vass vármegye	400	720	—
Nemes Szala vármegye	$142^1/_2$	256	50
Nemes Somogy vármegye	118	212	40
Nemes Veszprém vármegye	96	172	80
Nemes Feír vármegye	50	90	—
Nemes Győr, Komárom, Esztergom vármegyék	104	187	20
Nemes Tolna Vármegye	15	27	—
Porta	1116.	2000.	—

Nemes Veszprém Vármegye a minémő apró mundérral pro anno proxime praeterito 1707. a maga zsoldossinak, in universum száznyolczvan személyre tartozott volna, — minthogy aztot pro tunc praestálta: arra nézve pro eo anno offerálta magát a Nemes Vármegye, hogy minden zsoldos apró mundérját per florenos tres Rhenenses, in toto száznegyven *(így)* id est 540 *(így)* forinttal kifüzetni assecurálván praesentibus a Méltóságos Generálisságot.

Datum ex castris ad Szécsény positis, die 12. mensis Julÿ, 1708.

Oroszy Pál, Nemes Veszprém Vármegyének vice-ispánja m. k. (L. S.)

Badicz Péter, Nemes Veszprém Vármegyének egyik főbírája, m. k. (L. S.)

Mesterházy János, Nemes Veszprém Vármegyének főszolgabírája, m. k. (L. S.)

123.

Gr. Nádasdy Ferencz cs. tbkhoz. Rabkicserélés.

Méltóságos Generális!

Illöndő dolgokban kedves Bátyám-Uram!

Az kegyelmed lósi plébános uram által küldett levelét, együtt a rabok specificatiójával és a Bécsben nyomtatott Új Hírekkel, vettem nagy kedvessen: annyival is inkább nagy örömmel értem, hogy tractabilissabb inclinatióját mint

eddig, jelenteni maga levelében nem terheltetik kegyelmed; a minthogy annyit tudok benne: ha rendkévül való keménkedését nem experiáltuk volna kegyelmednek, mind két részrül való rabok nagyobb consolatiójokat tapasztalhatták volna. Így értvén azért már az kegyelmed nékem írott levelében való declaratióját: semmi fogyatkozás az rabok szabadulásában nem lészen. De, hogy egyikét az másikával ne confundáljuk, talánd tanácsosabb lenne az előbbeni restantiánkat ex integro complanálnunk: mert a mint informatus vagyok: a midőn Gilányi bevitte volna a rabokat *(Sopronyba,)* egy bizonyos Domján nevű hadnagyunkért hasonló tisztet vitt vala bé magával, most pediglen, non obstante, hogy azon praenominált hadnagy mindekkoráig is raboskodik, még csak az nekem includált specificatióban sem tétetődött föl a neve; kibül könnyen collimálhotni, hogy per indirectum kívánja kegyelmetek folytatni a dolgot. Sőt úgy hallom, egynémely együgyű észszel biró kurucz rabjaink hogy magok magokat tiszteknek állítván, (nem is más okbul, hanem hogy azzal életeket és rajtok való ruházatjokat conserválhossák), kegyelmed által megtartóztattanak és mindekkoráig raboskodtatnak nyavalyások, semmi lett úttal hitelt nem adván kegyelmed tiszteink informatiójának. Azért maga bölcs itéletire hagyom kegyelmednek: hogy lehessen holmi assecuratióknak nekünk is hirtelen engednünk? Ugyanezen positióban méltó emlékeznem egy Petróczy nevű volentérjárul is említett brigadéros Bezerédi Imre urannak, kiért hasonlóképpen egy strázsamester adattatott, de ugyan csak semmi mentio nincsen a listában, s mai napig is raboskodik. Az ilyen, diffidentiákat méltán okozható állapotok nem kicsiny gátot vetnek a syncerus tractatusnak. Méltóztassék azért kegyelmed ezeket bölcsen considerálni, s legelsőben az előbbi restantiákat adjustáltotni; a mennyi számú rabnak specificatióját megküldötte kegyelmed: annyi számú rabnak, a császár vitézi közzűl valóknak, szabadulásában fogyatkozás nem lészen; noha, megvallom, nem újjítja s nagyobbítja diffidentiámot, hogy szegény raboskodó, regimentem- és lejbgvardiámbéli dragonyosim iránt oly ambiguus stylussal irott resolutióját köllctik kegyelmednek értenem, elhitetvén teljességgel magammal, hogy a mely okbul kihagyattattanak azok is a listábul: szép ajánlása kegyelmednek nem egyébb a complementumnál. Mindazonáltal, a mennyire illik és szegény hazánk s úgy Nagyméltóságú Principálissim szolgálotjának praejudiciumja nélkül kedveskedhetem kegyelmednek, igaz vérszerint való atyafiságomat kegyelmedhez contestálni el nem múlatom, s főképpen szegény rabjaink

kiszabadulását etiam ex obligamine Christianitatis admaturálnom minden tehetségemmel igyekezem. A szolgarend dolgát a mi illeti: meg köll vallanom, az cartellának vigora szerint is absque ulla difficultate et quaestione utriusque partis, kiszabadulásoknak per se meg kölletnék lenni: de ebben is ki okozott abusust? melyet ma is practicálnak az Fölséges Császár váraiban lévő commendánsai, recenter győri commendáns uram in specie, az ki semmit sem gondolván a szegénységnek accomodatiójával, asszonyokat, gyermekeket s béreseket és más egyébb szolgarendet fogdostatott (és a zsoldosoknak nagy praejudiciumával) úgy kell muskatérosokat és a császár soldatjait érettek adnunk, s rajtuk nyavalyásokat kiváltonunk. Az asszonyok fogdoztatása pediglen íppen ususban ment az kegyelmetek részirül, contra dictamen cartellae. Kitetszik tehát ezekbül, hogy méltán szükséges légyen nékünk is a szolgarend iránt consideratióval lennünk; de abscisis his omnibus considerationibus, ebben is atyafiságossan kívánván complaceálnom kegyelmednek, kívánsága szerint teszek dispositiókat szabadulások végött.

Méltóságos herczeg Hannover regementjebéli tiszteknek kész volnék mindjárt a kétszáz forintokat letennem sine difficultate: de én is színtén ollyan távul estem Sümögtül, mint Soprony; azért lehet kegyelmednek is olyan modalitássa azon kétszáz forintokat sine scrupulo oda administráltotni, mint énnékem, és mivel creditumomban nincsen semmi diffidentiája kegyelmednek, én is azon creditumomat kívánván továbl is conserválnom: csak tessék kegyelmednek azon kétszáz forintokat kezemhez küldeni, assecurálom, egy pénzig Sümögre administráltotom azon tisztek számára: mert ha magam közel volnék Sümöghöz, kész volnék atyafiságossan abban is complaceálnom kegyelmed tetszésének. Az közraboknak obveniálandó egy-egy forintok megadásokat a mi illeti: ha azon egy-egy forintokat cum specificatione captivorum megküldeni méltóztatik kegyelmed, — azokat is azonnal sine defectu administrálni fogom. Az nyomtatott Új Híreket kezdem vala olvasnom, de a mely okbul Bécsben imprimált stylusnak láttam lenni, nevezet szerint Wiener Platlinek (*Wiener Blattel*), az ki az egész Európában megvetettebb novella szokott lenni, — nem sokat fundálódhattam rajta; vagy csak azon okbul is fundamentum nélkül való híreknek méltán tartathatik, hogy az auxiliaris hadaknak történt statussirul nem igen emlékezik novellista uram. Csak elhittem pediglen: országos harczokban, főképpen egymáshoz hasonló kemény hadak között, izen szokott esni mind egy, mind más résznek; noha egyébaránt, ha az heksteti harcz

(1701.) nem volt az franczia király progressusinak capabilis meggátlására, csak elhiszem: az tíz-tizenötezer emberinek veszedelme nem igen fogja turbálni conceptussit, annyival is inkább, a midőn bavarus Feketeerdőnél, azonkívül az Rajna mellett másik, Musla *(Mosel)* mellett pedig harmadik notabilis armádáit tarthatja. Azt is csak elhittem: az bécsi udvarnak is jobban piszkálhotják szemek-fényeket, hogysem mint az flandriai operatiók. Ezzel hosszas írásomrúl követvén kegyelmedet, várom a praemittált dolgokban teendő resolutióját és váloszadását; kívánom, ezen levelem találja friss jó egészségben kegyelmedet, és maradok

Kegyelmednek
illendő dolgokban
kötelessen szolgáló attyafia s öcsese

Raptim in Castris ad Szent-Miklós positis, die 28. Julÿ 1708.

Eszterházy Antal m. k.

P. S. Ezen levelemnek conclusiója után újjobban informáltottam, hogy az följebbemlített Domján nevű hadnagyunk és Petróczy nevű, följebb megnevezett brigadéros Bezerédi uram volentérja, Győrben vitettenek légyen, a kikért már praevie Sopromban küldöttünk in rationem permutationis hasonló tiszteket; de nem innotescálván ex fundamento ezen dolog győri commendáns uramnak, difficultálja ezen megírt két rabjainknak kibocsáttotásokat. Kérem annakokáért atyafiságossan kegyelmedet, ezeknek szabadulásoknak végött is méltóztassék olyan dispositiókat tenni, hogy ezen permutatiót insinuálván a praenominált győri commendáns uramnak, lehessen hovahamarébb consolatiójok mind az specificált hadnagyunknak, s mind az megnevezett volentérnak.

124.

Dunántúli némely fiscalis jószágokról.

Comes Antonius Eszterházy, etc. Universis, etc. Minthogy az Dunán innét lévő Tekéntetes Oeconomicalis Administratiónak directiója alatt vannak az egész fiscalitások concredálva, kívánván ahoz képest ugyanazon Tekéntetes Nemes Administratio vi sibi incumbenti officio ugyanazon fiscalitásokbul proveniálandó intrádábul az Dunán innét lévő, nagyfönt titulált Fölséges Vezérlő Fejedelem, Kegyelmes Urunk egész hadait segéteni és mindennémű occurrálandó fogyatkozásit azok által compleálni, — alkudott meg az följebb

praetitulált Tekéntetes Nemes Administratióval Méltóságos Gróff Szécsényi György uram ő kegyelme részéről plenipotentiáriussa, Nemzetes Vitézlő Jambrikovics Zsigmond uram az idei fölsővidéki, széplaki és röjtöki termés, dézma, őszi és tavaszi gabona iránt bizonyosszámú sommában, úgymint hatszáz rénes forintokban; mely contractusnak magam is, úgy, mint ezen az Dunán innét lévő földön commendérozó főgenerális, annuálni kívánván, azon helységbélieket és azokban lévő ingó, ingatlan, egyszóval akármi névvel nevezendő jószágikat specialis protectióm alá vennem kívántam; parancsolván ebben serio altetitulált kegyelmes Urunk ő Felsége commandóm alatt lévő lovas és gyalog, fő és alacsony renden lévő tiszteinek és közönséges vitézinek, — hogy följebb megírt Méltóságos Gróf Szécsénÿ György uram ő kegyelme plenipotentiáriussa által arra rendelendő embereit (a midőn mind a termést s mind penig az dézmát bétakaríttatni és kicsípöltetni s úgyszintén a megírt úr számára usuáltatni avagy convertáltatni kívánja), senki sub gravi animadversione turbálni, impediálni, vagy sub qualicunque tandem exquisibili praetextu megkárosítani semmi úttal-móddal ne praesummálja. Egyébiránt valaki ezen parancsolatomnak vigora ellen in praemissis vel in minimo contrariálni tapasztaltatik, megtudván azon személyt, kicsoda, ki regementjéből és micsoda facultással bírjon: az megsértendő félnek igazságos adjustátiót általam administráltatni, sőt ha facultássával azon inferálandó damnificatiót recompensálni nem sufficiálna, tehát az olyatén, nagyfönt emlétett kegyelmes urunk ő Felsége kegyelmessen kiadott Regulamentuma és edictuma szerént érdemlő büntetését irremissibiliter fogja fején nyilván tapasztalni. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Datum ex castris ad Endréd positis, die 30. mensis Julÿ, anno domini 1708.

Comes Antonius Eszterházy m. p.

In simili, mutatis tamen mutandis, tisztelendő páter czeli benedictinusok plenipotentiáriussai, Nemzetes Vitézlő Zeke István és Madarász Imre uraimék instantiájokra, az sőtöri majorhoz való termés avagy majorságbéli gabona szabados beszedése végett adatott hasonló protectionális, mely fiscalitás Tekéntetes Nemes Administratió által in florenis kétszáz exarendáltatott.

In castris similiter ad Endrőd positis, die et anno superius praenotatis.

125.

Szerződés Soprony várossával.

Minthogy Nemes szabad királyi Soprony várasbéli concivis és lakosok akarván magoknak securitást szerezni s fárodságos munkájoknak jutalmát venni, kívántanak azért velünk a dato praesentis computando hat holnapi, úgymint ultimum Januarii proxime affuturi anni millesimi septingentesimi noni megalkudni, s az minthogy mi is méltó tekintetben vévén abbéli kéréseket, alkudtunk meg említett városbéli concivis uraimékkal ez alább declarált punctumok szerint. Úgymint pro

Primo. Minden sopronyi gazdaember s gazdaasszonyok s cselédjek, akár gyalog s akár kocsin, item minden sopronyi kapás is mind az mezőre, s mind mindennémű lineán belől s kívűl való és Sopron várossához tartozandó szőlőhegyekre és faluikra absque ullo impedimento szabadon s minden háborgatás nélkül, személyjeiknek fogdozások s sarczoltatása nélkül ennekutánna kijárhatnak, munkálódhatnak és az munkához is hozzá láthatnak. Nemkülömben ezen praemittált securitás az rákosi, rusti és egyébbféle territoriumokon lévő városi szőlőhegyekre is értetődik, hasonlóképpen sem az praedeclarált szőlőkben s városi falukban, sem pedig azon szőlőkhöz és falukhoz más territoriumokon által vezérlő útjokban is nem háborgattatnak s el nem fogattatnak. Úgyszintén

Secundo. Az várasi csordának s marháknak lineán belől s kívűl való szabad pascuáltotása is megengedtetik. Nemkülömben

Tertio. Az sargyú takartatása és annak béhordattatása is absque ullo impedimento szabad lészen, úgy a szántás s őszi vetés is.

Quarto. Szükséges őrlésnek okáért Soprony várossán följül lévő malmokban való szabados kijárás szabad lészen, úgyszintén várasi lineán belűl s kívűl való erdejeknek lignatiója is; és pro

Quinto. Eljövén a szüretnek ideje, azt is mindennémű lineán belől s kívűl való, Soprony várasához tartozandó, úgy rusti, rákosi s egyébbféle territoriumokon lévő várasi szőlejekben minden impedimentum nélkül szabadon elkezdethetik s végig continuálhotják is, s mind magok s mind cselédjek s munkásaik minden károsítás nélkül ki s bé-

járhotnak és annak végeztéig szabadon az városhoz tartozandó falukban hálhotnak, mulathatnak, magok, cselédjek és munkássaik, valaminthogy vidéki helekrül azon szüretre és egyébb munkára marhástul, szekerestül szabadon bémehetnek s ki is jöhetnek. Az szőlőpásztorok pedig végezteig háborgatás nélkül őrizhessék a szőlőhegyeket; s azért

Ezen alkunkért igértenek említett sopronyi concivis uraimék is, hogy az proxime következendő Nagy-Boldogasszony napjára, úgymint pro 15-ta Augusti anni nunc currentis, adnak négyezer forintokat ezüstpénzül, minden forintot húsz-húsz garasban vagyis hatvan krajczárban számlálván, mely specificált négyezer forint között száz species arany légyen, egyet négy forintban számlálván. Mely végezésünk hogy annál is erőssebb légyen, mi is igérünk assecuratiót ez megírt modalitás szerint:

Hogy ha ezen praespecificált punctumnok meg nem tartatnának és valaki a dato praesentis sokszor megírt embereik közzűl turbáltatnék vagy elfogattatnék, vagy marhájok elhajtatnék: eo in casu a kóborló excedens katonákat, ha territoriumokon kívűl is salvus conductussal kaphatják, — nemcsak persequálhossák, sőt megfoghassák és más contrahens félnek commendérozó tisztihez, pro desummenda demerita poena elküldeni tartozzanak; kik is ha meg nem kapathatnak, sed cum sufficienti eductione neveket declarálván: nemcsak elfogatott embereik, de elhajtott marhájok is minden sarczoltatás nélkül elbocsáttotnak és elvitt partékájok restituáltotnak. Ez eránt más egyébbféle történhető damnificatiók és károsíttások végett is minden igazságos s illendő satisfactio impendáltotik általunk, — az minthogy kívánjuk is ezen alkunkat sancte et irretractabiliter abutrinque megtartani s omni meliori modo manuteneálni és az egész vitézlő rend által is observáltotni. Actum ex castris ad Endréd positis, die ultima mensis Julÿ, anno 1708.

P. S. Ellenben pedig obligáltotnak föllűl megnevezett Soprony városbéli concivis és lakosok is, hogy ki- és bejáró alkalmatosságokkal fegyvert magokkal nem hordozván, semmi ártalmunkra czélozó machinatiót, titkon vagy nyilván, levélhordozással, vagy akármely színes praetextus alatt moliálni, s annálinkább alattomban foveálni, ezen contractusnak fölbomlásával ne merészöljenek.

126.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális, nagy Uram!

Nem kétlem, előbbeni alázatossan Excellentiádnak válaszadó levelemet, — melyben méltóságos parancsolatjára való készségemet cum submissione mei declaráltam vala, — már ekkoráig venni méltóztatott légyen: kinek continentiájához tovább is kívánván magamat minden czikkelyiben accomodálnom: méltóságos tetszése szerént Excellentiádnak az Dunán innéd oldalam mellett lévő hadakat egy corpusban egybenszedvén, jóllehet ugyan nem negyed-nap alatt, a mint parancsolta volt Excellentiád, hanem nap*(ok)* mulván, hogy mind az két részen lévő erőnket megtekénthesse az ellenség, mind az cavallériával s mind az infantériával s úgy szintén az itt lévő kevésszámú munitióval megindultam az austriai operatióknak inchoatiójokra. Melyeknek végbenvitelekre hogy sub praefixo termino immediate meg nem mozdúlhattam, — reménlem, azon alázatossan Excellentiádnak transmittált levelembül bőven megérteni nem terheltetett: mivel, az mint alázatossan informáltam vala Excellentiád méltóságát, ittvaló hadaink Rabutín Erdélybül kijött népének Prainerrel s Nádasdival való conjunctiójának impeditiójában szüntelen foglalatossak lévén, nyughatatlan éjjeli s nappali fáradságok után vagy csak azon okbul is, hogy az instituálandó operatiókat annyival is könnyebben végbenvihessem, kívántam két napi üdőt nékiek engednem pro refocillatione virium. Melleknek meglételekkel szécséni táborhelyembül kinyomakodván, egy marsban egész Csepreg névő helységig penetráltam, Soprontul nem igen messze: az honnét praemittálván háromezer személybül álló könnyű-lovas portámat ugyan Sopron eleire brigadéros Bezerédy urammal, olyan reflexióval, hogy magam azomban az infantériával és az lovas hadnak residuitássával utánna maschérolván: ha az Sopronynál lévő ellenség azon portámat reménségünkön kívül meg találta volna szalasztani, — mindjárást in succursum lehessek. Azomban ott is Isten ő szent Felsége ingyen való kegyelme által győzedelmes szerencsével megáldott bennünket, mert addigis, a míg az táborostul odaértem volna, kijövén futrázsira az ellenség, kétszázon, az kik a futrázsit bészedték s háromszázon az kik a futrázsírozókat oltalmazták, in universum ötszázon: arra insperate reáütvén, abbul igen kevés

mehetett bé Sopronban, az többi mind levagdaltatott, csak rabokat is hozott tisztekkel s gregáriusokkal együtt nyolczvanig valókat, kiket azonnal Sümeg várában expediáltam; s ugyanazon nap conjungálván magamat említett brigadéros Bezerédi Imre urammal, mentem igenessen Lós felé, a ki csak egy kis mélföldecske Soprontul, s onnét másnap megindítván hadaimat, Czenkig maschéroltam, akarván még is újobban kitanulnom az ellenség constitutióit, mely helységbül szépen kiláthattam Soprony városát tövébül, vettem utamat az szorossakon Bolf névő falunál igyenessen a Fertő mellett Rust városának, az kiben lévén bizonyosszámú német gvardizon valamely kemény commendánssal együtt, lévén utamban s mintegy láb alatt, — kezdem vala megszállanom; de egy kis ideig az bentlévő commendáns keménkedni kívánván, mindazonáltal a midőn serio fogtam volna az obsidióhoz és ugyanazon említett commendáns uram circumspiciálván táboromnak erős voltát: idő vártatva kínteleníttetett magát azon városnak capitulatióval feladására condescendálván, resolválni; kivel minémő capitulatiót ineáltam: méltóztassék Excellentiád ezen alázatossan annectált originalis accordábul genuine megérteni. És jóllehet voltam olyan szándékkal, hogy mindezen capitulatiónak helyt nem admittálván, azon várost egészlen felprédáltassam hadaimmal és ostrommal vegyem meg: de minthogy az benne lévő lakosok is legkissebb hostilitást sem mutattak, és a sok ártatlan vérnek kiontását considerálván, — én is keresztínségtül viseltetvén, nem kívántam veszedelmeket, mert experiáltam édes hazánkhoz való engedelmes hajlásokat, — hanem a feljebb megírt commendánst gyalázatossan, fölső s alsó fegyvereknek elvételével és megfogatásával elbocsátottam Soprony felé, némely alatta lévő közmuskatérosokkal együtt, jó késérés alatt; és noha azon városbul többen harminczad magával ment vala ki Sopron felé: mindazonáltal többel nem compareálhatott heted magánál, az többi elmaradozván, szegény hazánk és Fölséges Urunk szolgálatját nemine cogente amplectálták. — Megvélele után azon városnak, tovább nem mulatván, mindjárt indultam utamban lévő Feketeváros tájékára; kihez minekelőtte érkeztem volna, egy kevéssé subsistálván az hadakkal, ugyanott azonnal tettem olyan dispositiókat, hogy Béri Balog Ádám uram mintegy háromezered magával Austriában egy felől Podonyig (*Baden*) és Schén-Prunig, Botka Ádám, sokszor megnevezett brigadéros Bezerédi Imre uram regementjebéli óbrst-lajdinantját más felől nemkülömben kétezered magával Füseménig (*Fischament*), hasonlóképpen ugyan sokszor megírt Bezerédi Imre uram

regementjebéli kapitányját, Újkéri névőt, harmadik felül Pozsonyhoz egész, az révig, valami ötszázad magával, *(hogy)* beüssenek és ottan mindenménő hostilitást causáljanak az ellenségnek. Kik is mind egyszersmind bérohanván mind az három felől, úgy annyira fölzendítették az föld lakossiakat, *(úgy)*, hogy az egész darab ország futó-félben lévén, elhagyván mindeneket, igenessen Bécs felé szaladtanak s ottan salválhatták némelyek magok életeket. Mindezen actióknak végbenvitelek után kimondhatatlan nagy nyereséggel térteneк vissza feljebbemlétett tiszt uraimék, legfőképpen szarvasmarha dolgából; miolta ezen mostani fegyverkezésünk continuáltatik: senkisem emlékezhetik, hogy az Dunán innét ilyen nyereség lett volna, minémüt mostanában adott Isten ő szent Felsége. — Én penig azon füst alatt, az még mellettem maradott egynéhány lovas regementtel és az egész gyalogsággal s munitióval vettem utamat igenessen Nezsidernek, az holott akadtam egy olyan sánczra, a ki az egész Fertő mellett lévő nagy és apró városoknak antemuráléja volt és az körülbelől való lakosoknak manutentiójokra, sőt még Austriának is nagy tartalékjára, elannyira, hogy ebben vetvén reménségeket az egész Förtő-melléki parasztság, nagyobb része benn fegyverkezett is, abban erős praesidium helyheztetvén. Azt megszállván, de a mely okbul az bent lévő commendáns az ostromot per absolutum meg kívánta várni: ugyanazon erős ostrom után, (noha meg kell vallani, eleintén repellált bennünket az ellenség, de azután ismét néki fordulván egy szívvel-lélekkel) mintegy három-négy óra(kor) fényes nappal Isten ő szent Fölsége vérrel adta kezünkben szerencséssen, s ott is szegény nemzetünkhez való Istennek kiváltképpen való kegyelme derekas nyereséggel látogatta meg az vitézlő rendet. De megvallom, Méltóságos Uram, hogy csak meg nem átkoztam azon praedálást: mivel abban úgy elmerült mind az katonaság és hajdúság, hogy azokat nagy nehezen tudhattam újobban kit-kit zászlójok alá hajtatnom, nagy furiáját az hadnak sopiálnom. — És így immár méltóztatik Excellentiád bölcsen dijudicálni: minémő nagy consternatióban hozatódott légyen egész Austria, az megírt három rendbéli cavalleriánk Fiseménig, Schen-Prunig, Podonyig és egyszersmind Pozsony tájékáig penetrálván, mindenütt most is continuálván szüntelenül szaladásokat az népség: de legfőképpen az Förtő mellett lévő városbéliek, a kiknek egyedül csak az nezsideri sánczban volt minden reménségek, úgy elrémültek, hogy a kik azelőtt fegyverkeztek, egészlen holdulásnak adván mindenekben, nagy submissióval, fejek hajtva láttatnak accomodálni magokat. Hogy

annakokáért világossabban constálhasson Excellentiád méltósága előtt is azon nezsideri sáncznak erős volta: így méltóztassék Excellentiád általam alázatossan informáltatni, hogy az felső várnak sánczában, az kinek négy szegeletbástyája, köröskörül palezatákkal rakott contra-scarpája, igen mél, száraz árka, fölvonyó kapuja és az városi communicatióra nézve egy igen mél árkú lineája, négy taraczkja reperiáltatott, az alsó városon penig kettő; két kőhányó mozsár, ahoz nyolczszáz kézi granát, hat tonna puskapor, háromszáz négy funtos ágyúgolóbissa, hat ferslóg apró golóbissa. Azonkívül sánczban tanáltatott száz válogatott lovas német és ugyanannyi muskatéros, az alsó városban pedig hatvan német és háromszázig való fegyveres purgerség; kik közül felessen levagdaltattanak, az minthogy hatvannál több nem is esett rabbá. Ezeknek egy resolutus commendánsok lévén benn az sánczban: az is halálos sebben esett, és noha sub parolla békéredzett vala Sopronyban, — mindazonáltal úgy informáltatom, hogy az is medio tempore kimúlt légyen e világbul utozásában. A mi részünkről ellenben egy zászlótartó, egy granatéros-lajdinant s huszonöt közlegény veszett el, e mellett három kapitány, négy hadnagy, három zászlótartó és hatvanöt közlegények estenek sebekben, de azoknak is naponként várhatom kigyógyulásokat. Azért minekutánna Excellentiád méltóságos parancsolatja szerént ezen actiókon szerencséssen általestem, kívántam volna tovább is progrediálnom: de finitis his operibus érkezék hírem, hogy Eugenius herczeg népei, tizennégy százbul álló, Német-Újhely tájékához jöttenek; a minthogy már a midőn Ruszt mellett maschéroltam visszafelé, confirmáltatott azon Eugenius népének valóságos érkezése Sopronhoz. Nádasdi Ferencz is azon volt, hogy avval conjungálván magát, megüssön bennünket Bolf tájékán; észrevévén én is immineálását az periculumnak....

(Több nincs beírva. Féllapnyi üres hely. Augustus elején kelt.)

127.

Méltóságos Gróff Nádasdy Ferencz uramnak, rabok szabadulásában irott levél.

Nemzetes Vitézlő Beniczky Sándor, regementembeli hadnagyom visszatérésével előttem tett relatiójábul az egész rabok bebocsáttatása fölűl való kegyelmed kívánságát értem; melyben nekem más consideratióm s difficultásom nincsen, csak egyedül tartok attul, hogy a commandó változásával

successora kegyelmednek ezen mostan egymás között folytató rabok dolgát, ha mi restantia lészen complanatióra való, in futurum kérdésben vévén, kegyelmetek részérül megkárosíttatunk, a mint már más commendáns urakkal történt is olyatén fogyatkozás, hogy az elöttevaló restantiárius maradván, némelyeknek successora nem akarta admittálni post discessum helyes praetensiónkat. Mindazáltal, ha ugyancsak kegyelmed elégséges praecautiót ebben kíván nyújtani nagyobb securitásomra — avagy csak bár Generál-Feldmarschall Heiszter uramtul, — kész vagyok kegyelmed kedvének eleget tennem; mert noha mind Győrött s Pozsonyban s másutt is, mind tiszt-, mind közlegényekbül rabjaink már régtül fogva vannak felyes számmal; mindazáltal semmi lett úttal ekkoráig nem lehet szabadulások, részünkről nem kevés rövidségével a cartella folytatásának. Innét, assecuratus lehet kegyelmed, nem fog semmi defectust szenvedni, csak reciproca kegyelmetek is syncere agáljon velünk, s így arra nézve feljebb megírt hadnagyomat az előbbiek közül itt lévő 29 rabbal beküldöttem, úgy, hogy ne is a bent lévőket hozhassa ki; hanem a kik Sárvárott, Győrött és más helyeken volnának is a mi rabjaink, az olyak elbocsáttatása iránt jó rendelést tegyen kegyelmed; másként mi károssak maradunk. Mit írjon cartellae commissárius Szluha uram ugyan az rabok dolgában, arra nézve hadnagyom által, hogy kegyelmeddel communicáltossék, — beküldöm; azelőtt is penig tettem már rendelést, hogy még a minémő több rabok találtotnak, azok is föllhozatván, a szükséges praecautio reménsége alatt kegyelmed kívánságára bebocsáttothassanak. A mi a szolga-rendet illeti: jóllehet abban is lehet nagy kérdés, mivel ők majd jobban, vagy hasonlómódon fegyverkedtenek, mint a több rabságban esett személyek; de, hogy kegyelmedhez, mint több lehető dolgokban, ebben is atyafiúi kötelességemet contestálhossam, — minden füzetés és váltság nélkül őket visszabocsátanom resolváltam, a minthogy mostan is küldök bé a szolgák közül, s hátralévők hasonlóképpen mihelyen kezemhez érkeznek, tartóztatás nélkül kegyelmedhez expediálom; remélyem én is, valamely Kelner nevű dragonyosom, ha szintén desertérnek találtotnék is, — minthogy egy személy szolgálotja nélkül a császár meg nem fogyatkozik, haszna is kegyelmeteknek veszedelmiben nem lészen sok, — kíván inkább kegyelmed annak kibocsáttatásával énnékem kedveskedni; a minthogy abbéli atyafiúi complacentiáját, a praecautió securitássával, megírt hadnagyom által elvárom.

Beledi táborban, nona Augusti 1708.

128.

Nádasdy elismervénye hadi foglyok átvételéről.

Én alább megírt recognoscálom per praesentes, hogy Nemes és Vitézlő Beniczky Sándor uram, Méltóságos Gróff Eszterházy Antal öcsémuramtul ő kegyelmétül hozzám a parte utraque pro eliberatione captivorum küldettetett lévén, hozott raboskodó, ő Fölsége vitézeibül, úgymint Hannover regementjébül egy cornétot, strázsamestert, két káplárt és hatvanhat rajtert; Prajner regementjébül strázsamestert, káplárt, tizenhat dragonost; magam regementjébül penig furírt és tizenkét katonát; computatis itaque computandis, tészen in toto portiót százhuszonegyet. Én penig adtam pro hic et nunc az ő kegyelme kezében az ő kegyelmek részérül Sopromban raboskodó huszonkilencz személyt, maradván többivel adósa öcsémuramnak ő kegyelmének, differálván contentatiót ad ulteriorem et futuram complanationem, assecurálván ő kegyelmét generálisi parolámra, hogy vigore cartelae az restantia mentülhamarébb complanáltatik; melyre való nézvést generál Salzer uramnak írtam, kinek az rabok szabadulása az fölséges hadakozó tanácstul committáltatott, írván emlétett öcsémuramnak sub volanti levelemet is, Beniczky Sándor uramnak kezéhez assignáltam, és így százhuszonegy portióbul defalcálván huszonkilenczet, marad in restantiis kilenczvenkét portio. Hogyha pediglen medio tempore magam kezemben rabok esnek: minden halladék nélkül tészek contentatiót; assecurálván ezenkévül emlétett Méltóságos Öcsém-Uramat, hogy, ha az commandóm változnék is, ezen assecuratiómat successorom is fogja manuteneálni. Az sárvári rabokat mivel elereszteni megparancsoltam, azok a följőlvaló nevezett summájábul fognak defalcáltatni. kirül adom ezen assecuratoria-levelemet. Actum Kismarton, die 13. Augusti 1708.

Fölséges római császár és koronás király kegyelmes urunk ő Fölsége consiliáriussa, cameráriussa, generál-feltmarschall-lajdinantja és lovas magyar regementnek óberstere:

Gróff Nádasdy Ferencz m. k.

129.

Nádasdy Ferencz uramnak levele.

Kedves Uram-Bátyám!

Ajánlom illendő dolgokban atyafiságos kötelességgel való szolgálatomat kegyelmednek. — Nemzetes Vitézlő Beniczky Sándor, dragonyos-regementbéli hadnagyom megtérvén Sopronybul, producálta előttem az rabok váltságárul emanált kegyelmed quietantialis-levelét, kinek alkalmatosságával . . .

(A levél további szövege nincs protocollálva.)

130.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális!

Kiváltképpen való nagy jó Uram!

Excellentiád méltóságos levelét, együtt Fölséges Urunknak a Dunán túlsó dolgok*(-ról)* tudósító parancsolatjával, szokott kötelességgel vettem. Már, minekelőtte azon informatiónk érkezett volna, alkalmasint constáltak utolsó constitutiók circumstantiái előttünk; mindazonáltal annak[1] hallásával ezen föld per absolutum nem consternáltatott, tudván azt, hogy az kiket Isten szeret, meg szokta látogatni, de ugyan csak tandem aliquando causa justa triumphál. Nem kétlem, az innét ekkoráig s legközelebb penig az elmult napokban tett operatiónk szerencsés successussárúl genuine megírt relatiómat

---

[1]) T. i. az aug. 3-kán Trencsény alatt, Turna s Hamrinál elvesztett harcz hirének.

venni méltóztatott Excellentiád; melynek reiteratióját nagyobb alkalmatlanságának eltávoztatására nézve most szükségesnek lenni nem itéltem, minden tehetségemmel tovább is igyekezvén azon: mi módon okozhatnék hovahamarébb nagyobb diversiót az ellenségnek. De minthogy Nádasdi corpussa is két erős regementtel megerősödött Sopronnál, és generál Crácz *(Kreutz)* mintegy ötezer öszvevett horvát, ráczczal actualiter Simontornya felé, hogy obsideálja, nyomakodik; kikre nézve én is cum reflexione kelletvén magamat tartanom, nemanynyira már az offensiva operatiókban, mint hogy az kétfelűl *(való)* ellenség hirtelenkedése valami confusiókban ne hozzon, vigyáznom kívántatik. Reménlem Isten kegyelmessége által mindezen két corpus között is confusio nélkül lehető megmaradásomat, sőt operatióimnak kívánatos folyamatját. Nem is tartok mástul semmitül, mint ha valamimódon az Hajszter is Komáromnál általvetvén magát, háromfelől impetáltatnám. In eo casu, megvallom, nem kevés változása következnék dolgaink mivoltának; mindazáltal jól constálván igaz ügyünk az Isten és világ előtt, ha szintén sújtoltatván is, desperatióra sem fakadunk, inkább mi innét valamit közjavunk előmenetelire s Excellentiád akaratjának segétésére munkálkodni tudhatunk, utolsó csöpp vérünk kiontása megbizonításával is elkövetnünk készek lévén ezen földdel . . . . .

(A többi hiányzik; egész lap üres. Aug. 15—20-dika táján kelt.)

131.

Dunán innét lévő egész Nemes Vármegyéknek szóló levél.

Praemissis praemittendis. Elhitettem magammal, míglen ezen levelem éri is a Tekéntetes Nemes Vármegyét, az ellenségnek szokott dölfössége előbb elhíresétette a mostani trencsényi harcznak nagy veszedelmét. Mindazonáltal, hogy az gyenge elmék az olyatén zürzavaros balhírek által meg ne botránkoztassanak: kívántam eleve, mint Felséges Vezérlő Fejedelem kegyelmes Urunk és Méltóságos Magyarországi Locumtenens s Főgenerális Uram ő Excellentiája magok személyjek szerint *(a harczon)* jelenlévők hiteles írások által

informatus, a Tekéntetes Nemes Vármegyének tudtára adnom, hogy azon harcz alkalmatosságával lett dolgainknak mostan fennforgó kevés confusióját nemannyira az veszedelemnek, mint az hadak az után történt szokott eloszlásának lennyi itélje. Kihez képest, minthogy óránként már most is gyülekezik az had és naponként Isten kegyelméből teljes csoportozását reménlvén, semmit el nem múlatnak Felséges és Méltóságos Principálisink, mely által az ellenségnek továbbvaló igyekezetét meggátolhassák és édes nemzetünknek boldogulását előmozdíthassák: akartam requirálnom a Tekéntetes Nemes Vármegyét, hogy azon harcznak mivoltárul valóságossan így informáltatván, nemcsak elhitesse gremiumában lévő szegénységgel, hanem egyszersmind hazájához való buzgó kötelességétől viseltetvén, most egyszer, tapasztalt szép dexteritássa által oly serénséggel és keményen viselje magát az Nemes Confoederatio állhatatosságában, hogy azzal örök emlékezetet hagyhasson posteritássinak. És mivel az mostani harcznak alkalmatosságával annyira megmozdult az ellenség, hogy felszedvén az föld népét, úgy igyekezik bennünket minden erejével persequálni, és valamint az elmult közelebbvaló esztendőkben, a midőn tudniillik nemzetünket Isten ő szent Felsége hazánk szabadságának helybenállítására fegyverre indította, minémő kegyetlenséget követett el nemzetünkön, elannyira, hogy gyermekének, feleségének eladásával (minekutánna a szegény lakosokat midenekbül kifosztotta) magok keserves életeket kíntelenítettenek az hóhérlástul megváltani, — most is nem régiben konkolt hintegetni igyekezvén az haza lakossai között, mézes beszédekkel concinnált protectionális-leveleit bocsátotta ki az föld népei közé, hogy azután álnoksággal horgára akasztván, hitinek megszegésével hasonló fájdalmas sorsban szándékoskodik édes hazánkat hozni és az újjabb portiózásnak súlyja alatt keserves szenvedésünket, sokféle szinek által feltanáló módok alatt való siralmas kínoztatásunkat és csaknem majd kétségbenesésünkkel minden javainktul való megfosztatásunkat reiterálni. Hogy azért ezen Tekéntetes Nemes Vármegyének hajdani szabadsággal tündöklő lakossai mindezeket s mindezeknél több, előszámlálhatatlan, német nemzetnek sanyargattatása által szenvedett nyomorúságát tovább is keserves szívvel ne érezze: az ellenség hamis hitegetésének csak gondolattal is szivében helyt nem adván, Istennek kegyelméből kezünkben adott fegyverünket personalis insurgálásával velünk egyenlő közakarattal tehetsége szerént mindaddig segéteni ne terheltessék, míglen azon Isten, ki eddigis fegyverünket segétette, szabadságunknak visszahozására és helybenállítására bol-

dogul vezérli. Egyébaránt valaki ebben contráriuskodni fog, sőt az ellenségnek mézzel hitegető édesgetésének és ártalmunkra czélzó igyekezetének legkisseb czikkelyében tanácsadásával, írásával, annuentiájával, annyival is inkább ellenünk való fegyverkezésével avagy egyébb oly móddal, mely titkon vagy nyilván édes hazánk veszedelmét most vagy jövendőben okozhatná, assentiálni tapasztaltatik: tehát az olyant, mint vérünk árulóját, mindennémő jószágitul hadaink által megfosztatván és külső-belső értékét praedára hányatván, feleségét s gyermekeit elfelejthetetlen számkivetésre itéltetvén, magát személyje szerént másoknak példájokra hazánk törvénye szerént elkerülhetetlen kemény sententia fogja követni; kinek eltávoztatására, megemlékezvén a Tekéntetes Nemes Vármegye az Nemes Confoederatióhoz hittel kötelezett devotiójárul, reménlem, az praemissákat omni possibili modo hazájához tartozó igaz vérsége szerént effectuálni nem terheltetik. Servet Deus in reliquis, etc.

Datum ex castris ad Dobroka positis, die 24. Augusti anno 1708.

132.

Order. Nemzetes Vitézlő Balogh Ferencz gyalog fő-colonellus uramnak praesentibus intimáltatik.

Mivel ex certis relationibus constál előttem, hogy az Pécs tájékán lévő ráczság az árkok és falak alá recipiálván magát, lehetetlen accessussa légyen az lovas hadnak gyalogság nélkül hozzája: azért, hogy azon ellenség az gyalogság által infestáltassék és az mostani sánczábul per omnia adhibenda media dissipáltassék, azon operatiónak dicsíretessen való végbenvitelére tetszett emlétett fő-colonellus uramat maga gyalog-ezerével és Nemes Szala vármegyébül exsurgált Nemzetes Vitézlő Bessenyei László urammal lévő fegyveressebb földnépével oda deputálnom, olyan conditiókkal, hogy ezen orderemnek vételével öszveszedvén maga gyalogságát is, az ő kegyelme directiója alá concredált munitióval, úgymint az itt lévő két mozsárral, bumbákkal, és ottan ezen annectált levelemmel insinuálván magát Nemzetes Vitézlő Grajner Antal urammal, az ott lévő két réztaraczkot vegye kezéhez, és minthogy brigadéros Béri Balog

Adám s úgyszintén Somogyi Ádám uraimék, nékik adott kemény orderemnek hátravetésiért és az tisztek között nem tudatik minémő okbul származott competentiákért árestom alá vettetének: azért azon lovas,- úgymint Balog Ádám, Somogyi Ádám és Szekeres István uraimék ezereit universalis commandója alá vévén megnevezett gyalog-óbester uram, — mindazokkal és az gyalogsággal azon sánczot aggrediálván, minden úton-módon azon igyekezzék óbester uram régen tanult szép hadi experientiájával, hogy az benne lévő ellenséget per fortia dissipálhassa és az megnevezett sánczнak dissipatiója után, Isten segéttő kegyelme által Pécset is obsidiálni és bombákkal infestálni, egy szóval mindennémő hostilitással incommodálni igyekezzen. Melyet hogy annyival is bátorságosabban véghezvihessen colonellus uram: méltó lészen ő kegyelmének mindenfelé, de legfőképpen Szigetvár, Eszék, Buda tájékára vigyáztatni az lovas-seregek által, hogy azon fortalitiumokból történhető jövése alkalmatosságával az ellenségnek, mature tudhassa magát salválni, az hadaknak eloszlása nélkül Simontornya felé. Hogy peniglen subsistentia dolgábul ne légyen valamely notabilis fogyatkozás aaz hadaknak: tehát vagyon intimatiójában Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz provincialis commissárius uramnak, hogy azon alkalmatosságra mindennémő szükséges subsistentiákról in antecessum provideáljon; azért, hogy sokszor megnevezett óbester uram emlétett commissárius urammal ebben az czikkelyben correspondenter légyen, igen szükséges. De caetero, valamit ártalmasabbnak itél lenni az ellenségnek, minden úton-módon, maga jövendőbéli nagyobb promotiójáért, híriért s neviért dicséretessen elkövetni, és engemet mindennémő occurrentiákrul, leveleit csak Devecserben inviálván, szüntelenül tudósíttani ne terheltessék, én is hasonlót observálván. In reliquo, hogy Isten ő szent Felsége ezen mostani expeditiójában minden jóra czélozó dolgokban szerencséssen segélyje, — szívem szerént kívánom. In castris ad Dobroka positis, die 27. Augusti, 1708.

Generális-Mezei-Marschall:

Eszterházy Antal m. k.

133.

Fölséges Urunknak ikerväri táborrul die 1. Septembris szólló levél emanáltatott, anno 1708.

Alázatossan, tartozó engedelmességgel és külömb-külömbféle nyughatatlanságokban habzó elmémnek ugyan megvidulásával, Szécsénybül és Egerbül emanáltatott két rendbéli Fölséged leveleit vévén, örömmel értem hadaknak notabiliter való recollectióját s hazánkhoz és édes, árva nemzetünkhöz atyai buzgó szeretetibül bőven kifolyó kegyelmességét; és hogy bölcsen elrendöltetett dispositiójával minket, fölséges szárnyai alá borult alázatos híveit megtartani s gondviselésünket continuálni igyekezik, kimagyarázhatatlan háláadásokra obligáltatva vagyunk Fölségedhez. De, Kegyelmes Uram, igaz kötelességem megvallani kínszerít azon tulsó *(trencsényi)* csekély szerencsétlenségnek sokaktul, de kiváltképpen az kevélyen fölfuvalkodott ellenségtül, valóságnak lineáján kívül hintegetett és promulgált descriptiójára nézve oly kimondhatatlan confusiók ezen földre férkeztenek vala, hogy ha a Nemes Vármegyékre korán exmittált adhortáló leveleimmel (melyeket in paribus íme Fölségednek alázatossan transmittáltam), nem animáltam volna a statusokat, — nehezen helreállítható változásokat köllött volna tapasztalnom, ki-ki főtisztek közül, értékek s cselédjeik securitásának föltalálására nézve, protectiót keresni szándékoskodván, sőt innotescál előttem ennyihánynak már kezénél létele; annyival is inkább, miólta Nyitra várának föladása vagyon értésekre és Hajszternek bizonyossan általjövetele kinyilatkozott: többen czéloznak hasonlót követni, discursussokbul is kinézem. Mely által a Confoederatiónak sérelmét impediálnom kívánván, jóllehet az mellettem lévő corpussal brigadéros Bezerédi uram hadához, az Rábán innenső félre vettem magamat, eléggé placidioris modis akarnám kinek-kinek igyekezetit evincálnom, keménkedésnek utját pedig nem tanácsos elővennem: azonkívűl is látom, még az haeroica operatióktul is irtóznak valamellyek: netalántán azon okbul Hajsztert cselédjeikre való nagyobb crudelitásra irritálják. Vannak, az kik tudván, hogy nincs, hadi kormányozásim segéttésére kicsoda concurrálhasson, úgy elbízták magokot, haza szolgálatinak folamotját hosszas reménkedésekkel kölletik kedvekben intrudálnom és instantiákkal ajánlanom. Passusinknak is elfogása nem kevéssé deserviál ezen cavillatióknak, mivel a cor-

respondens communicatióknak promoveálását nem remélhetni. Eszéktül fogva Budáig sürün föl-alá járó sok sajkák vigyáznak, s föltett intentiója az ellenségnek mindenütt a Duna mellett lineákot egész Győrig hányatni, s annak mentiben sánczokat erigálni. Actualiter is nagy költséggel, mesterséggel és nehéz munkával s veszedelemmel lehet által iktatni a leveleket, elhittem, ennyihány intercipiáltatott is. Melyekhez képest ezen fölzűrzavarodott, ellenséggel körben vétetett, sok veszélekkel, teli vizekkel és egyébb fortélyokkal megtöltetett földön annyira jutottam, az jó Isten tudja: magam *(dragonyos)*-regementemben lehet bizodalmom, az ki ekkoráig is leginkább ellenségnek tartózkodására volt, sok megbizonyítható hasznos szolgálatokat tett, de már a strapaczéroztatás úgy megrongáltatta, ellenség fegyverével, hogy négyszázig valóra alig extendáltathatik száma, azok közt is találkoznak lovatlanok. Fodor uram gyalogságában is nagy reménséget helyheztettem, mert méltó minden dicséretekre: többi peniglen, Kegyelmes, Fölséges Uram, nem sok consolatiót nyújt e mostani constitutióban. Bár csak ad minimum dunántúli két regement hadd volna mellettem: mégis kedve szerént nem gázolódnék az ellenség; s ha szintén azt nem obtineálhatom, hogy azon följebb declarált izetlen, vagy inkább is magahitt, s talán országos conceptusinkat vexálni kívánó tiszteknek kiüthetném elméjekbül, az haza reájok szorulását is megismertethetném velek: annyit végezhető más subjectumok is találtatnak. Brigadéros Babócsay Ferencz uramat (melyért én Fölségednél ennyihányszor instáltam szokott alázatossággal), most is reiterálván, kérem: méltóztassék Fölséged mellém általjövetelét indulgeálni. Mindazonáltal, ha ily türésben kölletik is megmaradnom: azon két regementtel, — magam tudniillik és Fodor uram regementjével — kívánom magamat forgatnom hol offensive, hol defensive, néha pedig bujdosással, sőt életem letételének megpöcsétlésével is, a mint az alkalmatosságok hozandják s elménknek vezére, tehetségem, erőm s egészségem engedi Fölségedhez kötelességemet, nemzetünkhez született igaz vérségemet contestálnom és consecrálnom. — Most egyébb progressusokrul való tudósításommal nem udvarolhatok Fölségednek, mert az ellenség motussátul várván, nyúgosztalom az corpusomat, féltvén: netalán idönek elötte megeröltessem s kifáraszszam, az ellenség pedig notabiliter történne vadászatunkra mozdulni, — akkoron nagy kárommal s kisebbségemmel csüggedező hátramaradásunkat köllene szemlélnem. Noha egyébaránt Balog Ádám colonellus uramat circiter ötezer lovas és gyalog haddal ráczok ellen Pécs felé

oly kemény készülettel és elégséges instructióval expediáltam, hogy per absolutum offensive nyúlhasson, melyen — gondolnám — ekkoráig által is eshetett. Én pedig teljes igyekezettel azon vagyok: jó csoport erővel Styriában teendő irruptiómmal gyümölcsössen operálódhassam; kinek is minémő kimenetelét érhetem, alázatossan Fölségednél udvarló tudósításimmal magamat insinuálnom el nem múlatom. Egerbül 22. Augusti datált Fölséged kegyelmes intimatiója oly consolatiót hozott, az melynél mostanság kevéssé szomorú ábrázatban öltözött szívek így hirtelen vígabbat nem várhattanak, midőn a külső protentatorok közül legnevezetesebben muskva Czár küldött solennis legatiója által Fölségeddel és a Nemes Ország Statussival nyílván az hazánk boldogulását közelétő dolgokhoz, magát interponálni (*kívánván*), ímhol az hatalmas és állhatatosságunkat próbáló Úr egyfelől mihelt megkeserétett bennünket: legottan alig várja, enyhétsen és örömet nyújtson. Melyek hogy minekelőtte in publico proponáltassanak, szükséges consultatiót pro die 5ta praesentis Egerben terminált atott, és engemet is, maga méltatlan, alázatos szolgáját s hazánk egyik tagját, akkorra jelen lennyi méltóztatott parancsolni. Fölséges, Kegyelmes Uram! tartozó engedelmességgel kívánnék udvarolnom; az ellenséges constitutiókra nézve ha mostanság itt is, tudja Fölséged és az közügyünk szolgálatja promoveálásában megtartózkodom, — nem reménlem megitéltetésemet. Fölséged a méltóságokkal és több senator urakkal valamit concludáland: távul légyen, legkissebb czikkelyét controvertáljam, sőt alázatossan, tartozó kötelességem szerént omni inviolabiliter observálnom és observáltatnom kívánom, azalatt pedig fegyverkezésben mentül gyümölcsössebb szolgálatot tehessek, — igyekezem. Ezek után Fölséged experiált atyai kegyelmességében magamat alázatossan ajánlván, maradok. die et anno ut supra,

Fölségednek

alázatos, engedelmes szolgája, igaz híve

Eszterházy Antal m. k.

134.

Domonkos Sámuel uramnak szólló levél, de dató Ikervár, 1. Septembris 1708.

Nékem irott kegyelmed levelét az küldött rabokkal együtt vettem: melybül collimálhatom, hogy kegyelmetek szokás szerint maga magát réméti, alig hallja az ellenségnek hírit: már is az nem szemmel látott dolgokrul tészen valóságos judiciumot. Így szokott a mi mostani magyar nemzetünk édes hazája szabadsága mellett fegyverkezni, a ki az árnyékátúl is megijed az ellenségnek. Úgy veszem észre, hogy a midőn német hírt nem érzünk: Palotán is praesidiumot erigálni kívánunk, a midőn pedig csak hírit halljuk az ellenség motussának: az szelétől megijedvén, büz benne megmaradnunk. Azért nyugodt elmével lehet kegyelmed, hogy Isten kegyelme által az ellenségnek mostani felfuvalkodott, ellenünk igyekező rossz igyekezetét szerencsésen meggátolván, soha többé Palota nem fog maradni lábán, hanem meg nem nyugszom, míglen funditus nem demoliáltatom: kinek demolitiójával kegyelmed commendánssága is füstben megyen. Hogy azomban az két taraczkot, két pattantyúst, úgy az puskaport az hegyek alatt conserválta: igen jól cselekedte kegyelmed; s azért, hogy tovább az hegyek alatt ne periclitáltassék azon munitió: az emlétett puskaport igenessen Simontornyára, az két taraczkot és pattantyúsokot pedig Sümegre, ezen levelem vételével expediálni el ne múlassa. E mellett, nem kétlem, minémő szép diadalmas triumphussal áldott meg Isten ő szent Felsége bennünket az mostani pécsi operatiónak alkalmatosságával, tudhatja, azért arról bővebben írnom nem is kívánok kegyelmednek: a kiből veheti észre minden keresztény lélek, hogy azon Isten, a mely nemzetséges büneinkért meg szokott látogatni mindnyájunkat: a midőn látja benne vetett állhatatos reménségünket, — a midőn ingyen sem vélné az ember, egyszersmind önti ki atyai szeretetit reánk: azért bízzunk tovább is Isten kegyelmességében, — megszégyeníti ellenségünket!

135.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális kegyelmes uramnak szólló, ut sequitur:

Jóllehet Excellentiád méltóságához tartozó szolgai kötelességemtül viseltetvén, két rendbeli, alázatossan udvarló levelem által is voltaképpen informáltam vala Excellentiád méltóságát ezen darab földnek mostani constitutiójárul és circumstantiáirul, — mindazonáltal az karvai passusnak az ellenség által lett elfoglaltatása szolgálván nagy impedimentumára az kívántató communicatióknak folytatásokban: azon okbul nem reménlhetem, hogy leveleim Excellentiádhoz penetráltanak légyen, noha alázatossan meg kölletik vallanom, hogy a mely parasztok hozták Excellentiád méltóságos leveleit kezemhez, ugyanazok által kívántam mindenkor replicálnom s leveleimet által szállíttatnom. Soha oly impatientiával és consternatióval nem bírtam gyermekségemtül fogvást, mint a minéműben mostanában kölletik magamat tapasztalnom, értvén, hogy semminémő particularis informatiómat nem vehette Excellentiád, holott én genuine tudósítottam Excellentiádot mindenekrül; a minthogy nyughatatlan elmélkedéssel lévén, harmadszor is kívántam, leveleimnek tenorát újobban reiterálván, alázatossan repraesentálnom Excellentiád méltóságának: minémő nagy confusióban és kimondhatatlan extremitásban hozatódott légyen ezen Dunán innét lévő darab föld Haiszternek általjövetelivel. Meg sem írhatom, micsoda sok rettenetesképpen kezdettenek némely Tekéntetes Nemes Vármegyék és regementbéli tiszt uraimék az Tekéntetes Nemes Confoederatio állhatatosságában cavillálni, protectionálisokat váltván széltében az ellenségtül; kiknek az igaz útrul deviált elméjeket sok rendbeli adhortatióm után csak alig tudhattam az labyrinthusbul az egyenes ösvényre visszavezérlenem, vagy csak azért is, hogy négy részrül lévén környülvétetve az ellenségtül, (úgymint a Duna mellől Haiszter által effective háromezerrel egy felől, Graics *(Kreutz)* névű nímet tiszt óberst-vachtmajszter Flukkal háromezerig való ráczsággal és horvátsággal Pécs táíkárul más felől; Draskovics János hasonlóképpen annyiszámú horvátsággal és ráczsággal Légrádtul harmadik felől: nemkülömben Nádasdy Ferencz, per se, maga corpussával Soprony táíkárul, negyedik felől), rettenetesképpen megrémült vala a földnépe, elől tűz s hátul víz között lévén.

Azért azon állopotban, hosszas consultatióm után deliberáltam, hogy azon négy részrül reánk jövő ellenségnek egyik felekezetit, — a kivel tudniillik könnyebben bírhatnék, — megűzöm: a minthogy mindjárást adtam kemény orderemet Nemzetes Vitézlő Béri Balog Ádám lovas-főcolonellus uramnak, (kinek ninesen mássa activitássára nézve ezen darab földön, Bezerédin kívül), hogy melléje vévén Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám regulárisforma regementjét, nemkülömben Nemzetes Vitézlő Szekeres István lovas-főcolonellus uram ezerit, úgyszintén Nemzetes Vitézlő Balog Ferencz uram *(gyalog-)*ezerit és Tekéntetes Nemes Szala vármegyébül exurgált, Nemzetes Vitézlő Bessenyei László uram directiója alatt lévő földnépét, adjungálván említett colonellus Balog Ádám úrhoz két taraczkot, ahoz kívántató munitióval, — menjen egyenessen a Pées táíkán lévő ellenségnek töviben, és ottan, vagy nyer szerencséssen, vagy veszít reméntelen, aggrediálván, funditus dissipálja. Megértvén azért Hajszter is föltett igyekezetünket: nyakra-főre sietett a Duna mellől Fejérvár felé, onnét Simontornyáig penetrálván. Vévén azomban észre megnevezett Balog Ádám uram Heiszternek elérkezésit: mint ha országos harcznak köllene menni, rendelt seregekben vévén magát, sok biztatásom után resolválta az ráczságnak megcsapását, a minthogy assecuráltatott is általam, hogy, ha azon operátión szerencséssen általesik, jövendőbéli promotióját fogom sollicitálnom Fölséges és Méltóságos Principálisimnál: azért mint régi, tanult, szép hadi experientiával biró férfiú, előtte viselvén, hogy inter duo mala minus esset eligendum: *(Kölesdnél)* egy szívvel-lélekkel nékimenvén az ellenségnek, sok canonérozások és puskázások után Isten kegyelme által annyira dissipálta az ellenséget, hogy abbul alig mehetett el talám harminczig való a lovassábul, az infanteriája mind ott veszett a ki véle volt. Craics névő német tiszt nem lévén akkor jelen azon actuson, Szigetvárban salválta életit: de óberst-vochtmajszter Fluk és az ráczságnak egy főkapitányja elevenen elfogattattanak, feles zászlókat és dobokat is nyervén, kiket kész lettem volna Fölséges Urunknak általküldenem: de nem levén securitás az általjárásban, tartottam attul, hogy a mit nyertünk az harminczadon, el ne veszétsük az vámon, — míglen bátorságossabb módom adatik az általküldésben, magam mellett tartom meg. A mi részünkrül mennyi sebesseink maradtanak s helyben mennyien holtanak meg: az minapi levelemben megküldöttem specificatióját Excellentiád méltóságának. Haiszter is látván, hogy Balog Ádám uram szerencséssen általesett az ráczságon, Simontornyátul Csesznek felé vette

útját, remélvén, hogy valamint Nyitrát, egy lövés nélkül kezihez vehetné, — de megcsalatott reménségében: mivel én is észrevévén ravaszságát Haiszternek, előre tettem dispositiókat szép adhortatoria levelem által, hogy az Duna mellé rendeltetett hajdúságot odarendelvén, menjenek bé defensiójára azon praesidiumnak; kit is dicséretessen elkövetett, mert odaérkezvén Haiszter, feles németje hagyta alatta fogát. Considerálván annakokáért, hogy több veszedelmét okozná népének ott maradásával, mint hogy nyereséget remílhetne, — mintha megütötték volna Haiszternek az orrát, Pápára recipiálta magát, s ott maradott harmad napig, osztogatván protectionális leveleit a föld lakossai között. Én peniglen a mellettem lévő corpusommal vettem utamat, hogy ott is a fölháborodott és könnyen az ellenségnek hajlandó gyönge elméjeket lecsöndesíttessem és az igaz útra vihessem, kinek alkalmatosságával a midőn Excellentiád méltóságos levelit vettem, már annakelőtte csak magam instinctussábul újobban hittel köteleztem, midőn a Tekéntetes Nemes Vármegyéket s úgy az egész regementeket az Tekéntetes Nemes Confoederatio állhatatosságára, egymás kezire esküdvén publice, magam itt a seregek előtt. S ebbül következett újobban nagyobb confusiója ezen darab földnek: mert nem tudom, minémő ambitiótul viseltetvén, micsoda ördögi dispositiótul s practicátul ösztönöztetvén, a ki sok rendbéli grátiáját experiálta Fölséges Urunknak s úgyszintén Excellentiád méltóságának, és per consequens nékem is vette sok rendbéli jóakaratomat, conspirálván Bezerédi maga regementjebéli vice-colonellussával Botka Ádámmal, főstrázsamesterrel Szegedi Ignáczczal s Újkéri János kapitányával, azon igyekeztek minden tehetségekkel, hogy az császár hívségét amplectálván, mindnyájunkat egy halomban vágasson az ellenség által; a mint volt is terminussok ez elmúlt csütörtökre, id est pro 6. praesentis, a melyen jelen volt nyolczszáz német Kűszögnél, kikkel elsőbben is maga regementjén akart általesni Bezerédi, azután magam corpussának kívánt fordulni, hogy egészlen dissipáljon bennünket; mely igen könnyen meg is történt volna, nem tudván semmit a dologban. De Isten ő szent Fölsége szánakodván a sok ártatlan vérnek kiontásán, megboszulván gonosz igyekezeteket, mivel egy regementjebeli zászlótartó, kit hasonlóképpen magok hívségekre esküdtettek és két étszaka magok mellett hálottak, maga lölkiesméretiben szállván, jelentette meg a dunántúli compániáknak. Megfogván mindeniket, árestomban vettettem a praesidiumokban, serio megparancsolván commendáns uraimék-

nak, hogy érdemlett vasakat lábaikra verjenek. Így tehát a minémő nagy consolatiót okozott Balog Ádám uram pécsi actussával a lakosoknak: ellenben oly nagy confusió származott Bezerédinek ezen cselekedetivel. Azért velem együtt alázatossan instál ezen darab föld Excellentiád méltósága előtt, hogy Bezerédinek itten légyen halála in exemplum aliorum. Minémő halállal afficiáltossék? elvárom pedig Excellentiád méltóságos levelit s parancsolatját. Feleségével (a ki egyik oka ezen mostani consternatiónak) s gyermekivel mit tévő legyek? függ Excellentiád méltóságos rendelésitül. E mellett, minthogy Botka Ádámra nem annyi compeririáltatik világosson mint másokra, — pro poena temporali megérdemlett bűneiért, ha Excellentiád kegyelmes grátiája accedál, ad perpetuos carceres condemáltassék: mindazonáltal ójon Isten, hogy ebben praescribáljak Excellentiád méltóságának. Azon particularis informatio mellett kivántam alázatossan értésére adnom Excellentiádnak, hogy ezen factiót egy kevéssé subeálván, az üdő alatt akarván továbbá is distractiót okoznom az ellenségnek: az elmúlt vasárnap, úgymint 6ta (?) mensis Septembris, mintegy ezerkétszázad magammal az légrádi szőlőhegyeken innend lest hányván, hogy kicsalhassam az ellenséget Muraközbül, — a minthogy nagy szerencsémre jött által az Murán lovas és gyalog ráczság több ötszáznál, de semmiképpen lesre nem vehettem, mert mindjárt a Mura-parton lévő sáncz mellé retirálta magát: hanem lévén velem egy batalion gyalogság is Fodor László uram ezerébül: azokkal együtt a lovas is gyalog szálván, véres ostrommal, aperto marte azon sánczát csakhamar megvettem. Az általjött ellenségben csak három sem maradott hír mondani, — ki a vízben, ki a sánczban veszett egészlen: a többi között Jelasits Gábor névő óberstlajdinont, horvátországi vice-bánnak a fia, ki is azon hadakat commendérozta, maga is vélek együtt elesett. Elnyervén a passust tűlök: némely részét általköltöztetvén hadaimnak, a táborát is széjjelvertem és egészlen dissipáltam, úgyannyira megrémülvén azon ellenség, hogy nekiusztatván a Murának, azok közűl is felessen vesztek a Mura vizében. Horvátországban is nem utolsó félelmet incutiáltam, sőt a ki nagyobb: Légrád is kezdett velem capitulálni; de láttam, hogy öt vagy hat sajka segítsége érkezik, tartóztattam operatióim folytatását s visszatértem hadaimmal, feles szarvasmarhákot és míneseket hajtottam, a mellett egy pár taraczkot, dobokat és zászlókat nyertünk, kiket is proxime általküldenem igyekezem. Az Kotori nevű helységet is megvettem szerencséssen. Engedje Isten ő szent

Fölsége, mindezeknél is nagyobb triumphusok tudósításával udvarolhassak Excellentiád méltóságának! De, Méltóságos Uram, Hejszternek is elmenetele után öt erős regement maradott itten, kik ellen — megvallom — in aperto campo nem progrediálhatok offensíve; mindazonáltal, ha valami formán módját ejthetem, minden igyekezetemmel azon vagyok, hogy azoknak is eszeket veszthessem, vagy csak azon okbul is, hogy az ellenségnek operatióit distrahálhossam. Ezek után penig minémő operatiókat köllessík inchoálnom, offensíve legyek-e, vagy defensíve maradjak? elvárom Excellentiád méltóságos parancsolatját. Azalatt is peniglen, hogy annyival is inkább distraháltossék az ellenség: valamit elkövethetek, nem leszek elmulatója; a minthogy teljes szándékom az, hogy Komárom felé tévén valamely diversiót, Tatát tollálom láb elől, kinek minémő effectussa következik, Excellentiádnak tudtára adnom el nem mulatom: csak azon kérem Excellentiádat alázatossan: az communicatiók folytatásában módot mutatni és két vagy három regementbéli segítséggel lenni méltóztassék, adjungálván melliék Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Babócsai Ferencz brigadéros és lovasfőcolonellus uramat; ha ő kegyelme lehet velem, nem tartok semmit az ellenségtül. — Bezerédinek megfogattatásával hogy regementje el ne oszoljon: Excellentiád méltóságos dispositiójáig vettem magam nevezetem alá, constituálván abban Nemzetes Vitézlő Horvát István uramat, — az ki által történt Bezerédi factiójának kinyilatkoztatása, — vice-colonellusnak érdemesnek itéltem lenni; reméllem, Excellentiád méltósága sem fogja controvertálni, hogy tovább is nevezetem alatt maradhasson, kegyelmessen ratificálván. Ajánlván ezzel magamat Excellentiád sokszor tapasztalt úri grátiájában, maradok, sub dato in Castris ad Szent-Grótt positis, die 7. mensis Septembris, anno 1708.

Nagy jó uramnak
Excellentiád méltóságának

alázatos köteles szolgája
Gróf Eszterházy Antal m. k.

136.

Vera relatio insignis victoriae die Martis nona Octobris, anno 1708, Sua Majestas Czariana Muscoviae relatae, ad Lezno à propos duobus milliaribus distante oppido, ubi copiae Sveciae sub commando Domini Generalis Levenhaupt totaliter profligata fuerant.

Sua Majestas rex Sveciae post infortunatum successum ad Zarnapata et alterum ad Kudzincum, Domino Generali-Vigiliarum-Praefecto Micho, vigesima Septembris infelicem congressum duabus diebus consequentem iter contrarium ad partem dexteram summere coactus est, ut fluvium Socs transíre posset, revera transivit penes Rikowo, penetravitque in Ucraniam usque Pochlop: verum multis continuisque laboribus regis miles fatigatus, omnibusque vivendi mediis destitutus, ultra ingredi non poterat, sed expectare debuerant castra, Dominum Generalem Levenhaupt praestolantes, qui 8000 millia curruum omnis generis victualibus et munitionibus oneratorum, ex Lingvurnia et Curlandia distinctis copiis committabatur. Igitur Generalis Levenhaupt omni quo potuit modo, regis mandata exequi conabatur, et exercitus necessitati quam celerrime succurrere volens, Borioszthenem fluvium penes Skloa transivit. Sua Majestas Czariana nihil neglexit, sed omni exactitudine adhibita, omnes exquisivit modos, quibus regis Sveciae rumperet intentiones; ideoque mandavit Campi-Marschallo Scheremet et ejusdem locumtenenti Baroni de Goltz, ut castra regis infestaret. Dum interim Sua Majestas modum quaereret Levenhaupt Generalem ingrediendi, ad hunc in finem 10 legiones equitum et 6 cohortes pedites secum sumpsit. 8. ergo Octobris Sua Majestas venit in conspectum inimici, ad rippam fluvii Pronga, videbaturque, quod adversarii se transitui opponere nostro velint, sed non, nam tunc tantum ex tormentis nos impetere coeperunt, dum iter suum versus Lezno continuare coepissent. Igitur circa vesperum Sua Majestas mandavit exercitui suo, ut in promptu paratique essent, die sequenti inimicum infallibiliter aggressuri. Itaque hora 4 matutina sequentis diei moverunt castra, et adversarios circa horam 9. prope Lezno sunt assecuti, qui obvii nobis missi fuerant.

Ut primum rescivit Dominus Generalis Levenhaupt nos sibi esse propinquas, exercitum suum in acies et conflictus ordinem disposuit, intrepide nos expectans, praemisitque 2 cohortes, vulgo battalionem, qui urbis disputerent;

unius paludis non magnae, qua nos separabat, mox Sua Majestas Czariana imperavit Principi a Menchikow, ut mandaret colonello Cambel, praevigilias protunc commendanti, ut legione sua ex equis deposita, duas inimicorum cohortes aggrederetur; vix autem tempus habebant nostri se in ordinem redigendi: jam ab adversariis sclopOrum igne impetebantur. Colonellus visa activitatem inimicorum, quinque equitum cohortes admovit, ut eo facilius pedestre suum regimen in ordinem disponere posset, et post aliquot temporis intervallum, Suecorum ignem ferens, pro juvamine aquisivit duos cohortes custodiae corporis et duas Dingemontarum, (így.) His itaque dispositis, prima explosione nostri medietatem inimicorum prostraverunt et liberum transitum obtinuerunt, omnemque libertatem exercituum in aciem disponendi. Dum vidisset Generalis Levenhaupt duas phalanxes suas esse caesas: praevenire voluit aggressum nostrum et obvius venit; tunc videns Sua Majestas lineam hostis, suam esse multo longiorem mandavit Principi Menchikow, et 4 legiones dragoneriorum pedites faceret, et cum duabus equitum legionibus lineam prolongaret, tegeretque superficiem sinistri cornatus, procurat Generalis Fluk, dextrum porro cornus duxit per Principem Galiczín et Principem Darmstat. His ita dispositis, hora undecima signum datum est compressu (?) omnium tormentorum explosione; inimicus audax et intrepidus obviam movit et undequaque consitis manibus dimicatum est, et constante utrinque resistentia, victoria media secunda hora anceps et dubia erat; non obstante terribili undequaque igne, Sua Majestas in omnibus periculis praesentia sua officiales et milites animabat, vidensque cornu sinistrum aliquantulum debilitatum, legione custodiae corporis Principis Menchikow suboravit. Sic videns inimicus constantiam nostram, Augustissimique Monarchae intrepiditatem, recedere coepit, attamen in bono ordine. Nostri, hac occasione animati, animum cum rubore duplicarunt, recedentemque inimicum usque ad currus sunt insecuti. Aliquo tempore cessatum est a pugna; tandem admotis tormentis, hora 3 inceptum; inaudivitque Sua Majestas Generalem Baur saltem medio milliari cum 4000 millibus adesse, bonumque fore judicavit, ut jungerentur. Circa horam quartam Generalis Baur venit, et priusquam se exercitui conjunxisset, omnium tormentorum impetum pati debuit, duo siquidem regimina ex uno cornu ad aliud transire debuerunt. His ita dispositis, Sua Majestas de bono successu augurabatur, imperavitque, ut unum cornu sine altero congrederetur; cum autem sinistrum cornu

satis diu motu substitisset, impatientia officialium et militum mandata nova provenit, dextrum cornu extrema vivacitate inimicos est aggressus movitque loco adversarios: quod videns Generalis Levenhaupt, duas equitum et decem peditum cohortes ex reservatis advocavit copiis, sed tam feliciter est repulsus, ut ex equitum phalanxibus duabus vix septuaginta manserunt superstites: cornu nostrum sinistrum dextri successum videns, ad victoriam concurrunt, ut unanimiter inimicorum currus invasimus. Adversariorum autem cornu sinistrum nostris restitit, tantoque tormentorum iaculo infestabamur, ut currus deserere cogeremus. Interim vero cornu nostrum sinistrum propriis est aggressus, eosque ad semimotum versus dextera adegit, cum undique duplicabatur resistantia, ignisque undique concertabat, et res sola noctis obscuritate finivit, neque enim hostem potuit amicus distingvere. Hac dificultate aborta, Majestas Czariana imperavit officialibus sub amissione honoris, gregariis sub periculo vitae prostratorum spolium; unde totus exercitus mansit sub armis. — Interea Suae Majestatis trophea victoriae sunt allata: vexilla quadragintaseptem, labara decem, tormenta sedecim. Nocte transacta, diluculo multi circa inimicorum currus videbantur ignes, quia propter et Sua Majestas ignibus mandavit illuminandam, voluitque, ut summo mane paratissimi essent ad proficiscendum, neque esse arbitrabantur minorem resistentiam, se ex parte inimici reperturum. Cognovimus autem brevi stratagema fuisse palliandi fugam adinveniendum, et enim 8000 millia curruum Svecis, tam necessaria, cum omnibus caesis praedecesserunt. Dominus Generalis Fluk mox fuit denominatus ad persequendos fugitivos cum pirobolariis equitibus et duabus legionibus dragonerorum, qui vix medio praedecessit milliari, statim deprehendit in quaedam sylva inimici fragmenta, quorum magnam partem medio 2-do milliarii hincinde prostravit et in pago Praepoisse (így) 3000 in cemeterio inclusa est aggressus: petierunt siquidem accordam seu placabilem modum, quod Dominus Generalis Fluk non recusavit, imo vice-colonellum cum sex gregariis immisit: ast ebrius miles officialium consilio parere nolens, igne missos repulit: quod videns vice-colonellus, reditui vitae consuluit. Hanc audiens temeritatem Dominus Generalis Fluk, et in negotio processit feliciter: nam quidquid Moscae militi se opposuit, morte temeritatem solvit, aliqui quidem saluti consulerunt, et versus fluvium Szocs currebant, quos Generalis Mikowo insecutus est prope duobus milliaribus, et ibi Generalem Levenhaupt reperit transferitantem. Mikowo

fuga stimulatus inimici, movendo (?) insequi decrevit fugientem. officialibus clementiam implorantibus veniam dedit. gregarios omnes mactavit, tandem ad Generalem Fluk est reversus cum captivis, qui profecto asserunt mortuum esse Levenhaupt, duobus ictibus transverberatum.

Die sequenti Sua Majestas, Divinae Majestati pro tam insigni victoria humilis egit gratias; nam Sveco illic pereunt viginti regimina, 6000 homini millibus constantia mansit in loco, Supremus Generalis Vigiliarum-Praefectus Stachelberg, cum omnibus officialibus, qui capti non sunt; captivos habemus 2673; officiales 103, vexilla 47, labara decem, tormenta 16, curruum 8000, arma omnia et commeatum, vulgo bagazsiam. Ex nostra parte periere tam laesi quam mortui, officiales 70, gregarii 1277 omnes occisi, 2734 laesi. inter hos est Princeps Darmstat, Generalis Baur, Colonellus Veiden et duo Colonelli Muscovitae. Itaque rex Sveciae tot adversis circumdatus omnique spe necessaria vitae intertenenda, suorum privatus, sola desperatione semanente ingemiscit et temeritatem Generalis sui (qui se protectorem Lingvurniae et Curlandiae nominare non est veritus) deflet, confiteturque ingenue coram omnibus fortunam esse constatem, amasiamque cum nausca concepisset de indifferentia Sveci, transiit ad Moscae Majestatem melioris spe favoris, nec licet amplius regi suae herbicam Suae Czarianae Majestatis in dubium revocare alacritatem.

Cathalogus legionum equestrium, 12000 hominibus compositorum:

Legio Rossen Colonelli
Brissen-Hosen Colonelli
Denchise Colonelli Legio Dragonalis
Supremus Vigiliarum Generalis Slipenpach
Derenvestrees Colonelli
Schidler Colonelli
Adlertauch Colonelli Brand.
Regimina 60 hominum.
Colonellus Hechlen
Colonellus de Zőgen
Generalis Levenhaupt
Supremus Vigiliarum Generalis Stahelberg
Colonellus Herban
Colonellus Freanges de Cohaudi
De Baries Colonellus
Filingost 3 cohortes
Tradensfelt Colonellus de Lévén
Colonellus de Sachen.

137.

Domokos Sámuel rabkicserélő biztossága.

Commendantibus harum partium in praesidiis Caesareis constitutis notificatum est Dominum Samuelem Domokos pro cartelae commissario a parte Confoederationis constitutum esse, sequenti tenore:

Salutem, etc. Quandoquidem Sua Serenitas Principalis ac Ducalis inter caeteras Regni Hungariae curas, huic quoque afflictae terrae Cis-Danubianae ex innata sua benignitate paterne prospicere intendens, mihi clementer committere dignata esset, quatenus ob avertendas ulteriores confusiones et sopiendas ex privata quadam passione subortas interessentiales tricas, de certo quodam subjecto in tempore ex parte nostra providere satagerem, qui in commutandis captivis (quod Christianae charitatis beneficium esset), vigore cartelae inter Augustissimum Romanorum Imperatorem, necnon Inclytam dicti Regni Hungariae Confoederationem initae et hactenus inviolate ab utraque parte observatae ac practicatae, die nocteque fidelissime desudare neutiquam intermitteret; cui debita mei cum submissione, vi etiam homagialis obligationis meae humillime morem gerere cupiens, — praetitulatae Dominationi Vestrae N. N. honorifice notificandum habeo eum in finem ex parte nostra hisce in partibus Cis-Danubianis Generosum Dominum Samuelem Domokos pro cartelae commissario constitutum esse, qui aeque in commutatione captivorum, juxta cartelae tenorem, de et super eliberatione eorundem mutuo ex consensu concinnatum, semet omnimode pro contento partis utriusque accomodare et functionem suam rite continuare sciet; ac proinde antetitulata Dominatio Vestra N. eundem Dominum Samuelem Domokos cartelarem commissarium, domino cartelae commissario a parte Caesarea denominato debito ordine notificando, a modo imposterum commutationem captivorum, si quae expost occurreret, medio ejusdem tam per se, quam per dictum cartelarem commissarium Caesareum instituere ac statis suis temporibus continuari facere haud gravatim velit; quem ordinem me quoque simili observantia manutenturum polliceor, manens in reliquo, sub dato in castris ad Gencs positis, die 24. mensis Octobris, anno 1708., etc.

138.

Rákóczihoz.

Literae Excellentissimi Domini, Domini Supremi Generalis Comitis Antonii Eszterházy etc., ad Serenissimum Ducem Hungariae et Transylvaniae Principem Franciscum Rákóczi sonantes, ex castris ad Német-Gencs positis datae, die quinta Novembris, 1708.

Fölséges Magyarországi Vezérlő és Erdélyi Fejedelem, Kegyelmes Uram!

Szatmárrul vigesimaprima proxime praeteriti mensis Octobris csak sub duplicatis emanált Fölséged kegyelmes levelit alázatos szolagi engedelmességgel vettem quarta praesentis. Jóllehet előbbeni kegyelmes parancsolatjához is tartozó kötelességem szerént annyival is inkább kívántam volna magamat alkalmaztatnom, mennyivel előbb Fölséged kegyelmes tetszíse nálom engedelmes szolgájánál nyilvánságossan tétetődött volna; — noha ugyan semmi kétségem nincsen, hogy kegyelmes levelivel értetni méltóztatott légyen: de hihető, szokás szerént, több leveleimmel együtt az ellenség által intercipiáltatott. Mindazonáltal, értvén ebbül is alázatossan Fölséged kegyelmes parancsolatját, — mely által az ellenségnek általam distractiót okoztatni kegyelmessen méltóztatik parancsolni, — azért én is igaz hazafiúi kötelességemtül viseltetvén, Fölségedhez és a Tekéntetes Nemes Magyar Confoederatióhoz hittel obligált devotiómtul indíttatván: valamit édes hazámért és kedves nemzetemért az ellenség kárával tovább is hasznossabbat elkövethetek, valamint alázatossan praemittált leveleimben is (kinek reiteratiójával országos foglalatossági között nem kívánván Fölségednek unalmat okoznom) megírtam Fölséged Fejedelemségének, úgy ennekutánna is kegyelmes parancsolatja szerént az austriai excursiónak elkövetése nem marad nálam fogyatkozásban. Jóllehet ugyan, az muraközi operatiómat is actualiter foltatom hadaimnak némely részeivel: mindazonáltal, hogy ebben is Fölségedhez megmutatandó igaz fidelitásomat illendő szokott állandósággal alázatossan contestálhossam, non obstante eo, hogy az mostani téli időnek mostoha, alkalmatlan voltára nézve, melyek miatt mintegy lehetetlen embernek az nagy hónak hirtelen lett megszaporodása és abbul következett vizek nagy áradása miatt szobájábul is kilépni: de mihelyt az üdőnek mostan folyó keménsége (mely nem tudom, úgy uralkodik-e az Dunán túl lévő földön, mint

innét (óhajtva várt lágyulásra kezd fordulni, azonnal megént találok módot, hogy hadaimnak residuitását az austriai operatiónak folytatására convertálván, Fölséged kegyelmes intentumának édes nemzetünk dicsérettel recognoscálható és tehetségem szerént tülem kitelhető fárodságos munkáimnak sűrű gyarapításával alázatossan complaceálhossak: kinek is minémő kimenetelit engedi Isten ő szent Fölsége érnem, arrul fejedelmi Fölségedet kötelessen, tartozó obligatióm szerént informálni igyekezem. Hogy azonban az Erdélyben útját venni szándékozó ellenségünk miképpen revocáltatott légyen, így méltóztassék Fölséged általam alázatossan informáltatni, hogy Baron Tiss (*Tige*) kétezer recrutábul álló néppel és ezer remunda-lóval lévén commendéroztatva Erdély felé, Fölséged motussára nézve medio tempore contraordert obtineálván az bellicumtul, hogy tovább útját nem continuálván, torpadjon meg Eszék és Péter-Várodja tájékán, ottan Nemes Tolna és Boronya vármegyéket és Somogyságnak is egy részét egész Szigetvárig pro sui intertentione applicálhossa: — de Szeged tájékán érkezvén ezen contraordere kezihez, most is ottan tartózkodik: hallván, hogy Fölséged is egy kevés üdővontatással méltóztatik útját Erdélynek közelíteni: azon okbul igyekezik, hogy Fölségedet praeveniálhossa. Mindazonáltal, a mint is fölebb alázatossan irám, hogy per omnia media distractiót néki causálván, mostani statiójárul is avocálhassam; minden igyekezetemmel azon vagyok: Fölséged kegyelmes parancsolatjához képest az austriai operatiókat infallibiliter rövidnap attentálván, annak alkalmatosságával engedje Isten ő szent Fölsége, azoknak szerencsés kimenetelekrül való jövendő tudósítással alázatossan udvarolhassak Fölségednek. Szintén a midőn Fölségednek ezen alázatossan írott levelemet kívántam concludálnom, érkezik brigadéros Kisfaludi László uram levele, kiben minémő szerencsés progressusárul emlíkezik, ezen alázatossan Fölségednek includált originális levelibül megérteni méltóztassék Fölséged: melyet hogy tovább is continuáljon, keményen megparancsoltam ő kegyelmének: reménlem, ahoz alkalmaztatván magát, rövid üdőn örvendetesebb hírekkel udvarolhatok Fölségednek az muraközi lakosok constitutiói felől. Ajánlván ezzel magamat szokott atyai kegyelmes gondviselésében és természet szerént veleszületett fejedelmi protectiójában, maradok

érdememen fölött kiváltképpen való kegyelmes uramnak Fölségednek

alázatos engedelmes szolgája
idem qui supra.
(*Gr. Eszterházy Antal.*)

139.

Bercsényihez.

Literae Excellentissimo Domino, Domino Supremo Generalissimo, Regni Hungariae Locumtenenti, Nicolao Bercsénÿ Comiti de Székes, sub dato ex castris ad Német-Gencs die 5. Novemberis, anno 1708. scriptae.

Excellentiád szécséni táborbul 19. Octobris, item Letkőnél (?) lévő táborbul 24. ejusdem emanált két rendbeli méltóságos levelit vettem szokott alázatos kötelességgel, — melyekbül az Dunán túl lévő ellenségnek rettenetes csavargását és föltett conceptussának változó szándékát nagy örömmel értem, s reménlem is Isten után, hogy ámbár öthat felé szakadozzon is, az mostani kemény üdőnek beállásával kevesebb operatiókat folytathat, mintsem még az jobb üdők szolgáltanak. Én is igaz hazafiságos kötelességemtül viseltetvén és a Tekéntetes Nemes Confoederatióhoz hittel obligált kötelességemtül s devotiómtul indíttatván, valamit édes hazámért és nemzetemért az ellenség kárával hasznossabbat elkövethetek, valamint sokszor megírtam Excellentiád méltóságának, úgy ennekutánna is nem leszek semminek elmulatója. A minthogy közönséges hír futamodott vala az elmúlt napokban, hogy az ellenség Esztergomnál hidat erigálván, által szándékoskodik nyomulni: kire nézve annak elleneállítására mindjárt rendeltem vala Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Telekessi Török István senator és Kisfaludy György brigadéros, nemkülömben Somogyi Ádám uraimék regementjeit, olyan reflexióval, hogy, ha történet szerént verificáltotnék általjövetele, magam is személyem szerént közikben rándulván, minden úton-módon impediálom föltett gonosz intentióját; de mivel sok helekrül confirmáltatik, hogy immutálódván, magánál jobban constálható consideratióira nézve általköltözésinek szándéka, — azon hidat Komáromhoz hordatta, s azért retardáltam eddig is Esztergomhoz való menetelemet, lévén olyan observatióval, hogy, ha az ellenség valamely felől irrumpálna: azonnal jó készülettel obviálhassak néki. Az Sopronnál lévő ellenséget is sűrű portázásim által annyira compescáltam, hogy kénszeríttetett maga hadait Sopronyban be és az lineán által való quártélyokban szállíttatni. E mellett Muraközben is beérkezvén hadaim, praeoccupálták az földet: tovább Isten után mit vihessek véghez? tartozó kötelességem

szerént azt is Excellentiádnak alázatosan repraesentálni el nem múlatom. Irhatom Excellentiád méltóságának, hogy brigadéros Kisfaludi *(László)* urammak az hadakkal Muraközben lett érkezése annyira commoveálta a sopronyi ellenséget, hogy ilyen derék télnek idein is, az nagy hónak miatta következhető lovaik veszedelmekkel, Styria felé az nagy hegyek között kénszeríttetik nyomásokat készíttetni, mely által az Muraközt segíthesse. Látván azonban az alkalmatlan idöre nézve, hogy az ellenség is praesidiumokhoz dislocálta magát: mostani csöndességünk alkalmatosságával, hogy én is az egész nyáron megfáradott hadaimnak pihenésére való kevés idöt nyújthassak, Excellentiád módja szerint továbbvaló méltóságos dispositióihoz corpusokat subdividálván quártélokban és postérungokban, az Excellentiádnak transmittált seriessihez képest kívántam dislocálni: olyan consideratióval mindazáltal, hogy, ha az ellenségnek vagy egy, vagy más felől hirtelen motussa történnék, in omni intervenienti necessitate huszonnégy órának elfolyása alatt együvé contrahálhassam hadaimat és irruptióját meggátolhassam az ellenségnek. Bárcsak munitió dolgábul segítődhetném Excellentiád méltóságos parancsolatja által mentülhamarébb: többet vihettem volna végben az elmult campániában is, ha azok nélkül nem szükölködtem volna. Kérem azért Excellentiádat alázatossan, valahonnét munitió dolgábul provideálni méltóztassék; remélem, Érsek-Újvárbul is suppeditálhatna Excellentiád méltósága, mivel dissolváltatott obsidiója: mely iránt várom alázatossan Excellentiád méltóságos dispositióit. — Feleségem egészsége felől való Excellentiád méltóságos tudósítását nagy alázatossan köszönöm, s továbl is recommendálom kegyes protectiójában Excellentiádnak: kinek is két rendbeli levelit vettem utólb Excellentiád levelénél, hihető, Kalocsa felé voltak inviálva s azon okon érkeztenek kezemhez ily késön; elhiszem, ezután szaporábban jöhetnek levelei kezemhez, az nógrádi és almási kelökre dirigálván. Örvendezíssel köllетik értenem Excellentiád méltóságos úri levelibül, hogy Bezerédi szabadulása felöl contrariumot tapasztalhatok: itt valóban nagy híre futamodott vala, hogy az egri püspök úr kívánna fárodni szabadulásában: kinek inquisitiója iránt most veszem kegyelmes levelét Fölséges Urunknak, kiben méltóztatik mentiót tenni. Nékem úgy jut eszemben, hogy azon inquisitióknak valóságos mássokat sub vidimatis paribus Excellentiád kezihez dirigáltam: az originálisokat penig pro futura mei cautela, hogyha számodásra kelne az dolog, tartom magam archivumomban. Mindazonáltal, ha Excellentiád parancsolja, kész vagyok

azokat is általküldenem. — Ez mellett emlékezik még praetitulált Fölséges Urunk nekem irott kegyelmes leveleiben, hogy kegyelmességét akarván hozzám mutatni: a minémő alsó-lendvai és balatinczi dominiumokat méltóztatott nekem conferálni, azokrul emanált donationalis leveleket az Tekéntetes Oeconomicalis Administratióra inviáltotta légyen: melyek minthogy még nem jöttenek kezemhez, reménlem Rátki Dániel uramnál *(lenni)*, oly condítióval, hogy azokat általjövő alkalmatossággal magával elhozza; ki úgy van-e, vagy nincsen? várom alázatossan az iránt is Excellentiád méltóságos tudósíttását. Recommendálván ezzel tovább is magamat Excellentiád szokott atyai kegyelmességében és sok ízben hozzám megmutatott protectionális affectiójában, maradok, etc.

Idem, qui supra
(Gr. Eszterházy Antal.)

140.

Heister brutális levele Bottyánhoz.

Notitia Bottyánio perferenda.

Postquam Illustrissimus etc. D. D. S. R. I. Comes Sybertus ab Haiszter, Sacratissimae Caesareae Regiaeque Majestatis Consiliarius Intimus, Camerarius, Campi-Marschallus, necnon Supremus Generalis Commendans, Confiniorum Jauriensium Supremus, — unius regiminis pedestris Colonellus, ac pro tempore Generalis Commendans Armadae Caesareae in Ungaria. Dum alias post partam prope Threncsénium famosam victoriam, expugnatam Nitriam, dum vel maxime in expugnatione Ujvariensi serio admonuisset Sacratissimae Caesareae Regiaeque Majestatis toties laesae rheos et Domino Clementissimo rebelles subditos, ut sese ad fidelitatem proprii ac naturalis Domini sui conferrent et oblatam benignissimam amÿstiam acceptarent, et distincte praedas agere, rapinas exercere, patriam ruinare prohibuisset: praesidiarii vero Ujvarienses, unacum aliis in pertinatia sua hodiedum persistunt, omnibus ibidem et in vicinia tota constitutis, iis potissimum, qui Vagum etiam transire et pagos, nominetenus Galántham expilare, incendereque praesumpserunt, intimari rursus cupit, prout et antehac intimari iam faceret, quod si quis deinceps excurrere, praedas agere spoliareque deprehensus fuerit, — suspendendus aut vivus impalandus omnino sit. Atque, ut serio agi credant, 4 de ejusdem fari-

nae nuper captos, qui boves cum judice loci abducere e pago Gerencsér et impedimenta caesarei exercitus, seu pagasiam, aggredi sunt ausi, tametsi sententiae supra latae omnino reos mitigata, tamen pro hocvice, sententia vita donatos, nasibus et auribus mutillari mandavit, coripheo Bottyáni, si deprehensus fuerit, rogum et flammas execrandas certo certius illaturus. Haec perfidis in horrorem cedere vult et optatam dudum resipiscentium atque caesareae gratiae agnitionem, praesentibus vero in poena debitum consummatum est. Datum Nitriae, 5. *Novembris, 1708.*

Ad mandatum Sacratissimae Caesareae Regiaeque Majestatis Supremi Generalis-Marschalli Syberti ab Haiszter et armadae ejusdem Supremi Commendantis proprium.

141.

Szluha Ferencz válasza ugyanerre.

Notitia Haisztero responsi loco perferenda.

Postquam Haiszterus, Caesareus Generalis Commendans et Plenipotentiarius, variis actibus ac etiam patentibus suis mediantibus suo in gentem Hungaram innato sibi expectorato odio, plenipotentia Caesarea pro sua irrefraenata libidine in manifestam tyrannidem detorsa, in gentis Hungarae exterminium abominabili inter Christianos modo, nullo amplius ut hactenus jure belli servato contemptuose ageret, ac non modo despectuosis et inter hostes inconsvetis scommatibus et appellationibus despectaret, sed et cartellae, quae authoritate mediatricium potentiarium omni solemnitate firmata et usu roborata esset, per contemptum derogasset, gloriosamque Uyvariensium martialem fortitudinem (ut suo dedecori pareret, depravando, virtutem et inter hostes laudandam, in vitium aut facinus prius vertere, ac eosdem ex cartella excludere, si quasi suae id foret potestatis) praesummeret, rebellium ac incendiariorum, aliorumque damnatorum facinorosorum notam, suorum oblitus tyrannicorum actuum et incendiorum, per attactas patentes suas persperam ac injuriose incurrere conando, nonnullos ex nostris sub commando Generalis-Vigiliarum-Praefecti Domini Joannis Bottyán mutillatos, et ipsum corifaeum injuriose nominando, rogo et flammis committendum pertinaciter temerarieque minetur: hinc ita repraessalium per praedictum actum, Confoederatis nobis quoque Hungaris ob id provocatis vice-versa omni jure et facto licitata, sic adversa contempta cartela

tot itidem Caesareani in eodem actu capti pariter mutillati dimittuntur; et si ulterius continuata ab adverso tyrannide tractati nostri mutillati, suspensi aut impallati fuerint: idem ex hinc quoque duplicatis, triplicatisve similibus et quidem in majoris conditionis viris et officialibus reciprocatum iri. Porro eidem Haisztero, (qui in furia sua tyrannica praetactum Dominum Generalem Bottyán titulo et inter hostes quoque indecenti coriphaeum appellaret, eundemque liberum ac suae nondum subjectum potestati, flammis, rogoque damnaret), fratruelis suus Hannibal Comes ab Haiszter apud nos captivus in memoriam revocatur, eundem Deo nobis favente jamdum nostrae subesse potestati et ductu suo tyrannico, iniquam, indecentem et rabiosam in Generalem et officiales nostros latam carnificinae sententiam in fratruelem et sangvinem suum proprium protulisse se sciat; nec ipse Haiszterus habet, unde sic superbiat, ut ex Caesaero Plenipotentiario Caesareum tyrannum se actis glorietur; maxima quandoque bellua minimorum vermium esca fuit; justorum armorum infausti casus, non exitus sunt fatales; irritatur ignis, ut altius flammet; nondum omnium dierum sol occidit; justo Dei judicio videmus tot Generalium elatos spiritus in manibus nostris degressos, credatque posse adhuc ipsum Haiszterum fratrem Hannibalem hic se visitaturum, ac in manusque praefati Generalis Bottyán, cui praemissa minatur, incidere, ac eamque latam suam sententiam aut sufferre, aut sustinere. Datum Újvár, die 20. Novembris, anno Domini 1709.*)

Ad mandatum Domini Domini Supremi per Confoederatos Generalis ac Locumtenentis per Hungariam, Comitis Nicolai Bercsényi de Székes, etc. etc.

142.

A rabkicserélési alapszerződés (cartela) egykorú másolata.

Norma et regula

Secundum quam in servitio Suae Majestatis Caesareae ac Regiae bellico constituti officiales ac gregarii diversa belli fortuna in captivitatem apud malecontentos Ungaros

---

*) Nyilván a másoló tollhibájából el van tévesztve »*Anno Domini 1708*« helyett, mivel — minden egyébtől eltekintve, — 1709. novemberében Bottyán már nem is élt. — L. Szluha Ferencz érsekújvári praefectus és cartellae commissárius e nyiltlevelének ismertetését stb. Thaly: »Bottyán tbk. élete« s szövegét »Archivum Rákóczianum« IX. köt. 551—554. ll.

illapsi aut adhuc dum incidentes, et horum vicissim adhaerentes apud Caesareos incaptivati, permutandi atque in libertatem restituendi deinceps erunt.

1mo Permutentur juxta morem inter Christianos ubique receptum atque usitatum capti utriusque partis officiales majores ac minores a supremis ducibus, generalibus et praefectis usque ad infimae sortis gradum inclusive et sine ulla exceptione, quivis erga paris gradus ex ordinis officialium, similiter et gregarii erga parem gregariorum numerum, absque ullo litro jam ii, qui pronunc in captivitate retinentur, quam qui imposterum toto durantis belli Ungarici tempore, varia armorum sorte in eandem incidere possent, nec donec commutationis copia et modus superest pecuniariae redemptioni locus detur, praeterque partibus in id consentientibus.

2do Quodsi vero ab una parte plures aut diversi ordinis officiales aut gregarii in captivitate forent, ita, ut aequalis et mutua utriusque permutatio succedere non posset: tum aut erga unius menstrui stipendii, quod cuivis secundum militiae suae genus aut gradum obtingit, aut erga obligatorias et interpositam publicam partis debitricis fidem, quod nimirum suo tempore ubi aequalis officialium aut gregariorum ab adversa parte numerus in suam potestatem devenerit, congruam et justam satisfactionem impendere, totidemque captivos parti creditrici vicissim extradare velit, pariter liberi dimittantur illi, qui permutari cum aliis antefato modo ob defectum aequalis numeri nequeunt.

3^{tio} Si vero deficiente, ut dictum, pari numero officialium, gregarios ab una parte erga officiales alterius partis permutare visum fuerit: tunc proportio a numero portionum oralium illis officialibus competentium desummatur, et quot portionibus oralibus permutandus officialis gaudet, tot vicissim numero gregarii alterius partis erga eundem liberantur; ubi autem unum ex parte salarium officialis menstruum vel annuum non ex portionibus constans, sed in certa pecuniae summa pendi soleret: tum in ordine ad suprafatos casus distributo, in ratas tertias, quartas aut alias partes dicto salario menstrua et aequalis cum alterius partis portionibus tam oralibus, quam equilibus eruatur proportio, et juxta eandem procedatur.

4to Numerus porro portionum ac quantitas stipendii menstrui cuivis officiali aut gregario apud partem suam assignati doceatur medio tabellae authenticae abutrinque fideliter communicandae.

5[to] Comprehendantur itidem in hoc respective permutationis ac eliberationis pacto praeter cujuscunque ordinis aut nationis in genere praefectos et milites etiam rerum tormentariae officiales, pixidarii, commissarii majores et minores bellici, item et camerales, annonarii et quicquid ejusmodi officiorum publicam causam sive in castris, sive in praesidiis quoquomodo habentium militiae adhaeret atque annexum est, ita, ut eorundem quoque permutatio erga paris sortis homines, aut erga menstrui stipendii depositionem simili modo utriusque concedatur. Voluntarii castra sponte aut suis sumptibus sequentes, si qui de nobili stirpe aut prosapia oriundi capti fuerint, quoad permutationem aut lytrum vexilliferorum loco censeantur, ignobiles autem gregariis aequiparentur.

6[to] Nobiles quoque sub signis comitatuum constituti in rationem seu officialium, — si officia gerant, — seu gregariorum, si officiis careant, repetuntur, atque pari cum iis modo eliberationem consequantur. Servorum seu famulorum, domesticorum, sine dominis suis in captivitatem incidentium ea sit utriusque ratio. Rustici vero, extra locum praesidii et sine gestatione armorum reperti ac oeconomicis duntaxat servitiis domi, forisque applicati, incaptivationis sorti haud subsint.

7[mo] Uti et foeminae, qua sexus armorum incapax, ab incaptivationibus tantoque magis, ne cibus immunes ac liberae habeantur atque intra vel extra conflictum capiantur, aut captae, deinceps sine mora ad suae partis nota loca cum securitate dimittantur.

8[vo] Et haec supradicta puncta per commendantes de praesenti aut futuro supremus armorum Caesareorum in Hungaria Generales ex una, — et malecontentorum Ungarorum Duces ab altera partibus hincinde subscripta, sigillataque, accedentibus etiam officiis receptae mediationis, ejusque dominorum ablegatorum hic infra subscriptionibus formata atque roborata per deputatos certos ab utriusque hinc Komáromium, illinc Ujvárinum commissarios sancte, religiose atque inviolabiliter observentur ac in solatium miserorum captivorum quam citissime effectui mancipentur. Datum Viennae, die 20. mensis Julii anno 1705.

Le Conte Herbeville, m. p.

Nos infrascripti, nomine Serenissimae Reginae Angliae ac Praepotentium Foederati Belgii Dominorum Ordinum, pro facultate nostra mediatoria super punctis in hoc

norma et regula permutandorum ac eliberandorum captivorum contentis, fidem nostram interponimus. Viennae 20. Julii 1705.

Stepney. m. p. (Angol követ).

J. I. Hamel-Bruijninx. m. p. (Holland követ).

Praesentem copiam suo vero originali per omnia conformem esse testor. Újvárini. 15. Novembris anno 1708.

Suae Serenitatis Ducalis et Inclyti Regni Hungariae Confoederatorum Statuum pro permutandis captivis deputatus commissarius

Franciscus Szluha m. p.

143.

Paria literarum Domini Francisci Szluha, commendanti Comáromiensi (b. Salzer) scriptarum.

Excellentissime ac Illustrissime Domine Generalis, mihi colendissime!

Cum vel maxime gratularer negotium captivorum a quadriennio a me sancte, syncere et pro publica cartellae fide, etiam pro contento ambarum partium tractatum ad eum felicitatis scopum deducere, ut universos et singulos utriusque partis captivos nonmodo cupitam, quandoque vita cariorem libertatem proxime consecuturos arbitraret, verum etiam in acceleranda Excellentisimorum Dominorum Comitum et Generalium Caesareae Majestatis captivorum anhelata libertate a longo satis tempore in sumpta fatigia desideratum finem obtentum iri.

Ita felicissime decurrente miserorum captivorum methodo, tum vesano quorundam erga eosdem affectus prodit sub nomine Excellentissimi ac Illustrissimi Comitis Supremi Campi-Marschall Caesarei hic copialiter annexum pessimae consequentiae scriptum, a stylo et sensu tanti Plenipotentiarii nomini incongruum, a facto vero eorum orbe plenis buccis et ex professo depraedicatae Austriacorum clementiae ex diametro oppositum, in quo veluti in praedam malesanorum affectuum et triumphum campagniae Caesareanorum, quatuor Hungari milites in captivitate barbare mutillati ad publicum producuntur, famosam profecto victoriam, qua Caesareani fidem nomine Serenissimae ac Praepotentium Principalium

suorum carthelae authoritati per excelsam mediationem interpositam, in seipsum crudeli sententia captivarunt, et quod sub lenitatis palliolo fovebunt, integre dominationis desiderium ostendunt palam angvem in herba, ac tam diu sub cinere latitantem scintillam in magnum non exercere incendium, quemque veterani in gentem Hungaram odii vesanorum affectuum occasio tandem non sufflaminaverit. — Excrevit profecto in quatuor his mutillatis captivis in illum incendium depraedicative partem, melius dixero amissam victoriam praesidii hujus oppugnationi concremavit, et nisi sistatur, augeri alieno Caesareanorum captivorum sangvine extingvendum.

Et sciat Excellentissimus ac Illustrissimus Dominus Generalis factum hoc non ex eo capite, me augere, quasi metuerem per id bene strenuos milites Ujvárienses (intentionem Caesareorum) ab officio suo deferendos, — sed quod trini eam ab orbe reprobandam sententiam maioribus malis et in Caesareanos provocatis despectibus aperire viam et Inclytos Hungariae Status urgere ad repressalia.

Sed demus, mutillentur aliquot Hungarorum; verum quid consolationis habitum est? Augusta Aula Caesarea supremae nobilitatis homines, hic et trans Danubium constituti viri graves et magnae experientiae milites vicissim despectentur et in sangvinem proprium latam fuisse, postea obstupescant illi, qui superioris belli Ungarici tempore vim similium repressalium tradiderunt oblivionis.

Agressi sunt nostrates res Caesareas in Hungariam non inductas, sed hic portas sub oppugnatione Újváriensi serio per Caesareanos admonebantur, ast hoc et id citra belli consilium factum non fuisse pluchre rogatos; excurrunt Újvárienses milites, faciunt officium suum; persequuntur, se persequentes: ergo propterea nasibus et auribus mutillandi? Sed Excelsus Caesareae Majestatis Generalatus praecepit Újváriensibus fidelitatem erga Caesarem et quam a triennio parturiendam praessidii hujus expugnationem affectuosissimo desiderio intra spatium trium dierum emitti non potuerat, tulit post tres septimanas in eos vigintiquatuor horarum sententiam; procul dubio summi illi affectus indignatio et ambitus in luctum commissi, cum semet extendere noluerint, semen in herba extinxerant, hoc habere proprium etiam residuos humores, si simul et semel commoti fuerint, extinguere potius corpus, quam humectare; et quum crudelis medicus festinate medicina restituere sanitatem desiderat, perdit.

Verum in quos et in qualem tulit sententiam? In milites strenuos a jurisdictione sua non pendentes, et

quos cum armis subjugare non poterat, verbis et aspero stylo anhelatae dominationis titulum praeferente suos facere voluerunt: quibus pro regula fuit scire in bello non nominibus et manibus opus esse, arma verborum esse, exilia et illud duntaxat certare verbis, cui ad vindictum cultellus non superfuerit: condemnantur itaque milites non victi, sed victores, et qui inter privatos condemnantium congressus, laudantur in publico citra militarem regulam facili genio carpuntur et dignam virtute sua meruerunt gloriam, quam Nitrienses vel sub hostili aspectu amiserunt; sed levium est moveri virgarum flecti bene solidatos colosses, vel nunquam, vel solo fato frangi.

Újvárienses a Caesareanis ab illis actibus prohibentur, quae et ipsi contra Hungaros faciunt gratuiti sui amatores desistant: itaque necesse est ipsi, nisi velint sibi a nobis proprium attribui in omnibus esse illos licentiores.

Rei sunt Ungari milites, quia ea a Caesareanis abegerunt pecora, quae illegitime et ab alio acceperunt, fustus vere sui talis titulis.

Illustrissimus Dominus Generalis-Vigiliarum-Prafectus Bottyán (miles titulo dignus meliore) coriphaeus appellatur, flammis et rogo cremandus, Galántham comburentes. Vagum transeuntes impalandi designantur; sed quis bona Caunitziana? quis Eszterháziorum? quis Archiepiscopalia combussit? Deceptus servitia armadae Caesareae adamussim praestantes miseros incolas quasi inverso stylo nigrato conflixit, ad nuditatem exuit et omnibus privatos redegit ad mendicitatem: is quaestioni huic respondeat, qui fecit et sibi omnia debere autumat, negat alteri. Apud moderatiores genios et verba et gladii moderantur: furentis Herculis est gloriari, reprimi nequit stricti ensis ira. Econtra vero justorum Ungariae armorum ducum regula est compendere (?) patriae, est parcere afflicti, saeva caede abstinere, tempus atque via dare regno quietem. Nec semper, nec intra quemlibet stetit fortuna: nihil esse adeo stabile, quod tempus non minuat, nec ullum adeo felicem, qui adversa non gustasset: magno et superbo alveo discurrentia flumino quandoque sicco pede transibantur, et fortunae esse proprium, ut cum ab initio adversa fuerit, finem felicem habituram. Sed bene, sed haberet negotium quippe, qui citra mentem horum omnium ex puro rancore prius demissi, quam capti praesidii Újváriensis processit. Et assecuro Excellentissimum ac Illustrissimum Dominum Generalem praestare nobis ea in publicum argumenta, quibus ante omnia laudabilis mediatio ejusdem Serenissimi ac Praepotentes Principales ac ipsa Sacra Augusta Caesarea

Aula non sine fundamento et cum resensu interpellabuntur. Speroque Confoederatos Inclytae Hungariae Status factores palam quasi Caesareani eorum faciant fidem, quanti in cartella interpretitam authoritatem, quarum ope et quasi unico belli suffragio pugnant alibi, hic vero potioribus et multis Caesareanorum magnatibus procuravere vita chariorem libertatem.

Et sciat Excellentissimus Generalis ista me non ex privato Hungariae zelo scribere, quia scio et publica magni facere, et Ungariae Inclytos Confoederatos Status hoc bello magnos sustinuisse exercitus et habere sibi potentias magnas et graves injustas, aliasque non posse modo, sed propediem conjungendas expectari, bello huic non tam cito finem dandum, imo in eo cardine esse, quasi primo invalesceret ac longe plura machinari, quam ab adverso omittarentur; sed hoc unice studio feci, ut aequi et recti regulam miseris captivis vel a natura ac fide interposita indultam manuteneam, et non nostrates apud Caesareanos, (quia jam mutillatos), sed hos, qui apud nos existunt, salvos cupio, dolorque vehementer aperiri per similes inordinatos casus viam, et Caesareanos hactenus sancte...

(Tovább nincsen beiktatva.)

144.

Téli hadszállások rendi Dunántúl.

Az Dunán innét lévő Tekéntetes Nemes lovas és gyalog Regimentek s úgy praesidiumokbéli commendáns uraiméknak singillatim sequenti tenore intimáltatott az inquartirizatio végett, hogy noha a már belépett kedvetlen téli üdőnek keménységével, sok mezei nyughatatlan fáradságos szenvedési után inter reliqua a Nemes Regementnek is egy kevés pihenésnek és kívántató nyugodalmának kedviért minapiban mind tőlem, mind penig a Tekéntetes Hadi Commissariatustól: melyik Nemes Vármegyében inquartirizáltotván, lehessen heles s illendő téli subsistentiája? az iránt ment vala már annakelőtte is intimatiómmal együtt assignatiója; mindazonáltal az ellenség legközelebb elmult napokban lett excursiója s motussával azon pihenésre rendeltetett, az ellenség körűl kívántatott nyughatatlan kemény szolgálot miatt meggátoltatván: most a Tekéntetes Hadi Commissariatus újobban tett heles dispositióbul a több Nemes Regementek között

N. N. dexteritássának concredált corpussa. specialiter penig maga Tekéntetes Nemes Regementje is. tudniillik mellik Nemes Vármegyében veszi mostani és ezután folyó téli holnapokra oralis és equilis effectiva portiói szerént naponként szükséges alimentatióját? ezen acceludált originalis. Tekéntetes Hadi Commissariátustul emanált assignatio tenorából bővebben tessék sokszor említett N. N. urammak megérteni: mellyel oly qualificatus tisztek küldessenek azon vármegyék gremiumában mindjárt nomine unius cujuscunque regiminis. a kiknek jelenlétekben maga commendója alatt lévő regementek resolvált portiói szerént repartiáltatván. mindenütt ez alább megírt mód szerént dislocáltassanak és interteneáltassanak, a szegénység tehetsége szerént.

Elsőben is azért assignatiója szerént pro quarterio rendelt maga Nemes Vármegyéjében indulván mindenik ezer. beérkezésekkel úgy intéztessék. a Nemes Vármegye tisztjei akaratjával is, hogy pro qualitate locorum et possessionum mentül csoportosabban, a jobb disciplína tartása kedveért és az ellenséges. hamar történhető motusokra nézve is lehessen dislocáltatása a compániáknak. hogy a midőn úgy kívánván a szükség, in omni ingruenti casu et necessitate szolgálatra oda, a hová parancsolatjok lészen, készen lehessen a corpus és regementek.

Másodszor pedig az assignatióban föltett első napjátul fogva inchoáltatván ezen dislocatio és téli sustentatio. minden közszemély gazdája által illendő mód szerént naponként készéthető hauzmund-kosztjával. a lovára kívántató. nem válogatva, hanem a szegénségtül kitelhető akármi szerbül álló, regulamentaliter. annak 4-ik részének 3-dik és 4-ik punctumiban leírt, vagy ad summum három pozsonyi szapu abrakkal, csapva, contentáltassék, és ha széna ahol nem volna, szalmát is elvenni tartozzék. Ne merészeljen senki akármi szolgálatra vagy commendérozva, annyival is inkább maga és tiszti privatumában expediáltatván. szénája helett és abrakjáért készpénzt. vagy másféle taxát húzni gazdáján és akárhol másutt is. hanem a ki midőn maga eledelire való alimentatióját el nem vihetné szolgálni kívántató helére: 15 öt - pénzt vehessen naponként járó egy-egy orálissáért: abrakját penig, de nem szénáját vagy szalmáját, forsponton elvigye. szénáját azomban és szalmáját ott keresse industriájábul, ahol szolgálatját teszi, és menő s visszatérő utjában quártélyátul szedendő pénzin éljen: semmi gazdálkodásra, szénán vagy szalmán s szálláson kívűl, megszállása alkalmatosságával is a helységeket és lakosokat erőltetni, annyival is inkább forspont-

adásra, se tisztek, se közszemélyeknek ingyen meg nem fog engedtetni. Annak fölötte N. N. több commandója alatt lévő fő és subordinatus akármely rend és hivatalbéli tisztei portiójokat az Regulamentum 4-ik része és punctumi tenorához képpest és nem más methodus szerént vehetik magoknak. Ha kik quártélyokkal s tractamentumokkal az subordinatus tisztek közül is nem contentáltatnának: secundum tabellam regulamentaliter praescriptam készpénzűl vévén meg, az oly készpénzeken, s nem a parte való húzással-vonyással éljenek; legkisebb extorsiókkal, erőszakos discretiókkal, inconveniens helytelen kívánságokkal quártélyokra rendelt más helységeket, bírákat, lakosokat senki ne terhelje közülök, mert az ily, szegénség pusztítására czélozó insolentiák repraesentáltatván előttem: nemcsak portióibul leszen az excessusok mivoltának compensatiója, hanem az olyak személyekben is, sőt a regementnek commendánsi magok fognak büntetést szenvedni. Hogy penig

Harmadszor, az ilyen excessusok eltávoztattassanak, rendeltetve lészen mindenik Nemes Regementhez pro invigilandis rebus et investigatione administrandae intertentionis egy-egy commissárius, ki is illendő respectussal, mind tiszt és köz, úgy a több rend által convenienter, minden Nemes Vármegye tisztjei böcsületben tartassanak és protegáltassanak; a ki által minden holnap utolján ineáltatván a Nemes Vármegye és Regement között a computus, repraesentáltathassanak az excessusok, hogy osztán érdeme szerént ki-ki afféle excessívus tiszt vagy közszemélyek közül megbüntetődhessék. Nem szabad lészen azomban

Negyedszer, senkinek instantiájára hirem nélkül protectiókat vagy magok akaratjábul akárhova menni akaró személyeknek avagy tiszteknek szabados menetelekre, legfőképpen a mostani quártélozás alkalmatosságával, kivált némely tisztek által eddig magok privatumában s oeconomiájok folytatásában regementbéli, küldöző személyeknek abusive eddig practicált mód szerént oly passusokat osztogatni, hogy azok erejével minden gazdálkodás, étel, ital, forspontadás exigáltassék, — hacsak nagy közjót nem illető dolog nem lészen; sőt a melly tiszt vagy közvitéz bachtra *(őrség)* vagy más szolgálatra expediáltatik: N. N. vagy keze alatt lévő regementek commendánsitul, vice és főstrázsamester uraktul útjokra passusok cum tali declaratione és ne alábbvaló tiszttül emanáltassék, megírván nevét: melyik regement s compániábul való légyen; forspontadás, abrakja vitelén kívűl s gazdálkodás és más extorsio ne légyen, sőtinkább hogy készpénzin tartoznék élni, az oly passusban mindenikének

per expressum, az szegénység consolatiójára s conservatiójára nézve inseráltassék: másként akár bent quártélyokban, akár másutt valami alkalmatlanság történvén, afféle tilalmas privátumokban is expediált passus hozatván előmben, — mind a ki passusával jár s annak szine alatt a szegénység zaklattatik, mind a vele járó, erszényekben szenvedni fognak. Obligáltatik e mellett

Ötödször. Sokszor denotált N. uram, hogy regementje effectívus mostani statussát, s úgy a több commendáns tisztek is fölírván recrutáik restantiáját, repraesentálják mentülelőbb előttem, s a kívántató regrutázásban quártélyjok alkalmatosságával magok districtussában illendőképpen szorgalmatoskodni ne sajnáljanak regulamentali modalitate a tisztek, s nemkülömben afféle compániáktul s regementektől szökve elidegenedett, széllédett személyeket, profúzaikat suo modo fölkerestetésekre kiküldvén, a regementhez reducálni igyekezzék őket; kiket hogy annyival is jobban ki-ki kézhez keréthessen: adatik hatalom praesentibus, sőt ugyan committáltatik, akármely regementbéli, passus nélkül *(járót)* maga N. uram, vagy regementbéli disinteressatus tisztek s compániák találván, megkaphatnak, megfogják és árestomban tétetvén a staab strázsáján, regementjeik commandójoknak megárestáltatásokat az oly csavargóknak, szép correspondentiával hirekre tegyék: kikért a midőn tiszteik szép módjával küldvén, regementekhez kívánni fogják, minden fegyverekkel, lovaikkal, legkisebb kár, sértődés és tartóztatás nélkül invicem restituálni, s akképpen a szegénységet pusztító kóborlókat persequálni és irtani tartozzanak a tisztek.

Hatodszor. Minthogy penig specialis reflexióval kívántam az voluntérekhez is lennem: mind magam, s mind a Nemes Regementek mellett szolgálatot ekkoráig tévő személyeknek quártély resolváltatott, úgy mindazáltal, hogy ennekutánna akármikor szolgálatok kívántatik, oly pleno numero, mint a quártélyban hevernek, compareáljanak; másként, ha úgy mint eddig némelyik közülök csak idővesztéssel vonyogatná a szolgálat előtt magát: az idő kinyilásával lészen hatalmában mindenik szolgálatot tévő tiszt vagy közszemélynek akárki ezeréből, hogy az olynak mindenit praedára hányják és személyét Sümeg várában fölküldjék kedvezés nélkül; és a mely possesionatus nemes személyek zsoldosaikat nem praestálták volna, vagy azok helyett másként is absolute satisfaciálni eddig nem kívántak: N. uram serio, együtt parochialis vice-ispány urammal investigálják keze alatt lévő maga regementihez tartozó, nem statuált zsoldosok defectusát, és specifice azok nevei előttem mentül-

előbb repraesentáltassanak; melyek végett akkor, a midőn affélék repraesentáltatnak, illendő ratiókkal kiadom ellenek determinált statutumokat.

Hetedszer és utolszor. Megparancsoltassék minden compániabéli tiszteknek specialiter, hogy companiáját, mint eddig széledve lenni ne engedje; lovaikat gregáriusoknak, hogy abban való strapáczával, részeges nyargalódzásokkal a kik penig lovaikat rontanák, azokat keményen megbüntessék, és a szegénység insinuálandó instantiájára teljes igazságos satisfactio impendáltassék, hogy tovább is mind a vitézlő rend, s mind a lakos fogyatkozás nélkül hazánk hasznos szolgálatjára subsistálhasson. Minekokáért, mind a több regementbéli tisztek, s mind a közszemélyek, hogy annyival is jobb móddal ezen transmittált orderem declarátiójához tudhassák in omnibus alkalmaztatni magokat: gyakran említett N. N. uram compániánként kinek-kinek hirévé tétetni intimált akaratomat gyakran el ne múlassa, hogy annakutánna is mind tiszt és közszemély az elkövethető excessusokért a praemissák nem tudásával teljességgel magát ne menthesse; a minthogy senki külömbet se cselekedjék. Datum Sümeg, die prima Decembris, anno 1708.

145.

Ugyanaz, részleteiben. (Kivetések.)

Anno 1708. die vero 1ª mensis Decembris Sümegini, secundum facultates sive portas Inclytorum Comitatuum pro hybernali inquartirizatione portionum tam equilium quam oralium universae militiae Cis-Danubianae per Inclytum Commissariatum facta repartitio.

		Orales	Equiles
	Inclyto Comitatui Soproniensi. Erga		
176	portas obvenerunt	2200	1804
	Assignatae Brigadae Balogh	1762½	1445½
	Domini Stephano Török, Rábaköz	437½	358½
	Surgit summa	2200	1804.
	Comitatui Castriferreo erga 390,		
	portiones	4875	3997½

Assignatae:

	Orales	Equiles
Domino Adamo Balogh	199 1/2	702 1/2
Domino Georgio Kisfaludy	863	935
Domino Francisco Benkő	553	68
Domino Ladislao Fodor	1102	114
Leibgvardiae	172	144 1/2
Domino Stephano Kiss	86	93
Inclyto Commissariatui	140	142
Tribus postarum magistris	6	9
Domino Stephano Török	456 1/2	1105 1/2
Regimini dragoneriano	862	600
	4440	3913 1/2
Reservatae portiones ad loca Eőrség, Szombathel, Kőszög, Szőcse, Szent-Jakabfa	80	84 1/2
Surgit summa	*(Üres hely.)*	
Inclyto Comitatui Vesspremiensi. Erga portas 85	1062 1/2	871 1/2

Assignatae:

Domino Adamo Somody et Domino Bolforth	430	458 1/2
Regimini Domini Francisci Domokos	612 1/2	383
Postarum magistris	20	30
Surgit summa	1062 1/2	871 1/2
Inclyto Comitatui Szaladiensi, erga portas 150	1875	1537
Regimini Domini Francisci Domonkos et Simontornyensi praesidio	542	—
Gvardizon Csobánczïensi et Domino Districtuali Commissario	53	14
Sümegiensi gvardizon, Domino Brigadero, Cartellae Commissario	253	66
Sex postarum magistris	7	8
Generál-stáb	281	403
Brigadae Domini Ladislai Kisfaludy	739	663
Inclyto regimini dragoneriano	—	393
Surgit summa	1875	1537
Inclyto Comitatui Somogyiensi, erga portas 108	1475	1209 1/2

Assignatae portiones:

	Orales	Equiles
Domino Adamo Somody et Bolfort	420	630½
Brigadae Domini Ladislai Kisfaludy	1055	579
Surgit summa	1475	1209½
Inclytis Comitatibus Jaurinensis, Komáromiensis et Strigoniensis, erga portas 104	1300	1066.

Assignatae portiones:

Dominis Stephano Török et Szekeres	925	558
Dominis postarum magistris	4	6
Dominis Adamo Somogyi et Bolfort	341	502
Surgit summa	1300	1066
Inclyto Comitatui Albensi, erga portiones 80 provenerunt	1000	820
Assignatae regiminibus Dominorum Adami Somody et Bolfort in toto	1000	820
Inclyto Comitatui Pest-Pilis, erga portas 6	75	61½
Assignatae Dominis Somody et Bolfort in toto	75	61½
Inclyto Comitatui Tolnensi, erga portas 15	187½	153
Praesidio Simontornyensi	187½	—
Brigadéros Kisfaludy László uramnak	—	153.
In Inclyto Comitatui Baranyiensi Domino Francisco Balogh	355	—
Surgit summa	730	153.
Summa universalis proveniens erga portas . . . . 1124 emergit	14050	11520
Repartita quoque summa ad Inclyta Regimina surgit	14050	11520.

146.

A dunántúli vármegyékhez.

Inclytis Comitatibus harum partium Cis-Danubianarum actualiter sub Confoederatione existentibus, ut sequitur:

Illustrissimi, etc. Jóllehet már ennekelőtte Tekéntetes Hadi Commissariatus dispositióibul emanált assignatiók

szerént rendeltetett vala ugyan pro hybernali intertentione bizonyos militia a Nemes Vármegyében: mindazonáltal exceptisiisque legalibus considerationibus azon dispositiók megváltozván, — minémő újabb, gremiumában inquartirizálandó militiának mennyi számú intertentiója végett emanáltatott, a Nemes Vármegyére szólló ezen acceludált párbúl bővebben megértheti a Nemes Vármegye: mely militia suo modo repartiáltotván a végre a Nemes Vármegyében küldendő tiszt jelenlítiben, a 1mo praesentis számláltotván hybernalis intertentiójának ideje, kívántató oralis és equilis effectíva portiói szerént úgy igyekezzék a Nemes Vármegye regulamentalis alimentatióját administráltatni, hogy a történhető fogyatkozás miatt valami excessusok ne suboriáltothassanak, lévén azon vitézlő rendnek is specialis intimatiójában, hogy minden excessus nélkül a köz vitézlő rend a szegénységtül kitelhető hauszmunt-kosztjával és lovára illendőképpen elégséges szénával vagy szalmával s három pozsoni szapu abrakkal holnapszám szerént légyen contentus. A midőn pedig valahová szolgálotban az oly közszemély expediáltatik: tizenöt pénzt naponként maga személyje intertentiójára vehessen gazdájátul, abrakját penig in natura tartozik válogatás nélkül elvennyi; nemkülömben a fő és subordinatus tisztek magok regulamentaliter oralis és equilis portióit ne másképpen kívánhossák praetensiójokat, melyek, úgy a több szükséges dolgok végett minémő ordere ment a Nemes Vármegyében leendő militiának, annak párját commendójátul kivévén pro sui directione a Nemes Vármegye, in omnibus alkalmaztathatja magát. Minthogy penig a nyári mezei szolgálotnak alkalmatosságával apró mundérjokbul praestált zsoldossi a Nemes Vármegyének igen megfogyatkoztak, úgy hogy csaknem mezítelen szolgálni kénszeríttetnek: portiói szerént a Nemes Vármegyének gremiumábul exsurgált zsoldosinak penig erga **N. N. pár czizma, N. N. fekete süveg, N. N. pár fejérruha**, nemkülömben portális gyalogságának száma szerént **N. N. téli pár czizma, N. N. fekete süveg, N. N. pár fejérruha** száma erga factam Inclyti Commissariatus Bellici repartitionem obveniálván, azon specificált kívántató apró **mundérok felit a jövő 1709. folyó február havának első** napjára elkészíttetni, sine defectu praestalni, az másik residuitássát penig azonban ad primam Maÿ okvetetlen a Nemes Commissariatus kezihez assignálni a Nemes Vármegye szorgalmatossággal tartozik. Úgy szintén hasonló repartitiója szerént gyakran említett Commissariatusságnak minden két portára egy-egy remunda-ló esvén, a Nemes Vármegyé-

nek maga portái szerént mivel N. N. lovak száma obveniált, — azon lovakat ad primam diem futuri mensis Maÿ anni supradenotati kezemhez küldeni a Nemes Vármegye igyekezzék. — Panaszképen detegáltatván annak fölötte, hogy némely Nemes Vármegyékben lévő possessionatus nemesek mindekkoráig zsoldosokat az regementekben statuálni elmúlatták, sem peniglen máskép suo modo zsoldosok végett contentatiót nem tettek, melyek a közjóban kívántató szolgálot hátromaradásával nem kevés rövidséget tettenek; minekokáért szükség, hogy a Nemes Vármegye vice-ispánja afféléket serio investigálván, az kik olyak találtatnának, neveket specialiter repraesentálni el ne múlassák, hogy azok ellen statuált száz forint poena desummáltossék; kit ha vice-ispány uram praetereálni láttatnék, causálható interessentiájáért hasonló büntetéssel fog mulctáltatni. E mellett mindenfelől gyakortasággal ezen téli üdővel is az ellenség történhető excursiója, melynek alkalmatosságával a vitézlő rend hadi, mezei szolgálatokra ottan-ottan compelláltatni kénszeríttetik; kinek is ekkoráig oly formán sokszor provisiójában történt rövidsége és subsistentiája fogyatkozásával a militiának eloszlása *(hogy)* ezután mint eddig, ne okoztassék: szükség, hogy a Nemes Vármegye minden halladék nélkül másfél holnapi impositáját anticipato ad primam diem futuri mensis Februarii a Tekéntetes Hadi Commissariatusság dispositiója szerént oda, az hova kívántatik, administrálja; másként egyébiránt tudva légyen a Nemes Vármegyénél, hogy, ha a praemissák effectuatiójában remissusnak comperiáltatik lenni, — következhető kemény számodásával, ha mi non putaram a Nemes Vármegye tiszteit utol fogja érni, magok supina negligentiájának tulajdonítsák. — Caeterum a jó proportio megtartására, mivel az üdőnek mostani változása is úgy kívánja, a Nemes Vármegyékben az heles conscriptio mindeddig véghez nem mehetett, — méltó, effectuáltossék, hogy az szerént a militiának számos voltához képest egy helségbéli szegénység a másiknál jobban ne praegraváltossék, hanem a közterh egyaránt minden renden való lakosok által supportáltassék, ezt hozván magával kinek-kinek igaz, maga hazájához való szereteti és a közigazság. Caeterum servet, etc.

Datum Sümeg, die prima mensis Decembris, anno Domini 1708.

147.

Zsoldosok és portális hajduk kivetése.

Dunán innen való Tekéntetes Nemes Vármegyék portái, zsoldossai, portális hajdúi és az apró mundérungnak száma alábbírt rubrikákban calculo arithmetico felszámláltatott.

Tekintetes Nemes Vármegyék nevei	Porták száma	Zsoldos katonák száma	Pár czizma	Fekete süveg	Fehérruha, pár	Portális hajduk száma	Deli czizmaknak párja	Fekete süveg	Fehérruha, pár	Remunda ló, minden 2 porta után egyet számlálván
Tekintetes Nemes Vass vármegye	400	1200	2400	1200	2400	1600	3200	1600	3200	200
Tekintetes Nemes Sopron vármegye	191	573	1146	573	1146	774	1548	774	1548	95½
Tekintetes Nemes Szala vármegye	150	450	900	450	900	600	1200	600	1200	75
Tekintetes Nemes Somogy vármegye	118	354	708	354	708	472	944	472	944	59
Tekintetes Nemes Veszprím vármegye	96	288	576	288	576	384	768	384	768	48
T. N. Győr, Komárom, Esztergom vármegyék ...	104	312	624	312	624	416	832	416	832	52
Tekintetes Nemes Fehér vármegye	50	150	300	150	300	200	400	200	400	25
Tekintetes Nemes Tolna vármegye	15	45	90	45	90	60	120	60	120	7½
Summa universalis praeattactált dolgoknak exurgál	1124	3372	6744	3372	6744	4506	9012	4506	9012	562

148.

Hadi szemlemester esküje.

Juramentum dominorum lustrae magistrorum.

Én N. N. esküszöm az élő, mindenható Istenre, ki atya, fiú, szentlélek, hogy én az Nemes Ország Regulamentumában letett mód és regula szerént az mustramesterségbéli hivatalban híven és szorgalmatossan eljárok, és minden névvel nevezendő respectust, adománt, ajándékot, atyafiságot, félelmet, gyülölséget, kedvezést és szégyent félretévén, — se tisztnek, se közszemélynek nem kedvezek; ha mi defectusokat és rövidségeket magam meg nem orvosolhatnék és vagy regementben, vagy személy szerént valami olyat tapasztalhatnék, azt fölöttem lévő commendérozó generálisságnak kötelességem szerént bejelenteni tartozom. — Isten engem úgy segélyjen!

149.

Syberto ab Heiszter scriptae per Excellentissimum Dominum Generalem Supremum Partis Cis-Danubianae, Antonium Eszterházy.

Gravi cum quaerela et exacerbatione mihi a Dominis Officialibus commendantibus regiminum Cis-Danubianorum Inclytorum Regni Hungariae Statuum repraesentatum est Excellentiam Vestram ad ea jam evectam fore, ut immemor publicorum Augustissimorum Imperatorum Romanorum et mediatricum potentiarum cum nobis, Confoederatis Hungaris intercessorum actorum, jam toti orbi Christiano abunde notorum, ubi condecenti Confoederatorum Hungarorum titulo nos nostrosque conservare, jureque belli et gentium nobiscum agere velle affidavere, contra mutum Principalis sui, in suo de dato Óvárini, die nona Novembris anno modo currenti emanato suo patentali libello detestabilia scommata, robra et dira maledicta suo in gentem Hungaram innato sibi expectorato dicta Excellentia Vestra denunciare, varia eaque non legitimis hostibus et per cartellam vere agnitis paritate armorum gaudentibus potentiis, verum latronibus convenientibus poenis et minis territare ac constantiam militum nostrorum vario ausu iniuriose attentare conatur; quam quidem

iniuriam, tanquam inter hostes indecentem furiosam vanitatem lubenter taciturnitate praeterivissemus, cum jam et Excellentissimi Domini Locumtenenti ac Confoederati Regni Supremi Generalis nostri manifestum declaratorium, Ujvárino, die 20. Novembris emanatum eam scommaticam delationem Excellentiae Vestrae abunde responderit, contemptive superasset, nisi Excellentia Vestra minas suas in effectum deduci curasset et quatuor milites Inclyti regiminis Perillustris Domini Senatoris et Colonelli Stephani Török, in insula Szigetköz captos, qui alioquin per Dominum Colonellum particulariter commendanti, non tanquam profugi eo expediti fuerant, infami suspendii neci tradi demandasset: quod factum inauditum e converso ita omnes praerecensitos Dominos Officiales ad vim repressalium commovit, ut gregatim ad me confluendo, satisfactionem simili infami morte e medio tollendorum octo militum Caesareorum ex primariis adurserint: nisi satisfactio iusta ipsis impendatur et expost Excellentia Vestra afflictionibus tyrannicis desistere velit, imposterum nulli militi Caesareano gratiam daturus, vel ab illis eandem acceptaturus, verum extremitates quasvis attentaturus. Quorum ardorem et justum dolorem dum lenire, simulque cartellam inter nos qua justus vigentem licet per Caesareanos variis sub praetextibus laesam in suo vigore et robore conservare niterer, — non aliud inveni Christianitati magis accomodum medium, quam hoc, ut Excellentia Vestra infami neci traditos eosdem milites honeste sepulturae committere dignetur, et siquidem cum morte aliorum Caesareanorum illi patria demortui suscitari nequeant: in numero duplicato alios octo captivos nostros sine omni temporis dispendio, intra quindenum diei datarum praesentium dimitti faciendo, mortem ipsorum compensare studeat; alias persvasum sine dubio Excellentia Vestra sibi habeat octo selectos milites ex diversis regiminibus, nisi mors eorum modo praescripto antevertatur, sine ulla misericordia et excusatione iam esse pari neci destinatos effluga quindenae afficiendos fore. Similibus enim tyrannicis actibus restantiam hujus Confoederati Regni inscripti valere minus opinandum: expost captivos nostros ea qua par est inter hostes, data modestia et cartellae convenienti sorte tractandos esse demandare etiam suis subordinatis haud gravabitur sua Excellentia; quam reciprocationem in omni intervenienti simili occasione ac aliis quoque licitis rebus me observaturum quoque dum offerrem, maneo

Ex praesidio Sümegiensi, die 3-tia mensis Decembris, anno 1708.

150.

Hevenyessy Jánosné asszonyomnak.

Nemzetes Vitézlő Hevenyessy István uram, kegyelmed édes fia, jövén hozzám, panaszképpen keserves szívvel detegálta előttem, hogy noha mindekkoráig gyermekségétül fogva mint engedelmes fiú mindenekben kegyelmed akaratjához alkalmaztatván magát, már most, midőn kegyelmed hozzá ennekelőtte mutatott anyai jóakaratját inkább remélhette volna s reménleni nem adatik, minémő, édes anyához nemhogy, vagy mostohához: de még idegenhez sem illendő keménységektül viseltetvén, mind magához, úgy kegyelmed engedelmivel sőt akaratjával elvett böcsületes házastársával, Isten és a világi törvények ellen postponálván minden hozzájok tartozó igaz anyai indulatját, szegény édes atyja néhai Hevenyessy János, ámbár kegyelmeddel együtt keresett örökségébül in publicum scandalum s maga kegyelmednek böcsületi mások előtt is balitéletre méltó sértődésire és rövidségire excludálni szándékozó igyekezetivel őket minden igaz ok nélkül oly rendetlenül kiküldötte, hogy, ha a Tekéntetes Oeconomialis Administratio reflexióval nem lett volna irántok: teljességgel néhai Hevenyessy János uram másoknál ekkoráig böcsületben maradott emlíkezete kegyelmed oly hirtelenkedő s megholt ura böcsületit előtte nem viselni láttató praecipitantiával ezekkel prostituáltatván, nem subsistálhattak volna, keresvén kegyelmed ezernyiszer fondorlásokat, a mint informáltatom, nyavalyások becstelenítésiben, tőle mint lehető elidegenítísekben, sőt a mi több, maga cselédin s vagy vele egysorsúak ellen megszokott hamis, istentelen s nem nemesi vérhez férkezhető zabolátlan nyelveskedíse szerént nevemet is mocskosságban elegyítvén, reputatiómnak propedicálni kegyelmed tapasztaltatott; kiért (ámbár nyelvet kegyelmeddel mérni, Isten ne adja, kívánjak) számot adni az ő idejében tartozni fog. — Minthogy penig magam látom s nyilvánsággal experiálom minden ok nélkül maga kegyelmed fiának ugyan kegyelmed által causált nem kevés rövidségét, tartozván előttem tett keserves instantiájára nézve, mint most pro hic ezen földnek közelebbvaló justitiáriussa, obligatióm szerént valóságos jussában mint megsértődött félnek igazsága kiszolgáltatására assistálnom: kegyelmednek mint kegyelmes bíró ezen levelem által intimálnom, szükségesképpen inteni kegyelmedet akartam, hogy félretévén

maga fiához eddig heltelenül mutatott hidegségét és haszontalan, nyelveskedő merészségét, másoknak is jó példa adására és eképpen mind Isten, *(mind)* világi törvények kívánságok szerént édes anyai affectiójának megbizonyítására oly móddal consolálja fiát és menyét, melylyel igazságossan contentáltothassanak: mert bizonyos lehet abban kegyelmed: hivatalom szerént és egyszersmind authoritásom megbizonyítására jure convenienti via et ordine judicialiter is cum sequestratione bonorum divisioni subjacentium teljes satisfactiót halladás nélkül impendáltatok igazságos praetensiójában, kegyelmed által eddig megfosztódott sokszor említett fiának.

151.

Instructio pro Generoso Stephano Szalay, secretario, ad Illustrissimum Dominum Generalem Campi-Marschallum Comitem Antonium Eszterházy de Galántha, Trans-Danubianum expedito. (Bercsényi utasítása.)

1$^{mo.}$ Az armistitiumnak punctumi sub authentico küldettek ő kegyelme által Méltóságos Generális-Marschallus és Dunán tulsó Főgenerális Galánthai Gróff Eszterházy Antal uram ő kegyelme kezéhez, (melynek valóságos mása Tolvaj Gábor uram által Bécsben küldettetett,*) oly véggel, hogy, ha in simili expediálva a bécsi udvar aeque sub authentico kiküldi, — transmittálja emlétett Méltóságos Generális-Marschallus uram.

2$^{do.}$ Azért küldettetnek pedig ezen punctumok felől nevezett Méltóságos Generális uram kezéhez, hogy az Dunán túlsó dolgoknak constitutiója *(itt)* circumstantialiter és valóságossan nem constálván, (jóllehet ugyan az mostani concursusra a túlsó nemes vármegyék, úgy hadi rendek is invitáltattak, reménlette vala is Felséges Fejedelem jöveteleket, — mindazonáltal ob brevitatem temporis reáérkezések azon túlsó Nemes Statusoknak nem lehetvén, — nem compareálhattak), hogy legkivált az méták erectiójában és elrendelésében confusió vagyis valami kára az hazának ne következzék: bízattatik emlétett Méltóságos Generális uram ő kegyelme úri dexteritására.

3$^{tio.}$ Azon armistitiumnak 5-dik punctumához képest concinnálván azért az utolsó dolgok iránt való punctumokat, applicálván maga mellé megirt Méltóságos Generális uram

*) B. Tolvay Gábor, a kurnczok fogságába esett kir. itélőmester.

tam ex statu militari, quam et politico bizonyos értelmes subjectumokat, legkiváltképpen való consideratiója és reflexiója légyen ő kegyelmének az határok elrendelésében és igazításában; melyet úgy igyekezzen alkalmaztatni és elintézni, hogy az hazánk praejudiciumára ne legyen; mindazáltal praetitulált Méltóságos Generális uram holmi aprólékos difficultásokon és praetensiókon fölöttébb ne kötekedjen, hogy az által az armistitiumnak conclusiója ne akadáloztassék.

4$^{to.}$ Hogy pedig tudhassák a túlsó nemes státusok is, micsoda okbul nem köll sine notabili damno et praejudicio regni impediálni ezen mostani armistitiumot, (ha abbul következendő békességnek valósága nem succedálna is), azt fölöttébb szükséges persvadeálni, hogy itt elsőben is az senatusban rumináltatott, az után in publico az öszvegyűlt Nemes Ország státusi eleiben adattatott, s találtattak bizonyos és nagy ratiók, melyekre nézve jónak és szükségesnek ítéltetett annak acceptálása, sub spe felicis successus ulterioris tractatus pacis.

5$^{to.}$ Eo non obstante, mivel békességnek valósága bizontalan, hogy oly hosszas armistitium interveniál, megírt Méltóságos Generális uram semmit az hadi dispositióknak és készületeknek elrendelésében el ne múlasson, hanem oly reflexióval intézze el ő kegyelme minden dolgait, kivált postérungok és őrálló hadak állapotját: azok punctualiter az hadi tisztek által observáltassanak, sőt mindenkor ad omnes nefors emergentes occasiones et necessitates teljes készülettel legyenek. Mely armistitiumnak alkalmatosságával módja s alkalmatossága lészen az ide által való jövetelre emlétett Méltóságos Generális uramnak is.

6$^{to.}$ Azon dispositiók elrendelésével oly orderrel intézze el s hadja az hadakat, kivált commendérozó tiszteket medio tempore, hogy, ha észrevennék: ab adverso valami notabilis okot adnának, non expectatis etiam ulterioribus ordinibus, nobis ab longinquo existentibus, mindjárást resistálhassanak.

7$^{mo.}$ Hogy penig azon resistentiának praetextussával valami rendetlen és illetlen hostilitásra ne fakadjanak: kemény ordereket adjon nevezett Méltóságos Generális uram az hadi tiszteknek; és hacsak formalis aggressiót nem attentálnak az ellenség részérül, okot ne adjanak holmi tolvajlások repraessiójával, hanem requirálják azon ex adverso lévő commendérozó tisztet, az hol tudniillik valamely rendetlenség exoriálna, satisfactiót urgeálják: ha elmúlatná, vagy Fölséges Fejedelemnek avagy előttem annak valóságos mivoltát repraesentálják.

8vo Minthogy bizontalan ezen armistitium ideje alatt következendő békességnek valósága, oly dispositiót tegyen felőlemlétett Méltóságos Generális uram, hogy, ha rumpáltatnék armistitium, nemcsak további progressussát continuálhassa, hanem oly praeparatoriumokat és hadi készületeket provideáltasson: keményebb móddal aggrediálhassa további operatióknak folytatását: mely iránt, a mennyiben lehet s magátul is kitelhetik, nevezett Generális uram rendelje el a dispositiókat: a mennyiben peniglen netalántán valami difficultást látna, — készéttesse el ő kegyelme az iránt való projectumokat.

9no. Hogy penig annál alkalmatosabban lehessen nevezett Méltóságos Generális uramnak általjövetele, praevie elvárom opinióját ő kegyelmének: kit kellessék ő kegyelme helében ad interim által az Dunán substituálni? hogy absentiájában ő kegyelmének az történhető confusiók távoztassanak s consequenter mind hadi rendtartások, úgy egyébb dispositiók sine intermissione aut dispendio observáltassanak.

10mo. Postérungban Dunán innen lévő commendérozó generálisoknak, brigadérosoknak, nevezet szerént penig generális Bottyán János, generális Andrási Pál és generális Gyürki Pál uraiméknak, nemkülömben brigadéros és újvári commendáns Bertóti István, brigadéros Babócsai Ferencz, és brigadéros Szemere László uraiméknak olyformán adatott ki orderek, hogy mihelest veszik sokszor megnevezett Méltóságos Generális uram ő kegyelme tudósítását az armistitiumnak ratificatiójárul, — azonnal, további intimatió és order nélkül dobszóval publicáltassák: mire nézve incumbálni fog emlétett generális és brigadéros uraiméknak kinek-kinek specialis intimatiója által értésére adni expressus curír által, oly sietséggel penig, hogy sub decursu 15. dierum Erdélig penetrálhasson curírja az armistitium publicatiójával.

11mo. Pro coronide micsoda projectumok vannak innen az hadak subsistentiájárul, informáltatván magát föllul titulált Méltóságos Generális uram nevezett secretáriusom ő kegyelme által, — ahoz képest igyekezzék Generális uram is concentrálni és alkalmaztatni az túlsó állapotokat is, considerálván mindazáltal az fiscalitásokat, úgy más egyébb kitelhető és subsidiumra rendelhető jövedelmeket, melyekkel lehet az haza közügyét és szolgálatját élősegétteni, hogy ahoz képest, a mennyire lehetséges, innéd is segéthessük az túlsó dolgok további prosecutióját és folytatását. Actum Sáros-Patak, 6-ta Decembris, 1708.

(Gr. Bercsényi Miklós.)

152.

Rákóczi utasítása Tolvaÿ Gábor számára.

Perillustri ac Generoso Domino Gabrieli Tolvaj, ad propositionem de modalitate armistitii nomine Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis factam, pro uberiori notitia significandum. Haud posse equidem diffiteri, quin ratio status belli cum adjuncturis suis confrontata, ad resolutionem armistitii graves considerationes promanantiaque abinde obstacula subministraverit; omni tamen actione propter finem suum considerata, cum et finem armistitii ad ulteriorem tractatum spem almae pacis ancillantem tendere procognoscatur ad remonstrandam synceritatem, syncerumque tractandi desiderium, quae et quam iusta convenientia ac practicabilia armistitii puncta sunt ex parte Confoederationis concinnata, hisce in annexis praecognitionis copialiter transmittuntur, simulque ad uberionem directionem subnectitur,

Quod nomine siquidem ante transmutationem instrumenti armistitialis stationes in partibus Trans-Danubianas per generales commandantes abutrinque praevie definiendas ordo rei suaderet pro lucrando tempore, eo fine puncta authentica per expressos ad Dominum Generalem Comitem Antonium Eszterházy transmitti, ut tandem peracta prius stationum mutua ordinatione, commodius cum formalitate transmutari queant noscendum. Deinde

Summe necessarium videri, ut pro avertendis ex causa insufficienti nefors abutrinque nascituris inconvenientiis sive Dominis Commendantibus Comaromiensi, sive Ujváriensi, sive (prout placitum fuerit) Generalibus Auditoribus ibidem commoraturis ab utraque parte ea attribuatur facultas, ut occurrentes quaerelas ad normam punctorum et communis justitiae tramitem componere, aut si rei exigentia tulerit, instantiis suis repraesentare (ne re ex parva ruptura oriatur) tempestivo remedio valeant. Ad hoc reflexione ac scopum tractatus habita

Ante omnia prospiciendum esse de loco congressus utrique partium ex aequo commodo, ut sic modus convocationis tam ad finiendum tempus certior, quam et occasio ac procurandam provisionem et alia praeparatoria accomodando, magis opportuna esse quaeat; porro

Ad praecludendam in synceritatis suspitionem, ampliandam quorumvis de realitate tractatus sequentis opinionem disponendum, ut securitas futuri congressus tanto sit firmior,

quo magis modalitatem securitatis lapidem litium synceritatis esse credit.

Ut permutatio mercium tanto commodius peragi quaeant, confusionibusque nefors parte ab alterutra exorituris modus ponatur: consultum videri, ut porro securitate cursus quaesturae ad praescindendas ejusmodi controversias dijudicandas quasvis differentias moderatores constituantur, cuiquidem rei (si ita placeat) iidem practicientur, de quibus numero 2do supra actum est. Hinc in particulari commode occurrit

Ut certe res mercantiales et pharmacopeae appertinentes Schemniczii depositae, quae necdum exsolutae vel ab exteris mercatoribus receptae essent, intacte relinquantur et ad quos pertinet, restituantur, securitate quaesturae idipsum summe exigente. Quod reliquum est.

Cum et hosti de jure gentium suus habeatur honos, ratio honestatis svadet, ut scripta et actiones plus tyrannicae ut Christianus affectus desiret: hactenus ab altera parte ignominiose passim spartae et practicatae severe inhibeantur, ne abhinc aversio gentis ad desperationem et repraessalia provocatae (quid enim si haec sub armis expost sub regimine sperandum) extremum causet odium et pacis praescindat media. Sed nec permittendum.

Ut ad firmius robur punctorum armistitii ratificatio abutrinque subsequatur formalitia jam ante usurpata. Datum ex Senatus-Consilio in Sáros-Patak, die 8. mensis Decembris anno 1708.

Ad mandatum Serenissimi Ducis proprium:

Stephanus Sennyey m. p.

153.

Conditiones Armistitii inter Sacratissimam Caesaream Regiamque Majestatem ab una, — necnon Confoederatos Regni Hungariae Status partibus ab altera, per supremos abutrinque exercituum generales conclusi, anno, die et loco quibus infra.

Primo. Extendatur hoc armistitium universale ad partis utriusque adhaerentes, tam in Hungaria, quam in Transylvania, cujusvis status, gradus et officii incolas, ac ad probandam abutrinque synceritatem, duret ad festum pentecostes in Hungaria decem diebus, in Transylvania autem intra quindenam post conclusionem publicandum, ea sub

cautela, ut si cui partium armistitium hoc post praefixum pentecostes terminum rumpendi vel prolongandi animus fuerit, praecise sex hebdomadis ante, tempestiva insinuatio per authenticos ordines passim manifestetur.

2do. Et cum scopus armistitÿ ad successum ulterius tractatus colimet, decurrente post publicationem armistitii legali sex septimanarum termino, Generalis Conventus Confoederationis imperturbate initia summat.

3tio. Ad praeliminaria vero eo fine commodius instituenda, montanae civitates (usu fodinarum apud partem Caesaream relicto) milite Caesareo evacuentur, signanterque pro commissariis partis illius Schemnicium, pro altera vero Neozolium designata sunto; prouti:

4to. Ad avertendas quasvis confusiones, stativa et limites eo modo destinata observentur, ut in Transylvania copiae Caesareae (exceptis locis praesidiatis) trans Marusium dislocentur, plaga autem inter eundem fluvium et Szamosium adjacens, modalitate proximi armistitii iam ante practicata, pro mutua utriusque partis alimentatione communis maneat; tractu Cis-Szamosiano et aliis oris quaquaversum pro possessore milite Confoederationis cedent. In Hungaria vero Cis-Danubium comitatus Thurócziensis et Zoliensis cum intermedio a Sancta-Cruce ad Granum usque ad Sanctum-Benedictum sese exposigente, comitatus Barsiensis districtu pro communi commissariorum utriusque partis intertentione et cultura fodinarum ex aequo relinquatur, et signanter Schemniczium circumjacens et fluvium Ipolly respiciens terrae ad distantiam duorum milliarium ab actuali quartirio, (pro parte tamen Confoederatorum usuanda) evacuetur. Linea vero a Sancto-Benedicto, Kis-Tapolcsány et Nitria, Sentaviam usque pro Caesareis maneat relicta, denique plaga et comitatibus hincinde residuis apud partem possidentem imperturbate persistentibus, secundum dictum possideatis.

Quinto. Siquidem vero status negotiorum Trans-Danubianorum hic et nunc exacte minus constaret: remittitur ex parte Confoederationis ad partium illarum Generalem commendantem Comitem Antonium Eszterházy, eo modo componendus, ut habito cum Generale commendante alicujus alterius partis tractatu, prout optimum videbitur stativa et linea, abutrinque limitent et designentur. Nihilominus

Sexto. Cum natura armistitii omnes de nova extruendas fortificationes excludat, ne exemplo primaevi armistitii ulla disceptationi et insynceritati superat occasio:

expresse cautum esto, ut ejusmodi fortificationes fundare vel novas lineas ducere ne utri partium sit licitum.

7mo Hostiliter et arctius hactenus acclusa loca statim post publicationem armistitii ab angustiori acclusione liberentur, redeantque obsidentium copiae ab hujusmodi territoriis libere, juxta suos antiquos limites per ea possidendis et usuandis; quin et ad hujusmodi praesidia salvus per stativa unius et alterius partis cum observanda apud commendantes insinuatione sit aditus, quibus ad normam in jam memorato armistitio anno 1706. fuisse expressam ac practicatam, definita ibidem alimentatio, itemque vestes et medicamenta, necnon pecuniae ad stipendium temporis armistitialis se extendentia administrentur, reliquis etiam circumstantiis hanc rem tangentibus, iuxta tenorem ejusdem armistitii exacte observandis.

Octavo. Communicatio correspondentiae Trans-Danubium, prout et transitus cursorum in Transylvaniam nullatenus impediatur, quin et trajectus, ut confoederati comitatus Trans-Danubiani libere ad futuram diaetam transire possint, salvus permaneat.

Nono. Pro permutatione commerciorum Újvár et montanae civitates sub salvo hominum utriusque partis migrantium conductu destinata sunto; personae tamen militari ex unius in alterius partis stativa sine authentico superiorum passu transire, ad praepedienda quaevis mala haud sit integrum, aliter facientibus pro praedonibus habendis, justaeque poena subjiciendis.

Decimo. Nemo, sive militaris, sive alterius cujusvis status et gradus, sibi ullomodo ad defectionem sollicitentur vel seducantur.

Undecimo. Agri non minus et vinaei culturam, pascuorum usum et quodvis opus rusticum oeconomiae necessarium, quivis possessor in stativis suae partis libere et inperturbate utrinque exerceat, in Transylvania aeque in Ungaria.

Duodecimo. De restanti abutrinque captivorum numero plene satisfiat: cumque in finem observatis cartellae conditionibus futura quoque eorundem permutatio partim Újvarini, partim Agriae per deputandos abutrinque ad id homines inconfuse exerceatur, quam in Transylvania quoque Generales commandantes abutrinque peragant.

Datum Sáros-Patak, die 8. Decembris, 1708.

154.

A sáros-pataki országgyűlés végzeményei. (1708. dec. 18.)

STATUTA

Confoederatorum Regni Hungariae Statuum et Ordinum in Generali Congregatione eorundem pro die 22. mensis Novembris anno 1708. in oppido Tállya per Serenissimum Ducem indicto et abinde Sáros-Patakinum translato conclusa.

Statutum 1.

De repartitione subsidii pecuniarii et victualium.

In bivio pacis et belli subsistentibus regni rebus et ulterius quoque militaribus necessitatibus subveniatur, statutum est: ne tamen misera plebs redigatur ad incitas, subsidium pecuniariae summae secundum universalem tabellam cum defalcatione dicarum per Serenissimum Ducem facta, in conventu hocce generali productam, cunctis comitatibus, regiis liberisque civitatibus notificandum obveniet. secundum quod frumenti pabulique et carnis praestatio justo calculo limitata pariter iisdem notificabitur et ad normam hanc militaris quoque hac hyeme intertentio ex contingenti naturalium ut defalcetur ac obserbiatur, determinatum est.

Statutum 2.

De insurrectione.

Ut vero continuatus noster in armorum libertatis et patriae zelus indefessus esse noscatur ac manifestetur: quamvis de modo insurgendi sufficientes habeantur in legibus articuli, 11. quoque et robore nationalis Confoederationis nostrae firmati; declaratum tamen ac firmiter propositum est, ut si judiciis propositis ac tractatu almae pacis ulterius quoque defraudati fuerimus: illico ad repellendum ex vicinia hostem et ardens Ucalegon extingvendum, dum Serenissimo Duci visum fuerit, viritim quoque insurgamus. Ac proinde quis publicata per Serenissimum Ducem hacce insurectionis modalitate ad statutum tempus et praefixum locum sub vexillum commitatus compariturus non esset: eo facto tanquam notae Confoederationis subjectus, ingruentem damnificationem sibi imputabit.

Statutum 3.

De reductione aurei et argentei monetae ad primum valorem.

Cum per elevationem aurei et argentei monetae ad secundandum cupreae cursum institutum, eo jam spreto effectu frustrati existente, plus favori privatorum quorundam quaestorum, quam publico regni bono accessisse compertum est existere: decernitur, ut a modo imposterum primaevus ejusdem utriusque speciei monetae cursus, secundum ligae, justitiaeque ponderis et quantitatis intrinsecae existentiam intra ambitum regni per omnes et singulos, seu indigenas, seu exteros, observetur atque manuteneatur.

Statutum 4.

Articulo 12. conventus Ónodiensis tabulae judiciariae continuationem in liberis regiisque civitatibus Carponensi et Eperjesiensi alternatim dictante, ad persecutionem causarum debitumque juris et justitiae cursum determinatur, quatenus eadem tabula regni judiciaria, decurrente per determinationes consultationis Agriensis statuto tempore, in praeattacta civitate Eperjesiense restauretur, atque si Georgius Matyasovszky eo non comparuerit: alius idoneus notarius ibidem denominetur; neve causantes ob unius vel alterius ex 12 assessoribus absentiam inanes expensas facerent et temporis jacturam pati neccessitentur: in locum demortuorum et nationalis Confoederationis desertorum, idoneis jurisperitis et justitiaee amantibus assessoribus per comitatus denominatis statuitur, ut quicunque eorundem sub decursu temporis articulariter praescripti ejusmodi assessione judiciaria sese sine legitima *(ratione absentat)*, et sufficientum florenorum pro particulari tabulae interesse per praesidem ipso facto desummendam irremissibiliter luat atque incurrat.

Statutum 5.

De oppidis hajdonicalibus.

Oppida et quaevis alia loca hajdonicalia, in Aba-Újváriensi (praeter Göncz) et Zempliniensi, Borsodiensi et de Szabolcs, praeter jam ab antiquo privilegiata ita denominatis comitatibus adjacentia, praeter militaria, in omnibus secundum legum patriarum dictamen et observatam praxim consvetudinariam ut dispositionibus comitatuum subsint, determinatum est.

Statutum 6.

De contentandis creditionibus victualium pro necessitatibus militiae datorum.

Creditores praeterea naturalium pro exigentia necessitatum militiae per Generalem Commissarium sub spe infallibiliter subsecuturae refusionis acceptarum, ut de condigno et justo contententur, statuimus; cujus intuitu in omnibus et Generali Commissariatui ejusmodi credita, secundum restantiarum quantitatem proportionate subdividere, comitatibusque et civitatibus cum denominatione creditionis mature insinuare; ejusmodi creditoribus solummodo intellectus, qui in Confoederatione constantes pertribuentur.

Statutum 7.

De suspectae nobilitatis hominibus.

Suspectae nobilitatis homines, ut in comitatibus, in quibus manent, ad literarum armalium authenticarum, unde oriendi fuerint, illorum comitatuum testimonialium productionem adigantur, et quicumque taliter natos et indubitatos nobiles se esse tandem non comprobaverint, rusticanis oneribus ferendis omnino subjiciantur obnoxii sunto; imo etiam nobiles in alieno praecise fundo rusticano residentes, onera ejusmodi fundi rusticani (salvo jure personali) ferre teneri communi consensu deliberatum est.

Statutum 8.

De modo supletatione militiae.

Ad evitandas in supletatione militiae difficultates, tam in parte ejusdem, quam regnicolarum exoriri solitas, concluditur, ut habita reflexione ad subsidium pecuniarium post quoslibet 50 florenos unus pedes, qui praevie nulli regimini incorporatus existerit, cum debitis armis, flineta nempe et framea, (alias si quo casu compariri nequirent, florenis septem compensandis) coram capitaneis eatenus in comitatibus ordinatis, secundum eorum instructionem, modalitatemque superinde concinnandam et comitatibus notificandas assentari debeant; profugos vero, sive equestris, sive pedestris ordinis milites, ubicunque reperti fuerint, etiam ex servitiis, si ad requisitionem non extradarentur iis, quorum interest, plenariam habeant comprehendendi, ad eaque, unde profugerint, regi-

mina reducere facultatem; et quia contingentiam peditum assentatio intuiti necessariae exercitationis diutionem moram nimis patiatur; annectimus huic statuto, ut redeuntibus deputatis contingentes pedites comitatus, uti promissum est, quantotius subdividant, Serenissimumque Ducem usque ad diem 20. affuturi mensis Januarii 1709. immediate subsequentis super modalitate subdivisionis informent, hoc ipsum observantes etiam regiarum liberarumque civitatum et oppidorum privilegiatorum cives; quoad peditum eisdem ad medietatem relaxatorum subdivisionem et assentationem declaratur tamen per expressum, quod siquidem Jasigi et Cumani, Hajdolicaliaque oppida abinde formata suppletare tenentur regimina, hocce statutum ad ista et illas minime extensive intelligendum haberi.

Statutum 9.

De immunitate militarium a jurisdictione dominorum terrestrium.

Pro solamine militantium rusticana sorte, servitia regni seu imposterum ineuntium, seu nunc, statuitur et determinatur, ut omnes et singuli quicunque ad finem praesentis belli fideliter et constanter perseveraverint, propriis suis necnon filiorum suorum minorennium de fundo dominorum terrestrium transmigrare volentium personis, a jurisdictione ipsorum dominorum terrestrium emancipato, perpetuo liberi et absoluti habeantur, quibus de locis quoque habitationis ad instar Hajdonicalium oppidorum, specialibus privilegiis donandis, ubi se esse coram Serenissimo Duce insinuaverint, providebit.

Statutum 10.

De exemptione militantium et eorundem relictarum viduarum a communibus oneribus.

Determinatur porro quoad militantes, unanimi nostrorum omnium consensu, quatenus sive e numero nobilium impossessionatorum, sive e rusticana sorte militaria servitia secuti fuerint, donec iis fungi comperti extiterint, intuitu exemptionis ab oneribus communibus declarata in Regulamento modalitate gaudere possint et valeant, hoc per expressum habito, ut relictae eorum, militantium impossessorum nempe nobilium se in bello occumbentium, seu naturali et ordinaria morte decedentium viduae, quoad nomen maritorum suorum gesserint, ab omnibus oneribus communi-

bus immunes et exemptae, viduae vero nobilium possessionatorum similiter militantium ab iisdem per triennium absolutae habeantur.

Statutum 11.

De dilucidatione prosecutionis apellationum.

Advertitur articulos 14 et 19 conventus Ónodiensis quoad apellationem prosecutionis per disceptationes nonnullorum procuratorum eo detortas fuisse, ut indiffidenter, nulla habita causarum distinctione, appellationes earum intra dominium debere admitti, veniat intelligendum ad tollendas igitur mutuas partium collitigantium vexas; idem ac articuli hocmodo dilucidantur, quatenus universi ejusmodi processus judiciarii, quos per judices comitatenses, servatis de jure servandis discuti, executionique mancipari debere, positivae regni leges et praxes consvetudinaria inuerent juxta praescriptum earundem appellentur et per judices quoque transmittantur.

Statutum 12.

De exactione rationum.

Quia publica regni negotia eo extensa esent, ut tempore dilapso, exactione rationum in effectum summi minus potuerunt: deputantur pro exactione earum ab Oeconomico Consilio et Magnifico Barone Jonnae Godefrido ab Hellempach, qua montanarum camerarum administratore et comertii cum exteris mercatoribus inspectore, Illustrissimus Dominus Comes Stephanus Csáky de Keresztszegh generalis commissarius et senator pro praeside, ad latus autem ejusdem Illustrissimus ac Reverendissimus Andreas Petes, Episcopus Vaciensis, et Spectabilis Dominus Stephanus Kálmánczay senatores; pro exigendis autem rationibus a provincialibus commisariis, cassae bellicae perceptoribus, necnon comitatuum, liberarum regiarumque civitatum eatenus cum sufficienti instructione exmittendis deputatis, aliisque universis et singulis perceptoribus et erogationibus administratarum impositionum interessatis; Spectabilis ac Magnificus Dominus Franciscus Klobusiczky senator et oeconomici consilii praeses, pro praeside hujusce deputationis rationum exactione, ad latus denique Generosi Paulus Prileszky et Joannes Kovács, ejusdem consilii praesides.*) Convocandi determinatum est unanimi annuentia, ut omnibus iisdem superius speci-

*) *Így;* de hibásan, *consiliarii* helyett.

ficatis dandis rationibus obnoxiis, ad terminum eatenus per dictum praesidem in regiam liberamque civitatem Eperjesiensem quantocius praefigendum, ejusdemque mature notificandum confluentibus, praeattactae rationum exactiones eousque continuanter quoad debitum fortunae sortitae, Serenissimo Duci praesentare potuerunt.

Statutum 13.

De militantium notificandum, per provinciales commissarios comitatibus fienda.

Ne militares personae per diversas impositiones vexentur, ut omnium per districtum commissarios absentato, nomina et habitationis locum comitatibus transmittantur, eorumque praessum debitum quantum a commissariatu in computibus pro rato acceptatur.

Statutum 14.

De publico jejunio, et blasphemiae extirpatione.

Justam necessariis scelerum perpetrationibus provocatam Dei indignationem humili cordis poenitentia leniri atque in paternam miserationem converti, sacro sanctum ejus verbum docere, ideo, ut immensarum ejus misericordiarum compotes universi regnicolae esse possint, concludimus unanimiter: sub decursu totius belligerationis nostrae feriam sextam cujuslibet hebdomadae, seu ut vulgo dici solet, diem Veneris in omni pietatis officio humilis et contriti cordis poenitentiam sacramento, abstinentiaque ab omni cujusvis potus et escae sumptione, omni mutuo consensu aliisque delecto semotis, a mane usque ad vesperum transigere universi et singuli obligati sunt, teneanturque tam romano-catholicae sacerdotes, quam et aliarum religionum ministri praespecificatum diem unacum auditoribus suis in celebratione sacrorum cum omni cordis humiliatione consummere, gratiamque Dei nostri implorare: ac ut ad extremum omni scelere, in quantum Spiritus Sancti gratia fieri potest, extirpari, horrenda praeprimis aeterni nominis ubivis tollatur blasphemia, attendant diligenter officiales magistratuales ad condignam ejus punitionem, quin et alia quoque atrocia scelera communibus inquisitionibus exquirere, perpetratoresque dictantibus in ipsum legibus debitis poenis affici teneantur, obstrictique habeantur.

155.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens uramnak ő Excellentiájának szóló levél.

Patakrul 3. praesentis datált s nékem irott Excellentiád méltóságos úri levelét alázatos kötelességgel vévén, continentiájábul értem: az innencső földnek valóságos constitutiójárul már alkalmas időtül fogvást alázatossan udvarló tudósításomat nem vehetvén, melyet megvallok, ennyihány ízben Excellentiád méltóságához szolgai tartozásom szerént az innencső constitutiók tudósításával bocsátott alázatos leveleimmel udvaroltam. Minthogy újonnan parancsolja Excellentiád ezen földnek particularis és circumstantialis mostani státussában való leírását: in synceritate, hazámhoz, Felséges és Méltóságos Principálisimhoz tartozó homagialis obligatióm s teljes tehetségem valamire vezethetett, mindeneknek elkövetője voltam s vagyok; adhatom igaz lélekkel tudására Excellentiádnak, hogy valamint a Dunán tulsó földön, a mint közhirűl széltiben nálunk hirleltetik, már az ellenség Nemes Nyitra, Bars, Hont, Turócz, Liptó és Árva vármegyéknek elfoglalásával Szepes vármegyének is egy részit magáévá tette, nemkülömben az innenső földön conjecturálható, sőt világos igyekezettel is némely nemes vármegyéknek elfoglalásában való munkálkodásával, Tatát circumcingáltatván, Győrben, Komáromban és Esztergamban erős lovas postérungjait helheztette, hogy onnand sűrű kiportáztatásival hadainak subsistentiájára rendelt határokbul a kívántató provisió-béhajtással inkább elszoríttathassanak, magát állandóssabbá tehesse. Proportionaliter mennyi haddal vagyok, mindenfelé duplicálnom kölletvén ellene: itélje el Excellentiád, hogy érjek reája? Hadaink quártélyokbul kinyomásával maga hadát quasi ex hostico subsistáltatván, immediate a jövő campániára onnéd kezdi hasznos operatióit; a mint túl a Dunán is, ha Szepes vármegyébűl inchoálja mindjárt operatióját: a Tiszáig s talán bellebb is fog penetrálni, hogyha méltóságok más módot és mediumot anteversiójára nem gondolnak. Az innencső lakos szegénség utolsó exhauriáltatásával az ispitálban lévő koldusnál alábbvaló; sok helekben egy falat kenyérre nem viradván, az militiátul koldulja csak egy darab kenyerét is. Nagy szívem fájdalmával mindenfelől a sürű lamentatiót és keserves óhajtásokat köll tapasztalnom; a kívánatos jó békesség con-

clusiójánál mind gazdag, szegény, boldog s boldogtalan és a militia egyebet nem kívánnak. A hol a hadnak elkedvetlenkedésével éhség, fizetetlenség és a szegénységnek végső miniája hatalmaskodnak: bölcsen méltoztathatik azt is elitelni Excellentiád, magam személyem történhető veszedelmes periclitatiójával a jövő campániára, hacsak Excellentiád méltósága idein bátorságosb securitásomrul valamely hadbéli succursusnak és mellém pro adjutorio rendelendő, dexter szolgálatot tehető úri embernek általküldésével nem provideál. — a jó Isten tudja, hogy szerencséltessem magamat. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramat továbbá is csak hagyja bizvást nyugodni Excellentiád. Az innencső földbéliek minthogy a tulsó földtül hallgatnak: Bezerédinek több complex társaival koholt actiójára nézve a mely könnyen botránkozó és cavilláló személyek tétováztak, megárestáltatásokkal is alig tudtam refrenálnom, — annyivalinkább a túlsó constitutioknak károssan czélozó s továbbá kiadható valóságát megtudván, magam lévén, a következhető veszedelmes confusiótul meg nem tarthatom. Leginkább azon is consternálódik és nemkevéssé szomoríttatik ezen föld, hogy legkisebb particularitások s az mostani tractának mire czélozó végezése senkivel nem közöltetnek; ha többnek nem, csak magamnak is méltóztatnék Excellentiád, vagy mások értésemre adni: ha oly titkos dolog volna: igaz lelkemre, senkinek meg nem jelentvén, magamban titkolnám; tudhatnánk már mi is vígasztaltatni! Fodor László óbester uram regementjét nagyobb részént idegen nemzetbül állónak jól tudja Excellentiád: félthető, úgy ne járjon, mint generális Andrási Pál uram batalionja, hacsak valamely consolatió nyújtásával meg nem vígasztaltatik. — Ezeket rövideden kötelességem szerént Excellentiád méltóságának kívántam a végre is alázatossan repraesentálnom, hogy idővel, ha számban vétetődnék tűlem, lehessen abban helyesebb enodatióm. Az praemissákrul director Horváth Zsigmond uram és magam secretáriusom rövid idűn Excellentiád méltóságos személye udvarlására általküldésekkel bővebben alázatos oralis relatiót tehetnek Excellentiádnak. Ezzel, etc. Datum Szombathely, 12. Decembris, 1708.

156.

Domino Commendanti Jaurinensi, Libero Baroni a Prychentaller. (Bruckenthal.)

Salutem et licitorum servitiorum meorum commendationem. Ex literis modotitulatae Dominationis Vestrae, Perillustri Domino Francisco Domokos, actuali commendanti Sümegiensi intitulatis ac per eundem mihi, tanquam principali suo pro communicatione transmissis, qualificative velle excusare Generalem suum Comitem ab Haiszter in passu sublationis ex hac vita quatuor militum nostrorum subintelligo, in quibus pro fulcimento eam conatur dare rationem, quod illi nominati quatuor milites Hungarici, sine vexillo ambulantes, praedocinia, aliaque vetita latrocinia exercuerint inter miseros incolas; cum vero ipsemet Heiszterus nos omnes Hungaros latrones et praedones in suis patentalibus indifferenter publicaverit: adeoque his quatuor militibus facile potuit nomen latronum seu praedonum appingere; ac proinde rationem hanc in exculpationem Heiszteri non posse fundamentaliter suffragari. Ideoque quoad executos illos quatuor milites Hungaricos de praesenti quoque peto dari satisfactionem; quia dato, non tamen concesso, sine vexillis incedentes praedocinia et alias insolentias perpetrassent, — observatis tamenmodo ordinibus militaribus, qui ubique in toto orbe terrarum inter monarchias practicantur, debebant pro praemissis suo magistratui pro inpendenda infallibili satisfactione et recipienda irremissibili poena restitui. Non enim est absolutus judex Hungarorum Sybertus Comes ab Haiszter, qui sine scitu Principalium Hungarorum, quemque pro libitu possit morti condemnare; et quamvis scribat antetitulata Dominatio Vestra, quod si in vindictam decisorum nostrorum 4 militum alios totidem Caesareos simili morte exequi curaverimus: loco illorum eandem Dominationem Vestram centum Hungaricos posse in instanti neci tradere, — de possibilitate nullus dubito, neque disputare volo; sed postquam sibi habeat saepetitulata Dominatio Vestra nobis quoque non deesse modum, quo aliunde quamplurimos ex rusticana solummodo progenie ortis Generales Caesareos posse simili mortis gerere, ad patres suos transmittere. Dabantur Sabariae, 23. mensis Decembris anno 1708.

157.

Literae ad insulam Muraköz, patentales.

Comes, etc. Minemű szép dücsőséggel teljes, hajdani virágzó szabadsággal minden nemzetek fölött tündöklő, kívánatos sorsát s állapotját látjuk eleitűl fogva mind a krónikákban, mind experiált dolgaiban ez mostan Isten kegyelmes indításábul maga igaz ügye mellett fegyvert fogott és ugyanazon közügyért hittel öszveszövetkezett Nemes Magyar Hazánk, úgy ezen hazához tartozó több tartományokban, ha szintén nem említeném is, jól constál mindenek előtt. Mindazáltal ama magát meghitt Austriai Ház kegyetlenkedő, istentelen hadakozásának béférkezésivel azon düesősége annyira megvesztegettetett vala, hogy szabadságunk fogságban, nemesi státusunk jobbágyságra, immunitásunk keserves adózásra, portiózásra azon idegen, nyakunkon uralkodni kívánó nemzet által fordíttatott, úgy, hogy sok heleken s districtusokban szegény lakosok rettenetes, külömb-külömb szinek alatt kigondolt szüntelenvaló adózások miatt feleségeik s édes gyermekeik eladásával, mindenek elfogyása és fölpraedáltotása után kínteleníttettek életeket az hóhérlástul megváltani. Mely súlyos adózásban, jobbágyságban, nyomorgatásban és sokféte szorongatásban avagy nem volt-e ekkoráig s nincsen-e actualiter is része a Tekéntetes Horvátországnak s Nemes Vármegyéinek s azokban lévő várokhoz tartozó vitézinek, uraknak, és más, nemtelen rendű városi s falusi lakossinak? Tagadhatatlan valóság; sőt ekkoráig azon idegen nemzet mellett elhordozhatatlan vasigájának tovább is nyakokon tartó megmaradásáért azon Nemes Vármegyékbül fegyvert fogott horvát vitézek ez hűségekért annyira in contemptum mentek előtte, hogy a nálunk raboskodást szenvedőket is semmi úttal váltani éppen nem akarja. Mennyi sok szép igéretekkel s mennyi üdőtül fogva csalja már s terhelyi a Nemes Ország lakosit, s mennyi s hányféle contributiók s executiókkal enerválja az országot, személyválosztás, pihenís nílkül! Meg köll engedni, számlálhotatlan dologi. *(így)* : kiknek valamíg boszúállóképpen nem resistálnok a lakosok, vége nem lészen, sőt annak naponként következhető sulyosságát magára ki-ki nagyobb mértékben várhatja. Látván azért és experiálván a Tekéntetes Ország Nemes Vármegyéi s azok greminmiban lévő minden rendek és lakosok, mindent igérő és soha semmi jót nem teljesítő azon kegyetlen Austriai

Ház hívsége mellett ekkoráig szenvedett s mai napig is meg nem szünő keserves maga nyomorúságit, súlyos igája alatt majd utolsó romlására és veszedelmihez jutni közelítő sorsát; ellenben tapasztalja Istennek vezérlő szent kegyelmit s az által a mi édes magyar hazánk hajdani dücsősséges szabadságaért lenyomattatott igazságunk virágzó helybenállításáért boszút ellenségen állani indult fegyverünk szerencsés progressusát, melynek élő bizonysága csak minapi, Légrádnál ellenünk jött felesszámú ellenségnek általam lett szerencsés profligáltatása és széljeloszlatása, kinek alkalmatosságával ezer mód adta volt elől magát, hogy elkészült kemény hadi praeparatoriumimmal és velem lévő feles hadakkal az egész Horvátországban is penetrálhatván, tűzzel-vassal annak lakossit persequálhottam volna; mindazáltal viseltetvén a keresztény szomszédságos kötelességtül, azon velem lévő elkészült fegyvert a további akkori hostilitás elkövetésétül megtartóztattam, mivel a nélkül is hajdani szabadságunk jó karban lítelivel, mint ezen Magyarországban incorporált tartomány, azon, egy hasonló immunitásinkat és privilegiuminkat magokban foglaló törvényink által egy dücsőséges Nemes Vármegyéivel regáltattunk: oly reménség alatt tartózkodtam meg, hogy az idegen nemzet hizelkedése, mesterséges csalárdsága által ottan is teljességgel letapodtatott, régi szent királyoktul adatott szabadságának és immunitásinak megnyeréseért, látván Isten által jó alkalmatosságát, velünk megegyezvén s ereit lassan-lassan conjungálván, igaz szívvel hasznossan munkálkódni, az idegen, megúnt vasigát nyakárul levetni igyekezni kész lészen. A minthogy intem is ezen patentalis insinuatióm által azon Tekéntetes Nemes Horvátország vármegyéinek, helségeinek akármi tekéntetben, kötelességben lévő minden lakossit: ne kívánják magok és maradékok elfelejthetetlen, siralmas károkkal régi szabadságokat, az ellenség által örökössen magokat elveszteni, — hanem inkább helyreállításában velünk egyetérteni, annak elősegítésére Fölséges Vezérlő Fejedelem és a Nemes Magyar Haza confoederált státussi hívségét bevévén, mentől nagyobb tehetséggel és számosabb erővel unitis viribus fölkelni, s míglen virágzó állapotjában restituáltothatik, munkálódni velünk igyekezzík. Isten kiváltképpen hozzánkvaló áldásábul az Érsek-Újvárt obsideáló ellenséget most is annyira megszégyenítette, hogy megmondhatatlan kárával és confusiójával recedálni kölletett gyalázatossan néki. Tovább is, a mely Isten ezen ügyünk folytatásában segéllette fegyverünket, bízunk ő szent Fölsége segedelmiben, hogy boldog végre fölvett szándékunkat örvendetes gyümölcscsel koronázza: melyben hogy a Tekéntetes

Nemes Ország lakossi is részeltessenek: a praemittált mód szerént kérem, míg idejek vagyon, alkalmaztassák magokat: assecurálom, hogy csak hozzánkvaló inclynatiójok experiáltassék: mindjárt fogyatkozás nélkül kívánom egész erömmel secundálnom. Mert egyébaránt vagyon Fölséges és Méltóságos Principálisimtul oly kemény orderem és intimatióm, söt oly készülettel és eróvel tartózkodom, hogy valakik intéssem ellen megkeményítik magokat, mindjárt, minden kedvezés nélkül, erömmel, tüzzel-vassal, mint ellenünk megesküdt ellenséget üldöztessem, praedáltossam és fegyverrel megeméśztessem: kit is ne másnak, hanem magok átalkodásának tulajdonítsanak az oly contumaxok.

158.

Beresényihez.

Méltóságos Magyarországi Fő-Generális, Locumtenens, nagy jó uram!

Sáros-Patakrul 6. Decembris datált s nékem irott Excellentiád méltóságos úri levelét, Szalai István locumtenentialis secretárius urammak adott instructiójának párjával, szokott alázatos obligatióval vévén, értem, hogy megírt Szalai uram, hozzám érkezésével, a következő armistitium megküldött punctumi repraesentatiójával fogja magát insinuálni. O kegyelme ugyan mind ez ideig elöttem nem compareálván, bizonyos hollétének hirét sem hallhatom. — megérkezvén mindazonáltal, s bécsi udvartul a császár authenticált, állhatatos *(tartós)* armistitiumbéli punctumit Tolvaj Gábor uram által kezemhez vehetvén, nemes hazámhoz s confoederatiónkhoz letett homagialis tartozásommal, több ahoz értö úri emberek dexteritássával úgy igyekezem teljes erömmel inchoálnom s concludálnom, hogy mind a méltóságoknak, úgy ezen Dunán innéd való megpusztult földnek kívánatosb consolatiójára hasznossan czélozzon. Ezen Excellentiád méltóságos parancsolatja nem-vétele elött, már alázatossan praemittált levelemben is megegyeztem ebbéli méltóságos igyekezetivel; énreám, csekély szolgájára méltóztatott Excellentiád dirigálni, bölesen általlátván, hogy ezen földnek valóságos, elöttem constáló constitutiójával kívántató munkálkodásában inkább progrediálhatok és helessebben adlaborálhatok. Statu quo pro praesentium vagyon az ellenség: igen contentáltathatnék ezen föld azon formában való megmaradásával: bárcsak fixa

inchoatiója ne késleltetnék: mert már is láttatik az ellenség físzkalódni, s lassanként magát bellebb-bellebb sánczoltatásával férkezteti, — a minthogy Tatát actualiter circumcingáltatván, Sopron elein is Német-Keresztúrt s más helyeket kezdi bűzölni; félthető, hogy a pusztaságnak és Sopron eleje egy darab részének következhető elfoglalásával bellebb ne nyomjon bennünket. Én ugyan Isten segéttő kegyelme által azon leszek, hogy aperto pectore impediálván, visszanyomhassam és az előbbeni (*1706-iki*) armistitium methodussában hagyjam az ellenséget az concludálandó armistitium alatt; penighogy a kívánatos békesség akadáloztatván, nem accedálhatna. Minémő hadi praeparatoriumokkal és szükséges apparátusokkal köllessék tovább a közügyet folytatni: mostanság nem enumerálhatom Excellentiád méltóságának, hanem a sokszor említett armistitium állhatatos conclusiójával alázatos opiniómat általmenetelemmel, vagyis udvarló levelemmel, fogom repraesentálni. Által kívánt menetelemet penig a mi illeti: én, igenis, alázatos, tartozó kötelességemmel kívánván mindenekben eleget tennem, valahová a haza szolgálatjában fordíttattatom, tudom, az Méltóságok s Excellentiád reputatiómhoz képest fogja kívántató accomodatiómat rendelni. Ne adja Isten, hogy abban renitenskedjem, vagy praescribáljak; csak attul nagyon tartok: netalántán leendő bagázsiástul való általköltözésemmel ezen föld veszedelmessen periclitáltassék, — melyet, Istenemmel bizonyítok, eddigis mely nehezen kormányoztam s tudtam megtartanom; hacsak ezen földnek hozzámszokott synceritássa, földségbéli született vérségem nem accedált volna: sok ízben, ittlétemmel is, periclitáló csüggedéssel, magam szerencséltetésem nem reménlésével általüzettettem volna. Nem dicsekedésből irom alázatossan Excellentiádnak, méltóztassék mások által bővebben informáltatni: mennyire vezérlettem s mely státusban hoztam ezem földet; — más commandó változó általjövetelivel mindazok történhetőképpen corruálhatnak, és az egész föld veszedelmessen, utolsó confusiójában hozattathatik; — hanem bagázsiámat helben hagyván, két-három hétnek folyása alatt való általrándulásommal s visszajövetelemmel, tudom, ezen földet sem félthetni annyira; álljon mindazonáltal Excellentiád méltóságos akaratján. — Azonban ezelőtt negyed-nappal történt néhai Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Domonkos Ferencz brigadéros és sümegi commendáns uram halálával Szekeres István, vagyis Fekete István uraimék közül kit helheztessek bé commendánsságra? és az ezerét kinek conferáljam? Excellentiád méltóságos parancsolatját kívánnám ebben értenem. Én ugyan csekély opiniόm

szerént óbester Fodor László uram vice-kapitányát. Ekstain János névőt itéltem tanácsosnak azon ezer eleiben óbesteri tisztségben helheztetni, hacsak Excellentiádtul az német natiója consideratióban nem vétetődik. Reguláris ember lévén, Fodor uram regementjét is inkább ő regulálta; ezen regementnek jó regulában hozásával is jobb lehető folyamottal kormányoztathatik ezen darab föld közszolgálatja: mindezek is álljanak Excellentiád méltóságos, hozzám bocsátandó parancsolatján. E mellett két ízbeli leveleiben és Szalai uramnak adott instructiójában is méltóztatik Excellentiád oly emlékezetet tenni: »hogy akármely csekély akadáloztatáson meg ne ütközzem«; világosabban kívánnám ezen terminust dilucidáltatnom: mit kíván Excellentiád méltósága rajta érteni? Mert ha casu quo az ellenség az armistitium conclusiója előtt a Marczalig és a Rába vizéig penetrálván, vehetné lineáit: ez nem csekély állapot volna, mert még a hadaink se subsistálhatnának. Eo in casu lehessen-e offensíve agálnom ellene? és az armistitium munkálkodásához hozzá kezdjek-e, vagy se? elvárom Excellentiád nagyobb dilucidatióval irott méltóságos parancsolatját. Ajánlván Eexcellentiád tapasztalt atyai szokott kegyességében és méltóságos grátiájában alázatossan magamat, maradok

Excellentiád méltóságának

Szombathelen,

29. Decembris 1708. *(Eszterházy Antal.)*

159.

Motiva pacis fiendae Hungariae.

Paria motivorum. 1mo Pax ista facilitabit pacem cum Gallia.

2do Necesse est solidae huic paci incumbere et accordare omnia possibilia ad reprimendas rerum confusiones, evitandoque discrimina, quae inde augeri possunt.

3^tio^ Repraesentabuntur (ex lucro cessante et damno emergente) qualibet 12000 *(igy!)* milliones in paratis solum, quae Imperator cogitur expendere pro campaniis et operationibus militaribus.

4to Nolo memorare ruinas, per ignem depopulationes, caedes, strages tam in regno, quam et in aliis provinciis finitimis, quarum damna irreparabilia sunt in multos annos.

5to Et si Imperator valeat turbas hos extingvere per fortia: certe alius non foret effectus, quam integra statuum et subditorum suorum eversio, et postea cui usui regnum desertum, depauperatum et ruinatum foret.

6to Populus desperabundus faciendo comparationem praesentis status cum praecedenti, videns se subjectum et subjugatum, omnes arripiet occasiones, quae se offerent ad commiscendum regnum, ac proinde Imperator nunquam gaudebit syncera tranquilitate.

7mo Sed in casum, si fiet pax, aequa cum consensu et inclinatione universali potest promitti securitas constans, sicut etiam subditi reconciliati per tractatus rationabiles recognoscent sua discrimina et injuriam, quam habent, rebellando contra suum Dominum, imo quando regentur, imposterum securi, dum leges suas secundum capitulationes et resoluta comitiorum, non praerumpent tam facile novas seditiones.

8vo Apparet etiam, quam parvus effectus virium impensarum omnes profectus annihilati, nec nulla est apparentia Imperatori, ut felicior sit hoc campania; fateor tot millia hominum perdita, caeterum Sacra Caesarea Majestas non potest ullum capere lucrum, quod posset saltem belli expensas magnas compensare, multominus adigere Hungaros ad obedientiam.

9no Videmus enim contrarium, quomodo continuant, sicut antea vastationes circa Danubium, in Styria, Croatia et in multis aliis locis usque ad aliquot hinc milliaria, quomodo tumultuarie trucident tot millia hominum, quomodo invaserunt villas et fortalitia et reliquum in cineres redigerunt, quomodo se praetenderunt usque ad Dravum et Savum.

10mo Bellum istud perniciosum potest adhuc durare decem aut viginti annos, nunc vero conjuncturae mutantur.

11mo Turca et Svecus possunt se eidem bello immiscere.

12mo Aliae provinciae haereditariae aegre ferentes grandes exactiones, quibus continuo affliguntur, conjungent se per desperationem cum rebellibus, et sic malum vergetur peius. Quapropter

13^tio^ Oportebit proficere ex praesenti facilitate Principis Rákóczyus confoederatorum: ne in casu retardationis aut melioris alicujus successus mutet resolutionem, eligaturque in majorem expectare extremitatem. Nam facile est divinatum, quod se videns e regno proscribi, privari suis bonis omnibus, honore et praestationibus: movebit omnia quae poterit ad subvertendum regnum et universali desolatione complendum.

14to Non oportet ergo considerare hanc rebellionem sicut nascentem, quae possit sopiri punitione aliquot principalium seditionibus capitum; sed vidimus, quod assumpserit jam formam unius verae reipublicae, quod confoederati declaraverint thronum vacantem, quod etiam multa praetextum libertatis patriae tam in rebus ecclesiasticis, quam saecularibus mutaverint, sustinuerint potentes exeuitus, et per consequens impossibile obtinere aliquid ab illis sine formali tractatione, magis cum Francia et aliae potentiae nutriunt ipsorum offensas. Oportet igitur remittere de vindicta ac se reflectere supra mala et remedia necessaria, neque recordari acceptae injuriae, sed potius, quod est cum Portugalia, Sabaudia et provinciis confoederatis factum, quae secum sunt accordatae et manutentae, pro salute universali constantem amicitiam fieri convenit. Caeterum

15to Poterit sperare, quod Princeps Rákóczy, obtenta satisfactione, exoperabitur ipsemet ad redigendos Ungaros in fidelitatem et submissionem perpetuam.

160.

Nyilt-levél Austria lakóihoz.

Comes Antonius Eszterházy, etc. Universis et singulis Inclyti Archiducatus Austriae incolis et inhabitatoribus, bonaque ibidem possidentibus praesentium per vigorem notum faciendo. — Quandoquidem Excellentissimus Dominus Sybertus, Sacri Romani Imperii Comes ab Haiszter, Suae Caesareae Majestatis Generalis-Campi-Marschallus et exercituum ejusdem in Hungaria Generalis Commendans, pro hibernali intertentione militiae Caesareae, occasione modernorum quarteriorum certa quaedam loca et Comitatus in ditionibus Inclytae Confoederationis actuali potestati subjectis ad contribuendum sub saeverissima comminatione patentaliter compellere intenderet; ideo ob anteversionem hujuscemodi repartitionis, nisi praelibatus quoque Dominus Generalis-Campi-Marschallus Caesareus ad exactionem impositarum per eundem ad praescita loca et Comitatus limitatarum simpliciter supersedere velit, necessum fore earundem bonificationem ex partibus Archiducatus Austriae incipiendo, nimirum ab oppido Kirschlag intra limites Austriacos Neostadium versus, inde ab Ebenfurth et Pruk, usque Haimburg sese extendentibus, a parte militiae altefatae Suae

Serenitatis Ducalis et Principalis irremissibiliter et sine defectu supleri debere. Ac proinde in Archiducatu Austriae constitutis civitatum, oppidorum, pagorum judicibus, eorundemque incolis seu inhabitatoribus firmiter percipiendo serio committendum et demandandum esse duxi: quatenus pro dicta militia Regni Confoederati in Comitatu Soproniensi inquartirizatio et necessitabitur ejusdem sufficientia victualia, carnes videlicet, panem, vinum et pabulum, ad stationes seu quarteria administrare teneantur. Sin vero praedeclaratorum naturalium administratio ipsis molesta et incommoda esse videretur: in aequivalenti praetio pro ratione cujuslibet regiminis in assignatione Inclyti Commissariatus dicti Regni Confoederati uberius specificati, menstruatim, a prima Decembris proxime praeterlapsi computando, ad ultimum usque venturi mensis Aprilis mille imperiales, et quidem erga debitas quietantias praerepetiti Inclyti Commissariatus saepedictae Confoederationis tam accurate et stricte persolvere, numerareque debeant ac noverint, ut absque vi prorsus mora, renitentia seu tergiversatione ad finem hujus mensis praemanibus haberi valeant; secus sciant sese obedientiae et fidelitati altememoratae Suae Serenitatis Ducalis et Principalis, consequenterque saepius praerepetitae Confoederationis debitae ulterius quoque contemptuose praeterve ad hasce patentales adhortatorias et saepe-saepius emanatas comminatorias subtraxerint, aut etiam in hac illis impositae laevi praestandorum praestatione se morosos ac contumaces demonstraverint, toties factae comminationis effectum ferro et igne experturos. Dabantur Sabariae, die octava Januarÿ, 1709. — (In simili Ducatui Styriae, mutatis mutandis.)

Ad quos per Inclytum Commissariatum talis facta extitit assignatio, uti sequitur:

Universis et singulis Inclyti Archiducatus Austriae incolis et inhabitatoribus, praesentibus ratificandum duxi; quandoquidem in hisce partibus Cis-Danubianis nonnulla Suae Serenitatis Ducalis et Principalis, Confoederatorumque Inclyti Regni Hungariae Statuum regimina in sua quartiria hybernalia dislocata interteneri deberent: ideo pro intertentione, necessariaque subsistentia praefatorum Inclytorum regiminum assignantur ex Inclyto Commissariatu Cis-Danubiano universa dominia, civitates, oppida et pagi in Archiducatu Austriae situata, incipiendo nimirum ab oppido Kirschlag, intra limites Austriacos Neostadium versus, inde ab Ebenfurt usque Hainburg sese extendentia, ita, ut

quovis regimini praefatae Ducatus attacti dominia, civitates, oppida et pagi victualia pro necessitatibus eorundem sufficientia ad stationes seu quarteria Inclytorum regiminum, in naturali videlicet carnes, vinum, panem, foenum ac pabulum administrare teneantur. Sin vero dictorum naturalium administratio ipsis molesta et incommoda foret: in aequivalenti praetio pro ratione cujuslibet regiminis menstruatim mille imperiales tam accurate et stricte persolvere, numerareque debeant ac noverint, ut si casuquo eadem regimina defectum quempiam solutionis negligentia, aut nefors renitentia dictorum locorum experiri cogerentur, certo certius in incolas locorum animadversionem et juxta patentium literarum ad latus praesentium annexarum Excellentissimi ac Illustrissimi Domini Generalis-Campi-Marschalli Comitis Antonii Eszterházy tenorem, per eadem ipsa, quibus praemissa assignata sunt regimina, saeverissimam comminationis ibidem ferro et igne infligendam poenam sese experturos credant sibique firmissime persvasum habeant. Sabariae, 8. Januarÿ 1709.

(In simili Ducatui Styriae, mutatis mutandis.)

161.

Copia literarum Illustrissimi Generalis Domini Jacobi Marchio Cuzani.

Illustrissime Domine Comes! Domine mihi in licitis colendissime!

Salutem, servitiorumque meorum in licitis obligationem. Inexpectatam, minusque speratam Vestrarum Dominationum in Austriam hostilem eruptionem cum dolore intellexi, dum duntaxat ex congregatione sua nuper dierum in superioribus partibus Trans-Danubianibus celebrata, Domini Ungari ex parte Rákóczÿ per Dominum Gabrielem Tolvaj petentes armistitium, quaedam puncta ad Suam Majestatem Sacratissimam transmiserunt, et ad idem tractandum (uti audio) etiam e gremio sui praetitulati Domini Hungari duos deputatos expediverunt, qui actualiter Ujvarini pro securo ad has partes transitu passum a Sua Majestate Sacratissima praestolantur: intendentes ea, quae pacis sunt, et nunc vero Vestrae Dominationes non ea, quae amicae compositionis, sed quae maioris hostilitatis futurae sunt, causam dant et incitamenta ponunt et stimulant nos ad similia

et majora perpetranda in misera plebe in partibus suarum Dominationum existente, prouti Suae Dominationes fecerunt recenter evolutis diebus in Austria, dum depopulantur pagos, vastant, et miseros in duram abducunt captivitatem. Haec et similia in miseris incolis et nos facere, et partes, in quibus se Suae Dominationes continent, facile incinerare possemus. Quia vero clementia Christiana cum Suis Dominationibus procedere intendimus et malum in bono vincere volumus, (sumus enim Christiani et non barbari aut Turcae), ex hinc a similibus enormibus malis supersedentes et mala hactenus emanata bonis et placidis mediis volumus complanare, nisi Suae Dominationes similibus suis excessibus (uti istis diebus fecerunt) ad talia nos crudelitatis facinora compulerint perpetranda. Quare ex obligatione officii mei mihi incumbente, primum et ante omnia, priusquam armistitii tractatus inchoëtur, statui mecum ad Suam Illustrissimam Dominationem expediendum meum officialem Dominum Franciscum de Calvo, lajdinantium ex regimine Haiszteriano, et capellanum meum patrem augustissimum Terek Paulinum pro socio adjungendo cum praefato officiali meo, quatenus idem officialis agat et tractet cum Sua Dominatione Illustrissima de eliberatione praememoratorum, ex Austria a suis Dominationibus in captivitatem abductorum; hinc Illustrissimam Dominationem Vestram amice requirendam duxi, quatenus passum pro praedicto officiali et capellano meo mihi transmitteret Illustrissimus Dominus Comes, et certam militarem assistentiam illis obviam ad certum locum a Suis Dominationibus denominandum placeret Illustrissimae Dominationi expedire, quatenus mei praefati homines incolumes, absque omni impetitione ad Illustrissimam Dominationem Vestram ire, et rursus cum ea aut simili militari Suarum Dominationum bona assistentia ad me redire possint et valeant. Superque his quam citissime ab Illustrissima Dominatione Vestra praestolaturus responsum, maneo in licitis

Praetitulatae Illustrissimae Dominationis Vestrae

servus obligatissimus et in licitis amicus
Jacobus Marchio Cusani m. p.

Raptim in Ungris-Ottumburg,*) die 10. Januarii, 1709.

---

*) Ungarisch-Altenburg. *(Magyar-Óvár).*

162.

Responsoriae ad praemissas Literas Casanianas. Sabariae, die 13. Januarij 1709. taliter factae:

Literas praetitulatae Dominationis Vestrae, Óvarino de dato 10. currentis emanatas, pari quo decuit honore percipiendo, ex contextu earundem inexpectatam, minusque speratam nostratium in Austriam hostilem eruptionem factam eandem praetitulatam Dominationem Vestram cum summo dolore intellexisse perpendo. Quia vero inchoatio allegati in suis literis armistitii et per consequens tracta pacis, in quo nam cardine versetur in partibus Trans-Danubianis apud Principales meos, mihi nondum constaret: ideo donec mihi certitudo armistitii exindeque emergendae finalis conclusio pacis in rei veritate innotescat, a similibus excursionibus et hostilitatibus me desistere minime posse, siquidem ex parte quoque Sacratissimae Suae Majestatis Caesareae similes irruptiones dietim perpetrare manifestum esset: uti recentissime etiam ex praesidiis Jaurinensibus, Comaromiensibus et Strigoniensibus ad circum-circa adjacentia loca milites Caesarei eruptionem facientes, eorundem judices vinctos abducentes, varias exorbitantias et graves extorsiones exercere nil veriti fuissent. Ac proinde si ex parte Suae Serenitatis Principalis et Ducalis a nostris hostiles incommoditates inferuntur Caesareanis, sano judicio a nemine culpari, tantominus dijudicari possum. His itaque taliter et non secus intellectis, passuales pro expediendo ad me certo suo officiali, ex praedeclaratis considerationibus transmittere non me resolvi, exquo satis, abundeque ex literis saepetitulatae Dominationis Vestrae conjicere valeo, in qualinam negotio velint mecum tractam inire; verum ubi armistitium, indeque speranda pax affulserit, non deerit modalitas, quo in suis literis memorati, ex Austria per nostros incaptivati eliberari et dimitti queant. Maneo in reliquo, etc.

163.

Literae Domino Marchioni Jacobo Cuzani, in negotio armistitii, Sabariae, die 18. Januarii 1709. emanatae.

Praemissis praemittendis. — Litteris modotitulatae Dominationis Vestrae, Ovarino, de dato 14-ta Januarii anni modo labentis emanatis, rite perceptis, desideratas passuales pro Dominis Gabriele Tolvaj, ita et Inclyti regiminis Nehemiani supremo-vigiliarum-praefecto Fluck, necnon Inclyti regiminis Heiszteriani capitaneo Schüz, in negotio armistitii ad partes nostras expediendis, hisce annexive transmittendas praetitulati Dominationi Vestrae esse duxi. Quia vero ex parte nostra quoque pro tractando armistitio Generosi Domini Ladislaus Fodor, unius legionis pedestris ordinis colonellus, necnon Josephus Horváth de Szent-György, Inclyti Comitatus Castriferrei ordinarius vice-comes, et Franciscus Palásti, Inclyti mei regiminis dragoneriani supremus-vigiliarum-praefectus per me subordinati existerent; ac proinde praetitulatam Dominationem Vestram praesentibus peramice requirendam habeo, quatenus pro dictis deputatis commissariis pro tracta armistitii delegandis, similes passuales ad manus meas quantotius transmittere haud gravatim velit. Siquidem autem Domini per Principales meos deputati commissarii Trans-Danubiani penes Strigonium transveniendi nondum comparuere: adeoque inchoationem tractae armistitii pro 25. currentis in possessionem Pomogy, Comitatuque Mosoniensi situatam terminati, ad quam Domini Commissarii ex utraque parte denominati semet conferentes, tractare potuerunt; ego vero, ut mutuam communicationem cum saepetitulata Dominatione Vestra continuare valeam, me in possessionem Széplak dictam transferre sollicitus sum, et inde facilis erit correspondentia per campum Hantságh *(Hanság)* vulgo dictum; et quia ratione alicujus intervenientis nefors irruptionis nullam in suis ad me datis antelata Dominatio Vestra faceret mentionem: ideo hac in parte etiam dum securitatem praestandam postularem, maneo, etc.

(In simili, mutatis mutandis, Perillustri ac Generoso Domino Gabriele Tolvaj, Ungarico idiomate.)

164.

Passuales pro Dominis Commissariis Caesareanis ad tractandum armistitium in possessionem Pomogy 25. Januarii anni 1709. comparituris.

Comes, etc. Quandoquidem in puncto tractationis armistitii medio Illustrissimi Domini Marchionis Jacobi a Cuzani ad partes nostras, signanter vero possessionem Pomogy, Perillustres ac Generosi Domini Gabriel Tolvai, necnon Inclyti regiminis Nehemiani Supremus-Vigiliarum-Praefectus Fluckh, ac pariter Inclyti regiminis Haiszteriani capitaneus a Schiez expediendi venirent; hinc universis et singulis, quibus supra, praesentibus authoritate Generalis-Campi-Marschallatus serio committitur, quatenus attactos Dominos in negotio armistitii ablegatos Commissarios agnoscentes, non solum ubique locorum pacifice proficisci, morari, redireque permittant et per suos, quorum interesset, permitti sinant: verum occasione ita exigente, etiam militarem assistentiam praebere, nec secus judices locorum honestam et condignam hospitalitatem exhibere velint ac noverint; secus non facturos. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Sabariae, die 18. Januarii, 1709.

(Melléklet gróf Eszterházy Antal hasonló keletü, Cuzani Jakab tábornokhoz czímzett föntebbi leveléhez.

165.

Telekessi Török Istvánnak.

Jóakaró Senator és lovas Főcolonellus Uramnak, ajánlom szolgálatomat Kegyelmednek!

In negotio armistitii minémő levelét vettem légyen Méltóságos Generális Kuzani és Tolvaj Gábor uraiméknak, imé, az annectált valóságos másokbul megérteni ne difficultálja kegyelmed; kikre minémő válaszomat adtam Kuzani urannak deákul, megírt Tolvai Gábor urannak pedig in simili magyarul: ezen deák levélből bővebben megérteni ne sajnálja. Mivel pedig ezen nékem küldött levelekben confuírozásrul is vagyon emlékezet, — midőn annakokáért az császár részérül küldendo ablegatusok confui (convoi) iránt fogják kegyelmednél magokat insinuálni: Kegyelmed nemcsak confuíroztassa őket, hanem maga is pro praefixo loco et

termino in literis Domini Generális Kuzani sonantibus annotato, jó dispositiókban hagyván az directiója alá concredáltatott hadakat, personaliter az armistitium tractáján jelen lennyi ne terheltessék. — E mellett adom azt is értésére Kegyelmednek, hogy kívánsága szerént Nemzetes Vitézlő Fodor László uram regementjét már beindíttattam Rábaközben, más egyébb ezerekkel együtt, megparancsolván nékiek, hogy az ellenség motusi ellen nemcsak resistáljon, sőt minden úton-módon ellene machinatiót indítván, hostilitást is mutasson. Observálván azért az armistitium tractájának 25-ik napját, ez iránt több orderemtül ne várjon, hanem az követekkel együtt Pomogyra compareálni el ne múlassa. Maradok Sabariae, die 18. Januarÿ 1709. Kegyelmednek, etc.

166.

Egész Dunán innensö hadbéli brigadéros s lovas és gyalog colonellus tiszt uraimék ordine subsequenti az inchoálandó armistitium tractájára invitáltatnak.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő N. N. uramnak praesentibus adatik értésére. Minthogy Felséges és Méltóságos Principálisim annuáló parancsolatjokbul lévén intimatióm, hogy az innenső földön inchoálandó armistitium tractája mindakét részrül helessen lehető folytatására alkalmatos helynek denominálásával egy competens terminust praefigáljak; melynek is tartozó homagialis obligatiómmal alázatossan kívánván eleget tennem: delegált commissarius uraiméknak az tracta munkálódására pro 25. praesentis anni modo labentis infrascripti Pomogyra, Nemes Moson vármegyében terminálván, több tiszt uraiméknak pedig s per consequens N. N. is csak közel e diametro Széplakra, Nemes Sopron vármegyében lévő helységre, die, mense et anno suprascriptis praefigáltam; a hová, Isten egészségben megtartván, a praefigált napon és utóbb nevezett helen magam személyem szerént is compareálok. Ezen orderem vételével azért N. N., hogy annyival is nemzetséges fegyverkezésünk hasznos boldogulására czélozó, elkezdendő armistitiumbéli tractának folytatása megegyezett tanácskodó akaratunkkal inkább secundáltathassék, hagyván regementjét postérungjában óbestlajdinantjára, vagy annak absentiájával elsőbb alkalmatosb tisztire, kívánatos dispositióval, maga ő kegyelme személyje szerént, két héti szükséges élést s csak könnyű bagázsiáját

elhozván, (mivel azon helységnek megpusztult csekélsége számos congressusára tiszt uraiméknak elégségessen nem sufficiálhatván), a megírt helen és napon compareálni igyekezzék ő kegyelme; további interveniálható dispositióimat assentált praesentiájával bővebben meg fogja N. N. uram érteni. A praemissák ő kegyelme igaz hazafiúságos dexteritássának recommendáltatnak. Datum Sabariae, die 21. Januarÿ, anno 1709.

Generális-Mezei-Marschall:

Gróff Eszterházy Antal. m. k.

167.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Fögenerális! Nagy jó uram!

Megvallom, Méltóságos Uram, eddig szüntelen mortificálódtam, nem tudván mire vélnem, hogy Excellentiád engemet ennekelőtte gyakrabban tudósítani szokott méltóságos úri levelét már nagy időtül fogvást nem percipiálhattam: de ellenben azoknak nem-vételekkel valamint megszomoríttatám vala: úgy újobban consolálódtam, érkezvén kezemhez 22-a mensis modo labentis infrascripti, sub dato Sáros-Patakrul 19-a proxime praeteriti mensis Decembris emanált Excellentiád méltóságos úri levele, abban accludálván feleségem de dato 10-a mensis ejusdem exarált levelét is; melyek hol akadáloztatattanak meg ily sokáig? — nem praeconcipiálhatom. Mindazonáltal, hogy ebben is semminémő occurrentiákrul most nem méltóztatik Excellentiád tudósítani, collimálhatom, hogy Dunán túl lévő hadaink az ellenség bennünket itt rémítő, fortélos kigondolt machinatiói ellen (melyekkel ezen darab földet egészen confusióban hozni igyekezett, hírlelvén teli torokkal szerteszéjjel az egész itten lévő tractusban, hogy Rima-Szombatig lött penetrálásával annyira dissipáltattanak hadaink, hogy már alig találkozhatik egy kurucz Dunán tulsó földön) szerencséssen progrediálnak; ki ellen, hogy Isten ő szent Felsége bennünket mindnyájunkat tovább is vezéreljen, — szívem szerént kívánom. Engedvén, engedelmes, homagialis obligatiómtul viseltetvén, adom tartozó köteles alázatossággal Excellentiád méltóságának értésére, hogy mi is itten, azon Isten bennünket ingyen segétő malasztja által valamit édes ha-

zánk szolgálatjára czélozó dolgokban leghasznossabbat véghezvihetünk, kötelességünkhöz képest nem vagyunk elmúlatói: a minthogy csak most recentissime is, ezen új esztendőnek beállásával, egy hét elforgása alatt két rendbéli operatiókat instituálván, azok szerencséssen succedáltanak: mert brigadéros Balog Ádám uram ő kegyelme bizonyos-számú hadakkal általam Austriában expediáltatván, egész Bécsig penetrált s nagyobb részit Austriának úgy-annyira föllázította, hogy némely aprólékos praesidiumokbul kénszeríttettenek a lakosok várokban magokat recipiálni. Onnénd megfordulván emlétett brigadéros uram a hadakkal, nemcsak kevés nyereséget, sőt hacsírosokat *(cs. arciére-testőrök)* is s postamestereket hozott magával. Én azonban, hogy továbh is Excellentiád parancsolatja szerént nagyobb distractiót okozhassak és külömb-külömbféle metusokat incutiálhassak az ellenség szívének: oldalam mellett lévő kevésszámú hadaimat egyben csoportoztatván, mentem igenessen a Nyulasra, az hol is Balla névő helységben, Pomogyhoz nem messze, egy duplán kerétett sánczra akadtam, s azt személyem szerént, csak magam hírével, — lévén benne háromszáz gyalogság, circiter annyi lovasság, — die 14. Januarÿ anni nunc currentis attakérozni és canonérozni kezdvén, circa horam 5-tam et 6-tam vespertínam, váratlan, reménségünkön kívűl Isten ő szent Felsége foelicissime kezünkben adni méltóztatott annak külső sánczát, a ki is nem alábbvaló erősséggel birt az belsőnél; mert hadaink egy szívbül-lélekbül megegyezett akarattal, a lovasság is az hajdúságot secundálni kívánván, lovairul leszállott, és úgy egyszersmind *(együttesen)* a külső sánczot véres ostrom után megvevén, abban lévő ellenség kínteleníttetett az feltámadott pórsággal együtt az belső sánczban magát recipiálni; melyet az időnek alkalmatlan voltára nézve, — a sáncznak is hányása megfagyván, — (noha azt is attakéroztatni kívántam), az éteзakai sötétségnek förgeteggel lött reánk következésével akaratom ellen is kínszeríttettem félbenhagyni. Mindazonáltal azon füst alatt, a midőn tudniillik nagy hirtelenséggel nem tudván az ellenség: mihez köllessék kapni? az külső sánczban hagyván dragonyos-lovaikat fegyverestül és minden azokhoz tartozandó fölkészült szerszámostul, — azokbul felesset hozott ki az katonaság. E mellett maga mentségére praevie kiütvén mintegy nyolczvanig való, Eugenius herczeg regementjebéli vörös dragonyosság, előkapatván a mieinktül az Hanságon, annyira megszorongattatott, hogy abbul nem reménlem, tíz vagy tizenkettő is salválhatta volna magát elvenen az ellenséghez; kik közül némelyeket levágtak helyben, némelyeket

halálosan megsebesítettek; csak elevenen is rabúl tizennyolcznál többet hoztunk, jóllehet magunk részirül is mintegy százig való ember ki meghólt, ki rabbá esett, ki pediglen meggyógyulható sebben maradott, a minthogy csak Fodor László gyalog colonellus uram ezeréből is granatérosokkal együtt harminczig való hajdú veszett. — Úgy tudom, alkalmasint meg *(riasztottuk)* az ott körülbelől fötröngő ellenséget, semmivel sem maradtunk adóssak. Másnapra viradóra újobban kívánván elkezdett operatióimat continuálnom, noha étczakának idején sűrün lavéroztattam: mindazonáltal, veszem észre, hogy azon belső sánczát is az ellenség maga után, praevie elhányatván, üressen hagyta, nem securitáltatván ott való maradását, Óvárra egészlen transferálta magát még megmaradott residuitássa. Hogy azért én is ott továbbvaló maradásommal mellettem lévő hadaimat ne periclitáltassam: tanácsosabbnak találtam ott történt kevés nyereséggel kit-kit az regementek közűl maga statiójára és obtingens quártélyára expediálnom, tartván attul, hogy Generál Kuzáni öszveszedvén corpusát, vissza ne adja az kölesönt. A midőn annakokáért magam is puszta quártélomban jutottam volna: érkezéknek azomban csak most említett Cavalleriae Generális Marchio Kuzani és Tolvaj Gábor uraimék levelei, kikben requiráltanak, hogy az armistitium tractájára a Felséges Római Császár által küldendő commissárius urak bátorságosabb securitással lehető hozzánkjövetelére nézve passualis levelemet elargiáljam, a mint ezen annectált leveleknek valóságos másokbul bűvebben megérteni méltóztassék Excellentiád. Kívánván annakokáért én is tisztem s hivatalom szerént heles requisitióiknak annuálnom: igenis, az kívánt passualis levelemet megküldöttem említett Generális Kuzani uramnak, olyan conditióval mindazonáltal, hogy ő kegyelme is a mi részünkről deputálandó commissárius uraiméknak hasonló passualist küldjön kezemhez. Az inchoálandó armistitium tractájának terminussát pediglen praefigáltam ez mostan folyó Boldog-Asszony havának 25-ik napjára, Nemes Mosony vármegyében situált Pomogy névő helységre, úgy, hogy mind az római császár s mind az mi részünkrül oda confluálandó ablegatus commissárius urak annak állandó modalitássárul pro sui commoditate conferálhassanak: kinek végbenvitelére ex parte nostra az hadi rend közül subdelegáltam Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog óbester és Palásti Ferencz dragonyos regementembéli főstrázsamester, nemkülömben ex statu politico, Tekéntetes Nemes vármegyék részérül Szent-Györgyi Horváth Jóseph, Nemes Vass vármegye egyik ordinárius vice-ispánya uraimékat: én pediglen az commu-

nicatióknak hasznossabban lehető folytatásának kedvéért az nemes regementek részérül compareálandó tisztekkel, közel, e diametro Széplak névő faluban fogom magamat transferálni, minthogy Kuzani uram is, reménlem, Óvárban fog subsistálni, Széplak és Óvár között Pomogy in meditullio maradván, és így gyakor communicatióknak folytatásokat az Hanságon szaporábban lehet continuálni. Kinek minémő kívánatos végit engedi Isten érnünk, — igaz kötelességem szerént Excellentiádnak alázatossan értésére adni szorgalmatoskodom. De megvallom, Méltóságos Uram, nem kevéssé szepegünk és nem utolsó rettegésben vagyunk, hogy, ha (a mint közönségessen hírlelik) egész Rábáig fogja magát az ellenség impatronálni: az armistitium conclusiójával nemhogy valamely consolatiója, sőt nagyobb confusiója nyújtatik ezen darab földnek, mivel az nemességbül álló főrendek is, kik inkább segéthetnék hadainknak subsistentiáját, — nagyobb része Rábán innénd comprehendáltatik s ottan birják jószágokot; ha onnénd teljességgel excludátatunk: ittlévő kevésszámú hadaink honnéd alimentáltassanak ezen maroknyi districtusban? Excellentiád bölcs itéletire támasztom. — Nemzetes Vitézlő Szalay István secretárius uramnak adott s nékem in genuinis paribus transmittált Excellentiád instructiójának egyik punctumában és más két rendbéli, clavesekkel irott leveleiben olvasom, hogy az armistitum tractájának alkalmatosságával holmi aprólékos difficultásokon feletébb ne kötekedjem. Igenis, nemcsak ebben, sőt más czikkelyekben is Excellentiád méltóságos parancsolatjához képest akarván magamat szolgai alázatossággal conformálnom. Isten ójon, hogy Felséges és Méltóságos Principálisim dispositióit disputálni merészeljem. De kérem Excellentiád méltóságát, ha ugyancsak — a mint hírlelik — egész Rábáig az ellenségnek kölletik cedálnunk: valjon kevés difficultás lészen-e az, megírt consideratiókra nézve? Azért minekelőtte erre köllessék lépnünk, hogy magam csekély voltomra Felséges és Méltóságos Principálisimtul nékem kegyelmessen attribuált generálisi authoritásom vilipensiójával nagyobb extremitásokra ne fakadjunk az ellenséggel: abban a punctumban denotált Excellentiád méltóságos intentióját, míglen az armistítiumnak tractája finaliter concludáltatik, — világosabban expectorálni méltóztassék, hadd tudhassam én is ahoz képest magamat Excellentiád parancsolatja szerént accomodálnom. Az ellenségnek mintsem odaengedjük az Rábán innénd való földet, az kibül mind az főrend s úgy az hadaknak számosabb volta exurgál, (az kik per occupationem nemcsak disgustáltatnának, de netalántán

az meghajlásra is kínszeríttetnének. unanimi consensu feltettük magunkban, hogy aperto marte készek leszünk megverekedni. Recommendálván ezzel magamat szokott atyai protectiójában, maradok, sub dato Sabariae, 23. Januarÿ 1709.
Excellentiád méltóságának

alázatos köteles szolgája
Gróff Eszterházy Antal m. k.

168.

Projectum.
Dunán innét kívánatossan folytató hadi operatiókhoz szükségesképpen requiráltatik:

Primo. Hogy annyival is inkább az ellenség stringáltassék és diversiókkal maceráltassék, igen heles volna Horvátországra jutni: kiváltképpen ezzel az fagyással minden üdőzés nélkül jönne által három lovas — kik között csak egy is lenne dragonyos — és három gyalog-regement Györki Pál generális urammal, mivel generális sinesen, ki segítséggel volna; és ámbár betegeskedíse ő kegyelmének is, mint Méltóságos Generális Eszterházy Dániel urannak láttatnék impedimentumul lenni: de Gyerky Pál uram betegeskedíse nem szokott oly tartós lenni és continuuskodni, azért ezen az földön nagy hasznossan szolgálhotna, s igenis szükséges. Ezen corpus úgy alkalmaztatnék, hogy cirum-circa ellenség között lévén ezen föld, rajta lévő militia mind ad resistendum, mind pediglen Horvátország holdulására, ad operandum azon 6 ezerrel, elégséges lenne; másként oly meszszes operatióra hogy ezen itten lévő kevés had érkezhessék, — lehetetlen, és így mihelt az Dunához közelítene azon corpus: az fordíttathatnék ezen föld oltalmára, üdőzés nélkül Horvátországhoz közelebbvaló hadaink az irruptiót megtenník, s nagy üdőt nyernínek. Ezen diversió az német erőnek nagyobb részét, — mivel az által Styria is infestálódván, periclitálódnék, — ezen földre vonszaná, muraközi horvát haddal erőnket szaporítaná, az Dunán túlsó földnek respiriumot maga recollectiójára szerezne, s nagyobb hasznot tenne itt az 6 regement per diversionem, mint túl per tentatam et non effectuatam resistentiam; nem is lenne az Dunán túlsó hadban nagy csorba: mert mindegy, akár kevés,

akár sok csipkedje az ellenséget, — az kevés is csoportban tartja, s az sok sem resistál neki.

Secundo. Régi lamentatiója az Dunán innénd való militiának, s az haza szolgálatjának nagy hátramaradásával volt eddig is, hogy semmi faltörő-álgyúink nem lévén, — ámbár sokszor megigértettenek is, — azért az ellenség akármely gaz várossat s kastélyokat, sőt templumkerítíst is praesidiálván, boszúnkra bírja. Azért szükség leginkább két fél-quartán, két 18 funtos és két tizenkét funtos álgyúkat általküldeni, ámbár ne legyenek is igen hosszúk, csak az legrövidebb-szerűk, könnyebbségek voltáért, ezekhez kívántató porral és golóbisokkal, úgy, hogy mostanában mindenikéhez bár csak másfélszáz lövís lenne; azután kellene, ha ez hasznossan elkelne, többet hozni. Ehez köllene még jó két hatvan funtos bombahányó mozsár, és kettő harmincz funtos, mivel az itt lévő mozsár megrepedt. Kellene ezekhez öreg bomba kétszáz, apró, harmincz funtos 300, mivel csak egy bombánk sincsen. Ehez apró mozsaraink lévén, kívántotnék hozzájok való 6 funtos granát is, az mennyi lehetne; kézi granát is valamennyi, kit övegből itten szaporítunk. Ezekhez praesupponáltatik az szükséges por is, legalább két jó bombardérossal, az kívántató pattyantósok *(így!)* és handlangerek, egy jó principalis és más utánavaló ember s nem egy első incserréllel, *(így!)*

Tertio. Igen nagy fogyatkozás vagyon munitió dolgábul, úgy, hogy minden várainkban alig vagyon in universum 25 mázsa porunk és félmázsa ólmunk; azért ezt az nagy defectust s abbul könnyen származható várainknak elvesztésit, úgy hadainknak munitió nélkül létét köllene praeveniálni bár csak száz mázsa pornak s annyi ólomnak általküldésével, kiket, úgy az hadakat is mostani fagygyal általküldeni igen alkalmatos volna, úgy az horvátországi operatiót is végbenvinni, kit ugyan szintín ha ezen fagy fölszakadna is, ugyancsak prosequálhatni, azért tartózkodások nem szükséges. Securitássára azon munitió általhozásának azon had elíg volna, s innét, ha kívántatnék, had mehetne eleiben. Attul pedig semmit sem köll tartani, hogy az ellenség miatt periclitáltotnék *(itt)* azon lövő-szerszám: mert az széljel tartatnék az várokban, s salvatiójokra lenne nagy vigyázás. Ad extremum az sem lenne kárabb, mint Dunán innéd lévő sok vitézlő rend. Más az, hogy egynehány romlott taraczkot azon alkalmatlansággal által lehetne helekben mást, öntésre küldeni.

Quarto. Mintegy szemérem *(szégyen)*, annyi sóbányái lévén az országnak szabad birtokában: mégis oly remissa occurrentiánk vagyon, hogy drága pénzen kénteleníttetik az Nemes

Commissariatusság inkább horvátországi sót venni s azon kevés, keze között lévő költséget, kit az hadakra köllene fordítani, ellenség kezeiben ejteni: mely hogy feles sónak általküldésével remedeáltassék, — szükség.

Quinto. Ezen föld az ónadi gyüléskor is méltó respectusban vitetvén: az ellenségnek sűrű excursiói miatt lett, naponként öregbedő pusztulására nézve az pénzbeli praestatióktul immunitáltatott; a minthogy arra kényszeríteni az lehetetlenség sem engedi, és bár csak az hadak alimentatiójára és apró mundér, remundalovak és recruta-hajduk praestatiójára légyen elégséges, az fiscalis jövedelmekkel együtt, — kinek kisatolásában actu gyötrődnek. Ahoz képest az regementek mundérozására szükség idein gondot viselni az túlsó földrül, és ha posztó nem lehet: idein pénzt, — hogy itt megszereztethessék, — küldeni; másként ruhátolan kölletik rongyossan az campániára menni, s félő, hogy csak ex hoc capite is elkedvetlenedvén az szegénylegény, hadainknak nagy része el ne oszolnék. Az hogy ugyanezen okbul

Sexto. Az nyári havak kifizetése iránt is (*hogy*) az militia consolatiójára pénz jöhessen által: szükség tempestive fundust csinálni: mely requisitumok nélkül hasznos folyamatját hadakozásunknak nem reméllhetjük. Ezuttal, hogy vagy eddigvaló mód szerént hadainkat mozdítván, lavierozással töltjük üdőnket, vagy az ellenség naponként öregbedő ereitül a mi naponként kissebedő militiánk dissipáltatik, félhetünk. — Szükség tehát az eddigvalónál jobb móddal lennünk, mivel az ellenség is erősbben fog hozzá. Széplak, datae die 28. Januarÿ, anno 1709.

169.

Copia literarum Domino Generali Jacobo Joanni Marchio Kuzani, de dato in possessione Széplak, die 29. mensis praeteriti Januarÿ Óvárinum exaratarum.

Hodierna die literas Óvárino 24. currentis praetitulatae Dominationis Vestrae datas, per Dominum Prothonotarium Gabrielem Tolvaj et Inclyti regiminis Nehemiani supremum-vigiliarum-praefectum, Dominum a Flugh honorifice dum percepissem, secundumque tenorem illarum literarum de praeliminariis in negotio tractandi armistitii cum iisdem Dominis deputatis syncere agere et convenire voluissem: inter caetera summa et fundamentalis haec primum suborta est inter nos difficultas, quod siquidem a meis

Dominis Principalibus sub authenticatione ad me etiam praevie Suae Majestatis transmissae conditiones armistitii, uti per Dominum Prothonotarium mihi relatum foret, per Suam Sacratissimam Caesaream Majestatem et dispositionem Aulae alia formalitate, in quibusdam suis punctis modificatae et declaratae haberentur; de quibus ullam mihi scripto informationem, vel sufficientem mandatariatum, seu plenipotentiam, aut consensum Augustae Aulae, qualiternam eaedem essent placidatae? exhibere minus potuisset, neque a medio Dominis Principalibus de modificatione praenotatarum conditionum vel in minimo aliam quampiam intimationem hactenus percepi: unde ad praecludendam insinceritatis suspitionem, ampleandamque de realitate tractatus sequentis opinionem securitas fundamentalis utriusque partis manifestetur, praeallegataeque difficultates mediis necessariis oportuno et debito modo prospici valeat: eatenus Dominos antenominatos deputatos addendam tam Augustae Aulae, quam praetitulatae Dominationi Vestrae uberiorem oralem informationem in securitati transmisi, requirendo insimul Illustrissimam Dominationem Vestram, ut Dominos colonellum Emericum Ilosvai et secretarium Stephanum Szalai, adjunctos ad Dominos Principales meos etiam in hoc negotio cum relatione transeuntes, libere et salvos cum securitate permitti facere dignabitur. De reliquo quod attinet ulteriorem quoque realis tractatus armistitii continuationem, me eatenus nullatenus alienum, imo sincerum dum candide declararem, maneo

amicus et in licitis servire paratus
Comes Antonius Eszterházy m. p.

170.

Copia literarum Illustrissimi Generalis Marchioni a Kuzani, de dato 30. Januarij Óvárino, Illustrissimo ac Excellentissimo Generalis-Campi-Marschallo Antonio Eszterházy etc. scriptarum continentia sic se habet:

Illustrissimae Dominationis Vestrae 28da datas rite percepi, ex earumque tenore uti et relatione Dominorum a Flugh et Tolvaj oretenus facta, motas praeter spem rationem tractandi armistitii difficultates intellexi, nescius: an illae fors non omitti aut praevie rescindi potuissent, si iisdem, quorum ex adversa parte interest, bonafide agendi sincera intentio, concluden-

dumque armistitium cordi esset: emittuntur idcirco a me praefati nostri duo commissarii ad Augustam Aulam, usque acta et non confecta sunt causas demonstrando referans: de percipiendo ulteriori mandato ego dum me conformabo, ac ubi dictum armistitii negotium iterato reassummeretur, ex parte mea nihil desiderari sinam, quod sinceram hoc in passu voluntatem cognitam reddere possim. Quae in libertatem asserendos captivos attinens in Rachenspurg detenti, prout Dominus colonellus a Moltenberg dispositionem fecisse mihi scriptis, in praesenti actualiter eliberati erunt, desuper ab eodem locumtenente, Domino Comite Nádasdy pro permutatis subhabita antehac commenda captivis quietantias expectans: quod autem eliberationem certi alicujus religiosi, qui secundum mentionem Domini Tolvaj in illis partibus incaptivatus esse fertur, notitiam ejus non habens, a modo dicto Domino Comite Nádasdy informationem mihi dari curabo; in cujus eliberatione ulla difficultas haud erit. Ad haec Illustrissimam Dominationem Vestram perhumaniter requiro, ex Inclyto Sabaudiensi desultoriorum regimine incaptivatos 13 milites permutandos propediem ad pagum Balla, vel in Samariam (?) transmittere velit; ego vicissim ultimatim captivos factos granadieros illuc eadem die missurus sum, diem vero ac unum ex dictis duobus qua proximis locis denominandum mihi praevie notificare non gravetur, confidens ratione hujus permutationis ocius ad effectum deducendae nullam difficultatem fore, et cum praelibata Dominatio Vestra Dominis a Flugh et Tolvaj promiserit, se abductos ex hac districtu pagorum aliquorum judices et rusticos unacum commissario Francisco Vörös libere dimissuros, brevem datae parolae executionem secuturam spero, demum ad ea, quae saepedictus Dominus Tolvaj in particulari proposuit, responsum expecto, ac in quibus sine laesione honoris possum, permaneo, etc.

171.

Ad easdem immediate sequuntur responsoriae Marchioni Kuzani intitulatae, die 3. Februarÿ 1709. Sabaria emanatae.

Praemissis praemittendis. — Óvárino 30. praeterlapsi mensis Januarÿ modotitulatae Dominationis Vestrae exaratas literas, eo quo par erat, rite percipiendo, ea intentione suspicari, ex qua intelligo praefatam Dominationem inchoatum armistitii tractatum de praesenti termino quasi per me differre et prolongare velle, sano judicio consultan-

dum committo: dijudicet hoc in passu delegatos Dominos commissarios Caesareos sine instrumentis ratificatoriis, iisque necessariis armistitialibus requisitis comparentes, quibus abutrinque sincere et candide debuisset tractatus continuari; causandus quoque venit Excellentissimus Dominus Generalis-Campi-Marschallus ab Haiszter, qui sub colorato praetextu suspensionis armorum ad partes Trans-Danubianas, in praesentiarum etiam suas politicas diffundit machinationes, non alio intentu, nisi ut per easdem semet extollendo ex parte Caesarea et Confoederatorum Generales, aliosque benemerentes officiales deprimat. Ego nihilominus advenientibus Dominis commissariis Caesareis officio meo satisfaciendo quantocius non intermittam, spero memoratam Dominationem Vestram quoque ea in parte non contrariandam. De praemissis enim oralibus nunciis per Dominos Gabrielem Tolvaj Protonotharium et Inclyti regiminis Nehmiani supremum-vigiliarum-praefectum a Flugh plura committendo referenda, iis relatis placebit uberius informari. Quod autem Regedino per Dominum colonellum Multumberg dimittendos nostros captivos attinet: acceptis desuper ordinibus, in commutationem Dominus cartellaris commissarius faciet dispositiones; bonificandae tamen centum et aliquot restantiarum supernatantes portiones complanandae deberent, cartellaris et christianitatis laudabilis observatio etiam idipsum exposueret, quas praedictus Dominus Multumberg bonificare recusans: imo tantos captivos de novo a nobis restituendos praetendit. Postulatos in captivitate nostra detentos Sabaudianos in restitutionem Fodoriano granateriorum dimittendos censui, quatenus non gravabitur pro iisdem locum denominare; commissarius vero Franciscus Vörös, qui binis vicibus homagialis Confoederationis immemor, in devotionem Caesaream transmigrando, minime permittendus censeretur; apud Caesareos quoque talis deprehensus patibulo suspendi adjudicaretur. Nihilominus tamen, sine laesione honoris et officii, quibuscumque potero, in justis et licitis lubens serviendi paratus maneo, etc.

172.

Copia literarum de dato Sabariae. 3. Februarij 1709. Illustrissimi Campi-Marschallo Alexandro Károli emanatarum.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Fögenerális uram ő Excellentiája uri levelét s parancsolatját veszem, de dato Ungvárini 17. Januarÿ, a melyben méltóztatik parancsolni az kegyelmeddel kívántató communicatiók serény folytatása végett, Érsek-Ujvár tájékára commendérozván kegyelmedet bizonyosszámú hadakkal, az Vágon túl continuálandó hasznos operatiók folytatására nézve. Kihez képest praevie kívántam értésére adnom kegyelmednek: mihelen szerencsés elközelítésével szükséges insinuatióját veendem, azonnal, minden hosszas késedelem nélkül kegyelmeddel mindenekben egyetértenem szorgalmatoskodom s a mennyire lehet, dicséretessen inchoálandó, Vágon túli operatióit teljes tehetségemmel ezen Dunán innénső földön secundálnom, hogy annyivalinkább retundáltathassék s confundáltathassék ellenségünk ellenünk elszánt gonosz igyekezetiben, az ki még most is, a kívánt armistitium szine alatt nemhogy hazánk óhajtott békességére czélozna: de minden igyekezettel azon vagyon, miképpen elkezdett mérges machinatióit sub exquisito tali colore suo propalato promoveálhassa és titkos, megszokott practicája által emlékezetes rút siralmas gyalázatban hozhasson; noha ugyan itt bizony kötve hiszünk komának, s bár túl se könnyen adnának hitelt csalárd mézes szavainak. Valóban van rajta innend is, miként hadainak költött rettentő temérdekségével elijesztvén hogy már bennünket, hamar kívánsága megadására hajthasson; de nemhogy mégeddig in puncto vel saltem in minimo accedáló akaratomat vette volna: söt mentül keményebb operatióimat experiálta minduntalan, frissen s jól recrudescálván elöttem, az elöbbeni esztendökben is mint serénkedett édes hazánk békessége nem-szerzésében. Nemkölömben ezután Isten jóvoltábul (ha ugyanesak illetín dévajságban fog járni) még vastagabban experiálja fegyverünk keménségét, egy igaz szívvel s megegyezett akarattal munkálkodván az haza hasznos szolgálatját kegyelmeddel s több, országunk szabadságát igazán szeretö s kívánó haza fiaival, és nem fattyaival. Minekokáért, elkezdett armistitiumi tractánk nem succedálhatván, hogy ezen, nemes hazánk javára czélozó intentumokban quo citius progrediálhassunk: az mutua communicatio folytatásához kezdeni minden úttal siessünk; a mint is elvárván kegyelmed insinuatióját, én semminek nem leszek elmulatója.

173.

Extractus literarum Domino Generali-Vigiliarum-Prafecto Joanni de Bottyán, Sabaria, 3tia Februarij sonantium. 1709.

Praemissis praemittendis. — Két rendbéli levelét vévén egyszersmind kegyelmednek, örvendezéssel tapasztalom, hogy az régi communicatióknak velem való folytatását újobban kívánja reiterálni. Megvallom, mindekkoráig sem tudhattam mire vélnem, hogy oly elfelejtett voltam kegyelmednél, holott én gyakori tudósításommal alkalmatlankodtam kegyelmednek. — A mi annakokáért maga kegyelmed levelének continentiáját és abban nékem transmittált Felséges Urunk levelének tenorát concernálja: minthogy még ekkoráig Felséges Urunknak semminémű intimatióját, kiben méltóztatott volna nékem kegyelmessen parancsolni, hogy az kegyelmed által instituálandó operatióknak szerencsés végbenvitelében a Dunán általmenetelemmel kegyelmedet secundálnám, nem vettem, — hanem igenis vettem olyas levelét Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak, kiben méltóztatik parancsolni ő Excellentiája, hogy Méltóságos Generális-Campi-Marschallus Károli Sándor uramna kvagyon orderében: midőn a Duna felé közelít, híremmé adja, és én föltett intentiójában secundálom ő kegyelmét; mely parancsolatunk firmissime inhaereálván, által nem is kívánok recedálnom, hanem a midőn veszem insinuatióját emlétett Károli Sándor uramnak: azonnal fogok sietnem az ő kegyelmével való conjunctióra, és a mit mutuo consilio, megegyezett akarattal végbenvihetünk, semminek nem leszünk elmulatói. Azért fönttitulált Fölséges Urunk levelét nem lett volna szükség kegyelmednek in originalibus hozzámküldeni, mivel directe kegyelmednek szóló order, kirül jövendőben is köllenék számot adni kegyelmednek; elég lett volna csak vidimatis paribus is velem communicálni, — hihető, a kegyelmed deákjának inanimadvertentiájábul történt hozzámküldése; íme azért kívántam kegyelmednek in inclusis visszaküldenem.

174.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának szólló levél, de dato Sabariae, die quarta mensis Februarij. 1709.

Praemissis, etc. Ungvárrúl praeteriti mensis 17. Januarÿ datált s nékem irott Excellentiád méltóságos úri levelét 3. praesentis alázatos, szokott kötelességgel vévén, continentiájábul csudálkozással kölletik értenem, hogy mind ez ideig is az kezdett armistitium valóságárul alázatossan irott s praemittált levelembül nem informáltathatott Excellentiád. Szalai István locumtenentialis secretárius uram elkésésével csak 26. elapsi mensis Széplakra, Nemes Sopron vármegyében lévő helységre, a hova praefigáltam folytatását, compareált. Tolvaj Gábor uram is azelött egy-két nappal elérkezvén, a midőn az armisitium tractájához kezdettünk volna, jól rumináiván Excellentiád Szalai István urammak adott s velem közleni méltóztató instructióját: megírt Tolvaj Gábor uram sine ratificatoriis armistitialibus nem compareálásával, hogy jövendő számodásomat eltávoztathassam, jó fundamentum nélkül bele sem kívántam ereszkednem; újabban sokszor nevezett Tolvaj urammak bécsi udvarhoz küldésével az egész Dunán innenső föld protestálván, conclamált, hogy ha cum necessariis ratificatoriis nem compareál, — bízvást elmaradjon; az Rábáig való földnek cedálására egyátalán véggel reá nem lépvén, készebbek egy lábig is érette extremitásra fakadni. Tapasztalható dolog, hogy az ellenség azon armistitium igyekező protrahálásával megszokott álnok csalárdságival hamissan szándékozott machinálódni: én mindazáltal a könnyen occurrálható emergentiákra nézve az idő alatt is magam keményen tartásommal, subdividálván hadaimat, — egy részivel Tata várossát infestáltattam, más részit muraközi operatiókra küldöttem, harmadik része penig Sopron elein jó reflexióban tartatik. Az minapi, recenter elmúlt napokban brigadéros Kisfaludy György uram ezere is Muraközben maga dicséretes viselésével hatvanig való dragonyos németnek és fegyverfogható alkalmas purgerségnek lecsapdozásával egy nevezetes várost ostrommal megvett. Naponként Isten engedelmébül aprólékos portáztatásimmal sem hagyom igen nyugodni az ellenséget. Kezdett vala Haiszter az innensö földön rémitö hirekkel bennünket ijeszgetni, de

Istennek hála, még ezen földön a népnek legkisebb csüggedezését sem tapasztaltam; adná bár Isten, hogy a túlsók is oly állhatatos reménséggel tartanák meg hittel kötelezett confoederatiójokat! Csudálkozással értem Révai Mihály óberstlajdinantom hitetlen elpártolását, de ő volna legkevesebb; a mint informáltatom, többen is, inkább sajnálhatók, állhatatlan deviálásokkal csorbították meg hitves *(így.)* kötelességeket. — Excellentiád méltósága a hadak közé menő kívánatos praesentiáján igen örvendek. Csak elhiszem, Isten segétségével az ellenségnek nagyobb confusiójával előmentségesb és gyümölcsösebb leszen hadi operatiónk folytatása Méltóságos Generális-Marschallus Károli Sándor uram a hadakkal a Duna felé közelítésével; csak vehessem ő kegyelme tudósítását, megegyező akarattal azonnal én is keményebb operatióimat fogom megindítanom. — Hosszasan nem kívánván Excellentiádnak alkalmatlankodnom, mindezekrül már praevie föllebbnevezett Szalai István uram által bővebben informáló alázatos levelemmel udvarlottam, recommendálván transmittált projectumomat; kiválképpen mundér és munitió dolgábul méltóztassék ezen földet consolálni Excellentiád. — Az innenső Nemes Vármegyékre a personaliter kívántató insurrectióra és kész apparátussal való lételére minémő adhortatoria intimatiómat bocsátottam, in genuinis paribus tetszett Excellentiád méltóságának praesentibus acclusive alázatossan transmittálnom.

175.

Modalitas alimentationis exulantium.

Primo. Eximendi erunt ab alimentatione omnes illi, qui licet residentias suas reliquerint, habent tamen adhuc ex Dei benedictione in ditionibus Confoederationum alia bona, de quibus si non ex toto, in parte solum alimentari possunt; in quantum tamen talia eorundem bona sustentationi ipsorum ex integro non suffecerant, in tantum, remonstrato per testimonia authenticarum personarum defectum, idem defectus, servatis, quae subnectantur conditionibus, supplendus veniet.

2do. Eximendi pariter venient ab alimentatione omnes greges, equorum, boum, vaccarum, oviumque et porcorum, exceptis solis jugalibus, quorum opera utuntur, et sine quibus pro ratione sui status et conditionis abesse nequiti;

huc enim venient intertenenda, foeno duntaxat sine avena, reliqua vero pecora et pecudes ad instar pecorum et pecudum illius loci, vel in campis pascuenda erunt, vel per eosdem exulantur, iisdem aliter erit prospiciendum.

3tio. Quantum ad alimentationem oralium portionum, dentur cuilibet pro portione orali menstruatim viginti librae carnis, et pro pane medius cubulus frumenti.

Quarto. Et siquidem haec praescripta alimentio ad personas 10-mum annum ultra agentes se extenderent, et intelligenda esset infra annum 12-mum duae personae pro una computandae sunto.

Quinto. Portiones tantummodo illae erunt alimentandae, quae effective erunt praesentes in quarteliis et non vacantes, tanto minus vagabundi intertenendis.

Sexto. Eximendi quoque illi sunt a portionibus oralibus, quando solam nihilominus carnem, — quae secum oves, porcos, vaccasque sustentationum suorum sufficientes copiosori numero circumducunt, quibus denegata portione carnium, panis duntaxat erit exhibendus, vel loco panis pro una portione orali medius cubulus frumenti.

176.

A vármegyékhez, hadállítás dolgában.
Observationes de modalitate suppletationis militum.

Primo. In casu necessitatis az nemes vármegyéknek incumbál egy bizonyos kapitánt denominálni ex potioribus, a ki mind activus, mind authoritativus legyen.

2do Mindeneknek előtte az vármegyék obveniens quantumakat subdividálják adinveniálandó proportiók szerént inter nobiles et incolas comitatus, és aztat mind in generali, in particulari, denominálandó kapitánynak transmittálják, úgy hogy

Tertio. Az mely generale quantuma obveniált az vármegyéknek: minden 18 forint után egy-egy hajdut computálván, az mennyi számra exurgál, azont adinveniálando mennél igazságossabb idea által, fegyverrel együtt, kiállítsák, és az ideát Felséges Urunknak cum repartitione pro 20. Januarÿ anni futuri *(1709.)* transmittálja.

Quarto. Találtatnak olyanok, a kik alkalmatos fegyvert vagy puskát s kardot nem adhatnak; azert egy hosszú puskáért, kardért florenos septem adjanak, melyrül ki-ki ma-

gának specificált kapitántul quietantiát vévén, azt is contraquietálja.

Quinto. Melynek hamarább való végbenvitelére minden nemes vármegyékre az denominálandó kapitány mellé minden processusra bizonyos regementbül egy-egy hadi tiszt fog exmittáltatni, mely mellé nemes vármegyékben lévő katonák pro assistentia adjungáltatnak, hogy az praemittált repartitio szerént kinek-kinek quantuma után obveniálandó hajdúit falunként öszveszedhessék és azoknak való fegyvert.

Sexto. Mely öszveszedett hajdúságnak is subsistentiájárul az vármegyék regulamentaliter disponálván, valamit erigálnak, obtingens naturaliájában imputáltatik per commissariatum.

Septimo. Ha mely excessusok azon öszveszedettek vagy azoknak gyüjtői ellen occurrálnak, ad primam instantiam az kapitányhoz (kinek is az adjunctus hadi tisztek is alatta dependenter lesznek) super satisfactione impendenda recurráljanak, a ki ha ki nem szolgáltatná: commendérozó generálist informálják, külömben omissa prima instantia, újjobban oda relegáltatik.

Octavo. Minthogy pedig ezen fegyver kinek-kinek pénzbéli obtingense és facultása után obveniáló: azért minden vármegyékben lévő facultássira és obtingensére fog az úri, nemesi rendnek repartiáltatni, és nem csak azon vármegyében, az melybül personális insurrectióra köteles.

Nono. Ezen alkalmatossággal az nemes vármegyék azokbul is, valakik azelőtt fegyvert viseltenek és most magokat elvonták vagy parasztok, vagy urak, vagy nemesek háta megé: serio parancsoljanak, hogy ki-ki ezerére menjen, másként valakik olyanok tálältatnak, megírt kapitány, instructiójában való facultássa szerént, praemissa requisitione elvihesse mediante etiam assistentia.

Decimo. Nemkülömben vagy az hajdúknak s collectált recrutáknak szökésekkel, visszaszállásokkal az denominált kapitánynak az vármegyék lakossai indesinenter assistálni tartozzanak.

Ultimo. Ha az vármegyék tisztei az már megmondott kapitánynak negligentiáját, interessentiáját vagy insufficiensségét advertálják, hogy magoknak ne imputáltassanak az fogyatkozások — minden tartózkodás nélkül commendérozó generálisnak hírré adják; viszont ha mi difficultássai azon tisztnek interveniálnak: a nemes vármegye tisztei orvosolják, másként azoknak fog imputáltatni remorája a dolognak, melyért magok fognak animadversiót szenvedni; kiben való directiójának okáért az vármegyéknek transmittáltatik az kapitányok instructiója.

177.

Sequitur instructio ejusdem capitanei.

Primo. Az Nemes Országnak determinatiója szerént az midőn a nemes vármegyék obtingens generale quantumokat subdividálni és repartiálni fogják, maga is jelen légyen, és az vármegyéktül annak egész subdivisióját inter status et incolas, cum specificatione locorum et nobilum sub authentico vegye kezéhez; úgy, hogy

Secundo. Az vármegyékre obveniált egész pénzbéli quantuma minden 50 forint után egy-egy hajdú obveniálván, a nemes vármegyék magok között mind személyt, fegyvert repartiálják, és az normáját a kapitány pro vigesima Januarÿ *(1709.)* Felséges Urunknak transmittálja.

Tertio. Hogy ha látná az vármegyék tiszteinek, vagy magának az vármegyének ezen subdivisiójában és repartitiójában való késedelmét, adurgeálja effectuatióját, hogy mennélhamarébb indúlhasson el hivataljában.

Quarto. Kiben hogy szorgalmatosabban procedálhasson, commendérozó generálisoktul pro assistentia minden processusra egy-egy hadi tiszt fog expediáltatni, melyek dependenter fognak lennyi, s ha in casu valamely nem obtemperálna: in casibus minoribus corigálja, satisfactiót impendáljon, in criminalibus sub aresto küldje kezében tisztinek, regementjére.

Quinto. Azon hadi tisztek mellé a vármegyékben való katonákat felosztván, minden processusnak nemes vármegyék repartitióját sub suo sigillo adja ki, sine diminutione, argumentatione aut mutatione, azon tiszteknek, kemény orderrel: úgy, hogy

Sexto. Egyszersmind kibocsátván: hol, melyik helyre mennyi pénzbéli quantum és az után eruálandó hajdú esik, — azon helyben elmenvén, az lakosokat számban vegyék vármegye esküdtjével, s mindenekfölött megvizsgálják: hogyha jókedvébül való találkozik: az olyat inkább szedjék mint az erőszakost, és az olyan helett mást ne kéntelheníttessenek.

Septimo. Hogy penig ebben is az népnek kedve indíttassék, mindenütt promulgáltassa: valakik ezen collectatióban praescripta modalitate fölszedettetvén, az szolgálotban állhatatossan megmaradnak, hacsak magok szántszándékkal nem akarnak menni elobbeni lakóhelyekre, bizonyos falu adatik letelepedésekre, és minden jobbágy-szolgálattul, kötelességtül maga személyekben és maradékiban fölszabadíttatnak.

Octavo. Az hol házos, fias gazdák találkoznak, kettős vagy hármas atyafiságok comperiáltotnak, — ha szintén kedve sincs is reá, mindazonáltal en-olyanokbul állítsa ki. Ha nem akarna: az falu assignatiója mellett, az kire mutat, vigye el.

Nono. Ha oly faluban az sem találkoznék, hanem mind egyes gazdák vagy kettősök: tehát azokbul suppleáltossék az falutul.

Decimo. Ha lehet, lakos, bizonyos *(biztos)* legényeket, atyás, anyás vagy rokonságokat collectáljonak, nem gyermekeket, sem véneket, hanem 16 esztendősön fölül 30 esztendős*(-ökig)*, jó ereiben való, ép, egészségesseket.

Undecimo. Egy faluban más faluért ne transmittálják, hanem kire mennyi obveniált, azon helységekbül állítsák ki. Pénzért, vagy akármi szín alatt is az bevett hajdút sub poena articuli militaris el ne bocsássák, föl ne szabadítsák.

Duodecimo. Valahol kit az repartitió szerint kifognak, azonnal Confoederatióhoz zászló alá megesküssík az esküdt és bírák praesentiájában; megesküdvén pedig, magokkal fölszedjék, és a midőn alkalmas számban lesznek: az kapitány vármegye tiszteinek hírt adván, bizonyos statióban accomodáltossa és regulamentalis intertentióját kiszolgáltossa, — mely hogy imputáltossék naturálék obtingensiben, menstruatim az vármegyéket quietálja vagy quietáltassa. Assentatión is

Decimo 3tio. Azon tisztek is sub gravi animadversione minden alkuvásokat, discretiókat, excessusokat eltávoztassák, semmi oeconomiát belőle ne indítsanak. Hol mi panasz vármegye tisztei vagy lakossi által remonstráltottathatik, qua in prima instantia: azt rigorose megzabolázza, másoknak rossz példájok eltávoztatására; maga se kövesse, másként maga annak ideiben notabilis büntetésit fogja commendója generalissátul elvenni.

10mo 4to. Minden vármegyében, bent lévő helységben az vármegye pecuniare quantumára obveniált hajdúk rubricája után harmadik rubricában föltétesse: ki neve? ki fia vagy rokonsága? negyedik: hány esztendős? ötödikben: ki jobbágya? Extractussát az exmittált tisztektül minden holnapban bevegye és commendérozó generálissának transmittálja, hogy abbul constáljon munkájának sikere vagy késedelme.

10mo 5to. Hogy pedig azokban újjobb modalitással indulhassanak meg alája adjungált tisztek: maga indúljon el az kapitány vélek, és normáját, formuláját nevezett helységben megmutatván, úgy expediálja per processus az alattavalóit, s arra is teljességgel ne bízza, hanem maga is egyik-

másik processusban megfordulván, investigálja, miként procedálnok? és ha mit advertál: vármegyék tisztei által orvosolja, kik ha negligálják, recurráljon in tempore generálissához genuina informatio által.

10mo *6*^{to} Ezen alkalmatossággal mind maga, s mind az alattavaló hadi tisztek által investigáltossa itt, nemessek háta megett és helységben elvonyódott fegyverviselőkot, akár lovas s akár hajdú, s ki hol találtatik: vegye föl, úgy nemesi rendektül repetálja, in casu non restitutionis vármegyék tiszteit requirálja, s ha ki nem adják s nem orvosolják: mint hadi embert fogja ki, de azokat ezen számban ne imputálja, hanem egybenszedvén, külön rubricában tegye, hogy mustra alkalmatosságával azok kinek-kinek regementjében, az hová való volt, restituáltossék.

10mo *7*$^{timo.}$ Hogyha casualiter valamely helységekben szolgalegények kivánnának az taluért beállani: ha odavaló rokonyságbeliek, más embernek kiállítására és mundérra, fegyverre adandó húsz forint büntetés alatt kezessek lennének, ha annyival is inkább házossok-tüzessek, — beveheti, de idegenyeket, szökevényeket s jövevényeket semmiképpen különben ne collectáltosson.

10mo *8*$^{vo.}$ Ezen egy alkalmatossággal az nemes vármegyéktül föltalált modalitás szerint repartiált fegyvert is helségekrül helségekre egyszersmint az registrum szerént collectálják, és ha jó, alkalmatos dragonyos-puskák és flinták legyenek, observálják: kit is az kapitány kezihez vévén, az vármegyékben való városokon kitisztíttatván, és ha kinek mi héjja lenne, reparáltotván, az hajdúk bemonstrállásáig magánál conserváljon.

10mo *9*^{no} Az kik penig fegyvert nem adhatnak, vagy nem is szerezhetnek: az olyanokon egy puskáért és kardért florenos septem acceptálhossanak, melyet incassálván, az kapitány igyekezzík azalatt is, az mennyinek szerit teheti, vételében munkálodni; ha nem kaphatna penig, az pénzt conserválja, hogy bemustrálás alkalmatosságával számban beadhassa és az mely regementre assignáltatik, erga quietantiam annak az tisztnek exolválhossa.

Vigesimo. Mindezekrül pro futura cautione et remonstratione, az adjunctus hadi tisztekkel mindenekrül mindeneket quietáltosson, és azok is magokat quietáltossák, hogy végezvén munkáját és az quietantiát bevévén és szedvén, vármegyék tiszteivel computizálhosson, magát quietáltossa és az vármegyéket is quietálja, kit mustramester előtt repraesentáljon és erga quietantiam beadja; az hajdúságot peniglen az praemittált rubricák szerént, cum specificatione, fegy-

verrel együtt beadjon erga quietantiam, az mely regementben assignáltatik.

Ultimo. Hogy ezekben szorgalmatosb és serényebb legyen: magára és facultássára obveniálandó pénzbéli onussa az megírt kapitánynak condonáltatik; az adjunctus hadi tisztek penig azon vármegyékbéli quártélosokbul rendeltetvén, az helységekben regulamentalis intertentiójokon kívűl az szegénységet borral és egyébb naturálékkal ne terhelyjék; az hol mit költenek penig, arrul az szegénységet quietálják, hogy az vármegyéknek naturáléjokban imputáltossék.

Kinek nagyobb manutentiójára az mely regementbéli hadi tisztek keze alatt lesznek: azoknak magok alkalmatosságárul való testimoniálissát, a mint érdemlik, a nemes vármegye gyűlésse alkalmatosságával adja ki, az szerént, hogy colonellussok előtt repraesentálhossák.

Az hét hajduvárosok cum Kálló, az Jászság, Tiszamelléki exemptált helségek, és Fölséges Urunk Sajó-melléki hajduvárossai quantumok után semmi hajdút nem obligáltotnak praestálni, hanem magok regementjeknek complanatiójára hagyattatnak.

Ugyan, az királyi városokra obtingensek szerént az mennyi hajdúk esnek, fele relaxáltatik.

178.

Az egész Dunán innenső Tekéntetes Vármegyékre kiadatott personalis insurrectióra való parancsolat, ut sequitur.

Illustrissimi, etc. Praemissis praemittendis. Nem kétlem, friss emlékezetű reflexióban tarthatja a Tekéntetes Nemes Vármegye N. N., hogy az legközelebb eltöltött campánia alkalmatosságával is, a midőn az ellenség négy s öt felől ellenünk károssan igyekező csalárd machinatióival láttotott csavarogni s bennünket ijeszteni: az personaliter köllő insurrectióra oly véggel bocsátottam hazafiúságos intimatoriámat, hogy in gremio sui a Nemes Vármegye a mezei ezerek normájára praeficiált érdemes tisztek seriesse s elaborálandó tabellaris conscriptiójok hovahamarébb serénkedő valóságos effectusokkal velem communicáltossanak. Csudálkozással kölletik s sajnálkozva is érzenem, hogy usque in praesentiarum is, üdőzéssel vontató, hosszassan hallogató taciturnitássával a Nemes Vármegye procrastinálódik. Az mostan kezdett armistitium tractája folytatásában sem vehet-

vén állandós reménséget: annyivalinkább a kívánt békességnek reméllő valósága ezen armistitium ideje alatt könnyen occurrálhotó akadálos emergentiákkal bizontalansággá lehet. Fölséges és Méltóságos Principálisim kegyessen annuáló s velem közlött instructiókkal specialiter intimálván, parancsolják, hogy a Nemes Vármegyék s úgy az militia iránt oly kész appatatussal és hadi szükséges dispositiókkal provideáljak, hogy annak meg nem lételivel keményebb móddal aggrediálhossam további operatióim hasznos folytatásit. Hogyha azért a német ellenségnek újabb, elviselhetetlen vasigája és terhes portiózásának súlyja alatt keserves szenvedésünket, sokféle szinek által föltaláló módok alatt való siralmas theatrumi kínoztatásinkat s majd utolsó kétségbenesésünkkel mind jovainktul s kedves életünktül megfosztatásinkat nem akarván magunkon éreznünk s reiterálnunk: az Tekéntetes Nemes Vármegyének régi dücsőséges szabadsággal tündöklő lakossai mind ezeket s mind ezeknél több siralmas, előlszámlálhotatlan sanyargattatása által szenvedett nyomorúságos, fölmészároltató tyrannismusit funtos considerálással előttök forgatván, — bizonyára, a kiben csak egy csöpp magyar vér van is, fölindúlhat vérünket szomjúhozó s édes hazánkbul kiijeszteni kívánó erőszakos ellenségére, ki-ki fölgörjedvén, mostan virágjában fénlő ideivel, régen óhajtozott szabadságát personalis insurgálásával, egyenlő közakarattal, egy szívvel-lélekkel manuteneálván, munkálódni igyekezzík. Jut ugyan eszemben, hogy noha az Tekéntetes Nemes Vármegyében lévő taxata nemesség bizonyos impositabéli contributiójával az hadak szükségét s hazánk közjovát segíttik: ha mely közűlök vékony facultásához képpest lúra nem verödhetnék, — tenni difficultássát kívántató fegyvere megszerzísiben, gyalog is, csak elhiszem, oly igaz, velek született hazafiúságoktul viseltetvén, a praemissák méltó considerálásával minden kedvetlenség nélkül, hogy mind annak praestatiójával, s úgy magok personális insurgáló készségekkel nemzetséges közügyünket együtt hasznosan munkálódván, kívánják folytatni. Minekokáért az Tekéntetes Nemes Vármegyét igaz hazafiúságára kénszerítvén, egyszersmind iteratis vicibus adhortálom, hogy az praemittált modalitás szerént, intra revolutionem tamen trium septimanarum a die exhibitionis praesentium számlálván, s currensei jártotásával is solemniter, sub nota infidelitatis publicáltotván, hogy kész fegyver és kívántató requisitumok lételivel, in gremio sui a praespecificálandó tisztek praeficiáltotván, azoknak seriessit, nemkülömben elaborálandó tabellaris conscriptióját szorgalmatossan peragáltotván, men-

tülelőbb az praeinsinuált terminus alatt kezemhez küldeni ne terheltessék, hogy ad omnes nefors emergentes occasiones et necessitates teljes készülettel lévén, tudhassam az szerént az orderek expediáltotásával az Nemes Vármegye insurgálandó népét oda, az hová az haza szükséges szolgálotja kívánja, — öszvecsoportoztatnom. Az mely Isten kezünkben adott fegyverünket eddig vezérlette: ingyenvaló kegyelmibül, egy szíves lölköt kívánván, tovább is igéri boldogulását. — Másként, ha valaki ezen hazafiúságos adhortatiómnak elsiketlésével magát abstrahálni, és a közjót munkálódni nem kívánná: az olyan tapasztaltatik sub amissione bonorum et capitis, törvény szerént büntettessík.

Caeterum, etc. 6-ta Februarÿ 1709.

179.

Az egész Dunán innensö Tekéntetes Regementek brigadériussi és colonellussinak szólló order, ut sequitur.

Praemissis praemittendis, etc. — Nyilván tudva vagyon colonellus uram előtt az német nemzetnek eleitűl fogvást ellenünk ezer mesterséggel practicáló s csalárdul agyarkodó machinálódása, sokféle szinek alatt föltaláló módokkal való siralmas theatrumi, édes nemzetünk siralmas, személy válogatása nélkül szándékozó fölmészároltatási s majd utolsó kétségben ejtő, mind jovainktul s kedves életünktül álnokul igyekező megfosztása, majd ezeknél több siralmas, előlszámlálhotatlan sanyargatása, keservessen czélozó tyrannismussa. Nem kicsiny, zokogó szívem fájdalmával némely tiszt uraimék s közvitézlő rend fizethetetlenségébül, mindjárt nem accedáló promotiójokbul, kedvezéssel nem hirtelenkedhető complacentiábul szármozott disgustusokra nézve, noha fölindúlt fegyverkezésünk ideitűl fogvást sem nyújtatott quártélyokkal nagyobb consolatiójok: mégis, velek született s édes nemzetségekhez tartozó vérséges kötellességek megvetett elfelejtésével s könnyen cavilláló tévölgésekkel tapasztalhatóképpen láttotnak botránkozni s végső hazafiúságokban csüggedezni. — Ez illetín lejáró kétséges tévölődéssel deviált a Duna túlsó földön Ocskay László és több hitek csorbító, Nemes Confoederatiótul elszakadott hitetlen pártosok, melyek csalárdsága által káros periclitálással forgolódik *(a német.)* Hogy azért az innenső föld következhető csüggedezése eltávoztatásával és a túlsó földnek kívánatosb helyreállításával, mostan

virágjában tündöklő üdőnkkel régen óhajtozott szabadságunkat munkálódván, manuteneálnunk kívánjuk, minden botránkozható cavillálásunk félretételével és hazafiúságtalanság, balvilekedés szívünkbül kiirtásával, egy szíves fölköt kérvén Isten által kezünkben vett nemzetséges fegyverünk gyümölcsözőbb munkálódó kormányozása; a Tekéntetes Nemes Vármegyéknek intimált personalis insurgáló készségekben sem kételkedvén, oly igaz hazafiúságokat remélem, hogy ad omnes nefors emergentes occasiones et necessitates, kész fegyverrel s kívántató requisitumokkal, egyetértő fölkelésekkel az haza szolgálatját fogják folytatni. — Méltóságos Generális-Marschallus Károllÿ Sándor uram az Duna-melléki és Vágon túl való operatiókra maga felesszámú corpussa rendelésével, Generális Bottyán János uram népe hamar üdőn odaérkező conjungálásával indítják meg hasznos operatiójokat ő kegyelmek. Colonellus uram azért oly reflexióban tartsa maga ezerit, hogy az mozdítandó tulsó operatiókhoz képest, dum et quando oda, az hová az haza szolgálotja hozandja magával, megindulhasson, egy corpusra verődvén, e diametro mi is, vérünket szomjuhozó s hazánkbul kiejeszteni kívánó erőszakos ellenségünkre megindulván egy szívvel lélekkel, hazánkért, nemzetünkért, hitves confoederatiónk megtartásával ne szánjuk életünket föláldoznunk és vérünket kiontanunk. — Praemissákot leginkább azon okbul kívántam exaggerálnom, hogy sokan tiszt uraimék közül akármely heltelen szavok futtatásival nemhogy a közmilitiát és a lakos szegénységet magokhoz alliciálván, bátorító szóval biztatnák: sőt megbotránkoztatván, magoktul elidegenítik, etc. 6. Februarÿ 1709.

180.

Bécsi udv. tanácsi irat, Bethlen Gábor korából.

Superioribus diebus elapsi anni, priusquam Transylvaniae Princeps pedem regno suo efferret, Austriae seria consultatione deliberatum est, qua nempe methodo firma et certa pacificatio in omnibus regnis et provinciis imperio Sacratissimae Caesareae Majestatis subjacens constitui possit: quam exequendum susceperunt nuncius apostolicus, legatus Hyspanicus, legatus Florentinus, Imperatoris Romani potentiarii Harrach et Hoys, cardinalis Moravorum a Ditrichstein, Princeps a Valstein, necnon aliis ex praecipuis officialibus Imperatore destinatis.

Proposuit autem legatus Hyspanicus ad sequentem formam: Qualibusnam modis et mediis paratis in imperio motibus regnum Hungariae cum annexa Transylvania in devotione et fide Suae Majestatis Caesareae detineri possint? Qua praeparatione audita, prolatis in medium a tanto consensu votis, ex quo unus tandem concordiae magis innitens, in hunc effatus est modum: Hungaricam gentem regni sui jura et mores rigide observare et seditiones hactenus concitatas nullo alio ex fonte emanasse, nisi ex causa violatorum privilegiorum et libertatum. Quod si libertate pristina et immunitatibus, quibus ab initio regni sui sine interruptione gavisi sunt, iterum ornarentur et in pristinam vigorem constituerentur: fore facillime, quod sine ulla difficultate Domui Austriacae se denuo subjicerent et in fide perennali perseverarent. — Ad quas legatus Hyspaniae interrogando: quantis copiis et quo sumptu durantibus bellis Turcicis praedecessores Imperatores Romani, tam atroci et immani hosti resistere potuissent? communi consensu, vel etiam exercituum Imperatoris, quoad Germanicum militem nunquam excessisse, summatim 34 millium, excepto levi exercitu. Ad quae legatus Hispanicus, ejusdem Regiae Majestati: Dominus meus clementissimus 40 millia bonae et exquisitae armatorum militum hoc anno, quandocunque necessitates postulaverint, exhibere et concedere, ad 40 annos propriis sumptibus sustinere statuit, cui exercitui si levis armatura Polonorum adjungatur, perfida haec gens, quae toties majestatem et authoritatem Caesaream violavit, radicitus evelletur et ab ipsorum tyrannicis invasionibus vicina patria vindicabitur.

Huic sententiae a consiliariis Imperatoris oppositum est. Hungaram gentem esse validissimam, levem armaturam asvetam, bellicis expeditionibus nunc eo deductam, et vires a Turcis semper reassummant, non tam facile eos opprimi posse, nec invasionis tam graves subesse causas. Quod legatus Hispaniae intelligens, hoc retulit: Ante omnia. Turca est auro incitatus, omninos a Bethlenio est avertendus, et totaliter eo deducendus, quibuscunque modis id fiat, ut gens Hungara magis-magisque reddatur invisa. proditionis arguatur. et pax perpetua cum Domo Austriaca stabilienda similate strenue intendatur. Interea imitamini processum invictissimi regis nostri, quibus modis monarchiam ille suam stabiliaverit. Constituantur barbaris istis gubernatores passim absolutae potestatis quamprimum. quae authoritas inferendis sententiis ponendis novis legibus sit firmissima. ita. ut nullomodo allata gubernatoris sententia recedere. multominus apellare liceat. Premantur millenis modis: conquerantur de illatis

injuriis, dimittantur ad gubernatorem, cum accessione Imperatoriae Majestati nihil constare de saevitia gubernatoris sui, et aeque ferentes iniquos suorum processus; omni tamen nervo laboratur, ut gravamina undequaque submoveantur. Sic bestiae illae nonadmodum late respicientem culpam Imperatori nulla inferre potuerunt, et sic scelus omne in gubernatores derivabitur.

Nihil tamen ab ingenio recedant gubernatores, sed quibus potuerunt, technis circumveniant, poenis excogitatis delinquentes afficiant, et inauditis modis exagitent: sic haec gens jugi impatientissima de necesse seditionem aliquam excogitare debebit et contra gubernatores insurgere; quo pacto inaudita causa, tanquam inviolatores Majestatis praecedendo, vicina implorabunt auxilia, ex voto succedet negotium vestrum, complices habebitis regnicolas, ad quos ruptores primo e medio tollite, et sic eos, qui hactenus monarchiam impedivere, a minimo ad maximum evellere, et diu optatam pacem eamque firmam ac perennem constituere, collapsamque ex parte amplitudine et magnificentiam domus Austriacae gloriosae restituere poteritis; insuper si ex casu aliquo exercitus praedictus periclitare debeat: istis 40 millibus 20 adhuc millia superaddere Dominus meus clementissimus decrevit. Quod responsum ab omnibus ratificatum, finita consultatione ad Imperatorem delatum est, qui consideratis rationibus et additis pluribus, huic sententiae subscripsit. Cujus executio Velstamio *(Wallenstein)* et comiti de Monte Nigro *(Schwarzenberg)* statim commissa est, quibus incumbebat, ut cognito proprio motu mutationes in Hungaria inauditae seditionis accepta occasione praedictum regnum invaderent et Sentaviae ad Vagum incipiendo, omnes jugularent, quod loqueretur Hungarice, a 12 annos numerando, usque ad consummatam aetatem et exiguum honestatis, quod gererent, in frontispiciis per capillos denotatis, evellerent funditus. Hanc autem constantiam continuantes, donec Principem, seditionis autorem aut regno expellerent, aut vinctum Imperatori traderent; quod si bellum hoc ad tantum tempus prolongaretur: posse interea desolatas provincias exteris nationibus denuo repleri et spatio tanto ab omni desolatione vindicare. Qua intentione iam etiam progressus fecerunt; eam autem sententiam ea protestatione legatus Hispaniae finivit: Si non simpliciter Caesarea Majestas secundum hanc conlusionem negotium hoc effectui dare velit: Regiam Majestatem Hispaniae omni ope et auxilio ab Imperatore recessurum, et absoluto feliciter hoc opere, eundem processum in Moravia, Bohemia et Sylesia cum annexis provinciis instituendum esse.

181.

Generoso Domino Francisco Palkovics, praesidii et plagae Simontornensi inspectori et plenipotentiario actualiter procreato, praesens instructio assignatur, ut infra.

Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz uramnak per praesentes intimáltatik. Minthogy ennekelőtte is gyakran ő kegyelme pro sui accomodatione insinuálta nálom magát hasznos, igaz hazafiúi szolgálotiban kívántató forgulódásinak szorgalmatos ajánlására, s tehetségét mindenekben igéri; készségéhez képest specialis reflexióban kívánván vennem: Nemzetes Vitézlő Grayner Antal tábori főstrázsamester uram, úgymint ekkoráig simontornyai praesidium és azon az plágán praeficiált plenipotentiáriusom, mostani functiójátul lett revocatiójával s egyszersmind sümegi főcommendánsi hivatalra promotiójával tetszett Palkovics uram dexteritásának ugyanazon simontornyai praesidium és a táján való plága mentül jobb conservatióját és manutentióját megírt Grayner uram helett, hasonló obligatióval, cum infranotata tamen speciali circumscriptione, mint substituált inspectorommak concredálnom; úgy, hogy ezen alább punctatim eleiben adott instructiójátul semmi lett úttal extravaganter digrediálni, consequenter valamely machinatiók vagy újságok kezdése által hazánk és praesidium s azon plágán lévő szegénség ruinájára, pusztulására vagyis periclitatiójára czélozó dolgokat attentálni ne merészeljen, hanem mindeneket cum praescripto ordine rendben venni és folytatni így tartozzék:

Elsőben is azért, midőn nevezett Palkovics Ferencz uram a praesidiumban érkezni fog (ki felől egyébaránt magának is intimatiója fog menni commendáns Horváth Ferencz uramnak), mindennémű ottan folytatni kívántató dolgokrul magát informáltatni s azok observatiójára, stabilimentumira nézve commendáns és a több praesidiarius tiszt urakkal jó harmoniának, s kit-kit in convenienti suo honore tartani ő kegyelmének szükséges lészen, úgy mindazáltal, hogy a praesidiumnak kormányozását, nem obstálván Horváth Ferencz ottvaló commendánssága, — mivel ennekelőtte is, míg hasonló caracterben emberelm oda nem expediáltattak, igen csekély gondviselés lévén azon végházra, — teljességgel reá magára ne bízza: hanem minden intervenientiák alkalmatosságával, praevia nihilominus communicatione ipso et cum

dominis officialibus praesidiariis habens, hasznára jónak láttató praesidium dolgait incamináljа és folytatni az előbbeni antecessora szorgalmatosságával igyekezzék. Kiválképpen penig

Másodszor. Legelsőbb incumbentiája lévén gvardizonnak naponkénti intertentiójára kívántató provisió beszedése, hogy abbul a praesidium fogyatkozást ne szenvedjen per incuriam aliquam: adlaboráljon inspector uram ő kegyelme minden úttal azon, hogy pro moderno hybernali intertentione circa debitam inquartirizationem gvardizonis Simontornensis késón érkezett assignatiója miatt mindennapi subsistentiájára teles gabona erogáltatván, étele számára az mentülhamaréбb a magazinumban refundáltassék, söt ő kegyelme úgy provideáljon, hogy in omni casu et necessitate mindenkor egy holnapra ezer ember számára tartható magazinumja lehessen készen ő kegyelmének. És mivel a mostani pékkemencze nem elégséges az ottbenn lévő praesidium táplálására magában, s másként is alkalmatlan s romlástul félthető helyen mondatik lennyi, — méltó mentülhamarébb ha többet nem is, csak egy pár jókoros *(jókora)* kemenczéket a városon, vagy a várban, a hol alkalmatossabbnak lennyi láttatik, ő kegyelmének csináltatnyi, hogy valamint történvén obsidiója a végháznak: egy helyen ha romlása lenne a prófuntháznak, más helyen csakugyan a sütés continuáltathassék. — Hogy azonban

Harmadszor. A praesidiumban kívántató jó rendtartás in suo esse a militia directiójára is megtartathassek: bennetelivel már följebbemlitett inspector uram meliori esse méltó, antecessora által scripto kiadott instructiót mind a haupt-bacht s mind más strázsák szolgálatjokban observáltassa, és a mikor auctióját, dupla rátát is az időnek szükksége s az alkalmatosság úgy kívánja: ő kegyelme a presidiumban együtt lévő hadi tiszt urakat is in tali casu consulálván, mentül jobbnak comperiáltatik, az szerént disponalhatja. A mi penig még in perfectum statum akár a bástyák dolgában, akár más kívántató épületekben az idő rövidsége miatt nem effectuáltathatott, — az idő kinyilásával, söt valamikor ő kegyelme módját látja, reparáltatni semmi úttal el ne múlassa; mivel a palánkok is mind egészlen suo modo úgy nem renováltothattak, hogy a régiek helyett mindenütt újak állíthattanak volna, — annakokáért azok szerzésében is azon munkálódni kell inspector urammak, hogy praeter necessitatem legalább ezer szál mindenkor a praesidiumban készen lehessen. — Tüzfárul azonban rövidség nélkül oly hasznos dispositiót kell tennyi, hogy se rövidség abbul is, se pazar-

lás fölöttébbvaló ne következzék; melynek conservatiójára és illendő móddal lehető kiosztására erigáltaltassék oly magános kulcs alatt járó alkalmatosság, a honnét kinek-kinek az praesidium szolgálatjában lévők közül convenienter osztassék ki az olyan fa. Ezek fölött

Negyedszer. Igen nagy javunkra czélozó s majd leginkább szükségesebb is mindenekfölött a jó communicatiót mindenfelé, passusokon lévő tiszt uraimékkal tartani, nemkülömben Dunán által, közel Dunához lévő tiszttel gyakran correspondeálni. Duna mellett lévő falukon bizonyos, s hír; levélhordozó emberek constituáltassanak, úgy Dráva felé, Péter-Váradig is egy bizonyos ember légyen, ki mindennémő híreket és a táján lévő ellenségnek constitutiójárul legalább minden holnapban kétszer kitanuljon és relatiót tegyen. Azon ember penig fizetésért tanál több társokat magának, kiket, — ha szükség úgy hozza magával, — sűrű relatiókkal beküldhesse Simontornyára. — Nemkülömben Pécs, Szigetvár és Horvátország felé ekképpen szükséges observálni. Egy szóval, valahová szükségesnek itéltetik lennyi, idő és alkalmatosság és az ellenségnek conjuncturái fogják mutatni.

Ötödször. Hogy a jó rendtartással mind a közigazság és a kívántató subsistentiák praestáltatván, a jó egyesség és szeretet minden privatum-keresés nélkül mind a tiszt urakkal, úgy a szegénséggel, hogy ad ulteriora publica Inclyti Regni servitia huzás-vonyás nélkül megoltalmaztassék és manuteneáltassék, magát szerettetvén mindenekkel, a kívántató beneficiumi gyakran a praesidiumhoz rendeltetett helyekbül praestáltassanak: nemes vármegyei tiszt uraiméknál, kiknek maxime incumbál, requisitióit ottan-ottan tennyi, sőt strictissime adurgeálni kölletik, s ha másképpen nem, etiam executione az oly negligens tiszt uraiméknál és lakosoknál a requisitumok bészolgáltatását; mely ha szintén egy kevéssé súlyossan esik is a szegénségnek: inkább a praesidium javát,- hogy történhető periclitatiója ne következzék, mint a lakosok heltelen lamentatióját nagyobb consideratióban köll vennyi, s némelyek eddig practicált szokások szerént, *(mint)* ezelőtt egy kevéssé följebbemlétett inspector uram, difficultásokhoz több difficultásokat szaporítani ne igyekezzék, hanem mentűl jobban dexteritássátul kitelhetik, az dolgok facilitatiójában mesterkedjék, és tempestíve nékem mindennémű constitutiókrul, szükségekrül s azok supplementumára kívántató modalitásokrul informálni ő kegyelme obligáltatik. Mely praemissákban hogy fundamentumossabb lehessen: méltó szóval is megírt Grajner Antal uramtul mindenekben teljes

informatiót pro sui directione vennyi, azokhoz képest a mit jobbnak ítél, a szerént dolgait s magát alkalmaztatni, hogy szép dicséretes magaviselésével nagyobb-nagyobb meritumokat szerezvén ő kegyelme magának, — kívánatos előmenetelit édes hazánk közjovára czélozó hasznos szolgálatjában nyerhessen.

Hatodszor. Hogy penig tudhassa ő kegyelme maga intertentióját honnét és mi móddal vennyi, — praesentibus annectáltatik, tudniillik, hogy odaérkezésével Grajner uram szállásit a praesidiumban vegye magának, és valamint Grajner uram hol vette maga mennyi portióit, — ő kegyelme is a medio mensis Martÿ ott, onnénd s azonképpen tudhassa percipiálni. A magazinum penig mint van? mi költ belőle s hová? arrúl tudósítani s mentül jobban conserválni, és ha mi oly szükség adná elől magát valamely dologban, hogy arrul in tempore succurrálhassak, s mindenekben a praesidium conservatiója secundáltassék: mindenkor előttem jó idején repraesentáltassék, hogy valami mentsége inspector urammak egy vagy más interveniálható okbul és fogyatkozás miatt ne lehessen.

Hetedszer. Mindenúntalan az vár körűl lévő marasztot, (*mocsárt*) az ellenség fortélyának eltávoztatására nézve a mostani téli alkalmatossággal jegeltesse, és valamint sokszor nevezett Grajner uram, az hajók dolgában pro debita communicatione cum Trans-Danubianis habenda fáradni kívánt, — hasonló szorgalmatossággal mentul több hajókat szerezvén, és az oly hajók requisitumi iránt elégséges dispositiót tegyen, kiket in effectum deducálni is szükséges; czaikházat, czaikvortert (*hadszertárnok*) és pattyantúsokat, (*így!*) nemkülömben más, minden azon praesidiumhoz szükséges mesterembereket conserválni, a hazának mentul nagyobb compendiumával láttató expensáival, — elhittem, kívánja ő kegyelme. Az egresi révhez ha jó dispositiót teszen, industriája által hajókat szerezvén oda, — abbul jövő proventust úgy a praesidium publica szükségére és mesteremberek fizetésére fordíthatja ő kegyelme. — Oly oeconomiákat exerceálni kívántatik, a kik sem a szegénség opressiójára, sem penig maga privátumára ő kegyelmenek ne fordittassanak: kikrül, s úgy minden dexteritássának bizott dolgokrul elégséges számot adhasson, dum et quando compelláltatni fog sokszor emlétett inspector uram; külömbet nem cselekedvén.

Datum ex castro Deveeser, die 2. Martÿ, anno Domini millesimo septingentesimo nono.

182.

Nemzetes Vitézlő Grayner Antal uram installáltotott sümegi főcommendánsságra, sequenti tenore adatott intimatiója:

Minthogy az mostani ellenséges constitutióknak, conjecturáknak alkalmatosságokkal némely praesidiumbéli, úgy regementekbéli tiszteknek immutálásokkal interveniáltanak légyen feles aperturák és bizonyos vacantiák; kiket, tisztem s hivatalom szerént ösztönöztetvén, propter avertendas majores confusiones in tempore remedeálnom kívántam: említett Grayner Antal uramnak értésére adnom, hogy adtam orderemet Nemzetes Vitézlő Melsofczky Ferencz generál-adjutantomnak: Elsőben is említett Benkő Ferencz uram ezerihez conferálván magát, ottan annak effectivus statussa tabelláját more solito concinnáltotván, defectussát, subsistentiájának quidditását és az regementnek praetensióját előtte remonstráltatni el ne múlassa. Mindezeknek végbenvitelekkel megírt Grayner Antal uramat az ezer előtt debito modo et ordine vice-colonellusi functióra solenniter installálni igyekezzen. Incumbálni fog azért neo vice-colonellus uramnak, post peractam installationem azon regementet Benkő Ferencz uramtul apprehendálván, annak atyaiképpen gondviselésit nemcsak acceptálni, sőt defectussát is minden úton-módon remedeálni, és ha valamely praetensiója volna az regementnek sokszor megírt Benkő Ferencz avagy más tiszt uraimék ellen: tartozik vice-colonellus uram annak bonificatióját, etiam acceptis obligatoriis, suo tempore desummálni; egy szóval, akarván hosszas írásomat compendiálni: relegálom vice-colonellus uramat generál-adjutantomnak fusius declarált orderemnek continentiájára, egyetértvén ő kegyelmivel, a szerént kormányozza ő kegyelme a regiment dolgaiban occurrálható difficultásokat. E mellett, experiálván ő kegyelmire sok ízben bízott dolgoknak cum summa sedulitate, dicséretessen elkövetett activitássát: tetszett ezen functió mellé Sümeg várának főcommendánsságát ő kegyelminek adjungálnom, expressa hac declaratione, hogy ott is convocáltatván az ottlévő vice-commendánst, pattyantúsokat, *(így!)* mesterembereket, odarendelt commissáriusokat és praesidiariusokat: azoknak jelenlítekben följebb megnevezett generál-adjutantom által magát rite azon functióra installáltotván, — eleiben adandó instructiója szerént az praesidiumnak, hittel obligáló kötelessége szerént, szorgalmatos

gondját viselni és eddig abban történt defectusokat, kiket mások nem emendálhattak vagy emendálni studio negligálták, — helrehozni el ne múlassa; az instructiót penniglen, és az jelekrül concinnált instrumentumot tartozik ő kegyelme vice-commendáns uramtul ezen orderem mellett repetálni; hahogy mindazonáltal az ő kegyelme kezinél a megirt instructió nem találna extálni: tehát praedecessora, néhai Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Domokos Ferencz árváinál, signanter pedig Nemzetes és Vitézlő Domokos Sámuel cartellaris commissárius uramnál köll investigálni, ac habita eadem instructione, annak tenorát adamussim observálni szorgalmatoskodjon. Minthogy ezek mellett sokszor megnevezett újonnan creált sümegi commendáns uramnak eddig Simontornyán és azon plágán lévő helségekben is, vi officÿ volt inspectiója, s onnét eltávozásával és előbbeni functiója cessálásával annak kormányzására szükségesképpen köllletett Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz uramat nevem alatt lévő inspectornak substituálnom; kihez képest méltó lészen már egynehány ízben titulált commendáns uramnak, — inspector uramat mindenekrül informálván, — teljes dispositiókban hagyni, az üdő alatt pediglen a megírt Palkovics uram jó rendben hagyására és bagázsiáinak elhozatására (kit inkább jovallanám, hogy a sümegi praesidiumnak mostani nagy szüksége miatt, ha lehetne, pénzzé fordítaná), finita installatione Simontornyára fog rándulni, sümegi vice-commendáns uramat is absentiájában jó instructió alatt marasztani, hogy praesentiájának nem-lítelivel sokszor megirt commendánsnak, valamely reméntelen, de könnyen történhető confusió ne interveniáljon, meghagyván ő kegyelminek, hogy az interveniáló occurrentiákrul sűrün tudósitsa commendáns uramat, kihez tudhassa magát dirigálni. Azomban, hogy útját mentülhamarébb Sümegre bagázsiástul együtt siettesse, recommendáltatik, hogy annyival is inkább ő kegyelmének concredált functióját inchoálván, azt szerencsessen continuálhassa: kire hogy Isten ő szent Fölsége ő kegyelmit boldogul segílje, — szívessen kívánom. — In castro Devecser, die 3-tia Martÿ anno 1709.

183.

Intimatio Domino Francisco Melsofszky, Generali-Adjutantio, in negotio installationis commendantis fortalitii Sümegiensis et subdivisione Inclyti Regiminis Francisci Benkő in praesidia Sümegiensi, Simontorniensi, Csesznekiensi, Fokiensi (Sió-Fok) collocando sonans, ut sequitur:

Nemzetes Vitézlő Melsofszky Ferencz generál-adjutantomnak praesentibus adatik értésére: Hogy mivel sok országos foglalatosságimra és az mostani conjuncturákra nézve magamnak innét kívántatóképpen az Rábán föllűl, Szombathely tájíkára kelletik mennem az hadak köziben; hogy annakokáért itt is absentiámban dolgaimat folytathassam: ezen orderem vítelivel említett generál-adjutant uram mindjárást Sümeg felé vévén útját, azonnal ezen annectált ordereimnek ereje mellett Nemzetes Vitézlő Benkő Ferencz gyalog-óbester uram regementjét rendben vítetni, és annak effectivus statussának tabelláját debito modo concinnáltotván, defectussát előtte és subsistentiájának mivoltát megírt gyalog-óbester uram által remonstráltatni el ne múlassa. És minthogy most titulált óbester uram mostani maga functióját szándékozkodik megváltoztatni: arra nézve, hogy azon regement ne periclitáltassék elöljárójának nem-lítelivel, — tehát ő kegyelme helett Nemzetes Vitézlő Grayner Antal uramat eleiben praeficiálván, annak módja szerént az ezer előtt vice-colonellusságra installáltatni szorgalmatoskodjon; és mivel Nemzetes Vitézlő Daniel Ferencz uram is maga hivatalját kívánja könnyebbíteni és *(alezredesi)* tisztét quietálni: azért ő kegyelmit post peractam installationem óbester Benkő Ferenczczel együtt utánnam Szombathelyre dirigálni igyekezzen. Mivel azonban vacans tisztség, de kiválképpen főstrázsamesterség vagyon azon regementben: azért annak, úgymint főstrázsamesterségnek elviselésére Galenius uramat inaugurálja az regement előtt, reducálván másféle subjectumokat is Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog-colonellus uram regementjébül, az kik hasonlóképpen qualitásokhoz képest applicáltassanak Benkő uram regementjében tisztviselésre; az előbbeniek penig, a kik tudniillik extraneusok promotiójával supereáltattanak s accomodatiójokat nem remélhetnék a megnevezett ezerben, hozzám inviáltossanak Szombathelyre Benkő Ferencz és Daniel Ferencz uraimékkal együtt. E mellett, minthogy szükségesképpen kívántatik a sokszor meg-

nevezett regement mellé granatérosokat is adjungálni: annakokáért Grayner Antal uram egyetértvén Galeniussal, szorgalmatoskodjanak, hogy az regementbül száz válogatott legényeket szedhessenek granatérosságra: kiknek mundérjokrul proxime teszek rendeléseket, melyeknek haupmann Ruszt constituáltossék kapitányul. — Mindezek meglévén, megnevezett generál-adjutantom az megírt száz granatéros mellé ötven muskatéros hajdúságot rendelvén, küldje föl a sümegi praesidiumban, és az most benn lévő Fodor uram hajdúságát fölváltotván, expediálja az ezeréhez; és minthogy egy olyan fortalitium, mint Sümeg, nem lehet jó gubernator nélkül: azért de necesse kölletik olyan subjectumrul gondolkodni, a ki tam in prosperis, quam in adversis ausibus tudhassa a dolgokat dexteritásával kormányozni. Kire nézve ő kegyelme előhivatván vice-commendáns és tiszt uraimékat, úgyszintén a várban lévő pattyantúsokat, mesteremberekét és praesidiáriusokat, azoknak praesentiájokban installálja főcommendánsságra fölebbnevezett Grayner Antal uramat, assignáltatván mindeneket az ő kegyelme keziben s directiójában. Az várban mindeneket jó rendben hagyásával lejövén generál-adjutantom, azonnal Galenius uramat, ezen annectált, ő kegyelmének sonáló orderem szerént kétszáz hajdúsággal, zászlókkal, dobokkal és ahoz kívántató tisztekkel expediálja Fokra és Hidvégre, hogy annyival is inkább absoluta commendánsságát manuteneálván Galenius uram, annak beneficiumát is experiálhossa. Nemkülömben Simontornyára is hasonló modalitással kétszáz hajdúságot küldeni el ne mulassa, azonban csesznеki praesidiumban is kétszázot collocálni intendáljon, úgy mindazonáltal, — hogy, ha az regementnek effectivus statussa hetedfélszáz numerusra complete nem extendáltatnék: tali in casu Simontornyára százötven, Fokra és Hidvégre százötven hajdúságot impraesidiálni szorgalmatoskodjon. Egyszóval, valamit az haza szolgálatjára hasznossan czélozó dolgokban véghezvihet, ámbár propter brevitatem temporis ezen orderemben nem inseráltotott is, — elkövetni igyekezzen sokszor megírt generál-adjutantom. Finitis sibi commissis elvárván ő kegyelmét Szombathelyre cum genuina totius negotii relatione. — Pro sui directione azt is kívántam generál-adjutantomnak értésére adnom: olyan observatiót tartson, hogy, ha a sokszor megírt regementnek effectivus statussa hetedfélszáz vagy hatszáz személyre nem extendáltotnék, — úgy proportionálja az praesidiumokban való küldéseket, hogy az hol fölebb százokat említettem, ottan nyolczvanra subtrahálja, és a mely praesidiumban több kívántatik, oda többet limitáljon.

Ha azomban az föllül megírt két német tisztek azon functiójokat acceptálni nem akarnák: tehát generál-adjutantom egyetértvén Grayner urammal, minden utakat fölkeressen, hogy azokra alkalmatos subjectumokrul idein provideálhosson. Ezen orderek oly véggel annectáltatnak ő kegyelmének, hogy a midőn a militiát a praesidiumokban szállítja, a tisztnek assignálja, mely mellett magát praesentálhossa a várokban lévő commendánsoknak. Pro coronide obligáltotni fog adjutánt uram az annectált juramentumnak formulája szerént commendáns uramat meghitezni. Datum Devecser, die 3-tia Martÿ anno 1709.

Generális-Mezei-Marschall:
G. Eszterházy Antal m. k.

184.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális!

Nagy jó uram!

Nem tudhatom mire vélnem: már nagy időtűl fogvást semminémő velem parancsoló levelét, sőt igazán írhatom, Kassárúl 26. Januarÿ datált parancsolatin kívűl legkisebb intimátióját, mely szerént comportálhattam volna magamat, — nem vehettem Excellentiádnak; noha ugyan az sürű communicátiók elrekesztésének, de kiváltképpen Excellentiád sok országos foglalatoskodásinak tulajdoníthatom: mindazonáltal, hogy tudhassa Excellentiád, az ittvaló dolgok is mi karban legyenek? homagiális obligatiómhoz képpest kívántam Excellentiád méltóságának alázatossan adnom értésére, hogy itt még ekkoráig igen csekély nyugodalmat engedett az ellenség, sőt most is naponként nyújt alkalmatosságokat az gyakor velitátiókra, a mint mindezek kitetszenek ezen originaliter alázatossan Excellentiádnak accludált levelekben előttem tett relatióikbúl, az kemény télnek idejével minémő operatióit folytatta légyen csikvári sáncz ellen? kinek megvételével Fejérvártúl fogvást egész Simontornyáig kívánván a Mezőföldet hadaink nem utolsó ruinájával és subsistentiájának nagy fogyatkozásával kezünkbűl kimosnyi, jóllehet Istennek szent neve dícsértessék, — még ezen föltett gonosz

szándékát véghez nem vihette; hiszem azon Istenemet, annak kívánatos végét sem engedi érnyi az ellenségnek: mivel vagyok ollyan intentióval, hogy az csikvári sáncznak szerencsétlen casussát, tőlünk lett elnyerésével eloszlott hadainkat öszvecsoportoztatván, annak recuperatiójára magam személyem szerént actualiter compareálhassak; melyek agressussával minémű progressusom történhetik? arról is Excellentiád méltóságát, szolgai kötelességem szerént, alázatossan informálni el nem múlatom.

Megvallom, Méltóságos Uram! nem kevés rémülést és terrort ineált némely helyeken az ellenség, csakhamar egymásután két izben történt szerencséjével, — mindazonáltal sohult legkissebb cavillátióját sem vettem észemben ezen darab tartománynak: továbh is, tisztem s hivatalom szerént, minden tehetségemet arra convertálom, hogy ennekutánna is legkissebb oka ne lehessen az Tekéntetes Confoederátióhoz hittel obligált állhatatosságátúl való tévelygésben: csak az túlsó földrűl is érthetném hadainknak szerencsés progressusit, mivel az ellenség teli torokkal hirleli szerte-széjjel az Dunántúl történet szerént lett hadainknak eloszlásával esett szerencséjét, — kinek egyébaránt itt mindeddig hitelt nem adtunk s ezután sem adunk, annyival is inkább az méltóságok ha bennünket is considerátióban vévén, valamely biztatással consolálni méltóztatnak, mely iránt is alázatossan instálok Excellentiád méltósága előtt: ne terheltessék valamely consolatióra való matériát általírnyi, melylyel biztathassam és conserválhassam ezen darab földet. Méltóságos Generális Károlyi Sándor uram Újvárbúl 4-ta Januarÿ datált levelét csak 5-ta currentis vévén, abban declarált Excellentiád méltóságos parancsolatját, az ő kegyelme intentiójának secundálásával és Csallóközben való menetelemmel, lévén post festum az idő, nem effectuálhattam, az havaknak nagy voltok és az ellenséggel történt sok distractiók, nem külömben az szénának, szalmának szűki és az által következett katonáknak lovatlansági impediálván utamat: mindazonáltal az idő alatt is valamit édes nemzetünkért és hazánk szabadságáért az ellenség kárával, kevésszámú hadaimmal véghezvihettem: semminek nem voltam elmulatója.

Az armistitium mi karban légyen? nem tudhatom, mert miólta általment secretárius Szalai István uram, bár csak egy bötűjét láthattam volna ő kegyelmének; melyben ha valamely consolátióra való okot méltóztatnék Excellentiád nyújtani: igen kedvessen venné ezen darab föld, csekély személyemmel együtt. De caetero, kívánván hosszas írásomat compendiálni és egyszersmind terhes gondjai között Excel-

lentiádnak alkalmatosságomat *(így!)* távoztatni: akartam ezen acclusákat alázatossan transmittálnom, melyekbűl az itt történt szerencsétlen casusokat jobban megérteni méltóztatik Excellentiád méltósága. Engedje Isten, rövid idő múlván örvendetessebb hírek tudósításával udvarolhassak; ajánlván magamat szokott atyai kegyelmességében és sokszor érdemem kívűl tapasztalt protectiójában, és maradván, etc. Sabariae, die 15. Martÿ, 1709.

185.

Elevatio pecuniae.

Aurei Hungarici, Transylvanici et Czikiniani currant in fl. Rhen. nro. 6.

Aurei Electorum Ducum, Principum et rerum publicarum, Imperii, necnon aliorum Principum Christianorum, Hollandici item et reliqui communes iusti ponderis in flor. Rhen. quinque, idest 5, grossis 10.

Aurei Gallici, siquidem inferioris ligae essent, in fl. rhen. quatuor.

Talleri Caesarei vulgo Graecenses, imperiales Gallici, Hungarici, Transylvanici, Saxonici, Danici, Suecici, aliique omnes, qui hactenus cursum duorum fl. Rhen. sive superabant singillatim, sive in isto valore circulabantur, currant expost in grossis quinquaginta, seu fl. 2, grossis 10.

Eorundem medii valoris moneta argentea, seu fl. in grossis 25, seu Rhen. fl. uno grossis quinque.

Quartales, seu grossorum 10 valorem hahentes monetae argenteae, in grossis 12 et medio.

Hispanici, Hollandici, ursini, leonini melioris ligae, seu parvo leone insigniti, qui singillatim cursum 30, aut ad minus 26 grossorum habuerant, — currant singillatim in grossis 45, seu Rhen. fl. 2, grossis 5.

Horum medium valorem habentes monetae in grossis viginti duobus et medio, singillatim, id est fl. Rhen. uno et grossis duobus et medio.

Quartales hujusmodi tallerorum, grossis undecim; una quarta leonini vilioris ligae, vulgo zolota nominati, qui alias singillatim currebant in grossis viginti quinque, — currant seorsim in grossis nro. 30, seu fl. uno, grossis 10.

Devalvati annis superioribus guldineri singillatim in grossis nro. 20, fl. Rhen. uno.

Tinfa Polonica et Prussiana antehac in valore 6 grossis currens, in grossis 7, seu cruciferis vigintiuno.

Moneta XV cruciferis notata, alias in septemdecim cruciferis currentes, currant in grossis 6, seu cruciferis octodecim.

Moneta Bavarica et Brandenburgica in grossis quinque.

Moneta 7 cruciferorum in polturis albis 5, id est cruciferis 7 et medio.

Susták, seu quaternarius Polonicus, in cruciferis 7.

Grossus duarum polturarum albarum in cruciferis 3-bus, seu denariis 6; ita, ut grossum unum in alba pecunia duae polturae, in cuprea tres, in minuta autem et Ungarica denarii 6 constituant.

Polturae albae in suo cursu manebunt, id est denariis tribus.

Antiqui cruciferi et polturae cupreae singillatim in denariis duobus.

186.

Egész Dunán innensö Tekéntetes Nemes Vármegyékre intimatoria, sequenti tenore ut infra. Sÿmigÿ, die 5. Aprilis. Anno 1709.

Salutem, etc. Nem kevés szívem fájdolmával kölletik exprobrálnom ezen Tekéntetes Nemes Vármegyéknek (N. N.) igaz hazafiúságoktúl eltávozott vigyázotlanságát, mely által annyira jutottanak gremiumiban lévő helségek, hogy nem kívánván conserválni az hadak alimentatiójának nagy rövidségével és az által mindnyájunknak utolsó veszedelmire czélozó, szekér hátán, minden órán elfutó-félben litelekkel extremitásunkat prosperálhotjuk: sőt némelyek az erdőt nyakokban vévén, ottan lappanganak, sőt méltán tarthatok attúl, hogy az erdőnek megzöldülésével többeket is el ne nyeljen, — melybűl nem egyebet, hanem utolsó romlásunkat reménlhetjük, egész országostúl elfutott vagy még elfutni kívánó szegénység által nem praestálható contributióknak defectussi miatt, nem considerálván a szegény lakos, hogy az nímet igája alá esett helségek in duplo, triplo actualiter kénszeríttetnek az ellenségnek adózni. Világos példa lehet(*-nek*) ebben Nemes Győr, Komárom, Esztergom vármegyékben situált némely helségek, a kik két-háromezer forintokat is az ellenségnek praestálni kénszeríttetnek: mely fölöttébbvaló,

elviselhetetlen impositákkal még ekkoráig az magyarság által nem aggraváltottanak, sőtinkább az ellenségnek álnok incselkedésétűl, utánnok éjjel-nappal leselkedő elnyelésétűl hadaink által tehetségek szerént protegáltottanak, s ennekutánna is, bárcsak helekbűl ki ne bontakoznának: mindenfelűl reájuk rohanó ellenségnek keziben eséstűl conserváltotnának és per omnia media adhibenda manuteneáltotnának; de nem tudom mitűl viseltetvén, nemhogy az Tekéntetes Nemes Vármegyék tisztei szép biztató szókkal kívánnák az helségeket consolálni, — sőt némelyek közűlök hazugsággal költött híreknek könnyen hitelt adván, ex ignorantia rei veritatis szántszándékkal rémíttik az lakosokat, és studio utat nyitnak az elszaladásra. Némelyek — csak elhitettem magammal — az ellenség hizelkedő szavainak és színes ajánlásának annuálván, hiteknek megszegésekkel az Tekéntetes Confoederatiótúl magokat segregáltotván, kívánnak annak állhatatosságában cavillálni és azzal az ellenségnek mintegy fejet hajtanak, meg nem gondolván azt, hogy az ellenség szokott fortélyával revocálván az lakosokat, az által portiózásnak újabb-újabb súlya alatt keserves szenvedésre és sokféle föltalálható módok alatt lévő siralmas kénzásokra, avagy úgy mondván, csak majdnem kétségbenesésekkel minden jovaiktúl megfosztásokra szándékoskodik naponként az lakosoknak. Annakokáért, azért, hogy hajdani szabadsággal tündöklő édes hazánknak lakossi mindezeket s ezeknél több, előlszámlálhotlan, nímet nemzetnek sanyargatása által következhető inségeket eltávoztassuk: egy szívvel-lélekkel kívántam ezen Tekéntetes Nemes Vármegyéket tisztem s hivatalom szerént újobban requirálnom s egyszersmind is főgenerálisi authoritásombúl peremptorie, serio insinuálnom, hogy in gremiis sui comitatus olyan dispositiókat tenni, melyek által az helségek lakossainak inhibeáltossék per absolutum helekbűl kimozdulások, ne difficultálják, ordinálván azokra az Tekéntetes Nemes Vármegyék bizonyos tiszteket vigyázóúl, megparancsoltatván keményen az helségek bíráinak és lakossinak közönségessen, hogy senki ne merészeljen minden imez-amaz futamodó balhírekre nézve lakóhelekbűl kibontakozni, annyival is inkább az hadak intertentiójának megszűkéttésével az erdőt nyakokban venni; szorgalmatoskodjanak inkább — a lakosokat sürgesse — már a praevie eltakarodott népséget is visszahozni, az ki mind az házi s mind mezei munkáját annak ideiben continuálni tartozik. Mert egyébiránt Isten s világ előtt solenniter protestálván, hogy, ha az Tekéntetes Nemes Vármegyék atyai indulatombúl procedáló adhortatiómnak siketségre való vítelivel fogyatkozása következik az Nemes

Haza szolgálotjának: jövendőben is kemény számodásra vonyattatván, nem másnok, hanem akkorbéli gyalázat-vallással, intésem megvetésének tulajdonítsák. Másként is, ha valamely helségbéli bírák és lakosok ezen parancsolatom ellen elmenetelekkel capitositássokot continuálni comperiáltotnak: az olyatínokat militaris assistentiám által fölkerestetvén, azoknak minden jószágokat, úton-útfélen, erdőkön és egyéb titkos heleken elröjtött keresmínyeket, vermeket, — egyszóval mindenneműő értékeket minden könyörűletesség nélkűl fölpraedáltotván, lakóheleket nemcsak tűzzel-vassal megemésztetem, de annakfölötte személyekben is, földesuraknak nem kevés károkkal, érdemek szerént való halálos sententiájokat magokon fogják experiálni. Melyre hogy in tali extremitate ne fakadjak, az praemissákot elkövetni ne kéntelleníttessem: remélllem, hogy inkább az helségeket conserválni *(kívánják)*, mintsem futásra az lakosoknak utat nyissanak az Tekéntetes Nemes Vármegyék; kinek recommendatiójával kívántam az Tekéntetes Nemes vármegyéknek ex obligamine officii mei értésekre adnom, hogy Isten bennünket segítő kegyelme által naponként immineálván a campérozásnak ideje: az árvizeknek exundatiójával elrontott hidaknak reparatiójában in gremiis suis ezen levelem vítelivel tegyenek oly dispositiókat, hogy azok sine ulla prorsus mora praeficiáltotván mindenütt, megindulásokkal az hadaknak lehessen mindenfelől szabad meatussok. — Az personális insurrectiórúl előbbeni praemittált levelemben tettem volt emlíkezetet. Sajnálkodván köllletik experiálnom: nemhogy azt debito suo modo et ordine intimatióm szerént kívánták volna az Tekéntetes Nemes Vármegyék effectuálni, de még levelemre sem méltóztattak váloszolni, noha ugyan két Nemes Vármegyék producálván előttem methodussát az meglehető personális insurrectiónak, a többi suspendálták intimatiómat. Kihezképppest iterato kívántam azon Tekéntetes Nemes Vármegyéket praemoneálnom, hogy előbbeni levelemnek continentiája szerént fő- és alacsony tiszteket praeficiáltotván, dobokat, zászlókat erigáltotván, az insurgálandó személyeket minden nap s minden órán készen conserválják, hogy a midőn a szükség hozza magával, azonnal mehessenek oda, az hová az haza szolgálatja fogja kívánni. Hogy azomban az campérozásnak elérkezésével ne distraháltossanak az hadi tiszt uraimék a mezei, minden órán kívántató szolgálattúl, — minekelötte kiszállanak quártélyokbúl: méltó lészen a Nemes Vármegyéknek hadi tiszt uraimékkal super praestitis praestandis finalis computust ineálni, melyrűl egyébiránt is adtam orderemet hadi tiszt uraiméknak: reméllem, ahhoz fogják magokat conformálni.

A póstamesterek intertentiójokrúl is, az kik nem utolsó szolgálotját teszik az országnak, mégis oly vékony emlékezettel vadnak felőlök az Nemes Vármegyék, meg nem gondolván s előttök nem viselvén Sümegen tett egész Nemes Ország, consequenter vármegyék determinatióját; némelyeknek három lóra rendeltetett portiójok, hoc fine: hogy csak filialisták s meg nem érdemlik fizetéseket, — egy equilis portióval tolták ki szemeket. Ha az Nemes Vármegyében is úgy practicáltotik, megemlíkezvén tett determinatiójokrúl: három equilis portiójokat placidálni ne difficultálják, minthogy continuo az stapheták és currensek sűrű hordozásokban fárodoznak, és így egy lóval nem sufficiálhotnak. Anno et die ut supra.

187.

Az egész Dunán innensö Tekéntetes Regementekre emanáltatott order, sequenti tenore, Sümegrül, die 5. mensis Aprilis, anno 1709.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő N. N. praesentibus intimáltotik, hogy noha friss emlíkezetben légyen még mai napig is, Felséges és Méltóságos Principálisink minémő nevezetes consolatióval kívánták ezen Dunán innéd lévő hadaikat tavali esztendőben prosequálni, parancsolván az Oeconomicális Administrationak: az fiscalis jószágok pure praecise csak hadi tiszt uraiméknak erga competentem arendam való kiadássok végett, hogy csak az jövedelembűl is subleváltotnék a militia, fizetés, ruházot és egyéb requisitumok dolgában. Mindazonáltal — az mint informáltatom — némely fő hadi és alacsony renden lévő tiszt uraimék, kik hasonlóképpen jószágokat subarendáltak az Tekéntetes Administratiótúl, nem alkalmaztatván magokat az arendált contractus tenorához, az két részben, Szent-Mihály, Szent-Fülep és Szent-Jakab napi terminusokra letenni tartozó arendatio summáját mind ez mai napiglan megfüzetni az Tekéntetes Administrationak, nem kevés hátromaradásával a Nemes Haza hasznos szolgálatinak, negligálták, inkább magok privatumát, mint hogy a közönséges jónak előmozdítását munkálódni kívánván; holott tudnivaló dolog: abbúl köll szükségképpen kitelni ruházatjának, a militia requisitumoknak, kikrűl is nem ezután, campírozásnak idejin, hanem most vagy még azelőtt illett volna gondolkodni; mert, csak elhiszem, az ellenséges conjectúrák ez idén korán kezdik hadainkat mezőben szóllítani, s nem

szenvedik illetín oeconomicalis állapotok körül őket occupálódni. Arravaló nézve óbrstlajdinant uramnak serio kívántam praesentibus intimálnom: restantiárius lévén mindeddig is maga, avagy regementbéli valamely tiszti, üdőhallogatás nélkül contentálni Szombathelen a Tekéntetes Administratiót, vagy contentáltatni, quocunque sub exquisito colore el ne múlassa. Most egyébaránt emberei mellé a Tekéntetes Administrationak kíntelleníttettem militaris assistentiámat pro desummenda restantia adjungálni, mivel úgy látom, a sok adhortatiók már csak süketségre vítettek; reménlem mindazonáltal, sokszor írtt óbrstlajdinant uram kész igaz hazafiúságához képest supernatálható maga vagy regementjebeli tiszti restantiái végett eleget tennyi a Tekéntetes Administrationak, — a mint esett is értésemre, hogy fele részit az arendationak ugyan csak letették volna tiszt uraimék, egyedűl immár fele részében volna az kérdés; azért ennek letételében se szenvedjen az haza szolgálatja. Ámbár terminussa nem érkezett is el pro administratione: tamen boni publici sörénkedni semmi móddal ne sajnáljanak tiszt uraimék. Immineálván pedig mind a campérozásnak ideje, ezen intimatióm deserviálhat első orderem heleti: melyre nézve oly reflexióban tartsa maga regementit, úgy supleálja annak defectussit, hogy mindjárt második orderem vítelivel indúlhasson oda, a hová a haza hasznos szolgálatja mutatni fogja. Medio tempore penig a Tekéntetes Nemes Vármegyékkel szükséges lészen computust ineálni, hogy osztán a campánia alkalmatosságával szokas szerént ne infestáltassék érette óbrstlajdinant uram. A remundalovak vásárlását a mi illeti: *azt* oly reflexióval köll intézni, hogy a rubrikák alatt, concinnálván az ő idejében, specifice illustrálhassa ő kegyelme: kitűl és mikor, minémő, hány forintokon vétetődött valamely ló, regementjebéli maga katonája számára? Mert vannak sokan tiszt uraimék közűl, kik a Tekéntetes Commissariátusság által egy-egy lóért deputált húsz tallérokat magok usussára inkább, mintsem a publicumra kívánván convertálni, a szegénségnek erőszakképpen elvonnyi szokott, nem katonának való gaz lováért tíz-tizenkét forintocskával tolják ki a szemét, residuitássával penig az egész summának magok töltözködnek: melynek eltávoztatására nézve illik ezen methodus szerint a specificatio annyiszor titulált óbrst-lajdinant uramnak; külömbet sem cselekedvén. Datum Sümeghini, die 5-ta mensis Aprilis, anno 1709.

Generális-Mezei-Marschall
Gróff Eszterházy Antal m. k.

188.

Order Eckstein János ezredesre.

Nemzetes Vitézlő Exstain János, ezelőtt Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog-óbrster uram regementjebeli óbrstlajdinant, most peniglen Istenben üdvözűlt Balog Ferencz uram *) regementje-féle gyalog-főcolonellus uramnak praesentibus intimáltotik:

Hogy ő kegyelme ezen orderem vételivel késedelem nélkűl elintézvén mindennémű dolgait, előbbeni regementtűl mit czah und poch vegye egyenest útját hozzám, valahol híremet hallja, kívánván teljes instructióval tűlem elbocsátanom föllűl megírt mostani regementjéhez; az hol is adjungálván maga mellé Nemzetes Vitézlő Torma István generál-adjutantomat, — kinek is intimatiójában vagyon, hogy valamikor ő kegyelme requisitióját veendi: in statu, quo vagyon az regement, előtte főcolonellusi functióra installálja. Finita installatione, már praelibált colonellus uramnak incumbálván maga regementjének jó gondviselése és dolgainak kormányoztatása: legelsőbben is ő kegyelme suo modo et ordine, tanúlt szép hadi experientiája szerént mostani statussát investigálja, kinek egyébaránt actualiter regement mellett lévő vicecolonellus Kajdi (*István?*) uramtúl végére menvén, az egész dolgairúl lument vehet és capacitáltothatja magát. Secundo. Üdvözűlt Balog Ferencz uram halálával kinél legyenek az actái? — az Nemes Tolna s Boronya és Somogy vármegyékkel annak idejében tett repartitiója szerént, inquartirizátiójának normája szerént az gyalogság ottan miképp interteneáltotott? azon Nemes Vármegyéktűl mit, mikor s mennyit percipiáltak? annak erogatióirúl való documentumi és quietantiái kinél legyenek? és mivel maradtak a Nemes Vármegyék adóssa az regementnek, vagy peniglen az Nemes Regement az Nemes Vármegyének restantiáriussa? — hogy mindezeknek complanátióját campérozásnak ideje előtt assequálhossa ő kegyelme: ha még az computus meg nem lett volna, mentűlelőbb computust ineálni szorgalmatoskodjék, communicálván és comportálván magát Kajdi urammal, hogy annyival is rendesebben folyhasson kívánsága szerént mindennémű opussa; a mint is, ha némely exoriálható difficultásokban nem progrediálhotna ő kegyelme: siető tudósításával assistálnom kész vagyok. Az

*) A csíkvári sáncz visszafoglalásánál esett el, a rohamban.

apró mundérnak az Nemes Vármegyéktűl praestatióját szüntelen szükséges urgeálásával adinaturálja, vagy ha — az iránt adott parancsolatom szerént — már kéznél volna in aere: annak tehát csináltotását naprúl napra ne halogassa. Tertio. Az polgárdi actus alkalmatosságával lett azon regementnek elszélledésitűl fogvást mennyi hajdú még nem jött az regementhez, s azok hol legyenek? nem kítlem, vice-colonellus uram tudhatja kinek-kinek azok közűl nevezetit és hollakó helyit, s mellyik vármegyébűl légyen? ő kegyelmivel adlaborálni el ne múlasson siető öszvecsoportozásában, requirálván a Nemes Vármegyéket debito modo, hogy mindenfelől alkalmatossabb egyben-egybenhozásokra nézve kénszeríttessík regementekhez való meneteleket: sőt, ha bonis modis eljönni nem akarnának: azokat kötözve hozattassa ő kegyelme. Nemkülömben ugyanott Polgárdinál, az mint informáltatom, hogy már post finitam actionem, az egész lárma után, gondviseletlenségek miatt elhagyván némely zászlókat azon regement zászlótartói, az ellenség által elnyerettík; colonellus uram előállíttatván őket, jól vizsgálja meg, és valaki legnagyobb oka lészen és vítkesnek comperiáltotik: in exemplum et exemplarem horrorem omnium aliorum egyikét az regement szemeláttára lövöldöztesse meg, az többinek penig hagyja meg ő kegyelme, hogy pro demerita poena, taffotábúl nyolcz zászlókat ex propriis sumptibus csináltossanak, vagy ha nem akarnánok: azokat is cum poena criminali ejeszsze meg ő kegyelme őket, hogy hamarébb arra accedáljanak. Az regement tiszteit is expiscálván colonellus uram: ki mire érdemes lészen, s micsoda opinióval melyik felől láttatik lenni? adja tudtomra: reméllem mindazonáltal, vice-colonellus urammal contentus lészen, másként jó qualificatus és expertusnak látom: a fő-strázsamester penig ha amoveáltatik is, nem lészek contrarius, csak helire alkalmatossabb, azon functióra érdemessebb tisztet statuáljon ő kegyelme: kire, csak elhitettem magammal, dolgainak rendessebb folyásra nézve és maga könnyebbségére (is) szorgalmatos gondja lészen. Azomban előbbi tisztinek valedicálván, a midőn az mostani quártélyábúl kijön ő kegyelme, regementjéhez elérkezésével azonnal apprehendálni fogja üdvözűl colonellus uram quártélyát, és onnét obtingensit portióira megveheti bizvást. Ultimo. Ugy mindazonáltal, ha az actualis quártélyábúl praevie ki nem szedte obtingensit: az kit ha kivette: jövendőbeli quártélyban proprio aere intertenéalja magát ő kegyelme. Et pro coronide. Gyakran írt colonellus uramnak a midőn szép generositássát s egyszersmind azon regementnek magához való hódítását és alliciálását

recommendálnám, — a ki is úgy lehet meg, hogy csöndessen és naponként lassan az regulára taníttatni fognak az alattavalói, vehemens és hirtelen való regularitással nem disgustáltatnak, — kívánom, az Ur-Isten ezen új tisztiben mindnyájunk vígasztalására s édes hazánk, régi eleinknek negligentiája miatt elveszett, áhítatos óhajtással várt boldogulásának előmozdítására naponként jó és szerencsés progressusokkal áldja meg; melyben vagyok oly reménséggel: valamint eddig oly dicséretes, maga igaz, hazánkhoz hívségét prae caeteris omnibus megmutatni igyekezett, — annyival is inkább ezután, hirének s nevinek nagyobbulására és regementje böcsületi elterjedésére iparkodni és szorgalmatoskodni fog activitássinak exerceálásában mindennémű dexteritássával és föltalálható experimentumi által. Sabariae, 12. Aprilis, 1709.

189.

Excellentissimo Domino Comiti Supremo Generalis Antonio Eszterházy etc. sonantes, sub datis Comaromij, ab Illustrissimo Comite Carolo de Liebenberg, Commendante ut supra, praesidii Caesareani. — 19. Aprilis, 1709.

Exaratas praetitulati Domini Comitis literas, de dato 14. praesentis, hodie accepi; ad quas cum ad reliqua puncta meum non sit respondere, solummodo notifico, Franciscum Szabó cum aliis captivis Alba-Regali hoc fuisse in captivitatem et custodiam missum, ac a me, qua officialem, honestissime habitum; cum vero superiores mei (quorum ordinibus contrariari nequeo) demandaverint, ut ille ex eo, quod cum quibusdam secum abductis transfugisset, in arctiorem custodiam, utpote transfuga mitteretur, executioni id mandare debui. In reliquo Praetitulatus Dominus Comes ea poterit facere, quibus supersedere se non posse arbitratur.

190.

Commendanti Comaromiensi.

Salutem, etc. Ex fidedigna nonnullorum lamentabili repraesentatione maxima cum admiratione sane subintelligere necessitor praetitulatam Dominationem Vestram non tam Christiano more, quam crudeliter, et, ut verum fatear,

tyrannice Franciscum quendam Szabó, alias equestris ordinis regiminis mei campestris militiae ductorem, foetidissimo carceri (qui aequipararetur amarissimi neci) incipiendo tractare ex ea duntaxat illegali ac minus approbabili ratione, quod tempore quodam cujusdam comitatus functionem commissarialem in se assumendo gesserit, qua fugitivo etiam patibulo minari; qui inauditus tractandi modus cum apud nos nec praxim, tantominus usum obtinuerit, per quem nos omnes et singuli a servitio Caesareae Majestatis avulsi ac Inclyti Confoederationi Regni Hungariae obligati deberemus simili mortis genere affici. Ac proinde dicti ductoris nisi praetitulata Dominatio Vestra diram hanc captivitatem in mitiorem converterit, nos quoque pari passu captivos Caesareos sciat tractaturos, ac si nefors praeter spem patibulo adjudicaretur: firmissime persvadeat sibi Dominatio Vestra, cum captivis Sabaudianis et Paraithianis similiter processuros ac in vindictam repressaliorum vigintiquatuor ex iisdem proxime neci tradituros. Hae etenim et his aequales normae militari plane repugnantes exorbitantiae ac adversus Divinas, humanasque leges perpetrati actus suggerant inter nos tam diuturna bella et seditiones et tam crebras Christiani sangvinis effusiones, per quam in sinu sub secreto latentes fraudes ac subdolas intentiones in lucem laborant producere, nisi in herba suffucentur: optatam in regno tranquillitatem tamdiu nemo sperare poterit. Sub dato Symegý, die 20. mensis Aprilis, anno 1709.

191.

Commendantis Albae-Regaliensis literae, de dato die 24. Aprilis, Albae emanatae.

Illustrissime Domine Comes, mihi in licitis observandissime!

Infundatam, die 5-ta modo labentis mensis Aprilis mihi exaratam quaerelam percepi, resignificando, quod in actione Polgárdiensi neque excessum fieri jusserim, nec eidem praesens fuerim; constat etiam vincendi hostem omnem liceri modum; sed quod hoc in conflictu unus alterve rusticus sit mactatus, nemini ex nostris est adscribenda culpa, nam instantibus noctis tenebris insciebatur, quis hostis aut rusticus esset? Quid vero Praetitulata Dominatio Vestra Illustrissima de commendantibus Jaurinensis,

Comaromiensis et Tatensis proponere voluit, non est ad me, sed ii quoque bene facere videntur, si denegata debita contributione pagos inobedientes igni, ferroque devastari minantur. Neque sive regularem militem, sive civem pro lytro hucusque commutavi, sed hoc per partem adversam fuisse factam; imo similem eliberationem inchoatam abunde notum est, pro hujus rei veritate iste Szekeres interrogetur: quale lytrum a civibus Budae captis non perceperit, certo eos nimis onerose taxavit. — Meus laidinantius in nuperrimo aggressu Csykváriensi cum suis in turri laesus captus, jam vero ante aliquot dies cum tribus iterum eliberatus, jam modo denuo loquendi potens, mihi retulit: quod cum parte adversa ante traditionem praefatae turris tali forma accordasset, ut sibi cum suis omnibus absque impedimento in vallum ejus ire liceret, quod etiam ei annuebatur; sed cum praedictus lajdinantius cum suis turrim deseruisset, ille et sui contra omnem parolam firmiter datam, in captivitatem abducti sunt; quod procedere superibus in locis jam intimavi, nequaquam dubitans, quin hac quaerela mea magis, quam Praetitulatae Dominationis Vestrae Illustrissimae fundata erit. Quibus in licitis permaneo

Illustrissimae Dominationis Vestrae

servus paratissimus
G. P. Gugkel de Vaimbruch m. p.

192.

Spectabili ac Magnifico Domino Baroni et Commendanti Albensis replica, de dato Sabariae, 27. mensis Aprilis, 1709.

Salutem, etc. Literas Praetitulatae Dominationis Vestrae subterfugitive et nullo prorsus in fundamento radicatas responsoriarum loco exaratas, pari quo decuit honore percipiendo, ex iisdem inveteratas ac adversus jura gentium, observationesque monarchiales reclamantes exorbitantias ac in praxim pridem sumptas insolentias, ita et occasione excursionis Polgárdiensis perpetratas qualiter palliare velit, cum nimirum nec praesens fuerit, adeo neque excessum fieri jusserit; intellexi quidem, ad quas vel ea solum ratione reponere intermisi, quod manifeste advertam ex iisdem excusationis ulterias quoque illicitas fraudes et subdolas intentiones, regulaeque militari per absolutum adversantes sub

colore bonae vicinitatis in sinu fovere, et nos, qui superioribus abhinc saeculis in servitiis Caesareis constituti eramus, de praesenti Inclytae Confoederationi juramentaliter obligatos, in suam potestatem vi et potentia mediante summere intendentes, subditos quasi et vasallos tractari sibi imaginantur: quas conatus etiam si celare vellent, subticere tamen neutiquam possunt. De Dominis Commendantibus Jaurinensi, Comaromiensi et Tataiensi non ideo mentionem feci in prioribus meis ad Praetitulatam Dominationem Vestram datis, quasivero praesupposuissem ipsos sub commando ejusdem fuisse commissos: sed propter similes inauditos actus, ut innotescat eidem Dominationi Vestrae, quod si ex parte Regni Confoederati in signum repressaliorum propter spem et minus gratae incommoditates inferuntur, nulli vitio vertatur: solent etenim Dominationes Vestrae loca talia Confoederationi subjecta et annexa, quae ipsis in contributione succurrere coguntur, enormiter devastare et locorum incolas supra vires aggravare: de quibus hic uberius discurrere ex praemissis rationibus vel ex eo non intendo, quod de his et similibus fusius scripserim Praetitulatae Dominationi Vestrae in praemissis literis meis: unice duntaxat miror tam audacem ac infraenatam sui lajdinantii, nuperis diebus in concursu Csikváriensi capti, nunc demum eliberati, loquendi licentiam, qui non est veritas, effutire eundem cum capitulatione dimissum fuisse, quae sermocinandi ratio? tantum distat a semita veritatis, quantum coelum a terra: quia nostri irruentes turrim, super qua idem substitisset, ac intra portam ejusdem turris, ubi nimirum pulveres asservabat, ignem struere voluere; taceo eundem tunc temporis capitulare: verum ultronee sibimet gratiam impertiri inductus est, et eundem in captivitatem abducendo; non erat de tempore nostris sub turri existentibus capitulare, tanto magis concludere, quem medium, cum bene recordor, Generalem-Campi-Marschallum Comitem Guidonem a Staremberg tempore occupationis a nobis valli ad Nyerges-Ujfalu constructi observasse. *(1706.)*. adeoque nec nos propterea culpi posse, et consequenter praelibatum laidinantium in captivitatem abducendo, quemadmodum capitulationem cum ipso initam fuisse minus probare valeret: ita nos contra parolam nostram egisse nemo sibi persvasum habeat, etc.

Comes Antonius Eszterházy.

193.

Commendanti Comaromiensi emanatae. Sabariae, die 2-da mensis Maÿ, anno 1709.

Salutem, etc. Ex iterata fidedigna nonnullorum repraesentatione rursus cum summa admiratione et quasi summo cordis dolore subintelligere necessitor, eo non obstante, quod nimirum proxime praeteritis diebus ratione mitigationis captivitatis Francisci cujusdam Szabó, alias equestris ordinis mei regiminis campestris militiae ductoris, Praetitulatam Dominationem Vestram honorifice requisiverim, — nihilominus novas et novas sub tali-quali praetextu subdole praeconceptas exorbitantias et tyrannismos exercendo, non ut captivos nostros honeste, ut Christianos deceret: verum foetidissimo carceri injiciendo, crudelissime tractare in hodieruum etiamnum diem non desistere velle eandem Praetitulatam Dominationem Vestram, imo eosdem acrius asservando, colonellis et ductoribus nostris, signanter vero Adamo Bolfort et praenominato Szabó morte minari. Quia vero ratio illa, quod videlicet tempore quodam in servitio Caesareo constituti extiterint, et ibidem perseverare non valentes, nobis adhaeserint, nulla esset fundamentalis: siquidem per eandem regulam nos quoque omnes et singulos, qui quondam, ante inchoationem moderni belli in obligamine Caesareo regebamur, modo vero Inclytae Confoederationi juramento sumus adstricti, pari passu prosequi debere, qui tractandi modus, antequam nobis contingat; sciat hunc propter actum inordinatum omnes captivos Caesareanos, in actuali potestate nostra existentes, jam manicis ferreis et compedibus, durissimisque carceribus injiciendos esse, et nisi a caeptis desistat antetitulata Dominatio Vestra: nos etiam in signum repressaliorum simili forma processuros; ac ut vindictam propterea ulcisci valeam, jam praemisi literas meas trans Danubium ad Principales meas, ut ibidem cum Hannibale ab Haister simili modalitate agatur. Spero desiderii mei optatam finem me proxime assequi posse. Bene etenim memorari poterit Dominatio Vestra, quod tempore Principis Tököliano etiam similem cum Hungaris praecedendi normam caeperat instituere Generalis a Schultz, qualem Praetitulat aDominatio Vestra intendit continuere; propter quam iratus Princeps Tökellius: per centenos curavit impallari captivosCaesareos.*(1678.)*: quem actum

Caesariani aegre ferentes: ultronee institerunt apud Suam Majestatem Caesaream, ut sopiatur ab utraque parte hic modus procedendi, — alias parati erunt omnes milites Caesarei arma deponere. Et nisi moderno quoque statu huic intentioni praetitulatae Dominationis Vestrae taliter obvietur: verendum est, ne id contingat militibus Caesareis captivis: mandato Domini Generalis-Campi-Marschalli ab Haiszter, ad quod se provocaret, nihil prorsus suffragare, etc.

Comes Antonius Eszterházy.

194.

Puncta Posonii conclusa.

1. Nisi rebelles intra quadraginta dies resipuerint, proscribentur, bonaque eorundem in perpetuum publicabuntur, nunquam ab ullo haeredum rehabenda.

2. Nobilitaris praerogativa, qua fomes malorum, tollitur.

3. Quilibet Baronum, Magnatum et Nobilium ex minima etiam suspicione capi poterit et vinculis responsurus.

4. Mutua fratrum et aliorum successio redigitur ad arbitrium regium.

5. Hinc neque Praelati de haereditariis et acquisititiis poterunt jure testari.

6. Universi regnicolae bona, veluti armis acquisita, redimant.

7. Impositiones solvere non valente rustico exolvet dominus: hoc non valente, bona aestimabuntur et pro quanto divendentur.

Glossa praescriptorum punctorum.

Ad 1-mum. Est solummodo reciprocatio per Confoederatos factae proscriptionis.

Ad 2-dum. Nihil novitatis, quia adhuc ipsa annihilatione Decreti Andreae Regis ea opere inchoarunt, quae scripto nunc declarant.

Ad 3-tium. Fuit jam de praxi, quamvis carebat leges criptae.

Ad 4-tum. Successio fuit ad arbitrium fisci et camerae aulicae; quid refert mutare titulum arbitrii?

Ad 5-tum. Poterant testari Praelati, et poterant non observare camerae: hinc satius est non posse testari, quam posse fraudari refrigerio animarum.

Ad 6-tum. Hoc sine expressatione universi, per particularitates jam antehac ad universos progredi coeperat; nil refert scribere, quae aliunde actis probassent.

Ad 7-mum. Id legis portionariae et auctoritatis militaris executionis dudum fuerat; hinc nihil novitatis, sed solummodo praeteritae consvetudinis declaratio est.

195.

Szemlemesterek utasítása a pótlovakról, szálláspénzekről.

A mustrát ingrediáló kérdő-punctumok ezek lehetnek:

1. Mivel a múlt esztendőben is bizonyos summa pénz adattatott az remunda-lovakra az ezereknek: mindenik ezer commandójátúl s főtiszteitűl serio investigáltatni méltó, hogy hány forintok adattanak abbúl az ezer számára? azokon hány lovak vétettenek? mely compániának hány adattatott? kinek? álléttassék elől az mustrán; minémő áron melyik vétettetett: megkérdeztessék. Az mely lovak arravalók lésznek, azok akkor megbillegeztessenek.

2-do. Úgy hasonlóképpen az mult őszszel a Nemes Országtúl resovált félhavi fizetését vette-é az ezer? mennyi summa volt, mi formában, s ki által osztatott ki? S personaliter mustrálván, minden személytűl investigálni szükséges egyszersmind, hogyha az téli quártélyjok megvolt-é? in natura interteneáltatott-e, vagy pénzűl vette föl minden holnapra?

3-tio. Minden ezer commandójátúl meg köll tudni: hány portió assignáltatott a Tekéntetes Commissariatusságtúl? azon portióra szolgáló személyek és tisztek jelen voltak-é az ezernél continuo, vagy magok privatumiban forgolódván, másutt töltötték idejeket? minden compánia oly complete vagyon-é, az mint portióit szedte s beadta? de persona ad personam meglátni; s vacanter a commandó hány portiót szedett, mind az stab, mind az compániák részérűl? és minden személynek osztotta-é az apró mundérungját az kiadott assignátió szerént, és az két holnapi borpénzt bevétette-é? — úgymint minden portióra egy holnapra egy tallért; két holnapra értsen három forintot, s mindazokra bevették-é tiszt uraimék? A mi pro vacanti voltak, hol vagyon azon pénz egészlen? Actum Sabariae, die 13. Maÿ. anno 1709.

Ex cancellaria Inclyti Commissariatus Cis-Danubiani.

196.

Methodus dandarum rationum.

Szükséges ex urbario, vel conscriptione, aut recognitione authenticis a proventus megtudására nézve ez szerént kinek-kinek számadását conformálni:

Melyik dominiumhoz hány és minémő faluk vannak?

Azon faluk pénzt adnak-é s mennyit? vagy robotolnak, s *(hány)* napot esztendőnként? s hová, mire, mikor applicáltatni szoktak?

E mellett dézmát adnak-é mindenekbűl, s minden esztendőnként mennyit adtak? azt ex recognitione pagorum et decimatorum, minden helységet magán köll demonstrálni.

Réteket, szántóföldeket az oly faluknak az uraság neve alatt pénzért nem adtak-é ki, vagy más móddal?

Puszták vannak-é azon dominiumban? minémő beneficiumú puszták legyenek, s melyik dominiumhoz?

Azoknak erdejek s mezejek, szántóföldek hoztak-é, s melyik esztendőben mi hasznot?

Makkos erdejekrűl vettek-é tized-marhát, vagy más pénzbéli jövedelmet mennyit? azoktúl, a kik usuálták, recognitiót köll venni esztendőnként, vagy a csőszöktűl.

Az uraságnak minden esztendőnként szöllei, majorságbéliek mennyit hoztak? hites fűzérlő által recognitió kívántatik hozzá, hogy mennyi szokott lennyi, se több, se kevesebb.

Dézsma-bor mennyi? vám és más accidensek mennyi? etiam vel ex urbario, vel ex recognitione convenienti esztendőnként azokat szedőktűl *(megtudni)*.

Hol azonban volt s van-é oeconomiája az uraságnak? mibűl állott s álljon minden esztendőnként, s minek mi haszna vagyon?

Ló, ökör, tehény, tinó, juh, bárány, salva venia: sörtés hány szokott lennyi esztendőnként? azoknak száma szaporodott-é, vagy fogyott? mikor, mennyi minden idén egyik vagy másik hasznábúl, vagy mennyiszámú eladásábúl mennyi proventus jött, vagy minémő kára következett az uraságnak? mi okbúl?

Malombéli jövedelem, mindenféle szem mennyi jött esztendonkent? per partes az a molnárok recognitiójával demonstráltassék, a rovás mellett.

Halászó vízbul mennyi haszon jött? az halászok recognitiójával.

A korcsmák mely helyen, mikor miként folytak? melyik holnapban mit hoztak? minden esztendőnként recognitióval doceálni.

Mikor akármelyik tiszt a mely nap belépett kötelességében, attúl a naptúl lévén obnoxius dandis rationibus: akármi névvel nevezendő szem, borbéli és más oeconomiábúl való jövedelmet mennyit vett kezéhez? arrúl attúl recognitiót vegyen, a ki által kötelességben állottatott, hogy a mint a mennyirűl számot adni kíván, vett keze s gondviselése alá, s nem többet; vagy a ki már számadásban és in officio volt, attúl a naptúl fogvást való oeconomia s jövedelem és erogátiórúl, a meddig quietálva van, s mirűl tartozzék számot adni attúl fogva; másként nem stál a számadása.

Ha mit ki percipiált, mikor és mennyit erogált vel ad conventionem? azt conventiókkal vagy recognitiókkal, vel ad commissionem, literális assignátióval; nem is sufficiálnak az assignátiók is, hacsak arrúl elégséges quietantiák nem lesznek, vagy doceálja ki-ki számadását.

A majorság szembéli és borbéli proventusokat a tizeddel és vámmal se in erogatione, se in perceptione nem lehet commisceálni, hanem magán-magán.

Azonkívűl minden helységek szem- és borbéli tizedjét külöm-külöm.

Minden malom-vám magán, minden készpénzbéli és más jövedelmeket, egyik dominiumhoz tartozókat a másikával per absolutum nem lészen helyes eszveegyelíteni, s ne is praesummálja senki confundálni oly formán; a minthogy sejunctis köll tennyi: mert könnyű annak a tisztnek, a ki keze s inspectiója alatt való mely jószág, a szerént rendben vennyi.

Accedál a praemissákhoz, hogy mindenik tiszt cum convenientibus documentis, a mikor doceálni kívánja számodását in praefigendo vel praefixo termino, azon számadása mellé minden legkisebbik dologban való perceptiója és erogátiója világosíttására a szükséges documentumokat, vel sub literis, vel numerice notatis signis megjegyezvén, úgy citálja, hogy a censoroknak s mind magoknak a számadó tiszteknek facilitások lehessen, és ki-ki a maga ratióit tam erga perceptionem, quam erogationem per se tisztán, sine confusione, maculis, aut correctione numerorum, neve subscriptiója és pecsétje alatt, kitévén mind az honnénd való perceptio, erogatio, restantia summáját, — úgy tartozzék termino producálni számadását.

197.

Emanatae Commendanti Jaurinensis a Prukental ut infra, in negotio eliberationis Domini Colonelli Adami Bolfort. (Wohlfart.)

Ad praemissas literas meas ejusdem 7-ma currentis extradatis responsoriis, in sui excusationem, vel scribam inconstantiae accusationem ratione status male accomodatorum captivorum, praecipue officialium nostrorum ibidem existentium, declaratam Dominationis Vestrae subtilitatem non sine corde intelligere cogor: ubi ea ambitiosa partis adversae ratiotinatio, tanquam sine fundamento aedificata, vi cartellae autenticae nobiscum initae jamque a longo tempore per utramque partem usu reali roboratae, certo certius praescissa et sopita haberetur: ac eo enim ipso quodam recedenter aliquis eorum actualium captivorum pro tempore stipendiarius in servitiis caesareis constitutus erat, nunc autem de conscientia et ex obligatione naturali patriae, suaeque et successorum libertatis pro posse defensor factus, ac ita nove, volente fortuna, in potestatem ipsorum redactus, extra consvetum modum arctiori et inhonesto aresto dari, imo similes Christianitati penitus inconvenientes processus, de quo Suam Dominationem mentionem facere non piget, contra chartellariter partis adversae datam fidem formare manifestam vindictam et privatam passionem esse patet. Si enim parte ab adversa allegata ex ratione contra captivos nostros similes tyrannismos et formidabiles processus induere liceret, veluti ratione Colonelli Adami Bolfortt et Francisci Szabó ductoris Dominatio Vestra rescribit: nullus Hungarorum (quod tamen toties fata chartellae in multis exemplis praeclusit) hanc crudelitatem in captivitate partis adversae existentium, cum totam hanc rationem, antea fidelitate Domui Austriae addictam, effugere potuisset et posset. Constat autem plurimos jam in servitio antea caesareo, tandem ad partes Confoederationis se resolventes, vi chartellae eliberatos esse, cum in nullo casu cujuscunque conditionis et obligationis nationales Hungaros eadem ab eliberatione convenienti arceat. Huic igitur sequitur similes nocivae subtilitates et vexae non aliunde, (sine scitu Suae Majestatis) nisi ex nuda privata Dominorum Commendantum Generalium et aliorum officialium passione, contra suorum principalium: sicuti in specie Suae Imperatoriae

Majestatis publica datum cartellarem affidationem esse et fieri consveverunt, quam alioquin sancta observantia in omnibus punctis homagiali obligatione revereri Domini officiales, quorum interest, tenerentur et in comperto est. Hactenus quoque non solum Sua Majestas nostrae libertatis immunitates depravavit: verum ii Domini officiales, eorumque ambitio, qui apud Domum Austriacam columnae et directores esse deberent, et tamen non ita publici boni, quam privati sui commodi, rationem etiamsi cum diminutione authoritatis talis Supremae Majestatis fieri soleat, habere volunt; unde considerando, hanc privatam dominandi libidinem, ex qua omne malum subsequi verum est, sano omnium judicio committere volo, ad talem, totiesque demonstratam Domus Austriacae ac ejus sequatium inconstantiae experientiam, quid jam ei ulterius fidendum esset? ubi nec illa unica cartellaris conclusio ex utraque parte, ut praemissum foret, jam usu roborata, quae pro moderno rationis tempore pro ipsa lege authentica censeretur, vel solum in accomodatione captivorum, quoties per Suas Dominationes violata esse sine reali fundamento comperiatur. Ac proinde Domino Commendanti iterato notificare praesentibus volo, ut similibus solum ipsam superbiae notam declarantibus inconvenientiis, sub commonatione contra eosdem aliquos formidabiles processus ferre Dominationes Vestrae haud praesummant; secus enim, si aliquid infortuni juxta tenorem literarum ejusdem uni vel alteri evenire illorum quomodocunque contigerit: certo certius credat, sicut tempore Tököliano multi ex adversa parte pro tiranni nece nonnullorum Hungarorum impallati erant, de nunc quoque non dissimili formalitate repressalia retalianda erunt. Quod autem Dominus Commendans Bezerédianum casum pro status similitudine modernorum captivorum indirecte adducere videtur, pro exemplo huc minus quadrat; clandestina enim ejusdem factio pro subita sui demeriti poena, per divinam clementiam in tempore, ante fugium ipsius etiam in ea parte, ad causae nostrae justificationem manifestata exstiterat; confidimus ulterius quoque, quod veluti a primordiis ad praesens nos, nostrumque progressum divina benedicto felicitare dedignata est: ita ad optatum portum causae nostrae statum secundare, vel econtra adversam, ob suam tanquam justae causae nostrae naturalem hostem, suo tempore mirabili modo punire non dedignabitur. Dominationi Vestrae aliquantisper leniatas svadeo gratis: (?) cujus honestiorem accomodationem ulteriusque eidem recommendare volens, quibus permaneo Sabariae, die 14. Maÿ 1709.

198.

Nemzetes Vitézlő Somoggi Ádám commendáns-colonellus uram ő kegyelme regementjében az mai repartitió szerént esett voluntérségnek specificatiója:

Dávid Mártony,
Pap János,
Szabó György,
Kis György,
Molnár György,
Horvát Péter,
Juhász János,
Nitrai Lőrincz,
Szombathelÿ György.

Nemzetes Vitézlő Kis Gergely colonellus uramnak obveniált repartitió szerint jutott voluntérségnek specificatiója:

Horvát Thamás,
Halassy János,
Barna György,
Kurucz István,
Szely István,
Horváth Mihály,
Szabó János,
Fejérvári János,
Balog János,
Arempruster Ferencz,
Faragó György,
Lakatos Mihály,
Bujdossó Mihály,
Becsey János,
Horvát György,
Besenyei István.

Nemzetes Vitézlő Bolfort Ádám commendáns-colonellus uram regementjére az voluntérok mostani repartitiójával jutott voluntérség specificatiója következik:

Kovács István,
Varga János,
Komáromi András,
Kis István,

Szily György,
Kárlóczi János,
Győri István,
Berényi István,
Buzay András,
Körmendi János,
Szőlőssi Péter,
Kurucz Ferencz,
Sinka Mihály,
Takács Istvány,
Banai György,
Bujdosó Mártony,
Nagy Mártony.

Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludy György brigadéros és lovas főcolonellus uram ő kegyelme regementjében az mai repartitió szerént esett voluntérségnek specificatiója:

Millei Boldizsár,
Farkas László,
Barics Mátyás,
Osváth Mátyás,
Magyar Mátyás,
Nagy Ferencz,
Váczi Pál,
Takács György,
Theresztén György,
Szabó János,
Horvát Mihály,
Horvát István,
Szakács László,
Kocsis András,
Siskó János,
Kis István,
Lendvai György,
Farkas András,
Kántor János,
Hegyi György,
Csukás István,
Biró István,
Flammi János,
Pap István,
Horváth György,
Bujdossó Mátyás,
Hajnal István,
Vékás Márton.

Balog István.
Rózsa Demeter.
Elek András,
Kis János,
Szabó András.
Kurucz István.
Szily István.
Actum in Castris ad Péterfa positis. die 14. Juny. anno 1709.

199.

Kisfaludy László brigadéros levele.

Kegyelmes nagy uram!

Péterfai táborrúl 15. praesentis datált Excellentiád méltóságos parancsolatját alázatossággal vettem: melynek midőn continentiáját megértettem volna. nemkevéssé consternáltattam. látván. hogy oly állapotra kíván Excellentiád applicálni. az ki elsőben nem engem illet. másodszor. nem lévén professióm. sohasem tanúltam. se láttam. annyival is inkább nem experiáltam: mint kellessék tehát olyanra magamot ajánlanom s vennem ily nagy periculumban? meg nem foghatom. s nem is resolválhatom. Elhitettem. kegyelmes nagy jó uram. magammal: valaki azt Excellentiádnak persvadeálta. nem kívánta jómat. sőt elitűl fogvást keresett böcsületemet. életemmel együtt akarja fogyatni: hogy az én inhabilitásom által vesztessék el azon praesidium *(Simontornya)*: magam holtig való gyalázatomra s familiámnak nagy prostitutiójára fordúlna az nemes magyar haza előtt. Azt tartván azért előttem. hogy quam quis novit artes. in hac se exerceat: arra nézve. mint kegyelmes régi jó uramat. alázatossan kérem. ezen szándékátúl desistálni. s helyettem azon praesidiumnak defensiójára más. alkalmatossabb subjectumrúl disponálni méltóztassék: mert az mely okbúl nem láttam. nem tanultam s nem értem: semmiképen fel nem vállalhatom. oly jó kegyelmes uramnak is ismervén Excellentiád méltóságát. hogy confusiómra nem igyekezik. Ha Hellepront uram benlegyen: senki Simontornyán ő kegyelmével nem competálhat, mert soha oly caracterrel, mint ő kegyelme, egyik sem birt; reménlem, magok sem birnak oly persvásióval, hogy örömest fejeknek nem ismérnék; ő ke-

gyelme oly alkalmatos, úri subjectum, kivel egészlen beéri azon végház, nékem pedig elég dolgom lehet mezőben is, az kihez jobban értek. De mindezeken kívűl is, kegyelmes uram, csak az regementem fogyatkozását, kárát és confúsióját méltóztassék Excellentiád consideratióban venni: mennyi dolgom vagyon! Bizony, tíz annyit szolgálhatok ideki, mint odabe, az kihez nem értek; most ruináltatnék egyszer ezerem, az ki nélkűl én azután semmi ember lennék. Most is az egész Dunán innét való hadak között pro ludibrio vagyon, mert respectu aliorum, nékünk usque in praesentiarum semmink sincsen. Mindezen ratiókra nézve azért tovább is alázatossan kérem: más disposítiókat tenni méltoztassék Excellentiád. mentségemet pedig fejességnek ne tulajdonítsa, hanem inhabilitásomnak. Bizván Excellentiádnak ezaránt való kegyelmességében. hogy meg nem itél, magamot ajánlván megismért további kegyelmes grátiájában. az minthogy maradok, míg élek

Excellentiádnak,

mint jó kegyelmes uramnak
igaz, alázatos szolgája

Kisfaludÿ László m. k.

Datum in Castris ad
Teskánd positis, 17. Junÿ, 1709.

Külczím:

Méltóságos Főgenerális Mezei-Marschallus. Fraknói Gróff Eszterhás Antal nagy jó kegyelmes uramnak, Excellentiádnak, alázatos kötelességgel irám.

Péterfa, vel ibi. (P. H.)

(Eredeti levél, sajátkezű aláirással, a naplóba belevarrva.)

200.

A simontornyai várörség resolutiói.

Resolutio praesidiariorum Simontornensium, respectu punctorum ab Excellentissimo Domino Supremo Generali Comite Antonio Esterházy de Galántha. per Dominum Perillustrem ac Generosum Ladislaum Fodor. pedestris ordinis Colonellum missorum, modo infrascripto.

Ad primum. Egyenlő közakarattal praesidiumbeli tiszt uraimék szegény hazánkhoz igaz hazafiúságokat. az köz-

renden levő hívekkel együtt contestálni kívánván: resolválták magokat legutolsó csöpp vérig azon praesidiumot megoltalmazni és véreket kiontani.

Ad 2-dum. Minthogy peniglen, midőn az történhető obsidió következnék, szükséges előre mind az húsrúl és kenyérrűl provideálni, kire egyébiránt már Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horvát Zsigmond director uramtúl Nemzetes Vitézlő Kraynai Mihály secretárius uram által ötszáz forintok suppeditáltottanak, nemkülömben az praesidium fortificatió szükségére kétszáz forintok assignáltottanak; mindazonáltal már resolválván életeket azon praesidiumért föláldozni: szabad közakaratbúl magokra proportionaliter ötszázharminczöt kila gabonát vetettek, melynek beszedése incumbálni fog inspector, commendáns, úgy főtiszt uraiméknak, az árát pedig jövendőben, egy kilát egy tallérra számlálván, az ország fogja bonificálni; kiknek azért Kárlóczy Imre simontornyai commissárius uram assecutoria quietantiát adjon. Hasonlóképpen Nemzetes Vitézlő Vlassich János, Tekéntetes Nemes Tolna és Boronya vármegyéknek vice-ispánja uram, azon Tekéntetes Nemes vármegyéknek több főtiszt uraimékkal együtt, Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horvát Zsigmond hadi fődirector uram intimátiójábúl tartozik az magazinumhoz kétszáz kila búzát harmadnap múlva szerezni, erga propriam affidationem, valahol kaphat; melyet ő kegyelme ha elmúlat: megarestáltotik, több tiszt uraimékkal. Azomban szükségnek idein hogy fogyatkozást ne szenvedjen az praesidium: valahol inspector és commendáns uramék gabonát tudni fognak, mindeneket az magazinumhoz praestálni tartoznak.

Ad 3-tium. A mi a sót illeti, az iránt is föntnevezett director uram harmincz mázsárúl tétetett dispositiót.

Ad 4-tum. Az praesidiumhoz, obsideálván az ellenség, pro reserva ezer mázsa hús is kívántatik, mely adjustáltotik most contrabandált negyvenöt abai és keresztúri marhábúl: mivel az ellenségnek hirit be nem hozták, elfoglaltatott: mely marhák assignáltottak Kárlóczy Imre commissárius uram kezéhez. De coetero praesidiumbeli tiszt uraimék igaz hazafiuságokat declarálni és megmutatni kévánván, obligálták magokat, az szükség úgy hozván magával, az magok saját marhájokbúl vágót adni.

Ad 5-tum. Simontornyai lakosok, valakik szénát kaszáltottak, tartoznak *(azt)* azonnal az szigetben harmadnap múlva behordatni, másként inspector uram az Nemes Ország számára mind behordatja; úgy közel lévő vármegyékbűl hajtassanak tiszt uraimék kaszásokat, az kik in instanti kaszáljanak.

Ad 6-tum. Az bor eránt, mivel itt annyiravalót nem kaphatni az praesidium számára, requiráltatik director uram: méltóztassék ez eránt dispositiót tenni; mindazonáltal Kárlóczy Imre commissárius uram Tekéntetes Nemes Somogy vármegyére az eránt is, a mennyire lehet, fog tenni limitátiót.

Ad 7-mum. Dalos árvái házok actualiter demoliáltotik. — Actum Simontornae, 18. Junÿ, 1709.

201.

Bercsényihez.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Fő-Generális!

Nagy jó Uram!

Kassárúl decimaquarta modo labentis Excellentiád velem parancsoló méltóságos úri levelit tandem aliquando vettem nagy submissióval. Megvallom, Méltóságos Uram, nem kevés impatientiával vártam Excellentiád tudósítását, mely szerént eddig is accomodálhattam volna magamat; csaknem desperátióban estem, gondolván azt, hogy éppen felejdékenségben vétetődött légyen ezen darab districtus, — de valamint megszomoréttattam vala Excellentiád parancsolatjának nagy időtűl fogvást való nem-vételivel: úgy megvígasztaltattam, olvasván Excellentiád levelibűl a Dunán túlsó földön tett szép dispositiókat, melyek által nemcsak én, de az egész Dunán innét lévő Tekéntetes Nemes Vármegyék és azokban lakos úri és nemesi rendek megörvendeztettünk, kívánván egy szívvel-lílekkel mindnyájon, hogy azon posituráknak szerencsés effectussát is rövid üdőn tapasztalhatóképpen, mindnyájunk consolatiójával assequálhossunk; melyre hogy Isten ő szent Fölsége boldogúl vezérelje Excellentiádot, szolgai demissióval alázatossan kívánom. Ittvaló conjuncturákrúl alázatosson informálhotom Excellentiád méltóságát, hogy mindenfelől, mint egy kertben, be vagyunk rekesztve az ellenségtűl; kinek minémő ereje legyen? az itt accludált nímet regimentek valóságos specificatiójábúl megérteni méltóztassék Excellentiád; mindazonáltal, valamint eddig tehetségem szerént, ellenünk dühösködő incselkedéssének, az szegénység megmaradásával ellentállani igyekeztem kevésszámú hadaimmal, — úgy ennekutánna is, valamit

igaz magyar hazafiúságom szerént hazánk szolgálatjának előlmozdításával leghasznossabbat véghezvihetek, az ellenség nevezetes kárával. Excellentiádnak kétsége ne legyen benne: effectuálni el nem múlatom; ha máskép nem is pen subdivisiones et varias excursiones fogom turbálni conceptussát az ellenségnek: mivel ilyen erő ellen formaliter nem resistálhatok egész corpusommal, hanem aprólékos puskázással kölletik machinatióinak obviálnom. A minthogy unanimi voto et consensu deliberáltuk hadi tiszt uraimékkal most csakhamar üdön Horvátországban való menetelünket, és operatióinkat *(ott)* fogjuk folytatni; jóllehet ugyan Generál Nehem is kárlóczi, kapronczai, varasdi, körösdi és kosztánóczi generálisságokkal és földnépével Regedénél subsistál, oly reflexióval, hogy Praynerrel és Nádasdyval conjungálhassa magát: de hiszem Istent, meg fogja szígyeníteni. Bárcsak Excellentiádnak nem régen alázatossan transmittált projectumom szerént az hatezer gyalogság volna általküldve, most alkalmas hasznát vehetném s Horvátországot is elnyerhetném: mindazonáltal, reméllem, úgy is distractiót okozhatok az ellenségnek, — mert aperto marte nem agálhatok ellene. Most fundamentumúl veszem Excellentiád amaz rescriptumát, hogy in casu praevalescentiae inimici hol együtt, hol másutt folytassam operátióimat, hogy csak post peractam actionem tanálhossa ki az ellenség: hol, mikor, mit végbenvittem? kívánván defensive inkább, mint offensive tartanom magamat. — A Rábán túl csoportozván öszve az német ereje az elmúlt napokban, kinek excursiójátúl féltvén a helységek lakosait: ordereztem melléje brigadéros Balogh Ádám uramat három regementtel. Eszrevévén ottlételit ő kegyelmének az ellenség, *(Körmendnél)* véletlen néki csapott, és sok puskázások után, több segétsége érkezvén az ellenségnek, dissipáltatott megírt Balogh Ádám uram corpussa: feles katonái is ő kegyelmének, circiter hetvenig vagy százig való, ki ott elveszett s ki sebben esett; de az ellenségnek ő kegyelme sem maradott adóssa. Egyébben sem vallott ő kegyelme nagyobb kárt, hanem abban, hogy szokás szerént eloszlottak katonái; kik újobban óránként kezdenek gyűlekezni. Excellentiád grátiájábúl az munitió békével általhozattatott, szintén in tempore, kit alázatossan köszönök Excellentiád méltóságának; volt igen nagy szükségünk mind az praesidiumokban s mind a regementekben reá: kivel úgy igyekezem oeconomizálni, hogy mind az végházak abbúl fogyatkozást ne szenvedjenek, s mind penniglen az hadak is ne szűkölkedjenek, vagy csak addig is, meglen Excellentiád több munitiónak általköldésirul méltóztatik

dispositiókat tenni. Az Szondeczkitül (*Lubomirsky hg.*) német részire általküldetett lengyeleknek elérkezéseket értettem; adná Isten, egész regementjei csak lengyelbűl állonának Hajszternek! Én azon munkálkodom teljes tehetségemmel, hogy azokat is mind szép szóval, s mind egyéb adhibeáló svasusok által alliciálhassam magunk szolgálatjára: reménlem, lészen kívánatos effectussa. Veszprémi fortalitium felől is igazán irhatom Excellentiádnak: már is annyira reparáltotott, hogy akármely ellenségnek resistálhat, (?) sőt a benne lévő commendáns, Exstain János uram is egész regementestűl bent lévén, mindennémű defensióra deserviáló requisitumokkal és elégséges magazinális provisióval, oly készülettel provisus, hogy ámbár tizenkétezerbűl álló ellenség alája szálljon is: nem félthetem hamar kézbenesístül. Mindezek fölött ezt is Excellentiádnak értésére adom, hogy Haiszter — nem tudom, quali fundamento? — rebesgeti az armistitiumnak megleendőségét, mely mivel énnékem in rei veritate nem constál: könnyen annak hitelt sem lehet adnom; mindazonáltal, mivel collimálhotom, hogy az mely conditiókkal az előbbeni armistitiumnak constitutióját s effectuatióját Tolvay Gábor által végben nem vihette: most azon conditiókat mediantibus armis kívánja secundálni; mert minekelőtte az armistitiumnak valóságát publicáltossa: vi et potentia suffragantibus az Rábán föllül való földet, úgymint Soprony és Vass vármegyéket munkálkodik praeoccupálni; ki, ha úgy találna lenni, nem kevés kárunkra volna, metropolissa lévén legfőképpen Nemes Vass vármegye az ittlévő nemes vármegyéknek, az honnét számossabb hadaink mind exurgáltottanak, s mind actualiter s most is interteneáltotnak; nem tudom, azokbúl történhető kirekesztetésünkkel hol subsistálhatunk? Annakokáért eziránt való parancsolatját: ha ugyancsak az armistitiumnak meg kell lenni, vagy egy, vagy más praemittált considerátiókban most vagy ezután mitévő legyek? várom alázatossan Excellentiádnak. — A Soprony vármegyében situált, lineán túl lévő helységek ugyan megmaradhatnak in suo esse: de hogysemmint Nemes Vass és Soprony vármegyéket Excellentiád méltóságos annuentiáján kivül cedáljam az ellenségnek: inkább kész leszek véremnek kiontásáig megtartásokért fáradoznom. Ezt, Méltóságos Uram, azért kívántam Excellentiád előtt így repraesentálnom in tempore, hogy a midőn de nobis sine nobis in puncta armistitii valamely tracta interveniálna: méltóztassék az megírt okokra nézve hozzánk kegyes reflexióval lenni és a nemes vármegyék usussában manuteneálni. — Kegyes propensióját

és szives affectióját Excellentiád méltóságának alázatossan veszem feleségem iránt. — tovább is alázatossan kérem: szokott kegyelmes grátiáját tüle meg ne vonja. mivel innét, ha szintén kitelhetnék is. az communicátiónak megrekesztésével nem lehet segítenem. Reméllem, eddig híven tett és ezután is egy csöpp vérem kiontásáig elkövető hasznos munkálódásomért nem maradok feledékenységben Excellentiád méltósága előtt, considerálni méltóztatván. hogy a Nemes Ország szolgálotjáért mind feleségemet, s mind gyermekeimet, kit talám más nem cselekedne, már másfél esztendőknek elfolyása alatt mintegy árvoságra hadtam: kit vagy csak azon okbúl is kívántam elkövetnem. hogy némely gonoszakaróim szabadon járó nyelveket, — melyekkel effoeminatusnak appellálván, azt mertík ellenem költeni. hogy feleségem lévén pro principaliori fundamento et impedimento: annak elhagyásával az haza szolgálotját hasznossan nem folytathatom, megzabolázhossam. Szintín a midőn ezen levelemet kívántam volna concludálnom, érkezik bizonyos hírem. hogy az ellenség Rábaközben Jend tájíkán. Tóközön belől s innéd is sánczot vetett légyen: kiről olyan vílekedéssel vagyunk, hogy Kapuvárt is fogja muniálni, lévén teles szekerei, fortificatióhoz való fákkal s pallezátákkal megrakva, olyan okon, hogy az által Győrbül egész Sopronyig tarthasson communicatiókat. Én mindazonáltal az horvátországi operatióktúl ugyan csak nem desistálok, hanem itt hagyván bizonyosszámú hadakat az ellenség motussának vigyázására, magam négy könnyü lovas, egy gyalog regementekkel kívánom operatióimat continuálnom; az gyalogságot passusokra rendelvén, az lovassággal excursiót tétetek. Szintín most jó módom esik az irruptióra, mivel Generál Nehem is Regedínél lévén az hadakkal, már conjungálta magát Haiszterrel Sárvárnál. Az horvátság fölöttébb disgustatus, mivel mintegy erővel adigáltotott a fölkelésre, s úgy álgyúkat is reájok forgatta Generál Nehem, nem akarván parancsolatinak engedelmeskedni. — Irja Excellentiád, hogy Fölséges Urunk maga speciális corpussát méltóztatik rendelni az Duna-mellíkire; ha Excellentiád grátiája accedálna: igen jó lenne azon alkalmatossággal valamely sót és nehéz álgyúkat, nemkülömben mundérungnak való posztót, minthogy rongyossok az ittvaló regementnek, az egy magam dragonyos-regementemen kívül, vagy ezer flintákat és másféle fegyvereket által submittálni, mivel ezek nélkül fölöttebb szükölködünk. Az fegyvernek az árát inkább kész volnék — disponálván a nemes vármegyéket — megadatni, csak azokbúl segítődhessünk. Symigÿ, die 1-ma Julÿ, anno 1709.

202.

Nemes Vass és Soprony vármegyékre szólló pátens.

Minémű sok szín alatt kigondolt csalárdsággal szokta hazánk szabadságának mostani fölvett közügyit, elkezdésétűl fogva, az idegen nemzet maga pártjára hitegetni édes földünknek akármely rendbéli lakosit, kik közűl ha mikor némelyek, az gyönge együgyűségtűl viseltetvén, álnok hizelkedésének lett engedelmeskedésekkel, kivált valamely falusi helységbeli lakos szegénység, ezelőtt is hivén csalárd fogadásinak, minémű keserves és elfelejthetetlen károkat, nyomorúságokat szenvedtek hitegetése alá való magok nyakaadásokkal és holdulásokkal: az mindnyájunknál, de leginkább azon ellenségnek irtóztató nyomorgattatását szenvedett szegény lakosok előtt nyilvánvaló. Mely ellenségünk csalárdságát — elhitettem magammal — ámbár akármely felé történhető fordulásával és maga szokott, kevélyen dicsekedő ereit hányásával s patentaliter, hizelkedést magában foglaló, részére hívogató leveleivel is semmit nem gondolván, inkább hazájához tartozó igaz állhatatosságában megmaradni kész, — mint az ellenség mérges édesgetésére nézve valaki hazája, nemzete ellen czílozó s hitit megszegő és jövendőben is mind maga és maradéka siralmas kárára következhető hitetlenségre térni és elfajúlni kívánna. Senki ne is adjon legkisebb hitelt is az ellenség közelebb mostani, Körmendtűl kibocsáttotott pátenseknek, kiben nyilvánságos hazugsággal, csak egyedűl a földnépe hitegetésére nem szégyenli föltenni, hogy már hazánknak commendóm alatt Dunán innét lévő szép számos fegyvere ezen tartományrúl velem együtt eltávozott volna; sőt adhatom vígasztaláskíppen kinek-kinek értésére, hogy oly corpussal, számossan és jó készülettel vagyok itt a Rába-mellíkin, hogy Isten velünk lévő kegyelmessége által az ellenség motussának nemcsak resistálhossak, hanem túl az Rábán is ellene hasznos operátiókat egész erővel folytathassak; a minthogy most jön*(-nek)* actualiter tizenkét lovas és gyalog regementek ezen föld succursussára, kiknek velem együtt munkálkodó hasznos fáradságok által azon magának hízelkedő ellenségnek fölfuvalkodott kevélységét megzabolázzuk, minden kétség nélkűl reméljük. Minekokáért ezen patentális levelem vítelível a Nemes Vármegyében lévő minden helységbeli, akármely rendbeli lakosoknak serio parancsolom, hogy eleitűl fogva tapasztalván keservessen a nímet

nemzetnek ezen a Nemes Haza fiain elkövetett istentelen nyomorgatását s akárminémű grátiát igérő hivogatásában megbizonyított állhatatlan, csalárd álnokságát: senki elpártolásával azon ellenség édesgetésére valamely úton s módon és szin alatt, személyében, maga vagy cselédi hozzá ne adhaereáljanak, se penig valamely helek elöljárói az haza szolgálotjában fegyverivel szolgáló tisztek és közszemélyek elmaradott házastársait és cselédeit megkárosítani, annyival is inkább lakoshelekbűl kiűzni ne merészeljék: mert bizonyossak legyenek abban: valakik, akár nemesi rend, akár a földnépe közűl, az ellenség akaratjának engedelmeskedvén, magokat ahoz való csatolással, hitek megcsorbulásával az Tekéntetes Confoederatio és édes hazájok, nemzetek nyilvánságos ellenségévé tetszik: az olyak helységei tűzzé s hamuvá tétettetnek és mindenekben praeda hányottatik, magok személye penig minden személyválogatás nélkűl és grátia adásán és kedvezésen kívűl, kinos halálos büntetéssel fognak megbüntettetni. In castris ad Dömök positis, die 1-ma Julÿ, anno 1709.

203.

Nemes Vass és Soprony vármegyékre szólló adhortatoria levél.

Illustrissimi, etc. Salutem, etc. Nem kítlem, friss emlékezetiben tartja a Nemes Vármegye: tavaly, elmúlt esztendőben minémű szép adhortatoria leveleimet expediáltam légyen, hogy tudnyaillik az ellenség álnok hitegetésének és szines igíretinek, kivel újabb labyrinthusban szokta vezetni az bene hivőket, — az Tekéntetes Confoederátióhoz megduplázott s triplázott erős hittel egybenlánczoltatott devotiójának megcsorbításával helt nem admittálván, Nemes Magyar Hazánk hajdani szabadságának nemzetséges fegyverkezísünk által levő megnyerésiben velünk együtt hasznosson fárodozván, állhotatossan perseveráljon. Mégis, nem tudom micsoda oktúl viseltetven, Haiszternek hirére és pátenseire nézve, melyekkel az gyönge elmíket igyekezi confusióban és cavillátióban hozni, melylyel láttotik a Tekéntetes Confoederátióhoz hittel confirmált homagiális obligatiójátúl absolute deviálni: holott brigadéros Balog Ádám uram víletlen történt szerencsétlen casussával, — ki is csak portaképpen bocsáttatott vala az ellenség történhető excursiójának meghatározására három könnyű-lovas regementekkel — nem

annyira vitte dolgát marschallus Haiszter uram, a mint currentális leveleiben exponálja, s nem is annyira dissipáltottanak azon három regementek, mint a kenyér szűke miatt okoztatott eloszlások: de azok is már, Istennek hála, számossabban jöttenek csoportokra; magam peniglen corpusommal nemcsak intacte maradtam, sőt — Istennek szent neve dícsértessék! — hadaim is felessebb számmal csoportoztattanak és szaporodtanak meg, kikkel alkalmatossabb operátiókat is vihetek véghez. — Intettetnek annakokáért ez Tekéntetes Nemes Vármegye gremiumábúl lévő úri főrendek, nemessek és közönséges lakossok, hogy a fölűl megírt okokra nézve, együgyű gyarlóságtúl viseltetvén, az ellenség álnok mesterséggel teljes, csalárdúl kigondolt, csak színes praetextusok alatt formált ártalmas hizelkedésének hitelt nem adván, annak adhaereálni, annyival is inkább most eleintén mézzel édesgető, de azután méreggel folyó szovain megindúlni ne praesummálják; mivel az hadakozásnak sokféle föltalálható variátiókkal lévő kimenetele bizonytalan lévén, hadaimnak egy fordulásával ha valamely rendetlen kára okoztatik az illetín, intésemet megvető, megátalkodott szivű cavillatoroknak: senkinek ne másnak, hanem hite megszegésének és a Tekéntetes Confoederátiótúl elpártolt nem igaz magyar hazafiúságának tulajdonítsa. Kinek investigátiójára újobban expediáltam megnevezett brigadéros Béri Balog Adám uramat bizonyosszámú regementekkel, serio megparancsolván ő kegyelmének, hogy lavérozásának alkalmatosságával az olyan hiteszegett személyeket necsak persequálja, sőt jószágit praedára hányván, magokat kötözve küldje hozzám. Kit in antecessum, pro sui eatenus directione kívántam az Tekéntetes Nemes Vármegyének értésére adnom, melyhez conformálván magát, az reákövetkezhető izetlen mediumokat in tempore tudhassa antevertálni; sőt a minémű új tiszteket constituált említett Generális-Marschallus Haiszter uram: azok is üdővel mutálódni fognak, a Rábán innét lévén előbbeni tiszt uraimék, kik rövidnap functiójokban lesznek installáltotva, s amazok, kik nem hasznára, hanem kárára czéloznak az Nemes Haza szolgálotjának, mint a pünkösdi királyság, meg fognak változni. Hiszem az Istent, bizonynyal el is követhetem, mivel bizonyossan irhatom a Tekéntetes Nemes Vármegyének: tizenkétezerbűl álló lovas és gyalog regementek érkeztenek a Duna-mellíkire pro succursu, nehéz áldgyúkkal és másféle munitiókkal, kiket commendóm alá méltóztatott ajánlani Fölséges Urunk. Máu is praemittáltam ordereimet, hogy mentűlelőbb siettessék utánnam útjokat: reméllem, megszégyeníti Istenünk az ellen-

ségnek ellenünk dühösködő s bennünket elnyelni kívánó fortélyát, s ugyanazon alkalmatossággal, a minémű praetensiót formált sokszor megnevezett Generális-Marschallus Haiszter uram s arra ajánlást tettenek az Tekéntetes Nemes Vármegye tisztei: én magam fogom azt exigálni, mert amaz magyar közmondás szerént: nem azé szokott lenni a madár a ki látja, hanem a ki megfoghatja. Ezeket azért így s nem másképpen értvén gyakran megint Nemes Vármegye: kírem, az ellenség hitegető szavaira nézve meg ne tántorodjon előbbeni állhatatos magyar (haza-)fiúi dicséretes hívségében, sőt abban mindvégig megmaradni igyekezzen. Caeterum, etc. Datum in Castris ad Dömök positis, die 1-ma Julÿ, 1709.

204.

Palkovics Ferencz simontornyai inspector uramnak szólló. 7. Julÿ 1709.

Kegyelmed nékem irott levelit, accludált processussal és némely más dolgok instantiájokkal, vettem. A mi Nyers György fogoly végett irt parancsolatomat illeti: csudálkozom, annak tenorának investigatióját kérdésben láttatik lenni Kegyelmedtül. Fa Jankó társainak adattathatott grátia: éntülem ne legyen valamely személynek meggrátiáztatása. Újobban azért serio intimálom: őrizet alatt azon Nyers Györgyöt hozzámküldeni el ne mulassa; hogy penig az ellenség az iránt való animadversióját allegálja, mert Kegyelmed az ineált contractus tenorának manutentióján nálok nem praemálja, mivel csak azt adják kézhez, a ki tetszik nekik, s a kiket akarnak, a mellett magoknál detineálnak, holott universaliter, in omnibus punctis kölletnék observáltotni az contractusnak. Keresztúri és abai marhákat colonellus Helepront uram hogy parancsolatom ellen praesumálta megtartani, nemkevéssé sajnálom; az ő kegyelme ratiója azok megarestátiójára non est sufficiens: mert egy-két falu egy Nemes Vármegyéért meg nem nyomoríttathatik. — mely felől írtam magának is Helepront urammak. Igazán kitetszik, hogy az, a mint azelőtt praemittált levelemben is Kegyelmetek személye s authoritása, talám inkább ambitiója miatt, sok nyughatatlankodtató firkálásoival, insinuátiójával nálam tett alkalmatlankodásira nézve kénteleníttettem vala magamot expectorálnom, hogy nem a publici commodi ratio s annak a mostani üdőhöz képest szükséges foganatos mind

folytatásában s promotiójában: hanem a nagy titulus és kiki maga kedve szerént való despotica domínátiójának authoritássa s extensiójának sine fundamento mentűl nagyobbra lehető vágyódásában inkább szorgalmatoskodik. Ebbűl kihozhatom valóságossan, hogy noha mindenike kegyelmeteknek, talám szolgálotja érdeme fölött is vette speciális jóakaratomat: mégsem contentus gradussa integritássával. Ne úgy gondolkodjék Kegyelmed, hogy olyan elmúlhatatlan szükségem légyen inkább villongást, botránkozást, mindennémű rövidséget Simontornyán lítivel okozó személyire és qualitássára, — inkább subsistentia, honestaque accomodatione kitudhatja magát Kegyelmed általam oda helheztetettnek mostani hivataljában lenni. Se Kegyelmed, se Helepront uram brigadérosi hivatalt s charactert magoknak nem vendicálhotnak, meg sem engedem, hogy vendicáljon; elég pro nunc, a mint világossan mind instructiója tartja s mind intimátióimban megírtam kegyelmednek, ha az praesidium defectussit helyrehozza és jó oeconomus a commissariális helyes rendelések effectuátióiban. Hellepront uramnak legyen gondja maga regementje gondviselésére, s mikor szükség kívánja, strenue defendálja a praesidiumot; hadjon békét a kegyelmed hivataljának. Szabad asztala meg nem engedtetik ő kegyelmének különben: hanemha az erszénye száját fölnyitja. Kegyelmed penig bujdosását Dunán innéd való földre, már azelőtt bevett szokása szerént, mindenkor a sok competentia miatt, a midőn más hivatalyban volt volna is, gyakran emlegetvén, — azt énelőttem ne allegálja; mert ha az Dunán túl keresett böcsületit az mostani accomodátiójával egybenvetjük, könnyen kitetszik: hol született s nevelkedett Kegyelmed szolgálotjának micsoda jutalma? Maga tudhatná Kegyelmetek penetrálni: nem csak a Kegyelmetek galibája forog előttem, hanem az lévén legkissebb: nagyobb, országos dolgokban kölletik foglalatoskodnom. Azt nyeri ennyi disgustusommal mind Kegyelmed, mind Helepront uram, hogysem privatum commodum, occultum odium perdat praesidium: mindkettőt Kegyelmeteket onnét kihozom, s más dispositiót teszek annak kormányozására, a mely miatt nem terheltetem enny ialkalmatlansággal, s azon praesidiumban is nagyobb haszonnal, kevesebb gonddal folynak édes hazánk szolgáloti. Sub dato Symigÿ, die et anno ut supra.

205.

Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Fő-Generális, Kegyelmes Uram ő Excellentiájának szólló.

Frissen emlékezhetik Excellentiád méltósága, hogy egynihány ízbeli alázatossan udvarló leveleim által, tartozó kötelességem szerént, repraesentáltam vala az ittvaló constitútiókat Excellentiádnak, valamely friss hadbeli segítséget implorálván; mindazonáltal azt mindekkoráig sem implorálhotván, szüntelenűl urgeálni sem igyekeztem, lévén olyan bizodalommal, hogy sok alázatos instantiáim felejdékenségben nem vítetődvén az Méltóságoknál, kérésemnek assequálhotom kívánatos foganatját. De mivel oly extremitásra és cavillátióra most kezd hajlani az ittvaló darab ország, mely mindeddig hasonló desperátióban — sokféle biztatásimnak hivén — nem forgott: in tali subsequenda extremitate kínteleníttetem expressus curérom által az itt folyó conjuncturákrúl pro salutari remedio, homagiális obligátióm hozván magával, cum summa subjectione detegálnom Excellentiád méltóságának, minthogy praestantius esset praevenire, quam praeveniri. Primo, hogy Haiszter az egész Rábán túlsó földet tőlünk egészlen praeoccupálta, a hol is Szombathelyt, Rohonczot, Küszögöt, Körmendet és más helységeket fortificáltatván, actualiter éjjel-nappal palezátakkal mindegyre muniáltotja. Rábaközben is implantálta magát, Jendnél sánczot vetvén, az Tóközön is nem lehet resistálnom; bennünket peniglen több hadaival háromfelől kíván aggrediálni, — kinek miképpen lehessen ittlevő kevésszámú hadaimmal resistálnom? Excellentiád bölcs itíletire támosztom, mivel Excellentiádnak nem régen küldött alázatos levelem után újobban Horvátországbúl is érkezett bizonyosszámú hada az ellenségnek. Bizonyossan merem írnom: vagyon effective tízezer néppel Haiszter, kinek motussával annyira megrémúltek némely gyöngeszívű tiszteim, hogy azokat semmire sem applicálhotom; akármennyit orderezzem: de semmi hasznos gyümölcsét nem experiálhatom kemény parancsolatimnak; generálisi authoritásomtúl nem szorgalmatoskodnak függni, ki-ki inkább felesége s cselédei mellé szivódik, benn lévén már az aratás, kinek színe alatt elvonja magát az haza szükséges szolgálatjátúl. Balogh Ádám uramra is nagy furiával reáütvén az ellenség, *(Körmendnél)*, három regimentekkel lévén, — annyira dissipáltotott, hogy

azokbúl alig maradott százig való katonaság csoporton; ki a Rábán túl maradott, — mivel odavaló fiak, — ki másfelé tartja az lova száját. Balogh Adám uram regementjebéli katonaságbúl, nem hiszem, légyen negyvenig való csoporton; ide s tova eloszolván, felessen mentek által az Dunán, feleségek és gyermekekhez. Brigadéros Kisfaludi György uram, öreglegénységére nézve, beteges is lévén, nem valami martialitást, hanem inkább pusillanimitást demonstrál, megunatkozván az hadi szolgálottul; annak is katonái közül, hasonlóképpen az aratás kedviért, házokhoz recipiálták magokat, — nemkülömben brigadéros Kisfaludi László uram is miúltátúl fogvást brigadérosi functióval bír, mindinkább betegeskedik, kire nézve ő kegyelmit is semmire sem applicálhotom. Egy szóval: egy tisztem sincs, kire valamely nevezetes operátiónak folytatását bizodalmasson committálhossam, az egy Horváth Zsigmond director uramon kívűl, a ki noha disgustatus volt némely gonosz delatori miatt: mindazonáltal most mutatja meg igaz hazafiúságát, a midőn mások kedvetlenségek miatt *(nem)* folytatják az haza szolgálotját. Ezt nemcsak oeconomicális, de hadi dolgokban is adhibeálhatom; noha ugyan az hideglölés uralkodik rajta, mégis minduntalan körőlöttem forgolódik; ha ő kegyelme mellettem nem volna, semmi dolgaimban nem progrediálhatnék, s most is csak az ő kegyelme tanácsával élek. Magam peniglen egyszersmnd sokfelé nem érkezhetek; csak az jó Isten tudja, miként lehet megmaradásom, nem lévén sohol semmi receptaculumom, az hová salválhossam magamat; úgy látom, hogy a szokatlan, erdőkön való bujdosásomra kénteleníttetem fejemet vetnem vagy csak addig is, míglen azon fúriája az ellenségnek Excellentiád dispositiói által le nem csillapodik. Bárcsak most hamarjában két friss regimenttel segítődhetnénk meg a túlsó földrűl: úgy remélhetném, hogy reconciliáltotnék ezen elméjében fölháborodott darab föld; mert már nincsen semmi haszna Excellentiád méltóságos levelibűl tanúlt szép biztatásimnak, minthogy ezen Duna-mellíkire rendelendő hadainknak, kik felől méltóztatik Excellentiád emlékezni nékem irott leveliben, nincsem semmi hire; a külső országokbúl jövő succursusoknak már közelítése is megszűnt, sőt abban fölöttébb is megütköztek az ittvaló Tekéntetes Nemes Vármegyék, hogy Fölséges Vezérlő Fejedelem Kegyelmes Urunknak hozzájok való propensióját nem látják, kiért oly vílekedésben vannak, hogy ő Fölsége sem igen bízik ezen darab földnek megtartásában. Azért, hacsak a Méltóságok valamely succursusnak ideküldése felől nem méltóztatnak gondolkodni: egy

holnap alatt búcsút vehetünk ittvaló hadakozásainktúl. — Mindezeket még nem ex suprema desperatione irom Excellentiádnak, de, hogy jövendőben is ment lehessek mind Isten, mind világ előtt: kívántam alázatossan pro efficaci remedio genuine repraesentálnom. Énbennem s fidelitásomban semmi kétsége ne légyen Excellentiádnak: mert az Tekéntetes Confoederatióhoz szántszándékkal duplázott s triplázott hitemmel obligált dovotiómtúl — Isten látja lelkemet! — ellenségemnek, fejemnek föntállásáig absolute nem recedálok, ha szintén bujdosással kölletik is üdőmet töltenem. Az ittvaló főrendek és nemessek közűl is némelyek láttotnak az Tekéntetes Confoederatió hívségétűl deviálni, noha ugyan még senki közűlök labonczczá nem lett, söt reméllem, tovább is manuteneáltothatnak az állhatatosságban, ha az kívántató két friss regementeknek általjövetelekkel szerencsés progressusit értendik túlsó hadainknak. Ilyen exaggerátióval ne megyvébért, hanem jövendőbeli mentségemért kívántam az ittvaló constitútióknak mivoltát megírnom, tartván attúl, hogy úgy ne járjak, mint praedecessorim, kiket az ilyetín defectusok miatt subsequált szerencsétlenségekért némely nemjóakarói árestumra és vasra condemnáltak vala; kitől magam is méltán tarthatnék, ha az defectusokat in tempore nem adaperiálnám a Méltóságok előtt, s másként is, félnék attúl — az minémő ellenséges s csúfos világra jutottunk, — hogy ennekelőtte dícséretes hírrel s névvel szerzett böcsületemet, kik nem értik fundamentumát az dolognak, degradátiómnak procurálásával le ne csöpüljék; csak ezen okbúl is kívántam olyan expressus curéromat expediálnom Excellentiádhoz, a ki az mostani ellenséges constitútiókat ab ovo tudván: valamelyeket clavesekkel fel nem tettem, oretenus referálhossa. Az is nem kevéssé rémíti ezen darab földet, hogy a mint közönségessen hallatik, Delphinatusban bement volna Generál Taon (*Daun*) bizonyosszámú haddal, nemkülömben Eugenius herczeg is penetrált volna Francziaországban, — ki, ha így verificáltotnék, nem szerezne jó vért bennünk: melynek valósága, tudom, jobban constál Excellentiád méltóságánál, kirűl ha tudósítani méltóztatnék, alázatossan fogom vennem. Az két regementeknek általjövetelekkel ha Szent-Péteri Imre brigadéros és Söthér Tamás uraiméknak parancsolni nem terheltetnék, hogy ő kegyelmek is a Duna-mellíkire jönnének nagyobb apparatus láttatása kedviért: talám az ellenségnek is nagyobb terrora incutiáltotnék, s — a mint fölebb is irám — ezen darab föld reconciliáltothatnék. — Hogy hosszas irásommal ne incommodáljak Excellentiád méltósá-

gának: íme, propter compendium alázatossan kívántam tiszt uraimék magokat mentegető leveleit vagy csak oly okon is transmittálnom, hogy azokbúl megláthossa Excellentiád: minémű dispositiókat tettem légyen, s ő kegyelmek mikép kívánják secundálni s az haza hívsége szolgálatját subterfugiálni. Hasonlóképpen némely desertérek fassióját is szorgalmatossan, pro distractione temporis, olvasás kedviért, szolgai submissióval alázatossan accludálom. Ajánlom ezzel Excellentiád kegyes atyai gondviselísiben és sokszor tapasztalt úri protectiójában magamot. Maradok, etc. Sub dato Symigÿ, die 12. Julÿ, anno 1709.

206.

Bercsényihez.

Méltóságos Fő-Generális, Locumtenens, kiváltképpen való nagy Uram!

Sáros-Patakrúl 2-da praesentis (datált) Excellentiád úri méltóságos levelét az hajdúk által, tartozó alázatossággal ma vettem; melynek az elein, azelőtt is egynihány ízben irt consolatióihoz képpest, succursussal biztató tenorát nagy örömmel: de annakutánna azon succursusnak a kecskeméti és kőrösi helységekben pestisnek grassálásával felénk való útja egészlen megakadáloztatott magában foglaló continentiáját nagyobb szomorúsággal értem. Láttotván kívánni Excellentiád méltósága valóságos genuina informátióját venni az idevaló constitutióknak, hogy ahhozképest a túlsó dispositióit rendelhesse, — melyek iránt minthogy már az ellenségnek alkalmas üdőtűl fogva ránk való felesedése kénszerítő szüksége miatt ennekelőtte is Excellentiád udvarlására küldött leveleimben, de legfőképpen curérképpen expediált Farkas István nevű szolgám által bőven mindenekrűl igaz declaratiót kívántam tennem: most is az által mind szóval, mind alázatos irásomban repraesentálandó relatióimra relegálom magamat: reméllem, de omni particularitate akképpen informáltotván Excellentiád méltósága, hogy azok recapitulátiójával ezen irásom alkalmatosságával újobban alkalmatlankodjam, szükségesnek nem látom; hanem valamint a megirt emberem által alázatosson izentem és írtam: hacsak succursusrúl ő Felsége és Excellentiád méltósága kegyes effectiva dispositiót nem tészen, melynek realitássában

ezen föld hamar részesülhessen. — bizonyossan az következhető confusiótúl ezen egész tartományt féltem. Azelőtt az ellenség négy s öt felé osztotta magát: lehetett mégis tapasztalható csapást rajta tennünk együtt vagy másutt; ez penig most, mihelyen jó positúrában veheti magát a Rábán túl lévő földnek manutentiójában. — a mint már Excellentiád méltóságának curréróm által repraesentáltam. — azon Rába mellett elkezdett helységek megerősítésével azonnal azon felesszámú ellenség — kinek specificátiója Excellentiádhoz általam transmittáltatott — két corpusban fogja magát venni, s úgy kíván persequálni. Mindkét corpussa magán-magán is oly erős lészen, hogy a mostani aratás miatt eloszlott, igen kevésszámú hadaimmal egyiknek sem vagyok capax resistálnom; sőt naponként, meg nem írható eloszlásával az vitézlő rendnek, semmi consolátiót mivel ezen nyomorúlt tartomány a túlsó részrül sem vehet, sem érthet, s talán in effectu nem is remélhet: utólsó veszedelmes confusiónkat s magam személyének is szerencsétlenségét várhotom. Ezt — Isten ne adja, — hogy extrema desperátióbúl így exaggerálnám, mert senkinek benne més dexteritásomban kétsége nem lehet: valamit csak föltalálható, hasznunkra czélozó mediumok által megcselekedhetem: mindeneket a jó dispositiók tételivel csekélységemtűl kitelhető szorgalmatosságommal elkövetnem igyekeztem: de ultra posse nem lehet, mert ha mind egyig csoporton volna innét lévő kevésszámú hadam is, — tízezernél többszámú ellenségnek resistálni nem volnék sufficiens. Ne vétsek ő Felségének, se Excellentiád méltóságának, hogy*(-ha)* netalám egy kevéssé, in pressis terminis lévén sorsa ezen elhagyott földnek, tartozó hivatalom alázatossága gradussin kívül is digrediál írásom. Mindazáltal reméllem, meg nem itéltetem érette, ha ezen föld és vitézlő rend opinióit és difficultásit, sentimentumit insinuálni kénteleníttetem, mind azon okbúl, hogy ezen föld kormányozása directiómnak concredáltatott, s mind penig, hogy az dolgok és interessentiák relátiói általam szoktak ekkoráig is Excellentiád méltóságának tudtára adatni. Nehéz szívvel értettem, mind a vitézlő rend hire nélkül s mind az innét való lakosok, hogy Hannibál Haiszter megszabadúlást nyert, megpozsdúlt rajta, — ha már megszabadúlt is, az innenső had activitássa által esvén kézhez: bárcsak valamely Dunán innét való tiszt vagy közrabok, ha nem in toto, bár csak in parte váltottattanak *(volna)* érette. Annakfölötte gyakran távúldadon értik, hogy egy Nemes Ország nevivel gyakran conferentiák, concursusok, s azok alkalmatosságával determinátiók lesznek; kinek szabadulása, *(ellen)* az

egész tartomány instálván: supplicált további arestumáért, melyben assecuráltotott vala is, nem kevés szíve nyugodalmával, — de már ellenkezőképpen következvén, etiam contra affidationem a dolog, annak kiszabadulása is igen rémíti a lakosokat. Elhiteti magával ezen föld, hogy ennek szintén úgy, mint a túlsó résznek javára czéloznak mindazon végezések és determinátiók, — mindazáltal semmi effectussa in emolumentum harum partium alkalmas időtűl fogva nem tapasztaltatván, sőt még csak a communicálható dolgokban is semmi legkissebb nem constálván se az had és lakosok előtt, melylyel változás nélkül szükséges állhotatossága annyival is jobban stabiliáltothatnék és segíthető kegyelmességiben mind ő Fölségének s mind Excellentiád kegyes patrociniumjában cum reali fundamento bizakodhatnék; mert ámbár mi, az kiknek legkissebb vélekedésünk és kétségünk nincsen s nem is lehet ő Fölsége s Excellentiád kegyelmes, reánk mindenkor készen lévő atyai gondviselésiben, irántunk midenek jovára szolgáló hasznos fárodozásiban s annak kedves gyümölcse általunk részesűlésiben, — akárminémű intést tegyünk a lakosoknál, biztassuk is őket: de hosszas várakozással, principálisinktúl nem jövő biztatással nauseáltotván, teljes idegenséget mutatnak fegyverünkhöz, s ha azoknak pártolások történni talál: a fegyver annakutánna semmi úton-módon, mint most vagyunk, nem subsistál; s már is így van dolga az Rábán túlsó földnek, noha szüntelen portássim az ellenség körűl mindenfelől serénkednek, — melyrűl most többet Excellentiád méltósága kedvetlenítésére nem is akarok (írni.) — Én ugyan, valamint föllebb irám, igaz hazafiúságom tartozó homagialis kötelessége is azt hozván magával, utolsó csöpp vérem kiontásáig, igaz, hív szolgálotomban hátraállónak lennem nem tapasztaltatom, sőtinkább ezen igaz ügy munkájában mindeneket elkövetnem kész vagyok, csak de mediis ne legyen defectus. Méltóztatik ugyan Excellentiád az Duna mellé jöhető hadrúl emlíkezetet tenni, hogy kívánna odarendelni valamely corpust, ha csak subsistálhatna. A szükség mivel most idekívánja: meglehet olyformán, hogy a hol most élődik, szekerekre rakván csak egy holnapi, ott található élést is, — hozza a Duna mellé magával; azalatt, ha által köll jöni, in toto vel parte, a mi általjön: el fog az itt élni, — a kivel jó hadi praeparatoriumok elküldessenek: bummák, mozsarak és más tüzes-szerszámok. Noha mind az ellenség nagy darab földet elvett, mind a nagy tél és víz, mind a kétrendbeli kőeső annyira megrontotta, most pedig a köd a vetéseket, hogy régen nem volt olly fogyatkozása a Dunán innét való

résznek mint ezen esztendőben. — mindazáltal Deus providebit. — Datum in castris ad Pölöske positis, die 17-ma mensis Julÿ, anno 1709.

(Ezen levél után két üres lap következik a könyvben.)

207.

Heister fenyegető levele a sümegvári helyőrséghez.

Sacratissimae Caesareae Regiaeque Majestatis Camerarius, Intimus Consiliarius, Generalis-Campi-Marschallus, Confiniorum et Praesidÿ Jauriniensis Gubernator, unius regiminis pedestris Colonellus, et in Hungaria Plenipotentiarius Commendans Generalis, Sibertus Sacri Romani Imperii Comes ab Heister.

Siquidem omnibus et singulis absque omni dubio constare debet, quam illis, qui Regiam obedientiam amplecti anhelant, amnestiam, vitae quam bonorum gratiam impartiare, econtra vero refractariis et renitentis ferro et igne delere intendam;

Idcirco hoc etiam rebelli commendanti et praesidiarÿ arcis Sümegiensis eum in finem intimandum esse duxi, ut obligaminis sui et fidelitatis memores, receptis et publicandis ipsis, legitimo suo Regi et naturalis Domino sese subdant et dignos Regiae gratiae (quam etiam omnibus desertoribus Germanicis et Hungaricis, vigore praesentium appromitto) sese in opere exhibeant; secus vero facturi, si apparatum meum bellicum tormentarium, in propinquo et parato stantem advehi necessitabor, eoque habito: sine ulla spe gratiae omnia susque-deque vertentur, commendans vero ad statuendum exemplum certo certius impallabitur, reliqui praesidiarÿ trucidabuntur, neque mulieribus vel infanti in utero matris parcetur. Cum aliunde nullum succursum expectare aut sperare possint: ideoque omnes pertinatiae suae rebellis in memoriam debitas liceat poenas. Actum in Castris Caesareis an Györögh positis, die 20. Julÿ, anno 1709.

208.

Kisfaludy László brigadéros levele.

Kegyelmes jó uram!

Minémű rabjaink vannak Szigetvárban, könyörögnek az nagy Istenért szabadulásokért, maga szigetvári commendáns pedig specificátióját kiküldötte: melyik rabért minémű rabot kíván tűlünk. Semmi híja nincs, csak Excellentiád méltóztassék placidálni, hogy bebocsáthassuk az rabokat; mind megszabadúlnak, személy személyért; azonkívűl is maradnak rabjaink, kiket mostani portárúl Bakó Farkas uram hozott. Alázatossan kérem azért Excellentiádat, méltóztassék megengedni commutátiójokat, hadd szabadúljanak szegények mindkét részrűl. — Itt most semmi hireim nincsenek. Az németet bekésértem Sümeg alá, de semmit nem vonyhattunk el közűlök; Rendekhez szállott. Egy katonámat szintén a váráson vágta le a rácz porta. Mazalin portáz ki az Hegyhátra, hárshágyi marhát elhajtotta. Szintén most munkálódom, hogy valamint reáüthessem az napokban; valahol lesz, de próbálok. Egervári uramnak egy kazal gabonáját találtam; parancsolatja szerént Excellentiádnak elcsépletem és Bessenyei uram kezében adatom mind egy szemig. Az nemességet, úgy az parasztságot épen nem vehetni elől, mind az aratáson kapdoznak; addig, a mint kitelhetik tűlem, magam hadával forgódom, azután, tudom, jobban elővehetni. Továbl ajánlom Excellentiád grátiájában magamot és maradok, csácsi réteken, 21. Julÿ, 1709.

Excellentiádnak

alázatos szolgája
Kisfaludÿ László m. k.

Külczím: Méltóságos Fő-Generális, Mezei-Marsallus, Fraknói Gróff Eszterházi Antal, nagy kegyelmes uramnak. Excellentiádnak alázatossan irám. Ibi, ubi.

(P. H.)

(Eredeti, egészen sajátkezű, Eszterházy Antal tábori könyvébe belevarrva.)

209.

Kisfaludy László újabb levele.

Méltóságos Fő-Generális, nagy kegyelmes uram!

Excellentiád méltóságos levelét ezen szempillantásban hozván Nemzetes Vitézlő Krajczár Farkas kapitány uram, kibűl köllетik értenem, hogy semminémű tudósításomat nem vevén, hollétemet sem tudja: egyszersmind arguáltatom, hogy csak egy katonám sem merte megmutatni magát, és semmi lavérozást az ellenség körűl nem tettem. Nemhogy nem lavéroztam volna, de hitemre: fáradtig csavarogtam körűle: az minemű erővel voltam, úgy köllött portáimat folytatnom: eleget űzték, kergették szegényeket: kitetszik abbúl, hogy vagy tíz katonám elveszett. Hiszem bárcsak egy portában akadtam volna más ezerbéli katonaságbúl: mégis könnyebb lett volna, — de mindenfelé csak magam nem érhettem: a mint tűlem kitelhetett, bizony semmit el nem múlattam. Hogy az katonám megszélyedt: nem csudálom, mert házájában levén az ellenség, mikor szomszédját égette, minden órán magára is várta azon veszedelmet: azért is feleségén, gyermekén s kisded értékén kapdozott. Irja Excellentiád, hogy két-három rácz ott sétált a hol akarta az hegyekben. Nem tudom, honnand informáltatott Excellentiád? mert megbizonyítom, hogy nem kettő-három, de tíz-húsz sem kóborlott széltében. Hogy Horvát Ferencz lovait elkapta három rácz: attúl esett, hogy az portát elszakasztotta az Szalántúl (így), s az ellenség előbb érte mint az porta: maga is jelen volt Horvát Ferencz, de nem tehetett róla. Abbúl is megitílheti Excellentiád, hogy, ha mellette nem lavéroztam volna, szintég úgy elégette volna az szent-gróti hídját, valamint az türgyei pinczéket, — de hogy elől-utól mindenütt katonát látott, azért nem kóborolhatott. Most actu is oda vannak katonáim, de hol járnak? a jó Isten tudja. Parancsolatja szerént Excellentiádnak Grajner urammal való communicátiómat observálni fogom. Az ezerem Isten jóvoltábúl már öszvejön; az csácsi réteken contraháltatik, s pro 26. praesentis szent-gróthi réteken compareálok. Minden szándékom az volt, hogy az körmendi ellenséget megpróbáljam, de gyalog nélkül nehezen viszek valamit véghez: mihelen csak 100 hajdúm lessz valamely dobokkal: azonnal bemegyek. Eleget irkálok, de ha sohonnand sem jön senki is. Kaczérius uram-

mal tegnap szólottam; ő kegyelme biztatott, hogy küld vagy száz hajdút. Az pénzt és az élést, mit parancsol Excellentiád: hova küldje Kaczérius uram? Már egyszer Apáthiig hozták, de visszaküldöttem Lentiben, mert szintég akkor volt Sümeg alatt az ellenség. Várván tovább is Excellentiád kegyelmes parancsolatjátúl, magamat grátiájában ajánlom és maradok, sub dato in Tárnok, 24. Julÿ 1709.

Excellentiádnak

mint jó kegyelmes uramnak
alázatos szolgája
Kisfaludy László m. k.

Külczím: Méltóságos Fő-Generális Mezei-Marschallus Fraknói Gróff Eszterhás Antal nagy kegyelmes uramnak, ő Excellentiájának alázatossan irám.

Sümeg.

(P. H.)

Szent-gróthi póstamester feje vesztése alatt vigye ezen leveleket Generális uramnak ő Excellentiájának Sümegre.

(Sajátkezűleg írott eredeti levele Kisfaludy Lászlónak, szintén a tábori könyvbe belevarrva.)

210.

Egész Dunán innénső földön lakos hadi, úri, nemes és nemtelen személleknek szóló pátens.

Praemissis praemittendis. Lakosoknak akarám emlékezésekben hoznom, hogy mennyi megszámlálhatatlan sokféle hazudozó, csalogatásképpen hivogató, mocskos, kemén büntetések formájával ejesztegető pátensivel kívánt mindnyájunkat fölvett mostani igaz igyünk folytatásában ezerképpen fundált mesterségeivel (mivel fegyverével semmi progressusit nem reménlheti) tőrben ejteni ekkoráig az idegen nemzetbűl álló ellenség. Csak most legközelyebb, Kovácsinál lévő táborábúl, die 10-ma mensis currentis Julÿ minémű, nemzetünk dicsőséges fegyverét, igaz hazafiúságunkat gyalázó patentális irását bocsátotta némely lakosok közzé, melyet nem méltó mind magában foglalt hazugságira, s mind pedig édes nemzetünk jövendő javát czélozó szol-

gálotban forgolódó jó vitézit scommatice despectáló tenorára nézve senki is hogy megolvasson, annyival is legkissebb hajlandóságot az ellenséghez arra egy vagy más okbúl mutasson: mert bizonyos lehet ki-ki édes hazánkfiai közül abban, hogy valamint ez ideig szabadságunkért kezdett ügyünk fegyverkezése justificátióján mindenneműi veszedelmünket ineselkedéssel forraló gonosz szándéki s fegyvere s kártétele ellen azon ellenségnek, Istennek velünk levő kegyelmessége által mind mi s dolgaink folytatása szerenesésen vezéreltettenek, — tovább is fegyverünk progressusát secundáltatni reménljük, s ahhozképest tapasztalva tapasztaljuk is e napig, akármint fegyverével rémíteni láttossék: mindazáltal semmi legkissebb előmenetellel Isten azon ellenség kevélségét nem segíti és keménykedését tartományunkban elő nem viszi. Minekokáért ki-ki meggondolván mind nemzetihez s hazájához tartozó igaz obligátióját és eskövéssel fogadott confoederationális hívségét, abban való, eddigis dicséretessen mutatott állhotatosságának megbizonyítására mind az ezekhez obligatus személyek, mind pedig úri, nemes, nemtelen rendek és lakosok, akármely helységben találtatnak, azon magát könnyen elhitt ellenség dölfös kevélségének megzabolázására, valahol hiremet hallják, corpusomhoz magokat conferálni hovahamarébb siessenek. Már Isten jóvoltábúl alkalmas corpussal gyülekeztem: azon szorgalmatoskodom, hogy az ellenség körül magam hirével káros csapásokat tehessek, és minden úton-módon magában elvélt gonosz excursióit impediálván, az egész erejét is megpróbálhossam. Értvén azért mindenek ily hazánk közjovára s magunk, familiánk s cselédink megmaradására czélozó igyekezetemet, mivel életem s vérem föláldozásával édes születteföldemnek manutentiójára magamat elszántam: valaki fegyverhez alkalmatos az lakosok közül és corpusomhoz nem jön ily praemittált szép intísemre, s maga jovának hasznára vélem nem insinuálja magát, — fegyverre alkalmatos volta kinyilatkozván, annakutánna is személyekben az olyatínok hazafiúságtalanságokért megfogattatnak és exequáltatni fognak, s jovaik penig praedára hányotik, sokaknak rettentő példájára. Legkissebb nehéz szívet magának senki ne tégyen, akármint fenyegetődjék az ellenség, égetésével; valakik mellém jönnek: lészen sokkal jobb módjok benne, hogy mind Styriában, *(mind Austriában)* tízannyi károssabb égetéseket tehessünk, és abban is az ellenségnek megorvosolhatatlan kára következzík. Hazafiúságokért a mellett az lakosoknak az ő ideiben köszönhető jutalmok fog adatni. Datum in castris ad Nyirád positis, die 24. Julÿ 1709.

211.

*Examen cujuscunque desertoris vel captivi.**)

1. Wie heist ihr, undt wie seidt ihr gefangen worden?

2. Unter was für einen Regiment seidt ihr gewesen, undt was für Compagnie, undt wie lang seidt ihr unter dem Regiment?

3. Wie stark ist die Gvarnizon zu N., undt was für ein Regiment liegt darinnen, undt wie lang schon das darinnen ist?

4. Die vorige Gvarnizon wo ist sie zugemarschirt, undt was vor ein Regiment sie gewesen?

5. Wie lange ist es, dass die Pruckh zu Baán *(Bánka?)* verfertiget worden, undt wie stark die commandirten darbei seiendt, undt von was Regiment selbige?

6. Zu der Pruckh wann seind Schiffe undt andere requisiten hergeführt worden?

7. Zu Baán ob nit in Willen sei Stuckh undt andere Munition wo aus zuführen, oder ob sie nit von Orten etwas erwarten, oder schon angelangt ist?

8. Wo stehet der General Heister mit seinen Laager?

9. Was hört man von Pressburg: ob der Landtag sollte gehalten werden, undt ob der Kayser angelangt ist?

10. Was hört man in Pergstädten, und wie stark die Gvarnizon aldorten seie?

11. Was hört man von den Curutzen, wie stark dass sie sich heuer ins Feldt rüsten werden, und wo sie jetzund stehen?

12. Ob keine Regimenter ins Reich marschiret, undt welche?

13. Ob man nichts neues aus den Reich höret?

212.

Specification, was in allhiesigen Zeughaus undt Vöstung Csesznek vor Stuckh undt Munition sich befindet, wie folget. Erstlich:

1. Ein eisernes Stuckh, so schiest in Eisen	7	Vierting.
2. Metallener Falkone, so hat	1	„
3. Metallene Falkonette, so hat	$^1/_2$	„
4. Ein metallener Beller, so hat	6	„

*) Az itt következő másolatok és clávisok a kötet legvégére iktatvák, datumok nélkül.

5. Ein Eisene klein Stückhen, so hat		1	Vierting
6. Neun, id est 9. Toppelhacken	N°	9	
7. Sturm-Spiess achtzehen ...	N°	18	
8. Blassene Granaten *)	N°	55	
9. Eisene Handtgranaten ...	N°	49	
10. Eisene Kugl, so halten 7 Vierting, ...	N°	42	
11. Eisene Kugl, so halten 1 Pfunt, ...	N°	17	
12. Kleine eisene Kugl, so halten $^1/_2$ ℔	N°	70	
13. Toppelhagen-Kugl	N°	67	
14. Kleine glasene Kugl	N°	1050	
15. Bleikugl	N°	145	
16. Pulwer in allen	N°	$3^1/_2$	Centner
17. Vier Orgeln, (seregbontó) worbei 2 auf Reder ...	N°	4	
18. Lunten ein halben Centner, numero		$^1/_2$	Centner

Brensier Jonas, Pixenmeister-Corporal.

213.

Specification derer zur Veszprím vorhandenen Stuckhen undt Munition.

Stuckh.

Calibsia	$1^1/_2$	℔-ig, eisernes	1
»	$^5/_4$	℔-ig, metallenes	1
		N. B. Ohne Mondur.	
	$^4/_4$	-ig, metallenes	1
	22	löthig, metallenes	1
	8	löthige eiserne scharf Dickhel, nach dem Bleÿ-Mastaab	1
		Orgeln, unterschiedliche	5
		Toppelhackel, ohne Kugl	11

*) Üvegből fujt gránátok.

Stuckh-Kugl.

1½ ℔-ig	37
1 ℔-ige	42
22 löthig	100
Pulwer, Centner	4
Blächene Kugl	700
Lunthen gegen ℔	23
Flintenstein	300
Eisene Handgranathen	250
Blässerne	50
Sturmspiess	17
Sallitter ℔	20
Schwefel ℔	10
Katzen-Kopf, eisene	1.

214.

Specification was der Körösi János von Csobáncz an Gewehr allhier (t. i. Sümegre) überliefert hat, als:

2 eisene Stuckh mit Lafetten,
13 Toppelhäckchen,
1 Orgel mit 5 Läufe,
9 Musqueten, 2 ohne Floss,
1 Flinte ohne Floss,
9 Röhre,
130 ℔ Pulwer,
830 Patronen,
10 Kartätschen,
42 Stuckh-Kugl,
600 Toppelhäckel-Kugl,
1 Helleparthe,
6 Schweins-Leder,
7 ℔ Lunthen.

215.

Titkos jegyek kulcsai, I.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N
0	10			40				80		100		120
330	00	20	30		50	60	70		90		110	
000	400			340				350		420		410

O	P	Q	R	S	T	U	X	Z	J	V	Ö	Ü
130			160	170	180							
	140	150				190	200	210	220	230	240	250
360			390	370	380							

cz	gy	ly	ny	rt	ly	sz
						320
260	270	280	290	300	310	
						390

Ab	11	bo	46	commissari	82
ac	12	bocsát	47	conjun	83
ad	13	bu	48	corpus	84
af	14	bö	49	corresponde	85
ag	15	bü	51		
ak	16	bagázsia	52	**Da**	86
al	17	Bakon	53	de	87
alla	18	Balaton	54	di	88
am	19	Barkóczi	55	do	89
ámbár	21	batalion	56	du	91
an	22	Bécs	57	dö	92
Angl	23	Bercsényi	58	dü	93
annyi	24	Bezerédi	59	derék	94
által	25	Bottyán	61	dragon	95
ap	26	Buda	62	Dorff	96
applica	27			Dan	97
ar	28	**Ca**	63	December	98
Arad	29	ce	64	dire	99
Andrásy	31	ci	65	diver	101
Aprilis	32	co	66	district	102
armádia	33	cu	67	Dráva	103
artilléria	34	camp	68	drága	104
Augustus	35	Csáky	69	Duna	105
Austria	36	Csáktornya	71		
as	37	Csallóköz	72	**Eb**	106
at	38	császár	73	ed	107
az	39	Cassa	74	ef	108
azért	41	czár	75	eg	109
azonnal	42	Csikvár	76	eh	111
		csinál	77	ek	112
Ba	43	Csorna	78	el	113
be	44	csudál	79	em	114
bi	45	commend	81	en	115

ennyi	116
ep	117
er	118
es	119
Esztergom	121
Eszék	122
Eger	123
erő	124
értet	125
erre	126
ez	127
Érsek	128
Fa	129
fe	131
fi	132
fo	133
fu	134
fö	135
fü	136
felől	137
Februárius	138
Fejérvár	139
Fertő	141
fizet	142
ford	143
Forgách	144
forma	145
fortis	146
Földvár	147
Ga	148
ge	149
gi	151
go	152
gu	153
Győr	154
Generális	155
Gothárd	156
Grécz	157
Ha	158
he	159
hi	161
ho	162
hu	163
hö	164
hü	165
hanem	166
harcz	167
herczeg	168
hirtelen	169
hogy	171
holott	172
Horvát	173
Holland	174
Ig	175
igen	176
igy	177
ik	178
imperium	179
in	181
informa	182
intent	183
instru	184
iránt	185
is	186
it	187
iz	188
izen	189
Ka	191
Kalocsa	192
kapitány	193
Kapuvár	194
Károlyi	195
káros	196
Karva	197
ke	198
kegyelme	199
képest	201
ki	202
ko	203
kö	204
kü	205
király	206
kivált	207
Komárom	208
könnyű	209
követ	211
Kűszög	212
ku	213
La	214
le	215
Légrád	216
li	217
lo	218
lu	219
lö	221
lü	222
Lajta	223
lárma	224
Leopold*(-vár)*	225
Léva	226
Ma	227
magyar	228
Majus	229
Martius	231
marsch	232
me	233
mert	234
meg	235
midőn	236
mikor	237
mind	238
minist	239
Morva	241
munitio	242
Mura	243
mi	244
mo	245
mu	246
Na	247
ne	248
ni	249
no	251
nu	252
nö	253
nü	254
nem	255
német	256
Nyitra	257
Ob	258
od	259
of	261
ok	262
ol	263
om	264
on	265
or	266
os	267
ot	268
oz	269
obsid	271
October	272
opera	273
ord	274
ország	275
osztán	276
Óvár	277
Pa	278
pe	279
pi	281
po	282
pu	283
pö	284
pü	285
Palota	286
palatinus	287
Pápa	288
Pruck	289
Pécs	291
pénz	292

Pest ... 293
Péter-Váradja ... 294
prófont ... 295
próba ... 296
Pozsony ... 297
porta ... 298
post ... 299

Quártély ... 301

Ra ... 302
re ... 303
ri ... 304
ro ... 305
ru ... 306
rö ... 307
rü ... 308
Rába ... 309
Rábcza ... 311
Rabbutin ... 312
rácz ... 313
ravancs *(révanche)* 314
regement ... 315
remén ... 316
rege ... 317
retira ... 318
rajta ... 319
rólla ... 321
Rohoncz ... 322
Ruszt ... 323
rosz ... 324

Sa ... 325
se ... 326
si ... 327
so ... 328
su ... 329
sö ... 331
sü ... 332
segit ... 333
September ... 334
Simontornya ... 335
Sümeg ... 336
szabad ... 337
Sárvár ... 338
Száva ... 339
ánez ... 341
Szigetvár ... 342
Szent-Márton ... 343
Szent-Grót ... 344
Szeged ... 345
szer ... 346
szor ... 347
szül ... 348
szoros ... 349
st ... 351
Sopron ... 352
Styria ... 353
Svec ... 354
Slesia ... 355
sere ... 356

Ta ... 357
Tata ... 358
tábor ... 359
talám ... 361
tatár ... 362
te ... 363
Temesvár ... 364
ti ... 365
titk ... 366
tiszt ... 367
török ... 368
töl ... 369
Tisza ... 371

Va ... 372
ve ... 373
vi ... 374
vo ... 375
vu ... 376
Várad ... 377
Vácz ... 378
végre ... 379
Vértes ... 381
Vezér ... 382
Veszprém ... 383
volna ... 384
vagy ... 385
való ... 386

Xa ... 387
xe ... 388
xi ... 389
xo ... 391
xu ... 392

Za ... 393
ze ... 394
zi ... 395
zo ... 396
zu ... 397
zavar ... 398
zár ... 399

Ja ... 401
je ... 402
jo ... 403
ju ... 404
jö ... 405
jövendő ... 406
Januarius ... 407
javal ... 408
jóakarat ... 409
jóllehet ... 411
Jóseph ... 412
Junius ... 413
Julius ... 414
jutal ... 415

ök ... 416
öl ... 417
öm ... 418
ön ... 419
ör ... 421
öz ... 422
ösztön ... 423
önként ... 424
őröz ... 425
öszve ... 426

ül ... 427
üt ... 428
űz ... 429
ütközet ... 430

Nulla:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, et a numero 430 exclusive in infinitum.

216.

Titkos jegyek kulcsai, II.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O
71	74	82	73	78	88	81	100	95	122	103	201	96	202
12	25	13	32	27	40	44	14	33	26	30	39	18	34
30	52	41	54	51	53	65	43	50	64	42	63	46	62

P	Q	R	S	T	U	X	Y	Z	Ae	Ai	Oe	Ő	Ű
303	411	141	124	180	83	72	94	93	118	133	142	111	101
19	29	47	20	38	21	48	28	56	22	23	58	24	31
37	49	54	36	66	55	67	59	60	68	57	61	69	70

217.

Titkos jegyek kulcsai, III.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O
15	62	20	42	53	14	33	96	74	39	12	88	102	35

P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z	Ae	Ai	Oe	Ű	Ö
46	57	68	79	80	16	29	76	34	112	805	222	90	555

MÁSODIK RÉSZ.

KIVONATOK.

1706—1709.

I.

Az orderek és egyéb missilis leveleknek meritumi, sine copia.

Anno millesimo septingentesimo sexto, die 28. Junij Az egész Dunán innét való vármegyéknek cum deliberatione adatik értésekre Méltóságos Generális uram ő Nagysága általjövetele a Dunán; kik a mellett igaz hazafiúságokra, magokra limitált munkások előállítására és ekkoráig történt injuriájoknak repraesentatiójára adhortáltatnak

Die eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram, maga mihez való alkalmaztatásárul való order, de kiváltképpen a földvári sáncz recommendáltatása.

Die eadem. Méltóságos Generális Commissárius Csáki István uramnak hasonló maga alkalmaztatásárul való intimatio.

Die eadem. Csepeli István, Méltóságos Generális Gróff Eszterházy Antal uram ő Nagysága lovásza passíroltatott Veszprém felé.

Die eadem. Nemes Győr és Esztergom vármegyék vice-ispánjának, Komáromi István uramnak expediáltatott levél, Nemzetes Vitézlő Konkolÿ László vice-ispány uram maga elszökött szolgája eránt.

Die eadem. Nemes Fejér vármegyében lévő Mány nevű falura salagvárdia adatott.

Die eadem. Budai commendáns két rendbéli emberei passíroltatnak Bécs felé.

Die eadem. Simon János veszprémi lakosnak passus adatott szabadon való kereskedésre.

Die eadem. Bottyán János Generális uramnak expediáltatott egy levél, hogy csináltassa meg a tombászokat, és a commissáriusoknak búzát adjon, a mint conveniált vélek.

Die eadem. Martonfalvi György uramnak adatott protectionalis, passussal együtt.

Die eadem. Méltóságos Generális Gÿmesi Forgách Simon uramtul küldettetett levél Nyúl János kapitány

uram dolga iránt, hogy ideáltal megmaradhasson Méltóságos uram ő Nagysága mellett.

Die eadem. Méltóságos Fő-Generális, Székesi Gróff Bercsényi Miklós urámnak ő Excellentiájának idevaló constitutiók voltaképpen megirattattanak.

Die eadem. Tekintetes Nagyságos Révai Gáspár és Czirjáki László uraiméknak ő Nagyságoknak iratott, hogy Andrási István Generális uramtul mindenekben dependenter légyenek.

Die 29. Junij. Szent-endrei 8 rácz passíroltatott Bécsben 3 mázsa viaszszal papok számára.

Die eadem. Barkóczi uram hadnagyának, Gyulai Zsigmond uramnak passus adatott Esztergomban való menetelre fegyvere eránt.

Die eadem. Rábaközben kapitányoknak order, hogy Andrási uramtul dependenter legyenek.

Die eadem. Kisfaludi György és Török István uraiméktul order Csákvárhoz és onnét Soprony vármegyére menetelekre, s ott ezereknek öszvegyüjtésére.

Die eadem. Az Dunán innét levő lovas és gyalog ezeres kapitányoknak singillatim order, hogy Tekéntetes és Nagyságos Szent-Királÿ Andrási István Generális-Főstrázsamester uramtul ő Nagyságátul mindenekben dependenter legyenek.

Die eadem. Tekéntetes és Nagyságos Szentkirálÿ Andrási István uramnak order, Rábaközre való menetelre.

Die eadem. Szőke Mihály, Eszterházy Antal uram ő Nagysága étekfogója passíroltatott Győr felé.

Die eadem. Sibrik uram bátyjának adatott exemptionális a personalis insurrectiótul, inhabilitássa miatt.

Die eadem. Légrádi uram passíroltatott Kassa felé.

Die eadem. Szőke Mihály uram expediáltatott bizonyos országos dolognak végbenvitelére Nemes Sopron és Vas vármegyékre. Vitt magával Nemzetes Vitézlő Horváth Jóseph, Enyedi András és Nagy Mihály uraiméknak albát, quietantiát, — nemes vármegyékre penig credentionalist.

Die eadem. Gellén Mihály passíroltatott Kisfaludi György uram után.

Die eadem. Maga dolgában Méltóságos Generális uram ő Nagysága devecserieknek, dézma eránt.

Item. Generális Eszterházi Dániel uramnak csákvári helységre, protectiójára nézve.

Item. Szendi helységnek makki puszta eránt, hogy ne usuálják.

Die 1. Julij. Neszmélyieknek és almásiaknak salagvárdia adatott.

Die 2. Julÿ. Nemes Esztergom vármegyében lévő, Bajna névő falura adatott salagvárdia.

Die eadem. Nemes Esztergom vármegyében lévő Bajót nevű falura adatott salagvárdia.

Die 3. Julÿ. Budai Pisztoly nevű kereskedőnek passus adatott szabadon való kereskedésre, hogy lehozhassa Pozsonból bécsinált hat hordóját.

Die 4. Julÿ. Méltóságos Generális Levemburg felesége két leányával és maga több cselédjével, portékájával passíroltatott Bécs fellé, Fisser-Dorffer és Andrási István uram ő Nagysága passusával.

Item. Két szent-endrei rácz passíroltattanak Bécsben, bizonyos adósságának kikeresésére.

Item. Budai hajósmester egy hajóval passíroltatott bizonyosszámú bűrekkel.

Item. Bajcsy György, Orbán Czelder uram óberstleitinantja passíroltatott Érsek-Ujvárban.

Item. Bajcsy László, Andrássy György uram zászlótartója passíroltatott Árvában, bizonyos katonáknak felszedísire.

Item. Bajóthi és bajnai lakosoknak adatott protectionalis.

Item. Budai praesidiumbéli kapitány, Hoberlingh, kétféle passussal Bécsben.

Item. Jóna János óberst-leitinantnak, hogy a commissariátusságnak assistáljon és vigyázással légyen, hogy budai commendáns valami hostilitást el ne kövessen.

Item. Horváth *(Tamás)* uram ordereztetett, hogy minden hallogatás nélkül ide Karvához, mit Soch und Poch, mundírunggal együtt siessen.

Item. Azon katonáknak, melyek Eszterházy Dániel uramat késérték, két napra adatott commissio Bajót nevű falura, úgymint két tizedalljának.

Die 5. Julÿ. Passíroltattak Palkovics Ferencz és Vlassics János uraimék Esztergom felé, bizonyos portékájoknak kihozására.

Item. Passíroltatott két csalli asszony Zsámbék felé 10 szapu buzával.

Item. Passíroltatott Méltóságos Uram regementjébül való furír harmad magával Selmecz felé, bizonyos dolgokban.

Item. Budai két trombitás passíroltatott vissza Budára, melyek Méltóságos Uram trombitásait szabadították fel.

Item. Méltóságos Uram trombitássa Budára passíroltatott.

Item. Protectio adatott Pest vármegyében Boros nevű falura.

Item. Protectio adatott Pest vármegyében lévű Üröny (*Üröm*) névü falura.

Item. Adatott salongvardia marczinházi lakosoknak. Nemes Esztergom vármegyében.

Item. Passíroltatott Aradbul szabadult Szent-Péteri János Székes-Fejérvár felé.

Item. Labancz Tamás passíroltatott Tokodban.

Item. Dobay György főhadnagy passíroltatott Körmöndre, felesíginek temetésére.

Item. Szabó Ilona passíroltatott Szent-Endrében kevés liszttel.

Item. Protegáltatott Fejér vármegyében lévű Bicske névű falu.

Item. Fekete György és Kemencze Péter uraimék cum solenni recommendatione Suae Serenitati sonante, passíroltatnak Érsek-Újvárra.

Die 6. Julij. Saskó Erzsík passíroltatott Érsek-Újvárban.

Item. Boldogkői kapitány uram passíroltatott Pápára és Devecserben.

Item. Parancsolat adatott ácsi biróra, hogy Juhász Istvánnénak elfoglalván Lampért István a buzáját, azt adassa vissza.

Item. Komáromi harminczadosnak resolutio adatott.

Item. Bussai ember passíroltatott Nógrád vármegyében egy szekérrel.

Item. Szent-endrei ráczok és tömösvári két török passíroltatott Komárom felé, bizonyos portékájoknak elhozására.

Item. Heszlőczi Susanna passíroltatott Losoncz felé.

Item. Mocsiak instantiája relegáltatott Eszterházi Dániel uramra.

Item. Kaczérius Zsigmond passíroltatott Csejtére, maga dolgainak végbenvitelére.

Item. Urunk ordereihez magamét conformálván, Méltóságos Generális Eszterházi Dániel és Andrási István uraiméknak az commendójok alá bizott districtusoknak kormányozására, zsoldos hadaknak és portális hajdúknak felállítására, rézpénznek folyamósságára és több más in particulari forma ordinum teljes instructiót kiadtam.

Item. Publicatio armistitii intimatur Dominis Generalibus, úgymint Méltóságos Grófl Eszterházy Dániel uramnak és Andrási István uramnak.

Item. Diabolkó Mihály nevü zászlótartó ötödmagával passíroltatott a Rábaközre, Szinai uram ezere után.

Item. Méltóságos Fejedelemnek expediáltatott egy levél, melyben alázatossan inseráltatott, hogy Nemes Komárom vár-

megye portalis hajdúk eránt in natura hány ezer forintokat praestált.

Item. Budai és esztergomi commendánsoknak missiliter emanált az armistitium prolongatiója eránt való levelek.

Item. Mányi bírák és lakosok instantiájokra resolutió adatott, hogy refractáriuskodókat üldözzék, kötözve hozzák s vigyék commendérozó tisztekhez.

Item. Nemzetes Vitézlő Kaczérius uram passíroltatott Nagy-Szombat felé.

Item. Nemzetes Vitézlő Török István uram ezerének lustralis listája Korvíni János által recommendáltatik Méltóságos Főgenerális Gróff Bercsényi Miklós uramnak ő Nagyságának.

Item. Szepesi János főpóstamester uramnak ő kegyelmének intimáltatott, ezen corpus mellé érdemes veredárius eránt, nemkülömben kocsik eránt, hogy nagyobb szorgalmatossággal expediáltassanak mindenféle expedítiók.

Die 7. Julÿ. Kenesey István secretáriusom passíroltatott Csikvár felé.

Item. Tarnóczi István relegáltatott Eszterhás Dániel uramra, Nádasdi Ferencz elszökött katonái és ellopott lovai végett.

Item. Sándor László uram expediáltatott Érsek-Újvár felé országos dolgokban.

Item. Kéri László residens passíroltatott Érsek-Újvár felé.

Item. Nyárai uram instantiája recommendáltatik Méltóságos Fejedelemnek.

Item. Almási póstamesternek adatott specialis functiójához képest specialis protectio.

Item. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Rótth János regementjebéli fulér, Ehnever Mihály, másodmagával passíroltatott.

Item. Esztergomi páter jezsuita Földvári Mihály passíroltatott Bécs felé, hogy onnét hozhasson a societásnak való posztót.

Item. Nemes Komárom vármegyében lévő Lábatlan nevű falura salagvárdia adatott.

Die 8. Julÿ. Eszterházi Dániel uramnak ő Nagyságának expediáltatott levél, melyben assecurálta Méltóságos Generális uram ő Nagyságát, hogy Csíkvárhoz várja a Méltóságos Urat; de mivelhogy a Fejedelemasszony Csehország felé ment, Forgács uram penig el fogja késérnie ő Nagyságát éppen Csehországig: se túlsó, se innenső hadaknak commendójok nincsen.

Item. Csíkvárnál egy corpusban tartsa az hadakat Eszterházy Dániel uram ő Nagysága, és hogy rézpénznek folyamatja legyen, és Bottyán uram ellen inquisitiót peragáltasson.

Item. Kerkápoli Istvánnak, hogy Nemes Vas vármegyében lévő fiscalis dominiumbúl senki assignatiójára ne merészeljen pénzt adni, hanem conserválja haza szükségére, és tudja maga dependentiáját Méltóságos Uramtul ő Nagyságátul.

Item. Tatai molnároknak, úgymint Sződi Mihály, Molnár János, Molnár Mihály, Molnár Györgynek adatott salagvárdia malmokra.

Item. Szalai Pál urammak levél, hogy hozzá szökött németeket mindjárt küldje ide; pro 2do penig tanulja meg, miképp kell ennekutánna Commendérozó Generálisokat becsülni.

Item. Czirjáki László urammak, hogy Soprombul Kapuvárra szökött németeket küldje ide, és a verespénzt becsülje meg.

Item. Méltóságos Generális Károlyi Sándor uram generális adjutantja passíroltatott Kőszeg és Szombathely tájékára bizonyos dolgoknak végbenvitelére.

Item. Mező-őrsieknek adatott protectionális Komárom vármegyében.

Item. Hogy a Méltóságos Urat informálják commissariatusság dolgárul és a rézpénznek folyamatjárul.

Item. Nemzetes Vitézlő Egervári uram expediáltatott Nagy-Szombatban.

Item. Almási birónak commissió küldetett salagvárdia béhozására.

Item. Ezelőtt tett conventió nem fog stálni, mely győrieknek iratott.

Item. Nemzetes Vitézlő Egervári urammak adatott credentionalis Gróff Bercsényi Miklós uram ő Nagysága eleiben.

Item. Mecséri Ádám budai lakosnak passus adatott ide ki való jövetelre.

Item. Budára expediáltatott Méltóságos Uram ő Nagysága számára való vásárlásra Hegedűs Gyurka.

Item. O-budai serfőzőnek, Johannes Baptista, házára protectio kiadatott.

Item. Generális Eszterházy Dániel urammak ő Nagyságának levél, hogy Daróczi tatai commendánsnak ne engedtessék az aratás.

Die 9. Julij. Szőnyieknek salagvárdia adatott Komárom vármegyében.

Item. Commissió tíz öl fára, melyet visznek Esztergomban Takács Andrásnak, ugyanoda való tiszttartónak.

Item. Bodoski János, Petrőczi István Generális Uram ő Nagysága *(embere)* passíroltatott Érsek-Ujvár felé.

Item. Ekker Obrstrvad (így) ministernek levél iratott, bizonyos mundérumi (?) puska eránt.

Item. Szalai Pál uramnak intimáltatott, hogy az armistitium *(usque)* 24. praesentis tart.

Item. Thót György győri szolgabírónak iratott levél, hogy munkásokat, portális szekereket és egyébb subsistentiát praestálja harmadnapig hadak számára.

Item. Sallai János uramnak adatott exemptionalis, hogy a privatis immunis legyen.

Item. Horváth János, Géczi Gábor uram hadnagyja feleségének passus adatott, hogy bort hozhasson Börsömbül.

Item. Király István győri harminczadosnak passus adatott, hogy Komáromban szabadon mehessen és onnét Móricz Christina asszont leányostul vihesse ki Győrré.

Item. Nyárai László uramnak passus adatott, hogy sót hozhasson ő kegyelme.

Item. Jóna János kapitány uramnak, hogy budai gvardizomban armistitium után bízvást csinálhat operatiót, hogy kijöhessenek; medio tempore durante a kik kijőnek is, assecuráltatnak vissza nem adatásra.

Item. Bene Pál főcommissárius uramnak, Nemes Komárom vármegyei processusok sulyos voltainak alleviatiója.

Item. Andrási István uramnak Győr és Sopron tájékára való vigyázás az élésnek be nem vitele eránt és rézpénznek folytatása eránt iutimáltatik.

Item. Nyárai László uram lakziban menő hajdúinak passus adatott.

Item. Hanner Felix nevű zászlótartónak passus adatott Herénre való menetelre, bizonyos dolgainak végbenvitelére, negyed magával.

Item 9. Julÿ. Az acclusák Kukländer uram leveleivel commendáltattak.

Item. Csokor András, Nyárai uram hadnagya, aratásra passíroltatott.

Die 10. Julÿ. Levél iratott Jóna János kapitány uramnak, hogy contentáltassa Béri György kapitány által Tót Mihály nevű katonát, hogy lovát és fegyverét adja vissza.

Item. Ada Jánosnak satisfactiót tegyen. Tabajd nevű falunak bikáját adja vissza.

Item. Abdai lakosok panasza Hankóczi Ferencz uram ellen. Tett válasz, hogy ne opprimálja azon lakosokat, és a rézpénzt jobban becsülje meg.

Item. Passus adatott Győrré, száz győri mérő buzának bevitelére, Eszterházi Jánosné asszonyomnak ő Nagyságának.

Item. Eszterházy Istvánné asszonyomnak ő Nagyságának a szerint.

Item. Petróczi expediáltatott Érsek-Újvárban, hogy onnét egy hordó bort hozzon.

Item. Nyári László uramnak passus adatott 200 kősónak elhozására Keméndrül.

Die 11. Julij. Duppenni nevű kapitány Bonafus regementjébül passíroltatott Érsek-Újvár felé compániájához.

Item. Campion György esztergomi kereskedő Győrré passíroltatott bizonyos portékájának elhozására.

Item. Zámolÿ uramnak passus adatott Király István győri harminczadosnak, hogy mehessen Komáromban.

Item. Csiba Ferencz Esztergombul kiszabadulván, Urunk hűségére állott, passíroltatott Tokod nevű faluban.

Item. Salagvárdia adatott Esztergom vármegyében lévő Tokod nevű faluban.

Item. Török István kapitány uramnak, hogy a minemű praetensiójok vagyon egy ló eránt bodokiak ellen, sopiáltassék.

Item. Bonafus regementjébül Grober Gáspár érsekújvári táborban passíroltatott bizonyos három arestansnak kihozatására.

Item. Galgóczi apotekarius Nemeserics János passíroltatott Galgóczra.

Item. Lóczi András kapitány uram ő kegyelme három hajdúja passíroltatott Érsek-Újvárban bizonyos fegyvereknek kihozására.

Item. Friderik Miller pattantyús másod magával passíroltatott Érsek-Újvárban Lamothoz, hogy más két pattantyúst kihozhasson.

Item. Naszálly, Szőny, Neszmélly, Mocsa, Szomód, Héreg, Tarján, Kánya (?) nevű faluk assignáltattanak almási póstához, és intimáltatott nekiek, hogy kocsikat hétrül hétre állítsanak pósta alá.

Item. Horvát Zsigmond főcommissárius uramnak iratott levél, hogy igen jól tette, hogy Csikvárnál levő hadaknak kenyérnek száz köböl gabonát administrált; a mellett intimáltatott, hogy csikvári had mellé Helepront uram constituáltatott főcommissáriusul. Az mostani rézpénznek folyása recommendáltatik, ne rejiciálja senki.

Item. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak ő Nagyságának, hogy adjon Horvát Zsigmond uram ő kegyelme 200 ezüst-forintokat bizonyos investigátióra nézve: Kerkapoli Istvánt, perceptort, minden documentumokkal és nála való pénzzel ide küldje.

Die 12. Julÿ. Csáki István uramnak ő Nagyságának való levél, hogy micsodás operatiókat tett ő Nagysága Dunán innét való nemes vármegyékben Méltóságos Uram ő Nagysága assistentiájával. — 2. Csikvári corpus panaszolkodik, hogy defectust szenved élés dolgábul. 3. Hogy valamint becsületit szereti, úgy provideáljon azon csikvári corpusnak minden provisióbul. — Pro 4to Nemes Vas vármegye nem szükség, hogy ide vecturiázzon, hanem csikvári corpushoz. — 5to Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak ő Nagyságának küldjen vagy 300 forintot bizonyos investigatiókra nézve. — 6to Parancsolja meg Bene Pál és Bene András commissárius uraiméknak, hogy a szécsényi és egyéb magazinális házakbul administráljanak érsek-újvári magazinális házhoz, és onnét intertentáltassék ez a corpus; hogy Győr, Komárom, Esztergom vármegyék is Csikvárhoz administráljanak subsistentiát.

Item. Andrási István uramnak ő Nagyságának intimáltatott, hogy mely repartitiót tett ő Nagysága Nemes Vas és Soprony vármegyékben az personalis insurrectio eránt, hogy azon ezereket mezőben szállíttassa, provisiójokrul és egyéb intertentiójokról requirálja Csáki István uramat ő Nagyságát, — meg van parancsolva ő Nagyságának, hogy Czirjáki László és Szalai Pál uraimékat adjungálja maga mellé pro auxilio, Czirjáki uramnak penig intimáljon ő Nagysága: mivelhogy Horváth Tamás ezere elérkezik, — ha nem leszen complete az ezere: bizonyos lehet benne, hogy nem óbester, hanem hadnagy leszen ő Nagysága.

Item. Szekeres Istvánnak intimáltatott, hogy Balogh Adám urammal ne competáljon, hanem egyességben legyen, és hogy valamely katonái volnának nála.

Balog Ádám uram instantiája és postulatuma 12. Julÿ:

Primo. Tőtési hadnagy uramat compániástul, kik is Méltóságos Bottyán János uram ő Nagysága keze alatt vannak Torna vármegyebeliek.

2do Ugyan Tőtési uram compániájához valók vadnak egynehányan Gorup Ferencz uram zászlója alatt.

3tio Cseh János uram compániájában harmincz számú lovas katonáim vannak, kik ha vissza nem adatnak, egész compániám híjával leszek.

4to Somogyÿ Ádám uram ezeréből 15 lovas katonámat repetálom.

5to Jóllehet simontornyaiak is zászlóm alá, vagyis ezeremhez valók volnának: de igaliak vannak helyettek rendelve; ha ezek kezem alatt lesznek, contentus leszek.

6to Aminthogy énnékem vissza kellett adnom Nemes Vas vármegyebéli, három hóra kifizetett katonáimat, — circiter 70, — Kisfaludi urannak: tehát én is kívánom Nemes Tolna és Baranya vármegyebéli katonáimat, a kik hol legyenek, restituálni.

7mo Nagy Péter vice-kapitány uram hat hóra kifizetett compániáját, mely most Fördős Mihály vice-kapitány uram keze alatt vagyon.

Item. Csajági uram furérja, Kovács Mátyás nevű, negyed magával Vas vármegyében Megyerre passíroltatott.

Item. Szatthmári Miklós uram katonája, Kis Mihály, harmad magával Nagy-Szombatban passíroltatott bizonyos vásárlásért.

Item. Ő kegyelme strázsamestere, Kocsvai. (?)

Item. Katona György és Torda György özvegye passíroltatott Rábaközre, Sárkány nevű faluban, eddig Nógrád vármegyében lévén quártélyban.

Item. Csajághi uram zászlótartója, Szendi Szabó Mihály másod magával passíroltatott Szák nevű faluban, bizonyos hajdú elhozására.

Item. Géczi Gábor uram volentér hadnagyja, Magyar Mihály, passíroltatott Maros nevű faluban cselédjéhez.

Item. Méltóságos Generális Károlÿ Sándor és Orosz Pál uraiméknak levél iratott, hogy, ha találtatnak valahol elszökött dragunérosok: Thalaba kapitány kezében assignálni méltóztassanak.

Item. Nyúzó kapitány uramnak, hogy az mely 100 aranyat elvitette volt Hunner hadnagyátul, adja vissza ő kegyelme.

Item. Passíroltatott Talaba Mihály kapitány Erdélyben bagázsiástul, 2 dragonyosostul s hadnagyostúl.

Item. Csajági kapitány uram hadnagya, N. Bálint, passíroltatott Horváth György mustramester után listáért.

Item. Győri Mihály két katonája passíroltatott Eperjesre egynehány kősóval.

Item. Lóczi András uram hajdúja, Petróczi György, passíroltatott Léva felé, kardjának megcsináltatására.

Item. Méltóságos Fejedelemnek szóló levél, melyben kérdés tétetett: ha lehetséges dolog-e Csikvárhoz menni vagy sem ő Nagyságának? Instálja ő Nagyságát: Rábaközre

mehetne egész bagázsiával, itten penig mást substituálhatna maga helyett. Az mint kitetszik Generális Eszterházi Dániel uram ő Nagysága inclusájábul, ráczok felessen gyülekeznek. Andrási István uram confirmálja, mely inclusában írja is, hogy igyekeznék Fejérvárat megpróbálni; hogyha Méltóságos Fejedelem consentiál: tehát ő Nagysága instrumentumokat küldjön annak vivására, mivelhogy Méltóságos Urnak ő Nagyságának instructiójában volt committálva: míg Fejedelem orderét nem veszi, addig itten legyen, tovább való dispositióig. Vármegyék gyülésére se ment ő Nagysága, hanem Andrási István uramat küldte maga helyett, a ki is mindenekben eljárt a dologban. Panaszolkodik Andrási István uram ő Nagysága, hogy Rába-között noha legyenek ezerek: de igen vékonyan vannak, mert Móré (*Móry)* uram ezere alig áll két compániábul, Czirjáki uramé is igen kevésbül áll; Horváth Tamás ezerének is volt híre, hogy odamegyen, de mivelhogy Méltóságos Fejedelem híre nélkül nem merte oda commendérozni, azért ő Nagysága tegyen dispositiót az ezeránt is. Azomban Rábaközben igen nagy fogyatkozás vagyon a munkásokban, mert mostani aratás idején, ha ma jő, holnap elszökik; hanem küldjön pénzt Méltóságos Fejedelem, hogy hajdúkkal is dolgoztasson ő Nagysága. Nagyobb dolognak effectuátiójára kívánná Andrási István uram, hogy ha lehetne, gyalog három companiát és 3 lovas companiát regulare corpusbul ő Nagysága mellé applicálni. Maga Méltóságos Generális applicált volna maga dragonéros regementjébül egy compániát: de mivelhogy itt is szüntelen dolog vagyon, nem lehet.

Item. Generális Eszterházi Dániel, hogy a corpusában lévő ezerekben confusiót talált, és egyik ezerbül a másikban a katonákat ad pristinum statum reducálja. Puskapor és ólom defectusát is declarálja, hogy Méltóságos Fejedelem provisiót tenne az ezeránt is armistitium alatt, hogy, ha operátiókhoz fognak, defectus ne legyen a dologban. Mai napon felmentem a *(földvári)* sánczhoz, incsinérrel discurálván, panaszképpen jelentette: hogyha mindennap meg nem leszen tizenkétszáz ember, ad finem Augusti el nem készül azon sáncz: az penig lehetetlen, mert ha ma jő is valami munkás, holnap mindjárt elszökik. Azomban egyébb eszközök híjával *(is)* vagyon, melyekkel véghez vitetődnék a munka.

Item. Csajági uramnak, hogy a jó correspondentiát ennekutánna is fentartsa, és mindenekrül tudósítsa Méltóságos Generálist, jó vigyázással lévén.

Item. Valosovits praefectus uramnak, hogy Fekete Györgynek több atyafiakkal együtt Soprony, Tolna, Veszprém,

Fejérvár, Somogy és Szala vármegyékben levő jószágok restituáltassanak ad ulteriorem dispositionem Suae Serenitatis Principalis, és mivel csikvári mezőben mindaddig continuuskodván a hadak, sok károkat tettek mind tavaszi s mind őszi vetésekben: azért méltónak itélte lenni Méltóságos Generális, ha ex toto nem, bárcsak ex parte contentálja fenn nevezett Fekete György uramat.

Item. Hirsdel Izsák bátyjával együtt passíroltattak Győr és Pozsony felé, bizonyos portékának lehozására.

Item. Gönyüi András hadnagynak parancsoltatott, hogy Győr elein ugy vigyázzon, hogy senkit se bocsásson bé, sem ki, hacsak Fejedelem vagy Méltóságos Generális uram ő Nagysága specialis parancsolatja nem leszen.

Item. Somogyi István cum sibi adjunctis Pápa felé passíroltatott bizonyos marhának vásárlására.

Die 13. Julij. Munitio mellett lévő káplár Bartholomeus Futor expediáltatott pattyantúsok repraesentatiójára Érsek-Újvárban, Fejedelemhez a kik proxime kiszöktek.

Item. Kaszap Ferencznek, császári ispánnak tatai kárvallott javai restitutiója eránt.

Item. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel urammal Bercsényi uram ő Excellentiája levele partim communicáltatik, partim peniglen adhortáltatik, hogy Generális Bottyán uram ellen bizonyos inquisitiót peragáltasson, Szekeres kapitány uramat, Balog Ádám urammal levő controversiával zabolázza meg, kinek is a lustralis lista transmittáltatik olyan okbul, hogy abban található difficultásokat in bonum ordinem reducáltassa, és hogy a mellette lévő ezerekben való katonákat ad sua loca debita dislocálja.

Item. Heimel János budai kereskedő megyen Győrré, hogy valami portékáját kihozhassa, és visszajöhessen.

Item. Darvas János, Szatthmári Miklós uram ő kegyelme zászlótartója expediáltatott két ordinarius katonával, Soprombul kiszökött granatérosokkal, hogy Kegyelmes Urunknak repraesentálja őket.

Item. Szinai uram ő kegyelme strázsamestere passíroltatott, a mely Soprombul szökött németeket kisérte ide.

14. Julij. Dobai György főhadnagy furírja másodmagával, ugymint Kardos István és Juhász János expediáltatott Pápa felé, elszökött hajduknak felkeresésére.

Item. Budai administrátiónak expedítora és constitutus registratora, Krencsér Gábor, passíroltatott Budára, Bécsbül jövén.

Item. Esztergomi némely szegénységnek megengedtetett kijőni aratásra, mivelhogy szük az arató.

Item. Tarnóczi Mihály hadnagy Géczi Gábor ezeréből passíroltatott Néma felé, bizonyos dolgainak végbenvitelére.

Item. Komáromi István vice-ispánnak levél, hogy vasárnapra a portális szekereket a táborra administrálja, repartítiót tévén nemes vármegye; mert ha hétfűn itt nem leszen a szekér: bizonyossan várjon magára 100 dragonérost.

Item. Horváth Zsigmond uramnak, hogy verespénz megvetése eránt inquisitió peragáltassék; hogyha nem comperiáltatik, ment ember leszen. Kerkapoli Istvánt küldje bé pénzestül.

Item. Tarnóczi Miklós főstrázsamester expediáltatott Nagy-Szombatba, regement fizetésének kihozására.

Item. Radován István, Géczi Gábor uram hadnagya Csallóközre passíroltatott, bizonyos adósságának felvetésére.

Item. Méltóságos Uram regementjébül Rohonczi György dragonyos másodmagával passíroltatott Fejérvár felé, három elszökött dragonyosoknak felkeresésére.

Item. Somodi Ádám hadnagya, Molnár Ferencz passíroltatott Losoncz felé, cselédjének látogatására, 15 magával.

Item. Horváth Mihály nevű hadnagy eránt ment parancsolatja senator Török István uramnak, hogy fogassa meg és az armistitium alatt lött kóborlásáért via juris procedáljon ellene, s hogy Kónyhoz már elmenjen.

Item. Kis Gergelynek, hogy vigyázzon Stiria felé, és tudósítson a Méltóságos Generálisokat.

Item. Hőgyészi András Dunántúl passíroltatott.

Item. Bezerédi Imre uram hivatik Méltóságos Generális uramhoz.

Item. Lóczi György passíroltatott Forgács uram után, ki is ottan applicálni kívánja magát szolgálatra.

Item. Heves vármegyei vice-ispán uramnak az Dunán innét lévő cselédnek provisiója eránt, hogy továbbis dexteritássa alá vegye a nemes vármegye, míg Isten boldogítja országunkat.

Item. Parancsolat kiküldetett itten körülbelől lévő falukra kemény büntetés alatt, hogy híd-csinálásra fejszékkel, furukkal jőjjenek, mennél hamarébb lehet.

Item. Méltóságos Fejedelemnek levél, az melyben hidnak megromlása alázatossan repraesentáltatik és insinuáltatik, és Bácskaságnál ráczok gyülekezeti ő Nagyságának tudtára adatik, és hogy Eszterházy Dániel uram ő Nagysága corpusa igen vékonyodik.

Item. Budai commendánsnak, hogy az ott körülbelől való helységekbül pénzért fát, szénát szabad leszen bevinni, a mellett penes commissionem commissáriusok abban serén-

kedni fognak. Két héti vásár impediáltatik az praesidiumban, bizonyos ravaszságáért a commendánsnak.

Item. Szalai Pál uramnak az verespénznek folyamatja eránt, hogy refractáriusoknak homlokában süttesse, jószágokat confiscáltassa.

Item. Jóna Jánosnak, hogy magát seregével együtt Páttyra, Ó-Budánál conferálja s budaiaknak excursiójára szorgalmatossan vigyázzon, mely dispositiót Generális Eszterházi Dániel urammak adja hirére, úgy az budai commendánsnak elveszett lovait kerestesse fel.

Item. Hajdíny páter szolgája, Farkas János passíroltatott Somlyó felé, egy kevés ideig maga kevés portékájának megnézésére.

Item. Esztergomi commendánsnak, maróti ember lova visszaadattatása eránt.

Item. Komárom vármegyében, Környe nevű falura adatott protectionális.

15. Julij. Tárkány nevű falura, Komárom vármegyében, salvagvárdia adatott.

Item. Leonard Adám János nevű hadi főcommissárius, Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája passusával, vitt lisztet Esztergomban s Budában: vissza passíroltatott egynehány számú hajókkal vízi alkalmatossággal Komáromban.

Item. Pattantyús Rhenn Lőrincz Földvár felé passíroltatott bizonyos instrumentumokkal.

Item. Nagy Mihály lovászmester uram passíroltatott Balogban.

Item. Andrási István uramnak küldetett artoléria lajdinand levele, hogy ő Nagysága Kapuvárhoz szolgáltassa.

Item. Nemes Szala vármegyének, hogy onnét personaliter insurgált hadi személyekhez condigna reflexióval lévén, semminemű illegalis impositiókkal ne aggraválják; a mellett a mostani rézpénznek cursusa strictissime injungáltatik.

Item. Kisfaludi László kapitány uramnak, hogy az Horvátországon levő ellenségnek motusára bizonyos ember által vigyáztasson, és mindenkor ő Excellentiáját tudósítsa. 2. Maga dolgaiban reputáltatik. 3. Kanizsai labanczos katonáknak gabonát learattatni és béhordatni ne engedje. 4. A rézpénznek cursusa recommendáltatik ő kegyelmének. 5. Nemes Szala vármegyének helytelen imposítiója eránt.

Item. Franciscus Karolus Kőberling passíroltatott Budára, akarván felmenni Bécsben, de denegáltatott néki.

Item. Putonis János budai praepost passíroltatott Budára.

16. Julij. Balogh Ádám uramnak, hogy affectióját, annálinkább praesentiáját igen kedvessen veszi: Isten elhozván ő kegyelmét, magát insinuálván Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak.

Item. Eöcsedi vice-ispány uramnak, pástai mészárosok panasza eránt, hogy verespénzért vágót nem találnak; arravaló nézve, hogy commissáriusság fejérpénzen veszen marhát, intimáltatott ő kegyelmének, hogy valakik fejérpénzen vásárolnak, tehát confiscáltatik mindenek.

Item. Nemes Veszprém vármegyének, a zsoldosoknak és personalis hajdúságnak residuitássa végett, verespénz folyamatja eránt, és operariusok felől.

Item. Pápai Iványosi Miklós uramnak, hogy másfélszáz darab marhát, valahol tetszik, szabadon eladhassa.

Item. Missilis, három trombitának megszerzése és kiküldése végett.

Item. Szalai Pál uramnak missilis emanált, az jól continuálandó correspondentiának megtartása és rábaközi sánczok inspectiója eránt, és Mosony vármegye részérül munkások és más kiállítható requisítumok kiállítása recommendáltatik. Nemkülömben tóközi, Nemes Győr vármegyében lévő processusnak maga hada számára tulajdonítása, melynek hogy supersedeáljon; ha mi notabilis fogyatkozása alimentátio eránt superveniálna: recurráljon Méltóságos Generális Főcommissárius Csáki István uramhoz.

Item. Idősbik Galánthai Gróff Eszterházy Ferencz uramnak Méltóságos Úr passusa mellett engedtetett 15 szekér fának és 15 szekér szénának Győrben való bévitele.

Item. Quietantia 1511 Rhen. fl. rézpénzül és 76 ugyan Rhen. fl. fejérpénzül devecseri tiszttartó feleségének, Szánthóházi Juliánna asszonynak, Kún János uramnak adatott.

Item. Kún János devecseri tiszttartó feleségének, Szánthóházi Juliánna asszonynak, Sopromban való menetelre passus adatott gyermekének kihozására.

Item. Austriábul kiszökött, német rabságbul szabadult két, Bolford uram ezerebéli katonának passus adatott.

Item. Budárul kijött négy asszony s egy német, fel akarván menni Bécsben, de nem bocsáttattak, azért vissza passéroltattak Budára.

Item. Bonafus uram regementjébül Fuler hadnagyával és egy arestánssal passíroltattak Újvárban, hogy két nap visszajőjjön.

Item. Devecseri Ádám passíroltatott Kegyelmes Urunk parancsolatjábul, maga dolgainak végbenvitelére Érsek-Újvárban.

Item. Hommer Menyhárt dragonyos-regementbéli kapitány uram felesége passiroltatott Fejérvár felé két dragonyossal.

Item. Váczi János, Tekintetes és Nagyságos Sennyei Pongrácz uram vice-hadnagyának authoritás adatott, hogy ha Kegyelmes Urunk parancsolatját, vagy Commendérozó Generális, kiváltképpen Méltóságos Ur parancsolatját nem veszi: senkit Pestre s Budára bebocsátani ne merészeljen, és a prófontházban pénzen is lisztet, fát és egyébb requisitumokat bévinni kemény büntetés alatt meg ne engedjen.

Item. Neszmélyi lakosoknak parancsolat küldetett ki, hogy hidhoz, hajókhoz hozzanak két szekér famohát.

Item. Devecseri birónak és lakosoknak dézma és ötödnapi szolgálat eránt parancsolat küldetett.

Item. Eszterházi Dániel uramnak hírivé adatott, hogy Bercsényi uramnak ő Nagyságának elküldetett ő Nagysága levele, hogy szigeti commendáns cartellát és armistitiumát nem akarja turbálni.

Item. Bercsényi uramnak ő Excellentiájának, hogy Eszterházi Dániel uram panaszolkodik: Szekeres István és Balogh Ádám uraimék regementjek elvitelével igen megvékonyodik a corpusa. 2. Hogy szigeti commendáns cartellát, armistitiumot nem akarja observálni. 3., Fejérvárnak Eszterházi Dániel uram által való obsidiója eránt.

Item. Csáki István uramnak ő Nagyságának az nyerges-ujfalusi hidak listrája megküldetett. 2. Rézpénznek folyamatja újobban recommendáltatik. 3. Az mely corpusoknak assignált territoriumok naturaliter nem praestálják az impositiókat: pénzzel tétessék oda provisio.

Item. Méltóságos Fejedelemnek karvai hídnak és sánczнak alkalmas perfectiója megiratott, és vasmacskáknak kívánt figurája is megküldetett.

17. Julij. Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Felső-Bikki Nagy István uram kis-sitkei és felső-bikki házaira, más ahoz tartozó jószágira protectionalis adatott.

Item. Nemzetes Szécsény Ilona, Nemzetes Vitézlő Sankó Miklós házastársa instantiájára emanált cessionalis Pór-Magos, Nemes Vas vármegyében, kemenyes-alljai districtusban levő falu eránt.

Item. Pápai, szent-miklósi és igmándi póstamestereknek, hogy az hírek communicátiói és leveleknek frissebben folytatási eránt szorgalmatosabbak legyenek.

Item. Szent-miklósi falusi lakosoknak parancsolat bizonyos elfoglalt földek remissiója eránt, úgy odavaló póstamesternek is.

Item. Vékony János, Gönczi János uram katonája passíroltatott Gömör vármegyében, Tapolcza nevű faluban.

Item. Bercsényi uramnak, ha előbbi dispositiója ő Excellentiájának stáljon-e? vagy Urunké, hadi praeparatiók eránt?

Item. Begány László uramnak missilis, hogy szentmártoni apátúrnak victust ne engedjen bévinni győri jószágibul.

Item. Takács György zászlótartónak, hogy a maga kárvallásinak contentatiójára nem többet, hanem a menynyire azon kár extendáltatik, annyit vegyen, id est két ökröt, négyét visszaadja.

Item. Rábaközben Andrási István uramnak, hogy az egész corpusban egész kapitányságnak megparancsolja, hogy 24. Julÿ ottan compareáljanak.

Item. Méltóságos Fejedelemnek labancz levelek párját küldött Méltóságos Úr inclusában.

Item. Bercsényi uramnak ő Nagyságának, hogy Eszterházi Dániel és Andrási István uraimék előbbeni ordereknek a mostani Fejedelem ordere, contrarietássa.

Item. Baranyai Ferencz colonellus uram Győr tájékára, maga jószági tekintésére passíroltatott.

Item. Pap Istvánnak eltévelyedett marhája eránt bajóti birónak parancsolat emanált.

Item. Bottyán János uram katonája Esztergomban passíroltatott.

Item. Veszprémi Nagy István maga atyjafia kárának kikeresésére Bottyán János, Szekeres István és Bezerédi Imre uraimék és más ezerek után, valahol kárait értendi, passíroltatott.

Item. Fejérvári György dragonyos hadnagy Csíkvár felé póstai alkalmatossággal, siető dologban, passíroltatott.

Item. Eszterházi Dániel uramnak ő Nagyságának Balog Ádám uram ezere felől haszontalan praetensiója, Fördős Mihály compániáján kívűl.

Item. Domokos Ferencz gyalog colonellus 2 compániára vévén ki a mundért és hópénzt, holott 3 compániája exstálván, a quietantiát in loco debito producálja.

18. Julÿ. Eszterházi Dániel uramnak, hogy mellette lévő, Pápánál erigálandó corpushoz acceleráltassanak Andrási István uram ő Nagysága Rábaközben lévő corpusábul is. Hová ordereztettek, ad loca debita mature compareáljanak.

Item. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István colonellus uram ezerének statusa reguláztassék, és Nemes Soprony vármegyében lévő taxatus nemességtől adandó

száz katonán kívül 7 compánia ad formam recrutae erigáltassék.

Item. Czirjáki László gyalog főcolonellus uram ő Nagysága ezerének csonkulását Méltóságos Fejedelem és Méltóságos Generális Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája nem kevéssé csudálják: hogyha ad effectivum statum ő Nagysága által nem reducáltatik, tisztitül priváltatik.

Item. Szepesi János uramnak, hogy az újvári táborra szólló ordereket colonellus uraiméknak kezekhez szolgáltassa.

Item. Mocsi és radványi lakosok instantiájára emanált parancsolat, hogy Bakó Dániel prófontmester nála tartott szekereiket ereszsze el.

Item. Hogy Kassán magazinális ház az Méltóságos Asszony és cselédje subsistentiájára építtessék a számtartó által. Az oeconomia folytatása is recommendáltatik.

Item. Méltóságos Fejedelemnek alázatossan repraesentáltatott nyolcz regementnek csekélysége, hogy a nyolczbul alig leszen négy.

Item. Győri nevű hadnagynak esztergomi commendáns Kukländer lovai pénzért való visszaadások eránt iratott.

Item. Mocsi és radványi falusiaknak protectionalis adatott, hogy semminémű impositiókkal ne aggraváltassanak.

Item. A Dunán innét lévő, Méltóságos Generális Uram ő Nagysága commendója alatt lévő generálisoknak, colonellus uraiméknak order, hogy, ha Méltóságos Fejedelemtül intra 24. praesentis prolongatiójárúl armistítiumnak nem érkezik: tehát ki-ki maga elrendelt passusára vigyázással szorgalmatos legyen és operátiókhoz kezdjenek.

20. Julij. Komáromi halászoknak protectionalis-levél expediáltatott, hogy bízvást halászhatnak a Dunán.

Item. Szent-Mártoni István uramnak, Győr, Komárom és Esztergom vármegyékben lévő fiscalis jószágok fiscusának parancsoltatott, hogy Méltóságos Gróff Eszterházi Ferencz és Józseph jószágok proventusa az ő Nagysága számára conserváltassék.

Item. Zámolÿ György dragonyos zászlótartó Győr tájékára igen siető expedítióban passíroltatott.

Item. Generális Csáki *(István)* uramnak, hogy az Pápa tájékán erigálódó hadi corpus számára, úgy Rábaközben lévő milítiának elégséges provisiókat sietséggel tétessen.

Item. Order Fekete László főhadnagy uramnak, hogy két sereggel Generális Andrási István uramhoz siessen, annak parancsolatjátul várjon.

Item. Méltóságos Fejedelemnek bizonyos két hadnagyok instantiájok recommendáltatik.

Item. Méltóságos Főgenerális Bercsényi uramnak ő Excellentiájának, hogy Urunk más dispositiókat tett az Dunán innét való hadak eránt, kiért opinióját várja: ha az előbbi stál-e, vagy az utóbbi?

21. Julij. Méltóságos Csáki Mihály uram ő Nagysága bizonyos katonája, adósságának megvételére passíroltatott.

Item. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel és Andrási István Generális uraiméknak Méltóságos Fejedelem ordere küldetett a hadi operátiókrul.

Item. Esztergami páter Franciscanus Újvárban passíroltatott.

Item. Maróthi páter Paulinus plébánusnak megengedtetett decimatiójának maga plébániájában való bétakaríttatása.

Item. Tanyi Imre, Nemes Komárom vármegye szolgabírája, elhajtott lovai és szarvasmarhái rehabítiójok eránt parancsolat.

Die 22. Julij. Sibrik Istvány komornyíkom passíroltatott Kemenyes-allja felé.

Item. Gazdag Jánosnénak egy mázsa fadgyú és öt akó pályinkának Győrben vitele megengedtetett.

Item. Francz Joseph, Bonefúz colonellus uram borbélya Érsek-Újvárban passíroltatott bizonyos lovának rehabítiója eránt.

Item. Begány László hadnagy uramnak, hogy öszve csoportoztatván seregét, Tata és Komáromban eleire szorgalmatosan vigyázzon, hova is másfélszáz katona commendéroztatik pro correspondentia et onere supportandis.

Item. Standorf György győri commendánsnak missilis, hogy az minemű ácscsát Méltóságos Generális Urannak megaristáltatta, bocsáttassa ki.

Item. Nemes Veszprém vármegyének, a parte megint Somogy vármegyének egy stylussal, hogy az reájok limitált quantumot praestálni és az földvári sánczhoz szükséges embereket instrumentumokkal együtt ad praestandam gratuitum laborem elküldeni nagy animadversio alatt el ne mulassák.

Item. Földvári sánczban lévő incsinnérnek, hogy a munkát és sánczot az odamenendő hajdúsággal és parasztsággal continuáltassa, deputálván pro fatigio kinek-kinek denar. 25.

Item. Szekeres Mártony névű szegény ember passíroltatott Nagy-Szombat felé.

Item. Gyákfalvai és pócsfalvai, Nemes Vas vármegyében lévő lakosok instantiájokra specialis protectió sub autentico kiadatott.

Item. Ekker főstrázsamester uramnak regiment számára való mundérungnak megküldése promittáltatott, hasonlóképpen bizonyosszámú recruták transmittáltattak, a kinek Hellempach uram levele originaliter communicáltatott.

Item. Horváth Zsigmond főcommissárius uramnak missilis, hogy Kerkapoli perceptor uramat cum suis documentis küldje Méltóságos Uram eleiben Pápához.

Item. Berthóti Zsigmond colonellus uramnak missilis, hogy a mely hadnagy ad sinistram delationem nála áristomban tartatik, usque ad ulteriorem rei eventum magánál tartsa keményebb áristomban.

Item. Generális-Főstrázsamester Andrási István uramnak intimáltatott Bonefúz colonellus uram regimentjének Földvárhoz való menetele.

Item. Az ott körűlbelől lévő nemes vármegyéktül manuális operariusokat adurgeálja a sáncz reparatiójára.

Item. Méltóságos Fejedelemnek megjelentetett Domokos uramnak Csikvár s a tájékán lévő passusokon való maradása.

Item. Méltóságos Grófff Csáki István uramnak missilis, hogy mind az annonáriárul, s mind a pecuniáriárul, s az hadaknak is nemes vármegyékben tett excessusirul Méltóságos Urat tudósítsa.

26. Julij. Szalai Pál és Pápai János uramnak peremtorie intimáltatott, hogy pro 27. praesentis Szente névű praediumra okvetetlen compareáljanak.

Item. Bezerédi uram bizonyos dolgoknak tractatiójára Pápára citáltatott.

Item. Andrási István uramnak ő Nagyságának order, hogy Győr és Ovár tájékára szorgalmatos vigyázással legyen.

Item. Kisfaludi György uramnak, hogy az jó convenientia folyjon Kisfaludi László urammal, Styria és horvátországi passusokra való vigyázás dexteritássában commendáltatik.

Item. Nemkülömben Kisfaludi László uramnak az jó correspondentia megtartására, és a fennírt mód szerint azon passusokra vigyázzon.

Item. Szarka István és Palásti Ferencz uraiméknak missilis, hogy az corpussal pro 27. praesentis ne tovább, hanem csak Vaszár névű faluig menjenek.

27. Julij. Kenesei István uramnak missilis, melyben intimáltatott ő kegyelmének, hogy furérokkal, quártélymesterekkel menjen Malom-Sokhoz, és a levélben includált lista szerint szállítson oda tábort.

Item. Kisfaludi László uramnak missilis, melyben recommendálja Méltóságos Uram mindenekben való szorgal-

matos vigyázást, és ha az ellenségnek valamely motusit hallja, adja hirévé Méltóságos Uramnak sietve. Kisfaludi György urammal correspondeálván, és a földnépét minden lárma nélkül tarthassa.

Item. Sigrai vice-ispány uramnak missilis, melyben recommendáltatik Lipit Sándor uram ő kegyelme; mivelhogy Méltóságos Fejedelem mellett resideál Nemes (*Vas*) vármegye javára: maga becsületire nézve valami intertentionalis provisiót rendeltessen.

Item. Begány László uramnak recommendáltatik Győr elein való szorgalmatos vigyázás, a mellett applicáltatott Bottyán János uram hadnagya, nagyobb könnyebbségére.

Item. Somogÿ Ferencz uramnak missilis, hogy az mely marhát nyertek, nem egyébb helyre, hanem ország szükségére fordíttassék.

28. Julÿ. Tihanyi seregnek citatoria, cum omnibus documentis et literalibus instrumentis: compareáljanak, és minemű vádlást tettek tihanyi apátur ellen, adják okát.

Item. Parafi István hadnagynak, hogy azon malefactor katonákat kötözve hozza, a kik tihanyi clastromban lévő barátot vereséggel illették.

Item. Generális Andrási István uramnak, hogy Csornárul az konyhakocsiját expediálja Kapuvárra jó provisióval. Bezerédi Imre uramat tudósítsa, hogy sietséggel holnapi napra conferálja magát, bizonyos szükséges dolgoknak communicatiójára.

Die 30. Julÿ. Generális Andrási István uramnak ő Nagyságának order, hogy kiadott instructiója szerint az egész commendója alatt való gyalogságot contrahálván, jó rendben vegye, ásókkal és kapákkal és más szükséges requisitumokkal is oda conferálja magát.

Die 28. Julÿ. Veres Jánosné asszonyom remittált jószágábul kilenczed exactiójátul supersedeáljon, parancsoltatik palotai fiscalis tiszttartónak.

Die 30. Julÿ. Nemzetes Vitézlő Szatthmári János, colonellus Szalai Pál uram ezerebeli hadnagy expediáltatott Nemes Vas vármegyére, mellé applicált 40 dragonyosokkal, a magazinális házak üresedése eránt, parancsolat mellett executióra.

Item. Andrási Istvány uramnak adatott értésére, hogy utjábul visszatérjen az elrendelt hajdúsággal és munitióval, s szokott helyére menjen.

Die 31. Julÿ. Generális-Főstrázsamester Bottyán János uramnak: Dobrokánál lévő hadainak vízbéli notabilis defectusán sajnálkodván, az ellenséggel való conjunctiót

(*Pálffy himéi*) ne engedvén, minden kigondolható móddal üsse meg, valahol találandja.

Item. Föcolonellus és brigadéros Kisfaludi György uram conjungálván magát Bottyán János és Kisfaludi László uraimékkal, az ellenséget conjungálni semmiképpen ne engedjék; valahol érik, verekedjenek meg véle.

Item. Föcolonellus Kisfaludi László uram conjungálván magát Bottyán János urammal és Kisfaludi György brigadéros urammal, üssék meg az ellenséget: arrul teendő genuina informatió éjjel-nappal folyjon.

Item 30. Julij. Andrási István uramnak ő Nagyságának adatott értésére, hogy mostani útjábul térjen vissza az elrendelt hajdúsággal és munitióval, s szokott helyire menjen.

Die 31. Julij. Szalai Pál colonellus uram egyik strázsamestere passíroltatott harmad magával bagázsiájához.

Item. Veszprím vármegyébül passéroltatott Méltóságos Fejedelemhez rezidensül Nemzetes Vitézlő Roboz István.

Eadem Balogh Adám colonellus uram ezerebéli három katona passéroltatott az ezerekhez, Fejérvár alá.

Eadem. Nemes Mosony vármegyében lévő egész Nyulasmezei lakosoknak intimáltatott, hogy föcolonellus és brigadéros Telekesi Török István uram, vagy ő kegyelme arra deputandus embere által az ott lévő hadnak említett Nyulasmezei lakosok által provisiót administráltasson.

Eadem. Nemes Vas, Győr, Komárom, Esztergam, Soprony, Szala, Somogy vármegyéknek expediáltatott levél, melynek meritumja megtaláltatik a fragmentákban, melyek in congregatione generali in oppido Papae celebrata, die 28. Julÿ, anni 1706.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uramnak, hogy peracta actione sibi commissa, Szekeres István uramat küldje Dobroka felé, Méltóságos Generális Uram után.

Eadem. Senator és colonellus Török István uramnak intimáltatott, hogy az ikrínyi földrül hordassa a gabonát fiscalis tisztek által jó helyre, holott penig valamely véletlen akadály miatt nem lehetne hordatni, égettesse fel. Tisztelendő Matusek praepost úrnak egy szem életet se hagyjon bévinni Győrre.

Die 31. Julij. A fejérpénz iránt assecuráltatott senator uram, hogy csak kölcsön a mostani szükségre, magáébul refundáltatik néki.

Item. Bogyai Miklós, Török István uram hadnagyának szerencsés portája megdicsírtetett: úgy in casu necessitatis győri újvárosnak és az ikrínyi gabonáknak felégettetése néki committáltatik.

Item. Pápai embernek passus adatott, sóval való szabad kereskedésre.

Item. Czyráki László uramnak intimáltatott, hogy az odaküldendő beteg katonaságnak hús és kenyérbéli provisiót a commissariatustul administráltasson, egyszersmind a labancz rabokra jól vigyáztasson.

Item. Andrásy István uramnak missilis, hogy némely rabok causájának revisiójára minden ezerbül egy vagy két qualificatus tisztet pro 7. Augusti küldjön Pápára.

Item. Acsádi Pál vice-ispány uramnak, hogy ugyanazon malefactorok causáját vegye seriesben pro cautela.

Item. Az elküldött 12 hajdúságra úgy viseltettessen mind alimentatiójára s mind másképpen gondot, hogy dum et quando kívántatnak, előállíthassa.

Item. Bezerédi János keszei commendáns uramnak, hogy bizonyos rabok dolgának törvényessen való revisiójára compareáljon pro 7. Augusti s praesideáljon.

Die 1. Augusti. Generális Bottyán Jánosnak, hogy az ellenséggel, ha módját látja, verekedjék meg; mindazonáltal az ötszáz hajdúkkal, melyek kocsikon expediáltattak, előbb megegyezzék. Item hasonlót kapitány Bolford Ádám uramnak.

Item. Jobbaházi Horváth Jánosnak protectionalis insurrectiótul eximáltatik.

2. Augusti. Nemes Veszperín (így) vármegyében lévő Borsos-Győr nevű falura protectionalis adatott.

Eadem. Domonkos Ferencz uramnak szegénység nyomorgattatási iránt, és három-négyfelé való hadának csekélysége miatt nem vigyáztatását approbálja.

Eadem. Szekeres István lovas kapitány uramnak serio intimáltatott, hogy a jövő szeredára 11 órakor, véle lévő haddal rumi mezőben okvetetlenűl compareáljon.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uramnak adatott értésére, hogy az előbbeni helyben megmaradván ő kegyelme, szorgalmatos jó vigyázását és aprólékos portázását is kiterjesztvén, continuálja; az feltett czélnak mindeddig intentuma effectusban nem deducálván, Szekeres István colonellus uram véle lévő haddal együtt ott ne tartassék, sőt minden lehető úttal-móddal Csepreg felé útját promoveálja.

Eadem. Bezerédi uramnak. A jó correspondentiának folytatása ő kegyelme dexteritássában recommendáltatik.

Die 28. Julij. Devecseri Farkas Mihályra parancsolat adatott, hogy Dezső Mártonnak mezőrül elvitt lovairul contentáltassa, rossz példát nem mutatván másoknak.

Item. Szekeres István uramra parancsolat adatott, hogy micsoda okbul cselekedte és ex quo motivo, Cseres

Mihálynak adván commissiót Csóton lakozó Pál Miklósra és Rácz Istvánra, 37 forintnak felvételire rajtok; azért denominált csóti lakosokat contentáljon mindenekről.

Die 29. Julij. Indorsatio örsiek instantiájára, hogy mely Tanyi Imre labancz korában marháját elhajtották, most keresvén nálok, mivelhogy ottan comperiáltatik, de usque ad ulteriorem dispositionem és elucidationem csak örsieknél légyen azon marha.

Eadem. Nemes Veszperín vármegyében Mező-Lak nevű falura salvagvardia adatott.

Eadem. Ugyan Veszperím vármegyében Takácsi nevű falura salvagvardia adatott.

Eadem. Páter Blaskovics Imre passíroltatott Elephántra, bizonyos dolgai végett.

Die 30. Julij. Brigadéros Bezerédi uramnak erga ordines teljes instructio, hogy háromezered magával az ellenséget attakírozván, jó próbát tegyen; melyre deputáltatott Generális Andrásy István uram ő Nagysága az egész commandója alatt lévő gyalogsággal, hogy cum instrumentis necessariis soproni sánczokat irruálván, aperturát és ineaturt az bémenendő militiának csinálhassanak; onnénd lészen retirádájok, a mi si necessum fuerit, a Méltóságos Uram táborára.

Eadem. Szekeres István uramnak order, hogy kétezered magával siessen Bezerédi uramhoz, s együtt értvén ő kegyelmével, az operatiókhoz kezdjenek.

Eadem. Bezerédi János colonellus uramra patentalis commissio, hogy némely labanczos emberek által elrejtett bizonyos rézálgyúkat, több munitióval együtt, mediante inquisitione keszi kastélyban bévítesse és ususunkra fordítsa.

Kis Gergely colonellus uramnak order, hogy Nemes-Kérre mellette lévő seregekkel pro 31. compareáljon, várván Generális Andrásy István uram disposítiójátul.

Die 3. Augusti. Ikrényi praediumbéli compossessorok és más szegénységnek megengedtetett akárminémű veteménnek szabados continuatiója.

Item. Radics András kassai commendánsnak a jó correspondentiának continuatiója recommendáltatik, nemkülömben kassaiháznak valamely szállóktul való inquietatiója.

Item. Antalovics Mártonnak intimáltatik az majornak erectiója, szüretnek jó móddal folytatása, az boroknak fidelis conservatiója, és más gazdaságbéli oeconomiáknak continuatiója.

Item. Fái Istvánnak intimáltatott, hogy ácsi, naszályi, és más circum-circa advicinált helységbéli birákat bocsássa Komáromban egyszer, az reportummal penig ide expediálja.

Item. Horváth Zsigmond uramnak adatott értésére, hogy a fiscale dominiumoknak specificatiója extractusival és proveniálandó pensa hovahamarébb idehozását admaturálja; az övet, pár pistolyt és kardot is hozza el, Szathmári Jánost ne impediálja. A paripát Bottyáni Ferencztül sollicitálja, ki is hozassa ide.

Item. Balog István uramnak recommendáltatik a szorgalmatos jó vigyázás, Bezerédi uram által attentált új hírei egyszersmind adatván értésére.

Item. Bercsényi uram ő Excellentiájának az ellenségnek mi karban helyheztetett állapotja adatott értésére: Bezerédi Imre uramnak Bécsig való excursiói. Podon *(Baden)* felégetése, dicséretes nyereséggel való visszatérése communicáltatott.

Die 4. Augusti. Balog István uramnak intimáltatott a jó vigyázás, és Turóczi regementjében egy oly dexter embert subordináljon locumtenensnek, a ki tudhassa kormányozni a dolgokat. A generális porta kibocsátása is adatott értésére.

Item. Csákány Mihály uramnak protectionalis adatott Bucsín jószágára.

Item. Horváth Zsigmond uramnak, hogy prófontmesterek eránt jó dispositiót tévén, annakutánna ha prófontmesterekben fogyatkozás találtatik: bizonyosok lehetnek benne, hogy felakadnak.

Die 10. Augusti. Korcsmáros Györgynek exemptionalisa az personalis insurrectiótúl, inhabilitássára nézve engedtetett.

Item. Bezerédi Imre brigadéros uramnak missilis, hogy Közép-Rámóczon subsistálván, az ellenség motusira vigyázzon.

Item. Szatthmári János uramnak, hogy a fiscalitásokbul vágót és élést hajtasson a hadak subsistentiájára.

Item. Szatthmári uramnak missilis, hogy demoliáltassa funditus Sigrai uram kastélyát Surányban.

Die 11. Augusti. Bezerédi uramnak missilis, hogy Páván subsistálván, egy excursiót tegyen Austriában: lineán által insperate űzze meg a ráczokat.

Item. Kis Gergelynek, hogy égesse Austriát keményen, order.

Eadem. Protectiót girosi jószágaira Akayné asszonyomnak.

Item. Passíroltatott Devecser felé Tarnóczi Miklós óberstwachmeiszter.

Die 13. Gróff Turnóné *(Tournon-né, gr. Thököly Mária)* asszonyom instantiájára Apáthira salvagvardia adatott.

Eadem. Horváth Jóseph uramnak missilis, hogy az lábon lévű fiscális gabonákat, böcsületinek elvesztése alatt arattassa le, és militia számára vágókat vegyen.

Eadem. Order Threncsényi János uramnak, hogy conjungálván magát Bezerédi urammal, irruptiót és kemén próbát tegyen az német lineán belül.

Eadem. Bezerédi uramnak, hogy commandó lévén, s azon megnevezett irruptiót végben vivén, visszaküldje azon seregeket.

Die 14. Bezerédi Imre brigadéros uramnak, hogy maga ezerével szálljon Lósra, s ottan az ellenség mótusira orderemtül várjon.

Eadem. Somogyi Ádám uramnak, hogy ezer lóval conjungálja magát Bezerédi urammal, Peresztegre ad ulteriorem dispositionem szálljon.

Eadem. Grófl Thurnóné asszonyomnak missilis bizonyos dolgokban.

Eadem. Lékai tiszttartónak, hogy Thurnóné asszonyomnak maga securitására szállást adjon, dum et quando requisitus fuerit, Lékán.

Die 15. Prínyi Farkas uram ezerinek assignatio adatott, hogy Mosonyi András adjon negyven pár csizmát számára.

Eadem. Hasonló assignatiót Berthóti István uram ezerinek.

Die 16. Kis Gergely uramnak order, hogy Hannibál Haiszter motusira szorgalmatossan vigyázzon és Bezerédi urammal in necessitate adjungálja magát.

Eadem. Újvári Ferencz provincialis commissárus uramnak, hogy provísiókat Fejértóhoz administráltasson hadak számára.

Die 12. Augusti. Szécsényi Ilona asszonynak, Sankó Miklós házastársának, cserpeszi és kapusi jószágira protectió és passus adatott.

Eadem. Gróf Thököli Mária, Turnóné asszonyom ő Nagyságának kétezer forintig való commissió, az oeconomicális deputatióra incluse küldetett.

Eadem. Az oeconomicalis deputátiónak Méltóságos Grófl Thököli Mária, Thurnóné asszonyom ő Nagysága instantiája recommendáltatott.

Eadem. Acsádi Pál, Nemes Veszperím vármegye viceispánjának adatott értésére, hogy az regementek bagázsiái actu maschérolnak, és etappalis intertentiót conscribáltatván, in refusionem tiendae impositae fog acceptáltatni. Pro 2do: Tihani sereg és az tihani apátúr között ventilálódó causának újobban quindenát praefigálván, ha legitimus plenipo-

tentiáriussai lévén tihani seregeknek . . . . *(üres hely)* és törvénynek rendi szerint.

Die 13. Kisfaludi György brigadéros uramnak recommendáltatott az főrendnek Nemes Vas vármegyében való personalis insurrectiójára executione mediante compulsiója és ugyanazon vármegyében 35 ármányos katonának meghagyása, az kóborlók nyakok szakasztásán.

Eadem. Balogfalvai Győrfi Boldizsár a personalis insurrectióra való inhabilitását comprobálván, eximáltatott, hanem más hadi szolgálatra, úgymint commissáriusi tisztviselésre impositive parancsoltatott.

Eadem. Mankó-Büki Horváth Péter alsó-büki curiájára protectionális emanáltatott.

Die 14. Augusti. Andrásy István uramnak adatott értésére, hogy az tábor szent-miklósi rétekre szállott: nemkülömben, *(hogy)* Rábaközben, Németiben lakó Illyés Ferencz házastársával minémű illetlenűl bánt légyen Bonefus, — attestálván, satisfactiót tegyen.

Eadem. Hozadinus Jánosnak engedtetett házához való menetele, úgy, hogy rövid idő alatt, mihelyen lovat és fegyvert szerezvén magának, azonnal való visszajövetele parancsoltatva.

Die 15. Újvári Ferencz provinciális commissáriusnak intimáltatott, hogy 300 egynehány kősókat Nyerges-Ujfalutúl tábor szükségére hovahamarább hozatni el ne mulassa.

Eadem. Acsádi Pál vice-ispány uramnak adatott értésére, hogy az minemű két katona Somogyi Ádám uram ezeribül raboskodnak, revideálván causájokat, absolválja.

Eadem. Sibrik Gábor, Kisfaludi László colonellus uram vice-hadnagya, egészségtelenségére nézve passíroltatott Sümegre.

Eadem. Német Györgynek, érsek-újvári és játósági jószágbéli tiszttartónak parancsoltatott, hogy elégséges szekér Preklet János uram által az pusztasági jószágbul szénának és fának Érsek-Ujvárban béhordatására és más provisio bészállítására subordináltatik.

Eadem. Príni Farkas fő lovas colonellus uram ő Nagysága Győrbül kijött katonái instantiájára Nemzetes Vitézlő Komáromi István, Győr és Komárom vármegye vice-ispánjának committáltatott, hogy azon katonaságot connumerálván, feleségének 55 köböl gabonát ex fiscalibus, erga quietantiam adjon.

Die 15. Item. Újvári Ferencz provinciális commissárius uramnak, hogy provisiókat Fejértóhoz administráltasson hadak számára.

Die 17. Bezerédi Imre uramnak missilis, hogy Somogyi Ádám ezerével egy kemény hostilitást mutasson Soprony elein, Austriát pusztítsa, lineát rontassa le.

Eadem. Passust Szőlősi Ferencznek, Jóna János uram secretariusának, per modum dimissionalium, cum sola recommendatione.

Eadem. Pottyondi Ádámnak missilis, melyben intimáltatik ad personalem comparitionem Fejértóhoz.

Die 18. Sághy udvari commissáriusnak passus adatott Kőszeg felé, borokért.

Eadem. Kőszegi birónak, hogy az borokat adja kezéhez praetitulált commissáriusnak, negyven akót.

Eadem. Cziráki László uramnak Kapuvárra, hogy az sebes hajdúkat és katonákat cúráltassa, s rabok is recommendáltatnak ő Nagyságának.

Die 19. Babócsai Ferencz uramnak, hogy Török István és Ebeczki István uraimékkal conjungálván magokat, Stornberg motusira vigyázzon és erőssen portáztasson.

Eadem. Bercsényi uramnak recommendáltatik bizonyos tiszteknek két holnapi fizetéseknek megadatása.

Eadem. Ugyanazon tiszteknek Nagy-Szombat felé passus.

Die 20. Török István uramnak, hogy ezerestül Lében-Szent-Miklóshoz gyűjen az derék táborra.

Eadem. Póka Ádámnak, hogy a földnépét fölszedvén és megmustráltatván, conjungálja magát Kis Gergely urammal, melynek is dispositiójátúl várjon.

Eadem. Bezerédi János uramnak, hogy Esztergomtul siessen curírságával visszajőni.

Eadem. Szegedi Bálint uramnak, hogy jó vigyázással légyen Sárvár előtt, s hostilitásokat mutasson.

Die 21. Augusti. Andrásy István uramnak, hogy Szent-Mihályhoz siessen; a mellett Károli uram ráczokat hogy megvert, értésére adatik.

Eadem. Móré uramnak, hogy ő kegyelme *(magát)* Bezerédi uram dispositiójához alkalmaztatván, operatiókat folytassa.

Eadem. Csornai és kapuvári prófontmestereknek, hogy, ha holnap elégséges éllést a hadaknak nem administrálnak: bizonyossak lehetnek benne, hogy felakadnak.

Die eadem. Salvaquardia adatott Szent-Miklós nevü falura, Nemes Győr vármegyében.

Die 22. Augusti. Károlyi uramnak aggratuláltatott a ráczok megverettetéséről, és értésire adatott sopronyi lineának s a sánczoknak vérrel megvétele.

Item. Zilay Ferencz, Jóna zászlótartójának patens passus, hogy felföldrül lehozhassa afféle cselédjeknél heverő katonákat.

Item. Egynehány rendbeli salvaquardia expediáltatott.

Die 23. Augusti. Andrási István uramnak, hogy Bonefúzt mindaddig tartassa kemény áristomban, a míg nem complanálja dolgait azon személylyel, melyet despotice affrontált.

Item. Horváth Zsigmond uramnak, hogy vágókbul, kenyérbül a militia meg ne fogyatkoztassék.

Item. Kisfaludi László uramnak order, hogy siessen a derék táborhoz maga ezerével.

Item. Újvári Ferencz uramnak order, hogy a pápai raboknak tegyen provisiót ott lévő magazínumbúl; húsbéli intertentiót penig tegyen a város, mely is refundáltatik.

Item. Más order azon Újvári uramnak, hogy az hadak szükségére Győr és Komárom vármegyékben lévő számossabb gőbölyökben, vagy másutt is, a hol lészen afféle eladó marha, szabadossan kezét reátehesse, assecurálván azon ordereivel az adó személyeket, hogy az Tekintetes Commissariátusságtul satisfactiójok lészen.

Item. Margatára, Eötövénre, Kónyra, Etevén-Szigetre, Bezére, Nemes Győr vármegyében salvaquardiák kiadattattanak.

Item. Balázsi Zsigmond, Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám uram katonája passíroltatott Nagy-Alásomban, s onnét ezere után.

Item. Tekíntetes Nagyságos Petrőczi uram ezerebéli zászlótartó, Jelenik András, erőtlenségének cúráltatására passíroltatott Nagy-Szombatban.

Die 24. Augusti. Acsádi Pál, Nemes Veszprém vármegye vice-ispánjának, hogy Újvári Ferencz districtualis commissárius toties-quoties tett requisítiójára prófont alá elégséges vectúrát praestáljon.

Item. Komáromi István, Nemes Győr ér Komárom vármegyéknek vice-ispánjának intimáltatott, hogy árpási prófontházhoz liszt alá, ad requisitionem Francisci Újvári commissarii, toties-quoties szekereket praestáljon.

Item. Nemzetes Horváth Éva, Nemzetes Vitézlő Győrfi Miklós házastársa instantiájára, Német-Keresztúrra, Nemes Soprony vármegyében lévő curiális residentiája, s akármi névvel nevezendő jószági, salvo nihilominus fisci, specialiter protegáltatott.

Item. Nemes Mosony vármegyében Kémle nevű falura salvaquardia kiadatott.

25. Augusti. Lengyel János keszteli kapitány uramnak intimáltatott, hogy bizonyos kóborló és naponként faluzó katonákat Szili Mihály uram commendója alá statuálván,

holott (ha) refractáriuskodni akarnának: kötözve militaris executióval hozzám küldvén, exemplaris halálos büntetését experiálja.

Item. Szili Mihály urannak solennissime recommendáltatik az Mura-mellyékére a szorgalmatos jó vigyázás, és Nemes Szala vármegyének két processusábul az földnépnek felszedése.

Item. Méltóságos Gróff Német-Újvári Bottyáni Ferencz ő Nagysága rohonczi dominiumabéli tiszttartónak Nemes Vasvári Gergelynek engedtetett Német-Újvárban bizonyos dolog végett való bémenetele, kinek is salvus conductus adatott.

Item. Ezen feljebbemlített rohonczi dominiumra adattatott specialis protectio.

Item. Nemes Győr vármegyében Kapi névő falura salvaquardia adatott.

Item. Pető Mihály nevű szegény ember passuáltatott Szombat és egyébb városokban a szabadon való kereskedésre.

Die 25. Generális Petrőczi István uram ő Nagysága ezerebeli strázsamestere Túrócz felé passíroltatott.

Item. Protectionalis adatott Nemzetes Vitézlő Pullyai György hadi főporkoláb uram ő kegyelme házára, Nemes Vas vármegyében Szent-Mártonyban.

Item. Sukorai Erzsébetnek passus küldetett Győrré, hogy Kesző várában kijöhessen Daróczi Istvánhoz, maga urához.

Item. Szilágyi János uram Mérges névő falujára salvaquardia adatott.

Item. Balogh János ménfői szőlőjére salvaquardia adatott.

Die 26. Augusti. Macsali György, Nemzetes Vitézlő Révai Gáspár uram zászlótartója passíroltatott Nemes Nagy-Hont vármegyében, bizonyos hajduknak elhozásokra.

Item. Méltóságos Gróff Fogarasföldi Nádasdi Tamás tartozván actu Nemzetes Vitérzlő Horváth Jóseph uramnak 2000 rhénes forintokkal, azokért Nemes Vas vármegyében lévő nagyolki (?) jószágát elfoglaltatván, — minden appertinentiájával resignáltassék följül megírt Horváth Jóseph uramnak ő kegyelmének.

Eadem. Szabó János passíroltatott Nagy-Szombat felé, bizonyos victuáléknak vásárlására.

Eadem. Kis Gergöly uramnak kemény order adatik, hogy Bezerédy urammal conjungálja magát, Hannibál Haiszter mótusira vigyázván, minden hostilitásokat dum et quando mutasson.

Eadem. Pápai Mihály vice-kapitánynak order, hogy Szigetközben menvén három válogatott sereggel, mind német armada s mind Győr eleire vigyázzon és portázzon.

Die 27. Augusti. Acsádi Pál vice-ispány uramnak levél, hogy hadi főcommissárius, Ujvári Ferencz uram ő kegyelme dispositióit meg ne gátolják, a mint Pesti János uram cselekszik, — hanem admaturálnyi el ne mulassák, hogy az hadakban defectus ne lígyen.

Eadem. Győr vármegyében Kis-Pécz nevű falura salvaquardia adatott.

Eadem. Petrőczi uram ő Nagysága furérja, Kusel János három beteg-kocsival expediáltatott Turócz és Trencsén vármegyékben, *(a hévvízi és stubnyai fürdőkbe.)*

Eadem. Cziráki László uramnak finalis order, hogy Kapuvárot, — mintegy fő-magazínomnak conservatióját — erőssen muniáltassa, árkoltassa; az egész rábaközi passusokra szorgalmatos vigyázással légyen. Salétromot elegendőképpen készíttessen; gyalogoknak elégséges provisiókat tétessen.

Item. Niczky János uramnak missilis, hogy a kőszegi portörő-háznál lévő mesteremberekkel contractust ineáljon; ugyan kőszegi fiscalis dominiumbul contentáltassa őket, és praemendájokat adassa meg; puskaport penig szaporítanyi igyekezzék.

Eadem. Kőszegi tiszttartónak missilis, hogy Niczky János uram disposítiójához mindenekben alkalmaztassa magát, és az kivánt summa pénzt dum et quando praestálja. Portörő embereknek subsistentiájokrul is elégségessen gondoskodjék.

Eadem. Szalonaki tiszttartónak, hogy az üvegbányához tartozandó szükséges instrumentumokat feje vesztése alatt és Bottyáni urak jószáginak fölpraedáltatása és égetése alatt Szalonakbúl kihozassa, és az ország szolgálotjára bányának benefíciumját suo modo folytassa.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak adatott értésére, hogy rövidnapon conjungálván magát az Méltóságos Generálissal, Austria ellen kemény csapástételek végbenvitelével, nemkülömben Forgács Simon uram ő Nagysága Morvában való menetelét, úgy Esztergamnak meg nem vételét adván ő kegyelmének értésére.

Eadem. Horváth Ferencz simontornyai commendánsnak intimáltatott, hogy Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bottyán János commendója alatt lévő, Igalnál rabbá esett katona- és hajdúság kiszabadításáért Simontornyán levő német és rácz rabokat kibocsáttassa és mellette lévő elhódított katonákat Bozó kezéhez assignálja, és Haunoltot *(Haynold?)* mely lovon

elfogták, bár fölkótyavetyézték is, kemény animadversio alatt említett Bozó kezéhez minden szerszámostul assignálja.

Eadem. Berthóti István brigadéros uram ő kegyelme ezerebéli, Chomára rendöltetett strázsamesternek order, hogy Tekéntetes Nemzetes Enyedi András, Nemes Vas vármegyei vice-ispány uram ő kegyelme parancsolatjához mindenekben accomodálja magát, alattavalóival együtt.

Eadem. Kaposi Bozó Christián, Prényi Farkas uram ő Nagysága ezerebéli főhadnagy, passíroltatott bizonyos katonáknak öszveszedésére Simontornyára.

Eadem. Győr vármegyében Ráró névő falura salvaquardia adatott.

Eadem. Nemes Győr vármegyében Hédervár névő kastélyra salvaquardia adatik ki.

Item, azon Nemes vármegyében Thét névő falura.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre urannak missilis sub ea assecuratione, hogy immár az bellica cassa megérkezvén, mihelyett regementjének mustrája végben megyen: azonnal hórul hóra füzetése letétetik, az mint is holnapután főmustramester oda expediáltatik.

Die 28. Augusti. Nemes Soprony vármegyének ablegatussai által exponált panaszai relegáltatván Bezerédi Imre uramra, 24 portális szekereknek Bezerédi uram corpusához való translátiók engedtetvén, úgy mindazáltal, hogy más szekereket huszonnégyet helyettek elbocsássanak. Az rézpénznek cursussa nem progrediálását okozza a vármegyékben: ha valamely szegénylegény csak egy réf vásznot akar venni, nem adnak néki, és az contributióknak immunitátiójokbul az forspontozáson kívűl nem annuálván, sőt az personalis insurrectio és zsoldadás solemniter promulgáltatik.

Eadem. Kálóczi (*kárlóczi*) Magócsnak passus adatott szabad kereskedésre.

Eadem. Ardai Andrásnak passus adatik Rozsnyó felé.

Eadem. Bezerédi Imre urannak missilis, hogy Austriában valami diesíretes operatiót tegyen ő kegyelme; égetésnek penig, míg az adversa pars el nem kezdi, békét hadjon. Nemes vármegye panaszát relegálván ő kegyelmére, tanquam ad primam instantiam, ő kegyelme tegyen satisfactiót.

Die 29. Augusti. Révfalui és pataházi lakosoknak Nemes Győr vármegyében, protectionális levél expediáltatik.

Eadem. Kálnoki és halasi lakosoknak salvaquardia adatik ki.

Eadem. Daróczi Istvánné asszonyom relegáltatott missiliter Kesző várában az urához, holott is ha szabadulását kívánja, tett condítiók alatt praestáljon tíz hajdút, s más-

félszáz aranyokban megalkudván Bezerédi János kapitány urammal, úgy remélheti szabadulását urának.

Die 30. Augusti. Nemes Szala vármegyének, hogy determinátiójának consentiálván, Bogyai György uram pro adjuncto válosztassék vice-ispánynak.

Eadem. Bogyai György uramnak ugyanaz iránt intimátiója ment, hogy minden exceptio és tergiversatió nélkül acceptálja azon tisztet és supportálja onussát nemes vármegyének usque ad ulteriorem dispositionem.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szombathelyi Gáspár, Tekéntetes Nagyságos Révai Gáspár uram vice-kapitánya passíroltatott Léva tájékára bizonyos hajdúknak öszveszedésére.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Salamvári János uramnak, Nemes Veszprém vármegye szolgabirájának iratott missiliter bizonyos nyergek csináltatása iránt, Méltóságos Uram laibquardiája számára.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szegedi Bálint kapitány uram passíroltatott Sárvár felé bizonyos dolgok végett.

Eadem. Bágyonra, Nemes Soprony vármegyében, Vámosra Nemes Győr vármegyében protectionális levelek adattak ki.

Die 31. Augusti. Nagy Mihály Soprony vármegyei vice-ispánynak: az ablegátussai által teljes resolutió adatván, az commissariátus limitatióját effectuálja; az polgárságnak fele maradjon házoknál, fele az aprólékos ellenség motusira vigyázzon, az nemesség menjen maga ezeréhez.

Eadem. Farkas Gábornak protectio két cúriájára adatik, Nemes Szala vármegyében lévőkre.

Eadem. Thót János adjunctusival arestált lovainak Szalonakrúl kiszabadításokra passíroltatik.

Eadem. Brigadéros Bezerédi uram corpussának provisióbul való fogyatkozását remediálván, a portális szekereknek innét való translátiójoknak annuálván: esztergami és erdélyi németnek mi karban helyheztetett állopotja adatik ő kegyelmének értésére. Esztergam alá bevívén az mínákat, mai nap lévén fölhányatásának terminussa: az német pedig hallatik, hogy Szegednél szándékoskodnék a Dunán által. Hevenyesi fia iránt parancsolja a Méltóságos Fejedelem, hogy magát assentálván, dolgainak folyamotja jobban secundáltatik. Ugyan ő kegyelme mellett levő corpust egynihány zászlóval megerősítvén, hogy annyival Bécs tájékán operátiót jobban folytathassa. Jeli Tamás ellen az insurrectio iránt formált praetensióban mindeddig coecus de colore lévén, hirem nélkül affélékrül supersedeálván kegyelmed, kívánt praetensióját amittálja. Az rézpénznek nem folyását leg-

inkább a kegyelmed kereskedő katonái okozzák. Az Istenért, kegyelmed remedeálja, mert netalántán továbbra erumpáljon: rövidségére s böcstelenségére ne következzék kegyelmednek. Míg a succursus érkezik, Köröslakot (*Kirschlag*) pörzsölje föl.

Eadem. Kis Gergöly vice-kapitány uramnak adatik értésére, hogy Styriának minden kigondolható okoskodással ártalmas impedimentumokkal teendő stratagémát practicáljon: szüntelenül való correspondentiát folytassa. A földnépnek conjunctiója és fegyveres mivolta igen jól vagyon: hanem Szent-Gothárd városát, nemkülömben Monyorókeréket is, mihelyen legkisebbik hostilitását tapasztalja, pörzsölje föl. Az ráczság és horvát közt dúló fölzöndülés jól esett, — hadd öljék egymást ... Az főrend iránt, az kik kegyelmed mellé vannak applicálva, az kik otthon hevernek, lészen gondom reájok. Pacsai és Tarján uraimékat orderezze maga mellé; és Lápincs mellett Hayszter által tett földnépének magához való hódításárul informáltatom, kegyelmed parancsolatot küldvén ellenek, hogy az hadak számára provisiókat bévinnyi el ne mulassák.

Eadem. Missilis Pápai Pál uramnak, hogy Szigetközbül ő kegyelme mellett lévő három sereggel gyűjön el ide a táborra, mert semmi effectussát nem látván ott való létének, és egyébb tiszt commendéroztatik oda, a ki szorgalmatosabban fogja ő Nagyságát minden occurrentiákrul informálnyi.

Eadem. Méltóságos Grófl Bercsényi uramnak értésére adatik az idevaló conjectúráknak és operátióknak progressusa; német armádának mostan elérkezett succursusa: menynyibűl áll az egész corpusa; Landaunak franczia által való megszállása; Baváriában újabb tumultusnak exortiója; 3000 forintokbúl való cassának kiosztása; némely rongyos regimenteknek mundérungjok sollicitátiója promoveáltatik.

Eadem. Bezerédi János keszői commendánsnak, hogy kiadott instructiómnak inhaereálván, Daróczi István uram szabadulásában annak tenora szerint alkalmaztassa magát. Megengedtetik penig Daróczi uramnak, hogy Staramberghnél szabadon folytassa maga dolgait.

Eadem. Senator és colonellus Török István uramnak ugyan in eadem materia.

Eadem. Pulai György hadi főporkoláb uramnak kemény order mégyen, hogy 30 dragonyost és egy lovas sereget melléje vévén, persequálja a lézzengőket, és mind lovasok, gyalogok közül akasztasson föl, valahol kaphatja, in exemplum aliorum.

Eadem. Ordódy Imre vice-kapitány uramnak order, hogy az egész Török Istvány uram ezerével ide siessen.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Barcza Zsigmond urammak exemptionális adatott.

Eadem. Hirschl Izsák passíroltatott 4 szekér bőrrel szomszéd helyekre, úgymint Pozsony felé, hogy onnénd hadak szükségére posztót és egyébb requisitumokat hozhasson.

Eadem. Sréterné és Talián Sándorné asszonyaiméknak passus adatott, hogy Győrbül bizonyos okokra nézve kigyühessenek pápai házokhoz, úgy, hogy vissza is mehessenek.

Eadem. Főpéczi Nagy Benedeknek, Gróff Eszterházi Ferencz uram ő Nagysága jobbágyának megengedtetett Győrré szabad bémenetele passussal, és hogy cseszneki domíniumbúl négy szekér abroncsot vitethessen ugyan ő Nagysága szükségére Győrré.

Eadem. Fái István urammak, hogy Igmándrúl transferálja magát Naszálra, és ottan almási strázsákkal mindenekben correspondeálván, komáromi és tatai excursiosus szomszédokra szorgalmatos gondja lígyen.

Eadem. Ordódi Imre, Török István uram ő kegyelme vicéjének, hogy ő kegyelme regimentire sok panaszokat detegálván Méltóságos Uram ő Nagysága előtt, faluzás, kóborlás szőlőzés iránt; hanem ő kegyelme vévén rendbe ezerét és kitudván olyatén kóborlókat, Somodi Petit és Szabó Mártont ő Nagysága sátorához küldvén sub bona custodia et sub aresto, és jó paripás lovasokat küldvén Moson felé, kitudnyi akarván motusit az ellenségnek.

Eadem. Nemes Győr vármegyében Ladamér, Zámoly névő falukra salvaquardia adatott ki.

Eadem. Nemes Szala vármegyében Alső-Eörs és Felső-Eörs névő falukra adatott ki salvaquardia.

Eadem. Berthóti István brigadéros uram ő kegyelme Fái István nevű főstrázsamesterének, hogy Petrőczi uram ezerébül egy lovas sereg mégyen ő kegyelme után, egy gyalog sereg is követi; ottan pedig, úgymint Komárom és Tata között, Zúgó névő helyre vigyázván, gyalogságát penig helyben hagyván, annak, a hadaknak pedig subsistentiájárul Komáromi Istvány vice-ispány uramot requirálván, a hadak listáját küldje meg ő kegyelmének.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre urammak missiliter intimáltatik, hogy a cassa annyira megüresedett, hogy itt lévő hadaknak is harmadrésze sem exolváltathatott: hanem promittáltatik, hogy lészen oly rendelés in locis debitis, hogy az ő kegyelme ezerének füzetése meglészen.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szabó Pál főhadnagy uram expediáltatott Körmendre, katonáknak öszveszedésekre és

brigadéros Kisfaludi György uram regementihez való hozatásokra.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Rába-hidvégi Tóth János ő kegyelme passíroltatott Szalonok felé, bizonyos lovainak áristombúl visszahozására.

Eadem. Nemes Győr vármegyében Csikvánd névő falukra salvaquardia adatott ki.

Die 1. Septembris. Nándor-fejérvári örmény Antalnak passus adatott ugyan Nándor-Fejérvárra való menetelre, a ki is portékát hozott volt föl.

Eadem. Lengyel János keszthelyi kapitány uramnak missilis. Sánta Miska és Dragosier György tétessen satisfactiót örmény Antalnak 270 forintok iránt, ha pénzbül nem, tehát egyéb jószágábul, s több parancsolatot ne várjon iránta.

Eadem. Balogh István kapitány uramnak rescribáltatván: az némettel stratagémának lett succursusa iránt mihelyen az németnek diversiója értetik, azonnal Austria ellen operátiót folytatván, vagy petronellai sánczot attentálván, az olyatén aprólékos magyari révnek aggrediálását nem tentálja.

Item. Boros Ferencz, Tekéntetes Nagyságos Petrőczi uram ezerebéli katona passíroltatik lovas-szerzésre Trencsín vármegyében.

Item. Grófl Zicsi Imre uram Győrben szorúlt házastársának megengedtetett Győrbül szabadon való kijövetele Nagy-Vázsonban, minden partékájával együtt; kinek is passus adatott.

Item. Szent-Kereszti Nagy György szigetközi lakosnak megengedtetett, salvus conductus mellett, hogy Pozsony felé szabadon mehessen öt szekér tekenyős békával; tovább pedig passusnak ereje nem szolgálván, hanem csak mostani útjára.

Item. Baranyai György és Nagy Ferencz győri nemesembereknek megengedtetett salvus conductus mellett, hogy Fel- és Kis-Pécz szőlőhegyre szabadon járhassanak fegyver nélkül, tovább ne a determinált helyen kívűl.

Item. Méltóságos Generális Forgács Simony úrnak az Vágon általérkezését az hadakkal együtt, kívánván örvendezve kiváltképpen aztot, hogy az ellenséget sokfelé distrahálják. Bonefus regementje elküldése iránt mindeddig parancsolatja nem érkezvén, Koplács confusiója nem egyébb, mivel fundatus nem lévén az dologban; recommendáltatik az regementre való jó gondviselés és az correspondentia folytatása.

Item. Ocskai László brigadéros uramnak, hogy az jó correspondentia solemnissime recommendáltatik; azomban az paripának megküldése, vagyis az 100 aranynak.

Item. Balogh István uramnak, hogy az magyari révnek továbbvaló megmaradását continuálja; segíttetik. Az németnek stratagemmaliter lett succursusa, approbálván; Forgács és Ocskai uram leveleik elküldése, úgy az correspondentia recommendáltatik.

Item. Szarka István uramnak intimáltatott, hogy egész bagázsiástól transferálja magát Vaszar névő falura.

Item. Bezerédi Imre uramnak kemény order, hogy jó dispositiókat hagyván Soprony elein, 2000 magával menjen Austriában, valamely hostilitásokat elkövethet, kövesse el, égetéseken kívűl de mindazonáltal vigyázzon magára, hogy ki ne rekesztessék a Nyulason lévő német által.

Item. Kis László uramnak hasonló order, hogy menjen Feketeváros felé s lígyen addig ottan vigyázásban, a míglen Bezerédi Imre uram meg nem jön; de a jó communicatiót el ne mulassa. Megjövén pedig Bezerédi uram, ide siessen az falura, hat sereggel együtt.

Item. Ennyihány ízbéli assignatiókat regementek számára, fizetések iránt, Horváth György füzetőmester uramra.

Die 2. Septembris. Kisfaludi László uram quártélymestere 30,000 forintokért passíroltatik Érsek-Újvár felé.

Item. Chernel Jánosra kemény parancsolat, hogy a pápai csapóczéhet ne rongázza, hanem az vörös monétának — instructiója szerint — folyamotját continuáltossa.

Item. Újváry Ferencz uramnak, hogy pápai czéhnek elegendő bőröket subministráltasson deli csizmáknak az militia számára.

Item. Bezerédi János uramnak missilis, hogy az mely rabot betegségére nézve kieresztett, kezes lett érette Baka Miklós.

Item. Grubázarics Ferencz kapuvári tiszttartóra commissió, hogy adjon 100 tallér ára köveket Küszeghi Ambrosnak, bizonyos posztóért.

Item. Generális passus Burrilovics Judit asszonnak, hogy szabadon a táboron kereskedhessék.

Item. Acsádi Pál uramnak tihanyi apátúr dolgában, melly Méltóságos Fejedelemhez relegáltatott; s az rossz katonának vágottassék el a keze.

Item. Szarka István uramnak, hogy az erdélyi németet füzesse mindjárást ki.

Item. Pápa városának protectio, úgy Devecserre is adatott.

Item. Pesti János szolgabírónak intimáltatott, hogy Devecserben cassált erogatiókat in residua parte refundáltassa.

Die 4. Septembris. Salvaquardia adatott Nemes Győr vármegyében lévő Szent-Miklós névő falura.

Die 5. Septembris. Sibrik István uramnak pósta-tábla adatott Rohoncz felé.

Item. Thurzó Barbarának, Színai Mihály uram ezeréből, passus adatott Nagy-Szombat felé, hogy szabadon pálinkát hozhasson.

Item. Ugyanazon ezerbűl Árva Katának, ugyanoly járatban, passus adatott.

Item. Sándor László uramnak pósta-tábla, Kegyelmes Urunk után való menetelre.

Item. Somodi Ferencz uramnak missilis, hogy Csallóközben menvén maga regimentivel és ottan az ellenséget minden móddal, csipdezésekkel és egyébb alkalmatlankodásokkal infestálja; s tudtára adatott ő kegyelmének Német névű faluhoz az egész táborral való menetel pro 6. praesentis, pro sui directione.

Item. Horváth Zsigmond főcommissárius uramnak intimáltatott, hogy hovahamarább conferálja magát. *(a főhadiszállásra?)*

Item. Bandics Ferencz uramnak Weszprém vármegyében egy protectionális adatott, hogy megölt pásztorért Bujdosó Istvántúl ne légyen bántása, a ki is atyjafia volt, midőn feleségét s gyermekeit contentálta.

Item. Szent-Péter és Szent-István névő falukra protectionalis adatott Nemes Moson vármegyében.

Item. Komáromi Istvánnak parancsoltatott, hogy Nemes Győr és Komárom vármegyékbűl az zsoldos katonákat statuálja.

Item. Pető Györgynek parancsoltatott, hogy Szalai Pál uram két zászlóját küldje bé az táborra, maga penig conferálja magát Somodi Ferencz uramhoz, — függjön az ő kegyelme dispositiójátul.

Item. Ordódy Imre, Török István uram vice-colonellusának intimáltatik ordeŕében, hogy az táborhelyet keríttesse el, Szent-Miklóson lévő deszkát és más épületre való fát küldjön Kapuvárra, azután menjen Gyarmatra, ott Győr, Komárom, Pozsony és Nezsider eleire szorgalmatos vigyázással legyen; Gyimótnál is hidat fölszedetvén, küldjön utánnam. Turóczi munitiót késértesse Kapuvárra; Somodi Ferencz urammal az communicátiót folytassa, unus inviccem succurráljon egymásnak; szüntelenűl való correspondentiát observálja.

Item. Idősbik Barkóczi Ferencz uramnak recommendáltatik az jó correspondentiának folytatása.

Item. Csajághi János uramnak intimatíve orderében adatott, hogy Kegyelmes Urunk corpussával conjungálja magát.

Die 6. Septembris. Babócsai Ferencz uram ő kegyelme három embere passíroltatott Urunk ő Nagysága után, onnéd penig feleségekhez.

Item. Nagy Mihály, Nemes Soprony vármegye viceispánjának missilis. Mivelhogy brigadéros Bezerédi Imre uram bizonyosszámú marhát hajtott Austriábul, azt nem akarván distraháltatni, hanem ország szükségére, úgymint hadak subsistentiájára conserválnyi akarja; kihez képest bizonyos emberét küldje. Vöröspénzen juxta assecuratione megveheti, a mennyi kívántatik.

Item. Szekeres István uram tizedesse, Szíj János, passíroltatott hazafelé Ethére, szőlőjének megszedésére.

Item. Hegedűs Mátyás, Méltóságos Gróff Eszterházi Antal uram udvari szolgája passíroltatott Pápára bizonyos dolgok végett.

Item. Passus kiadatott nemes káptalan-személyeknek, hogy Nemes Soprony vármegyében promontoriumra küldetett Gurabi Mátyás zebegényi apátúr, Igadics András káplánynyal, hogy ottan obveniálondó dézmát bészedhesse és ottvaló jobbágyokat ennekelőtte bévett mód szerint forspont alá compellálhassa és vitethesse Győrré.

Item. Nemes Soprony vármegyében loósi promontoriumon megengedtetett ugyan *(a szüret)* nemes győri káptalannak, a hová is küldetett siklósi szent-háromsági apátúrságnak administratora, Mikos Ferencz.

Item. Nemes Mosony vármegyében Vaden promontoriumon hasonlóképpen megengedtetett obveniálandó dézmának kiszedése és Győrré való bevitele, ott lévő nemes káptalan számára, hová is küldetett — passus erejével — zemlényi prépost Bugnics Mátyás.

Item. Nemes Mosony vármegyében peterstorfi promontriumon hasonlóképpen megengedtetett az dézmának bészedése s Győrré való bevitele, ott lévő nemes káptalan számára: mely iránt is instructus volt passus galóczi pap, Orbák Gergöly.

Item. Balia Miklós uramnak. — Sibrik István komorníkkal conjungálja magát. Az hozandó portékát késérje az bagázsiával Császár felé.

Item. Bezerédi János uramnak adatott értésére, hogy Daróczi Istvántúl vegye meg a 100 körmöczi aranyakat elsőben, azután írhat a commendánsnak a kezesség iránt.

Die 7. Septembris. Cziráki László uramnak intimáltatott, hogy az várot fortificáltassa, elégséges provisiót takarítson. Temesi uram hajdúi iránt jó provisiót tégyen: rábaközi

passusokat vigyáztassa, hogy az ellenség valami irruptiót ne tentáljon. Az beteges hajdúkat gyógyíttassa.

Item. Bottyán János Generális-Strázsamester uramnak adatott értésére, hogy az Méltóságos Fejedelemmel hovához hamarább conjungálja magát. A szerdahelyi reportumrul és az talált leveleknek continentiájárul, circumstantiáirul tudósítson.

Item. Talián Ádám uramnak adatott pósta-tábla. Bezerédi Imre uram után siető levelekkel, hogy menjen.

Item. Ordódi Imre uramnak, hogy meddig a bagázsia Barátihoz nem érkezik, mindaddig ottan subsistáljon ezerestűl: a midőn penig oda érkezik, jöjjön Méltóságos Uram után Szarka István uram bagázsiástúl. A két sereget hozza Barátiban, ezerestűl penig menjen Gyirmóthoz. — megtudakoztatván maga hadnagya által: Csallóközben micsoda constitutióval és hol lígyen a német?

Die 8. Septembris. Ordódi Imre uramnak, hogy Török István uram ezerével Barátin maradjon pro hic et nunc és a győriek kijárását megvizsgálja, s Győr s Pozson felé is portázzon.

Item. Generális Andrási István uramnak order, hogy mindjárt Rábaközben menvén, ottan a fölső hadakbúl ugyan Rábaközben corpust formáljon.

Item. Bezerédi, Móri, Túróczi kapitány uraiméknak order, hogy Generális Andrási Istvány uram valahová parancsolja, ezereikkel oda compareáljanak.

Item. Passust Szekeres uram ezerébűl Vázsonyi János hadnagyának, hogy bizonyos szakálosokat Hidvégre az ott lévő sánczba vitessen; az otthon maradott katonáit sietve fölszedje.

Item. Kenesei furiérjának passus, harmadnap mulva visszajüvetelére.

Item. Csicsói plebánusnak, úgy ott lévő tiszttartónak kemény parancsolat, hogy minden üdővontatás nélkül bizonyos embereiket küldjék be Csallóközben, a németnek valóságos constitutióját és bizonyos hollételét kitanulván, igaz reportummal éjjel nappal kemény büntetés alatt ide jönnyi el ne mulassák.

Item. Somodi Adám uramnak, hogy Fülöp Gergöly névő, palotai sereg főhadnagyát, Balog Ádám kapitány uram mellett hagyván, a füzetésbül ki ne rekeszsze, hanem a mustralis lista szerint kinek-kinek füzetését kivegye.

Item. Domokos Ferencz brigadéros uramnak. Pro hic et nunc succursussal nem consolálhatván, mivel nagyobb része a militiának Kegyelmes Urunkhoz expediáltatván:

hanem Fülöp Gergöly Balog uram mellett lévén, avval segétheti ő kegyelme magát. Fehérvárbul kijött 100 hajdúnak fegyver ki nem telhetik, melly iránt a Méltóságos Fejedelemhez pro succursu dirigáltatott.

Item. Fülöp Gergölynek a rácz ellen való dicsíretes portázása tovább is recommendáltatik. Füzetése iránt nem lészen rövidség.

Item. Balogh Ádám uramnak missilis. Mivelhogy a a lovas hadak elcommendéroztattanak Bottyán urammal Urunk ő Nagysága conjunctiójára, azért succursust ezen banai táborrúl nem lehet küldenyi: mely instantiája recommendáltatik Generális Uram ő Excellentiája által a Méltóságos Fejedelemnek. Fülöp Gergöly penig ő kegyelme mellett hagyattatik.

Die 9. Septembris. Szokolai István főhadnagy uramnak order, hogy az mely marhát Méltóságos Generális Uram ő Nagysága parancsolatjábul hajtott, azon marhákat distrahálni ne merészelje, hanem kocsi jobbágynak, úgymint Farkas János kezében egy pénz kár nélkül adni el ne mulassa.

Item. Wynkler Wilhelm uram három compániája passíroltatott Almásra, hogy ottan Kegyelmes Urunk ő Nagysága továbbvaló parancsolatjáig maradjon.

Item. Bartholos Sarter névő artelleriabéli tizedes expediáltatott Érsek-Ujvárban, hogy onnét bizonyos munitiót, négy mázsa jóféle port, hat mázsa apró ólom-golóbist, és más, munitióhoz való requisitumokat hozzon.

Item. Andrási Pál uramnak. Succursus iránt recurráljon Kegyelmes Urunkhoz. Földvári sáncznak reparatióját Nemes Szala, Somogy, Tolna és Baranya vármegyék által, mivel in gremio lévén, effectuáltassa.

Item. Bezerédi Imre brigadéros uramnak. Hogyha sopronyi ligatóriák és sánczok realis rectificatiója verificáltatik, ágyúkkal és más szükséges operatívumokkal succurráljon. Sopronyi linea előtt lévő strázsa-hadnak az operatiónak folytatása recommendáltatik.

Item. Budi Mihálynak orderében parancsoltatik, hogy Nemes Szala vármegyei pórságot jobb rendben s kemény zablában tartván, mert ha kártételek comperiáltatik: a damnificata parsoknak maga jószágokbúl lészen refusiójok.

Die 10. Septembris. Szent-Királyi Andrási *(István)* Generális Uramnak ment ilyen order: Hogyha confirmáltatik német tábornak túl a Dunán való léte *(pozsonyi)* hóhár rétjén, tehát Sopromy elein operatiókat tégyen ő Nagysága. Ha pedig által akarna jönyi német tábor: tehát Méltóságos

Főgenerális Gróff Eszterházi Antal urammal ő Nagyságával conjungálja magát ő Nagysága.

Item. Keszthelyi kapitány Lengyel János uramnak missilis, hogy két rácz rabot, légrádi pattyantúsnak a fiát, adja Csoknyai Farkas, Balog Ádám uram ő kegyelme főhadnagya kezében, a kik által kiszabadíthassa feleségét Borodbul.

Item. Méltóságos Fejedelemnek ennek a corpusnak lejövetele Bábolnához értésére adatott: németnek Csallóközben léte, Bezerédi uram Soprony elein jó dispositiórul subsistentiája.

Item. Lamothnak recommendáltatik az idevaló artolléria, jó dispositiókat tégyen iránta; bombákat, port, golóbist elegendőt küldjön.

Item. Méltóságos Fejedelemnek bizonyos recruták recommendáltatnak, egy Meletín nevű kapitánynyal együtt.

Item. Kis Gergöly uramnak, hogy jó vigyázással légyen stájerek ellen, csoportban tartsa népét.

Item. Szedi uramnak, hogy muraközi ráczok motusira vigyázzon.

Item. Somodi Ferencz uramnak, hogy Nyulasra és német lineájára vigyázzon. Andrási István uram orderétűl várjon.

Item. Török István uramnak, hogy Andrási István uram ordereitűl várjon.

Item. Ordódi Imre uramnak, hogy Barátirúl menjen Gyimótra.

Eadem. Móri István gyalog colonellus uramnak instantiája Kegyelmes Urunknak alázatossan recommendáltatik: nemkülömben hajdúinak rongyos mivoltok, mundérungjok iránt leendő dispositio repraesentáltatott.

Eadem. Kis Gergöly vice-kapitány uramnak intimáltatott, hogy Mogyorókerék városát fölpörzsölvén, hajdúságát fordítsa az ellenségnek, mótusit impediálja.

Eadem. Somodi Ferencz lovas colonellus uramnak, hogy Generális Andrási István uram orderétül várván, conferálja magát Rábaközben; Pozsony és Komárom elein strázsa-hadat jó vigyázással hagyjon.

Eadem. Csicsói tiszttartónak parancsoltatott, hogy élete s jószága elvesztése alatt spioníroztasson, az valóságos, szemmel látott reportumot az ellenség constitutiójárúl tévén.

Die 11. Septembris. Somodi Ádám uramnak adatott értésére, hogy tudván meg siklósi seregtül: Tetemfái tülök elbucsuzása által nem kívánnak-é oszolni? A mellett Pápai János szökött négy katonáját adja ki.

Eadem. Sziládi Jánosnak parancsoltatott, hogy győri ki- s béjárókat Sajnavics Mátyás vice-ispány és Szőmbergely *(Schönberger)* coramizált passusa nélkül ne engedje. Ziesi Istvánné Győrré visszamenetelére vigyáztasson. Belfort ide jőjjön; holott nem akarna, arestáltassék meg.

Eadem. Turóczi Gáspár gyalog colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy beteges hajdúival együtt transferálja magát Kapuvárra.

Eadem. Generális Andrási Istvány uramnak. — Corpusostul Soprony eleire menvén, az jó vigyázás recommendáltatik, úgy operatióinak folytatása.

Eadem. Méltóságos Fejedelemnek az ellenség constitutiója cum acclusis értésére adatik. Tata várának fölégetése, ha succedál a próba, hasonlóképpen.

Eadem. Egy pátens-parancsolat az egész Balaton-mellékén lévő végházokra, hogy vigyázással lígyenek a ráczok ellen.

Eadem. Bezerédi uramnak parancsolat, hogy az conjunctiót admaturálja Andrási urammal, és sopronyi német ellen tégyen erős próbákat. Lineának újobb erectióját impediálja.

Eadem. Horváth Ferencz simontornyai commendánsnak missilis, hogy kívánta volna a Méltóságos Gróff Eszterházi Antal uram, hogyha igali veszedelemkor rabságban esett raboknak száma specifice béadatott volna; hidvégi és foki seregeket penig annak a földnek nagyobb conservatiójára küldötte a Méltóságos Eszterházi Antal uram ő Nagysága; hogy pedig Bozó kapitány lovát visszaadta, igen jól cselekedte.

Die 12. Septembris. Somogyi Ferencz uramnak, hogy az ellenség motussárul Méltóságos Generális Eszterházi Antal uramat sietséggel tudósítsa. Andrási Istvány urammal a conjunctiót admaturálja, bár Komárom, bár Rábaköz felé menjen a német armáda.

Eadem. Generális Andrási István uramnak orderében intimáltatott, hogy az tatai, kocsi passusokat fortificáltatván, jó vigyázását mindenfelűl extendálja; Török Istvány uramat orderezze Rábaközbe, mivel situssát tudván annak az földnek; his peractis, Soprony eleire corpusostúl transferálja magát.

Eadem. Babócsay Ferencz uramnak intimáltatott, hogy tatai malmokban találandó gabonát és lisztet szekerekre rakatván, éczakai hálásra Kocs névő falura corpusostúl tansferálja magát.

Die 13. Septembris. Commissio komáromi vice-ispány uramra, hogy Tatábúl kijött vitézlő rend cselédjének adasson 400 mérő buzát.

Die 11. Septembris. Kegyelmes Urunk ő Nagyságának tudtára adatik Dunántúl való általjüvetele az hadakkal ideáltal (*Antal árnak*) s dunai megtelepedése.

Eadem. Gróff Csáki István urammak adatván értésére, hogy az Dunán általszállott hadnak intertentiójok iránt jó dispositiókat tévén; ellembe Göcze Gábor és Tanyi Imre sinistra delatiójokrúl megintetődjenek.

Eadem. Bizonyosszámú faluknak parancsolat, hogy az nyerges-újfalusi és karvai hídhoz száz szekeret állítván, és magok mentűl számosabban más szükséges requisitumokkal compareálni el ne mulassák.

Eadem. Somody Ferencz colonellus urammak missiliter értésére adatik, hogy Esztergam actu cum capitulatione lévén, leginkább hallatik; azon extremitássára nézve jó vigyázás, portázás, és mindennémű conjectúráknak communicatióját continuáltatja Urunkkal általam.

Eadem Török István colonellus urammak, hogy erga factam dispositionem admaturálja conjunctióját Generális Andrási István urammal.

Eadem. Kegyelmes Urunknak ő Nagyságának missiliter declaráltatik a német constitutiója és szándéka: de leginkább az acclusákbul kitanúlhatja ő Nagysága mindazont.

Die 15. Septembris. Méltóságos Fejedelemnek bizonyos acclusák küldettek. Hídcsinálásnak continuátiója és az ellenségnek constitutiója erga relationem missiliter declaráltatott. Hídmesterek és az directióknak túl az Dunán continuatiója insinuáltatik.

Die 16. Septembris. Méltóságos Fejedelemnek az híd perfectiója; bagázsiáknak, úgy Méltóságos Generálisnak, mellette lévő hadaknak éczakai alkalmatossággal való általköltözése Dunának túlsó partján. Directának, tombászoknak inchoatiója adatik értésére, és úgy az német acclusáknak communicatiója, az mint láttatik.

Eadem. Generális Gyürki Pál urammak intimátiójához képest deputált hadakkal erre az földre admaturáltatván, német praesidiumoknak kiköltözésében citáltatik.

Eadem. Vaÿ Ádám urammak missiliter Méltóságos Generálisunknak regimentje iránt recommendáltatik.

Eadem. Tetenfai János hadnagy uram passíroltatott Hagymáskérre, bizonyos dolgainak végbenvitelére egy kevés ideig.

Eadem. Gaál András stuk-leidenant (*tüzérhadnagy*) passíroltatott Érsek-Újvár felé, hogy négy szekérrel munitiót hozhasson Nyerges-Újfaluhoz.

Eadem. Horváth Zsigmond urammak irattatott, hogy Kapuvárrul és több fiscalis jószágbúl 5000 mérő gabonát küldjön.

Eadem. Somodi Ádámnak, hogy Bicskei névő katonát fogassa meg és küldje ide.

Eadem. Bottyán János uramnak, hogy Devent regimentibűl lévő furiert szabadítsa meg Csoknai Farkasnén. Tudósítsa Méltóságos Urat a komáromi német iránt. Radványi és mocsi embereket hajtsa ide a hídhoz, és jó vigyázással légyen.

Eadem. Szluha Ferencz uramnak, hogy Esztergamban provideálandó militia intertentiójára a minémű liszt és gabona bevitettetik, ahhoz elégséges hordókat bécsinálásokra küldvén. Minémű német tisztek raboskodjanak Újvárban, az Méltóságos Urat informálja, hogy Szegedi Ignácz kiszabadíttathassék; az hídhoz penig 12 kötelet és 10 vasmacskát küldjön.

Eadem. Cziráki László colonellus uramnak adatván értésére, hogy inspectiója alatt lévő salítromot mentűl jobban dolgoztatván, Kegyelmes Urunk ő Nagyságának cum totali informatione et circumstantiali declaratione: egy hétben hány mázsára extendáltothatik operatiója? hovahamarább alázatossan repraesentálja; hajdúinak csekélségérűl Kegyelmes Urunkat informálván.

Eadem. Niczki János uramnak, hogy a puskaportörésnek és büdöskőnek operatióit folytassa frissen: öreg gombokat, ennyihány ezer mundérungra valókat csináltasson; egy hétben hány mázsára extendáltatik? micsoda mesteremberek lévén? cum genuina declaratione specificatióját és egész seriessét Kegyelmes Urunknak repraesentálja; az igért kalamárist megküldje.

Eadem. Szép György névő főhadnagynak parancsoltatik, hogy az minémű lovait és fegyverét vice-hadnagyának elszedetvén, velek együtt compariálni el ne mulassa. Tatai actiónak alkalmatosságával nyert sátort magával elhozza: ha bonis nem akarná, elhozatik.

Eadem. Balogh Ádámnak, hogy Zámoly névő és advicinált falusi lakosoknak engedje megmaradnyi.

Eadem. Újvárban lévő armamentáriusnak az kívánt munitióknak transvectióikra 4 szekér expediáltatott.

Die 17. Septembris. Méltóságos Fejedelemnek missiliter értésére adatik alázatossan a németnek constitutiója Soprony táján, és Stáérországban lévő conjecturáknak állopotja; ex acclusis ki fog tetszenyi Palocsai és Nagy János uraimék regimentjeinek mindekkoráig comparitiója. Gróf Ziesi Imrénének csalárd, fortélyos és praetextuosus Győrbül kijövetele iránt lett conditiókrul és assecuratiórul assecuráltatik ő Nagysága. Esztergam várának provisióbéli administratiója iránt assecuráltatik. A hadaknak, dum et quando parancsolja

ő Nagysága, béküldése meglehet. Directe túlsó partján Dunának vallati utriusque kész erigáltatnyi. Tombászok leküldettek. Földvári interim az odavaló confusióknak declaratiójára Urunkhoz expediáltatik. Dunán innénd való föld singularissime protectiójában recommendáltatik.

Eadem. Nemes Szala vármegyének, szent-gróti és törjei seregeknek többivel együtt injúriájok declaráltotik, hogy attul supersedeálván, rendkívül való contribútiókkal ne aggraváltassanak a modo imposterum: mely iránt elváratik resolutiója azon nemes vármegyének.

Eadem. Devent névő óbersternek bizonyos rab asszony iránt, kiszabadulása felül missilis, hogy tudniillik Starambergnél instálván, bródi commendánstul Szent-Imrei Juliánna asszonyt szabadítsák ki ezen a német rab asszonyon.

Eadem. Passéroltatott Horvát Tamás uram főstrázsamestere Tent Mihály füzetőmester után az ezernek dolgában Körmöczbánya felé, vagyis a hol tanáltatik.

Eadem. Mocs és Radvány biráinak adatik kemény commissió, hogy kapákkal, ásókkal, fejszékkel és fűrészekkel az táborra compareáljanak.

Eadem. Passéroltatik Radó Pál praefectus uram baloghi és advicinált jószágokban.

Eadem. Andrási István uramnak Soprony elein jó commendó, az elszéledt hadak öszveszedése, notabilis actió Esztergamban, annona küldése Kapuvár és több fiscalis jószágbul recommendáltatnak.

Eadem. Bezerédi Imre uramnak a Sopron elein notabilis actió, az elszéledt katonáknak öszveszedése, és ennekutánna a corpussal való próba, a jó vigyázás recommendáltatik. Intimáltatott az is, hogy a kartella mellé permutans commissáriusnak deputáltatott Szluha Ferencz uram. — Szegedi Ignáczot kiszabadíthatja, ha Kapuvárott valami capabilis rabok vannak.

Die 18. Septembris. Méltóságos Fejedelemnek missiliter értésére adatik, minémű confusióban légyen Rábaköz, Soprony eleje, Földvár és Székes-Fehérvár melléke, melyeknek nagyobb declaratiója is Urunkhoz expediáltattanak: a mellett tombászok, hídnak leküldése és a redduttának inchoatiója iránt informáltatik ő Nagysága.

Eadem. Nemes Szala vármegyének missiliter intimáltatik, hogy szent-gróti, törgyei, és több azoknak advicinált véghàzok seregeit illegalis et sine ordine impositákkal ne aggraválják.

Eadem. Nemes Weszprény, Székes-Fehérvár és Szala vármegyéknek parancsolat az fiscalitásbul exigálandó pro-

visiók alá elegendő szekereknek erga repartitionem Domini Michaëlis Göröszdes praefectus admaturáltatik, hogy mentűl hamarább ide Esztergamban szolgáltassék mindenménű in genere provisió; másképpen in casu renitentiae aut refractationis kemény animadversiómat várhatják magokra.

Eadem. Méltóságos Fejedelemnek a rábaközi, földvári, székes-fehérvári dispositióknak delineátiója repraesentáltatik missiliter.

Die 19. Septembris. Kapitány Kisfaludi László uramnak order Soprony eleire, nemkülömben Berthóti Zsigmond uramnak missilis forma; úgy Szekeres István uramnak Tata tájékára order.

Die 20. Septembris. Méltóságos Fejedelemnek insinuáltatik alázatossan *(esztergami)* praesidiumban ruinált bástyáknak erectiója; kívántatik munkások száma, melyeknek diurnumja hogy annyival is inkább meglehessen: szükségesnek itéltetik egy cassa itten, egy praesidiumbéli praefectus, úgy egy húscommissárius, a ki húst fog militia számára osztogatnyi. Csajághi uram ezerének criminalis executiója, és több occurrentiák.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéres uram finalis instructiója: mihez alkalmaztassa magát in casu necessitatis extremae. — Balogh Ádám urammal correspondenter legyen; Nádasdi Ferencznek resonabiliter választ adjon.

Eadem. Balogh Ádám uramnak parancsoltatik, hogy a pákozdi veszedelem iránt solenniter inquiráltasson, rabul vitesse ráczokat Simontornyára, Domokos Ferencz urammal communicaliter lévén, innen succursust várjon.

Eadem. Görözdes Mihály uramnak, hogy sietséggel kétezer köböl búzát ideszolgáltasson, a többit pedig kiadott instructiója szerint se órát, se napot nem várván, feje vesztése alatt mentűl számosabban lehet, ide praesidiumban szolgáltassa.

Eadem. Szűcs György kapitány uram Urunkhoz passéroltatik.

Eadem. Nemes Nyitra és Trencsén vármegyéknek, hogy valamint Kegyelmes Urunkhoz ő Nagyságához való homagialis obligatiójok, igaz hazafiúságok is azt kívánja, hogy mihelt veszi a nemes vármegye ezen intimatória parancsolatomat: se órát, sem napot nem várván, kétszáz számbul álló manuális embereit kapákkal, fejszékkel és egyébb ahoz tartozandó requisitumokkal ide Esztergamhoz compareáltassa.

Eadem. Bicskére, Sári-Sápra salvaquardiák kiadattak Nemes Székes-Fejér vármegyében.

Eadem. Szekeres István uramnak Tata eleire, hogy Starambergtül spionságban Budára expediált négy hajdúkra vigyáztasson mindenfelül, még a falusi lakosokkal is.

Eadem. Sassán *(Chassant)* brigadéros uramnak két levelet a karvi sánczhoz, az egész vashajók és vasmacskák, kötelek és révészek küldésére.

Eadem. Csotóra egy passust két ordinanznak, szén ide Esztergamban hozása végett.

Eadem. Bozó névű kapitánynak hadfogadó pátens adatik.

Die 22. Septembris. Tekintetes Nagyságos Palocsai György uram ezerebeli strázsamester, Nemzetes Vitézlő Telekdi Görgy ezere után passéroltatik.

Eadem. Nemes Esztergam vármegyében lévő Uri névő falura salvaquardia kiadatott.

Eadem. Nemes Szala vármegyében Ragács névő faluban lakó Péter Ferencz, Móricz István és Kis György katona emberséges embereknek protectió kiadatott.

Eadem. Tiszteletes páter Lajos Mártony uram ő kegyelme passéroltatott Zsámbékra.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Gőcze Gábor hadi commissárius uramnak adatik order, hogy mindjárt Méltóságos Mezei-Marschall s Gímesi Gróff Forgács Simon uram ő kegyelme corpussához transferálja magát.

Eadem. Antalovics Mártony számtartónak parancsoltatik, hogy az kassai háznál és bótokban találandó mobiliákat transferáltassa Murány várában, az úrfiacskát *(Bálintot)* penig Radó Pál praefectus uram által Érsek-Ujvárban küldje.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak ex superabundanti már kiadott instructiója szerint az commissák recommendáltatnak, nemkülömben baloghi tiszttartó Draskóczi Sámuelnek, hogy a mi féltő portékák vannak, Murány várában transferálja.

Eadem. Görözdös Mihály fiscalis praefectus uramnak missiliter adatván értésére, hogy az esztergami magazínumban az provisiónak hováhamarébb való admaturatiója, bészolgáltatása: a nemes vármegyékre repartiált szekereket Palotához vitetvén és az ott találandó egész fiscalis gabonát szekerekre rakatván, confuéroztassa Urbán Czelder regimentivel Esztergamhoz.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Forgács Simon uramnak Karvához érkezésével adatott értésére, hogy a salvéadás ő Nagysägátul fog dependeálni karvai sáncznál.

Eadem. Bakacs Lukács uram passéroltatott egy hétnek forgásáig Keszthelyre.

Eadem. Rácz Bozó kapitánynak hadfogadó passusa kiváltkép a rácz nemzet között emanáltatott.

Eadem. Kún János devecseri tiszttartónak a bialok iránt parancsoltatott Mező-Eörsre való hajtások.

Eadem. Garan-Mikola névő falusi lakosoknak keményen parancsoltatik, hogy az ott lévő bagázsiát fogyatkozás nélkül interteneálják.

Eadem. Csúzi névő biráknak missiliter adatott értésekre, hogy a lakosokat ne ammandálja a bagázsiának intertentiójátúl.

Eadem. Passéroltatott Fülöp Albert markotányos, regiment után.

Eadem. Kún János névő hadnagy, Szinai Mihály ezeréből való, passéroltatott Bereg és Ujvár vármegyékben, az házaknál heverő hajdúknak öszveszedésére.

Eadem. Kassai János főhadnagy uram passéroltatott Kegyelmes Urunk ő Nagysága után, maga bizonyos dolgainak complanatiójára, maga ezerének recrutázására.

Eadem. Brigadéros Sassánnak repraehensive felelet: Mi okból merészelte 8 holnapi munitiót kívánnyi a sánczban, holott ha Bécs volna is, elegendő volna három holnapi obsidiója;. mely három holnapra mind por, mind golóbis elegendő volna. In defectu vero provisionum, succurráljon ide Esztergamban.

Eadem. Kemény parancsolart Csíz névő lakosokra, hogy se órát, se napot nem várván, valamennyi kész meszek, szenek vagyon, ideszolgáltassák; azt szolgáltatván, ismét mentűl hamarébb számosabban többet készítsenek.

Die 24. Septembris. Nemes Bars vármegyei vice-ispánnak, hogy lévai és verebéli prófontházoktúl ide esztergami praesidium s magam táborom számára mennél felessebb élést lehet, szolgáltasson ide; másként, ha extremitassa következik a vitézlő rendnek, gravis animadversiót vészen magára.

Eadem. Magam regementembeli Farkas Andrásnak adatott obsit, mivel az ellenségtűl megsebesíttetvén, alkalmatlan az hadi szolgálatra.

Eadem. Szinka György esztergami lakos passéroltatott elveszett jószági keresésére, az hol hírét hallja.

Die 6. Octobris. Palkovics Ferencz hadi főcommissárius uramnak, hogy az várban lévő tisztek konyhájára kívántató provisió iránt küldött parancsolat confirmáltatik.

Die 7. Octobris. Szluha Ferencz praefectus uramnak, hogy az Érsek-Ujvárhoz kívántató provisiókat ide tempore beszálíttassa a várban, fogyatkozás nélkül.

Eadem. Vas Miklós verebéli tiszttartónak, hogy az ott lévő lisztet süttesse meg kenyérnek és a táborra administrálja.

Eadem. Szluha Ferencz uramnak intimáltatva, hogy nyavalyás, Esztergambúl kijött lakosok számára adasson 200 mérő gabonát.

Die 8. Octobris. Dunántúl való egész nemes vármegyéknek intimáltatott az földnépének való instructiója; egyszersmind továbbá is az igaz hazafiúságra adhortáltattak.

Eadem. Méltóságos Fejedelem Kegyelmes Urunknak adatott értésére, hogy az ellenség Esztergamot három álgyúval, azután hattal, megint tizenhattal kezdette lűnyi.

Eadem. Horváth Tamás főcolonellus uramnak. Igaz hazafiúságra adhortáltatott, hogy az várban mutassa hívséges hazafiúságát, és szorgalmatossan vigyázzon.

Die 9. Octobris. Csáky István Generális Commissárius uramnak, hogy Esztergam dolga mi karban legyen, egyszersmind Ersek-Újvárban az annonának és bornak bészállítása hovahamarább, adatott értésére.

Eadem. Doctor Langhnak, hogy az quardizonbéli sebes hajdúkat orvossággal segétse és az apothecaria-ládát megtöltse, nemkülömben az dragonos-regementét.

Eadem. Pallovics Ferencz vice-kapitánynak intimáltatott, hogy véle lévő haddal Szent-Péterrűl transferálja magát ide az táborra idővontatás nélkül.

Eadem. Babócsay Ferencz uramnak, hogy az puskaport az várbúl ide kihozassa és mindenekrül az Méltóságos Urat (tudósítsa).

Die 10. Octobris. Esztergami commendánsnak az capitulatio punctumi megküldettek.

Eadem. Forgács Simon uramnak adatván értésére, hogy Esztergamot az ellenség kezdette lőnnyi elsőben három ágyúval, azután hattal, megint tizenhattal és egy mozsárral, azután kettővel és utoljára hárommal bombardérozta.

Die 11. Octobris. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak, esztergami gvardizonnak kijövetele az várbul adatott értésére, és az németnek motussa mindeddig bizontalan lévén, az Dunán általszállása persvadeáltatik.

Eadem. Méltóságos Fejedelemnek esztergami gvardizonyból 300 hajdúnak laboncezzá létek repraesentáltatik, egyszersmind az ineált capitulatiónak valóságos párja megküldetik.

Die 12. Octobris. Colonellus Szekeres Istvány uramnak intimáltatik orderében, hogy az megszélyedt hadát

contrahálja és csoportban tartsa mindenkoron, és jó vigyázását kiterjeszsze.

Die 27. Octobris. Generális Forgács Simony uramnak az ellenségnek a Dunán által való költözködése notificáltatott; az conjunctió iránt való oralis denunciatiója Babócsai uram által.

Eadem. Somogyi Ferencz uramnak, hogy maga ezerével ad ulteriorem intimationem Udvardoknál subsistáljon.

Eadem. Tersánczki István uramnak orderében intimáltatik, hogy a laibgvardiával idővontatás nélkűl Sentére transferálja magát, és bizonyos lovas kocsikat az advicinált helységekbűl hajtson bé Sentére.

Eadem. Lóczi András gyalog colonellusnak intimálván, hogy ezerestűl minden eszközével idővontatás nélkűl transferálja magát Sentére.

Die 28. Octobris. Gőcze Gábor commissárius uramnak Lóczi András uram ezerének lustralis extractusának kiadása recommendáltatik.

Eadem. Palocsai György uramnak az jó commendótartás solennissime recommendáltatik; az paroláért penig mindennap emberét küldje Sentére; a regement-profúzt oldalrúl járatván a közel lévő falukon, a csavargó és praedáló katonáknak megfogásokra, zablában tartásokra.

Die 29. Octobris. Generális Bottyán János uramnak Radostyánban, hogy Galgócznál corpussával ad ulteriorem dispositionem subsistálván, szorgalmatos vigyázással az ellenség motusira légyen.

Eadem. Palocsai György uramnak adatott értésére, hogy az véle lévő két regementtel Felső- és Alsó-Atrak névű falura szálljon, utóbbi dispositióig ott subsistáljon.

Eadem. Palocsai uramnak adatik értésére, hogy két sereg válogatott jó katonát egy dexter tiszttel Galgóczra küldjön. Miként passéroltatik az ellenségtűl? genuina relátióját hováhamarább bocsássa. Az jó strázsatartás is igen szükséges lévén, közellételére nézve az ellenségnek.

Die 30. Octobris. Babócsay Ferencz uramnak Bánkán, passusa felesége instantiájára, mostani revolutiókra nézve maga jószágábúl való bátorságosabb helyre translatiója bagázsiástúl, kiadatott.

Eadem. Szarka uramnak az ellenség motusira nézve intimáltatott, hogy Ivánkánál lévő egész bagázsiát idővontatás nélkül maschéroltassa Szolesán névő falura, ahol is ad ulteriorem dispositionem perseveráljon.

Eadem. Cseri Imrének Fölső-Atrakon, hogy a parasztságot öszveszedvén, Galgócz elein a szorossakon postérungot

csinálván, nagy tüzeket rakatván, az ellenség motusira vigyázzon.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak orderében intimáltatott, hogy vele lévő corpussal Alsó-Atrakhoz sine temporis procrastinatione transferálja magát: elsőbben kemény portáját Galgócz eleire praemittálja.

Eadem. Urbán Czelder uramnak, hogy mihelyen veszi orderemet, holdfölköltekor megindúlván, jüjjön Cseri uramhoz és az halom alatt való pázsitra, holott Cseri uramtúl informáltatván, mihez tartsa magát. Holott nem subsistálhatna ott a szorossakon: retirálja magát Bánka felé Forgács uramhoz.

Eadem. Generális Forgács uramnak adatik értésére, hogy erős porta expediáltatott Galgócz alá, mely felé magam is corpusommal fogok indúlnom Snambursára. (?) 2do. Két rabok, kiket a parasztok hoztak, ad serium examen ő kegyelméhez expediáltottak.

Die 31. Octobris. Generális Forgács uramnak. Dispositiója szerint a lovas és gyalog hadakkal Fölső-Atrakhoz szállottam, de a víznek notabilis fogyatkozására nézve az lovassa Alsó-Atrakhoz szállott; s Dunántúl való recens levelek inclusive transmittáltatnak.

Eadem. Bottyán János uramnak, hogy még az éczaka Szent-Péter eleire szálljon. Mihelyt a portázást hallja, üsse meg az ellenséget.

Eadem. Generális Csáky István uramnak az provisiónak idején való öszveszerzése recommendáltatik. Nagy-Tapolcsámban levő lisztet hadi főcommissárius Hellepront uramnak kezéhez assignálván, Nyitrárul egynihány küsót köll küldenyi.

Eadem. Generális Forgács Simony uramnak az ellenségnek Trencsén felé szándékozása, s egyszersmind négy squadronnak, 50 éléses szekereknek ugyan Trencsén felé menetelek repraesentáltatik.

Eadem. Szluha Ferencz praefectus uramnak az Érsek-Ujvárban levő quardizonnak fizetése suspendáltatása recommendáltatik.

Eadem. Erős Istvánnak Dunántúl való szekereknek elbocsátása intimáltatik.

Eadem. Tekintetes Nagyságos Révai Imre colonellus uramnak instantiájára ezerének pro mense Septembri et Obtobri való fizetésére assignatió adatott Szluha Ferencz uramra.

Eadem. Bottyán János uramnak intimáltatik, hogy Szered és Udvarnok felé bizonyosszámú hadakat commendérozzon, s szüntelenül portáztasson, vigyázván az ellenség motusira is.

Eadem. Bottyán János uramnak értésére adatik a jó portázásnak és hireknek folyása iránt való tudósítás.

Eadem. Lóczy uramnak order adatik, hogy Generális Forgács uramhoz Bánkára menjen.

Die 1. Novembris. Generális Bottyán János uramnak orderében intimáltatott, hogy Alsó-Atrakhoz corpusostúl transferálja magát.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak adatik értésére, hogy, ha az ellenség Szered felé nyomakodnék: kétszáz jó lovas katonával menjen bé Érsek-Újvárban commendánsságra; ha penig Csallóköznek vagy Pozsonnak menne is: csak bémenjen Érsek-Újvárban a hajók reparatiójára és Dunántúl való communicatió megcsinálására: az commandót resignálja Balogh István colonellus uramnak. Hatalom is adatott 500 vagy 600 hajdút kivinnyi az praesidiumbúl: az Dunántúl való communicatiónak folytatására applicálhatja.

Die 2. Novembris. Generális Csáky István uramnak, hogy a provisiót Generális Forgács Simony uramnak corpussához applicálja; 100 vágót az Méltóságos Generális corpusa számára conserváljon, az superfluitást praetitulált Generális Forgács Simony uram corpussának subsistentiájára.

Die 3. Novembris. Lévai commendánsnak Farkas Sándor uramnak parancsoltatik, hogy Méltóságos Generálisné Asszonyomat jó accomodálja Léván, vagyis a nemes vármegyében.

Die 4. Novembris. Generális Forgács uramnak az ellenségnek constitutiója és motusa Leopold felé missiliter értésére adatik, s a mi apparatusunk hasonlóképpen.

Die 5. Novembris. Otlik uramnak az idealá való conjecturák genuine describáltatnak.

Die 6. Novembris. Méltóságos Fejedelemnek alsó németnek motusa ab ovo értésére adatott, nemkülömben a mi apparatusunk describáltatott.

Die 7. Novembris. Radó Pál praefectus uramnak az hegyaljai szőlőknek leszüretölése recommendáltatik, nemkülömben a jó oeconomiának folytatása.

Eadem. Balog Ádám colonellus uramnak adatott értésére az karvai sáncznak erectiója. Ha az ellenség miatt nem subsistálhatna: transferálja magát az említett passuson által az Dunán.

Die 11. Novembris. Somodi Ádám lovas colonellus uramnak missilibus inseráltatott, hogy ő kegyelme ezerére három hóra való füzetés megküldetett: jóllehet egy hóra

való fizetés megtartóztattatott: mindazonáltal a midőn kívántatik, ki fog adatnyi.

Eadem. Tersánczki István uramnak intimáltatott, hogy az gvardizonnal és több szolgarenddel, továbbvaló dispositiójáig a Méltóságos Urnak helyben maradjon, mivel ő Nagysága Forgács Simon uram után mégyen.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak feles hajók procuratiója, a Dunán tulsó-félieknek általköltözése, és a Vág-Duna közi, úgy az újvári commendó commendáltatik.

Eadem. Generális Eszterházi Dániel uramnak megirattattak a constitutiók, és a Méltóságos Generális mellé orderezteteit ő Nagysága.

Eadem. Szombathelyi Gáspár uram Karvához expediáltatott, hogy Révai Gáspár uram ezeréből való residuitásnak beküldése után ugyan Révai Gáspár uram ő kegyelme által Szombathelyi Gáspárnak az order resignáltassék, és Révai Imre uram ott Karvánál lévő hajdúsága ide Újvárra nyomakodjék bé.

Eadem. Szarka Istvány uramnak. Az bagázsiánál lévő subsistentiárúl provideáljon, hasonlóképpen borokrúl, és a Szolcsánra küldött lovakhoz való nyerget elkészéttésse.

Eadem. Englemaer Jakab uram excusálván magát némely posztó iránt, újobban requiráltatott, és a lengyelországi hireknek Lőcsérűl általa való communicatio recommendáltatik.

Eadem. Otlik György uramnak az jó correspondentiának continuatiója solennissime recommendáltatik.

Eadem. Somodi Ádám lovas colonellus uramnak recommendáltatik Nemzetes és Vitézlő Hertelendi Sándor uram, hogy, ha olyas apertura mutatódnék, maga ezerében applicálja.

Eadem. Gróff Csáky Istvány uramnak adatott értésére, hogy továbbá is Hellepront János hadi commissárius uram conserváltassék az Méltóságos (Generális Uram corpussa mellett: mivel Generális Forgács Simony uram az fölföldre mégyen, az commandó Nagyságos Generális uramra redundál: és subordináljon provinciális commissáriusokat emlétett Hellepront uram mellé.

Eadem. Palkovics Ferencz hadi commissárius uramnak order formán intimáltatik: minden hallogatás nélkül Révai Gáspár uram regimentét modo requisito et ordine usitato megmustrálja, kinek is seriessét Szluha Ferencz praefectus uramnak küldje meg, az honnénd megnevezett regiment füzetését várja.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak missilis. Mivelhogy a bagázsia úrfival együtt Baloghban küldetett, azért jó dispositiót tegyen iránta; a kassai házat hogy béfödesse és benne lévő cselédre provisiót tégyen. A porkolábnak is megparancsolja, hogy a mely házi eszközöket kihordott, azokkal újabban ékesíttesse fel; mivelhogy Nemzetes és Vitézlő Hammer Menyhárt uram expediáltatott Lőcsére, bizonyos tábori székekért és egyébb aprólékos eszközökért: ő kegyelme requisitiójára azoknak kifüzetésére adjon ő kegyelmének bizonyos summa pénzt, erga quietantiam.

Eadem. Pátens adatott Nemzetes Vitézlő Domokos Sámuel, Tekintetes Nagyságos Prínyi Farkas uram fő-trázsamesterének, hogy praetitulált colonellus uram a Dunántúl eloszlott katonáit szedhesse egy csuportban.

Die 12. Novembris. Tersánczki uramnak missilis, hogy a laibgvardiának továbbvaló subsistentiájárúl provideáljon, és Talaba Máté generál-adjutant mellé két confuérozó dragonost rendöljön: emlétett Talaba Máthé generál-adjutantnál lévő szekereket és marhákat Zsilíz táján lévő helységekbűl megváltatván, — visszabocsássa.

Eadem. Nyárai László colonellus uramnak passus adatott Turóczban lévő stubnai fördőben, inserálván benne: étel-italbéli gazdálkodással városi és falusi birák legyenek.

Eadem. Nagy Mihály kovácsmester expediáltatott Balogh felé, ménes és gulyának gondviselésére, illy passus mellett, hogy mindenütt ismervén igaz járatbelinek lennyi, szabadon bocsáttassék. Ételt-italt ad honestam ipsius requisitionem minden helységekben suppeditáljanak.

Eadem. Prényi Farkas lovas colonellus uramnak, hogy csak az hadnagyait küldje által az Dunán az elszílledt katonák contractiójára, maga jöjjön az Méltóságos Úr mellé.

Eadem. Tamocsi Bálint, Nemes Bars vármegyei szolgabirájának intimáltatott, hogy érsek-újvári praesidiumban levő álgyúkhoz kerekeknek való fát küldeni el ne mulassa.

Eadem. Révai Gáspár gyalog colonellus uramnak passusában adatott facultás, hogy akármely nemes vármegye grémiumában lévő városban vagy faluban cum suis megszállhassan.

Eadem. Ebeczki Imre újvári commendáns uramnak, hogy az karvai passusnak oltalmára Tekéntetes Nagyságos Révai Gáspár gyalog colonellus uram ezerét commendérozza ki, úgy, hogy egy holnap mulva annyi számú személylyel váltassa meg Tekéntetes Nagyságos Révai Imre gyalog colonellus ezere által, magok személyeket includálván.

Eadem. Ezen dispositió intimáltatik megnevezett Révai Imre uramnak, hogy tudniillik eltelvén az egy holnap, váltsa föl praevio modo Révai Gáspár uram seregét.

Eadem. Generális Bottyán János uram jól cselekedte, hogy Bocsai uramat többekkel együtt általküldötte az Dunán.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak, hogy az Komáromnál lézengő és Esztergam felé igyekező 150 németnek intentióját impediálja. Alsó-bényei falujából az quártélyozó kitététik. Prényi Farkas uram ezerét bocsássa által az Dunán.

Eadem. Hamar Menyhárt laib-quardiabéli kapitány uramnak passus, mely mellett Lőcsére expediáltatott.

Eadem. Nemes Bars és Hont vármegyéknek intimáltatik, hogy Tekintetes és Nagyságos Révai Gáspár gyalog colonellus uram insinuátiójára az regiment cassájának erectióját ne impediálják.

Eadem. Draskóczy Sámuel baloghi tiszttartónak super variis negotiis peragendis.

Eadem. Gróff Lizenburg dragonyos-regementbeli óbrester uramnak passus adatott, és Talaba Mátyás generáladjutantnak, bányavárosok felé.

Eadem. Hamer Menyhárt laib-quardiabéli kapitány uramnak iratott meg: A mely rabál esett Schassan uram ládái vannak Méltóságos Generális házánál, azon ládákat fölszakasztva találta Revér uram; ha nem tudja-e, látta-e, ki dolga volna? Maga cselédét megesküdtetvén, írja meg a Méltóságos Úrnak.

Eadem. Viesnyai Miklós, viczközi tiszttartónak missilis, hogy mely okbúl cselekedte, hogy Játóbúl elhajtatta a marhát? holott Méltóságos Uram egynéhány fejős tehene lévén, azon marháknak penig már egyszer Beresényi uram számára applicált, holott Méltóságos Uram vei (?) lévén, azért visszahajtassa, és hasznokat ide administrálja Érsek-Ujvárra.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Bereséni uramnak az idevaló conjectúráknak és Dunántúl valóknak missilis repraesentatiója.

Eadem. Generális Forgács Simon uramnak értésére adatik a portusnak appromptatiója, úgy a Vág és Duna között lévő hadaknak dislocatiója repraesentáltatik sub commendo Domini Generalis Bottyán.

Eadem. Nemes Turócz, Liptó és Árva vármegyéknek intimáltatik, hogy Révai Imre gyalog colonellus uram ezeréből hazaszívódott hajdúságot öszveszedjék és zászlójok alá küldjék: nemkülömben portális szekereket azon regement részérűl provideáljanak a nemes vármegyék.

Eadem. Báró Hellempachnak gratiarum actio pro quibusdam mercibus perceptis et recommendatio pro aliis transmittendis.

Eadem. Beniczki Mártony cassér uramnak assignatió super florenos 15000.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak orderében strictissime intimáltatik, hogy az újonnan erigált passuson oly készen tartsa az hajókat, hogy dum et quando a túlsó földön lévő hadak általköltözködhessenek.

Eadem. Beniczki Mártony vestiturae commissárius uramnak adatott értésére, hogy Perényi Farkas lovas colonellus uram regimente számára bizonyosszámú abát félretévén, intacte conserválja; a többi nála lévő vestituráknak, requisitumoknak specificátióját megküldje.

Eadem. Géczi Gábor uramra commissió adatott, itt maradt Érsek-Ujvárban két compániát hogy Nemzetes és Vitézlő Szluha Ferencz praefectus uram megmustrálván azon két compániát, — restáló holnapokra való füzetéseket, quietáltatván magát, — adja ki.

Eadem. Pleklet uramnak missilis, hogy már is contraversia oriált közöttök; azért ő kegyelme commendója alatt lévő cseléd ennekutánna is ő kegyelmétűl dependeáljon, és ő kegyelme jó dispositió alatt tartván mindeneket, deputálván azon cselédnek kinek-kinek dietim egy messzöly bort, és egy messzöly sört.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak. Admaturálja a túl lévő vitézlő rendnek hajókkal általköltözködéseket, vitetvén Paxnál rejtökben lévő hajókat alkalmatos helyre.

Item, hogy iszákiakat, marczinháziakat és pátyiakat intra spatium 14 dierum semminéműképpen ne aggraválja.

Eadem. Bene Pál districtualis commissárius uram denomináltatott, hogy Nemes Komárom vármegyére limitált impositio iránt azon nemes vármegye szolgabiráival computust ineáljon.

Item, azon nemes vármegye szolgabiráinak intimáltatik ad rationem dandam ejusdem limitationis.

Eadem. Gróff Eszterházy Dániel uramnak betegségébűl való fölépülése aggratuláltatik, egyszersmind Dunántúl való occurrentiáknak gennina relátiója repraesentáltatik és hovahamarább kívánatos úri praesentiája, Méltóságos Generálissal való conjunctiója persvadeáltatik.

Die 13. Novembris. Generális Bottyán János uramnak cum exageratione orderében intimáltatik, hogy mindenkoron oly készen tartván a passust: valamikor a dunántúliak köl-

tözködnyi akarnának, szabadossan jühessenek: az előbbenyi parancsolatihoz alkalmaztatván mindenekben magát.

Eadem. Prínyi Farkas lovas colonellus urannak. Minekelőtte négy zászlóalját expediálja Generális Forgács uramhoz, informálja Méltóságos Generális Uramat: ki parancsolatjábúl cselekeszi?

Eadem. Prínyi Farkas lovas colonellus urannak adatván ex superabundanti értésére, hogy hadait az Duna mellett Karva felé nyomúltassa és a Dunán által is költöztesse. Obristlajdinant Goda István urannak ittvaló maradására s egyszersmind cselédeinek megtekéntésére teljes hatalom attribuáltatott.

Eadem. Nemes Bars vármegye egyik processualis szolgabirájának cum gravi animadversione intimáltatott, hogy az érsek-újvári praesidiumban az ágyúkhoz kívántató kerekeknek alkalmatos fákat hovahamarább Szluha Ferencz praefectus uram kezéhez administrálni el ne mulassa.

Eadem. Tersánczki István laib-quardiabéli commendáns uramhoz Palásti Ferencz generál-adjutant urammal Dunán általküldetett és most visszatért dragonyosok küldettek: kik mellett missiliter intimáltatott: az üdő alatt, minthogy hóbéli restantiájok exolutiójátúl kimaradtak, nemkülömben az Méltóságos Uram bagázsiája mellé rendöltettek is, — tudva lévén az, hogy valamely tiszttül conserváltatik, exolváltassanak; azonban némely gyalog új recruták is küldettetnek, kiknek egy tallérral való füzetések pro nunc ex cassa laibquardiae committáltatott.

Eadem. Domino brigadero Sassán, in praesidio Comaromiense Suae Majestatis captivum mittantur flor. ducenti missiliter, cum admiratione insinuatum eundem existimare res et bona sua per Excellentissimum Dominum Generalem Comitem Antonium Eszterházi et Dominum Colonellum Revér fuisse distracta; quod itaque sub bona conservatione sint et ejusdem quarterium magister equi vagae destruxit et temere futuri perterritus, desertavit nequiter, et capellanus acceptis rebus ibidem repertis, potiori parte distraxerit, unius quidem nomen ignoretur, qui ob similem perpetratum actum in compedibus nunc etiam luit poenam, et aliquorum equorum venditio, in qua parata summa praetii detentio in futurum ad manus assignationis oblatio declaratur, et penes bona nova, recenter de feliciter in Trans-Danubianis partibus circa Canisam cum Generali Hannibale Heister inito conflictu; ubi tria millia, 3000 Rascianorum et Germanorum in ipso loco per arma Hungarica manserunt, et ipse etiam Generalis Hannibal Heister interceptus, cum optima parte

officialium, vexillis, timpanis, tormentis et reliquis bellicis munitionibus, communicabatur, sub spe eliberationis.

Die 14. Novembris. Kún János devecseri tiszttartó uramnak exageráltatott missiliter az innenső földön lévő nagy szükség és drágaság, kihez képest hogy mindenféle victuálét küldjön universaliter, s ha mely proventusbéli pénz is találkozik az gondviselésnél; mely végre Petróczi János névő asztalnokom pátenssel expediáltatott a nemes vármegyékre, kiben az élést securitásnak okáért késérő katonák végett is requirálondó tiszteknek committáltatott.

Eadem. Generális Bottyán János Szalai Mihály névő hadnagyának négy holnapi, ab Aprili, restantiárúl Szluha uramra ő kegyelmére assignatio.

Eadem. Ferenczy János és Györgynek serio intimáltatott az elszélyedett katonáknak öszveszedése.

Eadem. Palkovics Ferencz hadi főcommissárius uramnak, hogy necsak Komárom vármegyével tartassa gondviselése alatt lévő corpust: hanem a sághi magazinumbúl, in ingruenti necessitate Újvárbúl is succurráltatik.

Die 15. Novembris. Somodi Ferencz lovas colonellus uramnak, hogy az csallóközi passusokra dislocálván katonáit, jó vigyázással legyen az ellenség motusira.

Eadem. Pruzsinszki Pál prófuntmesternek intimáltatik, hogy Somody Ferencz uramhoz transferálja magát, — az hadainak provisiót tégyen.

Eadem. Kereskényi János óbervajda uramnak adatik értésére, hogy az Vág mellett lévő parasztság nem tud az Dunán való hajózáshoz; hanem az Duna mellett lévő falukbúl hajtson parasztokat.

Die 16. Novembris. Bottyán János Generális uramnak, hogy az Dunán menjen által és az ott lévő operatiókhoz fogjon.

Eadem. Otlik György uramnak a Dunántúl való occurrentiák adattak értésére; az correspondentia recommendáltatott.

Eadem. Török István lovas colonellusnak adatott értésére, hogy Haisterrel fogott rabokat, álgyúkat, zászlókat, dobokat 2000 emberrel késértesse ide Érsek-Ujvárban.

Eadem. Srétter János uramnak Érsek-Újvárnak notabilis defectusa repraesentáltatik, hogy hovahamarább bészállítanyi élést admaturálja.

Eadem. Jóna János lovas vice-colonellus uramnak az négy, Székes-Fehérvár alatt elfogott, kézhez küldött raboknak percipiálása után adhortáltatik tovább is az haza mellett való híven fegyverkezéshez, és azon raboknak kisza-

badulása iránt Szluha Ferencz uramra bizattatott a dolog. Szent-endreieknek is parancsoltatott, hogy az compániáknak csizmákat szerezzenek.

Eadem. Generális Eszterházy Dániel uram csak gyűjön és Érsek-Újvár táján subsistáljon, a commandót karjaira vévén.

Eadem. Hellepront János hadi főcommissárius uramnak, hogy siessen az Fehérhegyeknél lévő hadakkal Lészkóra requisitumival.

Eadem. Revér ingenieur uramnak. Két tábori álgyút Érsek-Újvárbúl elhoz a Méltóságos Úr és egy mozsarat 6 funtos bombával: azon fölebb írt álgyúk 300 lövéssel: azomban az jágerhorn elhozása végett is missiliter, hogy ő kegyelme azok helett Hellempach uramtul másokat magának vegyen. Azomban az új hirek is Generális Hannibál Haister megverése végett *(felül)* communicáltatnak.

Die 17. Novembris. Generális Csáki uramnak, hogy Palkovics Ferencz commissárius uramot küldje által az Dunántúl lévő hadakhoz: ő kegyelme helyett másrúl az karvai passushoz disponáljon.

Eadem. Palkovics Ferencz hadi főcommissárius uramnak, hogy in praemissis Csáki István uram requiráltatott, — jelentetik.

Die 18. Novembris. Píber László püspök uramnak ő Nagyságának kezességére bocsáttattak nagy-szombati collegiumbúl lévő jezsuita uraimék.

Eadem. Bokros Pál uramnak, hogy Somodi Ferencz lovas colonellus katonáit bocsássa emlétett colonellus uramhoz. Balogh István lovas colonellus uram katonái helettek ordereztetnek ő kegyelméhez.

Eadem. Szabó Ferencz és Földvári Mihály jezsuita uraiméknak Pozsomban menetelekre és visszajövetelekre adatott passus, hogy azon alkalmatossággal apotheca és typografiabéli eszközöket kihozhassanak: ugyanazon passusnak ereje mellett mentenek bé az kik ott maradnak, tudnyiillik Gödi Péter, Sixai Imre, Preustaller Mihály és Kovács János páter jezsuita uraimék.

Eadem. Somody Ferencz lovas colonellus uramnak intimáltatik, hogy katonáit öszveszedje effective, mint ezelött comperiáltatott: az minemű excessust penig eddig katonái elkövettek, inquisitió peragáltatván, a fizetésekbül defalcáltatik. Casuquo nem efficiálhatja katonáinak egyben nem lételét, tehát mint szökött ellenség fognak persequáltatnyi.

Die 19. Novembris. Somody Ferencz lovas colonellus uramnak, hogy az ellenség motusira vigyázván, szüntelenül tudósítsa az Méltóságos Generálist iránta.

Eadem. Ebeczky Tamás nyitrai commendáns uramnak, hogy bizonyosszámú vég abát, deli csizmákat, ködmenyeket és gubákat hovábamarább az hadak számára vennyi el ne mulassa.

Eadem. Szomolányi, detreküi, jóküi, sassíni, berencsi, éleskűi fiscalis dominiumoknak in aequali forma mindennemű élésnek, bornak administrálása végett missiliter intimáltatott.

Eadem. Mátéfi István, Vizközben, Tallós névő helységben lakozó, az maga ökrei végett certificandus.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak. Visegrád várának az ellenség által fortificátiójárúl. Komáromban bészándékozó 400 németnek kevés importantiájárul, ha szinte végben megy is, és hogy az révészeknek, evedző csolnakoknak, úgy Mészáros Péternek is discretiót Szluha Ferencz újvári praefectus uramtúl assignátiója mellett vegyen, és hogy új hírekrűl, kiváltképpen az Hannibál Haiszter elfogatása végett tudósítson. Solennissime intimáltatik az megfogatott kémnek fölnyársoltatása, Esztergamnak eleibe, érsek vermei fölé.

Eadem. Szluha Ferencz praefectus uramnak, hogy provisió iránt avagy pénz végett, és akármelytül requiráltatik, assignátiójára succurráljon.

Eadem. Orbán Czelder gyalog óbrister uramnak. Dániel Druyer zászlótartónak passus Újvárba azon regimentnek mundérjáért, oda s visszajövet is.

Eadem. Ocskai László brigadéros, lovas colonellus uramnak adatott 1000 ember, hogy Morvában próbálhasson, és intimáltatik, hogy Bokros Pál uramnak is commendéroztatott 500 lovas katona, hasonlóképpen megnevezett Ocskai uramnak is complaceálni kíván az iránt.

Die 20. Novembris. Bokros Pál uramnak. Visszajövetelét az próbárúl elvárván, maga is ő Nagysága másfelé veszi útját.

Eadem. Keszthelyi Mártony, Havrán Péter, Urbanek Ádám, Vallovics Mátyás nevő clericusoknak adatott passus, hogy szabadon Nagy-Szombatbúl bécsi Pázmáneumban continuálandó lakásokra mehessenek.

Eadem. Fodor László lovas (?) colonellus uramnak quártélymesterének passus adatott Nyitrára.

Eadem. Murai Mátyás, Turóczi Gáspár hadnagyának. Saschínbúl hogy a quardizonynyal kimenjen, és helette Groczki András óbristlajdinant uram, Wilhelmus Winkler óbrester uram két zászlóalját küldjön helettek Saschínba. Order ez iránt mindakettőnek separatim.

Eadem. Winkler uram ezerének Jókútra quártély iránt assignatió.

Eadem. Winkler uram hajdúinak Nyitrára mundérungért az regement számára, passus.

Eadem. Bokros Pál uramnak, hogy az dragonyosokat mellette tartván, egy-két próbát attentáljon vélek.

Eadem. Bonefus gyalog colonellus uram orderében intimáltatott, hogy ezerestül, mit zock und pack transferálja Vág-Újhelyben magát és továbbvaló dispositióig ott maradjon, és érsek-újvári hajdúkat és az arthelleriabéli marhákat fölváltatván, bocsássa vissza az megírt hajdúkkal Újvárban.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak értésére adatik missiliter, hogy omnibus aliis sepositis, az Dunántúl való földnek kormányozására Urunk parancsolatjábúl általmenjen, hagyván maga helett *(karrai)* portusnak őrzésére Generális Eszterházi Dániel uramot. — Hasonlóképpen recommendáltatnak untalan való portázások, szorgalmatos vigyázás az Dunán hajdúk szükségére és provisiójuk administratiójára.

Eadem. Píber László püspök uramnak bizonyos clericusoknak Bécs felé passus in inclusis expediáltatott; leopoldi bloquádárúl genuine informáltatott, úgy a leopoldi ellenségnek excursiójárúl assecuráltatott: nagyobb vigyázás lészen ezután reájok.

Eadem. Ebeczki Imre újvári commendáns uramnak missiliter bizonyos acclúsák recommendáltatnak pro celeri et fideli transmissione. Az Hannibál Haister rab elérkezésérül és több occurrentiákkal együtt Méltóságos Generális uramat informálja. Bottyán János uram requisitiójára hajdúság dolgábul a praesidiumot ki ne üresíttesse, mostani revolutiós conjecturákra nézve, hanem mindenkor prátsoftban (Bereitschaft) tartsa az praesidiumot. Révai Imre ezerét Gáspárénak fölváltására a Duna felé expediálja.

Die 21. Novembris. Ocskai László brigadéros uramnak, hogy ne késsék, az végezett operátiónak kezdéséhez fogjon mentül előbb: ha szintén volna az földnépe is fegyverben: készen lévén, pro necessitate ad melius maga mellé parancsolja.

Eadem. Bokros uramnak, hogy az dragonyosoknak és azoknak lovai fáradt állapottal lételeket considerálván, bocsássa quártélyba, és maga is szálljon vissza quártélyra.

Die 22. Novembris. Török István uramnak Sümegre. — Oeconomicum Consiliumtúl, azon várban praesideálandó hajdúk fogadására pénzt praetendáljon, vagy, az hamar ki

nem telvén: Bonefus ezeréből kiválasztván ad libitum, szállítsa bé az várban, és Hannibál Haisterrel minémő munitió volt, vitesse bé az várba; kinek is megveréseért Te Deum Laudamust celebráltatnyi; és hogy Andrási Pál uramat pro assistentia hagyta, nem hogy praejudicáljon az commendánsoknak. Azonban Daróczi szabadulása végett, és hogy az ottvaló mobiliseknek specificatióját megküldje és intacte conserválja.

Eadem. Balogh Ádám lovas collonellus uramnak. Örvendezve szerencsés triumphusán, heroicus actusán, melyért recommendáltatnyi fog, és az ezernek fölállítása érdemére nézve igértetik; azon kívűl erdélyi német kétfelé oszlása declaráltatik, úgy az ittvaló dolgok is communicáltatnak, mindennapi szerencsés portázásokkal.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak irattatott, hogy az Dunán általmenetelre resolválja magát; az dragonyos-regiment melléje adatik; az (*nyert*) zászlóknak Kegyelmes Urunkhoz küldése approbáltatik. Hannibál Haisternek megtartóztatása igen jól esett. Az dunai passuson az ellenség communicatióját impediálja, azért adatott az három taraczkhoz kettő. Az maga regimentje quártélyra való dislocatiója is jól esett. Az Dunán által szólló inclusa leveleket fideliter transmittálja. Babócsay Ferencz uramot, megérkezvén Kegyelmes Urunktól, küldje hozzám.

Eadem. Kisfaludi László lovas colonellusnak irattatott, hogy brigadérus Bezerédi Imre urammal való dissensiónak békét hagyjon, mert a hadi regulában non agitur de aetate, sed qualitate et merito: az jó correspondentiáját continuálja.

Eadem. Ebeczki Tamás nyitrai commendáns uramnak missiliter ordereztetik, hogy az ráczon vett triumphusért Te Deum Laudamust celebráltatván, az álgyúkat háromszor lövesse ki.

Eadem. Ebeczki Imre újvári commendáns uramnak hasonlóképpen intimáltatik Te Deum Laudamusnak celebráltatása.

Eadem. Kún János devecseri tiszttartónak irattatott, hogy buzát, a mennyi kívántatik, sümegi praesidiumhoz adjon, az mint a nemes vármegye limitálta, köblit egy-egy talléron. Kis Gergölytűl ajándékoztatott marhákat újabban megköszönje, melynek is szokott mód szerint hasznokat vegye. Általküldött Petróczinak juxta posse élést suppeditáljon.

Eadem. Somodi Ádám lovas colonellus uramnak az hírek iránt való declaratiónak grata acceptatiója. Meghólt Tarnóczi főstrázsamester helett pro hic et nunc a regement-

ben senkit ne applicáljon. Expediáltatott missiliter hasonlóképpen: Az menstrualis füzetésnek residuitássa a midőn kívántatik, per certum a praedicto colonello missum hominem megküldetik, és az onnénd túl való occurrentiákat communicálja, az mint az itt folyó hírek communicáltatnak véle.

Eadem. Boldogh-Kűi Istvánnak missiliter parancsoltatik, hogy az Dunán általhozott 600 forintot és két öszvért minden okvetetlen ide küldje: maga is elgyüjön zászlótartó Zámolyi Györgygyel.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uram cum emphasi consoláltatott igaz hazafiúságában és cselédi általküldésére adhortáltatott. Regimentje fölváltása és Ebeczki urammal lévő katonáinak küldése iránt assecuráltatott.

Eadem. Andrási István uramnak mostani ráczok iránt való actió megköszöntettetett és a Dunán tulsóféli dispositiók recommendáltattak, és az ő Nagysága általjövetele. Bottyán uram általmenetelése suspendáltatott.

Eadem. Nemes Nagy-Szombat városának megirattatott, hogy a leopoldi tisztek feleségei be nem bocsáttathatnak, és levelek s másféle állapotoknak ide s tova transmissiója nem egyezhetik Kegyelmes Urunk ő Nagysága indultuma ellen.

Die 23. Novembris. Balogh István lovas colonellus uramnak intimáltatott: Transferálja magát Bazín és Szent-György közé, az honnét Pozsony és csallóközi ellenségre vigyázván, és egyetértvén Somody Ferencz urammal, lígyenek reflexióval Morva tájékára, correspondentiát tartván Ocskai László brigadéros urammal, egymást secundálhassák ingruente necessitate.

Eadem. Ocskai László brigadéros uramnak, hogy jó serény vigyázással legyen morvai ellenségnek motusira, és commandóúl praeficiáltatott Fehérhegyen túl lévő lovas és gyalog hadaknak: directiója alá bocsáttattak Pozson elein lévők is, és a midőn succursusát kívánnák, oda is concurráljon: azomban marsolásunk alatt erős portát küldjön Morvába. Mindenek dexteritássára relegáltattak.

Die 24. Novembris. Somody Ferencz lovas colonellus uram transferálja magát Tallós, Nagy-Födémes és Diószeg környékére: hasonlóképpen Balogh István lovas colonellus urammal egyetértvén, az csallóközi, pozsonyi ellenségnek motusira vigyázván, Morva felé reflexióját tartsa. Ocskai uramat sűrűn tudósítsa mindenekrül.

Eadem. Generális Gyürki Pál uram ordereztetett: munitióval és némely gyalog hajdúkkal (*Vág-*)Ujhelybe marsoljon.

Úgy hasonlóképpen brigadéros Sassán. Nagy János. Palocsay uraimék regementjei. Orbán Czelder uram is azon Vág mellékére postírungban.

Die 25. Novembris. Patens Csallóközre; az lobanczokkal inhibeáltatott az commertium.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak az úrfieska és hozzátartozandó cselédjei intertentiója iránt recommendáltatik, úgy az kassai háznak is reparatiója intimáltatik.

Eadem. Somody Ferencz lovas colonellus uramnak contra-orderben intimáltam, hogy Tallós és proxime advicinált helyekre települvén ezerét, az csallóközi passuson szorgalmatos vigyázását extendálja.

Die 26. Novembris. Szarka István generál-auditor uramnak iratott, hogy továbbá is az bagázsiával mostani helében subsistáljon.

Eadem. Hadiaknak (?) suppplicatiójok indorsáltatott: az Sassán brigadéros bagázsiájánál lévő gondviselő szekereket bocsássa el.

Eadem. Nyitrai praefectus N. N. adhortáltatott: a mennyi vecturát fog kívánnyi az ottvaló czajborterrel hozandó munitió alá, praestáljon huszonnégy óra alatt sietséggel.

Die 27. Novembris. Generális Gyürki Pál uramnak adatott ex superabundanti értésére, hogy az egész lovas és gyalog colonellusoknak serio intimálja a jó commandó observatióját.

Die 28. Novembris. Groczky István vice-colonellusnak intimáltatott: húsz hajdút küldjön egy strázsamesterrel.

Eadem. Pallovics Borbély Ferencz uramnak: húsz lovast, jó paripássat, küldjön valamely tiszttel.

Eadem. Balogh István brigadéros uramnak az jó híreknek communicátiója aggratuláltatik, s egyszersmind adatik értésére, hogy Somody Ferencz colonellus uram passusrúl kimenetele után más strázsa-had subordináltatik: a mellett Oeskay László brigadéros uram inspectiója alatt lévő négy compánia maga ezerebéli katonáit revocálja.

Eadem. Beniczki Mátyás cassér commissárius uramnak assignátió praemittáltatott a végre, hogy Fehérpataky colonellus uramnak ezerét juxta tabellam perlustratam, három hóbéli restantiáját exolválja.

Eadem. Fehérpataky János uramnak recommendáltatott az bloquádai serény vigyázás, és azonkívűl valamint árthat az ellenségnek, mindenképpen ártson; és mivel az Bajmóczba Méltóságos Főgenerális Uramhoz kölletik mennyi, cum usitatis adordinálja.

Eadem. Somody Ferencz uramnak missiliter értésére adatik, hogy ő kegyelme ezerestűl conjungálván magát Bottyán urammal, általmenjen az Dunán, dum et quando intimatióját veszi.

Eadem. Ocskai uramnak missiliter értésére adatik: se órát, se napot ne mulasson, menjen által az Fehérhegyen, az ott lévő hadakkal lásson kiadott ordere szerint az operatiókhoz.

Eadem. Sretl János fiscalium praefectusnak missiliter intimáltatik: Nemzetes Vitézlő Csiba Ádám, Ferencz és János uraiméknak Mórocz György előbbenyi, Kürt nevű residentiáját cum omnibus appertinentiis, usque ad ulteriorem dispositionem Supremi Generalis Domini Domini Bercsényi, cedálja. — úgy lovaiknak és johaiknak (juh) fiscalis szalmábul és szénábul provideáltasson.

Eadem. Szilágyi János commissárius uramnak commissionaliter intimáltatik, hogy Nemzetes Vitézlő Csiba Ádám atyjának, Csiba Ferencznek, úgy cselédjeinek etappalis intertentiót administráljon.

Eadem. Szakács Mátyásné protectionaliter immuniáltatott ab illegalibus contributionibus.

Die 29. Novembris. Nagy János óbrister uramnak intimáltatott, hogy Generális-Mezei-Strázsamester Gyürki Páll uram veendő orderétűl függvén, mind maga s regimentje bagázsiáját véle együtt masérolltassa, a regiment tabelláját megküldje.

Eadem. Méltóságos püspök Píber László uramnak communicáltatott Méltóságos Főgenerális uramnak Bajmócz felé szándékozó motusa; az jó correspondentia tovább is recommendáltatik.

Eadem. Luzsinszky Sándor colonellus uramnak adatott értésére az reguláris hadaknak innénd való távozások. Ocskay László brigadéros uramtúl tartván dependentiáját, a miben orderét veendi, ahhol alkalmaztassa a haza-szolgálotban magát. Az bloquádában lévő militiának specificatióját Novota Mihály hadi főcommissárius uramhoz küldje, hogy annyival is fogyatkozás nélkül provideáltassék az intertentio.

Eadem. Bertóti Ádám inasnak passus adatott az bagázsiához.

Eadem. Groczky Istvánnak. Az küldött húsz hajdúkat kedvessen vévén, expediáltatik commissárius assistentiául, hajdúinak szaporítását recommendálván. Megmustrálván azon regementet, az meglett mustrának listáját ideküldvén, indorsáltatnyi fog exolutiójokra assignatio. Caeterum, hogy Generális Gyürki Pál uramtúl veendő orderhez accommodálja magát.

Eadem. Révai Imre gyalog colonellus uramnak, cum exageratione az regiment eloszlásárúl: hogy pediglen azon karvai passus ne maradjon had nélkül: ordereztetnek Wilhelmus Winkler uram hajdúi, de azoknak a praedecessorok nyomdokát követnyi ne engedje az eloszlásban.

Eadem. Generális Gyürki Pál uramnak értésére missiliter adatott, hogy az esős üdőknek alkalmatlansága az Vágot megárosztotta, a kit nem reméllett volna senki. Arra nézve az hadaknak bánkai passusnál költözkedése nem lehet, hanem Beczkón följűl, Vöröshegy alatt, Újhelen följűl, Révfalunak irányában alkalmatossabban fog lennyi, hajójok és komp is lévén ottan; hogy pedig annyival hamarább lehessen, szolgabiráknak parancsolja meg: szálokat is csinánáljanak öszve.

Eadem. Urbán Czelder gyalog óbristernek missiliter intimáltatik Gyürky Pál uramtul való dependentiája: hogy penig a rendelt quártélyban mehetett, három Szedlicsna névő faluban postérungolta magát, — approbáltatik.

Eaden. Bácsmegyei Simony hopmester uramnak intimáltatik, hogy Méltóságos Groff Forgács Simony uram bagázsiáját az megírt marsrouta szerint maschéroltassa Bajmócz felé, a holott további dispositiókat megérti.

Eadem. Novotha Mihály hadi főcommissárius uram committáltatik, hogy a Méltóságos Generális-Campi-Marschallatust és főcolonellatust concernáló intertentiót az Méltóságos Uram Csejtén maradandó cselédeinek kiadassa.

Die 30. Novembris. Hangosi Imre uramnak passus adatott Szécsénben, szabadon odamenetele és visszajövetele iránt.

Eadem. Prényi Farkas lovas colonellus uramnak passus adatván szabadon házához menetelére, intimáltatik in eodem, hogy illendő gazdálkodással lévén, forspontot is adjanak az helségekben requirálandó bírák.

Eadem. Goda István vice lovas colonellus ordereztetik az Dunán által, és mennélhamarébb katonáit öszveszedvén, a midőn általmenend, Generális Bottyán János uram adjungálván magát ő kegyelméhez, orderéhez is alkalmaztassa dispositióit megnevezett Goda István uram. Minekelőtte penig általmenjen Bottyán János uram: Dunántúl mostan commendérozó Generálistul, úgymint Andrásy Istvány uramtúl mindenekben dependeáljon.

Die 1. Decembris. Pőstényrűl Generális Gyürki Pál uram, Főstrázsamester uramnak missiliter recommendáltatott az includált, Méltóságos Főgenerális Uram levele continentiájához való accomodálását. *(199.)*

Die 2. Decembris. Generális Gyürki Pál uramnak Radosnyárúl Méltóságos Főgenerális Uramtúl érkezett palétták regementek inquartirizátiójára, kiket is nominatim a tiszteknek assignáltasson, és azonkívűl négy svadront küldjön dragonyosok közűl Ocskay László uram mellé: küldjön olyat peniglen, a kik magyar tisztekkel és magok magyarok légyenek. Vagyon már brigadéros uramnak intimálva: Szomolányra conferálja magát, és onnénd Csallóköz, Pozson és Morva felé vigyázzon, in meditullio lévén.

Eadem. Ocskai László brigadéros uramnak directiója alá committáltattak csallóközi Pozson és Morva elein lévő hadak, s az ottbenn lévő ellenség motusira serény vigyázás recommendáltatott, cum tali intimatione, hogy négy svadron dragonyos is fog ő kegyelme mellé menni. Recommendáltatott az ellenség motusirúl való tudósítás: kinek is includáltatott az Morva elein lévő lovas és gyalog regementek bagázsiája és maródiainak inquartirizátiójokra való Méltóságos Főgenerális Uramnak palétai.

Eadem. Balogh István brigadéros uram ordereztetett Ocskai uram commendója alá: jó correspondentiát tartván, disposítióitúl függjön, vigyázván Csallóközben postérungban szándékozó németnek motusira. És a mellette lévő hadak bagázsiája és maródiainak inquartirizatiójokra való Főgenerális Uram palétái megküldettek.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Gróff Bercsényi Miklós Uramnak immineáló szenti napja, cum aggratulatione etiam futura appraecáltatott, és hogy azon Szent-Miklós napjára az Méltóságos Asszonynyal együtt megudvaroltatik Bajmóczon, adatott értésére.

Die 3. Decembris. Sándor Albert nyitrai vice-ispány uramnak positíve adatott értésére, hogy a Nyitra vize mellett processusát conserválja Méltóságos Generális Uram ő Nagysága stabjára és laibquardiájának, az mely is 600 portiókbúl álló.

Eadem. Azon Nyitra vize mellett lévő processusbéli szolgabirónak, Mátyásovsky Ferencznek in eadem matéria iratott.

Die 4. Decembris. Generális Gyürki Pál uramnak adatott értésére, hogy sine mora Bajmóczra transferálja magát az bavarus óbristlajdinonttal együtt.

Eadem. Antalovics Mártony számtartónak megiratott, hogy az kassai házot renováltassa és a tokaji borokat conserválja, úgy az provisiót bészállíttassa.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak serénsége diesírtetett. Az úrtiacska recommendáltatott Kassára bévitelre.

Lovak — numero 6 — küldettek. Az úr hintójának megújítása committáltatott, hámok csináltatásával újonnan, az hat lóhoz; marháknak harangot: mezőre hajtások, és a kassai háznak restauratiója s mobíliákkal fölékesétése parancsoltatott.

Die 5. Decembris. Balogh István brigadéros uramnak csallóközi ellenség constitutiójára való vigyázás recommendáltatott.

Die 6. Decembris. Szőke Mihály és Sibrik István uraiméknak Csejtére missiliter intimáltatott: Nyitrai processus rendöltetett quártélúl. A bagázsiát indítsák meg Radosnyán által Egerszegre, ott találják Szarka István generál-auditort, a kinek már committálva vagyon a Haubtquartély rendölése Nyitra vize mellett, az völgyön.

Eadem. Tersánczki István laibquardiai commendánsnak order szerint intimáltatott: Alattavalóival együtt mostani postérungjábúl megindulván, jőjjön Ivánkára, és ott subsistálván, küldje Egerszegre Szarka uramhoz emberét, a kitűl tudja meg a nemes vármegye quártélok iránt tött disposítióját.

Eadem. Kaczériusnak passus adatott Csejtére a bagázsiához.

Eadem. Sándor Albert nyitrai vice-ispány uramnak ex superabundanti adatott értésére, hogy Méltóságos Uram ő Nagysága generálstabját, laibquardiával és bagázsiástúl az nyitrai processusban inquartirizálja: a Méltóságos Generálisnak pedig in meditullio alkalmatos residentiát accomodáljon.

Eadem. Hunyadi Antal Bars vármegyei vice-ispány uramnak Tersánczki Istvány uramnak ordere pro celeri transmissione recommendáltatott.

Eadem. Babócsaÿ Ferencz uramnak iratott, hogy sine mora Bajmóczra jőjjön pro accipienda resolutione.

Eadem. Szarka István generál-auditor uramnak, hogy szolcsáni és nagy-tapolcsányi bagázsiákat conjungálván, vegye útját Egerszegre, míg inquartirizáltathatik, ott subsistáljon.

Die 7. Decembris. Generális Bottyán János uramnak missiliter megiratott, cum gravi indignatione: Ekkoráig elmulatott tudósítását Méltóságos Főgenerális Gróff Bercsényi uram, a Méltóságos Generális, mindketten resentiálták: — azért curiérja által, avagy akármely módon tudósítása recommendáltatott, sőt committáltatott. Általmeneteléhez készülésrűl is intimáltatott. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel urammal correspondeálván, opíniójátúl avagy disposítiójátúl várjon.

Eadem. Balogh István brigadéros uramnak sok rendbéli vett levelei, de continentiáiból semmi valóságost nem experiálhatnyi, — mivel hol az ellenség in posteris állása, hol Dunán túlsó hadainkkal ellenkezése jelentetett, hol penig Bécs felé széjjel distribuáltatott, néha Pozsonhoz szándékja referáltatott. Három nap alatt arra nézve elkészülvén, Fögenerális Urammak genuina válasza praetendáltatik. És a megküldött Főgenerális palétáit, a kik regimentek inquartirizatiójára szóllottak, assignálta-é?

Eadem. Nemes Turócz vármegyének pro nunc a personalis insurrectio oly modalitással relaxáltatik, hogy dum et quando az ellenség constitutióit hozandják: insurgálnak. Érsek-Újvárban kívántató gratuitus labor fogyatkozás nélkül praestáltassék.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak az urfiacska gondviselése és az oeconomiának jó folytatása recommendáltatik.. Az praemittált levélnek punctumira relegáltatik. effectuális activitássában ajálván.

Die 8. Decembris. Domokos Sámuel uramnak elszélledett seregének szaporodása levélébül értetődött örömmel. Hóbéli restantiáit Főgenerális Uram Andrási István Generális-Mezei-Strázsamester uramra, úgy a posztó aránt való instantiát is ő Nagyságára relegálta. A többi hazafiúságos dexteritásának committáltatott. — Bottyán uram általmenetele értésére adatott; commandóságátúl függjön.

Eadem. Ivánkárúl Fonkíri volontérnek passus adatott Stubnára, és onnét az hol a Méltóságos Úrnak hirét hallja.

Eadem. Assignatio stubnai falusi lakosokra: Három hétnek eltelése alatt magát, lovait és három szolgáját interteneálják kitelhetőképpen.

Eadem. Ocskai László brigadéros uramnak cum sufficienti declaratione adatott értésére, hogy mellette lévő reguláris hadbúl álló négy svadront sine mora Érsek-Újvárhoz legközelebb faluban orderezze további dispositióig. Colonellus Lóczi András uramat regementestül és bagázsiástúl azon úton dirigálja. Tudósításit Érsek-Újvárban szüntelenül küldje. Krumpach által meglövödöztetett zászlótartójáért revancsot adjon.

Die 9. Decembris. Szily Márton Dunántúl való hadnagy pósta-tábla mellett expediáltatott a túlsó hadakhoz.

Eadem. Szarka István generál-audítor uramnak adatott értésére, hogy a praetitulált levélhez és Palásti Ferencz generál-adjutant uram oralis relatiójához alkalmaztassa magát. Az minémű katonaság Nyitra-Egerszegen vagyon.

amoveáltassék. Vice-ispány által úgy alkalmaztassa az inquartirizátiót, hogy Gímes völgyében eshessék.

Die 10. Decembris. Somody Ferencz lovas colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy ezerestűl Csejten *(Czétény?)* névő faluban transferálja magát.

Eadem. Bonefus colonellus uramnak serio intimáltatott, hogy az Dunán által-hozott marhákat kapitány Lamp által adassa vissza.

Eadem. Ebeczky István brigadéros uramnak az inquartirizátio iránt való palétája megküldetett, et simul intimáltatott, hogy bizonyos seregeket Bátorkeszire, Generális Bottyán János uram seregei fölváltására küldjön.

Eadem. Szinai András colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy regimentestűl Érsek-Újvárhoz transferálja magát.

Eadem. Újvárban Lamot uramnak. Hauptmann Joann Christóf Hubertnél lévő artolleriabéli lovakat és személyeket Nemes Saáros vármegyében inquartirizálja, s Hubert minémű expensákat tött némely requisitumok rectificatiójára, — Lamot füzesse meg.

Eadem. Hubert Hauptmannak passus adatott Saáros vármegyében az artelloriabéli lovakkal, cum intertentione.

Die 11. Decembris. Szolcsámban Generális Eszterházi Dániel uramnak válosztúl adatott: Óretenus fog mindenekrűl informáltatnyi, mivel Főgenerális Uramtúl teljes expeditióval vagyok; nem kítlem mindazonáltal, Winkler hajdúi insinuálták magokat.

Die 12. Decembris. Paulai János névő, Somody Ferencz colonellus uram katonájának commissió emanált: az marháit naszvadi embertűl visszavihesse.

Eadem. Terstyánszky uramnak, hogy a praemittált orderhez alkamaztassa magát. Az bagázsiánál lévő dragonyosok is elküldettek. Boldogkűi és Zámolyi György az laibguardiához mennek.

Die 13. Decembris. Nedeczki Sándor uramnak recognitió cum recommendatione ad Inclytum Commissariatum, hogy az nyerges-újfalusi sáncznál feküvő hadaink szükségére majorságbéli gabonája elhordatott cum assecuratione refusionis.

Eadem. Póstatábla Simonyi Tamásnak Újvárba és onnénd Bajmóczra.

Eadem. Pallovics Ferencz, Palocsaÿ György óbristlajdinontjának, hogy 60 jó fegyveres lovast subordináljon a négy svadron közé, a többire palétája szerint quártélyra menjen, s ottan etappaliter éljen; azomban a mundérnak való posztóért küldjön Beszterczére instantiát.

Eadem. Andrásy Pál és István uraiméknak Újvárott ordereket az általjövetelre, hogy Bottyán János uramnak resignálják a commendót és az mostani constitutiókrúl teljes informátiójokat adják.

Eadem. Török István uram ad senatorium consilium Újvárott általhivattatik, hagyván mindazáltal Sümeg várában maga helett commendánsnak Domokos Ferencz brigadéros, gyalog colonellus uramat.

Eadem. Cziráky László gyalog colonellus Újvárra ordereztetik, az ellenségnek Rábaközben bemenetele iránt való genuina informatióval.

Die 14. Decembris. Újvárott kiadatott Révai Gáspár és Imre, nemkülönben Szinai, Lóczy, Nyáray, Prényi Farkas és Kisfaludy László uraiméknak az inquartirizátio iránt való paléta.

Eadem. Nemes Turócz, Liptó és Arva vármegyéknek parancsoltatott, hogy Révai Imre uram hajdúit ad effectivum statum reducálja és említett colonellus uramnak assignálja: nemkülömben orderében intimáltatott intra duarum septimanarum spatium öszveszedvén hajdúit, Érsek-Újvár felé gyűjjön.

Eadem. Dunántúl való jobbágyoknak passus, — általmenetelre hazájokban, — expediáltatott.

Eadem. Berthóti Zsigmond főcolonellus uramnak és Bonefus regementebéli kapitánnak order által intimáltatott általjövetelre, mely maschérozás alatt Andrási István Generális-Mezei-Strázsamester uram dispositiójátúl föggjön. Általjővén, a paléták szerint quártélyba szálléttatnak.

Eadem. Fehérpataki óbrister uramnak order szerint iratott: Leopold alúl jőjjön el, mivel ott lévén már Thót János maga compániájával, Ocskai uram két compániája és Szálé gyalogsága, elégségessek megfelelni az ellenségnek.

Eadem. Szálé János kapitány uramnak: Meg ne ütközvén ezeknek eljövetelén, sőt ha szükség lészen, öt nap alatt más gyalogságot Fehérpataki helett küldendő lészen.

Eadem. Babócsay uramnak: Sándor Albert uramnak iratott az radosnyaiaknak immunitálása végett: sub volanti inclusíve megküldetett.

Eadem. Sándor Albert vice-ispány uramnak missiliter értésére adatott: a radosnyaiakat ne aggraválja impositiókkal, mivel Babócsai uram tartja maga quártélyának.

Die 15. Decembris. Pulai János porkolábnak Nyitra vármegyében lévő Sók névő falura általhozandó cselédeinek quártélya iránt paléta.

Die 16. Decembris. Bottyán János Generális uramnak adatott értésére az cassának érkezése, mely alá a túlsó félrűl hat vasas szekeret rendöltessen vasárnapra.

Eadem. Visznyai Miklós tiszttartónak cum expositione animadversionis: ekkoráig sem küldötte az marhák proventussát, — most azért az hizlalóknak árpa, keményétőnek búza, kapu-fák, széna kerétésére, és némely hordó bor kerétése; ezen szabad dispositióval senkinek nem praejudicál.

Eadem. Kereskényi János újvári óber-vajda uramnak negyvenkilencz hajdúinak köpönyegek kiadására Beniczky Mátyás cassier commissárius uramra assignatio expediáltatott.

Eadem. Török kereskedőknek passus Dunán által patentaliter.

Die 17. Decembris. Kereskényi Farkas főhadnagy uramnak passus Verbó és Újhely tájékára borokért.

Die 20. Decembris. Karvához menvén, másnap, úgymint die 21. Decembris, Szinai Mihály gyalog colonellus uramnak order által exprobráltatott: három rendbéli küldött ordereknek mi okra nézve nem obtemperált? számodásában állván.

Eadem. Ebeczki István brigadéros uramnak includáltatván Szinai uramnak szóló order, pro transmissione recommendáltatott, sajnálkodva, hogy ott nem érhetett Bátorkeszin ő kegyelme. Committáltatott a mellett a postérungban — a karvai passusra főképpen — sörény vigyázás, és hogy Szent-Péterre küldjön dragonyosokat az ottvaló katonák mellé, s az élést ő kegyelmétűl várni fogják.

Eadem. Újvárba és onnét Emőkére az utazás vétetődött.

Die 22. Decembris. Bajmócz felé megindulván, az úton semmi expeditiók nem voltak.

Eadem. Érsek-Újvárott Nemes Hont és Bars vármegyének, hogy Révai Gáspár colonellus uram ezerét siessék fölállítani.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének, hogy Nyáray László colonellus uramnak ezerestűl quártélyt assignáljon.

Eadem. Révai Gáspár uramnak orderében intimáltatott, hogy háromszáz hajdúját küldje leopoldi bloquádában, maga menjen Fehérhegyen följűl.

Eadem. Szálé uramnak, hogy Thót Jánossal megerősíttetik az bloquada: azonban munitióját küldjön Nyitrára.

Eadem. Gellért Imre uramnak cum exageratione irattatott, hogy számadásában líszen: miért meg nem segétette Szálé János uramot az bloquádában, ellenkező leopoldi német ellen?

Eadem. Balog István brigadéros uramnak, hogy, ha új occurrentiái lésznek, dirigálja Bajmóczra.

Eadem. Somody Ferencz uram ezeréből quártélyra menendőknek Nemes Hont vármegye assignáljon quártélyt.

Die 24. Decembris. Bajmóczra érkezvén.

Die 25. Decembris. Fodor László uramnak. Detreku várában és Bokros urammál lévő granatérossainak visszaküldése resolváltatott. Cum appraeciatione novi anni. Bottyán János Generális uram házossága declaráltatott: által expediálása s már is szerencsés progressussa, tudósítások recommandátiójával.

Eadem. Fodor László uram hajdúinak passus Fehérhegyen túl lévő hajdú-társaiért, Ocskai uramhoz.

Eadem. Méltoságos Fejedelemnek cum appraecatione novi anni declaráltatott Méltóságos Főgenerális uramnak ordere szerint Bottyán uram és több hadaknak a Dunán általköltözése. Jóllehet Bajmóczra fordulást tött az betegségben lévő feleségéhez *(Antal úr)*, de megint visszafordúl Duna mellékére, az holott most Ebeczki István uram commendéroz. Ha mi occurrentiák lésznek, azonnal udvarol.

Die 26. Decembris. Ebeczky Imre uramnak Szinai Karvához lemenetele iránt recommendáltat'k a jó vigyázás.

Die 27. Decembris. Somody Ferencz uramnak cum exageratione intimatum est: Ha az prágai (?) hidat vethettük volna által az Dunán, alkalmatossabban esnék költözések. Ő kegyelme csak fészkében szeretne hadakozni. Vagyon csallóközi ellenségre gondviselés, csak ő kegyelme ott túl feleljen meg maga tisztinek.

Die 28. Decembris. Bajmóczrúl elindúlván, 29. praesentis Elefántra érkezvén, —

Die 29. Decembris. Bajcsy György vice-kapitánynak cum exageratione szolcsáni tisztarttónak bizonyos lova végett, hogy tolvajnak fogta, iratott. Heltelenül kezdett processusárul dorgáltatott és ad bellicum forum evocáltatott.

Die 30. Decembris. Lüczembourgh regiment commendánsának quártélya megváltoztatása iránt, mivel nem subsistálhatnak sok okokra nézve börzsönyi processusban.

Eadem. Generális Eszterházi *(Dániel)* uramnak. Az Méltóságos Főgenerálisnak ő Excellentiájának Emőkére való szerencsés elérkezése notificáltatik.

Eadem. Nemes Nagy-Hont vármegyének intimáltatott: az Lüczemburgh panaszihoz képest más quártélyban dislocálja a regementet.

Die 31. Decembris. Vay Ádám uramnak cum recommendatione per praefectum Paulum Radó uberius decla-

randarum instantiarum tum de bonis, tum de transmutanda rubra moneta fiendarum, patrocinari coram Sua Serenitate non gravetur, és hogy a tudósítások recommendáltatnak. Viszont innend is communicáltatnak ő kegyelmivel.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak az vörös-pénz fölváltása, 3000 frt. recommendáltatott, együtt az peklényi jószág iránt való instantia sürgetésével.

Eadem. Sennyei Pongrácz hajdúinak passus Újvárba.

Eadem. Mártony mester főszakácsnak Kassára, — Oláh Gyurka lovásznak Balogban passus.

Eadem. Fodor László uramnak az Méltóságos Úr Emőkére való szerencsés elérkezése notificáltatik és Beszterczén lévő mostani concursusnak ratiója tudattatik, nemkülönben bizonyos 3000 rhénes forintokbúl álló rézpénznek fejérpénzre való *(váltatása)* Bercsényi uramnál adurgeálása recommendáltatik.

Eadem. Ottlik György udvari hopmester uramnak in simili materia, cum omnibus suis clausulis cuncta praemisssa commendantur.

Eadem. Generális Eszterházi Dániel uramnak az Beszterczén folyó constitútiókrúl való tudósítás, és communicálás hogy tovább is continuáltassék, — requiritur.

Eadem. Kisfaludi László uramnak intimáltatik, hogy jóllehet az Méltóságos Úr ő Excellentiája partim consolatoria, partim adhortatoria levelét vette: mindazonáltal tovább is jól comportálja magát az több tisztekkel, injungáltatik, lévén magának azután apertúrája az promotióra a több tisztek között. Regimentinek stipendiumjárúl, hogy megküldetik, — notificáltatott.

Eadem. Ebeczki István uramnak repraehensoria levél, melyben exponáltatik: miért az kiadott order szerint nem conferálta magát az Karvánál lévő passushoz? — ki miatt bizonyos ráczság általment sine ullo impedimemto; melyrűl tartozik számot is adni: mitűl viseltetett ezen ráczságnak békével való elbocsátása?

Eadem. Gében Mihály dragonyosnak Löcsére passus.

II.

Anno Domini 1707. Sequuntur expeditiones ex secretaria Excellentissimi Domini Generalis Campi-Marschalli. Domini Comitis Antonii Eszterházi de Galántha. modo et ordine subsequenti.

Die 4. Januarij. Nyárai László uramnak. Főgenerális Gróff Bercsényi Méltóságos Úrhoz több tisztekkel együtt szükségessen jelenlétele intimáltatik. Az levele visszaküldetett, a ki ő Excellentiájának szólló volt.

Eadem. Hommer Menyhárt. laibquardiának commendánsa; keszkenők elküldése végett.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak orderében intimáltatott. hogy az Fehérhegyen föllül való postérungban négy seregét vice-colonellusával. Bezegh uram három seregét főstrázsamesterével *(küldvén.)* az többivel menjen assignált quártélyokban. Azok helyett mégyen Luzsinszky Sándor uram 4 sereggel trencsényi bloquádábúl hat heti éléssel s commendóúl is.

Eadem. Luzsinszky Sándor uramnak intimáltatott. hogy az trencsényi bloquádában hagyván vice-colonellussát és főstrázsamesterét két erős sereggel. jó dispositióban: maga transferálja magát 4 erős sereggel az Fehérhegyen túl való postériungban. a hol az ellenség motusira szorgalmatos vigyázással légyen.

Eadem. Generális Gyürki Pál uramnak cum declaratione adatott értésére. hogy az egész reguláris militiának extractussát cum genuina informatione: ki micsoda vármegyében. mely helységekben vadnak? nominanter hováhamarább megküldje.

Die 5. Januarij. Schlospergerné asszonyomnak passus Pozsomban harmad magával. mivel beteges. és az mobiliái és levelei kihozására: de semmi élést vinnyi ne praesummáljon.

Eadem. Aprman *(Aspremont)* Fejedelemasszony secretáriussának az borokért passus Pozsonból kijövetelére.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak, az küldött erdei megköszönésével adatott értésére Luzsinszky uramnak Fejérhegyen által Trencséntűl menetele, és hogy maga regementebeli óbrist-lajdinont 4 compániával, Bezzeg Imre uram ezerebeli 3 compánia és Bokros uramé 3, óbristbochtmajszterekkel postérungban maradnak; a több residuitás menjen quártélyba. Includált Trencsény vármegyei vicespánnak szólló levél recommendáltatott pro transmissione, lévén abban Luzsinszky uram ordere.

Die 6. Januarij. Chrenóczy uramnak commissió, hogy három polturán vágattassék az húsnak fontja, commissariátusságtúl assignált marhákbúl.

Die 7. Januarij. Nyitrai commendáns uramnak, hogy az ott lévő Ibrányi lajdinontnak, Újvárban jó vigyázás alatt Szluha Ferencz praefectus uram kezéhez küldetése intimáltatott. Onnénd többivel fog szabadúlnyi.

Eadem. Krumpluman Jakab dragonyosnak passus Szepességre.

Eadem. Balogh Istvány uramnak intimáltatott ott maradása Modor táján postérungban, sőt több hadak is küldetnek ő kegyelme mellé, és elsüllesztett hajóknak fölkeresése recommendáltatott, s általküldendő portának modalításárúl tudósítása elváratik.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak ex superabundanti per omnia az praemittált levél reiteráltatott: azon kívűl az commendánsság, ha szinte általgyün az quártélyban, ő kegyelmére mindazonáltal bizattatott. Fejedelemasszony *(Rákócziné)* eljöveteléről világosabb tudósítás váratik.

Eadem. Pipor István zászlótartónak, Somody Ferencz uram ezere után passus. Item, Jakasicsnak hazafiúsága recommendáltatik.

Eadem. Balogh uramnak az sentei dominium patrociniumjában ajálva recommendáltatott, s Visnyai Miklós által izent szovoknak hitelt adjon.

Eadem. Terscháncky uramnak passus Korpona felé.

Eadem. Király András zászlótartónak, Szalai Pál uram regimentiből és ugyanazon regiment után passus. Kaczérius Sámuelnek Tavarnokra levelekkel passus.

Eadem. Csáky Istvány uramnak. Postérungok intertentiója iránt az commissariátus, mivel quártélbúl messze vannak, dispositiót tégyen. Új hírekrűl tudósítás Rozsnyórúl recommendáltatott; hogy dunántúli operatiók jól folynak, értésére adatik.

Eadem. Szálé János *(András?)* uramnak az leopoldi kapunál elfogott kémek examenje, super eorundem innocen-

tiam megküldetett, és hogy mindjárt törvény előtt kifosztanyi feleségeket, gyermekeket mindenekbül megengedte, arguáltatott. Azoknak kikeresése committáltatott, visszaadással. Kapuban elfogott két paraszt-személynek megtartóztatása értésére adatott, s informatiójátúl vár.

Die 8. Januarij. Csajághi János uramnak az correspondentia recommendáltatott, főképpen Rabutin felől, annak motusiról. Az dunántúli szapora csatázások értésére adattak: hogy gyakran impetáltatik az karvai passus az ellenségtül, tudósíttatott, cum aggratulatione novi anni és szerencsés progressusinak appraecatiójával.

Eadem. Nyitrai birónak gondviselésében recommendáltatott az beteges borbély.

Eadem. Kőszeghi Jánosnak passualis pátens, kereskedésre, cum declaratione.

Die eadem. Géczi Gábor colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy maga 4 seregét, Rétey György uram vice-colonellusát három sereggel, úgyszintén Szalay Pál uram főstrázsamesterét három sereggel végye maga mellé, transferálja magát az csallóközi postérungban két heti éléssel, a hol az ellenséget — az Dunán által passust csinálván — minden úttal-móddal csapdozza.

Eadem. Szalay Pál colonellus uramnak, hogy főstrázsamesterét három sereggel Géczi Gábor uramnak assignálja a postérungban.

Eadem. Rétey György colonellus uramnak, hogy vice colonellusát három sereggel Géczi Gábor uramnak adja az postérungban.

Eadem. Ebeczky Imre uramnak Szinay Mihály és Szabó János, úgy Rétey János colonellus uraimék stafetalis orderekkel ad debita loca való küldetések rendöltetett.

Eadem. Szinay Mihály uramnak intimáltatott, hogy az karvai passushoz sine mora két vagy három erős sereggel transferálja negyed vagy ötöd napig magát.

Eadem. Rétey János uramnak, hogy az egész Duna mellett lévő postérung az ő kegyelme inspectiója alatt lévén, in casu ingruentis necessitatis a maga ezerét is contrahálja az karvai passus succursussára.

Eadem. Szabó István Szent-Péteren lévő lovas militiával transferálja magát két hétnek folyásáig Karvához, vívén magával két heti élést.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak az leopoldi bloquáda eránt teendő dispositiók hatalmában adatnak, azon kívül erősítse meg maga, vagyis Bezzeg uram ezerébül két compániával.

Eadem. Géczi Gábor colonellus uram küldje Thót János mellé az maga öcscsét az leopoldi bloquádában: mert ha az haza szolgálatja hátra marad, kegyelmeddel adok számot.

Eadem. Visnyai Miklós orderében parancsoltatott, hogy nagy-szegi plébánustul az lutheránusok által elvett harangot adja vissza.

Eadem. Szentei, vezekényi majorokra protectió.

Eadem. Ocskay László uramnak Leszkón hagyott bizonyos visszaszegezett kardoknak és más fegyvereknek Érsek-Újvárban való küldetések recommendáltatik.

Die 9. Januarij. Radó Pál praefectus uramnak a jó oeconomiának folytatása recommendáltatik. Azomban minémű erogátiókat tött számomra Englmaer Jakab uram az extractus szerint, borbúl vagy marhábúl contentálja.

Eadem. Englmaer Jakab uramnak adatott értésére, hogy Radó Pál praefectus uram az erogatiókat megfizeti. Az lengyelországi occurrentiáknak communicatiója recommendáltatik.

Eadem. Madocsány̆ Miklós, Trencsín vármegye vice-ispánjának adatott értésére, hogy azon vármegyében inquartirizált regimentek extractussát megküldje mennélhamarébb.

Eadem. Lehoczky Imre, Liptó vármegye vice-ispánjának hasonló tenorral emanáltatott.

Eadem. Bars vármegyének, hogy az instantiájok cum recommendatione, Generális Bottyán János uramnak, által az Dunán transmittáltatott.

Eadem. Érsek-újvári praesidiumhoz kívántató fának bészállítása iránt currentalis parancsolat.

Eadem. Szluha Ferencz praefectus uramnak, hogy Fehérpataki által assignált fogott németet adja Szálé uram hadnagya kezéhez, hogy Leopoldban raboskodó két hajdúját szabadítsa ki.

Eadem. Krumpluman Jakab, regimentbeli egyik dragonyos tizedes obsitteztetett és passíroltatott.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének szolgabirájának, Matyasovszky Ferencznek missiliter parancsoltatott, hogy az Emőkén elkezdett épületet tovább is continuáltassa az nemes vármegye embereivel. A mellett culinárét is, a miben lehet, provideáljon.

Eadem. Nagy-Szombat városa követjének passus: leopoldi bloquádában szabadon mehessen, némely Leopoldvárban szorúlt forspontoknak kisollicitálására, tali modalitate, hogy az minémű, ott lévő bloquádában tiszt commendéroz, praesente ipso vel alio subordinato, agálhassa kiszabadulásokat azon forspontoknak.

Die 11. Januarij. Újvárott Főgenerális Méltóságos Gróff Bercsényi Miklós uramnak az regiment számadásában recommendátió, és a bavarus óbrist-lajdinont is recommendáltatott.

Eadem. Ibidem. Szarka uramnak bizonyos bürök és darab vasak levéllel együtt küldése.

Eadem. Ernest kapitány-lajdinont uramnak order. hogy Rozsnyóra menjen regiment-quártélymesterrel a documentumokkal számadásra Méltóságos Főgenerális uramhoz.

Eadem. Ocskai László brigadéros uramnak: az hegyeken túl való s Duna mellett lévő postírungokra és leopoldi bloquádára való szorgalmatos vigyázás s egyszersmind irántok való jó dispositió-tétel recommendáltatik. és hogy Bezzeg uram három seregét váltossa föl az maga quártélyában lévő seregeivel, küldje leopoldi bloquádában. Az communicátiót dirigálja Érsek-Újvárban, az hadat pedig oly készen tartsa, hogy in ingruenti necessitate mindenkor in promptu contrahálhassa.

Eadem. Kovács György névő dragonyos másodmagával Trencsén tájékára két hétnek folyásáig passíroltatott.

Eadem. Ernest Pál kapitány-lajdinont uramnak intimáltatott: az regiment documentumit magával vívén Méltóságos Főgenerális Bercsényi uramhoz Beszterczére számadásra, és értvén egyet az óbrist-lajdinont Lőnen Jakab urammal.

Eadem. Leőnen Jakab dragonyos óbrist-lajdinontnak Beszterczére passus.

Eadem. Leopoldbúl desertált adjutantnak Fodor László uramhoz passus.

Die 12. Januarij. Ocskay László uramnak, Majtényi úrfi eránt, hogy megfogassa, árestom alatt jó vigyázással sine mora küldje Érsek-Újvárban, parancsoltatott.

Eadem. Balog István brigadéros uramnak approbáltatott az mediátorok Pozsonbúl kiküldött leveleknek ő Nagyságához való directiójok. Azomban colonellus Géczy Gábor uram által az postérungból fölváltása adatik értésére: küldvén assignált quártélyban az ezerét, maga tégyen jó rendölést, és helyheztesse Géczy Gábor uram 10 compániáját jó rendben, azután maga is menjen quártélyban.

Eadem. Farkas István, imperiumbúl jött három társával passíroltatott Léva és Eger tájékára.

Eadem. Fodor László uramnak az includált, regularis regementbéli tiszteknek szólló levelek transmissiója recommendáltatott: requiráltatott positive az novitások tudósítása iránt.

Eadem. Lajdinont Rhín pósta-tabella mellett expediáltatott az mediátorok leveleivel, úgy más levelekkel Beszterczére és Rozsnyóra, és ha ott nem találja, Méltóságos Főgenerális uramhoz.

Eadem. Szarka István uramnak recommendáltatott mentűlelőbb expedítiója lajdinont Rhínnek, és hogy Tersánszki uramnak jelentse: az Dunántúl szóló levelekkel siessen ide Újvárba, innéd többek is bizattatnak ő kegyelmére.

Eadem. Keresképnyi György, pósta-tábla mellett az lajdinont Rhín expediálására küldetett Emőkére.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Bercsényi Miklós uramnak relatió a Dunán túlsó hírekrűl, és hogy Bezerédi Imre uram cselédinek általjövetelek alkalmatosságával valami residentia s alimentátiójokra való jószág assignáltatnék: insinuálván a pestisnek már actu Pozsonban való béléposét, s az itt heverő eltörött álgyúk, mozsár-darabok elvitelére, hogy az artelléria-béli lovak Bártfa tájékárúl egy fordulásra ideküldettessenek.

Die 13. Januarij. Szálé János uramnak orderében intimáltatik, hogy Tekintetes Nagyságos Révai Gáspár colonellus uram a leopoldi bloquádában főcommendónak praeticiáltatván, említett colonellus uramtúl függvén, az haza szükséges szolgálotjához alkalmaztassa magát, és a mint az ellenség irruptiói hozandják magokkal, secundálnyi el ne mulassa.

Eadem. Thót János főhadnagy uramnak parancsoltatik, hogy Révay Gáspár colonellus uram oldala mellé harmincz vagy negyven válogatott jó fegyveres, paripás katonákat küldjön Galgóczra, egy hadnagygyal együtt.

Eadem. Píber László püspök uramnak requisitória levél, colonellus Révay Gáspár huga Kiliónak ajánlott házassága annihilatiója végett.

Eadem. Kiliónak levél, hogy az leányasszont propter factam recusationem initiati matrimonii ipsius ne citálja szent-székre, hanem placidioribus complanálja Révay familiával azon dolgot.

Nemes Bars vármegyének intimatio super statutione restantium hajdonum, melyekkel még Révay uramnak tartozik azon vármegye.

Eadem. Révay Gáspár colonellus uramnak, hogy 400 hajdúval Galgóczra menjen, leopoldi bloquádának megerősítésére.

Eadem. Tersánszky István kapitány uramnak, hogy ide siesse útját, úgy, hogy innénd mindjárt mehessen által az Dunán.

Eadem. Lévai Gergöly névő hadnagy, ki is ellenség keze alúl recenter szabadúlt, Nyitrára passíroltatott, úgy, hogy Dunán által is mehessen.

Eadem. Sándor Albert nyitrai vice-ispány uramnak. hogy Mihályi ellen praefigált quaerulus terminust protrahálja három quindenára és dilatálja.

Eadem. Nyárai László colonellus uram most maschéroló hajdúi előtt lévő commendáns tisztnek intimáltatik, hogy üdővontatás nélkül Érsek-Újvárban hajdúival együtt transferálja magát.

Die 14. Januarii. Nemes Hont vármegyének Huszár István uram inquartirizatiójára recommendáltatott, mivelhogy Esztergambúl kijött ellenség elűl mindenét elhagyta és mostanában haza szolgálatjában fáradoz.

Eadem. Ocskai uramnak recommendáltatott az Morva. Pozsony és Leopold eleire való vigyázás, és praemittált levelek continentiája szerint hadak inquartirizátiója.

Eadem. Markó István pattyantús artolleriához való . . . lóval, bizonyos romlott porral és törött álgyúkkal Zsolnára passíroltatott.

Eadem. Palásthy Ferencz generál-adjutant uramnak order az karvai postériungon lévő hadak fölváltotására és némely dispositiók rendben vételére.

Eadem. Balog Istvány uramnak superabundans intimátió, hogy Géczi Gábor uram seregeivel odaérkezéseig az postériungrúl el ne jőjjön, s ha a Méltóságos Fejedelemasszony Pozsony felé jönne: tartozzék eleiben mennyi és debito honore excipiálnyi.

Eadem. Nagy Mihály lovászmesternek, hogy a kanczákat a Játórul Taroskedd felé hajtassa, — commissió.

Eadem. Szinai Mihály uramnak intimátió, hajdúival ide Érsek-Újvárban való jövetele felűl.

Eadem. Leopoldbúl desertált s újonnan fölöltöztetett hét rajter az regiment után, Nemes Hont vármegyében. Börzsön tájékára passíroltatott.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uramnak házastársának az ellenség hatalma alól való kiszabadulása aggratuláltatik, és hogy házastársát hozzátartozandóival együtt általszállítván az Dunán, Lakácsi vagyis Sárfti névő fiscalis helységben, tiszteinek penig és katonáinak általjövetelek az Duna béállása alkalmatosságával helyessebben fog lennyi. Az dragonyosok ő kegyelme mellé adattak. Az igaz hazafiúság és az communicatiónak sürü folytatása recommendáltatik.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéros uramnak adatott értésére, hogy küldje által ezerebéli quártélymesterét. Az mundérungja megadatik néki, füzetésével együtt.

Eadem. Tett rendölést Méltóságos Generális, Domokos Ferencz uram Dunán innén való cselédje intertentiója végett.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak replicáltatott cum indignatione, hogy ekkoráig az hadakhoz nem ment, s az orderét nem effectuálja. Ő kegyelme által kölletett volna fölváltani Generális Andrási uraiméknak is. Ha azért Kegyelmes Urunknak complaceálni kíván: inviolabiliter observálja ordereinek punctumit; sub animadversione pediglen az mellette lévő dragonyosokat küldje Bezerédi uram mellé. Hogy Tersánszki István Somody Ádám uram vicéinek decretáltatott: értésére adatott; hogy azomban *(néhai)* Jóna János maradott jovai feleségének adattassanak kezében.

Eadem. Szabó Mojzses főstrázsamester uramnak. Intercipiált ellenség levelei kedvesen acceptáltatván, Urunknak küldettettenek, és hogy az regiment dobjai megküldettek, s Tersánszky óbrist-lajdinontságra decretáltatása értésére adatott, és azon kívül Jóna János feleségének instantiája recommendáltatott.

Die 15. Januarii. Losonczi András Dunántúl való commissárius inquartirizátiója iránt Ocsovay Pálnak serio committáltatott, és adhortáltatott: ekkoráig hogy merészelte egy generális assignátióját megvetnyi?

Eadem. In simili forma Szent-Iványi Ráphael Hont vármegyei vice-ispány uramnak; melyek volanter includáltattak, Losonczi uramnak értésére adatván mindezeket.

Eadem. Méltóságos Gróff öregbik Barkóczy Ferencz uramnak előbbenyi jó egészségének restitutiója aggratuláltatik; egyszersmind a rosnyívi *(rozsnyai)* concursus alkalmatosságával lett occurrentiák communicatíve recommendáltatnak.

Eadem. Méltóságos Generális Károlyi Sándor uramnak az itt folyó particularitások értésére adatnak, viszont az ottvalóknak communicátiója recommendáltatott.

Die 16. Januarii. Beniczky Mátyás vice-perceptor uramnak intimáltatott, hogy az Dunán általcommendérozott dragonyosokat, Ghilányi úrfi commendója alatt valókat, egy hóra kifizetvén Generális Bottyán János uram: azon erogált summát refundálja megírt Generális uramnak.

Eadem. Laky István, Generális uram főhadnagyának orderében intimáltatott, hogy az minémű két zászlóalja katonasággal vagyon Keménden, — idővontatás nélkül költözködjék által az Dunán, Bottyán János uramhoz.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak megiratott, hogy Generális Andrási István uram az ő kegyelme kívánsága szerint nem ott maradhat; azomban az miben tudhat az Méltóságos Generális az ő kegyelme jobbágyinak szolgálni, — igyekszik. Viszont az ő Nagysága túl való jobbágyi recommendáltatnak.

Eadem. Nyitrai commendáns Ebeczki Tamás uramnak missiliter engedelem adatott hazamenetelre, úgy, hogy jó tisztet, jó rendes dispositiókkal maga helett hagyjon.

Die 17. Januarij. Révai Gáspár uramnak intimáltatott: az hadával Galgóczra, bloquádában indúljon.

Eadem. Rétey János vice-kapitányának Sass Istvánnak, hogy Keméndre két sereget commendérozzon, mert insufficiensek, a kik ott vannak.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak recommendáltatott Leopold és Csallóköz eleire való vigyázás.

Eadem. Balogh uramnak, hogy ki s be való communicatiót ne engedje, minthogy az infectiónak *(pestis)* híre hallatik Pozsomban.

Eadem. In simili forma 18 ezeres-kapitányoknak, hogy az regementeket, ha ekkoráig elhalladott is, az megküldött mustra-lista szerint mustrálják meg és készen tartsák mustra-mester eljövetelére.

Eadem. Szinai hadának intimáltatott, hogy béjüjjön Karvátúl.

Eadem. Révai Gáspár uram ezerének, hogy nyitrai commendáns uram öt-öt lövet port és golóbist adjon, — assignatió expediáltatott.

Eadem. Kereskényi Imre uramnak Csúzra és Lósy László uramnak Fűrre, Nemes Komárom vármegyében, protectió.

Eadem. Lóczy András vice-colonellusának intimáltatott, hogy Karvánál lévő seregeivel vegye útját Érsek-Újvárban.

Eadem. Nyárai László colonellus uram az karvai passusnál lévő seregei előtt való commendáns főhadnagyának serio intimáltatott, hogy jó vigyázással lévén, Gönczi János uram commendójához alkalmaztassa magát. Két hétig való élését quártélyábúl hozzon, az commissáriustúl semmit ne praetendáljon.

Eadem. Gönczi János uramnak adatott értésére, hogy az karvai passusban lévő hajdúság commandója alá adatván, négy-öt éteczakákon is velek lévén, jó vigyázását extendálja.

Die 18. Januarij. Khemti (?) bizonyos két parasztember által az Dunán passíroltatott, méznek vásárlására.

Eadem. Ebeczki Imre érsek-újvári commendáns uramnak intimáltatott, hogy Nemzetes Vitézlő Baranyai Gáspár uram instantiájára exmittáljon két qualificatus tisztet, adjungálván Generális Bottyán János uram részérül is két dexter személyt, minthogy említett Generális Bottyán uram commendója alatt esett a kártétel.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Szalai Pál, Géczi Gábor és Rétey György colonellus uraiméknak siető order által intimáltatott az ezerek öszvegyűjtése és Drégel, Vadkert, Dítárhoz négy nap alatt sietések, minthogy az erdélyi németnek Buda felé szándékozó nyomúlása hallatik; a minthogy Méltóságos Főgenerális uramnak ez iránt szóló levelek is includáltattak, hogy bagázsiájokat elhagyják, csak könnyűszerrel, egy hétre való élést vigyenek magokkal az katonák.

Eadem. Revier, franczia inzsenér óbrist-lajdinont uramnak passus az *(Fehér-)*hegyen túl és innénd lévő erősségeknek rendben hozására: kinek is hogy assistáljanak az postériungban lévő tisztek.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak missiliter, hogy hadával együtt *Szeniczére és Szomolány* tájékára conferálja magát, az hová is gyűlekezni fognak Luzsinszky, Bezzeg Imre, és ha szükséges, Balogh Istvány uram maga hadával is.

Eadem. Balogh István uramnak, hogy ő kegyelme hadával Csallóköz elein maradjon. Ha Ocskay uram requirálnyi fogja, succurráljon in necessitate.

Die 19. Januarii. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramnak punctatim exponált, érsek-újvári praesidiumhoz szükséges requisitumoknak de tempore megorvoslások értésére scriptotenus adatott. Primo: az hajóknak hováhamarább való reparátiójok, az mostani conjuncturákhoz képest. Secundo: az praesidiumhoz kívántató hasznos, előbbi kiadott assignatiójára extrahálván Hellembach uramtúl bizonyos summa pénzt, Lóczy, Szinay és Fejérpataki praesidiárius uraimékat megmustrálja: az kik inhabilisek lévén az szolgálotra, küldje quártélyokban. Szinai uram ezerét három hóra exolválja, magának említett Szinai uramnak 150 rhénes forintot assignatióra adjon. — Tertio: az minémű bizonyosszámú szűrök érsek-újvári profont mestertűl recenter extraháltattak, érsek-újvári házánál lévén, oszsza ki az hajdúságra. Quarto: Rabutin ellenségnek Buda felé czélozó alkalmatosságával, hogy valami confusio az praesidiumban ne légyen: akármi névvel nevezendő, az praesidiumhoz szükséges requisitumokat praevie bészállíttassa, mert egyébaránt ha non putarem követi, számadásában lészen. Quinto: óbristlajdinont Revier uram az mostani engedelmes téli üdő alkalmatosságával a praesidiumhoz szükséges munkákban fáradoznyi kész lévén, söt offerálja magát: mindennap három vagy négyszáz manualis munkásokat erga exolutionem állítson. Ezek számadásában lévén

ő kegyelmének, strictissime observálni és effectuálni recommendáltattak.

Eadem. Ocskay László brigadéros uramnak, hogy Szálé János az leopoldi bloquádában fölváltására commendérozza Thuróczy uramat, non obstante, hogy Thuróczy uram odamenvén, Szálé János az leopoldi bloquádában, mivel Révai Gáspár uramnak az mostani constitutiókra nézve kölletik az bloquádábul gyünni, ha erőtlenségét az bloquádának tapasztalja, erőssíttesse meg, Érsek-újvári commendánsnak is in ingruenti necessitate succurráljon.

Eadem. Révai Gáspár uramnak, hogy Thuróczy Gáspár az leopoldi bloquádában érkezésével indúljon ki Galgóczrúl, vegye útját Bars vármegyének, a szent-kereszti processusban telepítse le seregeit, s tartsa oly készen, hogy dum et quandó az ellenség constitútióira nézve requiráltatik, — készen légyen.

Die 20. Januarij. Rétey György uram ezerestűl ordereztetik Saág felé, kinek is statióinak marsroutája in inclusis transmittáltatott.

Eadem. Szalai Pál ordereztetik Ság felé, modo praemisso.

Eadem. Géczi Gábor ordereztetik Ság felé ezerestűl, modo praemisso.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének missiliter értésére adatik, hogy az táborra indúlt ezereknek bagázsiájok, cselédjek, nemkülömben Méltóságos Generális uramé is az rendelt és deputált quártélyokban megmaradnak, s usque ad ulteriorem dispositionem interteneáltassanak imperturbate.

Eadem. Kereskényi János újvári óbervajda uramnak passus Szakolczára.

Eadem. Szabó Mátyásné asszonyom két emberének Fehérvár tájékára passus.

Eadem. Thót János uramnak exagerative excessusi iránt, és hogy Ocskay uram regimentebeliekkel fölváltatik ő kegyelme. Azután Drégelhez siessen regimentje után, mivel magam is oda táborban szállok négy-öt nap alatt.

Die 21. Januarij. Babócsay uramnak, hogy az regularis militia közűl fegyveresebb és paripássabb személyeket kiválasztván, adjungálja Nagy János colonellus uram mellé és orderezze Ság felé: éjjel-nappal siessenek az erdélyi németnek Tiszán innénd nyomulására nézve: maga azomban a többinek maradjon commendérozója.

Eadem. Révai Gáspár uramnak stricte és iterato intimáltatott: azonnal, minden scrupulust félretévén, az hajdúival megindúljon és siessen szent-kereszti processusban. Ne

gondolkodjon Turóczy Gáspár eljüveteléről, mert abban nem lészen fogyatkozás, lévén már arrúl elégséges dispositió.

Eadem. Szálé János uramnak, hogy az leopoldi commendáns levelében az minémű német végett emlékezik, Szluha uramnál instáljon pro commutatione: a mi penig az bloquádábúl fölváltását illetné: Ocskay László uramnak kívánt por és golóbis innét, emőkei quártélybúl küldetett: azomban a czaibort akárkinek requisítiójára ki ne bocsássa a várbúl, hanemha Revier inzsenier hivatja.

Eadem. Rétey György colonellus uramnak Emőkérűl, hogy igen jól esett, percipiálván az ordereket és marsroutákat elküldötte, maga penig Isten hirével csak menjen az sági destinált státióra.

Eadem. Lüczemburg dragonyos colonellus uram assignatio, hogy az minémű 63 forintot erogált az compániájára, kapitány Graffe János contentálja erga quietantiam, és az mely computust ineált föllűlemlétett kapitány, az mint abbúl kitetszik az erogatio, azont pro evitanda futuri difficultate in paribus sibi reservet.

Eadem. Ocskay László brigadéros, kapitány uramnak bizonyos orderek, az ő kegyelme commandója alatt lévő tiszt uraiméknak szóllók, originaliter acceludáltattanak, kikben intimáltatik ő kegyelmeknek, hogy dependenter lévén ő kegyelmétűl, minden dispositiójinak engedelmeskedjenek és mindenekrűl tudósítsák in tempore ő kegyelmét hadd tudhassa Méltóságos Generálist ő Excellentiáját az ittvaló constitútiókrúl voltaképpen informálni.

Eadem. Ebeczki István brigadéros és colonellus uramnak Méltóságos Magyarországi Főgenerális Gróff Székesi Bercsényi uram ő Excellentiája originalis levele transmittáltatik. Ex superabundanti penig injungáltatik, hogy maga ezerével csak s Rétey Jánoséval mentűlhamarébb siessen Hatvan felé mennyi, és a tájékára való érkezését expressus ember által adja értésére Méltóságos Generális Gróff Károli Sándor uramnak, Méltóságos Generális dragonyos-regimentét peniglen hagyja helyben.

Eadem. Graff névő kapitány, ki ennekelőtte az Méltóságos Úr dragonyos-regimentiben volt, Baron Visnyák (*Vissenacque*) lovas-granatéros regiment óbresteréhez passíroltatik.

Eadem. Három német, kinek egyike Méltóságos Úr Forgács Simony dragonyos-regimentiben lévén, elfogatott s csak most nem régen szabadúlt Pozsombúl, — a más ketteje peniglen desertáltak Leopoldbúl, passíroltatnak Beszterczére Tekintetes Nemzetes Vitézlő Schrétter János uramhoz, hogy ottan az artolleriában applicáltassanak: az

említett dragonyos peniglen a maga regimentihez expediáltassék Emőkérül.

Eadem. Rétey György colonellus uramnak serio intimáltatott, hogy minden üdővontatás nélkül ezerestül megindulván Saág felé, siessen Drégely várához, és az includált pagéták és státiókhoz alkalmaztassa marsroutáját. Emőkérül.

Eadem. Géczy Gábor colonellus uramnak order, hogy maga ezerével együtt, kiadott palétája és státiója szerint Saághoz siessen éjjel-nappal. Emőkérül.

Eadem. Szalay Pál colonellus uramnak hasonlóképpen order, hogy ő kegyelme ezerestül, kiadott palétájának és státiójának tenora szerint maschéroljon Drégely felé, admaturálva. — Emőkérül.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének missiliter credentionálisra váloszt adatik, hogy immár az inquartirizatiók difficultását késső allegálni, s Berchinÿ uram requiráltassék: efféle condescentiókbúl penig lett excessusokrúl az injuriált helységek refúsiójokat, mediante inquisitione, quártélyábúl avagy contingenséből várhatják.

Eadem. Horvát Ferencz és Dániel István, imperiumbúl lejütt katonáknak adatott passus et simul recommendatio Ocskai uramhoz, hogy applicálja a regementben őket. Emőkérül.

Die 23. Januarii. Laigebius Ferencz, Méltóságos Uram orgonistája passíroltatott Körmöczbánya felé Emőkérül.

Eadem. Rétey Györgynek contraorder, hogy nem szükséges saági statióra való menetele: hanem a midőn intimátió mégyen Méltóságos Generális Károlyi Sándor uramtúl, azon orderhez alkalmaztassa magát ad ulteriorem dispositionem Suae Serenitatis aut Supremi Generalis Domini Bercsényi. Emőke.

Eadem. Egervári István, Palásti László és Zidi Mihály uraiméknak. A sümegi commendánsságra a három közül constituáltatnak. Török István uram quietálása után.

Eadem. Generális Andrási István uramnak értésére adatik Rabutínnak Budához közelgetése. Túl az Dunán miképpen folytassa az operatiókat? manuductio cum sufficienti declaratione adatott eleiben. Bonefus hajdúit ide által küldje, 2000 lovast pedig obviam Vojnovics úrfinak Dráva felé, Eszék tájékára expediáljon. Emőkérül.

Eadem. Szőke Mihály secretáriusnak sub rosa intimáltatott a Rabutinnak általköltözkedése. Ha lehet, sine lárma transferálja magát és némely jóakarókat is.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéros és gyalog colonellus uramnak intimáltatik az erdéli németnek Pesthez

érkezése: kihez képest, ha szükség hozná magával, elégtelen lévén azon csikvári passus megőrzésére, retirálja magát alattavalóival Csesznegbez. Emőkérűl.

Eadem. Géczi Gábor uramnak. Ha Ságboz érkezend: értésére adja Méltóságos Generális Károlyi Sándor uramnak, és dispositiójátúl várjon. Emőke.

Eadem. Szepesi uramnak az pósták fogyatkozási declaráltattak, hogy Méltóságos Fejedelemnek is declaráltatni fognak. Azonkívűl a particularitások Rabutin általmeneteliről, és hogy Nagy-Szombatban, Szeredben póstákot erigálnak, kinek is neveiket meg fogják küldeni suo tempore. Emőke.

Eadem. Szarka István generál-auditor uramnak hagyattatott hét alba.

Die 24. Januarii. Balog Ádám és Kisfaludi György colonellus uraiméknak, hogy Eszék tájékán diversiót tévén az rácz ellen, ahol is mindennémüképpen motusit impediálják. Emőke.

Eadem. Ebeczki István brigadéros uramnak missiliter intimáltatott karvai passushoz való indúlás, és hogy ő kegyelme Károlÿ Sándor Generális uramtúl, Méltóságos Fejedelem és Főgenerális uramnak továbbvaló dispositiójáig dependeáljon. Az hadak ott maradjanak, mivel nem jött még contraorder. Emőke.

Die 25. Januarii. Megindúlván Emőkérűl az Duna mellé, megszállván Csúzon, Tekintetes Konkolÿ László, Nemes Komárom vármegye vice-ispánjának missiliter, hogy ad instantiam Joannis Kis a minémű 65 szapu abrakot ezelőtt circiter két esztendővel megholt Gál István, vármegye commissáriusa elvett tűle, megadassa, az mint assecurálta volt; avagy penig, ha a commissariátusságot illető dolog, attestatiókat adjon, hogy megnevezett instansnak abrakja Ebeczky István uram szekereire erogáltatott.

Eadem. Ugyan Csúzon komjátiak instantiája indorsáltatott, hogy Tekintetes Nemzetes Vitézlő Babócsay Ferencz brigadéros uram azon instansoknak Forgács uram regementibűl lévő Roth névő tiszt által elvitt ökröket visszaadassa.

Die 26. Januarij. Köbölkútra érkezvén, Wilhelmus Winklerre assignatio, hogy hátramaradott háromholnapi fizetését magyari harcznál elveszett N. N. kapitány özvegyének az regiment cassájábúl exolváltassa.

Eadem. Almi *(almási)* bírákra commissio, hogy azon helységben forgó malomnak német részre járandó vámát Nemzetes Kárlóczi Imre hadi commissáriusnak erga quietantiam assignálják. Köbölkút.

Eadem. Tekintetes Nagyságos Viczay Therézia kisasszonnak marhái az ellenség torkábúl bátorságosabb helyre passíroltattak. Köbölkút.

Eadem. Tekintetes Nagyságos Révai Mihály gyalog-colonellus uram passíroltatott Turócz vármegyében, de intra spatium 8 dierum a dato exhibentium a regimentnél legyen. Köbölkút.

Eadem. Tekintetes Nagyságos Révai Mihály uramnak replicáltatott, hogy elmehet a praefigált terminusra.

Die 27. Januarii. Hammer Menyhárt laibquardiabéli kapitánynak missiliter, hogy húsz dragonyost adjon Egri László commissárius mellé executióra. Köbölkút.

Eadem. Nyárai László gyalog-colonellus uramnak intimáltatott, hogy regimentivel együtt egy holnapi élést quártélyábúl kivévén, menjen Újvárban, és hogy a karvai passusnál lévő gyalogság is föl fog váltódni lovasokkal, értésére adatik.

Eadem. Ebeczki István colonellus uramnak, hogy maga, Szalay Pál, Rétey János, Rétey György ezereivel menjen Vácz eleire és a német ellen operatiókat tégyen. Nem szükséges Méltóságos Generális Károlyi Sándor uramra reflexióval lennyi. Köbölkútrúl.

Eadem. Orderek Méltóságos Uram dragonyos-regimentje jüvetele iránt. Köbölkútrúl.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak, hogy ha túlsók cselédek erre által akarnának gyünni, ne tartóztassa, és az hadakat jó reflexióval egy corpusban conserválja.

Eadem. Balog Ádám és Kisfaludy László uramnak order: Eszék tájékára ezerekkel mennyi siessenek.

Eadem. Szarka uramnak recommendáltatott érkezendő leveleknek ideszolgáltatása, és Horvát Ferencz feleségének hogy succurráljon quártélyban.

Eadem. Ocskai uramnak, Balog István uramnak intimátiójok ment: Pálfi János excursiójára vigyázzanak.

Eadem. Szent-Iványi Raphael Nemes Hont vármegye vice-ispánjának missiliter recommendáltatik: Hellepront János uram drégeli fiscalis majorban lévő cselédjét és marháit Hidvég, Drégel és Hont névő helységekben inquartirizálja.

Eadem. Ebeczki Imre érsek-újvári commendáns uramnak adatott értésére, hogy semmit ne sollicituskodjék az karvai passuson lévő hajdúságnak fölváltásában: azomban Révay Gáspár és Nyárai László colonellus uraimék bémenetelek iránt is tétetődött elégséges dispositió.

Eadem. Gönczi János uramnak intimáltatik, hogy 25 jó fegyveres, paripás katonákat küldjön Karvához, az

kik késérhessék Török István colonellus uramot által az Dunán.

Eadem. Kárlóczi Imre hadi commissáriusnak Karvárul missiliter parancsoltatott, hogy följülemlétett postérungban lévő hajdúságnak szükséges provisiót administráltasson, mivel még mindeddig sok defectus volt; úgymint valami 30 szekér fát küldjön mennélhamarább, és 5 funt húst a téli regulamentum szerint egy hétre adasson kinek-kinek, úgy az artolleriabeli lovak számára továbbra az abrakot kiadassa. Újvárbúl kihozatott hajókat mennélhamarább ideküldje.

Eadem. Almási birónak missiliter Karvárúl. Semminémű kereskedő embereket és másféle járatbeli embereket által ne hozzanak az Dunán, kivévén, ha valamely hiteles, országos dolgokban járó, vagy stafetalis leveleket hozó személyek.

Eadem. Börzsönyi birónak, hogy mennélhamarább már régen megparancsolt, Karvához szükséges evedzőket kemény animadversió alatt siesse elkészéttetnyi. Köbölkútrúl.

Eadem. Karvánál lévő commendérozott tisztnek missiliter Köbölkútrúl, hogy Pest tájékárúl jött parasztembereket visszabocsássa, mindazonáltal ily modalitással, hogy mennélhamarább Vácz tájékán lévő ellenségrűl bizonyos relatiót hozzanak.

Eadem. Almásiaknak ut supra 26. Januarÿ.

Die 28. Januarij. Kőszöghi István lévai póstamesternek bizonyos levelek recommendáltattak, ottvaló vice-ispánynak. Ha ott vannak, maga expressus embere által assignáltassa, kinek szólnak.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak Köbölkútrúl, hogy az minémű levelet ex inanimadvertentia föl talált ő Nagysága szakasztani: úgy fölszakasztva is ő Nagyságának szóló megküldetett, minthogy bizonyos követségben járó volt.

Eadem. Ebeczky István brigadéros uramnak. Mácsa völgyére. Szalai Pál, Rétei János és György, Géczi Gábor uraimék ezereivel obstáljon az ellenség excursióinak, söt irruptiót is tégyen.

Eadem. Ebeczki uramnak. Széna kihajtására küldött currensek mellé katonákat rendöltessen.

Eadem. Horvát Ferencznek pósta-tábla Nyitrára és visszagyüvetelére.

Die 29. Januarii. Hammer Menyhárt kapitány uramnak, hogy az egész dragonyos-laibquardiával ide Köbölkútra conferálja magát.

Eadem. Ebeczky István brigadéros uramnak bizonyos katona iránt Köbölkútrúl, hogy mennél hamarább bizonyságot tétessen: ha az ő kegyelme ezeréből való-e, vagy nem?

Eadem. Somodi Ádám uramnak missiliter értésére adatik, hogy a regimentet, ha mi híjával volna, restaurálja, s minden defectusakat corrigáljon. Rabutin motusira vigyázzon. Generális Bottyán János uram ő kegyelme ordereihez in omnibus punctis alkalmaztassa magát. Regiment quártélymesterét posztóért és pénzért hozzám küldje. Tersánczky István uramat deputált tisztire installálja.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak az ellenség motusira való vigyázás recommendáltatik.

Die 30. Januarii. Ekker Mátyás főstrázsamesternek orderében intimáltatott, hogy az esztergami és komáromi ellenség excursiójára vigyázván, patroléroztasson.

Eadem. Szluha Ferencz praefectus uramnak két fél-kompnak hovahamarább való megcsináltatása recommendáltatott, úgy 300 léczszeg küldetése is, nemkülömben az karvai passusnál lévő artollériához tartozandók és révészekre való erogatiókat az transmittált specificátió szerint bonificálja az commissariátusságnak.

Eadem. Szinai Mihály uramnak orderében intimáltatott, hogy érsek-újvári praesidiumban menvén, Lóczi, Fehérpataki uraimék ezerét hozza ki mit Zack und Pack, maga ezeréhez való bagázsiával együtt.

Eadem. Ebeczky Imre érsek-újvári commendáns uramnak adatott értésére, hogy beérkezvén Révai Gáspár és Nyárai uraimék ezerei: bocsássa ki az praesidiumbúl Lóczi és Fejérpataki uraimék ezereit Szinai Mihály urammal.

Eadem. Pósta-tábla Újvárra Hegedűs Gyurkának.

Eadem. Citatória Gönczi János és Szinai uraiméknak: sietve gyűjenek Köbölkútra.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak értésére adatik az németnek Budánál való állapotja, cum aggratulatione, hogy revanesot tett Stíriában. Recommendáltattak tovább is, kírettetvén. Köbölkút.

Eadem. Generális Andrási István uramnak accludáltatott felesége levele: általgyüvetelérűl mentio tétetüdött, hogy ekkorig késett. Talám igaz hazafiúságátúl viseltetvén, nem akarja indisposite hadnyi Sümeget, és az országot rendötlenűl resignálni Bottyán uramnak?!

Eadem. Varasdi Ferencz kapitánynak, hogy jó vigyázással lévén, patroléroztasson.

Die 31. Januarii. Szluha Ferencz praefectus uramnak Köbölkútrúl missiliter, hogy az minémű bizonyosszámú

ködmenyek és pánczéröngök vannak. Bátorkeszin lévő Kárlóczi Imre commissáriusnak assignáltassa.

Eadem. Köbölkútrúl adatott assignátió bizonyos ködmenek iránt Pesti András újvári prófuntmesterre, úgy Krasalkovics újvári póstamesterre, bizonyosszámú pánczérüngök iránt.

Die 1. Februarii. Keménden lévő tisztnek, úgy hasonlóképpen Szent-Péteren lévőnek is order, hogy Esztergam és Komárom eleire való serény patrolérozást és vigyázást szorgalmatozzák. A Méltóságos Úr Újvárban veszi útját, az idő alatt Gönczi János vice-colonellus uramtúl dependentiájokat tartván, tudósítsák minden occurráló dolgokrúl, és minémű dispositióit veendik, a tévők légyenek.

Eadem. Ekker Mátyás főstrázsamester uramnak orderében intimáltatott, hogy a postérungban jó vigyázással lévén, mihelen Gönczi János requisitióját veszik, azonnal succurráljon egész regimenttel.

Die 2. Februarii. Szinay Mihály colonellus uramnak order, hogy jó vigyázással lévén, az midőn Andrási uram által fog költözni: általköltöztessen háromszáz hajdút, maga is innenső karvai sáncznál háromszáz hajdúsággal várja és elengedő hajókat Búcsurúl vitessen. Köbölkút.

Die 3. Februarii. Bonefus colonellus uramnak intimáltatott, hogy vice-colonellusát háromszázod magával küldje az karvai passusra; egy holnapi élést hozzon magával quártélyábúl.

Eadem. Fodor László colonellus uramnak intimáltatott, hogy főstrázsamesterét küldje háromszázad magával karvai passushoz, hozván magával egy holnapi élést.

Die 4. Februarii. Méltóságos Generális Székesi Gróff Bercséni Miklós uramnak Bobor Istvány kapitány uram missiliter recommendáltatik, hogy az mely regiment-apertura volna, accomodáltassék. Item, három hóbeli füzetése recommendáltatik, de ha lehet, posztóúl adják meg.

Eadem. Andrási Istvány uramnak, hogy accelerálja az útját Dunán által, hogy missilis (?), mivel az ellenség motussa confirmáltatik, hogy általment egészlen az Dunán.

Eadem. Kőszegi István lévai harminczadosnak, hogy a törökök megarestált portékájokat szabadítsa föl és adja kezekhez.

Eadem. Csajági János uramnak az idevaló conjectúrák declaráltatnak genuine: nemkülömben, az mely bizonyos abája vagyon törököknek, azt fölszabadítván, bocsássa Érsek-Újvárra, mivel rongyosak az hadak.

Eadem. Bobor István Méltóságos Bercséni uram után passíroltatott.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Bercséni uramnak Újvárbúl relatió a Dunán túlsó hadak füzetések végett, és a fogságban szenvedett hadi rendek mustralis füzetések contentatiója, s cassa bizonyos summával Méltóságos Generális uram keze alá adatása, úgy a stab füzetése iránt iratott.

Eadem. Érsek-Újvárbúl Jeszenszkinek 200 kűsó végett, a Dunán túlsó hadak szükségére, intimáltatott: mentűlelőbb Bátorkeszire szállíttassa azon kűsókat.

Eadem. Révai Gáspár colonellus uramnak. Két compániabeli hajdúságot, hogy leopoldi ploquádábúl Érsek-Újvárra expediálja. Mérei Zsigmond uramnak order.

Die 5. Februarii. Újvárbúl assignatió Beniczki Mátyás vice-perceptor uramra, hogy a mely két truppok véle jártak a Dunántúl, ad interim egy hóra füzesse ki, úgy Kecskeméti István és Nagy János colonellus uram lengyel lajdinontját.

Eadem. Újvárbúl assignatió Beniczky Mátyás uramra, hogy bizonyos szükségekre nézve Nemzetes és Vitézlő Torma István generál-adjutantnak kezéhez adjon 600 rhénes forintokat.

Eadem. Nagy-Szombat városának missiliter értésére adatik, hogy Géczi Zsigmond colonellus uramat commendánsnak rendölvén, sufficienti cum instructione oda expediáltatott; melyet tartozzék a Nemes Város megböcsülnyi érdemihez képest, híre nélkűl legkisebbet el ne kövessenek, tűle dependeáljanak, lobonczokkal való correspondentiának békét hagyjanak.

Eadem. Nemes Zólyom és Turócz vármegyék vice-ispányinak, Szent-Iványi Christóff és Rót János uraiméknak missilis, hogy cassierer Benyiczky Mátyás uramnak cassalis és Bercséni uramnak lovainak, melyeket a Dunántúl való földrűl hozott, jó quártélyt deputáljanak.

Eadem. Bercséni uramnak Somodi Ferencz uram ezerebéli quártélymestere, Pesti Máthé, missiliter cum suis instantiis recommendáltatik.

Eadem. Palásti Ferencz generál-adjutant uramnak, hogy Karvánál jó dispositiókat tévén, az általköltözendő Dunántúl való uraiméknak, mennél jobban lehet, assistáljon, révészeket szerezzen.

Eadem. Géczi Zsigmond uramnak nagy-szombati commendánsságra decretum, cum inhibitione az pozsoniakkal való correspondentiának.

Eadem. Kereskényi Imre uram Szakolcza felé passíroltatott.

Eadem. Köbölkútrúl Soós István másodmagával passíroltatott Rozsnyó felé.

Eadem. Turóczi János commissárius passíroltatott Nagy-Szombat felé.

Eadem. Nagy-Szombatban delegatus commissárius uraiméknak értésekre adatott: a midőn assistentiára szükségek líszen, Balogh István és Ocskai László brigaderius uraimékat requirálják.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének intimáltatott, hogy érsek-újvári praesidiumhoz 5000 palezátát, Bars vármegye 4000, Komárom és Esztergam vármegyék 2000-et hovához hamarább bészállítsanak.

Eadem. Szarka István uramnak, hogy az vacans quártélyokbúl az provisiót béhozassa.

Eadem. Kéménden lévő hadnak főtisztinek intimáltatott. Minthogy Rabutin Esztergamhoz szándékozik: azért az Istenhegy névő hegyre 10 lovast küldjön strázsálni, és az tudósítást mindenekrűl elvárja az Méltóságos Uram.

Die 6. Februarii. Köbölkútrúl Ebeczki István brigadéros uramnak order a mellette lévő hadak ide commendérozása felül, és hogy mentűlelőbb az ottvaló főtisztekkel személye szerint itt Köbölkúton compareáljon.

Eadem. Hasonló intimátió ment brigadéros Berthóti István uramnak.

Eadem. Nemes Hont vármegyének recommendáltatott füzes-gyarmatiak instantiájok.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak az ellenség ellen való szűntelen portázás recommendáltatik, ellenben aperto marte megütközés tilalmaztatik. Andrási Pál uramot penig, ha bonis nem akarna: akaratja ellen küldje által az Dunán.

Eadem. Generális Andrási Pál uramnak orderében, hogy üdővontatás nélkűl admaturálja útját által az Dunán.

Eadem. Brigadéros Ebeczki István uramnak missilis, hogy az minémű dragonyosokat bizonyos excessusok iránt megfogatott, bocsáttassa el őket.

Eadem. Palásti Ferencz generál-adjutantnak, hogy az Karvánál lévő dispositióknak effectuatiójokban szorgalmatossan dexterizáljon.

Die 7. Februarii. A Méltóságos Úr csikóssa Érsek-Újvárban passíroltatott.

Eadem. Köbölkútrúl Méltóságos Főgenerális Bercséni Miklós uramnak, a dunántúli szegénység iránt: — Andrási Pál uram általhivatása. Cziráki László uram árestáltatása: Kisfaludi György uram ezerének reductiója Balog Ádám uramhoz; Kis Gergöly óbristerségre érdemlésérül iratott.

Eadem. Hellembach uramnak, hogy Szinai uramnak, ezerének posztót adjon, Szluha Ferencz praefectus uram penig pénzt.

Die 8. Februarii. A dunántúli földön lévő tiszteknek, colonellusoknak, úgy a Nemes Vármegyéknek mostani segétségnek általmenetele solennissime intimáltatik.

Eadem. Vitárius fegyverhordozónak passus Emőkére Köbölkútrúl.

Eadem. Gőcze Gábor commissárius uram az erogatióira és perceptióknak számadására determináló eltéveledett leveleinek fölkeresésére penes commissionem exmittáltatott Kapik János hadi bíró.

Eadem. Indorsáltatott kéméndi Barta Tamás instantiája, hogy Kún János devecseri tiszttartó satisfacialjon és contentálja injuriája iránt.

Eadem. Nagy János colonellus uramnak Dobronyivárúl vett levelére, hogy a mellette lévő regularis regementekkel éjjel-nappal siessen, missiliter intimáltatott.

Die 9. Februarii. Rétei György colonellusnak. Általköltözzön az éjtczaka az Dunán, és ha akarja megvárni Sas Istvánt, vagy Keménden lévő katonákot kívánja mellé commendéroztatni, azokkal megindúl és pro poenitentia Sas István utánna költöztetik, — vagy megvárja. Opinióját vennyi éjfélig elvárja a Méltóságos Úr: most azomban hírével többet, mintsem máskor effectussával véghez vihet.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Ebeczki Imre érsekújvári commendáns uram instantiájára Zilízre. Kegyelmes Urunk ő Nagysága szénájára és Ebeczki uram instantiájára protectio adatott.

Die 10. Februarii. Szinai uramnak Karvárul, hogy mivel az elmúlt estve Rétei uramnak siető, Haza dolgaiban szólló levelét csak ezen mai déltájban hozták Karvához: Bucsún végére menjen, kitül esett késése? postilio, vagy az ottvaló birótul? Küldje Köbölkútra, és büntetését veszi.

Eadem. Pattyantúsnak Gardai Jósephnek assignatio Tekintetes Nemzetes Szluha Ferencz uramra: minthogy maga költségével gyógyíttatta magát: a mennyiben tölt, contentálja.

Eadem. Gróff Eszterházy László uramnak includáltatott Festeticsné asszonyom levele, és occurrentiák tudósítására adhortáltatott.

Eadem. Palásti Ferencz generál-adjutantnak az német motusirúl tudósítását recommendálták, és hogy talám elérkezvén több compániák is, már költözésekben fáradoz: ha végbenmenne, maga visszagyühet.

Eadem. Köbölkútrúl salvaquardia almásiaknak, hogy ex utraque parte militiae pro conservatione sui salvaquardiát tarthassanak.

Eadem. Mikházi György uramnak. Várdai Pap Istvánnak, sok sebek után meggyógyúlván, menstruatim fizetése recommendáltatik.

Die 11. Februarii. Gróff örögbik Barkóczi Ferencz uramnak a correspondentiának harmoniája recommendáltatik, és az itt s a Dunán tulsó occurrentiákrúl tudósíttatott.

Eadem. Szent-Péteren lévő Góta András hadnagynak replicáltatott: ne szoktassa magát a commissariátusságra, provisió iránt quártélyábul subsistáljon: pronunc azomban két-három napra kiadatik a provisió: azonkívűl jó vigyázás serio életére intimáltatott: item, éczakán Komárom eleire az Duna mellé patrolérozzon.

Eadem. Gönczi János uramnak in simili forma a jó vigyázás végett, valamint praecedens tisztnek intimáltatott.

Eadem. Bercséni uramnak relatio. Primum: hogy Rétey György válogatott, ezeréből való katonákkal a Dunán túlsók succursussára küldetett; hasonlóképpen Nagy János 900 dragonyossal expediáltatik ugyan Dunántúl. 2do hogy nyitrai commandóságra Nemzetes Vitézlő Szabó Mátyás introducáltatni fog. Cassa, hadi erogatiókra nézve küldessék a Méltóságos Úr kezéhez, és az mostani, Karvánál lévő Szinai s Lóczi uram hajdúi, Révai Gáspár és Imre hajdúságábul fölváltatnak: nemkülömben curérok végett is, hogy tabellák mellett nem küldetnek további disposítiókig. Pozsonyból kijönni szándékozó Szunyogh Gáspár passusa iránt disposítióját elvárja.

Eadem. Az minémű parancsolatját vette a Méltóságos Főgenerális úrnak a pozsonyi dolgok végett: effectuálja a Méltóságos Úr, és a hollandiai követeknek szóló levelek hogy inviáltassanak directe Pozsonyban, notificáltatott.

Eadem. Balog István uramnak. Az pozsoni Clarissa apáczáknak engedjen bort és más victuálékat az magok jószágokbúl bévinni. Benénét bocsássa bé Pozsonyban, ha többször ki nem gyün. Szirmai uram borait engedje bévitetnyi.

Eadem. Passéroltatott Köbölkútrúl Beleznai András, az elszélledett katonaság öszveszedésére.

Eadem. Ebeczki Imre újvári commendáns uramnak. Az Méltóságos Fejedelemtűl gyütt, hollandiai követeknek szólló levelek includáltatván, recommendáltatnak Géczi Zsigmond uramnak, hogy Pozsonyba béküldje. Köbölkútrúl.

Eadem. Szarka uramnak missilis, hogy három-négy nap alatt ott lészen a quártélyban. A provisió iránt semmi

defectus ne légyen. A sátorcsinálót kifüzetvén, bocsássák szabad útjára: maga penig néhi accludált leveleket nyitrai commendáns Ebeczki Tamás uramnak in propria persona adja. Az komorník az ezüstpénzt az kantárok csináltatására applicálja. A Játón lévő ménesnek jó gondját viselvén, akárki szénájábúl csak szénáztassa.

Eadem. Köbölkútrúl Ebeczki Tamás nyitrai commendáns uramnak missiliter adatott értésére, hogy búcsúzása resolváltatván, rendöltetett helette Szabó Mátyás commendánsúl; kire nézve ő kegyelme praevie kikészűlésre accomodálja magát.

Eadem. Köbölkútrúl kocsi lakosoknak salvaquardia adatott, hogy mind Méltóságos Fejedelem hadai közűl, úgy a német részrűl is pro conservatione sui salvaquardiát tarthassanak falujokban.

Die 12. Februarii. Szarka uramnak de oeconomicis missiliter.

Eadem. Szinai Mihály uramnak adatott értésére: Budai uram a Méltóságos Ur heliben, ő kegyelme helett Révai Gáspár uram regimentivel Búcsúra száll, és Révai Imre uram addig, míg elérkeznék, helyben maradjon, de azután indúljon kvártélyában; az üdő alatt peniglen a hajókat komppal együtt takaríttassa el Karvátúl, csak kettőt, correspondentia folytatásának continuátiójára hagyjon.

Eadem. Radó Pál uramnak Köbölkútrúl, hogy mivel az marhákat a nagy bágyodtság miatt el nem lehetett hajtatni: ha gondolja, hogy az vad és tolvajok miatt meg lehet oltalmazni, csak ott őriztesse, a hol most vannak. A minémű portékát köll exolválni Englmájernek, mennél-hamarébb exsolutióját effectuálja.

Eadem. Farkas Sándor lévai commendánsnak missilis. Valami sebes katonák ad curandum recommendáltatnak, úgy Ebeczki István uramnak maga sebes katonáinak orvoslások. Nyitrai commendáns uramnak Géczi Gábor és Szalai Pál uramék sebben esett katonáinak orvosoltatások, egyszersmind az kívántató, nekik járandó portiójok kiadása insinuáltatott. Item, Nagy-Tapolcsán városának Rétei György colonellus uram sebben esett katonáinak megorvoslások intimáltatott. Köbölkútrúl.

Die 14. Februarii. Érsek-Újvárott Ocskai László uramnak, hogy a leopoldi német kicsapása ki gondatlansága miatt esett azon dolog? inquirálja.

Eadem. Balog István uramnak, hogy a mely zsidókat Rácz Miska megfogott, portékájokat restituáltatván, manumittálja.

Eadem. Nagy-szombati commendánsnak, hogy Pozsonybúl senkit se ki, se bé ne passéroltasson.

Die 15. Februarii. Érsek-Újvárott. Szarka István uramnak, hogy az bagázsiának némely részét dispositiója alá odaküldvén, a szekereket reparáltassa, a lovakat penig jól abrakoltassa.

Eadem. Karasi Jánosnak passus Csajági János uram után némely portékával.

Eadem. Assignatió Cziráki György sentei commendáns intertentiója iránt, azon sentei dominiumbéli Visnyai Miklós tiszttartónak, úgy, hogy minden angariára adjon néki 50 fl.

Eadem. Cziráki Györgynek order, hogy a szeredi passusban járókat megvizsgálván, kóborlókat, suspitiosa personákat megfogasson; a correspondentiának folytatása recommendáltatik.

Eadem. Szent-péteri tisztnek értésére adatik Budai uramnak Köbölkútra való jövetele, kitűl dependentiát figyelmezzen.

Eadem. Keménden lévő tisztnek in simili forma cum sufficienti declaratione.

Eadem. Somodi Ádám uramnak valamely tisztségre recommendáltatott Hertelendi Sándor.

Eadem. Nagy János uramnak és bagázsiájának quártélyban visszamenetelre passus.

Eadem. Palásti Ferencz uramnak. Az általköltözendők iránt elvégezvén, siessen a Méltóságos Úr után.

Eadem. Salvaquardia köbölkúti lakosoknak.

Eadem. Erős uramnak passus Nemes Bars vármegyében.

Eadem. Nyitrai commendáns Ebeczki Tamás uramnak adatott értésére, hogy a leopoldi bloquáda megerősíttetett actu commendérozott gyalog seregekkel, és hogy port. munitiót akármely requisítiókra ki ne adjon.

Eadem. Viznyai Miklós tiszttartónak de oeconomicis praesto esse commendáns Cziráki György bészállítása végett.

Eadem. Páter priornak elephánti klastromban az káplányának itt megtartóztatása végett mentió tétetődött.

Die 16. Februarii. Nagy-szombati páter rectornak de vestitibus bachanalisticis.

Eadem. Negyed, Farkasd és Szímő névü falukra parancsolat, hogy az ország marháit annak módja szerint szénázván, kitartsák.

Eadem. Újvárbúl némely falukra, hogy semminémű élést az loboncz részérűl exmittált currens szerint fejek, jószágok vesztése alatt bé ne merészeljenek vinnyi (*Pozsonyba*?)

Die 18. Februarii. Géczi Zsigmond uramnak missilis. Az correspondentiákban szorgalmatos lévén, ezen accludált leveleket kézhez küldje, s az előbbeni, hollandus és anglus követeknek szólló levelekrűl már Stupanszky uramtúl meggyütt a recepisse.

Eadem. Stupanofszky uramnak missiliter Újvárbúl, hogy az recepissét kezéhez vette a Méltóságos Úr. Újobban recommendáltatik Szirmai uramnak szólló levél, borainak Pozsonyban való bévitethetése iránt.

Eadem. Passéroltattak Balog Ádám uram katonái Pereszlényben quártétyokban, és mémely katonáknak öszveszedésekre.

Eadem. Szinai uramnak, hogy az élést fogják általhozni. Annak bátorságossabb általjövetelére küldjön ő kegyelme a Dunán lévő karvai passusnak túlsó részére bizonyos hadakat, kik szorgalmatossan vigyázzanak, és elegendő hajókat és evedzőket parancsoljon Újvárbúl.

Eadem. Balog István brigadéros uramnak quártélya lévén Hont vármegyében, a hol is ő kegyelme ezere nem quártélozhatott: parancsoltatott azon vármegyének, hogy az intertentiójok azon ezernek, mint abrak, vágó, megadassék vagy in natura anticipato is ezen Februárius és Martiusra.

Die 19. Februarii. Géczi Zsigmond nagy-szombati commendáns uramnak. A nagy drágoságot ne engedje: instructiójára reflectáltatik, ahoz tartsa magát. Oeskai vagy Balog István brigadéros uraiméhoz recurráljon pro assistentia. 20 lovast tartson maga mellett, és Slospergné asszonyomnak béküldése Pozsonyban, portékájának conscribálása további dispositióra suspendáltatik.

Eadem. Passéroltatott Hassán Jóseph János bizonyos levelekkel Babócsai uram után Árvában.

Eadem. Hellempach uram embereinek passus, bizonyos marháknak föllhajtása iránt, hogy bécsi, vagyis pozsonyi mészárosoknak eladhassák.

Die 20. Februarii. Révai uram dispositiója Fodor László hajdúi végett dicséretesnek hagyatott, és hogy Mérei Zsigmond uramra várakozzon. Írjon maga is ő kegyelmének, hogy siessen: mellik districtusban és Budai uramtúl deriváltatott légyen ő kegyelmére Budai uramnak betegeskedése miatt commendánsság. Fodor László, Bonefus és Budai uraiméknak szóló levelek pro transmissione recommendáltattanak. Budai uram ordere is in originalibus pro instructione megküldetett.

Eadem. Mérey Zsigmond uramnak tisztire, böcsületire újobban intimáltatott: siessen a karvai passushoz. Tekintetes Nagyságos Révai Gáspár uram dispositiójatúl függjön.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Bercséni Miklós uramnak a dunántúli ekkori constitútiók; Nyárai uram recommendátiója; Dunán-túlsó gyalogság szüksége, etc. értésére adatik.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak: Mikép segélje *(magát)* az élés dolgábúl: protectiók tolláltossanak. a nemességre buza limitáltassék. az fiscalitások egyedül az hadak szükségére fordíttassanak.

Eadem. Horvát Zsigmond uramnak hasonló instructió adatott.

Eadem. Kéméndi commendáns Imre Pál inhibeáltatott: Visegrádra semminémű élést bevinnyi ne engedjen.

Eadem. Babócsai Ferencz uramnak intimáltatott, hogy Szűcs György katona-embert, a ki ennekelőtte is Ebergéni regimentiben kapitánságot viselt. Méltóságos Generális Bercséni Miklós uram ő Excellentiája parancsolatjábúl Nagy János óbrister uram regimentiben főstrázsamesternek praeficiálja.

Eadem. Fodor László senator és brigadéros uramnak tovább is az occurrentiákrul való tudósítás recommendáltatik: s Kegyelmes Urunk ő Nagysága az Méltóságos Úrnak megküldötte az hadak reductióját, melybűl kitetszik, hogy a Méltóságos Fejedelemnek singularis reflexiója lévén a maga regimentihez; s hogy az kívánt németeket Karvához expediálta: igen jól esett.

Die 21. Februarii. Méltóságos Generális Commissárius Gróff Csáki István uramnak Dunántúl való földrűl gyütt levelek transmittáltatnak. és mivel onnénd való occurrentiákrúl informáltatott.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak modalitas demonstráltatik: honnét köllessék a provisiót az hadak számára procurálni: tudniillik Pázmándi és más lobonczos emberek jószágibúl. Ferencz sógor paripájának az árát megadja dominiumja. Balog Ferencz sümegi commendánsságában megmaradhat, csak keményen köll obligálni, hogy usque ad extremitatem föl ne adja a várat, s az kalocsai érsekkel való correspondentiátúl desistáljon.

Eadem. Egervári Tamás registratornak missiliter de variis occurrentiis, cum declaratione pro aliorum. Item, adatik értésére, hogy már hét szekér általgyütt az Dunán, s a többit is mennélhamarább szorgalmatoztassa cum renumeratione subsequenda, specialiter recommendáltatik.

Eadem. Generális Budai István uramnak. Minthogy a morvai ellenségnek Leopoldhoz szándékozó motusa értetődik: ad requisitionem Domini Ladislai Ocskai commendója alatt lévő hadát küldje Pőstyénnél által a Vágon.

Die 23. Februarii. Komáromi István. Nemes Komárom vármegye vice-ispánjának indorsáltotott assignative a tatai seregnek instantiája: a fiscalitásbúl minden holnapra egy-egy személyre, cselédjének egy köböl búzát adjon. pro anno N° 12.

Eadem. Commissio Szent-Iványon lakozó N. N.-re, hogy Kaszap Ferencz elhajtott két ökör végett ne impetáltassék általa.

Eadem. Praeklet uramnak, hogy a Sassán portékáját assignálja Lamotnak: a mely megmarad, specifice küldje kezéhez az Méltóságos Úrnak.

Eadem. Ocskai uramnak, hogy mivel Detrekű várában új commendáns tétetett Stupanski helett, úgymint Szálé János, minekokáért jó instructióval installálja, amaztot penig consolálja.

Die 24. Februarii. Palkovics uramnak a communicatió köszönése, és Bottyán uramnak minémű modalitások suppediáltatása az élés öszveszerzésében.

Eadem. Toronyi Lászlónak, Tekintetes Nemzetes Vitézlő Balog Ádám főcolonellus uram regimentiben óbristlajdinontságra decretum adatott.

Eadem. Balog Ferencz sümegi commendánsnak missiliter, hogy ad ultimam sangvinis guttam meg ne adja a várot; ha penig vagy valamimódon föladja, vagy elveszti: életéhez semmit ne bizzék.

Eadem. Révai Imre uramnak, hogy méglen Fodor uram commendérozottjai elérkeznek, a mostani helyiben subsistáljon; odaérkezvén, együtt indúljanak a praefigált postérungban.

Eadem. Az egész Dunántúl való főcolonellus uraiméknak missiliter per partes adatott értésekre: minthogy a füzetőmester már itt Újvárban várokozik, mindenik regimentbéli quártélymestert küldjék az mustra-lajstromokkal és documentumokkal.

Die 25. Februarii. A Méltóságos Főgenerális Urunk palotás két hajdúja cassalis szekérrel passíroltatott Ungvárra.

Eadem. Krakovics szellei tiszttartónak reponáltatik, hogy a kompokhoz való vasak iránt vagy az Oeconomicum Consiliumhoz, vagy fiscalitásbéli oeconomicumhoz confugiáljon.

Eadem. Kassa Ferencz Dunán-túlsó földre passíroltatik.

Eadem. Török István uramnak de variis occurrentiis, kiben egy bizonyos 100 forintrúl való assignatio Fekete István részére acceludáltatott, Kún János devecseri tiszttartónak szóló.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak a Dunántúl lévő nemesek számának tabellája reaccludáltatik. Item. honnénd tégyen dispositiót az hadak számára való provisió iránt, — projectáltatik.

Item. Győri Nagy János colonellus uramnak. Egy zászlóalja katonát assignáljon, és Szálé János névő strázsamester paripáját és egyéb ott maradott portékáját cselédjének visszadassa.

Eadem. Balog István brigadéros uramnak intimáltatik, hogy Pozsonybúl kigyövő mészárosokat a kiadott passus mellett szabadon bocsássa.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének, hogy a Vágon túl lévő processusbúl az restans portális hajdúságot mentúlhamarébb kiálléttassa.

Die 26. Februarii. Nemes Pozsony vármegyének, hogy Géczy Zsigmond uram, nagy-szombati commendáns hét orális és hét equilis portióját naponként administráltassa bé Nagy-Szombat városában, avagy penig accordáljon a várossal intertentiója végett, s acceptáltassék portionalis quantumában.

Eadem. Nemes Pozsony vármegyének szólló intimatió Nagy-Szombat városával volanter communicáltatik.

Eadem. Hammer Menyhárt kapitány uramnak Pinnyeiné asszonyom levele pro remedio: passus Mathiae Felix transmittáltatott.

Eadem. Pinnyeiné asszonyomnak, hogy Hammer Menyhárt kapitány uramnak pro remedio perpetrati excessus transmittáltatott, — intimáltatik.

Eadem. Révai Imre uramnak intimáltatik, hogy az mostani conjecturákra nézve ne már csak négyszáz hajdúsággal. hanem egész regimentestül szálljon Köbölkúthoz és onnénd in casu necessitatis succurráljon Szinai Mihály uramnak is.

Eadem. Grajner Antal főstrázsamester uramnak a karvai passuson szorgalmatos vigyázás recommendáltatik. s az Dunán túl menő szekereken a sót és munítiót szállíttassa által.

Eadem. Palásti Ferencz generál-adjutant uramnak, hogy jó dispositióban hagyván Szinay Mihály és Grajner Antal uramot, az mostani conjecturákra nézve siessen bé Ujvárban, együtt Cziráki urammal.

Eadem. Generális Bottyán uramnak a Dunántúl valóknak confusiójára nézve, missiliter. cum declaratione értésére adatott: resummálja magát ekkorig tapasztalt generositássa szerint; az had, hogy élésbűl szükséget ne szenvedjen: futrazséroztassa; ha az vitézlő rendnek látná inclinátióját: aperto marte is az ellenségnek gyöngébb ereivel desperate

confligáljon: holott nem tapasztalná kedveket, protestáljon: jóllehet keveskéig az ellenség uralkodni fog ugyan rajtok, de rövidnap erőnknek derekassabb részét általfordítván, kihúzódkodnak a német palástja alul is. Ha azomban teljességgel extremitásra fakadna a dolog: Dunán innéd való hadakkal a Dunát közelétse. Egy részét Paxhoz, az holott kompok elrejtve találkoznak, — küldje, más részével a karvai passushoz nyomúljon maga is.

Eadem. Horvát György generális perceptor uramra assignatio az Méltóságos Úr sok ízbéli, haza szolgálatjában tett ex propriis erogatióira és Dunán általment hadaknak anticipato fizetésekre, universim 7124 fl. d. 50., hogy ő kegyelme exolválja.

Eadem. Kárlóczi Imre hadi commissárius uramnak missiliter, hogy Szinai, Lóczi, Fehérpataki és Nyárai Karvánál levő hajdúira mennyit erogált? küldje lista szerint, quártélyokbúl exigáltatni fog refusio.

Eadem. Esztergami káptalan tiszttartójának Kovács Andrásnak protectionalis forma passus, az Ipoly-toroknál lévő tónak halászására.

Eadem. Egy granatéros passéroltatott Bonefus ezere után.

Eadem. Passéroltatott kapitány Kin Erdélyben, óbrister Ritter regimentje után.

Die 27. Februarii. Darvas Mihály és Kosovics provincialis commissárius uramnak intimáltatott, hogy ide Újvárban, Nyitrán és Szeredvárában magazínumokat erigálván, mindennémű naturalékrul provideáljanak, mivel az ellenség motusira nézve Duna, Tisza, Vág mellett lévő hadak öszveordereztettek, a honnénd is köll interteneálni őket Újvárott.

Eadem. Mészáros János és Pajor István passéroltattak kétszáz marháknak eladására etiam extra regnum, ily modalitással, hogy más, országunkban szükséges portékát szerezzenek. Újvárott.

Eadem. Balog Ádám colonellus uram katonáinak passus.

Eadem. Nagy-tanyiak suplicatiója indorsáltatott: Tekintetes Nemzetes Vitézlő Balog Ádám uram, Rácz Miska által elvont lovaikat adassa vissza.

Eadem. Balog István uramnak adatik értésére missiliter, hogy tegyen jó dispositiókat kímek által az Pozsony városának megszállására és annak mináltotására: e mellett némely lobonczos személyeknek megengedtetett bemenetelek, de úgy, hogy maradjanak bent.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak exagerative missilis, pusillanimussa ?!! és mintegy desperátiója végett az

Dunántúl való constitutiókra nézve: úgy szerelmességhez *(jegyese)* azon lármáskodásának alkamatosságával czélozó szándékoskodása inermiter exprobráltatik. Az Dunántúl való hadaknak 12 mázsa puskapor, 10 mázsa ólom és 200 kősó expediáltatott Sümeg felé.

Eadem. Budai István Generális uramnak bizonyos acclusák pro celeri transmissione recommendáltattak.

Eadem. Generális Budai István uramnak Pozsonybúl jött levelek pachétaliter recommendáltatnak.

Eadem. Bottyán János uramnak finalis resolutio ratione futuri succursus transmittendi et operationis inchoandae communicatio, non secus nuptiarum ejusdem applausus.

Die 28. Februarii. Kárlóczy Imre hadi commissárius uramnak: küldjön szekereket kenyér alá. Máskor egyébaránt ne várakozzék újvári prófontházra, hanem sörénségét a provideálásban egyébként contestálja.

Die prima Martii. — Nyitra vármegyének. Nyárai uram hajdúi hogy ekkoráig a prófuntháztúl interteneáltattanak: küldje meg azért a vármegye quártélyábúl, includált specificatióban denotált summa buzát, pékeknek füzetést és fát. Item, anticipato e holnapra annyiravaló élést, és az addig nem praestált hús in praetio acceptáltatni fog. Item, hogy a palezátákat vár szükségére accelerálják s alkalmatosakat küldjenek, máskép executióval is meglátogattatnak.

Eadem. In simili forma Nemes Bars vármegyének is, Szinai, Lóczi, Fejérpataki hajdúi végett, úgy a palezáták iránt iratott.

Eadem. Somodi Ádám uramnak az ellenségnek listája accludáltatik, item adhortáltatik, hogy Generális Bottyán János uram helytelen izetlenségével nem gondolván, tovább is fideliter continuálja az ország szolgálotját: nemkülömben notificáltatik ő kegyelmének, hogy az computus végben vitetődvén generális perceptor Horváth György uram előtt, regimentje vígett csak 12,000 s egynihány száz forintokkal maradott restantiariussá; hanem pro enodatione az regimentbéli tiszteknél keressen ő kegyelme valamely documentumokat, kik in defalcationem praetensae restantiae acceptáltatnak.

Eadem. Kárlóczi Imre uram az helytelen repartítiót a szegénségre ne limitálja, inhibeáltatik, hanem liszt iránt Nyitrára és Lévára recurráljon.

Eadem. Tekintetes és Nagyságos Révai Imre uramnak, hogy az 400 hajdúságon kívül regimentinek residuitássát is mentűlhamarább expediálja Köbölkútra, vívén magokkal két vagy több hétre való élést is.

Die 2ᵈᵃ Martii. Nemzetes Vitézlő Turóczi János uram Emőke felé, s onnénd másfelé passéroltatik.

Eadem. Palkovics urammak a tudósításit kedvessen vette, és kitetszik onnénd, a mások leveleibül: nem olyan extremitásokban, mint Bottyán János Generális uram írja. Hihető, a komjáti confidentia bántja. Biztassa ő kegyelme a vitézlő rendet: küldetik gyalogság segétségül, innénd is új operatiókhoz kezdünk, hogy az ellenségnek kegyelmetektül reánk köll fordúlnia; azomban, hogy intentuma nem secundáltatott, követtetett.

Eadem. Szent-Iványi Rafael, Hont vármegyei vice-ispány urammak. Balog uram regimentire küldje quártélokbúl az élést, másképpen eloszlása általláttatott.

Eadem. Nemzetes Palásti Ferencz generál-adjutantnak. Kürt és Füzes-Gyarmat és máshová is passéroltatik.

Die eadem. Az Oeconomicum Consiliumnak responsorium de variis, inter reliqua: hogy nem lévén tudtára a Méltóságos Úrnak a törökök iránt Méltóságos Fejedelem parancsolatja, de mindazonáltal azon törökök partékájok iránt való számadást magára veszi a Méltóságos Generális uram, csak sub titulo confiscationis vagy el ne sikkaszszák, hanem fölszabadítsák.

Die 3. Martii. Passus és assignatio toroczki (?) lakosokra, hogy némely, imperiumbul lejütt tiszteket ennyihány nap interteneálják.

Eadem. Szabó Ádámnénak, Kis-Komáromban lakik. Tekéntvén özvegységét, megengedtetett: Aranyos eleibe a Dunán malmot békössön, mi a táján lakosoknak is szolgálni fog.

Eadem. Révai Gáspár gyalog colonellus urammak, hogy maga regimentinek listáját mentülhamarább peragáltassa lustrae commissárius Somodi Péter uram előtt: kinek is két holnapi füzetésére való assignátió accludáltatik, és a Dunán túl való általköltözéseknek accelerátiója injungáltatik. Item, vice-kapitánya és főstrázsamestere felül mondatik, proscribáltatik; Szinai Mihály urammak pro strapacerozatione 15 katona assignáltatik és az regiment számára Kárlóczi Imre urammál egy hétre való provisió és hús assignáltatik.

Eadem. Kárlóczi Imre urammak assignátió, mely mellett hogy az általmenő Révai Gáspár uram hadai számára bocskoroknak való húsz bőrt assignáljon erga quietantiam. — committáltatik.

Eadem. Kárlóczi Imre urammak Nyitrán ennyihány hordó liszt assignáltatott ott lévő prófuntmesternél, mellyet

mentűlhamarébb szállíttassa Bátorkeszire. Item. egy hétre való provisiót adjon Révai Gáspár uram regimentje számára.

Die 4. Martii. Szent-Iványi Ráphael vice-ispány uramnak a palezáták behordatásának accelerálása végett, és munkások — numero 400 — előállítása intimáltatott, az ország füzetésére. Item, hogy Bersenyi két káplányát más, nyugodalmasabb helyre dislocálná a Nemes Vármegye, requiráltatott, eadem expositione incommoditatum hactenus perpessarum.

Item. Szinai Mihály uramnak. Karvánál sörényen vigyázzon; alkalmas erőnek is a most mellette levőkkel megfelelhet. Föl is váltatódik rövidnap.

Item. Győri Nagy János colonellus uramnak de erectione domus magazinalis, hogy bizonyos commissáriusok rendöltettenek. Item, hogy az itt lévő hadakkal ő Excellentiája is általmégyen és maga s regimentje Babócsai uram által fölváltatik, — megiratott.

Eadem. In simili forma Rétey György uramnak, kinek is katonasága Budai István Generális-Mezei-Strázsamester uram brigadérossága alatt lévő katonaság által proxime fölváltatik.

Eadem. Brigadéros Balog István uramnak intimáltatik: hogyha legkisebb intentióját észreveszi az ellenségnek, hogy Pozsony felé szándékozik, — mindjárást tégye hírré a Méltóságos Úrnak, az egész hadakkal Pozsony eleiben fog szállani. Item, Pozsonybul kijövő mészárosokat rursus bébocsássa sine difficultate Pozsonyban.

Eadem. Generális Buday Istvány uramnak cum requisitione intimáltatik, hogy az maga brigádájával brigadéros Ocskay László uram intentióját secundálja.

Eadem. Brigadéros Ocskay László uramnak az morvai ellenségre való vigyázás, úgy Trencsényre is recommendáltatik. Az is adatik értésére, hogy in casu necessitatis requirálja Generális Budai Istvány uramat: az maga brigádájával azonnal secundálja intentióját.

Eadem. Révai Gáspár uramnak missiliter, hogy csak continuálja általmenetelét az Dunán. A minémű 4000 rhénes forintot kezéhez vészen, assignálja Palkovics uramnak, melyrül is quietáltassa magát.

Eadem. Szakolczai salvaquardiának, Sugó uramnak, hogy közel lévén Morvához, tudósítsa Lichtenstain herczeget, hogy az kanczáit *(ha)* a Méltóságos Úrtúl vissza akarja vennyi, — küldje meg az pénzt.

Die 6ta Martij. Fodor László uramnak. Siessen Beszterczérül Berecsény Főgenerális Urunk bagázsiájának strázsálására 150 hajdúival: és a mellett Dunán túlsó félrül

csobánczi hírek iránt és Pozsonbul jött relatiók s Nemes Turócz vármegye levele committáltatott.*)

Item. Géczy Zsigmond urunnak, hogy az Méltóságos Urat leveleivel ne praetereálja: fizetetlenűl se curér, se staphe-ták nem promoveáltatnak, küldetik a végre ő kegyelmének száz tallér.

Die 7. Martij. Nyárai uramnak. Bajnócz dominiumbéli praefectus az ő kegyelme hajdúi provisiója eránt mikép adhortáltatott? sub volanti megküldötött.

Die 9. Pozsombúl desertált 3 német Norvaldhoz Árva vármegyében, más kettő peniglen Beszterczére passéroltattak cum recommendatione.

Eadem. Colonellus Balogh Ádám uramnak tovább is tapasztalt szép hazafiúsága recommendáltatik. Ezerinek in completum statum való reductiója, avagy, ha az elmúlnék, az karabélos-regiment adatik ő kegyelmének.

Eadem. Rétei György uramnak. Hogyha az ellenség az lineán belül veszi magát: Nagy János urammal együtt általszállíttatik az Dunán.

Die 10. Géczy Zsigmond nagy-szombati commendáns uramnak intimáltatott, hogy Viza püspöket ad ulteriorem dispositionem tartóztassa meg.

Eadem. Generális Budai uramnak, hogy brigadéros Ocskai uram requisítiójára conferálja brigádájával együtt oda magát, az hova az szükség kívánja.

Eadem. Géczy Zsigmond uramnak. Várjon jó készülettel Nagy-Szombatban, és Károlyi uramnak ráczczal megverekedett szerencsés actussa communicáltatott. Küldje emberit száz tallérért póstákon.

Eadem. Szluha praefectus uramnak, hogy lévai, szécsényi, gyarmati prófuntházoktul zab és liszt küldetik Újvárhoz, és vármegyékről marhák hajtatnak. Percipiáltassa s conserválja hadak szükségére.

Item. Nyitrai prófuntmesternek is, hogy nagy-csapoli és báti magazínumokbúl küldénk lisztet. — Percipiálja s conserválja.

Die 11. Martij. Krasalkovics érsek-újvári póstamesternek: includált, Nedeczky Sándor, Méltóságos Fejedelemasszony hoffmesterének szólló pachetum recommendáltatott.

Eadem. Kárlóczi uramnak engedelem, indultumát czédulánkért halászatra oszthassa.

---

*) Rabutinnak február 26-iki csobánczi csúfos visszaveretése, továbbá az elpártolásra felhívó túróczi híres levél értetik.

Eadem. Andreánszki Zsigmond uramnak iratik, hogy bizonyos consternátiójára, brigadéros Balogh István uramnak is insinuálván, transferálja magát Sentére.

12. Martÿ. Sente várábul Géczy Zsigmond uramnak, hogy előbb hegyaljai városokra diversiót tészünk, annakutánna Nagy-Szombatban is, értésére adatott. Ocskai uramnak szólló levél pro transmissione recommendáltatott.

Eadem. Bokros Pál uramnak, hogy bizonyos dolgok consultatiójára nézve transferálja magát Szent-Györgyben.

13. Martÿ. Ocskai László brigadéros uramnak, hogy az ..... *(üres hely)* ha szerencsés progressusát remélheti, nem szükséges Generális Budai István uram brigádáját bévárni; — holott nem itélheti: várja meg Generális uramat, és unitis viribus csapjon bé Morvában.

Eadem. Ebeczki érsek-újvári commendáns uramnak megengedtetett az curára való menetel; hagyván jó rendben s disposítióban az praesidiumot, bízza Nyárai László uramra.

Eadem. Colonellus Nyárai László uramnak: commendáns Ebeczki Imre uram kimenetele után az praesidium dolgai kormányozása recommendáltatik.

Die 14. Berthóti Zsigmond uramnak orderében intimáltatik, hogy az Vágon túl való statiójábul ezerestül magát transferálja az Vágon innénd való földre.

Eadem. Ebeczki Ádám uramnak is in simili forma, s többi hadának commendójává tétetett.

Eadem. Szobi Farkasnak adatott értésére, hogy Géczy Gábor colonellus uram két seregei váltsák ki az postérungbúl.

Eadem. Árvai commendáns uramnak. Az ottvaló gvardizont, mivel jó fegyveres, küldje ki, — másokat Orbán Czelder uram regimentibül, a kik nem oly fegyveresek, acceptálja helettek. Vármegyére imponálja fegyverezéseket.

Eadem. Szeredbül Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Rétei János colonellus uramnak order, hogy Királyfára transferálja magát az katonasággal, ad ulteriorem dispositionem.

Eadem. Három súriaknak protectionális adatott.

Die 15. Szenczi mezővárosi lakosok conservatiójára salvagvardia adatott.

Eadem. Szenczi városi lakosoknak conservatiójára protectio.

Die 16. Martÿ. Szenczy István commissáriusnak, hogy az lajbgvardiának provissiót administráljon.

Eadem. Homer Menyhárt laibgvardiabéli kapitánynak orderiben intimáltatik, hogy Szenczre transferálván magát, ad ulteriorem dispositionem subsistáljon.

Die 17. Szillÿ Mártony, Dunántúl való lovas hadnagy passéroltatott cum adjunctis Méltóságos Főgenerális Székessi Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája után.

Eadem. Nagy-födémesieknek salvagvardia adatott.

Eadem. Nemes Pozsony vármegyének, hogy assistáljanak Nemzetes Vitézlő Hellepront János hadi főcommissárius uramnak annona vásárlásban in gremio comitatus, és vecturát administráljanak.

Die 18. Az udvari kovács Érsek-Újvárban passéroltatott bizonyos borokkal.

Eadem. Fodor László uramnak missiliter, hogy az két taraczkkal és ezerével menjen mentőlhamarébb Puszta-Födémesre és ott subsistáljon ad ulteriorem dispositionem, és a szeredi hidnál semmi istrázsát ne hagyjon.

Eadem. Szluha Ferencz uramnak, hogy az katonáknak már ment parancsolat, hogy Sókon se az marhát, se szénát ne háborgassák. Az is adatott értésére, hogy Gróff Obrstorfnál lévő szakácsnak vele való elmenése impediáltassék. A raboknak Szegedrűl kiszabadulását admaturálja.

Eadem. Kapitány Homer uramnak, hogy Szenczre nyomokodván laibgvardiával, ott subsistáljon ad ulteriorem dispositionem.

Eadem. Intimáltatik, hogy az minémő árestált ökrei vannak Kocsi Györgynek Nagy-Megyeren, manumittálja kilenczen kívűl, kilenczet penig küldjön Szeredben.

Eadem. Géczi Zsigmond uramnak. — Nagy-Szombatban várjon bennünket.

Item. Nagy-Megyeren lakozó Kocsi Györgynek 15 ökrére adatott protectio.

Item. Generális Budai István uramnak. Szalay Pál uramat útjábul is revocálja: indisposite regimentét ne hagyja. *Ocskai uram maga is attentálni fogja morvai próbát*: csak azért készen tartsa in uno corpore a maga brigádája alatt lévőket.

Item. Méltóságos Főgenerális Gróff Bercsénÿ Miklós uramnak Bottyán uram és mások levelei túlsó földrül communicáltattak, és Leopoldbúl kiszökött dragonyosok felül, s egyiknek megölésérül tudósíttatott.

Item. Brigadéros Babócsay uramnak, jöjjön Nagy-Szombatban, — intimáltatott. In simili forma Fodor László uramnak is.

Eadem. Stupansky uramnak, hogy miért nem tudósított az minapi Pozsony alatt való lárma iránt? és némely levelek pozsonyi commendánsnak szólván, in acclusis megküldettek. Caeterum de occurrentiis tudósítása recommendáltatik.

Die 19. Hommer Menyhárt laibgvardiabéli kapitánnak orderében intimáltatott, hogy az laibgvardiával együtt transferálván magát quártélyában, ad ulteriorem dispositionem subsistáljon.

Eadem. Jeszenszki Mihály commissárius uramnak intimáltatott, hogy az dragonyos-regementre húst, kenyeret és abrakot adjon.

Eadem. Balogh István uramnak, hogy Pozsonynak minden constitútióit, de signanter külső városának, hídjának és csallóközi labanczoknak jól investigálja, s investigálván, titokban tartsa és Generális uramat ő Nagyságát mindenekrűl genuine informálja.

Eadem. Bokros Pál uramnak, hogy Austriában maga hírével operátiókat tegyen, s dívíni *(dérényi)* malmokat rontassa el és bocsássa le az Dunán.

Eadem. Generális Budai uramnak, hogy commendója alatt lévő hadakat mindem szempillantásban oly készen tartsa: a midőn Ocskai uramtúl succursus végett requiráltatik, ő kegyelmét okvetetlen megsegítenyi el ne mulassa.

Eadem. Ocskai uramnak, hogy az előbbenyi disposítiók stálván, ratione succursus recurráljon Generális Budai István uramhoz, a kinek is vagyon immár az eránt parancsolatja, s el se mulatja.

Eadem. Óberster Bonephusnak order, hogy accelerálja maga útját Szered felé, két hétre való élést magával elhozván a militia.

Eadem. Fodor László uramnak, hogy Beszterczérül hajdúságnak residuitássával siessen le ide Vág mellyé, hasonlóképen két hétre való élést hozván magával.

Eadem. Balogh Istvány uramnak, hogy Magyar-Bélre, Német-Bélyre és Cseklészre személyje szerént szálljon, de két compániát küldjen be Vizközben, és dependentiája lévén Generális Budai István uramtúl, a honnénd a parolát kivégye.

Die 20. Brigadéros Ebeczki István uramnak orderében intimáltatott, hogy az maga seregeit Szent-Péterre szállítsa s onnénd Komárom eleire vigyáztasson; Rétei Jánosét Benekre, Esztergam eleire azok által patalléroztasson. Keménden lévő Géczi uram két seregit küldje ezeréhez. Szalai uram Szent-Péteren lévő két seregét is küldje ezere után. Berthóti Zsigmond Madaron lévén. Ha az ellenséges constitútiók úgy hoznák: a hová kévántatnék, oda conferálja magát brigádájával együtt, hagyván két-két seregeket postérungokban.

Eadem. Generális Budai uramnak, Kis-Duna mellé Német-Gurabra menjen, maga és brigádájabelieket a táján

szállítsa, azokkal Csallóközre vigyáztasson. Balogh István urammal Pozsony eleire, és a midőn Oeskai uram kévánja succursusát, secundálja: és vicissim van ordere ő kegyelmének is: dirigálja tudósítását Sentére: — egy szóval, dexterizáljon, hogy megszűkölt leopoldiak igyekező segétségének obstálhassunk. O kegyelmére bizattatott azon lineán situált hadaknak kormányozása.

Eadem. Stupavski uramnak, hogy igen akarja a Méltóságos Úr, *(hogy)* a minapi Pozsony alá való eruptiónak alkalmatosságával nagy félelmet causált. Caetera committuntur dexteritati, úgymint: jó kémeknek küldése az ellenség motussának megtanulására.

Eadem. Szarka uramnak de oeconomicis in quartirio peragendis.

21. Martij. Pál Deákné asszonyomnak ő kegyelmének Nagy-Szombatban és onnan Gyöngyesre Sentérűl passus.

Eadem. Balogh István instantiájára executionalis parancsolat Nemes Nagy-Hont vármegye tiszteire, hogy az quártélyban nem lehetvén mindeneket, a mit köllött volna, adni: az quártélyban vagy in natura, vagy in aere refundálják, secus ezen küldött seregek exequálják.

Eadem. Kapik János hadi commissáriusnak iratott, hogy Bazimban lévő bizonyos fiscalis borokbúl köldjön 30 akó bort.

Eadem. Vöröskői dominiumbéli ficalis tiszttartónak commissió adatott, hogy Modorban lévő fiscalis borokbúl 30 akót adjon.

Eadem. Protectionális levél az egész Vízközre.

Eadem. Szluha Ferencz uramnak missiliter, hogy az Méltóságos Gróff Bercsény uram parancsolatjábúl Újvárban köllött Géczy István *(Gábor)* uram ezeréből két compániát béküldeni Szobi Farkassal. Kegyelmetek széna eránt provideáljon. E mellett tardoskedgyiek szekerei visszabocsáttattak.

Kapitány Homer ellen beadott instantiájára bővebben maga fog választ adni.

Die 22. Martij. Budai Istvány Generális uramnak, hogy Bokros Pál uram mellé három sereget brigádája alúl egy morvai vagy austriai excursio attentálására rendeljen, és Pozsony alá is portáztasson.

Eadem. Stupavski Andrásnak, hogy az pozsonyi correspondensének valamely modalitással persvadeálja, hogy továbbá is folytatván correspodentiájokat.

Eadem. Nemes Árva vármegyének adatott értésére, hogy Révai Mihály uram a Méltóságos Úr regementjében óbrstlajdinanttá decretáltatott: azért Luzsinszky uramnál

lévő compániáit ad effectivum statum reducálja, mundérozza és úgy megfegyveresítse, valamintha most újonnan előállítani köllenék, — serio intimáltatik.

Eadem. Farkasdra, Farkashidára salvaquardiák pro conservatione.

Eadem. Vice-colonellus Révai Mihály uramnak orderiben intimáltatott, hogy az Méltóságos Generális karabélyos regementiben Luzsinszky Sándor uram ezeréből transferálja magát, vévén maga mellé Nemes Turócz, Liptó és Árva vármegyékbűl való katonaságot, — intra duas septimanas spatium gyűjjön, valahol hírét hallja ő Nagyságának.

Eadem. Babócsay Ferencz uramnak missiliter, hogy Bonefus gyalog kapitánya által visszabocsáttassa a forspontot tardoskedgyieknek és a Norval bagázsiáját visszaorderezze, a forspontot penig visszabocsáttassa. Ha contrariuskodnék, etiam cum impositione aresti effectuálja.

Eadem. Vizköznek salvagvardia adatott.

Eadem. Vajkaiakra commissió, hogy halat hozzanak.

Die 23. Martÿ. Generális Györki Pál uramnak, hogy az reductió végett siessen az hadakhoz s adlaboráljon reductiójokban, mivel reája bizattatott egyrészrűl.

Eadem. Koklács mustra-commissáriusnak intimáltatott, hogy éjjel-nappal póstai alkalmatossággal, elhozván minden documentumit magával, siessen Sentére gyönni.

Eadem. Sipeki Mihály, Pozsony vármegyei vice-ispány uramnak az vármegye nevével az offerált ajándék megköszöntetett.

Eadem. Okolocsánÿ Miklós Trencsény vármegyei vice-ispánnak intimáltatott, hogy colonellus Winkler Wilhelm uram ezerinek az quártélya eránt való restantiáját adassa meg az vármegyével.

Eadem. Mészáros Mátyás névő hadnagy, Vinkler uram ezerebéli, passéroltatott negyed magával Nagy-Hont vármegyében, az elszéledt hajdúság öszveszedésére, s két hét múlva tartozik visszatérnyi.

Eadem. Szász Mártony csobánczi commendáns uram adjunctusival együtt dicsíretes magokviselések recommendáltatott Méltóságos Főgenerális Bercsénÿ uram ő Excellentiájánál.

Eadem. Soproniaknak salvagvardia.

Eadem. Krasalkovics uramnak. Az minémő adóssága vagyon Visnyai Miklósnak, adja meg: netalántán más mód adhibeálván, másként fog procedálni.

Eadem. Turóczi Gáspár uramnak, hogy az karkóczi hidaknak elhányása, ha az német Leopoldban akarna menni, nagy impedimentumára lenne: kire nézve el is hányassa.

Eadem. Taxonyiaknak salvagvardia adatott.

Eadem. Assignatio tornócziakra, hogy Paur uram bagázsiáját interteneálják.

Die 24. Ocskai László brigadéros uramnak két rendbeli *(order?)*, hogy az Fehérhegyen föllül való földet conserválván, ott maradjon. Mindennémű dispositiói approbáltottanak.

Eadem. Szeredig bizonyos lakosoknak keresked̋ passus adatott.

Item. Fodor László uram hajdúinak futrazsérozásra passus.

Item. Bene Pál districtualis commissárius uramnak, magazínumokra imponált liszt és abrak, úgy vágók végett, melyeknek Újvárra és Nyitrára szolgáltatásokban assecuráltatott a Métóságos Úr, *(még)*sem effectuáltatott. Azért serio intimáltatott: mivel már szűkölnek az hadak, ne protrahálja ideküldéseket.

Item. Szinai uramnak, Berthóti Zsigmond elszélledett regementje eránt, hogy Kereskényi László 3 compániával helette Köbölkútra ordereztetett, értésére adatott.

Item. Kereskényi László óbristlaidinant uramnak order expediáltatott, cum declaratione: menjen Köbölkútra, vigyáztasson karvai passusra, patalléroztatván maga 3 compániájával.

Item. Salvagvardia köpösdieknek.

Item. Salvagvardia puszta-kürtieknek.

Item. Tornócziakra iterato parancsolat, hogy Paur uram bagázsiáját interteneálják, kölömben négy compánia mégyen reájok, az kiket köll tartani.

Die 25. — Ocskay László brigadéros uramnak. Az pozsonyi hídnak elrontása iránt tett dispositiók approbáltatnak. Szakolczai processusábul Érsek-Újvárhoz kévántató szekereknek relaxatiója adatott értésére.

Item. Méltóságos Generális-Commissáris Keresztszegi Gróff Csáki István uramnak, az hadak számára kévántató pénznek, mundérának és élésnek mind az tizenhárom vármegyék előtt s mind peniglen Beszterczén az uraknál való adurgeálása recommendáltatik.

Item. Grajner Antal tábori főstrázsamester uramnak. Csallóközi exorbitantiáknak és másféle, ottan perpetrált excessusoknak inquisítiójára instructionaliter exmittáltatik.

Item. Balogh István brigaderius uramnak, hogy a praemittált inquisítió bátorságosabban peragáltassék: bizonyos katonaságbul álló assistentiát adjon fellebb megnevezett Grajner Antal uramnak.

Item, in eadem materia, die eadem. Takács György csallóközi gondviselőnek, hogy a fiscalitás proventussábul mind föllől specificált fő-strázsamester uramnak, s mind pediglen az mellette lévő katonaságnak szökséges provisióval succurráljon és magát Grainer uram mellé adjungálja, missiliter committáltatik Sentérül.

Item. Ekker Mátyás uramnak, hogy csak az előbbenyi falukon maradjon; és az mustralis tabella accludáltatott ő kegyelmének, kihez képpest köll az regementet mustrálni.

Item. Babócsay uramnak. Mivel mustramester nincsen, contentus lészen, (ha) tisztek annotálják a rubricákot listában. Urbán Celder uram hírei nem verificáltatnak. Bercsényi uram levelei includáltattak.

Eadem. Eszterházi Dániel uramnak. Berthóti uram elszélledett regementjének főbb okait kikerestesse, exequáltassa, kiváltképpen némely tizedest. Novellák communicáltattanak.

Eadem. Tornóczon lakozó Polányi névő hadnagynak ab intertentione exemptió.

Eadem. Budai István uramnak. Szalay Pál uram regementjét, ha látja: nem subsistálhatnak mostani helyekben, máshuvá sine turbatione lineae, transferálja.

Die 26. Marty. Ocskai László uramnak. Vágon innénd lévő hadaink lineáira s felszedésére nézve *(a német)* eltért, nem meri attentálni Leopoldnak segétségét. Pruknál hidat csinált, Dívín felé; onnét Morvának és talám úgy igyekezik irrumpálni. Vigyázzon: innénd Sentérül secundáltatik. Turóczi Gáspár küldetik post reductionem melléje, és hogy pozsonyi malmokat rontassa el, hídjoknak árthasson velek. Pénzért oly embereket disponáljon.

Item. Szinai uramnak. Maga és Fehérpataki ezerével váltsa föl Révay Imre uram Karvánál lévő ezerét, mivel ez mustrára attraháltatik.

Item. Kis Istók névő katona Selymeczre passéroltatik bizonyos ökrök elhajtására.

Item. Generális-Főstrázsamester Budai István uramnak vagyon indultuma, hogy ezen keddre compareálhasson az Méltóságos Generális Urunk ő Excellentiája előtt.

Eadem. Ocskai Sándor uramnak missiliter, hogy Rétei János uram katonáinak excessusát a kossutiakon remedeálja és arceálja.

Item. Kis István passéroltatott Hellempach uram secretáriussához.

Item. Salvagvardia alsó-kürtieknek adatott.

Item. Protectionális Hódi névő helységre.

Item. Vinkler uram Patán lévő hadnagyának order, hogy Patárul Köpösdre tansferálja magát.

Item. Révay Mihály uramnak missiliter, hogy az reductióban serénykedjék, és az előbbeni tisztek csak gyűjjenek el vele.

Item. Szőllősy Gáspár, Nemes Pozsony vármegye szolgabirájának missiliter adatott értésére, hogy az Vizközre helytelen tött repartítió reprobáltatott az hús eránt.

Die 27. Martij. Rétey György uramnak replicáltatott, hogy jőjjön által az Dunán. Ha akarja, mehet quártélyába, ha nem: a többit találja Kis-Duna mellett, és Ebeczki, Rétey János uram ezerebelieket küldje regementekhez.

Item. Bottyán uramnak. Mellette lévő 30 dragonyost és regimentembéli Gilányi úrfival 2 truppot, mivel reducáltatni fognak, küldje által, úgy Nagy János ezerét is, mivel elrongyosodott és semmi hasznát nem veszi; azután másokat küld, frisebb hadat.

Item. Gilánÿ úrfinak. Azon 2 truppal és Bottyán uram mellett *(lévő)* 30 dragonyossal jőjjön által reductióra Norval uram regementjében. Maga ugyan és magyarok oda nem applicáltatnak, *(hanem)* megtartom magam mellett.

Item. Mersovskinak, fölfődre. Mellette lévő 80 személbűl álló truppot, minthogy az reductiót sürgeti Beresényi uram és már Norvál regementiben ezek applicáltatni decernáltattak, — resignálja Gróff Norvál embere kezéhez. Maga is, ha azon ezerben akarna, mehet; holott nem: találtatik accomodátiója.

Item. E végre küldendő kapitány-lajdinantnak Szepességre passus.

Item. Keczer Sándor uramnak az régi correspondentiának folytatása recommendáltatván, az occurrentiák communicáltattak, és az minémő 80 dragonyos vagyon Mersovskival, azokat Norvald uram oda expediált tisztinek assignáltassa.

Item. Vámosfalvakra és Vámosútra salvagvardia adatott.

Item. Gyarmathi Gergel, Károli Sándor uram udvari seregebéli katona, ugyan Károli Sándor uram után passéroltatott.

Item. Luzsinszki Sándor uramnak, hogy regementibül obveniált contingens compagniákot Méltóságos Generális uram dragonyos-regementjiben mentűlhamarébb expediálja Révai Mihály óbrest-lajdinant uram által: innen pedig hasonlóképpen kegyelmednek obveniáló contingens transmittáltatik. Transmittáltatnak hasonlóképpen jó, fundatus hadi tisztek.

Item. Generális Berthóti Ferencz uramnak, hogy Melsovski *(igy)* Ferencz kapitánynyal levő dragonyosokat fölföldrűl idővontatás nélkül ideküldje. Hasonlóképpen recommendáltatik a jó correspondentia ő kegyelmének.

Item. Brigadéros Balogh István uramnak Stomfán és Detrekőben lévő raboknak kiszabadítása erga cartellam missiliter recommedáltatik.

Die 28. Martÿ. Ocskay uramnak Dunántúl való conjectúráknak mivolta missiliter declaráltatik; a mellett Budai István Generális uramhoz küldendő succursusnak post peractam actionem molarum Austriacarum visszaküldése recommendáltatik.

Item. Brigaderius Ocskay uramnak megköszöntetett az dívíni malmok lebocsátása; pozsonyi hídnak és a kévánt próbának succursusára híd készen tartatik. Előbb tudósításátúl vár: mi módon aggrediálni akarja? adatott értésére.

Item. Spindler névő óbrist-lajdinantnak passus adatott az Dunán által való menetelére.

Item. Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Babócsai Ferencz brigadéros uramnak missiliter adatott értésére, hogy az leopoldi dolgoknak folytatása megtekéntésére megyen az Méltóságos Úr; úgy az minémő tisztek iránt írt ő kegyelme, nem lészen fogyatkozás az reductió dolgában, jóllehet azon tisztek közől egy kapitány és egy dobos túl vadnak az Dunán.

Die 29. Martÿ. Óberst-bohmajster Palásti Ferencz uramnak instructió az regement reductiójának rendire és tisztek installátiójára, Luzsinszky uram regementjébül compániák elhozatására, Túrócz és Árva vármegyétűl azoknak mundér és paripa s fegyver adására; melyeknek végbenvitelére Tekéntetes Nagyságos Révay Mihály óbrst-lajdinant uramat hagyjon az vármegyében.

Die 31. Ebeczki István uramnak. Sietve jőjjön regementjével, mivel a német Leopold succursusára jön, el is haladta Szenczet. Hagyjon mindazonáltal *(Szent-)* Péteren (előbb »Szenczen« állott, de kihuzatott) postérungot. Order Sente várábúl.

Item. Turóczi Gáspár colonellus uramnak orderiben adatott értésére, hogy az leopoldi bloquádábúl kigyővén, siessen sentei hídhoz, az taraczkokat és lovas seregeket elhozván magával.

Item. Norvál colonellus uram, hogy mellette lévő regementekkel mentűlhamarébb compareáljon csak könnyebb szerrel Szenczhez.

Die 1-ma Aprilis. Diószegi lakosoknak salvagvardia.

Die 2-da ejusdem. Ebeczki Imre uram újvári commendánsnak. Az ott hagyott két sereget küldje quártélyában, mert praefectus uram a szénának szükségét írja, s azonkívől sincsen a praesidiumnak reájok szüksége.

Item. Hangosi Imre óbrist-lajdinant urammak, hogy az regement bagázsiáját Puszta-Kürtön hagyván, maga ezerestül siessen az semphei hídhoz, úgy mindazonáltal, hogy feles zászlója lévén, a ki nem kívántatik, azokat is az bagázsiával hadja, a hol is maga ő Excellentiája personaliter fog compareálni intra duas horas.

Item. Straka urammak pátens és egyszersmind recommendatio Generális Bottyán János, úgy Bezerédi Imre uramhoz is; accomodáltassék.

Item. Újvárosy uram, Nagy János urammak regementje commendánsának, a ki is Sopornyán hagyatván bagázsiáját, maga könnyűszerrel compareáljon seregestül az följebb megírt hídhoz.

3-tia Aprilis. Generális Bottyán János urammak missilis levelére válasz adatik, hogy tudniillik már az ellenség Leopoldban bévitte az élést clanculariе, hogy senkinek nem lehetett tudtára bizonyos készületi; mindazonáltal visszatértében egy kevés diversiót tévén, az ellenségnek nem kevés kárt tettenek az mi hadaink. Mely ellenségnek száma három regementbűl állott, igen complete penig; hihető, hogyha valami machinátiót kévánna az Dunántúl indítani, csak könnyen resistálhatni. Bottyán uram maga az hadakat és tiszteket ne disgustálja, sőtinkább szaporítsa. A szent-endrei ráczokat maga passusa mellett ne engedje szabad commerciumot exerceálni, melybűl az Nemes Országnak nem kevés kára következhetnék. Nemkülömben Bezerédi uram mellett lévő két dragonyos-compániát, úgy az lajbgvardiára applicált hatvan személyből álló dragonyosokat, az hadak reductiójának alkalmatosságával mentűlhamarébb expediálja az Dunán innénd.

Die 4-ta Aprilis. Andreánszki Zsigmond főstrázsamester urammak intimáltatott, hogy Majténrul, Diószegrül, Kis-Mácsédrúl és Szent-Ábrahámrúl Pozsonyhoz közelébb dislocálja az seregeket, s onnét vigyáztasson szorgalmatossan Pozsony eleire.

Item. Babócsay urammak, hogy Homer uramot installálja Gróff Forgács uram dragonyos-regementiben óbristbochtmajsternak.

Item. Ludnic Albertnek passus Baron Visznyák regementiben.

Item. Vinkler urammak passus stubnai hévízben menetelére expediáltatott.

Die 5ta Aprilis. Grajner Antal uramnak instantiájára expediáltatott oly commissio, hogy midőn requiráltatnak valamely tisztek pro assistentia az mostani expeditiójában, — azonnal tartozzanak.

Item. Géczy Zsigmond uramnak intimáltatik, hogy újjobban siessen menni Nagy-Szombatban, a holott is maga előbbeni functióját continuálja.

Item. Ocskai László uramnak indultum adatik, hogy házához egy kevés diversiót tehessen, melynek alkalmatosságával Emőkére compareálhat.

Item. Palásti Ferencz óbrist-bochtmajster uramnak, hogy az hetvenhat személyből álló contingens s obveniáló katonaságot Luzsinszky uramnak csak káprályokkal is praesentálja, a több tiszteket peniglen a kik Luzsinszky uramnál nem akarják a szolgálatot acceptálni, Norvald uramhoz expediálhatja; nemkülömben az regement contentus lehet tíz szekérrel.

Die 6ta Aprilis. Rétey György uramnak replicáltatott: Quártélyában regementje a meddig Dunántúl volt haza szolgálatjában, — abrakját kiszedhesse, megengedtetett in natura, de pénzül éppen nem javallja; ez is arra nézve: minthogy lovaik megromlottak, jovolhassanak.

Item. Kárlóczy uramnak, a Bátorkeszi és a táján lévő postérungnak provisiójárúl; adhortáltatott: serénkedjen komáromiakkal commerciumot.

Item. Urbán Czelder uramnak, hogy már Kárlóczy commissárius uramnak ezek intimáltottanak, adatott értésére, és fölváltatása is 4 hét mulva: csak addig magát patientálja.

Item. Óberster Urbán Czelder uramnak intimáltatott, hogy közönségessen hírleltetik az komáromi ellenségnek Esztergamot segéteni czélozó szándéka; ahozképpest által az Dunán túlsó részre háromszáz jó hajdúságot taraczkkal együtt szállítson által, az Dunán két felől impetálja jó vigyázással az ellenséget.

Die 7ma Aprilis. Brigadéros Ocskai László uramnak adatott értésére, hogy az hajduságbéli succursus bizonyos helyes considerátiókra nézve Trencsényhez nem mehet; hanem Bezegh, Luzsinszky, Szádeczky, és az ő kegyelme maga ezerével, fölszedvén az földnépét, Morva táján impediálja az ellenség szándékát.

Item. Ocskai uramnak missiliter parancsoltatik, hogy Generális Budai István urammal conjungálván magát, avval az kemnyő haddal, bár jöjjön Trencsénnek segétségére az morvai ellenség, bár nem: *menjen be Morvában, és valami hostilitást elkövethet, elkövesse.*

Item. Viza püspök uramnak missiliter parancsoltatik, hogy idővontatás nélkül Generálishoz ide Emőkére siessen, kiben külömbet se cselekedjék.

Item. Píber László püspök uramnak missilis, hogy alázza meg magát ide Emőkére, és a jó correspondentiát tartsa meg tovább is.

Item. Liptai János, Balogh István uram strázsamesterének, hogy Viza uramat jó custodia alatt késértesse ide.

Item. Occonomicum consiliumnak semptei dominium eránt, hogy ne próbálják másnak árendában bocsátani, mivel Generális Uramnak nagyobb vérsége vagyon ahhoz *(Thököly-leszármazás.)* mint másnak, etc. etc.

Item. Assignatio Lányi Pál hámorozó inspectorra patkók eránt.

Item. Hegedűs Mátyás passéroltatott Tavarnokra.

Item. Ekecsy Mártonnak kereskedésre passus, éppen Lengyelországban.

Item. Stupanszky uramnak. Non obstante eo, császár bellicumjátul passusa légyen Szunyogh Gáspár uramnak, mindazonáltal adlaboráljon kijövetelében és confuíroztassa igenessen Beszterezére. Főgenerális Urunkhoz, angliai pachetumot *(is)* odaküldvén.

Item. Nagy-szombati commendáns küldje Viza püspök uramat ide Emőkére, onnénd tovább expediáltatik.

Item. Viza uramnak. Azonnal vegye útját Bercsényÿ uramhoz.

Die 8va Aprilis. Dunán túlsó földre, Soprony vármegye pátenseire contrarie replicáltatott ugyan patenter: ne merészeljenek a lakosok portázóinkra föltámodni és elárulni, cum declaratione longa, etc.

Item. Ekker Mátyás aggregatus karabélos vice-colonellus uramnak intimáltatik, hogy az regementből válaszszon 15 jó lovas legényeket, az kiknek mind pár-pár pistolaik lévén, küldje az laibgvardához.

Die 9. Aprilis. Horváth Zsigmond uramnak requisitorie intimáltatott: Dunántúli megfogyatkozott 7 nemesembernek per florenos 10 fehérpénzől adjon mindeniknek, és Szegedy Bálint uram cselédjét Sümegen accomodálja püspökség jószágában.

Item. Nemes Turócz vármegyének. A zsoldosok előállíttassanak: hogy*(-ha)* az Méltóságos Főgenerális Urunktúl relaxátióját obtineálhatják, contentus lészen a Méltóságos Úr is, de addig praesentáltatni fognak.

Item. Generális Budai uramnak dicsértetett sörénsége marsérozásának, és hacsak nem attentálnak a morvaiak eruptiót: ő kegyelme Ocskai László brigádájabeliekkel becsapjanak.

Item. Szegedy Bálint uramnak Horváth Zsigmond uramra 50 forintrúl assignátió.

Item. Andránszky Zsigmond főstrázsamester uramnak ex superabundanti adatik értésére, hogy az Diószegen, Kis-Mácsédon és Szent-Abrahámon lévő vigyázó seregeket amoveálja belebb Pozsonyhoz, és onnéd szorgalmatossan vigyáztasson Pozsony eleire.

Die 10. Aprilis. Bottyán, Budai és Gyürki Pál Generális-Mezei-Strázsamester uraiméknak, nemkülömben Bezerédy Imre, Ebeczky István és Ocskai László brigadéros uraiméknak adatik értésére, hogy pro 1ma Maÿ affuturi mensis anni modo labentis Onod mezővárasa tájjékára ki-ki praementionált Generális és Brigadérius uraimék közzől magok brigádájábul négy vagy öt qualificatus, értelymes személyt választván, küldje az praespecificált helyre és napra.

Item. Sibrik Miklós uramnak replicáltatott, az correspondentia continuátiójának recommendátiójával, az Leopoldban fortélossan bément ellenségnek genuina descriptiója, és Bezerédi Imre uram minémő relátiót tett légyen az dunántúli ellenségnek elpostérungolt situátiójárúl, — punctatim transmittáltatott.

Die 11. Aprilis. Sókereskedésre passus emőkei Séllyei Mártonnak.

Item. Turóczi Gáspár uram hazabocsáttatott, mindazonáltal cum tali admonitione, hogy praevie ezerének jó rendérűl disponáljon.

Item. Pozsombúl öt szökött német Norvál uramhoz passéroltatott Liptó vármegyében.

Item. Méltóságos Generális Gróff idősbik Barkóczy Ferencz uramnak missiliter levelére válasz adatik, kiben az itt lévő hírekrűl per longum et latum informáltatik.

Item. Bezerédy Imre brigadérius uramnak, ad suas, hogy igenis, Nagy Mihály uramat kezességen elbocsáttatta ő Excellentiája, Generális Bottyán János uram által. Item, az is adatik ő kegyelmének értésére, hogy jobb lészen ha Horváth Ferencz feleségestűl által-salválja magát a Dunán, innend Emőkéről.

Item. Generális Bottyán János uramnak intimáltatik, hogy az fölebb megnevezett Nagy Mihált bocsáttassa el fogságábúl kezességen: mindazonáltal vigyáztasson reája, hogy alattomban valamit ne practicáljon, melybűl az Nemes Országnak valami kára következhetnék.

Item. Brigadéros Babócsay Ferencz uramnak adatott értésére, hogy colonellus Luzsinszky uramnak ezerébűl obveniáló személyeket, non obstante hoc, hogy az én regementem-

bül ki nem adattak, küldje Nemes Túrócz és Liptó vármegyékbül való zsoldosokat regementhez.

Die 12. Aprilis. Brigadérius és föcolonellus Ocskay László uramnak, hogy Méltóságos Fögenerális Székessi Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája parancsolatja szerint jövő virágvasárnap cum lista et documentis regiminis compareáljon Lévára. Item, az morvaiaknak az svécus *(XII. Károly)* előtt való futásának confirmatióját elvárja az Méltóságos Generális ő Excellentiája.

Item. In simili negotio Ebeczky István uramnak: Pro praescripto termino maga is jelen légyen, a hol az hadak defectussi fognak ventillálódni: melynek alkalmatosságával maga az Méltóságos Úr nálla fog megszállanyi. A mellett, minthogy hallatik az esztergomi és komáromi ellenséget az vizen valami actust postérungunk ellen próbálni: annakokáért tégyen ő kegyelme egy kevés diversiót, a hova is Rotth János uram regementje is expediáltatik Urbán Czelder uramhoz.

Item. Ebeczky Imre uramnak, Érsek-Újvár commendánsának, hogy a föllebb megírt napon és helyen személye szerint compareálni el ne mulassa.

Item. Réthey György, föcolonellus uramnak, Ocskai László uram*(-nak)* pro transmissione recommendáltatnak, mint*(-hogy)* országos állapotokban expediáltattanak: expressus katonái által annakokáért éjjel-nappal promoveáltassa Trencsény felé.

Item. Artolleriae brigadéros Srétter uram cum declaratione adhortáltatott: Újvár és Nyitra praesidiumok munítióbéli szükségeket removeálja, és nyitrai czajborter cum specificatione expostulandis az végre küldetett ő kegyelméhez.

Item. Passus ezen czajborternek (Zeugwarter) expediáltatott Beszterczére.

Item. Generális Budai és brigadéros Ocskai s több föcolonellus uraiméknak order által intimáltatott: cum omnibus documentis regiminum Beszterczére Fögenerális Uramhoz (compareáljanak.)

Item. Nedeczky Sándor haza Komáromban passéroltatott.

Item. Szent-péteri tisztnek: Jól megexaminálja ezen személyt; ha valami levelek találkoznának nála, azokat küldje az Méltóságos Úrhoz, és magát arestálja, — holott nem volnának: passéroltassa mind be, mind kijövetelében.

Item. Brigadéros Ocskay uramnak, Morvai operátióhoz fogjon már egyszer, gyalogságra se várjon, mert az igen distraháltatott karvai passusnak manutentiójára, melynek czélozó eversiójára feles hajókkal készül az ellenség Komárombúl.

Item. Kenessei István secretarius uramnak Szent-Györgybe és több hegyaljai városokra passus.

Item. Generális Budai István uramnak, hogy Trencséntűl szállítsa ki előbbi quártélyokban az brigádája alatt lévő hadakat, az jövendő campániára készülvén. Az mely tisztnek ezere iránt difficultássa vagyon, dirigálja Főgenerális Uram ő Excellentiájához.

Die 13. Aprilis. Bokros Pál uramnak, hogy Austriában tegyen repartítiót, az helységek seriessét küldje meg.

Item. Blaskovics István uramnak, hogy Morvára tégyen repartítiót, az helységek seriessét küldje meg.

Item. Trsztyánszky uramnak. Mivel Szily Mártony hadnagy uram regiment füzetését és mundért viszen: közelebb lévén a Dunához ő kegyelme, küldjön confuérozó katonákot.

Die 14. Aprilis. Expediáltatott passus. Morvábúl Lichtenstain emberei Játóházig kijövének az lovak eránt való dologban.

Item. Szabó Mátyás nyitrai commendáns uramnak recommendátiója adatott Trencsény vármegyében nyitrai püspökséghez tartozandó bárány-dézma eránt Méltóságos Főgenerális Uram ő Excellentiájához.

Die 15. Aprilis. Andránszky Zsigmond főstrázsamester uramnak missiliter iratott: Hogyha Pozsony elein való postérungbúl el hagyja oszlani az katonaságot, nagy számadása lészen eránta.

Item. Gubán Péter, colonellus Somody Ferencz uram hadnagyának serio parancsoltatott, hogy Negyedrűl amoveálja magát Szeliben. Haubtquártélyomat ne gázolja.

Item. Cziráky *(László)* uramnak. Sub aresto menjen Beszterczebányára Bercsényi uramhoz.

Die 16. Aprilis. Rév-komáromi bizonyos halászoknak engedtetett Esztergamig s bellebb is az halászat oly modalitással, hogy az Duna-mellékén situált postérungban lévő tisztek szorgalmatossan investigálván, hogy levelekkel vagy szóval való relátiókkal és akármely szín és practica alatt, se nyilván, se titkon ne continuáltothassék az correspondentia, sőt adjurálják is űket.

Item. Urbán Czelder uramnak. Kárlóczy uramot bocsássa ki árestombúl.

Item. Colonellus Nyárai László uramnak, hogy két taraczkot küldjön Ujvárbúl karvai passusra Urbán Czelder uramnak.

Item. Egész Dunántúl való vármegyéknek az ország gyűlése pro 16. Maÿ differáltatása intimáltatott.

Die 17. Aprilis. Szily Márton hadnagy instantiájának Parraghy Gergel ellen Generális Bottyán János uramra committáltatott revisiója, executiója.

Item. Csáky István uramnak Naszvady Mihál, a ki Pozsonbúl kijövén, feleségét is kihozta, recommendáltatott in suppeditatione subsistentiae ejusdem.

Item. Ugyan Naszvady Mihály uramnak assignáltatott pro quarterio Vizkelet névő helység.

Die 18. Aprilis. Tótth János uramnak. Seregbontó hogy nem készülhet, hanem kétszáz patkók katonák számára küldetnek, — adatott értésére, — Leopoldhoz.

Die 19. Aprilis. Nyitrai commendáns uramnak. Seregbontónak elkészültetését hogy admaturálja, intimáltatik.

Item. Assignátió ő kegyelméhez kétszáz patkókra és szegekre, Tóth János uram katonái számára.

Die 20. Aprilis. Grajner Antal uramnak. Tilalmaztatik lobonez pátensekhez képest az portiók praestáltatása, és contra-pátens nem régen expediáltatott. Csallóközre jól vigyáztassanak.

Item. Pozsony vármegyére a kóborló, pusztító és haza szolgálatját kerülő katonák ellen pátens expediáltatott: fogattassanak, sőt hadi tisztekkel is persequáltassanak, és attestáltassanak a helységbéliek in futuram cautelam, mi módon légyen megfogattatások.

Die 21. Aprilis. Generális Bottyán János uramnak cum animadversione: a Pápa várát miért hányatja? cum declaratione: Főgenerális levelét communicálta hadakkal, jól cselekedte. Hogy eddig succursus nem expediáltatott hozzájok, túlsó földön provisiónak szüksége okozta. Tata városát föl ne égesse. Szekeres uramot általküldje, Csappon Ferencz, és több excessus-tévőket: maga viszi által az munitiót: nemcsak 6 mozsárot, de várokat obsideálni praeparatoriumot. Küldetett e mellett »*Assertiones Apologiacae*« titulált könyv által, melyet pariáltatván, küldözze vármegyékre: megértik abbúl: mi légyen oka hadakozásunknak, és kitetszik az ellenségnek fortélyja.

Item. Bödy János Zsolnára s onnénd által az Dunán vasak vásárlására expediáltatott és passéroltatott.

Item. Nyitrai commendáns Szabó Mátyás uramnak intimáltatott, hogy valamennyi patkó hordókkal találtatik, egyet hagyjon meg, az többi hordóval küldje Érsek-Ujvárban, hogy az Dunántúl való hadak számára küldöthessék.

Item. Somodgÿ Ádám uramnak exprobráltatik hazafiúságában való tántorgása.

Item. Toronyi Lászlónak igaz hazafiúsága és az correspondentia folytatása recommendáltatik, egyszersmind compagnia iránt assecuráltatik.

Item. Bolfort Ádám uramnak sok excessus tételése szemire hányattatik, és hogy maga erszényébűl fogja refundálni.

Item. Horváth Zsigmond uramnak missiliter adatott értésére, hogy mi okbúl csúzi tót meghalásztotta, nagy exacerbitással reprobráltatott; és az hadakra devecseri tiszttartó által erogált victuálékról recognítiót adjon.

Item. Commissió Baka Miklós pápai tiszttartóra, hogy Vretaricsné asszonyomnak adjon 10 köböl búzát.

Item. Kaszab Ferencz által az Dunán passéroltatott.

Die 22. Aprilis. Somodi Ferencz uramnak order, hogy az Csallóközben lévő katonáit öszvegyűjtvén, azonnal ide Újvárhoz küldje őket, a kiknek is adatik paléta a quártélyok eránt.

Item. Séllyei, peredi, deáki lakosoknak intimáltatik, hogy Somodi Ferencz uram katonáit acceptálják quártélyokban.

Item. Grajner Antal tábori főstrázsamester uramnak, hogy az német constitutióira vigyázzon.

Item. Commissió Okolicsányi János és Szőllősy Gáspár uraimékra, hogy a Varga Mihál instantiájára bizonyos inquisítiót peragáljanak.

Item. Méltóságos Főgenerális Bercsényi Miklós uramnak missiliter detegáltatik, semptei dominiumnak per oeconomicalem depatationem az Úrtúl praejudiciose abalienátiója és árendában másnak kiadása; nemkülömben becsei (*cecsei*) és erdélyi dominiumnak dolga exagerative in simili materia proponáltatik ő Excellentiájának. Item, az Dunán túl való földnek manutentiójárúl lett dispositiók projectáltatnak, az hadak elintézése postérungokban és reductiókban exponáltatnak.

Item. Brigadéros Ocskai László uramnak missiliter értésére adatik, hogy ő kegyelme in elusionem hostis Montecuculi motussira vigyázván, Austriában és Morvában az helységeket conscribálja, kenyér, vágó, gabona, széna, abrak és pénzbéli imposítiókat repartiáltassa és exigáltassa is, melynek szaporább voltáért pátenseimet be fogom bocsátanom; a mellett a minémő maródi németség inquartérizáltatott Morvában és Austriában, maga brigádájábúl Bokros uramot secundálván, attakéroztassa hamarsággal őket.

Item. Brigadéros Babócsai Ferencz uramnak, hogy Luzsinszky Sándor és Bezegh Imre óberster uraimék regementjeiben elvégezvén a reductiót: töstént menjen föl Beszterczére Méltóságos Főgenerálishoz, holott is közönségessen tiszt uraimékat fogja találnyi.

Item. Urbán Czelder uramnak értésére missiliter adatik, hogy az ellenség felesszámú hajókkal készen lévén, karvai

passusunkat impediálni s egyszersmind Esztergamot élésdolgábúl megsegéteni kívánja.

Item. Rotth János óbrist-lajdinantjának. Najmonnak order, hogy idővontatás nélkűl szüntelenül megindulván karvai passushoz Urbán Czelder uram mellé az egész regementtel, melynek is dispositiójához in omnibus punctis alkalmaztassa magát: kire nézve bizonyos taraczkok, por és golyóbis küldettetnek oda.

Die 23. Aprilis. Beszterczére passéroltatott Vajka János bizonyos levelekkel.

24. Eltévelyedvén Urunk convocatoriuma: a Méltóságos Úr az egész dunántúli nemes vármegyéket az ónodi gyülésre convocálta.

Eadem. Török István uram adhortáltatott a követség fölválallására Dunántúl ex parte comitatuum simul et militiae, qua senator.

Eadem. Assecuráltatott Bercsényi uram, hogy már convocálva vadnak a dunántúliak.

Ugyan ő Excellentiájának a dunántúli teljes szükségek declaráltattak, és pro remedio instantia tétetődött.

Eadem. Rotth uram óbrist-leutenantja cum animadversione sietve ex superabundanti ordereztetett Karvához.

Intervenerunt festa Paschalia.

Die 27. Aprilis. Urbán Czelder uramnak order, hogy se órát, se napot nem várván, az szegénységnek gabonáját mezőben pagázsia-marhájával ne rontassa, hanem Karvához mindjárást mit Sach und Pach mezőben szálljon s campírozzon.

Eadem. Vinklmon és Najmon uraiméknak, óberster Roth uram regementjebeli tisztjeiknek sub eodem tenore order, azok is passusra deputatusok lévén: mezőre szálljanak, és modo praemisso, valamint Urbán Czelder uram, ugyan az ő kegyelme commandója alatt campírozzanak.

Eadem. Bercsényi uramnak az ellenség motussa erga relationem declaráltatott az coopertált acclusák által: úgy az hadak reductiója proponáltatik, a melyben elő nem mehetnek némely regementek.

Eadem. Balogh István uramnak, hogy quártélyjában admaturálja végbenvinni regementjének dolgát s annak reductiójában fáradozzék.

Eadem. Andreánszky uramnak, hogy az inspectiója alatt levő két sereggel siessen Ocskay uram mellé, s tegyen kemín excursiókat Bokros Pál urammal Austriában és Morvában.

Eadem. Bokros Pál uramnak, hogy tett projectuma szerint azon morvai és austriai operatióknak véghezvitelitűl

ne supersedeáljon, hanem eljárjon a dologban: in absentia Monteeuculiana jó csapást tehet.

Eadem. Balogh István uramnak, hogy az detrökűi és illéskűi *(Éleskő)* német rabokat készen tartsa, mivel érettek másokat fognak Pozsonbúl kihozni.

Eadem. Hasonló stylussal detrekűi commendánsnak, Stupavszky Mihálynak.

Die 28. Aprilis. Méltóságos Főgenerális Gróff Bercsény uramnak bizonyos intercipiált német acclúsák transmittáltatnak, és az Dunán túl való földnek állopotja mi karban légyen? declaráltatik.

Eadem. Austriában és Morvában bizonyos német és tót pátensek expediáltattanak, a mellyekben bizonyos impositák húsbúl, lisztbűl, pénzbűl és abrakbúl reájok vettetnek.

Eadem. Dunántúlsó földnek 12 »*Animadversiones Apologiacae*« exemplárok, Török István uramnak intitulálván transmittáltattanak és a nemes vármegyék az igaz magyar hazafiúságra adhortáltattanak.

Eadem. Thuróczi Gáspár uramnak, hogy az midőn Révai Imre ezerével fölváltatik leopoldi bloquádában, menjen ezerestűl Ocskai uram mellé Jablonczához, Fehérhegyen túl.

Eadem. Révai Imre uramnak order, hogy ezerestűl Madoniczra, post peractam reductionem, leopoldi bloquádában Thuróczi uram fölváltására siessen és usque ad ulterionem superinde fiendam dispositionem ott maradjon, s valaminémű hostilitást az praesidiáriussok ellen elkövethet: el ne mulassa.

Die 29. Aprilis. Generális Bottyán János uramnak cum longa declaratione menetelünk iránt sok munítióval, egész artoleriával, hogy városiat is *(t. i. németet)* expugnálhatunk, de hadat azon okbúl nem lehet általküldeni, hogy már az most ott Dunántúl lévők is nehezen subsistálhatnak. Balogh Ádám, Török István és Kisfaludi György uraimék regementjei akkoron fognak compleáltatni. Szekeres István uramat ha elküldte volna erre által, hagyján, már nem tartóztatik: holott még túl volna: ott maradhat.

Item. Somodgyi Ferencz uram regementjének további dispositiókig Alsó-Szelire assignatio.

Die 30. Húsz desertált némettel Félix hadnagy uram regementhez expediáltatott.

Item. Ebeczky István uramnak intimáltatott, hogy az ő kegyelme brigádája alatt lévén az Méltóságos Generális Uram ő Excellentiája karabélyos regementje is, kivel a többi ezerekkel együtt gyarmat-kőhidi mezőre compareáljon pro 6ta Maÿ.

Eadem. Ekker Mátyás uramnak Révai Mihál uramnak szólló Méltóságos Főgenerális Beresényi Miklós uram ő Excellentiája ordere transmittáltatik, melynek tenorához alkalmaztatván magát, az nemes vármegyékkel computust ineálván, az regementtel siessen gyarmat-kőhidi mezőre pro 6ta Maÿ.

Eadem. Varasdy Ferencz kapitány uramnak. Hogyha szintén az nemes vármegye által praestálandó portális zsoldosokat ki nem szedheti is ex integro az uraság domíniumja miatt: tehát azokkal, a kik már assignáltattanak, hacsak re infecta is, siessen visszatérni.

Die 1ma Maij. Méltóságos Főgenerális Székessi Gróff Beresényi Miklós uramnak igen siető staphéta expediáltatott bizonyos intercipiált német levelekkel Onodhoz: nemkülömben Géczi Gábor uram ezerének fogyatkozott állapotja több regimentekkel együtt genuine declaráltatik. Nyitra alá való szándékja pro obsidione az ellenségnek ugyan ő Excellentiájának értésére, hasonlóképpen más occurrentiák is, adatnak.

Item. Madocsányi Miklós Trencsény vármegyei viceispánynak missilis, hogy bizonyos szekereket rendeljen szeredi hídnak való trumfák *(ágy)* és szálok alá, míg Trencsényen alúl Vág vizére szállíttathatná.

Item. Becsei *(vecsei)* dominiumbéli tiszttartónak, hogy szeredi hidaknak való 40 szál trumfákat és 6 talpokat, fejevesztése alatt mindjárt, Vágnak alkalmatosságával leküldje.

Item. Ugyan szegény ember, ezen dologban fáradozó, Becse *(Vág-Vecse)* felé passéroltatik.

Item. Balogh István uramnak, hogy az maga hadát ezen első order minden szempillantásában oly készen tartsa: mihelyest másodikát veendi, mindjárást akkor megindulhasson.

Item. Somody Ferencz uramnak, hogy mindjárt Balogh István urammal conjungálja magát és usque ad ulteriorem dispositionem computálván, túl az Vágon jó vigyázással ellenség motusira maradjon.

Item. Pető György uramnak, hogy Balogh István és Somogyi Ferencz uraimékkal conjungálván magát, ő kegyelmekkel egyetértsen.

Die 2da. Píber László püspök uramnak, hogy az minémő lisztje és abrakja vagyon készen az országnak Nagy-Szombatban, a várost adhortálja annak ide, szeredi táborhelyre szolgáltatására; másképen, ha az ellenség kezében akad: nagy számadása lészen a városnak.

Item. Nagy-Szombat várossának kemény parancsolat, hogy az ott lévő ország lisztét és abrakját mindjárást ide

szeredi táborhelyre hozassák, mert in casu renitentiae, nostrae perduellionis erunt obnoxii.

Item. Sámboki Nagy István óbrst-lajdinont uramnak order azon lisztnek és abraknak exactiójára 40 dragonyossal.

Item. Palásti Ferencz uramnak missilis, hogy hauptmon Illésnek adjon karabélyos regimentbűl 11 katonát, tizenköttődikét penig küldje laibquardiához, de jó paripást és fegyverest. Azon parasztembert, a ki föladta patallírozókat Karvánál, via juris exequáltassa: és az Urat genuine informálja: mennyi praestáltatott immár Trencsény, Liptó és Árva vármegyékbűl az katonaságban?

Item. Szluha Ferencz uramnak értésére adatik, hogy az ellenség nem Újvárt, hanem Nyitrát akarja megszállani s onnan bányavárosok felé megyen, és hogy újabb parancsolatja meglégyen Ocskai uramnak az praesidium számára való marháknak megszöröztetése végett.

Die 3. Maji. Dékán Györgynek pátens kereskedésre.

Item. Révai Imre uram egy compánia hajdúinak, az kik Gácsban praesideálni commendíroztattanak, passus.

Die 4. Maji. Ujvárbúl Révai Imre uramnak. Az minémő zászlói Róth regementjének ő kegyelménél *(uramnak)*, adattassa vissza, mivel már Révai uram ezerére is matéria mérettetett ki.

Item. Torma István generál-adjutantom passíroltatott Diósy urammal, ki is hintót Méltóságos Fejedelem Urunk számára hozott, Egerig confuiérozza.

Item. Balogh Gergöly adhortáltatott cum exageratione: Grajner Antal tábori főstrázsamester urammal competentiát távoztassa, sőt assistáljon instanti non putarem necessaria.

Die 6. Nyitrára ment. *(T. i. Antal úr.)*

Die 7. Nyitrai commendáns Szabó Mátyás uramnak intimáltatott: Mivel közhíre vagyon, Újvárt obsideálni az ellenség igyekeznék, Csabay hadnagyot Nyitrárúl seregestűl Újvárra küldje kegyelmed. Azok helyett más gyalogság commandéroztatik bé.

Die 8va. Nyáray, Szinai, Lóczi, Fodor, Fehérpataky és Urbán Czelder gyalog főcolonellus uraiméknak. Revier óbrstlajdinant uramnak kelletvén fráj-compániát Újvárban erigálni, orderekben: szám szerint, fegyverestűl, az kik nem portálisok, hanem ország pénzén fogadott hajdúk, regementekbűl adjonak keze alá.

Die 9. Újvárbúl Korvényi uramnak. Siessen által az Dunán mundírunggal és fizetéssel.

Item. Jeszenszki uramnak. Só alá szekereket Dunáig rendöltessen.

Item. Szőcs Istóknak, Csúzon lakozónak, memoriálissára. Szinai uram hajdúja által ellopott portékáját adattassa vissza.

Item. Malonyai László Nemes Bars vármegye szolgabírájának. Adattassa vissza megismert lovát Juhász Jánosnak.

Item. Andreánszky uramnak. Desertéreket Újvárban tartóztatás nélkűl expediálja. Vagyon híre, valamely Baron is szökött, hol temporizál? nem tudom: talán visszatért Pozsonyban, eljárván hadainkat.

Die 10. Maji. Kereskényi Farkas uramnak jászhalmi majorjára protectió.

Die 12. Nemes Hont vármegyének. Forspont-szekerei hogy visszabocsáttatnak, de Újvárhoz tartózandók is megküldessenek, mert az ellenség motusa s haza szolgálatja kívánja.

Item. Azon nemes vármegye szolgabírájának, Kelkó Istvánnak adatott értésére: Már in replicam expediáltatott corpus Palásti Ferencz urammal.

Item. Géczi Gábor uramnak order által intimáltatott: Regementjének quártélyábúl obveniált massábúl álló vágókat executione mediante hajtassa ki.

Die 13. Újvárbúl jász-biríni Horváth Zsuzsána asszonynak expediáltatott exemptió az várasi imposítió közzűl.

Die 14. Joán Jerhár Soókra, Géczy uram ezeréhez passíroltatott.

Item. Paur uramnak nyitrai prófontmesterre assignátió óbrst-lajdinontságára obveniáló orális portiókra, — adják ki.

Die 17. Maji. Újvárban. Megyeri Gábor főhadnagynak pátens adatott katonák fölszedésére, valakik ezelőtt fegyvereskedtek, most letették magokot.

Die 18. Francz Sempech passíroltatott stubnyai hévvízben, magát gyógyítani, mivel ellenség fegyvere által sebben esett. Ottvaló bírák assistáljonak szükségében.

Item. Jeszenszki Mihály uramra assignátió: provideáljon, méglen ott subsistál.

Die 19. ejusdem. Emőkérűl adatott Generális Bottyán uramnak értésére: Horváth György generális perceptor és Korvíni mustramester uraimék által actualiter szállíttatnak az Dunán mundírral, karmazsín, kordován és abákkal s cassával, úgy egyéb requisítumokkal. Mustráltassa hadait és küldje által a listákot, mindenekre assignátió kiadattatik.

Item. A praemissák in eadem forma irattattak Bezerédy uramnak; ezen kévűl aggratuláltatott Pattyinál levő actussa, és hogy Gÿlánÿ úrfi mellett több dragonyos küldetik által, az mostan levők számára pedig csizmák is, etc.

Item. Ugyan Emőkérűl Babócsay uramnak adatott értésére; Soóknál levő táborunkat mivel az víz áradása kiöntette, — Mocsonokhoz szállni fog.

Item. Géczy Gábor uramnak. Regementestül azon okokra nézve szálljon mocsonoki erdőhez.

In eadem forma Ujvárassy uramnak is.

Item. Emőkérűl Palásti óbrst-vachtmajster uramnak. Ad requisitionem Domini Martini Kossoviez 10 dragonyost adjon assistentiának, és az mely szekerek sót, lisztet odavittek: küldje vissza Ujvárban.

Item. Nyitrai commendáns Szabó Mátyás uramnak committáltatott: Azon keserves vice-hadnagyát, az ki commissárius Egri Lászlót megverte, — arestálja, complex hajdúit csapattassa meg.

Die 20. Maji. Emőkérűl Kazy János, Bars vármegyei vice-ispán uramnak intimáltatott: Barsi hidat az communicátiók folytatására reparáltassa, pro interim is karvai passustúl mind oda, mind Macskarévhez küldettek. Cum seria animadversione exprobráltatott: Dunán általküldendő sók alá szekereket miért nem rendelt ekkoráig? Azonnal sine cavillatione küldje azon kősókat Dunához.

Die 21. Babócsay Ferencz brigadéros uramnak. Lajbcompánia Mocsonakhoz megyen: vegye commendója alá és provisiójárúl tegyen dispositiót.

Item. Pető György hadnagy uramnak. Tóközi seregekkel jűjjen Mocsonakhoz, maga penig ide Emőkére. Pápay Pál óbrst-lajdinont uramat küldje Somogyi Ferencz óberster uramhoz.

Item. Farkasdi, negyedi s gútai bíráknak memoriálisokra: Az imponált vágókbúl proportionate hogy relaxáltatott, lött indorsatio.

Die 22. Vinkler uramnak order által Emőkérűl intimáltatott: Berthóti István brigadéros uramnak, mivel már ő kegyelme lészen a főcommendáns Érsek-Ujvárban, resignálja kulcsokat és az Instructiót is: dependeáljon mindenekben, s jó harmóniát observáljon.

Item. Kárlóczy Imre commissárius uramnak exaggeráltatott: hogy merészlett túlsó hadak szükségére küldett lisztbűl 17 hordóval tartóztatni? Mindjárt szerezze meg és küldje által.

Die 23. Kéri póstamesternek, Fejedelem Urunk ő Fölsége parancsolatjábúl rendelt füvellőre salvaquardia expediáltatott.

Item. Annak kihirdetésére parancsolat az közöl lévő falukon,

Item. Nyitrai Szörényi püspök uramnak. Mészáros nevű katonát eximálja bíróságtul, az városi szolgálat alúl.

Die 24. Trsztyánszky uramnak. A karvai passusnak túlsó partjára küldjen szekereket, sőt és lisztet az kiken köll túlsó hadak szükségére küldeni, és confuírozókat is rendeljen.

Item. Korvényi fömustramester uramnak által a Dunán cassával, mundérral menetelre passus, hogy a vitézlő rendek mindenütt confuírozással tartozzanak.

Item. Balogh Ferencz sümegi commendáns uramnak adatott értésére: A commendánssága változásának hirén ne botránkozzon meg, mert csak projectáltatott Méltóságos Fögenerális Urunk előtt, de nem resolváltatott, sőt manuteneáltatik továbh is tisztiben ő kegyelme.

Item. Kossovics Márton hadi commissárius uram adhortáltatott a végrűl: executione mediante provisióbéli restantiákot exigáltassa; in necessitate fiscalis marhákhoz is nyúljon. Az Játón levő 70 ökröt másra ne merészelje fordítani, hanem ott hizlaltassa az hadak számára.

Die 25. Dunántúlsó követ: úgymint Török István, Kisfaludi György, Csajághy Ferencz, Csernel és Paki etc. uraimék ónodi ország conventussára passíroltatnak.

Die 26. Nullae expeditiones, minthogy Emőkérni Ivánkához és Mocsonakhoz menvén az ottvaló hadak tekéntésekre, másnap estve felé Zoborban is tétetett rándúlás.

Die vero 28. Maji. Admoneáltatott serissime Turóczi Gáspár gyalog colonellus uram: exercitantiákrúl supersedeáljon, és inkább satisfaciáljon és az szegénység elhajtott marháit fizetés nélkül adassa vissza, másként az ő kegyelme menstrualis contingenséből fog detraháltatni.

Item. Györki Pál uramnak: Ha az Balog István uram ellenségnek Pozsonybúl kiindulása vegett való híre verificaltatik. — Sopornyihoz szálljon az hadakkal, küldjen is által melléje valamely regementet succursusra; az sentei sánczot reparáltassa, intimáltatott.

Die 1ma Junij. Brigadéros és föcolonellus Ocskai László uramnak. Az ellenség constitútiójárúl való tudósítás kedvesen vétetik, melynek continuátiója tovább is recommendáltatik. Maga corpussa gyöngesége miatt Luzsinszky uram corpussa is melléje applicáltatik, sőt ha az distantia loci nem impediálná: maga a Méltóságos Generális ő Excellentiája is kész melléje adjungálni karabélyos regementjét. Az ellenség motussára a jó vigyázás recommendáltatik, a mellett Szluha Ferencz, újvári dominium praefectussa, a császár auditorának az magyar rabok iránt, úgy Szirmay Istvánnak szólló

leveleinek Pozsonyban való szolgáltatások is recommendáltatik: nemkülönben néminemű factióra nézve Papes Ádám által expediált contrarium pátense oly véggel acchudáltatik: hogy azt bizonyos embere által beiktassa az német armáda közzé.

Die 2. Junij. Méltóságos Főgenerális uramnak megiratott, hogy az ellenség motust tévén legelőször is az Leopoldnak megsegétésére: hogy az reductiónak alkalmatosságával igen oszlik az had; 3tio, hogy az ellenség motusára vigyázván, és a hová kívántatik, attakéroztassa; 4to, az Dunántúl valók egy solennis Generálist instálván, az mint is maga Méltóságos Generális uram ő Nagysága kéri az általmenetelt.

Item. Vajda András Ónod felé passíroltatott, Méltóságos Generális Eszterhás Dániel uram után.

Item. Györki Pál uram Méltóságos Főgenerális uram parancsolatjábúl Onodhoz passíroltatott.

Item. Csiba Ádám, Mihály és Ferencznek — pátensformán — cselédjek, az ellenség progressusira nézve, által a Vágon hozatások iránt passíroltattak.

Item. Commissio Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramnak adatik, hogy az artolleriabéli lovakat jobban interteneálja és az ott levő abrakbúl adasson, másként is ő kegyelmét illetvén az praesidium exolutiója is. Az incsenyéreknek mostanában négy hóra obveniáló fizetéseket adja meg.

Item. Két dragonyos és gombkötőm passíroltatott Selymeczre.

Item. Nemzetes Vitézlő Somogyi László, Tekintetes Nemzetes Vitézlő Somogyi Ferencz óbrster uram czerebelt *(fő-)*strázsamesternek, hogy két compániával menjen Galgóczhoz, s valamég Babócsay óbrster uram odaérkezendik, szorgalmatos vigyázással legyen; annakutánna, odaérkezvén ő kegyelme, commendója alatt lészen: annakutánna odaérkezvén említett óbrster uram, a több seregekkel, ő kegyelmétül függjen.

Item. Indzsenyér Reviernek kemény order, hogy Nyitrát jól provideálja munítiók dolgábúl, mivel az ellenség azt akarja megszállani.

Item. Andrássy Pál uramnak order, hogy Urbán Czeldert oly instructióval bocsássa be Nyitrára, maga regementjével együtt, hogy az midőn obsidiáltatik Nyitra, jól comportálja magát commendánssal, és quoad praesidium semmit se disponáljon, hanem quoad commenda militiae.

Item. Kossovics uramnak, hogy az hadaknak mind kenyérrűl, mind penig húsrul provideáljon, másképpen ebul méri a lenesét!

Item. Szluha Ferencz uramnak in inclusis Konkolÿ László vice-ispány, Huszár Pál, Pongrácz János tiszttartó és Timon István szolgabíró uraimék cselédjeire passusokat, és assignátiókat Nemes Trencsény, Liptó, Turócz vármegyékre, hogy usque ad ulteriorem dispositionem ottan recommendáltatván, interteneáltassanak.

Item. Balogh Istvány uramnak order, hogy mindjárást Somody Ferencz uram ezerivel és Pethő György uram seregeivel sentei táborhelyre éjjel-nappal siessen, mert Ebeczky Istvány uramnak vagyon olyan instructiója, hogy kötözve is hozassa, a kik túl akarnának maradni.

Item. Ocskay László uramnak intimáltatik, hogy Ebeczky Istvány urammal egyetértvén, minden úttal-móddal az ellenséget infestálják és egész Leopoldig persequálják.

Item. Stupanszky uramnak, hogy Szirmay uram levelei staphetaliter expediáltottanak Méltóságos Főgenerális uram után Ónodhoz.

Item. Grajner Antal uramnak Csallóközben, hogy az ellenséget jól kímleltesse, ki is Generális uramat ő Nagyságát genuine arrúl tüstént informálja, maga pedig jól vigyázzon, hogy ottbenn ne szorítsák.

Item. Ebeczky Istvány uramnak missiliter értésére adatik, hogy Szalai Pál uram regementjével együtt az ellenséget, valameddig be nem mégyen Leopoldban, inalja meg és hostiliter insultálja: a hidakat mindenütt hányassa el előtte, de casualiter ha meg találná nyomni az ellenség ő kegyelmét, szeredi hídhoz recipiálja magát, hajdúság háta megé: nemkölömben Ocskai uramnak is ment ezíránt parancsolatja, hogy unitis viribus infestálja az ellenséget.

Item. Szluha Ferencz uramnak. Bizonyos raboknak erga cartellam fölszabadulása végett, signanter pedig az Dunántúl való raboknak.

Item. Kemény currens, hogy kis-duna-melléki lakosok mindjárást ide az Vágon által az ellenség előtt marhástúl, portékástúl és cselédestűl magokat transferálják.

Item. Újvárosi uramnak, hogy az galgóczi gázlókat megnézettesse és jól vizsgáltassa meg. Az két kiszökött muskatérosoknak flintájokat conserválja, hogy el ne veszszenek.

Item. Nyitrai commendáns Szabó Mátyás uramnak intimáltatik, hogy az Urbán Czelder urammal való dissensióktúl supersedeáljon: az kapukat óbrist-bohtmajstere által

mindenkor bezároltatván, az vár porkolábja is mellette légyen, az kulcsok pediglen Urbán Czelder urammál maradjanak usque ad exitum obsidii; a kitűl is a parolát kivegye. Item, felesége, gyermeke, cselédje számára szolgálandó passus, mely mellett vagy Árva, vagy Turócz vármegyébe mehessenek, assignátióval együtt transmittáltatik, s nem itéltetik jónak lenni, hogy betegeskedő gyermekeit pro cura Komáromba küldje, hanem inkább Selmeczre vagy Beszterczére. Költ semptei táborban.

Item. Brigadéros Ocskai László uramnak, hogy ugyan brigadéros Balogh Istvány uramnak mostani hadak reductiója alkalmatosságával Bokros Pál uramtúl obveniáló katonaságot, Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatja szerint, a Fehérhegyen és Pozsonyon innen való fiakbúl állót assignálja.

Item. Még vagyon tizenkét katonája a Méltóságos Uramnak restantiában ő kegyelménél, azokat is megküldenyi ne difficultálja. Az ellenség motussira való jó vigyázás recommendáltatik.

Die 3tia Junij. Ebeczky István brigadéros uramnak megiratik, hogy Sempte mellett brigadéros Balogh István marad commendóúl három lovas és egy gyalog ezerekkel, ki is oly condítióval hagyattatott, hogy az midőn említett Ebeczky uramtúl requiráltatik: az ellenség ellen segétségül legyen, melyet Ocskai uram is secundálni el nem mulatja. Az hadak szükségére való kenyeret Sentérűl várja.

Item. Brigadéros Babócsay Ferencz uramnak intimáltatik, hogy mivel Generális Györki Pál uram is betegeskedésére nézve pro cura elbocsáttatott, — azért ő kegyelme siessen vissza a táborra, mostani bánkai fördőbűl.

Item. Berthóti István brigadéros és érsek-újvári commendáns uramnak reponáltatik: jól cselekedte, hogy az élhetetlen és gaz cselédet kiküldötte a várbúl, a passus nélkől járókat megvizsgálván, elbocsátotta. Az újvári lakosoknak ne engedje a borokat és egyéb portékájokat külsöknek (eladni). Mocsonaki táborban.

Die 4. Junij. Hunyady András Bars vármegyei viceispánynak, hogy óberst-lajdinant Paur Antal *(Ferencz)* bagázsiáját accomodálja ad interim Léva tájára, és feleségének subsistentiájárúl provideáljon.

Item. Francz orgonistának Selmeczre kemény parancsolat, hogy jőjjön le az Úr után minden tremora nélkől, másképen kötözve hozatik le.

Item. Ebeczky István uramnak, hogy az ellenség constitútiójárúl tudósítson az Urat: in quibus terminis

légyen? meddig penetrált? Osztán Pálfi Miklósnak, Liptay Andrásnak és Papes Ádámnak bizonyos könyveket az császári armádában expressus ember által beigtassa.

Item. Andrássi Pál uramnak, hogy nyitrai rabokat Murány felé maga hajdúságával Léváig késértesse, osztán írjon keményen Liptai Ádámnak, Farkas Sándornak és substitutus vice-ispánynak: szerezzenek említett rabok mellé elégséges assistentiát; hasonlóképen Urbán Czelder uramnak is írjon Nyitrára, hogy expressus tisztét küldje azokkal Murányban s quietáltassa magát super perceptione captivorum.

Item. Generális Eszterházy Dániel uramnak repraesentáltatik reductió alkalmatosságával regementjének (*Vajda András*) teljességessen való eloszlása.

Item. Ötezerhétszáz forintra való assignátió Erős Istvánra, cassae bellicae substitutus perceptorra.

Item. Említett Erős István substitutus perceptor Generális Györki Pál uram után passíroltatott.

Item. Vizközre currens, hogy a szegénység épen meg ne merje várni az ellenséget, hanem cum omnibus appertinentiis Vágon általtakarodjék ad interim.

Item. Urbán Czelder óberster uramnak szerencsés Nyitrára való érkezése aggratuláltatik, kinek jelentetik: vagyon instructiójában ottvaló commendáns uramnak, hogy félretévén minden competentiát, egyetértsen ő kegyelmével, a kapu kulcsait odaadja és parolát tűle vegyen. Az Szomolányban lévő kúthoz való kötélért, mostani conjectúrákra nézve ne küldjön. Kapitány Delilt meghozták s itt van árestomban, úgy a két taraczkot. Marhát hajtasson a köről-belől lévő falukbúl erga dandam quietantiam, mely iránt correspondenter legyen a commissariátussággal. — Mocsonak positis.

Item. Draskóczy Sámuel balogi tiszttartónak, Csajághy Ferencz uram által az erdélyi jószágot concernáló literale instrumentumok Onodhoz transmittáltatnak; melyek mellett, hogy Nyitra légyen a fele, (?) committáltatik; nemkülömben, hogy peknyei dominiumban vecsei jószág és Szent-Iványi László liquidum debitumára az publicumok folytatása alkalmatosságával in particulari szorgalmatossan vigyázzon. — intimáltatik. Ad Mocsonok.

Item. Sramberg János Conrádnak, Tekintetes és Nagyságos Révai Imre uram főstrázsamesterének, az érsek-újvári praesidiumban lévő milítiára húsra való assignatió transmittáltatik.

Item. Méltóságos Főgenerális Bercsényi uramnak ő Excellentiájának, minémő pátenseket osztogatott az német, — transmittáltatik.

Item. Méltóságos Grófř Eszterhás Dániel uramnak. Az mostani országos ónodi gyűlés alkalmatosságával Duna s Tisza közt levő milítiának proponálandó gravameni, az regiával együtt; folytatások recommendáltatnak. In iisdem castris.

Item. Brigadéros Balogh uramnak az ellenség mellett levő szorgalmatos vigyázás recommendáltatik.

Item. Brigadéros Ocskai uramnak nemkülömben a szorgalmatos vigyázás és portáztatás, az szüntelen való communicátió folytatásával együtt recommendáltatik.

Item. Pongrácz Gáspár uramnak missiliter emanáltatott, hogy az minémű 5 darabbul álló ország marháját faluja határábúl behajtatott, az Nemes Commissariátusságnak sine renitentia adja kezéhez.

Item. Babócsay brigadéros uramnak order adatik, mely mellett hogy ő kegyelméhez adjungálandó Forgács és Györki Pál két regementjével és kétszáz válogatott katonasággal Galgócz táján az ellenség motussára szorgalmatossan vigyázzon, adhortáltatik, és hogy az Vág vize mellett, a hol kívántatik és szükséges, sánczokat vettethessen. Rottenstain uram ő kegyelme mellé adjungáltatik pro adjutore.

Item. Hellepronth János főcommissárius uramnak, hogy azon sánczoknak ásására hetven kapákkal succurráljon. — committáltatik.

Item. Rottenstain uramnak bizonyosszámú, Érsek-Újvárbúl hozott kapák subministráltatnak, oly condítióval, hogy casu quo azok elégtelenek volnának: maga pínzébűl, ha kétszáz forintra megyen is, succurráljon, melyek ex cassa regni refundáltatnak. Azokat penig úgy conserválja, hogy az érsek-újvári praesídiumhoz is használhassanak, de toto administrálván; kinek is intimáltatik, hogy Babócsai uram commendójátúl függjen és dispositiójátúl hallgasson.

Die 5ta Junij. Brigadéros Balogh István uramnak ad suas: Igen jól cselekedte ő kegyelme, hogy az pátenseket hozó embereket és Munkácsi uram hozó személyt ide nem expediálta, hanem maga mellett tartotta. Jól esnék, ha Pyber László uramot valamiformán kipracticálhatná Nagy-Szombatbúl: kinek is, hogy Ebeczky uram mellett levő hadak számára Sentérűl provideáljon prófont dolgábúl, intimáltatik. Ad Mocsonok.

Item. Berthóti István újvári commendáns uramnak, hogy a minémő nagy hajót nyertenek a mieink a Duna mellett, azon hajót — ha lehet — egészlen vitesse bé Újvárban, a mint van; ha penig nem lehet, tehát elszedetvén egymástúl, rakassa szekerekre, s úgy vitesse Újvárban. Ahoz rendeljen 20 vagy 25 katonát az karvai passushoz.

Item. Kárlóczi Imre commissárius uramnak. A minémő egynehány száz mérő tisztabúzát nyertenek a mieink, azt ha nem distrahálták, — kezéhez vévén, conserválja ad ulteriorem dispositionem.

Item. Babócsay Ferencz uramnak, hogy Galgócz táján az ellenség mótusira szorgalmatossan vigyázzon; ha a nagyszombati úton mégyen Leopoldban: tali in casu ódalt esvén, infestálja, s az Vág vizén való kelőket jól investigáltassa és muniáltassa.

Item. Píber László uramnak expediáltatott levél, hogy mindjárást jűjjen ki, és egynehány napig, méglen az ellenség valamely felé divertál, — táboron helye lehet. Nemkülömben némely nagy-szombati emberséges embereket vice-ispán urammal, Ocskay Sándor főstrázsamesternek az iránt ordereztetett, hogy cselédestűl hozza ki őket; ha valami propediálná cselédjeiknek kihozatását, csak in personam coacte is hozza ki őket.

Item. Ekker Mátyás orderében intimáltatik Ónodhoz való menetele s egyszersmind Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiájának ottvaló maga insinuálása.

Item. Méltóságos Főgenerális Gróff Bercsényi uram ő Excellentiájának Ekker Mátyás óbrst-lajdinant recommendáltatik.

Item. Ugyan föllebbemlített Ekker Mátyás uram Ónodhoz passíroltatik.

Item. Brigadéros Ebeczky István uramnak az Vágon túl lévő ellenségnek környékezése, mellyékezése és tehetséges, attentálandó hostilitássa. Födémes, Nagy-Magyar közt levő országútra való kiportáztatására, az gyakori *(communicatio)* folytatására solenniter recommendáltatik.

Item. Ekker Mátyás óbrist-lajdinont uram tizenkétszáz forintokrúl rubrae monetae quietáltatik és absolváltatik.

Die 6-ta. Hellepront János főcommissárius uram részére Csengelliczy János commissáriusnak passust, bizonyos sójának Dunántúl való általvivésére és ugyanott eladására.

Item. Iván Snajder óbrst-lajdinantnak örögségére nézve, nemkülömben Prochhaczka Sibortká*(-nak)* adatott obsitja, vagyis hadakozástúl való megszabadulása; ahoz passusa, és Iván Snájdernek recommendátiója a Tekintetes Nemes Commissariátushoz, ott solitus fizetése iránt, úgy recognítiója is fizetése meg nem adásában.

Item. Jeszenszky Mihály commissárius uramnak intimáltatik, hogy bene dispositis suis rebus, mentűlhamarább accelerálja eljövetelit a mocsonaki táborra.

Item. Géczy Zsigmond nagy-szombati commendáns uramnak haza való menetelre adatott passus.

Item. Forgács, Eszterházy Antal és Györki Pál Generális uraimék regementjeire obveniáló hóbeli fizetések defalcatiójában assignátió adatott Gondel Ferencz subcommissárius uramnak 5000 rhénes forintra.

Item. Sókiaknak salvaquardia-levél.

Item. Vadász Borbély Jánosnak assignátiója némely sebes katonáknak curáltatásokrúl, Setéth Ferencz uramra 800 forintig.

Item. Nyitrai piaristáknak protectio adatott: ha szintén a német oda penetrálna is, ott maradásokban specialiter protegáltatnak.

Item. Megyeri lakosoknak salvaquardia.

Item. In iisdem castris Mocsonokiensis nagy-szombati uraimék küldöttenek specialiter Főgenerális uramhoz.

Item. Gyürki Pál uram regementjebéli prófuntmester passíroltatik Nyitrára bizonyos mundérungért.

Item. Ugyanott, akkor magam regementembéli markotányos passíroltatott szabadon való kereskedésre.

Item. Luzsinszky uram Fehérhegyen túl commendéroztatott.

Die 7-ma Junÿ. Ocskai uramnak committáltatott, hogy Ebeczky urammal egyetértvén, az ellenséget üssék meg, az ország dolgainak jobb rendben való folyására nézve.

Item. Brigadéros Ocskai László uramnak adatott értésére, hogy elsőbben bizonyos hollétéről informáljon, az küldöndő 1000 emberbűl álló succursust oda dirigálhassam: elérkezvén penig Ebeczky István brigadéros uram, megegyezvén: üssék meg étczakának idein az ellenséget. Küldetett por, golóbis. Recommendáltatik addigis környíkezése, tehetséges, attentálandó hostilitása az ellenségnek.

Item. Commissio Búcsu névő helységbeli falu birájára, hogy colonellus Lóczy András uram regement-praedikátorának adassa vissza azon lopott lovát, megismervén, hasonló megvött áron.

Item. Berthóti Istvány brigadéros és érsek-újvári főcommendáns uramnak adatott értésére az ellenségnek Nagy-Magyarnál erigált hídja, s egyszersmind mai napon való Majtén felé marsélozása s onnénd Leopoldhoz szándékozó czélja: ha penig történik vissza Csallóközben való nyomulása: azonnal egész táborostúl Ujvár felé vegyék *(útjokat)*: az praesidiumban bemenvén, minden kívántató dispositiókat teszek.

Item. Brigadéros Ebeczky urammak missilisben committáltatik, hogy mindaddig késérgesse az ellenséget, míg Leopoldig nem penetrál, és az estűl üssék meg az ellenség táborának a hátulját, s minduntalan tudósítson, hogy, ha több had kívántatna, succursussa lehessen: sőt, ha láttatik mód, magam is compareálok.

Item. Berthótÿ István érsek-újvári commendáns és brigadéros urammak intimáltatik: Noha ide hivattatott táborra: csak continuálja magát újabb dispositiómig, s ha valamit érthetek, magam is oda fordulok; és tempore necessitatis, a ki bennvaló és fegyverfogható, in extrema necessitate defensive legyenek.

Item. Babócsay Ferencz brigadéros urammak adatik értésére az ellenségnek Keresztúr és Szavar között való megszállása és egyszersmind Galgóczhoz való siettetése. Rothenstajn insinér-kapitányt bizonyos hajdúsággal s három taraczkkal commendója alá vévén, bízza az artholeriabéli dispositiókat megírt insinér uramra; a szorgalmatos vigyázás Galgócz elein és küldendő ezer lovasbúl álló succursus Tekintetes Nagyságos Andrásy Pál Generális-Mezei-Főstrázsamester uram commendójával adatik tudtára, hogy jó communicatiót tartván ő kegyelmével: ha penig az ellenség Zséllye és Súrok felé a szorosokra venné magát, le Szered felé: az taraczkokkal és apró puskákkal a partrúl infestálja, hagyván jó postérungot Galgóczon.

Item. Balog István urammak intimáltatik, hogy Rotenstajn incsenér-kapitánt három taraczkkal, Szinai uramat ezerestűl, Lóczy uram vice-colonellusát ugyan ezerestűl küldje Tekintetes Nemzetes Vitézlő brigadéros Babócsay Ferencz uram commendója alatt Galgóczhoz, maga penig ezerestűl s Turóczi Gáspár uram gyalogságával s több ott lévő residens hajdúsággal transferálja magát Szeredhez, a hol is továbbvaló dispositiómig subsistáljon, az ellenség motussira vigyázván szorgalmatossan.

Item. Kamocsaiaknak, újlakiaknak, lakácsiaknak salagvarda adatik.

Die 8va Junÿ. Ordereztetett Thalaba uram által verbaliter Rotenstajn, hogy maga mellé adhibeáltatván Szinai uram és Lóczy uram vice-colonellussával ezere, nemkülömben Nyárai urammak három zászlójával, három taraczkkal galgóczi gázlóknak resistáljon, ha nem periculosum.

Item. Andrássy Pál Generális-Strázsamester uram ordereztetett: Maga mellé adjungálván karabélyos regementemet, Galgóczhoz, brigadéros Babócsay urammal conjungálván magát, szorgalmatossan vigyáztasson és patallírozzon:

ha az ellenség motusihoz képpest nem resistálhatna: secure udvarnoki rétekre szálljon, szüntelen tudósítván mindenekrűl.

Item. Assignáltatik Generális-Főstrázsamester Andrásy Pál uram regementjére 441 nadrág, 151 dolmány, 125 köpönyegnek való aba s posztó, nemkülömben 334 süveg Beniczki Márton vestiturae commissáriusra.

Item. Thuróczi Gáspár colonellus uram regementjebéli 500 emberre való posztó, vagyis aba, nyolcz zászlónak való selyem-matériára, és in futuram infallibilem refusionem deli csizma 200 párra; tiszt uraimék számára penig 25 réf selyem-, 45 réf fajlondis-posztóra adatik assignátió Beniczky Márton uramra.

Item. Assignáltatott Tekintetes Nagyságos Révai Gáspár colonellus uram regementjére 8 zászlónak való matéria.

Item. Urbán Czelder colonellus uram regementére assignátió adatik Beniczky Márton vestiturae commissárius uramra 700 embernek való posztóra.

Item. Géczi Gábor colonellus uramnak regementjére 491 dolmánnak és annyi nadrágnak való posztóra, cum omnibus requisitis, nemkülömben 600 köpönyegnek való abára és unter-officíreknek . . . .

Item. Adatik assignátió vestiturae commissárius Beniczky Márton uramra a lajb-quardiában levő unter-officírek, regrutírek, auboisták és dobosok számára 12 sötétkék franczia szény *(színi)* és más feir szény 8 vég posztóra, megtartván pro quietantia az assignátiót.

Item. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Kossovics Márton főcommissárius uramra adatik: Néminemő, Farkasdon lévő sebessek iránt tegyen subsistentiájok és az szegénység contentatiójárúl dispositiót.

Item. Berthóti István újvári commendáns és brigadéros uramnak intimáltatik: Noha a táborra hivatott, — csak helyben continuálja magát újabb dispositiómig, s ha valamit érthetek, magam is odafordulok; és tempore necessitatis a ki bennvaló és fegyverfogható, in extrema necessitate defensíve legyenek.

Item. Babócsay Ferencz brigadéros uramnak adatik értésére az ellenségnek Keresztúr és Szavar között való megszállása, egyszersmind Galgóczhoz való útjának siettetése: Rotenstajn incsenér-kapitánt bizonyos hajdúsággal és három taraczkkal commendója alá vévén, bízza az artolleriabéli dispositiókat megírt incsenér uramra. A szorgalmatos vigyázás Galgócz elein és küldendő ezer lovasbúl álló succursus

Tekéntetes Nagyságos Andrássy Pál Generális-Mezei-Főstrázsamester uram ő kegyelme commendójával adatik tudtára, hogy jó communicátió tartatván ő kegyelmével: ha penig az ellenség Zséllye és Súrok felé a szorossokra venné útját le Szered felé: a taraczkokkal és apró puskákkal az partrúl infestálja, hagyván jó postérungot Galgóczon.

Item. Balogh István brigadérius uramnak intimáltatik, hogy Rotenstein insenier-kapitánt három taraczkkal, Szinay uramot ezerestűl, Lóczy uram vice-colonellussát ugyan ezerestűl küldje Tekintetes Nemzetes Vitézlő brigadéros Babócsay Ferencz uram commendója alá Galgóczhoz, maga penig ezerestűl s Thuróczy Gáspár uram gyalogságával s több ott levő gyalogsággal transferálja magát Sentéhez, a hol is továbbvaló disposítiómig subsistálván, az ellenség motussira szorgalmatossan vigyázzon.

Item. Kamocsiaknak, újlakiaknak és lakácsiaknak salaquarda adatik.

Item. Kérieknek protectionális adatik.

Item. Thuróczy strázsamestere *Járorka Ádám*, mundérung-posztó elhozatására Szent-Benedekre passíroltatik.

Item. Fodor László uram ő kegyelme hadnagya Kholler János passíroltatott Beszterczére, ugyan az regement deputált mundérungjának kihozatására.

Die 9. Junij. Kossovics Márton uramra commissió adatott, hogy Farkasdon levő sebes katonák intertentiója iránt tegyen disposítiót az gyógyításokrúl.

Item. Óbrster Urbán Czelder uramnak az instructiója cum declaratione: miként viselje tempore obsidionis magát, megküldetik.

Item. Brigadéros Babócsai Ferencz uramnak, hogy a galgóczi gázlókon attentálandó ellenség portáinak Generális Andrássy Pál urammal resistáljon: ha penig az ellenség a szorosnak venné Szered felé útját: az hajdúsággal s taraczkkal mindenütt az Vág-partnál infestálja, s hagyjon postérungot Galgócz elein.

Item, die 10. Junij. Brigadéros Ocskai László uramnak adatik értésére, hogy Rétei János és Szalai Pál uraimék ezereivel megerősséttetik az corpussa, s azomban üsse meg egy éjjel az ellenség bagázsiáját.

Item. Generális Bottyán János uramnak az dunántúli földnek kormányozása s itten az ellenség constitutiója adatik értésére.

In Castris ad Nagy-Kér positis, die 11. Junij. Bercsényi Miklós uramnak ő Excellentiájának adatik értésére az hadaknak kívántató succursusa.

Item. Balogh István uramnak, hogy a németnek — a mennyire lehet — resistáljonak, készen lévén succursust küldeni. Nemkülömben Ebeczky István uramnak, hogy az ellenséget üsse meg.

Item. Missiliter Andrássi Pál Generális uramnak orderképpen, hogy Ebeczky István uramnak az ellenség ütésére segétséget adjon.

Item. Thalaba uramnak universaliter exageráltatik, hogy nem tudósított az constítútiókrúl.

Die 12. Junÿ. Az játói majorházra adatott protectió s a ménesre is.

Item. Szalay Pál uramnak intimáltatik: Az elszélyedt katonaságát öszveszedvén, az ezerhez küldje.

Item. Nemes Nyitra, Bars, Hont, Nógrád és Gömör vármegyékre az szökövény és kóborló katonák fogattatása iránt.

Item. Brigadéros Ocskai László uramnak recommendáltatik az ellenség *(csapdozásai)* mind innend s mind túl az Feír-hegyen, Morva elein szorgalmatossan vigyázván, tegyen excursiókat az ellenség ellen.

Item. Andrássy Pál Generális uramnak kemény order, hogy az ellenség motussára szorgalmatos vigyázással légyen, signanter penig azon 400 gyalogra vigyáztatván zellei sánczban; szünteleu patrolíroztatván, az egész hadat prajtesofban tartsa; ahogy penig látja az extremitást, hogy az egész erővel az ellenség sánczban lévő hajdúinkat attakérozni kívánná, — tali in casu lármáskodás nélkűl, szép recollectióban elsőbben is az hajdúkat és álgyúkat kihozván a sánczbúl, s ezek után az gavalleriát csendessen retirálja mocsonoki tábor felé.

Item. Hellepronth János főcommissárius uramnak parancsoltatott, hogy Generális Csáki Mihály uram mellett Mocsonoknál maradandó könnyű had subsistentiájára 20 szekér provísiót és cum proportione lábon való vágókat mindjárást Mocsonok tájára administrálja.

Die 14. Junÿ. Colonellus Révay Imre uramnak az regementek proponálandó dolgai folytatások az concursus iránt recommendáltatik, egyszersmind Karvánál levő 300 hajdúnak *(fölváltása?)* értésére adatik.

Item. Konkolÿ László, Komárom vármegyei vice-ispán uramnak az erdéllyi s Kassa tájékán lévő jószágok dolgainak kormányozása recommendáltatnak.

Item. Babócsay uramnak, hogy Galgócz táján jó vigyázásban légyen, a járóhelyeket jól megvizsgáltatván, hogy az ellenséget insperate excursiókat *(tenni)* ne engedje

errefelé: a mellett, ha látja indulását, mindenütt körülette legyen hadaival együtt.

Die 15. Junij. Brigadéros Bezerédy Imre uramnak adatik értésére, hogy az Dunán általküldendő succursus készen tartatik minden órán, csak az ellenség motusitúl várunk: a túl való operátiók folytatása, úgy az communicátió continuálása recommendáltatik.

Item. Colonellus Géczi Gábor uramnak intimáltatik, hogy Karvátúl az ezerét mit szok und pok küldje nagykéri táborra idővontatás nélkül, tévén az passusnál jó dispositiókat. Gundelfinger uram lészen commendó, maga penig, Ocskai Sándor urammal, a hévvízben bocsáttatik.

Item. Colonellus Géczi Gábor s Ocskai Sándor uram együtt bagázsiástúl az hévvízben passíroltattak.

Item. Krulovics Jakab síllyei tiszttartó uramnak intimáltatik, hogy Girács névő tisztet lecticában küldje ide, maga menvén az ellenség táborába, explorátiót tegyen és engem tudósítson.

Item. Thalaba Máté generál-adjutantnak intimáltatik, hogy az minémő, bizonyosszámú kősókat lobonez földre akartak vinni, confiscáltatván, adja praefectus Szluha uram kezéhez az ország szükségére: azonban póstamester uram kezénél is az minémű 100 ezüstpínzűl vagyon benne, ruminata rei veritate, confiscáltassa.

Item. Forgács uram ezerebéli zászlótartó Kumer Filep, Károli uram után passíroltatott, maga további szerencséje keresésére.

Item. Generális-Mezei-Marschalk Forgács Simon uram ezerebéli zászlótartó passíroltatik óbrster Luzsinszky uram után szerencséje keresésére, Hoffmann Miklós.

Item. Gyarak névő helységre salvaquardia.

Item. Podkeszer, Forgács uram regementebéli strázsamester Tekéntetes Vitézlő Györki Pál uram után vihnyei hévvízben passíroltatott adjunctussival, az nemes regement számadásival és documentumival.

Item. Tekéntetes Vitézlő Fodor László gyalog colonellus uram ezerebeli kapitány Bursi István passíroltatott által a Dunán, szökevény hajdúinak fogatásokra és újabb varbolásra is.

16. Junij. Budai István Generálisnak detegáltatnak az idevaló conjectúrák.

Item. Generális Csáki István *(Mihály)* uramnak intimáltatik, hogy a Vág vizén által erős portákot bocsásson.

Item. Ocskai László brigadéros uramnak a succursus hozzá való küldetése adatik értésére, cum declaratione, hogy Morva eleire szorgalmatossan vígyáztasson.

Die 17. Junij. Generális Csáki Mihály uram az Vágon túl való ellenségre szorgalmatossan vigyázzon és az ellenségnek sokfelé való distractióira s megkevesedésére nézve adhortáltatott; egy jó operátió aggrediálására succursus ha kívántatik, küldetik.

Item. Gundelfinger uramnak. Mocsi Pap István suspiciójára inquisítiót peragáltasson: ha ártatlan*(-nak)* találtatik, nem jó disgustáltatni, minthogy titkos dolgok kitanulásában az passusnál *(Karva)* sokat szolgált az hazának.

Item. Mocsi Pap István consoláltatott missiliter: ki fog bocsáttatni post peractam inquisitionem árestombúl, ha meg nem bizonyíttatik felőle való suspicio.

Die 18. Junij. Brigadéros Balogh István uramnak, hogy Tornócztúl a Vág mellett szorgalmatossan vigyáztatván az ellenség motusára, Galgócz elein való postérungbúl Generális Orosz Pál uram seregeit felváltatván, küldje ide a táborra, s az occurrentiákrúl penig szüntelen tudósítson, recommendáltatik.

Item. Generális Csáki Mihály uramnak intimáltatott, hogy Ebeczki István uram a Vágon által való elmenetele után ide az táborra magát transferálja, kéri táborban, maga penig Séllye és Sente felé kemény portákot bocsásson.

Item. Thuróczy Gáspár gyalog colonellus ordereztetett által az Vágon Ocskai urammal való conjunctióra, és az Feírhegyen túl lévő populébul is álló corpussal unitis viribus attakérozzák az ellenséget.

Item. Géczi Gábor főcolonellus uramnak, furírja cselédjeinek nagyobb securitású helyre való translátiójára passus expediáltatott.

Item. Szluha Ferencz praefectus uramnak. Adatott modalitása az udvardi hajdúk intertentiójában: más módja nem lévén: ad ulteriorem dispositionem ő kegyelme provideáljon, azon kévül is elégséges erogatiók vadnak itt a táboron. — Nyárai László uram pedig expressus tisztét ideküldvén, bajmóczi processusra assignátió adatik, valamint Révai Imre uramnak.

Item. Thuróczy Gáspár uram ordereztetett: Regementjebéli gyalogsággal és requisítumokkal Bánkánál általköltezvén, sine tumultu éjjel-nappal az Feírhegyekhez siessen brigadéros Ocskai uram mellé, s immediate dependeáljon Ocskai uramtúl mindenekben; nemkülömben elszélyedett hajdúságát igyekezze öszvecsoportoztatni.

Item. Ocskai László brigadéros uramnak adatott értésére, hogy Ebeczky István uram 4 regementekkel általküldetett az Vágon, a nagy-szombati circulusban, Berthóti

Zsigmond és Szalay Pál uram ezereit is maga dispositiója alá vévén, folytassa az ellenség ellen operatióit.

Item. Kis-komjáti, fűsi, mányai, valkházi és ondóházi lakosoknak salaquarda adatott.

Item. Somogyi uram ezerebéli katonáinak cselédjei a Vágon általhozatására, nagyobb securitású helyre passíroltattak.

Item. Telekesi Török István uramnak missiliter értésére adatnak az idevaló conjuncturái az ellenségnek. In forma renunciáltatott az austriai háznak királysága, sub gravibus conditionibus létele.

Item. Balogh István uramnak missiliter, hogy szegény Girács tetemét hozassa el Séllyérül és tisztességes hadi pompával temettesse el mocsonoki templomnál, paripáira és kevés értékecskéjére gondot viseltetvén: ne distraháltassanak. Ebeczky uram hollétérül informáljon: jó kémeket bocsásson az ellenség táborára Beleznai uram megfogásának bizonyos értése kedvéért.

Item. Brigadéros és érsek-újvári commendáns Berthóti István uramnak, hogy Nemes Bene Jánosné asszony megfosztása iránt való investigátió és a kikre bizonyíttatik, vasra verettetés és azonnal irántok való tudósítás recommendáltatik; nemkülömben Pokó Péter uramnak azon formában, sőt tisztére kínszeríttetik és serio is parancsoltatik kikeresése, ex circumstantiis tudván, hogy Virágh uram katonái kísértették által a Dunán.

Item. Urbán Czelder uramnak: Úgy jőjjen az táborra Nyitrárúl, még ma vissza is mehessen, — intimáltatott.

Item. Balogh István brigadéros uramnak intimáltatott: az ellenségnek diószegi híd reparatiójára figyelmezzen és tudósítást gyakoroljon, nemkülömben hozza galgóczi compániákat, felváltására nem kínszeríttetik. — ő kegyelmének értésére adatik.

Item. Goda István uramnak cselédjeinek lóti bírákra assignátió adatik: interteneálják, és szabad pascuatio engedtessék, minthogy az ellenség constitútióira nézve kibontakozott előbbeni helyébűl.

Item. Regementembéli markotányosom Szent-Benedek felé passíroltatik borok vásárlására.

Item. Szlavniczai Sándor Menyhárt uram szolgája passíroltatott Szombat tájékára, lovainak elhozására.

Item. Rétei György uram regementjebéli zászlótartó Kassára passíroltatott.

Die 20. Junij. Horváth György generális perceptor uramnak missiliter, hogy az kongónak circulatiója alább-

szállván, az hadaknak exolutióját protrahálta, mit csinál véle? Írja meg Szluha Ferencz praefectus uramnak, hogy mostani ellenséges constitútiókra nézve nyitrai praesidiumnak szállítandó 600 feírpénzűl való forintoknak beadásában ne legyen oly difficilis; azután az hazának notabilis kára immineálásával is, hogysem ő kegyelmét Szluha uramot tudósítsa, készebb elhallgatni ő Nagysága.

Item. Brigadéros Balogh István uramnak az communicatióknak szüntelenűl való folytatása recommendáltatván, egyszersmind intimáltatik Visnyai Miklós tiszttartónak bátorságos, hadai által való conserváltatása. Vizközi és szigetközi parasztságot engedje helységekben megmaradni inperturbate. Kocsis János névő katonát istentelenségeért kemény árestom alatt hozattassa kegyelmed.

Item. Brigadéros Ocskai uramnak. Guido Storumbergh currentalis pátensei ellen contracurrenseket expediáltasson. Ebeczky István brigadéros uramnak az Vágon által Nagy-Szombatig való circulátiója adatik értésére, és hogy Ebeczky uram az Feírhegyeken innend operálódván, kegyelmed penig Morva elein, — az Morvában bé is kemény csapásokat tegyen.

Item. Rhen Márton óberst-bochmajster Érsek-Újvárban s onnand vissza passéroltatott.

Item. Szilÿ János voluntér cum recommendatione obsitereztetett.

Item. Szluha Ferencz uramnak repraehensíve exageráltatik: Újvári commendáns és ő közöttek exoriált dissensiónak sopiáltatására való interpositiójában az hatszáz forintoknak elküldését nem resoválta, kegyetlen haragját Méltóságos Uramnak summa cum exageratione értse azért; hasonlóképpen Beleznay János kiszabadulásában császár auditorának írjon.

Item. Commissariátus directorának, hogy Újvárra transferálja magát Szent-Benedekbűl, és együtt Kokláesy urammal Méltóságos Főgenerális Gróff Bereséný Miklós uramot ott várják meg, a ki is az suboriált regementek computussában difficultásokat enodálni fogja.

Item. Somody Ádám uramnak kéri táborbúl communicáltatott új hírűl, hogy az ország ónodi gyűlésén renunciált austriai ház királyságának. — Velenchei névő zászlótartót hogy vice-hadnagyságra aggregálta légyen, approbáltatott; fizetése, úgy portiói is ki fognak járni. Generális Károli Sándor Aradot megszállotta.

Item. Smit Mátyás, regementembéli profus ordereztetett tizenkét dragonyossal, kóborló és szegénységet rongáló

és zászlókat kerülő katonáknak üldöztetésére s fogdoztatására.

Item. Nemes Trencsény vármegyének, Urbán Czelder uram regementire, pro personis 1300 computando, mindenikre két-két pár fehérruhát, egy pár deli csizmát, egy-egy fekete süveget előkészítvén, assignáltassa küldendő expressus embere kezéhez a nemes regementnek. Minden sub terfugiumokat, á kikkel ekkoráig élt a nemes vármegye, félre tegye, ha alkalmatossabb modalitással nem kívánja exactióját.

Item. Nagy-kéri táborrúl Méltóságos Főgenerális uramnak ő Excellentiájának relátió *Starembergh Majténhoz érkezéséről*, a Vág túlsó partját postérung-formán, úgy Szered várát igyekező erősítéséről, nemkülömben egy elfogott stukhauptmann fassiójárúl, s némely tisztek sebesítésérül, Ebeczky István a Vágon általküldésérül és más particulárisokrúl.

Item. Fölséges Fejedelemnek némely occurrentiákrúl és Hellepront János uram instantiája reccommendáltatik.

Die 21. Junÿ. Ebeczky István uramnak adhortátió ritka tudósításárúl, és az ellenség infestátiójárúl.

Item. Csiba Ádám uram mellett lévő szabóknak comissió, hogy szabadon munkálkodhassanak.

Item. Protectionális Házi Horváth Ferencz uramnak kiadatott.

Item. Vajka helységre salvagvardia kiadatott.

Item. Nemes Bars vármegyének, hogy az kóborló s haza szolgálatját kerülő katonaságot compelláltassa: Ebeczky Ádám uramnak keményen intimáltatott, hogy azon katonaságot contrahálván, hovahamarébb transferálja magát ezeréhez: a holott ez intimátiónak nem engedelmeskednék: a nemes vármegye semminémű provisiót ne administráljon, se maga protectiója alatt ne tartsa.

Item. Kárlóczi Imre hadi commissárius uramnak adatott értésére, hogy az karvai passus nemhogy üressen hagyattatik: sőt Ordódy György uram fortificátiójára mégyen: azért kegyelmed Bátorkeszirül ne praecipitálja útját, hanem mentűl több provisiót szereztetni el ne mulassa.

Item. Ocskai László uramnak missilis, cum declaratione: mi okra nézve az kívánt kétezer gyalogot, álgyúkat, mazsárokat és más szükséges munítiót nem küldhettem oda: hanem Thuróczi uram ezerit maga mellyé vévén és a populét fölszedvén, hasonlóképen Dettrekö várábúl munítiót és szükséges álgyúkat elvívén, föltett próbát Morvában attentálja.

Item. Ebeczky István uramnak missilis, hogy jól vigyáztatván az német portájára, midőn errefelé jöne, üsse

meg a gyalogot, s tegyen egy nevezetes próbát. Az odavaló conjecturákrúl genuine tudósítson.

Item. Ebeczky Ádám uramnak cum magna exageratione exprobráltatott gyalázatos, otthon nagy idötül fogva lakása, ő kegyelmére nézve a katonák is haza szélledtek; ha öszve nem szedi és nem compareál táborban: árestoma imponáltatik s nagy fölháborodásomat experiálja maga ellen.

Die 22-da Junij. Szluha Ferencz uramnak. Pap Istvánra minémő inquisítió peragáltatott, — transmittáltatott pro impendenda exemplari statutione, és reiteráltatott: *Beleznai János elfogatott hadnagy kiszabadításában fáradozzon* császár auditorának levele által, hogy olyatén érdemes vitézlő személyek consoláltassanak, nem soká hagyattatnak rabságban. 3tio. Az egész gyalogságot beküldvén Méltóságos Főgenerális Urunk dispositiójábúl Újvárban, provisiójokrúl commissariátussággal és quártélyokrúl a városban commendáns urammal dispositiókat formáljon.

Item. Brigadéros Ebeczky István uramnak adatott értésére, hogy ne vesse *(vélje?)* mustrának táborunk bipariálását, hanem Főgenerális Urunk dispositiójának, mely mostan érkezett: a szerint Újvárban küldetik egész gyalogság, lovas had penig Méltóságos Generális Csáky Mihály urammal egerszegi rétekre. Magam Érsek-Újvárban szükségképpen az dispositiók effectuálására s a karvai passus helyrehozására rándulnom tudósíttatott. *(Levelét)* Méltóságos Generális Csáky uramhoz dirigálja: ha penig ő kegyelme fölváltatását kivánná: minthogy agnoscáljuk sok fáradozásit, — csak tudósítását vehessem, frisebb haddal váltom föl.

Item. Joan Chirstophtsák, Méltóságos Generális Gróff Forgács Simon uram regementjebéli zászlótartó, passíroltatott Lőcse tájékára.

Item. Ingcsinér Revier, artholléria béli óberst-lajdinantnak beküldetvén bizonyos, Leopoldbúl desertált pixidárius, hogy az arthollériában applicálja, egy szökött hajdú is, melyet adván regementjének, hogy exolváltassa.

Item. Urbán Czeldernek missilis, hogy a jelenvaló holnapi parolákot elfelejtvén megiratni, azonokot usque ad finem leírván, küldje hozzám.

Item. Tekéntetes Vitézlő Géczy Gábor óberst uram ezerebéli egyik strázsamestere passíroltatott Német-Prónya és a táján lévő helységekben lévő szabókra, parancsolattal a mundérjok megvarrattatásokra.

Item. Urbán Czelder regementjebéli Kurucz János nevő markotányosnak liber passusa mindenneme italnak

megvételére, s mind penig a táborra szabadon való béhordására és eladására.

Item. Nyitrai commendáns Szabó Mátyás uramra assignátió ment, hogy a Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Fodor László uram ezere számára adjon 10 flintát.

Item. Babócsay uram három voluntérjének passus Lévára, az holott is véghezvivén az vásárlást, visszajőjjenek.

Item. Berthóti István brigadéros és érsek-újvári commendáns urammak adatott értésére, hogy az egész gyalogság Keszi névő helységhez masérol. Tartsa oly készen Révai Imre és Nyárai László colonellus uraimék ezerit, hogy pro permutatione ajeris (*aëris*) kihozattathassanak, s más két regementek helyekben bémenvén, úgy mindazonáltal, hogy in necessitate ista exigente, ezeket is bévihesse.

Item. Colonellus Nyáray László uramnak adatott értésére, hogy a hús iránt ideküldetett tiszti már fáradoz is effectuátiójában. Az 19 sebes hajduknak praefectus Szluha Ferencz urammak intimáltatott, hogy olykor-olykorra borokat rovásra kiadassa.

Eadem. Brigadéros Balogh István uramnak az Vág köröl folyó occurrentiáknak tudósítása recommendáltatott: egyszersmind az is adatott értésére, hogy az hadak Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája intentiójábúl két részre subdividáltatván, az egész hajdúsággal együtt magam Érsek-Újvárhoz, az lovasságot penig Méltóságos Generális Gróff Csáky Mihály uirammal Nyitrához küldöttem, holmi occurrentiáirúl oda dirigálja tudósítását; ha mi szükséges velem való occurrentiákra, — Érsek-Újvárban lévén praesens, Generális uram velem közleni fogja.

23. Junij. A hét bányavárosoknak, hogy a monetária machinák Murányban szállítások végett alkalmaztassák magokat az Fölséges Fejedelem dispositióihoz.

24. Junij. Kereskény Farkasnak Nemes Komárom vármegyei commissáriusságra patenter adatott parancsolat.

Item. Brigadéros Ordódy György uramnak orderében intimáltatik, hogy az karvai passust, Dunán túl való expedítiók folytatására nézve reparáltassa. Generális Györky Pál karabélos és Gundeltingel colonellus uraimék ezerit, úgy háromszáz hajdút, két taraczkkal együtt maga mellé vévén, Esztergam és Komárom eleire vigyázván, az Duna mellyékét patroléroztassa; keméndi postérungot is penig Gondeltingel uram ezeréből tartsa, s azon passusnál sánczot ásatván, az hajdúságot in necessitate secundálja, az Dunán által is portáját bocsátván, Esztergam városát egy éczaka

attakéroztassa. Irja meg Generális Bottyán János, brigadéros Bezerédi Imre, úgy több főtiszt uraiméknak a passusnak jó rendben hozását, hogy szabados communicátiójok az Dunán által lehessen.

25. *Junij.* Méltóságos Főgenerális Bercsény Miklós uramnak, a gyalogságnak Újvárhoz, a lovasoknak penig Nyitrához való szállása, az újvári dispositiók, a Dunán túl és innen való fizetések sollicitátiója, a cassa ürülése s per hoc a dunántúli aggregatusok megcsalatkozása: Bagossi uram installatiója: Struczil Zsigmondot óbrist-lajdinontnak kéri Fehérpataki; Szabó János uraimék recommendátiója: papiros és némely intercipiált levelek küldettek meg.

Item. Szabó Andrásnak, Kurta-Keszin lakozó, oly passus adatott sókereskedésre, úgy, hogy Pápárúl recognítiót hozzon az só eladásárúl.

Item. Lóczy András gyalog colonellus uram passíroltatott Fölséges Urunk után s onnénd az fölföldre, az míg útja lészen.

Item. Thúri Benedek passíroltatott által az Dunán.

Item. Nemes Komárom és Esztergam vármegyei vice-ispány Konkoly László uram embere bizonyos konyhára való fűszerszám és holmi apró portékák vásárlásáért passíroltatott, melyek árában is 6 kősót vitt be Érsek-Újvárban.

Die 26. Junij. Brigadéros Ebeczky István uramnak az Vágon túl folytatandó operátiók igaz hazafiúságának recommendáltatnak, s egyszersmind adatik értésére Babócsay Ferencz brigadéros uram által onnénd való fölváltása.

Item. Naszvadi, gútai és szent-péteri bíráknak és lakosoknak közönségessen, kemény currens, három elszökött granatérosok megfogatások iránt.

Item. Csáki Mihál uramnak. — Ocskay uramnak küldjön Nyitrárúl két mozsarat és specificátió szerint egyéb kívántató munítiót Bánkához, 30 lovassal confuéroztatván. Vagyon Ocskay uramnak intimátiójában, hogy az túlsó parton fogja várni jó készülettel. Balogh István, Somody Ferencz uraimékat, ha mindakettőt-é, vagy csak egyiket avocálta-é, vagy sem? kívánnám informátióját venni ő kegyelmének. Ebeczky Istvány uram mihelest általjönne és emőkei táboron dislocálná magát fáradt népével: mindjárást Babócsay Ferencz uramat legottan háromezered frissebb néppel által az Vágon expediálja.

Item. Brigadéros Ordódi uramnak adatik értésére, hogy mivel ma a dolgok foglalatossági miatt otthon kellett maradnom: okvetetlen holnap az karvai sáncznak látogatására megindúlok: s a jó vigyázás, minthogy már taraczkok

is expediáltattanak, és occurrentiáknak is szapora folytatása recommendáltatik. A mellett communicáltatott Révai Gáspár uram hajdúsága Győr elein történt casussa; azoknak nem annyira az ellenség fegyvere ártott, mint az Rábcza vize.

Die 27. Junij. Brigadéros Ocskay László uramnak az győri szigeti casus, karvai dispositió, hegyentúli földnek constitutiója és ottvaló suspicium, Dunántúl kívántató Főgenerális, Somogyi Ferencz uram öt compániájának eloszlása, több más dispositiókkal megiratott.

Die 29. Junij. Dóka István tallósi, Dóka György fölső-szeli, Pónya János fölső-szeli, Kajdacsy András vezekényi lakosok specialis protectio alá vétetődvén: az ellenségnek helységekig való közelétéseig magok házaiknál megmaradván, Fölséges Vezérlő Fejedelem fölső és alsó hadaitúl magok személyek s úgy akármely névvel nevezendő javaik conserváltassanak; holott penig az ellenségnek közelítését értenék, tartozzanak magokat közinkben retirálnyi.

Eadem. Palkovics uramnak az idevaló conjectúrák declaráltatnak, nemkülönben Kenessey uramnak által az Dunán, Győrnél történt casusnak investigátiójára expedítiója értésére adatik.

Eadem. Csáky Mihál uramnak, hogy Ebeczky uramot, mellette levő hadakkal, az Vágon túl való földről magához revocálja, ott hagyván kétszáz lovasbúl álló strázsát. Ebeczki uram helett penig Babócsai uramot újabb commendérozott hadakkal mindjárást által az Vágon küldje. Balog István és Somodgyi Ferencz fortélyos machinatióikra szorgalmatos szemmel vigyázzon és minden gonosz szándékjokat impediálja.

Eadem. Palásti Ferencz uramnak, hogy investigálja jól: hová distraháltatott azon mundérung, a mely, legalább huszonöt darabbúl álló, minden compániára a nemes vármegyéktűl erővel extorqueáltatott: a mellett Bezerédi uram mellett lévő 80 embernek annyi mundérungot küldjön és a Duna folytában lévő faluknak szekereit, melyek újvári praesidiumhoz és a karvai passushoz deputáltattanak, regementektől szabadon bocsáttassanak.

Eadem. Bezerédi Imre uramnak missilis, kiben az francia hirekrűl való tudósítása és az idevaló németnek holléteie értésére adattatnak: az győri szigetben elveszett hajdúságnak tudósítását kívánván elégségessen megtudni, hogy a Méltóságos Fejedelmi Udvarnak és a Generálisságnak tudhassa értésére adni; azonban hadakbúl mindaddig nem succurálhat, valamég ezen ellenség valamely felé nem progrediál, szüntelen vigyázva kelletvén lennyi itt is. — de rövidnap succursust reméllhetnek ő kegyelmek. *Bottyán*

uramnak azon formában missilis ment, és a megmaradott kevés Révay uram hajdúi öszveszedésekre expediáltatott Kenessey István secretárius. Colonellus Révai Gáspár uramnak magának az succursus dolgábúl bővön üzentem említett secretárius által.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak mind az jelenvaló ellenség, s mind az francziaországi hírek értésére adatnak. Az succursusnak még ekkoráig nem lehetett administrátiója, propediáltatván az ellenség, az hadakat nem lehetvén distrahálni. Itt liszt és só dolgában nem lehet mostanában, hanem recommendáltatik előbbenyi szokott dexteritássának, és míg magamnak általmenetele lehet, szorossan az hadak lassan-lassan eltengődése bizattatik, és még új gabona lészen, mert itt is igen szűkön van.

Eadem. Rétei György uram ezeréből Láncz István hadnagy Vereskőben bévitetődött, a cartella szerint: lova kiszereztetett Érsek-Újvárban.

Die prima Julÿ. Végh János, Pethő György, Biró István, Rogoz István és Pálfi György dunántúli hadnagy uraimék ordereztettek, — felszedvén katonáikot, — által az Dunán, Generális Bottyán János uram directiója alá mindaddig, míglen bizonyos commendójok statuáltatik: azalatt is penig általszökött katonáikot sub gravi animadversione coacte is öszveszerezni és keresni el ne mulassák.

Eadem. Hellembach, bányavárosok és selmeczi kamara administrátora, úgy Sréter János brigadéros és bányavárosok inspectorának missilis, kézi-granát, ásó és kapa iránt az érsek-újvári praesidium szükségére, nemkülömben papiros végett.

Eadem. Konkoli László, Komárom és Esztergam vármegyei vice-ispány uram embere passéroltatott az maga jószágiban.

Die 2ª Julÿ. Somogÿ Zsuzsánna asszonnak öllyvedi és farnadi helységekben lévő házaira protectionális adatott.

Item. Esztergami barát Menetgáth Lőrincz passéroltatott oly véggel, hogy nem árt mindenütt megvizsgálni a passuson.

Die 3tia Julÿ. Török András udvari vice-kapitány uramnak missilis levélben recommendáltatik Csetneki Jóseph instantiája Fölséges Vezérlő Fejedelem előtt promoveálása iránt.

Die 4ta nem volt expedítió, mivel Érsek-Újvártúl Emőkéhez maséroltunk.

Die 5ta Julÿ. Méltóságos Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiájának missilisben az érsek-újvári tisztek

iránt, hogy sopiáltattak, megiratott: az hadak minden rendbéli constitútiója oda reseribáltatott, s német Leopoldhoz szállása tudtára adatott. Emőkei táborrúl.

Eadem. Dávid László óberst-lajdinant, Révai Mihál uram strázsamestere Konos András Turócz vármegyében passéroltatott dicator uramék mellé.

Item. Fiezke Miklós, Prínyi Miklós brigadéros és gyalog főcolonellus uram főhadnagya az ezer után Érsek-Újvárban passéroltatott.

Eadem. Géczy Gábor, Babócsay Ferencz, etc. s az egész ezeredes-kapitány és lovas brigadéros uraiméknak. Főgenerális uram ő Excellentiája missilis leveleit 9. acceludálván, irattatott: hogy 10, 20 vagy 30 katonával ki-ki egy tisztet maga vármegyéjében, vagy vármegyéiben dicator uraimék mellé küldjenek.

Eadem. Varasdy Ferencz uram zsoldos katonák fölszedésére passéroltatott Nemes Zólyom vármegyében.

Eadem. Révai Imre uramnak. — Hajdúságának, kiválkép első batalionnak megfegyveresítésében fáradozzon, s nemes vármegyének (*Turócz*) existimatiója helyrehozásában is.

Eadem. Nemes Nyitra vármegyének intimáltatott: Nemes Pozsony vármegye és hegyaljai városok (*Onodtúl visszatérő*) követjeit az ellenséges constitútiókra nézve accomodálja, minthogy Méltóságos Főgenerális Urunk parancsolatja.

Eadem. Reviere uram frai-compániájának assignátió Benyiczky Mátyás uramra: Minthogy előbbeni posztójok öszvezsugorodott, ki nem tölt volna már a mundér belőle, adjon még 120 sing kéket, — vörösset penig kétszázat, abbúl süvegekre is ki fog telnyi.

Eadem. Babócsay Ferencz uramnak. Minthogy az ellenség táborostúl Leopoldhoz szállott: távul esnék ő kegyelme Szomolánnál, — szálljon Korompához.

Eadem. Illés István óberst-lajdinant uramnak committáltatik: vigyáztasson Galgócz felé Vág mellékin, minthogy Szeredtűl elindult Leopoldhoz az ellenség.

Die 6ta Julij. Chrenóczy Mihál uram passéroltatott: intimátiója adatott, hogy az szomolyáni fiscalitás bor és buza in genere, a tájékárúl tiszttartó és nemes vármegye szolgabíráját requirálván a szekerek iránt transportálására és ide való hozattatására, mely mellé tiszt uraimék requiráltatván, tartozzanak confuit adni.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Threncsény György, Szalai Pál óberst-bochtmajsterének, hogy óberster Urbán Czelder uram mellé kis recognítiókra expediáltatott Galgóczhoz, adjon, — mihelen insinuálja magát, — katonákot.

Eadem. Két parasztembernek titkos passus Vágon által, separatim mindeniknek.

Eadem. Hellembach uramnak missilisben recommendáltatik Beleznai János uram posztóbúl maga megruházására való succursusa.

Eadem. Beleznai János uram kiszabadulása után, maga megruházására és megfegyverezésére Selmeczre *(passíroltatott).*

Eadem. Nagy-szombati jesuviták páter rector uram instantiájára két-három szekér élés bevitelére passéroltatott, és azon alkalmatossággal igaz magyarok cselédjeik is kijövetelre.

Eadem. Az ellenségnek ídesgető contra-currens küldetik.

Eadem. Pesthi Máté uram passéroltatott által az Dunán mundérunggal.

Die 7ma Julij. Fehérpataki András (?) kapitány uram szekérmestere 4-ed magával Sáros vármegyében Szent-Mihál névű faluban társzekérrel passíroltatott.

Eadem. Hellembach uramnak missilisben adatik értésére az német constitútiója, és erga collimationem, si quo casu találna lenni, pro majori securitate expediáltatott Rhén Antal az utak bevágatására, és további disposítiómtúl s tudósításaimtúl várjanak.

Eadem. Threncsény György, Szalai Pál óberster uram főstrázsamesterének exageráltatott a vigyázatlanság, és ha többé úgy találtatik, — életéhez ne bízzék.

Eadem Tekintetes Nemzetes Vitézlő Ebeczky István brigadéros uram fő- és vice-hadnagy, zászlótartó, strázsamester, 42 gregárius cselédjeik accomodáltatások iránt missilis Nemes Bars vármegyének.

Eadem. Csabai, üregi, salgói és lehotai helységekre szeredi uraimék cselédjeik accomodáltatása iránt assignáltattak.

Eadem. Assignátió Hrabovszki János instituti comercii commissáriusra adatik, hogy Urbán Czelder colonellus uram kezéhez 180 darab marhát, az Tiszátúl hajtottakbúl *(adjon.)*

Eadem. Assignátió Szabó Mátyás nyitrai commendáns uramra adatik, hogy Grajner Antal főstrázsamesterrel elecommendérozott 1200 hajdú számára 9200 lövet puskaport és annyi golóbist *(adjon.)*

Eadem. Kossovits Mártony commissárius uramnak az tábornak való szekerekbűl fogyatkozása exageráltatott, és hogy állítson mentülhamarébb Nemes Bars vármegyébül legalább százig valót, azután többet, — intimáltatott.

Eadem. Pető György, Biró István, etc. hadnagy

uraimék győri öt compániákkal ordereztettek: Balogh Ádám directiója alá transferálják magokat; ő kegyelme óbrstlajdinantja és óberst-bochtmajstere dispositióihoz alkalmaztassák magokat.

Eadem. Újvárosi István óberst-lajdinant uramnak repplicáltatott: Nagyobb ismeretsége lévén Györki Pál uramnak, ő kegyelmét requirálja Kolozsvárra szökött katonák iránt, és hogy constálván sok nyughatatlansági, föl fog váltatni, — értésére adatik.

Die 8vo Julij. Nyitra vármegyének szerediek accomodátiója recommendáltatott, mivel az ellenséges constitútiókra nézve lakóhelyeikből ki kelletvén bontakozni.

Item. (Protectió) lepsényi majorházaikra s appertinentiáikra Bogádi Ádám, Raimanus Ádám és Tanka Pál uraiméknak.

Item, eadem. Pozsoni mészárosoknak az instituált commercium szerint penes assecuratorias Suae Serenitatis Ducalis, marháknak vásárlására passus expediáltatott.

Item. Somodgyi Ferencz uramnak, hogy az Ludány helységre repartiált 1000 szapu gabonát, mellik 500 elvitele után a többit pro necessitate domus sui *(fordítsa?)*

Item. Protectió Veszprém várossára, hogy in aliquantum nekik indulgeáljon és annyira ne aggraválja az impositiók dolgábúl.

Die 9. Julij. Esterház úrfiak számokra Nagy-Szombatban való két-három szekér éllés bevitelére passus.

Nullae aliae expeditiones, mivelhogy az nap Galgóczhoz mentünk, az ellenségnek Leopold alatt fekvő bagázsiáját recognoscálni.

Die 10. Julij. Berthóti István brigadéros uramnak approbáltatott, *(hogy)* karvai sánczbúl Akmon névő, Fodor László uram óberslajdinantját fölváltotta.

Item. Brigadéros Ordódy György uramnak cum exageratione exprobráltatott: csak a gyalogsággal szolgáltat: ha az első attakírozáskor succursust elmulatta: bár csak utólszor secundálta volna a karvai passusunkat, nagy confusióban ejtette volna az ellenséget; jóllehet így is kárával tért vissza, de mégis nagyobban esett volna.

Item. Jeszenszki uramra assignátió; Magyarországi Főgenerális és Locumtenens dispositiójáig Pogány Zsigmond uramot accomodálja.

Item. Nemes Nyitra vármegyének, Csallóközi nemessek és némely hadi tisztek cselédjeit, includált specificátió szerint, az mostani ellenséges constitútiókra nézve accomodálja, — intimáltatott.

Die 11. Julij. Balogh István uramnak, hogy Tornócznál és azon Vág-mellékén nemcsak jó vigyázással légyen, hanem az szeredi ellenséget éczakai vak lármákkal is nyughatatlanítsa, — intimáltatott. E mellett adatott értésére: az éczakai nagy esőre nézve, s azon okbúl is, hogy az ellenség nem juxta relationem 3—400, hanem 3—4000(-nek) is Leopold alatt az bagázsiával compeliáltatott, rajta-ütésre szándékunk felbomlott.

Die 12. Julij. Lasiaknak, assa-kürtieknek, lovasiaknak, egerszegieknek, körtvélesieknek, sérejieknek, nyitra-vicsápi, nyitra-apáti, menyhei, kis-elefánti, pereszlényi, thédi, kámánfalvai, kovarcziaknak salvagvardiájok adatott.

Item. Nyitrai praesidium szükségére Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramra assignátió, hogy az oda való depositumokra 500 rhénes forintokra adatott.

Item. Nemes Bars vármegyének kaszások és szekerek újvári praesidiumhoz praestálása iránt.

Item. Szinai Mihály uram vice-kapitánynak missilisben intimáltatott, order gyanánt observálja: Menjen egy legelső éczakán által az Vágon, hogy hajnalig hegyekben lehessen; igenessen Detrekő várához magát dirigálja, ottan találja Thuróczi Gáspár uramot hajdúsággal, — annak dispositióihoz alkalmaztassa magát.

Item. Marossi András, Szalai Pál uram főhadnagya Keresztúr névő városában lévő cselédjének aggraváltatójátúl többé hogy az ottvaló bírák supersedeáljanak, strictissime parancsoltatott, és annakutánna mindennémű aggravátiókban omittálja, — committáltatik.

Die 13a Julij. Marossi István, Orosz Pál uram főhadnagya 5 katonával Zsámbokrétre passéroltatott bizonyos dolgokban.

Item. Billó Jakab passéroltatott Nemes Zemplény vármegyében.

Item. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Rétei György főcollonellus uram ő kegyelme Nagy György névő markotányossának szabad bor, sör és másféle italokra passus.

Item. Nemes Nyitra vármegyének intimáltatott: Minthogy az rézpénznek valora degradáltatott, úgymint 10 polturás kongó négy polturába, — azért mindenféle venálék is limitáltassanak.

Eadem. Révai Gáspár uramnak megiratott: Constál már előttünk az hajdúságnak győri casussa; még ugyan alkalmasint megmaradt ezere notabilis kár nélkül, hanem azokat conserváltatván, szolgáltasson velek: ne küldje óberslajdinantját mundérungért, hanem maga jőjjön által.

Die 14. Julij. Gellért Imre uramnak pro consolatione adatott replica, hogy fölváltatódik, de még most ne küldje tisztit elszéledettek öszvehajtására.

Item. Konkolÿ László vice-ispány uramnak.. Konkoli István uram mivel a homagiumot Confoederatióhoz szivesen amplectálta: maradhat azért, jószágában lakhasson, megengedtetett is.

Item. Brigadéros Ordódy uramnak cum declaratione: Szőke Mihál varró szolgájának anyja almásiak hamissága miatt a minémű károkat vallott, exquiráltassa: ki volt oka? és térétesse meg kárát.

Item. Szinai uram excessusokrúl strictissime admoneáltatott, és a mely nemesembernek 15 juhát vitték el hajdúi, exquiráltassa, exemplariter büntesse meg.

Item. Bottyán János uramnak, hogy Karvához puskaporért és confuit küldjön; nemkülömben missilisben requiráltatott Puj uram ellenségei ellen protectiója iránt. Méltóságos Főgenerális uram idejövetele alkalmatosságával lészen succursusa.

Item. Szép Péter uramnak Bollad névő falu conferáltatik; az Méltóságos Generálisság további dispositiójáig senki ne háborgassa.

Item. Preklett uramnak kapitányságra való decretuma, recommendátiója, obsitja és passusa adatik, által a Dunán való menetelre.

Item. Szőke Jánosnak passussa adatik.

Item. Gergei János passéroltatott hévízben, maga cúráltatására.

Item. Szluha uramnak a rabok szabadítása recommendáltatik; az Tavarnokon lévő német rab elküldése iránt assecuráltatik.

Item. Somodgyi Ferencz uram, a mely négy katonája Pető urammal általment a Dunán s elvitt mundírja elküldése iránt assecuráltatott.

Item. Protegáltatott Kakik Ferenczné, méglen ez a hadakozás tranquilláltatik. Pap Orzse ellen partékája exequálása iránt.

Die 15. Julij. Gondelfingel János uram ezerestűl ordereztetett Vágon által Fehérhegyek közé, Illés Istvánnal.

Item. Balogh István uramnak replicáltatott: Imperiumban német elmenetele nem hiteles. Csallóközbül revocálja a katonákot, mert öldöztetni fognak, kifosztatnak mindenekből; az minthogy van is általküldött hadaknak instructiójok. Rácz Miskát excessusiért megragadtatván, sub aresto küldje Újvárban.

Item Szerdahelyre salvagvardia kiadatott.

Item. Tyukos György, ardoskedgyi veredáriusnak Nagy-Szombatbúl kijövetelre passus.

Item. Tekéntetes Vitézlő Fodor László gyalog colonellus uram passíroltatott által a Dunán: a dato praesentis két hét alatt visszajőjjön.

Item. Balogh István brigadérius uram hadnagya Farkas István kibocsátása iránt missilisben érsek-újvári commendáns uramnak committáltatik.

Die 16. Salvagvardia expediáltatott szalakúszi tilalmas erdőnek conservátiójára.

Item. (Balogh Istvánnak.) Pápán Pőstyénÿ névő labancz rab végett Generális Bottyán uramnak írjon. Gútára most nem vélném, kívántatna hajdúság, mivel nem is a labancz nyeste le a víz mellett erdőket: hanem Érsek-Ujvárbúl általam commendéroztatott gyalogság, mely lészen tartalékjára inkább az ellenségnek, mintsem fortélyára, holott csak confirmáltatnék in priori igyekezeti, közelebb éri: érsek-újvári commendáns uramat ő kegyelme először is tudósítsa.

Item. Szalai Pál uramnak. Siessen regementjéhez, és cassabéli kongó-pénz felől tudóssíttatott: váltassa polturákra, hogy kárt ne valljon a nemes regement.

Item. Regementembéli auditor és felcser passéroltatott Selmeczre, némely kongó-forint felváltására és orvosság vételére.

Item. Madoniczíaknak salvus conductus adatott.

Item. Gÿmesieknek salvagvarda adatott.

Item. Berényi úrfiaknak Nagy-Szombatbúl passus szabad kijövetelre.

Die 17. Julÿ. Horváth György uramnak: Móré ezerére adassa ki Korvényi mustramester listája szerint füzetéseket.

Item. Mundérja iránt, Beniczky Mártonnak: Azon Móré uram hajdúira adassa ki mundírjokat, mert éppen, gyalázatunkra az magyar hadaknak, rongyossan járnak.

Item. Ocskai uramnak. Értvén az ő kegyelme missilissibűl Detrekő várának megszállását: intimáltatott ő kegyelmének az várban való jó dispositió-tétel, s ha lehet, Thuróczy uramot statuálná bé. Adatott értésére a succursus adása, elnenetele is: recommendáltatik: *(legyen)* azokkal notabilis, az ellenségeken kártételes operátiókat: ha penig az ellenség talál recedálni, vagy meg találja venni és indúl Leopold felé: visszatérvén succursusnak a lovassa, kísértse egész Leopoldig, az gyalog mellékezze, szüntelen attakérozván. Az Fehérhegyen végig magában menjen az maga corpussával Morvában.

(ott) hasonló égetés, rablás, s még csöcsömőssek kardra való hányása is recommendáltatik.

Item. Babócsai Ferencz, Príný Miklós és Bagossi Pál uraimék commendéroztattak Ocskai uram corpussához a Fehérhegyen által, holott is az ő kegyelme dispositiójihoz alkalmaztassák magokat, úgy, hogy az német mótussi szerint, ha erre készül: Leopoldig késértse az lovassa, a gyalogság Fehérhegy vőgyeig mellékezze és attakérozza, annakutánna Pozsonynál általjövén, — vissza hozzám jőjjenek.

Item. Beniczky Mártony uramnak, Móré uram hajdúinak ruházatja iránt való missilis.

Item. Horváth György uramnak, azon hajdúk fizetések iránt való missilis.

Item. Dezső István hadnagy cselédjei subsistentiájokra commissionalis passussa a nemes vármegyékre, méglen házájok megszabadúl.

Die 18. Brigadéros Balogh István uramnak a pátensek megküldettenek annexive. — az aratás előbbeni mód szerint practicáltassék. — Ocskai uram szép resolutiója az ellenség megütkezése iránt adatik értésére.

Item. Pinnyeiné asszonyomnak alázatos instantiáira, a mezei munkásokra, aratások békességes végbenvitelére protectió.

Item. Harminczegy desertüreknek a Fölséges Urunk után salvus conductus adatik.

Item. Bagosi Pál brigadéros uramnak. Ordereztetett ezerestűl által az Vágon brigadéros Ocskai László uram mellé, elégséges oly dispositióval és instructióval, hogy több lovas és gyalog hadakkal megegyezvén, obsidiált Dettrekő várának succurráljanak, megütvén az ellenséget, akár obsidiálásban találtatik, akár penig általesett volna immár azon várnak dolgán.

Item. Kárlóczy Imre commissárius uramnak intimáltatott: Karvai passusnak vigyázására küldött laibgvardának subsistentiájárúl mature disponáljon.

Item. Píber László uramnak. Nyitrai conferált püspökségrűl aggratuláltatott, a mellett hogy azon jószágnak proventussábúl találkozandó jók kezéhez assignáltattanak.

Die 19. Julij. Illés István uramnak missiliter: Minthogy az ő kegyelme informatiója szerint az Leopold alatt lévő ellenségnek motussa minden órában gondoltatik, ha annak segétségére menne: ő kegyelme magát Gundelfinger urammal együtt conjungálván, Ocskay uram mellé menjenek, hogy hasznos operátiót tehessenek: ha penig erre által-

szándékozna: hozzám, sietve, együtt említett Gundelfinger urammal transferálják corpusomhoz magokat.

Item. Balogh István urammak missilisben exageráltatik katonáinak eloszlása és az ellenség szabadon, szerteszéltében, két regement előtt malmok égetése: mely is nem másnak, hanem a főtisztnek imputáltathatik. Ha az katonaság penig jó szerével Csallóközből nem akarna kijönni: meg van hagyva Gundelfingel uramnak, mint ellenséget prosequálja őket.

Item. Bezerédi urammak adatik értésére Méltóságos *(Fő-)* Generális urammak ide nem érkezése, nemkülömben az idevaló ellenségnek constitútiója s hirek; ellenben assecuráltatik ő kegyelme rövidnap segétség általmenetelrűl.

Item. Nyitrai commendánsnak missiliter committáltatik: Bíber László püspök urammak a nyitrai püspökséghez tartozandó jószág, az Haza tetszéséből, ónodi gyűlésen conferáltatott. Valamely victuálék azért azon jószág proventussábúl találkoznak: assignáltassa arra rendölendő embere kezéhez absque ulla difficultate.

Item. Méltóságos Gróff Eszterházy József uram az malmok égetésérűl adhortáltatott: supersedeáljon, mert jövendőben is magának azzal szerez ártalmot. És az ónodi gyűlésen recenter condált articulus secundus mit contineáljon? egészlen in paribus transmittáltatott: kit ha jól megvizsgál, többet fog tennyi malmok égetésénél.

Item. Eadem. Guido Staremberghnek megirattatott: Szakolczárul asszonyoknak rabságra vitettetésekkel császár és Fölséges Fejedelem Urunk között mutua ligata ezzel violálta; exprobráltatott azonkívül az faluknak, külső vetéseknek égettetése is, melyeket mi okbúl cselekedett légyen, kiváltképpen asszony-személyeknek elvitetésével? választ adjon, avagy kibocsássa. — máskép hasonlóképpen repencláltatni fog mi részünkrűl.

Die 20. Julij. Légrádi Mihál, regementembéli hadnagyom bizonyos dolgainak végbenvitelére passéroltatott Karsa *(Kassa)* felé.

Item. Pthrücsök István névő érsek-újvári lakosnak kereskedésre generális passus toties-quoties adatott.

Item. Szolcsány és Radosnya névő helységekre salvaquardia.

Item. Vinkler András kispap, adjunctus társával Almási Jánossal Eger felé passéroltatik.

Item. Niczky Pál uram házastársának, minthogy bentszorulván Nagy-Szombatban, megengedtetett bizonyos élés bevitele passusom assistentiájával.

Item. Érsek-újvári commendáns és brigadéros uramnak. Az minémű kóborló katonákot megfogatta, nemkülömben . . . (*Több nincs.*)

Item. Brigadéros Ocskay László uramnak adatott értésére, hogy az ellenség Morvában szaporodván: Leopoldnál hagyott residuitássit közben akarván szorítani, ha látja, hogy az ellenséggel nem probálhat, — küldje vissza az lovassakat, az hajdúságot penig ha maga mellett az hegyek közt tartóztatja is, minden úttal-móddal conserválja őket.

Item. Pinnyeiné asszonyomnak resolváltatott passus, hogy valamely szekér élést vitethessen bé Nagy-Szombatban maga szükségére; a mellett pátens, hogy szabadon takaríthassa be gabonáját a mezőről.

Item. Két pátens Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatjábúl Pozsony vármegyében, hogy szabadon a gabonát bétakaríthassák: mindazonáltal az ellenséget senki bé ne várja, feje s jószága vesztése alatt.

Eadem. Balogh István uramnak parancsoltatott, hogy Szered alá erőssen portáztasson, a lobonez marháját elhajtattassa, úgyszintén a Jóseph urat is (*Eszterházy*) elfogassa és a rabokról tudakozódjék: mennyien vannak bent?

Item. Nyitrai commendáns uramnak, hogy a minémű katonák Komárombúl egy szegény embert megfosztottak és Szencz alatt bizonyos fehér-pénzt vontak és egy pár kordovánt rajta, a ki nagyobb: az intercipiált lobonez levelét is eltitkolták és kezemhez nem szolgáltatván, veresse vasra, — missiliter intimáltatik.

Die 21ma Julij. Szunyogh Gáspárné, Eszterház Gáspárné asszonyomnak beczkói háza, belső-kilső jószágaikra s magok személyekre protectió adatik.

Item. Csáki István generális commissárius uramnak detegáltatik szekerek dolgábúl való nagy fogyatkozások, és hogy necsak ez az Nyitra, Komárom és Esztergam vármegyék opprimáltassanak, — más vármegyékbül mentül előbb zsoldos szekereket hajtasson ide táborra Szalakúszhoz, a mint már Kossovics uramhoz is expediáltatott ötven dragonyos pro assistentia, és magasinumokat prófuntbúl restaurálja s megbővítsék: mert hadak füzetetlenek lévén, nem is subsistálhatnak, félthetni elszéledéseket, a mint már el is követték némely regementbeliek.

Item. Somody Ferencz uramnak megiratott: Feleségének halálos beteteskedésére nézve látogatni elindulhat Ludánra, de sokái ne késedelmeskedjék, minthogy most leginkább kíván Haza szolgálatokat: ad interim penig Grájner

Antal tábori főstrázsamester uram küldetett ő kegyelme regementjének directiójára.

Die 22. Julij. Csáky Mihál Generális Uramnak missiliter meg volt írva, hogy az ellenség tábora Trencsény felé nyomakodván, vegye opínióját Ocskai László, Blaskovics János és Bokros Pál uraiméknak: nem lehetne-í azalatt Morvában valamely regementekkel csapást tenni?

Die 23. Julij. Ifjabbik Fái István strázsamester uramnak kemény order, hogy mindjárást vegye útját Bajmócz felé, és ottan Cserenye és Hirovány névő helységekben Papes Adám, Simonyi Mihály, Simonyi András, Simonyi Miklós labancz feleségeit megfogatván, hozza árestomban Nyitra várában.

Eadem. Urbán Czelder uramnak exagerative, hogy maga hajdúságát exerceáltatván, regularis salvékat adatott vélek, itt meg közel lévén tábor, hírt kelletett volna adni, mivel nem lövetett: mire valók voltak azon lövések?

Item. Beleznai András passíroltatott jószági tekintésére Nemes Szathmár vármegyében.

Item. Forgács Farkasné asszonyom ő kegyelme embere, leánya Bottyán Jánosné asszonyom látogatására által az Dunán passíroltatott.

Item. Berthóti brigadéros uramnak *Dettrekőnek gyaházatos földadása* declaráltatott. Rézpénznek cursussát modis omnibus adurgeálja, manuteneálja, sőt exemplumot statuáltasson. Admaturáltassa várnak épületét is.

Die 24. Julij. Generális Csáki Mihálnak, Fehérhegyeken általküldése milítiának approbáltatott; bárcsak oly instructióval bocsátotta volna: ne idegenítenék a földnépét, hanem ellenség földén minden hostilitásokat elkövetnének. Fölfödön Lubomérszki hogy ellenünk hostiliter agálna, ne higyje.

Item. Balogh István uramnak, hogy Grajner Antal tábori főstrázsamester uram azon corpushoz küldetvén, mondandó szavainak nemcsak hitelt adjon, hanem azon corpusnál, az még tetszése leszen, applicálja is.

Item. Méltóságos Generális Csáki Mihály uramnak, hogy az ellenség Trencsénhez penetrálván, vigyázzon az árkok felé, hogy az bányavárosok felé ne lopódjék az ellenség.

Die 25. Julij. Érsek-újvári commendáns brigadéros Berthóti István uramnak exageráltatott semmiről való tudósíttatlanság: az hajdúság defectussa: intimáltatott azon alkalmatossággal praefectus Szluha uramnak: tempore notabilis defectus ő kegyelmek okoztatnak.

Item. Colonellus Deák Ferencz uramnak, hogy Galgócznál az Vágon lévő malmokat bocsáttassa el s küldjön

Nyitrára requisitumnit: ha penig abban az ellenségtül módja nem adatnék, égettesse föl.

Item. Eszterház Gáspárné asszonyom embere protectióval küldetett Liptóban.

Item. Majtényi Pál bajmóczi praefectus uramnak. Főgenerálisné Asszonyom ott lévő mobíliáinak elvitelével ne lármáskodjék Trencsényhez ment ellenségnek arra felé való diversiójárúl, — mindazonáltal in omnem rei eventum dominiumbúl tartson készen szekereket alája, és ha mit nyilván experiálna: Lőcse felé dirigálja.

Die 26. Julij. Colonellus Nikházi György uramnak intimáltatik, hogy Leopoldnál lévő ellenség motussira vigyázván, ha megindúl: Galgócz elein hagyjon két sereget, maga nyomódjék Szered felé, conjungálja magát Balogh István urammal.

Item. Kereskény László uramnak, hogy Rácz Miskát arestáltatván meg, küldje Érsek-Újvárban az hauptbochtra. Az *Jóseph urat (Eszterházyt)* fogassa el.

Eadem. Grajner Antal uramnak in eadem materia.

Item. Kazy János Bars vármegyei vice-ispány uramnak recommendáltatott: Sebben esett katonának subsistentiájárúl provideáltasson valamely helyben, borbély keze alá.

Item. Thuróczy Gáspár uramnak missiliter committáltatik. Informátióját küldje: mi módon esett Dettrekő várának föladása? Feleségének fölváltására valamely labancznét az megarestáltattak közűl kíván, — megadatik ő kegyelmének.

Item. Thuróczy uram kapitány-lajdinantja passéroltatott által az Vágon, ezere után.

Eadem. Balogh István uramnak. Minthogy Pálfi Dunántúl sok falut megégettetett: Pudmericz faluját és Királyfalvát kastélostúl égettesse föl, solemnissime committáltatott. Ne is considerálja, hogy maga ő kegyelme jószágán bosszút tenne az ellenség.

Item. Grajner uramnak recommendáltatott: azon égetésre stimulálja Balogh István uramot.

Die 27ma Julij. Generális Bottyán János uramnak értésére adatik: Főgenerális Urunk ő Excellentiája replicált, pronunc túlsó részre succursus nem kívántatik. Az mint intercipiált levelekbűl constál: Rabutin ismét Erdélyben készül: Pálfival kevés ellensége marad, Ebergényi ellen most, Starenbergh ellen is resistálhat könnyen most túl lévő haddal, és Bercsény uram levelei megküldötvén.

Item. Ordódy György uramnak. Főgenerális Urunk éppen intimálja, hogy nem lehet megengedni karabélos

regementjéhez kegyelmednek menetelit: netalántán tovább is Ujvár ellenség előtt praedicamentumban légyen. — kegyelmednek kölletik bemenni; annihiláltatik azért a tegnapi dispositió, s ámbár elindúlt volna is Duna mellül: ezen levélnek vételével visszatérjen és tovább is ott subsistáljon.

Item. Eszterházy Juliána asszonynak passusa adatott Pozsonban való menetelre, maga kedves ura. Szunyogh László uram tekéntésére két hétig, a midőn az ellenség a Vágon túl való földrül tágulni fog, olyformán, hogy semminémű ártalmunkra való dolgot, hogy pénzt, éllést s egyebeket bé ne vigyen, másként mindene contrabontáltatik: úgy mindazonáltal, hogy tartozzék magát az szent-györgyi salvagvardiánál insinuálni mind bémenetelekor s mind kijövetelekor.

Item. Szomorfalvára salvagvárdia.

Item. Forgács uram gÿmesi egész dominiumára: abban lévő mindennémű appertinentiái protegáltatnak.

Item. Bacskafalvára protectió.

Item. Szarka uram ordereztetett labanczok feleségei megfogattatásokra és azok mindennémű jószágok confiscatiójára, eleikben adván cum exageratione: miként bántak az németek kurucz tisztek feleségekkel.

Item. Grajner Antal tábori főstrázsamester urammak, hogy Rácz Miska, ha valamely ezerhez kötelezte magát, absolváltatik.

Item. Gvadánÿ úrfi, Forgács uram regementjebéli kapitány passéroltatott Nemes Sáros és Szepes vármegyékben, az nemes regementre obveniáló restantiabéli lovak kiszedésére.

Die 28va Julÿ. Nikházy uramnak adatott értésére galgóczi barátok fortélya, hogy tudniillik a midőn kuruczokat láttanak, azonnal harangoztak. Admoneálja őket, máskép, ha tapasztaltatnak többé: mint hazánk árolóival, úgy fognak bánnyi. Malmok égetése ha kár nélkől végben mehet: recommendáltatott, és lobonczok megárestált feleségei Staremberghnek magok birodalma alatt megarestált asszonyi személyeknek kiszabadulások végett írott leveleket általküldenyi ne impediálja.

Item. Makranczy János, Rétei György uram ezerebéli főhadnagy passéroltatott Nemes Nyitra vármegyében.

Item. Brigadéros Ocskai László urammak, hogy Morvában instituálandó operátiók iránt consultálódhassanak, citáltatik.

Die 29. Julÿ. Brigadéros Ebeczky urammak értésére adatott Jókőhez németnek telepedése, és hogy az által bent-

lévők subdítióra admoneáltattanak: jóllehet talám ezen levél is késön éri: mindazonáltal in omnem rei eventum. Bokros urammal correspondeálván. tegyen jó csapást. ha alkalmatosságát látná.

Item, in eadem forma Bokros uramnak, szalakúszi táborbúl.

Item. Urbán Czelder uramnak. Osztaries prófuntmesternek húsz hordó lisztet adasson Nyitra várábúl. az Vágon általküldendő hajdúság szükségére: marad még azon kívől a várban félesztendőre való.

Item. Újvári János. Generális Csáki Mihál uram szolgája passéroltatott Bátorkeszire. bizonyos. Komárombúl kihozandó posztóért.

Die 30. Julÿ. Vály János, Bagossi uram adjutantja tisztét quietálván, — haza passéroltatott.

Eadem. Ország marhái szabad pascuatióra passíroltattak négy gulásokkal.

Item. Csáki Mihál uram ordereztetett által a Vágon bizonyos öt regementekkel. oly instructióval. hogy szüntelenül az ellenséget attakérozza s nyomában járjon: Ocskai urammal correspondenter lévén. ha az ellenség által a Fehérhegyen szándékozik: ő kegyelmével conjungálja magát s unitis víribus tehetnek notabilis kárt az ellenségben. — s holott Csallóközben menne: kísérje be Csallóközig. és onnan visszatérvén. magát transferálja Újvár táján lévő táborára ő kegyelme.

Die 31. ejusdem. Ocskai uram ordereztetett által a Fehérhegyen. Morvában az ellenség tett crudelitássi revancsolására. holott néhutt az csöcsömösöket is a kardra hányassa. jovaikat tűzzel. magokat vassal emészsze. rabolja. Az hajdúságot a bemenő passuson hagyván. hogy vigyázzon: hogyha az ellenség általmenne: conjungálja magát Csáky urammal. s hasznos operatiókat annyival is unitis víribus tehetnek. ha szüntelen correspondentiát megtartván.

Item. Tót pátensek expediáltattak a Fehérhegyen túli processusokban: cum declaratione: az Néró crudelitássi enarratione; méltó őnékik is azt prosequálni.

Item. Balogh István urannak missiliter intimáltatott az Pálfi jószági fölégetése.

Eadem. Ocskai uramnak adatott értésére Jókőhöz való ellenség bizonyos corpussa menetele s actualis obsídiója: a kire acceleráltatott az ő kegyelme oda valo menetele. nefors magához hódítsa az ellenség azon földöt.

Die 1mo Augusti. Szalakúszi táborrúl Babócsai uramnak ordere. hogy három reguláris karabélyos regementekkel

menjen Mocsonakhoz, úgy, hogy ott lévő brigadéros Balogh István urammal conjungálja magát és keze alatt lévő hadakat is maga commendója alá vegye, és portázzon s úgy az ellenség motussára is vigyázzon; ha lehet, a sánczát is megüsse.

Die eadem. Balogh István uramnak, hogy az commendót resignálja Babócsai uramnak és siessen az Méltóságos Uram után Érsek-Újvárban.

Item. Príný Miklós uramnak, az puchói passusnak vigyázására.

Item. Luzsinszky uramnak, hogy ötven katonát adjon Príný Miklós uramnak az passus őrzésére.

Item. Révai Imre uramnak, hogy azon passusra adjon 100 hajdút.

Item. Szádeczky uramnak, hogy ugyanazon passusra adjon harmincz vagy negyven hajdút.

Item. Trencsény vármegyének, hogy azon hadakat interteneálja, kik az puchói passuson vadnak.

Item. Príný Miklós uramnak, hogy Morvábúl kihajtandó marhákat akármely helyen, az hol legalkalmatosabbnak fog láttatni, pascuatióra hajtassa.

Secunda vacat.

Die 3-tia Augusti, Érsek-Újvárban. Tekéntetes Nemes Bars és Nyitra vármegyék vice-ispány uraméknak missiliter intimáltatott azon nemes vármegyék szolgabíráikkal együtt ide való pro die 8-va comparítiójok bizonyos confoerentiára, s nemkülömben az szekereknek admaturátiója adurgeáltatott.

Ibidem, die 4-ta. Galántai Galgóczi Ferencz és Mészáros István, a mellett Gróff Eszterház István aratása protegáltatott.

Die 5-ta. Fövenyesi István, magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiája lovas regementjebéli főhadnagy Sajó mellékére passéroltatott, maga nyavalyájának gyógyíttatására.

Die 6-ta. Brigadéros Babócsai uramnak Szered elein való jó vigyázás továbbra is recommendáltatik, nemkülömben intimáltatik a Pozsomban küldött Csallóközön által háromszáz német munítióért: eleiben által-expediáljon expressus és jó resolutus tisztet erős portával, kik is praepediálván az útját, ha tűzzel is, az szekereit vessék fel. E mellett Eszterház Gáspárné urának szólló levelét bizonyos ember által küldheti: ő kegyelme válaszát vévén, kezemhez azonnal transmittálja. A szüntelen való correspondentia specialiter recommendáltatik.

Eadem. Nyitrai commendáns Szabó Mátyás urannak intimáltatott: az labancz asszonyokat Desőné asszonyom elbocsátása után küldje Lévára, mellettek írván lévai commendáns urannak, hogy provísiójokrúl avagy subsistentiájokrúl tégyen disposítiót s tartsa hasonló árestomban, nemkülömben Révai Zsigmond uramot simili modalitate.

Die 7-ma. Brigadéros Bezerédi Imre urannak adatik értésére az itt lévő mindennémű occurrentia és az ellenség constitutiója; a mellett pro hic et nunc magam karabélyos regementem pro succursu küldetik által az ő kegyelme disposítiója alá: úgy Bottyán urammal való competentiárúl intimáltatik.

Item. Bottyán János Generális-Mezei-Strázsamester urannak missiliter az idevaló constitutió adatik értésére, nemkülömben az magam regementembéli succursus küldése. Az Bezerédi urammal való competentiátúl sopiáltatik. Fehérvári György, Somody Ádám uram directiója alatt lévő regementemben főhadnagynak statuáltatik; ahoz exageráltatik hír nélkül, praejudiciumára másoknak, tisztek osztogatása. Ugyanazon missilisben ordereztetik említett Somodgyi magam regementjével Fehérvár obsidiójára, Szekeres István uram penig Szabó Mojzses postérungban lévő fölváltására.

Item. Nemes Vas vármegyének az verespénz mostani vigorában és újonnan rendelt böcsi declaráltatik, úgy a zsoldosok fizetése, hogy egy hóra felállításkor tartoznak pénzt adni, s azután a Nemes Ország cassájábúl megjár az fizetések, *(ők)* penig semmivel nem tartoznak.

Item. Príný Miklós brigadéros uram ő kegyelme vicéje ordereztetik Komárom eleire, az ellenség malmok égetése szándékok praepedítiójára.

Die 8-va Augusti. Fölséges Fejedelemnek az idevaló occurrentiák és conjunctúrák repraesentáltatnak és az mostan elfogott labancz levelek megküldetnek és novellák. Ocskai uram recommendáltatik.

Tót-Kesziné́l, 24. Augusti. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Ocskai László brigadéros uram ordereztetik az Starembergh ellenség ellen minden hasznos teendő operátiók végbenvitelére s egyszersmind declarálván Méltóságos Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiája kemény parancsolatját, melyben Rabutin ellen siető útam admaturáltatott bizonyos haddal: *azért ő kegyelme azon Vág-melléki föld commandójának statuáltatott visszajöveteleming*, ez alább következendő punctumok szerint:

Ugyan megírt Vág-melléki földnek teljes tehetsége szerint való conserválatiójára hagyattanak Balogh István

brigadéros, Somodgÿ Ferencz, Géczy Gábor, Deák Ferencz, Rétei János és Szalai Pál uraimék ezerei, úgy maga regementje, kikkel tetszése szerint hasznos operátiók tételében szorgalmatoskodjék.

Casuquo az ellenség az érsek-újvári obsidiót attentálná: ő kegyelme maga corpussával Emőke névő helységhez szállván és onnand szorgalmatossan portáztasson és nyughatatlanítsa az ellenséget, - hozzá közel lévő helységeknek hírt adván, hogy annyival is az katonaságnak nyereségecskéje is könnyebben lehessen; valamit magokkal elvihetnek, securusabb helyre magokat transferálják, annakutánna szénájokat, szalmácskájokat gyújtogattassa meg, úgy mindazáltal, hogy studio a házokat meg ne égessék, ha casualiter meg nem gyulladnak.

Holott pedig Nyitrát attentálná az ellenség obsidióval: szálljon ő kegyelme Taszár névő helységhez az hegyek közé, s onnand lavéroztasson az ellenség körűl, hasonló modalitást observálván az futrázsok fogyatkozásában, mint Újvár körűl.

A midőn penig ezen két vár-szálló szándékát félretenné és bányavárosok felé szándékoznék: in eo casu ő kegyelme is motussihoz képpest magát dirigálja. Bagosi Pál brigadéros uram mezei gyalogsággal Ipoly-Ságnál subsistálván, a hegyek közé fordítsa, kihozatván az újvári gyalogoknak is egy részét, hogy annyival is jobban resistálhasson kegyelmed. Olyformán vigyen penig kegyelmed Érsek-Újvárbúl a gyalogságnak némely részét, hogyha már két-három státiót tett volna az ellenség és semmi más szándéka obsidióhoz, hanem directe bányavárosokra hallatnék: mely iránt order adatott brigadéros és érsek-újvári commendáns Berthóti István uramnak.

Az jelek ő kegyelmének in inclusis transmittáltattanak obsidió alkalmatosságával, jobb operátiók tételeért, megtudván az által bennlévő commendánsnak szándékát.

Intimáltatott: némely currenseket ottan-ottan bocsásson ő kegyelme, melyekben az én absentiámot titkolván a mennyire lehet, hadakkal együtt küldvén hol egy, hol más helyről datált parancsolatimat, úgy, hogy még ha magunk fele is harmadnapig ne tudja absentiámat, hogy annyival is nagyobb vakmerőséget az ellenség ne vegyen magának.

Hogy penig az ő kegyelme corpussának provisió dolgábúl fogyatkozása ne légyen: írtam generális commissárius Csáki István uramnak az iránt: a mellett ő kegyelme is urgeálja, a mint is ő kegyelme corpussához rendeltettek Ocsovai Pál és Sziládgÿ János commissárius uraimék.

Azonban most Méltóságos Generális Andrássi Pál uram ő kegyelme súlyos betegsége miatt itt marad; azért, az Isten meggyógyítván ő kegyelmét: ezen orderem assignáltassék ő kegyelmének, és úgy együtt, szép harmóniával folytassa és kormányozza kegyelmetek a dolgokat.

Hogyha az ellenség az újvári obsídiót csakugyan continuálni kívánná: ő kegyelme Géczi Gábor colonellus uram ezeréből az ottvaló katonákot háromszázra adimpleálja, ha kívántatnék, magát Géczi Gábor uramot egész ezerestől oda deputálja ő kegyelme az elmaradott corpusomhoz: az elcommendérozott corpusomhoz tartozandó portásokat, passust adván reá, marsom nyomán utánnam küldje ő kegyelme. De reliquo mindenek az ő kegyelme hazafiúságában recommendáltatnak.

In castris ad Kis-Gyarmat positis, *die 25. Augusti.* *Ocskai László* brigadéros urannak missiliter, hogy mivel az dolgok kormányozása ő kegyelmére bizattatott: Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája, velem eljött regementek, úgy az magam bagázsiájára reflexiója légyen, az ellenség motussihoz képest ad locum securiorem nyomakodhassonak, hírt adván. Bezegh Imre, Főgenerális uram udvari kapitányának megírtam: ő kegyelmének dispositiójátúl várván, ő kegyelmével correspondeáljon.

Eadem. Bagossi Pál brigadéros urannak, hogy Ocskai uram dispositióihaz magát alkalmaztassa, és bagázsiák iránt egyetértsen ő kegyelmével.

Item. Bezegh Imre, Méltóságos Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiája udvari kapitányának adatik értésére, hogy brigadéros Ocskai László uram dispositiójátúl várjon az bagázsia iránt, mivel ő kegyelmére bizattatott a commendó: ő kegyelme az ellenség motussihoz képest tudósítani fogja ő kegyelmét.

A postalis linea és cursusa iránt emanáltattak az helységekre, Ocskai uram velem való *(correspondentiája)* kedvéért.

Die 26. Augusti. Honti táborrúl Darvas Ferencz provinciális főcommissárius urannak missiliter tízezer emberre való, Hatvanhoz elégséges provísió administráltatása intimáltatik.

Item. Méltóságos Generális Károli Sándor urannak táborom holléte adatott értésére és elrendelt státióim Méltóságos *(Fő-)*Generális uram ő Excellentiája orderéhez képest: azomban hol leendő conjunctiónk iránt informatióját várom. Rabutin ellenség dunántúli motussa Csáky Mihál Generális uram levele szerint adatik értésére.

Die eadem. Kis Miska hadnagy uram passéroltatott maga ártatlansága contestátiójára és malefactorok meg-

fogattatásokra, szabad arestáltatásokra plenipotentiáért Egerben.

Die 27-ma. Petényi táborbúl Méltóságos Magyarországi Főgenerális Gróff Bercsényi Miklós urammak adatik értésére Starembergh ellenségnek holléte, Ocskai László brigadéros uram commendósága, az mostani marsunknak státiói, velem lévő hadak száma; in inclusis Szekeres uram levele megküldetik, kibűl Rabutin Ó-Budához szállása tudatik meg. Corpusunk mivolta, Károli uram(-*nak*) hadánál nem létele, corpusának eloszlása és csekélysége, Eszterházy Dániel uram itt léte expectoráltatik.

Die 28 Augusti. Veresegyházi táborrúl. Salvaquardia Hévvíz-Györkre, Bottyánra adatik.

Die eadem, ibidem. Veresegyházra, Hartyánra, Kis-Újfalura, Gödöllőre, Aszódra, Bagra, Kürtre, Tót-Györkre, rátóti pusztán lévő két malmokra salvaquardia.

Item. Acsai és püspöki bíráknak s lakosoknak parancsolatomat cum declaratione: az hadi sebes mars miatt a nehéz, provisióval való szekerek nem érkezhettek, most penig kenyérből, húsbúl megfogyatkozván az had, exmittáltatott egy tiszt közkatonákkal, hogy minden falubúl 25 darab marha, vágóknak való, és kenyér vagy liszt, a mennyire telhetik, kihajtásokra, melyeknek bőrei s fagygya, a bírák kijövén, visszaadattatnak; a mellett assecuráltatnak gavalléri parolám alatt: megbecsűltetvén a marhát, annak mivolta szerint in natura contentáltatnak: másként, ha annak nem engedelmeskednek, adatott hatalmok erővel való praestálásra és kihajtásokra, minthogy az had fogyatkozása miatt való eloszlásával az Nemes Hazának notabilis kára immineálna.

Item. Hatvani póstamester uramnak, hogy a leveleket Veresegyházhoz sine mora küldözze. Az staphéták iránt contentáltatni fog.

Die 29-na Augusti. Izsa-szögieknek, szent-lászlóiaknak, turjaiaknak, györkieknek salvaquardia kiadatott.

Ibidem. Fölséges Urunknak missiliter alázatosson repraesentáltotik a veresegyházi státió, a honnét éjjel-nappal az ellenség táborát meglátni. Státiójához képest conjecturálván, az ellenség tábora 5000-bűl álló. Méltóságos Generális Károli uram corpussának csekélysége mintegy kétezerből álló, magamot conjungálván ő kegyelmével, 7000 emberre extendáltatik: erőnk csekélységéhez képest suboriálható difficultások praecaveáltatnak: mindazonáltal Méltóságos Magyarországi Főgenerális uram kemény orderit effectusban viszem, a mint is megküldetett alázatossan azon order. *Ocskai László brigadéros uram ő kegyelme szép activitássa*

recommendáltatik. Az hadakkal való visszatérésem: úgy Csáki Mihál Generális uram az ellenség nyomulási után Méltóságos Generális Károli uram mellé adjungálta magát mindaddig, míglen az ellenséget késérthetik, osztán utánnom való sietések az hadakkal alázatosson insinuáltatik.

Item. Nikházi György lovas colonellus uram bagázsiája Kassa felé haza passéroltatott.

Item. Erős István Gyarmatnál lévő bagázsiához passéroltatott.

Die 30. Augusti. Bottyán János Generális uramnak missiliter az eloszlott katonáinak öszveszedése recommendáltatik, az pápai malmok megégetésének revancsolásával együtt. Az hadak fizetése rövid idő mulva Méltóságos Magyarországi Főgenerális uramtúl ő Excellentiájátúl resolváltatik, nemkülömben a mundérozások. A sok panaszolkodások cum exageratione refutáltattak. Staremberg és Rabutin progressusi, úgy *Ocskai uram Morvában való bémenetele értésére adatik.*

Item. Kallóiaknak salvagvarda.

Item. Méltóságos Generális Károli Sándor uramnak corpussa mellé rendeltetvén Nikházi, Orosz Pál, maga Méltóságos Generális Csáki Mihál uram az ellenség mellyékezésére, adatik értésére, s vehetvén: Károli uram válaszát: azonnal maga elől s én mellesleg, Csáki uram hátul fogjuk attakérozni.

Die 31. Augusti. Aszódi táborrúl Gútára salvagvardia.

Item. Bagossi Pál uramnak missiliter intimáltatik, hogy azon Szetére kicsapott ráczoknak útját praecludálhassa: az hajdúságban a szorosokra rendöljen. Azomban Ocskai uram Morvában menetele adatik értésére; azért ne Ocskai, hanem Andrássi Pál uram dispositiójihoz magát alkalmaztassa.

Item. Szluha uramnak a rabok szabadítása diesértetik, recommendáltatik specialiter a dettrekői commendáns szabadítása, és kézhez kerítvén, ad ulteriorem mei dispositionem kemény rabságban való tartása. Rabutin Pestnél általjövetele adatik értésére, úgy Csajági és Bagossi uraimék gyalog ezereinek Újvárban való menetelek, óberstereken kívöl. Fölséges Urunk lovai kihozattatásokra passus kezéhez megküldetett, és odavaló occurrentiák tudósítása recommendáltatik.

Item. Brigadéros és érsek-újvári commendáns uramnak az idevaló occurrentiák adatnak értésére: úgymint Rabutin általjövetele s Pesthez álgyúk alá való szállása, úgy Csajági, Bagossi Pál uraiméknak gyalog ezerei — magokon kívül —

Újvárban való menetelek. N. B. Rabutinnal való — együtt Károli urammal — szerencsés megütközésünk után Vág felé, Staremberg ellen teendő hasznos operátiókra fölsietésönk; assecuráltatik rövidnap mind az praesidiumoknak s úgy az külső hadaknak elegendő fehérpénzbéli fizetésről.

Die 1. Septembris. Turánál lévő táborban. Brigadéros Ocskai László urammak Rabutin Pestnél általjövetele, az egész corpussával s bagázsiával pesti álgyúk alá való szállása insinuáltatik, úgy az ellenségnek mieink által sok nyereségeik s nyughatatlanságai bátorságtalan voltára nézve mezőnek nem vette magát, hanem a Duna mellett Péterváránák megyen; az elmenvén, azonnal Károli uram maga corpussával s Csáki Mihál urammal velem való conjunctióra a Vág felé siessenek, Starembergh ellen hasznos operátióknak véghezvitelére.

Die 2-da Septembris. Tekéntetes Nemes Borsod, Pest, Heves vármegyéknek adatik értésére az ellenség Pestnél való általjövetele s pesti bástyák alá való szállása. s onnand mely felé teendi operátióit? nem tudatnak. Az zsoldosságra obveniáló apró mundérung praestálása iránt intimatória.

Die 3-tia Septembris. Nemes Nógrád, Hont és Bars vármegyéknek adatott értésére Rabutin ellenségnek Pesttűl való elmenetele, melynek késérésére rendeltetett Generális Károli Sándor uram, mindaddig, valamég a nyomán utánna mehet, szüntelen attakérozván; annakutánna a midőn már oly helyre recipiálta volna magát, hogy hozzá nem férhetne: siessen utánnom a Vág felé, velem való conjunctióra. Annakokáért intimáltatott anticipato elégséges provisiónak administrátiójára való készen tartásra, hogy fogyatkozást ne szenvedjenek.

Die 6-ta Septembris. Balassa-gyarmati tábornál. Nemes Nógrád, Borsod, Hont, Gömör, Heves, Zólyom, Abaúj és Zemplén vármegyékre az szökevény katonák és hajdúk fogatása, úgy azokbúl exemplum statuálása iránt, nemkülömben azok fogatására jó, sincerus és impartialis embert rendelvén, kik által e gremio sui a nemes vármegyék a tiszteit legközelebb való erősségben rabságra vitessék, és a közönséges katonákat halálossan büntessék. — missilis intimatória ment.

Die 11. Septembris. Saágtúl. Generális Csáki István urammak a nemes vármegyékre apró mundérung iránt való adandó assignátió végett missiliter.

Die 13. Septembris. Lévárúl missiliter a Tekintetes Oeconomicummak, specialiter Hellepront János hadi főcommissárius urammak, Szalai István locumtenentiae secretárius

Méltóságos Főgenerális urammál ő Excellentiájánál. Kenessei István fősecretáriusom. Szarka István generál-audítorom. Szőke Mihál stabalis secretáriusom recommendáltattak dispositiójok iránt.

Ibidem. Kovács János urannak azon formában recommendáltattak, egyik membrum levén. *(t. i. közgazdasági tanácsban.)*

Item, ibidem. Beniczky Mátyás mundurae commissárius urannak intimáltatott, hogy az Dunántúl lévő hadakra deputált mundérungot úgy készíttesse és in instanti Érsek-Újvárban szállíttassa, hogy a midőn magam regimentem általmegyen, elküldhessem.

Item, eadem, in simili forma Beniczky Mártony cassae bellicae vice-perceptor urannak, hogy ugyan az megírt dunántúli hadakra deputált cassát expediálja Érsek-Újvárban, a végre, hogy az föllől megírt alkalmatossággal általvitetődjék.

Die 14. Septembris. Érsek-Újvárban. Dobai György, Nemzetes Vitézlő Nyárai László gyalog óberster uram ezerebeli főhadnagy, ugyanazon regimentbeli hadnagy Szetey uramat maga mellé vévén hajdúival, ordereztetett Esztergam eleire a hegyek közé, ott szorgalmatossan vigyázván az ellenségre, az köről-belől lévő, Esztergamhoz közel való faluknak protectionális leveleit elszedvén, küldje érsek-újvári commendáns urannak. Szete névő helységet fölégessék, s minden marhájokat elhajtván, a Nemes Commissariátusnak assignálják intacte, vagy penig istenessen részt vevén, a többit hajtassák érsek-újvári commendáns Berthóti István uram dispositiója alá, — intimáltatott azon orderben.

Die eadem. Méltóságos generális commissárius Csáki István urannak per longum et latum cum exageratione adatik értésére, hogy Méltóságos Commendérozó Főgenerális Mezei-Marschallus uram ő Excellentiája assignátiói contemptusban vétetődvén, azoknak semmi effectussit nem láthatta, sőt némely tisztek előtt azokat despectáltatta; azért, hogy aféle inconveniens supterfugiumoktúl supersedeáljon, sőt maga is már kiadott és ezután kiadandó assignatiókat ratificálja, adhortáltatik.

Die 16. Septembris. Ex castris ad Hosszúfalu positis. Kis Mihál főhadnagy urannak missiliter intimáltatott Gerencsértől Keresztúrhoz való translátiója, a honnét is szorgalmatossan vigyázzon az szombati ellenségre. Generális Csáki urannak szólló levelet bizonyos katonái által küldje Nagy-Szombat tájára, másként is számodásában lészen kézhez nem szolgáltatása iránt.

Item. Csáki Mihál urannak adatik értésére missiliter Szered várának leendő formalis obsidiója és Ocskai uram-

nak Morvában bécsapása: intimáltatott Nagy-Szombat tájára egész corpussával való translátiója ad ulteriorem dispositionem; vigyázzon ott lévő ellenségre szorgalmatossan.

Eadem. Sopornyirúl. Brigadéros Ocskai uramnak adatik értésére az conferentiában tött determinátió szerint Szered várának formalis obsídiója, s intimáltatik missiliter, hogy mellé vévén Nikházi és Orosz Pál uraimék regementjeit, becsapván Morvában, tőzzel-vassal rajtok lévén, ottan mentől hasznossabb operátiókat tegyen, egyébaránt is most lévén ideje, mivel Guido Starembergh intercipiált leveléből nyilvánsággal kitetszik, hogy hasonló égetéseket kíván elkövetni a dunántúli földön.

Die 17. Septembris. Hosszúfalui táborrúl. Brigadéros Bagossi Páll uramnak adatik értésére, hogy az ellenség boronafákbúl a szeredi híd közepin erigált bástyája elleniben, miáltalunk megvett sánczon két taraczk alá való bástyát hányasson, a honnénd szüntelenül lövesse azon boronafábúl csinált sánczot: az hajdúságot gyakran változtassa, kinek residuitássát a sentei völgyekben helyheztesse, fasínákot, mentől többet lehet, szorgalmatossan csináltatni. A mellett altolériabéli óbersbochtmajster recommendáltatik ő kegyelmének, hogy a sánczнak ásatása alkalmatosságával senkitül ne légyen háborgatása s nyakgatása, s mások ne ingerálják magokat tisztiben, minthogy őt concernálja. Az munkások szükségére penig megírt óberster uram adasson költséget kezében.

Die eadem. Bezerédi uramnak missiliter. Sok szép, dicséretes actussinak fejedelmi udvarnál való recommendátiójárúl és annak remunerátiójárúl assecuráltatik: melly activitássi tovább is solenniter recommendáltatnak, úgy Bottyán urammal rövid ideig való comportálása szép harmóniában. Assecuráltatik általmenetelemről rövidnap, mellyel meg is örvendeztetik azon föld, a túlsó földről revocálására nézve. Itt naponként exerceáló distractióink és operátióink, úgymint Szered várának formalis obsídiója, két sánczokbúl való ellenség kivágatása, Csáki Mihál Generális uram Nagy-Szombat eleire való commendéroztatása adatik értésére. Az dunántúli földnek conservátiója szives dexteritássában recommendáltatik.

Item. Vámosfalusiaknak és vásárútiaknak protectió adatik.

Item. Csáki István generális commissárius uramnak. Az Vágon által nagy-szombati ellenség ellen teendő operátióinkra indúlván, az rossz időnek miatta visszakötöztöttük az hadakat, általlátván: akkor nem hasznot, hanem

nagy kárt az hajdúkban lenni, mivel az nagy esőbe mind fegyverek, úgy magok eláztak és elfáradtak. Szered várának formalis obsídiója, két sánczbúl való németek kivágatása. Generális Csáki Mihál uram Nagy-Szombat tájékára való commendéroztatása ellenség ellen adatik értésére.

Item. Balogh István brigadéros uram commendéroztatott által az Vágon Deák Ferencz colonellus urammal való conjunctiójára, maga mellé vévén Somodgyi Ferencz colonellus uram ezerét, — commendója lévén azon hadnak, szorgalmatosson vigyázzon Pozsony eleire.

Die 18. Septembris. Ibidem. Szellőczieknek, kis-salgócskaiaknak salvagvardia adatik.

Item. Kis István, regementembeli főhadnagy passíroltatik által a Dunán, compagniához.

Die 19. Ibidem. Salvagvardia adatik, *(kiknek?)*

Item. Tanka János, Tanka Pál cselédjei valamely felé, securussabb helyre, az ellenség excursiói alkalmatosságával passíroltatnak.

Item. Ocskai Sándor, Géczy Gábor uram főstrázsamesterének furírja feleségének az innenső Vág részen való földre, terhes nyavalyája voltához képpest, bátorságosb helyre. — Nagy-Kálnára passíroltatott, Szent-Miklósi György felesége.

Item. Csáky Mihály Generális urامnak adatik értésére a szeredi vár obsídiójának szerencsétlen successussa. Intimáltatott Morvában való menetele s recommendáltatott szorgalmatos vigyázássa és hasznos operátiók tétele.

Item. Balogh István urammak Szered várának szerencsétlen successussa adatik értésére, s Pozsony előtt való szorgalmatos vigyázás intimáltatott.

Die 20. ejusdem. Királyfalusiaknak salvagvardia adatik.

Item. Generális Györki Pál uram regementjebéli főstrázsamester Szőcs György uram mind túl, mind a Dunán és Vágon a confoederált hazában szabadon való sójának árultatására passíroltatik.

Item. Két katona Balog felé való bizonyos marhák hajtására passíroltatik.

Die 21. Septembris. Felséges Vezérlő Fejedelem Kegyelmes Urunknak alázatossan repraesentáltatik, hogy orderem szerint ide Vág felé siettem, s ottan legelsőbben is a szeredi hídnál lévő két sánczbúl a németeket kivágattattam, azután egész haddal és Újvárbúl kihozott nehéz munítióval a Vágon által az Nagy-Szombatnál lévő ellenség ellen igyekeztünk, s essős időnek nagy alkalmatlansága

úgyannyira penetrálván: nemhogy hasznot, hanem magunkban való nagy kárt itélvén, minthogy az hadaknak, kiváltképpen a gyalogságnak fegyvere elázott s maga is a had hideg, szél és essőben elbágyodván, vissza Sopornyihoz költöztettem. Szered vára obsídiójára 17. currentis étczaka tizenkét óra tájban küldöttem; annak alkalmatosságával bizonyos hajdúk száma és mi formán való, kinek mellyik bástyája attakálandó? — rendeltetett, és mindennémő dispositiók. Annak rosszúl succedálása, az ellenségnek Majtínhoz való érkezése, úgymint Nádasdi Ferencz horvát és ráczokkal, — német intercipiált levelek, — sebessek akkori obsídió vagyis ostrom alkalmatosságával számának specificatiója alázatossan transmittáltatik. Parancsolatom szerint Izsa névő helységnek fölpraedáltatása, marháik elhajtatása, nemkülömben Szete névő helységnek, esztergami commendáns intercipiált leveléből világossan tapasztalván labanczságokat, annak hasonlóképpen fölpraedáltatásárúl és megégettetéséről alázatossan informáltatik ő Felsége.

Eadem. Brigadéros és commendáns Berthóti István urannak adatik értésére az Majtínnál lévő ellenségnek már a szeredi hídhoz való érkezése; kikkel megpuskázván, az híd szerencsésen megtartatott ugyan: de némely considerátiókra nézve az hadakot onnén amoveálni kívánván, az álgyúk Érsek-Újvárban, az infantéria Kérhez, az cavalléria penig Nagy-Megyerhez szállíttattanak, maga penig az Méltóságos Úr Kisfaludnál lévő bagázsiájához conferálta magát, a hova is mindennémő tudósításokat és leveleket elvár ő Excellentiája. Dobai és Szetei Mihályt viszont expediálja az hegyekbe, ahol a népséget exerceálván, vigyázzanak az ellenség kicsapásira.

Die 22 Septembris. Kisfaludtúl. Fodor László urannak missiliter. Sebes hajdúi cúráltatására való, Érsek-Újvárbúl kívánt orvosságok recusáltattanak: hanem recommendátióm mellett küldendő embere Hellembach uramhoz invitáltatik, tudván: abbúl fogyatkozást nem szenved; pénzt penig nem régen a Nemes Commissariátus alkalmas summát assignáltatván, azon szegénylegényeknek is juthatott. A fehérpénzt azomban Érsek-Újvárbúl pro hic et nunc nem lehet distrahálni.

Die 23. Septembris. Csáki István generális commissárius urannak missiliter intimáltatik sebes hajdúknak vármegyékbe való béhelyeztetésekre assignatió, azoknak cúráltatásokrúl és subsistentiájokrúl dispositiótétel; az sebes és elesett hajdúk száma recommendáltatik.

Item. Luzsinszky urannak megküldetik Fölséges Urunk *(parancsolatjának)* valóságos párja, és recommendáltatik s egy-

szersmind intimáltatik maga és regementje becsületi megtartására a nemes vármegyékben mentűlhamarébb való inquisítiói peragálása és convenientia.

Item. Szabó Mojzses uramnak adatik értésére magam által a Dunán való menetelre szabadság. Tresztyánszky uramnak általküldése recommendáltatik, ő kegyelmére bízván maga regementje dolgait.

Item. Tresztyánszky uram általhivatik, bizván colonellusára maga s regement dolgait. Adatik értésére a Dunán által való menetelre engedelem.

Item. Szabó János equilis portiói iránt nyitrai prófuntmester Osztarics János uramra assignátió adatik.

Die 24. Septembris, ibidem. Hellembach uramnak missiliter, hogy midőn bányavárosok confiniumjában kívántató sánczoknak reparátiójokra szükséges állapotokat Rhen Márton artolleriabéli főstrázsamester uram, *(communicálja.)* mindenben succurráljon.

Item. Esztergami káptolom Ebed névő tanyájára és Hellenbajra *(Helemba?)* halastóira protectió adatott.

Item. Nemes Bars és Nyitra vármegyei vice-ispány uramnak missiliter intimáltatott: Rhen Mártont bányavárosok confiniumjában leendő sánczok csináltatására expediáltatván, requisitiójára gyalog embereket és minden kívántató állapotokat praestáltassák kezéhez, nemkülömben magának kitelhető provisióval legyenek.

Die 25. Ibidem. Nemes Nyitra vármegyének. Eleitől fogva Szeredbűl elbujdosván az ellenség miatt, úgymint Sántha István, Bereczki György, Czompó István, Szőllősi Jóseph és Farkas Mihál ő kegyelmek: azért valamint több s más bujdosókat kívánván accommodáltatni, adtam ad tempus, méglen Generál Csáki István uram az iránt való assignátióját veszi. — Szolcsány, Nedanócz és Kovarcz helységeket assignálván.

Item. Ugyanazon formán Generális Csáki István uramnak recommendáltattak accomodáltatások iránt.

Die 26. Septembris. Czeglédi János, Gundelfingel lovas főcolonellus uram főhadnagya passíroltatik Kecskemét felé, Szemere László, brigadérosa után.

Eadem. Szent-Iváni Mihál. Fölséges Fejedelem Kegyelmes Urunk egész jószágai praefectussának cum protestatione intimáltatik, hogy az minémő sót kiszállíttatott Méltóságos Mezei-Marschalk-Generális kegyelmes uram ő Excellentiája Máramarosbúl, azoktúl mindenütt praeemptiójának taksáját minden névvel nevezendő tisztek által megfizettetvén, annak okát mind Fölséges Urunknál s mind az Nemes Ország

előtt repetálni és a nemesi szabadságnak manutentióját miképen kellessék observálni jövendőben, repraesentálni kívánja.

Eadem. Nemes Sáros és Szepes vármegyéknek. Hogy az hazaszökött és otthon lappangó katonaságot, úgy az restans zsoldosokat, nemkülömben az mundérung-lovakot az regementek effectivus statussának compleátiójára nézve sine ulla ulteriori tergiversatione arra deputált óberst-bochtmajster Nemzetes Vitézlő Homer Menyhárt uram kezéhez assignálják, intimáltatik. Hasonlóképen brigadéros Babócsai Ferencz uram ő kegyelme szerelmes házastársa bagázsiája és cselédjének accomodátiója recommendáltatik.

Item. Szemere László brigadéros és lovas főcolonellus uramnak insinuáltatik, hogy Méltóságos Generális Mezei-Marschalk Károli Sándor uram ő Nagysága corpussához kívánsága szerint applicáltattanak maga, Bessenyei, Sötér Tamás, Szent-Miklósi és Gundelfingel Dániel uraimék regementjei; azért ahoz magát alkalmaztatván, éjjel-nappal siessen ő Nagyságával magát conjungálni és további disposítióinak engedelmeskedni.

Eadem. Negyedi lakosoknak, helységekben való permansiójokra nézve protectionális adatott.

Die 27. Septembris. Kisfaludnál lévő bagázsiától megindulván, Érsek-Újvárban gyöttünk. Semmi expedítió nem volt.

Die 28. Septembris. Palásti Ferencz dragonyos óbrstbochtmajster uramnak orderében intimáltatik, hogy idővontatás nélkül az egész regimenttel s bagázsiástól az Dunán költözködjék által, transferálván magát brigadéros Bezerédi uram mellé; immediáta dependentiáját ő kegyelmétől várja.

Eadem. Óbrster Fodor László uramnak orderében intimáltatik, hogy egész regementestől s bagázsiástól transferálja magát által az Dunán, Generális Bottyán uram commendója alá, ahol is ő kegyelme helyes disposítiójától várván.

Die 29. Méltóságos Generális idősbik Barkóczi Ferencz uramnak az jó communicátió recommendáltatik.

Die 30. Septembris. Felséges Fejedelem Urunknak Nemes Hont vármegye lobonczos némely lakosi recommendáltatnak.

Eadem. Huszár Jóseph Roso-Mitiez s horóczi jószági protegáltatnak.

Die 1. Octobris. Koller Ferencz uramnak az Vágon túl lévő szőlleinek megszedettetése és pro sui usu, hova tetszik, oda vitetése is intra limites Confoederationis megengedtetett.

Eadem. Tisztelendő nagy-szombati páter paulínus uraiméknak Nagy-Szombat táíkán levő szőlleiknek megszedetések engedtetett.

Eadem. Elephánti páter paulinus uraimék protegáltatnak.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Prínyi Miklós gyalog-brigadéros és főcolonellus urannak orderében intimáltatik: Az ellenségnek bányavárosok *(felé)* mostani czélozására nézve puchói s trencsényi bloquádába Szádeczki uram kétszázig való hajdút öszvecsoportoztatván, valamellyeket hagyjon az bloquádában, vegye maga igenes útját Bajnócz várában, két taraczk s más szükséges munitióbéli requisítumok kezéhez küldetvén, nemcsak az ellenség excursióinak obstálván, hanem az várat is maga dícsíretes viselésével föl ne adja, valamíg az ellenségnek formalis obsídiójával leendő attakérozását nem látja. Ezeket látván, jó módjával az capitulátióhoz fogván, az capitulátió alkalmatosságával is az várnak kőfalaiban tétessen oly károkat, hogy az ellenség bemenvén is, bátorságossan ne subsistálhasson: magának s hajdúinak, minthogy a várban lévén az *(magazinum)*, onnénd telik ki subsistentiájok.

Die 2-da mensis Octobris. Méltóságos Generális Csáki Mihály urannak az hadak repartiált dispositiója repraesentáltatik: úgymint: az Dunán által két regiment szállíttatik: egy regement karvai passusnál subsistál: *brigadéros Ocskai uram* Vág-Újhely táján öt regementtel, maga Nagy-Megyernél nyolcz regementtel, Nikházi György Luka és Bánka között maga ezerével; Szered ellen penig, hogy az szüret bátorságossan véghez mehessen, Szinai Mihály ezere s kétszáz lovas katona: Privigyénél egy batalion subsistálnak. Mindezekre provísiót tennyi méltóztassék.

Die 3-tia Octobris. Ebedieknek protectió oly véggel adatott, hogy míg cum commoditate minden jószágokat onnénd bátorságosabb helyre nem hordják: megmaradhatnak; elhordván: magok is elmenjenek.

4-ta Octobris. Horváth Zsigmond főcommissárius urannak Kisfaludi László colonellus uram exarendált jószága iránt való instantiája recommendáltatik.

5-ta Octobris. Révai Imre gyalog-colonellus uramnak adatik értésére, hogy regementihez jövén, az mundér iránt tegyen dispositiókat. Azomban az is adatik értésére, hogy Turócz vármegyében némely helyeket az ellenség gvardizonképen meg akarván lakni: hogy azon gonosz szándékának obviálhassanak, 320 hajdúnak mundérját is küldje a repartiált helységekben.

Die 9. Octobris. Csáki István generális commissárius uramnak tudtára adatik, hogy az ellenség Vágon túl postérungokat csinálván, ugyanazon földet conserválni akarja. E diametro minékünk is az Vágon innéd postérungokat köll csinálnyi. Ő Nagysága azért jelen legyen és provísiót tegyen.

Die 10. Octobris. Ugyan Csáki István uramnak. Kesti Szabó János névű, Szinai Mihály uram ezerebéli főstrázsamesterének posztóbéli consolátióval legyen; és minthogy megírt Szinai uram regementinek a sok strapaczérozódás után nyugodalom kívántatik: tegyen dispositiót; nemkülömben ugyanazon ezerbéli hajdúk az mundérban kárt vallottak az minapi sentei actiónak alkalmatosságával, úgy egy hadnagya lovát vesztette el: azokhoz is consolátióval légyen.

Eadem. Ocskai uramnak engedtetett meg: Réthei György uramra ezerét maga helyett resignálja, és Ilava körül tett disposítiói approbáltattanak.

Die 11. Octobris. Szarka István generál-auditor uramnak intimáltatott, hogy Vajda András uramnak praefigált terminussától supersedeáljon usque ad ulteriorem dispositionem.

Eadem. Ugyan Szarka István uramnak intimáltatik, hogy hadi törvényes dolgokra nézve maga útját mentülhamarébb accelerálja Újvárban győnyi.

Eadem. Brigadéros Ocskai László uram Felséges Fejedelem Kegyelmes Urunkhoz s onnéd maga jószági (*Sztropkó*) megtekêntésére passíroltatott.

Die 12. Octobris. Generális Károli Sándor uramnak az ittvaló constitútiók, az németnek Vágon túlsó mellyék lineában már is postérungos dislocátiója communicáltatott, és econtra a mi hadaink is eleiben rendeltettenek. Adatott értésére, hogy ő kegyelme is az erdéli német motussáról correspondeáljon, requiráltatott. E mellett az is megiratott, hogy Orosz Pál uram corpussa iránt tett dispositiói nem succedáltak, eloszlások miatt; az ráczok ellen való vigyázásra Pest elein hagyatott.

Die 13. Octobris. Méltóságos püspök Szörényi Zsigmond uramnak, hogy két káptolonbéli személyt küldjön a Méltóságos Úrhoz, hogy ő Nagysága plenipotentiát fateálhasson előttök.

Eadem. Szalai Pál uramnak, hogy alatta lévő hadakból négy compániát küldjön galgóczi szöllőhegyekre, kik is mindaddig mezei istrázsákot fognak tartanyi, még azon szőllők megszedettetnek az ország számára.

Item. Csajági uramnak, hogy az Méltóságos Úr kedvessen vette levelét és az ottlévő occurrentiákrúl való

tudósítását. Item: Regementjének jobb gondját viselje, mert sokan mezítláb járnak. Az apró mundérungjának kiszerzésében serénkedjék.

Eadem. Nyitrai commendáns uramnak, hogy azon batalionát, mely innéd Érsek-Újvárból kiment Nyitrára, küldje galgóczi szőlőhegyekre, mindaddig ott legyen, még elvégződik azon szüret. Elvégezvén penig, azon batalion Ivánkán leszen postérungban.

Eadem. Exemptionalis Farkas Ferencz cselédjeire és jószágára: mivel maga is hazánk mellett felfegyverkezett: minden quártélozástól és adózástól ment legyen, s házához se merészeljenek szállani.

Eadem. Ocskai László uramnak két rendbéli levelére választot, tudniaillik: Jól esik, ha az militiát az determinált praesidiumokban bészállítja, kikkel ha az ellenség ellen praeprimis próbát instituál, nem lészen senki contrárius benne: mindazáltal intimáltatik ő kegyelmének, hogy in praemissis unum faciendo, alterum non omittat. Turóczi uramnak engedtetett facultas Bajnóczban egész hajdúival bészállani; a munitió ottan hagyatott. Item, a mostani interventiákról tudósíttatik.

Eadem. Kalasa Mártony, Nemzetes Vitézlő Rétei János uram regementjebéli katona, súlyos nyavalyáira nézve maga lakóheliben, Suhára passíroltatott.

Die 14. Octobris. Ottlik György uramnak továbbvaló correspondentia recommendáltatik, úgy igaz sinceritását is continuálni ne terheltessék. Item: Compescálja olyanokat, kik a Méltóságos Úr ellen nyelveket koptatják a Felséges Udvarnál. Item: Secretáriusom által küldendő instantiáit promoveálja ugyan Felséges Urunknál: a kívántató paripák iránt minden jót pro consolatione végezzen.

Eadem. Nyitrai commendáns Orbán Celler uramnak, hogy jól cselekedte, hogy azon falukra contra-mandatumot küldött, hogy Méltóságos Eszterházy Joseph és Császár hadi-secretáriusa nevével kiküldöttetett currenseknek ne engedelmeskedjenek: ha penig tapasztalná, hogy valaki engedelmeskedett volna: eo facto a birót harmadmagával a praesidiumban vitesse és kemény árestomban tartsa. Hogy óbrslajdinant Najman uram levele is megérkezett, — tudósíttatik.

Eadem. Csajági uramnak, hogy eszveszedvén az eloszlott hajdúságot, késedelem nélkül azokkal együtt maga útját ide a Méltóságos Úrhoz siettesse.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak intimáltatik, hogy jóllehet némely, a Vág mellett lévő

helységek lakosai az ellenségben bizakodván, nyakaskodnak és az reájok limitált borokat praestálni nem kívánják, azért etiam per fortia kell exigáltatni, és exigálván, ide Ujvárban szállíttatni, s ha áráról accordálnak, bene quidem, ha nem: az praesidium számára fordíttassék; kinek is némely tiszteknek szólló levelek accludáltatnak.

Item. Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája a jövő csötörtökre való eljövetele intimáltatik, mely iránt jóllehet eddigvaló dispositiók immutáltatni fognak, mindazonáltal maneant in statu, quo nunc sunt.

Eadem. Kékkői várban lévő porkolábnak Szalai István és Nagy Ferencz ott raboskodók kiszabadúlások iránt parancsolat adatott, ki mellett az kezeseknek obligatóriái is accludáltatnak.

Eadem. Notificáltatott Nagyságos Generális Eszterházy Dániel urammak ez felől megírt raboknak szabadulások, kinek azon parancsolat pro transmissione accludáltatott.

Eadem. Harsányi István, lovas colonellus Deák Ferencz uram főhadnagyának pátens-levele adatott az regimenttől elszökött és otthon lappangó katonaságnak megfogatása végett.

Item, eadem. Ugyanannak azon matériában passus adatott.

Eadem. Tekéntetes Nemes Zemplény és Borsod vármegyéknek serio intimáltatott, hogy Nemzetes Vitézlő Deák Ferencz lovas főcolonellus uram ő kegyelme tiszteinek requisitiójára, valaminémő fugitivus és most otthon reperiáló katonaságnak végére mehet: azt azon tisztnek sub obligatione homagiali statuálni és consignálni tartozik.

Eadem. Méltóságos Generális Csáki István urammak Szűcs György, Andreánszki Zsigmond és egész Dunántúl lévő, Somodi Ferencz ezerében szolgáló tiszt uraiméknak, közkatonaságnak cselédjeik iránt accomodátiójok recommendáltatott.

Eadem. Füzes-gyarmati, Nemes Bars vármegyében, lakosoknak parancsoltatott, hogy az odavaló marhát peritoriumokban minden kár nélkül pascuáltatván, gondot viseljenek rája, kemény számadás alatt.

Eadem. Szegedi Kis Miskának adatott értésére, hogyha kihevervén katonáival együtt magát, insinuálja akaratját: azonnal az Vágon túlsó félre, portázásoknak attentálásira fog expediáltatni.

Die 15. Octobris. Tekintetes Nagyságos Révai Judith, Eszterházy Gáspár uram házastársa, árestoma alól felszabadúlván, passíroltatott beczkói residentiában.

Eadem. Méltóságos Generális Csáki István uramnak Főgenerális Székesi Grófí Beresíni uram ő Excellentiája érsek-újvári bejövetele adatott értésére.

Eadem. Besenyei Zsigmond uramnak intimáltatik Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája Érsek-Újvárban bejövetele: ahozképest ordereztetett ő kegyelme: ő Excellentiája eleiben menjen Ságra, a hol is maga regementjinek defectusit expectorálhatja.

Eadem. Egervári Tamásnak, hogy az kívántató eszközökkel csak könnyű-szerrel is siessen.

Eadem. Praefectus Radó Pál uramnak parancsoltatik, hogy adjungálja magát Szőke uram mellé az mostani Eperjesen celebrálandó Nemes Ország táblájára, a hol is törvényes dolgaimat unanimi consensu folytassa, — compareáljon.

Die 16. Octobris. Zádori Mihály uramnak és Kis Mihálynénak resolváltatott Dunán általi az Nemes Confoederált Házához tartozandó földre sójokat vinnyi.

Eadem. Nyitráról öt piaristának Szent-Györgybe studiumra megengedtetett mennyi, viszontag onnan egynek vissza Nyitrára.

Eadem. Domokos Ferencz gyalog brigadéros és föcolonellus uramnak adatik értésére, hogy Csíkvárnál semmi munítiónak nem lételét cum protestatione jelentse meg Generális Bottyán János uramnak, ki ha munítió dolgából oda nem succurrál s azon várnak elvesztése alkalmatosságával az országnak kára következnék: minden defectusok ő kegyelmére recedálnak.

Item. Intimáltatik: Ő kegyelme maga subsistentiájára és árendában méltóztatott Fölséges Fejedelem Kegyelmes Urunk Drégel és Hidvég névő helységeket kegyelmesen conferálni. Az hajdúira kívántató mundérung penig már általküldettetett.

Eadem. Haraszti Mihály regementembéli kapitánnak maga dolgában irott levelemre minémő választom jött légyen Zay Lőrincz uramtól, pro communicatione transmittáltatott ő kegyelmének.

Eadem. Kenyesei István uramnak Pápa tájárúl emanált hosszas levelére per longum et latum replicáltatott.

Eadem. Csicseri András uramnak bizonyos Dunántúl szólló levelek accludáltattak, kiket hogy fideliter ad loca sua debita bizonyos meghitt embere által inviálja, recommendáltatnak.

Eadem. Muráni commendáns uramnak, hogy a fiát ifiabbik Fái Istvánt erre föl az regementhez küldje, mint-

hogy Mikházy uram a maga vérit (?) elcommendérozta, éppen tiszt nélkűl vagyon azon regement.

Item. Czinczindorfné levele includáltatott ő kegyelmének pro consignatione, minthogy nincs oly titok benne, melyet Haiszter uramnak írt.

Die 17. Octobris. Ocskai uramnak, hogy az excedens katonákat büntesse meg: commendója alatt lévén, vagyon authoritássa. Orosz és Szalai Pál uraimék ezerei Lukán legyenek-é, vagy hol? tudósítsa Méltóságos Urat. Item. Farkas Mihály hadi biró uramnak tegyen satisfactiót.

Eadem. Méltóságos Generális Csáki István uramnak adatik értésére, hogy az mostani dispositiók nem változván, hanem csak Generális Andrási Pál uramnak egy batalionja rendeltetett, azaz egy mutálódott. Megyernél az tábor víz és fában megfogyatkozván, azért Naszvadhoz transferáltatott, az *(hol)* mindezek is kitelnek.

Die 18. Octobris. Szalai Pál uramnak intimáltatik, hogy az maga és mellette lévő Orosz Pál uram ezerével, ott a két regementből öt erős sereggel, a kikkel mind Pöstyénre s mind galgóczi szüretre vigyázzon, siessen a naszvadi táborhoz: kinek is pro consolatione sui jelentetik, hogy némely elszökött katonáit előltanálván Főgenerális uram ő Excellentiája: a közkatonákat fölakasztatta s a tiszteket penig kit Egerben, kit Murány várában küldött.

Eadem. Vágon túl való földre currens, hogy részünkről is provisióból succurráljanak, másképpen kemény büntetéseket magokon tapasztalni fogják.

Eadem Visnyai Miklós által az Vágon bizonyos dolgokra nézve parancsoltatott.

Eadem. Szinai uram ezere Tót-Kesziben, Andrási uramé Suránban, Prínyié Kérben, Csajágié Komjátiban, Urbán Czeller egyik batalionja Ivánkára ordereztetett.

Eadem. Balogi kulcsárnak. Ratione continuationis oeconomiae, abban ő kegyelme minden dexteritássát adhibeáljon.

Eadem. Prínyiné asszonyomnak ő Nagyságának passus resolváltatott Nagy-Szombatban három szekér élést bévinnyi.

Die 19. Octobris. Ebeczki István uramnak missilis, melyben requiráltatik, hogy praevie tudtára adjon a Méltóságos Úrnak Beresényi uram ő Excellentiája eljövetelét.

Eadem. Szalai Pál uramnak intimáltatik, hogy nem Mocsonok felé vegye útját a mellette lévő regementekkel, hanem igenest Naszvadhoz jűjjön.

Die 20. Octobris. Andrási Pál uramnak intimáltatik, hogy mivel Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram-

nak betegségére való nézve az itt lévő hadi corpustúl el kelletik távozni, s maga pedig Andrási Pál uram ehez a corpushoz lévén rendeltetve, — azért minden bagázsiástól magát a corpushoz transferálja.

Eadem. Csicseri András uramnak, hogy az levélhordozókat az só-proventusbéli pénzből contentálja; a mely hajón penig borokat bé akarták vinni Komáromban: azon hajót, ha szüksége nincsen reá, tehát az Dunában sillesztetvén, a borokat passíroltassa, úgy mindazonáltal, hogy a katonaságnak is rövidsége ne légyen; pro nomine discretionis saltem tiz-tizenkét akót assignáljon azon borbúl.

Die 20. Octobris. Méltóságos Főgenerális Urunk ő Excellentiájának repraesentáltatott, hogy most is dietim a mieink az ellenség ellen revelérozván naponként, hol nyolczat, többet s kevesebbet rabúl hoznak. A mellett minémü pátenseket exmittált légyen az ellenség az helységek lakosi köziben, cum aliis instantiis incolarum transmittáltatott.

Die 21. Octobris. Palásti uramnak, hogy az Dunántúl az katonaság által perpetrált excessusokat inhibeálta és azon tizedest, mely azoknak fundamentális oka volt, arestálta: igen jól cselekedte. — Intimáltatik, azon tizedest bocsáttassa ki, az nemes vármegyének azon defectusoknak in sortem impositionis acceptálásával. Az nemes regimentemnek defectusi óbrst-lajdinant Révai Mihály által Felséges Fejedelem előtt repraesentáltatván, remedeáltatni fognak. Főgenerális Uram ő Excellentiája eljövetele intimáltatik, melynek alkalmatosságával adatik tudtára ő kegyelmének, hogy magunk is általmegyünk, cum consolatione totius terrae Trans-Danubianae.

Eadem. Nyolcz katona általparancsoltatott a Dunán, bizonyos, hazánk szolgálatjában concernáló levelekkel.

Eadem. Intimáltatott Csicseri András uramnak, hogy azon nyolcz katonákat békivel passíroltassa által az Dunán.

Eadem. Bagosi Pál brigadéros urامnak order, melyben intimáltatik ő kegyelmének, hogy bagázsiástúl menjen Komjátiban, vagyis ivánkai kastélyban, a hol is commandója lészen a tájékára dislocáltatott hajdúságnak.

Eadem. Ugyan a tájékán postérungban helyheztetett hajdúságnak intimáltatik orderek szerint, hogy említett brigadéros uramtól függjenek.

Die 22. Octobris. Löcsére Engly-Maier uramnak missilis, a melyben requiráltatik posztó, selem és rókamál bélésnek elküldése iránt. Az új híreket is communicálja ő kegyelme gyakrabban. Item, Berthóti Ferencz uramat köszöntetvén, most érkezvén Lengyelországbúl, — hogy és

miképpen legyenek dolgaink odabé? sub rosa tudósítson a Méltóságos Urat. Hammer Menyhárt uram is gyakrabban írjon és az új hírekrűl tudósítson.

Die 23. Octobris. Prínyi Miklós uramnak order, hogy Kérhez conferálja magát, commendó légyen a tájékán postérungban lévő hajdúságnak.

Item. Azon hajdúság tisztei ordereztetnek, hogy commendójoknak ismerjék említett Prínyi uramat.

Eadem. Thoma Istványnak protectionális a naszvadi holt Dunában szabad halászatra.

Die 24. Octobris. Deák Ferencz hogy meghitt emberét vagyis kímjét általküldje a Vágon, megvizsgáltatván jóformán: merre és hova ment a német? Mert originális levelét akarja a Méltóságos Úr Bercsényi uram ő Excellentiája után küldeni.

Eadem. Madariaknak salvagvardia adatott.

Eadem. Komáromi rév-halászoknak protectionális azon megnevezett vármegye gremiumában szabad halászásra, úgy mindazonáltal, hogy azon halászás Érsek-Újvár domínium számára fordéttassék.

Die 25. Octobris. Bottyán János uramnak missilis, melyben tudtára adatik, hogy a német bizonyosszámú hadat általküldött a Dunán, azért jó vigyázásban legyenek.

Eadem. Bagosi uramnak missilis, hogy bizonyos katonákat, nálok lévő levelekkel együtt, általvitesse a Dunán.

Eadem. Hellembach uramnak persvadeáltatik, hogy pro futura necessitate metallifossorum bival-ökröket vegye meg, melyeknek árában vasat, posztót és ezüst-paszamánt is el fog vennyi a Méltóságos Úr. Item, hogy a patikaládácskát medicamentommal töltsék.

Eadem. Kis Zsigmond hadnagynak missilis, hogy az ellenség már repartiálván magát, quártélyban szállott, s Szeredet, Diószeget, Séllyét, Galánthát fortificálván, mintegy kétezred magával hegyaljai városoknak ment. Adatik értésére, s jó vigyázással, tovább is gyakori tudósítással együtt recommendáltatik.

Die 26. Octobris. Passus kurtakeszi Szabó Andrásnak, sóval való szabad kereskedésre.

Eadem. Bátorkeszi Báti Jánosnak hasonló passus.

Die 27. Octobris. Géczi Gábor uramnak: mi okra nézve informált, hogy az ellenség helyben volna? holott confirmáltatik, hogy eloszlott! — Küldjön portát Beczkó felé s vizsgáltassa meg.

Eadem. Czelder uramnak, hogy az ellenség Leopoldhoz szállott. Küldjen kímet megvizsgálására.

Eadem. Méltóságos Eszterházy Dániel uramnak ő Nagyságának missilis. A commendó recommendáltatik, minthogy elmegyen Lévára Bercsényi eleiben a Méltóságos Úr. Item. Küldjön portát: a német Súroknál általjött.

Eadem. Prínyi uramnak missilis, hogy tartózkodván az hajdúsággal, ne menjen directe Galgócz felé, mert az ellenség általjött. Végére menjen előbb Deák Ferencz urammal, ha s csakugyan úgy vagyon: Besenyő felé contrahálja a gyalogságot.

Die 28. Octobris. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missilis: Küldje el az portát Puszta-Kürtig, ott jól megvizsgálván az ellenség által való jövetelét.

Die 29. Octobris. Ebeczky Istvány uramnak order, hogy Nyitrán Géczi Gábor és Szalai Pál uraimék ezerével conjungálván magát, egy csapást tegyen a Vágon.

Eadem. Géczi Gábor uramnak order, hogy Ebeczki uramtól várjon.

Eadem. Szalai Pál uramnak order, hogy ugyan Ebeczki uramtól dependeáljon, nemkülömben in absentia Géczi Gábor uramhoz alkalmaztassa magát, mivel ő kegyelme lessz a commendó.

Eadem. Orbán Czeller uramnak missilis, hogy Szalai és Géczi uraimékkal egyetértvén, in omnibus comportálja magát.

Eadem. Eszterházy Dániel uramnak missiliter recommendáltatik az corpusnál való vigyázás és Szered felé szüntelen portázás.

Eadem. Prínyi Miklós uramnak order, hogy Galgócz táján lavérozó ellenséget hajdúsággal és lovassal kihozza.

Die 30. Octobris. Radó Pál uramnak recommendáltatik eperjesi octávákon való törvényes dolgoknak folytatása, signanter kísmárki, illavai és sesávniki *(jószágok)* investigátiója és kézhez való vétele.

Eadem. Szőke Mihály uramnak hasonlóképpen ugyanezen dolog, erdéli *(Thököly-)*jószágokkal együtt.

Eadem. Draskóczi Sámuel balogi tiszttartónak kétezer sónak Darvas Ferencz provinciális commissárius uram kezéhez *(adása iránt.)* erga assecuratorias et reversales supra perceptionem, oly condítióval, hogy az Dunántúl való fiscalitásokból Méltóságos Locumtenens uram dispositiójából teljes contentátió légyen az emlétett sóért.

Eadem. Ugyan Radó Pál uramnak missiliter intimáltatott, hogy Draskóczi helyett Antalovics Mártont domíniumban installálja.

Eadem. Pátens. Bottyán János *(szökevény-)* katonáit üldözni Nemes Bars vármegyében, Garam mellett.

31. Octobris. Bercsényi uramnak bizonyos intercipiált levelek pro communicatione transmittáltatnak.

Eadem. Eszterházy Dániel uramnak az jó vigyázás solemniter commendáltatik az corpusnál.

Eadem. Ebeczky Istvány uram Vág felé, bizonyos próbának kedvéért, három lovas regementekkel commendéroztatott.

Item. Szegedi Kis Miska újobban valamely lovassal által az Vágon commendéroztatott.

Die 3. Novembris. Deák Ferencz uramnak missilis, hogy minden occurrentiákról Ebeczki István uramat informálja Nyitrára, nemkülömben Babócsai Ferencz uramat, ki is táborral együtt holnap megindúl és Surán háta megett fog szállani.

Csiba Ádám uramnak similis missilis in eadem materia.

Item. Babócsai uramnak, hogy Rácz Miska mellé 40 jó, válogatott katonákat adjon orderének végbenvitelére.

Eadem. Érsek-Ujvárból Rácz Mihály névő hadnagy ordereztetett: Szerdehely körűl lévő patalléroző németet levagdalja, Vizközön lévő szénát fölégesse, Mészáros Jánost Vezekény névő faluból rabúl hozza, Főgenerális uramnál insinuálja magát véle.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Konkoli László, Nemes Komárom vármegye vice-ispánjának parancsoltatik, hogy Rácz Mihály névő hadnagy cselédjét s feleségét inquartirizálja és etappális intertentióját administráltassa a nemes vármegyében.

Die 4. Novembris. Méltóságos Főgenerális Bercsényi uramnak az occurrált levelek communicáltatnak, az ellenség újabb mótusa is értésére adatván.

Die 7. Novembris. Révai Gáspár uramnak order, hogy Nemes Hont és Bars vármegyében hajdúságát fölszedvén, mindjárást azok közűl circiter 3 százot karvai passushoz küldjön, kik is usque ad ulteriorem dispositionem ott maradjanak; a residuitásával pedig hajdúságnak siessen tábor után.

Eadem. Bercsényi uramnak Rotenstajn elérkezése adatik tudtára, nemkülömben bizonyos acclusák expediáltatnak sietséggel.

Eadem. Stabalis profúsz Felséges Fejedelemhez expediáltatott.

Eadem. Urbán Czeller uramnak az elküldött staféta missiliter recommendáltatik.

Die 8. Novembris. Méltóságos Generális Commissárius Csáki István uramnak ő kegyelmének recommendáltatik

bagázsiámnak, cselédimnek és hozzátartozóknak Nemes Nógrád vármegyében való assignátiók iránt teendő dispositiója.

Eadem. Nemes Nógrád vármegyének intimáltatott, hogy fellebbemlétett Generális Commissárius uram kiadott assignátiója mellett in gremio sui comitatus, a hol tudniaillik legalkalmatosabb helység találtatik, bagázsiámat, tiszteimet és cselédjeimet accomodálni ne terhelytessék.

Item. Ugyanazon Nemes vármegye vice-ispánjának Nemzetes Vitézlő Darvas Ferencz urannak insinuáltatott, hogy ugyanazon bagázsiámat, tiszteket és cselédjeimet in gremio sui comitatus alkalmatos helyre rendeljen.

Eadem. Tekintetes Nagyságos Révai Imre gyalogóbester uramnak egy bizonyos tiszt, maga regementjebéli granatéros-compániájának actualis kapitányának installáltatni recommendáltatik.

Item, eadem. A ki is Tapolcsány felé regementje után passíroltatott említett óbester Révai Imre uramnak.

Die 9. Novembris. Szarka István generál-audítor uramnak ő kegyelmének adatott instructiója, hogy először is Csáki István uramhoz menvén, említett Nemes Nógrád vármegyében s annak vice-ispánjához, a fellebb megírt assignátióm mellett adurgeálja a jó és alkalmatos inquartirizátiót.

Die 10. Novembris. Érsek-Újvár. Kovács János uramnak, hogy Bogács Ferenczet sok istentelenségeért az neki repartiált portiójábúl excludálja és Viczelius (?) János uramat oda statuálja bé helyében.

Item. Hrabérius János hadi commissáriusnak missiliter, hogy magát Ohajrúl ide Újvárnál lévő hadakhoz minden provisióval transferálja.

Item. Amadé Ádám és Mindszentÿ Mátyás passíroltattak Nagy-Szombatban, tanulások continuatiójára. Clericusok.

Item. Bottyán János Generális uramnak adatnak mindennémű, ittvaló s idegeny országokbéli occurrentiák tudtára: azonban a feírvári bloquádát minden hétben váltassa.

Eadem. Kenyesei István uramnak kétrendbéli leveleire replicáltatik: az első tudniaillik, hogy Bottyán János uram mézkereskedésbűl obveniált proventust hova fordította és abbúl a sebesekre mennyit és az tisztek discretiójára mennyit fordított? tacite tudja meg és a Méltóságos Urat arról informálja.

*Pro 2do* Horvát Zsigmond uram hogy lajb-gyardiámat mundérozni kívánja, igen obligál. Delil confusiója

ha még nem sopiáltatott, hozzám relegálja, inquisítiót peragálván ellene. A mundérung *(ha)* kétezer forintban telik is, ne gondoljanak véle.

Csobánczi domíniumot hogy megárendálta: igen jól cselekedte, annyival is inkább, hogy szent-mihályi adót bészedni kívánja.

Kun Jánoson csudálkozom, hogy azon csobánczi domínium árendálása végett nem insinuálta magát, — mindazáltal kiend jól cselekedte, hogy a provisió-szerzésnek békét hagyván, a laib-gvardiámat igyekezett mundérungoztatni.

Soproniak szőleit megengedte azon Administrátió szedetni, minthogy az ellenség miatt nem lehetett másképpen megszedetni, igen jól esett, minthogy annak proventussát a milítiára akarja fordítani.

Az győriek szőlői iránt való taxát a mi illeti: ha bonis conditionibus meglehet, vegye fel; in casu autem contrarii lehet az pascuátiórúl marhájoknak való elhajtásával contentumot tennyi.

Tataiaknak protectionális levelek kiadatott Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatjábúl, úgy mindazonáltal: az igért száz forintot vegye föl kegyelmed.

Musqua pénzt, tudom, ohajtva várják némely tisztek; de hiszem Istent, hogy a kongóbúl is fehérpénz terem.

Pálfi ráczainak hogy órokat, füleket az ellenség elvagdalta: jó remínségünk abbúl lehet.

Palkovicsot számadásra adigálja és citáltassa főcommissárius Horváth Zsigmond uram eleiben, kiről is írtam ő kegyelmének.

Második leveléből kedvesen értem, hogy az mundérungot lajb-gvardiám számára Sümegen csináltatja.

Az éllést a jövő péntekre a Duna partjához szállíttassa, a hol mind hajdúk s mind hajók készen lesznek, melyek késérésére ha Somodi uramtól egynémely zászlóalja katonákat kér pro majori securitate, — nem árt.

Eadem. Palásti Ferencz regimentembeli főstrázsamesternek adatik értésére, hogy már magam regementem is nem élvén tovább az regularisi titulussal, ad normam novi Regulamenti, valamint Forgácsé és Gyürki Pálé: acceptáltam az universalitást. Hasonlóképpen fog járnyi portiója, et tali in casu főcommissárius Horváth Zsigmond uramat maga conceptussában nem szükség háborgatni, hanem, ha Isten szerencséssen általvezet a Dunán, defectus erunt corrigendi.

Eadem. Bezerédi uram levelére replicáltatik, hogy tudniaillik igen helyessen esett, hogy Bottyán és ő kegyelme között suboriált dissensió jam tandem aliquando, jó inter-

positióimra nézve sopiáltatott, és hogy az szép harmonia a tisztek között megtartatik, igen örvendezve értetik, és hogy ezután is continuáltassék, recommendáltatik. Holmi occurrentiákról is említett Bezerédi uram informáltatik.

Die 11mo Novembris. Érsek-Újvár. Tekintetes Nagyságos Révai Mihály, regementembéli óbrst-lajdinánt passíroltatik által az Dunán regementemhez.

Item. Fodor László gyalog óbrster urammak adatik értésére, hogy resolváltatott hajdúk fogadása iránt való instantiája: az csepregi fiscalitás iránt asseeuráltatik: Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiájának recommendáltatni fog. Intimáltatott: az quártélyokban hogy az excessus-tételtűl távoztassa a hajdúságot, kiváltképen az quártélypínz és egyéb portiók kiszedésekben, -- mert mind reguláris és irreguláris hadak egy regulában az iránt vétetődtenek.

Item. Generális Commissárius Gróff Csáki István urammak missiliter adatik értésére: Kívánván Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája előbb valami próbát tenni az mellettem lévő lovas és gyalog hadakkal, s azzal a Dunán által való menetelem praecludáltatott.

Die 12. Ibidem. Géczi Gábor lovas óbrster urammak. Szeredhez gyülekezendő németnek futamodott híréhez képpest maga vicéjét Gellért Imre uramat annak megvizsgálására expediálja, -- intimáltatott: a hová is óbrster Berthóti Zsigmond uram kegyelmedhez küldettetett oly instructióval, hogy általmenvén, ha módját látják: az majtényi majorokban lévő ráczokat fölverjék, s unitis viribus hasznossabb operatiójokat remélhetik.

Item. Méltóságos Magyarországi Főgenerális és Locumtenens urammak ő Excellentiájának alázatossan insinuáltatik: Szeredhez gyülekezendő ellenségnek megvizsgálására küldötett Nemzetes Vitézlő Gellért Imre uram erős portaképpen, oly instructióval, hogy a mellé expediáltatott Nemzetes Vitézlő Berthóti Zsigmond óbrster urammal majtényi majorokban lévő ráczságnak is unitis viribus alkalmatossabb fölverésére *(menjen:)* nemkülömben az ellenség között lévő bizonyos emberünknek levelébűl extrahált új hírekrűl informáltatik ő Excellentiája.

Item. Urbán Czelder gyalog-óbrster urammak intimáltatott, hogy Szeredhez gyülekezendő németnek futamodott hírére nézve az maga gyalogságát az Nyitra vizének túlsó részén marschíroltatván, magát ide Újvárban transferálja.

Die 13. Novembris. Sándor László főhadnagy uram passíroltatott Bajmócz felé adósságinak kiszedésekre és onnand Lossoncz felé.

Die 14. Rácz István, Berthóti Zsigmond óbrster uram ezerebéli hadnagynak missiliter intimáltatott, hogy a Duna-mellékén szorgalmatossan vigyázván, kiváltképen a titkon béjáró ellenség helyeiben való emberekre s ellenség motussára, Grajner Antal tábori főstrázsamester uram teendő disposítiójához alkalmaztassa magát.

Item. Kocsi lakosoknak instantiájokra indorsált kárvallások iránt recommendáltatnak bonificátiójokrúl újvári commendáns Berthótÿ István uramnak.

Item. Méltóságos Magyarországi Főgenerális és Locumtenens uramnak alázatossan insinuáltatik Gellért Imre óbrstlajdinant uram Szeredtül való visszajövetele s azon ellenség gyülekezeti iránt futamodott hírnek annihilátiója, s az idevaló occurrentiák adatnak értésére alázatossan ő Excellentiájának.

Item. Nemes Nyitra, Bars és Hont vármegyéknek missiliter. Minthogy az szekerekben lévő marháik szülésnek *(szülesség)* szük volta miatt hogy épen eröktül meg ne fogyjonak, — hazabocsáttattanak: azért 400 embert minden vármegye ide Érsek-Újvárának reparátiójához minden késedelem nélkül, kapákkal s fejszékkel administrálják, s azoknak fahordásokra valamely szekereket, nemkülömben az artollériához kívántató, minden vármegye csináltasson harmadfélszáz tézslát s annyi jármot.

Die 15. Kubínyi Máttyás, Tekintetes Vitézlő Bezerédy Imre brigadéros uram ő kegyelme regementjebéli quártélymesternek assignátiója adatik szemerei lakosokra, eljövetelemig való intertentiójára.

Item. Andrássi Ferencz passíroltatik Fölséges Urunk után.

Item. Kochlács Vilhelm passíroltatik Generális Commissárius Csáki István uram után.

Die 16. Novembris. Géczy Gábor uramnak, hogy maga regimentivel Nyitrárúl transferálja magát Szered eleire és ottan Kis Zsigával conjunctiót ineálván, Szeredtöl fogvást egész Soporniig jó strázsákot tartson, hogy séllyei operátiókra való nézve az ellenség véletlen csapást hátunk megett ne tégyen: Diószegre, Galánthára kímeket küldjön. Jönni *(fog?)* succursussa.

Eadem. Gellért Imre uramnak eadem materia similiter recommendatur.

Eadem. Kis Zsigmondnak idem negotium specialiter recommendáltatik.

Die 17. Novembris. Berthóti Zsigmond uram, Ocskai Sándor urammal Szered eleire ordereztetnek, hogy éjczakának idein vak lármát indítván, az híd előtt lévő sánczot mind az két regimenttel attakérozzák.

Eadem. Gellért uramnak és Kis Zsigának singuláris vigyázás recommendáltatik, signanter penig galánthai, diószegi és nagy-szombati ellenségnek motussára, mely Séllyének succursusára czéloz, vigyázzanak.

Eadem. Somodgyi László uram Negyed tájékárúl Vecsére revocáltatik maga seregeivel.

Die 18. Novembris. Csáki István uramnak. Itt az érsekújvári majorokban szenvedő és nyomorkodó kevés militiának portális szekereiről és ettapalis alimentatiójokrúl, bár Regulamentum szerint is, tegyen dispositiót.

Eadem. Pongrácz János óberst-lajdinant uram az öszvegyűlt három compániával Karvához ordereztetett.

Eadem. Méltóságos Főgenerális uramnak bizonyos intercipiált acclúsák pro majori sui directione transmittáltatnak.

Eadem. Hellepront János hadi főcommissárius uramnak decretaliter intimáltatik, hogy a modo imposterum az gregáriusoknak hetenként az előbbeni Regulamentum szerént öt-öt font húst adasson.

Eadem. Bácsmegyei Mátyás és Kubíni Mátyás uraiméknak pro interimali intertentione Szemere névő helység assignáltatott.

Die 19. Novembris. Nemzetes Bors György uramnak, alias Hegedűs, vecsei lakosnak, passuális-levél mellett engedtetett, hogy szarvasmarháit, sóját pro tutiori conservatione bátorságossabb helyre transferálhassa és ha szükségét látja, pénzre fordíttathassa, in gremio tamen Regni Confoederati.

Eadem. Említett Hegedűs Györgynek Játón szabad pascuátio resolváltatott.

Die 20. Novembris. Beresényi Miklós, Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának Bezerédi uram ezere ratione stipendii recommendáltatik.

Eadem. Pongrácz Jánosnak missiliter intimáltatik, hogy Búcsuhoz transferálja magát, és ott, a mikor kívántatik, az általjáróknak assistáljon Karvánál.

Eadem. Réz Istvánnak intimatoria, hogy az ország adója beszedésében, Mocsi Pap István arra rendeltetvén, ki-ki assistáljon neki, s más ne merészeljen bevenni.

Eadem. Méltóságos Gróff Forgács Simonné Asszonyomnak engedtetett passus, bizonyos élésnek Nagy-Szombatban való béküldésére.

Eadem. Tapolcsány névő, fellebbemlített Méltóságos Uram tiszttartójának ezen indultum missiliter intimáltatott.

Eadem. Méltóságos Generális Commissárius Csáki István urammak újobban repraesentáltattanak az hadak defectusi pro remedio; kinek eadem occasione bizonyos tabellák accludáltattanak, nemkülömben Goda István regementjebéli quártélymesterének tabellái pro sui directione annectáltattanak.

Die 21. Novembris. Darvas Ferencz urammak az bagázsiának Nemes Nógrád vármegyében való accomodatiója recommendáltatott, olyan condítióval, hogy *(-ha)* annak subsistentiájára az gácsi jószágbúl rendelnek is intertentiót, tali cum securitate, hogy azt a Nemes vármegye refundálja, és Nagyságos Gróff Forgácsné Asszonyom ő kegyelme consensussa is accedáljon.

22. Novembris. Méltóságos Generális-Campi-Marschallus Károli Sándor urammak a feljebb specificált novellák communicáltottanak.

Eadem. Mutatis, mutandis Méltóságos Generális üdősbik Barkóczi Ferencz urammal a most emlétett novellák communicáltottanak.

Die 23. Novembris. Fölső-szeli Mészáros Jánosnak és Kovács Mártonynak passus engedtetett társaival együtt kereskedésnek okáért 65 darab marhát a Vágon által hajtatni.

Item. Eodem tenore más rendbéli, ugyan fölső-szeli lakosoknak passualis-levelek adatott 106 darab marhának által a Vágon hajtatni.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Pongrácz János óbrs-hajdinant urammak intimáltatott, hogy Nemes Bars és Nagy-Hont vármegyékben menvén a mellette lévő másfélszáz hajdúsággal, s azoknak, úgy az egész regementnek mindennémű mundérungját elkészéttetvén, perfectus statusban hozván, pro communicatione menjen Búcsúra, a hol több következendő dispositióktúl várjon.

Eadem. Senteieknek s lakosoknak intimáltatott, hogy, ha az német keménységétől mentek akarnak lennyi: vagy Udvardra, vagy Besenyére transportálják magokat.

Eadem. Nemes Bars vármegye ispánjának recommendáltatott Fodor László gyalog-colonellus uram regementjebéli kapitány, kit hogy az sebesek után útban igazitson, intimáltatott.

Die 24. Novembris. Méltóságos Gróff Csáki István urammak, hogy Agner névő kapitány uram companiáját pro inquartirizatione Nemes Zólom vármegyében accomodáltassa, recommendáltatik.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Hunyadi András, Nemes Bars vármegye vice-ispánjának Nemzetes Vitézlő Rhen óbrst-bochtmaister uram gyermekeinek és cselédjeinek az vármegye gremiumában való accomodátiójok intimáltatott.

Die 25. Novembris. Fodor László gyalog óbester uramnak intimáltatott, hogy az ő kegyelme regementjebéli óbrstlajdinontja az egész ezerre való mundérungnak elkészéttetésében, annyival is inkább, hogy az ő kegyelme levele kezéhez assignáltatott, serénkedni igyekezzék, a ki is prope die elkészűl. Hogy ő kegyelme pedig recrutázni kíván, admittáltatik, sőt Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiájától approbáltatik. Item, adatik értésére, hogy valamely jószág collátiója iránt való instantiája dirigáltatott pro informatione Tekéntetes Oeconomicum Consiliumhoz, a ki is maga opínióját adván: azonnal az kívánt jószág conferáltatni fog ő kegyelmének, pro sufficienti subsistentia.

Jam hic incipiendo 26. hujus, usque ad vigesimamnonam illius, siquidem Sua Excellentia hinc Érsek-Ujvarínó Lévam proficiscendo, nulla fuit expeditio. 29. autem habuimus expeditiones omnibus officialibus tam Trans-Danubianis, quam hisce partibus existentibus sonantes. 30. discessimus Nitriam, ibi postmodum

Prima Decembris. Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája parancsoltjábúl adatott instructiója Tekéntetes és Nagyságos Szent-Királi Andrási István Generális-Strászamester uramnak: Mi módon absentiájában Méltóságos Úrnak kellessék az ittvaló hadakat commendérozni, csak addig is, míglen vagy Generális Csáky Mihály uram, vagy Bottyán János helyette constituáltatik, maga penig említett Generális Andrási István uram általmegyen az Dunán és ott az Méltóságos Úr commendója alatt lészen: itt peniglen az postérungok constitutiójok miképpen legyenek és a brigádák minemű instructióval hagyattanak és az ellenség excursiója ellen miképpen resistáljonak? bövségessen declaráltatott.

Item. Az brigádák miképpen repartiáltattanak és honnét legyen subsistentiájok és in casu necessitatis az ellenség excursiója ellen miképpen kellessék resistálni és honnénd succurrálni? adatván mindezek értésére sokszor emlétett Generális Andrási István uramnak, brigadéros uraimékkal is communicáltatott, meg lévén ő kegyelmeknek parancsolva, hogy emlétett Generális uramtúl dependeáljanak és tőle várjanak parancsolatot.

Die 2 Decembris. Ebeczki István brigadéros uramnak ő kegyelmének peremptorie intimáltatott, hogy ex prae-

gnantibus rationibus mentűlhamarébb az Méltóságos Úr előtt, Aponyban personaliter compareáljon. ulteriorem ibidem accepturus ordinem.

Die 3. Decembris. Géczi Gábor uramnak betegségére való nézve megengedtetett, hogy valamely nemes vármegyében lévő hévízben, pro sui cura mehessen, kinek is passuális-levele adatott.

Item. Eadem. Páter provincialis Gusmán Dániel uramnak intimáltatott, hogy penes abdicationales a minemű pátereket ide expediált az ellenség földéről, azokat — excepto vicario Comáromiensi, — mind visszavitesse; ellenben pedig a kiket innend elvitetett: azokat visszaküldje.

Eadem. Ebeczky István brigadéros uramnak repraehensorie intimáltatott Ocskai Sándor uram ő kegyelme nyakaskodása és szófogadatlansága, meghagyván említett brigadéros uramnak: parancsolja meg megnevezett Ocskai Sándor uramnak, hogy sepositis omnibus frivolis exceptionibus, több intimátiót nem várván, valamint böcsületinek consolálni kíván, még ma éczakára Nyitrához szálljon. Caeterum nem árt, ha Ebeczky István uram ő kegyelme az ellenségnek hírére nézve egy erős portáját bocsátja Szeredhez.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának megiratott, hogy parancsolatja szerént az postérungoknak visitátiója, Istennek hála, szerencséssen elvégeztetett; a holott semminémű defectus (*nem*) találtatott egyéb, hanem csak Nyitrán, az is ollyan okbúl, hogy Generális Andrási István uram nem tudván az egész constitútiókat, nem tudhatta az dolgokat kormányozni, de expost plenárie informáltatván magát, jó rendben hagyattatott. A mellett az Méltóságos Úrnak itt Újvárban egy hétig való maradása megjelentetik.

Item. Az Méltóságos Úr Kassán folytatandó dolgát recommendálja; az háromezeres cassát mentőlhamarább ő Excellentiája szállítsa által a Dunán. Mit írjon Kisfaludi László és Palásti Ferencz, és minemű levelek érkeztenek Méltóságos Uram kezéhez, ő Excellentiájának szóllók, azok mind in originalibus transmittáltattanak.

Die 4. Decembris. Méltóságos Úr, Felséges Fejedelemtűl az inchoálandó Dunántúl való expedítiójára nézve, anynyival, hogy távolyabb esik ő Felségétől búcsúzik, tovább is magát kegyelmességében ajánlván. Az elküldött paripát alázatossan köszöni.

Eadem. Kis Zsigmond recognitioképpen Szered eleire oly condítióval expediáltatott: ha látja a víznek árját, fuz-

fákat és egyéb nagy fákat Vág vizén alábocsáttatván, hogy szeredi hidat elrontassa, ha lehet.

Eadem. Grajner Antal főstrázsamesterem revocáltatik, hogy azon kompot vagy elsüllyeztesse, vagy pediglen egymástúl elszedettesse és szekerekre rakattassa, ide Újvárban hozattassa.

Eadem. Kenyesei uramnak missiliter értésére adatik, hogy Dunántúl continuálván maradását, minden dolgokat modo cooptimo intézze: az kezéhez *(adatott)* ötezer forintokot conserválja, Csókakő domíniumban rendelést tegyen és administrátiójára embereket rendeljen. Bokod névő falubúl amandálván Szép Péter uramat, mellyet recommendálja Horváth Zsigmond uramnak: másutt, más fiscalitásban accomodáltassék. Az eszveszaporított provísiókat Devecserbe szállíttassa; confuírozásra deputálandó hadakat Győr és Tata elein készentartsa, denique azon tisztet, a mely emlétett summa pénzt kezéhez adta, ha látja háborgattatni Bottyán János uram által, assecurálja nálam is accomodátiójárúl, quietáltatván vélle ottan tisztit.

Eadem. Nemzetes Szép Péter hadnagy uramnak missiliter adatott értésére, hogy a mely Bokod névő falut eddig possideált, a ki is Csókakő dominiumhoz tartozandó, minthogy pedig azon Csókakő dominium Méltóságos Generálisnak adattatott: azon falutól el légyen, s ennekutánna semmi közit ne ártsa hozzá, hanem más jószág iránt instáljon Tekéntetas Nemzetes Horvát Zsigmond uramnál, a ki is más fiscalitásbúl fogja accomodálni.

Die 5. Decembris. Adatott arnót Christófnak társával együtt szabad passus Komárombúl való bizonyos portékájának kihozattatására.

Item. Beleznai János főhadnagy uramnak, hogy bizonyosszámú marháját elhajtatván Galgóczra, eladhassa, passusa resolváltatott.

Item. Egri László hadi commissárius uramnak adattatott passus Darvas Ferencz uramhoz, bizonyos, ország sójának elhozattatására.

Eadem. Tardoskedi, kürti, surányi és udvardi helységek lakosinak salvaquardia resováltatott.

Eadem. Darvas Ferencz districtuális commissárius uramnak intimáltatott, hogy a minémő kétezer kösó hever Balogban, az ország szükségére azokat mentulhamarébb Egri László által, adjungálván melléje más commissáriust is és elegendő szekereket is adatván alája, mentulhamarébb szállíttassa az Duna mellé.

Eadem. Szőke Mihály uramnak, hogy mivel senator uraimék az eperjesi concursusról Kassára transferálták

magokat, — igen bölcsen cselekedte, hogy az Méltóságos Úr dolgainak folytatására maga is Kassára rándulni igyekezik; a holott miben megakadna: legyen Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiájához recursussa. Ha pedig látná, hogy ott is semmit nem efficiálhat: egy protestatória memorialist bényujtván Felséges Urunknak, cum tali declaratione, hogy törvénkezést pro hic et nunc nem kíván Méltóságos Úr: hanem egyedűl csak magyarországi és erdéli Thököli-familiát concernáló jószágokban való grationálissa által való introductióját és statutióját; azután visszajöhet.

Eadem. Krucsai Márton, Felséges Urunk egész jószági praefectussának intimáltatott, hogy a minémű, tállyai promontoriumon lévő Remete névő szőllőtől dézmát praetendál: minthogy azt Felséges Urunk ex speciali gratia conferálni méltóztatott a Méltóságos Úrnak, — azon dézmának praetensiójátúl resistáljon, hogy ez iránt Felséges Urunk ne búsíttassék.

Die 6. Decembris. Pongrácz János, Révai Gáspár uram óbrst-lajdinantjának missiliter adatott értésére, hogy propter servandam bonam communicationem penes Danubium continuandam, maradjon Búcsú nevő helységben a Méltóságos Urnak odaérkezéseig. A sótúl való accidentiának erigálásátúl per absolutum desistáljon, az országé lévén a só. A mely ezer kősó már helyben vagyon Búcsún, hogy abbúl egy se veszszen el, jó strázsát tartson mellette; nemkülömben az ott maradott, karabélyos regementre való csizmákot is ottan tartóztassa a Méltóságos Úr odameneteléig. Az Felséges Fejedelem számára *(Simontornyáról)* küldendő hattyúkat, egy csónakot bévettetvén a Dunába, hozassa által, két parasztemberrel igenessen ide Újvárban küldje.

Eadem. Bertóti Zsigmond lovas colonellus urammak. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatja, hogy tudniillik miként alkalmaztassa a regiment dolgát? annak tenorábúl hűvségessen megértvén, conformálja magát, — in genuinis paribus megküldetett.

Eadem. Kapik János commissárius urammak, hogy a minémű ezer só Bátor-Kesziben szállíttatott az ország számára, azt számban vévén, úgy gondját viselje, hogy abbúl egy is el ne veszszen: kinek perceptiójárúl vagy magát a Méltóságos Urat, vagy Radó Pál praefectus uramat mentulelőbb informálni el ne mulassa.

Item. Azon ezer kősónak Bátor-Kesziben való szállítása alkalmatosságával a szekereseknek passusok adatott, két rendbéli.

Die 7. Decembris. Méltóságos Generális Andrási István uramnak, feljebbemlített Bertóti Zsigmond uramnak szóló levél pro transmissione Bárra recommendáltatott, küldvén expressus katonáját vele, a ki de percepisse testimoniális levelet hozzon; azomban az occurrentiáknak tudósítását continuálni ne terheltessen.

Item. Méltóságos Generális Gróff Eszterhás Dániel uramnak missiliter adatik értésére a Dunán által való menetelem, s a melly confuival késértetem Méltóságát a Dunához: azon alkalmatossággal ő kegyelme is 300 hajdúval, 2 taraczkkal és 5 zászlóalja katonával committáltatni fog.

Die 8va Decembris. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának recommendáltatik solemniter Thalaba uram, maga dolgában való progressussa iránt, és alázatossan transmittált punctumokra való resolútió kívántatván, váratik.

Item. Thalaba uram passíroltatik Fölséges Urunk úgy Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája után bizonyos levelekkel.

Item. Fölséges Urunknak hasonlóképpen recommendáltatik Thalaba uram idegeny országok vizitálásokra való szándékának ad normam aliorum complaceálása és grationálissa.

Item. Generális Bottyán János uramnak missiliter minden okvetetlen 13. Dunán által való menetelem insinuáltatik, és azon alkalmatossággal Dunánál confuival való készen várakozása, egész ezerestűl, úgy, hogy complete legyen ezer ember. E mellett vagy ötven szekeret is az ország sója a Dunán által való vitelére repartiáljon, hogy azon alkalmatossággal általvihessük.

Item. Kenessey István secretáriusnak intimáltatik: Okvetetlen 13. praesentis által a Dunán való menetelemhez képest ötven szekeret a Dunaparthoz hajtasson, a kiken azon alkalmatossággal az ország sóját általköltözkedhesse.

Die 9. Decembris. Kapik János hadi commissárius uramnak missiliter adatik értésére, hogy Komáromban bizonyos dragonyosok az ellenség részérűl való érkezésekhez képest küldetik succursussa, 300 hajdúbúl, 2 taraczkkal és 5 zászlóalja katonábúl álló, hanem azoknak subsistentiájokrúl dispositiót tégyen; azalatt is mellettem lévő commissárius által 20 darab marhát azok intertentiójokra küldöttettem.

Item. Gellért Imre uram ordereztetett Búcsúhoz azon ország sójának confuíroztatására és vigyázására, kiváltképpen Komárom eleire.

Item. Bizonyos szabadúlt rabok passíroltattak óbesterjeik után s onnand hazafelé.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának Bezerédi Imre uram ő kegyelme Kisfaludi uraimék ellen lamentabiliter tett repraesentátiója cum reliquis accessoriis et informatione occurrentiarum repraesentáltatott.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missiliter intimáltatott Méltóságos Generális-Campi-Marschallus Uram ő Excellentiája die 12-ma Decembris okvetetlen Dunán által való menetele; mely napra hogyha ő Nagysága is magát conjungálhatná a Méltóságos Úrral: nagy szerencsének tartatnék; mindazáltal, ha pro hic et nunc, mostani nyavalájára való nézve, által nem gyöhetne, a túlsó occurrentiákrúl tudósíttatik.

Die 13. Decembris. Bátor-Keszin. Mocsi Pap Istvánnak az karvai passusnak kívántató vigyázására ollatín decretum stylisáltatott s kiadatott, hogy a dato praesentis strictissime obligáltatni fog azon passushoz szükségképpen continuálandó szorgalmatos éjjeli-nappali vigyázásra: minden országos dolgokban érkezendő curiérokat, siető staphetális leveleket promoveálni az kézhez adott hajókon, s vizi eszközökre szorgalmatos gondot viselni és az Confoederált Hazában intra limites, az ki ártalmunkra nem czéloz, akármely commerciumokra való szabados kereskedésektől obveniálandó taxát exigálván, cum reddenda ratione, az hajókhoz kívántató requisitumokra s más stapheták siető promoveálása fogadására convertálhassa.

Eadem. Mocsi Gál Mártony tapasztalt, nemzetéhez való szép magyarsága contestátiójára s szíves resolútiójára nézve egy hadnagy characterbéli functióval decretáltatott, illetín formán, hogy afféle szabad legényeket, a kik akármely nemes regementhez sem kötelesek, contrahálván s maga mellé vévén, — szabadossan Buda, Esztergom s más ellenséges helyeken s hegyeken, völgyeken és Duna-szigeteken, valahol ellenségnek ártalmára s fogyatására léphetik, az haza szolgálatját folytatni, az falukon tétetendő excessusoktól s regementekhez kötelezett személyeknek allegálandó avocálásokról absolute inhibeáltatik.

Die 13. Decembris, anno 1707. Megindulván által az Dunán Érsek-Újvárbúl, ordine subsequenti következtek az expedítiók. Bátor-Keszin:

Die eadem. Berthóti István érsek-újvári főcommendánsuramnak adatik értésére, hogy Berthóti Zsigmond lovas colonellus uram egy zászlós seregét váltassa föl Gellért

Imre vice-colonellus uram egy seregével karvai passusról. Az jó communicátió recommendáltatik.

Eadem. Fejérvári Sándor, Berthóti Zsigmond colonellus uram ezerebéli egy compagnia hadnagya, ezere után, Ocskai László uram brigádája alá, Bán tájékára seregével ordereztetik.

Eadem. Gellért uramnak adatik értésére ide való elérkezésem; kihez képpest, hogy felicior passus lehessen által az Dunán: parancsoltatik ő kegyelmének, hogy a mellette lévő öt sereggel patroléroztasson Komárom és Esztergom eleire, a mellett maga seregéből négy vagy öt ordinans katonát rendeljen mellém mentűlhamarébb.

Eadem. Pongrácz János ordereztetik Nagy-Hont vármegyében, az itt lévő hajdúságnak mezítelenségére nézve, hogy ott az egész regement fölállíttassék s mundéroztassék.

Eadem. Ugyan ő kegyelmének intimáltatik, hogy Mocs névő helység szigetjében favágó németek levén, az véle lévő commendérozott hajdúsággal minden tehetsége szerént azon légyen, hogy felverhesse őket.

Eadem. Generális Andrási István uramnak adatik értésére, hogy az karvai passust hetenként egy-egy zászló seregével nyitrai brigádájábúl felváltván, strázsáltassa, egy heti abrakot hozván magokkal; Bátorkeszin kenyerek, húsok adatik. Observálván pedig mindenkor, az felváltandó tiszt helében jövendőnek teljes instructióját az kívántató strázsáltatás iránt kiadja. Ennek penig Főgenerális uram ő Excellentiája továbbvaló parancsolatjáig úgy költetvén continuálódni.

Eadem. Praefectus Szluha Ferencz uramnak intimáltatik, hogy az karvai passuson lévő militia, ob defectum panis, avenae et salis nem subsistálhat; a praemissákról tegyen elégséges dispositiót, hogy ezen darab föld s Dunántúl való communicátió azon passusnak elromlásával ne periclitáltassék, mert jövendőben is számadásában fog lennyi.

Eadem. Érsek-újvári commendáns Bertóti István uramnak Komáromból desertáló bizonyos dobosnak fassiója megküldetvén, egyszersmind azon német is bevitetődvén, szorgalmatos vigyáztatását iránta extendálja, hogy valamely mesterséges practikában ne főződjék; legkisebbikben tapasztalván, — mivel úgy is már egyízben köztünk lévén, — procedálván ellene, in terribile exemplum aliorum akasztassa föl.

Eadem. Bertóti István érsek-újvári commendáns uramnak adatik értésére: Minthogy a lovas militia karvai passuson gyalogság nélkül bátortalan, — tegyen oly dispositiót,

hogy az gvardizonból kétszáz hajdút kirendelvén azon passushoz, a kiket is minden egy héten, vagyis két héten, — az mint ő kegyelmének helyesebbnek láttatik, — fölváltassa; sóbúl, kenyérbűl és abrakbúl, communicálván praefectus Szluha Ferencz urammal, tegyen oly dispositiót, hogy ide Bátorkeszire az commissariátus kezéhez kiszálléttassék, mert ob defectum praemissorum a postérung nem subsistálhat.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens, Főgenerális uram ő Excellentiájának az karvai passusnak constitutiója pro subsequendo remedio repraesentáltatik: kinek őrzésére usque ad ulteriorem disposítionem Suae Excellentiae, minthogy a minémű másfélszáz, Révai Gáspár óberst uram regementibül álló hajdúság ruhátlanságára nézve nem subsistálhat: katonaságbúl álló seregek rendeltettenek, úgymint újvári és nyitrai seregek. A mellett, hogy az Somodi Ádám uram regementire obveniáló mundérung, a ki már teljességgel készen vagyon és bizonyos considerátiókra nézve említett Főgenerális uram ő Excelentiája mostani kiadását suspendálta, — recommendáltatik, hogy azt az regement quártélymestere, karácsony után leendő alázatos instantiájára méltóztassék kiadatni.

Die 14. Decembris. Ejusdem. Gellért Imre uramnak ad suas replicáltatott, és Generális Andrási István uramnak az seregeknek fölváltása iránt szólló levél pro transmissione recommendáltatik.

Eadem. Beniczki Márton vestiturae commissárius uramnak Nemzetes Vitézlő Somogyi Adám uram regementire oveniálandó mundérungnak, nemkülönben karabélosregementre kiadatandó mundérung recommendáltatott.

Die 15. Decembris. Nemzetes Vitézlő Kajdi Mihály s Duklen Jakab Kassára, nemkülönben Malomsoki János simontornyai praesidiárius katona harmad magával cselédek megtekéntésére külömb-külömb passus mellett passíroltattak.

Eadem die feliciter transivimus Danubium, ibique penes Danubium ad possessionem Szomód vocitatam ibidem diluculum expectando, inde vero sequenti, uti

Die 16. Decembris érkeztünk Dad névő helységben, az hol minémű expeditiók voltak, így következnek:

Eadem semmi nem volt, hanem

Die 17. Decembris. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának alázatossan repraesentáltatik szerencséssen Dunán által való költezés: melynek alkalmatosságával Fodor László gyalog óberster uram ő kegyelme obviálván, az ittvaló hadaknak mi karban lévő constitútióit genuine expectorálván, annak repraesentátiójá-

val és projectumával, nemkülönben az gyalogság szaporítása modalitásával Méltóságos Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiájához expediáltatott. Kinek is hogy jobb kedve lehessen az új regementeknek fölállítására: recommendáltatott gyalog brigadérossági promótiója; nemkülönben karabélyos-regementben lévő unter-officírek megruházása és az Dunán innén lévő nemes vármegyéknek pro proxime futuri 15. mensis Januarÿ anni 1708. Sümeg várában való comparítiójok hogy indicáltatott, repraesentáltatott Dadrúl.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak az innentső constitútiók adatnak értésére, és pro 15. futuri mensis et anni 1708. Sümegen leendő gyülés alkalmatosságával vice-generálisi caractherének, hogy annyival jobb módjával installátiója véghez mehessen, szükséges maga ottan kívánt praesentiája: kihezképpest admaturálja azon praefigált terminusra maga útját. Dad.

Die 18. Decembris. Csákváriaknak protectionálisok, és hogy Fejérvárban in rationem lytri negyven szapu búzát bészolgáltathassanak, passus szerént megengedtetett.

Die 19. Decembris. Finordi Péternek passus adatott Fejérvár vármegye gremiumában lévő jószáginak, praediuminak megtekéntésére.

Eadem. Finordi András árváitúl elfoglalt fölső-eörsi szőlőhegyen lévő egy darab szőlejének visszaadása Balog Istvánnak parancsoltatott: procedáljon törvényes úton eránta.

Die eadem. (Táp-) Szent-Miklósrúl megindúlván, penetráltunk Ugodra délután, circa horam quartam.

Ugodon die eadem. Generális Bottyán János uramnak egynehány Regulamentumok, némely regiment tiszteinek szóllók, pro inviatione et transmissione accludáltattanak circa horam praemissam.

Die 20. Decembris. Sókereskedésre való két passus adatott szent-miklósi Pákozdi Istvánnak másodmagával, és Deák Istvánnak hasonlóképpen másodmagával.

Eadem. Pápára mentünk Ugodrúl, s megént estvére visszamentünk.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak colonellus Balog Ádám uram levele accludáltatott és transmittáltatott: ide és mind Devecserben az hadi constitútióknak relatiójára invitáltatott.

Die 21. Decembris ejusdem. Hirsl Izsák nevő zsidónak Győrben való ki s bejárása passus melett megengedtetett.

Eadem. Megindulván Ugodrúl, marséroltunk Devecserben, homálos idő lévén; az hová négy óra tájban érkeztünk délután.

Eadem. Kis István névő hadnagy által az Dunán Emőkére passíroltatott. Rövid időn tartozik revertálni.

Eadem. Generális Andrási István uramnak orderiben intimáltatik, hogy Generális Bottyán János uramat Nyitrára meg se várja, hanem időhalladék nélkül transferálja egész bagázsiástúl magát által az Dunán, mivel terhessek az ország dolgai.

Die 22. Decembris. Tekéntetes Nagyságos Révai Mihály uramnak az apró mundérung Beniczki Sándor quártélymester által megküldetett, maga peniglen hogy itten Devecserben az regement defectusinak repraesentátiójával compareáljon, intimáltatik; vagy, ha maga nem jöhetne, küldje Palásti Ferencz uramat cum sufficientibus documentis. Emlétett Benyiczki Sándor csak hadnagyságban maradjon, s quártélymeserségre más jó lingvistát promoveáljon. Az hadnagyságra való portiót egészlen adassa meg néki, s quártélymesterségre penig a míg mást constituál, in medietate.

Eadem. Colonellus Balog Ádám uram pro communicatione certorum negotiorum Devecserben invitáltatik.

Eadem. Delil névő laibgvardiabéli kapitánnak intimáltatik, hogy utóbbi orderig subsistáljon assignált quártélyában, jó commendót tartatván.

Ibidem. Nemzetes Vitézlő Török István instantiájára keszei malmára protectionális expediáltatott.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram secretáriussa, Jagodics Ferencz, passíroltatott Szombathely felé.

Eadem. Losonczi János, Fejér vármegye vice-ispánjának adatik értésére pro 15-a futuri mensis Januarÿ Sümegre leendő comparítiója.

Eadem. Tersánszky István uramnak intimáltatott, hogy az raboskodó katonákról peragált inquisítiót az Méltóságos Generális kezéhez küldje; ha peniglen semminémő inquisítió nem volna kezénél, tehát egy solennis inquisítiót peragáltasson ellenek in locis debitis.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak adatott értésére még az újesztendő előtt való általmenetele a Dunán, úgy mindazonáltal, hogy se az regementjét, sem lajb-compániáját által ne vigye magával, sőt a mely compániák itt praemittáltanak, azok is revocáltatnak.

Eadem. Bartha István óbrs-lajdinant uram maga házához, Benyiczki Sándor peniglen az regementhez Rohonczra külömb-külömb passusok mellett passíroltattanak.

Eadem. Colonellus Somogyi Ádám uram directiója alatt lévő ezerembéli egy compagnia vice-hadnagyomat

expediáltam győri pusztára, s onnéd. a szükség úgy hozván magával, tovább is az nemes — emlétett — compagnia mundérungja elhozattatásáért, cum sibi adjunctis.

Die 23. Decembris. Két desertír németnek passus adatott Somogyi Ádám uram directiója alatt lévő ezerem colonellus uram után győri pusztára, valahol találandja.

Eadem. Balog Andrásnak intimáltatik, hogy Somogyi Ádám colonellus uram directiója alatt lévő ezerem hadnagy alatt lévő bizonyos katonának lovát elvétetvén, mellyet is eddig magánál tartván, mindjárást visszaadassa; ha heles praetensiója lesz ennek: lészen szabad regressusa az nemes regementnél.

Eadem. Doctor Lang uramnak irattatott, hogy az Méltóságos Asszony ő Excellentiája egészségtelenségének curálására compareáljon.

Eadem. Otlik György uramnak, hogy azon doctornak elbocsáttásában allaboráljon az Felséges Udvarnál.

Eadem. Tersánczki István uramnak. Az desertérek, kiknek az magok nehéz lovok helyett könnyebbek adattanak, megint visszaküldöttettenek. A mellett az is megiratott, micsoda observátiót tartson az ollyatén desertérek discretiójának procurálása iránt.

Eadem. Ugyanezen feljül specificált két desestér németeknek passusok adattatott, mely mellett óbrs-lajdinant Somogyi Ádám uramhoz passíroltattanak az regement után.

Eadem. Thalaba Máté uramnak az néki committált dolgoknak in locis debitis végbenvitelek literatorie recommendáltatott; melyeknek minémű effectusok subsequáltatik, csak addig is, míglen maga általjön, tudósítása elváratik. Devecserről.

Eadem. Méltóságos Generális Károli Sándor uramnak appraecáltatik Christus urunk születése napja. Az communicátió is recommendáltatik.

Eadem. Méltóságos Generális idősbik Barkóczi Ferencz uramnak in eadem materia.

Die 24. Antalovics Mártony balogi tiszttartónak az jó oeconomia singulariter recommendáltatott, és hogy az odavaló kulcsárnak exorbitantiáját corrigálja. — intimáltatott.

Eadem. Tersánszki István uramnak egy nagy pachetom levelek transmittáltattanak egy iskátolában lévő nyusztokkal, kiket hogy meghitt alkalmatossággal neszméli bíró kezéhez kemény parancsolatjával küldjön, s onnét titkon Pap István kezében szolgáltasson, honnét éppen Újvárban promoveáltasson, committáltatott.

Eadem. Circa horam tertiam pomeridianam, az Méltóságos Generálisnak Sümegre való érkezése alkalmatosságával, három ízbéli álgyúk kilövésével insigniter beneventáltatott. Ugyanazon éteczaka az isteniszolgálat elvégezése után, mintegy verradta felé szeles fergetegek támadván, nagy hó esett.

Eadem. Babócsay Pálné asszonnak Győrben való bémenetele missiliter inhibeáltatott. Sümeg.

Eadem. Isten kegyelme által ad diem 25. felverradván. Nemzetes és Vitézlő Balogh Ádám uram egy nyert standárral, hat ráczczal compareált Sümegen. Engedjen Isten több szerencséket is ő kegyelmének!

Primo. Az mundér készítése végett, minthogy leginkább zsinórbúl fogyatkoztak meg az szabók: Kegyelmes Uram ő Excellentiája méltóztassék iratni az úrnak, Horváth Zsigmond uramnak Szombathelyre, hogy vagy kétezer réf veres szőrzsinórt küldjön ide ő kegyelme sietve.

Secundo. Az unter-officíreknek varrott veres dolmányokhoz fehér czérnazsinór, minthogy kettő restál: kívántatik hozzá 40 réf zsinór, és az unter-officíreknek süvegekre medvebőrt igért Horváth Zsigmond uram.

Tertio. Már negyven német köpenyegek vörös abábúl készen lévén, az hátramaradott 60 köpenyegnek elkészétése, minthogy Horváth Zsigmond akaratjábúl alsó-lendvi fiscalis tiszttartónak, Gludovácz Mátyásnak committáltatott, melyeket, mind a 100 nadrágnak kívántató veres abával, emlétett tiszttartó fogadott parolája szerint hogy ideküldje, kemény parancsolatot maga neve alatt is Kegyelmes Uram ő Excellentiája méltóztassék néki iratni, dirigálván azon levelet Horváth Zsigmond uram kezéhez, ő kegyelmének is recommendálván, hogy néki írjon; kétségkívül annál hamarébb kezéhez meg fognak érkezni azon mundérbéli requisitumok.

Quarto. Az száz kék dolmányt úgy értem, hogy készen van 104 övvel együtt ugyanannyi pantallér, mely pantallérok közül még 17 alatt bőr nincsen; az alájok kívántató bőr iránt említett Horvát Zsigmond uramnak szólló levelében tegye ő Excellentiája emlékezetét: nem lészen fogyatkozás annak elkészétésében.

Quinto. Sümegi commendáns uramnak méltóztassék kemény parancsolatot adni ötven dolmány alá vászon s czérna megszerzése iránt, elég lévén a keze alatt, s ha szintén az nem volna is ő kegyelmének: mindenkor eleget szedhet, csak böcsületire intimáltassék.

Sexto. Horváth Zsigmond uram ő kegyelme minden legénynek két-két pár fejérruhát ígért: az iránt is méltóz-

tassék Méltóságos Uram ő Excellentiája maga levelében insinuatiót tennyi.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Gludovácsi Mátyás alsólendvai fiscalis tiszttartó urannak serio intimáltatott missiliter, hogy az restantiában lévő hatvan veres abábúl való köpönyeget és 100 nadrágnak való abát vagy in natura parolája szerént kihozattassa, vagy penig készen administrálása iránt, úgy, hogy az jövendő újesztendő napra készen lehessen, *(tegyen dispositiót).*

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond főcommissárius, ficalitások administrátora urannak missiliter recommendáltatott följebbírt fiscalis tiszttartónak szóló levelének elküldése is, ugyan az restantiában lévő mundérnak mentülhamarébb való administrálása iránt, hogy maga is írjon ő kegyelme; nemkülömben intimáltatott Nemzetes Vitézlő Balog Ferencz sümegi commendáns urannak, böcsületi s jószága periclitálása alatt, az restáló aba s kívántató 50 dolmányok alá való vászony és czérna administrálása.

Die 26. Decembris. Sümegen. Nemzetes Vitézlő Somogyi *(Ádám)* urannak adatik értésére, hogy több ordertül sem várván, hogyha Haiszternek Győrben léte alkalmatosságával Székes-Fejérvár megprófuntozása iránt dispositió tétetődnék, kitanulván azt, Török István és Szekeres István uraimék ezereivel conjungálván magát, minden tehetséges hostilitásokkal impediálják. Az occurrentiák tudósítási recommendáltatnak, s azon emlétett ezerek között is az jó communicatió observáltassék.

Item. Nemzetes Vitézlő Fekete István, Török István regimentje commendáns-colonellus urannak missiliter adtott értésére: öreg Haiszternek Győrben való érkezéséhez képpest történhető dispositióira nézve netalán Székes-Fejérvárat prófuntérozza, attentálja: egyéb ordertül sem várván, intimáltatott az szorgalmatos vigyázás és Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám urammal való szüntelen correspondentia és tudósítás, hogy annak idővel sine omni impedimento egymással conjungálhassák magokat.

Eadem. Szent-István napján egész napot töltvén az nagy széllel való förgetegek,

Die 27. Decembris. Szent-János napján tiszta napfény, olvadott az hó. Sümeg várát is megtekintettük.

Item, eadem semminémő expedítiónk nem lévén.

Die autem 28. ejusdem. Minekelőtte Sümegről megindúltunk volna Devecserben, volt ennyihány rendbéli indorsátiónk külömb-külömbféle instantiákra, mellyekben

intimáltatott Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond oeconomicum-consíliumbéli administrator és hadi főcommissárius urammak, hogy primo: a sümegi praesídiumbéli pattantyúsoknak; — secundo: két rendbéli salétrom-főzőknek nemcsak restantiájokat megfizettetni, sőt jövendőbéli salétromokat a dato praesentium stantis suis temporibus in locis debitis rite kiadattatni ne difficultálja.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Benkő Ferencz és Horváth György óbrst-lajdinant urammak order által adatott értésére, hogy mind Fölséges Fejedelem Kegyelmes Urunk, mind Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatjábúl, Generális Bottyán János urammak általkísérése alkalmatosságával hatvanig való labancz rabokat is Érsek-Újvárban kísírjenek.

Die 29. Decembris, Devecserben. Nemzetes Vitézlő (*pápai*) Stréter János uram hitvestársa passíroltatott Győrben való menetelre, bizonyos posztó és portékáknak kihozásokra.

Item. Nemzetes Vitézlő Győrfi Miklós urammak gratiónálissa Sopronbúl való kijövetelre, s egyszersmind jószágiban való szabad kinnmaradásra protectionálisom emanál.

Item. Festetics Pálné asszonyomnak maga jószágira protectionális s in persona penig szabadon kinnmaradása, úgy mindazonáltal: evitálván minden ártalmunkra czélozó, az ellenkező részszel való correspondentiát.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Balog Ádám urammak brigáda adatott, oly instructióval, hogy mellette lévő Pető György uram öt compániáját Fekete István urammak assignálván: magának más regementekbűl az hadak reductiója alkalmatosságával adatódjon, kikkel mindjárást Szigetvár eleire menjen, a Mura-mellékire hasonlóképpen vigyázzon, és hogy említett brigadéros uram, ha lehet Péceset, Szávát, Drávát magáévá tegye, a honnét lehet is subsistentiája a militiának.

Eadem. Generális Bottyán János urammak intimáltatott említett Balog Ádám urammak brigadérosi functióra lett promótiója, és hogy ő kegyelme corpust formálhasson magának: Felséges Fejedelem Kegyelmes Urunk parancsolatjábúl minthogy a regementek tíz-tíz compániára redigáltattanak, — annakokáért mostani reductiónak alkalmatosságával, említett Bottyán uram regementjébűl assignáltatott Balog Adám urammak öt compániája: a helett peniglen ugyan Bottyán urammak adatódott Domokos Sámuel, seregeivel, kit is hogy főstrázsamesterségre promoveáljon. — recommendáltatott.

Eadem. In simili irattatott Somogyi Ádám commendáns-colonellus uramnak, hogy ezen alkalmatossággal ő kegyelme is siklósi és dorogi katonaságot brigadéros Balog Ádám uramnak assignálja.

Eadem. Szekeres Istvánnak hasonlóformán intimáltatott, hogy Balog Adám uram regementjében bizonyos compániáját adja.

Item. Kókai Márton uram passíroltatott által az Dunán Felséges Urunkhoz, onnét maga házához.

Item. Szalai Istvánnak passus resolváltatott, hogy fiát Győrben vihesse; úgy Farkas Mihálynak Lentiben.

Die 30. Decembris. Kisfaludi László colonellus uramnak intimáltatik orderében, hogy Béri Balog Ádám uram brigádájában adatván: az ő kegyelme helyes intimátióitúl ezerestül várjon. Simonházy Ferenczet compániástúl küldje Kis Gergel uramhoz: egyet-más compániát, az kit itíl, küldje Kisfaludi György uramhoz.

Eadem. Fekete István commendáns-colonellus uramnak intimáltatik, hogy brigadéros Kisfaludi György uram intimátiójátúl várjon. Ot compániája Tóközben, Óvár eleire, s öt compániája penig Győr eleire vigyázzanak. Horvát Pétert 120 személylyel küldje brigadéros Bezerédi Imre uramhoz.

Eadem. Goda István uramnak intimáltatik, hogy Domokos Sámuelt maga seregeivel in statu priori quo fuit, hagyja helyben; öt compániával maga gyűjjön ide Devecserben, itt fogja utóbbi intimátióját értendeni. *(Igy.)*

Eadem. Domokos Sámuel uramnak intimáltatik, hogy az maga seregeivel mostani reductió alkalmatosságával Generális Bottyán János uram ezerében obveniált: a midőn Generális uram intimátióját veendi: oda transferálja magát, a hová intimáltatik.

Eadem. Bottyán János uramnak Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája parancsolatjábúl a Dunán által való menetele iterato adurgeáltatik, az ötven labancz rabjainkat nem vivén által magával: hanem az ordinált gyalogságbúl álló confui stál in priori statu.

Eadem. Béri Balog Ádám uramnak intimáltatott orderében, hogy azonnal, minden hallogatás nélkül Rábaközben conferálván magát, Bottyán János uram parancsolatjábúl impositió szerént a minémő pénz congregáltatott a Nyulasról, annak jól végére menvén: kinél mennyi impositabéli pénz actualiter vagyon? azt fideliter kezéhez vévén, jó conservatió alatt intacte nemcsak kezemhez hozza, hanem még a restantiának is jól végére menvén, parancsolja meg

ő kegyelme a kinek incumbálni fog, hogy azt sem másnak, hanem igenessen nékem assignálni tartozzanak.

Item. Nemzetes Vitézlő Goda István uramnak, hogy maga öt compániájával order vételével jüttést-jüjjön ide Devecserben, a holott is dispositiót iránток fogja vennyi. Domokos Sámuel uramat, ott a hol eddig volt, maga hadával helyben hagyja, várván további intimátiómat.

Item. Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám commendáns-colonellus uramnak intimáltatott, hogy mihelyen Bolford uram két seregével el fog mennyi: azonnal az egész ezerrel magát Nemes Vas vármegyében transferálja, a holott insinuálván magát Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uramnak, ő kegyelme ezerestűl az ő kegyelme dispositiójátúl függjen, — ott levő vice-ispány uramtúl a rendelt quártélyban Regulamentum szerént maga intertentumját helységben exigálja.

Item. Nemzetes Vitézlő Kis Gergely uramnak decretuma adatott Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uram colonellus-commendánsságára; a ki is reducáltatott Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uram brigádájában Nemes Vas vármegyében.

Item. Nemzetes Vitézlő Bolford Ádám, Tekéntetes Vitézlő Bottyán János Generális uram regementjebéli colonellus uram ordereztetett két seregével győri pusztára.

Item. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uramnak adatik értésére Kis Gergely uram Kisfaludi György brigadéros uramnak colonellus-commendánsságára való decretumnak emanálása és functiója; nemkülömben karabélyos-regementem egészlen directiója alá bizattatik. A jó és szüntelen correspondentia recommendáltatik ő kegyelmének.

Item. Nemes Soprony vármegye vice-ispányja, Nagy Mihály uramnak missiliter intimáltatott: A jó correspondentiának folytatására hidakat csináltasson Családokon, egész Csánig.

Item. Kisfaludi György brigadéros uramnak adatik értésére maga ezerében való Kis Gergely uramnak colonellus-commendánsi functiója. — Brigadéros Bezerédi uram brigádája alá commendéroztatott Veszprém vármegyében: ? Kisfaludi uramnak penig Török István uram. ezerével. Soprony és Győr vármegyékben postérungképpen ordereztettek.

Die 31. Decembris. Bécsből kijött ember Devecserről által az Dunán passíroltatott Urunk után.

Eadem. Benkő Ferencz vice-colonellus uram Nemes Vas vármegyében lévő Kemenyes nevő helység alá orderez-

tetett az regement fölállítására; hová beérkezvén, tartozik magát az inquartirizátió iránt praevie insinuálni és Bezerédi Imre s Kisfaludi György uraimékkal a jó communicátiót folytatni.

Eadem. Brigadéros Bezerédi uramnak orderében intimáltatott, hogy maga, dragonyos-regementemet, Somogyi Ádám és Kis Gergely uraimék ezereit maga brigádája alá vévén, inquartirizálja Soprony és Vas vármegyékben. Szokott dexteritása szerént ha valamely hasznos operátiót akar moveálni: brigadéros Kisfaludi György uramat brigádástúl contrahálja, az gyalogságot. Vagyon intimátiójokban: kegyelmed requisítiójára concurráljanak, s unitis viribus operálódhassék.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak orderében intimáltatatik, hogy maga, Török István uram ezerit brigádája alá vévén, — maga ezerét Rábaközben inquartirizálja, Török István uramét penig kétfelé szakasztván: öt compániát Tóközben, Óvár eleire, — s ötit győri pusztára, Győr eleire vigyázó seregekűl rendölje, hetenként Rábaközbűl maga ezerével continuálja, az jó communicátiót observálja; valamikor Bezerédi uram requisítióját veendi: brigádástúl, etiam in persona, az institulandó operátióban együtt munkálódjék; s . . . . *) impositát exigáltassa. s Csánignál az hidat Soprony vármegye vice-ispánja elkészéttesse.

Eadem. Szombathelyiek producálják az Méltóságos Úr előtt magok jus gladiumi praerogativájokat, serio intimáltatott.

Eadem. Pusztai Horváth Mihály szolgabíró uramnak, hogy az ország sóját Bezerédi Imre uram után szálléttathassa, Szombathelyre passus adatott.

Eadem. Egy enyingi szegény lakosnak, hogy bizonyosszámú fung-mézet és sertéseket vehessen, és azt az Confoederátió alatt lévő helységekben eladhassa, indulgeáltatott.

---

*) Egy szó helye üresen hagyva; *sopronyi?*

III.

Anno Domini 1708 sequuntur expeditiones ex Inclyta Secretaria Excellentissimi Generalis-Campi-Mareschalli Domini Comitis Antoni Eszterházy, perpetui in Fraknó, etc.

Die 1ma Januarij. Nemzetes Vitézlő Szekeres István colonellus uramnak, hogy az minémű szent-endrei lakosokat, az kik hozzám jöttenek volna protectionálisért, nálok lévő mindennémű eszközektül s pénzektül megfosztottak: azoknak böcsületi alatt való kikeresése intimáltatott.

Item. Szent-endrei lakosoknak protectionalis adatott. Devecserben.

Eadem. Pesti János szolgabíró uramnak generális passus adatott.

Eadem. Brigadéros Balog Ádám uramnak adatik cum recommendatione értésére, hogy nem Hertelendi Menyhártot, hanem Radositicz Ádámot főstrázamesteri hivatalra installáltassa. Újváry Ferencznek Baronya vármegyéből az impositáknak szedetésében militari assistentia succurráljon, s az fejérvári bloquádát is azon vármegyéből interteneáltassa.

Die 2da Januarij. Szabó Mátyás és Győri Jánosnak szabad kereskedésre passus adatott, az Nemes Házában lévő Confoederátió alatt.

Eadem. Doctor Zsuzsánnának, Nemzetes Vitézlő Szokolay György uram házastársának adatott passus Győr felé, Komáromban való bémenetelre.

Eadem. Móri István árváinak indorsáltatott instantiájokra, hogy Szent-Grót városa az égésért semmit ne praetendáljon. Nemkülömben indorsáltatott Móri uram ezerebéli hadnagynak, kiben recommendáltatott indorsátiójában Horváth Zsigmond uramnak, búzabéli segétség iránt.

Item. Egy rabnak hasonlóképpen recommendáltatott instantiája.

Eadem. Bicskeieknek az éllés Budára vitele iránt való instantiájokra indorsáltatott, hogy az bloquadában lévő commendó-tisztnek maga insinuálja, hogy a bévitel iránt

assistáljon; ha penig az elégtelen: alkudjanak az ellenkező féllel pénzben. Ellésnek bévitele absolute meg nem engedtetik.

Item. Tápi plébánus úrnak, hogy szabadon engedje azon lakosokat harangozni; hanem a minémű praetensiója és controversiája a lakosokkal és praedikátor közt vagyon: bégyüjjön együtt velek, sopiáltatni és decidáltatni fog intése.

Eadem. Somogyi Ádám urammak, hogy Csúzy Pálné asszonyomat Körmendre(?) vagy ötven akó borral és kevés éléssel, assistentiájával együtt kegyelmed engedje bévinnyi: azért passusomat sem kívántam adni.

Eadem. Berthóti István érsek-újvári commendáns urammak missiliter intimáltatott: Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel Uram altaljövetelinek alkalmatosságával, az pusztaságon, Komárom táján lévő katonaság rendeltetett eleiben confuírozásra. Item, hat nagy, öreg hajót mindenkoron oly készen tartsa szekerekkel együtt, hogy a midőn más parancsolat éri, minden hallogatás nélkül ideszállíttathassa.

Eadem. Terstyánszky István urammak intimáltatott, hogy az pusztaságon lévő katonasággal, a midőn idejét és napját értendi altaljövetelinek Méltóságos Generális Urammak: azonnal Koes tájékán compareálni el ne mulassa. Azonban az itt raboskodó katonák iránt inquisitiónak peragálása és annak mentőlhamarébb cum sufficientibus documentibus kézhez küldése recommendáltatik; kinek alkalmatosságával az Dunán túlsó földre bizonyos levelek accludáltassanak.

Eadem. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus urammak az Méltóságos Úrral continuálandó jó communicatiónak continuálása recommendáltatik; nemkülömben hatvan labancz raboknak Sopronban való béküldése insinuáltatott, kikről extrahálandó quietantiát proxime kezéhez küldetik.

Die 3. Januarij. Fekete István commendáns-colonellus urammak missiliter injungáltatott, hogy a minémű lajbgvardiabéli zászlótartó által Bezerédi János kapitány uram Sz.-Kozma Domján névő jobbágyának megverettetése után negyven forintját elvonta, arról teljes satisfactiót tétessen.

Eadem. Balog Ferencz sümegi commendáns urammak intimáltatik, hogy a somlyai praesidiumot cassálván, az benn találandó akármely névvel nevezendő munitiót, taraczkokat, pattantyúst küldje brigadéros Domokos Ferencz uram directiójában Palotára: azon somlyai quardizonbéli hajdúsággal késértesse helyre: ha Domokos uram hajdúi

lesznek: maradjanak helben, — holott más ezerhez tartozandók: küldessenek ezerekhez.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak cum expositione rationum recommendáltatik hovahamarább leendő által a Dunán szállása.

Eadem. Brigadéros Babócsai uramnak az innenső földön lévő constitútiók adatnak értésére, viszont az onnat valók communicátiója recommendáltatik.

Eadem. Szekeres István uramnak adatik értésére, hogy Darnai névő katonája ellen, noha nemesembernek állíttatik is, csak mundérungját s fizetését praevie vette az országnak, törvényessen procedáljon ellene, a processust küldjön. *(t. i. ide.)* — Generális Bottyán János tataiak ellen való praetensiója, mivel generálissága cessált: azon praetensiója is cessál. Tataiakat bocsássa házokhoz.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájátúl Somogyi Ádám uram inspectiója alá rendeltetett regement számára obveniálandó mundérungnak kiadatása recommendáltatott stylus szerént.

Die 4. Januarij. Bezerédi Imre brigadéros uramnak intimáltatott, hogy meg lévén Kisfaludi László urammal ő kegyelmével az egyesség, minthogy submittálta magát emlétett Kisfaludy László uram, — azért brigadéros uram is submissiójával contentus lévén, előbbeni vétkét felejtse el: kész Simonházy uramat is katonasággal expediálni. A mellett jó vigyázás és gyakori communicátió recommendáltatik.

Eadem. Csesznek commendáns uramnak, hogy a minémő palotai compániabéli katonákot megfogattatott Szekeres István uram ő kegyelme: azokat az compániabéli hadnagy requisitiójára bocsáttassa el.

Eadem. Szekeres István uramnak intimáltatik, hogy az minémő katonákat, palotai compániábúl valókat csesznéki várban tartatott: azoknak elbocsátásokról vagyon parancsolat, azért ne tartóztassa. A mellett, minthogy fülhegygyel hallatik, hogy az budai ellenség valami irruptiót akarna attentálni Fejérvár felé, — azért ő kegyelmek Domonkos Ferencz urammal és a palotai sereggel együtt-értvén azon legyenek, hogy minden úttal-móddal intentiójokat impediálják. Azomban vár körűl való helységeket minden módon inhibeálják a Fehérvárban való élésnek bevitelétől.

Eadem. Fejérvári György, palotai compánia hadnagyának adatott értésére, hogy az budai ellenségnek leendő excursiójára nézve küldettek melléjek bizonyos munítiók, és annectáltattanak Domonkos Ferencz, Szekeres István és

Generális Bottyán János uramnak öt compániája, kikkel obviálhatnak az ellenség intentiójának. A mellett, minthogy az inotai helység subministrálja az élést fejérvári ellenségnek: parancsolja meg, hogy abbúl a helységbűl *(a lakosság)* máshová transferálja magát, s ha nem cselekszi, tűzbe bocsássa. A raboskodó palotai katonák iránt a minémű levelek irattattanak cseszneki commendánsnak, azok is accludálva transmittáltattanak ő kegyelmének.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak cum exageratione a Dunán túl való constitútiók originaliter accludáltattanak: magának is hovahamarébb a Dunán által való menetele *(sürgettetik.)*

Eadem. Méltóságos Generális Galánthai Grófï Eszterházy Dániel uram ő Nagysága eleiben rendeltettenek az pusztaságon lévő katonaságok, általjövetelének alkalmatosságára, az kik confuirozni fogják. Caeterum az ország szükségére való kétezer kősónak magával elhozása ő Nagyságának recommendáltatik. De reliquo, maga eljövetelét szorgalmaztassa ő Nagysága, úgy, hogy infallibiliter pro 15. currentis jelen lehessen a sümegi concursusnak alkalmatosságával.

Die 5. Januarij. Szekeres István uramnak orderében intimáltatik, hogy az budai, – Székes-Fejérvár profuntírozására szándékoskodó – ellenségre szorgalmatossan vigyázván, brigadéros Domokos Ferencz gyalog-ezerét, Goda István öt seregét, Domokos Sámuel két seregét, palotai compániát, simontornyai lovas sereget, pinczeheli, uzorai, hidvígi és Tamásiban levő s található hajdúságot öszveszedvén, egy szívvel-lélekkel Isten segedelme által resistáljanak s nevezetes csapást tegyenek azon ellenségen.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak singulariter intimáltatott, hogy mivel az ellenség minden úton-módon szándékozik Fejérvárat megprófuntozni: hogy azért intentiójában elő ne mehessen: tétetett olyan dispositió, hogy az ő kegyelme regementjének felét Buda és Fejérvár fele való vigyázásra ordereztesse, a más fele pediglen Komárom eleire rendeltetett, Szekeres István colonellus uram mellé. Annakokáért adhortáltatik említett Generális uram, hogy az már egyszer tett dispositiókat, kik nem egyébre, hanem csupán az Nemes Haza szolgálatjára czéloznak, ne interturbálja s ne confundálja: — másként, ha az contravenientiák miatt valami kára következik az Nemes Hazának: nem tudatik, kinek tulajdonítsuk.

Eadem. Obrst-laidinant Révai Mihály uramhoz remittáltatott főstrázsamester Nemzetes Vitézlő Palásti Ferenc-

uram, ollyan condítióval, hogy pro futuro 15. currentis Sümegen celebrálandó termino megént elbocsássa említett főstrázsamesterét cum sufficientibus documentis et literalibus instrumentis, a honnét cum consolatione regiminis visszabocsáttatik a regementhez; maga pedig mindaddig a regement mellett maradjon és brigadéros Bezerédi Imre uram dispositiójátúl várjon.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak szólló. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának levele, nemkülömben az császár auditorának quietantiái Balog Ádám uram Sopronban lévő katonáinak szabadulása végett, Gróff Draskovics János uram instantiájára más egyéb levelekkel transmittáltatott.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak hasonlóképpen Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Æxcellentiája levele, más dunántúli hírekkel transmittáltatott.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Telekesi Török István senátor és főcolonellus uramnak intimáltatott, hogy az hadak mostani reductiói alkalmatosságával lennyi nemhogy azt *(t. i. ezerét)* a Méltóságos Úr diminuálni kívánná: sőt augeálni rendelte oda Goda István uramat compániáival.

Eadem. Stréter János uramnak patentális passusa Győrben száz akóig való bornak, házastársa, vagy bizonyos embere, posztóért való vitelre adatott.

Item. Nemzetes Vitézlő Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak orderében intimáltatott fraj-compánia praesidiumokban kiváltképpen való tartása; hogy Nemes Tolna és Baranya, kiváltképpen csarnaki és pinczeheli katonaságot ő kegyelme, együtt széli Szilÿ György uram ő kegyelme compániájával, minthogy Tekéntetes Vitézlő Balog Ádám brigadéros uram ő kegyelme ezerében estenek a reductió szerént azon Tolna és Baranya vármegyékbül exurgált katonaság: azért, mihelest említett brigadéros uram intimátióját veszi, valamint böcsületit szereti, mindjárt dispositiója alá, valahová kívánja, assignálja; lészen ő kegyelmének reflexiója, ugyan brigadéros uramnak, hogy maga ezeréből, a mennyi katona kívántatik a praesidiumhoz, hogy rendeljen, úgy mindazáltal, hogy azon katonaság holnaponként váltassék azon ezerbűl.

Eadem. Szili György főhadnagy uramnak orderében intimáltatik, hogy mivel az mostani reductió szerént brigadéros Balog Ádám uram ezerében esett: azonnal magát azon ezerben transferálni el ne mulassa, s ezután, tudván magát

azon ezerbélinek lennyi: nem Bottyán uram, hanem megírt brigadéros uram dispositióihoz magát alkalmaztatni obligáltatik. Különben cselekedvén, ha mi történik ő kegyelmén. Bottyán uram róla nem teszen.

Item. Sümegi commendáns Balog Ferencz uramnak missiliter adatik értésére: Mivelhogy brigadéros Balog Ádám uram ő kegyelme ezere munitió dolgaibúl igen megfogyatkoztanak: adjon azon ezerre 200 kötés töltést. Nemkülömben az bennlévő munítiónak genuina informátiójának listáját mentűlhamarébb ide transmittálja; úgy az rabok szabadulása mivel Tekéntetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uram dexteritássában bizattatott, nem obstante eo, hogy a mostan elfogott udvari embereinek szabadulásokrúl chartelláját vettem Draskovics uramnak, lévén előbbi rabjai Balog Ádám brigadéros uramnak: először valamennyi rabokat fog kívánnyi emlétett brigadéros uram, a régiebbeket transmittálja és szabadítsa, — azután ezek is megszabadúlhatnak.

Eadem. Bányai András szegényembernek placidáltatott passus által az Dunán Fölséges Urunkhoz.

Die 6. Januarij. Szalai István locumtenentiális secretárius uramnak Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája levele transmittáltatott, és maga ő kegyelme bizonyos dolgok végett ide Devecserben idéztetett.

Item. Azon levelek pro inviatione Tóth György uramnak accludáltattanak, kinek intimáltatott, hogy az 60 aranyoknak megadását urgeálja az győrieknél az szőllőjekért.

Die 7. ejusdem. Palkovics Ferencz uramnak adatott értésére, hogy Esztergamnak szólló levele beküldetett Esztergamban, — Szluha Ferencz uramnak szólló levele penig propter certas considerationes itt nálam sequelam detineáltatott.

Eadem. Goda István uramnak orderében intimáltatott, hogy maga öt compániáját küldje Bezerédi Imre brigadéros uramhoz, maga — bagázsiájával együtt — siessen által a Dunán Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiájához ottan leendő expeditiójára.

Item. Nemzetes Vitézlő Gludováez Mátyás uramnak adatott passus, hogy az Mura vizén általmennyi engedtetett, úgy onnand vissza, hogy az ország szükségére bizonyosszámú sót általhozhasson, és maga szőlleit colláltathassa, ott lévő bizonyos borait is általszállíthassa.

Eadem. Fekete István commendáns vice-colonellus uramnak intimáltatott, hogy Győr előtt patroléroztasson s

úgy vigyáztasson, hogy(-ha) valami haza kárára czélozó levelekre akad valamely nemes- vagy parasztembernél, azokat indifferenter a Méltóságos Úr kezéhez küldje.

Eadem. Somogyi Adám commendáns colonellus uramnak. Mészáros János, a ki évek előtte is regementbéli egy compániának vice-hadnagya volt, most újobban kívánja még szerencséjit regementemben keresni. Annakokáért, míglen valamely apertura affulgeál, tartóztassa maga mellett, a regement szolgálatjában applicálván.

Item. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak adatik értésére, hogy ezen sümegi concursus véghezmenvén, egy notabilis csapást kíván ő Excellentiája tennyi; azomban Botka Adánt installáltassa óbrstlajdinandságra.

Eadem. Fejérvári György hadnagynak adatik értésére, hogy ezután az provisió fogyatkozása iránt Ujvári Ferencz és Fekete Györgyöt találja meg, azok lévén az első instantiák; ott nem effectuáltatván, recurráljon hozzám. A kelhek visszaadása iránt azon asszonynak elégséges intimátió küldetett.

Die 8. Januarÿ, Devecserben. Tekéntetes Nemes Oeconomicalis Administrátiónak repraesentáltatott: minémő praetensiója légyen Méltóságos Gróff Turnó Henrich uram szerelmes házastársának, Méltóságos Thököli Mária asszonyomnak hatondorfi kastélhoz és ahoz tartozandó jószágihoz és mindennémő appertinentiájához; annakokáért, minthogy maga császár idejében is maga pénze után pacifice bírta, most már per variationem temporum in fiscum devalváltatott, — adassa vissza az Nemes Administratió; vagy, ha valakinek árendában akarná bocsátani: minthogy a prioritás a Méltóságos Asszont illeti, ne másnak, hanem ő Nagyságának bocsássa.

Eadem. Szalavári lakosoknak intimáltatott: Minthogy való, abbatia Kegyelmes Urunk által tisztelendő páter Újvári Gergely egresi apátúr és kőszegi plébánus uramnak conferáltatott, — azért az odavaló censust, a ki ő kegyelmének conferáltatott, minden névvel nevezendő censust praestálni el ne mulassák.

Item. Szalavári fő- és alacsonyrenden lévő tisztek föllűlemlétett apátúr uramnak in desumptionem census assistálni el ne mulassák.

Eadem. Méltóságos Gróff Turnóné asszonyomnak passus Német-Ujhelben való bemenetelre és kijövetelre adatott.

Item. Felséges Vezérlő Fejedelem Urunknak kőszegi plebánus uram recommendáltatik bizonyos püspökség és praepostság megadatása iránt.

Die 9na Januarij. Szekeres István urammak iterato intimáltatik, hogy az hidvégi compániát sine ulla difficultate et praeter ullam ulteriorem cunctationem brigadéros Béri Balog Ádám uramhoz mentülhamarébb expediálni el ne mulassa, az megnevezett brigadéros uram által maga regementjéből kiadandó kaposi compániájáért.

Eadem. Hellepront János hadi főcommissárius urammak parancsoltatik, hogy az commissariátustól erre az földre deputált kétezer sókat szállíttassa által az Dunán.

Item. Mocsi Pap Istvánnak parancsoltatik, hogy a hajókat, más vízi eszközöket készen tartván, dum et quando a Méltóságos Asszony költözködhessék. A gubacsot és sókat is, jobb utat nem várván néki, általszállítsa.

Eadem. Szluha Ferencz praefectus urammak recommendáltatik, hogy Újvárban lévő lovak számára adasson kölcsön abrakot.

Eadem. Bossányi Gábor provinciális commissárius urammak adatik értésére, hogy ex commissariatu tegyen oly dispositiót, hogy Méltóságos Asszonynak culináré, mind pedig lovak számára abrak administráltassék.

Eadem. Bertóti István érsek-újvári commendáns urammak recommendáltatik, hogy a Méltóságos Asszony általjövetelire lovas és gyalog, directiója alatt lévő milítiát, taraczkokkal együtt karvai passusig küldjön, a jó communicátiót tovább is folytassa, és a doctort elküldje.

Eadem. Szőke Mihály stabális secretárius urammak missiliter intimáltatott: Minthogy az ő kegyelmére bizattatott instantiáknak folytatásában jóllehet mindenmódon igyekezett, nem progrediálhatott: tovább ne is mulasson Kassán, hanem Thalaba urammal Újvár felé siessen, adjungálván magát Méltóságos Asszonynyal, cum tota relatione hozzám sietni el ne mulassa.

Eadem. Érsek-újvári doctornak missiliter serio intimáltatott, hogy adjungálván magát a Méltóságos Asszonynyal, fére tévén minden heltelen mentséget, útját siettesse által az Dunán.

Die 10. Januarij. Érsek-újvári incsenér Revírnek adatik intimátiójában, hogy 10 mázsa puskaport, 30 mázsa ólmot küldjön. Az pattantyúsoknak idevaló kormányozásokra Rottenstajnt küldje. Irja meg azt is, hogyha az itt lévő pattantyúsoknak az ő cassájábúl fizettetik-é, vagy sem? Ki tizenkét s ki tizenhárom holnapi fizetését praetendálja.

Eadem. Andrási István urammak ő Nagyságának, hogy minden mentségeket hátra tévén, az innéd kívántató haza szolgáltatására siessen általjönnyi.

Eadem Fodor László óbrster uramnak recommendáltatik, hogy általmenetelekor az reá bízott dolgok in debito loco in quibus terminis legyenek? adja tudtára; maga is útját siettesse által. Regementje előbbeni quártélyábúl Veszprém vármegyében, Marczal mellé jött.

Eadem. Trestyánszky István uramnak, hogy Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházi Dániel uramnak általkísírését köszöni a Méltóságos Úr; a mellett, hogy tovább is az ő kegyelmének küldendő leveleket által promoveálja a Dunán, recommendáltatik. Almélkodva értvén a Méltóságos Úr, hogy még ekkoráig is Somogyi Adám uram nem ment ő kegyelméhez; azért, mihent odaérkezik, minthogy Generális Bottyán János uram öt compániája ott marad Bolford urammal: ő kegyelmek menjenek igenessen Nemes Vas vármegyében, brigadéros Bezerédi Imre uram brigádája alá, a ki is ott lévő dislocátiójok iránt végez az vice-ispányokkal. A regement quártélymestere cum recommendatione expediáltatott Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája után, mundérung végett.

Eadem. Méltóságos Generális-Mezei-Marschall Károlyi Sándor uramnak cum reappraecatione novi anni, az idevaló constitútiók intimáltattanak, némely bizonyos itt lévő újságoknak communicátiójával.

Eadem. Somogyi Adám uramnak, hogy mentűlhamarébb siessen Terstyánszky István uramhoz, a kit mindenekrűl informálván: tudhassa magát azokhoz alkalmaztatni.

Eadem. Krasalkovics érsek-újvári póstamester uramnak. A minémő, Felséges Fejedelem Urunknak és Magyarországi Locumtenens, úgyszintén Ebeczki Sámuel uramnak szólló levelek accludáltattanak, azoknak kézben való szolgáltatások singulariter recommendáltatott.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiájának alázatossan intimáltatik Sümegen leendő gyűlés és ottan proponálandó punctumok, nemkülömben az idevaló s occurrált új hírek, úgy az Asszony általjövetele.

Item. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros és colonellus uramnak missiliter. Minthogy Nemes Kőszeg városa instantiájára eo modo resolváltatott s az némettűl is patentaliter megengedtetett, hogy se gvardizon, sem penig quártély bent nem fog tartatni. — hogy ő kegyelme is azon rátióbúl maga compániáit Kőszegrűl kihozza, intimáltatott. Az Dunántúl lévő occurrentiák értésére adattanak; nemkülömben, dispositiója szerént, valamikor kívánni fogja, mivel már praevie intimáltatott: csak

sümegi commendáns uramnak írjon. 1000 kötés töltést, félmázsa port és hírmondó álgyúkat fog adni, úgy az 50 rabokat is mindenkor expediálja. E mellett az hajdúságbúl éppen nem lehet succursussa, mivel Móré és Cziráki gyalogsága most confuírozza Generális Bottyán János uramat a Dunához. — Fodor uramé pedig a Marczal-mellékire csak most inquartirizáltatott: hanem megnyugodván, harmad s negyed nap alatt lészen dispositió iránta. A jövendő sümegi gyűlésre elhozván Isten kegyelmedet, a leendő próba iránt discurálván, végezhetünk minden jót. A mi az Körmönd segétségének hallott hírét illeti: nem kevés consternátióval voltam, de annak impediálásában fáradozni el nem mulatom.

Eadem. Teveli Zsigmond, Nemes Sopron vármegyei, Rábántúl való processualis szolgabíró uramnak intimáltatott missiliter, hogy zsebbeházi lakosok által causáltatott aggravátiójárúl Nemzetes Vitézlő Horváth János uramat contentálni semmi lett úttal-móddal el ne mulassa, másként vagyon missiliter parancsolva, hogy adjon assistentiát, hogy etiam ea mediante vegye meg rajta.

Item. Brigadéros Kisfaludi György uramnak missiliter, hogy Zsebbeházán lakos Nemes Horváth János uramat ne engedje többé se katonái, se ottvaló lakosok által aggraváltatni, sőt ha mikor kívántatik, assistentiával légyen. — intimáltatott.

Die 11ma Januarij. Devecserben. Passíroltattak által a Dunán Boros András és Vizi Ferencz katonák. Balogban.

Eadem. Kisfaludi László uramnak sub gravi animadversione Generalatus serio intimáltatott, hogy Simonházy Ferencz uramat Kis Gergely uramnak effective compániástúl assignálja.

Eadem. Kis Gergely uramnak, hogy a minémő két trombitása vagyon, azokat mentülhamarébb ideküldje Devecserben: azonkívül intimáltatik, hogy újabb parancsolatot vett légyen Kisfaludi László uram, hogy Simonházy uramat egész maga compániájával assignálja kegyelmednek.

Eadem. Szekeres István colonellus uramnak, hogy seposita omni disceptatione, az hidvégi compániát küldtönküldje brigadéros Balog Adám uramhoz ő kegyelméhez.

Eadem. Balog András uramnak, hogy több ordert nem várván, az hadi systema szerént maga útját compániájával együtt accelerálja Szekeres István uramhoz.

Eadem. Szelestei uramnak recommendáltatik az hídnak hamarébbvaló reparátiója.

Eadem. Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak parancsoltatik, hogy tamásiakat semminémű impositákkal ne aggraválja. Brigadéros Balog Ádám uram arra a plagára, azon praesidium kormányozására is bizonyos haddal odarendeltetett: az ő kegyelme intimátiójátúl függjön. Uzorai, pinczehelyi és dombóvári katonaságot küldje brigadéros Bezerédi Imre *(tollhiba; Balogh Ádám h.)* uram ezerében. Korsós névő parasztember só iránt inquiráltassék.

Item. Somodi Magdolna által a Dunán bizonyos adósságának megvételére passéroltatott.

Die 12. Januarÿ. Brigadéros Bezerédi Imre uramhoz ollyan condítióval expediáltatott Szabó Pál névő hadnagy, hogy ő kegyelme Kis Gergely uram ezerében applicálni ne terheltessék.

Eadem. Rogoz János főhadnagy uramnak nem kellett volna az commendó híre nélkűl az Nyulasra executiót tétetni: azért méltán szenvedi árestomát; hanem, hogy azt certis ex rationibus kívánta elkövetni, inquisitiót peragáltatván, ha úgy comperiáltatik a mint allegálja, absolváltatik az árestomból; kiről vagyon intimátiója Pető György uramnak, hogy, ha kárvallásáért azon helységek okoztatnak: tehát az gyalog katonákat is meglovasítsa.

Eadem. Kecskeméten lakozó Diószegi Ferencz és Fazekas Ferencz személyeknek bizonyos kősóknak szabad kereskedésre pátens-parancsolat adatott.

Item. Fekete István commendáns-colonellus uramnak missiliter megdicsírtetik az szép intentiója, és recommendáltatik annak continuatiója a teendő operátió iránt.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak Győr és Óvár, Rábán feljűl való szorgalmatos vigyázással, gyakori communicátió recommendáltatik, és Pető György Fejérvár felé portára való küldése intimáltatott, s azután tudja magát Bezerédi uram dispositiója alatt valónak lennyi.

Die 13. Januarÿ. Méltóságos Főgenerális Bercsíni Miklós uram ő Excellentiájának alázatossan repraesentáltatik innenső földnek mostani constitutiója; egyszersmind az drávamelléki plaga kormányozására Balog Ádám uram kétezered magával aláküldetett. Bezerédi Imre uram mostani szerencsés actussán fogott raboknak valóságos specificátiója transmittáltatik.

Item. Bertóti István érsek-újvári commendáns uramnak az communicátió gyakori folása recommendáltatik. Bezerédi uram szerencséssen attentált actussa in paribus transmittáltatik.

Eadem. Méltóságos idősbik Barkóczi Ferencz uramnak a szomszéd országokban lévő constitútiók, occurrentiák, egyszersmind a kassai tractának conclusiója miben hagyatott? communicátiója recommendáltatik. Bezerédi uram szerencsés casusa is in paribus transmittáltatott.

Die 14. Januarij. Semmi országos expedítió nem lévén, Sümegre szerencséssen, circiter délután egy óra tájban érkezvén.

Die 15. Januarij. Brigadéros Bagosi Pál uram Nemes János névő embere által az Dunán bizonyos lovakkal passéroltatik.

Eadem. Sümegen lakozó Eötves Mártony felesége passéroltatott harmadmagával egy kocsin Győrben.

Die 16. Ejusdem. Nemes vármegyék sessiója lévén, más országos expedítiók nem voltanak.

Die 17. Januarij. Szent-miklósi lakosoknak szabad sóval való kereskedésre passus adatott, úgymint Borsos Istvánnak és Váradi Mihálynak.

Item. Tótt Istvánnak Győr-Újvárosbúl való kijövetelre passus, egyszersmind kinnlakásra protectiója.

Eadem. Ugyan szent-miklósi lakosoknak, úgymint Ács Benedeknek, Kis Mihálynak, Takaró Andrásnak és Szendy Andrásnak szabad kereskedésre való passus resolváltatott Sümegen.

Item. Medgyes György névő udvari markotánosnak mindenféle italokkal való kereskedésre az udvarnál, passus resolváltatott.

Eadem. Apáti, szinői és krakai malmokra protectionális adatott.

Item. Pető György vice-kapitány uramnak missiliter intimáltatik, hogy vagyon parancsolatjában Fekete István uraiméknak: a Nyulason tött excursióért Roboz Jánost fogva hozassa Sümeg várában; kinek dispositióihoz alkalmaztassa magát említett Pető György uram, szükséges lészen.

Eadem. Fejérvári György palotai hadnagynak megparancsoltatott, hogy a holi hegyen lévő szölleitül obveniálandó hegyvámot Paczi István és mások által, az minémő szöllőket bírnak, respectu iuris montani, secundum contractum a summát megfizettetni a földesúrnak el ne mulassa.

Item. Nemzetes Vitézlő Szenti Mihály hadnagy uramnak intimáltatott, hogy szent-iványi embertül elvont 80 forintját mindjárást visszaadni el ne mulassa.

Die 18. Januarij. Sümegen. Polányi Zsigmond uramnak protectionális-parancsolatja emanált, hogy senki Bogyai uram történt halála iránt ne merészelje fenyegetni.

Eadem. Intimáltatott Mesterházy Ferencz főstrázsamester uramnak, hogy Bogyai uram iránt fenyegetődzés Polányi uram iránt, Szőllősi László hadnagy uramat committálja: többé ne merészelje próbálni; — nemkülömben az Polányi uram embere Pattyantús Jánosnak elvett maga sua authoritate marháit ugyanis el ne mulassa (visszaadni).

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Révai Mihály uramnak missiliter adatik értésére, hogy teljes instructióval expediáltatott regementhez Palásti Ferencz regementembéli főstrázsamester uram, hogy a regementet onnét transferálván, a vacans portiót kezéhez vegye; maga penig Révai uram a gyalog katonával Dunához siessen, onnét által a Dunán Magyarországi Főgenerális uramhoz ő Excellentiájához, a küldett, ő Excellentiájának levelemben declarált systemája mellett annyival is inkább szorgalmatoskodhassék a mundér kiszerzésében és Nemes Nógrád vármegyében rendelt azon gyalog katonáknak quártélyában.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak adatik értésére, hogy mindaddig Körmönd elein subsistáljon, valameddig Somogyi Ádám uram ezere oda nem érkezik; odaérkezvén, vegye maga útját Rábaközben, a hol is szorgalmatos vigyázását folytatván, Gerencsér névő hadnagyát compániástúl ne szakaszsza Kis Gergeltűl el, Szabó Pál, Török István uram ezerebéli hadnagya helett.

Eadem. Tót György pusztai gondviselőnek parancsolatja kiadatik haditiszt uraiméknak, hogy a jószágok censusi bészedésében szabadossabban procedálhasson.

Item. Pulai György hadi főporkoláb uramnak adatik értésére, hogy elegendő provisiót szerezzen; a gesztheli *(keszthelyi)* lakosokkal jó italú bort hozattasson.

Eadem. Terszánszki István uram errál in supposito, hogy Bolfort Ádám uramnak kellene ő kegyelmét fölváltani, — hanem inkább Hőgyészi Ádám uramnak kell ő kegyelme felváltására menni, kinek jó informátiót adván, siessen Somogyi Ádám uramhoz.

Item. Hőgyészi Ádám uram admoneáltatik, hogy már az egyszer kiadott ordereket jobban observálja, s mentűlhamarébb siessen Treszánszky uram fölváltására, maga a vice-ispányokkal az compániák dislocátiója végett egyetértsen: ne légyen maga bírája az dolgoknak, hogy semmi panasz ne jőjjön reá.

Eadem. Szili György főhadnagy uramnak missiliter intimáltatik, hogy néhai Gróff Bottyáni Ádám uram ő kegyelme árvái elhajtott marháit visszaadatni el ne mulassa.

Item. Radosticz Ádám urammak orderében intimáltatott, hogy Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Béri Balog Adám uram ezeréhez siettesse útját főstrázsamesteri hivatalra, megtartván ezen ordert pro decreto.

Die 19. Januarij. Sümegen. Protectionálissa Türgye városának.

Item. Kapuvár városának protectionálissa adatik ad ulteriorem dispositionem, úgy mindazáltal, hogy a várban lévő ellenséggel semminémő, legkissebb correspondentiájok ne légyen.

Eadem. Szent-mártoni barátoknak passus, hat ..... *(üres hely)* viasz Győrben való bévitelére, hogy azon templomokban kívántató gyertyát szerezhessenek, s nemkülömben posztót hozhassanak kívántató szükségekre magoknak.

Item. Somodi András. — Nemzetes Vitézlő Telekesi Török István senátor és lovas főcolonellus urammak. Ellopott ökrök iránt minthogy Somodi Péter névő katonája complex társaival az megkárosított félt contentálta, protegáltatnak. *(Így.)*

Eadem. Csampai István főhadnagy és Veres Gergely adjunctusival passéroltatik által az Dunán, Magyarországi Locumtenens uramhoz ő Excellentiájához.

Item. Baranyai Christóph vice-hadnagy passéroltatott által az Dunán Losoncz és Rima-Szombat felé, túl lévő cselédjeknek költség vitelére.

Eadem. Káldi Ferenczné asszonyom passíroltatik Pozsonban való menetelre, bizonyos vásárlásokért.

Item. Kapiné asszonyomnak passusa adatik Német-Újvárban menetelre.

Die eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális urammak ő Excellentiájának alázatossan detegáltatik regementemnek ruházatlan volta, s maródi gyalog katonáknak hogy lehessen Nemes Nógrád vármegyében quártélyja: általküldöttetnek; mely regement több fogyatkozásirúl való genuina resolutiójára expediáltatik Tekintetes Nagyságos Révai Mihály regementembéli óbrs-lajdinant uram ő kegyelme.

Item. Brigadéros Balog Adám és Bezerédi Imre uram katonáinak Dunántúl lévő cselédjeik iránt teendő dispositiója Főgenerális urammak ő Excellentiájának recommendáltatik.

Die 20. Januarij. Brigadéros Béri Balog Adám urammak order szerént intimáltatott, hogy mivel az offensiva operátiókhoz most nem kezdhetni: azért, hogy időt hijába ne töltse, tehát az szalavári és hidvégi passusokat reparál-

tassa. — Azomban, hogy az szigetváriak miatt az nemes vármegyék impositákat beszedhessék: oda is katonaságot rendeljen. Az fejérvári bloquádára szüntelen vigyáztasson.

Eadem. Somogyi Ádám commendáns colonellus uramnak intimáltatott orderében, hogy az néki concredált regementtel, hírt adván Tersztyánszky István uramnak, siessen brigadéros Bezerédi Imre uram után Vas vármegyében, praemittálván maga expressus emberét dispositiók tételére jó instructióval emlétett Bezerédi uramhoz.

Item. Hőgyészi Ádám uramnak missiliter. Hogy az ellenség Komáromban béérkezésével valami insperata excursiót ne tegyen: az komáromi pusztaságon vigyázásban legyen, és informálván az ellenség szándékáról Fekete István uramat, vagyon intimátiójában, hogy Hőgyészi Ádám uramat secundálja, conjungálván magát ő kegyelmével.

Eadem. Fehérvári György palotai hadnagynak orderében intimáltatott, hogy azonnal seregével együtt az regementhez siettesse útját; a kik penig refractáriuskodván, cselédjénél kívánna maradni, tehát az ollatínokat kötözve is magával elvihesse.

Item. Bolfortnak parancsoltatott a Méltóságos Úrhoz való jövetele.

Item. Indulgeáltatott Tallÿán uram feleségének két kocsi éllést Győrben bévinni.

Item. Adatott passus szent-mártoni szent conventnek a bőjtre kívántató halak és konyhára való sók megszerzésére.

Die 21. Januarÿ. Szekeres István uramnak order szerént intimáltatott, hogy lévén ő kegyelmének concredáltatva a fejérvári bloquáda, annak jó vigyázása továbbis recommendáltatik. Goda István uram helett Bottyán János uram három serege, Domonkos Sámuel két seregeivel adjungáltatott ő kegyelmének, kikkel nemcsak a Sáron túl, de innénd is vigyáztasson. Mivel pedig az ellenség megszaporodott Komáromban, hogy valami insperata excursiót ne attentáljon: vévén informátióját Hőgyészi Ádám uramnak, conjungálja magát vele. Azomban, mivel az palotai compániának Somogyi Ádám uramhoz kelletik magát conferálni: annak vigyázására az hidvégi sereget rendelje; s minthogy még az regementje egy compánia héjával vagyon, — megengedtetett ő kegyelmének, hogy az veszprémi lakosok közül erigáljon magának egy sereget, a simontornyai compániát nem confundálván. — Brigadéros Balog Ádám urammal való competentiáktól desistáljon, minden occurrentiákrúl ő kegyelmét is tudósítani el ne mulassa.

Eadem. a parte vett ordert említett Szekeres István uram, hogy azon föllül megirt egy restáló compániáját a megnevezett veszprémi lakosokbúl és ott körül-belől lévő helységekbűl szabadossan erigálhassa, az nemes vármegyék sem contráriuskodván.

Item. Szombathelyen lakó Rácz Péter és alsó-lendvai Gombkötő János passéroltattak által az Murán- só, bor, karmazsín, kordován és más venálék kereskedésekkel.

Eadem. Tömösvári három töröknek megengedtetett szabad kereskedés.

Item. Maier János strázsamester obsitéroztatott, egyszersmind két más desertér némettel passíroltatott Tekintetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre uramhoz.

Eadem. Kardos Benedek passíroltatott Rábán túl Kőszegre és Rohonczra.

Item. Bottyáni-árváknak jószágira adatott protectionális.

Eadem. Pilis vármegyében lévő veresváriaknak magán, nemkülömben Boros-Jenő és Izen *(Irem.Üröm?)* névő helységeknek egyszersmind protectionális.

Die 22. Januarij. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak adatik értésére, hogy az innent béadott sebes németek s rabok iránt vegyen quietantiát a cartellae commissáriustól a portiók szerént: mert Pálfi János missilis leveleit pro quietantiis nem vehetjük, ezekkel penig nem lehet oly sietve bánnunk, mivel fraus és dolus is lehet benne az német részéről. Sümegi commendánsnak meg vagyon parancsolva, hogy az előbbi rabok iránt elégséges quietantiákat extrahálván, mindenkor brigadéros uram requisítiójára rabokat szállítson föl. Körmöndi passusokat járassa meg, és a constitutiókrúl tudósítson.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak, hogy kőszegi városon lévő seregét quártélyúl adott faluikból interteneáltassa s kőszegieket ne aggraváltassa.

Item. Tekintetes Nagyságos Bakacs Lukács uram keszthelí főkapitányságra decretáltatik.

Eadem. Nemes Szala vármegyének missiliter, hogy Kisfaludi László urammal in instani computust ineálván, a zsoldosokat praestálja, adatik értésére.

Item. Nemes Pilis vármegyében lévő Ó-Buda névő helység protegáltatik.

Eadem. Cziráki Lászlóné asszonyomnak Nemes Vas vármegyében lévő nagy-lendvai dominiumira protectionális-levél adatott.

Item. Ugyan odamenetelre Czirákiné asszonyom emberének passusa adatott.

Die 23. Januarij. Szelestei Ádám uramnak, hogy az Rábán csinálandó hídnak szükséges reparáltatásiban recurráljon brigadéros Bezerédi Imre uramhoz assistentiáért.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak iratik, hogy Szelestei Ádám uramat az Rábán csinálandó hídnak reparáltatásában segélyje és militáris assistentiát adjon melléje, s vegye némely privatista impetitorok ellen maga protectiója alá.

Item. Veszprémi dob-csináló protegáltatik, hogy ad personalem insurrectionem se a város, se penig másutt kívántató dologra ne hajtsák.

Eadem. Balog Ferencz uram sümegi főcommendánsságra ad ulteriorem confirmationem decretáltatik.

Item. Szegedi Bálint uram csesznek főcommendánsságra ad ulteriorem confirmationem decretáltatik.

Eadem. Perczell Tamás veszprémi személynek a Tekintetes Nemes Confoederátióhoz hittel köteles embere által vassal és másféle venálékkal való közönséges kereskedésre passus adatott.

Item. Ráczkői és tótfalusi szigetbéli helységeknek és abban lévő lakosoknak parancsoltatott, hogy az Felséges Fejedelem és az Nemes Statusok determinátiója szerént a provisió dolgában Nemes Fejérvár vármegyének az hadak számára concurráljonak, valamikor az említett vármegye tisztei által proportionate limitáltatnak. Két parancsolatban.

Die 24. Januarij. Telekesi Török István uramnak order szerént a rábaközi és tóközi szorgalmatos vigyázás singulariter recommendáltatik.

Eadem. Kisfaludi György brigadéros uramnak intimáltatott, hogy ezerestül Rábaközbül megindulván, siessen igenessen Győr eleiben menni.

Item. Bernárd Nagy Ferenczet zsoldosadásra Kisfaludi László uram ne adigálja.

Eadem. Gilányi uramnak missiliter intimáltatott, hogy az szegénység aggravátiójárúl voluntérjaival együtt supersedeáljon.

Item. Bezerédi Imre uramnak recommendáltatott Kisfaludi Boldizsár, hogy instantiájában, úgymint Német-Ujvárból atyja kihozatására, szóval böven declarált dolgaiban placidáljon kívánságát.

Eadem. Körmöndi Márton csesznek commendánsnak missiliter adatik értésére, hogy Szegedi Bálint uram érdemes hazafiúságára nézve csesznek főcommendánsságra decre-

táltatott; egyetértvén ő kegyelmével, a quardizon és praesidiumban találtató requisitumokrúl adjon informatiót, s együtt kormányozzák a dolgot.

Item. Rábaközben az víznek exundátiójára vigyázó Edvi Ferencz névő, Nemes Sopron vármegye esküdtjének: Több társaival együtt orvosolja, *(a bajt?)*

Eadem. Horváth Ferencz uram requiráltatik, hogy Szegedi Bálint uramat Csesznekben in facie loci instellálja.

Die 25. Januarij. Szélesi Ádám széplaki kapitány uram, Gramaricz Mátyás, Bene Ferencz s több coadjunctusi, személlyekben s jovaikban ad ulteriorem dispositionem protegáltatnak, per absolutum penig az ellenséggel való communicátió inhibeáltatik.

Eadem. Darvas Ferencz, Nógrád vármegyei vice-ispány uramnak az túl hagyatott bagázsiának intertentiója recommendáltatik.

Item. Mező-eörsi lakosok protegáltatnak s per absolutum az borital-adástúl inhibeáltatnak.

Eadem. Praefectus Radó Pál uramnak missiliter adatik értésére, hogy Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram dispositióihoz alkalmaztassa magát; az kívántató hajóknak való deszkáit transferálja Szent-Gróttra, s mentél jobban s hovahamarébb több ácsokat hajtván, admaturálja.

Item. Colonellus Kisfaludi László uramnak megiratik, hogy ezután az illetín expedítió extrahálása iránt praejudíciumával ne recurráljon Eszterházy Dániel uramhoz.

Die 26. Sümegrül megindulván, szerencséssen Keszthelyre, délután circiter három óra tájban érkeztünk.

Eadem. Nemes Veszprém vármegyének missiliter, hogy az Nemes vármegye perceptoritúl számot vegyen; insinuálván magát, a Nemes vármegye arra deputálandó emberét fogja ott expediálni annak számvételére; vagy, ha megholt, a maradékitúl vegyenek.

Die 27. Januarij. Bertóti István érsek-újvári commendáns uramnak. Az érsek-újvári ház tájékára Méltóságos Úr ott lévő cseléd jesingularis protectiója alá recommendáltatik.

Eadem. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramnak a szabadúlt rabok quietantiái Pálfi leveleivel együtt megküldettek, és hogy brigadéros Bezerédi Imre uram negyvenötöt adott bé Sopronban, Sümegről penig hatvant vittek fel, in universum százötöt adtanak bé, adatik értésére.

Item. Engel-Majer Jakab löcsei commendánsnak (??) az novellák communicatiója recommendáltatik.

Die 28. Januarij. Generális Commissárius Csáki István uramnak az innenső földbéli constitutió és ellenséges con-

junctúrák, sümegi concursuson lött determinátiónak transmittált seriessével adatik értésére. A communicátió folytatása recommendáltatik.

Eadem. Brigadéros Balog Ádám uramnak adatott értésére, hogy Mura és Dráva körül lévő rácz ellenségnek mostani csuportozására szorgalmatossan vigyázván. Isten segítségébűl azon legyen, hogy resistáljon. Segétséggel nem biztattatik, mivel distractim, széltiben vannak az hadak.

Item. Praefectus Radó Pál uramnak adatik értésére, hogy minden dolgait seponálván, úgy alkalmaztassa útját, hogy pro prima affuturi mensis Februarÿ az Dunaparton Karvánál lehessen, ott jó dispositiókat tévén, hogy az Asszony bátorságossan általszállíttathassék.

Die 29. Januarÿ. Korvíni János mustramester uramnak adatik értésére, hogy elsőbben is Kis Gergely ezeréhez vévén útját, Goda István öt seregét, Török István 120 személyből álló katonáját Szabó Pál hadnagygyal, Kisfaludi György egyet, Kisfaludi László egyet adván, reducálja; onnéd Balog Ádám uram ezeréhez kaposi, siklósi, pinczeheli, uzorai, simontornyai, Szili György és commendáns Horvát Ferencz fráj-compániáit és dorogdit reducálja; onnéd menvén Török István ezeréhez, Pető György öt compániáját, magát pedig vice-colonellussá instellálja. Ha a reducálandó tisztek között *(competentia)* exoriáltatnék, ex officio sibi incumbenti compellálja.

Eadem. Brigadéros Babócsai Ferencz uramnak az innenső föld constitútiói és conjunctúrái, s mostani concurssussal lett végezés is communicáltatván, transmittáltatik.

Item. Balog Ferencz sümegi commendáns uramnak intimáltatott, hogy két taraczkot, két tung *(tonna)* puskaport is küldjön Simontornyára, kevésszámú népet commendírozván melléjek.

Eadem. Tápi-Szent-Miklóson lakos, Méltóságos Generális uram ő Excellentiája embereinek, Szabó István és Szíjártó Istvánnak generális passusa adatik Dunántulsó földrűl, Döbröczen s távulbrúl is innenső földre sóval való kereskedésre.

Item. Kisfaludi László colonellus uramnak missiliter intimáltatik: Bizonyos, reductió szerént Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uram ezerében esett két seregét, továbban intimátiómtúl sem várván, oda transmittálja.

Eadem. Visnyai Miklós tiszttartónak megengedtetett Vágon túl Vízközben való menetele s ottan lakása missiliter.

Item. Dévai Ádám, lőcsei póstamester uramnak recommendáltatnak *(Engel-)*Majer Jakab uramnak szólló, Méltóságos Főgenerális uramnak levelei: további correspondentiának jobb rendben folytatására nézve mindenkor azon leveleket fideliter transmittálja a deversiált helyekre.

Eadem. Méltóságos Generális Gróff Eszterházy Dániel uramnak missiliter adatik értésére, hogy Nemzetes Vitézlő Kisfaludi László lovas colonellus uram ő kegyelme ezerebéli tisztek quártélyokbúl excessusképpen hajtott és erővel szedett szekerekkel való éléseket a nemes vármegye vice-ispány uram által, — ugyan ő kegyelmének intimáltatott, hogy azon élést egészlen visszaadja a szegénységeknek. Azomban javasoltatik Vázson *(Vázsonykő)* alkalmatos subsistentiájára.

Die 30. Januarij. Laib-gvardiabéli káplár ordereztetett alattavaló tíz közlegényével, hogy menvén Sümegre, minden dispositióitúl Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond főcommissárius és director uramnak függjen alattavalóival.

Eadem. Nemes Somogy vármegyének intimáltatott, hogy Nemzetes Vitézlő Zsankó Boldizsár uramat ismérje vice-ispánjának.

Item. Nemes Tolna, Baranya vármegyéknek intimáltatik missiliter, hogy Nemzetes Vitézlő Bezerédi János uramat azon nemes vármegyék vice-ispánjának ismerjék.

Die 31. Januarij. Brigadéros Kisfaludy György uramnak adatik értésére, hogy az körmöndi bloquádát szorossan tartsa és erőssen vigyáztasson: netalántán az környűl-belől lévő faluk valami eleséget bé ne vigyenek, és minduntalan patalléroztasson. Kérését *(fölkérését)* penig a várnak bizonyos consideratiókra nézve protrahálja.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak adatik értésére, hogy az körmöndi commendánsnak levelei accludáltattanak, és mostani szűkölt állapotjára nézve, tegyen rándulást a várhoz és jó dispositiókat tegyen. A várnak is kérését attentálja.

Item. Extain *(Eckstein)* Jánosnak intimáltatott, hogy Fodor László uram regementjéből kétszáz válogatott gregáriusokat és ötven granatérosokat jó tisztekkel küldjön Bezerédi Imre uramhoz ad operationem Körmöndiensem.

Eadem. Balog Ferencz sümegi commendáns uramnak parancsoltatott, hogy a munítiókat szekerekre rakatván, oly készen tartsa, hogy a midőn brigadéros Bezerédi Imre uram fogja kívánnyi, mindenkor megindulhassanak vélek.

Item. Palásti Ferencz főstrázsamester uramnak missiliter intimáltatott, hogy nem szükség már az regement

részéről Nemes Somogy vármegyében az félholnapi restantiáért valakit expediálni, mivel annak kiszedetése brigadéros Balog Ádám uramra vagyon bizatva. Keszthely.

Eadem. Szent-endrei lakosoknak megengedtetett Saárközben két bárkával való menetelek, s ottan halakat vásárolván, szabadon kereskedhessenek.

Item. Finta Pál, Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros és lovas főcolonellus uram ő kegyelme voluntérjának passus adatott: maga dolgait némely helységekben végezvén, azonnal siettesse útját emlétett brigadéros uram után.

Die prima Februarij. Colonellus Török István uramnak Szelestei Ádám *(levele)* includáltatván, a Rábán kívántató hídnak erectiójában maga is fáradozzon, s promoveálja azon köz-jót.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Főgenerális Székesi Gróff Bercsényi Miklós uramnak ő Excellentiájának Gróff Turnóné asszonyom accludált instantiája recommendáltatik: ugyan ő Excellentiájának Cziirákiné asszonyom néhai urának halálával *(Dunán)* túl okoztatott expensák refundáltatása is recommendáltatik: Szalai István uram itt késése pedig mi okra nézve lett légyen? repraesentáltatik.

Item. Komáromi István vice-ispány uramnak adatik értésére, hogy Szalai István uram a Dunán általmenetele alkalmatosságával bagázsiája alá szekereket adasson, az ónodi gyűlésre deputált diurnumját pedig megfizettesse.

Die 2-da Februarij. Commendáns Balog Ferencz uramnak megiratik, hogy Bezerédi Imre uram számára küldendő munítió alá Bogyai György vice-ispány uram szekereket fog adni.

Eadem. Colonellus Kisfaludi László uramnak missiliter intimáltatik, hogy tisztei által a szegénységen extorqueált portékát az acludált specificátió szerént restituáltassa; azután jobb disciplinában tartsa a commendót.

Item. Nemes Nógrád vármegyének, hogy az általküldött gyalog dragonyosokat vice-colonellus Révai Mihály urammal együtt in gremio sui inquartirizálja, s emlétett vice-colonellus uram ő kegyelme szavainak pedig nemcsak hitelt, hanem in effectu propositiójában adlaborálni ne terheltessék.

Die 3. Februarij. Keszthely. Gilányi János kapitány uramnak ordерében intimáltatik, hogy 100, — nemes regementekhez nem köteles — személyeket fogadván, frájcompániát erigálhasson: mindazonáltal óberst-lajdinonti ranggal immediáta dependentiáját tudja brigadéros Bezerédi

Imre uramtól; az regulamentális observátiót s cathegóriát megtartsa.

Eadem. Gilányi János kapitány uram 100 személybűl álló frájcompánia-kapitányi hivatalra decretáltatott.

Item. Szent-gróti Szabó János keszthelyi póstamester uram minden impositákrúl s contribútióktúl, personális quártélyoktúl s forspontozástúl immunitáltatván, specialiter protegáltatik.

Eadem. Méltóságos Generális uram ő Excellentiája circa horam octavam matutinam megindúlván Keszthelyről Devecserben, ugyanaz nap szerencsésen Sümegre érkezett, s másnap Devecserben.

Sümegen voltak ezen expedítiók:

Primo. Szegedi Bálint cseszneki commendáns uramnak intimáltatott, hogy Keresztesi névő labancz hadnagyot társaival együtt assignálja Révai Mihály uramnak, a ki általviszi őket a Dunán, Murán várában árestomban.

Secundo. Berthóti István érsek-újvári commendáns uramnak, hogy a minémő húszig való német kuruczokká lettenek s Révai uram által expediáltattanak a Dunán által: azokat praesentálja Babócsai Ferencz uramnak Szepes vármegyében.

Eadem. Fái István murányi commendáns uramnak recommendáltatott: Keresztesi névő hadnagyot társaival együtt kemény árestomban tartassa; Farkas Mihály anyját admoneálja fiai kijövetele iránt, másként maga is fel fog vitetni az várban.

Item. Bezerédi Imre uramnak intimáltatott, hogy a Sümegen lévő német rabságbúl 21-en kuruczokká lettenek, kiknek is nevek és arról való testimoniális ő kegyelmének megküldettenek.

Eadem. Seczkői *(Szekeső)* helységnek és azokban lévő fejehajtott ráczoknak conservátiójokra protectionális adatott.

Item eadem. Resolváltatott, hogy az feljebb megírt huszonegy kuruczczá lett németeknek egy-egy tallér adattassék ex cassa Commissariatus.

Eadem. resolváltatott, hogy sümegi két compániának adimpleátiójára ugyan a Nemes Commissariátusság 300 forintokat adjon, nemkülömben, hogy azon gvardizonnak félesztendeig holnaponként való fizetését is exolválja.

Item. Balog Ferencz sümegi commendáns uram néhai Móré *(Móry)* István ezerebéli óbersternek resolváltatott.

Die 4. Februarij. Darvas Ferencz uramnak, hogy az ország sóját mentűlhamarébb általszállíttatni el ne mulassa:

másként, hahogy általszállíttatásában fogyatkozás lészen: kemény számadással fog tartozni.

Eadem. Horváth Ferencz uramnak Bezerédi János uram Tolna és Baranya vármegyék vice-ispánjává lett placidatiója intimáltatott; a mellett, hogy a régi vice-ispányok házát a várban assignálja: recommendáltatott.

Item. Szluha Ferencz uramnak, hogy az almásiaknak öt szapu gabonát, — kik levelekkel által s meg által szoktak járnyi a Dunán — adasson, és Pap Istvánt is fizetése iránt contentáltasson, recommendáltatott.

Item. Devecserben penig ezek az expedítiók voltanak. úgymint:

Eadem. Nagy- és kis-czenkieknek, hogy a passus nélkül föl s alá járóktúl ne aggraváltassanak, protectionális-levél adatott.

Item. Bezerédi János uramra intimátió, hogy Nemes Tolna és Baranya vármegyékben siettetvén útját, ottan vice-ispánságra installáltassa magát.

Eadem. Két emberét hogy Győrben küldhesse, passus adatott.

Eadem. Vlasics *(János)* uramnak intimáltatott, hogy Nemes Tolna és Baranya vármegyéknek prothocolumit és más mindenféle signatúráit és irásit a pecséttel együtt említett Bezerédi János uramnak assignálja.

Item. Somogyi Ádám uramnak, hogy Nemes Veszprém vármegye instantiájára, kiben az régi perceptorok számadását adurgeálja: minthogy ő kegyelme interessatus, cum sufficientibus requisitis pro die 19. Februarÿ Pápára compareálni el ne mulassa.

Eadem. In simili, mutatis mutandis, Víghelius *(Végh-helyi)* János és Kenessey Péter uraiméknak, abban a matériában Pápára való comparítiójok injungáltatott.

Item. Kell Lőrincz névő németnek passusa adatott Érsek-Újvárban való menetelre, kiben is recommendáltatott Revier uramnak, hogy laidinandságra applicálja az artolériában.

Eadem. Kárlóczy Imre commissárius uramnak, hogy az karabélyos regementnél obveniált marhabőröket az nemes vármegyéktől arra deputált embere kezéhez adni el ne mulassa, mivel az apró mundérungot az nemes vármegyék praestálták az militiának.

Eadem. Pacsai lakosoknak protectió adatott az alá s föl járó (katonaság) aggravátiója ellen.

Item. Kisfaludi László colonellus uramnak, hogy vice-colonellust Besenyeit ide expediálja és az lendvai ispánt

megverő főhadnagyát Sümeg várában árestomban küldeni el ne mulassa, másként maga fog érette személyében szenvedni.

Die 5. Februarij. Szekeres István colonellus uramnak repraesentáltatik, hogy vigyázatlansága miatt Nemes Fejér vármegye lakosi között szerteszéllyel szabadon jár a császár pátense, mely által az nemes vármegyéket Pozsomban pro 20. currentis invitálja. Azért, hogy ő kegyelmét efféle több panaszok ne érjék, serio intimáltatik efélékre való vigyázás.

Eadem. Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája ezerebéli, Vöröskőnél *(1705.)* sebben esett Kurucz Gyurka névő katonájának passus adattatott akármely vármegyében találtató orvoshoz való menetelre

Item. Landor-fejérvári törököknek kereskedő passus.

Eadem. Losonczi János uramnak, Fejér vármegyei vice-ispánnak 60 akó borra passus adatott, hogy Győrben, feje váltságáért bévihesse.

Item. Brigadéros Bezerédi uramnak az körmöndi operátiónak attentátiója recommendáltatik, mely hogy szerencséssen végben mehessen, adjungáltatik ő kegyelme mellé Fodor László uram regementjéből 200 gregárius és 50 granatéros, — a mellett Sümegről elegendő munítió.

Item, intimáltatott, hogy az Sümegen lévő német raboknak egyrésze kuruczczá lett s az megmaradott része penig Giláni uram által ő kegyelméhez expediáltatott. — Affidálhatja óbester Schillinget, hogy Cseszneкből és Csobánczból több rabokat is praesentálhat.

Eadem. Fodor László uram regementjebéli Ekstajn névő vice-colonellus uramnak intimáltatott, hogy 6. Februarÿ infallibiliter megindítván az 200 gregáriust és 50 granatérost, expediálja igyenessen hollósi hidakhoz: ottan az Sümegről hozandó munítióval magát conjungálván, brigadéros Bezerédi uram dispositiójátúl függjönek.

Item. Balog Ferencz sümegi commendáns uramnak, hogy még e jövő étczaka fölrakatván az praeinsinuált munítiót, idején expediálja az hollósi hidakhoz, az fenn specificált 200 gregárius és 50 granatéros conjunctiójára.

Eadem. Losonczi János Nemes Fejér vármegye vice-ispánjának. Minthogy az gerezdesi *(keresztesi?)* fiscalitásokból az nemes vármegye szükségére nem succurrálhatni: resolváltatott, hogy az Nemes Commissariátusság által Szent-Gálra hordatott gabona pro alleviatione Nemes Fejér vármegyének assignáltassék.

Item. Brigadéros Balog Ádám uramnak appraecáltatott, hogy ezután nemcsak zászlót nyerhessen, hanem tiszteket is foghasson.

Eadem. Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak intimátiója megküldetvén, még penig: eljöhet szerdára vagy keddre Sümegről Devecserben, az ott lévő commendánssal.

Item. Gábor György, Nemes Szala vármegye ispánjának, hogy a minémő liquida praetensiója vagyon Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel urammak Nemzetes Vitézlő Bogyai György uram ellen: annak decisiójára egy competens terminust praefigálván, tétessen satisfactiót az megkárosított résznek.

Eadem. Balog Ferencz sümegi commendáns urammak, hogy az munítióval olyan tisztet expediáljon az hollósi hídhoz, a ki mindenfelé tudja az helységek sítussait, és a midőn az ellenség kicsapná magát Sárvárból, retirálhassa az munítiót.

Die 6. Februarÿ. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel urammak missiliter, hogy Török István főcolonellus és senator uram ezeréből a minémő ordinantiára való katonák jöttek, azok ő Nagyságához transmittáltattak.

Eadem. Nemzetes Vitézlő szigligeti Lengyel Miklós urammak parancsolat adatott Nemes Somogy vármegyei vice-ispánságra, és egyszersmind recommendáltatott is ugyan hivatal szerént azon vármegyében.

Item. Nemzetes Vitézlő Petróczi János laibquardiámbéli zászlótartónak adatott passus Kőszeg felé.

Item. Szalay Mihály (*István*), Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája secretáriussának passus a Dunán által való menetelre.

Die 7. Februarÿ. Török István urammak, Kisfaludi György urammak ezerével Fejérvárhoz való érkezése notificáltatott. Az százötven katonaságnak kiadását ne difficultálja ő kegyelme. Szelestei uramat ne mortificálja az híd reparatiója végett, mert már az naponként elkészöl.

Eadem. Csákány urammak, hogy az hidak csináltatására rendeltetett deszkákat és három mázsa vasat praestálja.

Item. Bezerédi Imre urammak az sümegi rabok iránt válosz adatott. Az 500 gregárius és 50 granatéros hollósi hidakhoz már expediáltattanak az körmöndi operatiókra, kire is Isten segélje szerencséssen. Hogy Botka Ádám és Szegedi Ignácz uraimék Méltóságos Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája által consoláltatván, az kivánt tisztviselésre (*alezredesség s őrnagyság*) resolváltattanak, intimáltatott. Pálfi Miklós uram levele ő kegyelmének recludáltatott, más levelekkel együtt.

Eadem. Somogyi Ádám uram directiója alatt lévő ezerében Méltóságos Úrnak, a devecseri seregben főhadnagyi hivatalra Bék Jánosnak decretum adatott.

Item. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Fögenerális Urunknak ő Excellentiájának az artolleriák és munítiók sok fogyatkozásik, és Balog Adám brigadéros és lovas főcolonellus uram Murán túl tett triumphusa iránt.

Eadem. Csesznek commendáns Szegedi Bálint urannak az kívánt tíz katona nem resolváltatott, sem penig hant-granátok *(kézi-granátok)* nem assignáltatnak. Az cisternát csináltassa meg a végház szükségére fából, faragott deszkából. Az ott lévő szénát hordassa Devecserben.

Item. Ekstain János uram levelére az regimentre sollicitált stipendium nem placidáltatott, míg az óberster az ezerhez nem érkezik. Jól cselekedte, hogy az commendérozottakot elküldötte Bezerédi uramhoz. Kapun lévő Sulez névő kapitány az árestom alól felszabadíttatott.

Eadem. Szegedi Bálint cseszneki commendáns urannak missiliter adatott értésére, hogy az minémő széna vagyon ott: harmincz vagy negyven szekérrel hagyjon ott, a többit ide Devercserbe szolgáltassa; nemkülömben az hátramaradott rabok küldessenek Küszegre Bezerédi uramhoz. Hasonlóképpen parancsoltatott, hogy nem *(Nemes?)* Körmendi János uram Csesznekben lévő javait ki engedje vitetni és árultatni.

Item. Bogyai György, Szala vármegye vice-ispánjának missiliter adatott értésére, hogy már a confuírozásbúl megérkezvén Móré ezere, ordereztetett előbbeni quártélyában: ha penig ott nem lehetne, inquartirizáltassanak.

Die 8. Februarij. Szekeres István lovas colonellus urannak missiliter intimáltatott, hogy a Fejérvárból kijövő currensekre és egyéb pátensekre szorgalmatossan vigyáztasson, hogy azok az falukon ne jártassanak: sőt, hogy azon parancsolatokra semminémő élést ne engedjen bévitetni. Committáltatott: az marhabőröket tartsa az regement szükségére, s nem másra fordítsa.

Eadem. Berthóti István urannak missiliter megköszöntetett, hogy a Méltóságos Asszony*(-nak)* az Dunán által való költözésére hajókat, álgyúkat és mind lovas s mind gyalog hadakat küldött, s a jó correspondentiák recommendáltatnak.

Item. Thalaba Máté urannak musqua-országi expedítiója végett a jó correspondentiák onnan is recommendáltatnak ő kegyelmének.

Eadem. Szőke Mihály urannak az idevaló circumstantiák missiliter értésére adattak.

Item. Antalovics Mártonynak missilis. Kis úrfiacskának kassai útja és subsistentiája specialiter recommendáltatik, nemkülömben az jószágbéli oeconomicumnak administrátiója.

Eadem. Szabadi Miskának rézpoltura pénz a végre adatik keziben in fl. 1000, hogy szegénység között Balog tájára dicákra osztassa ki tiszttartók által; nemkülömben Murányban lévő drága ruhákat hogy gyakran szellőztesse.

Item. Visnyai Miklós tiszttartó uramnak az Vág mellett lévő dolgok quoad oeconomiam, nemkülönben szarvasmarháknak eladatása specialiter recommendáltatik.

Eadem. Revier uramnak munítiónak, mozsároknak, pattantyúsok fizetésének, nemkülömben bizonyos arthollériabéli officírnek ide való küldésse recommendáltatik.

Item. Ebeczki Sámuel uramnak missiliter recommendáltatnak az gyakori correspondentiák, több particularitásokkal együtt.

Die 9. Februarij. Generális Eszterházy Dániel uramnak tihani apátúr causája decísiója recommendáltatik, quae facta est per modum appellatae resuscitationis, et simul series processus transmittitur.

Eadem. Acsádi Pál vice-ispány uramnak, hogy az ventitált causának processusait cum omnibus actis ide transmittálja.

Item. Körmendi János cseszneki substitutus commendáns uramnak az kuruczokká lett rabok dolga recommendáltatik, hogy Révai Mihály uram kezében adván, küldje által az Dunán; a többit pedig, a kik homágiumot le nem akarják tennyi, Keresztesi névő labancz hadnagygyal rész szerént Muránban küldjék, rész szerént pedig ide Sümegre.

Eadem. Az Tekéntetes Nemes Vármegyéknek az filiális póstáknak erectiója recommendáltatott, hogy a midőn győri Szabó Péter pápai póstamester uram fogja requirálni: in locis solitis hisce partibus egy-egy négylovú kocsikat tartassanak.

Item. Andrási István uramnak által való jöveteliről és az sümegvári fortificátióról, úgy az körmendi operatiók végett iratott.

Eadem. Németi Györgynek az érsek-újvári oeconomia folytatása és az égetés s az borok jó conservátiója recommendáltatott.

Item. Kovács János uramnak intimáltatott, hogy Hellembach ellen tovább is inquiráljon, és ha valamit eruálhat ellene, informátiót adni ne difficultálja. Ittvaló constitútiók megirattanak.

Die 10. Februarij. Sümegi commendáns Balog Ferencz uramnak a doctor és apotecárius cum specificatione intertentionis transmittáltattanak: kiknek hogy pro prima intrada egy holnapi fizetéseket juxta signatura adja meg.

Eadem. Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak megiratott, hogy Domonkos Ferencz uram commendánssága alkalmatosságával semmi novitás nem introducáltatik a praesidiumban, mivel nem szabad lészen ő kegyelmének praedicátort exercitiumra bévitetni. Rendeltetni fog ő kegyelme mellé egy vice-commendáns, a ki afférékre vigyázzon. Nyitrai János commissáriusért adhatni 4 német rabot. — Balogh Ferencz praetensiói Sümegen fognak bonificáltatni.

Die 11. Februarij. Palásti Ferencz uramnak intimáltatott: Hahogy még a karabélyos regimentre obveniálandó félholnapi obtingensnek kiszedésére senkit sem expediált, tehát expediáljon egy bizonyos, ahoz értő tisztet az regiment részéről Nemes Somogy vármegyében, a ki azon obtingenst ki tudja szedni a regiment számára.

Eadem. Sümegi commendáns Balogh Ferencznek értésére adatott Méltóságos Úrnak Sümegre való menetele: azért, hogy készen várja az tisztességes szobákkal. — intimáltatott.

Eadem in simili, mutatis mutandis, sümegi tiszttartó Farkas Jánosnak, hogy azon alkalmatosságra fát, vizet és egyéb necessáriumokat procurálni el ne mulassa.

Eadem. Légrádi Mihály, karabélyos regimentembeli hadnagy, az megírt regimenthez Nemes Szala vármegyében passíroltatik.

Eadem. Azon regimentbéli kapitány, Zámoli György uramnak committáltatott, hogy a Devecserben magával hozott ötven dragonyosokkal siessen a regiment után, a marsban oly commendót tartván, hogy semminémő panasz ne érje.

Eadem. Szili Mártony, Príný Farkas ezerebéli hadnagynak, Fölséges Urunk pátense mellett parancsolat adatott, hogy elszélyedett katonáit congregálhassa, akár nemes, akár közrendbeliek lettenek légyen.

Eadem. Nagy-vázsonyi praesidiumban lakozó katonaságnak s vitézlő renden lévőknek a Fölséges Fejedelemtől kiadott protectió confirmáltatott, nemkülömben specialiter Nemes Szili Mártony hadnagynak compániájábúl levőknek cselédjei szállástartástúl és szekerezéstől eximáltatások, azon protectiónak confirmáltatásában eximáltattak. *(Igy.)*

Eadem. Vásárhelyen lakozó Ugy Erzsébet névő szegény özvegyasszonynak, Gyarmathi Istvánnénak placidáltatott protectionálissa, hogy minden terhviseléstől immunitáltassék.

Die 12. Februarij. Balogh Ádám uramnak missilis, hogy tovább is portáztasson Szigetvár felé, és azon gyülekező ráczságnak intentumát ex . . . *(üres hely; explorálja?)* Kisfaludi László uram elment a regimenthez. Toronyi László uramnak meghagyattatik, hogy a regimenthez transferálja magát. Bessenyei László uramtúl azon két sípos gyermeket felkérje. Azon paripát, kit adott Méltóságos Főgenerális uramnak, repraesentáltatott nevével.

Eadem. Luka Benedek uramnak quártélya assignátiójának sok consequentiák miatt való lehetetlensége missiliter intimáltatott; sőt, hogy inkább Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramhoz *(kinek fölovászmestere vala,)* általmenni siessen, persvadeáltatott.

Die 13. Februarij. Méltóságos Magyarországi Locumtenens uramnak ő Excellentiájának Körmönd várának megvétele, több particuláris, már ez ennekelőtte bővebben repraesentált occurrentiáknak reiteratiójával repraesentáltatott.

Eadem. Szarka István uramnak póstatábla Kűszeg felé; de Sümeg.

Eadem. Palásti Ferencz óbrst-bochtmajster uramnak missiliter adatott értésére, hogy az nemes regement inquartirizátiójában szívessen fáradozzék, és a Murán által expediáljon embereket az ellenségre, circumstantiának megvizsgálására, nemkülönben az kiket lát hasznosnak, általpassíroljon. Devecser.

Die 14. Februarij. Nemzetes Vitézlő Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak orderben intimáltatik, hogy Palkovics Ferencz uram oda ordereztetett mindenféle defectusoknak rectificatiójára, úgy a praesidium circumstantiáinak megvizsgálására; kirül is informátiót vár a Méltóságos Generális. Incumbálni fog azért ő kegyelmének, hogy emlétett Palkovics uramat mindenekrül informálja; nemkülömben Bezerédi Jánost, Nemes Tolna s Baranya vármegyéknek vice-ispánját concernáló dolgokban ne avassa magát, kihezképest való fáradozásiban ő kegyelmét ne impediálja. Sümeg.

Eadem. Gyarmati Ádám, Kisfaludi György uram óbrst-lajdinantjának order által intimáltatik, hogy az ellenség motusira vigyázván, s jó kímeket, portáit küldvén, Török István, Szekeres István és Högyészi Ádám uraimékkal jó communicátiót tartson; e mellett, hogy expressus rege-

mentbéli tisztet küldjön Nemes Veszprém vármegye vice-ispányához, ő kegyelmének szólló levéllel, kitől is informatiót vegyen a regiment subsistentiájára rendelt falui iránt. Más particularitások is intimáltatnak. — Sümeg.

Item. Tekintetes Kisfaludi György brigadéros urannak missiliter adatik értésére, hogy Szombatheli Ferencz helett Gyarmati Ádámot az óbrst-lajtnantságra, Hertelendit penig főstrázsamesterségre Gyarmati helett promoveálta Méltóságos Generális Urunk; kiknek is mentülhamarébb való instellátiójok committáltatott.

Eadem. Nemes Tolna és Baranya vármegyéknek intimáltatott, hogy Nemzetes Vitézlő Bezerédi János uram vice-ispányjokká praefigáltatott; egy terminust praefigálván, in praesentia Domini Provincialis Commissarii Francisci Palkovics instelláltassék. E mellett, hogy ők a nemes vármegye excessusit arceálják, és az egész Somogy vármegye dézmái is simontornyai praesidium subsistentiájára applicáltassanak. Sümeg.

Item. Karakó névő helységnek specialis ptotectió. Sümeg.

Eadem. Brigadéros Balog Ádám uramnak orderében intimáltatott, hogy az compániákat rendben vévén, némely compánia nélkűl való tiszt uraiméknak compániát adjon. Azonban minémő impositák legyenek az Somogyságon? kik által limitáltattak azon impositák? megírt brigadéros uram inquisitione mediante investigálván, Méltóságos Generális uramat genuine informálja. — Sümeg.

Die 15. Februarij. Nemes Veszprém vármegyének intimáltatik, hogy Győr elein való bloquáda subsistentiájára szakaszszon némely falukat a maga processusibúl. Sümeg.

Item. Parti László csuszó-mászó koldusnak kolduló-levél resolváltatott.

Eadem. Kőszeg városának missilis, hogy az mostani, Pozsonban celebráladó diaetára deputált embereit simpliciter nem bocsáthatni; hanem Isten odavivén Méltóságos Urat, kívánván magának oly securitást csinálni, a kivel principálisi előtt számot adhasson, coram et in praesentia fogja resolválni.

Item. Colonellus Török István uramnak kemény order, hogy Vígh János és Kecskeméti János névő excessívus hadnagyait megzabolázza, másképpen megfogattatván, hadi törvényre vonyatnak. E mellett lévén híre, hogy Sziget- és Vizközben az ellenség gyülekeznék, — a végre: a minémő impositákat portiójul vetett a szegénységre, mivel bonis modis ki nem szedhette, etiam hostilitate mediante kívánja exequálni; in casu necessitates azért emlétett colonellus

uram legottan brigadéros Kisfaludy György uram Győr elein lévő militiájának conjunctiójára siessen, és unitis viribus az ellenségnek resistáljanak.

Eadem. Szekeres István uramnak in haec materia order.

Item. Hőgyészi Ádám uramnak ugyan in haec materia order, hogy ő kegyelmek is in casu necessitatis siessenek az Győr elein lévő hadaknak conjunctiójára és egész erejének.

Die 16. Februarÿ. Keszthelí lakosok instantiájára elpusztúlt templomjoknak megépétésére kolduló passus kiadatott.

Eadem. Fekete István colonellus uram instantiájára passus resolváltatott, hogy Győrben, árvaságra jutott gyermekei subsistentiájára néha-néha szabadon küldhessen holmi aprólékos élést. Devecser.

Die 17. Februarÿ. Ugyan Devecserben adatott passus Méltóságos Főgenerális Urunktúl csányigiaknak, hogy a passusokon lévő koldusok a forsponttúl mentesek legyenek.

Eadem. Szegedi Pál uramnak szólló levél, némely szegény ember erőszakkal elpraedáltatott borairul való satisfactió iránt.

Item. Ráczkői és tótfalusi sziget körűl lévő tanyák halászainak parancsoltatik, hogy az általok fogandó halat nem másnak, hanem azon hallal való kereskedésre rendelt személyeknek adják.

Eadem. Csánigi Novák Mihálynak adatott parancsolat némely adósságának hamarábbvaló megvételére.

Item. Nemzetes Szegedi Bálintnak missiliter parancsoltatott: Pacsa Istvánnak distrahált borait contentálja.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak Velenczei János névő vice-hadnagy kárvallásira nézve recommendáltatott, hogy egy paripa árát adjon néki.

Item. Thétieknek adatott protectionális.

Eadem. Krakó-Sörcsökön lakozó Dés János, Dés Mihály, Berzseni János és negyedik is eximáltatnak protectionális mellett, katonák lévén, a köz-forspontozástúl és quártélytartástúl.

Item. Szent-iváni Horváth Istvánnak adatott passus a szabad kereskedésre békával, sóval és más eszközökkel a confoederált helyeken.

Item. Néhai Miskei Istvánné aszonyomnak engedtetett meg ennyihány szekér tűzre való fa, hogy bévitethesse Győrré.

Eadem. Commissió adatott veszprémi kapitány uramra, hogy némely megölt ifijúnak halála iránt inquiráltatván, a kereső félnek igazságot tegyen.

Eadem. Tót György örsi ispánynak committáltatik, hogy a mácsai tót, *(így!)* mindeneket félre tévén, halásztossa.

Item. Török István uramnak megiratott, hogy Rogoz János megvallván maga rossz cselekedeteit, előbbeni vígorában helyheztetett. Fekete István instantiája pro voto resolváltatott. Pro attentatione Kapuváriensi 300 gyalogság assignáltatott; az 120 katonának kiadása recommendáltatott.

Eadem. Keszthelі seregeknek a vizen túl lévő szénának magok számokra való általhordása placidáltatott.

Item. Szluha Ferencz uramnak az hátramaradott 2000 kősónak általszállíttatásának in locis debitis leendő adursiója singulariter recommendáltatott.

Eadem. Hőgyészi Ádám uramnak, hogy azon sónak confuírozására elegendő katonaságot rendeljen Radó Pál praefectus uram requisítiójára.

Item, in simili, mutatis tamen mutandis, Gyarmathy Adám óbrst-lajdinant uramnak.

Eadem. Berthóti István érsek-újvári commendáns uramnak, valamint feljebb megírt Szluha Ferencz uramnak a sónak általküldése recommendáltatott.

Eadem. Nemes Veszprém vármegyének. Honnét, mennyi s mikor statuált zsoldosokat, és még mennyi maradt in restantiis? informálja a Méltóságos Generálist ő Excellentiáját.

Eadem. Győr s Komárom Nemes vármegyéknek credentionális, mely mellett praefectus Radó Pál uram expediáltatott ad restaurationem sedium.

Item. Pap István, maga transmittált delineátiója szerént a hídnak csináltatását adurgeálja Méltóságos Magyarországi Locumtenens uramnál ő Excellentiájánál.

Item. Gyarmathi Ádám uramnak, hogy Szent-Miklósrúl menjen el az antecessora helyében maga seregeivel.

Eadem. Izsák Hirslnek passus indulgeáltatott, mely mellett a bátyját Győrbűl portékáival együtt kihozathassa.

Item. Pulai uramnak. Hogyha Keszthelyben az éllést bészedte, jűjjön Devecserben, és az néki adandó instructió szerént az malomhoz kívántató fákat hordassa együvé.

Eadem. Minthogy pro continuanda communicatione Csanig mellett passus erigáltatott, azért azon helység speciális protectió alá vétetődett.

Item. Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája elindúlt Devecserbűl. Die eadem érkezett: a holott is ezen expedítió lévén:

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uramnak, hogy 19. praesentis Küszegen lészen ő Excellentiája.

Die 18. Februarij. Martonfalvárúl megindúlván, jött ő Excellentiája Szombathelyre.

Die 19. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missiliter adatott értésére a lármáskodó híreknek füstben menése, és Bottyán János uramnak levelére nézve notificáltatott a Dunántúl lévő német lovasságnak valamely felé való eltakarodása. Szombathely.

Eadem. Megindúlván Szombathelyrűl, Kőszegre érkezett ugyanaz nap ő Excellentiája: a hol is brigadéros Bezerédi Imre uram regementjebéli Botka Ádám névő óbrstlajdinantja ordereztetett Sopron felé az ott confluált ellenség tartalékjára nézve, hogy valami veszedelmes excursiót ne tehessen.

Die 20. Februarij. Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája laibquárdiabéli kapitányának order, hogy alatta lévő compániával együtt erre föl Kőszegre siessen.

Eadem. Szala vármegyei vice-ispány Gábor György uramnak missiliter, hogy az dragonyosok intertentióját extendálja a szegénységnek könnyebbségére és az 75 orális portiókat, minthogy többre extendáltatik a szabados tisztek portiója. Kőszeg.

Item. Nemes Vas vármegyének instantiája recommendáltatik Buricz Jánosnak.

Eadem. Palásti Ferencz óbrst-bachtmajster uramnak missiliter, hogy a restringált hadakat dilatálja s az óbersteri portióra in naturalibus semmit se vegyen, se a gyalogok, se a commendérozottak számára, a kik extra quam (?) vadnak.

Die 21. Februarij. Hőgyészi Ádám, Generális Bottyán János uram regementjebéli főstrázsamester uramnak missiliter adatik értésére, hogy brigadéros Kisfaludy György uram dispositiójához magát, alattavalóival együtt, alkalmaztassa.

Eadem. Nemzetes Nádasdi Andrásné asszonyomnak Német-Újvárban való bémenetelre passus.

Item. Szombathelyi Ferencz uramnak vice-colonellusságra decretum.

Eadem. Gyarmathi Ádám uramnak, hogy az sinistre tett informátiójáért tolláltatik a vice-colonellussága.

Item. A Tekéntetes Nemes Oeconomicális Administratiónak qualitásira nézve recommendáltatik Nemzetes Vitézlő Horváth Jóseph uram commembrumnak.

Eadem. Landor-fehérvári törököknek kereskedő-passus, hogy házájokbúl kihozandó portékájokat a Confoederált Statusok districtusában szabadon árúlhassák.

Item. Passus egy bizonyos embernek Sopronban való bémenetelre, odbenn való vasallásának kihozatására.

Die 22. Februarij. Széplaki, sárodi, hegykői, Nemes Sopron vármegyében lévő lakos halászok singuláris protectió alá vétetődvén, ily conditióval, hogy dum et quando Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond director uram parancsolatit az iránt veendik, a hová kívántatik, szükséges halat szállítsanak.

Eadem. Francsics Juliánna, néhai Niczki Sándor uram özvegyének bizonyos okokra nézve Szalonakban bé s kimenni megengedtetett.

Item. Lakics Mátyásnak passus adadott Német-Újvárban való menetelre.

Die 23. Küszeg táján erigáltatott a postérung, a holott is maga Méltóságos Urunk személye szerént volt.

Eadem. Fitter Eörzsébet, Festetich Pál uram házastársa, bizonyos considerátiókra nézve passéroltatott Fraknóban.

Item. Kalenius haupmannak missiliter, hogy a körmöndi demolítióval siessen, maga az hajdúsággal Kőszegre jőjjön, hogy szombaton ott lehessen, a munítiót pedig vitesse Török István uramhoz.

Eadem. Szombatheli János, dragonyos regementbeli gregárius obsitéreztetett.

Item. Enyedi András uramnak, Nemes Vas vármegye vice-ispánjának kemény parancsolat, Körmend demolítiója végett.

Eadem jött a Méltóságos Úr Kőszögrül Bozsokra; az nap ott mulatván, semmi expedítiók nem voltanak; 24. Februarÿ pedig Rohonczra, holott is ezen expedítiók valának:

24. Februarij. Ziesi Pál uramnak missilis, hogy a mely házat palotai seregtül elfoglalt, visszaadja.

Eadem. Domonkos uramnak, hogy manuteneálja azon sereg cselédjét.

Item. Balog Ádám uramnak, hogy László nevő hadnagyát, zászlótartóval együtt fogassa meg és küldje Sümegre azon actusokért, melyet Nemes Fejér vármegyében insurgált katonák fosztásában elkövettenek.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak értésére adatik, hogy itt fog maradni: azért megváltozván a dispositió, a provisiók ide szolgáltassanak. A mellett, hogy Szombathelyen lévő bagázsiát, ha fogyatkozás nélkül ott nem subsistálhat, in illo casu ide küldje ő kegyelme. Sümegi gyülésnek alkalmatosságával repartiált impositák megszereztetésére adhortálva praevie a nemes vármegyét, intimáltatik, és hogy

Bunicz János uram inquartirizáltassék Eőrben: s a kard csináltatására ezüstöt küldjön kegyelmed ide.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak megiratik, hogy ő Excellentiája itt Rohonczon fog, mint alkalmatos helyen, in meditullio az hadak közt resideálni: vár tudósításink*(-tól)* hozzá — fölvett intentió az szerént attentáltassék.

Item. Enyedi András vice-ispány uramnak. Hogy az Méltóságos Úr itt Rohonczon fog resideálni, adatik értésére; kívántató jó dispositiókat tévén — hogy subsistálhasson — provísióbúl. Körmend várának is mihamarébb leendő demolítiója recommendáltatik.

Die 25. Februarÿ. Stabalis póstamester Erős István uramnak transmittáltattanak a Tekéntetes Nemes Vármegyéknek szólló levelek, hogy mentülhamarébb azokat ad loca debita transmittálja.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak, hogy ide vegye útját és az hadak között való defectusokat remedeálja.

Item. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak, hogy e táján hagyjon öt compániát jó vigyázásra, míg a sopronyi actiónak vége leszen.

Eadem. Kurucz Mátyás pinkafelti számtartó és kétheli Horváth György és Herites György névő embereknek kereskedő passus.

Item. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak ő Nagyságának missiliter megiratott, hogy a Balaton mellyékin, Somodságon s úgy Simontornya tájékán is tam ex parte militiae, quam et commissariatus az exoriált controversiákat remedeálja. Csobánczi praesidiumban a sümegi magazínumbul szállíttasson provisiót. Az impositák bészedetését districtualis commissárius uraimék által adurgeálja, mivel már Horváth Zsigmond director uram tett elégséges dispositiót.

Eadem. Golf Mátyás dragonyos regementbéli tizedes sebeinek inhabilitásira nézve obsitéreztetik.

Item. Kelez Péterné asszonyomnak passus, hogy Német-Újvárra bémehessen.

Eadem. Johan Ádám Najdorf trombitás protegáltatik. Kűszeg.

Item. Búcsui Koronczai János personális quártérozástúl és condescensióktúl immunitáltatván, protegáltatik.

Eadem. Szombatheli Maliknak levél iratott, hogy törököktül elfoglalt egy kötés karmazsínokat retribuálja.

Item. Ruszti helységbélieknek és ott lakosoknak közönségessen protectió adatott szőllőjökre.

Eadem. Nemzetes Syttkei Judit asszony forspontadástúl, föl s alájáró szállóktúl és mindenféle aggravatióktúl protegáltatik.

Die 26. Februarij. Nemzetes Sylvester Borbála asszonynak adatik protectionálissa az quártélyadás, condescensesek és a lakosok akárminémű aggravatiói iránt.

Eadem. Czolner János rohonczi mészárosnak szabad kereskedésre passus.

Item. Benkő Ferencz uramnak missiliter intimáltatik, hogy az excessusoktúl supersedeáljon és alattavalóival supersedeáltasson; 1. vel 5. Martÿ Sümegre bizonyos követjét teljes instructióval expediáljon, a ki mindenek iránt bővön reportumot és végezést tegyen, a holott is a Méltóságos Úrnak plenipotentiáriussa jelen lészen.

Item. Nemzetes Vitézlő Szabó Mojzses, egyik regementbéli főstrázsamester uramnak orderében intimáltatik, hogy menjen Német-Újvár felé bizonyos compániákkal és ott a tájékán lévő Nemzetes Vitézlő Kis Gergely colonellus uram Dienes névő hadnagyával correspondenter *(legyen)* és Pinka s Lápincs vizinél lévő passusokra szüntelenül vigyáztasson s alkalmaztassa magát ő kegyelme dispositióihoz, s az szüntelen való jó vigyázás és reportum recommendáltatik.

Eadem. Enyedi András vice-ispány uramnak missiliter intimáltatik: Minthogy Szombathelyen lakozó Trajber György ottvaló póstamesterségi functióra inhabilis lévén, helette mást, alkalmatossabbat promoveáljon.

Item. Újvári János Somogyságra, jószági tekintésére passéroltatik.

Eadem. Inhibitoriam adatott ki szombatheli dominicanus páter instantiájára, minthogy az erectorok nem evocáltathattak commode a mostani időhez képest.

Item. Ekstájn névő, Fodor László uram regementjebéli óbrst-lajdinantnak serio és keményen intimáltatik azon regementnek enormitássinak és insolentiáknak megorvoslása, lévén emlétett óbrst-lajdinant uram ezen regement mostani commendója.

Eadem. Dominicus Delil, lajb-quárdiabéli kapitány uramnak orderében intimáltatott, hogy a vele lévő commendérozottakkal együtt siessen, hogy hétfőn, úgymint pro 27. praesentis fogyatkozás nélkül vagy Rohonczon, vagy ha alkalmatosabbnak ítéli lennyi, Kőszegre compareálni el ne mulassa, a holott is tartozik magát brigadéros Bezerédi Imre uramnál *(jelenteni)*, s teendő dispositiójához magát alkalmaztassa.

Item. Méltóságos Generális Kegyelmes Urunk egy karabélyos regementjebeli commendérozott kapitány uramnak orderében intimáltatott, hogy azonnal vele lévőkkel Rohonczra, vagy ha alkalmatosabbnak ítéli, Kőszegre compareálni el ne mulassa, a holott is magát brigadéros Bezerédi uramnál insinuálni tartozván, dispositióihoz való alkalmaztatása obligáltatik.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missiliter értésére adatik, hogy Fodor László uram Nemes Veszprém vármegye alsó processusában dislocált compániáját ne turbálja addig, a még nemes vármegyétől énnékem nem jön informatióm az egész regementek dislocatiójárúl. Hasonlóképpen az causansoknak és instansoknak dolga ő kegyelmének recommendáltatik; nemkülömben Toronyi László és Egervári István uraimék közt lévő jószágok végett exoriált igyenetlenséget adjustálja.

Die 27. Februarij. Grajner Antal uramnak orderképpen instructió adatott, hogy usque ad ulteriorem dispositionem superinde fiendam Rohoncz várában commendánsi hivatalban maradván, a bagázsiának, cselédnek, úgy az militiának is inspectiója ő kegyelmének fog incumbálni. Correspondenter legyen Szabó Mojzses főstrázsamester urammal Német-Ujvár elein.

Eadem. Kis Gergely óbrster uram Dienes György névő hadnagyának order, hogy Szabó Mojzses főstrázsamester urammal conjungálván magát, az ő kegyelme dispositiójához és parancsolatjához alkalmaztassa magát, commendója alatt maradván usque ad ulteriorem dispositionem.

Item. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uram ő kegyelme ezerebéli Nagy Ferencz és Armpruszter Ferencz névő katonáinak cum adjunctis adatott passus, hogy az ellenség földén magok jó szerencséjeket próbálhassák mindenütt szabadon.

Eadem. Megindult Főgenerális uram ő Excellentiája Rohonczrúl s jött Kűszegre; ugyanaz nap Kűszegrül indúlt Sopron alá személye szerént próbára. — kihez adjon Isten jó szerencsét!

Die 28. Februarij. Sopron alatt próbálván, nem igen contentumunk szerént succedált: mert az ellenség észrevévén számos voltunkat, retirálta magát.

Eadem. Onnét igenessen vévén utunkat Nagy-Martonhoz, a hol is városát felégetvén, ennyihány benne talált németeket levagdaltak és rabúl is hoztak; a többi a templomkerít(*és*) sánczában a lakosokkal együtt recipiálta magát.

Item. Délután circiter három óra tájban, Nagy-Marton alúl, minekelőtte megindultunk volna, kétfelé commendé-

roztatott porta; magunk a gyalogsággal a bévágott utakat fölbontatván, csak a hegyeknek igenessen Lákompach felé, Fölső-Puláig hálásra jöttünk.

Die 29. Februarij. Fölső-Puláról megindulván, délelőtt Kőszegre penetráltunk: az nap ott subsistálván, kezdődtek az expedítiók.

Eadem. Török István uramnak adatik értésére, hogy Fodor László regementjéből commendérozott hajdúság Pordán felé küldetik. Ha látja szerencsés successussát: attentálja Kapuvárat: a holott nem ítélné szerencsésnek lennyi, küldje a hajdúságot quártélyokra, az munítiót penig Sümegre késértesse.

Eadem. Colonellus Fodor László uram regementjebéli bizonyos hauptman, commendérozottakkal együtt ordereztetik, a holott is Török István uram dispositióihoz alkalmaztatván magát az haza hasznos szolgálatiban.

Die 1ma mensis Martii. Kőszegen emanált bizonyos Dobronez névő falu további manutentiójára Szegedi Ignácz uramnak confirmatió, nemkülömben Tekintetes Nemzetes Vitézlő Horváth Jóseph Vas vármegyei vice-ispány uramnak kőszegi házára hasonló expedítió volt.

Die eadem. Rusti lakosoknak adatik protectió.

Eadem. Rohonczon. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missiliter insinuáltattak az idevaló occurrentiák, nemkülömben Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája az vacans portiók iránt kiadott resolutiója; melyhez képest lévén az hadak közé diversiója: a szerént a hadaknak is lehet informátiója, s Devecserben menetele a Méltóságos Úrnak adatik értésére.

Item. Bottyán János uramnak Körmendnek megvétele s több interveniált occurrentiák adatnak értésére, s recommendáltatik gyakori dunántúli hírek tudósétása.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi uramnak: Ha maga el talál menni Küszegrül, maga óbrst-lajdinantját az hadakkal együtt hagyja ott jó instructióval.

Die 2da Martij. Ekstain óberst-lajdinant uramnak missiliter recommendáltatik Calenius, azon regementbéli kapitány, hogy mostani commandója kinnlévő fáradságáért, justált quártélyábúl absentiájáért kívánó vacans portióit Magyarországi Locumtenes érkezendő resolútiójáig sopiálja; ha nem, a nemes vármegye leendő generális congregátiója alkalmatosságával magát insinuálván Méltóságos Uramnak plenipotentiáriussánál: in quantum fieri potest, ha nem in toto is, alatta lévő tiszteivel együtt pénzbeli adjustatióval consoláltatni fog.

Eadem. Nemes Szala vármegyének missiliter intimáltatik: Mivelhogy Méltóságos Úr sok országos dolgai miatt arra a terminusra személye szerént oda nem compareálhat, maga plenipotentiáriussát elégséges plenipotentiával, úgymint Nemzetes Vitézlő Kenessey István secretárius uramat oda expediálni fogja, s egyszersmind recommendáltatik ő kegyelme a nemes vármegyének, hogy mondandó szavainak elégséges hitelt adván, a szerént magát alkalmaztassa a nemes vármegye, s maga dolgait végezés szerént appromptálja.

Item. Nemzetes Vitézlő Szankó György laib-quardiabéli hadnagy passéroltatik által a Dunán, maga cselédjei megtekéntésére.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond vice-praeses és director uramnak missiliter insinuáltatik Méltóságos Generális uram ő Excellentiája pro 3. praesentis Szombathelyre való menetele: azért ő kegyelmével lévén szorgalmatos, Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája levelére nézve beszélgetése: úgy intézze dolgait, hogy ott mindenekről bőv determinátiót tétethessek, s azon napra egy kis provisiót administráltasson ugyan Szombathelyre ő kegyelme.

Eadem. Delil uramnak order, hogy magát transferálja az compániához.

Eadem. Pető György uramnak, hogy az előbbeni státióra menjen és jól vigyáztasson.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Balogh Ferencz gyalog colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy Nemes Szala vármegyében pro 10. praesentis leendő generális gyűlésre compareáljon, a hol is minden jót az regement erectiójában determináltatni kölletik és az obveniáló gyalogságot in bono ordine, jó ruhássan s fegyveressen, fogyatkozás nélkűl praestáltathassa ő kegyelme.

Eadem. Rohonczon. Nÿczky Sándorné asszonyomnak passus Német-Ujvárban való menetelre s onnét bizonyos portíkának kihozattatásokra.

Die 3tia Martij. Szombathelyen. Cziráki György meghagyott özvegyének Monyoró-Kerékről szabad kijövetelére s Nemes Confoederált Hazában való lakásra passus adatik.

Eadem. Kis Gergely uramnak missilis, hogy Simonyházy Ferencz compániájára obveniálandó mundérung-köpönyegeket adassa ki. Szombathelyen.

Eadem. Balogh Ádám uramnak, hogy dorogi, hidvégi, foki passusokon lévő seregeknek alimentátióját Nemes Somogy vármegyében ne impediálja: hasonlóképpen simony-

tornyai seregnek is onnan legyen intertentiója. Szombathelyen.

Die 4ta megindúlván Szombathelyről, semminémű expeditiónk nem volt: 5ta Devecserben érkeztünk.

Die 5ta Martij. Palásti Ferencz uramnak intimáltatott, hogy az gyalog dragonyosokra obveniálandó pénzt mentőlhamarébb incassáltassa és küldje a Méltóságos Generális kezéhez.

Die sexta Martij. Bezerédi Imre uramnak, hogy Bécs és Pozsony tájékán Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatja szerint valamely notabilis excursiót tegyen, injungáltatott. Devecserben.

Die septima Martij. Szegedi Bálint cseszneki commendáns uram küldjön attestatiót, hogy az ott levő labancz rabok magok jó kedvekből lettenek kuruczokká: specificálja nevezet szerint: kik és mennyin?

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak Devecserben való jövetele adurgeáltatott.

Eadem. Palásti uramhoz tíz dragonyos küldetett, a kiket Aigner János recrutázott Selmeczen, pro quartirio dando et accomodatione in regimine.

Eadem. Sőtér Tamás uramnak intimáltatott, hogy az ráczkői és tótfalusi szigetekből obveniáló contingenst engedje Nemes Fejér vármegye tiszteinek bészedni és szükségére fordítanyi.

Eadem. Thurnó *(Tournon)* Henrikné asszonyomnak megiratott, hogy valamikor magát megalázza, mindenkor kedvesen fogja látni Méltóságos Generális.

Eadem. Eszterházy Dániel uramnak iratott az eszéki és siklósi rabok szabadulások végett. — Devecserben.

Eadem. Devecserben. Nemes Szala vármegyei viceispány uramnak intimáltatott, hogy Szalavár és Magyarád között lévő hidat és töltéseket reparáltassák mentölelőbb.

Die 8va Martij Devecserben. 10 dragonyos balatinczi dominiumban quártélyban passéroltattak.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak, hogy Devecserben maga jüvetelit admaturálja bizonyos dispositióknak rendelésére, — iterato intimáltatott.

Eadem. Csoma György uramnak, hogy mentölelőbb, minémű Ikárdi Jánostúl kezéhez deveniált polgár Bakó Márton szőleit mi formán bírja? teljes informátiót adjon, missiliter intimáltatott.

Eadem. László Jánosnak Szala vármegyében szalamvári *(salomvári?)* curiájára protectió adatott.

Eadem. Szala vármegyei letenyei Kovács Andrásnak kereskedő passus.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Kún János devecseri tiszttartó uramnak protectionális adatott.

Eadem. Salomvári Sós Mihálynak cúriájára protectio adatott.

Eadem. Landor-fejérvári törököknek kereskedő passus, melylyel házájokban bémehessenek portékáért és intra Confoederationis limites eladhassák.

Die nona ejusdem. Otlik György, Fölséges Urunk hopmestere uramnak az idevaló occurrentiák, tudniaillik soproni porta és Nagy-Marton fölégetése intimáltatott.

Eadem. Generális Károlyi Sándor uramnak azon új hírek és occurrentiák adattak értésére.

Eadem. Nógrád vármegyei vice-ispány Darvas Ferencz uramnak recommendáltatott az Dunán innenső földre deputált sónak mentőlelőbb való expediálása és Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája placidátiójábúl rendölt megnevezett vármegyében lévő bagázsiája recommendáltatik, és az idevaló occurrentiákrúl missiliter informáltatik.

Eadem. Tekéntetes Vitézlő Domokos Ferencz gyalog-brigadéros uramnak orderében intimáltatik, hogy siessen ide Devecserben úgy minden készülettel, hogy mindjárt sümegvári commendánsságban statuáltothassék.

Eadem. Balogh Ferencz gyalog colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy nemes vármegyétől *(Szalától)* maga közakaratjábúl offerált hatszáz hajdúság elöállításában szorgalmatoskodjék, olyformán, hogy jó ruhássan s fegyveressen, completo numero fogyatkozás nélkől pro prima Maÿ táborban velek szállhasson.

Eadem. Benkő Ferencz gyalog-colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy Nemes Vas vármegyétől maga közakaratjábúl offerált hatszáz hajdúságnak fölállíttatásában munkálkodjék, olyformán, hogy jó ruhássan, fegyveressen, completo numero fogyatkozás nélkől pro prima Mai táborban velek szállhasson.

Die decima Martÿ. Devecserben. Szőke Mihály secretárius uramnak missiliter recommendáltatott: A sónak mentölelőbb jó alkalmatossággal való általhozatásában fáradozzék.

Eadem. Berthóti István uram idevaló occurrentiákrúl informáltatik. Az levelek fidelis folytatása és odavaló intervenientiákrúl tudósítása, és a sónak általszállíttatásában adandó assistentia specialiter recommendáltatik.

Eadem. Generális Andrássi István uramnak Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája levele szerint

mentőlhamarébb a Dunán innenső földre való útjának accelerátiója recommendáltatik, nemkülömben azon alkalmatossággal a sónak securus által való hozásában dispositió tétele: kihez képest insinuáltatik: elégséges a Dunán innenső hadaknak elegendő confuérozása és generál-adjutant Thorma István uram azon hadakkal eleiben való küldése.

Eadem. Innyaadó Kőméves Ferencz Rábaközben passéroltatik.

Eadem. Mellysovszky Ferencz generál-adjutánt uram a Rábán följől való földre bizonyos országos dolgoknak exequálásában expediáltatott.

Eadem. Pulai Györgynek order, hogy a Nemes Szala vármegye által Keszthelyre limitált Méltóságos Uram portióit bészedje és resignálja Csoma György uramnak.

Eadem. Csoma György uramnak, hogy azon portiókat acceptálja Pulai Györgytől és conserválja.

Die 11. Martij, Devecserben. Nemzetes Vitézlő Hellepront János commissárius uramnak missiliter recommendáltatik az ideáltal lévő hadak szükségére deputált sónak mentőlhamarébb általküldésében fáradozása, non obstante eo, hogy Egry László commissárius arra rendölt légyen: nemkülömben, ha tovább is a Méltóságos Generális uram ő Excellentiája oldala mellett azon functiónak continuálásával szolgálatja tetszik, bízvást általjöhet.

Eadem. Csákány uram missiliter requiráltatott, hajók reparátiójára kívántató deszkáknak idővontatás nélkől a szükséges helyre való küldésére: mivel már az utak megjavúltak és az vizek is alkalmasint megapadtak: nemkülömben Pinka felől, ugyanazon hajók reparátiójához és más requisitumokhoz kívántatván, valamely mázsa vasat is ide Devecserben sietve küldjön ő kegyelme, a mint magát Horváth Zsigmond director uram az iránt ajánlotta.

Eadem. Nemes Vas vármegyének, hogy requisitória levele szerint kívánt protectionális transmittáltatik in inclusis: nemkülömben recommendáltatik panaszképen delegált Bezerédi Imre brigadéros uram katonái nagy aggravatiójok remediálása és altercatiója, minthogy a sümegi gyűlésben az vitézlő rendnek mindenekben az egy dika condonáltatott, — a többiről penig a determinátio szerint contribuáljon.

Eadem. Devecserben. Pósta-tábla adatott Torma István urammak, mely mellett expediáltatott bizonyos és siető levelekkel Főgenerális uram ő Excellentiája után.

Eadem. Négy lendvai embernek passus adatott.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uramnak missiliter adatott értésére, hogy semmi úttal-móddal, akár köz, akár tiszt fegyverviselő ember a mostani contribútiótúl nem eximálhatja magát. E mellett, hogy kőszögi lutheránus és kálvinisták instantiáját még ottlétében indorsáltatta a Méltóságos Úr, és ha vétek volna azon indorsátióban: est error scriptoris. Azonban igen alkalmatossan esnék, ha Austriában egy excursiót tenne, és más némő-némő dolgok communicáltottak említett brigadéros uramnak.

Die eadem. Badacsony-tomaji jobbágy protegáltatik az helytelen jövő, járó s kelők illetlen kívánsági ellen forspontozástúl s gazdálkodástúl.

Eadem. Balassa Mihálnak protectió adatott, hogy szállók, nemesi privilegiumára nézve, házára ne igazíttassanak és a falu közé ne contribuáljon, a nemes vármegye limitátióján kívűl.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Melysovszky Ferencz generál-adjutant uramnak orderében intimáltatik, hogy Szalonak várasát, ha protectiója alatt nem akar lenni a Méltóságos Úrnak, tűzzel-vassal hamuvá tegye, és egy Palotai névő labanczos embernek udvarházát fölégesse.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram s Generális Bottyán János uram levelei accludáltottanak, az új híreknek megolvasására.

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak az Dunán túlsó földről jött levelei transmittáltottanak, más necessáriumokkal. A mellett pro servanda conferentia Devecserben invitáltatott.

Eadem. Generális Csáki István uramnak az idevaló constitutiók megirattattanak; — item, hogy Palkovics Ferencz uram Nemes Szala, Somogy, Tolna és Baronya vármegyékben districtuális commissáriussá rendeltetett, insinuáltatott.

Eadem. Ebeczky Sámuel, Méltóságos Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája secretáriussának az communicátiók folytatása recommendáltatott.

Eadem. Eszterházy László uramnak, hogy általjüvetele alkalmatosságával nyerjen Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiájától egy grationálist nyavalyás Bonfordinak, s hozza el magával.

Eadem. Kis Gergely uramnak, hogy mostani helyén maradjon és Gróff Bottyáni Ferencz kijüvetelére vigyázzon, s ha az ott lévő strázsálást megúnja: vagyon regressusa Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros

uramhoz, azért ő kegyelmét tanquam prima instantiát requirálja. Item. Az ifiabbik trombitássát küldje a Méltóságos Úrnak. — Stájerországban tegyen valamely csapást.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre uramnak a csesznеki commendáns által küldött ott lévő labancz rabok kuruczokká létekekről emanált attestátió, cum specificatione et numero transmittáltatott.

Die 12. Thorma István generál-adjutant uramnak order adatott, mely mellett az Dunán által három zászlókkal és levelekkel Méltóságos *(Fő-)*Generális uramhoz ő Excellentiájához expediáltatott.

Eadem. Pápai deákoknak, Debreczenben stúdiumok promotiójára nézve menőknek, passus adatott.

Eadem. Hidas és hollósiaknak, hogy a passus miatt azon járók-kelők ott megszállani és forspontot, étel-ital gazdálkodást tőlök kívánni ne merészeljenek, — protectió adatott.

Eadem. Hőgyészi Ádám uram az Nemes Komárom vármegye által tett repartítió szerint dislocálja a katonaságot, közel a ploquádához. Az hatodik compániáját küldje Szekeres uramhoz. Jó Jánost vitesse Sümegre, Tanyi Jánost constituáltossa szolgabírónak.

Eadem. Bolford Ádám uram a Méltóságos Úrhoz hivatik, kinek meg van parancsolva, hogy mellette tartózkodó Flórián Péter névő hadnagyot, hacsak a sümegi várat meg nem akarja ülni, expediálja ezeréhez.

Eadem. Enyedi András, Vas vármegye vice-ispánjának missiliter intimáltatott, hogy kétségkívül Benkő Ferencz uram regementje pro prima Mai cum omnibus requisitis *(készlegyen)*: de minekelőtte kiálljon azon regement: csináltasson a nemes vármegyével két batalionra való zászlókat Devecserben.

Eadem. Visnyei Miklós tiszttartó uramnak missiliter parancsoltatik, hogy az inspectiója alatt lévő marhákbúl mintegy húszig hajtasson ide, jármos marháknak kik alkalmatossak lesznek. E mellett, hogy Lichtenstain herczeg kanczáiért megadandó pénzt ha Szőke Mihály uramnak általjövetele előtt meghoznák: tehát ő kegyelme ideáltal egyszersmind recommendáltatik, hogy Németh György újvári kulcsár kezéhez adja, ha hallatnék azon pénznek megküldése; a sónak általküldésében fáradságát ne szánja. Datum Devecser.

Eadem. Szluha Ferencz praefectus uramnak missiliter communicáltotnak az idevaló occurrentiák, hogy tudniillik Svarczenbachot és Nagy-Martont az ellenség veszedelmivel megvétetván, fölégettetett, és hogy némely budai labancz

raboknak semmi híre nem hallatik: élnek-e vagy levágták? adatik értésére. E mellett, hogy Martíni névő diákjának ide által való küldetésében a cartellae commissáriusságra, nem tart ellent benne Méltóságos Generális: csak Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája consensussa accedáljon. Devecser.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Talián Sándor uramnak öt hordó bora passíroltatott Győrré. Devecserben.

Eadem. Kenessei István secretárius uramnak missiliter approbáltatik Nemes Veszprém vármegyében tett restauratiója, és a minémő limitátiót kívánt, in inclusis megküldetett. Devecser.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szegedi Bálint csesznekі commendáns uramnak serio committáltatik, hogy parancsolván csesznekі dominiumbúl harmincz szekeret, melyeken is szénát küldjön ide. Devecser.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Telekesi Török István colonellus és senátor uramnak missiliter recommendáltatik az kapuvári operátiónak folytatása, és ha látja jó folyamotját, in tali casu nem lészen szükséges idejönni, tett ajánlása szerint, csak progrediáljon dolgaiban. E mellett az igért fakó ménlovat küldje meg, és az néki committált operatiókrúl sörényen tudósítsa a Méltóságos Urat levelei által. Devecser.

Die 13. Martij. Nagy-Vázsonban. Adatott parancsolat Szekeres István colonellus uramnak, hogy a minémő száztizenöt forintot és kocsiban való három lovat elvont ászári Méltóságos Uram jobbágyátúl Fördős Mihály compániájában lévő Varga Mihály névő katonája a karvai passusnál: adassa vissza és a kárvallott személyt contentáltassa: ha penig nem satisfaciálhatna, küldje Sümeg várában.

Eadem. Intimáltatott Tekintetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György uramnak, hogy a midőn a győriek ki akarnak jönni Radó Pál uramhoz: Győrből szabadossan mind ki s mind béboesássa.

Eadem. Kenessei István secretárius uramnak iratott, hogy Méltóságos Generális Urunk ő Excellentiája Nemzetes Vitézlő Pesthi János uram által tett izenetéhez conformálja magát Nemes Veszprém vármegyétől praestálandó mundérung iránt, s a mennyire lehet, maga útját siettesse hazajönni.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Kövér Pál az ellenség részéről való vice-ispány uramnak Győrré, hogy instantiát méltó tekintetben vévén, a mint Radó Pál praefectus uram végezett, megengedtetett.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Talián Sándor uramnak, hogy ablegátusságra fölvett 300 forintokat a Tekéntetes Nemes Győr, Komárom vármegyéknek refundálni el ne mulassa, missiliter intimáltatik.

Die 11. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Berthóti István érsek-újvári commendáns uramnak missiliter, hogy az sót mentőlelőbb transmittálni munkálkodjék és confuérozza, praevie Pap Istvánnak hírt adván, hogy az hajókat oly készen tartsa: valamikor érkezend a só, késedelem nélkül általköltöztessék.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szluha Ferencz praefectus uramnak missiliter recommendáltatik, hogy annyival is inkább sietőbb sónak általküldése lehessen: az szekerek alája való administrálása solenniter recommendáltatott.

Eadem. Egry László commissáriusnak missiliter intimáltatott, hogy magát Szluha Ferencz praefectus uramnál ő kegyelménél insinuálja, a ki is szekerek iránt való dispositiót tészen.

Eadem. Pap István hajómesternek intimáltatott, hogy valamikor érsek-újvári commendáns uram parancsolatját veszi: ahoz magát alkalmaztassa, adván praevie hírt praefectus Radó Pál uramnak, mikor való költözéséről: a Dunához elegendő szekerekkel és confuival fog menni.

Eadem. Hőgyészi Ádám lovas főstrázsamester uramnak orderében intimáltatik, hogy Győr elein lévő öt sereget maga mellé vévén, háromnapi éllést zsákban és tarisznyákban vitetvén, vegye magaú tját Székes-Fehérvár tájára, s ott lévő öt compániát is, Domokos Sámuel két seregét hozzá számlálván, a reductió szerint tíz compániára extendálja, s onnét Sió-Nyékhez egyenessen masérolván, az többi hadakkal együtt conjungálja magát. Ott találván Méltóságos Locumtenens Galánthai Gróff Eszterházi Dániel uramot, az ő kegyelme dispositióihoz az haza szolgálatjában alkalmaztassa magát: masérozásában penig Győr és Komárom vármegyei vice-ispány uramtúl marsrutát, úgyszintén Fehér vármegye vice-ispánjatúl is extrahálván, jó commandó-tartással observálja.

Eadem. Domokos Ferencz gyalog-colonellus uramnak missiliter adatik értésére: Minthogy az ellenség praesidiumihoz közel lévő helységek az hajdúságot in natura nem praestálhatják, hanem pénzől teszik le, azért acceptálja ő kegyelme.

Eadem. Török István uramnak missiliter committáltatik, hogy az elkezdett kapuvári obsidióban szorgalmatoskodván, ha az alkalmatosság úgy engedi: az várat is bíz-

vást csak fölégesse; ha penig úgy eveniálna az dolog, hogy capitulálni akarna az bennlévő ellenség: hogysem valami kára következzék az obsidióban lévő hadainknak, capitulálhat, hogy fegyverrel is kibocsáttassék. Ha penig látja, hogy az bennlévő ellenség annyira megszoríttatik, hogy kedve ellen kellenék accordálni néki: a mint legártalmasabb lészen az ellenségnek, *(úgy)* accordáljon; mindazonáltal, hogy Méltóságos Generális uram ő Excellentiája neve alatt instituáltassék az accorda. E mellett, hogy írjon ő kegyelme Bezerédi és Kisfaludi György uraiméknak a jó vigyázás iránt, hogy netalántán az ellenségnek gyühető succursussa által az obsidio ne praescindáltassék.

Eadem. Kún János tiszttartó uram három szekere passéroltatott Sopronban, a melyeken valami kevés lisztet vitet bé fiai számára.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Exstán János uramnak intimáltatott, hogy az mostani, újabban erigálandó hadi expedítiókra nézve Fodor László uram regementjéből egy batalion gyalogságot sine ulteriori eatenus quaestione Méltóságos Eszterházi Dániel uram mellé az operátiókra rendölni el ne mulassa, úgy mindazonáltal, hogy az bochtmajsterrel menjenek igyenessen Sümegre, az onnét rendölendő munítiónak elkésérésére, olyan observátióval, hogy az gyalogság tarisznyájában három napra való kenyeret is vigyen, elhagyván az szekereket s bagázsiájokat magoktúl quártélyokban: megindulásának napját s óráját penig adja értésére említett Generális uramnak Vázsonban.

Eadem. Nemes Szala vármegyének intimáltatott, hogy az expedítióra vivendő munítiók alá kívántató forspontos szekereket sümegi commendáns uram requisítiójára ordinálni és assignálni ne terheltessék.

Eadm. Most említett commendáns uramnak azon nemes vármegyének szóló levél transmittáltatott, mely mellett az kívántató szekereket tudhassa adurgeálni.

Die 15. Martÿ. Brigadéros Kisfaludi György uramnak missiliter levél iratott az ordinantiára küldendő katonák végett, a kik is a nemes vármegyétől kétheti obtingenseket fölvegyék pénzől, úgymint húsz-húsz pénzt egy napra, melylyel itt alimentáltathassák magokat, visszabocsáttatván az előbbenyiek passus mellett, mivel semmi provisiót nem hoztak magukkal.

Eadem. Colonellus Kis Gergely uramnak missiliter levél iratott az két desertőr németek iránt, hogy a maga regimentiben applicálja egyikét réz-dobosi hivatalra, a másikat

penig gregáriusi katonaságra: kiknek is passus adatott ő kegyelméhez való menetelre.

Eadem. Nemes Veszprém vármegyének imponáltatott: Minthogy Fodor László uram regimentinek bizonyos operátiókra nézve quártélyábúl ki kelletik mozdulni, az elhagyandó bagázsiáját interteneálja, mivel másként is quártélyokban sokan csaknem éhelhalókká lettek közőlök.

Eadem. Generális Eszterházi Dániel uramnak missiliter intimáltatott: Minthogy Újvári Ferencz helett Fekete György constituáltatott provinciális commissariatusságra: azért a corpussal pro hic et nunc le nem mehet Eszék felé, hanem maga deputatus emberit melléje adván Palkovics uramnak, elküldi.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak intimáltatott, hogy a minémő gyalog német bément Komáromban 8 hajókon, hogy valami excursiót ne tehessen, egyetértvén Szekeres István urammal, jó vigyázásban lévén, minden úton-módon impediálni el ne mulassák.

Eadem. In simili, mutatis tamen mutandis, Nemzetes Vitézlő Szekeres István colonellus uramnak, hogy azon gyalogságnak excursiójára vigyázván, említett Kisfaludi uram conjunctiójára siessen.

Eadem. Tekintetes Nemes Vas vármegyének responsorie, hogy a Méltóságos Generális nem approbálván azon levelet, a melyet Somogyi Ádám Tekéntetes Horváth Jóseph uramnak írt, sajnálja: kinek is mégyen intimátiója, hogy az ollatín kemény irásoktúl supersedeáljon. Mindazonáltal, ha egy kis respectussal lenne a nemes vármegye némely tiszthez, tehát a jó harmónia observáltatnék mivel nemcsak az egy tehényhússal interteneáltatnak, hanem más requisitumok iránt is reflexióban vétetődjenek.

Die 16. Martij. Török István uramnak missiliter, hogy mivel az kapuvári commendáns igen keménkedik: két-három felé lármát instituálván, negyedik felé ostromot attentáljon, melyre nézve Fodor László uram ezeréből kétszáz, négy zászlóval, — Benkő Ferencz uram ezeréből is kétszáz gyalogok ordináltattanak. Kívántató puskapor és golóbisok transmittáltattanak.

Eadem. Méltóságos Gróff Ziesi Pál uramnak missiliter intimáltatik, hogy az kívánt summa pénz megküldetett. Méltóságos uram Sümegre való menetele notificáltatott, a hová is több dolgai végett említett Ziesi uram is relegáltatott.

Eadem. Keszthely mezővárosában lévő, Tekéntetes Nagyságos Szent-Györgyvölgyi Bakacs Juliánna asszonnak

cúriájára protectió adatik, minden illegális extorsióktól immunitáltatván.

Die eadem. Szalonakiaknak adatott protectionális oly condítióval: a szőlők és szántás, egyszóval mindennémű oeconomiáik folytatásokra, ha az hostilitástúl kívánnak supersedeálni s ha fegyver nélkül kijárnak, nemkülömben semminémő leguminákat és eszközöket, csak egyedől fán kívül, bé nem visznek.

Eadem. Balogh Ferencz uramnak missiliter intimáltatik, hogy sietve hatvan taraczkhoz való golóbist és egy tung puskaport küldjön Kapuvárhoz.

Die 17. Martÿ. Devecserben adatott Pápán lakozó Radis Sámuel névő kalmárnak Győrben s onnénd Béesben való menetelre, bizonyos portékáknak hozásokra passus, a kiket is kihzován, az Nemes Confoederált Hazában erga dignum praetium árolhassa.

Eadem. Ugyan Pápán lakozó Radl Sámuelnek kalmári hivatásához képest, hogy szabadon az kereskedést folytathassa, protegáltatott.

Eadem. Devecseri zsidó Hirschl Jakab passéroltatott Szent-Miklósra, bizonyos portékáknak Devecserben való hozattatásokra.

Eadem. Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak megiratik, hogy Balogh Ferencz uram az szükséges munítióval el fog érkezni. Az többi commendérozott hadakat öszvevévén, nem lészen ellenére az Méltóságos Uramnak, ha Szekerest magát is elviszi, csak vicéjének. Fördősnek parancsolja meg, hogy jobban vigyázzanak az bloquádára, mint azelőtt vigyáztak. Az mozsarak iránt tett dispositióink pedig, az mint veszem észre Balogh Ferencz uram levelébűl, több nincs kezénél, az kik Kapuvár alatt vannak; — azért, minthogy ott is szerencsés progressust reménlhetünk, nem árt, ha kegyelmed az taraczkokkal és hadakkal addig divertál; medio tempore Isten Kapuvárt is kezünkben adván, az mozsarakat kegyelmed után sietve elküldöm.

Eadem. Béri Balogh Ádám brigadéros uramnak adatik értésére: Az hidvégi passuson lett szükséges hidnak reparátiója igen approbáltatik, ugyan annak conservátiója iránt hajdúságrúl tett dispositiója is helyessen lévén, az ordinantiákat revocálhatja: útját pedig a dispositió szerint admaturálja, mivel már a több hadak gyülekeznek. Prajner két-vagy háromszázad magával arra nyomúl, — nyilván észrevette föltett intentiónkat. Csak egy szívvel rajta fogjunk. Isten jó szerencsét ád!

Eadem. Ugyan Devecserbűl délután indulván, circiter három óra tájban szerencséssen Sümegre érkeztünk, a hol is:

Eadem. Szigligetbéli városi lakosoknak parancsoltatik, hogy ezután nem Lengyel János, hanem Lengyel Miklós kapitányságának obtemperáljanak. Lengyel János részérűl folytatandó korcsmát s más proventust, a ki a kapitányságra nézendő volna, folytatni és bévenni ne merészeljék.

Eadem. Lengyel János keszthelyi kapitány uramnak missiliter intimáltatik, hogy Lengyel Miklós szigligeti kapitányságához tartozó korcsma-folytatás s más proventusok beszedésétől supersedeáljon: ez penig úgy értődik: ha ő kegyelmének legalis és fundamentalis rátiói nincsenek ad edoctionem praemissorum.

Eadem. Devecserben iratott Ispánki István főhadnagynak, hogy, ha Nagy István maga helett jó lovú, fegyveres katonát állít a seregben, bízvást acceptálja és Nagy Istvánt a fölülésre ne kínszerítse.

Eadem. Erős István Tót Andor névő szolgája általpasséroltatott a Dunán, bagázsiájának elhozására.

Eadem. Tót Györgynek, pusztai jószág ispánjának iratott, hogy a jószágbúl obveniáló proventust Devecserben küldje és a jobbágyokkal a szőlőket míveltesse.

Die 18. Martÿ. Az Méltóságos Generális Urunk ő Excellentiája elment Csobáncz várának megtekéntésére, és aznap semmi expedítió sem volt.

Die 19. ejusdem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának Bezerédi uramnak Bécs tájékára menetele, Kapuvárnak obsídiója, Méltóságos Generális-Locumtenens uramnak Pécs felé lett expedítiója, ítem Ebergényinek 2000-ed magával Sopronhoz való érkezése megiratott; kire nézve mind említett Bezerédi Imre uram revocáltatott, s mind Eszterházy Dániel uram megindulása differáltatott. Item, parancsolja meg ő Excellentiája Bottyán János uramnak, hogy a Vágon által tegyen valamely excursiót az ellenségen, melynek alkalmatosságával Pozsonyig is penetrálhat, mivel Séllyéről és az Csallóközben lévő ellenség kiment quártélyábúl.

Eadem. Kis Gergely uramnak missiliter intimáltatott, hogy Ebergényi hírére nézve siessen Bezerédi Imre uram conjunctiójára, valahol hírét hallja. Sümegen.

Eadem. Somogyi Adám uramnak, hogy a katonaság által perpetrált excessusokat bonificáltassa Nemes Vas vármegyének, és a tisztekkel annak rendi szerint procedáljon: az egy-egy garast egy napra acceptálja a katonaság részére

a megírt nemes vármegyétől, de többet ne, azt is csak tíz napra.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szarka István generál-auditor uramnak missiliter parancsoltatik, hogy provisiót ide küldjön, nemkülömben hogy Méltóságos Generális uram három paripáit Szabadi János által küldje ide Sümegre.

Eadem. Szarka István uram ő kegyelme elvitt magával három passusnak való albákot.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi *(Imre)* uramnak az német rabok közől lett kuruczoknak specificátiója transmittáltatott.

Eadem. Tekintetes Nemes Vas vármegyének adatott válasz Szarka Mihály (?) uram által, hogy ő kegyelme mindeneket ore tenus referálni fog, miket Méltóságos Generális uram ő kegyelmének válaszúl adott, és intimáltatott azon nemes vármegyének, hogy a príma instantiákat ne praetereálja, observandam harmoniam. Sümeg.

Eadem. Enyedi András, Nemes Vas vármegye vice-ispánja missiliter adhortáltatott az reábízott dolgoknak effectuatiójára, nemkülömben hogy körmöndi várnak megmaradott árkának elhányatása recommendáltatott. Sümeg.

Die 20. Martÿ. Nemzetes Kisfaludi László colonellus uramnak missilis levél által az küldött síposok megküldését köszöni Méltóságos Generális uram. Sümeg.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Bessenyei László, Nemes Szala vármegye vice-ispánjának in eadem materia, és hogy a Sümeghen lett gyűlés determinátiója szerint erigáltassa a póstát, szorgalmatoskodjék. Sümeg.

Eadem. Sümegrűl az Méltóságos Generális Urunk megindulván, érkezett Jánosházára circa horam 9. matutinam, holott is ezen expedítió lévén:

Item, eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak adatik értésére, hogy az feltett szándék szerént semmit ne késsék, hanem csak menjen Pécs, Siklós és Szigetvár eleire mind az melléje rendelt hadakkal együtt.

Ugyanaz nap Jánosházárúl circa horam 12-mam megindúltunk, és érkeztünk Vágra circa horam 7-mam vespertinam.

Eadem. Telekesi Török István senátor és lovas főcolonellus uramnak, hogy voltaképpen az Méltóságos Generálist informálni el ne mulassa Kapuvár állapotja felől.

Die 21. Martÿ. Vágrúl megindúlván circa horam 5-tam matutinam, érkeztünk Kapuvárra, mely vár azelőtt való nap, ugyan 20., föladta magát, circa horam 10-mam meridianam; az holott Mojzses, Sámuel, Ábrahám, Sámuel és

Jákób névő zsidóknak kereskedő passus és protectionális adatott.

Eadem. Kapuvári commendánsnak collocáltatott Fodor László uram regementjéből Kalenius névő haupmon. 200 kiválogatott gyalog quarnizonúl, kik közűl 50 granatéros. Azokat jó provisióval és instructióval hagyván, ugyanazon nap megindulván a Méltóságos Úr, jött Vágra, onnét Jánosházára 22da.

Die eadem. Ugyan ordereztetett Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram pécsi expedítiórúl és egész vele commendérozott hadakkal.

Item. Kisfaludy György, Török István, Kis Gergely és Somogyi Ádám óbrster uraimék ordereztettenek az győri pusztára, hogy conjungálván magokat, az excurrált ellenségnek resistáljanak.

Eadem. Méltóságos uram ő Excellentiája jött Sümegre circa horam 5 vespertínam, a holott is újobban iratott Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak, hogy pécsi útjábúl megtérjen és Komárom eleire menjen az hadakkal, és Bottyán János öt compániáját Szekereshez adjungálja.

Die 23. Martij. Kis Gergely colonellus uramnak intimáltatott, hogy regementjének defectusi iránt formálván egy memoriálét, küldje a Méltóságos Úrhoz egy értelmes tisztje által, az kit azon memoriálissal summa cum recommendatione által expediálhassa az Dunán Méltóságos Főgenerálishoz, az honnéd mundérungot, fegyvert és az erigálandó új compánia recrutázására kívántató pénzt is hozhasson magával. De caetero a lápincsi katonaságot helyben hagyván, maga, Goda uram seregeivel siessen a pusztaságra az ellenség motusinak impediálására. A tiszteket, a kik nem jól comportálják magokat az ezerben, specifice nevezet szerént írja meg: kik legyenek? legfőképpen Csapó Jakab névő hadnagyot sub aliquo praetextu küldje a Méltóságos Úr színe eleiben, poenam sui facti recepturus.

Eadem. Török István uramnak intimáltatik, hogy a minémő capitulátiót ineált kapuvári commendánssal: azon capitulátiót bizonyos okokra nézve a Méltóságos Úr reformálta, kinek is valóságos mássát ő kegyelmének megküldötte. A kapuvári gvardizonnak jó conservátiója recommendáltatott; a mellette lévő hadakat siettesse elmennyi Komárom és Győr tájékára Fekete Istvánnal együtt, maga pediglen Török István uram Rábaközben lévő quardizona számára subsistentiárúl provideáljon.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak szerencséssen elérkezése örömmel értetik a Méltóságos Úr által:

jóllehet ugyan egy kevéssé consternálódott vala hadai egy részének az ellenség által lett elrekesztésén: mindazonáltal hogy négy vagy öt embernek elhagyásával visszatért, megconsolálódott. Affidáltatik ő kegyelme, hogy egy kevéssé megnyugosztalván a hadakat, sok alkalmatlanságit revancsolhassa Nádasdy Ferenczen. Igen jól esett, hogy Méltóságos Locumtenens uram parancsolatja szerént Austriában alkalmas lármáskodást vitt véghez; jó lett vólna, ha nyereségét elhozhatta volna magával. A feljebb megírt operátiókra nézve maga is a Méltóságos Úr az ünnepekben Kőszegen compareálni igéri magát.

Eadem. Ráczkői szigetbéli halászoknak passus szabad halászatra s azzal való kereskedésre.

Item. Szekeres István lovas colonellus uramnak missiliter megiratott, hogy az Budára lement 9 hajó excursiójátúl ne sokat tartson, mindazonáltal jó vigyázásban légyen.

Die 24. Martij. Nemes Vas, Sopron, Veszprém és Győr vármegyei vice-ispány uraiméknak intimáltatott, hogy Kapuvár demolítiójára 3000 embereket ásókkal, kapákkal és egyéb falrontó szerszámokkal hováhamarébb expediáljanak.

Eadem. Thót Györgynek levél iratott, hogy comperta rei veritate, almási malomban való örökös részihez admittálja Tekéntetes Nagyságos Andrási István uramat.

Die 24. Losonczy András uramnak passus adatott által a Dunán Selmecz felé és Répcze tájékára is maga dolgainak végben vitelére.

Item. Rohonczon lakozó Fekete Andrásnak exemptionális az parasztok közé való contributiótúl. Sümeg.

Eadem. Tekéntetes Bezerédi Imre brigadéros uramnak missiliter adatik értésére, hogy az minémő ordert includált Méltóságos Úr, Kis Gergely uramnak, szóllót, nem percipiálta: kirül, hová lett? tudósítását elvárja.

Eadem. Tekéntetes Kisfaludi György uramnak missiliter, hogy az ő kegyelme instantiájára Kis Gergely uramra a restans katonák iránt kemény parancsolat ment, melyre nézve főstrázsamestere Simonházy Ferencz compareált is, és contrariumot referál: hogy nem Kis Gergely, hanem Kisfaludi tartozik még tíz katonával; melyeket is mennélhamarébb említett Kis Gergely uramnak megküldjön. E mellett a minémő trombitást ő kegyelme hadnagya elvitt magával, az Méltóságos Úrhoz küldje ő kegyelme. Sümeg.

Eadem. Szegedy Bálint cseszneki commendáns uramnak, hogy mindennémő munítió iránt lészen dispositió.

Minémő katonákat maga mellé kíván: csak requirálja akár Szekeres uramot, akár Kisfaludi György uramot, meglesznek. A megromlott puskaport most csinálják csobánczi porházban, és mihent elkészűl, kezéhez fog küldetni. Az suspiciosus német mészárost, pattantyúst, dobost küldje ide Sümegre.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre, Kisfaludi György és Kis Gergely uraiméknak contraorder iratott, hogy előbbi státiójokra visszatérhetnek, minthogy a Győr eleire excurrált német is visszament.

Eadem. Nemzetes Száz Mártony csobánczi commendáns uramnak intimáltatott, hogy az munkában lévő puskaport, mellette lévő hajdúkkal és pattantyúsokkal, mihelyest elkészűl, küldje Csesznek várában.

Eadem. Csepeli promontoriumon lévő szőllőknek vagy szántóföldeiknek megmunkáltathatások iránt való szabad protectionálissok adatott.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak ratione status Evangelicae sat superque iratott, hogy sine aliquo strepitu et tumultu ne impediálja, hanem usque ad ulteriorem dispositionem a kőszögi városon kívől valamely házocskában privatum exercítiumokat continuálhatják. Sümeg.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának missiliter repraesentáltatott Kapuvárnak megvétele.

Eadem. Erős István stabális póstamester uramnak ő kegyelmének, hogy azon Méltóságos Uramnak szólló levelet póstamester uraimék által promoveáltassa.

Eadem. Cseszneki commendáns uramnak missiliter adatik hatalom az Méltóságos Úrhoz való jövetelre. Sümeg.

Die 25. Martij. Sümegi porkolábnak commissionaliter parancsoltatott, hogy Csobáncz várában küldjön egy vasálgyút, egy seregbontót és hat szakálost, nemkülömben cseszneki várban egy seregbontót és hat szakálost.

Eadem. Nemes Somogy vármegyének intimáltatik, hogy a minémő portális hajdúkat tartozott volna praestálni Méltóságos Főgenerális és a sümegi gyűlés determinatiója szerint: azon okbúl, hogy az szegénység kétfelé adózik, in medietate defalcáltatott annak praestálása; és minthogy annak defalcátiójában háromezer egynihány száz forintokat praestált az ország szükségére: azért ezen parancsolat ellen hogy senki az tisztek közől azon vármegyét az hajdúk praestálása iránt ne háborgassa, adatott pro cautela. Sümegen.

Eadem. Nemzetes Sibrik Ferenczné asszonnak Szalonak várában való szabados bémenetelre, és visszatérésével

ő kegyelmének Nemzetes Nagy Jánosné asszonnak Kőszögön betegségiben lévő fiai megtekéntésére, maga alkalmatosságán való bátorságos kijövetelre és ismét visszamenetelre passus adatott.

Eadem. Enyedi András Nemes Vas vármegye viceispánjának intimáltatott, hogy a minémő praetensiója vagyon nemes vármegyének néhai Tekéntetes és Nagyságos Cziráki László uram meghagyott özvegye ellen, — minthogy csak bagatellábúl álló dolog, a mennyire lehet, executione mediante ne exigálja.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Horváth Jóseph uramnak in simili materia intimáltatott.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak adatik értésére, hogy bizonyos informátiokbúl ő Excellentiája érti az ellenségnek Óvár tájékára való recessusát; nem szükség azért, hogy ő Nagysága magát már Győr eleire fáraszsza, hanem siettesse maga útját az Méltóságos Úrhoz, és az hajdúságot jó dispositióban hagyja Fehérvárott, az katonaságot penig brigadéros Balogh Ádám uram dispositiója alá adván, melylyel is erős portát tegyenek Szigetvár és Pécs alá.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uramnak missiliter parancsoltatik, hogy az minémő ezerek Győr és Komárom eleire az ellenség motussira nézve commendéroztattanak Generális-Feldt-Marschal uram által, úgymint Somogyi Ádám és Kis Gergely uraimék ezereit contraorderezze, mivel az ellenség visszatért, és az előbbeni heleikre dislocáltassanak. Sümeg.

Die 26. Martij. Érsek-újvári praefectus uramnak missiliter az ittvaló constitutiók megirattattanak; az német rabok iránt is a Méltóságos Úr secundálni intentióját kívánja, és a jó correspondentia recommendáltatik, nemkülömben az érsek-újvári épület iránt dexterizáljon.

Eadem. Méltóságos Generális Barkóczy Ferencz uramnak missiliter az idevaló occurrentiák adatnak értésére, és az ő kegyelme tudósítását az occurrentiákrúl kedvessen veszi ő Excellentiája.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Szent-Királyi Andrássi István Generális-Főstrázsamester uramna kmissiliter intimáltatik, hogy az ellenség motussira nézve Csornára vegye maga útját a Duna mellől, mivel az ellenség Tóközben letelepedett mindenémő munítióval, a honnand is excursiókat talánd kíván tenni; hogy azért meggátoltassék szándéka: az ott köről-belől lévő Kiss Gergely, Bottyán János és Kisfaludi György uram, úgy Veszprém vármegyében

lévő Fodor uram ezerével szabadon disponálván, interveniente occasione resistáljon az ellenségnek, kiről tudósítsa Méltóságos urat ő Excellentiáját. Sümeg.

Eadem. Jánosházi lakosoknak parancsolat, hogy igenis, a kik az táborban fegyvereskednek, az egy diétúl járandó rovástúl, personális quártélytartástúl, forspontozástúl exemptusok, de más köz-contributiótúl nem immunitáltotnak, hanem tartozzanak concurrálni. Sümeg.

Eadem. Radó Pál uramnak, hogy sajnálja az Méltóságos Úr, hogy fehérvári lakosoknak a metezést megengedtesine scitu Suae Excellentiae, — missiliter iratik.

Eadem. Győrben lakozó Jakab névő zsidónak passus mellett megengedtetett Bécsben való menetele, s onnand partékáknak kihozatása alkalmatosságával *(azokat)* el is adhassa szabadon.

Eadem. Hirsl névő zsidónak indulgeáltatott, hogy maga ceremoniájának elvégezésére Győrben való be- s kijövetelre szabadon passus adatott.

Eadem. Sümegről megindulván, szerencséssen, délután circiter 4—5 óra tájban Keszthelyre érkeztünk, s az expedítiók így következtenek:

Die vigesima septima Martij. Brigadéros Bezerédi Imre urammak missiliter megiratik, hogy 2-da affuturi mensis Aprilis Sümegre vévén a Méltóságos Úr útját, a hol is az szent-ünnepeket kívánván tölteni, addig pedig itt temporizál. Ha mi occurrentiái, communicatióra valók érkeznek, medio tempore csak ide dirigálja tudósításit, post eadem penig Sümegre. Horváth Zsigmond uram által proponálandó dolgokban recommendálja intentióját. Keszthely.

Eadem. Horváth Zsigmond director urammak. Brigadéros Balogh Ádám uram ezerére csinálandó mundérnak 13 garassával leendő exolutiója a Méltóságos Generális interposítiójára nézve recommendáltatik.

Eadem. Szent-gróti, tapolczai, csobánczi és veszprémi szabó czéhmestereknek parancsolat adatik, hogy brigadéros Balogh Ádám uram ezerére obveniálandó mundérungposztóját fölosztván magok között, annak mennél hovahamarébb való elkészéttetésében fáradozván, adurgeálják, s tőle járandó fáradságokért fizetések megadatik.

Eadem. Nemes Szala vármegyének extractualiter pro notitia transmittáltatott, mennyi zsoldossal tartozik még Nemzetes Vitézlő Kisfaludi Lászlo colonellus uram regimentihez. Praeterea intimáltatott azon nemes vármegyének, hogy az 160 portán kívül juxta Regulamentum obveniálandó naturálékat, in specie penig szénát, abrakot, vigore charac-

teris Generalatus ide Keszthelyre administrálni ne terheltessék. Keszthelyen.

Eadem. Grajner Antal tábori főstrázsamester uramnak missiliter megiratik, hogy computust ineálván maga quártélyában, úgy intézze maga dolgait, hogy mentőlhamarébb Méltóságos Úrhoz sietvén, az eleiben adandó útját continuálhassa. Keszthelyen.

Die vigesima octava Martÿ. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missiliter: Grajner Antal tábori főstrázsamester uram instructióját megtekéntvén, valamit pro bono publico et emolumento patriae helyesnek itél, adja bővöbben instructiójában. Az nemes vármegyéknek s provinciális commissárius uraiméknak írtam az quantumnak hovahamarébb bészedettetésiben; írjon ő Nagysága is ex superabundanti, hogy annyival is egyetérteni a Generálisság láttossék.

Eadem. Palkovics Ferencz uramnak cum exageratione megiratik, hogy Nemes Somogy, Tolna és Baronya vármegyékre repartiált quantumnak hováhamarébb simontornyai magazinumban való szükséges bészállítását adurgeálja, mert egyébaránt ob neglectam praemissarum, tisztinek prostitútiójával más applicáltatik helette: ha nem akart procedálni: ne is vette volna föl az hivatalt; hogyha egy embernek fogyatkozása miatt az helyes haza-dispositiói corruálnak: életében is periclitáltatik. Vlassics és Horváth Ferencz uraiméknak imponálja Méltóságos Uram nevével, hogy Bezerédi János vice-ispány uram ellen ne machinálódjanak s az helyes dispositiókat ne impediálják széltében, mert ott szedik föl magokat, a hol nem is gondolnák. Generális Eszterházy Dániel uramtúl vett háromszáz forintokat adja Simontornyára; az korcsmát is praesidium szükségére fordítván, a fekete barátok borait elfoglaltatván, folytassa. Assistentiáért recurráljon brigadéros Balogh Ádám uramhoz.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak missiliter parancsoltatik, hogy Grajner Antal tábori főstrázsamester uram Simontornyára érkezvén, *(ha)* de suppeditanda assistentia ő kegyelme által requiráltatik, assistáljon. Keszthelyen.

Eadem. Fekete György provinciális commissárius uramnak missiliter adatik értésére, hogy Nemes Fehér vármegyéből járandó quantumot mentőlelőbb hordassa simontornyai magazinumban. Szekeres Istvánhoz recurráljon pro assistentia.

Eadem. Szekeres István colonellus uramnak missiliter parancsoltatik, hogy Fördős Mihály által szent-endreieken

extorqueált forintokat fizettesse vissza, ha az expositió verificáltatik.

Eadem. Hőgyészi Ádám uramnak parancsoltatik, hogy bizonyos commissáriustúl Szabó István hadnagya által excessive elhozott két akó borát vel in natura, vel in condigno valore restituáltossa. Száján kívűl való helytelen beszédért ad ulteriorem fiendam intimationem arestálja.

Eadem. Szent-endrei lakos exarendált jobbágyi az Méltóságos Úrnak újobban protegáltatnak, s minden illendőkben pártfogások igértetik.

Eadem. Szent-endrei lakosok, simul vel divisim constituti, Törökországban partékáknak fölhozattatásokra az confoederált határokban való eladásokra szabadon passéroltattak.

Eadem. Ugyan szent-endrei lakosok itt Magyarországban, mind Dunán innénd s úgy túlsó részeken is borral, marhával, gabonával és más venális portékákkal kereskedésekben szabadon passéroltatnak.

Eadem. Ugyan szent-endrei lakosok az árendájokban béhozott száz tallérokrúl quietáltatván, obligáltotnak az restans kétszáz forintokat is az jövő pünkösdre meghozni.

Eadem. Nemzetes Kiss Gergely lovas colonellus uramnak missiliter recommendáltatik a Német-Újvárra való szorgalmatos vigyázás, hogy Bottyány urakat a pozsonyi országgyűlésére el ne szalajtsa, és hogy Csapó Jakabot kemény árestom alatt küldje Méltóságos Generális Úrhoz, nemkülömben a mely tisztet akar általküldeni a Dunán, előbb ide expediálja. Keszthelen.

Eadem. Nemzetes és Vitézlő Palkovics Ferencz uramnak missiliter serio parancsoltatik: A simonytornyai praesidiumhoz deputált impositákat sörényen kiszedesse, melynek hamarébb voltáért Nemzetes Grajner Antal tábori főstrázsamester uram expediáltatott, lévén ő kegyelmének intimátiójában az praesidium defectussinak remedeálása, melyben szorgalmatossan cooperálódjanak, hogy ennekutánna defectust ne szenvedjen az bennlévő militia. Keszthelyen.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak adatik értésére, hogy az praesidiumbéli fortificátiónak folytatására, úgy más difficultásoknak remedeálására, nemkülömben az confusiók és dissentiót causáló corifeusoknak investigálására expediáltatott Nemzetes Vitézlő Grajner Antal tábori főstrázsamester uram: melynek teendő dispositióihoz alkalmaztatván ő kegyelme magát, mindenekről informátiót adjon említett Grajner Antal uramnak, kinek is lészen hatalmában az

egyenetlenséget causáló személyeket megarestálni, ad ulteriorem superfiendam dispositionem Excellentissimi Generalis-Campi-Marschalli.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak, hogy az maga és Kisfaludi László uram ezerével absolute ne menjen Somogy vármegyében, hanem Tolna és Baronya vármegyékben továbbvaló orderéig subsistáljon, az contiuált ellenségre jól vigyázzon. Item, az Generálisságnak intimatióját ezután jobban observálja; Palkovics Ferencz uramnak assistentiát adjon, hogy Tolna és Baronya s Somogy vármegyéből az impositákot könnyebben kiszedhesse.

Eadem. Nemes Tolna, Baronya és Somogy vármegyéknek intimáltatik, hogy az reájok esett impositákat erga requisitionem mentőlhamarébb simontornyai magazinumban administrálják, midőn Nemzetes Vitézlő Grajner Antal tábori főstrázsamester uram magát insinuálni fogja.

Eadem. Nemes *(székes-)*fehérvári lakosoknak missiliter iratott, hogy szőlőik szabad munkáltatások iránt küldjék bizonyos emberit elégséges instructióval és plenipotentiával Nemzetes és Vitézlő Kenessey István fősecretárius uramhoz ő kegyelméhez, a ki is actu győri pusztán subsistál. Keszthelyen.

Eadem. Méltóságos Andrássi István Generális-Mezei-Strázsamester uram szerencsés általjövetele obligátióval vétetik, s egyszersmind tudósíttatik: Devecserről vági kelőn Csornára való menetele inkább, mintsem Árpásnál, az hidaknak romlása miatt; serényebben való általköltezkedése is persvadeáltatik, nemkülömben Kapuvárnak demolítióját ex sufficientibus circumstantiis et demonstrationibus, úgy az egész Rábaközben lévő sok árvák s özvegyek és szegénység átkait magára az Méltóságos Úr nem kívánván venni: azért funditus való demolítióját és elrontását teljességgel resolválta ő Excellentiája, s az kik előtt illik, elégséges számodásával is az Méltóságos Úrnak kívánván elkövetni, értésére adatik; szükség azért ő Nagyságának demolítiójában szorgalmatoskodni s az Méltóságos Úr intentióját secundálni. Azomban az ottlévő hadakat és constitútiókat megvizsgálván, jó rendben hagyja, s ha az ellenség motussát valahonnand nem értendi, csak könnyő-szerrel fölkészülvén, az jövő husvéti napokra elvárja az Méltóságos Generális uram ő Excellentiája. — és az gyakori correspondentiának folytatása recommendáltatik. Keszthelyen.

Eadem. Méltóságos Generális Locumtenens Gróff Eszterházy Dániel uramnak Enyingen lett subsistentiáját értette Méltóságos Úr; ahozképest intimáltatott: Nem szükséges

magát a pécsi operátiók folytatására fárasztani, az ellenségnek mostani motussára és maga betegeskedésére nézve. Ha ezen motus lecsillapodik: kívánsága szerint pro suffraganeo Generális Andrássi István uram fog oldala mellé rendöltetni. Az minémű mozsarak és bombák rendöltettek azon operátiók folytatására: a gyalogsággal együtt kit-kit maga helyére küldje: azomban brigadéros Balogh Ádám urammak adjon kemény ordert, hogy mivel parancsolatján kívül lármáskodott: tehát usque ad ulteriorem dispositionem Nemes Tolna és Baronya vármegyékben maradjon és az ellenség kicsapása ellen resistáljon, Somogy vármegyében visszatérni ne merészeljen.

Item. Grajner Antal uram Simontornyára való menetele intimáltatott, hogy ottan a magazínumot megtekintvén, mindeneket jó rendben végyen, úgy szintén Nemes Somogy, Tolna, Baronya és Fehérvár vármegyékre limitált impositákot Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz és Fekete György provinciális commissárius uraimék által, assistentia militari mentőlhamarébb bészedesse és a megírt simontornyai magazínumban administráltassa: — kiknek minémű parancsolat adatott, nemkülömben említett brigadéros urammak is minémű ordere emanáltatott: sub volanti megküldetett említett Locumtenens Generális urammak. A mellett, hogy Szekeres István, Bottyán János két ezere megmustrálására Corvinÿ János uram eleiben compareálván, — committáltatott. Keszthelyen.

Eadem. Vlasics János sub-commissárius urammak, hogy a dissensiónak és a simontornyai commendánssal való colluziónak, úgyszintén a mostani vice-ispány ellen való agyarkozásnak, valamint becsületit szereti, békét hagyjon, — egyébaránt azoknak investigátiójára Grajner Antal uram ordináltatott, s ha legkissebben comperiáltatik: érdemlő büntetését elveszi. Az nemes vármegyékre limitált impositákot hogy Palkovics urammal bészedje, injungáltatott sub comminatione aresti. Keszthelyen.

Eadem. Kenessey István secretárius urammak nemes fehérvári lakosok levele transmittáltatott, kihez képest tudhasson ő kegyelme vélek megalkudni az szőlők míveltetések iránt. Item, intimáltatott ő kegyelmének, hogy, ha az ordereket tiszt uraiméknak még nem expediálta volna: tehát inserálja orderekben, hogy a pusztaságon lévő ezerekből minden regiment tíz-tíz katonát rendöljön ordinantiára Generális Andrássi István uram oldala mellé. Item, Fekete György urammak szóló levél pro transmissione acceludáltatott ő kegyelmének. Keszthelyen.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István senátor és colonellus uramnak, missiliter. Approbálja az Méltóságos Úr, hogy hús és só dolgábúl egy holnapi provisiót tett a kapuvári gvarnizon számára, és hogy nemcsak egy holnapig subsistálhasson azon gvarnizon és demolítorok: requirálja provisió végett a Nemes Commissariátusságot. A Kapuvárnak demolítióját, eo non obstante, hogy Generális Andrássy István uram disvadeálja, ex certis considerationibus csak continuáltossa.

Die 29. Martÿ, Keszthelyen. Horváth Jóseph uram requiráltatik, hogy Turnóné asszonyomnak ő Nagyságának jószágitúl járandó 13 mérő lisztnek exactióját suspendálja, hanem inkább maga a Méltóságos Úr megadja és Jánosházára szolgáltatni fogja.

Eadem. Lengyel János és Lengyel Miklós uraimék közt való disceptátiók s praetensiók maga szokott törvényes útjokra relegáltatnak.

Eadem. Méltóságos Generális Locumtenens Eszterház Dániel uramnak missiliter, hogy az munítiót és azon bataliont visszaküldje. — Szekeres uram casussa iránt inquiráltosson; Bottyán ezerét küldje mellé.

Eadem. Szekeres uramnak, hogy ezerét öszveszedvén, revancsolja azon szerencsétlen casussát a labanczon, és hogy a Generális Bottyán János uram ezere mellé fog ordereztetni, és azután jobb vigyázással légyen. Item. Vecsei Varga Miska több tolvaj társaival együtt megfogattatván, küldje Sümeg várában, mivel ászári jobbágyoknak 207 fl. és három lovát szerszámostúl elvonták. Győr elein lévő hadi tisztekkel correspondeálván, tempore opportuno secundálja.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Fodor László uram ezerebéli főstrázsamester uramnak N. N., order által intimáltatott, hogy válogatott száz hajdút küldjön Devecserben strázsára, és azon számú emberek magok quártélyokbúl nyolcz napra való élést hozzanak magokkal; mely ordert óberstlajdinontjával communicálja, hogy annak módja szerint azon hajdúság megváltossék. Keszthelyen.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Benkő Ferencz gyalog-colonellus uramnak missiliter adatik értésére, hogy Ölbey Ferencz névő hadnagyának megparancsolja, hogy az páttyi jobbágyát Méltóságos Gróff Turnóné asszonyom ő Nagyságának az hajdúságra ne erőltesse.

Eadem. Tekéntetes és Nagyságos Andrássy István Generális-Mezei-Strázsamester Uramnak missiliter intimáltatott, hogy mivel constál az ellenség Devecserben csapó szándéka: rendöljön Török István uram ezeréből egynéhány

compániát Győr eleire jó vigyázás kedvéért, a kik föltett intentióját az ellenségnek impediálhassák, úgy mindazonáltal, hogy ezen regimentből egy vagy két compániát rendöljön Kapuvár vigyázására is. — Az hírmondó, Soprony előtt lévő német-szent-miklósi plebánost megexaminálván, küldje említett Generális uram a Méltóságos Úrhoz árestom alatt.

Eadem. Brigadéros Kisfaludy György urannak is intimáltatott, hogy az megírt okokra nézve Győr tájékán az vigyázó compániákat dupláztassa és Ugodban is egy compagniát rendöljön, nemkülömben minden occurrentiákot Generális Andrássy István urammal is communicálni el ne mulassa.

Eadem. Méltóságos Generális Draskovics János(*-nak*) Tápi-Szent-Miklósrúl datált Méltóságos Uram levelében, a mely ugyan csak Keszthelyről emanáltatott, missiliter megiratik, hogy Brigadéros Balogh Ádám uram által elfogatott raboskodó szolgái eddig is kiszabadíttattak vólna, hogyha az óvári commendáns az magyar rabokat oly keményen nem tartaná; kiről hogy Draskovics urannak informátiója nincsen, gyakorta szinezéssel tápláltatik reménségében. Mihelest azért szegény magyar raboknak szabadulásokat értheti az Méltóságos Úr: föllőlemlített Draskovics uram szolgáinak sem lészen fogyatkozása, erga solitam quietantiam. Nemkülömben az Méltóságos Úrnak Bécsben léte alkalmatosságakor minémő száz aranyoknak kölesön adását az mi illeti: vagyon elégséges obligátiója iránta az említett Generális urannak; melyet Méltóságos Uram kezéhez küldeni kívánván, tudván ő Excellentiája szűkölt állapotját: sőt, ha gondolja említett Draskovics uram: Nemes Baronya vármegyében majd tizennyolcz faluig való jószágbúl is, melyeket az neoacquistica alkalmatosságával Gróff Christóff Prajnernak az ő Nagysága hívségeért adott volt az császár, jövedelmét bészedvén, jól lészen Pozsomban béküldeni, ha veszedelmes jobbágyokot kötelességéhez képpest neoacquistica commissiónak nem annuált volna; kit is csak kéntelenségből cedálván, elhiszem, az száz aranybéli praetensiója is úgy adatik, és ha nem praetendálta volna azon praetensiót: kölesön vagy ajándékon is kész lett volna letenni; s tekéntvén atyafiságát az Méltóságos Úr, az raboskodó szolgáit segíteni kívánja. Keszthelyen.

Eadem. Szent-Györgyi Horváth Zsigmond urannak missiliter. Miképpen lehessen mundért Győrből kiszállítani, vagyis Komárombúl? opinió kéretik. Fölséges Urunknál instáljon az ország Hajster (*Hannibál*) további árestomában való detentiója iránt. Item. Az általhozott só iránt alkudják meg.

Die 30. Martij. Keszthelyen. Kapuvárnak demolítióját hogy siettesse, intimáltatott; elvégezvén azon demolítiót, maga compániájával együtt azonnal quártéllyában menjen. Az ottvaló munítiót és sánczeszközöket Sümegre confuéroztassa. *(Calenius kapitánynak?)*

Eadem. Szekeres István uramnak, hogy Nagy János uram szökött szolgákat, most ő kegyelme mellett lévőket megfogatván, küldje által az Dunán vissza, megírt Nagy János uramhoz. Méltóságos Locumtenens uram ő Excellentiája levele, (melyet a Méltóságos Urnak azok iránt *írt*). Szekeres uramnak megküldetett.

Eadem. Nemes Keszthely városában lakozó Medgyesi Bálint harminczados a personalis quártélytartástúl, forspontozástúl és más helytelen impositáktúl immunitáltatván, protegáltatik, kivévén mindazonáltal az ország köz-onussától nem eximáltatik. Keszthelyen.

Eadem. Balatinczi dominiumbéli szegény lakosoknak passéroltatott ennyihány köböl búzájok, pínzre való fordításra az lineán által, oly modalitással, hogy másféle quaestust ne merészeljenek vinni és az ellenséggel colludálni. Keszthelyen.

Eadem. Sőtér Tamás uramnak missiliter adatik értésére, hogy tótfalusi s ráczkövi helyek ad ulteriorem dispositionem Suae Excellentiae Locumtenentis Domini Domini Bercsényi, Pilis vármegyében resolváltatnak.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak adatik értésére, hogy az győri pusztára légyen reflexióval, Somogyi Ádám uram ezeréből öt compagniát küldjön oda; s holmi occurrentiák is communicáltatnak ő kegyelmével, s iffiú Hajster eránt az egész innenső status instáljon továbbvaló rabúl tartásáért, mivel ezen a földön is szükséges lészen, ha valakinek szerencsétlensége esnék, s fölváltathatnék véle.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak az simontornyai plágán limitált egész darab földnek kormányozása recommendáltatik, s némely occurrentiák is communicáltatnak.

Eadem. Egervári Tamás registrátor uramnak intimáltatott, hogy Méltóságos Úr ő Excellentiája mivel az egész udvarral az egy hetet és az husvéti ünnepeket Sümegen kívánván el mulatni, — annakokáért az nemes vármegyék vice-ispánjával és szolgabíráival úgy concludáljon, hogy pro eadem subsistentia böcsületes provísió lehessen.

Eadem. Kún János devecseri tiszttartó uramnak intimáltatott, hogy ad eandem necessitatem devecseri jószágbúl küldje a provísiókat szekerekkel Sümegre.

Eadem. Az franczia követnek az Dunán innénd lévő szerencsés progressusnak, úgyszintén a Kapuvár és Körmend vároknak megvétele repraesentáltatott, nemkülömben Turnó János Henrik uramnak szólló, felesége által iratott levél pro inviatione *(Párisba)* recommendáltatott.

Eadem. Némethi Ferencz, óberster Balogh Ferencz regementjebéli hadnagynak missiliter intimáltatott, hogy az hidvégi hídnak elhányására szalavári lakosokat ajánlások szerint ezen parancsolat mellett compellálja, úgy mindazonáltal: fáját conserválván, mindenkor a mi részünkről készen legyenek, fölvonyó-kapuját is elkészíttetvén.

Eadem die et ibidem. Babócsay Ferencz uramnak a correspondentia recommendáltatott, s communicáltottanak az ittvaló occurrentiák.

Eadem. Sümegi commendáns uramnak. Az ottvaló rabokat assignálja (valakinek kedvek lészen szolgálat föl-vállolására) Balogh István névő hadnagynak, az ki recruta kedvéért általküldettetett.

Eadem. Nagy János uramnak megiratott: Recrutázó hadnagyát visszaküldötte, minthogy Dunán innénd lévő sok incompletum regiment tiszteinek praejudicálna, s abban exurgálható izetlenségek távoztatására; mindazonáltal megszaporíttatott 40 személylyel Sümegrül recrutája, hogy teljességgel inconsolate vissza ne térjen.

Item. Krasalkovics újvári póstamesternek Dunán által szólló siető levelek includáltatván, recommendáltattanak.

Eadem. Keszeneki bíráknak és lakosoknak közönségessen parancsoltatott, hogy ottan lakozó Vass Tamás névő, Miklós mester bátyját, minthogy megírt Miklós mester *(tábori hóhér)* az Nemes Haza szükséges szolgálatjában continuuskodik: senki fölülésre vagy illegalis contributiókra adigálni ne merészelje. Keszthelyen.

Eadem. Komárom elein lévő ploquáda-tisztnek intimáltatott order által, hogy az Dunáig confuérozza Balogh Istvánt, Méltóságos Generális Locumtenens uram recrutázó hadnagyát az recrutákkal együtt. — Keszthelyen.

Die 31. Martij. Vass Miklós Keszenekre passéroltatott, maga bizonyos dolgainak végbenvitelére.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond uramnak Pulai György hadi tőporkoláb instantiája recommendáltatott, hogy tudniillik az elmúlt holnapokra restáló fizetését adassa meg. Keszthelyen.

Eadem. Megindúlván Keszthelyről, circa horam 3-tiam érkeztünk Sümegre szerencséssen, a hol ezen expedítiók voltanak. Következnek, úgymint:

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uramnak megíratik Kis Gergely uram által praetendálandó 10 katona végett. Item, hogy a trombitást magánál tartóztathatja a megírott brigadéros uram. Fölséges Fejedelem Kegyelmes Urunk a nemes vármegyékre szólló két parancsolata, tudniillik Győr és Mosony vármegyéknek szóllók, pro inviatione accludáltottanak. Adatik item értésére, hogy az Fehérvár eleire lévő vigyázásra Szekeres István uram mellé Bottyán János uram öt compániája rendöltetett.

Eadem. Devecseri tiszttartó Kún János uramnak iratott idejövetele iránt; a mellett bizonyos erogált fiscális búza iránt exstáló quietantiák transmittáltattanak, nemkülömben Fodor uram óberst-vachtmajstere uramnak ordere pro ulteriori transmissione recommendáltatott.

Eadem. Fodor uram ezerebéli óberst-vachtmajster uramnak order, hogy az ünnepek után küldjön száz hajdút Devecserben.

Die 1. Aprilis. Tekéntetes Nemes Vass vármegyének intimative megiratik, hogy az Rábán Újfalunál lévő passuson hovahamarébb a hídnak erectióját admaturáltassa. Cum consolatione érti Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája Kapuvár demolítiójára applicálandó munkások iránt tett elégséges disposítióját. Brigadéros Kisfaludi György és colonellus Kis Gergely uraimék ezereik*(-nek)* az szegénységre redundáló terhei könnyebbítések iránt tartsa az Tekéntetes Nemes Vármegye az Regulamentumhoz magát; azonkívül az vitézlő rend is az közjóra czélozó impositákban concurrálni tartozik. — Somogyi uram ezere minthogy Német-Újvárhoz közelebb levén, Kis Gergel uram ezerével tartassék azon ezerbűl Német-Újvár elein a szükséges helyeken strázsa.

Eadem. Tisztelendő páter Bolla, pápai paulinus conventbéli prior uram, bizonyos dolgainak végbenvitelére bocsátatott Győrben, úgy, hogy onnand ki is jöhessen.

Eadem. Ugyan pápai paulinus conventbéli páter bocsáttatott Pécsben *(így)* pro residentia.

Eadem. Tekintetes Nagyságos Andrássy István Generális-Főstrázsamester uramnak, hogy tovább is az kapuvári demolítiót continuáltassa, recommendáltatik; Szent-Mártonban való menetele persvadeáltatik és az innepek utánra Devecserben invitáltatik.

Eadem. Tekéntetes Török István uramnak megíratott, hogy Kapuvárnak bástyáit funditus elhányossa, az árkokat bétöltvén; de az vár per se intacte megmaradjon.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak, hogy fejérvári bloquádát Generális Bottyán János regementjével megerősítse; Balogh Ádám uramat Pécs alól avocáltassa; Szekeres uram dolgát complanálja, és budai commendánsnak keményen írjon acsai nemesség dolgában.

Eadem. Nemes Soprony és Fejér vármegyéknek in acclusis palatinus *(levelének)* páriái, melyeket császár részérűl írt, expediáltottanak pro communicatione.

Die 2[da.] Sümög s Veszprém városának intimatorie iratott, hogy egy lakatost küldjön csesznek praesidiumban az ottvaló hajdúságnak fegyvere reparátiójára.

Eadem. Cseszneki commendáns uramnak passus, elszökött hajdúinak fölkeresésére.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak, hogy írjon Palkovics és több commissáriusoknak, hogy Grájner Antal uramnak assistáljanak, és hogy Andrássy uram Szent-Mártonyban kíván resideálni, — adatik értésére.

Eadem. Meltsovszky Ferencz generál-adjutant uramnak missiliter reponáltatott, hogy az Méltóságos Generális csak meg nem engedheti az szalonaki nemességnek az fegyverrel való ki- s bejárást: hanem az ott lévő salvaquardia assistentiája mellett fegyver nélkűl szabadossan ki- s bejárhatnak; az több, ő kegyelmére bizott dolgokat frissen végben vivén, siessen igyenessen az Méltóságos Úrhoz.

Eadem. Devecserben menvén Méltóságos Generális Urunk ő Excellentiája, az nap oda mulatott.

Tértia Aprilis. Délután circiter 4—5 óra tájban szerencséssen ide Sümögre megérkezvén, semmi expedítió nem volt.

4. Ejusdem. Generális Andrássy István uramnak adatik értésére, hogy a mostani conjunctúrákra nézve az innepek eltelését se várja, hanem valahol az Méltóságos Úrnak hírit hallja, siettesse oda útját; bővebb instructiót oraliter vészen.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak palotai és csikvári praesidiumokbéli fogyatkozások, úgymint sóbúl, gabonábúl és lisztbűl declaráltotván: remedeálja ő kegyelme, mert valamely confusió is jöhet ki belőle.

Eadem. Kiss Gergely uramnak interposítiójára Csapó János nevő, árestombéli hadnagy visszaküldetik az ezerhez; azután penig említett colonellus uram az regimentnél jól vigyázzon. A mely compániabéli katonaság tisztire háborodik, assistáljon néki.

Eadem. Tresztyánszky István vice-colonellus uramnak approbáltatik az öt compániával előbbeni státiójokra való

visszatérések; recommendáltatik az austriai confíniumokra való vigyázások; Szabó Mojzsest pedig küldje ide.

Eadem. Revier vice-colonellus uramnak iratott az Dunán innénső földön való munitió nagy defectussa iránt. és más occurrentiákrúl is tudósíttatott.

Eadem. Méltóságos Úr barbélya obsitéroztatott.

Eadem. Corvíni uramnak missiliter tudósíttatott, hogy Kőszögre siettesse maga útját, mivelhogy Generális Bottyán János és Szekeres István uraiméknak ezerei a mustrát kívánják; legszükségesebb penig Szekeres uram ezerének, ki is fehérváriak által újobban confusióban hozattattak. Az religió dolgában sem szükséges sokat mulatni; ő kegyelme előbbeni resolutiója szerint pro privato exercitió egy házat designáljon, publicum exercitiumot tantisper suspendálja, míglen Fölséges Urunktúl válasz érkezik.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Kőszöghi Ádám, Nemes Komárom, Győr, Esztergam vármegyék vice-ispánjának adatott értésére, hogy igenis, némely szekér fát az körőlbelől lévő szegénység Győrré bévihet, — nem úgy mindazonáltal, az mint Kövér Pál levele által írja, hogy másnémő victuálékat is bévihessenek: hanem praecise csak az tűzre való fa engedtetett meg, és ha mi kára következnék a szegénységnek, a szőlleikből *(györieknek)* könnyen contentálhatni őket. E mellett, requirálván Kisfaludy György uramot, írja meg, hogy minémő execútiót tett légyen, és katonaság nélkől ne hagyja Komárom eleit. Sümegen.

Eadem. Török Juliánna asszonnak, néhai Hevenyessy János meghagyott özvegyének missiliter adatik értésére, hogy már Német-Újvárbúl Bottyáni Ferencz uram az kívánt leveleket kiküldötte bizonyos szolgabirótúl, a melyek között ha Méltóságos Generális uram ő Excellentiája jószágát concernáló levelek vannak: küldje Méltóságos Uram kezéhez. Sümegen.

Eadem. Némethy György érsek-újvári kulcsárnak adatik értésére, hogy Visnyai Miklós tiszttartó uram disposítióihoz alkalmaztatván magát, mindenekben szorgalmatossan fáradozzék.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Fekete György provinciális commissárius uramnak missiliter parancsoltatik: Non obstante eo, hogy Horváth Zsigmond uram parancsolatja szerint az Nemes Fehér vármegyéből esendő impositát az nemes vármegyében lévő militia számára applicálja: hanem minden tergiversátió nélkől palotai praesidiumban lévő militia számára administráljon, az defectusoknak remedeálására. E mellett, hogy Gerézdes Mihálylyal cooperálódjék az ottlévő

salétromfőzésben, és ha mi por elkészűl, Simontornyára transmittáltassék.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő brigadéros Bezerédi Imre uramnak missiliter intimáltatott: Az kőszögi lutheránusságnak az városán kívől lévő privatum exercitiumát ne impediálja mindaddig, valameddig Fölséges Vezérlő Fejedelem Kegyelmes Urunk újabb resolútiója az iránt nem érkezik.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond fődirector és vice-praeses uramnak iratott, hogy az ország szükségére nézve az Méltóságos Úr kezéhez valamely cassát rendeljen.

Item. Az sónak az árárúl nem köll újobban alkudni Radó Pál urammal: hanem tessék az Tekéntetes Administrátiónak magárúl írás szerint való reversálist adni, s azon só assignáltatni fog rövid terminusra; mivel említett Radó Pál uram condivisionális lévén, szükségéhez képest hosszú terminusig nem várakozhatik.

Eadem. Oroszi Pál Nemes Veszprém vármegye viceispánjának, hogy az zsoldosok restantiáit exigáltassa, nemkülömben apró mundérungot azoknak számára csináltosson s mentőlhamarébb kezekhez assignáltassa.

Eadem. Somogÿ Ádám uramnak order, hogy az eleitől fogvást ezen nemzetséges fegyverkezésünknek, praedáért fogott fegyveres embereket fölültesse és maga regimentjében compellálja.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak husvéti szent ünnepek appraecáltatnak; értésére adatik, hogy Andrássi István urammal együtt az ünnepek után Vázsonban mégyen Méltóságos Úr, onnan Csesznekre és az egész postérungoknak megtekéntésekre.

Die 5ta Aprilis, Sümeg. Badicz Imre Veszprém vármegyei szolgabírónak intimáltatott, hogy mivel Somogÿ Ádám uram már fölső két processussal számot vetett és assecuráltatott a restans katonák kiállításárúl: ő kegyelme computust ineálván, restans katonáit processusából assignálja, másként executionaliter is megveszik: sem pediglen, az mint egyszer Generális Bottyán János uram által determináltatott, egy katona kifizetéseért már kiszedett, superfluitásban ment summát az utóbbi, Somogyi urammal *(tett)* nemes vármegyének statutuma szerint visszaszedni ne kívánja, mert a katonaság máskép, hacsak lova vagy fegyvere eladássábúl, nem consolálhatná, ki is újobban lenne alkalmatlanságára az nemes vármegyének.

Eadem. Nemes Somogy vármegye vice-ispánjának és a parte szolgabírájának eodem stylo intimáltatott: Sümegi

gyűlés alkalmatosságával nemes vármegyére repartiált impositák praestálását admaturálják, cum longa declaratione: másképpen a tisztek negligentiájokért executorok által fognak meglátogattatni.

Eadem. Polány Boldizsárné asszonynak Német-Újvárra passus adatott, in ea cautela, hogy valamit ne practicáljon, mert mihelyest levelek, correspondentiára valók találkoznak nála: azonnal cessál a passusnak ereje és postérungban lévő vitézeknek szabad légyen megarestálni.

Eadem. Méltóságos Generális-Locumtenens Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak a Simontornyán való salétromháznak Gerézdes Mihály által leendő erectiója recommendáltatott; nemkülömben, hogy Fekete György uramnak injungálja, hogy az Fehér vármegyére limitált impositákbúl Simontornyára annonát administraáljon. Ordinansokat vigyen Szekeres, Balogh Ádám, Bottyán és Kisfaludi László uraimék ezereiből. A palotai és csikvári hajdúságnak egy holnapi fizetése megadásárúl affidáltatott.

Die sexta ejusdem. Enyedi András, Nemes Vass vármegye vice-ispánjának intimáltatott, hogy a polányi, Gyöngyössy György nevő praedikátor ellen praefigált terminust usque ad ulteriorem dispositionem suspendálja.

Eadem. Béri Balogh Ádám uramnak arácsi Kovács Gergely instantiája pro impendenda satisfactione transmittáltatott, injungálván, hogy a kárvallott személynek Tőtési János hadnagy által satisfaciáltasson.

Eadem. Nemes Szala vármegyének intimáltatott, hogy colonellus Kisfaludi László uram zsoldos és készpénzbeli perceptióirúl tegyen computust, hogy az sok dissensio mind a nemes vármegye, úgy colonellus uram között is sopiáltathassék.

Eadem. Generális Eszterház Dániel uramnak megiratik, hogy Hőgyészy Adám Székes-Fejérvárhoz lement öt compániáját Nemes Komárom vármegyébűl interteneáltossa Küszeghi Ádám vice-ispány uram. Szekeres István és Generális Bottyán János uram öt compániáját, a kik eddig ott voltak, Fehér vármegyébűl Losonczy János uram interteneáltossa.

Eadem. Generális Andrássy István uramnak adatik tudtára, hogy az ellenség Csallóközben nagy hajó s hadi operatiókban készülne, — azért jó vigyázással légyen, a hadat, ha szükség úgy hozza, contrahálhassa.

Eadem. Nemes Győr vármegye Köszeghi Ádám vice-ispánjának intimative adatik értésére, hogy az mely öt sereg fehérvári bloquádában Generális Bottyán János uram

ezeréből Hőgyészi urammal ment: azok helyett más öt seregek Kisfaludi György uram brigádájából rendöltettenek Komárom eleire, azoknak intertentiójok Győr vármegyéből Regulamentum szerént adattassék ki: pro completatione brigadae Kisfaludianae ad interim Török István uramnak öt compániái rendöltettenek Győr eleire, a kiknek intertentiójuk Rábaközből fog kitelni.

Eadem. Spanyol tiszt. által az Dunán passíroltatott Méltóságos Locumtenens Magyarországi Főgenerális uram ő Excellentiájához.

Eadem. Szekeres István colonellus uramnak missiliter adatik értésére, hogy a Méltóságos Generális uramnak akaratjából megírhatja az fehérváriaknak, hogy az fölverésnek alkalmatosságával a minémő ládákat bévittenek: azokat kiküldjék, hogy azután is jobban conveniálhassanak a Méltóságos Úrral a szüret iránt.

Die septima Aprilis. Nemes Szala vármegyének missiliter küldött levelére adatik válaszúl, hogy Kisfaludi László colonellus uram maga sollicitált instantiájára az zsoldos és készpénzbeli perceptiórúl leendő szükséges computusbéli ineálást placidálván, — intimáltatik nemes vármegyének, hogy ex proprio motu és nemzetséges indulatbúl insurgált mundérungos és lóbéli fizetett katona, zsoldos számában nem acceptáltatik; — a nemes vármegye sine procrastinatione temporis az obveniens zsoldosokat kiállítván, adlaboráljon: az házoknál praetextuose lappangó katonáknak nemhogy pártját fogván, sőt e gremio sui compellálni köllene a nemes vármegyének. — Kisfaludi László colonellus uram fölhozandó bagázsiája Nemes Szala vármegyében, hogy ad interim accomodáltassék, — recommendáltatik.

Eadem. Buzás Mihály szolgabíró uramnak intimáltatik, hogy padrági actuális szolgáló katonákrúl az falusi polgárság terhét elvévén, tegye valahová oszlottak, azon katonaságnak. Minthogy az katonai rend az Regulamentum és az nemes vármegyék determinatiói szerint a personális quártélozástúl, forspont-adástúl és két díkabéli impositátúl immuniáltottak, — nem tartoznak az helységbéli lakosok terhét viselni.

Eadem. Szekeres István colonellus uramnak exageráltatott cum longa serie, ő kegyelme s úgy óberst-lajdinantja regimenthez való vigyázatlansága, — postérungban hadi rendtartásnak való nem observátiója, — a regimentnél midőn ő kegyelmek közöl egyik vagyon, a másiknak eo ipso absentiája. — Fördős uramnak quártélyból pénznek fölszedése és zsebben tartása, a bloquadans helyeken penig

naturálék extorqueálása, — de mindezek fölött leginkább az mostani gyalázatos, fehérváriakkal való casussa exprobráltatott. Mindazonáltal az is inseráltatott ő kegyelmének: A nemes vármegye maga panaszolkodik: mások két compániája ezelőtt ott lévén bloquádában, több hasznot tött s jobb vigyázást tartott az ellenségre, mintsem az ő kegyelme egész regimentje; mert miatta hét-nyolcz labancz Csókakőhöz, Simontornyához, Paxhoz, valamely felé kedve tartja, bátran eljár: — de mindezeket, akármint történtek légyen, complanálhatja a dolgok megjobbításával, főképpen, minthogy az csallóközi ellenség hajókkal készűl, Győr s komáromi sajkások Budára mentenek, onnét álgyúval s mozsarakkal erumpálni Palota vagy Csikvárhoz: jó csoporttal tartsa hadait és vigyázzon, correspondeálván Generális Andrássi István és Eszterházy Dániel uraimékkal, s akármely confusió légyen, recurráljon is. Az mi a főstrázsamester dolgát illeti: minthogy gyakran absentálja magát s katonáit is szélledni engedi, — mindaddig fizetését ki ne adja, valameddig compániáját öszve nem szedi. — Sümegen.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak missiliter. Hivattatik bizonyos országos dolgokrúl való conferentia iránt Devecserben; recommendáltatik: minthogy a lutheránus status iránt informatus, Bezerédi uramot disponálja, minthogy ők már egyszer a szécsényi gyűléshez inhaereáltak. Adatik értésére, hogy már adott ordere szerint valamennyi katonát kíván s hova: mindenkor fog adni. Insinuáltatik az is, hogy 3000 forintokat küld Főgenerális Urunk ő Excellentiája bizonyos vég selyemposztókat Fodor László uram által. Az instituálandó próbát pro hic et nunc nem lehet instituálni, lévén sokfelé való lármája az innénső földnek, kérvén mindenfelől succursust tűlem.

Die octava Aprilis. Tersztyánszky István uramnak missiliter approbáltatik a nemes vármegyével *(Veszprém)* való megegyezése, és tovább is jó harmoniában legyenek, egymást értvén. — Sümegen.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes s Vitézlő brigadéros Béri Balog Ádám uramnak missiliter adatik értésére, hogy László névő hadnagyát vicéjével együtt küldje ide sub bono aresto. Sümegen.

Eadem. Lengyel Máttyás tábori főstrázsamester orderében intimáltatott, hogy Fodor László óberster uram *(elé)*, bizonyos mundérung-cassabéli pénznek confuérozására, ugyan 400 válogatott hajdúsággal és két taraczkkal vegye maga útját Vírtes-Szombathelyre, úgy, hogy addig míglen Fodor uram levelét veendi, ott subsistálván, s írjon Andrási István

Generális urannak, hogy brigadéros Kisfaludi György uram egész ezerét az Dunaparthoz expediálja.

Eadem. Generális Andrássi István urannak missiliter adatik értésére, hogy óberster Fodor László uram mostani mundér és cassabéli pénz s más portékák eleiben brigadéros Kisfaludi György uram egész ezerét confuéúl küldje.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György urannak megiratik, hogy Lengyel Máttyás tábori főstrázsamester uram insinuátiójára egész ezerét küldje, confuéroztatván hozandó partékákkal együtt Fodor László uramat.

Eadem. Kőszöghi Ádám vice-ispány urannak intimáltatik, hogy sine mora Nemes Győr és Komárom vármegyékből száz szekeret állítson; holott azokbúl ki nem telnék: Nemes Esztergam vármegyére is repartiálván, pro 13. hujus infallibiliter Vírtes-Szombathelyhez egy massában congregáltossa. Harmadnapi éllést a szekeresek magokkal hozzanak.

Die nona Aprilis. Palotay urannak adatott tudtára, hogy Szalonak városára szorúlt nemesség az részünkről benn lévő salvagvardával vadászatnak okáért fegyveresen kimehetnek az territoriumban, de az hostilitás meg nem engedtetik. Az árva *(Batthyánij)*-úrfiaknak jószágokra kívántató protectionális Fölséges Urunktúl maga kisollicitája az Méltóságos Úr, az extrahált protectionális penig esztendeig való vigorban manuteneáltothatik.

Eadem. Szent-Lőrinczi Márfi Christina Juliánna, Babócsay Pál uram házastársa imperiumban szabadon passéroltatott ura után, hozzátartozandóival együtt.

Eadem. Veszprémi majorja,fölső-eörsi, keszthelyi, györki és Faisz névő praediuma, Nemes Szala és Veszprém vármegyékben lévő portióbéli jószági, ad ulteriorem usque dispositionem Szent-Lőrinczi Márfi Christina Juliánna aszszonynak protegáltatnak.

Die 10. Aprilis. Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel urannak ő Nagyságának missiliter adatik értésére, hogy Domokos Ferencz urannak leküldése az regementhez igen jól esett, az ki után munítiót küldött Főgenerális uram. E mellett, hogy eloszlott jobb részént Kisfaludi uram ezere a szőllőmunkára, a kik két hét alatt a mustrára compareálni fognak. — csak addig Balogh Ádám uram defensive légyen az residuitással. Az minémő hadnagyot az hidvégi hajdúk közzé commendóúl rendölt említett Balogh uram: megmaradhat az Németh Ferenczezel együtt, az mint az szalaváriak. Ezek után Grajner Antal, Palkovics Ferencz uraiméknak szólló levelek recommendáltotván, transmittáltatnak. — Sümegen.

Item. Kiss Gergely uramnak Szép-Regede alatt való actussa dicsértetik; tovább is recommendáltatik az házához szolgálatjának abbúl etiam sine intimatione elkövettetése.

Eadem, Sümegen. Grajner Antal uramnak repliçáltatott: A simonytornyai várnak fortificátióját úgy reparáltossa, valamint maga levelében projectuálja, minthogy az időnek constitútiójára nézve nem szenvedhetné oly formában, az mint az ottvaló insinér csináltotta, melyért nagy számodással fog tartozni; kiért megarestálván, küldje azalatt Sümeg várában. Ezekre nézve nem lévén elégséges a Tolna, Baronya vármegyék impositája Simonytornyához: hanem Nemes Somogy vármegye is fog applicáltotni. — ad interim is vice-ispánjával végezzen, méglen dispositiók tétetődnek, legalább harmadrészét oda administráltossa. Palkovics uramnál lévő száz húsz forintot accomodálhatják az praesidium szükségére.

Die 11. Horváth Zsigmond uramnak némely nemes vármegyéknek szólló intimátiók és hadi tiszt uraimék orderei pro transmissione accludáltottanak.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak hasonlóképpen brigádája alatt lévő tiszt uraiméknak szólló orderek transmittáltottanak.

Eadem. Adatott assignátió Dicskai Ferencz commissárius uramra, hogy sümegi czaigh-vortéllyott *(így)* raboskodó német Baron számára dietális borbéli praevendát praestáljon.

Eadem. Toronyi Pál, Nemes Szala vármegye vice-agense quietáltatott 16 bőröknek és egy lábon praestált vágónak percipiálásárúl.

Eadem. Rácsai Ádám, franciscánusok collegiumabéli fráter passéroltatott Szombathelyre, bizonyos sindöllért.

Die 12. Hőgyészi Ádám főstrázsamester uramnak missiliter intimáltatott: Két compániája Domokos Sámuel uram mellé fejérvári vigyázásra Szekeres urammal magát conjungálja s azt és ahhoz advicinált helyekre útját acceleráljа, s az competentiát eltávoztassa.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak orderében intimáltatott, hogy maga mellé vévén Hőgyészi Ádám uram két compániáját, Szekeres István uramét egyet, per modum hostilitatis szorgalmatossan vigyázzon.

Eadem, Devecserben. Nigríni István, dragonyos-regementembéli auditoromnak obsit cum recommendatione adatott.

Eadem. Egy assecuratoria expediáltatott Pulay János hadnagynak, egyszersmind quártélymesterségére a mustra után ki fog járni a füzetése.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Babócsay Ferencz brigadéros és lovas főcolonellus uramnak Nigríny

István névő auditor recommendáltatott, hogy maga regementjében promoveálni ne difficultálja, avagy Generális-Györki uram regementjében commendálni ne terhelytessék.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Domokos Ferencz urammak adatik értésére, hogy lévén nagy reflexióval az ő kegyelme regimentjéhez: az maga saját pénzéből adott 900 forintot, melynek kiosztására expediáltatott Nemzetes Szigethi Mártony mustramester. A mellett a minapi confusiónak sopiálása recommendáltatik.

Die 13. Aprilis. Devecserből circa horam 1-mam megindulván az Méltóságos Úr, Pápára érkezett circa horam 5. pomeridianam; mely nap nem lévén semmi expedítió.

Die 14. Pápán. Győri commendans Kirchperg urammak Sümegen bizonyos Baron iránt irt levelére válasz: Ha mentőlelőbb egy kapitánt, minthogy ezen rab is kapitány, vagy annyi portiót közlegényekből adimpleálni fog, azonnal meg fog szabadulni. Hasonlóképpen recommendáltattak az többi magyar rabok is.

Eadem. Méltóságos Generális-Locumtenens Galánthai Gróff Eszterházy Dániel urammak missiliter, hogy az minémő tiszteket brigadéros Béri Balogh Ádám uram reductiója alkalmatosságával reformált: bizonyos okokra nézve azon ő kegyelme tett dispositiója nem immutálódhatik: kiről a midőn Méltóságos Urat az mostani postérungoknak visitátiójárúl Isten visszatéréti, bővebben fognak concludálni. László János felől éppen semmit sem kiván hallani ő Excellentiája, sőt bizonyos helytelen actusiért a sümegi várat kivánja vele megültetni.

Eadem. Béri Balogh Ádám urammak reponáltatott, hogy azon fölebb specificált tiszt úrnak, mivel ajánlotta magát, hogy az campirozásnak ideje elérkezésével az Méltóságos Úr oldala mellett fognak continuuskodni, — azért az idő alatt is, valamint eddig, azután is említett brigadéros uram mellett maradjanak: kiknek subsistentiájokrúl provideáljon.

Eadem. Fő-director Horváth Zsigmond urammak, hogy Balogh Ádám uram által reduciáltatott tiszteket a commissariátusságtúl kiadott fiscalitásban tovább is conserválni ne terhelytessék.

Eadem. Proviniciális commissárius Fekete György urammak, hogy azon tiszteknek az megírt okokra nézve a nemes vármegyékre limitált impositákbúl, juxta dignitatem officiorum, a provisio dolgábúl succurrálni ne difficultáljon. Szent-Miklós.

Die eadem. Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog colonellus urammak missiliter adatik értésére a Méltóságos

Főgenerális Urunk ő Excellentiája *(itt)* létele hadakkal együtt, s mentőlhamarébb adandó válaszátúl az hadaknak várakozni kelletik, általjövetelére nézve.

Die 15. Szent-Mártonban Szent-Miklósrúl esett diversiója az Méltóságos Úrnak, de ismét visszajött.

Eadem, Tápi-Szent-Miklóson. Szekeres uramnak orderében intimáltatott, hogy conjungálván Generális Bottyán János uram ezerével magát, útját Dad és Környe felé adinaturálja, hozván magával bizonyos napokra való élést. Két felé oszsza ezerét: Környére felit, másrészre felit, — Bottyán uram ezere penig Bokodra és Császárra hasonló modalitással szálljon, a hol is Lengyel Mátyás tábori főstrázsamester uram dispositióihoz s tudósításihoz magát conformálja: mely dispositiok Hőgyészi uram orderében *(is)* megirattak, insinuáltatik ő kegyelmének.

Eadem. Fekete István uramnak missiliter, hogy a minémű Mészáros István névő, azon regementbéli katona szent-mártonyi conventbéli pázmándi két jobbágyát praetensiójáért molestálja, — adatott értésére, hogy azon katonát maga eleiben hivatván, inculcálja néki, hogy magának bírája ne légyen; ha mi praetensiója vagyon, sua via törvényessen keresse.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak missiliter recommendáltatik, hogy a minémű somogyi proventusbéli gabonát fölszedtek az ország szükségére, az szent-mártoni conventnek si non de integro is, ex parte majori bonificálja, lévén kezénél az cassa.

Eadem. Hőgyészi Ádám uramnak orderében intimáltatott, hogy iratott ugyan Szekeres István uramnak az orderezés iránt: mindazonáltal pro tollendo scrupulo maga is az Méltóságos Úr kivánta intimálni, oly véggel, hogy az győri pusztára az regimenttel együtt siettesse maga útját: odaérkezvén, felit Császár és felit Bokod névő helységekben az regementnek szállítsa, s Lengyel Mátyás főstrázsamester uram parancsolatombúl adandó intimatióihoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Horváth Mártony győri lakosnak adatott passus, hogy Győrből bizonyos vég szűröknek kicsináltatásokra, maga örögségire nézve megengedtetett kihozatások s ismét bévitelek pro sui sustentatione.

Eadem. Fodor László uramnak, hogy az általhozandó munítióbúl proportionate intézvén, Simontornyára 3 mázsa puskaport küldjön az Dunapartrúl, nemkülömben hozzon magával három hajót szekereken.

Die 16. Aprilis. Tápi-Szent-Miklóson. Colonellus Szekeres István uram egy katonájának, cselédjei subsisten-

tiájokra adatik assignátió 5 köböl gabonára Nemzetes Vitézlő Fekete György provinciális commissárius uramra.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak missiliter Grajner Antal tábori főstrázsamester uramnak szólló leveleinek elküldése recommendáltatik: nemkülömben acceludálván, transmittáltatott brigadéros Balog Ádám uram originális levele, melyre való válaszadás recommendáltatott: úgy császár auditora, szigetvári commendáns uramnak szólló, rabok szabadulása iránt való *(levele)* cum specificatione volanter, cum recommendatione seriae transmissionis megküldetett.

Eadem. Foki és hidvégi hajdúság mellett lévő főtiszteknek intimáltatik orderekben, hogy tudják teljes dispositiójokat lenni Nemzetes Vitézlő Grajner Antal tábori főstrázsamester uramtúl.

Eadem. Exstajn János óbrst-lajdinontnak intimáltatott, hogy Bánkrúl holnap ide, 17. hujus az batalionnal Kocsra menjen, fasinákot vívén magával.

Eadem. Kisfaludi László uramnak missiliter intimáltatott, hogy Kisfaludi György uramnak obveniálandó egy compániáját mentőlhamarébb assignálni el ne mulassa.

Eadem. Bezerédi Imre uramnak, Kisfaludy *(György)* uram regementje az pusztaságról Kőszög tájékára transmittáltatott, pro continua exercitatione.

Eadem. Klobusiczky Ferencz praeses uramnak megiratott, hogy az Dunán innnét lévő Oeconomicális Administratió assessorális functióra Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Jóseph és Bogyai György uraimék resolváltottanak; kiket hogy Fölséges Urunk által az Oeconomicum Consiliummal confirmáltossa, recommendáltatott.

Eadem. Colonellus Kisfaludi László uramnak missiliter intimáltatik, hogy Tolna, Baronya vármegyékben a Tekéntetes Administratiótúl kiárendált némely falukban a censust extorqueálni supersedeáljon.

Eadem. Lengyel Mátyás főstrázsamester uramnak missiliter intimáltatott, hogy kocsi táborhelyre azonnal indítsa meg Szekeres István és Bottyán János uraimék ezereit, a hová is elérkezvén, jó spionokat Almás, Tata és Komárom felé bocsásson, úgy erős portát is azon ezerekből, hogy odaérkezésével a Méltóságos Főgenerális Urunk ő Excellentiája tudhassa kormányozni maga dolgait.

Eadem. Kis Gergely főcolonellus uramnak missiliter intimáltatik, hogy brigadéros Kisfaludi György uram ezerebéli Horváth György nevő hadnagyot, a ki is csak portára kéredzkedvén, mind ez óráig is compániájával egyött

nem compareált, — minthogy penig azon compánia említett brigadéros uram ezeréhez tartozandó: ahozképest megparancsolván Kis Gergely uram azon Horváth György névő hadnagynak, hogy, ha maga nem is, az compániát ex integro expediálni ezeréhez el ne mulassa, másként ha valami non putaram éri, senkinek ne, csak magának tulajdonítsa.

Eadem. Palkovics Ferencz uramnak megiratott, hogy az szent-mártoni szent conventbűli páterek Somogyságon lévő jószágibúl obveniálandó dézsmáit conscribáltotván, azoknak jól gondokat viseltetvén, ne distraháltassanak. Azonban azon bor, gabonabéli dézsmának proventussárúl való informátióját elvárja az Méltóságos Ur Szent-Miklóson.

Eadem. Tápi-Szent-Miklóson. Grajner Antal uramnak replicáltatott dispositióinak approbátiója; legelsőbben is, hogy simontornyai commendánsnak instructiót adott, — az praesidiumot éléssel bővítette, — helyessen esett. Minthogy Fodor László általköltözésével munitió is fog érkezni: abbúl is a praesidiumot részessé kívánja tenni az Méltóságos Úr. — Czaikbort elküldetik az ott találkozó munítiónak tekéntésére és a mellett czaik-háznak erectiójára. Sánczmesterről ne is gondolkodjék; pro ratione et exigentia temporis maga is, az mint előbbi leveléből való declarátióját colimálta a Méltóságos Úr, jó sánczmester, csak egy pallért a munkások eleiben praeficiáljon: a foki és hidvégi hajdúságnak ment ordere, hogy dispositiójátúl várjanak: tiszteik ellen penig, a kik privátumokért kapát forgatják mintsem fegyvert, inquisitiót peragáltasson. — Palotán continuáltatik actualiter a puskapor- és salitrum-törés, onnénd a praesidium szükségére szabadon vitethet, noha egyébaránt volt olyan opinió is: egészlen transferáltossék Palotárúl azon puskapor csinálása Simonytornyára. — mindazonáltal director Horváth Zsigmond uram resolválta: csak ez ott maradjon, kész Simonytornyán mást erigálni. Ezenkívől approbáltatott Palkovics uram által lett szent-mártoni baráttok borainak confiscátiója, kiket Szigetvárra kívántak volna szállítani.

Die 17. Aprilis, Szent-Miklóson. — Ráczkövi Takács Jánosnak az Szigetségben hallal, békával való kereskedésre való passus adatott.

Eadem. Szalai Ádámnak mindenféle marhával s jószággal hogy kereskedhessék mind innend, mind túl a Dunán, passus adatott, úgy hasonlóképpen a Tiszán is.

Eadem. A Dunán innénd reformata religión lévő praesbiteriumnak protectio, mindenféle onusok, impositák,

quártély s szállás-adás és egyéb excessivus vitézlő rend alkalmatlankodási ellen.

Eadem. Körmöndi lakosoknak az egész helységre protectió adatik.

Eadem. Szent-Miklósrúl megindulván, Kocsra circa horam 3. pomeridianam érkeztünk, a hol is expedítiók valtak.

Eadem. Szép Péter urammak orderében intimáltatott, hogy Szomódon úgy vigyáztasson, hogy sohonnénd Komáromban hírt ne vihessenek, rendölvén Tatának eleiben egy compániát, lévén már praevie Mocsa felől jó strázsa kiállítva. — Kocson.

Die decima octava Aprilis. Horváth Zsigmond director urammak missiliter: A Méltóságos Generális uram ő Excellentiája lajbgvardiájához mutatott szép affectiója kedvessen acceptáltatik, tovább is recommendáltatik. Nemkülönben Grajner Antal Simontornyárúl, úgy Palkovics Ferencz uraimék levelei acclusive transmittáltotnak pro communicatione, s minthogy az publicumokban nagy confúsiók vadnak: a két rendbéli leveleire válaszolás váratik. Az inducálandó kereskedés iránt repartiáltatott a Méltóságos Úrral való szembenlétére, a hol is, minémő levele Magyarországi Locumtenens Urammak ő Excellentiájának érkezett, repraesentáltatik. — Kocson.

Eadem. Circa horam 6-tam pomeridianam masíroltunk Kocsrúl Komárom elein lévő sáncznak, melyet azon étczaka az ellenségnek nem kevés kárával szerencséssen meg is vévén, az időnek essős vólta miatt funditus nem demoliálhattuk, hanem csak ex parte majori: a honnét is circa horam 8-vam matutinam az hadak elrendölése után vissza Kocsra érkezvén, —

Die 19ª Aprilis. Kocson. Almási birónak irattatott: Az Fodor urammak Érsek-Újvárban szólló levelek elküldése iránt azonnal valóságossan a Méltóságos Generális Úr ő Excellentiáját tudósítsa.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Fögenerális urammak ő Excellentiájának az Komárom *(át-)*elleni, a Dunán innénd erigált ellenség sánczának megvétele és egy részének elhányattatása repraesentáltatott missiliter. Item. Mundérért való marhavásárnak zsidó Izsák által inchoatiója insinuáltatott. Item. Somogyi Ádám uram regimentje instantiája accludáltotván, recommendáltatott ő Excellentiájának kivántatos resolutiójok iránt. — Kocson.

Eadem. Nemes Somogy vármegyének intimáltatott, hogy az reá limitált impositákot de toto et integro Simontornyára egészlen administráltossa, úgy az laborátorokat

is oda praestáljon; az vármegye gyülését in gremio comitatus a Balatonon innét celebráltossa, hogy az szegény lakos is mindenfelől reáérhessen. Balogh Ádám uram brigádája ónussát sublevália, valamint Tolna és Baronya nemes vármegyék. — Kocson.

Eadem. Palkovics uramnak intimáltatott, hogy az kocsiak megarestált borait elbocsáttossa, vagy teljességgel károk iránt contentáltossanak.

Eadem. Exstain János óbrest-lajdinont uramnak order iratott, hogy Almáshoz, colonellus *(Fodor)* uram eleiben siessenek az ezerrel s véle lévő munitióval.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak, hogy elvévén az ő kegyelme tudósítását, együtt az intercipiált, clavesekkel irt levelekkel megküldötte Méltóságos Úr Főgenerális uramnak ő Excellentiájának, — megiratott.

Eadem. Szép Péter főhadnagy uramnak missiliter adatik értésére, hogy az Komárom előtt lévő sáncz már Isten kegyelme által occupáltatott; a mellett az acchudált, almási birónak szólló levelet küldje Almásra. — választ is ha küldenek, sietve küldje a Méltóságos Urhoz.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Pető György, Török István uram óbrest-lajdinontjának order által intimáltatott, hogy az véle lévő nyolcz compániákkal Győr és Komárom elein maradjon az jó vigyázásra és az Komárom elein lévő, ostrom által . . . *(megvett sáncz demolitiójára.)*

Die 20. Indultunk meg Kocsrúl, mintegy kilencz óra tájban érkeztünk Szomódra; ott Fodor uramnak missiliter intimáltatott accelerátiónk a *(karvai)* réhez, a szerént hogy ő kegyelme is *(ad-)*maturálja a Dunához jövetelit.

Die 21. Szomódrúl hajnalban megindulván, süttői pusztára a Dunaparton Karvánál 8 óra tájban megszállottunk: az honnét Horváth Zsigmond uramnak az Komárom elein lévő sáncznak megvétele insinuáltatott; mely *(levél-)*ben pro aliquo officio commissariátus recommendáltatott Kárlóczy Imre uram.

Eadem. Hideg János passéroltatott Losonczra.

Eadem. Szekeres uramnak missiliter intimáltatott, hogy Komárom, Esztergam eleire portáit jártossa.

Eadem. Fodor László uram adhortáltatott, hogy az requisitumokkal mentülhamarébb siessen általjöni a Dunán, mivel elunják az hadak a koplalást, reá várakozván a Duna partján.

Die 22. Méltóságos Generális Eszterhás Dániel uramnak missiliter: Dunához való érkezésünk, s ottan unalmas késedelme a Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája-

nak. Fodor uram pászmolódására nézve, adatik értésére. Szigeti commendánsnak szólló császár auditora levele, úgy Kisfaludi László és Balogh Ádám uraiméknak szólló levelek, orderek, inclusive transmittáltatnak, recommendálván elküldéseket; az orderek tenorjai insinuáltattak. Kíván azon két regementtel dobróki táborhelyre randi-vojt *(rendez vous-t)* inducálni, a hová a többi had is gyülekezni fog. — Sütői táborbúl.

Item. Benkő Ferencz gyalog colonellus uram orderében intimáltatott, hogy pro 8-va affuturi mensis Maji mindenekben úgy szorgalmatoskodjék a regiment részérül, hogy okvetetlen dobrókai táborban szállhasson, becsületi kissebedése s tiszti periclitátiója alatt.

Eadem. Szekeres István uramnak levelében includáltotván Méltóságos Generális-Locumtenens Eszterházy Dániel uramnak szóló levelek, recommendáltatik elküldések.

Eadem. Nemes Vass vármegyének recommendáltatik Benkő Ferencz gyalog kapitány uram hajdúi statuálására, úgy, hogy pro 8-va vagy legföllebb affuturi mensis Maÿ campániára kiszállíthassa. Kisfaludy György uram elszélledt katonái iránt intimátió, — minthogy a regimentbéli tisztek okozzák a nemes vármegye tiszteit, a kik ha az ilyen lézengőket in gremium comitatus nem acceptálnák: nem sietnének annyira házaikhoz; — azért minden módon az illyeneket persequálni és az regiment tiszteihez küldeni obligáltotnak.

Eadem. Nemes Szala vármegyének is ezen följebb említett hajdúk statuálásában iratott missiliter.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő brigadéros Balogh Ádám uramnak order, hogy pro 8-va affuturi mensis Maÿ a dobrókai mezőben completo numero compareáljon.

Eadem. Sütői táboron. Delilnek, lajbgvardiabéli kapitány uramnak missiliter megiratik, hogy, ha már *(eljött)* Bezerédj Imre uramtúl: tehát csak menjen Szala vármegyei quártéljában az lajbgvardiával együtt, s továbbvaló dispositiójáig az Méltóságos Urnak *(ott)* subsistáljon: holott ismét visszaindúlt volna brigadéros Bezerédj Imre uram contra-orderére: tehát csak menjen s alkalmaztassa magát az ő kegyelme dispositióihoz, s az exoriált tumultusnak kezdőit megvizsgáltotván az Méltóságos Úr, és így magán fogja büntetéseit, kitudódván, tapasztalni.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Kisfaludy György brigadéros és lovas főcolonellus uramnak intimáltatik, hogy ad octavam Maÿ a dobrókai rétekre regimentje kiszálljon, s az kik elszéledtek: öszvecsoportoztassa: külömben Pulai Györgyet és Miklós mestert, úgy az lajbgvardiá-

val expediáltotni fogja az Méltóságos Generális uram, hogy az kiket elől-utól talál: sine discrimine personarum akasztassa föl. — Sütői táborhelyen datált.

Eadem. Aralovics Mártony balogi tisztartónak adatik értésére, hogy Nemes Nógrád vármegyében lévő bagázsiát öszvegyűtesse és Érsek-Újvár felé indítsa, praevie tudósítván Generális uramat ő Excellentiáját, hogy dispositiót tehessen általszállíttatása iránt az Méltóságos Úr. — Sütői táboron.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Szekeres István uramnak committáltatik, hogy az halászoktúl Méltóságos Úrnak járandó vizábúl negyedrészét vegye ki s küldje Dadra; számot adhat akármikor is az Méltóságos Úr ő Excellentiája parancsolatjával.

Eadem. Nemzetes és Vitézlő Balogh Ferencz gyalog colonellus uramnak, melyben intimáltatott szorgalmatos készülgetése ő kegyelmének minden tábori requisitumokkal pro die 8-va affuturi mensis Maÿ, hogy dobrókai rétségen okvetetlen compareáljon. — Sütői táborban.

Eadem. Pető György óberst-lajdinontnak missiliter intimáltatott az jó vigyázás, és az történhető, éjjeli-nappali kívántató occurrentiákrúl szükséges tudósítása.

Eadem. Somogÿ Ádám colonellus uramnak megengedtetett, hogy Nemes Veszprém vármegye alsó processusában lévő renitenseket a zsoldosok kiállítására executióval compellálja, és apró mundérung iránt magát insinuálja Horváth Zsigmond uramnál; intimáltatott továbbá Tresztyánszky uram új hire communicátiója a Főgenerálissal és az Méltóságos Úrtúl solenniter tett recommendátiója az ezernek ő Excellentiájánál.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának repraesentáltatott Hajszternek minden ereivel erre a földre való jövetele; melynek hogy jobban obviáltothassék: méltóztassék ő Excellentiája pro succursu Babócsay Ferencz és Révai Gáspár uraimék regimentjeit általküldeni az Dunán.

Eadem. Bezerédi Imre uramnak missiliter intimáltatott, hogy az ő kegyelme brigádája alatt lévő hadakat jó vigyázásban tartsa az Hajszter irruptiója ellen, mivel hírlelik, hogy Soprony táján kívánná maga operátióit inchoálni. Az Méltóságos Úr is Dobrókán fog randi-voit tartani. Kisfaludy György uram elszélledett katonáinak öszveszedésére Pulai György és Miklós mester Veszprém vármegyében expediáltottanak. — Sütői táboron.

Die 23. Szomódon. Pető György óberslajdinont uramnak missiliter intimáltatott, hogy továbbvaló dispositiojáig

az Méltóságos Úrnak maradjon a mellette lévő nyolcz compániával mostani státióján, Győr és Komáromra vigyáztotván, és mindenekről, de legfőképpen Hajszter irruptiójárul az Méltóságos Urat informáltotván.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Török István colonellus uramnak missiliter adatik értésére, hogy igen akarja: küldött leveléből érti az Hajszter felől való híreknek contrarietássát, az mint némellyek informálják az Méltóságos Generálist: e mellett, hogy Pető György Komárom és Győr elein nyolcz compániával, Fekete István penig Tóközben jó vigyázásra nézve rendöltettenek. — Szomód.

Eadem. Reverendissimo Patri, Domino Josepho Tiettmaninger, Praeposituræ Csornensis Administratori literae missiles expediuntur, medio quarum certis ad conservandam plebem circum circa degentem necessariis rationibus, claustri Csornensis peragenda demolitio suspenditur, hac tamen conditione, uti nimirum praefatus Reverendissimus Pater absolute assecuraverit Excellentissimum Campi-Marschallum in praenotatum claustrum de non introducendo quarnizone Theutonico.

Die 24. Aprilis. Szomódon. Colonellus Szekeres Istvány uram orderében intimáltatott, hogy pro octava Maÿ úgy készen légyen: minden okvetetlen Dobrókához táborban szállhasson, és medio tempore előbbi helyére ezerestől fejérvári bloquádában menjen: elmenvén penig onnat: csak tovább is Domokos Sámuel uramot hagyja azon 3 compániával azon bloquádában.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak az Nemes Soprony vármegyére repartiált impositák végett suboriált nemesség difficultássa acclusive megküldetett: melyről s egyébb szükséges dolgokrúl hogy concludáltossék valami, invitáltatott is Devecserben ő kegyelme. Mostani újabb dispositiója brigadéros Kisfaludi György uram portális szekerei iránt pro contento esett: hogy pedig ezen dispositióját Somogyi Ádám uramnak tudtára adja, intimáltatott Horváth Zsigmond uramnak. Hogy Somogy és Nemes Veszprém vármegyékben úgy praetendálhassa onnan obveniáló szekereit az artolléria, igírt üveg, vas és deszkák praestátiójára, — megiratott director uramnak.

Eadem. Bolfortnak úti passus Méltóságos Generális Magyarországi Locumtenens uramhoz ő Excellentiájához.

Eadem. Kőszöghi Ádám uramnak passus, olyas maga szükségére némely partékák megvásárlására és eladására.

Azon nap érkeztünk Dadra; — az hol is

Die 25. Aprilis. Colonellus és senator Török István uramnak missiliter adatik értésére, hogy az csornyai kalast-

rom demolítióját suspendálja, méglen azon kalastrom administrátorának letett assecurátiójára ellenség részéről való quardizon tartása iránt az Bellicumtul *(válasz)* érkezik, s az iránt küldendő leveleinek genuina párját a Méltóságos Főgenerális Urunk ő Excellentiájának küldje meg; nemkülömben azon levélnek a Bellicumnak való transmissiója recommendáltatott.

Die 27. Devecserben. Benkő Ferencz gyalog óberster uramnak cum exageratione megiratik, hogy ne őrizze szüntelenül az házát, — szorgalmatoskodjék az regementnek fölállításában, mert kemény számadása lészen.

Eadem. Balogh Ferencz gyalog colonellus uramnak az regiment fölállításában való szorgalmatoskodása approbáltatik. Tekéntetes Nemes Tolna és Baronya vármegyékből obveniáló portális hajdúknak praestáltotásában hogy annyival is inkább s hamarébb progrediálhasson, — vice-ispány Bezerédi János uramnak keményen intimáltatik. Az fehér compániát Sümegből kihozhatja, az midőn arra fog masírozni; ha pro 8. affuturi ki nem szállhat is: pro 10. Dobrókához infallibiliter kiszálljon.

Eadem. Nemes Tolna, Baronya vármegyékbéli vice-ispány Bezerédi uramnak keményen intimáltotik, hogy azon nemes két vármegyéktől obveniálandó portális hajdúkat hováhamarébb, sine procrastinatione temporis praestáltossa: az haza késedelmet nem szenvedhet.

Eadem. Méltóságos Generális-Locumtenens Eszterházy Dániel, Generális Andrássi István, brigadéros, lovas és gyalog főcolonellus uraimék közönségessen, pro concludendis ulteriorem permansionem concernentibus conferentiis invitáltotnak ide devecseri residentiában ad tertiam diem cum subsequentibus affuturi mensis Maÿ.

Die 28. Aprilis. Bezerédi Imre brigadéros uramnak communicáltotnak némely particularitások, s egyersmind az Rábán föllől való plágának hazafiúságos kormányozása dexteritássának recommendáltotik. Radostics uramat az laibgvardiabéli hadnagyságra küldje le. Minthogy praevie intimáltatott pro tertia affuturi bizonyos conferentiára ide Devecserben: hogysem valamely confúsiója s kára következzik az brigádájának, inkább maradjon köztök, levelekkel correspondeálván.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak adatik értésére, hogy az székes-fehérvári bloquádában hat compániával az commandón hagyatik; légyen contentus fohadnagyi hivataljával, mihelest apertura lészen: azonnal fog accomodáltotni. Az kévánt mundérung iránt semmi difficultást nem tehet.

mivel maga még praevie, sine quietantia, maga authoritássából elvitte.

Eadem. Pető György lovas vice-colonellus uramnak serio intimáltotik orderében, hogy az győrieknek Végh János által elhajtott marháit, melyek vár-protectió alatt lévén, restituáltossa. Az szőlőbeli mívesek elvont portékáit is restituáltossa.

Eadem. Melysóvszky generál-adjutant uramnak adatik értésére, hogy szalonoki uraiméknak s Palotai uramnak is mondja meg: Ne protrahálják az dolgot: ha akarnak conveniálni, bene quidem, — a holott nem: 24 óra alatt vége lészen az várnak. Maga penig siettesse utját vissza.

Eadem. Kanizsai mezővárosbéli, Nemes Szala vármegyében lévő lakosok protegáltotnak.

Eadem. Kollátszegi, Nemes Szala vármegyében lévő falusi lakosok az Regulamentum szerint protegáltotnak.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak ő Nagyságának adatik értésére brigadéros Balogh Ádám uramnak idejövetele alkalmatosságával tett declaratiója a regementje defectussi iránt, hogy in enodationem sui compareálván, az ellene tett panaszokat inquisitione mediante kívánja Nemes Tolna, Baronya vármegyékkel complanálni, s committáltatik ő Nagyságának e dolognak eligazítása. — Devecser.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bottyán János uram regementjebéli Nagy András névő katonának passus adatott ellopott lovának fölkeresésére.

Eadem. Kiss Gergely colonellus uramnak az ellenségen vett győzedelme Fölöstöm táján, aggratuláltatik; e mellett, hogy tovább is brigadéros Bezerédi Imre uramtúl dependeáljon, és a minémő, Kisfaludi György uram két compániáinak mundérját illeti: már praevie Goda uramtól elmaradott két compániáinak mundérját elvitte ő kegyelme.

Eadem. Thúri Katalin asszonnak engedtetett meg Győrben való szabados menetele s kijövetele.

Eadem. Szombathelyi Ferencz, Kisfaludi György uram kapitányjának orderében intimáltotik, hogy Nemes Vass vármegyében menetele alkalmatosságával, eloszlott katonaságát szedje föl és az jelenlévőket conserválja, becsületi conserválása alatt.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak orderében intimáltatik, hogy az ezerét, a hol alkalmatos füvellő-helyt talál, szállítsa meg; pro 8. affuturi Dobrókához menjen campérozni. Subsistentia iránt recurráljon Eszterházy Dániel uramhoz. Kisfaludi László uram ezerét bocsássa el. Inti-

málja említett Kisfaludi uramnak, hogy pro 8-va ő kegyelme is Dobrókához szálljon; az ezerebéli, túl lévő cselédjek általhozására küldjön egy fő- vagy vice-hadnagyot commendérozottakkal, valami húsz vagy huszonöt katonát, azt is companiatim szedje ki. Simonytornyára pro recognitione perficienda két sereget küldjön.

Eadem. Török István uramnak megiratik: Minthogy Eszterház Dániel uramat jure immediatae successionis vérségessen csesznekі dominium illeti, — azért remittálja, ő kegyelme fogja exarendálni.

Eadem. Nemes Somogy vármegyének missiliter intimáltatott: Küldött limitátió szerint a midőn brigadéros Balogh Ádám uram tiszti magát insinuálni fogja, azon obveniálandó mundér elkészíttetésének repartítiójában fáradozzék, sőt effectuálja is mentőlelőbb.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Főgenerális uramnak ő Excellentiájának, missiliter. Brigadéros Balogh Ádám uram ezerebéli tisztek és közkatonaság cselédjeinek a Dunán általhozattatások recommendáltatott; rendöltetett forspont is alájok.

Eadem. Eszterházy Dániel uramnak vázsonyi jószág, méglen Zicsi Imréné asszonyom ki nem jön Győrből, usuálása applacidáltatott, úgy a csesznekі jószág is kiárendáltatott.

Eadem. Török István senator és lovas főcolonellus uramnak intimáltatott, hogy az Líben-Szent-Miklóshoz szállását az ellenségnek valóságossan írja meg a Méltóságos Úrnak.

Die 29. Aprilis. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak levelére missiliter, hogy az laibgvardiát küldje ide, úgy Radostics uramot is. Item, az új hírekről informáltatott. Prukhoz az ellenség megpróbálására való menetele approbáltatott.

Eadem. Benkő Ferencz gyalog colonellus uramnak. Rohoncz városa a minémő summa pénzt Generális Bottyán János uramnak hajdúk praestálásáért adott vólt, Generális uram penig ekkoráig sem statuálta, lévén ő kegyelmének nálom annyiravaló pénzi: azonnal fönnírt colonellus uramnak refundálja, csak küldje expressus emberit érte, és tartozni fog Rohoncz városát quietálni.

Eadem. Domokos Ferencz (*sümegi*) commendáns uramnak replicáltatott: Hogy ezajbortot a passusokon lévő praesidiumok tekéntésre elküldte, dicsíretessen esett; ha valami fogyatkozásokat talál, Rhen óberst-vochtmajsternek fog incumbálni remedeálása. Csikvárhoz Vas Ferencznek elküldése approbál-

latott: várnak erőtlenebb bástyáit miképp kellene s mennyi idő alatt és mennyi költséggel, úgy mely számos munkással tehetne fortificálni? azon óberst-vochtmajsternek vegye opinióját. Oberster Kis Gergely uram minémő 9 németet odaküldött, kiknek kedvek lészen pattantyússágot tanulni, a végre accomodálja; az kik mezőben szállani kívánnának: fegyverestől küldje ide, s applicáltotnak. A hajduságot Balogh Ferencz uramnak kivinni nem engedtetik, lévén arrúl intimátiója: ha ki köllene is jönniek: máskép sem hagyatik a nélkől is a praesidium: füzetéseket pedig, lévén azon hajduság Balogh Ferencz uram regimentihez incorporálva, midőn többinek, akkor ezen fehér compániának is megadatik.

Eadem. Fekete Istvány uramnak válaszul adatott: A minémő praemittált két levelek végett (írt?), én azokat nem vettem, sőt az ellenségnek Líben-Szent-Miklóshoz szállását is Török István uramtúl kelletik érteni, holott ő kegyelme előtt nem oly nyilván constálhat, mint említett colonellus-commendáns uram előtt: — azért informátiójátúl várok, lévén vigyázásra Tóközben rendeltetve regimentestől, és hogy Pető György urammal, ki is Győr s Komárom elein vagyon, correspondenter légyen.

Eadem. Kátafaiaknak, út-félen lakván, a magok dolgaiban föl s alá járó, forspontot, étel-ital gazdálkodást, szállásadást kivánó privatisták ellen protectió.

Eadem. Nádasdiak, mizdóiak regulamentaliter protegáltottanak.

Eadem. Miklós Mihálné asszonyom kovácsi cúriai residentiája az personalis quártély s forspontozás iránt protegáltatik.

Eadem. Matkóné asszonyom, Bogyó Erszébet névő, egyuttal Győrben passéroltatik.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram az csesznekí dominium exarendátióbéli kévánsága recommendáltotik, minthogy vér lévén azon jószághoz, inkább illetheti, mint extraneust. Sümegi praesidium borbéli fogyatkozása is adatik értésére, hogy az Méltóságos Úr az vásárlott borokbúl 12 hordóval fölvonyat, csak az ára bonificáltassék az országéból, és hogy valamely, egynehány hordó pálinkát is szerezzen, mert ha az quarnizon az ellenségtől bérekesztetik, lészen szüksége reá.

Die 30. Aprilis. Palotai Sámuel uramnak missiliter adatik értésére, hogy az fő és alacsony nemes rendtől Szalonakban, bátorságosabb megmaradás kedveért bévitt partékák-

nak megtekéntésére vagy kihozására bémenendőket ne impediálja, hanem bocsássa szabadon. Devecser.

Eadem. Oroszy Pál, Nemes Veszprém vármegyei vice-ispány uramnak intimáltatott missiliter, hogy az pápai városi lakosok instantiájára resolváltatott, hogy több portális hajdút tizenötnél praestálni nem tartoznak, azért említett vice-ispány uram is többnek praetendálásátúl supersedeáljon.

Eadem. Somogyi Ádám uram regementjebéli Fejér György névő katonának protectió forspontozás és hajdúfogadás ellen.

Die prima Maÿ. Török István senátor és lovas főcolonellus uramnak missiliter intimáltatott, hogy Győr eleire rendöljön jó commendót, ollyant, a ki az győrieknek adott protectionális-levelet in omnibus suis punctis et clausulis manuteneálja, és az katonaságot tiltsa, hogy a szőlőben járókat semmi szín és praetextus alatt meg ne háborgassa, annyival is inkább megkárosítani ne merészelje. Item, az Méltóságos Úr passusa mellett járókat ne engedje angariálni fizetéssel. Maga idejövetele indulgeáltatot. Devecserben.

Eadem. Fónÿ Mária, Bana Jánosnénak Komárombúl való egy úti kijövetele és bémenetele engedtetett.

Eadem. Győri mészárosoknak az ennekelőtte megengedtetett harmincz ökrökön kívűl még húsznak szabad kinn való pascuatiója az győri territóriumban, megengedtetett.

Eadem. Ugodi lakosoknak egy úttal Győrben mész bévitele engedtetett meg.

Eadem. Balassa Mihálnak adatik értésére, hogy az örösi *(örsi?)* puszta iránt emanált constractust hozza be magával ide Devecserben.

Eadem. Jánosházi póstának intimáltatott, hogy keze alatt hagyott üveg-golóbisokat s az 6 mázsa vasat Sümegre, a deszkákat penig Devecserben küldje.

Eadem. Engedtetett meg Nemes Sréter Juliánna asszony számára, hogy Székes-Fehérvárra bévitethessenek harmincz akó bort. Devecserben.

Die 2da Maÿ. Grajner Antal uramnak intimáltatott, hogy a simonytornyai praesidiumhoz kívántató requisitumokat, adott instructiója szerint, adurgeálja Nemes Somogy vármegyénél, és nem lészen szükséges ő kegyelmének a reábízott dolgoknak végbenvitelén mindvégig ott maradni, hanem csak az kezdetin, s jó subjectumra bízván a dolgot, maga siessen a mellette lévő dragonyosokkal a Méltóságos Úrhoz.

Eadem. Generális Eszterházy Dániel uram pro consideratione invitáltatott Devecserben; kinek is említett Grajner Antal uram levele pro transmissione accludáltatott, és hogy ő kegyelmének in obviis necessitatibus assistáljon, recommendáltatott.

Die 3tia Maij. Devecserben. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Urunknak ő Excellentiájának missiliter repplicáltatik az adott punctumira való teljes resolutióinak némely difficultási refusiójával, a kiben nem kevés difficultást experiált a Méltóságos Generális uram ő Excellentiája, — mindazonáltal refractáriuskodni azokban nem kíván, sőt pro voto secundálni kész. Az per errorem bizonyos püspöknek szóló levele újobban, az ide- által most újobban occurrált constitútióknak in originalibus pro directione in inclusis transmittáltatik; nemkülömben Rhén Márton névő artolláriabéli főstrázsamesternek, hogy sem Lamottúl, se penig Reviertől dependentiája ne légyen, hanem maga tudománnya szerint az Dunán innénső földön az artolláriát dirigálja, — recommendáltatik; s sümegi várnak kívántató reparatiójához bizonyos kővágó bányás-mesterek ha ideküldetnének, subsistentiájok dolgábúl meg nem fogyatkoztatnának.

Eadem. Franczia Generálisnak *(Des Alleurs)* missiliter recommendáltatik Delil granatéros-regementbéli kapitányságra való promotiója.

Eadem. Révai Mihál óberst-lajdinant urammak recommendáltatik, hogy az mundér csináltatásában, regruta-szaporításban és lovak vásárlásában sollicituskodjék: Sréter urammál is egynehány karabély iránt insinuálja magát, hogy az regiment segétődjék karabélyok dolgábúl is: az vacans portióbéli obveniense általküldetett Varasdy Ferencz kapitány által; az lovatlan, általvitt dragonyosok vacans portióibúl is 400 forintokat Palásti Ferencz óberst-vochtmajster uram által akarván az Dunán küldeni: annak kétszázát megtartóztattam nyereg-szerszámbéli requisitumok vásárlására, kétszázát penig ugyan általküldöttem, hogy, ha az regiment szükségére magáébúl erogált volna, tehessen contentumot magának. Devecserben.

Eadem. Acsádi Pálné asszonyomnak egy útra, bizonyos vásárlásinak végbenvitelére Győrben való bémenetele megengedtetett.

Die 4. Maij. Director Horváth Zsigmond urammak adatik értésére, hogy a sümegi praesidiumból a bor kifogyatkozván, tégyen dispositiót bor bévitele iránt, és egynehány hordó pálinkát is szerezzen a gvarnizon szükségére. — hogy,

ha történhetőképpen obsidiója lenne, annyival is inkább merészebb szívvel subsistálhasson a gvarnizon.

Eadem. Dobroviczky Ferencz vestiturae commissáriusnak intimáltatik, hogy kezénél levő posztót Diskai Ferencz prófunt-commissárius uramnak resignálja: az erogátiókat is extractusban adja, a pénzt penig komornyikom kezéhez, melyekről quietáltatván magát.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak missiliter intimáltatott: 1. hogy brigadéros Kisfaludi György uram ezere adjungáltatik az ő kegyelme ezeréhez, minthogy az ő kegyelme brigádája stálni fog. 2. Hadát, maga csinált juramenti formulájával esküdtesse meg. 3. Cartellae commissariátusságra a több tisztek orderit küldje mög.

Eadem. Sopronyban szorúlt Győrfi Miklósnak protectió kihordozkodhatására s ittkinn maradhatására.

Eadem. Ambrózi Sámuel kőszegi kalmárnak assignátió transmittáltatott, hogy tíz könyv papirossat küldjön. Devecserben.

Eadem. Lada György uramnak a papiros iránt emanált assignátió accludáltatván, recommendáltatik secretariára kívántató jó papirosnak kivitele és ideküldése.

Die 5ta Maÿ. Palásti uram ordereztetik az mustramester-functió viselésére, Korvíny uram által az Dunán menetelére nézve, hitit letévén. Devecserben.

Eadem. Lada György uramnak megíratik, hogy az cartellae commissáriusi hivatalt vegye magára és a rabok szabadulását folytassa.

Eadem. Győri commendáns uramnak missiliter intimáltatik, hogy a minémő tizennégy ökrit elhajtották Sibrik Boldizsárnak csécséni helységből az győri praesidiáriusok, restituáltossa.

Die 6ta Maÿ. Méltóságos Generális Magyarországi Locumtenens uramnak ő Excellentiájának missiliter: Az idevaló ellenségnek constitútiója mi karban légyen? per longum et latum megiratott, s minémő excessusokat perpatrált légyen az ő Excellentiája recrutázásra általküldött tiszti, pro remedio repraesentáltatott. Item. Török István uram ezere minthogy Kapuvárnál jól viselte magát, mundérungja megadása iránt, nemkülömben Somogyi Ádám uram ezere is hasonlóképpen recommendáltottanak. Szent-Benedek szerzetnél lévő apátúr meghalálozásának confirmatiója declaráltatott ő Excellentiájának: kire nézve, hogy az szent-mártoni convent magok között apátúrt erigálhassanak, minthogy Győrben kívánják resideálását, az conservatóriumra nézve. — relegáltatott ő

Excellentiájához, recommendálván, hogy azon abbatia, titulo administrationis, valamely egyházi (oly) rendnek conferáltassék, kinek proventussábúl segíthesse magát az ország.

Eadem. Hajdi Juliánna asszonynak Győrben való menetelre passus adatott.

Eadem. Fölső-, alsó-beledi malmok, Méltóságos Locumtenens Eszterházy Dániel uram ő Nagysága számára valók, — protegáltotnak. Devecserben.

Eadem. Edri Ferencz és Mihály rábaközi districtusban rendöltettek, hogy az occurrens Rába-víz exundatiójának obveniálván, az ösztörüket bécsináltossák és károkat causálni ne engedjék.

Die 7ma Maij. Benkő Ferencz orderében intimáltatott, hogy vévén maga útját Csány Ferencz uramhoz, valahol találhatja is, az annectált ordert assignálja. Ha bonis modis compareálni nem akar: árestomban vévén, küldje Sümeg várában. — Menvén azon útjában Fodor László uramhoz, Hetyei István névő kapitánt egész bagázsiástúl az ezerhez küldvén, óbert-vochtmajsteri hivatalra installáltossa, s több unter-officírekről is insinuálja magát. Az prima plánára obtingens posztónak assignátiója kiadatván, oszsza föl tisztei között, és a minémő két hadnagy ennekelötte azon ezerben szolgáltok s most Bezerédi Imre uram mellett voluntérkodnak, azokat is revocálja az ezerhez: ha bonis nem *(jönnek,)* mint Csány Ferenczczel, azt cselekedje. Devecser.

Eadem. Csány Ferencz uramnak serio parancsoltatik, hogy otthon heverésétől desistálván, óbers-lajdinanti hivatalra Benkő Ferencz uram ezerében magát transferálni el ne mulassa: mert egyébaránt megírtt Benkő uramnak lévén parancsolatjában, hogy árestom alatt Sümeg várában küldje.

Eadem. Fodor László uramnak recommendáltatik, hogy Balogh Ferencz uram ezerében óbers-lajdinanti hivatalra persvadeálja Exstaint, s küldje ide egy compániabéli strázsamesterrel együtt, melly jó lingvista lévén, a ki adjutanti hivatalt viselhessen. Egy compániát küldjön Sümeg várában és Hetyei névő kapitányát assignálja Benkő Ferencz uramnak.

Eadem. Dubraviczky Ferencz substitutus vestiturae commissárius uramnak praesentibus committáltatik, hogy az minémő posztó, mundérnak való, keze alatt vagyon, Diskai Ferencz commissárius uram kezéhez adja erga quietantiam. Devecserben.

Eadem. Somogy Ádám uramnak intimáltatik, hogy a palotai compániát, brigadéros Bezerédi Imre uramnak hírt

advân, orderezze Palotára, megparancsolván, hogy Domokos Sámuel uram dispositióihoz alkalmaztassák magokat. Az prima plánára obtingens posztó iránt való assignátió includáltatott. s oszsza föl az tisztek között.

Eadem. Kisfaludi László, Kiss Gergely colonellus és Palásti Ferencz óberst-vochtmajster uraiméknak az prima plánára megküldvén obtingens posztóbéli assignátiójokat. oszszák föl az tisztek között.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéros urannak adatik értésére, hogy Simonytornyára négy mázsa puskaport s két mázsa ólmot, — Csesznekben peing egy mázsa ólmot küldjön: az vörös compániát peniglen, minthogy Balogh Ferencz újonnan csoportozandó ezerit mustráltatni akarja, küldje Tótiban, a helyett mégyen Fodor László uram egy compániája. Küldjön Csobánczban 20 legént, egy strázsamesterrel együtt.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak adatik értésére. hogy székes-fehérvári bloquádábúl Bottyán János és Szekeres uraimék ezereinél *(igy)* jöttek három compániával: ott magányos commandója lévén, kiváltképpen a Sáron innénd való földet conserválja: az palotai sereg penig Palotán resideálván, dispositióitúl fog függni. Fehér vármegyébűl és Veszprém vármegyei alsó processusbúl várja intertentióját.

Eadem. Pulai György hadi főporkoláb uramnak intimáltatik, hogy Nemes Szala vármegyében egyenessen Bessenyei László vice-ispány uram házához menvén, a hol is mindandig subsistálván executionaliter, valameddig a sümegi determinátió szerint a póstákra esendő pénzt meg nem adja: onnét elmenvén, menjen Szigligetben, Somogy vármegyei vice-ispány uram házára hasonló executióval szálljon, ugyanazon póstákra esendő pénzt valamíg ő kegyelme is meg nem adja, ott subsistáljon.

Eadem. Bessenyei László Nemes Szala vármegyei vice-ispány uramnak missiliter adatik értésére, hogy az laibgvardiára kiadott kétszáz forintokat saját pénzemből kiadván, mivel az laib-gvardia azon nemes vármegyében lévén, nagyobb idejét penig extra quartirium töltötte, annak refusiójára adja Pulai uram kezéhez.

Eadem. Nemes Szala vármegyének intimáltatik, hogy az sümegi determinátióban Nemes Veszprém vármegyében lévő póstáknak füzetésekre rendöltetett pénzt adja meg; mindaddig Pulai odakinn lészen executión, valamíg azon pénz nem bonificáltatik.

Eadem. Nemes Somogy vármegyének intimáltatik, hogy a sümegi determinátióban Veszprém vármegyében lévő

póstáknak füzetésekre rendöltetett pénzt adja meg, mert mindaddig Pulai uram execution kinn lészen, valamíg azon pénz nem bonificáltatik.

Eadem. Szekeres István urammak, hogy az mundér regementjére ki nem adathatik, mivel az ideji mustra szerint nem constál effectivus statussa. — hanem az mezőre szállván s megmustráltatván, kiadatik mundérja regementinek. Devecser.

Item. Devecserben. Colonellus Balogh Ferencz uram ordereztetett: Regimentjit öszveszedvén, pro die 8. vagy ad summum 10. compareáljon Dobrókához, kihozván Sümegről két compániáját és Csobánczbúl egy compániát, hogy most elsőbben is szép számmal compareálhasson, s mundérungot egyszersmind fölvehessék. Sümeg várában levő rabok közől ha mellyek szolgálatot akarnak vállolni, accomodálja regimentjében, küldvén expressus emberit érettek. Az óberslajdinontja és főstrázsamestere között való dissensiónak interruptiójára, s azon okbúl is, hogy a regementjének in bonum ordinem állítására egy jó, reguláris embert lelhessen: Fodor László uram óberst-lajdinontja, Exstain névő, a végre determináltatott colonellus uramhoz. Adjutantot is igért Fodor uram ő kegyelmének, csak küldjön érette.

Eadem. Szegedi Bálint urammak cum exageratione: Azelőtt is volt Csesznekén praesidium, mégis annyi lamentátiókkal nem siránkoztak. Mért köll mindenért engemet elsőbben is búsítani, praetereálván a prima instantiát? Szintén itt lévén Veszprém vármegyei vice-ispány uram, ő kegyelmének jelentettek csesznekí defectusok iránt való panaszkodások. Reponáltatott: Senkitől még külömben nem hallotta. Brigadéros és sümegi commendáns urammak van intimálva: egy mázsa ólmot golóbissúl küldjön Csesznekre. Az ottvaló, köröl-lévő helységeknek várhoz kapcsolások nem placidáltatik kívánsága szerint, minthogy partiálitássa abban észrevétetett, mert az egész Veszprém vármegye is kész oda succurrálni.

Eadem. Nemes Somogy vármegyei tiszteknek scriptotenus adatott engedelem, hogy az impositák praestálásátúl magokat eximálni kívánó arendator és földesurakat militari assistentia compellálják.

Die 7. Maij. Devecserben. Méltóságos Gróff Ziesy Pál urammak, hogy a palotai seregnek méltó volna conniveálni borárúltatásában, melly ha meg nem engedtetik nékiek: elkedvetlenednek szolgálatban, s félthetni más confusiótúl is őket. Azomban az ottvaló plébánus tanácsának helyt ne adjon, mert experiáltatott az haza dolgainak eversiójára

való fortéllyok; ne is gondolkodjék azért ő kegyelme, hogy impediálja palánkolását és fortificátióját Palotának: mert szükség praesidiumot ott tartani, az publicum java azt kívánja.

Eadem. Domonkos Sámuel uramnak. Ő kegyelme maga két compániájával és Somogyi Adám uram palotai compániájával maradjon ugyan Palotán, vagy az hol alkalmatos közel lévő helységen sufficiál ő kegyelme azon három compániával fehérváriakra való vigyázásra; nem fog praetendáltatni ő kegyelmétől Buda és Komárom eleire való gondviselés: hanem csak a Sáron innen való faluk conservátiója, és fehérváriak hogy Veszprémig ne penetráljanak, impediálja, correspondenter lévén az csikvári és palotai gyalogsággal.

Eadem. Stephancsics György tapolczai lakosnak adatott egy kolduló-levél, mely mellett az tapolczai templomnak restaurátiójára koldúlhasson.

Eadem. Kisfaludi László colonellus uramnak replicáltatott, hogy az minémő 140 emberből álló két compániára mundért kíván: kiadatott az acludált assignátió szerint, hogy Diskay Ferencz commissárius uram azon 140 emberre adja ki dolmányra két-két réfit, nadrágra 3 emberre egy vég abát, köpönyegekre penig már jobb részént kiadatott még ennekelőtte.

Eadem. Fölséges Vezérlő Fejedelem Kegyelmes Urunknak Rátky Dániel uram ő kegyelme által alázatossan recommendáltatik, hogy Török István uram ezerét, mivel azelőtt is abban óbersteri tisztben szolgálván, méltóztassék újonnan néki conferálni.

Die 8. Maÿ. Almásiak iránt Török István uramnak, hogy az minémő katonáit megverték az exorbitátiók miatt, revideáltassa: azon idő alatt penig semmi úttal-móddal ne engedje háborgatni azon helységbélieket. Devecserben.

Eadem. Revier óberst-lajdinontnak értésére adatik, hogy az artolléria főstrázsamestere Rhén Mártony *(dolgait)* nem folytatván, igen disgustálja az artolléria bélieket, és ha nem accomodálja magát, csak az czaigvorter is elég lészen az artolléria mellett. — Az artolleriabélieknek küldje meg mundérjokat más requisitumokkal együtt, nemkülömben az innénd lévő mozsarakhoz küldjön valami 50 bombát. Devecserben emanáltatott.

Eadem. Sréter János artolleriabéli brigadéros uramnak, hogy valami tizenöt szablyát és annyi flintát küldjön ide által. Devecser.

Eadem. Szekeres István colonellus uramnak, hogy az pátkaiak kárát, a mennyire lehet, adjustáltassa, nemkülömben az bor árát fizettesse meg az katonákkal.

Eadem. Méltóságos Generális-Marschallus Károlyi Sándor uramnak az erdélyi occurrentiáknak gyakrabban való communicátiói recommendáltattanak.

Eadem. Ebeczki Sámuel uramnak recommendáltatik az Dunán túlsó occurrentiáknak gyakori folytatása. Devecserben.

Eadem. Brigadéros Babócsai Ferencz uramnak az szepesi és az külső provinciabéli occurrentiáknak communicátiói recommendáltattanak.

Eadem. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramnak adatik értésére, hogy Nádasdy Ferencz az rabok szabadulását *(sürgeti?)*. Keresztesi névő hadnagyét igen impediálja: írja meg az császár audítorának, hogy ne avassa magát abban, hanem az chartella szerint folyjanak az rabok szabadulási. Az chartellának valóságos párját küldje meg, hogy ezen a földön is a szerint folyjon az rabok szabadulása. Devecserben.

Eadem. Méltóságos Generális üdősbik Barkóczy Ferencz uramnak a Dunán innénd való hírek adattak értésére. Generális Bottyán uramnak nemkülömben, érsek-újvári commendáns Berthóti István uramnak is; viszont hasonló communicátiónak continuatiója recommendáltatik.

Eadem. Diskai Ferencz uramnak missiliter intimáltatott, hogy a Méltóságos Uram stabjához rendöltetett szekeresek számára a Regulamentum szerint obveniálandó kenyereket, a midőn az lajb-gvardiabéli furier magát a listával nála insinuálja, mindenkor quietantiák szerint kiadni el ne mulassa.

Eadem. Antalovics Mártony az Méltóságos Asszony általmeneteléről tudósíttatott: ahhozképest a jószágbúl mindennémű provisiót szerezzen. A szénát, mely Séllyén vagyon, adja el Hellenbach uramnak 100 aranyon; egy kazalt marháknak, méglen általhajtatnak, és az ottani, balogi, úgy dívényi, jószágra subdividálandó ménesnek *(tartson meg?)* Hegyaljai boroknak jó gondok-viselése recommendáltatott. Devecserben.

Eadem. In simili Visnyai Miklós uramnak is, hoc addito, hogy Puszta-Kürtről, Patárul és Sopornyiról provisiót hajtasson bé Ujvárban. A lovászmester által a ménest conscribáltassa. A Játón lévő marhákat nem szükség eladatni, hanem inkább a cseléd számára vágassa le: maga szándékát írja meg. Bottyán János uramtól kérjen militaris assistentiát a provisió bészedésére.

Eadem. Balogh István hadnagy uramnak meg nem engedődött, hogy az olyan hazaszívódott katonaságot recru-

tázza, a ki már azelőtt regimentben volt, mivel azokat az regimentek tisztei fölszedik; hanem azon kívül a kit kaphat, bízvást recrutázhatja.

Eadem. Kenessey István secretárius uramnak Fekete István uram instantiája az győrieknél való végbenvitelre recommendáltatott.

Die nona Maij. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának megiratott, hogy az hadakkal oly készülettel vagyunk, hogy az midőn az ellenség ezen az földön valahol valami motust kíván kezdeni: azonnal resistálhassanak.

Eadem. Grajner Antal uramnak, hogy az elkezdett dolgoknak folytatásán mindaddig Simonytornyán maradjon, míglen a Méltóságos Úr expressus emberit oda nem expediálja. Az contrapátenst, a küldött conceptus szerint bízvást expediáltassa az helységekben.

Die 10. Maij. Diskay Ferencz uramnak, Hőgyészy Ádám és Kántor Gergely uraiméknak szólló levelek volanter pro transmissione acccludáltattanak.

Eadem. Hőgyészi Ádám uramnak missiliter intimáltatott, hogy Diskai Ferencz uram lepsényi Tótth Miska névő jobbágyát, míglen az atyjától elvont négy ökrét nem restituáltatja, által ne bocsássa a Dunán.

Eadem. Brigadéros és sümegi commendáns Domokos Ferencz uramnak missiliter, hogy az rabok között lévő két péket, minthogy nálunk szolgálatot kívánnak venni, assignálja Diskai Ferencz uram ő kegyelme kezéhez, intimáltatott.

Eadem. Németh Ferencz, Balogh Ferencz óberster uram regementjebéli főhadnagynak intimáltatott, hogy jó vigyázásban hagyván az hidvégi passust, az néki concredáltatott hajdúsággal siessen a dobrókai mezőre, az hol már óbersterit föltanálja az ezerrel.

Eadem. Domokos Ferencz uramnak missiliter adatik értésére, hogy a mikor Balogh Ferencz gyalog-colonellus uram ő kegyelme maga tisztit odaküldendi: mindenkor, a mely német raboknak kedvek lészen az hadi szolgálatra, adja kezéhez.

Eadem. Balogh Ferencz uramnak adatik értésére, hogy csak maga emberit küldje Sümegre, Domokos Ferencz uram ki fogja adatni azon német rabokat, kiket is kihozatván, közülök regementjében kit hadnagynak, kit strázsamesternek vagy felt-babel és kaprálóknak instituálja, hogy hívségekben jobban continuálják magokat.

Eadem. Adatik decretuma Kemenczei Péter uramnak Nemes Veszprém vármegyében főcommissáriusi hivataljára.

Eadem. Devecserben. Balogh Ferencz gyalog colonellus urammak missiliter insinuáltatik, hogy mostanában Fodor László uram regementjéből ordereztetett két compánia Sümegre, kik közül 20 Cseszneкben, az maga hajdúinak kihozattatásokra; melyekkel Exstájn uramat expediálván, a midőn Sümegen azon vörös és fejér két compániáit kezéhez veszi: egyenessen Tótiban velek maséroljon, a hova is érkezvén, ő kegyelmét maga regementje óbers-lajdinontjának incorporálja, s jó rendben vévén regementjét, két batalionban maséroltassa Dobrókához, a hol is maga a Méltóságos Főcommendáns Generális ő Excellentiája jó rendben vévén colonellus uram jelenlétiben, kíván mind az fortalitiumok praesideálásárúl 's maga regementjirül jó dispositiót tenni.

Eadem. Palásti Ádám mustramester urammak missiliter intimáltatik, hogy Korvínyi János uram általmenetelével ő kegyelme azon hivatalban praesentibus inchoáltatott. – azért maga dolgait úgy intézze, hogy Dobrókához pro 8-va Maÿ compareáljon, s az hadakat jó rendben vegye, a hol minden actáit Korvínyi urammak kezéhez vevén, az defectusokat remediálhassa s orderét Fölséges Fejedelem s Locumtenens uram ő Excellentiája confirmátiójáig tartsa.

Eadem. Pulay György hadi főporkoláb urammak orderében intimáltatik: Hogyha pro hic et nunc mellette semmi dragonyosok nincsenek: tehát requirálván Bakacs Lukács uramat, az keszthelíekbűl pro assistentia ő kegyelme mellé rendölvén közzűlök, menjen Nemes Szala vármegyei viceispány uramhoz executióra, a hol is laib-gvardiára obveniáló vacans portiókat pénzűl exigálja, s kezéhez vévén, maga a Méltóságos Generális-Marschall uramhoz ő Excellentiájához hozza.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros urammak orderében intimáltatik, hogy eloszlott katonáit szedje föl és ad praescriptum terminum dobrókai táborhelyre compareáljon: nemkülömben az regimentjére repartiált posztó iránt küldetik assignátió, hogy maga tisztét Sümegre expediálván, Diskay Ferencz commissárius uramtúl kezéhez veszi.

Eadem. Brigadéros Balogh Adám, Török István senator és Kisfaludi László colonellus uraiméknak szólló orderekben intimáltatott, hogy regementjeikre obveniáló posztóért csak tiszteiket Sümegre Diskay Ferencz commissárius uramhoz küldjék, specifice kezekhez veszik.

Eadem. Benkő László gyalog vice-hadnagy és Nagy János közhajdú Veneczken lévő házaikra protectió adatik.

Item. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel urannak missiliter insinuáltatik Domokos Sámuel urannak három compániával Fejérvár vigyázására való dispositió: a mint hogy aziránt Méltóságos Commendérozó Főgenerális uram ő Excellentiája Domokos Sámuel urannak szólló levelek transmissióját recommendálja, kit is volanter acchudálta.

Eadem. Beniczky Mártony urannak ultronee is recommendáltatik az Dunán innenső földre deputált posztónak öszveszerzése, az minthogy Dobroviczky Ferencz commissárius uram visszaküldetik azon posztónak elhozattatásáért a Dunán által.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros urannak missiliter recommendáltatik corpussának öszvecsoportozása, s jó rendben vévén, effectivus statussárúl való informátió, hogy ezután conformiter lévén, a midőn az ellenség operálódni kezdene Kőszeg és Soprony táján, innét succurráltathatnék; ellenben a midőn a pusztán ellenségeskedésit folytatni kívánná, hagyván ő kegyelme egy részét corpussának Sopron vigyázására, conjunctióra siethetne; a jó szorgalmatos vigyázás recommendáltatik; az Dunántúlsó földről érkezett novellák in paribus transmittáltatnak. Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája küldött leveléhez képest Újvárban létele adatik értésére, a ki is oly dispositióval hadait rendben tartja, hogy az ellenségnek ezen földre transmigrátióval operátióit folytatni kívánja, hogy revocálhassa. Devecserben.

Eadem. Pomáziaknak, küldött levelekre replicáltatik: Hogy a minémő, Budáról nemes vármegye hajdúnak elfogattatásaért az budai urak kívánják őköt, míglen azon hajdújok ki nem szabadúl, szokások szerint zaklatni kívánják, — azért resolváltatott, hogy, ha Budán lévő, szabadhajdúknak elfogott hadnagyát kibocsátják, több magyar rabokkal együtt: azon hajdújok is egy alkalmatossággal meg fog szabadúlni. Devecserben.

Eadem. Diskay Ferencz urannak az stabális tiszteknek portionális specificátiója megküldetett, kire hogy száz portió után való kenyeret és húst administráljon, committáltatott.

Item, eidem. Assignátió, hogy az száz-egynehány réf vastag vásznat, kiben az általhozott posztó volt bétakarva, nemkülömben a minémő kardok reperiáltatnak a sümegi várban, erga quietantiam küldje Devecserben.

Eadem. Brigadéros és sümegi commendáns urannak missiliter intimáltatott, hogy az ott raboskodó, Kisfaludi László uram csobánczi két katonáját cum inquisitione resignálja. Devecserben.

Die 11. Maij. Doctor Langh urannak intimáltatott, hogy az Méltóságos Asszonyhoz siessen Újvárban cúrájára, requiráltatott.

Eadem. Szőke Mihály secretárius uram, hogy maga útját vegye mentőlhamarébb siettetvén az Méltóságos Úrhoz, intimáltatott.

Eadem. Győri vice-ispány Kövér Pál urannak parancsolat küldetett, hogy colonellus Fekete István uram benn lévő árváit magam házábúl exturbálni s őket concernáló s anyai jószágokat confiscálni ne engedjék; egyébaránt ittkinn található győriek jószágibúl ő kegyelme magát contentálni kénteleníttetik.

Eadem. Devecserben. Nemes Szántóházy Mária, Husszay uram meghagyott özvegyének Nemes Soprony vármegyében Szemere nevű helységben lévő házára protectió adatik.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel urannak adatik értésére, hogy a székes-fejérvári ellenség bizonyos intercipiált levelekre nézve igen fenyegeti zámoliakat: amoveáltassa *(őket helyükből?)*

Die 12. Maij. Domokos Ferencz brigadéros és sümegi commendáns urannak missiliter intimáltatik, hogy Kirchperg névő német kapitánt mellette lévő furérral és Hannover regementjebéli rabokkal együtt küldje ide Devecserben.

Eadem. Director Horváth Zsigmond urannak commissió küldetett, hogy Kisfaludi László lovas colonellus uram 140 emberire obveniáló mundérung csináltatására adjon hozzája menő expressus emberinek . . . . *(Több nincs.)*

Die 13. Maij. Devecserben. Tekéntetes Nemzetes senátor és lovas colonellus Török István urannak adatik értésére, hogy a rabok szabadulása iránt adja instructióját Fekete István urannak; az német báró pedig most oda fog küldetni a pusztára, az ő kegyelme kezihez.

Die 14. Maij. Sümögi Balogh Katának Dunán innét gyolcsesal s egyéb efféle aprólékos portékákkal való kereskedésre passus adatik a Confoederátió hívsége alatt, de úgy, hogy hordhasson labancz várbúl is portékákat ki.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel urannak a kőszegi casus iránt hogy még semmi bizonyos confirmátióra való hír nem érkezett, — tudtára adatik.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens Gróff Bercsényi Miklós urannak ő Excellentiájának Hajszterrek Nádasdival együtt Kőszeghez való kicsapása és Bezerédiné és Festeticsné elfogatása repraesentáltatott.

Eadem. Brigadéros Domokos Ferencz urannak, hogy 6 ágyút készen tartson pro omne occurrenti necessitate a czajbert

által, s minemű két elromlott ágyú Sümögön vagyon, azokat mentűlelőbb ide Devecserben küldje, kik innét pro reparatione Kassára fognak küldetni.

Die 15. Maij. Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog-colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy a regement iránt való computust a nemes vármegyével pro contento véghez vivén, — minden bagázsiástúl a regementtel quártélyábúl kimozdúljon; nyomúljon dobrókai rétekre, kinyomulása alkalmatosságával pedig 6 taraczkokért, hozzá tartozandó puskaporral, golóbisokkal együtt, küldje maga expressus tisztit Sümögre ezen orderrel commendáns uramhoz; melyek bizatnak az ő kegyelme szorgalmatos dexteritássára. A mundérnak el nem készülése ne tartóztassa a campírozástúl.

Eadem. Hőgyészi Adám uramnak order szerint adatott értésére, hogy mivel Fölséges Urunknak, úgy a Méltóságos Generálisságnak tetszett; Bottyán János uram ezere: *(cserében)* Generális-Locumtenens Eszterházy Dániel uramnak conferáltatott és annak colonellus-commendánssúl Bolfort Ádám uram rendeltetett, — azért említett Hőgyészi uram megírt colonellus uramat a seregek előtt publicálni el ne mulassa, megparancsolván nekik, hogy ennekutánna ő kegyelmétűl legyen dependentiájok.

Eadem. Ugyan Méltóságos Magyarországi Főgenerális uramnak a kőszegi casus reiteráltatott, declarálván, hogy az ellenség több kárt vallott légyen maga részirűl, mint a mieink. Egyedűl csak Bezerédiné asszonyom kiszabadulásában fáradozni méltóztassék. Item, ő Excellentiája parancsolatja szerint Bottyán János uram ezere Eszterházy Dániel-uramnak assignáltatott és azon ezernek Bolfort Ádám uram colonellus-commendánssúl praeficiáltatott.

Item. Losonczy János Nemes Fehér vármegyei vice-ispány uramnak replicáltatott: Percipiált levelébűl értem difficultásit; noha Méltóságos Generális-Locumtenens Gróff Eszterházy Dániel alleviatiómra lehetne, de ő kegyelmét szokta praetereálni, holott remedeálhatná. Most Rábán följül való hadak tekéntésére induló-félben lévén, sokat nem írhatok: de el nem hallgathatni Szekeres urammal egymás ellen való panaszolkodásit. Megszokta vice-ispány uram aztat is, hogy midőn feles had rendöltetik oda vigyázásra: szegénységnek enerváltióját allegálja, — holott elordereztetnek, azonnal succursusért instál. Vagyon már Szekeres uramnak commissiójában onnét eltávozása. A Sáron túl való faluknak megmondhatja: accomodálják az ellenségnek is magokat, míglen jobban manuteneálhatjuk.

Item. Bolforth Ádám urammak adatott order, cum descriptione: minek okáért Fölséges Urunk és Méltóságos Locumtenens Főgenerális uram ő Excellentiája által resolváltatott volna Generális Bottyán János uram ezerében (ki is per cambiationem Méltóságos Vice-Generális Eszterházy Dániel urammak conferáltatott) commendáns-colonellusnak. Installálása eránt Hőgyészi Ádám, azon Tekéntetes regementbéli Főstrázsamester urammak vagyon intimátiója. — Colonellus urammak ahhozképest adatott instructiójában, hogy emlétett Vice-Generális uramtúl nemcsak úgy mint Commendérozó Generálistúl: de úgy is mint regiment főcolonellussátúl dependeáljon: a regiment effectivus statussát legelsőbben is kitanúlni és kezihez lajstromban venni igyekezzen, és azokkal Győr s Komárom eleire való vigyázásra magát transferálja, Tata előtt hagyván actualiter ott lévő Szép Péter és Horvát István két seregét. Minthogy pedig Fehérvár előtt Domonkos Sámuel urammal levő Parragh uram compániája is azon ezerben incorporáltatik: azt is kezihez vegye, és megirt útját győri pusztára admaturálja.

Die 15. Megindulván Szombathel felé, másnap lett odaérkezésünk; ahhozképest

Die 16. Maij. Szombathelen Nádasdy Ferencz urammak cum exageratione megiratott: A kőszegi eruptiójának alkalmatosságával minémő, nem hadi emberhez, hanem hóhérokhoz való illetlenséget elkövettek császár részérül valók, katonáink közül megnyúzván és némelyeknek szemeiket kisütegetvén és kiszúrván. Azonkívül brigadéros Bezerédiné asszonyomat is elvitték, mely ineált chartella ellen vagyon: kiért kénszeréttetem retaliátiójára, a minthogy Vágon és Dunán túl lévő labancz asszonyoknak specificátiója megküldetett, kiket megárestálandok, és Dunán innend is, valakiket találni lehet.

Visszatérvén pedig:

Die 17. Vépen. Sélley Gergőlnek exprobráltatott az fehérváriaknak rajta tött actussa. Ha vice-ispány Lossonczy János a szegénségnek promulgálta volna holdulni tülem adott engedelmeket: kétségkívül nem erumpált volna az ellenség: minthogy pedig már megtörtént dolog: azért tovább csikvári sáncztúl ne recedáljon, hanem ott jobban vigyáztasson. Adatott értésére Domokos Sámuelnek három compániával Palotán maradása, és ha ugyan Csikvárnál az ellenségnek nagy ereje miatt nem subsistálhatna, retirálja olyankor magát Palotára, azalatt is azomban Méltóságos Generális

Eszterházy Dániel uramhoz in necessitate folyamodjon, ha mely difficultási exurgálnak.

Die eadem. Szombathelyen. Kőszög városának protectionális, hogy a vitézlő rend rajtok ingyen ne élődjék.

Eadem. Eőry Mihályné asszonyomnak is protectionális Sopron és Vas vármegyékben lévő jószágira.

Eadem. Hevenyesyné asszonyomnak Bécsben menetelére való passus.

Eadem. Méltóságos Generális-Locumtenens Eszterházy Dániel uramnak az Méltóságos Úrnak szerencsés megérkezése insinuáltatott. Majális cúrára nézve itt Devecserben fog ő Excellentiája egyideig subsistálni.

Die 18. Ejusdem. Fodor László uramnak intimáltatott, hogy regimentjével három-négy nap alatt mezőben szálljon quártélyábúl, melléje vévén a munítiót. Óberst-vochtmajstere és Galenus is resolválták magokat, hogy készek elmenni a regementtűl. Hethei Gergel promoveáltatott Benkő Ferencz uram ezerében. Az unter-officierek közűl taníttasson említett óberster uram öt vagy hat subjectumot, a kik említett Benkő Ferencz uram ezerében applicáltothassanak tisztviselésre.

Eadem. Fodor László gyalog colonellus uram kapitányának, Hetyei András nevűnek, order által intimáltatott: transferálja magát Benkő Ferencz uram regementjében óberst-vochtmajsteri tisztben: vagyon már committálva instellátiója iránt.

Eadem. Benkő Ferencz gyalog colonellus uramnak adatott értésére ezen Hetyei Andrásnak oda orderezése: exprobráltatott ő kegyelmének: mért ekkoráig nem tött insinuátiót Fodor László uramnál iránta? — mihelyen azért odaérkezik, instellálja annak rendi szerint a regement előtt: és regementinek minapában tapasztalt sok defectussi mi okbúl legyenek? azokrúl informátiót tegyen, hogy in tempore remediáltossanak.

Die 19. Ejusdem. Szluha Ferencz uramnak megiratott, hogy az ellenség Bezerédiné asszonyom elfogásával Bezerédi uramat kívánja elcsábítani: kinek kiszabadulásában hogy in locis debitis fáradozzon, recommendáltotott. A loboncznékat, kik ott körülbelől vannak, arestáltossa. Kőrössit, és a mely granatérosok még szolgálatot nem töttek, küldje által: hadd mehessenek bé Sopronban. Lichtenstáin kanczái árrábúl adjon egynihány forintokat Szarka István uramnak, költségére. Az cartellae commissárius(-i tiszt)viselésre valamely qualificátus subjectum fog subordináltotni, a ki mindenkor a Méltóságos Úr oldala mellett fog continuus-

kodni, úgy mindazonáltal, hogy a jó communicátiót megtartsa Szluha urammal. Item, a négyezer réf posztónak általküldése recommendáltotott.

Eadem. Radó Pál uramnak patai, madocsai helységek lakossainak instantiájok pro informatione transmittáltottanak, kiben megiratott, hogy ezen helységektül ő kegyelme is ne praetendáljon többet, mint az előbbi földesuraknak praestáltonak.

Eadem. Néhai Nemzetes Vitézlő Hajnok János meghagyott özvegye, Nemes Tavasz Eva asszonynak uti passus adatott Sümögre, Keszthelre, onnand Győrben való bémenetelre, oly formán, hogy benn maradjon.

Eadem. Méltóságos Generális-Locumtenens Eszterházi Dániel urannak persvadeáltatott, hogy Szekeres István lovas colonellus uram ezeréből foki, hidvégi s egyéb passusokra kívántotó vigyázó seregeket rendöljön. Luka Benedek urannak penig írja mög, hogy veszprémi uraimékkal együtt egyetértsen a palotai sereggel. Séllyei Gergelt consolálja, mivel máris desperálni láttotik. Dallos uram háza iránt már iratott, ahoz alkalmaztassa magát Grájner uram. A kereskedő törököket pedig küldje ide Simontornyárúl Devecserben a vörös abákkal.

Die 20. Ejusdem. Bolfort Ádám commendáns-colonellus urannak intimáltatik, hogy Palásti Ádám mustramester uram a pusztaságra expediáltatott az regementnek megmustrálására; annakokáért midőn magát insinuálni fogja, az mustrára compareáljon: úgy szintén emlétett mustramester uram által installáltassa magát a seregek előtt colonellus-commendánsságra.

Item. Palásti Ádám urannak order szerént intimáltatott, hogy megírt Bolfort Ádám uramat a megnevezett functióra installálván, azon regementet s Domonkos Sámuel compániáit, úgy szintén Szekeres uramét, nemkülömben Domonkos Ferencz uram csikvári és palotai hajdúságát is debito modo et ordine mustrálja meg.

Item. Séllyei Gergely óbrst-lajdinant urannak, hogy a midőn emlétett Palásti Ádám mustramester uram a hajdúságot megmustrálni kívánja, cum sufficientibus requisitis compareáljon, és a hidvégi s foki passusokon lévő hajdúságot is arra való nézve együvé contrahálja.

Item. Szekeres István urannak is intimáltatott, hogy az mustrát Palásti Ádám uram által consummáltatván, perficiáltassa. A mellett mustramester urannak, hogy bátorságosabb securitással járhasson, militaris assistentiát rendeljen melléje.

Item. Szarka István uramnak megiratott, hogy Bolfort Ádám uram ordináltatott eleiben pro confui, mely mellett a bagázsiát és az négyezer réf posztót bátorságossan általhozhassa.

Item. Bolfort Ádám commendáns-colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy generál-adjutánt Melsofszky Ferencz a midőn insinuálja magát ő kegyelménél, késértené a Dunához.

Eadem. Ugyan emlétett Bolfort uramnak más order, hogy maga személye szerint conjungálván magát Szép Péter urammal, s úgy confuírozzák emlétett generál-adjutant Melsoczki Ferenczet, hogy nagyobb commoditással s securitással lehessen mind ő kegyelmének általmenetele, mind generál-auditorom Szarka Istvánnak a bagázsiával erre általköltözése.

Item. Benkő Ferencz gyalog colonellus uram Ölbei Tamás névő hadnagyának missiliter intimáltatott, hogy nem apprehendálván a Méltóságos Úr óbest-vochtmajsteri hivatal másnak való collatióját, ne bucsúzzék: mert a mi rajta esik, magának, nem másnak tulajdonítsa: hanem mutassa naponként meritumát s a szerént reménylheti promotióját ő is.

Die 21. Maij. Nemes Veszprém vármegyének az tizenkétszáz forint és óbester Fodor László uram regementjére kívántató egy-egy pár fehérruha praestálása szépen köszöntetik: hogy penig annyival is előbb effectusban vétetődhessék: szükséges Fodor László uramat de suppeditanda assistentia requirálni. Talián Sándor uram iránt, hogy az száztizenhat extorqueált forintokat restituálja: parancsolat küldetik, nemkülömben, hogy az alsó processus is azon tizenkétszáz forintokban, mint köz jóban, és az fehérruházatban concurráljon, — az kívántató portális szekereket penig hat-hat marhával praestálja. Némely faluktúl Körmöndi János névő hadnagy minémő köpönyegeket vett légyen el: minthogy szüreket költetett volna a nemes vármegyének azon hajdúságára adni, defalcálja; az szürök árát adja értésére a Méltóságos Úrnak, — a superfluitásrúl contentáltatik.

Eadem. Talián Sándor uramnak missiliter intimáltatik, hogy a nemes vármegyében lakos szegénységtől minémő száztizenhat forintokat fölszedett, restituálja.

Item. Badicz Péter Nemes Veszprém vármegyei alsó processusbéli szolgabíró uramnak intimáltatik, hogy a tizenkétszáz forintokban és az fehérruha praestálásában concurráljon.

Item. Tápi plebánusnak, hogy nyuli szőlőhegy termése

30 akó borát Tápon szabadon kiárúlhassa. — azon helység birájának szólló parancsolat placidáltatott.

Die 21. Maij. Pető György uramnak order által intimáltatott, hogy directiója alatt levő seregeket contrahálván, az minémő actiónak próbálásárúl projectált, azt vegye effectuátióban: maradjon pedig Tóközben Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István senator uram dispositióján.

Item. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István senátor urannak, hogy a minémő actiónak próbálásárúl levelében tött mentiót ő kegyelme, én is annuálván opiniójának, vagyon instructiója Pető György urannak: mi móddal aggrediáljon.

Die 22. Maij. Eszterház Dánie lurannak megiratott, hogy meglehet ugyan Simonytornyátúl elkezdvén, azon a lineán az passusokat bévágatni: de pro hic et nunc azokban lovasságot az hadak imitt-amott léte miatt nem rendelhetni; hanem a midőn az corpus megtekéntetik, akkor tétetődnek az iránt elégséges dispositiók. Az praeinsinuált kémet lássa emlétett Generális uram, ha exequáltatja: csakhogy Pribék János commisáriusnak azért ne történjen valami nyavalája.

Eidem. Bolfort Ádám urannak intimáltatott, hogy Pethő György uram maga mellett lévő seregekkel valami próbát akar instituálni az ellenség ellen: azért, ha az ő kegyelme katonái közül valamelyek Bolfort uram mellett volnának: azokat bocsássa el, s maga vigyázhat az Duna mellett, úgy szintén Győrre s Komáromra.

Item. Tiszteletes Szombath Mihály névő páter introducáltatott tápi plebánusságra, vestitura mellett.

Die 23. Maij. Kisfaludi László urannak, hogy az ráczság meg akarván ütni az egerszegi sokadalmat: azért arra rendeljen három compániát, a ki Somogysägra is excursiót tévén, ottan valamely nevezetes próbát instituáljon.

Eadem. Balogh Ádám urannak adatott értésére, hogy Dobrókánál lévő óberster és több tiszt uraimék instantiájára in praejudicium Generalatus meg nem engedődhetik az korcsma árultatása a regementekben.

Eadem. Fekete István urannak missiliter iratott meg, hogy Pető György ordereztetett, tudniillik, hogy az regementet öszvecsoportoztatván, az táborra kiszálljon: mindazonáltal reménli ő Excellentiája, minthogy feje lévén az regementnek: kezéhez adatik azon order s ahoz is magát alkalmaztatni nem terheltetik.

Eadem. Szép Péter urannak missiliter. Kedvessen vétetik az intercipiált levelek emberétől való elküldése, mely

is megajándékoztatott azon fáradságáért, az levélhozó. Úgy az minémű jószág instálása iránt irt, ő Excellentiája ajánlotta magát: abban is kíván szolgálni. Az jó vigyázás és gyakori, mindenekrűl való tudósítás recommendáltatik.

Eadem. Thúriné asszonnak mostoha-fiára exemptionális, minthogy még neveletlen és a javait mások birják, oskolában való jártatásáért; azért az zsoldos-katonák praestálására ne adigáltassék.

Die eadem. Nemes Szala vármegyének. A kétszáz forint és száz pár fehérruha nagy köszönettel vétetik; azomban a determinátiója a nemes vármegyének igen approbáltatván, persvadeáltatik, hogy az fölindult haramják refrenáltassanak. A Méltóságos Úr lovas had iránt tészen dispositiót, a gyalogság felől penig találjon a nemes vármegye oly módot, hogy ex gremio sui insurgáltasson valami gyalogot; a minthogy Dunántúl is practicáltatik. — conserválja magát keszthelieken Pulai által praetendált 60 forintok iránt parancsolat ment, hogy supersedeáljon, s az szegénységet ne angariálja. Nemkülömben ugyan keszthéli póstamester, kinek is már szolgálatja megszűnvén, a fölvett 50 tallér iránt parancsoltatott, hogy ad perceptoratum Inclyti Comitatus adja. Az exarendált fiscális jószágoktúl praestálandó zsoldos-katonáknak kiállításával tartozik a fiscus, mivel a jószágok proventussát veszi.

Eadem. Pulai György hadi főporkoláb uramnak parancsoltatik, hogy a keszthéliektül illegitime praetendált 60 forintok fölvételétől supersedeáljon.

Eadem. Keszthéli póstamester Szent-Gróti Szabó Jánosnak parancsoltatik, hogy ex perceptoratu comitatensi fölvett 50 tallérokat ugyan ad perceptoratum visszaadja, mivel szolgálatja már megszűnvén.

Eadem. A Tekéntetes Administratiónak az Oeconomicumtúl küldött kecskemétiek instantiája iránt való levelek transmittáltottak.

Eadem. Szegedi Bálint csesznekí commendáns uramnak missilis, a kímek exequáltatása iránt: melyben megiratott, hogy a granátok rövidnap megküldetnek, csak Sümegre küldje őket: maga is, ha lehet, ránduljon által.

Eadem. Horváth Jóseph Nemes Vas vármegyei vice-ispány uramnak a póstakürtök iránt való váloszolás alkalmatosságával recommendáltatott az póstakocsik megszerzése is.

Die 24. Maij. Egervári Tamás registratoromnak, hogy, ha Bottyán János uram confuirozó regementjében megcsalatkoznék: legyen recursussa ő kegyelmének Fekete

István lovas colonellus uramhoz, megiratott Pápára, includálván ugyan Fekete uramnak szólló levelet az ő kegyelméjében.

Eadem. Revír uramnak intimáltatott, hogy a minémő két eltörött taraczkok általküldettettek az Dunán: azokat megcsináltatván, által ismét küldje, vagy helettek mást suppeditáljon Sümegre.

Eadem. Pap Istvánnak intimáltatott, hogy a Méltóságos Asszony bagázsiája alá kívántató szekereket szereztessen az passuson lakó commendáns tiszt által.

Eadem. Ugyanazon passuson lévő tisztnek intimáltatott, hogy azon kívántató szekerekről in tempore provideáljon.

Eadem. Berthóti István commendáns uramnak két intercipiált levél transmittáltatott, kibűl mind az győri s mind komáromi commendánsnak intentióját megértheti: azért azon dolgot investigálja.

Die 25. Maij. Szekeres István lovas főcolonellus uramnak megiratott, hogy az minémő fűhordó budai németekkel s purgerekkel, megszorítván, accordált, tudósítsa a Méltóságos Urat hová s hamarébb: micsoda accordán ütötte őket? És hogyha tovább nem kívántatik a táján való maradása: siessen regementjével együtt Dobrókára, és lovatlan katonái számára vásároljon a nyert lovakbúl, a végre ő kegyelmének adott kétszáz forintokbúl. A flinták s dragonyok ha nem tetszenek: felcseréli karabélyon a Méltóságos Úr. A kocsik közül kettőt stabális póstamesternek tartson meg pénzért.

Eadem. Domonkos Ferencz sümegi commendáns uramnak missiliter intimáltatott, hogy Balogh Ferencz gyalog colonellus uram megfogatott egy hajdút: úgy a Sümegen raboskodó két németet, ha kedvek van a szolgálatra, resignálni ne difficultálja.

Eadem. Balogh Ferencz uramnak intimáltatott, hogy kívánsága szerént Sümegen levő hajdúinak *(hajduért?)* csak szintén maga expressus emberét küldje: a két németnek kiadása resolváltatott.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő brigadéros Bezerédi Imre uramnak. A minémő próbát akar instituálni az ellenség ellen: nem tanácsos: primo azért, hogy a minémő helyben recipiálta magát az ellenség, ott nagy szorosság lévén, ha az ellenség meg találná nyomni a mieinket, a gyalogságink ott maradnának. 2-do. Azon helység sík mező lévén, ámbár hason annyi erővel lennénk is, semmit sem efficiálhatnánk az ellenségnek. 3-tio. Most még füvessek lévén az lovak, nem strapaczírozhatni oly hirtelen: hanem

túl *(a Dunán)* jól forgolódván a mieink: innéd mi is megvethetjük fortélunkat, meilyel az ellenség ellen kedvünk szerént triumphálhatnánk. Az Méltóságos Úr dragonyos-regementjét mentőlelőbb küldje ide, defectussinak remedeátiójára nézve. Az zöld regementnek emlétett brigadéros uram lajbcompániájához való adjunctióját a mi illeti, — minthogy azt Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája a Méltóságos Uram regementje recrutázására resolválta: azért, hogy ő kegyelme maga számára occupálja, meg nem engedtetik.

Die eadem. Brigadéros Domonkos Ferencz uramnak orderében intimáltatik, hogy idővontatás nélkül 6 taraczkot, harmincz-harmincz lövíssel, s több hadak számára is ezer lövíst töltésekre és golóbisokra csináltatván, és egy hordóban tétesse, küldje Fodor László uram gondviselése alá. Oberster Balogh Ferencz uram insinuátiójára adjon két taraczkot.

Eadem. Óbester Balogh Ferencz uramnak orderében intimáltatik, hogy egész ezerestül az Méltóságos Asszony kísérésére transferálja magát Bokodhoz, a hol is infallibiliter secunda affuturi mensis Junÿ ott légyen. Két taraczkot Fodor László uramtúl kérvén, vigye el magával.

Eadem. Fodor László uramnak adatik értésére orderében, hogy az egész regementét contrahálván, kiszállítsa, s hat taracz küldetik és az ezer lövís golóbissal együtt az ő kegyelme gondviselése alá.

Die 26. Maij. Délután szerencséssen érkeztünk Sümegre circa horam 6-tam, a honnand is ezen expedítiók emanáltattak:

Eadem. Nemzetes Vitézlő Gábor György, Nemes Szala vármegye vice-ispánjának missiliter serio intimáltatott, hogy sümegi praesidiumnak fortificátiójára való 20 szekeret, 40 manuális munkásokat kapákkal, ásókkal és fejszékkel mentűlhamarább elkészíttettesse és sümegi praesidiumhoz *(küldje:)* másként, ha nem lészen, erős executió rajta küldettetik.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Bessenyei László uram, ugyan Nemes Szala vármegye vice-ispánjának missiliter hasonlóképpen per omnia úgy irattatott.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak Generális Bottyán János uram levele in paribus megküldetik, s a tulsó constitutiók értésére adatnak: egyszersmind Generális Andrássi István uram Sümegre való jöveteléről, beteges voltához képest, informáltatik, hogy míg jobb egészsége restituáltathatik, itt Sümegen subsistáljon.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Tersánszky uramnak, hogy az zászlókat kiosztván, parancsolja meg az zászlótartóknak, hogy jó custodia alatt conserválják. Az mundérung csináltatásáért való requisitum iránt insinuálják magokat Horváth Zsigmond fődirector uramnál, kinek is meg vagyon írva, hogy egy-egy mundérungra huszonöt — öt garast adjon.

Die 27. Maij. Fekete István commendáns-colonellus uramnak megiratott, hogy Sümegen raboskodó Barónt, több rabtársaival Győrbe békísírtse, quietantiát pedig nem vett iránta, — melyet is hováhamarébb ex loco debito kivévén, a mi részünkrűl szabadultakrúl pedig contraquietantiát extrahálván, küldje a Méltóságos Úr kezéhez.

Die 28. Maij. Szombatheli városbéli két böcsületes embernek adatott passus Sopromban való bémenetelekre.

Eadem. Szili Györgynek Német-Újvárbúl való kijövetele és az savanyó-viznél Tarcsán egy ideig való subsistálása, még előbbeni egészségét tapasztalja, megengedtetett.

Eadem. Fodor László óberster uramnak adatik értésére, hogy a taraczkok már kiindíttatván, még ma odaérkeznek, vegye maga szorgalmatos gondja-viselése alá. Sümegen lévő egy compániája, mihelen Balogh Ferencz óbester uram a commandórúl megjön, kihozattatik: már tétetődött disposítió, hogy brigadéros Domonkos Ferencz egy compániája, Balogh Ferencz egy compániája és Benkő Ferencz óbester uraimék egy compániája, és így három compánia fog Sümeg várában lennyi. — Fodor uram hajdúi pedig csoportban tartatnak.

Eadem. Balog István recrutázó hadnagynak adatik értésére, hogy valamely katonának óbesterétől legitime obsitje vagyon, az ollant ne erőltesse az hadban való menetelre. Lévén parancsolatja ő kegyelmének, hogy általmenjen a Dunán, azért siettesse útját.

Die 28. Nyúl Jánosnak az patikárius expositiójához képest cum exprobratione megiratott: szállásábúl ne turbálja.

Eadem. Sümegi porkolábnak ugyan a végett, mivel ilyen inconvenientiája detegáltatott Nyúl János uramnak: ad interim maradjon patikárius uram inperturbate az maga szállásán, — de azalatt keressen más alkalmatos helet.

Eadem. Sümegrűl megindúlván, circa horam 5-tam pomeridianam Devecserben szerencséssen elérkeztünk, az nap több expeditió nem lévén.

Die 29. Maij. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak megiratott, hogy Horváth Zsigmond director uram által tett utóbbi izenetihez brigádástúl fogja magát alkalmaztatni Pető György uram: nem lévén messze, hogyha

insinuálja magát: conjunctis viribus magok hírekkel az nyulasi ellenségen tegyenek egy csapást: és a communicatiót observálja emlétett Pető urammal.

Eadem. Pető György urammak missiliter adatott értésére, hogy brigadéros Bezerédi Imre uram Kapuvár tájékán campérozván, közel esik hozzája: insinuálja magát és conjunctis viribus egy notabilis csapást az nyulasi ellenségen brigadéros urammal tegyenek. Az immediata dependentiáját tudja brigadéros uramtúl, és az jó communicátiót observálja.

Eadem. Diskay Ferencz vestiturae commissárius urannak megiratott, hogy az regimentek adjutantjának adott-e posztót, s ki intimátiójábúl? tudósítsa a Méltóságos Urat. Ha nem adott: ne is adjon, mivelhogy más dispositió tétetett irántok.

Eadem. Dragosics György voluntér-hadnagynak parancsoltatik, hogy keszthelí lakos Biró Mihály nevű embernek az elvett lovát adja vissza: ha mi helyes praetensiója vagyon, azon helységbéli kapitány Bakacs Lukács uram eleiben terjesztvén, mind a két rész meghallgatásával onnand várja adjustátióját.

Eadem. Keszthelen halálossan megsententiázott személy iránt iratik Bakacs Lukács urannak, hogy mivel azon személy mente capta és praegnans lévén, suspendálja executióját, míg Méltóságos Uram maga expressus embere expiscatiójára alá nem megyen.

Eadem. Kis Gergely colonellus uramnak intimáltatott, hogy regimentje számára küldetett száznyolczvan vég aba és ezer réf világos kék posztó, kit is mentűlhamarébb megcsináltasson, recommendáltatott.

Eadem. Somogyi Ádám colonellus uram a mundérung csináltatásában olyan observátióval legyen, hogy legelsőbben is az szegényebbének csináltassa mundérungját; vászon dolgábúl az gazdagbikja segétheti az szegényebbjét.

Eadem. Palásti Ferencz uramnak Révai Mihály uram levele pro communicatione transmittáltatott: a mellett, hogy az dragonyos-regementtel siessen a Méltóságos Úr oldala mellé; — item: a zöld dragonyosok Bezerédi uramnak cedáltattanak.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak az Dunán általmenetele, azon okbúl, hogy Generális Commissárius Csáki István uram nincsen Újvárban, nem tanácsoltatik, mindazonáltal, ha ugyan csak kedve vagyon az általmenetelre: mind elmenet s mind visszatéret elégséges confuija rendeltetik. Item, a sümegi czajborter kívánságának specificátiója

transmittáltatott, hogy a kívántató requisitumokat vagy Kőszegen, vagy másutt vásároltassa meg.

Item. Diskai Ferencz urammak intimáltatott, hogy informálja a Méltóságos Generálist: valamely regementbéli adjutantnak assignátióra adott-é valamely posztót? kinek-kinek, s mennyit? küldje meg specificatióját: nemkülömben, még mennyi fajlandis-posztó exstál kezénél? küldje meg signatúráját.

Die 30. Maij. Bolfort urammak pátens: valahol találhatja maga regementjebéli katonát, bonis viis repetálván, ha vissza nem adnák, keményebb modalitással kivehesse.

Eadem. Grajner Antal urammak orderében intimáltatott, hogy az simonytornyai elkezdett fortificatiót tovább is continuálja; kit hogy annyival is jobban véghez vitethessen, adatott intimátiójok az nemes vármegyéknek, hogy ahoz kívántató mindennémű gratuitus laborátorokat és szükséges eszközöket praestáljanak. Méltóságos Generális-Locumtenens urammak is iratott, hogy in casu necessitatis emlétett Grajner Antal uramat secundálni ne terheltessék, — nemkülömben Horváth Ferencz kapitány uram is assistáljon. Item. Emlétett Grajner Antal uram Rhen Mártont expediálja által a Dunán. Szénát elegendőt gyűjtessen a simontornyai határban a gvardizon szükségére. A szentmártoni barátok borainak árrábúl újobban borokat vásároltasson, és oeconomizálván, a proventust a praesidium fortificatiójára és maga stipendiumának exolválására convertálja. A Sümegen *(Simontornyán?)* raboskodó gyalog tizedest küldje Sümegre pro revisione et decisione causae.

Eadem. Rhen Márton, artollériabéli *(fő-)*strázsamesternek order szerént intimáltatott, hogy az sümegvári czajt-ház defectussának specificátiójával Selmeczre transferálja magát, és ottan instálván Schréter János artolleriae brigadéros uram előtt szükséges requisitumoknak általküldések iránt, azokkal mentűlhamarább siessen visszatérni.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram informáltatott Grajner Antal uram simontornyai commendánssága és Horváth Ferencz uram kapitányi hivatala iránt: a szerént megiratott, hogy akármely levelek is mint commendáns uram kezéhez, ő kegyelméhez dirigáltassanak, nemkülömben a rabok föleserélése említett Grajner urammak committáltatott.

Eadem. Bolfort urammak. A regementje széllédésében hogy kemény reflexióval légyen s impediálja, noha Generális Bottyán János uram igyekezik eversiójára, a minthogy kapitány-lajdinantját a végre küldötte által; de meg van

vetve az ijedtje, *(így)* s láttatik már is kedve innen megmaradásra *(t. i. az ezredbeli katonaságnak, mely el akart régi rezére után menni, és 3 század el is ment.)*

Eadem. Horváth Ferencz simontornyai kapitány uramnak tudtára adatott, hogy az rabok föleserélése bízatott Grajner Antal uramra, — azért mind a két részről a minémő s mennyi quietantia vagyon a cserélt rabokrúl, melyeket maga emlétett Horváth Ferencz uram cserélt: adja Grajner uram ő kegyelme kezében, minthogy már továbh principálissa lészen ő kegyelmének: ha nincsenek quietantiái, készéttessen elégséges documentumokot, melyekkel előállhasson, mivel mind a két részrül computust akarnak ineálni a rabok iránt.

Eadem. Vásárhelÿ névő simontornyai commissáriusnak megiratott, hogy számot adjon Grajner uramnak az időtül fogva militia számára vágott marhák bőreirűl, miolta commissáriusi hivataljában introducáltatott: kit hová distrahált, adott vagy applicált? sőt ennek*(-utána)* tovább is valamenynyi kezihez mégyen, mind assignálja Grajner uramnak, minthogy abbúl oeconomia indíttatik a militia számára.

Die 31. Maÿ. Pethő György uramnak intimáltatott, hogy feltett intentiója szerént az ellenség ellen való operátiót csak continuálja, úgy mindazonáltal, hogy a minémő gyalogságot kíván: az bizonyos consideratióra nézve nem placidáltatott, — hanem conjungálván magát Bezerédi urammal és az dragonyos-regementtel, véghezviheti feltett szándékát.

Eadem. Fekete István uramnak. Eo non obstante, hogy a győri commendáns hét portióval maradott légyen adós az rabok váltságáért: mindazonáltal az nála lévő quietantiát küldje ide Devecserben.

Eadem. Domonkos Ferencz uram regementjére resolváltatott ezer réf posztónak kiadatása. Devecser.

Eadem. Ugodra érkezvén circa horam 6-tam pomeridianam, iratott óbester Fodor László uramnak, hogy mivel Nemes Veszprém vármegye a stóbra obveniálandó szekereket még három szekérrel kívánja augeálni: azért ő kegyelme acceptálja azon nemes vármegyétől obveniálandó szekereket négy-négy ökrökkel.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Horváth Jóseph, Nemes Vas vármegyei vice-ispány uramnak missiliter intimáltatott, nemkülömben Enyedi András uramnak: Hogy mivel a 800 praestálandó hajdúk közül csak ötödfélszázot állítottak ki, azt is ispitálba valót, rossz fegyverest: annakokáért executióra mindenik említett vice-ispányra egy-egy batalion gyalogság

küldetett, a kiknek mindaddig ottvaló subsistentiájokrúl, míg fegyverre alkalmatosabbakat, jobbakat és fegyveresseket nem állítanak helyekben s a fogyatkozásokat ex integro nem adimpleálják s egészlen mind a nyolczszázat ki nem pótolják s nem praestálják, provideáljanak a nemes vármegyéből.

Eadem. Ugyanezen dolog magának is nemes Vas vármegyének tudtára adatott.

Item. Generális Andrási István uramnak betegeskedésére nézve adatott order ő kegyelmének Dunán által való menetelre, mivelhogy a Dunán innen, gyakor betegeskedéséhez képest szolgálatot nem tehetett, félvén attúl: netalántán az ellenség véletlen excursiójával periclitáltatnék innén való maradása, — oly condítióval mindazonáltal, hogy, ha előbbeni egészségére megtér, visszafordulását admaturálja.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Benkő Ferencz gyalog colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy a fehér mundérungos hajdúk közül kétszázat küldjön Sümegre, kik közűl ha némelyeknek rossz fegyvereik volnának: jobbakon fölcserélje: a többi gyalogságbúl pedig két bataliont csinálván, két kapitánynyal, ugyanannyi hadnagygyal, egyikét Horváth Jósephre, másikát Enyedi András Vas vármegyei viceispány uraimékra küldje executióképpen, vagy házok mellé, vagy általellenben telepétvén őket, megparancsolván serio tamen, hogy semmi excessust cselekedni ne merészeljenek: onnéd pedig mindaddig el ne jüjjön, míg a 800 gyalogot fogyatkozás nélkül ki nem állítják s alkalmatlanabbakat jobbakon s fegyveressebbeken föl nem cserélik.

Die prima mensis Junij. Csesznеki commissáriusnak committáltatik: Minthogy három funt hússal hetenként bé nem érik, a modo imposterum minden személyre öt-öt funtot adjon.

Eadem. Ugyan Ugodon iratott Kaczérius János generál-adjutantomnak, hogy az reábizatott országos állapotokban szorgalmatossan járjon el, és az Méltóságos Urat mindenekről póstai alkalmatossággal tudósítani el ne mulassa.

Eadem. Csesznekre masérolván, odaérkeztünk circa horam 1-mam pomeridianam: a hol mindjárt iratott Kisfaludi László uramnak, hogy Lázibul a maga mellett lévő három compániával Kocsra vegye utját és ottan subsistáljon a Méltóságos Úr továbbvaló dispositiójáig.

Eadem. Pap Istvánnak megiratott, hogy vasárnap délre mentűlelőbb több hajókkal s securitással az Dunaparton legyen.

Eadem. Berthóti István érsek-újvári commendáns uramnak megiratott, hogy mivel gyarló dispositióval légyen Pap István: ha olyan hajók volnának keze alatt, szekéren küldje el a Dunához, és disponálja Bottyán uramat, hogy pro majori securitate, mellette lévő compániáival a Dunához rándulni ne terheltessék.

Eadem. Cseszneki praedikátornak bizonyos vásárlás végett Győrben való bémenetelre passus adatott, a kitül Pálfi s Fiser Jánosnak, bátorágossabban való kijöveteleknek okáért passus küldetett mindeniknek.

Eadem. Balogh Ferencz uramnak missilis, hogy tudósítsa a Méltóságos Generális urunkat ő Excellentiáját: tett dispositiója szerént hová penetrált a maga corpussával?

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának megiratott, hogy az innenső hadak számára Dunán általküldött posztókbúl nem obveniálhatván semmi Tekéntetes Nemzetes Török István uram ezerére: recommendáltatik az restáns mundérozatlan hadak számára obveniens *(posztók)* perceptiója.

Eadem. Tekéntetes Horváth Zsigmond uramnak, bizonyos új hirek accludáltatván, megiratott, hogy Bezerédi urammal communicálja, és az cseszneki gvarnizon számára minden héten *(személyenként)* öt font húst administráljon. Intimálja Fekete György uramnak, hogy ki is adja Bezerédi uramnak, tudja . . . *(Több nincs.)*

Eadem. Szegedi Bálint uramnak order expediáltatott: 50 gyalognál többet ne maraszszon a *(csesznekiʼ)* várban, minthogy annyi elégséges; a superfluitást küldje csikvári passushoz.

Die 2-da Junij. Csesznekbül Dadra circa horam 12-mam szerencséssen elérkezvén, ugyanott iratott Horváth Zsigmond uramnak, hogy Bezerédi uramnak adja tudtára brigádástúl Kapuvárhoz való szállását, és hol mi fogyatkozását az specificátió szerént az dragonyos-regementnek remedeálja, az zöld posztót penig adja Bezerédi uram ezerére, mivel már Somogyi uram ezerének kék mundérungja adatott. Szegedi Pálné és Akainé asszonyomékkal szabad tetszése szerént disponáljon.

Eadem. Császári Hegyi Eörsébet asszonnak a confoederált haza districtusiban való kereskedésre passus adatott.

Item. Eszterház Dániel uramnak adatik cum recommendatione értésére, hogy Balogh Ádám uram ezerit, adjungálván Bolfort uram ezerét vagyis Szekeresét, küldje az Dráva mellé, az honnénd is a jó communicátiót observálja.

Eadem. Fekete István uramnak, hogy az Bartácsnál letelepedett ellenséget jól megvizsgáltassa, hogy mennyibül

álló? s valósággal oda szállott-e? Adja értésére a Méltóságos Úrnak sietve.

Eadem. Revír urammak, cum exageratione, hogy csak illudáltatom: ha mely szükséges dolgok iránt ő kegyelmét requirálom, a mint most két romlott álgyúk helett másokat kivánván, Fögenerális Urunkhoz igazít, holott nem lehet minden kicsinyért ő Excellentiáját búsítani. — Sréter János uram pedig Revír uramhoz dirigál.

Die 3tia mensis Junij még hajnalban Dadrúl megindulván, circiter délután három óra tájban érkeztünk az karvai passushoz, a hol is a Dunán Méltóságos Asszony általmenvén, és Szőke Mihály uram is ő Nagyságával általszállott, tizenhárom vagyis tizennégy albákot, kit missiliseknek, kit passusoknak, magával elvitt. Ugyanazon karvai passustúl hat óra tájban délután visszatérvén, Szomódig érkeztünk, ott megháltunk, azon nap semmi expeditió nem lévén.

Die 4ta Junij, Kis-Bérben. Balogh Ferencz urammak. Gyalog regementtel vegye útját Csesznekre, ott egy nap roszttógot tartván, annakutánna induljon dobrókai táborban, sietvén az hirekre nézve.

Eadem. Szomódrúl jó regvel megindulván, délre érkeztünk Kocsra, a hol iratott Bolford Ádám urammak, hogy az Bartácsnál lévő ellenséget jól megvizsgáltassa: hogyha csak valamely rész nem Sopron felé ment bé: Török István uram ezerével conjungálván magát, Kisfaludy László uram három compániájával odaérkezik, — üssék meg magok hirekkel az ellenséget.

Eadem. Fekete István urammak, hogy a Bartácsnál levő ellenséget jól megvizsgálván, Kisfaludi László uram három compániájával és Bolfort seregével, ha csak valamely rész maradott Bartácsnál, menjenek rajta.

Eadem. Andrási István Generális urammak Győrben bizonyos ökreinek eladattatása és behajtatása szabadossan megengedtetett.

Eadem. Pető György urammak in eadem materia per omnia iratott. Délután Kocsrúl megindulván, circa horam 5-tam Kisbérben érkeztünk, a hol is die eadem Kisfaludi László urammak orderében intimáltatik, hogy maga három compániáját adjungálván, vegye igenes útját Nyúl felé, a honnén recognoscáltasson: hogyha Bartácsnál lévő ellenség armádástúl s egész bagázsiástúl ment-e Sopron felé, vagyis vasamely részét portaképpen bocsátotta? In eo casu az ott hagyott részét, Török István uram ezerét úgy Bolfort uram seregét maga mellé vévén, üsse meg. Ha szerencsés progressusa lehet: Török István és Borfort ezereit hagyja előbbeni

vigyázó helekben. A holott armádástúl kiment volna Bartácsrúl: ugyancsak Török István uram ezerét maga mellett hagyván, a nemes vármegye státiója szerént két nap alatt dobrókai táborhoz sollicituskodjék.

Eadem. Mocsi lakosoknak parancsoltatott, hogy etei póstamester parancsolatinak a titkos levelek folytatásiban engedelmeskedjenek.

Eadem. Somogyi Ádám uramnak megiratott, hogy óberst-bochtmajster nélkűl lévén az ezer, Tersánszky óberstlajdinant uram maga kifárad a dologbúl, ha útját az ezerhez nem sietteti, — mely recommendáltatik is.

Eadem. Kocson. Tóth Györgynek intimáltatott, hogy a Tekéntetes Nemes Oeconomicális Administrátiótúl exarendált Neszmély névő helységet Szép Péter hadnagy uramnak, sok rendbéli fidelitássáért, assignálja.

Eadem. Ugyan megirt Szép Péter hadnagy uramnak orderében intimáltatott, hogy mostani helyében maradván, a komáromi és tatai excursiókra vigyázzon, — nemkülömben a midőn Melsovszky generális-adjutantom általjövend az Dunán, confuírozza, a merre legbátorságosabbnak itíli lennyi. — A megírt Neszmély helységnek assignatiója végett Szép Péter hadnagy uramnak adatott cessionálissa.

Eadem, Kisbérben. Horváth Zsigmond director uramnak ad suas partes replicáltatott, hogy, ha Bezerédi Imre uram az ellenséget nem fogja irritálni: nem reménlő, hogy Hajszter is olyan crudelitásokra és tyrannismusra fakadjon, a mint irja levelében: másként, ha úgy kellene történnyi: disponálja megírt director uram emlétett brigadéros uramat, hogy inkább a maga mellett lévő hadakkal contrahálja magát a dobrókai tábor felé. Az nemességet és főrendeket absolute inhibeálja, hogy az ellenséghez ne hajoljanak, másként in casu contrarii mind az Confoederátió megmozdúl, s mind a Méltóságos Úr animadvertálni fogja.

Eadem. Kövér Pál győri vice-ispánynak intimáltatik, hogy a Méltóságos Úr eörsi két jobbágyát az győri commendáns által bocsáttassák el vi initi contractus győri uraimék.

Eadem. Hogy a pusztai jószágbúl proveniált Méltóságos Úr dézsma-bárányait bevigyék, s kijövetelekre passus adatott a győri mészárosoknak avagy legényeiknek.

Die 5ta Junij, Kis-Bérben. Missiliter intimáltatott lovas főcolonellus Kisfaludi László uramnak, hogy szombathelyi falubúl a mellette lévő három compániával igyenessen Tápi-Szent-Miklós felé vegye maga útját.

Eadem. Bolfort uramnak Kis-Bérrűl missiliter intimáltatott: Az Bartácsnál letelepedett ellenségnek megütésére

küldöttetett Kisfaludi László uram három compániával. kinek mondandó szovainak helt adván. instructiójához alkalmaztatván magát. s ámbár ott nem találnak is lenni: Bolfort uram vigyázásnak okáért megmaradjon. elgyönnek pedig Fekete István és Kisfaludi uraimék seregei. Holott helben érnék ő kegyelmek az ellenséget: mind az próbának kezdetiig. mind pedig annak effectuátiója után megmaradnak.

Hasonlóképpen. mutatis mutandis. Fekete István uramnak committáltatott.

Eadem. Ugodon. Pápai póstamesternek életire parancsoltatott: A midőn Horváth Zsigmond director és brigadéros Bezerédi Imre uraimék levelei jönnének. vagy ő kegyelmeknek szóllók tőllem mennének: staphetaliter promoveálja. és azoknak is keményen meghagyja. sietve küldjék: kiválképpen szent-miklósi veredárius igen arguáltathatik negligentiájárúl. mert meg szokta gerenda megett füstön felejteni.

Devecserben. Horváth Zsigmond uramnak replicáltatott approbátiója Bezerédi uram hogy Beledhez száll. Én is dobrókai tábort transferálom Malomsokhoz: honnénd subsistálhasson? tegyen director uram dispositiót. Értem Bezerédi uramnak Nyulasra készülését.

A dragonyos-regementemet sajnálom most kifárasztanom: midőn jobban köllene: alkalmatlan lessz szolgálatokra. Kérem. disponálja ő kegyelmét: hozzám küldje azon regementemet. innend is secundálhatjuk egymást: legföljebb hatvant kiválaszthat és lajbgvardiának maga mellett tarthat közűlök.

Eadem. Domonkos Ferencz sümegi commendáns uramnak adatott értésére az ellenségnek Sárvárhoz penetrálása. melyért adhortáltatott, ha szükség hozná magával. kemény defensiójárúl. és megiratott. hogy Fodor László uramnak 25 granatérossa küldetik ő kegyelméhez: in extremitate a városiak közül is puskásokat fölhajtassa várban. Marhákot lábon hajtasson várban és füvet azoknak bétakaríttasson. Diskai uramot is a várban maraszsza.

Diskai uramnak nemkülömben ezen ellenséges constitútiók adattak értésére: azért mind Csobánczot. mind Sümeget provisióbúl muniálni igyekezzen. Borbúl nem lessz fogyatkozás. sem munitióból és emberbűl: de vágót béhajtasson s füvet bévitessen: maga is eo casu. a midőn meg akarná ellenség szállani. bemenjen praesidiumban.

Die 6. Junij. Devecserben. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Urunknak ő Excellentiájának megiratott. hogy az ellenség minden bizonynyal ezen a földön akarván operátióját inchoálni és már is Sárvárnál

compareált s onnét Sümeget akarja megszállani; — annakokáért most jó lenne, ha ő Excellentiája mostanában, feltett dispositiója szerént túl folytatná az operátiókat; kire nézve is, ha Babócsai Ferencz általküldetnék valamely commendérozottakkal, igen jól esnék, mivel már Andrássi uram is általment az Dunán félholtan, s Eszterházy Dániel uramnak is nem sok hasznát vehetni s fundamentális tanácsával sem élhetni.

Eadem. Eszterházy Dániel uramnak megiratott: Mindenfelől confirmáltatik, hogy az ellenség már Sárvárhoz szállott légyen, és a Méltóságos Úr malomsoki táborban fog szállani, — azért nem szükséges, hogy emlétett Eszterházy Dániel uram magát oda fáraszsza, hanem a midőn fog kívántatni, értésére adatik.

Item. Horváth Zsigmond uramnak hasonlóképpen az ellenségnek constitutiója megiratott: kire nézve az passusok neveit küldje meg ő kegyelme specifice, a melyekre kívántatik a vigyázás.

Eadem. Brigadéros Bezerédi uramnak adatik értésére, hogy az nyulasi operátiót abbanhagyván, az ellenség háta megé vegye magát és ott lavérozzon.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak adatik értésére, hogy Rábaközben erős portáját bocsássa s tanulja ki az ellenség constitutióját s hova szándékozkodását, s tudósítsa a Méltóságos Urat iránta.

Die 7. Junij. Devecserben. Izsák Hirsli zsidó devecseri jószágban hagyatván, oly véggel, hogy, ha az ellenség arrafelé történhetőképpen divertálna: menjen eleiben s conveniáljon, és ne hagyja elégetni az várost.

Eadem. Farkas Mihály devecseri lakosnak több társával együtt ökrökkel való szabados kereskedése megengedtetett, úgy hogy Győrben s Komáromban is béadhassa.

Item. Izsák Hirsli zsidónak Budárúl feleségének Győrben való bévitele megengedtetett és szabadon passéroltatott.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak Sopronbúl Haiszternek kimozdulása, Sárvárhoz telepedése, annak megprófuntoztatása és több afféle ellenséges constitutiók s novitásak hirűl adattanak: egyszersmind adhortáltatott Főgenerális Gróff Bercsényi Miklós uram ő Excellentiája instructiójára is, hogy a midőn az ellenség itt operálódna: annak revocálására Generális uram Dunán túl ellenkező motusokat indítson.

Item. Jánosházán. Szokoli hadnagy uramnak replicáltatott: Minthogy portára küldetett ő kegyelme, tehát ugyancsak bizonyos reportumot hozzon, ne mások hallomásával.

hanem maga szemlélésével bizonyítson: mindaddig, még meg nem puskáz az ellenséggel, vissza ne térjen.

Eadem. Balogh Ferencz gyalog colonellus uram contraordereztetett: Ne már Malomsokhoz vegye útját, hanem Kovácsihoz, Fodor László uram mellé szálljon: leszen subsistentiája pápai magazinumbúl. Noha bagázsiája ekkorig Malomsoknál vagyon: mindazonáltal a több elmaradt hajdúsággal is odamegy.

Die 8. Junij. Nyárádnál. Brigadéros Balogh Ádám uramnak adatik értésére, hogy az ellenségre szorgalmatossan vigyázzon, minduntalan motusirúl tudósítsa az Méltóságos Urat.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak, hogy Pápára küldjön bé lisztért, pogácsázza meg a katonaságot és kísérgesse az ellenséget. Ha Győrnek megy, vagy Pápának gyün is: mindenütt környékezze, infestálja: tudósítását pedig csak Kupon alól dirigálja, mivel az tábor oda fog szállani.

Die 9. Junij. Bezerédi Imre uramnak missiliter intimáltatott, hogy kívánsága szerént Prajnernek Szombathelyről való kivítelére az laibgvardia, háromszázig való jó lovas katonasággal ő kegyelme után küldetett, úgy, hogy immediate post actionem visszabocsássa.

Eadem. Tresánszky István óbest-lajdinant uram ordereztetett brigadéros Bezerédi uram mellé, szombatheli várban szorúlt hétszáz németnek kivítelére in succursum, oly formában, hogy Ikervárnak vévén útját, éjjel-nappal siessen és ott egy kevéssé megállapodván, Bezerédi uram dispositiójatúl várván; ha immár actió után volna érkezése, vagy ámbár azon jelen lehetvén, általeshetne: senkinek ellenkező dispositiójára ne figyelmezzen, hanem mindjárást a többi commendérozottakkal együtt visszasiessen.

Item. Domonkos Ferencz brigadéros és sümegi commendáns uramnak missiliter az ellenség mostani constitútiója adatik értésére, és hogy a mely helységek Móriczhidához lett érkezésével az ellenségnek fellármásultak, azokat lecsendesíttesse, a kik elmentek volna is, visszaszállítsa s az praesidium körül kívántató reparátiókat hovahamarébb vitesse véghez.

Eadem. Grajner uramnak megiratott, hogy inquiráljon Horváth Ferencz uram ellen: mi okon taglotta meg a simontornyai póstamestert? nem lévén ő kegyelme superintendense néki; másként is, nagy díja lévén a pósta verésének, és azon inquisítiót küldje meg a Méltóságos Úrnak. A nemes vármegye azon tavalyi, pénzen vett szénáját említett póstamesternek, ára *(szerint)* refundálja.

Die 10ma ejusdem. Petheő György uramnak intimáltatott, hogy valamint eddig, úgy ezután is az ellenség motusára szorgalmatos vigyázással légyen és a Méltóságos Urat mindenekrül voltaképpen tudósítani el ne mulassa, nemkülömben praeinsinuált lovat együtt a katonával küldje ide a Méltóságos Úrhoz.

Eadem. Béri Balogh Ádám uramnak missiliter intimáltatott, hogy már ne Bezerédy uram után, hanem ide a pölöskei táborra conferálja magát az mellette lévő hadakkal, megparancsolván Fekete István uramnak, hogy minduntalan az inában járjon az ellenségnek, valahová fordúl, és a Méltóságos Urat mindenekrül szüntelen genuine informálja.

Eadem. Csáky István uramnak megiratott Óvárnál tett brigadéros Bezerédi uram szép actiója.

Eadem. Bussai jobbágyok controversiájok decisiója recommendáltatott Szőke Mihály secretárius uramnak.

Die 11ma Junij. Oroszy Pál Nemes Veszprém vármegyei vice-ispány uramnak intimáltotott, hogy csak a három szekeret praestáltossa Fodor László uram stóbjára. Minden szekérbűl visszabocsáttotik egy-egy pár ökör.

Die 12. Ejusdem. Horváth Ferencz simontornyai kapitány uramnak megiratott, hogy Rabutin Bécsben ment s az hada visszatért Erdély felé, azért nem kell félni, hogy Simontornyát meglátogassa.

Eadem. In simili per omnia Grajner Antal uramnak, hoc addito, hogy parasztembereket be ne bocsáttossa Simontornyára, hanem pro recognitione mindenkor portákat bocsásson.

Eadem. Méltóságos Asszonyomnak öt fasciculus levél transmittáltotott egy pachétumban.

Die 13. Junij. Bolfort Ádám uramnak a jó vigyázás recommendáltatott, kinek is ezen följűl megírt pachetum levél pro transmissione megküldetett. Mundér-posztóért expressus emberit expediálja.

Die 14. ejusdem. Nemes Soprony vármegyének megiratott, hogy az impositák relaxatiója recommendáltotott Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond uramnak. A causansok dolgát a tisztek revideálják. Az aratás és kaszálás megtiltatik az vitézlő rendnek.

Eadem. Szekeres István uramnak százhatvanhat vég aba és nyolczszáz réf mundér-posztó assignáltotott, kirül ment commissiója mind Diskay Ferencz s mind Sibrik uraimékra.

Eadem. Méltóságos Grófl Zichy Pál uramnak uti passus Dunán által Fölséges Fejedelem Urunkhoz való menetelre adatott.

Eadem. Veszprém várossának megiratott, hogy Roboz Pál katonái által nálok elkövetett irtóztató executiók s excessusok investigállására odaküldetik Torma István generál-adjutantom, a kinek, (hogy az inquisitió s esküdtetés annál helessebben mehessen véghez), assistáljon az böcsületes város.

Eadem. Diskay Ferencz vestiturae commissárius urammak megiratott, hogy a mundérungok s abák valóságos specificatióját, melyeket kiosztott, küldje meg a Méltóságos Urnak: kinek mit s mennyit adott?

Die 15. Junij. Brigadéros Bezerédy urammak transmittáltatott Méltóságos Főgenerális Urunk ő Excellentiája levele, mely is feleségének szabadulását continuálta. A mellett értésére adatott, hogy némely punctumok recenter érkeztenek légyen Magyarországi Locumtenens uramtúl, az kiket szükséges nemes vármegyék eleiben terjesztenem, kiknek ablegatussik pro 26. praesentis compareáljonak Devecserben, terminusúl adatott, mindazonáltal praevie kívánván brigadéros urammal communicálnom: kedvem szerint esik, ha azon terminus előtt hozzám jönni nem terheltetik.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond director urammak hasonlóképpen azon punctumok és terminus értésére adattak, és hogy praevie Bezerédi urammal együtt hozzám vegyék útjokat, requiráltatott. Ezenkívűl a nemes vármegyének *(Vas)* széna gyűjtése iránt való intimátióm is communicáltatott ő kegyelmével, hogy az téli időkben következhető széna fogyatkozása antevertáltossék. Ennek gyűjtetését director uram is manuteneálja, takaréttatását urgeálja. Recommendáltatott Nemes Soprony vármegye is ő kegyelmének, cum transmissione literarum, hogy az ellenségnek mostani megfordulásában történt kárait respectálván, impositabéli obtingensek alleviátiójában valamely modalitást keressen.

Eadem. Nemes Soprony vármegyei vice-ispány urammak válaszoltatott: *(Hogy)* a causansok mind az időnek változásira, mind prókátorok fogyatkozásira és a sok költségeknek eltávoztatására nézve juxta recenter conditos articulos Onodienses, sepositis frivolis exceptionibus, magok praetensiójokat prosequálhossák: kiért a nemes vármegyének lészen auctoritássában, hogy e gremio sui a végre birákat delegálván, secundum leges patrias conscientiose (sed non secundum allegata et probata) tétethessék istenes deliberátiókat és azoknak effectuatióját is. Azonkívűl replicáltotott a széna takartatása iránt: csak a nemes vármegye abban sollicituskodjék, kemény parancsolatjok lészen az hadaknak, mun-

kásokat interturbálni, a szénát időnek előtte hordani, tékozlani, gabonákat csípelni ne merészeljék: nemkülömben a zsoldos-katonák is lovaik cserélgetésétül magokat megtartóztassák: közönségessen mindnyájoknak meghagyatik. Azomban, hogy a nemes vármegye impositákbéli instantiája Tekintetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond uramhoz relegáltotott cum recommendatione: az is megiratott viceispány uramnak.

Die 16. Junij. Fölséges Urunknak recommendáltotik Zicsy Pál (*győri kanonok*) uram, hogy papi rendihez képest subsistentiájára való alkalmatos helt méltóztassék assignáltotni.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak, hogy az jövő vasárnapra, úgymint pro die 18. praesentis magát a gyűlés vége után Bezerédi urammal és a nemes vármegye vice-ispánjával együtt detineálja.

Item. Budai commendánsnak iratott, hogy a nyolcz katonák elbocsáttotása alkalmatosságával Gáll Mártont is bocsássa el.

Eadem. Méltóságos Generális-Locumtenens Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak az Pölöskénél lévő tábornak gondviselése, absentiájában a Méltóságos Urnak, recommendáltotott.

Eadem. Szombathely várossának intimáltotott missiliter a Méltóságos Urnak odamenetele, kire nézve Roboz Pál uram praemittáltotott provizió szerzésére.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Domokos Ferencz brigadéros és sümögi commendáns uramnak missilis, hogy ott Sümögön lévő 30 rabokat Domokos Sámuel uram kezében adja, alkalmatosságot rendölvén alájok Palotára, onnénd Budára.

Eadem. Brigadéros Bezerédi uramnak, hogy a pápai póstamesternek a szaladáskor Nyárádon elrejtett öt vég szűrit (mellyeket az ő kegyelme zászlótartója fölvött s tékozlani kezdett már is), vagy in sua essentia, vagy in condigno valore restituáltossa, megiratott.

Eadem. Keszthel várossának parancsoltatott, hogy Pulay György hadi főporkoláb uramat a restáns portióirúl contentálja.

Eadem. Méltóságos Uram regementjebéli harmincz commendérozott dragonyosok mellé rendölietett hadnagy uramnak orderében intimáltotott, hogy Pulaÿ György hadi porkolábot elkésérvén Nemes Szala vármegyében s onnét a kóborló és passus nélkül járó katonák persequálására, mindenekben magát alkalmaztassa Pulaÿ uram orderéhez és dispositióihoz. Pölöskei táborban.

Eadem. Megindulván, penetráltunk Káldra circa horam 4-tam, holott is egyéb expeditió nem volt, hanem Palásti Pál házastársának Alsó-Káldi Klára asszonynak protectionális adatott cúriájára.

Die 17. Junij. Megindulván azon helybül circa horam 4-tam matutinam, penetráltunk Szombathelyre circa horam 11-mam, s azon nap semmi expedítiónk nem volt.

Die 18. Junij. Passus adatott néhai Nemzetes Vitézlő Nyilas István meghagyott özvegyének, Nemes Palástÿ Juliánna asszonynak, valamely literale documentumok kihozásának okaért Muraközben való bémenetelre.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Fekete István commendánscolonellus urammak parancsolat iratott, hogy a reductió alkalmatosságával Nemzetes Vitézlő Kis Gergel uram ezeréhez általment Horváth Péter compániájábúl elmaradt három legényeket a Regulamentum tenora ellen továbbra megtartóztatni ne merészölje. Sabaria.

Eadem. Niczky Ferencznek resolváltotott passus Német-Újvárban való menetelre, együtt rohonczi tiszttartóval, feleségestűl.

Eadem. Domokos Ferencz sümögi commendáns urammak megiratott, hogy mivel Mesterházy nevű óberst-lajdinánt directiója alá bizatott: jó vigyázás alatt tartsa, netalántán szaladásra venné magát.

Eadem. Ugyan megírt Mesterházy vice-colonellus mellé rendöltetett dragonyosoknak passus, hogy Sümögre késérjék, adatott.

Item. Horváth Ferencz nevű, Eszterházy Dániel uram ő Nagysága emberinek passus Kőszegre, onnét pedig Vis nevű helységben, maga jószága megtekintésére való menetelre resolváltotott.

Eadem. Domokos Ferencz urammak missiliter intimáltotott, hogy a minémű, Szent-Gothárdnál elfogatott hét rabot a Méltóságos Úr akaratja ellen Balog Ferencz urammak kiadott: azon hét rabot repetáltatván, úgy szintén maga Körmendi János nevű compániájában applicáltotott két szentgothárdi rabot, nemkülömben Diskay Ferencznél lévő két péket jó confui alatt küldje ide brigadéros Bezerédi Imre uramhoz.

Eadem. Balog Ferencz urammak hasonlóképpen missiliter intimáltotott, hogy a följebb praespecificált, hír nélkül regementjében applicáltotott szent-gothárdi hét rabot följebb megírt commendáns uramhoz küldje Sümögre, Sümögrül pedig commendáns uram ide Bezerédi uramhoz.

Die 20. Junij. Tekéntetes és Nagyságos Galánthai Grófl (*Eszterházy*) Francisca Antonia kis-martoni apácza-asszony-

nak gratiarum actióira pro donis transmissis monialisticis, mely mellett mostani úttal a Méltóságos Úr ötven forinttal kedveskedik néki.

Eadem. Kőszegi notáriusnak Kruchoviesnak: hogy azon német nyelven való könyvet vagy fordíttassa magyarra, vagy sem; félben hagyván, küldje a Méltóságos Úrhoz.

Eadem. Kocsy János uramnak passus Bécs felé adatott, holmi portékáknak megvételére és bizonyos dolgoknak végbenvitelire.

Eadem. Kőszeghy Ádám Nemes Győr vármegyei viceispány uramnak intimáltotott missiliter, hogy a Tekéntetes Nemes Commissáriátusság által limitált impositákat, hacsak in parte aliqua is, administráltossa; in cujus rationem az hadak számára obveniáló marhákat is praestálja Fekete György provinciális commissárius uram.

Die 20. Junÿ. Felséges Vezérlő Fejedelem Második Rákóczi Ferencz Urunknak responsoria, hogy a Méltóságos Úr ordere nélkül nem ingerálta magát in res oeconomicas, hanem Méltóságos Locumtenens és Főgenerális Urunk ő Excellentiája parancsolatjábúl megtekéntvén a defectusokat, emendálta: hasonlóképpen egy is a vitézlő rend közül nem avatta magát a commissáriatusság dolgaiban, hanem ez csak az delatorok szele.

Eadem. Méltóságos Locumtenens és Magyarországi Főgenerális Bercséni uramnak repraesentáltatott, hogy a Méltóságos Úr maga általmenetele végett csak Veszprém és Sopron vármegyéktűl kért opíniót s nem közönségessen a nemes vármegyéktűl, cum exageratione a mint írja ő Excellentiája. Grajner Antal uram nem úgy recommendáltatott, hogy azzal mintegy praescribálni akarna a Méltóságos Úr Bercséni úrnak: hanem propter avertendum imminens periculum projectizáltatott. A rézpénznek cursussa iránt pro 26. Julÿ termináltatott a nemes vármegyéknek. Az ittvaló hirek és constitútiók voltaképpen megirattanak ő Excellentiájának.

Eadem. Egervári Tamás uramnak intimáltatott, hogy az lengyelországi hirekről gyakran tudósítsa a Méltóságos Urat, a többi között a Méltóságos Asszony constitutiójárúl. In casu alicujus defectus pecuniarÿ a Felséges Fejedelemhez és a Méltóságos Főgenerálishoz recurráljon.

Die 21. Junÿ. Szőke Mihály uramnak. A midőn a Thököli-jószág iránt fáradozni kíván, egy értelmes és törvénytudó embert adhibeáljon, a ki ex asse tudhassa kormányozni a dolgokat. A delatorok végett sub manu investigáljon, és megtudván, kik legyenek azok? azonnal infor-

málni el ne mulassa a Méltóságos Urat, hadd tudhassa magát dirigálni.

Eadem. Szluha Ferencz uramnak adatnak értésére mindennémő occurrentiák. Nádasdi Ferencznek brutalitása describáltatik, az determinált cartellának mutua liberatiója iránt az raboknak: úgy hasonlóképpen az budai generálisnak az ő practicája, studio kihagyván az szabadulandó rabok közül Gál Mártont, szabad-hajdúk hadnagyát: annak remediuma bizattatik megírt Szluha uramra.

Eadem. Berthóti István brigadéros és érsek-újvári commendáns uramnak mindenmémő occurrentiák értésére adattak s ultronee is recommendáltatott a mutua correspondentiának folytatása.

Eadem. Ebeczki Sámuel uramnak adatnak az idevaló occurrentiák értésére s coerceáltatik, hogy ekkoráig semmi tudósítását a Méltóságos Úr nem vehette. Az delatorokat megtudván, kik voltak s legyenek? azonnal a Méltóságos Urat informálni ne sajnálja.

Eadem. Enyingen lakozó Bakonyi György, Kovács Mihály és Gál István, colonellus uraiméknak katonáinak cselédjeire s javaikra adatott protectió.

Eadem. Ernyest Pál, dragonyos-regementembéli kapitány passéroltatik Karvához, oly formán, hogy partékájáért általküldött katonáit megvárván, a confuérozó katonák a följebbírt helyeken visszakísérjék.

Eadem. Kőszeghi Ádám, Nemes Győr vármegyei viceispány uramnak megiratott, hogy Szekeres uram megarestált százhatvanegy ökreit bocsássa ki, mivel megegyezett Bolfort urammal és decidáltatott controversiája.

Eadem. Hellepront uramnak a Felséges és Méltóságos Principálisoktúl adott expedítiójában szerencséltető való szóló levél iratott, melyben az occurrentiák communicátiójára adhortáltatott.

Eadem. Tekéntetes Generális Bottyán János uramnak missiliter repraesentáltatott karvai sáncznak eltörlésére való ellenség szándéka, kihezképest az defectusok is jelentettek, melyek hosszas defensiójában azon sáncznak volnának akadálozók, tudniillik: keskeny árkú és nem nagy mélsége, azonkívül az benn lévő számos hajdúságnak szűk spaciumja, úgy, hogy bumba előtt semmi refugiumja nem lévén, 24 óra alatt vége lenne az históriának, hacsak kívül nem secundáltatnak.

Die 22. Junij. Radostics Ádám főstrázsamester uramnak intimáltatott: Mivel Baranya vármegyebéliek az ellenség protectiója és protegálása alatt bízván és az Confoederátióhoz nem akarván contribuálni: pro exemplo alio-

rum egy vagy két falubéli határról marhájokat elhajtván és Simontornyára commendáns uram kezében specificátió alatt assignálja, és intacte megmaradjon. Nemkülömben Szigetvár és Siklós vidékiről bírákat harmad magokkal Simontornyára kötözve bévitesse.

Eadem. Pető György urammak intimáltatott missiliter, hogy Pálfitól és *(Eszterházy)* herczegtől vett nyereségből az regement fizetetlenségét és lovatlanságát sublevália. A 800 marhát küldje a pölöskei táborra, s megadatik az árok.

Eadem. A zobri clastromban lévő eremiták számára pro fundatione ordináltatott ezer forintokrúl való reversális emanáltatott, kinek interesse, decem per centum computálandó, annuatim fog fizetődni, úgy, hogy a mely 500 forintokat letétetett a Méltóságos úr: azon tartoznak egy czellát építtetni és arra az Úr s az Méltóságos Asszony czímereket kőből kifaragtatni, és egy héten bizonyos napon misét szolgáltatni és az annualis interesbül egy pátert a czellában interteneálni. N. B. Ezen reversális itt emanáltatott az pölöskei táboron, de datáltatott Érsek-Újvárbúl, die 24. Junÿ anno 1707. tévén.

Eadem. Fejérváriaknak missiliter intimáltatott, hogy a minémő kétszáz forintokat igértek a szöllőjök munkáltatása megengedéseért, azokat sine ulla difficultate tegyék le Nemzetes Vitézlő Szekeres István lovas főcolonellus urammak.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Diskai Ferencz vestiturae commissárius uramra assignatio adatott, hogy Nemzetes Vitézlő Virágh Ferencz prófont-commissárius urammak két réf selyemposztót adjon erga ejusdem quietantiam.

Eadem. Szabadi Gergely gyalog hadnagy urammak, hogy a minémő palotai lakatost kéván hajdúságra applicálni, minthogy mesterségével az Nemes Országot szolgálja, hajdúságra ne kínszeríttesse, sőt interturbálni se merészelje.

Eadem. Berthóti István urammak recommendáltatik most proxime küldött, országos dologban járó leveleknek elküldése expressus katonái által.

Eadem. Petróczi János laib-gvardiabéli hadnagy urammak táplánfalvai házára adatik protectió.

Eadem. Egri László hadi commissárius és Sztraka Imre, Balogh Ádám brigadéros uram voluntér főstrázsamestere passéroltatnak által az Dunán, siető levelekkel.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Radostics Ádám főstrázsamester urammak orderében intimáltatott, hogy Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Balogh Ádám uram requisítiójábúl portára menjen kétszázad magával Szigetvár alá, de úgy, hogy egy hét alatt, egy notabilis csapást tévén, vissza is térjen.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uram emlékeztetett Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám uram regementjére adandó zöld posztó iránt tett ajánlására, mivel az ő kegyelménél lévő kék posztót az ő kegyelme dispositióibúl kész assignálni akárkinek: e mellett fennnevezett colonellus uram megszorult tisztei cselédjei számára az igért buzát megadni ne terheltessék.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Luka Benedek kapitány uram Veszprém városbéli lakosoknak practiciáltatott, *(adaltráni)* directiója alá, orderében inserált elégséges instructió szerént, a sok ekkoráig elkövetett inconvenientiáknak eltávoztatására.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Grajner Antal uramnak missiliter, hogy azon hidat nem ex novo fundamento, saltem ex aliqua parte restaurálja. Horváth Ferencz kapitány urammal harmonice comportálja magát. Rabutinnak Horvátországban bémeneteléről, ottan temporizálásárúl, vagy Olaszországban indulása felől tudósítson.

Eadem. Csesznеki commendáns uramnak megiratott, hogy a vár falát megásó elszökött hajdúk közül a melyet elfogtak s megkaptak, minden considerátió nélkül a vár előtt in exemplum aliorum akasztassa föl, sőt ha a társa is kézben kerül: melléjje függesztesse. Az ottlévő három pékek közül egyikét küldje Sümegre. A tolvajlásban tapasztalt commissárius ellen inquiráltasson, és az 26. praesentis Devecserben leendő conferentiára compareáljon. A porkoláb maga fizetésit várja Eszterház Dániel uramtól, mivel oda irt felőle, azért lészen is gondja ő Nagyságának.

Eadem. Palkovics Ferencz, Görözdös és Fekete György uraiméknak egy tenorral megiratott, hogy mivel az 26. praesentis Devecserben leendő confoerentián a commissariális dolgok is fenn fognak forogni: a praefigált terminusra szükség hogy compareáljanak jó készülettel, a végre, hogy tudhassák: a militia jövendőbéli intertentiójárúl mi concludáltatik?

Eadem. Kajdi Péter óbest-lajdinant uramnak missiliter parancsoltatott, hogy Somogy vármegyénél mégis benn lévő portális szekereit Kisfaludy László uram regementjének erigálja hováhamarébb.

Eadem. Vizvári Jánosnak passus, által az Dunán adatott Szakmár felé.

Die 23. Junij. Budai commendánsnak maga levelére adatott válasz, hogy a minémő huszonkét rabokrúl tészen emlékezetet: jóllehet ultronee instáltanak, hogy az Nemes Ország szolgálatját készek amplectálni, de bizonyos considerátiókra nézve nem acceptáltattanak, sőtinkább azok

közül kiket colonellus Szekeres István uram elfogatott, harminczig Palotára expediáltattanak, olyan conditióval, hogy azokon a mieink szabadíttassanak, signanter penig Gáll Márton névő hadnagy kiadatódjék. A mellett repraesentáltatott, hogy a szigetvári commendáns másfél esztendőtűl fogvást ott raboskodó rabjainkat, úgy Nádasdi Ferencz is Sopronbúl absolute senkit sem akar kibocsátani; kibűl nyilvánságossan kitetszik, hogy az ellenség igyekezik felbontani a cartellát.

Eadem. Diskai Ferencz uramra adatott assignátió, mely mellett parancsoltatott, hogy az dragonyos-regementre adjon harminczöt vég abát erga quietantiam.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak missiliter adatik értésére: Mások Méltóságos Úrnak érkezett levelek tenora szerént Hajszternek újobban erre a földre irruptiók tételét kedvessen értette (?) az Méltóságos Úr: ellenben Rabutinnak Olaszországban menetelének s Prajnernek most helyben való maradásának verificatiója. *(igy.)* Bezerédi uramnak szólló levél accludálva transmittáltatik cum recommendatione inviáltatásának.

Eadem. Grajner Antal uramnak, hogy az simontornyai praesidiariusoknak kívántató mundért Horváth Ferencz kivévén, tőle praetendáljon. Az ottlévő egyik malefactor, másik spion raboknak dolgát serio imvestigálván, a mint a törvény magával hozza, sine omni ceremonia exequáltassa, kinek-kinek érdeméhez képest. Az Pécsre kívánkozó barátot visszaküldje Pápára. Az vice-ispány uram ellen adott punctumokra tiszt uraiméknak megküldetik *(a válasz.)*

Eadem. Parancsolatja adatik Becsei Bálint, Somodi Ádám regementjebéli főhadnagy uramnak, óvári lármájok alkalmatosságával elszakadt bizonyos lovaknak kezekhez vételére somlyóvári porkolábra, hogy a minémő négy lovakat hozott a fia, előállítani el ne mulassa, s comperta rei veritate, per consequens resignálja is őket.

Eadem. Dragonyos-regementembéli egynihány dragonyosok expediáltattak prófunt-hordó szekerekbéli négy lovak keresésére, passus mellett.

Eadem. Kisfaludi László uram regementjebéli Ribarics Gergely s Kovács Istók névő két katona passéroltatik eltévedt lovaknak keresésekre.

Die 24. Junÿ. Beniczki Mártonnak a posztók s abák perceptiójok s erogátiójok specificatiója seriatim megküldötett, s az mellett a restantiáknak is megküldése kérettetett.

Eadem. Pulainak megiratott, hogy mivel nem ismervén magát egész vármegyéstűl Bessenyei László, Nemes Szala

vármegyei vice-ispány uram restantiáriusnak lenni. fölment director uramhoz, a hol minden jót fog végezni: tovább nem szükség lessz ott executióképpen temporizálni, hanem a széledt katonákat tovább is persequálja.

Eadem. Macry Mihály és Fodor István névő görögöknek Légrádra portékáért való menetelek s a confoederált *(rendek)* hívsége alatt azon portékájok eladások indulgeáltatott erga depositionem deponendorum.

Die 25. Junij. Devecserben. Oroszi Pál Nemes Veszprém vármegye vice-ispánjának intimáltatott, hogy azon nemes vármegye generális congregatiójára nem szükséges hogy a Méltóságos Úr maga expressus emberét expediálja: hanem egyedül az publicumoknak folytatások és Somogyi Adám uram regementjére obveniálandó öreg mundér csináltatására való pénznek praestátiója recommendáltatnak.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak. Ha Tersánszky uram meggyógyúl: ezerestül corpussához fog küldetni, nemkülömben Kisfaludi György uram katonái is compelláltatnak a felülésre. Az Haiszter pátense igen jól esett, hogy emanáltatott a mi részünkrűl. Feleségének kiszabadulásán aggratuláltatik.

Eadem. pölöskei táboron. Nemes győri káptolonnak replicáltotott, hogy meg nem engedődhetik a fiscalitás alatt lévő jószágok proventussának magok részére való perceptiója, hanem az iránt Felséges Urunkhoz relegáltattanak.

Die 26. Junij. Az budai commendánsnak missiliter, hogy a kívánt Salmis regementjébül való rabok már Sümegről Palotára expediáltattanak. Gál Márton elbocsátása urgeáltatik. Marczi névő rab kibocsáttatik Sümegrül. Csesznekén a két pék szolgálatot vettek, kiket vissza sem adhatni.

Eadem. Coelestinus Göncz névő apáturnak, hogy az teszéri praediumból ne excludálja az teszéri jobbágyokat: sőt mi mellett usuálja azon praediumát, szükséges lészen jövendőben törvényessen igazságát mutatni, s az idő alatt penig az fahordástúl, szénatakarástúl őket inhibeálni ne merészelje, annyival is inkább velek megalkudni.

Eadem. Csúzi Pálné asszonyomnak leányostúl s nénjével együtt Győrben két kocsival való bémenetelre passus adatott, úgy mindazonáltal, hogy bennhagyván leányát s nénjét: se nyilván, se titkon az ellenséggel ne colludáljon, semminémő leveleket ki, se be ne hordozzon.

Die 27. Junij. Pethő György uramnak adatott ordere, hogy az Nyulason lévő helységekre limitált impositákat szedesse bé a commissáriátusság részére.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak megiratott, hogy kívánsága szerént Somogyi Ádám uram az ő kegyelme corpussához expediáltatott.

Item. Emlétett Somogyi Ádám uramnak, hogy regementestül első státióra Kis-Somlyóhoz menvén, onnét mindjárt tudósítsa Bezerédi uramat odaérkezésérül és parancsolatinak obtemperáljon.

Die 28. Junÿ. Protectió adatott nyulasiaknak.

Eadem. Doctor Langnak recommendáltatott a Méltóságos Asszonynak szorgalmatos cúrálása, kiről tudósítását elvárja az Méltóságos Ur.

Eadem. Aignernek, hogy tovább is Hellembach ellen sub manu investigáljon, és valamit eruálván, adja tudtára a Méltóságos Úrnak.

Item. Gilányi uramnak adatott értésére, hogy volentír katonája elbocsáttatott légyen Sümeg várábúl.

Eadem. Karvai commendánsnak megiratott, hogy supersedeáljon a szegénység forspontozásátúl.

Eadem. Domokos Ferencz uram emlétett Gilányi uram katonáját bizonyos emberének resignálván, bocsássa el a rabságbúl.

Item. Pulainak, hogy azon följül megírt katonának lovát, fegyverét sine ullo defectu adja vissza.

Eadem. A kóborlók kergetésére Győr, Komárom, Esztergam vármegye katonáinak passus adatott.

Die 29. Junÿ. Pethő György uramnak missiliter, hogy az Óvárnál öszvegyült ráczságnak dissipatiójára Kisfaludi László uram ezere ordereztetett melléje.

Eadem. Kisfaludi László uramnak megiratott order szerént, hogy a megirt okokra nézve siessen ezerestül Pethő György urammal való conjunctióra.

Eadem. Pethő György óberst-lajdinánt uramnak megiratott, hogy az nyulasi birákat megfogatván, küldje Kőszeghy Ádám Győr vármegyei vice-ispány uram kezihez.

Eadem. Ácsiaknak protectió adatott az excessivus katonák ellen.

Eadem. Szluha uramnak az Dunán innenső rabok extractussa megküldetett, quietantiákkal együtt.

Eadem. Kún János devecseri tiszttartónak passus adatott Soprombúl fiai kihozatására.

Eadem. Győri városiaknak protectió adatott az ikrényi földön lévő búzájok learattatására és szántásra.

Item. Grajner Antal uramhoz hat gyalog dragonyos expediáltatott, hogy industriája által meglovasíttassa.

Eadem. Azon hat dragonyosoknak passusok, mely mellett Simontornyára mehessenek, expediáltatott.

Die 30. Junij. Megindulván pölöskei tábor-helyről az hadakkal, penetráltunk Jánosházára, s ottan mindjárt iratott Gludovácz Mátyásnak az occurrentiák felől, kiknek continuálása tovább is recommendáltatott.

Eadem. Bolfort uramnak missilis, hogy Méltóságos Locumtenens uram ő Excellentiája maga bizonyos curírját cum plena intentione (?) teendő operátiói iránt fogja általküldeni, - azért ő kegyelme személye szerént, ő kegyelmének concredált ezerestűl Kocsra magát transferálja, úgy, hogy a mikor hirét hallja a megírt curírnak Dunához érkezésének, eleiben mehessen egész ezerestűl.

Die prima mensis Julij. Jánosházán. Nemzetes Vitézlő Martonfalvai György szolgabíró instantiájára dilativum iratott Horváth Jóseph Vas vármegyei vice-ispány uramra.

Eadem. Megindulván Jánosházáról, hetyei táborban jutottunk, az hol Szekeres István uramnak parancsoltatott missiliter, hogy több ordert nem várván, két-három nap alatt siessen ezerestűl a mostani táborra.

Item. Domokos Ferencz uramnak, hogy Benkő Ferencz uram száznyolczvan hajdúját resignálván Daniel Ferencz óbrst-lajdinant uramnak, bocsássa el Sümeg várábúl.

Eadem. Somogyi Ádám uramnak iterato injungáltatott, hogy előbbeni ordere szerént siessen az ezerrel Bezerédi Imre uram corpussához.

Item. Kenessey István uramnak, hogy az ő kegyelmének küldött új hireket, mivel még nem constálnak a tulsó földön a Méltóságok előtt, in originalibus küldje vissza.

Eadem. Credentionális levél, mely mellett Szarka István generál-auditorom expediáltatott bizonyos dolgoknak végbenvitelekre.

Eadem. Emlétett Szarka István passéroltatott Kőszegre, Eőri István jószágának investigatiójára és sub juramento lévő exquisítiójára.

Item. Azon alkalmatossággal Kenessei uramnak egy pátensre való alba küldetett Szombathelyre.

Die secunda Julij. Brigadéros Bezerédy Imre uramnak, hogy Rabutin hírére nézve siettesse maga útját az corpussához, és minden úton-módon impediáljon az ellenségnek feltett szándékát: kinek jobb végbenvitelére adjungáltatott corpussához Somogyi Ádám colonellus uram ezerestűl.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak intimáltatott, hogy, ha az palotai rabokat beküldötte Budára, arról való quie-

tantiát küldje a Méltóságos Úr kezéhez, úgy mindazonáltal, hogy Gál Márton is kiszabadíttassék.

Die 3. Julÿ. Megindulván reggeli hét órakor hetyei táborrúl, penetráltunk rumi táborhelyre circa horam 2-dam pomeridianam, s azon nap nem volt semmi expedítiója a Méltóságos Úrnak.

Die 4. Julÿ. Kenessei István secretárius uramnak az ellenségnek Fölöstömhöz való érkezése és onnét Szent-Gothárdhoz való szándékoskodása adatott tudtára: kibül collimálhatom, hogy Nádasdival kívánja magát conjungálni.

Eadem. Kis Gergely colonellus uramnak, hogy mostani helén subsistálván, mind a Méltóságos Urat, s mind Bezerédi Imre uramat az ellenség motussiról tudósítani el ne mulassa . . . . . *(kikopott néhány szó)* fognak adatni. Az Pulay által elfogatott két katonája kibocsáttatik.

Eadem. Domokos Ferencz uram a pattantyúsok által csinált töltéseket, bombákat, mozsárral küldje szécséni táborra. Az Palotán lévő puskaport vitesse Sümeg várában.

Eadem. Nemes Vas vármegyei vice-ispány Enyedi András uramnak missiliter adatott értésére, hogy mivel az tábornak Rába felé, Rábán általmenetele lészen, az ellenség motusihoz képest: azért ő kegyelme úgy szorgalmatoskodjék, hogy minden táborhelyen új portiója lehessen az hadnak.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Bolfort Ádám commendáns colonellus uramnak intimáltatott, hogy Méltóságos Generális Andrási István uram tiszttartójának requisítiójára adjon elegendő executor katonát.

Die 5. Julÿ. Fekete István uramnak approbáltatik Pető György urammal való conjunctiója, s az által recommendáltatik dolgok kormányozása minden haza javára czélozó javakban.

Eadem. Csányi Ferencz és Hertelendi László, Nemes Vas vármegye szolgabírája missiliter hivatik a Méltóságos Úrhoz, bizonyos conferentiára nézve.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Martonfai uramnak missiliter intimáltatik, hogy valamennyi prófunt dispositiójában találtatik, küldje sietve a táborra.

Die 6-ta Julÿ. Rumtúl Szécséni rétekre maschérozván, nem volt semmi expeditió.

Die 7-ma. Bruncz Andrásnak adatott szent-lászlói praediumában építendő házára protectió.

Eadem. Passusa adatott Tegyei Ferencz uramnak Kajdra s egyszersmind parancsolatja: míglen megjavúl, interteneálják.

Eadem. Szombathelyen. Hazáciusné asszonyom passéroltatik Német-Újvárban, bizonyos portékának kihozattatására.

Eadem. Pető György uramnak adatik értésére, hogy az ellenség motusira Óvár tájékán szorgalmatossan vigyázzon; a szüntelen való correspondentiát folytassa.

Die 8. Julij. Svastics Zsigmond vice-colonellus uramnak orderében intimáltatik, hogy kétszáz válogatott jó lovassal, zászló nélkül vegye útját Kis Gergely uram mellé, és az Prainerrel lévő ellenséget infestálják.

Eadem. Kis Gergely colonellus uramnak megiratott, hogy az ellenség körül sürüen portáztasson s vigyázzon motusira, és az szorgalmatos correspondentiát folytassa.

Eadem. Zólyomi István, Keszthely mező-városságban lévő cselédjei minden javaival protegáltatnak.

Die 9-na Julij. Széchéni táborban. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Berthóti István brigadéros és érsek-újvári commendáns uramnak missiliter adatnak értésére az idevaló occurrentiák, s az általküldett leveleknek transmissiója recommendáltatik ad loca sonantia.

Eadem. Kálóczi elpusztúlt helységbélieknek adatik protectiójok, s megént vagyonossak lehetnek. Az impositáknak praestálásátúl immunitáltatnak.

Eadem. Szegedi Juliánna, Nemzetes Vizkeleti uram meghagyott özvegyének adatott salvus conductussa Soprombau s onnét Pozsomban, maga cúráltatására.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uramnak missiliter approbáltatik, hogy Szegedi Ignácz uramat Sopron eleire küldötte. Svastics uram kétszáz katonával Bezerédi uram mellé expediáltatott.

Die eadem. Károli Sándor uramnak az ittvaló ellenségnek mostani constitútiója és Rabutinnak Prainerrel s Nádasdival conjunctióra igyekező szándéka megirattatott, nemkülömben, hogy az kurucz urak jószági az labanczoknak conferáltatnak a német császár által.

Eadem. Pető Györgynek. Mint kellett az szent-iványi és szent-péteri sánczban lévő német gyalogságot Győrhöz bocsátani? Legalább lehetett vólna, hátul kerülvén, megcsapni, vagy peniglen Bolforthoz valamely katonaságot pro auxilio küldeni, kivel ellentállhatott volna, és talán az elhajtott marhákat is visszanyerhette vólna. Komárominé asszony iránt írjon a győri commendánsnak.

Die 10. Julij. Intimáltatott orderében Fodor László uramnak, hogy mai napon tizenegy és tizenkét óra között éjjel 400 gregáriusokkal és 40 granatérosokkal menjen ige-

nessen cseri malomhoz, és ott Bezerédi Imre uram dispositióját effectuálni el ne mulassa.

Eadem. In simili, mutatis mutandis. Szekeres István uramnak, hogy maga ezerével, dragonyosokkal, Balogh Ádám és Kisfaludi katonaságival az megirt helyen compareáljon, és ő kegyelme is Bezerédi uram dispositiójátúl várjon.

Eadem. Hevenyesiné asszonyomnak adatik salvus conductussa Bécsben való menetelre.

Eadem. Szluha Ferencz uramnak missiliter az idevaló occurrentiák értésére adatnak, s in acclusis transmittáltatnak az rabok szabadulásában interveniált loboncz quietantiák, melyek között budai commendánsnak levelébűl az galibás, magyarok szabadulása iránt informátiója lehet: kéretik azonban, hogy az ekkoráig küldött quietantiákat megvizsgálván, de toto et integro számárúl tudósítsa a Méltóságos Urat.

Eadem. Veszprémi bognármesteremberek protegáltatnak az personális insurrectiótúl.

Die 11-na Julÿ. Szőke Mihály uramnak, Balassa János jószága iránt fölvevendő aranyok iránt instáljon Fölséges Urunknál, hogy inkább azon pénzt méltóztassék fölvennyi s újabb jószágot a Méltóságos Úrnak conferálni.

Die 12. Julÿ. Kenessei uramnakaz hirek tudósításai recommendáltatnak, kiválképpen Prainer hollétéről.

Die 13. Julÿ. Niczki Pál uramnak, hogy a pozsonyi punctumok megküldése a Méltóságos Úrnak kedvessen vétetett.

Eadem. Dunán innét lévő egész nemes vármegyéknek a venálék iránt tett limitátiójok corroboráltatik.

Die eadem. Pető György uramnak missiliter replicáltatott: Minthogy pro hic et nunc nem lehetett impediálni az ellenséget, az abdai sánczot csak bízvást épétheti, (?) rövidnap csakugyan reánk akad; azomban egy mázsa por és 6000 golyóbis transmittáltatik. Intimáltatott az is, hogy Bolfort urammal való correspondentia folytatására nézve a Tóközbűl felét az ezernek árpási hidhoz szállítsa, a holott is szorgalmatos vigyázás és szüntelen tudósítás recommendáltatik: provisiót peniglen a mi illeti: quártélymester Pesti Máté uram Horváth Zsigmond uramhoz expediáltatott, melybűl semmi fogyatkozások nem lészen.

Eadem. Enyedi András vice-ispány uramnak parancsolat adatott, hogy divisiót tegyen néhai Pap János özvegye és Pap István között.

Item. Szegedi Bálint cseszneki commendáns uramnak megiratott, hogy a nemes vármegye *(Veszprém)* tisztjei ha rabot küldének oda, fogadja be.

Item. Pető György vice-colonellus uramnak serio imponáltatott, hogy Sziget- és Tóköznek békét hagyván, Rábaközzel contentissimus legyen.

Eadem. Fodor László gyalog colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy maga, Balog és Benkő Ferencz uraimék regementjekbűl kiválogatván annyit, a mennyit gondol, conjungálja magát Bezerédi urammal, semmit nem késvén oda-föl, mihelen vége szakad a dolognak: vivén magával munitiót is, requisitumokkal együtt.

Item. Szekeres István lovas colonellus uramnak in simili materia iratott.

Item. Tót Györgynek iratott, hogy az iklényi pusztára menő aratókat fogdoztattassa meg Bolfort urammal, ha meg nem akarnak alkudni.

Eadem. A nemes vármegyéknek a limitátió publicáltatott.

Eadem. Német-Újvárban passéroltatott két vasvári cáptolonbéli személy, ottbenn agonizáló pöspöknél lévő cáptolon-leveleknek kézhezvételekért.

Item. Csányi Ferencznek uti passus a Méltóságos Úr számára való kívántató lovak keresésére.

Eadem. Kún János uramnak missilis, hogy a proeáttal s clenodiummal és hintóval együtt siessen föl, a lovakat pedig csak kézen is jártassák, hogy el ne romoljanak.

Eadem. Lovászmesternek Ajék György lova recommendáltatik, míg Kassárúl visszatér.

Die 14. Julÿ. Bottyán János uramnak az idevaló ellenségnek constitútiója megirattatik, és a minémő kétszáz forintokat vett fel Rohonez városátúl tizenöt hajdúnak megszerzésére, minthogy most Benkő Ferencz uram ezere azon hajdút praestáltatni kívánja a Tekéntetes Nemes vármegye által: tehát azon kétszáz forintokat bonificálni ne terheltessék emlétett Bottyán János uram.

Die 15. Julÿ. Győri commendánsnak missiliter irattatott, hogy Komáromi István uram fiát, és az szegénység elhajtott marháit bocsáttassa vissza.

Eadem. Adatott grationális azoknak, kik ennekelőtte az Felséges Vezérlő Fejedelem hívségét amplectálván, megént labanczokká kívántak lenni, s most újobban vissza akarnak térni.

Eadem. Fodor László óbester uramnak orderében intimáltatik, hogy a vele lévő commendérozott hajdúsággal az időt faluzással el ne vontassa, hanem siettesse maga útját szécséni táborra.

Die 16. Julÿ. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak missiliter adatik értésére, hogy Prainer Csákántúl fölma-

schérolván, Mogyorókerékhez szállott, Nádasdi pedig Kőszeghez. Tanácsolja ő Excellentiája, hogy egész brigádájával ide a szécséni táborban jőjjön. — conjunctis viribus az ellenség infestátiójára inkább reáérkezhetnek.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond director uramnak sietve adatik értésére, hogy Prajner Becsfa felé maschérol. Vigyázzon magára!

Eadem. Bunicz Jánosnak, hogy az őriek instantiája recommendáltatott Kis Gergely uramnak. Megiratott mindazonáltal, hogy annyival is jobban protegálja említett colonellus uram őket maga excessivus katonái ellen: maga is kérje ő kegyelmét.

Eadem. Kis Gergely uramnak vett levelére replicáltatott: Az Lápincson a Pinka-mellékire általjött ellenségre tovább is olly jó vigyázással legyen, s Balog Ferencz uram gyalogságával és álgyúkkal besfai passusnak elfoglalására küldetik. Tudósítás recommendáltatik, hogy itt is elleneállásra készülettel lehessünk.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak adatott értésére az ellenségnek Rohoncz felé való kimozdulása, kire nézve az tábort eleiben, szinesi pusztához kívánom ordereznem: ne terheltessék subsistentiájokrúl dispositiót tenni, sőt kedvessen venném magának idejövetelét: ugyan további motusunkrúl disponálhatnánk.

Eadem. Czirákiné asszonyomnak passus, Sopronbúl hogy kijöhessen.

Die 17. Julÿ. Balogh Ádám uramnak replicáltatott szerencsés próbájának dicséreti s további animátiója. Bezerédy urammal egyetértvén, az ellenséget infestálják unitis viribus; a többi hadai Bezerédy uramnak utánna commendéroztatván, Dormándhoz (?) fog szállanyi: azokkal is conjunctiót ineálván, alkalmas csoportra felesednek és sokat is véghezvihetnek. Az rumi passushoz Balogh Ferencz uramat regementestűl és nehéz bagázsiával küldettem, magam penig itt fogok subsistálnom; tudósétásit ide dirigálja.

Eadem. Brigadéros Balogh Adám uramnak missiliter intimáltatott, hogy orderitűl ne várjon: hanem Prajner corpussa vigyázására lévén rendöltetve, azt mellyesleg késérje és a kicsapó és elmaradó bagázsiát minden úton-módon infestálni el ne mulassa.

Eadem. Brigadéros Bezerédy Imre uramnak hasonlóképpen missiliter, — Horváth Zsigmond director uram missilis levele includáltatván az ellenség constitútiójárúl. — intimáltatott ő kegyelmének, hogy azon levelének tenora szerint tegyen dispositiókat.

Eadem. Török István urannak replicáltatott. hogy bölesen cselekedte: Bolfort uram secundátiójára. az Győrhez érkezett ráczságnak eruptiójára nézve öt compániát expediált. Gál Márton elfogattatásával elszéllyedett hajdúságnak regementjéhez való applicátiója. minthogy Nyáry is praetendálja. meg nem engedődhetik.

Die 18 Indulgeáltatott a Méltóságos Generális ő Excellentiája passusa mellett 150 szarvas-marhákat a Dunán Szent-Iványnál általhajtani kereskedés kedvéért. deposita tamen in tricesimis deponenda. Hajós János és Baki Györgynek.

Eadem. Bolfort Ádám urannak megiratott. hogy az arató győri rabokkal együtt az Hajszter szakácsa is kibocsáttatik. és hogy győri vice-ispánynak Kövér Pál urannak megirattatott. hogy az ezer forintokat kegyelmed kezéhez dirigálván. minden protectió (? nélkül siesse a Méltóságos Úrhoz küldeni.

Eadem. Kisfaludy László urannak cum repraehensione replicáltatott: Miért az dispositiókat bontogatja? Köllett volna Bezerédy és Balogh Ádám uraimékkal Sopronhoz ment ellenséget késérteni és azt a végezés szerint utjában megütni; kinek is elmaradásával már nagy csüggedezés vagyon az intentiónkban. Mindazonáltal. ha verificáltatik Mogyorókerék felé más rendbéli ellenségnek nyomulása: approbálhatom az ellen menetelit. azért jó vigyázás recommendáltatik; valamit ártalmára végbenvihet, el ne mulassa. Ha secundálásra lenne szüksége. bízhatik hozzám succursus végett; holott csak ex dicitur nobis relatione magának imaginálta ezen hírt: nem illik. s böcsülletére sem fog válni. de nagy számadásában állani. és akkoron nem kívántatván ott való maradása: minthogy már Bezerédi uram után sem érkezhetnék, jőjjen szécsényi táborban.

Die 19. Julij. Pécshelyieknek salvaquardia adatik.

Eadem. Szalay Pálnak, brigadéros Balogh István urannak Rabutin reperiáló. Nádasdival való conjunctiója alkalmatosságával tülönk lett megcsapása az ellenségnek. és hogy nem kevés kárával köllett fölnyomúlni Soprony felé, megiratott voltaképpen.

Die eadem. Brigadéros Bezerédi Imre urannak missiliter adatik értésére: Mivel az ellenségnek Kőszög felé való nyomakodásának híre hallatik: azonnal vele lévő corpust megindítván. szönesi rétekre szállétsa. maga penig ide jőjjen bizonyos confoerentiára nézve, hogy azonnal kezdhessünk az operátiók rendes folyásához.

Eadem. Director Horváth Zsigmond urannak missiliter adatik értésére (s egyszersmind hivatik a szükséges

conferentiára maga is) Bezerédy uram corpussának szönesi pusztára való szállása, az ellenségnek motussira nézve.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak missiliter adatik értésére: Minthogy már az ellenségnek Kőszögnél lett conjunctiója: hogy éczakának idein brigadéros Balogh Ádám urammal unitis viribus, ha egyebet nem is, csak az istrázsáit is béhajtogatván, lármákot indíttasson és interturbálják.

Eadem. Commissárius Virág Ferencz uramnak missiliter intimáltatik: Lévén nagy szüksége Széesénynél lévő corpusnak kenyér dolgábúl, azért minden idővontatás nélkül valamennyi sült kenyér keze alatt vagyon, egészlen odaküldeni el ne mulassa.

Eadem. Balogh Ferencz gyalog colonellus uramnak missiliter recommendáltatik a jó és szorgalmatos vigyázás: kiváltképpen, hacsak Méltóságos Generális passussát nem producálja: semminémő katonát az hidon által a bagázsiához ne bocsássa, sőtinkább a tábor után repellálja. E mellett az ott lévő raboknak dolgát revideáltassa: ott lévén a Miklós mester, ha kik comperiáltatnak, hogy már egyszer confoederátióra léptek volna s lobonczokká lettek, mostan elfogattatván, — akasztassa föl őket.

Eadem. Méltóságos idősbik Barkóczy Ferencz uramnak a kopházi actió, a communicátiók recommendátiójával megirattatott missiliter.

Die eadem. Brigadéros Bezerédy Imre uramnak missiliter intimáltatott, hogy maga corpussával szálljon a péczeli mezőben, és írja meg Balogh Ádám és Kisfaludi László uraiméknak, hogy magok ezereivel ide a széesényi táborra compareáljanak.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának missiliter insinuáltatik Prajnernek Nádasdival való conjunctiója Kőszög táján; azomban az hadaknak strapáczájok lévén, pro hic et nunc aperto marte az ellenséggel confligálni nem lehet.

Die 20. Julij. Széeséni táborban. Magyarországi Locumtenens uramnak missiliter alázatossan recommendáltatik Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uramnak általmenetelivel mondandó szavainak és alázatos instantia detegálási creditása iránt.

Die eadem. Gálly András szabad-hajdúk hadnagya passéroltatott Sümegre, bizonyos rácz rabnak elvitele iránt.

Eadem. Török István senátor és lovas főcolonellus uramnak missiliter intimáltatik, hogy mivel kívánván bizonyos notabilis operátiót tenni: nem gondolván sem posté-

rungokkal, sem penig egyéb, horvátországi motusokkal, az egész bagázsiáját elhozván. Tóközben három compániát hagyjon, ki is correspondenter legyen Bolfort urammal. — Portális szekereit is magával elhozza, hogy alkalmatossabb subsistentiája lehessen.

Die 21. Julij. Méltóságos Főgenerális és Locumtenens urammak ő Excellentiájának credentionális mellett expediáltatott Méltóságos Generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uram, az Dunán innét lévő ellenség constitutiójának informátiójával és az clavesekkel irott levelekre tett válaszadással.

Eadem. Horváth Jóseph uramnak missiliter recommendáltatik, hogy Czenkhez conferálván magát, ottan az soproni követekkel menjen végére sub manu valóságossan: mely felé szándékoskodik maga útját venni Rabutin?

Die 22. Julij. Nagy Mihály, Nemes Soprony vármegye vicé-ispánjának ad suas reponáltatott, hogy tovább is tudósítsa az Méltóságos Urat az ellenségnek Pozsonyhoz való nyomakodásárúl és Rabutinnak mely felé való menéséről.

Die 23. Török István colonellus uramnak intimáltatott, hogy Kapuvárához menvén, ottan az Révai Gáspár hajdúi helében szálljon az hídnak vigyázására, és Hollódnál lévő hidat is reparáltassa.

Eadem. Szécsénnél lévő táborhelyrűl. Bessenyei László, Szala vármegyei vice-ispány uramnak életére parancsoltatott, hogy mivel Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája ordere tartja: dunántúli operátióknak secundálására ellenség határi között az egész hadakkal bizonyos nevezetes próbához kezdeni kívánok: azért nemes vármegye gremiumábúl fegyveressebb gyalogságost compellálja insurrectióra, szabad nyereségre: legalább ezer embert öszvecsoportozván, dirigálja Körmendhez, ott találandó tisztem eleiben statuálják magokat.

Eadem. Enyedi András, Nemes Vas vármegyei vice-ispány uramnak hasonló stylussal exaráltatott: hegyháti lakosok közűl mentűl felessebbet ugyan Körmendhez csoportoztasson.

Die 24. Julij. Horváth Zsigmond uramnak. Kisfaludi László uram regementjének exoriált tumultusi s difficultási complanatiójára Hegyfaluhoz compareálni ne terheltessék, minthogy az előbbeni terminus exspirált.

Item. Kisfaludi György brigadéros uramnak. Lévén szükségem az ő kegyelme praesentiájára: azért ne késsen házánál, hanem jőjjön Hegyfaluhoz a táborra.

Die 25. Julij. Török István colonellus uramnak intimáltatott, hogy már ne vegye maga útját Kapuvárnak.

hanem az corpushoz jőjjön az Hegyfalunál lévő táborra, hagyván öt compániát az rábaközi és tóközi vigyázásra: maga mindazonáltal emlétett colonellus uram személye szerént azon öt compániával Rábaközben maradhat.

Eadem. . . . (*Üres hely.*) László óbrst-lajdinant uramnak intimáltatott, hogy Méltóságos Galánthai Grófi Eszterházy Dániel vice-generális uramat confuírozza által az Dunán.

Eadem. Méltóságos vice-generális Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak az corpusnak az hegyfalvi rétekre való menetele missiliter, több occurrentiáknak tudóssításával megirattatott.

Eadem. Megindulván szécséni táborhelyrűl circa horam octavam antemeridianam, penetráltunk az hegyfalvi rétekre circa horam secundam pomeridianam: ottan mintegy három óráig mulatván, újobban megindúlt az egész tábor és jutott az csepregi rétekre. Tandem

die 25. Julÿ csepregi réteken subsistálván, nem volt azon nap semmi prothocolatióra való expedítió. Hanem

die 26. Julÿ azon tábori-helyrűl iratott (*meg*) Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak a tábornak Lóshoz való szállása és onnét Austriában próbának institútiójára becsapó szándéka.

Eadem. Benkő Ferencz uramnak intimáltatott, hogy intra spatium viginti quatuor horarum az maga regementjéhez conferálja magát, hacsak az prófusnál nem kívánja magát találni tisztjeivel együtt.

Eadem. Brigadéros Bezerédi uramnak megiratott, hogy cum reflexione s jó dispositióban hagyván a hadakat, siessen Lósra, mivel maga is Méltóságos Generális uram ő Excellentiája a táborral együtt oda transferálja magát, hogy operatióink további gyümölcsös conjunctiójárúl jó móddal lehessen consultátió.

Eadem. Török István uramnak megiratott, hogy, ha bizonyos Haiszternek Óvár tájékára való szállása: investigáltassa s adja értésére az Méltóságos Úrnak.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak adatik értésére, hogy az Méltóságos Úr az lósi rétekre szállott. Siettesse oda útját, hozzon magával bizonyos pénzt is, hogy az desertéreket kifizethessék.

Eadem. Ivániaknak parancsoltatott, hogy Kis-Farkas Mihály uramnak Ebergényi László obligatóriája tenora szerént fizessék meg az adósságot.

Eadem. Bezerédi Imre brigadéros uramnak adatik értésére, hogy Bottyánÿ Ferencz uram sógorának Gréczbűl Német-Újvárban való szabados kijövetele iránt adjon passust.

Eadem. Domonkos Sámuel uramnak missiliter replicáltatott, hogy pro hic et nunc melléje nem lehet adjungálni az hadaknak. Hogy penig kívánsága szerént az mellette lévő három zászló helyett ollyas, a mennyi számu küldetnék, a kinek a táján semmi majorsága és gazdálkodása a mostani időhez képest nem volna: de mivel nem találkozik az egész hadakban ollyas, tehát csak szorgalmatoskodjék az eloszlott katonáinak öszveszedésében, s hogyha az ellenségnek számosabb machinatióit értendi, — simontornyai commendáns Grajner Antal uram, correspondenter lévén, mellette lévő háromszáz hajdúkkal succurrálni fog. Az mundér-posztó mivel kiosztatott: Méltóságos Generális Marschalli Locumtenens Grófl Eszterházy Dániel uramnak általmenetelével rövidnap fog *(új)* küldettetni, fogyatkozása nem lészen. Az kívánt rabokat is penig, csak emberét küldje, kezéhez veheti.

Eadem. Senator Török István uramnak recommendáltatik Méltóságos Magyarországi Locumtenens Székesi Gróff Bercsényi Miklós uramnak szólló levélnek Gönyőnél való általküldése.

Eadem. Domonkos Ferencz uramnak missiliter adatik értésére, hogy az Benkő uram hajdúi által Sümegen lévő Fodor uram hajdúi fölváltatván, *(ezeket)* a táborra expediálja.

Die 27. Julij. Lósi tálorhelyrül megindulván, Endrődhez érkeztünk circa horam 11-mam meridianam.

Eadem. Méltóságos Generális Barkóczy Ferencz, Károlÿ Sándor és Csáky István uraiméknak repraesentáltatott missiliter Bezerédi uramnak szerencsés actussa, mely alkalmatossággal rabúl kilenczvent hozván, mindenestul háromszázig valót megfogattak.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Director Horváth Zsigmond uramnak adatik értésére Endrédhez való tábor szállása, s recommendáltatik: az lajb-gvardiának bár csak egy hóra való fizetésül egy tallérbéli consolátiója impendáltassék, s idejövetele acceleráltatása svadeáltatik.

Eadem. Török István uramnak intimáltatott az tábornak Szent-Miklós és Röjtök között lévő szállása. Az Óvár eleire való szorgalmatos vigyázás recommendáltatik ő kegyelmének.

Eadem. Domonkos Ferencz uramnak transmittáltatnak az Sopronnál elfogatott rabok, kik között minthogy tisztek is vannak: illendő szállást és tisztességes asztali subsistentiát rendeltessen az commissariátusság részéről, Diskai Ferencz commissárius uram által.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának az soproni dicsé-

retes actus genuine repraesentáltatott. s tovább mitévő légyen Méltóságos Generális-Campi-Marschallus uram ő Excellentiája, — elváratik tudósítása.

Eadem. Nádasdy Ferencz uramnak missiliter reponáltatott, hogy ha az császár részéről az raboknak szabadulását nem impediálja: a mi részünkről nem lészen semmi fogyatkozás, — sőt keresztényeknek tartván magunkat, nem gyönyörködünk sem egy, sem más részről való raboknak hosszas tartóztatásokban. Az kívánt Haiszter szakácsa ex discretione elbocsáttatott, azért Domjány hadnagyunknak, úgy az négy vagy öt dragonyosoknak és egy laib-gvardiabéli soldátnak mentűlhamarébb való elbocsátássa recommendáltatott.

Eadem. Domonkos Ferencz sümegi commendáns uramnak megparancsoltatott: óberster Fodor László uram regementjére nyolczszáz töltést s háromszáz üveg-kézigranátot küldjön.

Item, eadem. Méltóságos Generális Barkóczy Ferencz uramnak az kopházi actió voltaképpen megiratott.

Eadem. Lósi plebánus Kürti János uramnak passus adatott, mely mellett az raboknak szabadulások végett béjárhasson Sopronban.

Die 28. Julij. Viczai Ádámné asszonyom lósi tiszttartója passéroltatott, hogy lósi jószágbúl néha-néha Hédervárra szükséges provisiót szállítson be az asszony és árvák számára.

Eadem. Nagy Mihály vice-ispány uramnak megiratott, hogy az zsebeházi nemességet tót-keresztúri polgárok ellen manuteneálja és protegálja.

Eadem. Török István colonellus uramnak intimáltatott, hogy az szükséges communicátió az dunai passuson szabadossabban folyhasson: szőnyiekben adjuráltasson, az kiket alkalmatossaknak itél, hogy minden fogyatkozás nélkül mind az túlsó részre, mind az innensőre folytassák.

Eadem. Bolfort Ádám uramnak intimáltatott, hogy az győri pusztaságon szorgalmatossan vigyázván, a mennyire lehet, az szegénséget oltalmazza az ellenség excursiójátúl: és minthogy az szegénységnek oltalmára hoc rerum statu az hadak nem érkezhetnek: megengedtetett, hogy a szegénység accomodálja magát az ellenség dispositiójához.

Eadem. Kenessei István secretárius uramnak az sopronyi dicséretes actus per longum et latum, holmi oeconomiának recommendátiójával *(együtt)*, megirattatott.

Eadem. Török István colonellus uramnak intimáltatott, hogy az zsebeházi nemességet tót-keresztúri polgárok ellen manuteneálja és protegálja.

Die 29. Julij. Kapuvári városiaknak protectió adatott.

Eadem. Bezerédi Klára asszonynak, néhai Nemzetes Vitézlő Márti Sándor meghagyott özvegyének petőházi és pinnyei jószágra protectió adatott.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Pethő György uramnak missiliter adatott értésére, hogy a minémő hat protectionálisokat az Nyulason lévő helységekre kiosztott, azok taxáját secretariám kezéhez administrálni mentülelőbb ne terheltessék; nemkülömben az Rábczán három-négy helyett hidat erigáltasson titok alatt, hogy a midőn Rábaközben akarnám magamat transferálni: egész táborommal, szekerekkel s munitiókkal lehessen általmennyi, — készen legyenek: úgy az Jendnél is némely kelőket, kompot és más vizi eszközöket siettesse elkészéttetni.

Eadem. Endrődi táboron. Nagy Mihály, Nemes Sopron várnegyei vice-ispány uramnak, mivel ő kegyelmének már praevie intimáltatott az provisió megszerzéséről s nem administrálta, — executió küldetett.

Die 30. July. Ibidem. Rohonczi és a táján lévő szabókra parancsolat emanált, hogy Szombathelyre conferálván magokat, erga debitam taxam, a holott is intertentiójok lészen, Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája dragonyos-regementjének mundérját varrhassák.

Eadem. Enyedi András, Nemes Vas vármegyei viceispány uramnak missiliter, hogy Petróczi uram kárvallásiról, törvényessen revideáltatván a dolgokat, tétessen igazságos satisfactiót.

Eadem. Petróczi János laib-gvardiám-*(beli)* hadnagyom passíroltatott Szombathelyre.

Item, eadem. Nemes Sopron vármegyének Dunán által Fölséges Urunkhoz küldendő deputatussinak passus.

Eadem. Kőszeg városának bizonyos considerátiókra nézve maga deputatusinak egyszer Soprombau vagy Bécsben való menetelek indulgeáltatott.

Eadem. Nagy Mihály, Nemes Sopron vármegyei viceispány uramra küldött execútiós katonák Sós Péter névő tizedessének contra-order küldetett, hogy supersedeáljon az ő kegyelme házánál való exequálástúl, függjön az ő kegyelme disposítióitúl, és a hova fogja ötet küldeni, ahoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Czeli benedictinusok sötöri majorokra s ott találtatható gabona-termésre és azon majorhoz tartozandó más helyek határán való dézsmájokra specialis protectió adatott.

Eadem. Erős István póstamester uramnak missiliter adatott instructiójában, hogy Horváth Zsigmond uram-

mal monyorókeréki tiszttartónál és Somogyi uram hadnagyánál lévő summát ex integro percipiálván s az 800 forintokat ezerre kipótolván, assignálja Horváth Zsigmond director uram kezéhez, a többit komornik Sibrik István kezéhez.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Prínyi Eörzsébet asszony hédervári tiszttartójának, Mészáros Györgynek passus resolváltatott, hogy lósi jószágához is divertálhasson s onnand visszamenet egy-két szekér gabonát levihessen.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond director uramnak Musli-Szalaj Jakab névő borbély instantiája, adjustátiója végett recommendáltatott.

Die 31. Julij. Méltóságos Generális-Locumtenens Eszterház Dániel uramnak iratott, hogy az ellenségnek motussira nézve az Méltóságos Úr, Főgenerális Urunk parancsolatja szerént, az ellenséget kívánván irritálni, — veszi igenessen utját Rust, Feketeváros, Nezsider és Kis-Marton felé. Annakokáért kéretik emlétett Generális uram, hogy siettesse maga útját által az Dunán, úgy, hogy ezen darab földnek consolatiójára mentűlhamarébb visszatérhessen.

Eadem. Senator Telekesi Török István uramnak missiliter intimáltatott, hogy ex praemissis rationibus a Kapuvárnál lévő hidakat olly készülettel tartassa, hogy a midőn a Méltóságos Úr az hadak bagázsiáival és munitióval Rábaköznek menend, minden késedelem nélkül általköltözhessen.

Tandem die prima mensis Augusti endrödi táborrúl megindulván az hadakkal, penetráltunk keresztúri státióra circa horam 2-dam pomeridianam; az holott is in oeconomicis iratott Baka Miklós uramnak.

Item, eadem. Ugyan keresztúriaknak salvagvardia adatott.

Die 2-da Augusti. Regveli hat óra tájban megindulván az tábor, szép rendelt seregekben, minden készülettel maschéroltunk Bolf névő helység mellett igenessen Rustnak, circa horam 2-dam a hol egy kevés vártatva subsistálván, azon várost Isten szerencséssen kezünkben adta per capitulationem, a benne lévő gvardizont commendánsával együtt Sopromban expediálván.

Eadem. Circa horam 9-nam vespertinam megindulván, a tábor penetrált Fehéregyházhoz circa mediam noctis, az holott meghálván, másnap, úgymint

die 3. Augusti azon táborhelyrűl megindulván, circa horam 6-tam matutinam maschéroltunk Feketeváros felé, s ottan a réteken subsistálván, a Méltóságos Úr tett ollyan dispositiókat, hogy Balogh Ádám uram háromezered magával

egy felől. Botka Ádám uram kétezered magával más felől. Ujkéri kapitány uram ötszázad magával harmadik felől. Pozsony tájékán. bécsapjanak Austriában és mindennémő hostilitást mutassanak az ellenség ellen: kit is foelicissime végbenvivén. nagy nyereséggel tértenek vissza. Azomban

die eadem a Méltóságos Úr is a lovas hadnak residuitássával és az infantériával. munitióval igenessen maschérozott Nezsider névő városnak. az ki mintegy antemuráléja volt az Förtő mellett lévő városoknak. és Austriának is tartalékja: a hol reperiáltatván egy igen reguláris bástya. dugva tele munitióval s praesidiáriusokkal: azon sánczot Isten ő szent Felsége egy ostrom után vérrel kezünkben adta: a bennelevőkben felessen levágattatván, mintegy hatvanig való német esett rabságra. magunk népének kevés veszedelmével. Az városa praedára hányattatott.

Die eadem. Megtérvén onnand visszafelé. újobban mentünk az feketevárosi rétekre és ott subsistáltunk virradtkorig, s onnéd

die 4. Augusti megmozdulván, tértünk megént Rust városához, a hol subsistálván egy kevéssé a Méltóságos Úr. azon megnevezett rustiak impetrálták magoknak most megírt Méltóságos Úr kegyelmes protectionálissát irás szerént: és onnand megindulván. penetráltunk Hidegség névő helységig.

Eadem die onnénd mindjárt nyomban megiratott Török István senator és colonellus urannak szerencsés operátiója a Méltóságos Úrnak. — azért visszatérvén az hadakkal. veszi maga útját nyúgodalom kedvéért Rábaköznek. kihezképpest az előbbi intimatió szerént a kapuvári hidakkal készen várja.

Die 5. Augusti az hidegségi táborhelyrül megindulván circa horam 8-tavam matutinam. a tábor egész Czirákig masérozott. a Méltóságos Úr Szent-Miklós felé tévén diversiót. a honnét intimáltatott a körülbelöl lévő faluknak. hogy az kelőket elkészéttessék.

Die 6. Augusti. Azon helyen rostogot tartván az hadak. kótyavetyéztenek: ottan semminémő expedítiok nem voltanak.

Die 7. Ezen diadalmas actiók cum genuina relatione megirattak per longum et latum Méltóságos Locumtenens és Főgenerális urannak ő Excellentiájának. s úgy szintén több correspondens uraiméknak ő Nagyságoknak. ő kegyelmeknek. kiknek datumja tétetett pro 10-ma hujus.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros urannak order szerént intimáltatott. hogy öt vagy hat regementtel vegye igenessen Sopron felé utját. Sopron felé, úgy az ellenség motusinak vigyázására.

Eadem. In simili Balogh Ádám uramnak, hogy maga brigádájával conferálja magát Csornához, hasonlóképpen az ellenség motusinak vigyázására.

Eadem. Török István uramnak eadem tenore intimáltatott, hogy maga regementjével vigyázzon Győr és Töközre.

Die 8-va. Johan Prauner feleségestűl Bécsben passéroltatott, maga szabadulása végett.

Die 9-na. Azon táborhelyrűl irattatott Ruszt városiaknak, hogy az accordáért a contractus szerént való obtingenst Radostics kapitány uram által mentűlhamaréбb küldjék meg.

Eadem. Circa horam 7-mam matutinam megindulván, az tábor érkezett Kenyérdhez, az holott az nap semmi expeditió nem volt, a Méltóságos Úr Csöngére menvén Bezerédi uramhoz, az hol is estig distrahálta ő Excellentiája magát.

Die 10. Augusti. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uramnak három regement lovasságbúl és kétezer gyalogságbúl álló corpus recommendáltatott commandója alatt, ollyan reflexióval, hogy 11-ma az egész corpussal megindulván, vegye útját Dömök és Vatt között lévő rétekre, az holott jó communicatiót tartván brigadéros Bezerédi és colonellus Török István uraimékkal, mindaddig subsistáljon, valameddig vagy újabb intimátiómat nem veendi, vagy az ellenségnek nyomakodását nem értendi.

Eadem circa horam 8-vam matutinam kenyéri táborbúl megindulván, Devecserben szerencséssen érkezett a Méltóságos Úr circa horam 6 vespertinam.

Die 11-ma Augusti. Tersánszki István uramnak megiratott, hogy az regementre kívántató mundérung elkészéttetésében egyetértvén Somogyi Ádám urammal, hovahamarébb allaboráljanak.

Die 12. Ugyan Devecserből Kisfaludi György uramnak megiratott, hogy Szekeres uram ezerét assignálja Balogh Ádám uram commendója alá, maga ezere pedig menjen Bezerédi uramhoz; személyében pedig maradjon az corpusnál és orderhez alkalmaztassa magát.

Eadem. Balogh Ádám uramnak intimáltatott, hogy maga, Somogyi Ádám és Szekeres uraimék ezereit vegye maga mellé, igenessen siettesse útját Simontornyának, a hol is azon öszvegyült ráczságon tegyen egy nevezetes csapást.

Eadem. Bessenyei László uramnak, hogy az földnépét csoportoztassa öszve; vegye útját Fok (*Sió-Fok*) felé, és az rácz ellenséget impediálja.

Eadem. Pulai György hadi főporkolábnak, hogy Keszthelen, Tapolczán és Szigligetben szedje föl az földje népét s assignálja Bessenyei uramnak.

Eadem. Török István uramnak, hogy az ő kegyelmére bizott pachétom szerencsés általmenetele végett küldje maga recognitióját hováhamarébb.

Eadem. Pap Istvánnak, hogy keze alatt lévő hajókbúl a Méltóságos Úr parancsolatjábúl kettőt Radó Pál uram el fog hozni: azért mihelyen ugyan ő Excellentiája levelével odaérkezik, assignálni el ne mulassa.

Eadem. Devecserbűl. Brigadéros Bezerédi uramnak adatott értésére Felséges Urunktól vett levelének continentiája és Trencsén alatt történt harcznak alkalmatosságával hadaink confusiója hogy nem oly valóságos, a mennyire terjedt füsti, *(hire)*: azért meg ne tántorodjon intentiójában, sőt másokat is animáljon: mert már recoligálták magokat hadaink és de novo az operatiókhoz fognak. Transmittáltatott e mellett in originali Grajner Antal uram levele ő kegyelmének, kiben iratott, hogy Generál Kraicz ötezer rácz s horvátsággal Simontornya felé nyomul; annak azért excursiói impediálására Balogh Ádám uramat rendelvén. Somogyi Ádám uramat küldje dömöki táborra vissza, ottan Szekeres uram ezere és a dragonyos-regement adjungáltatik ő kegyelmek mellé s expediáltatik a Mezőföldre. Committáltatott e mellett: Bezerédi írjon Enyedi András és Horváth Jóseph uraiméknak, a földnépit insurgáltassák, mentül számossabbat és fegyveressebbeket.

Eadem. Replicáltatott Grajner uramnak: Noha nehezen hihetni az Generál Kraiczczal annyiszámu ellenséget lenni: mindazáltal nem is praetereálhatni: kire nézve Balogh Ádám uram az ellen expediáltatik három regementtel, azonkívül Veszprém, Szala, Vas és több vármegyék földnépe öszvecsoportoztatik. Domonkos Sámuel uramnál insinuálja magát de necessariis assistentiis s legyen correspondenter: ha azonban obsidiója történne, heroice viselje magát, bentlévőket animálja. Baranya vármegyei marhát megtartóztassa, subsistentiájára a praesidialistáknak.

Eadem. Devecserbül Fölséges Urunknak és Méltóságos Locumtenens s Főgenerális urannak trencséni harczrúl irott és percipiált levelekre válaszoltatott: minutái pariáltattak prothocolomban.

Eadem. Méltóságos Generális Károli Sándor, Barkóczy Ferencz és Szluha Ferencz uraiméknak alternatim megiratott Rust városának per absolutam capitulationem. — Nezsidernek pedig erős ostrommal tőlünk való megvételek.

Eadem. Némethi György érsek-újvári kulcsárnak megiratott, hogy az háznál lévő haucz-knechtet s házigazdát, ha kedve lesz reá, megmarasztván, a tavalyi fizetését ígérje meg néki; a Játórúl kaszáltasson; a provisiók specificátióját küldje meg ideáltal, s tovább is recurráljanak Szluha uramhoz: kíván complaceálni akármibűl.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István uramnak megiratott, hogy addig a míg Devecserben divertál a Méltóságos Úr, szorgalmatossan vigyázzon. Tett oly dispositiót a Méltóságos Úr, hogy Balogh Ádám *(Ferencz?)* uram maga mellé vévén a gyalogságot, két bataliont két munitióval Jendhez, más kettőt ugyan két álgyúval Kapuvárhoz avagy is Árpáshoz tegyen.

Eadem. Bezerédi uramnak ezen dispositió megiratván, intimáltatott, hogy egyetértvén Török István urammal, dexterizáljanak.

Eadem. Uti passus Beniczky Sándor dragonyos-regementbéli hadnagy, rabjaink szabadításának okáért Sopronban való menetelire.

Eadem. Domonkos Ferencz sümegi commendáns uramnak, hogy Csobánczbúl s Csesznekbűl mind öszvehozatván a rabokat, a Sümegen lévő tiszt rabokkal együtt küldje Szombathelyre: mivel Nádasdinak nálam lévő assecurátiója szerént, mindenütt lévő rabjaink kibocsáttatnak.

Eadem. Kis Gergely uramnak orderében intimáltatott, hogy noha rendeltetett ugyan a Lápincs-mellékire vigyázásra: mindazonáltal az ellenség constitutiójára nézve, a midőn veszi Bezerédi uram intimátióját, azonnal oda, az hová kívánja, mellette lévő corpussával transferálni és dispositióihoz magát alkalmaztatni el ne mulassa.

Die 13. Augusti. Nemes Vas vármegyei vice-ispány Horváth Jóseph és Enyedi András uraiméknak intimáltatott, hogy hovahamarébb az földnépét insurgáltassák s bizonyos deputált helyre contrahálják, hogy az Méltóságos Úr maga is megtekénthesse.

Eadem. Grainer uramnak intimáltatott, hogy brigadéros Balogh Ádám uram dispositióihoz alkalmaztassa magát; az simontornyai két *(lovas-)* sereget adja ki Balogh Ádám uram mellé.

Eadem. Radostics Ádám uramnak intimáltatott, hogy brigadéros Balogh Ádám uram és maga között vigeált controversiáját félre tegye, az haza szolgálatjában brigadéros uram intimátiójához alkalmaztassa magát.

Eadem. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak megiratott, hogy a Fölséges és Méltóságos Urak levelét azért nem

küldötte meg a Méltóságos Úr, hogy clavesekkel lévén írva, maga sem tudja continentiáját. (?)

Eadem. Tekéntetes Kisfaludy György uramnak megiratott, hogy közel sem úgy lett az trencséni harcznak kimenetele, a mint hire volt.

Eadem. Az Méltóságos Úr Devecserbűl dél tájban megindulván, estvére hat óra tájban füredi savanyóvizhez érkezett.

Die 14. Augusti. Gellért Mihálynak parancsoltatott, hogy igenes útját Foknak, Simontornyának (*végén*), Pécs táján öszvegyűlt ráczságnak az táborát: in quibus constitutionibus vagyon? expiscálja, és valóságos reportumot hozzon.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak adatott értésére, hogy Palotán jó vigyázással lévén, szükséges dispositiókat tegyen s valamely hadat az lovassábúl küldjön Balogh Ádám uram mellé, s magát is ő kegyelme dispositióihoz alkalmaztassa.

Die 15. Augusti. Palkovics Ferencz commissárius uramnak megiratott, hogy hagyjanak békét az okoskodásnak. Pap-Keszitűl induljon meg; Balogh Ádám uram maga hirivel üsse meg azon rácz ellenséget.

Eadem. Luka Benedek uramnak megiratott, hogy azon szorgalmatoskodjék: mentül nagyobb számmal s fegyveresebbén lehessen fölszedni a földnépit, és a midőn intimátióját veszi Balogh Ádám uramnak, azonnal conjungálván magát ő kegyelmével, dispositióihoz alkalmaztassa magát.

Die 16. Domonkos Ferencz commendáns uramnak megiratott, hogy mivel Simontornyán egy mázsa puskapornál több nincsen: küldjön négy mázsa puskaport, kétszáz üvegkézigranátot s ferslóggal óngolóbisokat, mentülelébb lehet.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak megiratott, hogy mivel már annyira penetrált ő kegyelme, haszon nélkül vissza ne térjen, ha lehet, — bátor Szigetvár és Pécs között legyen is azon rácz ellenség.

Eadem. Brigadéros Kisfaludy György uramnak megiratott, hogy ha a laibgvardiát s dragonyos-regementet kívánná Bezerédi uram: ne többet, hanem 80 vagy 60-at bocsásson el közülök, — a mellett kétszáz gyalogságot.

Eadem. Grajner uramnak adatik értésére, hogy ezután Palotánál lévő porházban csinált puskaport mind Simontornyára hordassa s convertálja.

Eadem. Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak per omnia in eadem materia iratott.

Die 17. Augusti. Bakacs Lukács uramnak megiratott, hogy az keszthelí insurgált földnépét szállítsa zsidi rétekre, s ott subsistáljon ad ulteriorem dispositionem.

Eadem. Bessenyei László Szala vármegyei vice-ispány uramnak adatott értésére, hogy az földnépét hováhamarébb siettesse insurgáltatni és zsidi rétekre szállítsa ad ulteriorem intimationem.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak megiratott, hogy a laibgvardiát s dragonyos-regementet és kétszáz gyalogot küldje Bezerédi uramhoz.

Eadem. Szarka István uramnak intimáltatott, hogy Sümegen raboskodó, törvényre attrahálandó személyeket investigálja s revideálja dolgokat.

Eadem. Tihanyi apátúr uram halászai, révészei s vadászai és más hivatalos szolgái a personális insurrectiótúl olyformán immunitáltatnak, hogy a mely tisztnek incumbálna fölszedések, a Méltóságos Úrnál insinuálja magát: kész másokat állítani érettek. A nemes vármegye is az igazságos proportió szerént extendens facultásokért csak immediate *(in medietate?)* contribuáltassa.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak intimáltatott, hogy az szent-istvániak szőleit gvarnizonbéli hajdúk kártételektűl, distrahálásátúl oltalmazza.

Die 18. Augusti. Brigadéros Balogh Ádám uramnak missiliter adatott értésére, hogy Siklós és Pécs között lévő rácz ellenséget maga hírivel — ne sokat okoskodjék! — üsse meg.

Eadem. Radó Pál uramnak megiratott, hogy a Dunántúl való híreket jobban explicálván, hováhamarébb tudósítsa ő Excellentiáját: maga praesentiáját is, valamikor hozza Isten, szivessen látja.

Eadem. Felséges Urunknak az Fejér-vármegyei és budai szegénység azelőtt érsekséget s praepostságot, most pedig ő Felségét concernáló dézmájok relaxátiójáért *(be-)* nyújtott instantiájok megküldetett.

Eadem. Lénárt János tihani patikáriusnak passus adatott, hogy orvosló szereivel sebesseinkhez s betegeinkhez szabadon járhasson.

Eadem. Szent-mártonyi, Szent-Benedek szerzetin lévő barátok instantiájára a somogysági katonákra parancsolat adatott, hogy az Regulamentum szerént az földesurnak obveniáló dézmát tartozzanak kiadni.

Die 19. Augusti. Luka Benedek uramnak megiratott, hogy Fokhoz s egyebüvé öszvecsoportoztatott földnépit Zsidhez gyülekeztesse, mivel ott maga az Méltóságos Úr megmustrálja őket.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak missiliter intimáltatott, hogy valamint életit s böcsületit szereti: félre-

tévén minden consultatióit. senki opiniójának ne engedjen. hanem. bátor több légyen is az ellenség. ha különben nem. éjjel is rajta ütvén azon rácz ellenségen. egy nevezetes csapást tegyen.

Eadem. Gál Andrásnak parancsolat adatott alatta lévő szabad-hajdúira. hogy tőle dependeáljanak és helyes dispositióihoz alkalmaztassák magokat: mert egyébaránt Pulai György porkoláb arra ordereztetett. oly instructióval. hogy az olyan. zászlón kívül. szabad szakálra járó refractáriusokat akasztassa.

Eadem. Balogh Ádám uramnak adatott értésére, hogy már holnap Devecser felé megindúlván a Méltóságos Úr. azért ő kegyelme maga staphétait arra dirigálja.

Die 20. Augusti. Füredi savanyóviztől circa horam 7-mam matutinam megindulván. délre Vázsomban érkezvén. a honnan is megindulván. Devecserben érkezvén circa horam 4-tam vespertinam.

Ibidem. eadem. Horváth Zsigmond director uramnak iratott. hogy Szombathelyen nem tanácsos maradása ő kegyelmének, mivel Haiszter általjövén a Dunán. alkalmasint béérkezik két nap alatt Rábaközben: e mellett bizonyos consultatiónknak okáért is szükséges hozzám jövetele.

Eadem. Török István uramnak megiratott, hogy bizonyossan általjövén a Dunán Haiszter. szándékozik Rábaközben: kihez képpest jó vigyázásban legyen. és jó dispositióban hagyván regementit. — siessen ad consultationem dobrókai táborban.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak megiratott Devecserben érkezése az Méltóságos Úrnak. és hogy holnap kimegyen ő Excellentiája a táborban: azért tegyen jó dispositiót a hadak között azalatt.

Die 21. Augusti. Kenessey István secretárius uramnak az győriek kiküldött. szüret iránt való contractus s egyéb állapotok végett való postulátumi transmittáltattak az füredi szavanyóvizhez. oly véggel. hogy azon dolgok iránt teendő parancsolatokat vegye stylusban és küldje meg az Méltóságos Úrnak, s maga is elvégezvén *(cúráját)*. nyolczad nap alatt . . . . *(üres hely)* felsiessen.

Eadem. Kőszeghi Ádám Győr vármegyei vice-ispány urammak missiliter intimáltatott. hogy szent-miklósi póstának, — minthogy az ellenség lovait s jovait elvitte, ki miatt hogy fogyatkozás ne essék a communicátiók serény folytatásában, — a maga három vármegyéjébűl állétson ki két lovat kocsistúl számára. s provisió dolgábúl is legyen reflexióval hozzá.

Eadem. Bessenyei László uramnak megiratott, hogy méltó tekéntetben vévén káptolonfaiaknak ellenség s tűz miatt való elpusztításokat, az reájok repartiált 3 hajdúkat engedje el nékik.

Eadem. Domonkos Ferencz sümegi commendáns uramnak Gellért Mihály recommendáltatott, hogy az foki passuson lévő egy compánia gyalogság mostani hadnagyát, Kéri Györgyöt, részegeskedéséhez képest, obsitérezvén, említett Gellért Mihályt praeficiálja heliben.

Eadem. Mintegy tíz óra tájban megindúlván Devecserbűl, penetráltunk dobrókai táborban circa horam 12-mam.

Die 22. Augusti. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramnak az Nádasdi rabjaink iránt kiküldött quietantiája megküldetett, olyformán mindazonáltal, hogy immediata párját visszaküldje az Méltóságos Úrnak, tudósítván voltaképpen az treneséni confusiórúl ő Excellentiáját.

Die eadem. Felséges Vezérlő Fejedelem Kegyelmes Urunknak Lokth névő, Sopronbúl kijött Haiszter regementjebéli hadnagy recommendáltatott: méltóztassék ő Felsége valamely promótióbéli grátiáját hozzá mutatni.

Item. Ugyanazon németnek adatott passus, mely mellett mehessen Felséges Urunkhoz promótiójának assequálása végett.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak order szerént intimáltatott, hogy a minémű 80 katonája héjával vagyon, contentus az Méltóságos Úr, hogy Nemes Szala vármegyével megalkudván, minden személyért proportionate készpénzt vévén föl, azzal a lovatlan katonaságot lovasítsa, a regement defectusit adimpleálja és az ezerét effectivus statusra hozza.

Die 23. Augusti. Brigadéros Bezerédi Imre uramnak missiliter adatik értésére, hogy mentülhamarébb a mellette lévő hadakkal ide conferálja magát dobrókai táborra, hogy itten kilátván corpussát a Méltóságos Úr, a szerént tehessen valamely operátiót az ellenség ellen valamely felé.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak intimáltatott, hogy az occurrentiák és az ellenségnek constitutiójárúl ennekutánna gyakortább informálja a Méltóságos Urat.

Eadem. Diskai Ferencz uramnak recommendáltatnak Fodor uram regementjebéli sebessek, hogy azokat accomodálja Sümeghez közel lévő mihálfalvai helségben, mind intertentiójok, mind pedig ágyi eszközök s több requisitumok iránt: és mivelhogy az ottvaló paticáriusnál ország cassáival szerzett orvosságok vadnak: azokkal kivitesse közikés adhibeálja secundum exigentiam.

Eadem. Mihályfalvai lakosoknak in simili materia azon sebessek recommendáltattak; sőt parancsoltatott is, hogy mindennémű gazdálkodással legyenek azon sebessekhez. Diskai uram dispositióihoz alkalmaztatván magokat.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Nyúl János uramnak order szerént intimáltatott, hogy maga, egész bagázsiájával menjen Simontornyára, ottan subsistáljon, valameddig Dombó-vára föl nem épül. Felépülvén, Grajner uram more solito instellálja, lévén említett Nyúl János uramnak immediata dependentiája ott is megirt Grajner uramtúl, a ki plenipotentiáriusom azon a plágán. Az idő alatt peniglen subsistentiájárúl és intertentiájárúl, mint vice-commendánsnak illik, leszen gondja Grajner uramnak.

Item. Ugyan Nemzetes Vitézlő Nyúl János uramnak adatott passus Simontornyára.

Die 24. Augusti. A Dunán innét lévő egész nemes vármegyék personális insurrectióra adhortáltattanak.

Eadem. Estvefelé, circa horam 8-vam könnyű-szerrel megindúlván Devecser felé, másnap, úgymint

die 25. Augusti, jelen nem lévén ő Excellentiája, nem volt semminémű expedítió; mindazáltal azon nap megjövén estvefelé, voltanak bizonyos expedítiók, kik is emanáltattanak pro

die 26. Augusti. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros uramnak intimáltatott, hogy az ellenségnek hirére nézve maga mellé vévén Kisfaludi László uram regementjét, siessen a győri pusztára, a hol föltalálván Bolfort Ádám commendans-colonellus uramot, annak ezerével egy corpust formálván magának, és ha azon ellenség Jend felé találna mennyi: conjungálja magát Bezerédi urammal, ott hagyván helyben Bolfort uram ezerét. Ha az ellenség Simontornya felé igyekeznék: mindenütt oldalaslag kísérje, emlétett Bezerédi urammal és senátor Török István urammal jó communicátiót tartván.

Eadem. Senator Telekesi Török István uramnak missiliter adatott értésére, hogy azon ellenségnek hirére nézve, ha Jendnek találna menni: tali casu vegye maga útját Rábaközben, elhányván maga után az Rábezán lévő hidakat: keresse föl brigadéros Bezerédi uramat, és ő kegyelmével egyetértvén, minden úton az ellenség szándékát meggátlani igyekezzenek.

Eadem. Bolfort Ádám uramnak intimáltatott order szerént, hogy említett brigadéros Kisfaludi György urammal ezerestűl conjungálván magát, tudja tőle lennyi ő kegyelmének dependentiáját és parancsolatinak obtemperálni (*el ne mulassa*).

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros urammak ezen dispositióknak tenora pro sui directione in genuinis paribus transmittáltatván. hogy az dolgokat tudhassa kormányozni, és a szerént hazánk szolgálatját concernáló dolgokban szükséges dispositiókat tennyi.

Eadem. Thorma István generál-adjutantomnak ordere által intimáltatott, hogy Simontornyához conferálván magát, a tisztek között suboriált dissensiók okának jól végére menvén, ha comperiáltatik brigadéros Balogh Ádám uram reusnak lennyi: vegye árestom alá. úgy szintén Somogyi Adám colonellus uramot is, helettek Tersánszky Ferencz uramat hagyván universális commandónak. megparancsolván néki, hogy az elszéllедett hadat mentűlelőbb eszveszedvén, egy csoporton tartsa mindaddig, méglen az gyalogság odaérkezik az pécsi operátiónak folytatására.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Adám urammak megiratott. hogy mivel magok között suboriált dissensió miatt az order effectusban nem ment: expediáltotott ő kegyelmek közé Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Thorma István generál-adjutant uram azon dissensió investigálására, oly instructióval, hogy magát ő kegyelmét a több tisztekkel együtt hozzám hozza.

Eadem. Tersztyánszky István és Fördős Mihál óberstlajdinánt uraiméknak missiliter megiratott. hogy adanimálván alattavalókat, meg ne botránkozzanak az ellenségnek Győrhöz érkezésével.

Eadem. Palkovics Ferencz és Kárlóczy György *(Imre)* hadi s provinciális commissárius uraiméknak megiratott. hogy Pécs felé commendéroztatván az hadak mintegy 6000-ig. tempestíve elégséges provisiót készítsenek számokra.

Die 27. Augusti. Balogh Ferencz gyalog colonellus urammak orderében intimáltatott, hogy melléje vévén Nemes Szala vármegyébűl exurgált föld-népeit. azokkal s maga regimentjével. két mozsárral és ahhoz kívántató munítióval menjen egyenessen Pécs tájéka felé. és az ott confluált ráczságot dissipálván. azon igyekezzék. hogy magát is Pécs várát megvehesse, ha másképpen nem lehet. felgyújtván. azon füst alatt ostrom által Isten szerencséssen kézben adván. az várat funditus demoliálja s az külső falat mind elhányossa.

Eadem. Tekéntetes Török István senátor és colonellus urammak orderében intimáltatott. hogy maga regementjével az győri pusztára menvén, conjungálja magát Bolfort Adám urammal. Adjungáltotni fog ő kegyelmekhez brigadéros Kisfaludi György uram ezere is: azért egyetértvén. jó vigyázásban legyenek.

Eadem. Dobrókárúl. Missiliter adatott értésére Diskai Ferencz commissárius uramnak Nemzetes Vitézlő Balogh Ferencz gyalog főcolonellus uramnak 2000 gyaloggal Simontornya felé való expeditiója: ahozképpest intimáltatott, hogy marsában meg ne fogyatkozzon: harmadnapra kívántató kenyér- és húsbéli provisiót lábon, megirt colonellus uramnak arra rendelendő embere kezéhez assignálni, erga condignam quietantiam, el ne mulassa.

Eadem. Grajner Antal tábori főstrázsamester uramnak megiratott, hogy, ha Balogh Ferencz gyalog colonellus uram a végre insinuálja magát, az otthenn Simontornyán levő két taraczkot assignálja ő kegyelmének.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak missiliter adatott értésére Balogh Ferencz uramnak Simontornya felé *(való menetele)* bizonyos operátióknak végbenvitelére; azért mindenekben correspondenter legyen *(vele.)* és az budai s komáromi ellenségre jó vigyázással légyen.

Eadem. Luka Benedek uramnak intimáltatott, hogy fölszedvén az veszprémieket, maga is személye szerint siessen az pécsi operátióra.

Eadem. Devecserben érkezvén, missiliter intimáltatott, hogy a minémő competentia eredett Szekeres István és Szili György uraimék között, esett értésére a Méltóságos Generális Urnak, azok között . . . . . *(Több nincs.)*

Die 28. Augusti. Ibidem. Földváry László neógrádi kapitány uramnak missiliter megiratott az communicátiók végett tett Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája intentiója: kihezképpest mi formán lehessen? — minthogy a Méltóságos Generális maga levelére relegálja magát, — mentűlelőbb informálja a Méltóságos Urat.

Eadem. Brigadéros Babócsai Ferencz uramnak ad suas, ezen földnek mostani constitútiója és Balog Ferencznek pécsi operátiókra való expedítiója per longum et latum cum tota serie rei megirattatott.

Eadem, ibidem. Méltóságos Generális-Commissárius Csáky István uramnak hasonló tenorral, mutatis tamen mutandis, a Dunán innét való földön occurrált intervenientiákrúl iratott.

Eadem. Generális Bottyán János uramnak megiratott, hogy, ha a tanács helyett munitiót küldöttek volna által, valamely várat obsideáltunk volna, és hogy az occurrentiák communicatióját observálja.

Eadem. Külley Mátyás uramnak, hogy az Keszthelen erigált puskaporház körül való pallérságot subeálván, mutassa szorgalmatos igaz hazafiúi dexteritássát.

Die 29. Augusti. Fodor László gyalog óbester uramnak insinuáltatott, hogy Haiszter bizonyossan Győr eleihez érkezvén hat regimenttel, — hogy a communicátiótúl el ne rekeszszen bennünket: mentűlhamarébb siettesse útját az regementjéhez, és hogy Galénius névő kapitány másfélszáz gyalogsággal és húsz granatérossal beexpediáltatott Sümeg várában, — azért méltó lészen emlétett óbester uramnak most megirt kapitány uramat azon várnak defensiójára levele által animálni. Item, a sebesek is recommendáltatnak ő kegyelmének; tegyen olly dispositiót irántok, hogy in casu excursionis valamely kárt ne okozzon az ellenség.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak missiliter intimáltatott, hogy noha az ellenség az innenső földre penetrált: non obstante eo, ő kegyelme — ordere szerént — a pécsi obsidiót csak attentálja; Isten megsegítvén, retirálja egész brigádája alatt lévő haddal simontornyai álgyúk alá magát, ottan cum reflexione, ha az ellenségnek a tájára történnék diversiója, körülötte lavérozzon, a communicátiót sűrűen folytassa.

Eadem. Kaczérius János generál-adjutantomnak orderében intimáltatik, hogy a laib-gvardiának és dragonyos regementnek egy részét maga mellé vévén, igenessen menjen Devecsernek, Sibrik István komorníkkal egyetértvén, az ott lévő nehéz bagázsiát mind öszvevegyék, menjenek igenessen Simontornya felé, a hol Grajner Antal uramnál insinuálván magokat, subsistentiájok és intertentiójok iránt tétetődik dispositió.

Eadem. Exstajn János, óbester Fodor László uram kapitányának orderében intimáltatott, hogy az hajdúsággal és egész bagázsiájával vegye igenes útját Simontornyának. Fodor László uram pedig az Balaton körűl lévén, a midőn oda conferálja magát, az ő kegyelme orderétől dependeáljon.

Eadem. Gyalog colonellus Fodor László uramnak missiliter adatott értésére: Mivel az ellenség hirére nézve nem oly bátorságos, hogy az gyalogsággal és annak bagázsiájával az lovasság bujdoshassék, — itéltetett azért, hogy az ő kegyelme gyalog regementje vegye maga igenes útját magával együtt Simontornya felé, a holott elég mezőség lévén, subsistáljon, és ha az ellenségnek valamely portája arrafelé tanálna nyomúlni: in eo casu bé recipiálhatja magát Simontornyára; ha penig észrevenné, hogy az ellenség egész erejét oda akarja fordítani: nem szükséges lészen ő kegyelmének megvárni, hanem a praesidiumban hagyván a menynyit itél, — residuitássával a regementnek és a Méltóságos Úr bagázsiájával *(tartson)* a Duna felé, a holott készen tanál-

ván Grajner Antal uram által készíttetett hajókat. kompokat. szálljon által a Dunán, és ott továbbig következő dispositióig maradjon. Hogy pedig Simontornyánál subsistálhasson provisió dolgábúl, irjon Palkovics Ferencz provinciális és Kárlóczi Imre commissárius uraiméknak. hogy Nemes Tolna. Baranya vármegyékbűl. úgy szintén Fejérvár elejérül és ráczkői impositákbúl elegendő provisiót administráljanak. Általmenetele pedig ő kegyelmének a Dunán nem másképpen, hanem in summa necessitate et ultimo periculo fog kívántatni.

Eadem. Balogh Ferencz gyalog colonellus uramnak megiratott, hogy a commandót assignálja Balogh Ádám uramnak, és egyetértsen ő kegyelmével.

Eadem. Telekesi Török István uramnak missiliter adatik értésére az tábornak Dobrókátúl való Káldhoz szállása. a hova maga ő kegyelme útját siettesse. Győr elein az ellenség motusira szorgalmatossan vigyáztasson. és a gyakor communicatiót observálja.

Eadem. Horváth Jóseph vice-ispány uramnak recommendáltatik, hogy néhai Cziráky Lászlóné asszonyom Kenyéri névő falujabélieknek az földnép közé köllő insurrectiója condonáltassék.

Eadem. Horvát Zsigmond director uramnak missiliter recommendáltatott. hogy in tempore Sümeg várában 500 forintokat utólsó szükségre adasson. hogy tempore obsidionis valami defectussa és oka az föladásra ne interveniáljon.

Eadem. Brigadéros Bezerédy uram invitáltatik missiliter bizonyos conferentiára. mivel az ellenség Szigetközben érkezett.

Eadem. Török István lovas főcolonellus uramnak missiliter intimáltatik. hogy az ellenség motussira nézve az regiment bagázsiája securitáltassék: maga személye szerint a Méltóságos Generális uram ő Excellentiája táborára transferálja magát s ezerét igenyessen Árpásnak a hidon által expediálván. az Rábán levő passusokon jó strázsákot tartasson és az ezerével lévő commendáns szüntelen való communicatiót tartani el ne mulasson.

Eadem. Grajner Antal uramnak megiratott. hogy a provisiót s 6 hajókat készen tartván. ha az ellenség anynyira szorongatná. hogy nagyobb confúsiónknak eltávoztatására nézve a bagázsia általszállítása szükséges lenne: tali in casu általköltözések cum commoditate s securitate essék meg a Dunán.

Die eadem, Dobrókárúl. Bezerédy uramrak adatott értésére Haister 6 regimenttel Győrhöz érkezése és Nádas-

dynak Fertő mellett masérozása, — azért minekünk nem tanácsos itt késnünk, szükséges volna operátióhoz fognunk: mellyért által transferálván az hadakot Rábán, kire nézve kémjeivel tanúlja ki Nádasdy igyekezetit, motussát, és hol tartózkodik? Dunán túl ment-é? s tudósítson.

Item, eadem forma Török István uramnak, praeter hogy az ő kegyelme regimentivel conjungálni kívánom az tábort és Stýriában operálódni.

Die 30. Augusti, ibidem. Colonellus Balogh Ferencz uram ordereztetett pécsi operátiónak continuátiójára; cautus legyen mindazonáltal, mert Haister — hallatik — 6 regimenttel Győrnél vagyon. Ha történet szerint Simontornya felé venné motussát: olyankor az mozsarakat és maga regimentibűl 3 compánia jó hajdúságot küldje bé Simontornyára cum instructione; maga colonellus uram gyalogsággal szorosokra recipiálja magát és passusokra; ha mit árthat az ellenségnek: ártson. Provisióbúl pro libitu disponáljon, Balogh Ádám urammal egyetértvén. Engemet tudósítson, az ki is mellékezni fogom az ellenséget.

Item. Diskai uramnak. Fodor uram tisztinek 10 hordó lisztet és annyi kősót adjon, sőt az alá szekereket is hajtasson első státióig, mivel Simontornya felé commendéroztatott.

Item, eadem. Dobrókátúl megindúlván, Káldhoz érkezett a tábor. Onnét Horvát Zsigmond uramnak értésére adatott odaérkezésem. Holnap táborostúl Ikervárhoz szállok; akár ott várjon meg azért ő kegyelme, akár ide ránduljon, — de jó korán lessz indulása a tábornak.

Item. Domokos Ferencz uramnak missiliter adatik értésére az ellenségnek Győrhöz való érkezése s teljes szándéka Sümeg vára obsidiójára; ahozképest intimáltatott ő kegyelmének, hogy in tempore szorgalmatoskodjék: kívántató requisitumi reparátiója s maga keményen való viselése recommendáltatik, ellenben innend kívül is a Méltóságos Generális kegyelmes uram ő Excellentiája az hadakkal succurrálni minden tehetségével fog, csak ne desperáljon.

Eadem. Bolfort Ádám commendáns-colonellus uramnak. Az ellenség Győrhöz való érkezésére nézve szorgalmatos vigyázással lévén, a míg subsistálhat, mindenütt a nyomában járjon s igyekezzék valami hasznos operátiókat is tenni. Holott nem subsistálhatna, tehát siessen Balogh Ádám urammal való conjunctióra.

Eadem. Nádasdy Ferencz uramnak az rabok felszabadulásában iratott be Sopronyba, per longum et latum demonstrálván az ellenségnek az eddig megtartott cartellának felbomlandó szándékát.

Die 31. ejusdem. Mező-Szegedi Bálint cseszneki commendáns uramnak missiliter intimáltatott, hogy az mostani ellenségnek motussival, hogyha Csesznneket tanálná obsideálni, hacsak szintén extremitást nem attentál: valamint életét s becsületit szereti, a várat jó capitulátió nélkül feladni ne merészelje: az capitulatiót penig úgy intézze, hogy munitióval s fegyverrel jöhessen ki a gvardizon in ultimo periculo. E mellett azon légyen ő kegyelme, hogy, ha csakugyan ki kelletik jöni: alattomban az cisternát rontsa el, hogy az ellenség ne vehesse hasznát vizének. Az defensiónak alkalmatosságára rendeltetik ő kegyelme mellé egy vicecommendáns, kivel tartozik magát jól comportálni ő kegyelme, legfőképpen a capitulátió dolgában egyetértsen. Hahogy penniglen hajdúságból lenne fogyatkozása: tehát megengedtetett, hogy az Duna-mellyéki vigyázásra rendeltetett szabad-hajdúságot vegye maga mellé az várban.

Die eadem. Azon Duna-mellett lévő szabad-hajdúságnak is missiliter intimáltatott, hogy ezen várnak defensiójára conferálja magát, mellyet ha megtartani igyekezik, remunerátióját várja.

Eadem. Petróczy János, lajb-gvardiabéli hadnagy úrnak adatik értésére missiliter Alsó-Káldnál tábornak megszállása s holnapi napon Ikervárhoz való szállása: azért medio tempore subsistálván ő kegyelme Ikervár táján, szorgalmatossan investigálja az occurrentiákat, singulariter Nádasdy uram hollétét, és a Méltóságos Generális urat sietve azokrúl informálni el ne mulasson.

Eadem. Kaczérius János generál-adjutánt uramnak megiratott, hogy caute marschérolván a Mezőföldön, ha lehet, a szorosokon igyekezzék vinni a bagázsiát: úgy siettessék pedig ő kegyelmek útjokat, hogy valami módon eleikben ne kerüljön az ellenség és confusióban ne hozza, sőt tali in casu jobb lessz inkább megtartózkodni, vagy vissza Devecser felé sietni.

Eadem. Enyedi András uramnak intimáltatott: az insurgált népet Véphez szállítsa, meg akarom holnap tekéntenem. Benkő uram hajdúinak mezétlábos vóltok exageráltatott.

Eadem. Brigadéros Bezerédy Imre uramnak megiratott Telekessi Török István uramnak az Méltóságos Úrhoz, Alsó-Káldhoz érkezésse, és hogy megszállván az ikrényi réteken, magával felhozza ő kegyelmét ő Excellentiája: arravaló nézve ő kegyelme és Bezerédi uram egyetértvén director urammal, az nevezett ikrényi táborra consultátió kedviért compareáljon hováhamarébb.

Eadem. Fodor László gyalog colonellus uramnak megiratott ex superabundanti, hogy értekezéssel *(tudakozással)* s caute marschéroljon a Mezőföldön, és ha veszi észre, hogy *(Heister)* Fejérvár felé szándékozik: úgy siessen, hogy meg ne előzze az ellenség; vagy pedig tali in casu a Balaton mellett Somogynak vegye útját s onnét az Hegyhátnak tartson, s úgy szorgalmaztassa vélem való conjunctióját.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéros és sümögi commendáns uramnak megiratott, hogy váratlan s reméntelen promotiójáért mutassa oly hazafiúi dexteritássát, hogy az történhető obsidió alkalmatosságával semmiben hajtván az ellenségnek ijeszgető fenyegetőzésit, keményen tartsa magát: és ha utoljára capitulátióra kellenék fakadni: úgy capituláljon, hogy az desertér németeket se excludálja. Mivel pedig egy havi fizetése mind magának ő kegyelmének s mind alattavalóinak már meg lészen bizonyossan Diskay Ferencz commissárius uram által, sőt e mellett ötszáz forint is assignáltatik az praesidium mindennémű szükségeinek kipótolására említett commendáns uram kezihez, hátra egyéb nem lessz, hanem, hogy ki-ki élete fogytáig (ha úgy kívántotik), mutassa emberségit és állondó hűséggel elleneállani az ellenség infestátiójának meg ne szünjék.

Die 1ma mensis Septembris. Ikervári táborhelyen. Radó uramnak missiliter küldött levelére válaszoltatik, hogy az zsidó Izsákot megfogatván az ő álnok hamisságáért, kötözve a Méltóságos Generális táborára küldje, maga is penniglen a tábor után jőni siessen és Bolfort uramnak szóval recommendálja az jó vigyázást.

Eadem. Csornai administrátor uramnak adatik salvus conductussa Hajszterhez való menetelre, méltó kívánságára.

Eadem. Török István uramnak orderében intimáltatik, hogy valamint maga colonellus uram újobban hitét letette ikervári táboron, a Méltóságos Generális kegyelmes urunk praesentiájában, úgy az maga ezerét az homagium letételére urgeálja, s Bolfort urammal együtt conjungálván maga ezerét, szálléttassa Pápa eleire, a hol is correspondenter légyen és szorgalmatossan vigyázzon az ellenség motussira.

Eadem. A Méltóságos Úr az egész hadak előtt stipulatis manibus hitletételével újobban confirmálta egész corpussával együtt az Nemes Confoederatióhoz való kötelességét, kire az egész Dunán innét lévő vitézlő rendet adhortálta is.

Eadem. Emanáltatott Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Székessi Gróff Beresényi Miklós

urannak ő Excellentiájának szólló levél, mellyben detegáltatott: minémű adhortátióval irt légyen mind az ideváló Tekéntetes Nemes Vármegyéknek s mind az Nemes Regementeknek, — ex acclusis paribus megérteni méltóztatik: azért kéretik ő Excellentiája, hogy az ellenségnek mostani motussára nézve, (minthogy némely Nemes Vármegyék és Regementek tisztei láttatnak cavillálni), most hamarjában méltóztassék ezen darab földet két-három regementtel megsegéteni, és bizonyos considerátiókra nézve Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Bezerédi Imre brigadéros uramat valamely nagyobb promotióbéli consolatióval illetni. (!!)

Eadem. Szarka István generál-auditorommak missiliter adatott értésére, hogy mivel a minémű hajdúságot praestált volt is Tekéntetes Nemes Vas vármegye, azok — nem tudatik, mire nézve? — eloszlottak: okának megtudásáért conferálja magát azon Nemes Vármegye generális congregátiójára, és ottan connectálván: micsoda helységbéliek, micsoda facultással bírók, s nevezet szerént kik legyenek? — küldje a Méltóságos Úr kezéhez cum specificatione, hogy ahhozképest tudhassa ő Excellentiája, kikre kellessék az militaris execútiót exmittálni.

Eadem. Bolfort Ádám urannak. Felszedvén compániáit, Tata előtt semmit sem hagyván, conferálja magát Tetényhez, és oda való comparítiójárúl tudósítván senator és főcolonellus Telekesi Török István uramat, az ő kegyelme dispositiójátúl függjön, és valahová ordereztetik, ottan jelen légyen.

Eadem. Nemes Soprony vármegyének credentionális levelében injungáltatott az újabb conjurátiónak az Nemes Confoederátiohoz hittel való letétele.

Eadem. Ikervárrúl póstatábla expediáltatott Szőke Mihály inasnak (*nemes apród*) Simontornyára.

Die 2. Septembris. Benkő Ferencz óberster uram ezerebéli tizedes hetedmagával passéroltatott Kőszegre, négy rabokat késérvén.

Die 3. Septembris. Fodor László és Kaczérius János uraméknak uno tempore intimáltatott, hogy az egész bagázsiával Szent-Gróthoz conferálván magokat, ottan várják meg az Méltóságos Urat, és várjanak további dispositiójától.

Eadem. Béri Balogh Ádám urannak megiratott, hogy mivel az ellenség Fejérvárnál vagyon: reménlhető, hogy az Pécsnél lévő ráczsággal akarja conjungálni magát: azért rebus sic stantibus, ha eddig fel nem verte azon ráczságot, csak defensive tartsa további magát mindaddig, míg az Méltóságos Úrral öszvemehet ő kegyelme.

Eadem. Director Szent-Györgyi Horváth Zsigmond uramnak, hogy Bék János, devecseri sereg főhadnagyát Lőd nevű helységnek exarendátiójában ezidén is manuteneálja, recommendáltatott.

Die 4. Septembris, ibidem. Szarka István generál-auditor uramnak missiliter intimáltatott, hogy brigadéros Bezerédy Imre uramat s úgy az elmaradott seregeit, nemkülömben Nemes Vass vármegye tagjait újabb conjurátióra adigálja.

Eadem. Horváth Zsigmond director uram requiráltatott, hogy pro conferentia ezen ikervári táborra jőni ne terheltessék.

Eadem. Domonkos Sámuel az két taraczkot és két pattantyúst Sümegre, az puskaport penig Simontornyára küldje Palotáról.

Eadem. Horváth Zsigmond director uramnak az dragonyos-regementnek egy hóra való fizetésének megadása missiliter recommendáltatott: kinek kezihez vételére expediáltatott Palásti Ferencz főstrázsamester uram ő kegyelméhez.

Die eadem. Ikervárnál, missiliter replicáltatott Kaczérius János generál-adjutant uramnak: Mivel Isten kegyelméből az alsó hadak a rácz ellenségen *(Kölesdnél)* szerencsés győzedelemmel triumpháltak, fölvervén dicséretessen a táborát, 3 álgyúját és egész artilleriáját mieink elnyerték: turbáltatik ezzel Fehérvár felé lenyomult Haister corpussának conceptussa; stálnak azért a bagázsiámnak leib-gvardiámmal és gyalogsággal Szent-Gróthoz való transferálás iránt tött dispositióim. Magam is az ellenséget mellékezni s persequálni kívánván, innét az táborostúl Sümeg felé mozdulok, hogy ottan in medituliio magamot collocálván, ellenség motusához képest Balaton mellé, avagy Pápának, az hova tudniillik kívántatnék, reáérkezhessem. A mi az sümegi póstamester elszökését illeti, committáltatott Erőss István főpóstamesteremnek: rigorose procedáljon ellene.

Item, ibidem et eadem. Exstain János, Fodor uram vice-colonellussának in simili forma, Szent-Gróthoz nyomulása iránt tött dispositiónak confirmatiója megiratott s effectuatiója committáltatott, úgy hasonlóképpen, hogy az Sümegrűl kivitt tíz hordó lisztet és annyi kősót magával elvigye s conserválja további szükségre. A Pápán és körül való helségeken levő élést, — nem levén securus ott tartani, — hagyja meg commissáriusnak, hogy Sümegre szállíttassa; a mely vágókat pedig kezéhez vett colonellus uram, azokat exigentiájára fordítsa.

Eadem. Grajner Antal tábori főstrázsamester uram és simontornyai plenipotentiárius uramnak missiliter intimáltatott, hogy már nagyobb resolutióval s securitással lehet: mivel az pécsi új sánczban gyülekezett ráczság mind felverettetett s alkalmasint megöldöztetett, az kiktül elnyert álgyúkat, hajókat és a marhákat is vágónak Simontornyán tartóztassa meg, asseccurálván brigadéros Balogh Ádám uramat, hogy ex commissariatu, fogyatkozás nélkül, valamint az kótyavetyén elköltek volna, fogom contentálnom ő kegyelmét.

Item. Enyedi András vice-ispány uramnak serio, tisztinek, böcsületinek s életinek veszedelme alatt: ha az Nemes Confoederátióhoz hites szövetséggel ineált egy testvérségü rokonságát sérteni nem akarja, non obstante, hogy kinek-kinek állított zsoldossai legyenek, mindazonáltal az egész militaris statust personális insurrectióra adigálja: ha mely inhabilisek találtatnak értékekben: legalább proportiót observáljon és helettek mást statuáltasson, úgy az özvegyek közt is: mindazonáltal az kiknek férjek ellenség fegyvere által oltatott, ha mely reflexiót mutat hozzájok, én sem tartok ellent.

Eadem. Pápoi mészárosoknak adatott Rohoncz és Kőszög tájékára passusa, bőreknek szabados eladásokra.

Eadem. Brigadéros Domokos Ferencz uramnak missiliter replicáltatik levelére, s egyszersmind szorgalmatos cabokra való vigyázás recommendáltatik: minthogy penig de tempore nincs az ellenség, Feírvár táján lévén: dispositiókat nem tehet a Méltóságos Generális Kegyelmes Urunk ő Excellentiája, — tehát tali in casu Csikvárrúl magokat egészlen Palotára retirálhatják.

Eadem. Radó Pál praefectus uramnak missiliter insinuáltatik, hogy, ha az ellenségnek Pápa felé nyomakodását értendi: szorgalmatos vigyázással legyenek a devecseriek, maga penig ő kegyelme két devecseri katona által, jó securitással, cseszneki commendáns uramnak szóló levelet transmittálván, Sümegre jöjjen, ha az Méltóságos Generális ottlétét értendi.

Eadem. Dragonyos-regementemből egy bizonyos főtiszt passéroltatott Vatt felé, passusoknak megvizsgálására: nemkülömben ugyanaz nap más főtiszt Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi uram regementjébül Hőgyész és Csönge felé, a tájékán levő passusoknak megvizsgálására.

Die 5ta Septembris. Ikervárnál. Domokos Ferencz sümegi commendáns uramnak adatott értésére cum longa exaratione Bezerédinek hazánk, nemzetünk eversiójára forralt

practikájának kinyilatkozása és Botkával, Szegedi Ignáczczal, Ujkérivel megfogattatása, mellyért küldetnek Bezerédi Simontornyára, Szegedi Ignácz Csobánczban, Botka Sümegben tartassék: és ha Ujkéri Cseszneknek nem vitethetnék az ellenség miatt, maradjon Sümegen, de különb (külön) tömlöczben, úgy, hogy ne beszélhessenek együtt: lábait vasban, kezeit bilincsben éjjel-nappal tartassa, minden kigondolható mortificátiókkal illesse, nem lévén ezekhez hasonló rabunk, éjjel-nappal, kívül-belől fegyverrel strázsáltassa, ha életit szereti commendáns uram!

Eadem. Azelőtt Bezerédi Imre neve alatt lévő regementnek intimáltatik order szerént: Hogy, mivel előbbeni óbestere minden igyekezetivel azon volt, hogy mind az megírt regementet és azután bennünket mindnyájunkat tőrben ejtvén, az ellenség kezében adhasson és per consequens országostúl együtt egy halomban vágasson: kinek elvégezett titkát Isten ő Szent Felsége nem kívánván elrejteni, csudálatosképpen hozta világosságra, és a melly subjectum eszköz volt annak kinyilatkoztatására: praespecificáltatott a megírt regement commendánssának. Intimáltatott annakokáért azon ezernek, hogy együvé csoportozván, Nemzetes Vitézlő Horváth István főhadnagy uramat elöljárójoknak ismérvén lennyi, — minden parancsolatinak helessen engedelmeskedni tartozzanak, minthogy az choriphaeus, assecláival együtt, az haza törvénye szerént ab officiis suspendáltatván, kemény rabságra vitettenek, mint halálra sententiáltatott személlyek.

Eadem. Telekesi Török István senator és lovas főcolonellus uramnak ezen tragédia ab ovo megiratott: minthogy azért a Méltóságos Ur in conservationem terrae in insula Rábaköz existentis, Rum tájékára szándékoskodik corpussával menni: azért, ha észreveszi, hogy Haiszter Pápárúl kinyomakodván, valamely felé veszi útját, két vagy három compániájával oldalaslag kísértetvén, maga regimentjének residuitássával siessen a Méltóságos Ur communicatiójára, Pető György óbrstlajdinant uramat hagyván a megnevezett két vagy három compánia mellett.

Eadem. Melsóczky Ferencz generál-adjutant uramnak ő kegyelmének orderiben intimáltatott, hogy az 3 regementbűl maga mellé vévén százhúsz lovasokat, erigáljon négy truppot, minden trupp eleiben egy-egy jó tisztet praeficiálván, azokban tegye ezen proditorokat, és kötözve vigye Bezerédit Simontornyára, Botkát Sümegre, Szegedi Ignáczot Csobánczban, Ujkérit Csesznekben, mindenütt nagy vasakat vervén lábaikra s kívül-belől mezítelen fegyverrel strázsákat állítván az fogság ajtajára, és adja eleikben minden com-

mendánsoknak, hogy mint halálra való rabokat, kenyérrel s vízzel tartsák őket.

Eadem. Kis Gergely lovas colonellus uramnak missiliter adatott értésére: Ezen proditorok kézben kerültenek: kire nézve, ő kegyelme contrarie magát viselvén, mutassa hazafiúságos activitássát, úgy dexteritássát, és egyetértvén Horváth Istványnyal, jól vigyázzon Nádasdira.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Grajner Antal uramnak adatik értésére Bezerédinek nagy hitetlensége és árultatása: kire nézve odaküldetvén, úgy vigyáztassanak reája, hogy kívül-belől mezítelen fegyverrel őröztesse, minthogy practicus ember: netalántán a praesidiáriusok corrumpáltassanak és confusió eredjen, az által a praesidium is periclitáltassék.

Eadem. Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak simili stylo iratott meg.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak cum summa declaratione Bezerédinek, Botka, Szegedi Ignácznak Újkérivel magok között forralt árultatások, s azoknak Simontornyára, Sümeg, Csobáncz és Csesznek várában való küldések, keményen való tartások megiratott.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak collaudáltatik dicséretes tett katonájo. *(így)* s egyszersmind recommendáltatik, hogy Kis Farkas uramat ide a Méltóságos Commendérozó Főgenerális Kegyelmes Uramhoz expediálná az nyert zászlókkal és dobokkal, hogy Fölséges Urunkhoz és Méltóságos Magyarországi Locumtenens Uram ő Excellentiájához cum summa *(laude)* transmittáltathassék: nemkülömben, ha az pécsi operatiót szerencséssen véghezvitte: egyenessen mindenütt a Dráva mellett Légrád felé nyomakodván a Méltóságos Főgenerális Uram ő Excellentiájával való conjunctióra, hogy unitis viribus valamint az pécsi, úgy az Murán túl hirlelt ellenségen is általmehessünk.

Eadem. Három nímet rab Sümegre küldetik, passus assistentiája mellett.

Azon nap ikörvári táborbúl megindulván, Kovácsihoz szállottunk, az hol is semmi expedítió nem volt: hanem másnap, úgymint:

Die 6ta Septembris. Nemzetes Vitézlő Enyedi András és Horváth Jóseph, Nemes Vas vármegye vice-ispánjai uraméknak missiliter adatott értésekre, hogy a Méltóságos Főgenerális Kegyelmes Uram tábora innét elnyomulásával constituáltatik Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő Kisfaludy György brigadéros uram Rábán fölül való földre commendóúl, s ahozképest intimáltatik ő kegyelmeknek, hogy a Nemes

Vármegyét fölszedvén, úgy a nemességet is insurgáltatván, bozsoki réteken levő corpushoz szállíttassák, pro assistentia penig megirt brigadéros uram requiráltassék.

Eadem. Balatinczki lakosoknak, úgy a több dominiumbéli lakosoknak, protectió adatott.

Eadem. Ugyanazon balatinczki dominiumbelieknek adatott ki ügyefogyott állapotokra nézve oly véggel indultuma, hogy az lineán alsó *(alóli)* Mura vizén egyedül csak gabonával kereskedjenek, hogy csak magok közt az szegénységgel, s ne hordják praesidiumokban az ellenségnek.

Eadem. Kiss Gergely és Borbély Gáspár voluntérhadnagy uraiméknak instructióikban adatott, hogy mivel maga az Méltóságos Úr Szent-Grótth felé, az Murán túl öszvecsoportozott horvátok eleiben felnyomakodván, brigadéros Kisfaludy György uramat hagyja az Rábán alól *(fölül!)* vigyázás kedvéért: jó harmoniát tartsanak ő kegyelmivel.

Eadem. Credentionális küldetett Domokos Ferencz sümegi commendáns uramnak, hogy midőn ezen credentionálisom mellett bizonyos ellenséges hirekkel insinuálja magát valamely tiszt, — hitelt adván szovainak, maga orderéhez alkalmaztassa magát: — nemkülömben Melsofszkinak, generál-adjutant uramnak, hogy, ha ő Excellentiája credentionálissával valamely tiszt insinuálja magát: teljes hitelt adván néki, siessen az árultatásban tapasztalt rabokat ad debita loca dislocálni.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes és Vitézlő brigadéros Kisfaludi György uramnak order szerént intimáltatott, hogy, mivel Légrádnál gyülekezni hallatik az ellenség: annak dissipálására azért egész corpussával igyekezvén az Méltóságos Úr, hogy annakokáért az Rába közt való föld is vigyázás nélkül ne maradjon: tehát ő kegyelme alatt hagyatik, ollyan reflexióval, hogy az bozsoki mezőre szállván, oda Kiss Gergely, Horvát Istvány ezereit és a Nemes Vármegye *(Vas)* földnépeit öszvevárja, kikkel gyakorta Soprony eleire patrolíroztatni igyekezzen, — ha penig Haiszter Nádasdival conjungálja magát, oldalaslag késérgesse, valamerre fordúl. Bezerédinek elfogattatása alkalmatosságával a minémő excessusokat perpetráltanak az Dunántulsó földrül való katonák: omnibus modis et mediis resarciáltatni és az kárvallásokat minden uton-módon contentáltatni, s úgy az Bezerédi cselédjeitül *(családjától)* elvett portékákat visszaadatni, nemkülömben a Méltóságos Urat mindenneműő occurrentiákrúl tudósítani el ne mulassa, Borbély Gáspárt és Kis Istvánt adhíbeálni és opiniójokat venni igyekezzen: az Dunán túli corpusokat, együtt Horvát Istvánnyal, az Méltóságos Úr

után küldeni el ne mulassa. Ha conjungálhatja magát Török Istvány urammal említett Kisfaludy György brigadéros uram: nem féltheti ő kegyelmit sem Haisztertul, sem Dunán innenső földrül exurgált Bezerédi compániáitúl.

Item, eadem et ibidem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak order szerént serio parancsoltatik: Több intimátióktúl nem várván, cum omnibus iisdem requisitis, Balogh Ferencz urammal, azon munitióval, valamint tudniillik alá expediáltatott; mivel Mura felől bizonyos ráczнак gyülekezeti hallatik: térjen vissza Sümeg felé, ugyanott meg fogja érteni hollítemet és conjunctióra velem siessen, azon ellenség megtörésére.

Eadem. Benkő Ferencz uramnak. Siessen Szent-Gróthoz Fodor uram után, valahol érheti, hajdúságával, és bagázsiámnak residuitássát vívén magával, többihez szállíttassa.

Item. Fodor uram Benkő uram odaérkezésekor azon hajdúságot vegye commendója alá és szorgalmatos vigyázással lévén, okvetetlenűl szálljon Szent-Gróthoz, és ottan további dispositiókig subsistáljon. Ha az Haiszternek motussát feléje tapasztalná, előtte könnyen elnyomúljon: holott az Mura felől gyülekezni hallott rácz közelétené: alkalmassént ellene állhat maga regementjével, Benkő hajdúival, lajb-gvardiámmal, és Bessenyey László vice-ispány urammal correspondenter lévén, Szala vármegyei gyalogsággal conjungálván magát, tészen nevezetes erőt: azonban, ha szükség lészen, én is lovas corpusommal compareálok.

Die 6ta Septembris onnénd megindúlván, Kámhoz érkezvén, oda szállottunk táborban.

Die 7. Kámnál. Missiliter repliсáltatott *(Grajnernek?)*: Mit controvertálja Bezerédinek odaküldését? holott mindenütt az egész Európában practicáltatik: hasonló vétkö személlyeket, az hol apáczák klastroma nem találtatik, ollyan helyekre collocálják, melyet én is elkövettem, minthogy azon asszonyoknak instinctussábúl történt férjek által hazánk árulása. Ne controvertálja azért, ha nem tudja a dolog fundamentumát: további dispositiókig ott szenvedjen: subsistentiájok iránt Horváth Zsigmondnál insinuálja magát.

Die 8va Septembris. Brigadéros Kisfaludi György uramnak megiratott, hogy a németnek Kemenyes alá való menetelivel, sőt, ha a Rábán följül penetrálna is, meg ne ütközzék: mert tali in casu is securitásban hagyván a gyalogságot, a Méltóságos Úr pedig a lovas seregekkel fogja ő kegyelmét secundálni.

Eadem. Svastics Zigmond óbrst-lajdinant uramnak missiliter adatik értésére, hogy az ellenség motussira nézve magát retirálja a Méltóságos Generális Uram corpussához.

Eadem. Horváth István, ezelőtt Bezerédi Imre ezerének főcommendánsának missiliter replicáltatott, hogy valakinél, azon Bezerédinek megfogattatásánál jelen nem lévén, az javait distrahálván, valakinél megtudván, bizvást elveheti, sőt a ki contráriuskodik, meg is fogatván, sub aresto küldje Méltóságos Generális Uramhoz; magát peniglen az ő Excellentiája corpussához, a végre katonaságot fölszedvén, transferálja, hogy jó rendben vétetődhessék azon regement s per consequens tisztek is statuáltassanak helyekben.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Főgenerális Uramnak ő Excellentiájának az Dunán innenső egész földnek mostani cavilláló constitútiója, Bezerédi Imrének s több complex társának loboncczá lítek repraesentáltatik.

Eadem. Szent-gróthi táborrúl. Felséges Vezérlő Fejedelem, Kegyelmes Urunknak alázatossan repraesentáltatott ezen darab földnek constitútiója és az ellenségtűl négy felől való környülvétele, úgymint: Duna mellől Haiszter háromezered magával effective, egy felül: Graicz nevő német tiszti, ráczság és horvátsággal együtt, hasonló *(több!)* numerussal Pécs táján, más felől: Draskovics Ferencz *(János?)* ugyan ráczsággal és horvátsággal Légrád mellűl háromezered magával, harmadik felűl: nemkülömben Nádasdi Ferencz hasonlószámú corpussal Sopron eleirűl, negyedik felűl. Kire nézve minthogy az egész föld fölzendűlt: a Méltóságos Úr orderezte Balogh Adám uramat Pécs táján lévő ellenség ellen, a hol Isten kegyelme által szerencséssen is járt, anynyira dissipálván az ellenséget, hogy harmincz aligha elment, a többi mind ott veszett. Item, Bezerédi Imrének, több complex társaival együtt loboncczá lítele genuine megiratott.

Eadem. Csobánczi commendáns uramnak megiratott, hogy mivel a Haiszternek se gyalogsága, se munítiója nincsen: azért ne tartson attúl, hogy megszállja Csobáncz várát: mindazonáltal vagyon intimátiója Balog Ferencz gyalogóbester uramnak, hogy egynehány hajdút küldjön be maga regementjébűl.

Eadem. Megindúlván szent-gróthi táborhelyrűl circa horam nonam, érkeztünk szala-apáti mezőre circa horam 2^dam^ pomeridianam: a hol mindjárt irattatott Kenessey István secretárius uramnak, hogy a minémő albák maradtak ő kegyelménél, azokkal ineáljon contractust győri lakosokkal szőllőik munkáltatása végett. Az ezüstműnek kihozattatását is urgeálja.

Die 9na Septembris. Méltóságos Generális Uram ő Excellentiája Szent-György várában menvén, s onnénd

Keszthelyre tett diversiót: az nap nem volt semmi expeditió, hanem a légrádiaknak adatott parancsolat cum exageratione, hogy szöllöik iránt expressus embereket küldvén, alkudjanak meg a Méltóságos Úrral.

Die 10ma Somogyi Ádám lovas főcolonellus urammak missiliter adatott értésére, hogy elszélledett katonáit eszveszedvén, jűjjön igenessen Kanizsához.

Eadem. Szekeres István lovas főcolonellus urammak in simili materia, mutatis tamen mutandis, intimáltatott.

Eadem. *(Nemes-kéri)* Kis Palkónak instantiájára resolváltatott az hadnagyi tisztsége, s egyszersmind adatik értésére, hogy magát insinuálván Horváth István vice-colonellus urammál, consequálni fogja Árnyék compániájában való vice-hadnagyságát.

Eadem. Horváth István, ezelőtt Bezerédi Imre regementje főcommendánsának recommendáltatik Kis Palkó, hogy Árnyék compániájában vice-hadnagyságra promoveálja.

Item. Szala-apáti táborrúl. Brigadéros Kisfaludi György urammak replicáltatott Szent-Gothárd felűl kijött német megütésének próbálása: hogy nem birt vele? a szerencse úgy szokott fordúlni! Továbbá nem is kívánom aperto marte harczot állani: hanem aprólékos csapdozásokkal importunuskodjon az ellenségnek: — és, hogy Bezerédi s több assecláinak gonoszsága verificáltatik.

Eadem. Grajner Antal tábori főstrázsamester urammak megiratott, hogy olly erős, nem szunnyadozó strázsákkal kívűl-belől és minden félthető helyen strázsáltassa Bezerédit, s maga is úgy patallérozzon, hogy szökése semmi módon ne lehessen: és a maga grationálissát Bezerédinek, s Haiszter leveleit, mellyeket a *(lében-)*szent-miklósi pap hozott, kérje elől, vagy hová tette? tudja meg tűle.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György urammak az ellenség környűl való lavérozás, egyszermind az jó vigyázás és a szives communicátió folytatása recommendáltatik.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám urammak orderében intimáltatott, hogy az pécsi operátiót véghezvivén, keresse maga útját velem való conjunctióra, valahol hiremet hallja.

Die 11ma Septembris. Grajner Antal urammak intimáltatott: Mivelhogy az Méltóságos Úr maga nehéz bagázsiáját Simontornya felé kívánja expediálni, — a midőn azért odaérkezik, ajánlása szerint oly készen tartassa a Duna mellett az hajókat, hogy in extrema necessitate et ultimo periculo minden fogyatkozás nélkűl általmehessen a Dunán.

Eadem. Kaczérius János generál-adjutant uram order szerént expediáltatott az megírt bagázsiával Simontornya felé, ollyan condítióval, hogy egyetértvén Grajner Antal urammal, a mi legjobb, azt cselekedjék a bagázsiával.

Eadem. Zámolÿ György, dragonyos-regementembéli kapitány uramnak adatott értésére, hogy Kaczérius uram mellé adjungálja magát, s ő kegyelmével confuérozza a megírt bagázsiát.

Eadem. Palkovics Ferencz commissárius uramnak megiratott, hogy Szent-Békallyát ott hagyván, az hadak között temporizáljon, ha böcsületit szereti.

Eadem. Palkovics Ferencz provinciális commissárius uramnak missiliter intimáltatott: Tegyen oly dispositiókat, hogy a bagázsia mellett lévő cseléd és lovak számára lehessen kívántató hús, kenyér és abrakbéli provisió.

Eadem. Lengyel Miklós, Nemes Somogy vármegye vice-ispánjának hasonló tenorral irattatott vala, mint emlétett provinciális commissárius uramnak.

Eadem. Melsóczky Ferencz generál-adjutant uramnak adatott értésére, hogy mivel Zámolÿ György uramnak az bagázsia mellett köll maradni, — azért ő kegyelme a commendérozott katonasággal gyűjjön Tapolczára, és ott megegyezvén Kaczériussal, ordere szerént cselekedjen.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Urannak ő Excellentiájának, valamint Fölséges Fejedelem Kegyelmes Urunknak repraesentáltatott, sub dato 8va Septembris, e darab földnek constitútiója: per omnia úgy reiteráltatott ezen levelének tenorja.

Eadem. Kisfaludi György brigadéros uramnak megiratott, hogy Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog-colonellus uram exmittáltatik az regementekhez mind az hadak constitútiója revisiójára, mind pedig a mi dolgunk s motusink miben s merreléte híre-adásokra.

Eadem. Babócsay Ferencz uramnak megiratott, hogy Bezerédi Imre több complex társaival, mint országunk s vérünk proditora, megfogattatott, kemény fogságban tartatik; mely szerént már mostan dolgaink miben legyenek, — ahozképpest ő kegyelme általjövetele igen szükséges lévén, sürgettetett.

Eadem. Horváth Istvánnak parancsoltatik, hogy az katonaságát öszveszedvén, siettesse maga útját, valahol hírét hallhatja, az Méltóságos Úr után, s az szolgarendnek és közkatonaságnak adassa vissza az mit elvettek tőlek.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak megiratik, hogy Horváth István onnand elgyüvén, Kisfaludi

László uram ezere helette fölküldetett: convertáltassék az haza közszolgálatjára.

Die 12. Septembris. Melsóczky Ferencz generál-adjutánt uramnak megiratott, hogy helt nem adván Bezerédi ratiotinátióinak, reábizott dolgokban szorgalmatossan eljárjon, és elvégezvén dolgait, mentülhamarébb siessen vissza.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak replicáltatott, hogy ámbár conjungálta légyen is magát soproni német Heiszterrel: de a mely okbúl infantériája s munítiója nincsen, nem reménlhető, hogy maga veszedelmivel Bezerédi kedvéért várokot víjjon: sufficit az ellenségnek, hogy Bezerédi megfogattatván, sem néküink, sem néki nem tészen szolgálatot.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéros és sümegi commendáns urammak tudtára adatott és imponáltatott, hogy Botka felesége odaküldetvén, mind az urának, úgy néki is praemendáját, egy iteze borát napjában kiszolgáltassa.

Eadem. Mártony Istvánnak megiratott, hogy Keszthelen lévén jószága Botkánénak: Bezerédiné, leányával, oda az ő kegyelme curiája *(curája?)* alá küldetik: azért nyelveskedésrűl, levélirásrúl megfeddje őket, és semmiképpen conventiculumot, ineálni ne engedje, kivált maga absentiájában.

Eadem. Bezerédinek megiratott: Az Méltóságos Úr hozzája mutatott sok izbéli jóakaratjáért, — majd tenyerén kívánta hordozni, — evvel akarta meghálálni?

Eadem. Senator és colonellus Telekessi Török István urammak adatik értésére, hogy maga és Bolfort ezerét ad Confoederationem confirmandam adstringálja, neveket s tisztségeket szorgalmatossan annotálván, seriesben megküldje.

Eadem. Kaczérius János generál-adjutant urammak megiratik, hogy az bagázsiára szorgalmatos gondot viseltetvén, további dispositiójáig az Méltóságos Úrnak csak Csobáncz táján subsistáljon.

Die 13. Septembris. Török István senátor urammak, hogy a Méltóságos Úr örvendezve vette levelét, abbúl megértvén, hogy noha tett dispositióit véghez nem vihette: mindazonáltal reménli ő Excellentiája, hogy az idő alatt az haza szolgálatján szolgálni nem sajnálja: és minthogy az ellenség Rábán följül temporizál: nem árt ő kegyelmének, ha brigadéros Kisfaludi György urammal jó communicatiót tart.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György urammak missiliter intimáltatott, hogy a Méltóságos Úrnak csudálkozva köll érteni, hogy hadaink vigyázatlanságok miatt az ellenségnek három-négy felé is esett eloszlása. — kire nézve

oly véggel expediáltatott ő kegyelméhez Kisfaludy László uram egész ezere, hogy avval conjungálja magát, s vagy a Soprontúl jütt Kuzáni corpussát, vagy Prainert infallibiliter üsse meg és notabilis csapást tegyen rajtok.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak Komárvárosához érkezését örvendezéssel értette a Méltóságos Úr, azért ő kegyelme siessen a hadakkal szala-apáti táborra, intimátióképpen iratott.

Eadem. Szala-Apátirúl. — Svastics uramnak intimáltatott, hogy directiója alatt lévő regementestűl transferálja magát brigadéros Kisfaludi uram mellé, dispositióihoz conformálván magát, az ellenségnek importunuskodjon: dirigálja tudósítását Mező-Komáromnak utánnam.

Die 14. Septembris. Szala-apáti táborrúl. Brigadéros Balogh Ádám uramnak missiliter adatik értésére, hogy mivel maga a Méltóságos Generális könnyű lovas hadakkal és némely hajdúkkal is adjungálván, csak portaképpen diversiót fog Mura felé, Légrád tájékára tenni, — nem szükség, hogy ő kegyelme az maga mellette lévő corpussával Pécs felől arra conjunctióra siessen, hanem Szala-Apátin felől, a hol jó rétekre akad, szálléatsa meg, és méglen ők nyugodnak: visszatérésével a Méltóságos Úr újabb operátiókhoz alkalmatossabb lehessen.

Eadem. Méltóságos Fögenerális és Locumtenens Urunknak ő Excellentiájának az Dunán innenső egész földnek constitútiója és Bezerédi factiójának circumstantiája repraesentáltatott.

Eadem. Fölséges Urunknak in eadem materia per omnia alázatossan megiratott.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak Kis Palkó, maga dicsíretes actussáért, recommendáltatott, hogy Bezerédi regementje-félében, Bácsmegyei compániájában főhadnagyságra installáltassa.

Eadem. Domián névő vice-hadnagynak ezen resolútiója a Méltóságos Urnak intimáltatott.

Eadem. Kis Palkónak order szerént adatott értésére, hogy brigadéros Kisfaludi György uramhoz menjen s keresse föl Bácsmegyei compániája-félét, és abban installáltassa magát főhadnagyságra a sereg előtt.

Eadem. Mező-Szegedi Bálint cseszneki commendáns uram jó magaviselése az ellenség ellen dicsértetik, s hogy tovább is azont continuálja, recommendáltatik: a mellett hogy jobban defendálhassa a várat: a palotai munitió rendeltetett az ő kegyelme keze alá.

Eadem. Domokos Sámuel uramnak intimáltatott, hogy

azon munítiót küldtést-küldje mindenestűl cseszneki commendáns urammak: puskaport, két taraczkot.

Eadem. Kesztheli Márton Istvánnak, hogy az ott levő rácz rabokat, mivel nem szolgarendbűl állók, sarczért ki ne adja, — a rab asszonyokat (*Bezerédyné, Boltkáné*) penig a templomban elbocsájthatja.

Eadem. Bolfort Ádám urammak recommendáltatott Kerekes Mihály névő, szabad-hajdúság hadnagya, hogy sok dicséretes operátióiért a minémő szőllőt fog kívánni a pusztaságon: engedje megszedetni néki: a mellett, minthogy Méltóságos Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiája parancsolatjábúl Csallóközben kölletik menni, — azért midőn arra maschérol, ne impediálja ő kegyelme, sőt, hogy bátrabban mehessen, assistálni is igyekezzen néki.

Die 14. Septembris. Szala-Apátitúl tábornak egyik része megindúlyán, telepedtünk rajki mezőre.

Die 15. Új-Udvardhoz szállottunk: sub vespero megindulván, verradtára, úgymint

Die 16. volt szerencsés actiónk Légrád előtt, a Mura mellett, a sánczot véres ostrommal megvévén: estvefelé viszszatértünk, és másnap, úgymint

Die 17. Új-Udvardhoz érkeztünk. Ugyanott Simaházi urammak adatott order: Az mely Godaféle öt compániák eloszlott katonáit tanálhatja, ope et assistentia Domini Stephani Török colonelli, Bolfort Ádám uram kezéhez vigye, sőt pro exemplo aliorum akasztasson föl közülök: az kik pedig refractáriuskodók volnának: jovaikat is praedáltassa.

Die 18. Septembris. Szala-Apátihoz érkezvén, iratott Béri Balogh Ádám urammak, hogy elhagyván Komárvárosánál az hadakat, maga siessen Balogh Ferencz urammal a Méltóságos Úr eleiben.

Eadem. Soproniaknak válaszoltatott, hogy igenis, megparancsoltatott azon a plágán lévő commendónak, hogy az exorbitantiáktúl desistáljanak, és a minémő marhájokat elhajtotta az katonaság, az contractus tenora ellen, sine defectu adassa vissza.

Eadem. Kisfaludi György urammak committáltatott, hogy azon soproniak marháit, — investigáltatván, ki hajtotta el? — restituáltassa, s ezután az territoriumokban legeltető marháikot parancsolja meg, hogy senki elhajtani ne merészelje.

Eadem. Török István senator urammak a Méltóságos Úrnak Légrádnál lett szerencsés progressusa, és Kisfaludi György urammal observálandó jó communicátió, nemkülömben az szorgalmatos vigyázás intimáltatott.

Die 19. Septembris. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának ennek az darab földnek egész constitútiója circumstantialiter repraesentáltatván, az légrádi szerencsés actus is genuine megirattatott.

Eadem. Méltóságos Generális Barkóczy Ferencz uramnak Bezerédi s több proditorok veszedelmes factiói s az légrádi szerencsés actiónk megirattattak.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond director uramnak in paribus megküldetvén Felséges Urunk levele: ő Felsége kegyes donatiója szerént kérettetett az alsó-lendvai dominium minden appertinentiájával való assignálása.

Eadem. Bessenyei László Szala vármegyei vice-ispány uramnak intimáltatik, hogy, ha az Murán túl való nyert marhákbúl valaki félrehajtván, disperdálni és magok privátumára *(fordítani)* mások nagy injuriájával kívánná, mindjárt egy csoportba hajtassa.

Eadem. Posonyi János, dragonyos-regementembéli zászlótartó passéroltatott az olyatén marháknak sine discrimine personarum való csoportra hajtásokra.

Eadem. In simili materia iratott Fodor László uramnak is, hogy, ha requiráltatni fog: etiam militari assistentia elvétetvén az ollyatén nyert marhát és akármely rendbéli nyereséget is, egyövé hordassa.

Eadem. Béri Balogh Ádám uramnak, hogy az hadait Szala-Apátinál nyugosztaltatván, más operátiókhoz foghasson a Méltóságos Főgenerális.

Die 20. Septembris. Szent-gróti táborrúl. Simaházi Ferencz, Kis Gergely colonellus uram főstrázsamesterének missiliter adatik értésére, hogy reducáltatván azon Kis Gergely uram regementje: nem szükség, hogy azon compániáknak öszvecsoportozásában fáradozzék, mivel azon öt compániát Bolfort Ádám colonellus uram directiója alá concredált ezerben immediate incorporálja: azért cessálván azon kiadott intimátiója, a Méltóságos Urhoz siessen.

Eadem. Bessenyei László vice-ispány uramnak megiratott, hogy az légrádiak protectionálissa az ő kegyelme kezéhez oly véggel küldetett, hogy az kétszáz species-aranyakat és kétszáz pár csizmát valameddig meg nem hozzák: kezekhez ne adja az protectionálist, és azon légrádiakat többé az táborra ne bocsássa.

Eadem. Kis Gergely colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy az quártélozásnak békét hagyván, az

katonaságot contrahálván, szálljon mezőben, Kisfaludi György uram brigádája alá.

Eadem. Hertelendi Gáspár főhadnagy urammak orderében intimáltatott, hogy Nemes Szala vármegyében házaiknál található katonaságot öszveszedvén, Légrád eleire szorgalmatossan vigyázzon és portázzon, s az Méltóságos Urat tudósítsa az occurrentiákrúl.

Eadem. Felséges Urunknak alázatossan megiratott Horváth István katonái által Bezerédinek s több complex vársainak az Dunan általkésérések, és hogy Horváth Istvánt csak ott megtartóztassa s más egy regementet küldjön által helette ő Fölsége.

Eadem. Bolfort Ádám lovas-colonellus urammak megiratott, hogy ő kegyelméhez menendő Goda compániái közül egyet adjon Flórián Péternek: Kis Farkas vice-colonellus. Szép Péter *(fő-)*strázsamesteri *(lesznek.)*

Eadem. Colonellus Kis Gergely urammak orderében intimáltatott, hogy ezelőtt Bezerédi Imre regementjéhez tartozó, Dunán inneéd való négy compániát incorporálja ezeréhez, Ignácz *(Szegedy)* compániája-félét adja Kisfaludi György brigadéros urammak, az Goda öt serege penig Bolfort uram ezeréhez fog adatni. Dániel Zsigmond uramat instelláltassa vice-colonellusságra.

Eadem. Cziirákiné asszonyomnak passus adatott, hogy maga emberét élésért Fölső-Lendvára küldhesse.

Eadem. Nemes Szala vármegyének megiratott, hogy az conscriptiót hovahamarébb az szegénységnek sublevátiójára nézve peragáltassa.

Eadem. Szent-Grótra érkezvén, irattatik Horváth Zsigmond director urammak, az ellenségnek constitútiója repraesentáltatván: intimáltatik ő kegyelmének, hogy, ha casu quo az ellenség Csesznekenek találna mennyi: méltó volna in tempore az itt *(ott?)* lévő magazinumot ad locum securiorem transportáltatni.

Eadem. Kisfaludi György brigadéros urammak, hogy a minémű borait elvonták Cziirákiné asszonyomnak, adattassa vissza, és a modo imposterum coerceálja a katonaságot: az olyan insolentiátúl abstineálja magát.

Eadem. Szent-gróti táborrúl missiliter intimáltatott sümegi: hogy Botka Ádámot: csobánczi: hogy Szegedi Ignáczot és Pőstyénit: csesznéki: hogy Ujkérit, commendánsuraimék sub bona custodia, meghitt tiszt által, Simontornyára expediálják.

Eadem. Hazácius János vice-szolgabíró urammak parancsoltatik, hogy Toposné asszonyom által elfoglalt . . . . . *(üres hely)* szőlleit visszafoglalja.

Eadem. Grajner Antal uramnak, hogy az följül specificált proditorokat jó modalitással általszállíttassa a Dunán, és hogy bátorságossabban lehessen általköltöztetések: két taraczkot és hajdúságot készen tartson az Duna mellett, intimáltatott. A mellett, hogy jelen lehessen Prínyi Miklós uram is túl a Dunán azon alkalmatosságra: adja tudtára napját s óráját általküldéseknek.

Die 21. Septembris. Horváth István uramnak order szerént intimáltatott, hogy maga compániájával azon raboknak általkésérésére conserválja magát; általmenvén, Felséges Urunknál praesentálni el ne mulassa.

Eadem. Grajner Antal uramnak intimáltatik, hogy Szigetvárbúl Balog István által salvagvardiáúl kihozott loboncz katonát, az ki is Simontornyán raboskodik, bocsássa el.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának repraesentáltatott Horváth István által Bezerédinek s több társainak az Dunán általkésérések, és hogy Horváth István csak ott tartassék meg, küldessék helette egy regement, jó qualificatus tiszttel által.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Újfalusi Erzsébet, Tekéntetes Nagysági Cziráky László uram meghagyott özvegyének fölső-lendvai exarendált dominiumjára salvagvardialevél emanáltatott.

Eadem. Ugyan Czirákiné asszonyomnak passus adatott, hogy a mellett zsindölt, deszkát s léczet hozathasson Köröslikbúl. *(Kirschlag.)*

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak intimáltatott, hogy Szegedi Ignácz compániájafélét incorporálja maga compániáihoz. *(Vasi század volt.)*

Eadem. Kovács Istvánnak ad usum conferáltatott a *(lében-)*szent-miklósi pap szölleje.

Eadem. Szent-Grótnál. Protectió néhai Balog János özvegyének expediáltatott Csótnál lévő marháira. Noha a fia, bizonyos számodásbúl ki nem gázolhatva (Fögenerális és Locumtenens Bercsényi uram előtt), Budára bészökött, — mindazáltal országunknak törvénye szerént az atyák és anyák fiok vétkeiért nem büntetődhetnek.

Eadem. Gaál András, szabad-hajdúság hadnagyának order szerént parancsoltatott: supersedeáljon Juhász Pál vétkeiért feleségének atyjátúl maradott jószága exequálásától: hanem, ha Juhász Pál érdemes: tehát az ő jószágábúl contentáltassa magát.

Die 22. Septembris. Brigadéros Balogh Ádám uramnak és Szekeres István colonellus uramnak regementekbúl állí-

tandó főtiszteknek order által intimáltatott: Hogy mivel Horváth István *(a volt Bezerédy-féle)* dunántúli compániákkal Duna felé indúl: netalán azért, előbbi szokások szerént, a szegénséget praedálják, lovait, marháit diripiálják: az megírt regementbéli tiszt uraimék comitálják egész a Dunáig, és valamely partékáját szegénség megismerné, ha Horváth István bonis viis viszsza nem adatná, potentia etiam mediante vegyék el és restituálják; Grajner Antal uram is fog assistálni ezen materiában, lévén tűlem commissiója; söt, hogy netalán exurgálható veszekedés antevertáltassék, a szegény embereket, ha valamely lármáskodás nélkűl véghez mehet, elsőbben megintsék tiszt uraimék: félre álljanak ezen had előtt féltő jószágokkal!

Eadem. Megindulván Szent-Grótrúl, rumi rétekre táborral érkeztünk, a hol brigadéros Kisfaludy György uram ordereztetett: Hogy mivel holnapi napon maga a Méltóságos Úr is Péczelhez fog szállani, — ő kegyelme és Kis Gergely s Kisfaludi László is önnönmaga regementjével oda transferálja magát, küldvén előre furérjait: mindazonáltal egy portát is expediáljon Sopron felé, jó, okos tiszttel és azon három regementbűl commendérozottakkal, cum bona instructione, a ki tudjon tudósítani.

Eadem. Domokos Ferencz sümegi commendáns urammak missiliter adatik értésére, hogy Botkáné odamenetelivel szállást rendeltessen néki. Azomban két taraczk küldetik Sümeg várban.

Eadem. Diskai Ferencz commissárius urammak, hogy Botkánénak jó szállást rendelvén, — óbrst-lajdinonti félportiókat húsból, kenyérbűl és sóbúl administráltasson néki, nemkülömben 20 vagy 25 forintokat adjon, hogy azzal egyéb occurrálható szükségét tollálhassa; mely is számadásában acceptáltatni fog.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Grajner Antal urammak missiliter parancsoltatott, hogy Balogh István által Szigetvárbúl az horvátságtúl elhajtott marhájok kiszabadítására kihozott, a foki hajduktúl Simontornyára bevitt salvagvardiát bocsássa el.

Die 23. megindúlván Rumtúl a Méltóságos Úr, Szombathelre ment, a tábor pedig Péczelhez szállott, a hol is

Die 23. Septembris. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Szent-Györgyi Horváth Zsigmond director urammak adatott salvagvardia-levél szent-györgyi kastélyára és territoriumán lévő jovára.

Eadem. Szalai György zászlótartó passéroltatott által az Dunán.

Eadem. Pulai György hadi főporkoláb uramnak intimáltat ottorderében, hogy ötven dragonyost és ötven könnyűlovas katonát, in toto 100 személyből állót, maga mellé vévén, papot, praedikátort és Miklós mestert nemkülömben: vegye maga igenes utját Rába mellett Szent-Gotthárd felé, onnénd kikerülvén Zekának (?) s Kőszegnek, szintén az lineáig, be Rábaköznek, oly observátióval, hogy a kóborló, húzó-vonyó, széltiben excedáló katonaságbúl ad summum, sine complacentia personarum, három határban lévő akasztófát megújítván, a kik érdemesnek itéltetnek, fölakasztassa, az excedenseket pedig kötözve küldje.

Eadem. Szarka István uramnak megiratott, hogy az albákat széltiben ne osztogassa, sőt seriesben vegye: kinek mit ad? — protocolomban irattassék.

Die 24. Méltóságos Generális örebbik Barkóczy Ferencz uramnak az innenső földnek constitutiója s occurrentiái repraesentáltatnak; vicissim az Dunán túlsó-széli occurrentiák és constitútiók communicátió-folytatási recommendáltatnak.

Eadem. Berthóti István brigadéros és érsek-újvári commendáns uramnak az Dunán általküldött és küldendő leveleknek ad loca debita kívántató inviáltatása recommendáltatván, az innenső communicátió is communicáltatik, reciproce a túlsó occurrentiák folytatási recommendáltatnak.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei vice-ispány uramnak, hogy a légrádiak protectiója végett béirván s végezvén velek, leválja a szőlők *(munkálhatásáért)* igért 500 aranyakat, 200 pár csizmát, és siessen a Méltóságos Úr után.

Eadem. Fördős Mihály uramnak egy collationális adatott, veszprémi sörfőző háza végett.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Révai Mihály óbrst-lajdinant uramnak exprobráltatik, az regementnek nagy rövidségével, ekkoráig Dunántúl való késése, s admaturáltatik egyszersmind Dunán által való jövetele.

Die eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Telekesi Török István senátor uramnak missiliter recommendáltatott: Hogy mivel *(pápai)* Sándor László uram expediáltatik az nyert zászlókkal és dobokkal, úgy bizonyos levelekkel által az Dunán: maga és Bolfort uram dispositiójában concredált lovas ezerekkel, és a szükség úgy hozván magával, még a *(Vértes hegységbeli)* szabad-hajdúkat is fölszedvén, confoirozza két taraczkkal a Dunához.

Die 25. Septembris, Péczelnél. Sándor László uramnak missiliter adatott értésére, hogy mivel a táborra nem érke-

zett: már Devecserben Kún János praefectus uramtúl az Dunán által szólló expedítiót kezéhez vévén az nyert zászlókkal együtt, már íme confui iránt tett dispositiót a Méltóságos Úr: két lovas-regement és a szabad-hajdúság két taraczkkal fogja késérteni. — siessen a Dunához, és magát insinuálja Török István uramnál.

Eadem. Szluha Ferencz urammak missiliter intimáltatott, hogy mentülelőbb tudósítását küldje: hogyha a Méltóságos Úrnak vette-é levelét? singulariter penig: az 94 rabok iránt való Nádasdi Ferencz quietantiája kezéhez érkezett-é?

Eadem. Bácsmegyei Mátyás urammak fölső-pulai kastélyára, két malmára, söt két jobbágyára adatott protectió.

Eadem. Szombatheli Ferencz óbrst-lajdinánt urammak missiliter replicáltatott, s egyszersmind adatott értésére, hogy az ellenség Kapuvár eleiben, Szent-Miklóshoz szállott: azért magát, — mivel bizonyos porta feléje küldetett, netalántán valamely felé csavarodjék. — Pór-Ládonnál subsistálván, szorgalmatos vigyázással légyen.

Eadem. Haraszti Miklós és Selmeczi János expediáltatván által az Dunán Fölséghez és Méltóságos Magyarországi Locumtenens Uramhoz ő Excellentiájához az nyert zászlókkal és dobokkal. *(Sándor László kíséretében.)*

Die 26. Septembris. Péczelnél. Director Horváth Zsigmond urammak recommendáltatott Torma István generál-adjutant uram: sok éjjeli-nappali szolgálatjára nézve valamely jó hasznos részt az fiscalitásokban pro exarendatione juttasson *(neki.)*

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György brigadéros és lovas főcolonellus urammak intimáltatott, hogy általesvén Kuzáni táborán, a corpussal visszasiessen, csak 300 lovast s a voluntéreket hagyja körülette egy jó tiszttel.

Die 27. Septembris. Brigadéros és sümegi commendáns Domonkos Ferencz urammak missiliter adatik értésére, hogy a Méltóságos Generális, ingyenvaló kegyelméből, rendelvén *(számára)* az Bezerédi árvái jószágábúl 200 köböl gabonát: a midőn embere Kún János devecseri praefectus uramnál magát insinuálni fogja, kezéhez veheti arra rendelendő embere; Bezerédinét pedig elbocsáthatja.

Eadem. Cseh Márton gyáki tiszttartónak adatott passus, hogy Lápineson által mézet vasért adhasson, indulgeáltatott.

Eadem. Nemes Sopron vármegyében levő ivániaknak adatott protectió.

Eadem. Diskai Ferencz commissárius urammak missiliter intimáltatik: Minthogy a sümegi pattantyúsokot két

holnapra kifizette, hogy valamely történhető confusió ne következzék közöttök: azon csesznaki és tábori pattantyúsokat is egy hóbéli pénzzel kifizetni el ne mulassa.

Eadem. Szarka István generál-auditor uramnak megiratott, hogy a maga pecsétje és subcriptiója alatt az instansokat propter evitandam competentiam et exinde emergentem odium nem passérolhatja, hanem az Méltóságos Úr nevével és pecséte alatt.

Die 28. Nemzetes Vitézlő Horváth György főhadnagynak intimáltatott, hogy az Ivánibúl elhajtott sertés-marhákat, minthogy nem Ebergényiéi, hanem Falusi Ferencz uramnak meghagyott hajadon árva leányához tartozandó vólt, — felkerestetvén, hajtassa vissza és conserváltassa.

Eadem. Grajner Antal uramnak missiliter recommendáltatik, hogy jó dispositiók tételében az rabok Dunán általküldése iránt fáradozzon, hogy ne intercipiáltassanak.

Eadem. Barbély Gáspár voluntér vice-colonellus uramnak missiliter recommendáltatik, hogy a hadak mind táborra contraháltatván, ő kegyelme maga s voluntéri fognak az ellenség körül lavérozni és vigyázással lennyi. A mely ezerbéli katonaság ott szédelegne: csak a táborra igazítsa, az excedenseket pedig, a kik tapasztaltatnának, kötözve küldje. A szorgalmatos communicatió folytatását observálja.

Eadem. Horváth György lovas főhadnagy uramnak intimáltatik, hogy az Bezerédi-féle (*Duna-jobbparti*) öt compániájával siessen ide a táborra.

Eadem. Simaházi Ferencz főstrázsamester uramnak intimáltatik, hogy Horváth György hadnagy urammal egyetértvén, a katonasággal együtt gyűjjenek a táborra.

Eadem. Horváth György hadnagy uramnak orderében intimáltatik, hogy öreg Vizkeletinét kísértesse Lövöre, vagyis bátorságossabb helyre, hogy bemehessen Sopromban.

Eadem. Bizonyos törökországi kereskedő passéroltatott, hogy a confoederált határokban partékáit eladhassa.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István senátor uramnak missiliter adatik értésére, hogy az hadakat jó dispositióban hagyván, további hadi consultátiókra nézve siettesse maga útját Méltóságos Úrhoz.

Die 29. Septembris. Brigadéros Berthóti István érsekújvári commendáns uramnak az innenső föld constitútiója értésére adatik, — vicissim a túlsó occurrentiák communicátiója recommendáltatik.

Eadem. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus uramnak Nádasdi Ferencz az rabok iránt által küldött qui-

tantiái kezéhez vételekrül való tudósítását recommendálja a Méltóságos Generális.

Eadem. Méltóságos Generális idősbik Barkóczi Ferencz urammak az immensö occurrentiák tudtára adatnak. — az túlsók communicátiója penig recommendáltatik.

Die 30. Septembris. Lénárd István vice-hadnagynak intimáltatott, hogy a Dunántúl való katonaságot, a kik Horváth Istvántúl eszvehivattattak, — szedje öszve, és menjen által a Dunán velek.

Eadem. Hazáczyus János, Nemes Vas vármegye szolgabirájának intimáltatott, hogy a minémű szőlleit keresztesi határban megirt. (? úgy bennlévőben Csákány Mihály uramtúl Rajki Judit, néhai Popos Ádám uram özvegye elfoglaltatott, — per vicem novi reexequálja és a parsoknak a törvénynek folyása szerént heles törvént tegyen.

Eadem. Lénárd István hadnagynak orderében intimáltatott, hogy az katonaságát fölszedvén, ne engedje széltiben a falukon kóborlani, hanem egy csoportban tartsa. Hasonló formában Horváth György főhadnagy urammak is.

Eadem. Fördős Mihály óbrst-lajdinant urammak orderében intimáltatott, hogy eszveszedvén a regementjét, igenessen a Mezőföldre maschéroljon, a hol is primum et ante omnia a Sár mellett lévő bloquádákat postérolja, annakutánna az csikvári, palotai, simontornyai praesidiáriusok közül is kihozván, egy corpust csináljon, hogy annyival is *(inkább)*, ha valamely felől az ellenségnek motussát értendi, vagy kicsap, hasznos operátiókat tehessen. A jó és szorgalmatos vigyázás recommendáltatott.

Eadem. Kis- és nagy-hítlányiaknak protectió adatott.

Eadem. Cseh-hídjához *(Kehida?)* telepedett a tábor. Ibidem Borbély Gáspár urammak superabundanter intimáltatott: Minthogy az ellenség Sárvárhoz érkezett, — ő kegyelmének pedig semmi tudósításokat nem vehetem: vigyázásra mások rendeltetnek helettek: ahozképpest transferálják magokat az voluntér-sereggel és Bezerédi-féle öt compániákkal a táborra, — azonkívűl is akarván jó rendben hoznom őket.

Eadem. Visszatértünk péczeli táborhelyre; ugyanott Kókai *(Márton)* urammak replicáltatott: Dunáninnen haszontalanúl lett ő kegyelmének fáradása, mivel Horváth István általment a dunántúli compániákkal. Kivántam volna magam is complaceálnom, ha constálhatott volna Méltóságos Locumtenens és Főgenerális dispositiója korábban, — de immár úgy lévén a dolog, siessen vissza utánnok. Főgenerális urammak assignálhatja kezéhez azon compániákat.

Die 1ma. mensis Octobris. Cseh-hídjátúl. Horváth György főhadnagy uramnak, hogy az ellenség körül hagyattatván: nemhogy körülette vigyázna és lavérozna néki concredált öt compániákkal, hanem inkább másfelé csapván, az szegénséget nyomorgatták. Azért magát compániáival sine defectu *(temporis)* az Méltóságos Generális táborára hozván, a hol is dispositióját vészi.

Die 2da. Nemzetes Vitézlő Horváth István sebes katonái recommendáltattak Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Horváth Zsigmond uramnak, sebeik orvosítása megfizetése iránt. Egyszersmind passéroltattak hadnagyoknak fölkeresésére.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Adám uramnak recommendáltatik, hogy az ellenség körül lavérozván, csapja meg ha módját láthatja, és az occurrentiákrúl tudósítsa a Méltóságos Generálist.

Die 3^tia. Péczeli táborbúl. Director uramnak missiliter insinuáltatik az ellenségnek egyenessen Szent-György felé Sárvártúl marscha. Az provisiónak administráltatása ultronee recommendáltatik, nem lévén már ötöd-naptúl az hadnak kenyere.

Eadem. Két hefláni ember passéroltatik hazafelé, bizonyos obveniensnek elhozattatásáért.

Die 4. Octobris. Méltóságos Generális Gróff idősbik Barkóczi Ferencz urammak az Dunán innensö földnek való communicátió folytatása recommendáltatik.

Eadem. Berthóti István érsek-újvári főcommendáns urammak az innensö ellenség constitutiója repraesentáltatik. Érsek-Újvárnak, in quibus terminis sit? communicátiója pedig recommendáltatik.

Eadem. Péczelnél. Felséges Fejedelem Kegyelmes Urunknak alázatossan replicáltattatott: Kisfaludi László uram nem elégedvén ő Fölsége kegyelmességével, azonkívül balatinczki dominiumra bizonyos decretumot hozott, — holott azt *(én)* kívántam ő Fölsége grátiájábúl lenti dominiumhoz, mint filiálishoz, apprachendálnom. Az ittvaló constitútiók is, hogy tudniillik a mint magam kinéztem: három oly válogatott ezer nímet de recenter érkezett Sárvárhoz, a kivel, ámbár lett volna szándékom aperto marte verekedésre, — hadainknak szüretre való eloszlások nem engedte, nem lévén hét regementbűl kétezer embereim, az gyalogságon kívül; ha szintén tizenkétezeren volnánk is: elég munkát adna az háromezer ellenség. Már, úgy látom, ezen campániát, minthogy csak ezen mostan folyó octóber restál, notabilis operátió nélkűl, csak defensive kell végeznem, — mindazonáltal, ha obsidióhoz való munitióim volnának, kezdeném nevezetes próbákot.

Eadem. Kisfaludi György brigadéros uramnak Szombathelyrül replicáltatott: Ellenség felől való reportuma megegyez: Barbélly Gáspár uram mostanság jövén, hasonlót referál. Kókai Márton colonellus uramnak, a mint előbbeni levelében is megírtam ő kegyelmének, nem lett volna szükséges magát idefárasztani, mivel általmentek az Dunán túl való compániák. Horváth Istvány bár ne is várna engemet: inkább venné útját Duna felé, hogy utólérhetni azon seregeket, ha pedig már túl lennínek, insinuálná magát Gravner Antal uramnál az általköltözése felől.

Die 5. ejusdem. Lenti tiszttartó Gludovácz uramnak. Csudálkozom, most jövén Horvátországbúl: az légrádi minapi actiónk ha consternálta-é az országot, vagy nem? és minémő suppositummal legyenek felőlünk? nem tudósít. Kegyelmed azért az ottvaló particulások felől informálni el ne mulassa.

Eadem. Méltóságos Gróff Nádasdi Ferencz uram honorifice requiráltatott, hogy a minémő rabjaink vannak Pécs táján levő várban és más fortalitiumokban, signanter pedig brigadéros Kisfaludi György uram hadnagyát, több rabjainkkal együtt, juxta tenorem cartellae, erga debitas quietantias adassa ki, másként *(is)* lévén említett Nádasdi uram száz portiónkkal restantiárius. Egyébiránt, ha ki nem adatja: az császár részérül se várják szabadúlásokat az rabok.

Eadem. Bácsmegyei Mátyásnak adatott passus, elvont partékáinak, lovainak és ruházotjának fölkeresésére.

Eadem. Colonellus Kis Gergely uramnak missiliter intimáltatott: Minthogy Bezerédinek árúltatásáért *(h. tt)* megfogása alkalmatosságával Bácsmegyei, világossan kitetszvén, ártatlanúl mindenektűl megfosztatott, — a mely lovai vagy ruházotja és akárminémő partékája találtatik azon regementnél: ad requisitionem ejusdem, etiam mediante aresto, vel in natura vel in valore visszaadatni el ne mulassa. Az sopronyi marhákot, mivel deponálták az ineált contractus szerént az obvenienst, megtiltsa, — hogy senki ne meríszelje hajtogatni.

Eadem. Borbélly Gáspár óbrst-lajdinant uramnak missiliter in simili materia intimáltattak mindenek, az mint Kis Gergely uramnak.

Eadem. Luka Benedek veszpémi kapitány, Fejérvári György palotai főhadnagy, Sélley Gergely csikvári, Grayner Antal simontornyai commendáns uraméknak intimáltatott: Mivelhogy egy universalis operátiónak végbenvitelére expediáltatott Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Telekessi Török István uram: valamikor intimátióját veendik, oda, hova kívánni

fogja comparitiójokat, fölszedvén még az földnépét is, admaturálják: sőt kitelhető munitiót is Simontornyárúl administrálni el ne mulassa Grayner Antal uram.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Kerekes és Gál András, szabad-hajdúk hadnagyjoknak orderekben intimáltatott, hogy valamikor Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István colonellus uram parancsolatját veendik: oda, az hova fogja kívánni, fölszedvén hajdúságokat, mentől számossabban megjelenni el ne mulassák.

Eadem. Domokos Ferencz uramnak missiliter intimáltatott, hogy mivel Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István uram által universális operátió folytattatik: a midőn emberit küldendi, négy öreg taraczkot, mindenik taraczk mellé harmincz lövést, kétszáz öveg-gránátot, egy tüzet hányó golyóbisos mozsárt, *(így!)* ahoz kívántató elegendő golyóbisokat, kezihez assignálni el ne mulassa, sőt ha több kívántatnék is, assistáljon.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei vice-ispány uramnak missiliter intimáltatott: Mivelhogy Török István uram által fejérvári obsidiót kíván végbenvitetni Méltóságos Generális uram, — tehát az földnépét újobban fölültetvén, Bakacs Lukács uram directiója alá bizza: mindenekben megírt colonellus uramtúl dependeáljanak.

Eadem. Sélley Gergely csikvári commendáns uramnak missiliter intimáltatott, hogy Komáromi Zsigmond sümegi póstamestert küldje Sümegre, az hol is dolgát revideáltotván, disponálni fog iránta a Méltóságos Generális.

Die 6ta Octobris. Péczeli táborban. Nemzetes Vitézlő Tersánszky István vice-colonellus uramnak orderében intimáltatott, hogy maga útját azonnal Palota felé vévén, legelsőben is Nemes Veszprém és Fehér vármegyék vice-ispányai uraimékat requirálja, hogy demolitiójára Palotának s újabb reparatiójára, pro gratuitu labore elegendő munkás embert e gremio comitatuum praestáljanak. — Odaérkezvén, praeprimis et ante omnia az ott ekkoráig lévő compániákat jó rendben vegye, úgy, hogy Domokos Sámuel compániája-felét assignálja Gombásnak, a másika megmaradhat Domokos Mártonnál, a harmadik Fejérvári György uramé: magát Domokos Sámuelt, assignálván ezen levelemet kezéhez, küldje a Méltóságos Generálishoz. Ottvaló commendánsnak stabiliálja Fehérvári György uramot, és jó securitást ottan tegyen, hogy az katonaság secure megmaradhasson, és bepalezádáltattassa: kinek is ezeknek végbenvitelekkel incumbálni fog conservátiója azon plágának és katonaságnak, nagy számadás alatt.

Eadem. Bakacs Lukács uramnak order szerént intimáltatott, hogy felszedetvén Bessenyei László, Nemes Szala vármegye vice-ispánja által újjobban az földnépét, menjen igenessen Fehérvárhoz, és ott Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Telekesi Török István senator és lovas colonellus uram dispositióihoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Horváth György hadnagynak intimáltatott serio: Szilágyi György névő, Kisfaludi György brigadéros uram vice-hadnagya-félének az minémő lovait, fegyverét hatalmasúl elvonta, contentálja, visszaadván: másként alkalmatlanság érendi.

Eadem. Az egész Dunáninnéd való brigadéros és colonellus uraiméknak orderekben intimáltatott, hogy a szüret alkalmatosságával eloszlott katonaságot és hajdúságot eszveszedjék és az volentéreket magok mellűl abducálják. ?

Die 7ma. Senator, lovas főcolonellus Török István uramnak adatik orderében értésére, hogy maga, Somogyi Ádám, Bolfort, Szekeres és Fodor László uraim ezereit adjungálván, Sümegrűl négy taraczkot, egy haubiczot s egy tüzes-glóbishányó mozsarat, — a táborrúl 2 taraczkot vegyen maga mellé: igenessen útját dirigálja Székes-Fehérvár alá, a melyet is minekelőtte formaliter obsideáljon, tudja meg: hogyha az ellenség Érsek-Újvárat kívánja-é obsidiálni, vagy sem? Ha actualiter obsideálja: ő kegyelme is in eo casu Székes-Fehérvár alatt instituáljon formalis obsidiót: a holott Érsek-Újvárat ott hagyná az ellenség: tehát ő kegyelme ad ulteriorem dispositionem egy alkalmatos campérozó helen subsistáljon.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Főgenerális Uramnak ő Excellentiájának repraesentáltatott, hogy a Méltóságos Úr, az ő Excellentiája parancsolatja szerént Austriában aperto marte formális tábort nem üthet: primo, mert noha itt csak öt regementje van is az ellenségnek: de erős. Secundo, a mi hadaink a mostani szüretnek alkalmatosságával úgyannyira eloszlottak, hogy mintegy lehetetlen őket egy hólnap elfolyása alatt eszvegyűjteni. Mindazonáltal, hogy ugyancsak az Érsek-Újvárát obsideálni kívánó ellenség distraháltassék: Székes-Fehérvárat kívánja formaliter obsideáltatni ennyihány regement által, maga pediglen ő Excellentiája a Rábán följül maradván, Austriát és Styriát akarja attentálni: kinek minémő kimenetele lészen? azt is tudtára adni el nem mulatja.

Eadem. Szalai István secretárius uramnak in simili per omnia, hoc addito, hogy Méltóságos Turnó Henrichné asszonyom dolgának promotiója recommendáltatván, kéretett.

hogy az Administratióra egy parancsolatot, Méltóságos Úrra egy brachiálét, Eszterházy Lászlóra intimatóriát, magának az asszonnak pedig donationálist impetrálni ne difficultálja.

Eadem. Szőke Mihály uramnak, hogy az Felséges Fejedelemtűl intimatorie obtineált, — túl és innénd a Dunán lévő Méltóságos Úr jószágira az cancelláriátúl donationálisokat extraháljon.

Eadem. Felséges Fejedelemnek Erdélben való indulása szerencséltetik, egyszersmind az innenső föld constitútiója és az ellenségnek statussa alázatossan repraesentáltatik.

Die 8ᵛᵃ ejusdem. Senator és lovas főcolonellus Török Istvány uramnak orderiben intimáltatik, hogy Érsek-Újvár obsidióját, in quibus terminis légyen? kitanulván, — hogyha elszállott alúla: székes-fejérvári obsidiót félbenhagyván, Malomsoknál egy corpust formáljon, az honnét az ellenség motusira, kiváltképpen Komárom eleire szorgalmatossan vigyázzon. Tóköztűl fogvást kilencz compániábúl szintén Fejérvárig extendálja az postérungot. Nyulasra, vagyis Líben-Szent-Miklós alá egy nevezetes próbát instituáljon. Az gyakor communicátió folytatása penig recommendáltatik.

Eadem. Colonellus Kis Gergely uramnak megirattatott, hogy Soprony táján hevergő ellenségen, Borbélly Gáspár urammal egyetértvén, tegyenek egy csapást.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegye vice-ispánjának order szerént intimáltatott, hogy valamint az pécsi operatióra fölszedvén az földnépét, számossan expediálta vala, — hasonlóképpen most is fölszedvén az föld lakossait, dobokkal, zászlókkal: az Tekéntetes Nagysságos Bakacs Lukács urammal Nemes Vas vármegyében, valahol Méltóságos Főgenerális uram hírit hallandja, expediálni el ne mulassa.

Eadem. In simili, mutatis tamen mutandis, Nemzetes Vitézlő Gábor György, Nemes Szala vármegye ordinárius vice-ispánjának az insurrectiónak adurgeálása singulariter recommendáltatott.

Eadem. Muraközi praefectusnak intimáltatott, hogy az minémő parasztembereket némely, általunk elfogattatott katonákért árestomban tartat: minthogy azok fegyvert nem fognak, intra spatium 4 dierum elbocsátani ne difficultálja: másként vagyon módunk benne, hogy mi is parasztért parasztembereket foghassunk.

Eadem. Marics András balatinczki tiszttartó elübbeni hivataljában az Méltóságos Főgenerális Úr által újobban stabiliáltatott.

Die 9na ejusdem. Jánosi Mátyás és Lénárt István, Horváth István dunántúli compániái közül, ordereztettek által az Dunán, Födvár felé. Grayner Antal uramnak megirattatott: tegyen dispositiót az passuson való általköltözésre.

Eadem. Palásti Ádám fömustramester uramnak order szerént intimáltatott: Góré Gábor tábori föstrázsamester urammal menjen csepregi rétekre, ott találván Bezerédi regementje-féle öt compániát, azok előtt installálja Dániel Zsigmond uramat óbrst-lajdinontságra, nemkülönben Kiss Gergely uramat óbestereknek lenni parancsolja s regementjihez incorporálja. Az meglévén, hogy effectivus statussát kitanúlhassuk az regementnek: generaliter megmustrálja, három rendbeli extractust formálván. Sziládi György, brigadéros Kisfaludi György uram vice-hadnagyafélének Horváth György uram hadnagya által hatalmassan elvont lovait s fegyvereit ezen alkalmatossággal adassa vissza. Az ugyanezen mustra alatt Kisfaludi György uramnak (odaküldendő expressus embere valamely katonáit, az kik Bezerédihez ennekelőtte szívódtanak vala, vagy akármimódon oda alliciáltottanak) kiválosztván, resignálja.

Eadem. Borbélly Gáspár uramnak megiratik, hogy az melly katonája, az maga marhái színe alatt, vépi plebánus uram exequált marháit *(elhajtotta)*, Megyesi János uramtúl visszahajtassa s adassa vissza.

Eadem. Szegedi Ferencz uramnak megiratik, hogy sok országos gondjai között többször a vépi plebánus uram által ne molestáltassék: az judiciaria portiót engedje el, kész ad liquidum debitum adósságbéli praetensiórúl Megyessi uramot contentálni.

Eadem. Óbester Fodor László uramnak recommendáltatik, hogy dolgait véghezvivén, siessen az regement után, és egyetértsen Török Istvány urammal az haza szolgálatja kormányozásában.

Decima Octobris mars ad castra ad Hermán posita.

Eadem. Kis- és Nagy-Unyomra, Horvát- és Nímet-Zidányokra, Kis- és Nagy-Belediekre, Horvát-Nádállásra adatott salvaquardia.

Eadem. Kis Gergely lovas főcolonellus uramnak intimáltatott, hogy az Méltóságos Úr meg nem engedi absolute, hogy katonasági faluzzanak, hanem mezőben szállván, ottan lészen intertentió dolgábúl provisió: maga absentiájában peniglen említett colonellus uramnak, vice-colonellusa Nemzetes Vitézlő Dániel Zsigmond uram kormányozhatja az hadakat, megparancsolván ő kegyelminek, hogy minden

interveniálandó occurrentiákrúl gyakorta tudósítsa a Méltóságos Urat.

Eadem. Hermáni táboron. Grim Ferencz árvái dobrai dominiumban lévő jószága iránt protectionális-levél irattatott.

Eadem. Praefectus Kun János uramnak: Mivel az hadak az fejérvári obsidióra menő alkalmatossággal az pusztaság felé fognak nyomakodni: hogy az ott levő szegénység fölöttébb ne aggraváltassék, méltó leszen ő kegyelminek óberster uriméktül az helségekre salvaquardiákat impetrálni?

Eadem. Director Horvát Zsigmond uramnak missiliter recommendáltatott, hogy az hadaknak abrakra kívántató assignátiót adni ne terheltessék. Az nemes vármegyíre repartiáltossa: mely companiára melyik helység fog adatni.

Eadem. Kaczérius János generál-adjutant uramnak missiliter intimáltatott, hogy Bezerédi János Nemes Baronya vármegye vice-ispánjának requisitiójára ad praefigendum terminum compareáljon.

Eadem. Kókai Mártony colonellus uramnak missiliter iratott, intimáltatott is, hogy maga útját egyenessen Simontornya felé vévén, Grajner uram assistentiát — az Dunán általmenetelire — fog adni.

Eadem. Grajner Antal uramnak, hogy a midőn Kókai Mártony colonellus uram magát insinuálondni fogja: *(így!)* elegendő confuit általmenetelére rendeljen, hogy sine periculo általmehessen.

Eadem. Kis Gergely colonellus uramnak missiliter intimáltatott, hogy mivel Pulay György exmittáltatott bizonyos commendérozottakkal az kóborló és faluzó katonaságnak öszvecsoportozására, ő kegyelme maga katonaságát tartsa egy corpusban, mivel sine discretione exequáltatnak, valakik in flagranti comperiáltotnak.

Die 11[ma.] Senator és lovas főcolonellus Török István uramnak missiliter adatik értésére: Mivel az ellenség Érsek-Újvár alatt keménkedni hallatik, stálnok az dispositiók fejérvári obsidió iránt: az minthogy mihelyen Fodor uram regementjét megindítám Fejérvár felé, mai nap Somodi Ádám és Szekeres Istvány uram ezerit is expediáltam, residuitássával az tábornak Hermányhoz telepedtem. Fodor uramot is itt nem fogom tartóztatnom: senator uram mellé expediáltam, hogy Sümegrül a mozsarakat és a több munitiókat utánna vihesse. Mihelyest tudtomra esik: az obsidióhoz hozzálát kegyelmetek, — én is Styriát haragossan meglátogatom.

Eadem. Tekéntetes Nemes Vass vármegye in gremio constituált hadnagyának orderiben intimáltatik, hogy az

lékai öveg-bányászokat, az mely magányos (*katona*). Ignácz (*Szegedy*) compániájafélébűl való üldözi: fogassa meg s küldje kemény árestom alatt büntető helyre.

Eadem. Kéthelyi lakos bizonyos két embernek intra limites Confoederationis mízzel, gabnával és más venális partékákkal szabad kereskedések megengedtetett.

Eadem. Borbély Gáspár voluntér óbrst-lajdinont uramnak missiliter adatott értésére, Pulay György főporkolábnak számos hadakbúl álló assistentiájával, kóborló és excedáló katonaságnak persequáltatására oly instructióval küldetése: valahol találondja in flagranti, sine distinctione personarum et respectu, exequáltossa. Azért ő kegyelme is maga voluntérjeit abstineáltossa az ollyatén kóborlásoktúl: mert a ki ingyen sem gondolná, rajta történik. Intimáltatott azomban, hogy mivel Bácsmegyei Mátyás Bezerédinek megfogattatása alkalmatosságával sok károkat vallván, ártatlansága kitetszik: valakinél lovait, partékáit s ruházatját megesmérheti, visszaadni sub gravi animadversione el ne mulassa, sőt, ha kik visszaadattatásában refractáriuskodnak, vagyis másfelé transferálnák magokat: etiam mediante aresto, vagy in natura, vagy in aequivalenti, satisfactiót impendáltatni megírt Bácsmegyei Mátyásnak el ne mulasson. – hasonlót értvén Árnyék István iránt is, ha accedál-é hozzá? A mely 10 ökröt elhajtottak soproniakét, voluntérjeivel visszaadatni el ne mulassa, interdoceálván, hogy senki ezután ad parefixum terminum, míglen Méltóságos Generális uram ő Excellentiája protectiójának ereje constál, sopronyiak marháit hajtogatni ne merészeljék: s az ellenség köről való szorgalmatos vigyázás és szüntelen tudósítás recommendáltatott.

12. ejusdem. Néhai Grim Ferencz dobrai dominiumban lévő árvái akármelly névvel nevezendő jószágok protegáltatnak.

Eadem. Néhai Méltóságos Német-Újvári Grófl Bottyány Ádám uram árvái számára Muraközbűl kihozandó boroknak dobrai várban való szállíttatásokra passéroltatott ugyanazon várbéli tiszttartó.

Eadem. Replicátotott Beniczki Sándornak: Nem placidáltatik Sopronyban küldésére bizonyos emberinek passussa, minthogy generaliter van constituálva némely küszögi lakos az odavaló járásra, ki is Szarka István uram előtt constál: recurráljon ő kegyelmihez, és az által promoveáltathatja dolgát.

Eadem. Kovács Istvánnak adatott passus egy úttal Bánfára, három szekér gubára és két szekér tung-méznek bevitelire.

Item. Ugyan Kovács Istvánnak a Nemes Confoederatió alatt indulgeáltatott szabadon föl- s alá járása.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak adatik értésére a hermányi táborban jövetele, és Góré Gábor sok kárvallásira nézve, hogy valamely consolatiója nyújtassék a Tekéntetes Administrátiótúl, recommendáltatott. Item, requiráltatott ő kegyelme, hogy brigadéros Domokos Ferencz uram regementjének megmustrálására, vagy csak addig is, míglen Palásti Ádám mustramester egy bizonyos meghitt commissáriust rendelne, a ki kézrűl-kézre megfizethessen az regementnek, — Csikvárra expediálni ne terheltessék.

Eadem. Colonellus Kis Gergely uramnak missiliter adatott értésére, hogy a Méltóságos Úr egész táborostúl Styriában szándékoskodik menni, ollyan intentióval, hogy ott valamely praesidiumot megpróbáljon: azért szükséges lészen ő kegyelminek maga ezerivel az ellenség körűl jó vigyázásban lenni, és ha valamely motussát hallandja: azonnal Méltóságos Főgenerális Uramot ő Excellentiáját informálja.

Eadem. Fodor László gyalog óbester uramnak intimáltatott, hogy (eo non obstante), az ellenséget hírlelik Újvártúl eljönni: mindazonáltal siessen ő kegyelme ordere szerént Török István uramhoz a székes-fejérvári operátiónak continuálására.

Eadem. Barbélly Gáspár és Kis István uraméknak missiliter adatott értésére, hogy mivel a Méltóságos Úr táborostúl szándékozik Styriában menni: azért ő kegyelmek is megindulván a voluntérekkel, úgy igyekezzék megszállani, hogy vagy elől, vagy melléje eshessenek a corpusnak.

Eadem. Lénárt István főhadnagynak orderiben intimáltatott, hogy fölszedvén maga katonaságát, a táborra hozza őket: s egyszersmind Pulai György hadi főporkolábnak hóhérral, pappal és elégséges commendérozottakkal, kóborlóknak persequáltatásokra való expeditiója adatott értésére.

Die 13. ejusdem. Bolfort Ádám lovas főcolonellus és commendáns uramnak missiliter megparancsoltatott, hogy a seregeit öszvevévén, Flórián Pétert hagyja Győr elein vigyázó seregben, s maga peniglen a több seregekkel Telekessi Török István uram dispositióihoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Tót György pusztai gondviselőnek megparancsoltatott, hogy a tápi és sági hegyvámbéli proventust, melyet eddig per abusum a győri püspökség bevitetett, ad ulteriorem dispositionem jó helyre tétetvén, viselje gondját.

Eadem. Grayner uramnak recommendáltatott: Kókai uram zászlótartója huszonötöd magával, sebek miatt elmara-

dott katonákkal mégyen által az Dunán: succurráljon neki hajó dolgábúl az passuson általszállíttatásában.

Eadem. Adatott passus Nemzetes Vitézlő Radó Pál urammak Fölső-Lendva felé való menetelire.

Eadem. Kűszögi embereknek adatott szabad kereskedésre, úgy mindazáltal passus, hogy a confoederált haza districtussinak határainál tovább semmiképpen ne progrediálhassanak.

Eadem. Szluha Ferencz érsek-újvári praefectus urammak missiliter adatott értésére a Styriában tett actus. Secundo. Recommendáltotott Domokos Sámuel, mivel Magyarországi Locumtenens Urunk ő Excellentiája parancsolatjábúl Dunán innenső cartellae commissáriusnak praetigáltatott: minémű instructiója adatott azon functióra és methodussa vagyon, transmittálni ne terheltessék, hogy ő kegyelme is ahoz conformálná magát, tudhassa folytatni rabok szabadulását: az interveniáló quietantiábúl vagy in vidimatis paribus, vagy in originalibus obligáltatik ő kegyelmének transmittálni.

Eadem die masérolt az tábor és terepedett *(így)* Nímet-Szent-Mihályhoz.

Eadem. Nímet-szent-mihályi táborbúl irattatott director Horváth Zsigmond urammak: Csudálkozik a Méltóságos Úr, nem tudván, mitűl viseltetik? hogy protectionális-levelének praejudiciumával, Szigethy Mártony uram az szalonakiak szőlejeket actualiter szedeti. Azért, méglen ő Excellentiája capactiáltatik: mi oktúl viseltessen azon temerarius abusus? — suspendáltassa azoknak szedetéseket említett Szigethy Mártony uram által.

Die 11. ejusdem. Adatott értésére Horváth Zsigmond urammak, hogy gyöngébb és fölverésre legalkalmatosb helnek állítván Naidau stäer várost: annak láb alól elütésére indítom az hadakat. Bagázsiámat küldöm Csatárhoz, hagyván Lengyel Mátyás uramat commendónak. Ha mely intervenientiái occurrálhatnak director urammak, dirigálja Csatárnak: hagyattatott itt is Szent-Mihályon az ollyan levelek promotiójára bizonyos ember.

Eadem. Hegedűs András, másként Palocsay András, nímet-szent-mihályi lakos portások mellett hagyatott, hogy azon helségre dirigálandó leveleket sietve expediálja.

Eadem. Maséroltunk Naidau stäer város alá, az hol is ostrommal hídját megvévén, hogy pronsaczczal *(Brandschatz)* meg nem vátották magokat: az városát is földégettük. Ugyanazon nap éjfélkor tájban az egész tábor Szent-Elekhez visszaszállott.

Eadem. Gludovácz Mátyás lendvai tiszttartónak repliciáltatott, hogy az obveniáló, dominiumtól való hajdúságot, mivel publica privatis postponi non possint, — nem lehet placidálni: azért inkább kiállításokban fáradozzék, úgy, hogy az dézsmások mellé is, úgy az haza szolgálatja folytatására is szolgálhossanak. Az exarendátió végett magát az Administratiónál szükség insinuálni. Az muraközieknek persvadeálja, recommendáltatott, hogy az oda szándékozó ráczságot ne admittálják.

15. ejusdem. Korán regvel Sz.-Elekrűl megindúlván, Csatárhoz letelepedett az egész tábor. Ugyanaz nap nulla expeditio.

16. ejusdem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens Uramnak ő Excellentiájának Naidau stájer városnál lett operátiónk genuine megiratik, és az innenső földnek constitútiója és az ellenség statussa repraesentáltatik.

Eadem. Telekessi Török István uramnak megiratik, hogy az előbbeni dispositiók szerént directiójában concredált hadat szállítsa Malomsokhoz, és az előbbeni ordere szerént folytassa az szorgalmatos vigyázást, egyetérvén Fodor László urammal, együtt kormányozzék az haza szolgálatját. Obester Bolfort uram regementjét küldje az idevaló corpushoz.

Eadem. Óbester Fodor László uramnak recommendáltatik, hogy Telekessi Török István urammal mindenben correspondenter lévén, kormányozzák az haza szolgálatját.

Eadem. Nádasdi Ferencznek az cartella iránt, hogy mindaddig ő Excellentiája, noha Guzány *(Cusani)* által az előbbi dispositiók applacidáltattak, semmiben nem kíván ereszkedni, valameddig az elmúlt napokban — magok parolájokra — elbocsátott hadi quártélymester, azelőtt az kik Bezerédi által elbocsáttattak, — nem complanáltattak. Már ezen a földön cartelláris commissárius praeficiáltatván: ezután az rabok szabadulását folytassák mind a két részrűl. Hogy penig most Naidau stájer város fölégettetett: éppen példát mutatott Prayner, a ki Szombathely és más helységektűl pressanczungot *(Brandschatzung)* meg is vette. Ha ők égetnek: mi is duplán revancsolhatunk.

Eadem. Méltóságos Generális Eszterházy Dániel és Babócsay Ferencz brigadéros uraiméknak eadem forma megirattatott Naidau stájer városban penetrálásom, és mivel pressanczungot nem fizettek: föl is égettem; annak fölverése describáltatott. A mellett, hogy Nádasdi, Guzányval lévő ellenségnek ereje adatott értésére: incapaxok vagyunk aperto marte harczot ineálni; mindazáltal ha principálisimtúl orderem érkezne, attentálnám, és ha elmúlik is, — vagyon

elegendő mortificatiója azon kívül is hadainktúl, mivel ott járunk, valahol tetszik, miatta.

Item. Tersztyánszky István uramnak replicáltatott cum recommendatione a palotai demolitió, s palánknak restaurátiója. Instructiója szerént recurráljon executione mediante is Fekete György uramhoz és a nemes vármegyékhez: nemkülömben kérettetett: a Domokos Sámuel két compániáját szoktassa regementemhez a mostani expeditióval, minthogy ide ajánlotta Domokos Sámuel uram. Az egyik compániában megmaradhat Domokos Mártony főhadnagyúl, a másikban peniglen introducáltassék Gombás Istvány.

Eadem. Ebeczky Sámuel uramnak az styriai actus genuine megirattatott: hogy ő kegyelme is hasonlót observáljon, recommendáltatott.

Eadem. Dániel Zsigmond vice-colonellus uramnak, hogy az keze alá concredált hadakkal az ellenség körül forgolódván, a mennyire az tehetsége engedi, notabilis csapást tegyen rajta: vagy, ha az Lajta mellett kíván hostilitást mutatni: csak adja tudtára a Méltóságos Úrnak, megengedtetik ő kegyelminek.

Eadem. Szőke Mihály uramnak. Minthogy a Méltóságos Úrnak sem a Dunán túl, sem a Dunán innét lévő jószágirúl nincsen semminémű donationális-levele, hanem pure praecise csak intimatóriája: azért ő kegyelme sörényen azon igyekezzen, hogy Felséges Urunk cancelláriájátúl az egész conferált jószágokra, legfőkép az alsó-lendvai dominiumra, hozzáadatván az lenti és balatinczki jószágokat is pro filialibus, donationális-leveleket extraháljon.

Eadem. Kenessey Istvány secretárius uramnak missiliter recommendáltatott, hogy az laib-gvardiára félhóra obveniáló pénzt director Horvát Zsigmond uramtúl sollicitálja, s egyszersmind, hogy az hadnak valami consolátiója nyújtassék, — sollicituskodjék.

17. ejusdem. Az egész tábor megindúlt Csatártúl és penetrált Német-Gencs táborhelyre.

Eadem die nulla expeditio.

18. ejusdem. Méltóságos Generális Eszterházi Dániel uramnak significáltatott regementjének jó statusban való hozása, kinek is extractussa in inclusis transmittáltatott; és mivel Kis Farkas uramot óbrst-lajdinontságra, Szép Péter uramot óbrst-vochtmajsteri hivatalban accomodáltam declarált érdemekbűl: dunántúli principálisim ő Méltóságoktúl obtineálni igyekezem confirmatiójokat, hogy lehessen stabilitások.

Item. Gyákiaknak, ludádiaknak, peresznyei lakosoknak adatott salvagvardia.

Eadem. Dániel Zsigmond vice-colonellus uramnak replicáltatott, hogy, ha tiszt uraimék a fiscális jószágbúl participálni kívánnak: insinuálják magokat praeprimis director Horvát Zsigmond uramnál, azután az ellenség körül serényebben forgolódván, meritumot szerezzenek. A mellett serio intimáltatott, hogy az ellenség körül közelebb nyomakodván, valamely nevezetes próbát instituáljanak.

Eadem. Petróczi János voluntérnek intimáltatott, hogy tovább is Kűszögön maradván, az ellenség constitutiójárúl szüntelen tudósítsa a Méltóságos Urat, és ha valamely confirmátióját értendi az ellenségnek a tanácsbéli követektül, azt is sietve tudtára adni a Méltóságos Úrnak el ne mulassa.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak order szerént intimáltatott, hogy maga mellé vévén ezerit, Borbélly Gáspár, Kis Istvány voluntérit, nemkülömben Kis Gergely colonellus uram ezerit, azonnal maséroljon az Nagy-Baromnál levő ellenség mellé, ollyan reflexióval, hogy, ha módját s alkalmatosságát látja: maga hírével megcsapván, notabilis kárt okozzon az ellenségnek.

Eadem. Barbélly Gáspár, Kis István, Dániel Zsigmond uraiméknak orderekben adatott értésekre, hogy brigadéros Balogh Ádám conjunctiójára sietvén, Nagy-Baromnál levő ellenség ellen ő kegyelmit azon actióra deputált commendónak esmérvén lenni: dispositióinak nemcsak engedelmeskedni, sőt igaz hazafiúságok szerént teendő operátióiban secundálni igyekezzenek.

Eadem. Szombathelyi Ferencz uramnak intimáltatott, hogy féretévén minden dolgait, a nemes regementhez mentülhamarébb compareálni és kívánatos szolgálatot folytatni el ne mulassa, nem lévén a regement mellett senki pro hic et nunc commendo.

Eadem. Dunán általment bizonyos katonáknak adatott passus.

Item, eadem. Kovács Istvánnak szabadon föl- s alájárására adatott passus.

19. ejusdem. Petróczi János voluntérnek literarie recommendáltatott Kőszögön való maradása, honnét a Sopronynál lévő ellenségre legyen szorgalmatos vigyázás.

Eadem. Gróff Nádasdi Ferencznek az rabok szabadulásában irattatott, recommendáltatván tovább is a cartella szerént szabadulások in locis debitis urgeálások.

20. ejusdem. Kis Gergely lovas colonellus uramnak intimáltatott, hogy mostani státiójárúl szállétsa regementjét

a genesi táborra, kinek is incumbálni fog legelőször is, hogy az ezere megmustráltassék.

Eadem. Eölbei commissárius uramnak, hogy Kis Gergely ezerihez kívántató szekereket rendeltessen, az congregált provisiót is a commissariátusság kezihez assignálja.

Eadem. Palásti Ádám mustra-commissárius uramnak adatott értésére, hogy féretévén egyéb minden dolgait, siessen az hadaknak mustrálására, ollyan reflexióval mindazonáltal, hogy legelsőbben is Kis Gergely uram regementjét megmustrálván, azt rendben hozza.

21. ejusdem. Absentia Excellentissimi Domini Generális, in castris ad Gencs positis, nulla expeditio.

A die 22ᵈᵃ incipiendo usque ad 27-mam inclusive computando, az Horvátországra szólló expedítiók s parancsolatok magyarúl s deákúl irattatván, más országos expedítiók nem folytanak.

Item. Az egész, császár praesidiumiban levő commendánsoknak, hogy Domokos Sámuel uram constituáltatott cartelláris commissáriussá, — singillatim intimáltatott.

28. ejusdem. Gencsi táborrúl megindúlván, Szombathelyre penetráltunk. Semmi expeditió nem volt.

Item. Mi módon repartiáltatott az hybernális inquartirizatio: mind a nemes vármegyéknek, mind az egész tiszt uraiméknak inclusive megküldetett.

29. ejusdem, Szombathelen. Nemes Fejér vármegyének repraesentáltotott, gravaminaira punctatim replicáltotott.

Eadem. Grayner Antal uramnak committáltotott, hogy a nemes vármegyéket illetlen parancsolatokkal és nem authoritássához férkezhető terminusokkal illesse, sőt, hogy jól comportálja vélek magát, adhortáltotott.

Eadem. Kisfaludi László uramnak a muraközi operátiónak inchoátiójára való siettetése recommendáltotott, — hogy nem gondolván az üdőnek alkalmatlanságával, az tanácskozásnak sem engedvén: mentűl hasznossabban véghezvinni igyekezzen.

Eadem. Megindúlván a Méltóságos Úr Szombathelyrül, érkezett szerencsésen Jánosházára, holott az nap expeditió nem volt.

30. ejusdem. Jánosházárúl megindúlván, devecseri várában érkezett szerencsésen a Méltóságos Úr circa horam 9-nam matutinam.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak missiliter insinuáltatott Méltóságos Generális Uram ő Excellentiája Devecserben elérkezése, s egyszersmind recommendáltatott a dolgok kormányozása.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak missiliter insinuáltatott Méltóságos Generális uramnak Devecserben való érkezése, s egyszersmind intimáltatott, hogy a győri pusztán subsistálván, portát bocsásson recognitióra Esztergom felé az ellenségnek investigátiójára és hídjának megvizsgálására, úgy, hogy még holnap reggel reportuma érkezhessen a Méltóságos Generális úrhoz, hogy annyivalis hasznossabban ahoz maga operátióit folytathassa.

Ha azonban Török István, maga ordere szerént, maga ezerivel portaképpen előre Esztergom felé ment: ne impediálja brigadéros uramat, hanem subsistálván maga mostani státióján, minthogy az időnek alkalmatlan volta miatt az hadaknak provisiója nem administráltathatik: az accludált nevek faluira dislocáltassa corpussát, requirálván medio tempore Kőszögi Ádám, komáromi és Oroszi Pál Veszprém vármegyei vice-ispány uraimékat provisiónak administráltatása végett.

31. ejusdem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak levelire replicálván: Minthogy az ellenség nemhogy az innenső földre szándékoskodnék jönni, sőt még hire sincs, — in tali casu intimáltatott, hogy Szent-Gothárd eleire, maga designált quártélyára visszamenvén, a tájékán tartsa — rendelt determinátió szerént — postérungját; dolgok kormányozása tapasztalt dexteritássába recommendáltotott, mindazonáltal Fodor László uramnak orderiben adatott intimátió szerént ne impediálja, sőt ad requisitionem militaris assistentiát is ő kegyelmének praestáljon.

Eadem. Török Istvány senator és lovas főcolonellus uramnak missiliter intimáltatott: Az ellenségnek szándéka meggátolásával a midőn brigadéros Kisfaludy György uram Szent-Gothárd eleire el fog menni, — ő kegyelme rendben vévén Somodi és Bolfort Ádám colonellus uraimék regementjit, egy corpusban tartván, a midőn postérungjait kirendeli, mentűl hasznossabb operátiókat — a Nyulason excursiókat tévén, — folytasson. A szüntelen való communicatiót megtartván, fidelissime observálni igyekezzék.

Eadem. Colonellus Bolfort Ádám uramnak orderiben intimáltatott, hogy brigadéros Kisfaludy György uram elmenetelivel immediata dependentiáját tudja Török Istvány senator uramtúl lenni.

Eadem. Colonellus Fodor László uramnak orderiben intimáltatott, hogy operatióit continuálni el ne mulassa, adatott értésére; sőt a midőn brigadéros Kisfaludy György uramat requirálni fogja: lovas hadbúl succurrálni fog.

Eadem. Director Horvát Zsigmond uramnak, hogy az ellenségnek általjövő szándéka immutáltotott és az Esztergomnál erigált hídjait Komáromhoz transportálta; kire nézve Török István és Kisfaludy György uraimék az Nyulasra ollyan reflexióval expediáltattanak, hogy egész Bécsig excurrálván ellenkezve, — intimáltotott.

Eadem. Szarka István uramnak ezen praemissák intimáltotván, a téli inquartirizátió repartitiójának szorgalmatos végbenvitele recommendáltotott.

Eadem. Lengyel Miklós, Nemes Somogy vármegyei vice-ispány uramnak missiliter intimáltotott, hogy az Méltóságos Úr számára kaszáltotott szénát, brigadéros Kisfaludy László uram quártéllyában való érkezésivel per omnia media conserválja és senkinek distrahálni ne engedje.

1ᵐᵒ Novembris. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Uramnak missiliter insinuáltotott az ittvaló constitútiónak mivolta, legfőképpen az ellenségnek motussa: — kire nézve a Méltóságos Úr per omnia media adhibenda azon vagyon, hogy distractiót causáljon a muraközi népnek meghódúltatásával és a Nyulasrúl egész Bécsig való penetrálással.

Eadem. Kisfaludy László uramnak, úgyszintén Palásti Ferencz uramnak a muraközi operátiónak folytatása recommendáltotott.

Eadem. Szalay István és Szőke Mihály uraiméknak az ittvaló constitutiók értésekre adatván. — Méltóságos Gróff Turnóné asszonyom dolga, úgyszintén alsó-lendvai s balatinczi dominiumok iránt emanálandó donatióknak in locis debitis leendő sollicitátiója, nemkülömben Nímet Györgynek, újvári kúcsárnak, a ház reparatiója intimáltatott.

Eadem. Brigadéros Kisfaludy György uramnak levelére válasz adatott, hogy Austriában való meneteleket bízvást continuálhatja, sőt ezen szép intentiója s generositássa dicsírtetik, recommendálván a jó commandósággal hasznos operatióknak tételét, annyival is inkább, ha Bécsig penetrálván, szerencséssen visszajöhet, — annakutánna praefigált, Szent-Gothárd elein levő quártélyára ezerével menjen.

Eadem. Török István senator uramnak eodem stylo recommendáltotott Austriában való szerencsés bémenetele, s visszajövetelivel postérungokat kirendelvén, néha-néha az Nyulasra tegyen csapásokat.

2ᵈᵃ ejusdem. Devecserbűl. Horvát Istvánnak recommendáltotott: Mivelhogy már Kókai Márton praeficiáltatik azon regement colonellussának: minden úton-módon jó harmóniát

magok között tartván, qualificatus jó katona-emberségét megtartani igyekezzék, correlatióval lévén ő kegyelmihez.

Eadem. Colonellus Kis Gergely uramnak missiliter intimáltatott, hogy brigadéros Kisfaludy György uram regementjéhez tartozandó Bezerédi katonái-félét kiadni el ne mulassa, — másként, valahol kaphatja, erővel is maga regementjéhez vitesse.

Eadem. Grayner Antal uramnak váloszoltatott: Igen kedvessen vette az odavaló occurrentiákrúl tudósítását; nemkülömben megiratott, hogy strázsáló házoknak való deszkákért küldjen bizonyos embert Bezerédi *(János)* uramhoz.

Eadem. Fodor László gyalog óberster uramnak. Igen jól cselekedte, hogy regementjét — bátorságosb megmaradásnak kedviért — Rába-melliki helségekre helheztette és intertentióját monyorókeréki dominiumbúl rendelte. A postérungnak eligazítására maga fog a Méltóságos Úr közikben menni.

Eadem. Nemes veszprémi káptolannak, hogy Nemzetes Komárominé instantiájára a káptolanban conservált literale instrumentumot adja ki.

3tia ejusdem, Devecserben. Brigadéros Kisfaludy László uramnak missiliter recommendáltatik, hogy ordere szerént ő kegyelme által folytatandó operátiót mentülelőbb és hasznossabban continuálni igyekezzík, mivel már tudtára vagyon Fölséges Fejedelem és Méltóságos Locumtenens Főgenerális uramnak ő Excellentiájának: a minthogy, ha megholdulásával Muraköznek Fölséges Fejedelem Urunk Zríný-familiát illető dominiumra, jószágára protectionálissa in acclusis transmittáltotott, a végre, hogy annak ideivel, a midőn fejet hajt azon föld, protectiót kiadván, oltalmazza maga is brigadéros uram azon jószágot, a mennyire lehet.

Eadem. Radó Pál uram expediáltatván a győri pusztára az hadakhoz, Nemes Veszprém vármegye vice-ispánja Oroszi Pál uramnak missiliter intimáltotott, hogy a midőn magát Radó Pál uram insinuálandja: *(menjen)* in persona szolgabiráival ad faciem loci, hogy annyival is alkalmatossabb dislocatiójok lehessen az hadaknak; sőt mondandó szavainak hitelt adván, mindeneket mentül jobban effectuálni igyekezzík maga vice-ispány uram.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának az ittvaló ellenségnek constitútiója iterato repraesentáltatván, non obstante eo, hogy Muraközben is folytattatik az operátió, — mindazonáltal ő Excellentiája parancsolatja szerént Austriá-

ban is fog a Méltóságos Úr, excurrálván, distractiót okozni az ellenségnek.

Ad primum ejusdem. Nemes Szala vármegyének missiliter megiratott, hogy Tapolcza várossát, a sok időtül fogvást ott levő egész bagázsiának és csobánczi quardizon tartásáért, minden impositáktúl immunitálja.

Eadem. Adatott protectió tapolczaiaknak az impositák és legalitások ellen, a quardizontartásért és bagázsiának ottlétele miatt.

Eadem. Kűszögi Ádám és Oroszi Pál vice-ispány uraiméknak missiliter irattatott az *(szent-)*miklósi póstamester lovai visszaadatása iránt.

Eadem. Domokos Ferencz brigadéros és sümegi commendáns uramnak missiliter intimáltotott, hogy az porkolábot és több tiszteit, a kiknek incumbált volna a rabokra való jó vigyázás, a rabok magok elszabadulásáért legyenek árestomban, és inquiráltasson, és küldje meg a Méltóságos Generális uram ő Extellentiájának. — és ha okoztatnak a rosz vigyázásban: jobb tiszteket helettek constituáljon.

Ante hanc, eadem. Török Istvány senator, lovas főcolonellus uramnak, hogy Somogyi Ádám lovas főcolonellus uram ezerit a fejérvári bloquádabeli nyughatatlankodásban több regementekkel subleváltossa.

Ezen dispositió intimáltotott Somogyi Ádám uramnak, a mint praespecificált senator uramnak is.

Eadem, Devecserben. Cum exageratione Kisfaludy György uramnak megirattatott: Jobban győzik immutálni, semhogy informálni a dispositiókat: bár csak egyszer tapasztalhatnám constantiáját! Minthogy sem Austriában projectumok szerént (melynek én annuáltam vala) nem tesznek próbákat, rosz üdőnek megrezzenísíre nézve, — tehát stáljon annakelőtti, elsőbbi mutatott (?) levelem: menjen brigadéros uram quártélyában.

I^ma ejusdem, Devecserben. Brigadéros Kisfaludy György uramnak indulgeáltatott 30 voluntérinek tartása. Intimáltotott, hogy azok főtisztinek Bácsmegyei György uramat főhadnagyvnak practiciálja, kinek incumbálni fog azoknak csoportban való tartása, és executióknak cselekedetektűl tartóztattassa, — másként kemény számodással tartozni fognak a főtisztek.

Eadem. Tersztyánszky Istvány óberst-lajdinant uramnak missiliter intimáltotott: Minthogy Domokos Mártonynak a szolgálatra kedve nincs: azon compániát Gellín Mihálynak assignálván, — főhadnagygyá installálja.

Eadem. Acsádi Pál uramnak Ajkára küldendő lovaira s azok mellett levő cselédjeire protectió adatott.

Eadem. Bolfort Ádám commendáns és lovas főcolonellus uramnak simili forma, mint sub praecedenti N. N. Kisfaludy uramnak, praeter, hogy ő kegyelme senator Török István uram dispositiójátúl várjon.

Item. Senator Török István uramnak is exprobráltatott Kisfaludy György és Bolfort uraimék inconstantiájok: kire nézve maga, Somodi Ádám és Bolfort uraimék regementjeivel magát Tóköztül fogvást Győr, Komárom és Esztergom körül Budáig postérungban dislocálja; a melly seregek megmaradnak, quártéllyokban helheztesse, úgy, hogy a fáradt postérungok azok által változtassanak.

5*ta* *ejusdem.* Fölséges Urunknak replicáltatott alázatossan: Bezerédi és több hitiszegetteknek — reménlem — érdemlett jutalmok Dunántúl is meglészen; és az innenső constitútiók repraesentáltattanak, hogy miképpen egész Sopronyig sincsen, föllül recedálván az ellenség, bírjuk az innenső földet; nem is merészel tenni hostilitásokat, sűt portáink Lajtántúl is gyönnek-mennek. — Az Muraköz iránt nagy bizodalomban vagyok: hazánk fegyverinek fejet hajt; ő Fölsége protectióját is beküldvén, magam is kívánom protegálnom, de még Horvátországnak is gondja válik a vizeknek béfagyásával.

Eadem. Felséges Vezérlő Fejedelem, Kegyelmes Urunknak az ittvaló ellenségnek constitutiója iterato repraesentáltatván, eo non obstante, hogy Muraközben is folytattatik az operatió: mindazonáltal ő Fölsége parancsolatja szerént Austriában is fog a Méltóságos Úr, excurrálván, distractiót okozni; a minthogy erdélyi útjábúl Baron Tiss revocáltatván az ő Fölsége motussira nézve: Nemes Tolna és Baronya vármegyéket, Somogyságnak egy részivel egész Szigetvárig maga sustentátiójára applicálta légyen, és Szegednél érkezvén orderek kezéhez, most actualiter ott subsistál. Nemkülömben brigadéros Kisfaludy László uram miképpen praepediálja az muraköziekkel: originális levelinek transmissiójával alázatossan transmittáltotott.

Eadem. Brigadéros Kisfaludy László uramnak: Minthogy originális levele, kiben szerencsés progressusárúl informálta a Méltóságos Urat, Fölséges Urunkhoz transmittáltatott: azért illik ő kegyelminek tovább is a muraközi operatiót continuálni: kinek végbenvitelére adhortáltatott is ő kegyelme.

Eadem. Szarka István generál-auditor uramnak az inquartirizátió repartitiójának szorgalmatasson végbenvitele recommendáltotott, úgy, hogy circa secundum praesentis

infallibiliter quártéllyában szállhasson a Méltóságos Úr egész bagázsiájával, egész udvari népével, fogyatkozás nélkül.

Eadem. Petróczy Mihály kopházi salagvárdának az ellenség motussárúl való gyakor tudósítás recommendáltotott, megirattatván ő kegyelminek, hogy készülő szándékát ellenünk jövetelre az ellenségnek igen akarjuk: minket sem talál készületlen: sőt nékünk van ollyan intentiónk, hogy minekelőtte ő ellenünk mozduljon, mink debite praeveniálván ereit, még az idén notabilis csapást folytathassunk ellene, — kivel szerencséssen segéljen Isten bennünket!

Eadem. Megirattatott Bessenyei László, Nemes Szala vármegye vice-ispánja urannak, hogy tüle esendő campániázó katonákért erga portiones debitas a minémü quantumban conveniált légyen ő kegyelme, — azon quantumot, a midőn brigadéros Kisfaludy György uram requirálandja felőle, megküldeni el ne mulassa.

Eadem. Palásti Ferencz, dragonyos-regementembeli óberst-vachmajtster urannak missiliter congratutáltatik az elkezdett operatióknak rendes folytatásának: a Méltóságos Generális továbl is recommendálja regementjének gondviselísit, minthogy alkalmatlan üdőben igen megbágyadtak a dragonyosok lovai. Ha a Muraköz meg fog hódulni: megerősödnek, jó lovakat is lehet cserélni: szükséges penig, hogy a vizeknek áradására nézve egy securitást provideálni, ha hajók nem találtatnak, malmokat is elbontatván, zsilipekből hidat erigáltassanak ő kegyelmek brigadéros Kisfaludy László urammal.

20. ejusdem. Héraházán. Brigadéros Kisfaludy György urannak orderiben intimáltotott, hogy az ellenség conjecturálható motussihoz képest a Méltóságos Generálisnak a Rábán által költetvén pro faciendis dispositionibus jönni: prioritás-tisztbeli hivatalához képest azért maga, brigadéros Balogh Ádám, Török István, Somogyi Ádám és Kis Gergely uraimék ezereit adjungálván, mint Rába-túlsó földön praeficiált főcommandó úgy igyekezzék: a haza szolgálatját fogja kormányozni, hogy Soprony eleire és styriai passusokon szorgalmatos vigyázását folytassa.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám urannak értésére adatott, hogy egy kevés ideig Tekintetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludy György brigadéros uram, prioritásbéli tisztségéhez képest, a Rábán följül commandóvá praeficiáltotik. Annakokáért jó harmoniát s serény communicátiót observálván, ő kegyelmével együtt a haza szolgálotit hasznossan munkálódni igyekezzék.

Eadem. Senator Török István uramnak intimáltatik, hogy az ő kegyelme ezere Kisfaludy György és Balogh Ádám brigadéros uraimék corpussához adattatván s rendöltetvén: szorgalmatoskodjék mutuo debito consilio et consensu a haza szolgálotit folytatni.

Eadem. Somogyi Ádám és Kis Gergely lovas főcolonellus uraiméknak intimáltatik, hogy Kisfaludy György brigadéros, mint Rábán föllűl praeficiált főcommendó, az haza szolgálotjában adandó dispositióihoz alkalmaztassák magokat.

Eadem. Fodor László uramnak. Mivelhogy az ellenség már Sárvárhoz telepedett, onnét Rábán innét és netalánd Sümeghez — annak megpróbálására — szándékozkodik: kívánván jobb dispositióval praeveniálnom, a felé vettem utamat. Colonellus uram azért további dispositióimhoz, ha securitálja magát, a mostani helyben, — holott nem: más bátorságosb heleken Rábán túl maradjon, Balogh Ádám és Kisfaludy György brigadéros uraimékkal tartván correspondentiát, engemet hollítirűl tudósítson. A minémő sümegi praesidiumbeli munitió keze alatt vagyon: minden késedelem nélkül pattantyúsokkal és hozzátartozandó requisitumokkal expediálja és indítsa Sümeg felé, százötven hajdúval confuíroztassa, kikkel huszonöt gramatéros légyen, jó tisztet rendelvén eleikben, költetvén az a sümegi praesidiumnak defensiójára in casu necessitatis megmaradni.

Eadem. Sima János lovashadnagynak intimáltatott: Mindaddig Török István uram mellett maradjon, míg az ő kegyelme ezere odaérkezik.

21ma ejusdem. Hérahézárúl megindulván, huzamost Vasvárig mentünk, a hol is megirattatott Svastics Zsigmond uramnak: Order gyanánt observálja ezen missilisemet, — óbestere előtt is számot adhat, — mindjárást a vele lévő seregekkel Sümeget közelítse, úgy, (hogy) holnapi napon jó idein magam is odaérkezvén: az hova kívántatik, ellenség ellen mozdulhasson, tűlem veendő instructió szerént.

Eadem. Vasvárrúl estvének előtte megindulván, viradtára Sümegre érkeztünk szerencsésen.

22. ejusdem. Haiszternek irattatott, mely levele párja in fragmentis conserváltatik.

Eadem. Telekessi Török István uramnak kemény animadversió alatt exprobráltatik, hogy ordere vítelivel az ellenség mellől elállván, a hol magának tetszik, ott hordozza a regementet; abbúl az hazánk káros hátramaradása is következik, mely továbbis az ő kegyelme számodásában fog imputáltatni.

Eadem. Kisfaludy György uramnak cum exprobratione iratott, hogy az ő kegyelminek adott order szerént nem forgolódott az ellenség körül, ki miatt egy nagy confusió okoztatott az haza szolgálotjának folytatásában.

Eadem. Görbőre érkezvén, semmi expeditió nem volt.

23. ibidem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak. Kisfaludy László uram ezere, a dragonyos-regementembéli truppáim az ő kegyelme fárodt hadát kívánván megnyúgosztalnom, ellenség mellett való lavérozástúl fölváltom: vegye azért maga maschérozását előbbeni postérungjában, és mivel Török István uram plágája felé közelít az ellenség: ő kegyelminek incumbál a szorgalmatos vigyázás; ki is senator Török István uramnak cum exprobratione megirattatott.

24. ejusdem, Nagy-Görbőn. Ekstáin János gyalog óbrst-lajdinont uramnak intimáltatik, hogy az ezerrel ne Dobronczra és Gógánfára menjen: hanem egyenessen Csehi felé transferálja magát, továbbvaló dispositióig. Maserozásában a pinczéket ne engedje föltöretni, jó commendót tartván, mert kemény számodásában vétetődik.

Eadem, ibidem. Telekessi Török István uramnak missiliter megiratik, hogy ő kegyelme az competentiáknak békét hagyván: brigadérosi hivatal mindenkor praeveniálja a senatoriális deputatiót. Üdőhalladék nélkül azon directiójában lévő két ezerrel transferálja magát Devecser felé, a hol is Kisfaludy László uramat dragonyos-regementtel és más ezerekkel találván, az ő kegyelme dispositióihoz alkalmaztassa magát.

25. ejusdem. Grayner Antal tábori főstrázsamester és simontornyai plenipotentiárius uramnak orderiben adatik értésére, hogy az ellenség föllebb-alább csavargásával conjecturálhotó: netalántán Simontornyát attentálja. Ő kegyelme azért a praesidiumban kívántató kész dispositióval történhető odamenetelit várja.

Eadem. Palotai, hidvégi, foki, csikvári passusbéli commendánsoknak intimáltotott, hogy az ellenségnek arrafelé nyomakodásával Simontornya felé securitálják magokat, és Grayner Antal uram dispositióihoz alkalmaztassák magokat.

Eadem. Palotai, csikvári, foki, hidvégi passusbéli tiszteknek intimáltatott, hogy, ha — a szükség úgy hozván magával, — Simontornya felé securitálják magokat: Grayner Antal uram dispositióihoz alkalmaztassák magokat.

26. ejusdem. Benkő Ferencz gyalog óberster uramnak megiratott: Az maga gyalogságával menjen Devecser felé, és ott az erdőségben jó, alkalmatos helen subsistálván, vár-

jon Kisfaludi László brigadéros uram dispositiójátúl, igyekezvén az ellenségen valamely nevezetes csapást próbálni.

Eadem. Ekstain János óbrst-lajdinont uramnak intimáltatik, hogy az ellenség Pápa felé nyomakodásával már meghaladván Sümeget, és az üdőnek alkalmatosságára nézve is, ne a csehi pusztára, hanem Dobronczra és Gógánfára transferálja magát mind ezerestűl, ad ulteriorem dispositionem; jó commendót tartson.

Eadem. Haiszternek maga küldött levelire replicáltotott.

27. ejusdem. Török István uramnak reincludáltatott Haiszternek levele, hogy transmittálja Haiszternek, hogy esmérje meg a magyar discretiót. Mindazonáltal némely punctumok annak continentiájában fundossak lévén, in paribus conserváltotnak; kik iránt senator uramnak singularissime intimáltotott: Az ellenség motussára nézve, mint a felesége levelibűl érthetni, kívánja magát conjuiéroztatni a rácz haddal Styriában. Maga Haiszter hová lett? ha Dunán általment-e? vagy Győrött subsistál? — tudósítson felőle.

Eadem. Szent-Györgyi Horváth József és Enyedi András, Nemes Vas vármegye vice-ispánjai uraiméknak adatott értésekre, hogy a Vas vármegyében assignált quártélyt pro fixo fogja megtartani a Méltóságos Úr. Oly dispositiókat tegyenek azért, hogy odaérkezésével a kívántató requisitumokban fogyatkozás ne légyen.

Eadem. Laib-gvardiabéli óbrst-lajdinont uramnak intimáltatik, hogy a laib-gvardiát öszvecsoportoztatván, egy tizedalját dobossal együtt ordinantiára itt hagyván, vegye maga útját egyenessen Vas vármegyében, előbbi quártélyában, úgy mindazáltal, hogy a laib-gvardiát két faluban dislocáltossa, más helekbűl obveniáló provisiókat administráltossa.

Eadem. Laib-quardiabéli egy káplárságnyi dragonyosoknak passus adatván, hogy Vas vármegyében, előbbeni quártélyokban mehessenek.

28. ejusdem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának a Dunán innensö földnek mostani constitútiója és az ellenségnek föllebb-alább való csavargása genuine repraesentáltatik.

Eadem. Grayner Antal tábori főstrázsamester uramnak missiliter intimáltotott: Mivelhogy az ellenségnek Fejérvár felé szándékozása valósággal confirmáltatik: cum reflexione tartsa magát és úgy vigyáztasson mellette lévő simontornyai sereggel, hogy netalántám ha gyaloggal fog odaérkezni Fejérvárhoz s valamely obsidiót attentálván, a csikvári

és palotai praesidium ne ruináltassék; in tali casu azért szükséges lészen praevie retirálni magokat, melly iránt ment is nekik intimátiójok, azon passusbeli commendánsoknak, hogy ő kegyelme dispositióihoz alkalmaztassák magokat.

29. ejusdem. Sümegrül. Kenessey uramnak adatott újobban értésére, hogy jóllehet az idevaló, pro 30-ma praesentis *(praefigált)* concursusrúl ment ő kegyelmének intimatiója; mindazonáltal újobban admoneáltatik: ha szinte pro fixo termino nem is, legalább pro subsequentibus compareáljon legalább, fordulván akkor *(elő)* az inquartirizátiónak repartítiója; e mellett a győri dolgok is recommendáltatnak ő kegyelminek.

Eadem. Bolfort Ádám colonellus uramnak missiliter adatik értésére, hogy az ellenségnek a pusztán történhető impostérungálásával, akárki falujában sánczolja be magát, — sine respectu et complacentia ígesse föl.

Eadem. Telekessi Török István uramnak missiliter adatik értésére, hogy, ha az ellenség a győri pusztaságot és a szent-mártoni clastromot — a mint referáltatik — kívánná impostérungolni, a mely helységben besánczolná magát: ígettesse föl, mely iránt Bolfort uramnak is írtam. Szentmártoniaknak penig megírhatja Kegyelmed, hogy, ha az ellenségnek bemenő szándékát nem antevertálják: rövid üdőnap bombáztatván, semmissé tétetem. A minémő széna és abrakjok vagyon: erga quietantias osztassa föl az hadak között, az ország futura bonificátiójára.

Eadem. Tersztyánszky István vice-colonellus uramnak missiliter megiratott, hogy az ellenség motussinak investigállására expediáltatott siető póstai alkalmatossággal Góré Gábor tábori főstrázsamesterem, kinek is intimátiójában adatott, hogy, ha veendi észre azon Fejérvár felé nyomakodott ellenségnek a palotai passusra való kicsapását, tempestive retiráltossa a megnevezett passusokon lévő hajdúságot Simontornyára: melyhez képest igen jól esik, ha említett colonellus uram in tali casu compániáival fogja secundálni őket.

30. ejusdem. Colonellus Somogyi Ádám uramnak orderiben intimáltotott, hogy Telekessi Török Istvány uram directiójában concredáltatván ezerestül: a competentiákat féretévén, az haza szolgálotjában adandó dispositióihoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Bolfort Ádám colonellus uramnak in eadem materia megiratott, hogy senator Török Istvány dispositióihoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Telekessi Török István uramnak orderiben adatik, hogy maga, Somogyi Ádám és Bolfort uraimék ezereit adjungálván, a Tóköztül fogvást Győr, Komárom eleiben postérungját extendálván, szorgalmatos vigyázást és gyakor communicátióját continuálja.

1ma Decembris. Csáki, Barkóczi, Babócsai, Berthóti, praefectus *(Szluha)* uraiméknak az itteni constitútiók adattak értésekre, hogy a német Győrtül való eljövetele, Rábaköznek, onnét Ikervárnak, Jánosházának, Devecsernek lett motussa semmit nem efficiált, sőt kárára esett lavérozása: és úgy a föld lakossinál a békességnek folyván meglítele, igen reménlik.

2da ejusdem. Colonellus Szekeres Istvány uramnak orderiben intimáltatott, hogy a mostani Dunán innenső földnek concursussa végezésivel az qvarteriális dispositiók, — per consequens a postérungok is — immutáltattak. Minekokáért ő kegyelme minden üdőhalladék nélkűl az ezerit contrahálván, annak rendi szerént Nemes Somogy vármegyével computust ineálván, vegye maga egyenes útját Győr s Komárom eleire. Telekessi Török Istvány uram dispositióitúl függvén, úgy formálja a postérungot, hogy mind Győr s Komárom elein is az szorgalmatos vigyázás observáltossék és kívántató communicatióját tartsa megírt senator urammal.

Eadem. Telekessi Török Istvány uramnak orderiben adatik értésére, hogy Szekeres Istvány uram ezere directiójában adatott, hogy maga ezerivel együtt úgy igyekezzék maga postérungját formálni, hogy Tóköztűl elkezdvén, szintén Győr és Komárem eleire extendálja, az hol is a szorgalmatos vigyázás folytatásával gyümölcsössen kormányozhassa az haza szolgálotját. A gyakor communicátió folytatása recommendáltatik.

3tia ejusdem. Colonellus Bolfort Ádám uramnak orderiben intimáltatik, hogy az ellenségnek Székes-Fejérvárhoz penetrálásával a bentvaló gvardizony megerősítésére nézve üdőhalladék nélkűl contrahálván ezerit, vegye maga egyenes útját Székes-Fejérvár eleire. Somogyi Ádám Tersztyánszky István uram commendója alatt lévő ezerit vegye maga directiójában megírt Somogyi uram leérkezésiig, s úgy igyekezzík postérungját formálni, hogy szorgalmatos vigyázással Fejérvárnak kapuit betévén, a bentlevő ellenséget ne hagyja széltében a szegénységen gázolódni.

Eadem. Tersztyánszky István vice-colonellus uramnak intimáltatik, hogy az székes-fejérvári ellenség megszaporodására nézve Bolfort Ádám uram regementje is odarendeltetett; az ő kegyelme dispositióihoz, az jó harmonia meg-

tartásával, colonellus Somogyi Ádám uram odaérkezésig alkalmaztassa magát.

Eadem. Foki s hidvégi passusbeli commendánsoknak intimáltotott, hogy székes-fejérvári quardizony megerősítésével a vélek levő hajdúságot magokkal transferálják csikvári passusban, az hol is szorgalmatos vigyázásokkal Sélley Gergely vice-colonellus uram dispositióihoz az haza szolgálotjában alkalmaztassák magokat.

Eadem. Grayner Antal tábori főstrázsamester és simontornyai praesidiumbeli plenipotentiárius urannak intimáltatik, hogy foki s hidvégi passusokbúl az hajdúság, a fejérvári ellenségnek megerősödésére nézve csikvári passusban kiordereztetett: ő kegyelme meg ne tartóztassa őket, mivel brigadéros Kisfaludy László urannak Somogy vármegyében lítivel Szigetvár eleiről nem féltheti: mindazáltal, a szükség úgy hozván magával, onnét tétetődik dispositió.

4ta ejusdem. Szegedi Bálint cseszneki commendáns urannak missiliter adatik értésére, hogy az ellenség által Székes-Fejérvárnak megerősítése már tudtára lévén ő Excellentiájának, az ellenség is onnét szintén Komáromig fölportázván, már a tájékán lészen.

Eadem. Mosony vármegyében a Nyulashoz tartozó helységek patentaliter újobban protegáltatván, admoneáltatnak, hogy a Tekéntetes Commissariátusságtúl reájok vetett impositát praestálják: mások által nem fognak molestáltotni.

5ta ejusdem. Boldogkői István, dragonyos-regementembeli egy compánia kapitánya, siető országos levelekkel és regement dolgában a Dunán által passéroltatik.

6ta ejusdem. A Méltóságos Úrnak Sümegen nem léttelivel semmi expeditiónk nem volt usque ad diem 9-nam inclusive; hanem

9na ejusdem. Kisfaludy György urannak irattatott, hogy az order szerént eleiben adatott operátióknak folyamatjokat, eo non obstante, hogy az ellenséget ki nem csalhatta, nem köllött volna csüggedezésben felejteni. Szent-Gothárd eleit postéroltassa hadainak egy részével, más részével peniglen a stájerországi irruptiókra vigyáztasson. Az újabb repartitiónak ideaája rövidnap fog innotescálni.

10ma ejusdem. Komáromi Zsigmond sümegi póstamester Nemes Fejér vármegyében, maga jószágában passéroltatik.

Eadem. Séllyei Gergely urannak replicáltotott: Talám nem constálnak az mostani dispositiók előtte, azért az ellenségtűl vett félelmek? De mivel Bolfort Ádám és Somogyi Ádám uraimék odarendeltettek és actu masché-

rolnak Fejérvár eleiben quártélyban: ő kegyelmekkel egyetértvén, sufficiálnak resistálni fejérvári ellenségnek: sőt csikvári sánczot kívánom megerősíttetnem foki és hidvégi passuson lévő hajdúsággal, melyek ha még be nem érkeztek volna Csikvárra: siettesse odajöveteleket. Grayner uramhoz légyen reflexiója az communicatió tartásában; mindenkor confugiáljon akármi kicsinyben hozzá, mert a míglen levele ideérkezik és váloszom visszamegyen, addig történhetik szerencsétlensége.

Item, eadem. Bolfort Ádám uramnak per omnia mindenek megirattattak, mutatis tamen mutandis.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának az idevaló Tekéntetes Nemes vármegyék és regementek megnyomorodott állapotjok repraesentáltotott; kire nézve fizetetlenség, lovatlan és fegyveretlen voltára operátióhoz nem kezdhetni másképpen, hanemha ő Excellentiája vagy három lovas regementet s meg annyi gyalog ezeret méltóztatik általbocsátani, kikkel lehetne az bányavárosoknál levő ellenséget reviálni, innét teendő operátióim által.

Eadem. Megindulván Sümegrül, penetrálván szerencséssen Devecserben, 11-ma ejusdem, úgy 12, 13 és 14, mind az üdők folyása alatt semmi expedítiónk nem volt.

Die 15 ejusdem. Brigadéros Béri Balogh Ádám lovas főcolonellus uramnak megirattatott, hogy Kis Gergely uram ezeriben lévő Kis Pál hadnagyot, perpetrált excessussáért, árestom alatt küldje a Méltóságos Úrhoz, több excedens, commendója alatt való katonáival. A szegénységet contentáltossa. A passusok szíltiben osztogatása a modo imposterum ő kegyelminek sem engedtetik meg, hanem ide dirigálván, és ki fog adatni.

Item, Szombathelrül. Török Istvány uramnak replicáltatott: Megtetszik, csak az maga regementje nyújtózására kívánja Rábaközben megmaradását, más okát sem adhatni: mert ha ellenség bégyönne Nyulas vagy Soprony felől: vannak vigyázások és hirévé lészen idejin. Az volt és actu is stál conceptusom: Kegyelmed Szekeres István uramat győri pusztának conservátiójára segítse, mert elégtelen maga; azért ő kegyelme mellé transferálja ezerét. Az quartirizátiónak elocatiója miként ment végben, tudósítson. Csudálom, az iránt orderemet s assignatiókat nem vehette? Az póstáknak malitiáját investigálja és corrigálja is kegyelmed.

16. ejusdem. Fördős Mihály óberstlajdinont uramnak megirattatik, hogy minden exceptiókat és üdővontatásokat hátratévén, vegye maga egyenes útját Székes-Fejérvár

eleire, az hol is Farkas István óberstlajdinont urammal megegyezvén, a míg óberster uraimék közül valakik az regementhez nem érkeznek: *(alább)* említett Tersztyánszky uram dispositióihoz az haza szolgálotjában alkalmaztassa magát.

Eadem. Tersztyánszky István óberstlajdinont uramnak missiliter megiratik, hogy Bolfort uram regementje lemenetelivel megerősödött az ezer. Óberster uraimék odaérkezésiig ő kegyelme commendójának concredáltatott azon had: oly vigyázását folytassa ő kegyelme, hogy a fejérvári ellenségnek kicsalásával egy nevezetes próbát tehessen, communicatiót tartván Török Istvány urammal, a ki Győr s Komárom eleire két regementtel vagyon rendelve.

Eadem. Palásti Ferencz uramnak. Mint a kapitányi portiók nemes vármegyéktűl resolváltottanak obtingensek bészedésében: ahoz képest ő kegyelme pro Novembri az óbersteri portiókat bizvást bészedvén, a prima Decembris Méltóságos Generális uram ő Excellentiája számára tartatik.

Eadem. Borbély Gáspár uramnak, hogy a minémű Kis Jankó voluntérja sopronyiaknak egyik lovát elvitte: restituáltassa, merthogy a contractusnak praejudiciumára esik.

Item, eadem. Nemes Szala vármegyének megirattatott: A dragonyos-regement mivel kimozdúl a nemes vármegye gremiumából: pro subsequentibus mensibus azért ne engedjen se naturálékat kiszedni, se in aere portiókat kívánniok: azonkívűl is távul is van a Tekéntetes regement, s úgy conserválja, hogy in futurum kiszedetvén intimátióm szerént azon quártélybéli obtingenst, *(az)* a regementnek szükségére fordíttassék.

17. ejusdem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak megiratik, hogy az hadakat csoportban tartván, mihelen ez kemény s rossz utak tágulni fognak, a szándékozó operátiót véghez kívánja ő Excellentiája vinni, csakhogy elsőben az ellenség constitútióit localiter szintín az Lajtáig expiscáltotván, circumstantialiter akar ő kegyelmitűl praevie mindazokrúl informáltatni.

Eadem. Bögözön lakos Asbót Gergelynek intra anni revolutionem confoederált határokban ingó s ingatlan s akármely névvel nevezendő venalis portékákkal, a kik hazánk kárára nem czélozhatnak, — szabad kereskedése megengedtetett.

Eadem. Jagodics János és Skublics Tamásnak, több complex társaival hasonló kereskedés a confoederált határokban megengedtetett.

Eadem. Káldi Kata asszony, Akai uram házastársa, egy útra, urának betegeskedésére nézve, Sopronyban passéroltatott.

Eadem. Szőke Zsuzsánna. Tiborcz János uram özvegye, portékáinak megtekéntésére Német-Ujvárban passéroltatik.

Eadem. Ujfalussi Eörzsébet, Cziráki László uram özvegyének egy szekér gabona és huszonöt tung méz egyúttal való Körözslábban szabadon bévitele passéroltatott.

Eadem. Andrássi kisasszony jószágábúl obveniáló valamelly proventusnak Kis-Martonyban való bévitele megengedtettetett: ugyanazon alkalmatossággal Méltóságos Generális Eszterházy Dániel uram apáczák között lévő kisasszonyának kihozattatása applacidáltotott.

Eadem. Újfalussi Orzsébet, néhai Cziráki László uram özvegye Sopronban s onnét, ha az szükség hozván, Bécsben is passéroltatik.

Eadem. Fodor László óbrister uram *(által)* exarendált lékai várhoz, ahhoz tartozó dominiumra s úgy papirosmalomra salvagvardiális levél adatott.

Eadem. Polák Dávid kis-martonyi zsidónak megengedtetett Szombathelyre szabados kijövetele.

Eadem. Tihanyi Borsi István, a ki ezelőtt Fodor László gyalog colonellus uram regementjebéli lévén, minthogy inhabilis: immunitáltatik personális quártélytúl s insurrectiótúl, s egyszersmind immunitáltatott házánál való proseqálandó mindennémű illegalitásokrúl.

Eadem. Szőke Mihályné asszonyomnak adatik az confoederált határokban szabad kereskedésre passus, egyszersmind megengedtetett Szendrőbül (?) való portíkáknak kihordása.

Die 18. Decembris. Kún János uram házastársának Sopronban menetelire egy úttal adatott passus.

Eadem. Egry László udvari commissárius uram balatinczi s lendvai dominiumokban passéroltatik, élésnek öszveszedésére.

Eadem. Két személynek adatott passus Sopronban való bémenetelekre.

Die 19. Palástÿ Ferencz, dragonos-regementembéli óbrist-vachmajster uramnak missiliter committáltatott, hogy Szala vármegyében az Méltóságos Generális quártéllyábúl kiélt provisiójokért megtartóztatván Nemes Vass vármegyében provisiókat, és expost ne a 1. Decembris, hanem a die introitus praetendálja obtingensit.

Eadem. Dezső Adám német-újvári salvagvardia, adjunctussival együtt amoveáltatik: Túri László negyed magával substituáltatik salvagvardiának.

Eadem. Szombathelen. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Kisfaludi György, Balogh Ádám, Kisfaludi László brigadéros, Török István senator, — Fodor László, Balogh Ferencz,

Benkő Ferencz colonellus uraimék ide Szombathelre 4-ta futuris bizonyos conferentiára invitáltottak. 2-do. Intimáltotott, hogy az inquartirizáltotásokat specifice elhozzák magokkal. 3-tio. Mivelhogy repraesentálják a nemes vármegyék effective quártélyokban való elocátiójokat: tehát nem szükséges a recruta és remunda: de ebben nem egyéb, hanem valamely tiszteknek interessentiájok fekszik. 4-to. Hogy minden regement specificátióját ellenség keziben s hol raboskodó Fölséges Fejedelem vitézinek *(magokkal hozzák el)*. — Inhibeáltatott, hogy holmi nyelveskedésektul supersedeáljanak.

20. ejusdem. Nemzetes Vitézlő Tersztyánszky Istvány uramnak missiliter megiratott, hogy a Méltóságos Úr örvendezéssel értette fejérvári ellenségnek általa lett repulsióját. Assignátiója is megküldetett inclusive: csak expressus emberit küldje Csesznekben: kézhez veheti: ezere számára pediglen Palotárúl vigyen puskaport quietantiára. Nemkülömben Székeres uramnak order adatott, hogy a midőn Tersztyánszky uram requirálni fogja: oda compareáljon, a hová fogja kívánni, és azon legyen: körül s belől lévő helségekbül semminémű eleséget administráltatni ne engedjen. Midőn Grayner uram confuiérozás iránt requirálondja kegyelmedet, bizonyos tiszt tűlem Dunán által, bizonyos országos levelekkel expediálva lévén, sajnálható volna periclitáltatások.

Eadem. Nemes Soprony vármegye vice-ispánja uramnak a taxata nemesség instantiája repraesentáltatott, hogy szintén úgy mindennémű contributiókra és forspontozásokra adstringáltatnak, mint a parasztok. Cum longa energia admoneáltatott ő kegyelme: annál nagyobb respectussal legyen a nemességhez.

Eadem. Grayner Antal uramnak megiratott, hogy Tersztyánszky István urammal egyetértvén, az Dunán általmenendő tisztet jó securitással, annectálván simontornyai két lovas compániát, hidvégi és foki hajdúságot is, — visszatérésiig veszprémi gyalogság appliceáltassék azon passusokban, — confuiéroztassa által; és hogyha az ellenség Székes-Fejérvárbúl provisiónak bészállítására currenseket bocsát ki, — azokra contracurrenseket szíltiben küldettesse, és a kívánt provisiót a szegénységnek bevinni ne engedje.

21. ejusdem. Óberster Balogh Ferencz uramnak orderiben intimáltatott, hogy már ennyihány order vítelivel s azok megvetésével ő Excellentiájának, most is Szala vármegyében temporizál: minden időhalladék s tergiversátió nélkul, több orderemtűl nem várván, maséroljon Somogy vármegyei quártélyában, az hol is kiadott assignátiója szerint és

attúl fogvást kiszedvén obveniensét, valamit consummált Szala vármegyében, a szegénységnek bonificálja.

Eadem. Török István uramnak, hogy Hőgyészi Ádám uramat az Méltóságos Úr recommendátiója mellett aggregatus főstrázsamesterségre accomodálja: item, Szekeres uram főstrázsamesterét, mivel a Méltóságos Úr orderihez nem alkalmaztatja magát, arestáltassa.

22. ejusdem. Brigadéres Balogh Ádám uramnak adatik értésére, hogy az ellenség constitútiója kémek által expiscáltatván, hogyha lehetne a lineán belől valami notabilis csapást tenni, hovahamarébb adja tudtára a Méltóságos Úrnak.

Eadem. Nagy-martonyi bizonyos zsidó, két fiával, menyekzőjök solennitássára Szalonakban passéroltatik, intra tamen unius septimanae fluxum.

Eadem. Béri Balogh Ádám uramnak missiliter intimáltatott, hogy a Méltóságos Úrnak ordere szerént folytassa az hadi kormányozásokat. A competentiáktúl és izetlenségektűl abstineálja magát, sőt a Méltóságos Úrnak authoritássa hogy meg ne sértődjék: az ollyatén dissensióktúl commendója alatt való katonáit coërceálja.

23. ejusdem. Franczia, laib-gvardiabéli óbrst-lajdinont uramnak, hogy néhai Nemzetes Vitézlő Radostics György uram halála iránt inquiráltosson.

Eadem. Szikra István, colonellus Kis Gergely uram katonájának Nagy-N... névű helségben levő háza protegáltotik.

Eadem. Óberster Fodor László uram mostani exarendált líkai dominiumjára salvagvardia adatott.

Eadem. Méltóságos Főgenerális Locumtenens uram ő Excellentiájának recommendáltotott Révai Gáspár uram dolga az egész Dunáninnenső földnek neve alatt: mitigáltossék, a mennyire lehet. *(Nyitra feladásáért)* hosszas raboskodásra való sententiája, mely halálnál is nehezebb; és úgy ezerivel az innenső föld kedvessen látja Dunáninnend.

Eadem. Bottyán János Generális uramnak missiliter adatott értésére, hogy Méltóságos Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája kegyessen kiadott parancsolatja szerént, a Dunántulsó communicátióit folytassa a Méltóságos Úr.

24. ejusdem. Harácsi bizonyos embereknek, több társaival együtt, a confoederált határokban marhákkal és egyébféle venális jószágokkal kereskedése placidáltotott.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak adatott értésére, hogy az hadakat az postérungban jó reflexióban tartván, szorgalmatos vigyázását continuáltossa, a gyakor communicátiót folytassa.

25. *ejusdem.* Balogh Ferencz óberster uramnak cum exprobratione megiratott, hogy ezután a Méltóságos Úr dispositióit ne disputálja s controvertálja, mert azoknak elhallgatásával disgustusokra fog fakadni a Méltóságos Úr.

Eadem. Svastics Zsigmond lovas vice-colonellus uramnak adatott értésére, hogy a Somogysságrúl szombatheli distantiát considerálván, ne várjon ordertűl: a mint az üdő és az alkalmatosság hozandja magával, rendelje ki magát az ellenségnek; ha bír véle, várja meg.

Eadem. Senator Török Istvány uramnak replicáltotott: A rábököziek instantiájára nézve a passusokon hagyjon annyi katonát, a mennyi portiót rábököziek interteneálni tartoznának; maga mindazonáltal a residuitással menjen Győr eleire. Director uram íme megküldötte az újabb repartítiót: reménlem, sopiáltatnak a difficultások. Az passusokkal, tudom magam is, sokan abutáltak: visszaszedni igyekezzen, és többé, mellyek békivánkoznának holdulásokkal, absolute ne engedje, hanem hozzám dirigálja.

26. *Decembris.* Berthóti István uramnak missiliter az új hírek és az ittvaló constitútiók communicáltottanak.

Eadem. Nemes Fehér vármegyének megiratott, hogy bizonyos portáknak a sümegi gyűlés determinátiójábúl lett reájok redundálása, és hogy a midőn több nemes vármegyék sedes belli lévén, exhauriáltatnak: azon nemes vármegye távul csak könnyen nézi. Dicatória conscriptióját véghezvivén, abbúl fog eluccscálni, hogyha a porták supernotálnak, s abbúl lehet könnyebbítése.

Eadem. Nemes Veszprém vármegyének megiratik, hogy a nemes commissáriátustúl, előbbi kiadott assignátiója szerént, az alsó processussábúl némely portiók simontornyai praesídialistáknak obveniáltak: de minthogy a székes-fehérvári ellenség megerősedvén, annak kicsapdozási anteversiójára a hadnak is számossabbnak kölletvén oda postérungoltatni, Somogyi Adám uram ezere közelebb esvén azon alsó processushoz: hogy mind a szegénség marhái conserváltathassanak, a militia is fogyatkozást ne szenvedjen, Somogy vármegyében lévő, azon ezerre obveniált portiók transferáltatnak simontornyai praesidialisták számára, az alsó-processusbéliek pedig Somogyi uram ezerére.

Eadem. Séllyei Gergely vice-colonellus uramnak, Domonkos Ferencz brigadéros és sümegi commendáns uram meghalálozásával a regementnek gondjaviselése recommendáltatván, megparancsoltatott, hogy annak effectivus státussa tabelláját concinnálván, és annak defectussát demonstrálván, pro remedio praesentálja a Méltóságos Úrnak, és úgy igyekezzen kormá-

nyozni azon regementet, hogy jövendőben eleiben praeveniálandó óberstere recognoscálhassa tiszt uraimék fidelitássát. A mellett adatik értésére, hogy csikvári passust a Méltóságos Úr nem féltheti, csak emlétett vice-colonellus uraimékkal, kik azon plágának vigyázására rendeltettenek, szüntelen való communicátiókat tartson. Azomban, minthogy a foki és hidvégi hajdúság is a csikvári passusnak őrzésére rendeltetett, bémenésével miként subsistálhat? informátióját elvárja a Méltóságos Úr.

Eadem. Szegedi Bálint, cseszneki commendáns uramnak reponáltatott, hogy az ellenség ijeszgetésétül semmit sem tartván, annak stratagémájához képpest maga is ő kegyelme ijeszgető currentális pátenseket bocsásson ki: azomban, ha ugyan csak excurrálni találna az ellenség: tovább tali in casu légyen regressussa Bolfort Ádám fő- és Tersztyánszky vice-colonellus uraimékhoz, kikkel hasonlóképpen tartsa sűrű communicatióját.

27. ejusdem. Grayner Antal uramnak reponáltatott levelire, hogy kedvessen veszi a Méltóságos Úr az ottvaló occurrentiákrúl tudósítását. Ha ugyancsak a pécsi ellenség Simontornyát akarná tentálni: tehát azon a plágán lévén Bolfort Ádám fő- és Tersztyánszky István vice-colonellus uraimék, azokkal jó communicátiót tartson ő kegyelme, kinek jó folytatásával nem félthetni Simontornyát.

Eadem. Nyúl János uramnak sub gravi animadversione adatott serio értésére, hogy simontornyai némelly tisztek előtt, a kik tudniillik hajlandók az jó dispositióknak interturbálására, veszekedés ne légyen: sőt, ha kívánja, hogy tovább is mostani functiójában dicsekedhessen: Grayner Antal urammal magát jobban comportálni igyekezzen.

Eadem. Szekeres István colonellus uramnak missiliter megiratott, hogy Fekete Istvány provinciális commissárius uram requiráltatott: Nemes Fehér vármegyével computust ineáljon.

Eadem. Fekete István provinciális commissárius uramnak adatott értésére, hogy Szekeres István uramnak keményen megparancsoltatott: Nemes Fehér vármegyével computust szükségképpen ineáljon, s maga Fekete uram adurgeálja.

Die 28. Szombathelyrűl. Bolfort uramnak replicáltatott tandem aliquando orderezésének effectusban vétele: három lovas regementtel lévén Fehérvár elein: necsak azon ellenségre vigyázzon, hanem midőn Török István uram pro succursu requirálná, alkalmaztassa magát dispositiójához, és ha Grayner Antal simontornyai plenipotentiáriusom kívánná valamely confuirozó katonákat Dunán által expediált bizo-

nyos tisztem mellé, — mivel országos levelek és nagyértékű partékák vannak kezénél, — az iránt is tegyen rendelést.

Eadem. Tersánszky István lovas vice-colonellus urannak megiratott, hogy colonellus Somogyi Ádám uram az ezerhez érkezéséig Bolfort Ádám uram*(nak)* az haza szolgálatjában adandó helyes disposítióihoz alkalmaztassa magát.

Eadem. Szekeres István colonellus urannak cum repraehensione irattatott, hogy absentiájában óbrst-vochtmajstere meg nem mustráltatta regementjét, melyből nem egyebet, hanem idegenségét *(tapasztalhatni).* Azért ő kegyelme resolválja magát cathegorice: ha van-e teljes szándéka szolgálathoz, vagy nincsen? Ha vagyon: viselje úgy regementjének gondját, a mint óbestert illeti, és megmustráltatván az ezerit, annak effectivus statussának tabelláját mentűlhamarébb küldje a Méltóságos Úr kezihez.

Die 29. Decembris. Tersánszky István vice-colonellus urannak adatik értésére, hogy az ezernek könnyebbségére és a szegénségnek is nem oly súlyos oppressiójára nézve az előbbi dispositiója a Tekéntetes Commissariátusságnak a quártély iránt permutálódván, újabb dispositió tételével a simontornyai quardizon transferáltatott Somogy vármegyében, az ezer penig Veszprém vármegye alsó processussában.

Eadem. Palotai commendáns urannak intimáltatott, hogy a fehérvári ellenségnek megszaporodására nézve erősebb postérung tétetődött. Bolfort urannak ottlétele alkalmatosságával disposítióihoz mind a lovas, mind a gyalog militiával alkalmaztassa magát.

Die 30. Decembris. Gál Márton voluntér-hadnagynak orderében parancsoltatott, hogy a szabad-hajdúsággal, az ellenségnek Fehérvárban megerősödésére nézve, transferálja Palotához magát, a hol is Bolfort uram disposítiói szerént folytassa haza szolgálatját.

Eadem. Kerekes András voluntér-hadnagynak in eadem materia per omnia parancsoltatott.

31. Decembris. Kisfaludi László brigadéros urannak missiliter adatott értésére: Megengedtetett, az ő kegyelme regementjére obveniálandó novemberi portiót szedhesse ki Nemes Somogy vármegyében, úgy mindazonáltal: legelsőben is Nemes Szala vármegyei vice-ispánynyal finális computust ineáljon. A mellett parancsoltatott ő kegyelmének, hogy említett regementjének hasonfele részét dislocáltassa Komárvárosában olyan observátióval, hogy, ha szintén egészlen be nem térne: tehát a közelebb vicináltatott két-három falukban rendelje, s nem pedig portió után dispersim az egész vármegyében.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Dívék-Újfalusi Újfalusy Erzsébet, Tekéntetes és Nagyságos néhai Cziráki László meghagyott özvegye instantiájára resolváltattak következendő passusok:

Eadem. Hogy ő Nagyságának maga dolgaiban szabados bémenetele Bécsben és Pozsonban cum adjunctis lehessen.

Item. Hogy Krukovics Mihály kőszegi város notáriussát, vagy más emberséges emberét Kereslábban *(Kirschlag)* küldhesse bizonyos dolgaiban.

Item. Hogy Sturné asszonyom Sopronbúl bémehessen Bécsben, ugyanazon passus mellett vissza is jöhessen Soprombau.

Item. Fölső-, közép- és alsó-ramócziaknak minthogy semminémű jövedelmek nincsen, helségek is igen megromlottak, másként is mezejek teremptelen: azért gabona és boron kívül mindennel kereskedhessenek Kéreslábban.

Item. Emlétett Dívék-Újfalusi Újfalusy Örzsébet asszony számára, hogy maga borait bévitethesse buzájával együtt Németországban, *(passus adatott).*

IV.

Anno 1709. Die prima mensis Januarij.

Eadem. Nemes Somogy vármegye vice-ispánja urannak, hogy Kisfaludi László urammak s regementjének contribuálandó portióit vel in natura, vel aequivalenter kiadattassa.

2da ejusdem. Lajb-gvardiabéli óbrst-lajdinant urammak orderiben intimáltatott, hogy az egész compániával együtt, elhagyván a rossz lovasságot, Rábaközben éjjel s nappal siessen.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Telekessi Török István senator urammak adatott értésére, hogy Fodor uram ezeribül két compánia és a laib-gvardia, — nemkülömben Benkő uram egész ezere Rábaközben: az ő kegyelme directiója alá ordereztetett; kihez képest oly dispositiók tétessenek, hogy ezen hadak subsistálhossanak: mindazonáltal oly reflexióval legyen: ha az ellenség nagy erővel volna, ne periclitáltossa azon hadakat.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Fodor László uram ordereztetett: Valamely motussa lévén az ellenségnek, azonnal Vasváratt és Győrváratt lévő hajdúságát sietve indítsa; egy hétre való élést, és ha mely felt-stuckok volnának, azokat is vitesse el az passusoknak manutentiójára. Benkő uram ezere is oda compareál, lészen penig dependentiájok *(kitől?)*

Eadem. Czilling névő helységbéliek protegáltattanak.

Eadem. Bezerédi Klára asszonynak passus expediáltatott, Győrbűl némely kősóknak kihozattatására.

3tia ejusdem. Szent-Dominicus szerzetbeli páter prior, betegeskedésének cúráltotására, Sopronyban passéroltatott cum clausula interdicatoria, uti similes passus expediri soliti sunt: hazánk ártalmára czélozó correspondens-leveleket ki és be ne hordozzon.

4ta ejusdem. Palásti urammak replicáltatott: Fölöstömi ellenségnek motussára tovább is vigyázzon: a regementet in uno corpore tartsa, hogy, ha közelíttene, az ellenség ellen

operálódhassam azzal is ad interim, míg hadaim dispositiók szerént reáérkezhetnek.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám urannak aggratuáltatott az hacsérosoknak *(arciéres)* elfogattatása *(Austriában)*; küldje hozzám, vagy Sümegre.

Eadem. Pápa várossának missiliter intimáltatott, hogy Tekéntetes Nemes Confoederátióhoz hittel obligált kötelességérül megemlíkezvén, az ellenségnek fenyegető levelire nézve nemhogy valamit az impositákban praestálni igyekezzen, sőt azon plágának tűköre lévén, in exemplificationem aliorum locorum még csak fejet hajtani se merészeljen.

Eadem. Kaczérius urannak missiliter recommendáltatik az Méltóságos Főgenerális uram ő Excellentiája bagázsiája mellett további megmaradása.

Eadem. Kis Gergely óberster urannak missiliter parancsoltatik, hogy kűszögi határbúl tűzrevaló fát ne hordasson.

Eadem. Foki és hidvégi passusbeli tiszteknek és a közhajdúságnak keményen parancsoltatott, hogy minden üdőhallasztás nélkűl transferálják magokat csikvári passusban, az hol is óbrest-lajdinont *(Séllyey Gergely)* uram dispositióihoz alkalmaztassák magokat.

Eadem. Pruckental győri commendásnok cum exageratione megiratott, hogy a szegénységre minémű impositákat vetett ki. Ha annak exactiójával az szegénységet opprimálja, assecuratus lehet: repraessáliával élvén, hasonló impositákat fog kivetni Austriára és Styriára, melylyel a szegénység contentáltothatik.

5ta *ejusdem.* Vasvári Gergely rohonczi tiszttartó bizonyos consideratióra nézve Német-Újvárban — és ki is egyúttal — a die exhibitionis passéroltatik.

Eadem. Sárvári commendánsnak megiratott, hogy a cartela és a keresztyénység sem hozza magával, hogy az rabok sarczon szabadúljanak: azért, ha ő a mi részünkrűl való rabokat sarczoltatja, hasonlót elkövetvén, quadruplán is revancsoltatik.

Eadem. Nagy Kata nevű asszonnak passus, két szekér gabonának az lineán általvitelére.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István senator urannak missiliter, hogy az Rábaközben lévő hadakat készen tartsa: öt vagy hat napig provideáljon nékiek.

Eadem. Lékai dominiumbélieknek fával, zsindellel, deszkával az lineán által szabad kereskedések megengedtetett. Kabódi dominumbélieknek in simili materia.

Eadem. Palásti Ferencz óbrst-vochtmajster urannak Rohoncz tájékán lévő postérungjában az ellenség motusira

való szorgalmatos vigyázás, egyszersmind az occurrentiák gyakor communicatiói recommendáltatnak.

Die 7. Januarij. Brigadéros Kisfaludi László uramnak adatik értésére, hogy az novemberi portiókat, minekelőtte az Nemes Somogy vármegyének computusa nem lészen, ne praetendálja. Svastics Zsigmond uramnak hagyja meg, hogy az szegénység oppressiójával abususokat ne hozzon be. A mely katonák elvesztek, vagy a kik regementben nem szolgálnak, az olyaténokra az vacans portiókat ne szedjék. Vice-ispány Lengyel Miklós uramnak engedje meg Szigetvárban valamely ajándék-, egy vagy két kis hordó bort és egy kevés culinárét bévitetni.

Eadem. Nemes Somogy vármegyének intimáltatott, hogy mivel némely arendans urak, kik tudniillik az Tekéntetes Administrátiótúl jószágokat subarendáltattanak az megírt nemes vármegye gremiumában, az urbarialis censusokon kívül mód nélkűl contribuáltatnak a szegény lakosokkal, azért az ollyan arendans urakat praemoneálván, azok ellen az arendált helységeket omnibus modis manuteneálni igyekezzen.

Eadem. Borbély Gáspár vice-colonellus uramnak missiliter intimáltatott, hogy Kis Jankó névő katonáját megfogatván, az mely sopronyi lovat, kin az elfogott zsidót hozták, visszaadassa, minthogy az contractus ellen cselekedett s Méltóságos Generális uramnak praejudiciumára esik.

Eadem. Senator Török István uramnak missiliter replicáltatott, hogy mivel az ellenség Rábaközben szándékoskodik menni: ő kegyelme azon gonosz szándékának praeclusiójára az Rábát, ottan az hol azelőtt Méltóságos Grófl Forgács Zsigmond *(Simon)* uram elrekesztette volt, elrekesztvén, a Jendben bocsássa, az hadakat pediglen, kiknek már orderemet is elküldöttem, kívántató passusokra dislocálja. Oly reflexióval is légyen azonban: minthogy Rábaköztül fogvást egész Fehérvárig erigáltatott linea, correspondenter lévén Bolfort, Somogyi Ádám és Szekeres István colonellus uraimékkal, hogy a mely felűl számossabban gyülekezik az ellenség, arra folytassa senator uram is az egész hadakkal hasznossan operátióit.

Eadem. Colonellus Benkő Ferencz uramnak orderében intimáltatott, hogy fölszedvén az egész hajdúságát, vivén magával egy héti provisiót, bagázsiának elhagyásával éjjelnappal Rábaközben maschéroljon: igenessen pedig az beledi passuson menjen be, a hol is magát senátor Török István uramnak insinuálván, teendő dispositióinak obtemperáljon.

Eadem. Dániel Ferencz óbrst-lajdinant uramnak missiliter intimáltatik, hogy mivel ez non patitur moram: az Rába mellett közel egymáshoz lévő két-három compániákat is eszveszedvén, maschéroljon éjjel-nappal Rábaközben, advàn colonellus Benkő uramnak ezen parancsolatját értésére, s ő kegyelme az residuus compániákkal ő kegyelme után Rábaközben fog nyomakodni; s az idő alatt is Török István senator uram dispositióihoz magát alkalmaztassa óbrst-lajdinant uram.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádán uramnak missiliter replicáltatik, hogy mivel az feltett intentióját pro hic et nunc nem continuálhatja: azért szorgalmatoskodjék abban, hogy legelső alkalmatossággal tehessen egy csapást a Lajta felé, minthogy naponként szaporodik az ellenség. Maga a Méltóságos Generális pedig hétfőn az győri pusztára, hadi operátióknak folytatására fog sietni. Azon kóborló katonákat pedig jól cselekedte hogy megfogattatta s Sümegre küldé. Azon Borbély Gáspár uram adóssát assignálja ő kegyelmének kezéhez; tudom, ő kegyelme gondját fogja viseltetni.

Die 8va. Palásti Ferencz, dragonyos-regementembéli óbrst-vachtmajster uramnak megiratik, hogy a Rohonez táján lévő postérungban az styriai ellenség motussira szorgalmatossan vigyáztatván, — éjjel-nappal conjunctúráirúl tudósítani a Méltóságos Urat el ne mulassa, és a dragonyosokat szükség kívűl ne strapaczérozza.

Eadem. Colonellus Kis Gergely uram ezerebéli tiszteinek megiratik, hogy *(meghaggyatott)* Borbély Gáspár uramnak: a mostani próbán nyert marhákat, a mellyeket a zászlós katonáktúl elvontak, visszaadassa: és a tüzre való fa — csak az épületre valót ne bántsák — nem tilalmaztatik. A hadi rend pedig a personalis tartás iránt az Tekéntetes Nemes Vármegyéknél, mint prima instantiánál, insinuálják magokat, hogy a regulamentális determinátió observáltassék irántok.

Eadem. Barbélly Gáspár uramnak adatik értésére, hogy Kis Gergely uram ezerebéli zászlós katonáktúl a mely marhát voluntérjai elvontak, propter evitandas malas exemplificationes, adassa vissza.

Die 9na Januarij. Nemes Sopron vármegyének megiratik, hogy a taxata nemesség, minthogy normája lévén több vármegyéknek is Nemes Vas vármegye: ahhoz tigyelmezzenek és a portásoknak az ő portáikat megvizsgálják, hanem in priori esse megmaradjanak.

Eadem. Hertelendi László Vas vármegyei szolgabíró uramnak parancsoltatik, hogy colonellus Kis Gergely uram

ezerebéli hegyhát-hodászi lakos katonákat az regulamentális determinátión kívül akármelly illegalitásokkal ne aggraválja.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak értésére adatik, hogy brigádájában lévő hadakat jó dispositióval hagyván, maga siettesse útját ide Szombathelyre, hogy a teendő dispositiókat oraliter inkább megérthesse.

Eadem. Horváth György sümegi vice-commendáns uramnak serio parancsoltatik, hogy minden üdőhalladék nélkül, éjjel-nappal egy négy-fontos glóbisú álgyút harmincz lövéssel, hat kartácscsal, hantlangerral és pattantyússal kísértesse igenessen Rumhoz.

Eadem. Sárvári commendáns missiliter requiráltatik, hogy otthenn raboskodó Tulmon Mihály és Zsigmond uraimékat erga depositionem deponendorum kibocsássa, mivel megengedtetett már nékiek accordájok szerént a kívánt annonát és victuálét bészolgáltatni.

Eadem. Óbrst-lajdinant Ekstain János uramnak, hogy az egész regementtel azon falukban, a hol actu vagyon, subsistáljon, óbersterinek *(Fodor)* odaérkezéséig, kinek már ordere vagyon további marscha iránt.

Eadem. Sopron vármegyei vice-ispány Nagy Mihály uramnak missiliter intimáltatott: Kis Palkó compániájával a mint avagy az computushúl, vagy említett hadnagy informátiójábúl eruáltathatik az előbbeni quártélybéli helség lakosit elmaradott restantiáirúl megegyeztesse: lévén az idegen nemzetbűl álló, inkább kedvezni illik, mintsem ruinálásokat újjétani.

Eadem. Szekeres uramnak replicáltatott exagerative: A köz vitézlő rendek minémő praesumptióval reprobrálják a generálisság dispositióit: — Fokon lévő vigyázó compánia nem onnénd, hanem Somogyságrúl interteneáltatik. Sinistre azért opiniálódik colonellus uram: ahhozképpest az ollyatín reformálókat megzabolázni incumbál ő kegyelmének.

Eadem. Telekesi Török István senator és lovas fo-colonellus uramnak missiliter reponáltatott, hogy a minémő próbát akar instituálni az ellenség ellen, minthogy a Méltóságos Úr is csak maga hirével egy bizonyos operátiót szándékozik az hadakkal végbenvitetni: azért nem látta módját ő Excellentiája, hogy commandója alá concredált hadakat, legfőképpen a gyalogságot arra fordítsa: hanem igenis, a gyori ellenség excursiójának megzabolázására hadainak könnyu és jó lovassát convertálhatja, úgy mindazonáltal, hogy mód nélkül ne strapaczéroztassa: netalántán tempore inchoationis instituendae operationis fáradtságát allegálván, alkalmatlannak declarálja magát. Csudálkozva érti a Méltóságos Úr.

hogy az ő kegyelme vigyáztalansága miatt annyiszor excurrál az ellenség, kit antevertálni minden úton-módon igyekezzen; e mellett, mivel úgyannyira dissipáltatott Szekeres uram ezere, hogy nem reménlheti annak a nyárig való lábra állíttatásokat: annak megtekéntésére és restaurátiójára: béfogatván ő kegyelme maga kocsijában, rándúljon az pusztaságra és ott megént lábra állétsa azon regementet, incumbálván ő kegyelmének restaurátiója.

Die 10ma Januarij. Botka János szalonaki salva-gvardia kemény order szerént obtineáltatott salva-gvardiaságrúl amoveáltatott, tapasztaltatván hitit-szegett patratumokban, és hogy a városiakat instructiója ellen ki s be passus nélkül confuírozta.

Item. Szent-eleki és bandorfiaknak *(Bánfalva)* singillatim protectionális adatott.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak orderében intimáltatott, hogy óbrst-lajdinantját Sándor Ferencz uramat négyszázad magával, s Borbély Gáspárt egész voluntérságával úgy intézze, hogy a következő hétfőn virradóra Agyagos táján legyenek. Obrst-lajdinantját előre ötven katonával küldje a Hancz-here,*) a kit senki se tudjon, magánál egyéb; patalérozzon: az ellenségnek praevie hír ne vitetődhessék, — maga penig brigadéros uram az residuum corpussal hétfőn regvelre Peresztegre szálljon, a hol is egy kevéssé subsistávan, lózung: két álgyúlövés lészen a jele, hogy az Isten az ellenséget kezünkben adta; több apró puska- és álgyúlövésekkel ne gondoljon, igenessen vegye útját Ruszt és Feketeváros felé, a hol megpróbálván az ellenséget, de ott ne késsék: igenessen menjen Pruknak s a Nyulasra ki: mindenütt persequálja az ellenséget. Holott penig mi az ellenségtűl megszoríttatnánk: három álgyúlövés lészen a jele, igetést, nyargalvást gyűjön a nyomunkon. Két napi abrakját, kenyerét vigye magával.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Benkő Ferencz gyalog óbrster uramnak orderében intimáltatott, hogy a Rábaközben maradott hajdúságot eszveszedvén, és két Szilvásban szálljon. Vasárnap regvel Fodor uram regementje azon mégyen: azon regementtel magát conjungálja és vele tartson, a hová Fodor uram regementje fog mennyi: kövesse mindenütt, s két napi élést vigyen magával.

Eadem. Császár részirűl való óbrster Multumpergnek: Minthogy rövid már az terminus a styriai continiumokban

*) Igy: *harcz-helyre*-e? vagy *hanyi, hanság* helyre? Agyagosfalu a Hanságnál fekszik.

lévő salva-gvardiáknak avocátiójára: azért, ha tovább találnának késni, bántások ne légyen.

Eadem. Ányós Krisztina asszonnak passus adatott Német-Újvárban való bémenetelre, atyjának meglátogatására.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám urammak Austriára szóló pátensek oly véggel accludáltattanak, hogy azokat expressus s nem imiz-amaz embere által küldje be, ki talán Sopromban vinné bé igenessen, az országnak nagy kárával.

Eadem. In simili Palásti Ferencz óbrst-vachtmajster urammak Styriára szólló pátensek pro transmissione accludáltattanak.

Eadem. Telekesi Török István senator és lovas főcolonellus urammak orderében intimáltatott, hogy a laibgvardiát, Benkő Ferencz uram bément hajdúságát és a maga ezerét eszvevévén, hagyjon ötven katonát Rábaközben, a kik is a Hant *(így)* szélin, a Nyulas felé, hétfőn virradóra csináljanak lármát, legyenek jó vigyázással. A többivel úgy intézze útját, hogy hétfőn virradóra okvetetlen Agyagos táján több haddal conjungálja magát.

Eadem. Palásti Ferencz dragonyos óbrst-vachtmajster urammak orderében intimáltatott, hogy háromszáz dragonyost eszvevévén, a többit postérungokban jó dispositióval hagyj . Úgy intézze útját, hogy vasárnap megindúlván, Tömördre szálljon: két napi abrakját, kenyerét magával vigye. Hétfőn korán regvel Agyagos táján conjungálja magát a több haddal: a holott reá nem érthetne, hosszasolná útját: tehát szombaton induljon meg, szálljon Berénben, és úgy ugyancsak hétfőn virradóra conjungálni köll magát Agyagosnál. A voluntérokat is hagyja postérungban.

Die 13. Januarij. Generális Kuzáni urammak ad suas reponáltatott: Mivel a Méltóságos Úr előtt, az armistitium tractájának ideája mi karban légyen? nem constál: azért, valameddig az innotescál, addig nem szünik ő Excellentiája az excursióktúl, vagy csak azon okbúl is, hogy komáromi, győri és esztergami praesidiáriusok kiütvén a falukra, hallhatatlan exorbitantiákat és exactiókat követtenek el, falusi bírákat kötözve bevivén.

Die 14. semmi expeditió nem volt, mivel azon nap maschéroltunk Sallódra, az ballai sáncznak inchoátiójára.

Die 15. Sallódon. Telekesi Török István senator és lovas főcolonellus urammak order szerént intimáltatott, hogy directiója alá vévén Bolfort uram öt compániáját, azzal a mennyire lehet, az ellenségnek Rábaközben menetelit minden úton-módon impediálni igyekezzék.

Eadem. Török István senator uramnak ugyanott missiliter megiratik, hogy már praevie directiójában concredált haddal siettesse be útját Rábaközben, előbbi postérungjaiban dislocálván a hadakat, jó vigyázással légyen, s Víg János főhadnagyát küldje Sümegre főporkolábságra.

Eadem. Víg János főhadnagynak intimáltatott, hogy időhallogatás nélkül sümegi főporkolábságra transferálja magát.

Die 16. Meszlénrűl. Török István senator uramnak ad suas replicáltatott, tudniillik: jobban resistáljon az ellenség Rábaközt postérungban igyekező szándékának. Adjungáltatott ő kegyelme mellé Bolfort Ádám, Tersánszki István uraimék ezeribűl öt-öt compánia, a mellett Benkő Ferencz uram, gyalog főcolonellus uram hajdúsági közűl kétszáz jó, válogatott gyalogság.

Die 17. Góron lévén, az nap semmi országos expeditió nem interveniált.

Die 18. Szombathelen. Tolvai Gábor prothonotárius uramnak in negotio inchoationis armistitii praefigáltatott ezen holnapnak 25-ik napja, Nemes Sopron vármegyében situált Pomogy névő helységben.

Eadem. Kuzáni uramnak latino idiomate, mutatis mutandis in simili, azon terminusnak praefictiójárúl lett insinuatio.

Eadem. Kenessei István fősecretáriusomnak committáltatott, hogy Kuzáni uramtúl passust obtineálván magának, az accludált armistitium dolgait (*illető*) literale instrumentumokkal személye szerént menjen bé Óvárra, assecurátiót vévén Kuzáni uramtúl, hogy tempore tractatus armistitii semmi excursiót nem tentál az ellenség.

Eadem. Tolvai Gábor és Nehem regementjébűl való óbrst-vachtmajster Fluk, császár részirűl küldendő commissárius uraimék számára, hogy Pomogyra cum securitate compareálhassanak, passus transmittáltatott.

Die 19. Januarij. Szombathelen. Séllyei Gergely gyalog vice-colonellus uramnak missiliter intimáltatott, hogy az apró mundér iránt a Tekéntetes Commissariatusság által már az assignatió megküldetvén, a szerént exigáltassa obtingensét, etiam executione mediante.

Eadem. Nemes Szala vármegyének, hogy azon nemes vármegye lakosit ne engedje vice-ispány uram az ellenségnek behódúlni: eddig is jól cselekedte, hogy tartóztatta. Ha ugyan az ellenségnek executionalis fenegetését látván a nemes vármegye, eo in casu recurráljon Kisfaludi György és László brigadéros uraimékhoz pro subsidio, kik a latere inclyti comitatus vannak.

Eadem. Dezső Zsigmondnak iratott Botka János szalonaki salvagvardia iránt, hogy nem azért amoveáltatott, hogy hozzája jóakaratját mutatta feleségének késérésével: hanem más bizonyos immotescált okokra nézve: mindazonáltal, ha az szalonaki lakosok nem controvertálják: az többi most ott lévő salvagvardiáknak megmaradásával ő is, említett Botka János, megmaradhat.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei viceispány uramnak megiratott, hogy a légrádi, Szent-Györgyi névő kapitány visszaszökésének egyedül ő kegyelme az oka. Azért máskor az ollyan személyeket ad Generalatum transmittálja.

Die 20. Colonellus Bolfort uramnak vévén a Méltóságos Úr levelét, csudálkozva érti ő Excellentiája, hogy ezen erős téli alkalmatossággal alkalmas számú katonái fagytanak meg: de mivel olyan kertben ilyen rózsát szoktak szedni: arrúl se ő Excellentiája, se óbester uram nem tehet. Mindazonáltal az apró mundér dolgábúl regementjét segétheti, az praevie committált assignatio szerént kiszedvén obtingens vármegyéibűl az kívántató apró mundérungot.

Eadem. Szegedi Bálint cseszneki commendáns urамnak reponáltatott, hogy imiz-amaz hírrel hallott novitásoknak helt nem adván, az ellenség excursiója ellen mindenfelé vigyáztasson, és ha ugyan csak verificáltatnék, hogy az ellenség circumcingálni kívánná a praesidiumot: tali casu, hogy szükséget ne szenvedjenek a praesidiáriusok, vagyon authoritásában ő kegyelmének, hogy az circumcirca vicinált helységekbűl szükséges provisiókat hajdúi által hajtasson.

Eadem. Balogh Ferencz gyalog óbester urамnak intimáltatott, hogy a Méltóságos Úr atyai intésit grátiáúl vévén, azt mások előtt cum exageratione ne exprobrálja: mert vagyon authoritássában egy Generális-Marschallusnak, hogy commandója alá rendeltetett tiszteknek defectusit emendálhassa. Azonban constálván ő Excellentiája előtt regementjének effectivus statussa: ahhozképpest reménli ő Excellentiája, hogy hajdúi közűl foki és hidvégi passusokra valamellyeket küldeni nem sajnálja.

Die 21. Januarij. Sopronban lakozó Stainné asszonynak passus adatott, hogy maga és emberei Nikics és stebendorfi jószágábúl szabadon ki s be-járhassanak.

Eadem. Director Horváth Zsigmond urамnak adatott értésére, hogy in puncto tractationis armistitii Boldogasszony havának 25. napja praefigáltatott Pomogyra, a hová hogy maga is ő kegyelme személlye szerént az Tekéntetes Commissariátusság részirűl compareáljon, — adhortáltatott.

Eadem. In simili, mutatis tamen mutandis. Szegedi Ferencz uramnak: a Tekéntetes Nemes Vármegye (*Vas*) részérül jelen lennyi el ne múlassa.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Borbély Gáspár voluntér óbrst-lajdinant uram Kis András névő katonájának, és Benkő Ferencz gyalog óberster uram Pap János névő granatéros német lajdinantjának passus adatott által az Dunán, obsitéroztatván a regementtűl.

Die 22do nulla expeditio.

23. Januarij. Szapári (*Miklósné?*) asszony Német-Újvárban passíroltatott az anyja látogatására.

Eadem. Franczia óbrst-lajdinantnak missiliter intimáltatott, hogy továbbvaló ordere nélkül igenessen Széplak felé maschéroljon, magával elhozván a dobost is. Item. Minden portiótúl az incassálandó egy-egy garast diligenter bészedettesse és intacte a cassában adja, az öt nyert lovakat pediglen az lovatlan dragonyosoknak kiosztogassa, az árrát pedig emlétett öt lónak, úgymint minden lóért tíz-tíz tallért, a Méltóságos Úr praestálni fogja, mely pénz is a compánia között distribuáltassék.

Eadem. Barbélly Gáspár uramnak, hogy a Rábamellékiek szénáját ingyen ne hordassa, bátor quártélyában szűk volna is a széna, megiratott.

Eadem. Kis Palkónak nemkülömben, hogy kijövén az inquisítióbúl quártélybeli két faluján vett 600 forintok extorsiója, ki nem megy böcsületire.

Eadem. Sümegi vice-commendáns uram corripiáltatott, hogy deficiálván főcommendáns uram: mért nem tudósítja a Méltóságos Generálist a rabok száma felől? Kik is ha felessen találkoznának: Csobánczban vagy Simontornyára küldjön el bennek.

Eadem. Pető György vice-colonellus uramnak, Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának szólló levél oly véggel transmittáltatott, hogy — Telekesi Török István senator uram a pusztaságon lévén, — bizonyos expressus ember által küldje: mely ha másképpen nem lehet: húsz-huszonöt forinton fogadjon embert, ki igenessen általvigye Érsek-Újvárban, ottvaló commendáns uram kezéhez.

Die 24. Januarij. Az egész Dunáninnét lévő Tekéntetes Nemes Vármegyéknek az armistitium tractájának terminussa, pro 25. currentis Pomogyra, notificáltatott: az hová vice-ispán uramék ad comparandum, non tamen sub poena articulari in Generali Regni Decreto sancita, hanem, ha

egyéb dolgok miatt érkezhetnek, citáltattanak. Kinek tenora exstál az stylusban.

Die 25. vacat.

Die 26. Sárvári commendánsnak, hogy emberét Bécsben lévő leányáért fölküldhesse, passus adatott.

Eadem. Horváth József, Tekéntetes Nemes Vas vármegyének missiliter intimáltatott, hogy lévén ő kegyelme armistitium tractájára rendeltetett commissárius az Tekéntetes Confoederatió részéről: azért ő kegyelme personaliter campareáljon Pomogyra.

Die 27. Marschérolván az armistitium tractájának inchoatiójára Széplak felé, azon nap nem volt semminémű expeditio.

Die 28. Széplakon, conditiones pacis pariáltatván, semmi egyéb dolog nem volt délig, hanem Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális urammak ő Excellentiájának notificáltatott az armistitium punctumában praefigált terminusnak ex praegnantibus rationibus dilatiója: mely mellett Szalai István locumtenentiális secretárius uram pro facienda orali relatione visszaexpediáltotott Ilosvai urammal.

Eadem. A császár Bangortner névő hadi-commissáriussának passus Óvárra, Kuzánihoz, adatott.

Item. Vechelius *(Véghelyi)* András főstrázsamester, Mesterházy Ferencz Sopron vármegyei notárius és Enessei István uraiméknak passus adatott által a Dunán, Felséges Urunkhoz.

Eadem. Kuzáni urannak megiratott, hogy még securitást nem küld, addig az armistitium tractája suspendáltatik.

Die 29. Szécsényi György urannak megengedtetett a Méltóságos Úr passusa mellett, hogy Széplakrúl holmi konyhára való élést vitethessen bé Sopronban.

Eadem. Csornai praepostnak, hogy scriptotenus hozzon ollyan assecurátiót a némettül, hogy az oda való klastromban gvardizonnem fog tétetődni, — mert egyébaránt funditus demoliáltatik.

Eadem. Senator Török István urannak orderében intimáltatott, hogy maga, Szekeres István, Bolfort Ádám, Somogyi Ádám öt compániáit, Fodor László 3 gyalog compániáját adjungálván, minden considerátió és tanácskodás nélkül vegye maga igenes útját Tata városának, a hol is a bennlévő ellenségen általesvén, égesse föl a bekerétett várossát.

Eadem. Kerekes Mihály és Gaál András voluntérhadnagyoknak intimáltatott, hogy Török István senator uram veendő orderéhez alkalmaztassák magokat.

Eadem. Kenessei uramnak három missilis, négy passusnak való alba egy-egy árkusra, adatott.

Item, eadem. Ebergényiné asszonyomnak adatott passus, hogy Iványon lévő borait Sopromban, és onnénd a hová akarja, elvitethesse.

Eadem. Felső-Bükön. Brigadéros Kisfaludi György uramnak intimáltatott, hogy a midőn Fodor László óbester uram embere által requiráltatik, regementje portióinak beszedetésére lovas-regementjébűl egynihány katonákat rendelni ne difficultálja.

Die 30. Januarij. Szarka István generál-auditor uramnak az Méltóságos Urnak szerencséssen Szombathelyre való érkezése megirattatván, intimáltatott, hogy pro faciendis ulterioribus dispositionibus mentűlelőbb compareáljon.

Die 31mo. Nagy Mihály Nemes Sopron vármegye viceispánjának intimáltatott missiliter, hogy az armistitium tractájának alkalmatosságára Nemes Sopron vármegyébűl és Rábaközbűl széna és provisió dolgábúl tempestive provideáljon.

Eadem. Senator Török István uramnak, hogy a midőn emlétett vice-ispány uram az kívántató szénáért küldend, annak elvitelét ne impediálja. Azomban, hogy az csornai administratornak passust adott, kivel Haiszterhez mehetett a szent-mártonyi klastromban béiktatandó quardizonnak antevertálására: igen helessen cselekedte. Az order szerént ő kegyelmének adott operatiónak végbenvitele, cum reflexione tamen az ellenség motussira, iterato recommendáltatott; nemkülömben, hogy az szegénség holmi éllést béadministrálhasson *(Győrré)* titkon az ellenségnek: sok considerátiókra nézve megengedtetett.

Eadem. Szombatheli Ferencz vice-colonellus uramnak az ellenség motussára való vigyázás recommendáltatván, megiratott: hogy ő kegyelmének nemcsak arra szükséges vigyázni, hanem illik minden úton-módon az ellenséget dissipálni. A mellett, a minémő Domián István névő vice-hadnagy elvette egy bizonyos katonának lovát: adassa vissza. Magának is missiliter intimáltatott, hogy vagy in natura, vagy in aequivalenti praetio az elvont lovat adja vissza.

Februarius.

Die 1mo mensis Februarij. Brigadéros Kisfaludi László uramnak order szerént intimáltatott, hogy a mostani időnek megfagyásával directiója alá vévén maga, Kisfaludi György uram Szombatheli Ferencz uram oldala mellett lévő compániáit, nemkülömben dragonyos-regementbűl két compániát, hasonlóképpen Balogh Ferencz óberster uram regementjébűl

háromszáz hajdúságot: úgy intézze minden dolgait, hogy 2-da megindulván ezen hadakkal, pro 7-ma praesentis okvetetlenül Dobranakon compareálhasson, a tisztekkel való consultátióra, melynek elvégezésével immediate 8-va currentis a Kanizsánál lévő ellenség ellen lármáskodást praemittálván, operálódhasson, és ha szintén helébűl kinyomakodnék is: azon igyekezzen brigadéros uram, hogy üzésben is notabilis kárt tehessen az ellenségben, és vissza ne térjen, valameddig a Dráván által s Horvátországig nem penetrálhat. Ezeknek pedig mind hamar köll meglennyi, hogy netalántán az ellenség irrumpálván bennünket, itt had nélkűl ne találhasson.

Ugyanezen dispositió brigadéros Kisfaludi György uramnak is missiliter notificáltatott.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Balogh Ferencz, Palásti Ferencz és Szombatheli Ferencz uraiméknak intimáltatott, hogy kiki ő kegyelmek közül a specificált napon megindúlván, az kívántató compániákkal compareáljanak Dobronakra pro 7-ma currentis, és brigadéros Kisfaludi László uramtúl lévén dependentiájok, ő kegyelme dispositióját secundálni ne difficultálják.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak missiliter intimáltatott, hogy Soprony vagy az Nyulas felé erős portáját bocsássa, ott az ellenséget impediálván, hogy senator Török István uram a pusztaságon annyival is jobb móddal vihesse véghez operátióját.

Eadem. Tersánszky István uramnak reponáltatott, hogy a minémő defectussa exoriált légyen az regementnek, azt nem egyébnek, hanem tiszt uraimék magok negligentiáinak imputálják: mert ha debito tempore az effectivus status tabelláját a Commissariátusság előtt producálták volna: kívánatos effectussát tapasztalhatná a regement: mindazonáltal újabb assignatio fog küldetni a regimenthez. Domonkos Sámuel uram ket compániája számára kívántató zászlóknak erectiójára küldetett assignatio öt réf zöld tafotárúl Izsák zsidóra; a mellett üvegglóbisokrúl sonáló commissió is megküldetett ő kegyelmének.

*Die 2da* Nemzetes Vitézlő Fodor László gyalog óberster uramnak, hogy Nemes Veszprém vármegyétűl a fehérruha és pénzbéli impositákat ne praetendálja, mivel az ő kegyelmének, accludált assignátiója szerént, igen kevéssel vagy talán semmivel sem maradott restantiáriussa, — hanem computust mentűlelőbb ineálni a nemes vármegyével ne terheltessék.

Eadem. Kókai Márton colonellus uram három, sebbűl meggyógyúlt katonáinak, Dunán által való menetelekre passus adatott.

Die 3^tia Februarij. Generális Bottyán János uramnak Felséges Urunk ő kegyelmének szólló levele, minthogy abban denotált ő kegyelmével való conjunctiórúl az Méltóságos Úr semmi intimatiót nem vett, reaccludáltatott: hanem igenis, Méltóságos Főgenerális és Locumtenens uram ő Excellentiája parancsolatjához kívánván magát az Méltóságos Úr conformálni, Károlyi Sándor uram segétségére fog sietni.

Eadem. Szalai István locumtenentiális secretárius uramnak Generális Esterházy Dániel, Horváth Zsigmond, Nyárai László és Gróff Turnóné asszonyom dolgai missiliter recommendáltattanak.

Item. Nagy Istvánné asszonynak büki jószágára adatott protectió, salva-gvardia-levél, s passus, hogy Sopronban mehessen egy úttal.

Item. Szegedi Pálné asszonynak ugyan Sopromban való bémenetelére passus adatott.

Ibidem, eadem. Méltóságos Generális-Marshallus Károli Sándor uramnak ő kegyelmének megiratott, hogy Újvár tájékára elérkezvén, a Vágon túli operátiók kedvéért mihelen insinuálandja magát ő kegyelme a Méltóságos Úrnál: azonnal az communicátiók folytatásához serényen hozzálátni szükséges lészen.

Eadem. Sárvári commendánsnak, hogy Esterházy László uram szökött szolgáját restituálja, az elvitt lóval együtt.

Die 4ta vacat.

Die 5ta. Mező Mihály névő szegénylegénynek koldúló levél, egyszersmind passus is adatott által az Dunán.

Die 6ta. Bolfort Adám uramnak missiliter intimáltatott, hogy a Tekéntetes Commissariatusság által Nemes Győr, Komárom és Esztergam vármegyék in quanto portiónak subleváltatván, annak suppletátiójára Nemes Veszprém vármegye ordináltatott; mely reá limitált quantumot ha praestálni nem akarná, militari assistentia exequáltassa.

Eadem. In simili Török István senator és lovas főcolonellus uramnak, hogy regementjére repartiált obtingensét militari executione mediante vétesse meg Nemes Vass vármegyén.

Item. Néhai Tekéntetes és Nagyságos Szapári Péter uram meghagyott özvegyének, Tekéntetes és Nagyságos Egresdi Zsóffia asszonynak instantiájára salvus passus elargiáltatott Pozsonig.

Die 7ma. Dániel Zsigmond vice-colonellus uramnak missiliter intimáltatott, hogy a minémő tiszteket, Kis Gergely uram regementjébűl valókat, híre nélkul óbesterének kirekesztett, azokat újobban tisztekben installálnyi el ne mulassa.

Eadem. Landor-fehérvári görögöknek kereskedésre négy rendbéli passus adatott.

Eadem. Szombathelyrűl megindúlván, penetráltunk Szent-Györgyvig, az hol is Esterház Lászlóné asszonyom temetése lévén, semmi expeditió nem volt.

Die 8vo mascheroltunk Jánosházára. Vacat.

Die 9no Februarij. Sümegre penetráltunk, a hol is az armistitium dolgában irattatott Kún János praefectus urammak, hogy mivel már *(az)* nem Széplakon, hanem Győr-Szent-Mártonban fog tractáltatni, — azért a minémű provisiót Széplakra akart küldeni, Sümegre administrálja.

Die 10. ejusdem. Gábor György és Bessenyei László Nemes Szala vármegyei vice-ispány uraméknak missiliter intimáltatott, hogy mivel alsó-lendvai és balatinczi dominiumok, eo non obstante, hogy a Méltóságos Úrnak quártélúl rendeltettenek, felettébb aggraváltatnak, kiknek revisiójara Radó Pál uram expediáltatván, ő kegyelmének assistálni és az excessusokat remediálni ne difficultálják.

Die 11ma Lékai patikáriusnak annualis passus adatott.

Die 12. Nihil.

Die 13. Februarij. Tersánszky István urammak missiliter intimáltatott, hogy azon mezőföldi lakosokat per absolutum ne engedje béhódulni az ellenséghez; egyetértvén Bolfort urammal, a mennyire lehet, resistáljon a fehérvári ellenségnek.

Eadem. Séllyei Gergely uram hajdúival váltassa föl hidvégi és foki passusokon lévő hajdúságát, a residuitást pedig küldje simontornyai praesidiumban, maga pedig Séllyei uram a Méltóságos Úrhoz siessen.

Die 14. Domonkos Sámuel urammak intimáltatott, hogy a maga útját mentülelőbb siettesse a Méltóságos Úrhoz; féretévén az maga privátumát, az rabok szabadulásában fáradozzon.

Eadem. Nemes Szala és Vass vármegyéknek irattatott, hogy az hetellő szekereket és reájok esett 300 szekér tát a sümegi praesidiumhoz praestáljonak.

Eadem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uram ő Excellentiájának missiliter megiratott, hogy a Méltóságos Úr, igenis, kész Generális Károlyi urammak intentióját segítteni; de mivel még ekkoráig semminémű tudósítását nem vette ő Excellentiájának, azért kölletett ennyire halladni; azonban miként mehessen conjunctiójára? módját nem látja. Austria felől Eugenius herczeg két regimenttel, Styria felől pediglen Parait *(Bayreuth)* regimentje labanczokkal, Nádasdi pediglen Muraközött, személye

szerént Csáktornyán lévén, — Csallóközben éppen nem mehet. Az idevaló constitútiók megirattattak ő Excellentiájának. Caeterum a dragonyos-regement recommendáltatván, annak öreg mundérja sollicitáltatik. Item, Nemzetes Vitézlő Rátki Dániel uram Tekéntetes Nemzetes Telekessi Török István uram ezeriben vice-colonellusságra promoveáltatott, nemkülömben Hellepront János uram Domokos ezeriben főcolonellusságra installáltatott.

Diebus 15, 16, 17. expeditio nulla.

Die 17. Sümegrűl maschérolván Devecserben, semmi országos expeditio nem volt.

Die 18. Februarij. Felséges Magyarországi Vezérlő és Erdéli Fejedem Urunknak: Minémő okokra nézve kelletett az armistitium conclusiójának differáltatni? genuine detegáltatott. Azomba, hogy ő Felsége az alsó-lendvai dominiumot az Méltóságos Urnak méltóztatott kegyelmessen conferálni, — alázatossan megköszöntetett, s az mellett az balatinczi dominium is, hogy az alsó-lendvai jószághoz applicáltassék, recommendáltatott.

Eadem. Török István senator uramnak, hogy Haiszternek constitútióját kitanúlván, maga regementjét, úgy Bolfort és Somogyi uraimék öt-öt compániáját convocálja és resistáljon.

Die 19. Komáromi Zsigmond sümegi póstamester uramnak compulsorium mandatum, hogy akármely nemes vármegyében, papi, nemesi vagy vitézlő rendi személyeket esküdtethessen és úgy inquiráltattasson maga dolgában.

Item. Passus expediáltatott ugyan sümegi póstamester uramnak instantiájára, hogy mivel Csikvár az ellenség kezében jutott, Ladán névő helységbéli jószágban, mely is oda közel vagyon, confui nélkűl nem mehet: azért tiszt uraim, erga requisitionem — assistáljanak.

Item. Hellepront János uramnak, Bolfort Ádám, Somogyi Ádám, Szekeres István colonellus, és csesznekí, csobánczi, simontornyai commendáns uraimékra order szerént expediáltatott credentionálissal küldettetett ő kegyelme a nemes vármegyékkel való computus ineálására s confusióknak rendben hozására.

Eadem. Domonkos Ferencz uram ezerebéli commendáns tiszteinek in praecedenti materia credentionális, a mellett azon regement dolgában is.

Die 20. Februarij. Director Horváth Zsigmond uramnak iratott a sümegi fogyatkozások végett: úgymint a csigakötél rosz volta, czaigborter és pattantyúsoknak egy portiójok administratiója, úgy a bent lévő mesteremberek

fizetetlenségekrűl való panaszok, a praesidialisták szentgróti quártélok, Palásti uram dragonyos mundérja s remundalovaira kívántató pénzre való assignátió adatása végett, a fölöstömi rabok szabadítása és brigadéros Balogh Ádám uram ezerének adatni kívántató assignátió végett, és hogy Benkő Ferencz uramnak persvadeálja a sümegi commendánsságot.

Eadem. Senator Török István uramnak intimáltatott, hogy az csikvári sánczнak operatiójára regementjének nagyobb részit főtiszteivel expediálja.

Item. Somogyi Ádám, Bolfort Ádám és Szekeres István colonellus uraiméknak intimáltatott, hogy magok személlyek szerént regementjekkel csikvári operatióra compareáljanak.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Balogh Ferencz gyalog colonellus uram ordereztetett ellenség kezében jutott csikvári sáncznak recuperátiójára. Négy napra való provisiót vigyen, s indúljon a Mezőföldre, közelítvén Csikvárt; a holott pediglen subsistálni fog: lovas-regementeknek, — úgymint Szekeres István, Somogyi Ádám, Bolfort Ádám és Török István uraiméknak — terminust praefigálván: hová congregálódjanak? tudtokra adja. Küldje expressus emberét Cseszneкben, ott lévő commendáns uramnak lévén intimátiója: két taraczkot cum requisitis assignál; nemkülömben Sümegre is expediálván tisztit, granát-hányó mozsarakat vice-commendáns fog adatni. Azután pedéglen — több ordertűl se várván — procedáljon mentűl hasznossabban ezen actióra.

Eadem. Séllyei Gergely gyalog vice-colonellus uramnak intimáltatott, hogy directiójában concredált ezeret mentűlhamarébb eszveszedje, négy napi éléssel indúljon a Mezőföldre, s ottan colonellus Balogh Ferencz urammal magát conjungálja. Azon csikvári operátiónak jobb folytatására nézve dependentiáját is említett colonellus uramtúl tudja.

Die 21. Februarij. Somogyi Ádám uramnak intimáltatott, hogy jóllehet előbbeni ordere szerint Fehérvár felé kelletett volna magát transferálni, — de bizonyos okokra nézve nem oda, hanem a győri fölső pusztára siessen, ottvaló commendót magára vállolja.

Eadem. Telekesi Török István uramnak missiliter intimáltatott, hogy a csikvári sáncznak recuperátiójára rendeltettenek Balogh Ferencz, Séllyei Gergely, *(gyalog)* s Bolfort, Somogyi Ádám, Szekeres István és az ő kegyelme lovas regimentjei. Annakokáért, ha maga betegeskedésére nézve el nem mehet azon operátiónak végbenvitelére: tehát vice-colonellussát maga képiben regementjének nagyobb részivel oda expediálni ne difficultálja, hagyván maga mellett mindazonáltal

két-három compániát, az fehérvári és komáromi vigyázásra strázsáúl.

Eadem. Nemes veszprími káptolonnak requisitorium mandatum; e mellett hogy Nemzetes Vitézlő Somogyi Ádám lovas főcolonellus uram regementjebéli Strupi György névő káprál instantiájára egy káptoloni személt exmittáljon.

Eadem, Devecserben. Fölestemi commendánsnak replicáltatott: Mivel az innenső fél a túlsótúl rabok kiszabadulásábúl separáltatott, s jóllehet Generális és Marchio Gusáni uramnál innotescál: chartelláris-commissárius functiójában Domokos Sámuel uram általam constituáltatott részünkrül, melyet ő Excellentiája a császár részérül való várakban significált, mindazonáltal most beteges lévén emlétett chartelláris commissáriusunk: a midőn Kisfaludi György brigadéros uram benn lévő rabjaink kiszábadulása iránt requirálandja, commendáns bizvást kibocsáthatja: én is ugyanannyit viszont érettek küldeni kész vagyok.

Item. Nemzetes Vitézlő Hellepront János óberster uramnak adatott passus az Dunán innenső praesidiumok revisiójára, s maga securitássára nézve, az hol szükséges fog lenni, militaris assistentiával is hozzája lenni tartozzanak.

Item. Szekeres István lovas colonellus uramnak passus, Dunán túl, Kecskemétre.

22. ejusdem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak, hogy Multumbergnek irott ő Excellentiája levele a végre transmittáltatott volanter ő kegyelmihez, hogy annak continentiája szerént maga is ő kegyelme írjon bé néki, hogy ő Excellentiája engedelmibűl fáradoz az fölöstömi rabok szabadulásában, kik között lévén Györgyfi László commissárius és mások, — leginkább adurgeálja.

Eadem. Egy tenorral Luka Benedek veszprémi kapitány, Gál Mártony és Kerekes Mihály voluntér-főhadnagy uraiméknak, hogy mihelen az haza szolgálotjában Somogyi és Bolfort uraimék intimátióját veszik: oda, az hová kívántatik, azonnal megindulni el ne mulassák.

Eadem. Svastics Zsigmond uramnak, hogy Molnár Ferencz özvegye eladás kedviért Teszenfai bátyjának adott, szerencsétlenségben esése s megfogattatása alkalmatosságával Teszenfaié gyanánt elvitt lovait restituálja, — parancsoltatott.

Eadem. Sümegi póstamesternek recommendáltotott óbrster uraimék ordereik és több levelekkel Multumbergnek szólló is singularis elküldések recommendáltotott. (*Igy.*)

23. ejusdem. Elmenvén Kegyelmes Urunk ő Excellentiája Devecserbül, usque ad 27. inclusive semmi expeditio nem volt; hanem

Die 28. ejusdem. Devecserben. Colonellus Balogh Ferencz uramnak replicáltotott: Mivel már Fokhoz közelített maga regementjével az instituálandó csikvári operátióra: az táján bizonyos helyt és terminus praefigálván az több regementek comparítiójára, várja meg; azalatt penig ne Csesznekbül, hanem Simontornyárúl hozasson két álgyút, a mint is commendáns Horváth Ferencz uramnak szólló intimátió a végett includáltotott. Hallatik, hogy az ellenség Csikvárbúl minden éttczaka bészökvén Fejérvárban, s csak regvel jön ki. — jó volna ollyankor bészállani: holott contrarium tapasztaltatnék: stálnok az dispositiók legalább az hadak öszvegyűlésig, hogy az Mezőföldet nem engedvén megholdulni, az lakosok consolátiójára.

Eadem. Az egész Dunán innenső lovas és gyalog regementeknek uno tenore order expediáltatott: Jóllehet a sümegi concursus alkalmatosságával placidáltam a vitézlő rendeknek, kinek-kinek minden napra egy-egy itcze bort adatni. — de mivel némelly helyeken bővebb termíse lévín a bornak, ottan in natura kivévén, részegeskedéseknek, exorbitantiáknak adták magokat a vitézek, a hol peniglen szükebb volt a bor, pénzül kivévén, korcsomákot kerestek, jó vigyázást úgy kerülték, de akkor szegény ember zaklatását végben vitték: — ezeknek eltávoztatására nézve praesentibus reformálom: interdicálják brigadéros s óbrster uraimék, senki, se in natura, se in aere többé acceptálni ne merészeljék, hanem az regement commendánsa minden személyre számlálván naponként egy garast itczéjiért, két holnapra három-három forint kinek-kinek fog obveniálni, és azt incassáltossa s conserválja, hogy az campániák elein tisztem kezihez assignáltossa és azzal egy holnapi fizetéseket exsolváljuk: jóllehet lészen rendelés ez iránt az regementek között: de most szenvedhetőbb inkább zúgolódásokat, mintsem midőn kívántatnék szolgálatjok, s az fizetés miatt oszlásokat kölletnék látnom.

Martius.

Die 1ma ejusdem. Devecserbül. Veszprém városának rettentő exagerátióval replicáltotott: Hogy praesummálják az ellenség fenyegetésére holdulásokat emlegetni?! Ez-é az Confoederátióban való állandóság, mellyet az hazának gonosz példájára, sérelmekre megmutatni igyekeznek? — Valakinek

conceptussa ezen hazafiúságtolanságnak jele: azonnal tudtomra adni az város el ne mulassa, másként inquisitione mediante is kitanulom. Nemhogy ezen holdulást megengedném, de, ha akaratom ellen elköveti az város: én magam és hadaim lesznek ellenségi, gyermekeket is fegyverre hányatván, az várost funditus evertálom. Hogy azomban Pápa várossa abjiciáltotik? Ez ideig nem constált efféle cselekedeti; leszen gondom annak is megvizsgálására, hasonlóképpen bánok vélek, s nem fogják tapasztalni interessentiámat. *(Ő lévén földesura Pápának.)*

Eadem. Bolfort commendáns-colonellus uramnak adatik értésére: Balogh Ferencz uram regementestül Fokhoz közelített, csak lovas regementekre várakozik. Kegyelmed is azért siessen. Már az álgyúk nem Csesznekbül, hanem Simontornyárúl fognak administráltotni. Maga kegyelmed azon igyekezzen: az action jelen lehessen, és az competentia eltávoztassék. Brigadéros Kisfaludi László uram is fog compareálni azon operatióra.

Eadem. Oroszi Pál, veszprémi vice-ispány uramnak a Kup nevű helység recommendáltotott. Ezelőtt csak öt portió téli intertentióra rendeltetett reájok, most már — nem tudatik, mitül? — hatodikkal is megtódották. Tavalyi quártély után is haupmon Sulch azon faluban való sok excessusiért bizonyos summát fizetett: de az helségeknek senki nem bonificálta. Akarnám tudnom, hova tette a nemes vármegye?

Eadem. Horváth Zsigmond uramnak Tolna és Baronya vármegyék követjei instantiájok recommendáltotott, explanáltotván sok gravamenjei: minthogy simontornyaiakhoz legközelebb adjacens, midőn megszűkűl Simontornya: nem vár commissariális rendelésektűl, eo casu immediate Tolna, Baronya vármegyéket előrántja. Hogy ollyankor azért ezen országunk kénesének tovább is succurrálhossanak, czéloz instantiájok: bár csak az apró mundérungot engednénk el: melyet méltó respectusban vévén, indulgeálhatni. A mellett Bezerédi János vice-ispánsági hivataljában negligens lévén s a vármegye tiszteivel indiscrete bánván, — melyért búcsúznak is mindnyájan, — ő kegyelmit amoveálnom determináltam. Ha kegyelmed opiniójának tetszenék, Wlassich János uramat heliben introducálom, de először az Tekéntetes Administrátió praefecturájában alkalmatos subjectumrúl tegyen dispositiót.

Eadem. Bezerédi János uramnak exprobráltotott negligentiája, tisztségének vilipensiója; minthogy sokszori adhortatióim nem használtak: finaliter praesentibus azért ő

kegyelme amoveáltatik: a nemes vármegye dolgaihoz ne is ártsa magát, hanem számodásra készüljön.

Eadem. Gyalog óbrster Fodor László urannak adatott értésére Benkő urannak tisztitül való elbúcsúzásával Grajner urannak óbrst-lajdinantságra s egyszersmind sümegi főcommendánsságra (*alkalmazása*): requiráltatik azomban: mivelhogy Ruszt és Galénius kapitány uraiméknak nincsen ottan kedvek szolgálatra, — nagyobb promotiójokért küldje Sümegre, több alkalmatos hadnagy és zászlótartókkal együtt, Benkő uram ezeréhez, a hol is accomodátiójok böcsületes promotióval leszen.

Eadem. Ekstajn János urannak missiliter intimáltatik, hogy az elmúlt nyáron némely szegény embernek adósságáért elvitt ökröket azonnal adassa vissza.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Hellepront János urannak missiliter recommendáltatik, hogy az csesznekí cisternának és magazinumnak reparatióját intimálja Fekete György commissárius és ott levő commendáns urannak. E mellett, relegáltatván instantiájokban veszprémiek ő kegyelme levelére: exagerálja nékik, hogy az ellenséghez hajolni ne merészeljenek, mert kemény animadversiómat magokon tapasztalni fogják.

Die 2da Martij. Nemzetes Vitézlő Horváth György sümegi vice-commendáns urannak order által intimáltatott: Előbbi dispositió szerént Lajos Ferencz uram elérkezvén ezen orderemmel, midőn magát insinuálja: azonnal a várnak constitutiójárúl és fogyatkozásirúl elégséges informátiót adván, a vár kulcsait is keziben assignálja és tisztit resignálja, magát pediglen ő kegyelme helyett Csesznekben transferálja.

Eadem. Csesznekí commendáns Szegedi Bálint urannak ordere expediáltatott, hogy Horváth György uramat Lajos Ferencz uram helett, mint vice-commendánst azon praesidiumban accomodálja.

Eadem. Babócsai Pálné, Márfi Juliánna asszonynak adatott Nemes Szala és Veszprém vármegyékben lévő javaira protectió.

Die 3tia Devecserben. Sümegi vice-commendáns Lajos Ferencz urannak orderében intimáltatott, hogy resolválván Nemzetes Vitézlő Grajner Antal uramat sümegi főcommendánsnak, — azért nemcsak maga ő kegyelme superiorának agnoscálja, hanem az egész praesidiáriusokat rendben állitván, constitútióját azon várnak repraesentálni el ne mulassa.

Eadem. Nemzetes Vitézlő Farkas István registrator urannak orderében intimáltatott, hogy az sümegi, csesznekí, csobánczi és simontornyai praesidiumokban lévő raboknak

causájokat revideálván, kit-kit exequáltassa érdeme szerént, nem várván semminémű confirmátiójátúl a Méltóságos Generálisnak.

Eadem. Sümegi, cseszneki, csobánczi és simontornyai commendáns uraiméknak orderekben intimáltatott, hogy Farkas uramat ismérvén pro hic et nunc subsistuált generálauditornak lennyi: mindenütt az rabokat ad faciem loci statuáltatni és exequáltatásokban assistálni el ne mulassák, s egyszersmind subsistentiájárúl tegyenek dispositiót.

Eadem. Pulai György hadi főporkolábnak adatik értésére levelében, s egyszersmind intimáltatott, hogy Farkas István urammal, melléje vévén Miklós mestert, az praesidiumokban lévő raboknak absolútiójára elmennyi el ne mulassa, Miklós mesternek securitására kérvén Bakacs uramtúl pro assistentia tíz katonát: annectált, ő kegyelmének szóló levelemnek exhibítiójárúl *(recognitiót)* fog adni.

Eadem. Tekéntetes Nagyságos Bakacs Lukács keszthéli kapitány urannak orderében intimáltatott, hogy ad requisitionem domini castellani castrensis Georgÿ Pulay, Miklós mesternek securitássára nézve melléje tíz katonát rendelni el ne mulassa.

Eadem. Cseszneki commendáns urannak: Orderem praesentáló haupmont, mellette lévő Benkő Ferencz uram ezerebéli hajdúsággal, gvardizomban accomodálja, bentlévőket pediglen ezerekhez küldje.

Eadem. Simontornyai commendáns urannak hasonlóképpen: A bentlévő, néhai Domonkos Ferencz uram ezerefféle két compánia hajdúságot, ámbár ott lakozókbúl álló légyen is, küldje ezere után: ezen orderemet praesentáló haupmon peniglen expediáltatott helekben, kit is pro praesidiario accomodáljon.

Eadem. Dániel Ferencz urannak: Óbrst-lajdinanti tisztit resignálja, intimáltatott: Grayner uram constituáltotott heliben, order szerént adatott értésére: kire nézve ő kegyelmit, úgy Melsófszky uramat regement defectussárúl és constitútiójárúl informálván, kezekhez effectivus statussát is a regementnek assignálja említett óbrst-lajdinant uram. — azomban első alkalmatossággal más, contentuma szerént *(vala)* promotióját várhatja.

Item. Balogh Ádám urannak transmittáltotott Sümegen raboskodó Radostics Ádám levele, kiben declarálja magát ártotlannak. Ő kegyelme azért inquiráltosson, hogy mentulhamarébb processus indíttassék ellene.

Item. Horváth Zsigmond urannak recommendáltotott: Zichi Imre uram és ő kegyelme kis-martoni apáczák közt

lévő atyjafia instantiájára, ha lehetséges, vázsonyi dominiumbúl az apáczát vagy ötven forintocskával megsegíteni. Zichi Imre uramat magát peniglen némelly somlai hordó borocskával.

Item. Küszöghi Ádám uramnak megirattatott: Nemes Vas vármegyére executiót küldeni suspendálja, minthogy offerálják tiszt uraimék magokat az restans summát egy hét alatt exsolválni, helette tartott katonaság portiójáért.

Item. Vice-ispány Küszöghi uramnak: Mivel etei póstamester maga előbbeni helit az ellenség miatt nem lakhatja, mindene már is elveszett: transferáltotik Csesznekben, oda provideáltosson a nemes vármegyébül subsistentiájára.

Item. Szekeres uramnak: Mivel etei póstamester, quártélyúl assignált szőnyi lakosoktúl még ezideig semmit nem vehetett: subsistentiájára militaris assistentiát adjon, és hozassa el a bírókat.

Item. Egy tenorral Török Istvánnak, Bolfortnak, Somogyinak, Szekeresnek, Sélleinek intimáltotott, hogy registrator Farkas István minden praesidiumokban lévő rabok causája revisiójára és decisiójára expediáltatván, — a midőn azért insinuálja magát ő kegyelme vagy maga, vagy valamely tiszti, cum sufficientibus documentis: a kívántató helyre compareálni ad fixum terminum szorgalmatoskodjanak ő kegyelmek.

Item. Csapó Jakab hadnagynak, hogy Csizmazia János árváitúl elvitetett lovat, fegyvert visszaadattassa.

Die 4ta Martij. Fördős Mihálynak imponáltatott, hogy az Mocsán lévő két *(ezer?)* lovas és gyalogbúl álló nímetre derekassan portáztasson, hogy szabad szakálra szíltiben meg ne gázolja az helységeket: sőt ha venné észre, hogy Fejérvár felé nyomakodni igyekeznék: mindenütt nyomában, utánna legyen.

Eadem. Brigadéros és colonellus uraiméknak intimáltotott, hogy Szombathelen pro undecima praesentis, a nemes vármegyével ineálandó computus kedviért, compareáljanak.

Eadem. Török István senator uramnak megirattatott: Igaz híreket írjon, ne pletykákat, mert az nem hadi emberekhez, hanem győri gesztenyesütő kofákhoz illendő: sőt afféle hamis, réméttő híreket indító tiszteket büntetés nélkül ne hagyjon, mint proxime egy hadnagya látván kétszáz nímetet: háromezernek referálta: az is visszatérvén, immutáltotott szándéka. De további motussára vigyázzon, s ne csak Rábaköz manutentiójára, hanem Pápa tájékára is és conservátiójára igyekezzen: s nem illik: Somodi uramat ő kegyelmit a Veszprém vármegyébül postérungjának, élés

administrátiójára biztassa, hanem Rábaközbül közelebb éri Győr eleit, onnét concurráljon. A külső tiszt uraimékkal accurate correspondeáljon, azt penig értse senator uram: midőn csikvári operátión általesnek.

Item. Csúzi Pálné asszonyomnak passus adatott. Győrré leányát bévitethesse, egy útra; deserviendo clausula: hogy ártalmunkra czélozó leveleket kü s bé ne hordozzon.

7ma ejusdem. Franczia óbrst-lajdinant uramnak orderiben iratott, hogy maga útját siettesse Fölséges Urunkhoz, és az reá bízott dolgot sollicitálja.

Item. Fölséges Urunknak franczia óbrst-lajdinant accomodátiója és Szegedi Ignácz elbocsátása iránt irattatott.

8va ejusdem. Szombathelen. Missiliter irattatott küszögi jezsoviták collegiumabéli páter rector uramnak Tekéntetes Nemzetes Vitézlő brigadéros uram Kisfaludi György fia dolga felől, hogy ne urgeáltossék extra confessionem acatholicam.

Item. Luka Benedek veszprémi kapitány uramnak, hogy mivel laibgvardiabéli franczia óbrst-lajdinant országos levelekkel Fölséges Urunkhoz expediáltotott, confuiéroztassa Simontornyáig.

Item. Hellepront János óbrster uramnak: Hogy az csikvári sáncznak recuperátiójára siető némely hadaink részinek *(így)* és a szegény lakosok is desperátióban ne hozattassanak, szavaival biztassa azon darab Mezőföldet: maga is ő Excellentiája lefordúl, operátióját continuálván azon csikvári sáncznak.

Item. Sélleynek, hogy ezerestül Szombathelyre fölsiessen, mivelhogy ő kegyelme is okoztatik az gyalogság fölverettetésében, — egyébiránt is lévén más, számodásra való dolga is előttem; mindazáltal, ha az ellenség Simontornya felé szándékozkodnék: ad interim Simontornyára transferálja magát ezerivel együtt.

Eadem. Torma István uramnak, hogy az includált leveleket kinek-kinek assignálván: Sélley uram ezerestül erre föl, Szombathel felé siessen, és minden circumstantiákat kitanúlván, az Méltóságos Urat informálja.

Eadem. Horvát György uramnak, hogy azonnal transferálja magát Csesznekre, vice-commendánsságra.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak missiliter intimáltatott, hogy brigádája alá vévén maga, Tersztyánszky és Bolfort uraimék regementjeit: azonnal Mezőföldre siessen, azt mentűl jobb móddal conserválja az ellenség excursiója ellen.

Die 9. ejusdem. Nemes Veszprém vármegyének: Mivel az elmúlt napokban Csikvár recuperátiójára indultak hadaink, signanter Balogh Ferencz gyalog óbrster uram, — mely is a nemes vármegye gremiumábúl álló, — véletlen, ellenség által lett eloszlása: jóllehet maga is iparkodik öszveszedésekben: de a nemes vármegye is ablaboráljon szolgabirái által processusokbúl kihajtatásokban. Azonkívül az restans hajdúkat, úgy az apró munderungot megszerezni igyekezzen, hogy ne kénteleníttessék colonellus uram executione mediante a nemes vármegye procrastinátióját admaturálni. A mellett a nemes vármegye tisztei közűl megintettek, hogy örűlvén kárán hadainknak: vigyázzanak magokra!

Eadem. Ugyan Szombathelen. Balogh Ferencz urannak exagerative replicáltatott: Az orderek glossálása s nem observálása miatt esett oly confúsiója: leginkább sajnálható áldgyúink elvesztése, az zászlóknak elnyerettetése. Ő kegyelme azon casusnak genuina declaratióját küldje: és, hogy mentűlelőbb gyalogságát öszveszedhesse: mit írtam légyen a nemes vármegyének, in paribus transmittáltam.

Die 10. ejusdem. Fodor László gyalog óbrster urannak orderiben intimáltotott, hogy az regementhez conferálván magát, ottan két-két házi-kenyeret szedetvén az hajdúsággal, maschéroljon az directiója alá concredálandó munítióval Veszprém felé, és ottan várja további dispositióját a Méltótágos Úrnak.

Eadem. Grayner Antal sümegi főcommendáns urannak, hogy az mezőföldi operatióra adjon két öreg taraczkot, három gránát-hányó mozsarakat harmincz gránátokkal, négy mázsa puskaport, száz kézi-gránátot és üveg-glóbisokat, — nemkülömben pattantyúst is assignáljon Fodor László uram kezihez.

Eadem. Palásti Ferencz dragonyos-regementbeli óbrstlajdinant urannak is, hogy ezen operátióra két házi kenyeret vitetvén a dragonyosokkal singillatim, menjen ő kegyelme is az jobb lovassággal Veszprém felé, elhagyván bagázsiáját in loco securo.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám urannak, hogy eltávozásával az hadaknak a fronte maradván, az itt maradandó bagázsiákra vigyáztosson. Sothonhoz és Ikervárhoz Kis Gergely uram compániáit rendelje, provisiót administráltatván, az Tekéntetes Nemes vármegye által subsistentiájokra.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi László urannak order szerént intimáltotott, hogy absentiájában a Méltóságos Úrnak Szent-Gróth tájékán lármáskodvá n.terrort incutiáljon az ellenségnek.

Eadem. Tallián Anna asszonynak passus (*Német-*)Új-várra, borainak kihozására.

Eadem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Török István uramnak order. hogy regementestűl pro 21. Martÿ Veszprém táján legyen; Rábaközben két compániát hagyjon.

Eadem. Szekeres István lovas főcolonellus uramnak eadem stylo order.

Item. Balogh Ferencz gyalog óbrster uramnak: Pro 21. Martÿ Enyéng táján légyen ezerestűl.

Item. Kisfaludi László uramnak is order in eadem materia, hogy Veszprém táján légyen pro 21. Martÿ.

Item. Brevadarics Jánosnak uti passus, hogy Horvátországban causái revisiójára Szily Györgyöt elvihesse magával azon alkalmatossággal dolga vitelire: maga feleségét Újvárban béküldhesse.

Item. Fejér- és Veszprém vármegyéknek, hogy az Mezőföldre gyűlekezendő hadak intertentiójárúl provideáljanak.

Item. Luka Benedek veszprémi kapitány uramnak, hogy az insurrectiót úgy intézze, hogy a midőn odaérkezik a Méltóságos Úr az hadakkal, — készen találtossék.

Item. Gáll András és Kerekes Mihály voluntér-hadnagyoknak, hogy siessenek Palotára compániáikkal.

Die 11. ejusdem. Erős István stabalis póstamester uramnak passus per modum credentionális, hogy expediáltatván az egész pósták revisiójára, szükséges helyeken leendő erectiójára assistáljanak.

Eadem. Laibgvardiabéli franczia óbrst-lajdinant uram Egerbe passéroltatik Dunán túl.

Eadem. Dragonyos-regementbeli óbrst-lajdinant Palásti Ferencz uramnak orderiben intimáltatott, hogy mivel már az regement rendben vítetődött: újobban az quártélyában maschéroltatván regementit, szorgalmatos vigyázással legyen az ellenség történhető eruptióira. Jóllehet brigadéros Kisfaludi György uram főcommendónak az Rábán innensö földön declaráltatott, — mindazáltal nem várván mindenkor orderitűl ő kegyelmének, a midőn a szükség kívánja, hasznos operátiókat az ellenség machinátióján tévén, hasznos operátióit folytatni el ne mulassa.

Item. Szombathelyrűl exageráltatott Bolfort Ádám és Tersztyánszky uraiméknak: Hogy az ordereket glossálják és fejeskednek observállásokban, méltán tulajdoníthatni ő kegyelmeknek: minémű gyümölcs követte, melyért nagy számodással tartoznak. Ennek revancsolására mindazonáltal újobban öszvecsoportoztatván a hadakat, kiknek elérkezé-

sekig postérungjokban várakozzanak. — kívánván magam is személyem szerint jelen lennem és hathatósbb operátiót kezdenem.

Item. Sélley Gergely uramnak hasonló exagerátióval intimáltatott, contraordereztetvén: Ne már Rábán innenső földre, hanem Palotára regementestűl vegye útját, és oda szállítsa gyalogságát. Várja tovább is dispositiómat az instituálandó operátióra.

Item. Torma uramnak missiliter megiratott: Nem kítlem, Sélley uram ezerit ekkoráig öszvecsoportoztatta, kit Rábán általjövetelirűl contraordereztem; egyenessen azért indítsa Palotának és négy napi éléssel helheztesse a várban és a városban; maga is várakozzon odajövetelemre.

12. ejusdem. Multumbergnek, hogy az cartellae commissárius uram meggyógyúlván, mit végezett az császár cartellae commissáriussával? pro relatione hozzája küldette a Méltóságos Úr, hogy rabjaink szabadúlását ne gátolja.

Eadem. Székes-fejérvári bírónak és a több közönséges lakosoknak replicáltotott az jövendő szőlő-munkájokra küldött punctumira: Csudálkozván érté a Méltóságos Úr, hogy minekelőtte megengedtetett volna szőlő-munkájokra való szabadságok, praejudicálván generálisi authoritássának ő Excellentiájának, punctualis observátiókra adigálni colludálják, igérvén száz forintokbúl álló summát, mely summa nem az privatumra, hanem ad publicum szokott convertáltotni. Semmisem lészen efféle praetensiójokbúl: mindazonáltal deputatussa fog exmittáltatni a Méltóságos Úrnak instructióval, — azzal végezzenek.

13. ejusdem. Bakacs Lukács uramnak, hogy az Keszthelen lévő vitézlő rendet az Regulamentum szerint, excepta una dica, ad contribuendum adigálja.

Eadem. A die 13. mensis ad 18. Martÿ inclusive semmi országos expeditio nem volt.

19. ejusdem. Devecserbűl irattatott Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális uramnak ő Excellentiájának az ellenség által történet szerént lett Csikvár occupatiójának reoccupatiójára való menetele.

Eadem. Director Horváth Zsigmond uramnak missiliter intimáltotott, hogy az Méltóságos Főgenerálist várja meg Vázsonyban, tévén azomban szükséges dispositiókat az Csikvárhoz kívántató provisió iránt.

20. ejusdem. Vázsonybúl irattatott csesznеki commendáns Szegedi Bálint uramnak, hogy az hadak Csikvárnak operátiójára menő alkalmatossságával jó vigyázásban légyen az ellenség Fejérvárbúl lévő motussára.

Eadem. Vázsonyból maschéroltunk Veszprémben, holott azon nap semmi expeditió nem volt.

21. ejusdem. Veszprémből Peremartonyban maschérolván, az Méltóságos Úr kívánván az hadakat jó rendben venni, semmi *(más)* expeditió nem volt, hanem Török István uramnak, hogy cautus legyen az rabok szabadulások iránt való végezésben, mivel nyilván vagyon *(a németnek)* tökélletlensége; és írja meg komáromi commendánsnak és Sillingnek: úgy fenyegessék akasztással rabjainkat desertérségekért, hogy az olly exemplificatióra nézve széltében akasztatnak ideki is a császár szoldatjai, singulariter Bolfortért Hajszter öcsese. A sabaudianusokat küldje vissza rabságro újobban, hadd refraenáltossék azzal is hánkolódása az ellenségnek: maga penig siessen a Méltóságos Úrhoz hadi operátióra.

Item. Palásti Ferencz uramnak, hogy az szalonakiak salvagvardiáját hozassa el: miért fogadták bé az szökött dragonyosokat; egyébiránt is az alkunak ideje ma lészen. Az dragonyosokra vigyáztosson; ha valamelyet *(szökésben)* megkaphat, sine nulla misericordia akasztassa, order szerént. Portára való menetelit ne procrastinálja.

Die 22. ejusdem. Peremartonyban az csikvári operátiónak inchoálásárúl consultátiót tartván, más expeditió nem volt.

Die 23. ejusdem. Csikvár obsideáltotott, Kula névő dupla sáncz expugnáltotott, benne lévőknek rabságával.

24. ejusdem, Veszprémben. Hellepront János uram order által cum plena instructione et absoluta authoritate veszprémi commendánsságra installáltotott.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám és Kisfaludi György uraiméknak az fejérvári ellenségnek Mezőföldön tett enormitássa megiratott. Melléjek vévén Kis Gergely és Palásti Ferencz directiója alatt lévő regementeket: magok ezereikkel együtt Szent-Gothárd felé, az városnak fölégetésére indúljanak. Ha protectiójok nem volna, az városiakban is 20- vagy 30-at levagdaltassanak.

25. ejusdem. Veszprémben. Boldogkői István, dragonyos-regementembeli kapitány uramnak missiliter intimáltotott, hogy az mundérunggal elérkezvén Duna-parthoz, annak jobb securitású általhozattatása iránt insinuálja magát Nemzetes Vitézlő Palkovics Ferencz simontornyai inspector úrnak. Már tétetődött dispositió, hogy hajókkal, kompokkal készen várja.

Eadem. Wlassich János, Nemes Tolna és Boronya vice-ispánja uramnak missiliter intimáltotott, hogy Nemzetes Vitézlő Bezerédi János uram vice-ispánságának kitölt ideivel említett vice-ispány uram a privata interessentiának békét

hagyván, a publicumokat folytató dolgokban serénykedjék, és előbbeni vice-ispányi hivatalban installáltossa magát.

Eadem. ibidem. A Sáron innét levő helységeknek patentaliter parancsoltatott, hogy senki helységekbül ki nem mozdúlván, — sőt az kik már kimozdultanak is, ha vissza nem térnek: tűzzel-vassal, mint ellenség fognak üldöztetni.

Eadem. Veszprémbül megindúlván, jutottunk Vázsonyban, holott semmi expeditió nem volt. Hasonlóképpen

Die 26. ejusdem. Vázsonytúl megindúlván, érkeztünk Devecserben. Expeditio nulla.

Die 27. Expeditio nulla, Sümegre maschérolván.

Die 28. ejusdem. Sümegen. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális urammak ő Excellentiájának a Csikvárnál lett progressus genuine megirattatván, exageráltotott, hogy *(ha)* a Méltóságok ezen darab földet munitió és hadak dolgából segíttenének a túlsó földrűl: több szerencsés operátiókat vihetnénk véghez, kívánatos kimenetellel. Hogy ezekrűl azért ő Excellentiája in tempore provideálni méltóztassék: alázatosson recommendáltotott; kiknek transmissiójok rövidnap alatt váratik.

Eadem. Sümegen. Termináltotott missiliter Benkő Ferencz urammak pro 5-ta affuturi mensis Aprilis, hogy jó némely tiszteket mellé vévén, mindenénmű decretumival compareáljon okvetetlenűl Szombathely városban.

Eadem. In eadem materia hasonlóképpen termináltotott az megírt helyre és napra Tekéntetes Nemes Vas vármegye és Nemzetes Vitézlő Grayner Antal uram.

Die 29. ejusdem. Dóczi Péter urammak missiliter intimáltotott, hogy a minémű szénát impediált az csobánczi dominiumbúl az dragonyosok által elhozatni, — azon széna helyett mást szerezni el ne mulassa.

Eadem. Gludovácz János lendvai tiszttartónak missiliter adatott értésére, hogy az campaniára kívántató sátorokat elkészítvén, mentűlelőbb Szombathelyre küldeni el ne mulassa.

Die 30. ejusdem. Immineálván a szent husvéti napok, expeditió nem volt.

31. ejusdem. Expeditió nem volt.

Aprilis.

1ma ejusdem. Sümegrűl. Director Horváth Zsigmond urammak, hogy Benkő Ferencz, Grayner Antal, nemkülömben Nemes Vass vármegyének az regement computussa

iránt pro quinta termináltotott, — adatott értésére. Item: Az árvizek apadásával a Méltóságos Úr is Rábán föllűl való földre szándékoskodik, intimáltotott.

Eadem. In simili, mutatis tamen mutandis, Szarka István generál-auditoromnak.

2da ejusdem. Szász Márton csobánczi commendáns uramnak ad suas reponáltatott, hogy véletlenűl történt halálozását értvén Ő Excellentiája Istenben elnyugodt Balogh Ferencz urannak, *(Csíkvárnál sebesült meg)*: temetését annak módja s hadi rendi szerént instituálni és tisztességessen végbenvitetni el ne mulassa.

Eadem. In simili Kajdi Mihály, említett főcolonellus uram vicéjének irattatott, hoc addito: hogy ő kegyelme az regement dolgait tangáló, minden névvel nevezendő literale instrumentumokat, documentumokat, quietantiákat repetálván az özvegytűl, azokat úgy igyekezzék conserválni, hogy az midőn számadásra vagy computusra kel a dolog, mindeneket sufficienter doceálhasson.

Die 3. ejusdem. Brigadéros Balogh Adám uramnak replicáltatott az ellenség motusáról tudósító levelére, hogy tudniillik minden gaz mende-mondának hitelt nem adván, alkalmaztassa ő kegyelme magát előbbeni, eleiben praescribált orderekhez, melyek szerént folytassa az Rábán följűl kívántató operátiókat ő kegyelme.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi György uramnak. Hogy ő kegyelme incontentus lévén directiója alá concredált regementjének a Tekéntetes Commissariátusság által repartiált téli quártélyával: ne praetendálja ő kegyelme az Méltóságos Úrnak rendelt és sokrendbéli éjjeli s nappali nyughatatlanságáért az országtúl designált quártélyát.

Eadem. Kajdi Mihály vice-colonellus uramnak missiliter intimáltatott, hogy, ha nagyobb promotióját kívánja az Méltóságoktúl assequálni: tehát az regementnek úgy viselje gondját, hogy jövendőbeli óberstere is dicsekedhessék industriájával.

Eadem. Keszthely várossának megiratott, hogy a Tekéntetes Comissariátusságtúl kívánt egy szekeret a salétromos mellé, munkás emberekkel együtt, ha elől nem állítják, sem bánja ő Excellentiája: csak a Tekéntetes Nemes Vármegyénél vigyék véghez azt, hogy másunnan provideáljon.

Eadem. Tekintetes Nemzetes Vitézlő Telekesi Török István senator és Szekeres István főcolonellus uraiméknak, úgy Fördős Mihály és Tersánszky István vice-colonellus uraiméknak order szerént intimáltatott, hogy az ellenség-

nek Veszprém attakérozására menetele confirmáltatik. Éjjelnappal siessenek oda transferálni magokat pro succursu.

Die 4. ejusdem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak értésére adattatván a nyulasi németnek fölmenetele: parancsoltatott egyszersmind a Lajtán. maga hírével. jó móddal és készülettel leendő általcsapása.

Eadem. A Dunán innét lévő egész hadi tiszt uraiméknak order szerént intimáltatott. hogy az Tekéntetes Administratiótúl subarendált fiscalis jószágokért obveniálandó restantiákat administrálják. 2-do. Az lustrára úgy compareáljanak. hogy megmutathassák ő kegyelmek: minémű remunda-lovakat, hányot. mennyin s kinek erogáltak. s még mennyivel s kinek restált? sufficientibus documentis remonstrálhassák az lustralis commissárius előtt. 3-tio. Az campérozásra úgy késszűljenek. hogy midőn második ordert vesznek: azonnal oda az hova az haza szolgálotja hozza magával. sine defectu megjelenhessenek. 4-to. Az két holnapra obveniálandó borbéli incassált pénzt úgy conserválják. hogy a mustra után contentáltathasson az militia.

Eadem. A Tekéntetes Nemes Vármegyéknek: hogy ez jövő campániának alkalmatosságára gremiumokban lévő hadaknak reparatióit úgy admaturálják. hogy abban legkissebb defectus is ne comperiáltassék. 2-do. Injungáltatott. hogy az helységekbűl elszélyedt lakosokat visszaszálléttassák. 3-tio. Az sümegi determinatió szerént a póstamestereknek deputált quantumokat praestálni tartozzanak.

Die 5. ejusdem. Az német praesidiumokban rendelt commendánsoknak. Minémű exorbitantiákat követtenek légyen el az fölöstömi praesidiáriusok Polgárdra lett excursióval. nemkülömben tatai. komáromi és fejérvári német és ráczság Igmándra s Császárra és ott körülbelől lévő helységekre tett irruptiókkal: cum energia exponáltatott. Kihezképest. ha az mi feleink által in signum repressaliorum az császár ditióiban levő helységek lakossai infestáltatni fognak, — magának tulajdonítsa az ellenség.

Die 6. ejusdem. Fodor László colonellus uramnak káptalanfai lakosok instantiájára intimáltatott missiliter, hogy az minémő ökröket tartóztattak meg az regementbéli furérok. helytelen discretio praetensiójáért: complanálván az dolgot, cum pendenda satisfactione adassa vissza.

Eadem. Tersánczky István uramnak, hogy az faluk hazaszálléttatásokban seduluskodjék. — nem hajtván semmit Galéniusra. mivel Simontornyára transferáltatik mellette lévő hajdúkkal együtt.

Eadem. Kajdinak, a regement procurátiója s reductiója s úgy annak defectusi s effectivus statussa productiója végett.

Die 9. ejusdem. Hellepront János gyalog-colonellus uramnak Sümegrül missiliter intimáltatott, hogy az veszprémi fortalitiumnak építésében, minthogy antemuráléja az Mezőföldnek, éjjel-nappal igyekezzen fáradozni. Kit hogy annyival is hamarébb effectuálhasson: adatott instructió Nemes Veszprém, Fejér, Komárom, Győr és Esztergam vármegyékre, hogy szekér és manuális laboratorokrúl provideálni el ne mulassák.

Eadem. Az említett nemes vármegyéknek ment intimátiójok, hogy az veszprémi fortificátióhoz kívántató szekerekrűl és manuális laboratorokrúl dispositiót tévén, ha midőn Hellepront János uram által requiráltatnak, succurrálni ne difficultálják.

Die 8. ejusdem, Sümegrül. Hellepront János uramnak staphaetaliter küldött levélben megiratott, hogy mivel az ellenség Palotának obsidiójára czéloz: annak defensiójára directiója alá concredált regementbül valamely segítséget küldjön Veszprémbűl, ahhoz kívántató jó tisztekkel.

Die 9. ejusdem. Tersánszky István uramnak intimáltatott missiliter: Minthogy az ellenség szándékozik Palota obsidiójára, azért, hogy a benne lévő népség ne consternálódjék, — tehát ő kegyelme írjon bé az lakosoknak, hogy négy-öt nap alatt tartván az praesidiumot, Méltóságos Generális fölszedvén a földnépét, maga személye szerént fog sietni dissolválására.

Die 10. ejusdem. Méltóságos Magyarországi Locumtenens és Főgenerális Uramnak ő Excellentiájának repraesentáltatott, hogy az ellenség actualiter újobban kívánja Veszprémet obsideálni, az mint ezt confirmálják sok felől jött relátiók; kinek vagy csak azon okbúl is ellene nem állhatni, mivel munitió dolgábúl igen megfogyatkozott ezen darab föld; kire nézve kéretik ő Excellentiája alázatossan, hogy mindenféle munitióval segíteni ne terheltessék.

Die 11. ejusdem. Galénius veszprémi commendáns uramnak intimáltatott: Mivel ex certis relationibus constál, hogy ugyanesak az ellenség kívánja Veszprémet obsideálni, éjjel-nappal azon legyen, hogy mentülhamarébb végbenvitethesse az fortificatiót, és obsidiónak alkalmatosságával az várat egy könnyen föladni ne merészelje.

Eadem. Petsovits Ferencz uramnak irattatott: Minthogy bizonyossan appropinquál az ellenség Veszprém várossának atakérozására: azért, hogy annak alkalmatosságával Vázsonynak is periculuma ne immineáljon, szükséges ő

kegyelmének a városon levő vitézlő rendet az várban bécontrahálni, és azzal, a mennyire lehet, magát defendálni.

Item. Simontornyai inspector Palkovics Ferencz uramnak értésére adatott, hogy már a foki és hidvégi sánczok reparátiójára ment munkások Simontornyára fognak transferáltatni, és a bent lévő gyalogság is: mivel ezután csak lovas strázsákkal vigyáztat ő Excellentiája azon sánczokra. E mellett dragonyos-kapitány Boldogkőy uramra vigyáztasson, hogy mihent insinuátióját a Dunához érkezése végett veendi, eleiben menjen kívántotó securitással.

Eadem. Boldogkőy kapitány uramnak tudtára adatott, hogy etiam in absentia kapitánságra promoveáltotott légyen. Siessen, a mennyire lehet, már kész szekér- s hajóbéli alkalmatosságot fog találni, elégséges confuérozó seregekkel.

Item. Nemzetes Vitézlő Bessenyei László és Gábor György, Nemes Szala vármegyei vice-ispány uraiméknak missiliter intimáltotott: Minden helységeknek kibocsátondó currenseik által keményen megparancsolják, hogy csak egy gazda is hajdút ne szenvedjen házánál, sőt ha nem akarna szép szerint regementhez menni: fogják, vigyék.

Die 12. Csobánczi commendáns Nemzetes Vitézlő Szász Márton uramnak missiliter parancsoltatott, hogy egy mázsa puskaport s valamely munitiót is, legkissebb késedelem nélkűl küldjön bé Veszprémben.

Die 13. Exstain János uramnak adatott értésére, hogy generál-adjutant Torma István fog instellátiójára küldetni; — úgy viszont említett adjutant uramnak, hogy siessen óbrst-lajdinant uram instellátiójára.

Eadem. Méltóságos idősbbik Barkóczy Ferencz, Csáky István, Károlyi Sándor, Berthóti István, Ebeczky Sámuel generális uraiméknak ő kegyelmeknek az ittvaló constitútiók, progressusok és az ellenségnek motusi genuine megirattanak. *(Ebeczky S. nem volt tábornok.)*

Die 14. ejusdem. Komáromi commendánsnak megiratott, hogy Szabó Ferencz, Somogyi Ádám uram regementjebéli főhadnagyot megöléssel ne fenyegesse, – sőtinkább árestomát is mitigálni el ne mulassa; másként, azt elkövetvén, valamennyi sabaudianus rabjaink vadnak, in signum repressaliorum nemcsak kemény fogságban fognak tartatni, sőt Szabó Ferenczért halállal fognak füzetni.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak, hogy az ellenség motusira nézve Veszprémben conferálván magát, s ottan az commendantságot magára vállalván, az praesidiumot nemcsak fortificáltassa, sőt az ellenség irruptiója ellen magát keményen defendálni igyekezzen.

Eadem. In simili, mutatis tamen mutandis, említett brigadéros uramnak Veszprémben való menetele intimáltatott Hellepront János óbester uramnak: kitűl hogy dependentiája légyen és parancsolatinak pareáljon, injungáltotott.

Eadem. Nemes Fejér, Veszprém, Győr és Szala vármegyei vice-ispán uraiméknak adatott értésekre, hogy brigadéros Kisfaludi László uram oly véggel expediáltotott Veszprémben, hogy onnét azon fortalitium reparatiójára szükséges dispositiók tételére citálja ő kegyelmeket egy bizonyos helyre, hova okvetetlen compareálni s tartozni is fognak az requisitumokat s kívántató munkásokat praestálni. Ez mellett, úgy fáradozzanak a szegénység hazaszállettatásában, hogy notabilis kárát ne vallják ő kegyelmek, adván oly szabadságot nekik, hogy, ha az excessivus katonán nem fog a szép, magamentegető szó: úgy a generálisság kiadott parancsolatja *(szerént)* sine discrimine megfogják és főtisztihez vigyék; holott penig nem engedné magát megfogni, agyon is verhessék.

Ejusdem. Sümegrűl. Páter Bella névű, Remete-Szent-Pál szerzetebéli pápai convent vicáriussának generáliscongregatióra való menetele Pozsonyon által Talban, passualis assistentia mellett, egyszeri útra megengedtetett.

16. ejusdem, Kámrúl. Irattatott Exstain János uramnak, hogy maga installátiójára siettesse útját egyenessen Keszthelre, generál-adjutant Torma István uramhoz.

17. ejusdem. Nihil.

18. ejusdem, Szombathelyt. Protectionális adatott pápai póstamester uramnak.

19. ejusdem. Csajághi János brigadéros és gyalog óbester uramnak ő kegyelmének az idevaló occurrentiák megirattattanak.

Eadem. Níméti Györgynek, hogy a minémő borokat visszaadott Szluha Ferencz praefectus uram, azokat vagy pénzre convertálja, vagy Méltóságos Locumtenens ifjiabbik Galánthai Gróff Eszterházy Dániel uramnak a tavali nyárban elvett borokért assignálja.

Eadem. Farkas Mihály óbrist-lajdinant uramnak, hogy a regementjére obveniáló süvegeket in natura szedesse ki a nemes vármegyétűl.

Eadem. Sopronyban lakó Landorné asszonyomnak passus, tíz hordó bornak Bécs felé való vitelére.

Eadem. Aczenberghi Jánosnak közönséges passus intra lineas, díb-dáb, aprólékos portékára.

Eadem. Kis Gergely uramnak, hogy Bozajban lakozó bizonyos szegény embernek, katonái által elhajtatott ökreit visszaadassa.

20. ejusdem. Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Telekessi Török István senator és lovas főcollonellus uramnak ő kegyelmének singulariter recommendáltatott a rabok jó móddal való szabadítása, és hogy írja meg mostani komáromi commendáns Sillingnek: úgy fenyegesse akasztással rabjainkat, főkép Bolfort Adám commendáns-colonellusunkat, hogy az oly exemplificatióra nézve széltében akasztatnak ideki is in duplo a császár fogoly soldatjai, in specie pedig az Haiszternek az öcsese. Azomban, mivel nyilván vagyon az ellenség részérül való commissárius tökélletlensége: a sabaudianusokat csak küldje vissza ő kegyelme rabságra újobban, — hadd refrenáltassék azzal is nedénges hánkódása az ellenségnek, ne hordozzon órunknál fogva. Továbbá pedig kezdendő hadi operátiónk consultálására a Méltóságos Úrhoz siessen.

Eadem. Gróff Kéri Ferenczné asszonyomnak Német-Újvárra passus, úgy, hogy kívántató élést is vihessen.

Eadem. Ugyan ő Nagyságának passus, hogy az lineán túl Márcz és Ropacht (*Rohrbach*) táján borokat vásároltathasson és kabódi jószágában vitethesse.

21. ejusdem. Nemzetes Vitézlő Palásti Ferencz, dragonyos-regementembéli óbrist-lajdinant uramnak megiratott, hogy Szalonakban szöktenek be tűlünk némely dragonyosok, kiket hogy béfogadtak: méltó, salvagvardiát tülök hozassa el ő kegyelme: egyébiránt is az alkunak ideje 1-ma Mai leszen.

Secretárius uramnak, Kenessey Istvány uramnak missiliter intimáltatott, hogy valamíg az győriek nem conveniálnak: impediáltassa szőlejek munkáltatását.

Fördős Mihály óbrst-lajdinant uramnak levelire replicáltatott, Tatai, győri, szent-mártoni ellenség ellen tett szép actussa igen dicsértetett: tovább is szorgalmatossan vigyázzon. Az katonaság eloszlása iránt transmittált Méltóságos Generális uram ő Excellentiája leveleit küldje Farkas és Tersztyánszky István óbrst-lajdinant uraiméhoz Mezőföldre, kik is kívántató assistentiát adván, Balaton mellékirül az regementhez való meneteleket urgeálni fogják. Az succursus iránt Török István senator és lovas főcolonellus uramnak vagyon intimátiójában: mindjárt három compániát küldjön. Adatott az is értésére ő kegyelminek, hogy jóllehet Vichelius uramnak volt facultássa hazamenetelre: mindazáltal míglen ezen levelet veendi is óbrst-

hajdinant uram, némely eloszlott katonákkal regementhez transferálja magát.

Hellepront uramnak recommendáltatik veszprémi praesidiumnak fortificatiója, s egyszersmind az falukrúl elszélledt szegénységnek hazaszállítása: sőt intimáltotott: ha kik refractáriuskodók találtotnak, in exemplum aliorum fölpraedáltossa javait egynek-kettőnek közűlök. Költségtelensége iránt dirigáltotott director Horváth Zsigmond uramhoz, s azon kívűl cedáltottam az kocsma-árúltatás és birságlást, egyszóval minden jövedelmet mint főcommendánsnak, — abbúl is segítheti magát ő kegyelme. Fejérvárrúl kiszökött Balogh Ferencz uram két hajdúinak regementhez való küldésse recommendáltotik, és az ellenség elfogott currenseire in contrarium pro parte nostra currenseket exmittáljon ő kegyelme.

Kis Gergely colonellus uramnak aggratuláltotik az lineán által tett dicséretes actussa; tovább is az ellenség conjuncturájára szorgalmatos vigyázással legyen. Az Mosony vármegyei Bocskó Mihály nevű szolgabíróval ineált kis Bezerédy Imre száz aranybúl álló sarczát minthogy ex parte adversa nagyon resentiálja Guzány uram: nem lehet ex eo motivo ő kegyelmének megvenni, hogy netalántám repressáliával élvén az ellenség, nagyobb kárunkkal és alkalmatlanságunkkal valamely ártotlanon történjék.

Generál-auditor Szarka István uramnak is in eadem marteria: hogy maga is persvadeálja Kis Gergely uramnak azon sarcznak meg nem vítelit. Rábán fölűl történhető occurrentiákrúl is recognitiójával tudósítsa a Méltóságos Urat.

Hellepront János uramnak, hogy mivel bizonyos az ellenségnek öszvecsoportoztatásával Palota és Veszprém felé való szándékozkodása, — ő kegyelme azért, valamint maga hazafiúságát szerető és hazájához obligáltotott, — tegyen mind Palotán és Devecserben oly dispositiókat, hogy Sélley Gergely csikvári sánczban maga roszviselését magok előtt viselvén, föladni még csak gondolatjokkal se merészeljék; mert jobb: dícséretessen essík ellenségtűl, mintsem az hóhér keze által elveszni. Minthogy penig most egyhirtelen succursussok nem mehet: hadait postérungokban dislocálván, tegyen stratagémát az ellenség rémülésére, currensit bocsátván mindenfelé az falukon, hogy kétezer emberre való provisiót administráljanak. Az sűrű communicatio is recommendáltotik.

Director Horváth Zsigmond uramnak az ellenségnek gonosz szándéka, Palota és Veszprém felé való megindulása adatik értésére, s egyszersmind: nem nagy reménség lészen

felőle, minthogy provisio és munitio dolgábúl igen megfogyatkoztak. Azalatt is peniglen menvén dispositiók, kik scriptotenus transmittáltottak director Horváth Zsigmond uramnak, valamíg azért el nem válik dolga az ellenség teendő operátióinak: a Méltóságos Generális Úrnak addig temporizálni kölletik. Egyedül ő kegyelme informatiójára tartózkodik ő Excellentiája Rábán fölül való földre jövetele iránt, a mint már Hevenyessi István generál-adjutantom az hollósi híd restaurátiója végett praemittáltotott.

Szegedi Bálint csesznek commendáns uramnak adatott értésére cseszneki praesidiumnak demolítiójával bentlévő magazinumnak és munítióknak Veszprémben való translátiója.

Fekete György provinciális commissárius uramnak, hogy mentűlelőbb az cseszneki magazinumnak Veszprémben általhozattatásában fáradozzon.

Légrádiaknak passus, Bessenyei László Nemes Szala vármegyei vice-ispány uramhoz Szala-Egerszegre való szabados kijövetelre, az szőlejek munkáltatása végett való alkura.

Lengyel Miklós, Nemes Somogy vármegyei vice-ispány uramnak, hogy 30 mázsa kendert, bizonyos országos szükségekre való kötelek csináltatásokra adván. — Bessenyei László vice-ispány uram kezihez transmittálja.

Tersztyánszky vice-colonellus uramnak adatott értésére brigadéros Kisfaludi László uram ő kegyelme Veszprémnek erectiójára, fortificátiójára való expedítiója végett, hogy a midőn militáris assistentia kívántatni fog, az lovas hadakbúl succurrálni el ne mulassa; nemkülömben Galénius János veszprémi főcommendánsnak praeficiáltotván, intimáltatott azon okbúl: ő kegyelmivel szüntelen való correspondentiáját folytassa, hogy vagy lovas hadak pro aliqua assistentia kívántotván, vagy penig az ellenségnek valamely felől való eruptiója szándékoskodása tudtára esnék, — vice-collonellus uram mentűlelőbb in eo casu succurrálni el ne mulassa.

Torma István generál-adjutant uramnak orderiben intimáltotott, hogy Exstain János uramat maga hollétirül informálván, mentűlelőbb óbersteri functióra, Istenben elnyugodott Balogh Ferencz uram ezerihez siettetvén útját, azon regement jelenlétiben installálja, s mind az főtisztekkel, s mind köz és gregáriusokkal óberstereknek lenni ismertesse meg. Finita installatione, mindennémő fogyatkozását, üdvözült óberstereknek halálával maradott actáit kitanúlván, az kiket corrigálhat: effectusban venni el ne mulassa. Az több exoriálható difficultásokat a Méltóságos

Generálissal communicálván, remediatiójokat fogják experiálni; singulariter penig polgárdi actus casussa alkalmatosságálva az melly zászlótartók elhagyván post confusionem az zászlókat: advocáltotván őket, az ki legbűnösebb fog lenni, annak meglövöldöztetésével pro ulteriori aliorum cautela et exemplo, a többivel nyolcz tafotazászlókat csináltosson.

Galénius János óberst-vachtmaister uramnak orderiben intimáltotott, hogy az mely compániákkal Simontornyára expediáltotott: azokkal mit szok und poch, késedelem nélkűl Veszprémben praesidiáriusságra magát transferálja: holott főcommendánsságra installáltotván brigadéros Kisfaludi László uram által, colonellus Hellepront János uram két compániáit maga mellé vévén, azon praesidiumnak fortificatióját — tanúlt, szép experientiája szerént — maga bátorságossabb megmaradására mentűlelőbb munkálkodni igyekezzík, melyben tehetségével assistálni fog brigadéros uram, s egyszersmind a nemes vármegyékre repartiált gratuitus laborbeli szekerek és gyalog emberek praestátióját adurgeálni fogja. Csesznekbűl az munitiók és magazinum transferáltotnak.

Palkovics Ferencz simontornyai inspector és ugyanott való commendáns Horváth Ferencz uramnak orderekben adatott értésekre az odaviendő munitiók jó gondviselése.

22. ejusdem. Roboz Pál főhadnagy uramnak, hogy két compániát Sárvár eleirűl mellőle ide Szombathelyre mentűl nagyobb sietséggel küldje, ott veszi oralis instructióját ő Excellentiájának.

Csúziné asszonyomnak passus, Győrben 12 hordó bor bevitelire.

Item. Rust haupmonnak Kűszögre passus, a mundérposztónak elhozatására.

Farkas Mihál vice-colonellus uramnak ő kegyelmének adatott értésére: Per absolutum meg nem engedtetik, hogy az egész regementet 7 compániára reducálja. A mellett imponáltatott ő kegyelmének, hogy a mostani Veszprém obsidiójával, egyetértvén főcolonellus Szekeres István és Tersztyánski István vice-colonellus uraimékkal, vitézi módon viselje magát.

27. ejusdem. Palásti Ferencz óbrst-lajdinant uramnak intimáltotott, hogy az Német-Újhelybűl kijött ellenség Rohonczhoz közelíttése verificáltatván, nagy vigyázásban legyen, és a midőn ő kegyelmit Rohonczon meg akarná ütni, vagy a Méltóságos Urat Szombathelen: egyenessen csak Szombathelyre retirálja magát.

Eadem. Ekstain János gyalog óbrster uramnak imponáltotott, hogy ő füzetését az ezernek, mint a több regimentét, az ország cassájábúl várja, supersedeáljon annak az szegénységtűl való extorquálásátúl.

Eadem. Fodor László gyalog óbrster uramnak megirattatott, hogy egyedül Fölséges Urunk *(udvari palotási)* regimentit illetvén a praetorianum salarium: contentus legyen ő kegyelme regulamentalis obveniensivel.

Eadem. Hellepront János veszprémi commendáns uramnak adatott értésére, hogy a Muraköz-tájiki helségeket deszkákbúl, gerendákbúl kívánván patrocinálni, ne compellálja őket ad gratuitum laborem.

Item. Svastics Zsigmond vice-colonellus uramnak, hogy Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei vice-ispány uram ő kegyelme mellé adjon 30 katonákat, néhai, Istenben üdvözült Balogh Ferencz óbrster uram elszélledett hajdúi öszvehajtogatására, ezen kívül penig 300-at Veszprémhez küldje in succursum. Dörnyei és murai passusokon szüntelen portáztasson a többivel.

Eadem. Nemes Veszprím vármegyének küldött punctumira replicáltatott s effectuatiója is recommendáltatik. E mellett imponáltatik, hogy Horváth Ferencz simontornyai commendáns uram restans 50 fl. persolválja.

(Május hava hiányzik.)

Június.

Die 21. Junij. Püspöki táborban. Grayner Antal uramnak, hogy az minémű két hordó szekszárdi bora vagyon az Méltóságos Úrnak Sümegen, abbúl egyet assignálja kezéhez.

Eadem. Kaczérius János uramnak, hogy brigadéros Kisfaludi László uram által lendvai és balatinczi dominiumokban küdött egy lovas compániával és Szala vármegyebeli kétszáz gyalogsággal szorgalmatossan vigyáztasson az ellenség excursiójára.

Item. Varró Mihálnak passus, mely mellett lendvai dominiumban és onnét Sümegre passéroltatott.

Die 22. ejusdem. Kisfaludi László uramnak az ellenség constitutiójárúl való tudósító levelére replicáltatott, recommendáltatván, hogy többször is az Méltóságos Urat mindenekrűl szüntelen informálni igyekezzen.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei vice-ispán uramnak hasonló tenorral reponálván, az földnépének tavali mód szerint lévő állíttatása recommendáltatott.

Eadem. Somogyi Ádám uramnak replicáltatott, hogy Török István uram öt compániájával s Barbél Gáspár uram volentérivel és maga ezerével siessen Csénnye felé fölnyomakodni a Sopronbúl prófunttal leérkezendő ellenség eleiben, és derekassan excipiálni; holott pedig nagy erővel lévén az ellenség, nem lehetne kárt tenni benne: csak lavérozásképpen is körűlötte forgolódjék, szüntelen tudósítván a Méltóságos Urat mindenekrűl.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak Barbély Gáspár és Somogyi Ádám uraiméknak az ellenségnek mégis Rábaközben continuuskodása végett szóló leveleik includáltotván, a Méltóságos Úr maga levelíben recommendáltotott a tábor korán regvel 4 órakor megindítása.

Die 23. ejusdem. Somogyi Ádám uram redarguáltatott, hogy ordere szerént az Méltóságos Urat az ellenség constitútiója felől tudósítani negligálta.

Item. Ugyan Somogyi Ádám uram levelire replicáltotott, hogy ámbár az ellenségrűl való hirek igazak, vagyis bizontalanok legyenek, — mindazonáltal, hogy a Méltóságos Úr tudhassa maga dolgait dirigálni: szükséges folytatni szűntelenvaló communicátióját.

Item, ő kegyelminek, hogy directiója alatt levő, senator Török István uram regementjebéli két compániát, a kit ő kegyelme levelíben fog denominálni, az kemenesaljai vigyázásra remittálni el ne múlassa.

Eadem. Kűszögi bírónak recommendáltotott nyéki plebánus uramnak szóló levélnek transmissiója.

Die 24ta. Rába-doroszlói táborbúl. Virág Ferencz commissárius uramnak, hogy a tábor számára nagy sietve küldjön prófontot, mert fogyatkozás lévén a dologban, számodásában fog állni; sőt e mellett ha mi fog magán történni, nem másnak, hanem magának tulajdoníthatja.

Die eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak ordere szerént intimáltatott, hogy az ellenségnek machinatióira nézve az Rábán túlsó földön commendójúl maradván, vegye maga mellé Kis Gergely, Bolfort és maga regimentjét, — s a Sárvárnál lavérozó Prayner ellen formaliter operáljon.

Eadem. Pető György vice-colonellus uramnak intimáltatott, hogy Péczeltűl vegye egyenes útját Hegyfaluhoz, és conjungálja magát Somodi Ádám urammal; hagyjon egy compániát Péczelnél, az ellenségre vigyáztasson szüntelenűl, és szüntelenűl tudósítsa a Méltoságos Urat.

Eadem. Grayner Antal úrnak, hogy az *(sümegi)* praesidiumhoz kívántató requisitumokat *(nézve.)* director uram

dispositiójához alkalmaztassa magát, és az sabaudianus rabokat, az egy doboson kívül, szolgálatra ne applicálja.

Eadem. Exstain János gyalog óbrster urannak megiratott, hogy az veszprémi praesidiumban mutassa activitássát, szorgalmatoskodjék reparáltatásában, és történhető infestátiójával mutassa meg martiális generositássát. Ha Hellepront uram kétszáz hajdúit bentmaradásokra nem látja szükségesnek lenni, bocsássa az ezerhez.

Eadem. Somogyi Ádám uram levelire replicáltotott, hogy tovább is Sárvár tájékán lavérozván, holmi aprólékos ellenség portái ellen resistáljon, s két commendérozott compániát Török István senator urannak adjon kemenyesaljai vigyázásra. Az interveniáló occurrentiák sürü communicátiójok recommendáltattanak, az Méltóságos Úr nyomán dirigálván leveleit maga katonái által. — Költ Rába-doroszlói táboron.

Eadem. Somogyi Ádám urannak cum exageratione megiratott, hogy az katonaságát öszveszedvén, ismét visszamenjen a Rábán-túlsó földre, s Balogh Ádám úr dispositióihoz — conjungálván magát ő kegyelmivel — dolgait alkalmaztassa. Nemes Vas és Soprony vármegyékben diversiót tehet.

Eadem. Brigadéros Balogh Adám urannak adatott értésére: Minémő gyalázatossan és ebűl Török István uram ezerivel az Rábán általszaladott, — oly kutyávúl menjen vissza Somogyi Ádám: mossa meg a fejét, és nézze meg azután: mit tészen a commandó?

Eadem. Senator Török István urannak adatott értésére Somogyi Ádám uram commandója alatt való seregekkel Rábán általszaladása, — melyekkel per absolutum vissza köll jönni; azértis includáltotván ő kegyelme levelíben Somogyi Ádám uram levele, annak transmissiója specialiter recommendáltotott.

Eadem. Benkő Ferencz kapitány urannak előbbi ordere szerént intimáltotott, hogy az kemenyesaljai nemességet insurgáltotván, ugyanott oly reflexióban tartsa, hogy Rábaközben Beled felűl szüntelen vigyáztotván, Sümegre a Méltóságos Úrhoz tudósítását folytassa.

Eadem. Senator Török István uram levelire replicáltotván, adatott értésére, hogy hólnap az hadaknak egy része Szent-Grót felé megindulván, szüntelen tudósítsa a Méltóságos Urat, recommendáltotott.

Eadem. Borbély Gáspár urannak missiliter adatott értésére, hogy a Méltóságos Úr előbbeni intentióját szentgothárdi operátiórúl immutálván, az hadakat revocálta.

hogy az ellenségnek conceptussát turbálhossa. Maga ő Excellentiája a Rábán-innenső földre transferálta magát, committálván egész Rábán-túlsó földön commendóúl Tekéntetes Nemzetes Vitézlő Brigadéros Balogh Ádám uramat, kitűl hogy ő kegyelme dependeáljon, intimáltotott.

Eadem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak. Minthogy az ellenség sok cavillátióira nézve Fodor László uram regimentje és egy granatéros-compánia az egész infantériához adjungáltotott, Szala-Apátihoz ordereztetik: hová compareálni megírt brigadéros uram egész regementestűl el ne mulassa; a földnépe is oda transferálja magát, intimáltotott. Recommendáltotott az ellenség motussirúl való szűntelen tudósítása.

25. ejusdem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak missiliter intimáltotott, hogy az ellenség akár Kottorinál, akár Regedénél szándékozkodjék általszállani. — mindazonáltal ő kegyelme a Méltóságos Úr praemittált levelének tenora szerént Regedénél avagy Kottorinál két vagy három compániát hagyván, residuitássával regementjének siessen szala-apáti rétekre a földnépével, az holott Nemzetes Vitézlő Fodor László colonellus uram infantériáját ott találván, annak commendérozását magára vállalván, az ellenség ellen aprólékos csapást, juxta posse, tegyen.

Eadem. Ugyan ő kegyelminek levelire replicáltotott, hogy ő Excellentiája csudálkozással érti Regedénél az ellenségnek szándékoskodását: azért ő kegyelme minden úttal s móddal ellene csapást tenni igyekezzík.

Eadem. Ugyan még is ő kegyelminek missiliter intimáltotott, hogyha ugyan confirmáltatik, hogy az Regedénél lévő ellenség az lendvai dominiumban lévő várot akarná praesidiálni, — tehát mintsem praeoccupálja és föltett szándékát végbenvihesse: minden üdőhallogatás nélkül égettesse föl.

Die 26. Boldogkői István főstrázsamester uramnak transmittáltotván Somogyi Ádám és brigadéros Balogh Ádám uraiméknak szólló orderek, oly véggel, hogy az bagázsiánál lévő hadakbúl 25 lovast maga mellé vévén, in persona praesentálja.

Eadem. Szekeres István lovas főcolonellus uramnak intimáltotott, hogy két compániát ezeribűl hagyván Ekstain uram mellett, a többivel siessen ő Excellentiája után szent-gróthi táborban, következő operatiónak folytatására.

Eadem. Exstain János gyalog óbrster uramnak adatik értésére, hogy Szekeres István óbrster uramnak eze-

restül el köllctik jöni mellőle, két compániát hagyvén directiójában, melylyel Fejérvár felé szüntelen portáztosson.

Eadem. Haller János vic-collonellus uramnak, hogy regementtel nem Szala-Apátihoz, hanem Misefához transferálja magát: ott további orderig subsistáljon.

Eadem. Brigadéros Kisfaludy László uramnak adatott értésére, hogy maga ezerivel nem Szala-Apátihoz, hanem Misefához transferálja magát, ott levő Fodor László óbrster uram regimentjével conjungálja magát.

Eadem. Grayner Antal sümegi főcommendáns uramnak missiliter adatott értésére, hogy az ellenséges mostani conjunctúrákra nézve méltó leszen ő kegyelminek az praesidiumot jó reflexióban venni. Annak nagyobb securitással való defensiójára az regimenttel oly dispositiót tegyen, hogy kiválogatván bizonyosszámú hadjúságot, jó tisztekkel Galénius uram mellé in urgenti necessitate a várhoz applicálja.

Eadem. Brigadéros Balogh Ádám uramnak missiliter intimáltotott, hogy a Méltóságos Úrnak szent-gróthi táborban szerencsés elérkezése lévén, onnét kívánja operátióit Horvátország felé folytatni, — megyen egyenessen Dörnye felé; mely föltett intentiója ő Excellentiájának *(hogy)* annyival is szerencsésebben végbenvitetődjék: említett brigadéros uram is az üdő alatt, míg visszatérend, az itt levő ellenség körül szüntelenül forgolódjék ő kegyelme. A mellett Somogyi Ádám uram is éjjel-nappal siettesse útját szent-gróthi táborban.

Eadem. Szent-gróthi táborbúl irattatott fölülspecificált brigadéros uramnak, hogy az praemittált levélhez alkalmaztassa magát; senátor Török István uram regementjét visszabocsássa.

Eadem. Fősecretárius Kenessey István uramnak intimáltotott, hogy mivel a Méltóságos Úr bizonyos operatiókat kíván végbenvinni, — azért annak alkalmatosságára kívántatik az ő kegyelme praesentiája. Mentülhamarébb comparcálni igyekezzen oda, az hova *(hol)* ő Excellentiájának lítelit értendi.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei viceispány uramnak, hogy a kívántató szekereket, hozzájok való instrumentumokkal együtt, pro prima Julÿ állítsa ki és dirigálja Pocsaj *(Pacsa)* névű faluhoz, — maga penig jőjön Sümegre conferentiákra.

Eadem. Senátor Török Istvány uramnak, hogy öszveszedvén regementjét, menjen vissza Rábaközben, reoccupálja azon földet és az újonnan erigálandó sánczot is: az bent

levő circiter harmincz lovas és 100 gyalog németet kiverje, katonáit előbbeni postérungokban állíttatván, jól vigyáztasson. Portáit is küldje mind Győr, Komárom tájékára, hogy az dunántúli communicátiók jobban folytattathassanak.

Eadem. Somogyi Ádám uramnak, hogy a dato praesentium intra spatium duarum dierum, szent-gróti táboron regimentestül compareáljon.

27. ejusdem. Haller János óbrst-lajdinont uramnak, hogy a midőn brigadéros Kisfaludi László uram levelit veszi orderképpen, — transferálja magát szala-apáti táborban, és orderihez alkalmaztassa magát.

Eadem. Somogyi Ádám lovas főcolonellus uramnak. Minthogy a Méltóságos Úr előbbeni conceptussa és dispositiója Balogh Ádám brigadéros uram hadai dissipáltatásával immutáltotott, — ő kegyelme emlétett Balogh Ádám uram mellé küldjön maga regementjébül 3 vagy 4 compániát az elszéledett hadnak recolligálására, residuitássával penig a regementnek a Méltóságos Úrral magát conjungálni mentűlelőbb siessen, mivel már contrahálván egynehány regementeket, innenső részen is kíván ő Excellentiája egy corpust formálni, kivel a Rábán-túlsó földnek consolátiójára lehessen.

Eadem. Brigadéros Béri Balogh Ádám uramnak, hogy elszéledett voltára corpussának, öszvecsoportatásával ismét menjen által a Rábán, hogy a földnépe ne rémíttessék.

Eadem. Pető György uramnak, hogy öszveszedvén katonaságát, siessen Rábaközben az ezerhez, lévén már dispositiója iránta Török István uramnak.

Eadem, Keszthely. Borbély Jánosnak megparancsoltatott, hogy generál-adjutant Torma István mellől, ha szintén az ellenségnek arra felé való motussa miatt az városnak kibontakozása történnék is, el ne menjen mellőle, valamíg sebeskedésébül ki nem gyógyúl.

Eadem. Kisfaludi György uramnak, hogy Pulay György főkorpoláb uram mellé rendeljen egynehány katonaságot, küldje Szala vármegyében, az kóborló katonaság öszvehajtására.

Eadem. Bessenyei László, Nemes Szala vármegye viceispánja uramnak iterato recommendáltotik, hogy a szekereknek kiállíttatásában szorgalmatoskodjék a terminált napra, ki is constál ő kegyelménél.

28. ejusdem. Brigadéros Kisfaludi László uramnak missiliter megiratott, hogy Bessenyei László, Nemes Szala vármegyei vice-ispány uram által az horvátországi operá-

tiókra kívánt hidak alá való száz szekerekrűl, molnárokrúl, kovács-czigányokrúl és lánczokrúl provideáltasson, kik is Keszthelyrűl hamarébb kitelhetnek.

29. Dunántúl Csáky, Eszterházy Dániel, Barkóczy Ferencz, Babócsay Ferencz és Csajági János uraim ő Nagyságoknak, ő kegyelmeknek megiratott az ittvaló hireknek mivolta.

30. Szőke urammak. Jó módban hagyván a túlsó oeconomiát, általjöhet a Méltóságos Úrhoz ő Excellentiájához.

Eadem. Balogh Ádám urammak két rendbeli, Borbély Gáspár urammak egy adhortatoria-levelek transmittáltottanak, melyekben az Rábán általmenetelek persvadeáltotott.

Július.

(Itt a napló megszakad. Következik 22 üres levél, melyre a még hátralévő 6 hónap alatt történtek lettek volna beirandók, de ez a nemsokára bekövetkezett zavaros hadi viszonyok miatt elmaradt.)

FÜGGELÉK.

Gr. ESZTERHÁZY DÁNIEL

DUNÁNTÚLI VICE-GENERÁLIS

1708-IKI

EXPEDITIÓS-KÖNYVE.

Prothocolon, in quo continentur literae, expeditiones tam bellicae, quam oeconomicae, sub Illustrissimo ac Excellentissimo Domino Comite, Domino Daniele Esterhás de Galántha, Supremi-Generalis et Campi-Marschalli Locumtenente ac Partium Cisdanubianarum Vice-Generali, etc. etc. Actum et expeditum secretario Francisco Jagodics in Anno 1708. inchoatum.

Anni Domini Millesimi Septingentesimi Octavi Mensis primus.

Januarius.

Die prima eiusdem. Komáromi lovas lobonczok kiütvén, egyenessen vették útjokat búcsúi helység felé, s onnand az ott lévő strázsára rendeltetett egy zászlóalja katonaságot kinyomván, az ellenkezésben Bitó névő hadnagyot, elesvén alatta a lova, harmad-magával elfogták. Aztán a Dunán való általkötezésre rendeltetett hajóknak egy részét öszvövagdalván, tüzre bocsátották, egy részét meghagyván ugyan s mindazáltal pro usu inhabiles reddiderunt. csak hamar idő alatt visszatértek a Dunára.

Eadem die. Jóllehet a Mlgos Úr ő Nga nyavalája miatt valamennyire ereitül megfosztatott: de mégis Bátor-Keszire jött; a hol

Die 2. et 3. sulyos nyavalájának meghenyhölésére nézve megmaradván, egy kevés nyugodalmacskát szerzett ő Nga magának, azalatt a tüztül meghagyott és elromlott hajókat reparáltatván; mellyeken

Die 4., durante adhuc infirmitate sua, a Dunán általköltözvén, egyenessen ment Lábatlanra, onnénd éczakai meghálásra ment Bajnára: vélvén pedig a gyori, komáromi s esztergami lobonczok, hogy ő Nga Lábatlanyon fog meghálni: öszvöegyezvén, azon nap odajöttek, de megcsalatván szándékjoktúl, minden kár nélkül visszatértek.

Die 5. Januarii. Bajnárúl megindúlván, jött ő Nga a katonasággal együtt Bokodra.

Die 6. eiusdem. Onnéd megindulván, jött ő Nga Rhédére; az holott

Die 7. eiusdem súlyos nyavalája miatt kénszeríttetett megnyugodni.

Die 8. eiusdem. Onnéd megindúlván, jött ő Nga Szent-Lászlóra; az holott meghálván,

Die 9. eiusdem jött ő Nga hálásra Ugodra; holott Nemzetes Póka Józsephnek, Fölséges Urunk étekfogójának, Nemes Vas Vármegyébe menvén Búcsúra az atyjához, adatott egy passus.

Die 10. eiusdem. Ugodról megindúlván, jött ő Nga noszlopi hálásra; ott meghálván,

Die 11. eiusdem jött ő Nga Devecserbe a Méltóságos Főgenerális Gróf Esterházy Antal uram ő Ngához: holott

Die 12. et 13. eiusdem. akarván egy kevés nyugodalmat magának szerezni, quiescált ő Nga.

Die 14. eiusdem Devecserbül megindúlván együtt a Méltóságos Főgenerális Úr ő Ngával, jött Sümegre ő Nga, az hol az alább írt expeditiók folytanak.

Die 15. eiusdem nihil expeditum. Méltóságos Főgenerális Úr ő Nga vendégséget tartván ugyanazon nap, a Méltóságos Urat ő Ngát is elhivatta.

Die 16. eiusdem. Sümegre pro 15. Januarii determinált generális gyülésnek kezdődött első sessiója, melyen a Méltságos Úr ő Nga is jelen volt.

Die 17. eiusdem. N. V. Madocsánÿ N. főhadnagy uramnak, a Dunához küldetvén T. N. V. Kisfaludy László colonellus uram regementinek való mundérért, adatott egy passus.

Die 18. eiusdem. T. N. V. Kis Gergely colonellus uram lakodalmát Méltóságos Commandérozó Főgenerális Uram ő Nga tartván, Méltóságos Úr ő Nga is, mivel invitáltatott, jelen volt azon lakodalomban.

Die 19. eiusdem. Volt második sessió, mellyben a Méltóságos Úr ő Nga is jelen volt.

Die 20. eiusdem. Volt harmadik sessió, holott is jelen volt ő Nga.

Eadem die. T. N. V. Rátky Dániel uram ispánnyának, Rábaközben küldetvén, egy passus in simplici tenore (*adatott*).

Die 21. eiusdem. Vecseÿ Mihály, minthogy magát Kosztolányi Szabó István compániájábúl kiváltván s a mustrán általmenvén, volentérek közibe iratott, arra rá ide T. N. és V. Somodÿ Ádám óberster uramra adatott

intimatió, hogy emlétett hadnagya által elvitt lovát visszaadassa és többé megint Vecseÿt ne háborgassa.

Eadem die. Keszthelï Olá János dolgában requiráltatott N. V. Szarka István, Méltóságos Főgenerális Uram ő Nga udvari kapitánya, ad dandam satisfactionem.

Eadem die. N. V. Radványÿ Ferencz vicehadnagy uramnak super bona et personam secundum Regulamentum adatott egy-egy protectionalis, és Szombathelyre házához visszamenvén, egy passus, cum simplici tenore.

Die 22. eiusdem. Intimáltatott T. N. V. Domokos Ferencz brigadéros colonellus uramnak, hogy mindjárást alámenvén Simontornyára, vizsgálja meg: ki légyen az oka ezen dolognak, hogy a sáncz megbontatott s a tüzre kezdetett hányottatni? Nemkülömben, a bornak árultatása de jure kit illessen s hány pénzen folyjon itezéje? Végére menvén mindezeknek ő Kglme, az ott lévő sereg rövidsége ellen való relatióját előttem declarálja. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Kisfaludy László colonellus uramnak, hogy az ő Kglme ezerebéli Bárány István katonájával Keszthelï Ferencznek, proportionata adjustatiót tétessen. Nemkülömben parancsoltatott egyszersmind Balogh András főhadnagy uramnak, hogy Deres Istvánnak hasonló contentatiót ugyanazon dologban adasson.

Eadem die. Committáltatott Palástÿ Boldizsár és Mészáros Istvánnak N. Fejér Vármegye szolgabiráinak, hogy Ányós Rozália asszonynak megirt N. Vármegye viceispánja Lossonczÿ János uram által elfoglalt jószága végett, ha via facti lett-é, vagy sem? mediante inquisitione investigálják, hogy, úgy találtatván, emlétett viceispán uramat de restitutione immediate fienda admoneálják: ha mi pretensiója az instans ellen ő Kegyelmének vagyon, keresse via juris. Ezeknek penig genuina relatióját simul inquisitione, proxima die 13. et 14. mensis affuturi Februarii Füreden lévén, előttem producálják. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. V. Bástÿ Ádámnak, T. N. V. Bezerédÿ Imre brigadéros colonellus uramhoz menvén, egy passus adatott, kiben gazdálkodás fel volt téve, Vas Jánosnak hasonlóképen egy passus. Tapolczárúl Szalavárra vivén hat kila buzát, kiben forspont fel volt téve; adatott.

Eadem die. N. V. Fejér Mihálynak, T. N. V. Szekeres István colonellus uram quártélymesterének, egy generális kereskedésre való passus adatott.

Eadem die. Tihanyi lakosoknak adatott parancsolat sub tali tenore: Tisztelendő tihanyi apátúr ő Kegyelme ellen minémü pört indétott Kegyelmetek, nyilván constál;

arra nézve. látván kegyelmetek ezen levelemet s egyszer-smind parancsolatomat is. usque ad finalem suo modo fiendam eandem decisionem, mindennémü excessusoktúl és violentiáktúl sub animadversione absolute desistáljon és supersedeáljon. külömbet sem cselekedvén. Datum Sümeg. etc.

Eadem die. Committáltatott N. V. Salomváry János N. Veszprém Vármegye főszolgabirájának. hogy azon vármegyében lévő két esküdtet maga mellé vévén. menjen ad faciem loci és Zana uram ellen feltett excessusok eránt tégyen legális inquisitiót. melyet is pro 13. et 14. proxime futuri Mensis Februarii Anni modo currentis Füreden létemben genuine előttem referáljon. Datum Sümeg. etc.

Die 23. eiusdem. Mesterházy Péternek. Köszögre menvén, adatott egy passus simplici tenore.

Eadem die. A Mlgos Úr ő Nga vendégséget tartván. a M. Főgenerális uramat ő Ngát több hadi tisztekkel s uri emberekkel együtt oda hivatván, jó szivvel látt ő Nga.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Enyedy András N. Vas Vármegye egyik viceispánjának. hogy mindjárást exmittáljon processualis szolgabirót. ki megvizsgálván suo modo et via Karos Benedeknek Karlóczy Mihály. Kovács György és Bácsy István ellen lett praetensióját. comperta rei veritate. tétessen minden halasztás nélkül plenaria satisfactiót. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Ugyanazon megnevezett Vas vármegyei azon viceispán urammak intimáltatott. hogy megírt Kardos Benedeknek praespecificált vármegyékben lakozó Kovács András. Imrés Márton és Benkő Györgygyel. úgyszintén Karádföldi György és Új Benedek andrásfaival. comperta rei veritate suis viis et modis tétessen plenaria és omnimoda satisfactiót. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Dóczy Péter csobánczi tiszttartó uramnak parancsoltatott. hogy Sarkantyús Istvánt és Bakony Jánost pro 13, 14. et subsequentibus affuturi Mensis Februarii Anni modo labentis Füreden, N. Zala Vármegyében lévőben előttem juri statuálja. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Vlasics János urammak N. Tolna és Baranya Vármegyék viceispánjának, hogy mindgyárt lemenvén Simontornyára T. N. V. Domokos Ferencz brigadéros colonellus urammal együtt. vizsgálják meg ő Kegyelmek : az ott lévő sereg és lakosok injuriájának. a sáncz megbontásának oka ki légyen? nemkülömben a bornak árultatása de jure kit illessen. s hogy folyjon itezéje? Jól végére menvén mindezeknek. mint s hogy történtenek.

relátiót előttem tegyenek. producálván az inquisitiót is in origine. Datum Sümeg, etc.

Die 24. eiusdem. T. N. V. Losonczy János N. Fejér vármegyei viceispán urammak intimáltatott, hogy ad instantiam Generosae Dominae Rosaliae Ányós, Generosi Domini Samuelis Hajnal consortis, az ő Kegyelmétől via facti említett viceispán uram által lett jószágának elfoglalása végett ad dandam rationem violentiae Füredre, N. Zala Vármegyében lévőben pro 13. et 14. affuturi Mensis Februarii et subsequentibus sufficientibus diebus Anni modo labentis compareáljon. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Parancsoltatott Vásárhelyen lévő quártélyos hajduk kapitányjának, hogy míg T. N. V. Fodor László colonellus uram meg nem jön, mindaddig alatta levő hajduságnak hagyja meg: ugyanott Vásárhelyt lakozó Vargha György ellen semmi impetust és violentiát tenni ne merészeljenek sub gravi animadversione. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. V. Zana István főhadnagy uramnak, midőn Bessenyére, a maga quártélyába ment volna, adatott egy passus sub tali conditione: erga quietantiam, az hol hálása esik, a birák illendőképen gazdálkodjanak.

Eadem die. N. V. Kosztolánÿ Szabó István főhadnagy uramnak küldetett order sub hoc tenore: Hogy minden haladék nélkül, compániáját jó rendben hagyván, jöttést-jöjjön ide Sümegre hozzám: kinel külömbet ha cselekeszik, nemcsak árestomot fog szenvedni, de érdemes büntetést is fogja venni. Datum Sümeg, etc.

Die 25. eiusdem. Intimáltatott tápi és szent-miklósi evangelicus statuson lévő lakosoknak, hogy a minémü controversia az ott lévő toronynak fölverése eránt közöttök és tápi plebánus uram között lett légyen, ad dandam informationem eiusdem Füredre pro 13. et 14. subsequentibusque diebus Mensis proximi affuturi Februarii compareáljanak. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Kis Gergely colonellus urammak, hogy tapolczafői Molnár Imrének a minémü sörtéseit az ő Kegyelme katonái elhajtották, mindjárt a kikre gyanóság vagyon, megkötöztetvén őket, comperta rei veritate, tétessen satisfactiót. Dabatur Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott és serio parancsoltatott Nyárádon quártélyozó katonák zászlótartójának, hogy a bor exigálásatúl s más több, Regulamentum ellen való excessusoktúl, a mint ő Kegyelme ellen bejött a panasz, desistáljon imposterum, s a mit eddig katonáival együtt cselekedett, azt complanálja; külömben, ha vagy többé excedál, vagy

már tett excessusát nem complanálja: nemcsak árestomot, de érdemes büntetést is fog venni. Datum Sümeg. etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. Fodor László colonellus uram ezerebéli. Alsó-Iszkázon quártélyozó zászlótartójának, hogy Varró István kergetésetől s praetensiójától kemény büntetés alatt desistáljon; különben cselekedvén, erős árestomot fog szenvedni. Datum Sümeg. etc.

Eadem die. T. N. V. Szekeres István colonellus uramnak intimáltatott, hogy gyimóti ember Fördős Mihály uram által lett megverését investigálván s mindjárást, comperta rei veritate, adasson satisfactiót az injuriált félnek. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Tisztelendő páter vaszari plébánus uramnak és ugyanott evangelicus statuson lévő lakosoknak intimáltatott, hogy ad dandam uberiorem informationem mind a két részről pro 13, 14. et subsequentibus sufficientibus diebus Mensis proxime affuturi Februarii Anni modo labentis Füredre, N. Zala Vármegyében lévőben, compareáljanak. Datum Sümeg, etc.

Die eadem. Intimáltatott T. N. V. Balogh Adám brigadéros colonellus uramnak, hogy alatta lévő Makay János vicehadnagy urammal Bácsmegyei János uramnak megverése eránt tétessen satisfactiót, különben említett hadnagy uram érdemes büntetését fogja venni. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott Virágh Pál uramnak, hogy Markovics Dániel uram instantiájára valami, ő Kegyelme által elfogott németnek (mellyet, midőn általa megírt Markovics uram Bottyán János Generális uramnak küldött) megöletése s portékája eránt Füreden pro 13. et 14. subsequentibusque Mensis Februarii Anni modo currentis N. Zala Vármegyében lévőben pro danda ratione compareáljon. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. T. N. V. Bogyai György uram N. Zala Vármegye viceispánja a Mlgos Főgenerális uram ő Ngát, vendégséget tartván, az nap maga házához, együtt a Mlgos Generális uram ő Ngával ebédre invitálta; holott ebéd után asztaltúl felkelvén s vígan levén praefatus Mlgos Főgenerális uram ő Nga Mlgos Generális Gróff Esterhás Dániel uram ő Ngátúl azelőtt való nap, tudniillik 24. ejusdem Mensis Januarii, N. V. Kosztolányi Szabó István főhadnagy uramnak bizonyos tett excessusi végett küldött ordere eránt való neheztelését kijelentette; mellyet megírt Mlgos Generális uram ő Nga is, megértvén az ő Nga intését, hogy

többé ennekutánna afféle ne következzék, nagy alázatossan vévén s elbúcsuzván ő Ngátúl, ment vissza a szállásra.

Eadem die. A Mlgos Főgenerális Gróff Esterház Antal uram ő Nga ordere érkezett Sümegre a Mlgos Urhoz ő Ngához, melly következik sub hoc tenore:

Mlgos Generális-Marschalli-Locumtenens Gróff ifjiabbik Esterhás Dániel kedves urambátyámnak tetszett praesentibus innéd való megindulásommal Rábán följül mostani eltávozásomat némelly elmulathatatlan szükséges hadi dispositiók végbevitelére nézve kötelessen értésére adnom, hogy az idő alatt is ő Kglme itt maradásával méltóságos hivatalja szerént a Nemes Haza hasznos szolgálatjának promotiójára, a mostani constitutiók prae aliis úgy kívánván, ezen alább declarálandó fogyatkozásokat több dolgok között rendben vehesse: specialiter az ő Kglme dexteritássának intimatorie recommendálnom akartam.

Elsőben is effectuandum est: Ezen sümegi, mint elsőbb praesidiumnak mindennémü fogyatkozásit megtekéntvén, serio megvizsgálni, úgy az immineáló mezei operátiókra kívántató munitió s artholleria végett még most praevie bölcs dispositiójával hasznos rendelést tenni s a vár defectusát in quacunque parte suppleáltatni, és a rabok ha sok számmal volnának, azokbúl máshová proportionate transportálni; nemcsak Sümeg várát penig, hanem a Dunán innéd lévő akármely praesidiumok is in quali constitutione s micsoda provisióval vadnak s lehessenek, azokban teljes informatiót venni ő Kegyelmének mentőlelőbb szükséges: minthogy,

2do effectuandum est: A kévántató puskapor csinálásában is ekkoráig nem kevés rövidség tapasztaltatott a requisitumok s munkások nem lételével: annak reparatióját s jobb módba hozató szaporíttását *(régberinni)* méltó és hasznos dolog lészen. E mellett

Tertio. Lévén a N. Vármegyéknek praesidiumbéli akármelyik commendáns uram ellen sok panaszi, hogy ekkoráig sine data omni insinuatione pro libitu suo a N. Vármegyék gremiumiban tisztek hire nélkül exorbitáltak: azok repraesentáltatván, suo modo satisfactiót a N. Vármegyéknek megírt Mlgos Generális uram tétetni ne nehezteljen. Sőt

Quarto. A N. Vármegyék beadott gravaminái ötödik és huszonhetedik punctumiban declarált s elszenvedhetetlen kárt causált személyek ellen is judicialis authoritása szerént procedálván, a káros félnek, comperta rei veritate, kára megteríttésével (ha nem oly gravamen, melybe énne-

kem is hivatalomhoz képest belé kell tekéntenem), a lakosokat consolálja.

Quinto. A Regulamentum tenora szerént pro assistentia Inclitorum Comitatuum deputálandó vitézlő reńdet ad requisitionem Dominorum Vicecomitum, secundumque eorundem postulatuum a N. Ezerekbűl adatván, kit-kit azok közzül oly instructióval tartson ő Kegyelme in Comitatibus, hogy a subrepartiált impositák serény kiszedésében a T. Commissariatus dispositiójához képest és más kívántató kötelességekben rövidség ne következzék. Kíván pedig N. Sopron Vármegye 18, N. Vas Vármegye 30, Szala 30, Somogy 30, Veszprém 30, Győr, Komárom 30, Fejér 12 katonákat, kiknek alimentatiójok nem magok akaratjok, hanem a N. Vármegye regulamentalis rendelése szerént adatnak, és a viceispányok dispositióitól immediata dependentiájok ő Kegyelme által keményen megparancsoltassék. Az ideig azonban

Sexto: Míg a campániára való kiszállásunk előladja magát, szaporíttani kelletvén mind a lovas, de kiváltképpen a gyalog hadat, kit is, hogy annyival hamarébb a vármegyék effectuálhassanak: a midőn requiráltatik Mlgos Generális uram a N. Vármegyék insinuátiója mellett, akkor azon gyalog hadi tisztnek, a ki tudniillik fog melyik vármegye gyalogsága eleibe praeficiáltatni, hogy a gregariusszemély fölszedésébe hasznossan fáradozni, együtt a N. Vármegyével tartozzék, parancsolatot adjon.

Septimo: Megtörténtek ekkoráig a ploquadabéli hadak nagy rövidségével, hogy a N. Vármegyék semminémű commissáriusokat és tiszteket nem tartja mellettek, gondviseletlenül az élésnek szükséges administratiójában száma nélkül való fogyatkozások; az ilyetén panaszok is a midőn intimáltatnak mostani absentiámban, jó rendet abban is szabni s az oly N. Vármegyének intimálni méltó leszen.

Octavo: A portális szekereket a beadott panasz szerént a hol az hadak magoktúl megtartóztatták, avagy azok helyett oly képtelen summákat exigáltanak: azok megbizonyosodván, a kik abban tapasztaltatnak, a szekerek és a vont pénz restitutiójával corripiáltassanak.

*9no* Már szokásba vétetődvén némelly hadi tiszteknél a kiadott Regulamentum tenora szerént számokra engedtetett vacans portionak exactiója; melyet, hogy a szegény lakos ne kedvetlenéttessék, — előladván magát tiszt ellen ezen panasz is — Mlgos Generális uram előtt medio tempore, a közakaratbúl itt Sümegen lett determinatónk szerént, míglen a följebbvaló instantiáktól kegyes resolutióm nem érkez-

hetik, a lakosoknak satisfactiót tétetni, további exactiótól az oly tisztet inhibeálni ő Kegyelme, tudom, el nem mulatja.

10mo. Megtekéntve azonban a följebb említett mezőre kívántató arthollériának minémü szükségét és fogyatkozását, mivel annak praeparatoriumi felállétására N. Kőszög városa is concurrálni obligáltatik; hogy azon várost ad praestationem praestandorum compellálhassam: a fogyatkozásokrúl, necessariumokrúl Mlgos Generális uram teljes informátióját utánnam elvárom.

11°. Jóllehet némely N. Vármegyékben nem kedve szerint eshetik a vitézlő rendnek (a hol tudniillik ekkoráig nagy mértékkel requiráltak), a pozsonyi s kőszögi mértékek szerint ezután mind magok s úgy lovaik tápláltatásának rendelt continuátiója: de mind Regulamentum s mind közakaratbúl a N. Vármegyék rövidsége eltávoztatására a lett végezés szerint mindenütt a pozsonyi és kőszögi mértéket acceptálni, azokhoz nem egyenlőt pedig abrogálni tanácsosb; melyek szerint ha mely tiszt alimentatióját venni recusálná, panasz jövén ellene, abbeli excessusáért corripiáltassék és tovább a militia által leendő usussa a másféle mértékeknek tilalmaztassék.

12°. Mivel a N. Vármegyék obligatiójokhoz képest mindenütt a rossz utakot és elromlott hidakat emendálni tartoznak; mely, jóllehet a mostani concursusban intimáltatott követ uraiméknak: mindazáltal, hogy annyival is hamarébb megkészüljön és csináltassák, Mlgos Generális uram intimátiója által azon közjót admaturáltatni, kiváltképpen a zalavári hid reparátióját, mint elsőbb szükséges munkát, instituáltassa ő Kegyelme.

13°. Radványÿ Ferencz nevü hadnagy ellen szaporodván a győri és komáromi szegénység által előttem tett elhallgathatatlan panaszok, elkövetett excessusi és istentelen cselekedeti végett; ki is, hogy érdemesképpen megbünhődjék, megarestáltatván, annakutánna ő Kegyelme judicialis, ellene instituálandó processussal conveniálni és comperta facti veritate, véle procedálni avagy csak azon okbúl is Mlgos Generális uram ne sajnáljon, mivel N. Komárom, magam N. Vármegyém szolgabiráját s azon vármegyében lévő szegénységet merészlette zaklatni, huzni s vonni: mely szolgabiró, tudom, ő Kegyelme intimatiójára s parancsolatjára informálni rossz cselekedetéről s injuriájárúl a Mlgos Urat el nem mulatja.

14to. Annakfelette Rogoz János, T. N. V. Telekessi Török István senator és főcolonellus uram regementjebéli főhadnagya, a militaris regula ellen minémü vastag bátor-

sággal merészlett elkövetni, (a mint informáltatom); iszonyodva kelletik tudnom, hogy ezelőtt nem régen T. N. V. Balogh Ádám brigadéros és colonellus uram, mint akkori rába- és tóközi commendáns *(által)* mezei strázsára rendeltetvén, minden intimatió nélkül zászlóstúl azon strázsárúl az ott lévő had veszedelmével elment; annak utánna és nemrégen azelőtt hasonló pertinaciátúl indéttatván, előtteváló tiszti hire nélkül s akaratján kívül a Nyulasra prédáért ugyan egész seregével fölmenvén, sok katonák lovaik elmaradásával nem kevés kárba ejtette alattavalóit; mely cselekedeti végett intimálva vagyon Fekete István colonellus uramnak, mint commendánssának, hogy inquisitiót in praemisso casu peragáltasson. A szerént azon hadnagy ellen militaris processust itten instituáltatni és dolgában subsequálandó determinátiót hozzám transmittálni, gyakran emlétett Mlgos Generális uram ne sajnálja.

15to. A tihanyi apátúr és az ott levő lakosok között már egynéhány esztendőtűl fogva fennforgó villongás s gyülölséges egyenetlenségek, debito modo effrenatum et complanatum inter partes etc. sopiáltassanak, s nékem is többtöbb alkalmatlanságom ne szaporodjék: kívántam specialiter azon causát Mlgos Generális úrnak recommendálnom, hogy az ő Kegyelme által mostan praefigált terminuson ex asse maga revideálván, a törvénynyel és igazsággal egyező determinátiót mindkét részről tégyen, mely szerént ezután mind az apátúr vagy a lakosok magokat alkalmaztathassák. Midőn azért ezen praemissáknak suo modo szükséges effectuátióját Mlgos Generális uram szorgalmatos dexteritássának recommendálom, relátiók reportumát ő Kegyelmétül elvárom. Datum in praesidio Sümeg, die et Anno, ut supra.

Die vigesima sexta. Ex secretaria Excellentissimi Domini Comitis, Domini Danielis Esterhás nihil expeditum.

Die 27. ejusdem. Intimáltatott T. N. V. Balogh Ádám brigadéros colonellus uramnak, hogy az ő Kegyelme ezerebéli Szabó Miklós nevü tizedes alatta lévő katonákkal, a minémü impetust Egerszegen lakozó Szabó Ádám pinezéjét, cselédestűl bent lévén, magok hatalmasúl felgyújtván, tettenek: az eránt a megirt injuriált félnek, comperta rei veritate, minden haladék nélkül elégséges contentátiót adasson; másképpen az ő Kegyelme katonái, mint afféle gyújtogatók, Kegyelmes Urunk ő Felsége Edictumában declarált büntetést el nem fogják kerülni. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Balogh Ferencz sümegi commendáns uramnak, cum tali tenore: Hogy Mlgos Fraknai Gróff, Dunáninnen lévő földnek Főgenerálissa, Ester-

hás Antal uram ő Nga nékem kiadott intimatiója s commissiója szerént, elsőben is a megirt várnak mindennémü fogyatkozásirúl, úgy a benne lévő, mind öreg és apró munitióirúl, artollériájárúl, benne lévő rabok számárúl genuine informáljon, azután tudtomra adván a praesidiumnak egész constitutióját, benne lévő gvarnizon számát, mutasson abban is módot: miképpen lehetne legjobban, az országnak könnyebbségével is, a megirt gvarnizon[t] interteneáltatni; különbet sem cselekedvén. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. Szelesteÿ Ferencznek, Kőszögre menvén a maga dolgában, egy passus adatott cum simplici tenore.

Eadem die. T. N. V. Bezerédÿ János uramnak egy passus cum simplici tenore, Andráshidára emberét hogy küldötte a N. Zala Vármegye gyülésére, bizonyos dolga végett.

Eadem die. T. N. V. Bogyai György N. Zala vármegyei viceispán uram levele érkezett, cum tali tenore:

Szent-Gróton túl menvén a gyülésre, előltalálék nyolcz szekeret, abrakkal, tyukkal, lúddal és éléssel rakottakat, melyeket szent-gróti hadnagy Sárközÿ János, Kisfaludÿ uram ezeréből, hajtott balatinczi quártélyábúl, zászlótartójával Siklósival együtt. Ezen compániabéli strázsamester is ma vitetett már Türjére négy szekérrel, Pál Kovács nevű. Ezen nyolcz szekeret arestálván Szent-Gróton, míg Excellentiád fel nem szabadítja, vagy Sümegre nem parancsolja. Ha ezt megtarthatják: azután is elkövetik efféle huzástvonást; kitetszik, mit mivelnek quártélyjokban; tudom, bizony ott is ettek, ittak, abrakoltak, s mégis haza is takarnak. Ezt alázatossan akarám Excellentiádnak tudtára adnom, lássa Excellentiátok, mit cselekeszik vélek! Szent-gróti mezőrül, die et Anno, ut supra.

Eadem die. Adatott parancsolat Szent-Gróton lakozó Pacsaÿ Györgynek sub tali tenore:

Szent-gróti mezőrül mai napon datált Bogyai György viceispán uram levelét vészem, melyben panaszolkodik ő Kegyelme, hogy Kisfaludÿ László colonellus uram ezerebéli Sárközy János nevű vicehadnagya, zászlótartójával Siklósival együtt, abrakkal, tyúkkal, lúddal és másféle éléssel rakott nyolcz szekereket Szent-Grótra balatinczi quártéllyábúl hajtott; más felől Pál Kovács nevü ugyanezen compániabéli strázsamester hasonló négy szekereket vitetett Türjére; mely emlétett viceispán uram quaerulosa detectiójára nézve mindjárt nálom lévő Szanyi János, N. Zala Vármegye esküdtjének megparancsoltam, hogy Kegyelmed mellé adjungálván magát, a megírt szekereken találtatott akármi névvel nevezendő mindennémü állapotokat exacte conseri-

báljon. Kihez képest akartam praesentibus Kegyelmednek is intimálnom s egyszersmind serio demandálnom is, hogy Kegyelmed megnevezett esküdt urammal együtt mindjárt és azonnal oly modalitással conscribálja s investigálja is, tudniillik: minémü, honnéd hozott pénzen vett, vagy huzott s vont állapotok legyenek-e? debito modo connotálja, megparancsolván szóval föntnevezett vicehadnagy, zászlótartó és strázsamester uraiméknak; valamég ez eránt való dispositiómat nem veszik, mindazoknak hatalmassan leendő elvitelétől és distractiójátúl supersedeáljanak. Hasonló modalitással conscribáltassa Türjére vitt négy szekereken lévő portékát is, s conscribáltatván, az egész szekereket, valahová valók, visszabocsássa, feltévén azt is: honnéd valók legyenek? A portékát pedig mindenikről lerakatván, még dispositiómat nem veszi eránta, tartsa kéznél. Melyeket így végben vivén, mindenekről engemet informálni mentölhamarébb el ne mulassa. Observálja mindazonáltal Kegyelmed, hogy ha ezután is több efféle szekerek, vagy állapotok szentgróti, türjei s más több passusokon általhozatnának, mind arestálja s ad normam horum conscribálja is. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. T. N. V. Balogh Ferencz sümegi commendáns uram sümegi praesidium eránt való informátiója jött, mely ekképen következik:

Mlgos Generális, Mezei-Marschall-Locumtenens, jó Kegyelmes Uram! Mai napon Ngod orderét vettem tartozó alázatossággal, melyben méltóztatik Ngod kegyessen parancsolni, hogy ezen gvarnizonnak mindennémü constitutiojárúl, czeigházban találandó munitió s úgy az egész artolléria mivoltárúl, hajduk és rabok számárúl, nemkülömben a várban lévő annonárúl s annak továbbvaló administratiójárúl teljes informatiót adjak Ngodnak. Melyhez alázatossan kívánván magamat alkalmaztatnom, praesentibus röviden akarám Ngodat informálnom.

1mo. Ngodnál világossan constál Sümeg várának alkalmas capacitása és circumferentiája; melyhez képest a történhető formalis obsidiónak idején belé illik s kívántatik is 3 compánia hajdu; tudniillik azon 3 compánia három classisba rendeltetvén, az első az approsoló ellenség ellen untalan a bástyákrúl szüntelen tüzelni, a második az elsőnek idején való megváltására a piarczon kész rendben állani, s harmadik pedig a chazármátákban ételen vagy más nyugodalmán pihenni. De

2do a mostani üdőben ezen praesidiumban untalan való hitves *(hites)* hajdu vagyon, a váltókon kívül, fő- és alacson-

tisztekkel együtt ...	N°	105
pattantyús ...	N°	10
ácsг ...	N°	2
kovács ...	N°	1
lakatos ...	N°	1
kőmíves ...	N°	2
kéménytisztétő ...	N°	1
Melly tészen személyt	N°	122.
Ezen 122 személynek vagyon naponként oralis portiója ...	N°	167½

Váltó hajduság a rabok számához képest hol több, hol kevesebb; kihez képest

3tio. tett vala ugyan T. Hadi Főcommissárius Szent-Györgyi Horváth Zsigmond uram oly tetszetes (?) rendelést, hogy az alkalmatlan váltó hajduk helyett continuuskodó hajduság álléttassék pleno numero T. N. Somogy Vármegye cassájábúl, (mely vármegyebéli lakosok az ellenség ditiója alatt lévő személybeli zsoldosok álléttatásátúl a szigetvári Generális által inhibeáltatnak); mindazáltal azon somogyságbéli pénz is pro hic et nunc a mezei hadaknak assignáltatott. Instál azért általam alázatossan a gvárnizon Ngodhoz azon stabilis hajduság álléttása vagy fogadására rendelendő mediumok eránt. Mely hajduság

4to. ha ezen alázatos instantia szerént 300 személyre extendáltatik, minden compániában 150 személyt számlálván, kívántatnék egy holnapra

liszt kila ...		232
só pedig ...		232 font.
félesztendőre pedig kívántatnék liszt köböl ...	N°	1392.

só pedig ugyan félesztendőre 13 mázsa 92 font.

Egész esztendőre per consequens in duplo; hasonlóképpen számláltatik a husbéli portió is.

Várban actu lévő annonának consignatiója:

liszt és gabona vagyon kila ...		1200
egész szalonna ...	N°	15
bor, akó ...	N°	184
pirétott hús, mázsa ...	N°	8
pálinka két hordócskában akó ...		4
só közönséges kő ...	N°	145
fa közönséges szekérrel circiter ...	N°	100
viz a két cisternában circiter akó ...		5000.

Ugyanezen várban levő munitiónak consignátiója:

Felkészéttetett 3½ fontos glóbisu álgyu vagyon ...	N° 2
Item, 3 fontos glóbisu álgyu ...	N° 2
Ugyan Sümeg várában 2 fontos glóbisu álgyu ...	N° 7
Item, egy fontos glóbisu ...	N° 7
Kartácshoz készíttetett álgyu, egyik 14 s a másik 8 fontos álgyu ...	N° 2
Földön, haszontalan heverő, gyujtó lyuka kiégett, de mestere által könnyen reparálandó két fontos álgyu ...	N° 2
	N° 22.

Ugyan Sümeg várában 5 szakállosbúl álló kész seregbontó ...	N° 5
Kész szakállos ...	N° 30
Kanótos muskéta ...	N° 30
Labdahányó mozsár ...	N° 4
Bombahányó mozsár ...	N° 2
Puskapor circiter mázsa ...	N° 25
Ólom, mind glóbisbúl álló, igen kevés, circiter mázsa 3.	
Elkészíttetett töltés ...	N° 16450.

Álgyúglóbisok:

3½ fontos glóbis ...	N° 19
3 fontos glóbis ...	N° 223
2 fontos glóbis ...	N° 231
2½ fontos glóbis ...	N° 217
1 fontos glóbis ...	N° 500
½ fontos glóbis ...	N° 350
Kézi gránát ...	N° 90
Mozsárba való gránát ...	N° 60
Bomba ...	N° 22.

Ezen feljegyzett munitió számához képest az ólom igen kevés lévén, Ngodnak instál alázatossan a vitézlő rend az ólomnak szaporétása végett; avagy pedig, úgy tetszvén Ngodnak, ilyen fogyatkozásnak idején méltóztassék Ngod a T. Commissariatusság által egyenlő öreg glóbist szereztetni.

Az annona consignatiójábúl kitetszik tapasztalt csekély volta a várban lévő száraz húsnak: hogy azért hertelen történhető bérekesztésnek idején a húsból ne légyen

fogyatkozás: méltóztassék Ngod a T. Commissariatusság által vagy 60 darab szarvasmarhát consignáltatni, melyet untalan piréttatván, általa a következendő fogyatkozást praecaveálhassa a vitézlő rend. A mint,

5to. hogy ezen gyárnizon annona és fizetésbeli teljes subsistentiával lehessen: nem itéltetnék tanácstalannak lenni, ha Ngod tapolczai és sümegi fiscalis-malombéli gabonavámot, ugyanezen dioecesisben proveniálandó tizednek nagyobb részével együtt ezen gyárnizon számára praecise consignáltatni parancsolná; úgy hasonlóképen a fizetésre nézve Balaton mellett proveniálandó decima-borokat, tapolczai és sümegi korcsmával egyedül az itt subsistáló vitézlő rend fizetésére applicáltatná Ngod. Kihez accedál,

6to. hogy jóllehet az állhatatos hajduság fogadásában untalan iparkodunk; de mivel a fogadottaknak igen ritka a fizetések, s a fogadatlanokat pedig, üres consolatióval lévén, a szolgálatra vigasztalás nélkül nehéz serkengetnünk: azért az előbbi punctumban tett alázatos instantiánk effectuálása eránt általam Ngodat továbbá is kéri a vitézlő rend. Mert ugyanis

7mo. a múlt esztendőben jóllehet nagy reménységbeli biztatással alkalmas számu hajduságot fogadtunk: de látván a fizetlenséget, a közlegény, mihelen valahová commandéroztatik, azonnal szökéssel sértegeti itt letett hitét a fizetetlenség miatt. A minthogy

8vo. valóságos dolog, hogy miulta az Úr ez praesidiumot Fölséges Urunk kezébe juttatta: mind az időtül fogva a közlegénynek két holnapi fizetésénél több fejérpénzűl és gabonáúl nem adattatott, a tiszteknek pedig semmi fizetés és vigasztalások nem volt. Reiteráljuk azért instántiánkat Ngod Mlga előtt: a T. Commissariatusságnál méltóztassék Ngod fizetésünk folytatását kívánt rendben vétetni.

9no. Salétrom-csináláshoz s a várban következő chasarmatha s más épületekhez szükséges materiálék öszvöhordatására szükséges volna untalan 24 szekér s annyi gyalog-ember, melyeknek effective való untalan bészolgáltatását, böcsületemnek sérelmével, jóllehet nagyon exagerálta T. N. V. Bogyaÿ György viceispán uram maga propositiójában: de annyira eltántorodott ő Kegyelme abban az igazságtól, hogy nemhogy azon 24 szekereket gyalog-emberekkel együtt continue az én requisitiómra statuálta volna ő Kegyelme, de sőt most actu Excellentiátok jelenlétében sem statuálja; aminthogy nem 24 szekér: de egy ember, se egy szekér nincs a salétromosháznál, s csak a fa-

hordásra is, az élést hozó szekereseket, marhájok nyomorgatásával kéntelen vagyok sanyargatnom. És így

10mo nyaka szakad az ő Kegyelme ellenem tett propositiójának: mert jóllehet a közszolgálatra nézve egy gyalog-mívest vagy félszekeret sem hajtattam be az ő Kegyelme requisitiója nélkül, de a volt formalibus gyakorta a választ: »*Jobb volna, hazamennétek s kapálhatnátok: nem kurucznak való a vár, hanem a zöld erdő!*« Mely szók nem az 24 szekérnek untalan való bészolgáltatását bizonyétanák, de jó vért se csinálnak az emberben.

11mo Csobáncz várában jóllehet 86 hajdu 2 álgyuval, egy pattyantússal (*ugy*) és ahhoz elégséges porral és ólommal rendeltetett; de mivel azon várban lévő épület az ellenség által (*1707.*) teljességgel elrontatott s következőképpen a cisterna (quod essentiale első), teljességgel megfogyatkozott: ezért csekély itéletem szerint javalom azon várban csak egy tractusnak megfödetését, mely által a cisterna subsistálhatna, vagy egészlen való demolitióját; mert ha neutrum lészen: félő, netalán az ellenség, alatta történt gyalázatja megboszulására nézvést történhető diversiója alkalmatosságával újobban impetálja, s ámbár megvételével nem dicsekedjék is, de a tractusban lévő lakosoknak utolsó romlást okozhat. Datum Sümeg, etc.

Die 28. ejusdem. T. N. V. Horváth Zsigmond director uram által azon sümegi commendáns uram informatiójára lett válasza ekképen következik:

Minthogy itt való commendáns uram az ittvaló constitutiókrúl Ngodat informálván, kíván három companiát ezen praesidiumnak megtartására: ez állván a Mlgos Generálisság dispositióján: a mint resolváltatik, igenis, félesztendőre való élést azonnal a várban helyheztetni el nem mulatom. Minthogy annyi élés actu is vagyon a várban, lészen hátramaradás a friss húsnak előállétásában, a széna fogyatkozása miatt, — hanem piréttani valót parancsoltam 6 ökröt adatni; kit Isten távoztasson, ha az ellenség erre jönne: akkor is, a marha bőv lévén, azonnal lehet succurrálni és béhozatni.

A munitió dolga és ahhoz való requisitumoknak administratiója nem illetvén a T. Commissariátusságot: úgy tudom, a Mlgos Generálisság oly dispositiót fog tenni, hogy annak rövidsége, a Dunántúl való helyre hozattatik; egyébaránt ha öveg kézi gránát és glóbis fog kívántatni: olyat az övegbányárúl lehet szerezni a T. Administratio által.

Jóllehet ugyan commendáns uram némely hajdukat fogadott T. N. Somogy Vármegye assecurátiójára: de mivel

a Mlgos Generálisság a sümegi gvárnizonban annak idején szükséges hajduságot a mezei N. Regementekbül resolválta kiállėttani: azért ezen N. Somogy Vármegye pénzbéli contingensét assignálta á mezei hadaknak.

Hogy penig bizonyos fiscalis jószág ezen gvárnizon füzetésére excerpáltassék, a sem lehet, lévén Mlgos Magyarországi Főgenerális uramnak oly rendölése, hogy az országbéli jövedelmek in cassam Regni desummáltassanak s consequenter sümegi gvárnizonbéli vitézlő rend is onnéd várhatja füzetését, mint más t. regementbeli vitézek.

A mi a salétromos házhoz és gvárnizonhoz szükségesképpen kívántató 24 szekeret, annyi gyalog emberrel együtt illeti: mai alkalmatossággal megirtam ezen T. Zala Vármegyének, annak fogyatkozás nélkül való effectuátióját: melyben ha fogyatkozás láttatnék: magam többet a tájon lévén, szorgalmazni előállėttását el nem mulatom: úgy hasonlóképpen a csobánczi gvárnizon eránt lészen gondom, hogy csak egy tractust is, ha zsindöllel nem is, legalább náddal megfödettetem; melyben helyheztetett vitézlő rend, hogy félesztendeig de annona subsistálhasson: vagyon eránta általam kemény parancsolatom Farkas János commissárius uramnak, hogy azon tractusoknak megfödését, s úgy az annona administrátióját két hét alatt effectuálja. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. V. Bessenyei László vicecolonellus uramnak, hogy jóllehet ő Kegyelmétől, mint akkori üdőben loboncztúl s consequenter ellenségtól, némely elvitt lovait néhai Heránt András kótyavetyén megvette, most pedig, hogy ő Kegyelme is Confoederatiót amplectálván, Fölséges Urunk hívségére hajlott, s azalatt megismért lovait említeti Heránt Andrástúl propria authoritate hatalmasúl elvitte: helytelenül s törvénytelenül cselekedett. Arra nézve nemcsak a maga elvitt lovairúl Heránt András özvegyének teljes satisfactiót adjon, hanem a mely az özvegy saját lova volt, azt is csikóstúl visszaadja, hogy többé eránta a Mlgos Főgenerális uram ő Nga ne búsíttassék: különben törvényessen is kéntelen lészen ő Kegyelme megadni. Datum Sümeg, etc.

Die 29. ejusdem. N. V. Sándor László uramnak, maga dolgában menvén Pápára, adatott egy passus more solito.

Eadem die. N. V. Vásárhelyi István uramnak, Kőszögre menvén a maga dolgában, similiter egy passus adatott.

Die 30. ejusdem. Nihil expeditum, sed hoc notabile, quod Illustrissimi Domini Generalis sigillum secretum sit perditum Sümeghini.

Die 31. ejusdem. Nagy-Czenken lakozó Tóth Ferencznek egy passus, ugyan Nagy- és Kis-Czenkre, a Mlgos Úr ő Nga jószágában küldetvén.

Eadem die. Szakács Péternek, Pápára vitetvén magát gyógyéttatni, egy passus, úgy hogy falurúl falura forspontbéli alkalmatossággal vitessék, mivel a Mlgos Főgenerális Gróff Esterhás Antal Úr ő Nga szolgálatjára jövén, eltörött az lába néki.

Eadem die. Érkezett T. N. V. Szekeres István colonellus uram die 27. Rhédérül dátált levele a Mlgos Úrhoz: melyben adja ő Ngának tudtára, hogy Darnaÿ István malefactort, ugyan ő Kegyelme ezerebéli katonát, minthogy cseszneki fogságban lévén, T. N. V. Veszprém Vármegye viceispánja Acsádÿ Pál uram által kezességben kivétetett, a Mlgos Úr parancsolatja szerént Füredre, N. Zala Vármegyében lévőben, pro 13. et 14. affuturi Mensis Februarii Anni modo currentis juri nem statuálhatja, hacsak ő Nga említett viceispán úrnak nem parancsol eránta, mivel óberster uram nem tudja, hol légyen, hanem viceispán uram; melyre nézve

Mensis Februarius.

Die 1ma. Februarii. Említett viceispán uramnak adatott parancsolat cum tali tenore:

Mit irjon Szekeres István colonellus uram ezelőtt csesznecki fogságban tartatott s most Kegyelmed kezessége alatt kivétetett Darnay István malefactor katonája eránt, az ő Kegyelme levelébül értem. Minthogy azért hol légyen azon katona most? ő Kegyelme nem tudván, Füredre, N. Zala Vármegyében lévőben pro 13. et 14. ac subsequentibus presentis Mensis Februarii Anni modo currentis juri nem statuálhatja: annakokáért, másképpen is Kegyelmed kezessége alatt lévén, a megnevezett malefactort terminum locumve prescriptum absolute juri statuálni el ne mulassa; bizonyos lehet Kegyelmed abban, hogy ha annak revisiója a N. Vármegye jurisdictióját illeti, s nem az hadi rend törvényének folyását, attúl supersedeálni fogok. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Mlgos Főgenerális Gróff Esterhás Antal Úrnak ő Ngának literae sub hoc tenore:

Ngod mlgos levelét de dato 31. Januarii Keszthelyről, tartozó kötelességgel vettem; melyben hogy jóllehet már azelőtt még Devecserben sümegi commendáns uram által a sümegi praesidiumnak fogyatkozásirúl Ngod informáltatott légyen, irja Ngod: mindazáltal én is 25. elapsi Mensis Januarii Sümegről emanált Ngod mlgos orderét effectuálni akarván, annak első punctuma szerént a megirt praesidiumnak mindennémü constitutióirúl, úgy fogyatkozásirúl is commendáns uram által magamat scriptotenus informáltatván, kívántam Ngnak igaz kötelességem szerént alázatosan repraesentálnom. Colonellus Kisfaludÿ László uram tiszteinek excessusit nékem is repraesentálván Bogyai György viceispán uram, tudom, hogy Ngodat bővebben fogja eránttuk informálni, és mivel Kegyelmes Urunk ő Fölsége kiadott Regulamentuma első részének s 10-ik punctumának (hogy generalibus terminis volna) világossabb declaratióját scripto Ngodtúl nem vehettem, hanem csak T. N. V. Horváth Zsigmond uramtúl szóval értem, hogy az in eum casum szóllana, a midőn Ngod jelen nem volna; ehhez képest a megirt excessusoknak megorvoslását Ngod praesentiájában oda kellett relegálnom, s reménlem, oly remediumot fog Ngod tanálni, melylyel a megirt tisztek és a N. Vármegye közt lett indifferentia complanáltassék. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. V. Martonfalvai György uramnak maga bizonyos dolgai eligazétása végett N. Győr, Sopron, Vas, Veszprém és Zala Vármegyékben Kegyelmes Urunk ő Fölsége jurisdictiója alatt lévő helységekbe menvén, adatott egy passus, ea etiam ex conditione, hogy városi és falusi birák erga praeviam honestam ejusdem requisitionem barátságos gazdálkodással legyenek.

Die 2. ejusdem. Mlgos Generális uram ő Nga T. N. V. Bezerédÿ János, N. Tolna és Baranya Vármegyék viceispánja uramnál volt ebéden. Nihilominus eadem die nihil expeditum.

Die 3. ejusdem. N. Komáromi Zsigmondné asszonyomnak hozzátartozandóival együtt egy passus Ladányban, N. Fejér Vármegyében, onnéd Füredre, hoc quoque inserto, hogy erga requisitionem praeviam honestam szállás-adással s barátságos gazdálkodással falusi birák legyenek.

Die 4. ejusdem. Intimáltatott N. V. Bessenyei László vicecolonellus uramnak sub tali tenore: hogy a minémű instantiája van Vajdai Péter katonájának pacsai Molnár Péter és Fillyér Gergely jobbágyim ellen, arrúl nékem teljes informatiót adjon, minthogy én vagyok impendens birája jobbágyaimnak, ha látom pretensiojuk igazságát,

satisfactiót adatok; colonellus uram pedig annak hatalmasúl leendő executiójátúl supersedeáljon. Más az, Kovács Dani, ugyan pacsai jobbágyom mi okbúl gyanakodjék Bér Imre és Förhénez Andor ő Kegyelme katonái ellen bizonyos pénzének elveszése végett, ő Kegyelmének meg fogja beszélleni. Az eránt is serio intimáltatik megirt vicecolonellus uramnak, hogy katonáit előállétván, annak módja szerént jobbágyom praetensiójában meghütöztesse, s ha vétkeseknek tanáltatnak lenni a katonák, satisfactiót adasson. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Pacsai parasztembereknek, kik is a Mlgos Úr ő Nga jobbágyi lévén, mentenek Devecserbe a Mlgos Főgenerális Úrhoz ő Nghoz protectióért, egy passus oda és vissza Pacsára adatott simplici tenore. Datum Sümeg.

Eadem die. Horváth Palkó és Takács Pál, Mlgos Generális Úr ő Nga embereinek által a Dunán Újvárba, onnéd Fülekre, s visszajövetre is egy passus cum solito stylo. Datum Sümeg, etc.

Die 5. ejusdem. Inclyto Comitatui Veszprimiensi literae sub hoc tenore:

Salutem et officiorum meorum commendationem. Kegyelmetek 4. praesentis Pápán particularis congregatiójábúl datált nékem szóló levelébül értem, hogy T. Fodor László colonellus uram óbrist-laidinántja ugyanazon congregátióban bizonyos orderemet egynéhány compagniáknak T. Bezerédy Imre brigadéros uram mellé vitele végett s azon compagniák alá administrálandó szekereket producálta volna; nem tudom ugyan, vagy notarius uram megfeledkezvén, más neve helyett az enyimet olvasta, vagy ha talán (a mint gondolom is) a Mlgos Generális és Úr ő Nga secretariájárúl expediáltatott, onnand reméllheti a N. Vármegye mediumját: kihez képest a N. Vármegye hozzám küldött követjeit is ő Ngához relegáltam, irtam magam is a parte ez eránt ő Ngának. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Devecserbűl emanált Mlgos Főgenerális Gróff Esterhás Antal Úr ő Nga ordere a Mlgos Úrhoz ő Ngához érkezett ugyanazon nap Sümegre: mely következik ekképen:

Jóllehet a följebb elmúlt napokban adtam vala Sümegen létemben bizonyos, egynéhány punctumokbúl álló intimatiómat Kegyelmednek, melynek is ottan declarált tenora szerént, ha egy vagy más interveniálható consideratiókbúl s akadályok miatt azon intimált dolgok in aliqua parte nem effectuáltathattanak volna: azoknak illendőképen, jó, rendes, törvényes végbenvitetések továbbis Kegyelmed

méltóságos úri tetszésének recommendáltatnak, oly specialis observatióval mindazáltal, hogy modo et ordine convenienter a midőn revideáltatni fognak, determináltassanak ugyan a N. Haza törvényes utja és a közigazság szerént finaliter is, de azon finalis determinatio ante fiendam relationem inter partes litigantes ne pronunciáltassék, kívánván magam is Kegyelmed bölcs opiniójával együtt adnom a dolgok megtekéntésének alkalmatosságával azok erősségére sentimentumomat.

És minthogy tetszett Kegyelmed úri kívánságának Fölséges Urunk kegyelmes akaratja által kiadott Regulamentum első részének tizedik periodussát kérdésbe venni s annak declaratióját cum explicatione maga méltóságos sanctiójának ezután kívántató continuatiójára irásom által kívánni; jóllehet azon periodus elégséges declaratióval stylizáltatott: mindazáltal, hogy ebben is Kegyelmed kérdésének teljes elégtétel adassék, szükséges praxisa úgy tenorizáltathatik, hogy midőn a Districtualis Generális mezei szolgálatokban, néha etiam extra districtionem suum, távul lévő idegen helyeken a hadi munkában foglalatoskodik, ob absentiam sui azonban districtussában találtotható N. Vármegyék és elmaradó hadak közt valami történhető egyenetlenségekkel a N. Haza szükséges szolgálatja káros rövidséget ne szenvedjen, sőt mentül gyümölcsössebb haszonnal a fogyatkozások s rendetlenségek remediáltassanak: akkor, mint Principálissának helyét tartó, személyét repraesentáló Vicegenerális uram hivataljának s obligatiójának a praemissák incumbenter illendőképen competálnak, de oly kormányozással, hogy mindenekről számadásképpen teljes relátiók a Districtualis Generális előtt mentőlelőbb reportáltassanak, melyek szerént a Districtualis Generális is előtte való Principálissinak számot s genuina informatiót, melyre egyátoljában köteles lévén, adhasson.

Ugyanezen elmulathatatlan consideratióra és a dolgok mindenfelé szorgalmatosb vigyázására, quasi in meditullio szükségesnek itélvén Kegyelmed úri személyének Vázsony várában alkalmatossabb maradását: kívántam praesentibus az alsó plágán való praesidiumok s hadak fogyatkozásinak jó rendbe hozattatását is újobban Kegyelmednek recommendálnom: lévén magam személyének, közelebb voltomhoz képest, az e tájon és a Rábán följűl lévő hadak s interveniálni szokott occurrentiák gondviselésére specialis gondom és reflexióm, hogy az oda-alább kívántató szolgálatban is rövidség valami módon ne következzék: Kegyelmed személye szerént Palota, Csikvár és simontornyai districtust

megtekénteni ne terheltessék: elsőben is rendbe vévén a simontornyai praesidium mivoltát, ott lévő commendáns N. V. Horváth Ferencz urannak hivataljához képest kemény instructiót Kegyelmed adni méltóztassék, hogy nem az ekkoráig általa practikált rendetlen jelekkel, hanem mentől csinossabban s hasznossabban kormányozni igyekezze azon praesidiumot és abban lévő vitézlő rendet; és mivel senkinek frai-compániát tartani maga szabad akaratja szerént nem placidáltatik: Keszÿ János névü hadnagygyal az ott praesidiumban ekkoráig említett commendáns uram mellett heverő voluntér-katonaságot orderezze Kegyelmed brigadéros Balogh Ádám uramhoz; vagyon intimátiójában említett Balogh Ádám urannak, hogy ezeréből, a mennyi kívántatik, változva annyi számu lovasokat rendöljön a praesidium vigyázására; s ha pedig valamely oly alkalmatosság adván elől magát, valami próbát most hamarjában attentálhatna brigadéros Balogh Ádám uram directiója alatt lévő katonasággal: oly ordert, mely szerént tudhassa próbáját elkövetni hasznossan, ő Kegyelmének adni, reménlem, nem terheltetik Kegyelmed. Informáltatom azonban, hogy még valamely sánczépítés is kívántatnék azon simontornyai praesidium fortificatiójára; a mint azért bölcs sentimentumával helyes és szükségesnek látja s találni fogja Kegyelmed, azont erigáltassa mentől jobban, úgy intézvén mindeneket, hogy odamenetelével Kegyelmednek teljes contentuma lehessen a praesidium eddigvaló fogyatkozási végett. Szükséges e mellett, a mint följebb irám, minthogy úgyis utjában esik Kegyelmednek, a csikvári passust és Palotát rendbe venni. Csikvári passuson hasonló jó instructióval kapitány Séllyei Gergely uramat commendánsnak tévén, brigadéros Domokos Ferencz uramat penig hováhamarébb személyében hozzám orderezze.

Nem kevés galibás gondnak látom a tett reductió folyamatjának rövidségére, hogy némely tiszt uraimék seregibül máshová a mely személyeknek transferáltatni kellett volna, az olyakat e mái napokig is magoknál, a Mlgos Generálisság akaratja ellen tartóztatják: a minthogy N. V. Szekeres István colonellus urannak competálván egynehány veszprémi lakosok, eddig simontornyai hadnagy Szilÿ György seregében szolgálatot tévén, említett Szekeres uram ezerében az olyaknak adatni szükséges, úgy mindazáltal, ha azon katonák eleitől fogva veszprémi régi lakosoknak lenni comperiáltatnak: másként, hacsak az időnek mostani injuriájával szakadtanak volna Veszprémbe s annakelőtte pedig N. Tolna, Baranya Vármegyékbe valók volta-

nak. Szilÿ György seregében megmaradhatnak. Szekeres uram másként is igen maga akaratján lévő ember lévén, ha mi rendetlenségét experiálhatja Kegyelmed, sopiálni és emendálni s úgy az ezerét Bottyán uram regementjével rendbe venni ne sajnálja; kinek is ezerének minthogy egy sereg héja, incomplete lévén, adtam parancsolatomat, hogy a veszprémi heverő lakosok közül, azon serege felállétására az alkalmatossakat Kegyelmed assistentiájával is compellálja; nemkülömben N. V. Domokos Sámuellel eddig szolgálatot tett két sereg hogy Generális Bottyán János uram ezeréhez menjen és tovább magán ne szédölögjön: Kegyelmed időhallasztás nélkül azon ezerbe incorporálja.

Igen kívántatik azonban Zalavárnak is megtekéntése; ha a felé egy kevés diversiót tenni és azon passust investigálni s engem arrúl informálni méltóztatik Kegyelmed, kedves dolgot tészen, hogy a szerént informáltathassam, és annak épületi, vagy mostani statusában való maradása miben maradjon? Mely végett feljebb irt Balogh Adám brigadéros uram ámbár teljes relátiót mondhat Kegyelmednek, mivel ő Kegyelme dexteritássában annak revisiója committáltatott; de, hogy annyival is azon állapotban valami praecipitantia ne légyen: Kegyelmed egy rándulást a felé tenni, tudom, nem fog sajnálni. A minthogy ezen Kegyelmed dexteritássában confidált dolgok recommendatiójával és hasznos effectusi végbevitelérül kívántató tudósíttásával, magamat szokott atyafiságába ajánlván, maradok, etc. Datum ex Castro Devecser, Die 5. Februarii.

Eadem die. N. Szelesteÿ Ferencznek Kőszögre, onnéd Füredre vagy Vázsonba egy passus, cum solito stylo.

Die 6. ejusdem. Inclyto Comitatui Simighiensi literae sub hoc tenore:

Salutem et officiorum commendationem. Némelyeknek bizonyos relátiójábúl értem, hogy a N. Vármegye eddig oly tiszteket tett és tartott, kiknek semminémü jussok azon N. Vármegyéhez nem lévén, sem abban semmit sem bírván, ahhoz képest sem a szegénységnek pártját nem fogni, sem a N. Vármegye dolgait annak rendi s módja szerént kormányozni nem tudták s elmulatták: kire nézve majd a restauratória gyülése közelétvén azon N. Vármegyéknek, kérem, hogy oly alkalmatos és passionatus subjectumokat pro officialibus keressen és rendeljen, kik magok más N. Vármegyékben lévő jószágaikban való continuuskodásokra való nézve a N. Vármegye terhét nem érezhetik s a szerént annak orvoslását is nem munkálhatják: hanem

kik in gremio sui lakván, a N. Vármegye terhét s gondját egyaránt kormányozhassák. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Illyés Mihálynak és Beke Bálintnak adatott egy passus cum sequenti tenore: Passusom exhibeáló Illyés Mihály és Beke Bálint N. Zala Vármegyébül mennek a Muráig és nem által Muraközbe, két szekér, személy négy: mindazonáltal, hogy azt béadván Muraközbe, a helyett bort, sót és abát fognak kiadni. Kihez képest intimáltatik Kegyelmes Urunk ő Fölsége híveinek, kiváltképpen passusok mellett, úgy a tiszteinek és vitézeinek, az említett portékával az egyszer odamenni s a kiadandóval visszajönni, szabadon bocsássák át. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. T. N. Szegedÿ Pálné asszonyomnak, Kőszögre menvén, egy passus more solito.

Eadem die. Intimáltatott N. V. Korvénÿ János fő-mustramester urammak: Látván ezen intimatiómat ő Kegyelme, vagy volt quártélyában, vagy sem, pro non existentia sui in quartirio semminémü pénzt, se executióval, se másképpen zsidi lakosokon exigálni ne szándékozzék, mivel az ilyetén praetensiók immediate Kegyelmes Urunk ő Fölsége kiadott Regulamentumával ellenkeznek. Azonban a mi a portális hajduknak exactióját illeti, azt is ad tempus, még a Mlgos Főgenerális uramtul ő Ngátul más determinatiót nem vészen erántuk, suspendálja. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Balogh Ferencz sümegi commendáns urammak, hogy Rendeken lakozó Bors Péter huszonhárom bárányának ő Kegyelme parancsolatjábul lett elhajtása végett adjon informatiót, úgy bizonyos tizenhat forintjának megtartása végett, s ha casu quo megsértette az instáns igazságát, contentálja. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. Zala Vármegyében lévő Dobronez nevü faluban lakozó néhai Czifrus Pál meghagyott özvegye, Tarsol Kata, házára adatott egy protectionális.

Eadem die. Tiszt. páter Fülesÿ Miklós battyki helységben lévő ingó és ingatlan, külső és belső javainak és mindennémü appertinentiáinak conservatiójára adatott egy salvaquardia.

Die 7. ejusdem. Intimáltatott T. N. V. Balogh Ferencz sümegi commendáns urammak, hogy a mely egy pár pisztolát Perennyei Jánosnak az ő Kegyelme commandója alatt lévő Komáromi Sámuel elvett vala, meghallgatván az eránt mind a két részt, és comperta facti veritate, mindjárt adassa vissza az egy pár pisztolt. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. A Mlgos Úr ő Nga Devecserbe Mlgos Főgenerális uramhoz ő Ngához ment. Quapropter eadem die nihil expeditum.

Die 8. ejusdem. Ugyanonnéd Devecserbül jött vissza ide Sümegre ő Nga.

Die 9. ejusdem. A Mlgos Úr ő Nga Nagy-Vázsonba küldvén pohárnokját együtt a bagázsiával, adatott egy passus.

Die 10. ejusdem. N. és V. Borsos Ferencznek, T. N. V. Kisfaludy László colonellus uram quártélymesterének, a N. Regimen számára való mundért Keszthelyre vitetvén, egy passus adatott, kiben parancsoltatott a falusi és városi biráknak, nemkülömben a N. Vármegye tiszteinek: illendő gazdálkodással, forsponttal a mundér alá, és más szükséges assistentiával is legyenek.

Eadem die. T. N. V. Béri Balogh Ádám brigadéros colonellus urannak parancsoltatott, hogy ő Kegyelme magátul (míg a Mlgos Főgenerális uramtul ő Ngától nem fog parancsolatja lenni) semmi offensát az ellenségnek ne tégyen: mindazáltal, ha az ellenség okot adna reája, a jó alkalmatosságot el ne mulassa. Datum Sümeg, etc.

Die 11. ejusdem. Füredre congregált causansoknak literae sub hoc tenore: Jóllehet véletlen nyavalyába esvén, mindazáltal voltam oly szándékkal, hogy ezen terminusra Füredre elmenjek, de mái napon annyira megnehezedtem, hogy csak meg sem indulhatok. Annakokáért akartam Kegyelmeteknek tudtára adnom, hogy ezen holnapnak tizenharmadik napjárul ad quinta et sexta proxime affuturi Mensis Martii Anni modo labentis infrascripti, ugyancsak oda Füredre, N. Zala Vármegyében lévőben differáltam, mely terminusra praesentibus certificálom is Kegyelmeteket mind közönségessen. Datum Sümeg, etc.

Die 12. ejusdem. Parancsoltatott N. Sopron Vármegyében lévő alsó-rámóczi esküdteknek, biráknak és lakosoknak közönségessen: Minthogy nyilván és elegendő bizonságokkal declaráltatott előttem, hogy 1707-dik esztendőben ugyanott alsó-rámóczi Fejér Gergelynek a fia Fejér Mihály, Srekker Tamás és Máslér Balázs, ugyanott lakó két polgár által a köröslábi németeknek feladatván, melyet mindazonáltal megnevezett Rámóczon nem találván a németek, az atyját Fejér Gergelyt megfogván és kötözvén, házánál valamiét találták, mind elvivén, magát a megirt köröslábi fogságba vitték, a honnénd is nyolczvan rénes forintokban megsarczolván, úgy szabadult ki. Kihez képest, látván ezen parancsolatomat, megnevezett Fejér Gergelyt mindennémü kárairúl, sarczárúl egészen contentáltatni el ne mulassátok

a hamis delátorok és árulók által; külömben, mivel parancsolatom vagyon Kegyelmes Urunktúl ő Fölségétől, hogy az ilyeténekre vigyázással legyek: ha talán törvénytől várnak, ennek eligazéttására rendeltem terminusúl a jövő (*így!*) 1708-dik esztendőben esendő Martius havának második és harmadik napján, Vázsonban, N. Veszprém Vármegyében levőben; mely terminusra ha praevie nem contentálják az injuriált felet, a megirt Srekker Tamást és Máslér Balázst: a megirt helyre és napra előttem juri statuálják. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. N. Szilÿ Zsigmond N. Sopron vármegyei esküdtnek parancsoltatott hoc modo: Ezen parancsolatomat Kegyelmed mindjárást, minden dolgait félre tévén, vigye N. Sopron Vármegyében lévő alsó-rámócziaknak; elolvasván előttök, minémü feleletet tesznek reája, azt Kegyelmed felirván, maga recognitiója és pecsétje alatt megküldje és csak Hevér Tamás szolgám kezéhez adja: külömbet se cselekedjék, • minthogy terminus vagyon rámócziaknak praefigálva, melyben ha a Kegyelmed késedelme miatt a quindena ki nem telnék: erős számadásában lenne Kegyelmednek. Sümeg, etc.

Die 13. ejusdem. Pereszynyei jobbágyomnak egy passus, mely mellett mégyen Szombathelyre secretáriusom honvalójáért, cum tenore solito.

Eadem die. Tallér Györgynek feleségestül egy passus, mely mellett mégyen Tihanba, hogy ott mesterségét üzhesse: tenore simplici.

Eadem die. Hevér Tamás szolgámnak egy passus, mely mellett mégyen Pereszynyére s onnéd Kőszögre bizonyos dolgaim végett küldetvén, úgy, hogy gazdálkodással, szálással és vontatóval városi és falusi birák tartozzanak.

Die 14. ejusdem. Committáltatott T. N. V. Bogyai György urammak, N. Szala Vármegye viceispánjának, hogy valami harmincz forint iránt való, Bobán lakó Horváth István és Fekete György között praetensiót suis viis et modis eligazétsa és remedeálja. Datum Sümeg, etc.

Die 15. ejusdem. Jött Mlgos Commandérozó Főgeneralis uramtúl ő Ngátúl commissió, hogy Egervárÿ István uram admoneáltatván arrúl: mindjárt az egész egervári jószágot N. V. Toronÿ László vicecolonellus urammak vagy ő Kegyelme emberének kezéhez instantanee de simplici et pleno assignálja. Költ Sümegen, etc.

Mely iránt Egervárÿ István urammak adatott parancsolat hoc tenore:

Mlgos Commandérozó Főgenerális uram ő Nga ma

nálom létében méltóztatott nékem parancsolni, hogy Kegyelmedet az egervári jószágnak keze alól instantanee leendő cessiójárúl admoneáljam; azon említett Mlgos Fügenerális uram ő Nga parancsolatjának hogy Kegyelmed is helyt adván, engedelmeskedjék, akartam tudtára adnom Kegyelmednek: vévén ezen admonitoria levelemet, in instanti az egész egervári megirt jószágot de simplici et pleno N. V. Toronÿ László vicecolonellus urammak vagy ő Kegyelme e végre delegált és küldetett emberének kezéhez bocsássa és assignálja. Másképpen, ha ebben refractáriuskodik Kegyelmed, netalántán Főgenerális uram ő Nga tovább is búséttassék, mely miatt Kegyelmedre harag is következhetik. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Mlgos Főgenerális uram ő Nga csobánczi praesidiumban lévő tisztek ciránt való commissiója érkezett, mely volt memoriálissokra indorsálva ekképpen:

A mi ezen belől megirt instánsok dolgát illeti, annak adjustatiója Mlgos Generális Gróff Esterhás Dániel uramra relegáltatván, singulariter recommendáltatik. Dabantur Sümeg, die eadem, etc.

Eadem die. Ugyan a csobánczi praesidiumban lévő hajduság instántiája ciránt való Mlgos Főgenerális uram ő Nga commissiója érkezvén, következik ekképen:

Ezen belől megirt instánsoknak adjustátiója ciránt Mlgos Generális Galánthai Gróff Esterhás Dániel uram méltóztassék teljes dispositiót tenni. Dabantur Sümeg, etc.

Eadem die. Néhai Cserÿ Mihály meghagyott özvegyének Becseÿ Zsuzsánnának sümegi házára adatott egy protectió, modo subsequenti: Minthogy occurrálható szükséges dolgaim végbevitelének alkalmatosságával gyakorta ide Sümegre fordulnom kelletik, azon okbúl Becseÿ Zsuzsánna, néhai Cserÿ Mihály meghagyott özvegyének sümegi házát magamnak pro residentia választván, azt specialis protectióm alá vettem, intimálván egyszersmind Kegyelmes Urunk ő Fölsége híveinek, hadi fő- és alacson rendü tiszteinek, de kiváltképpen ezen N. Zala Vármegye tiszteinek s ittvaló városi biráknak, hogy senki megirt residentiámra szállani, annyivalinkább azt háborgatni ne merészelje, vagy birák uraimék ideszállétani ne merészeljenek, etc. Datum Sümeg, etc.

Eadem die. Török Jancsi nevü szolgámnak sümegi házára egy protectió, simplici tenore.

Die 16. ejusdem. Megindúlván a Mlgos Úr ő Nga Sümegről Nagy-Vázson felé, az utban sümegi commendáns uramhoz, T. N. V. Balogh Ferencz uram házához Tótiban divertált, ott evén ebédet, ott is hált azon étszaka; másnap,

Die 17. ejusdem. Tótibúl jött ő Nga Nagy-Vázsonba. És ott

Die 18. ejusdem ad commissiones Supremi Commendantis Generalis die 15. Februarii Sümegini emanatas két protectió expediáltatott, egyik a csobánczi praesidiumban lévő tiszt uraimék részére, a másik ugyanott lévő hajduság részére: a tiszt uraimék részére való ekképpen következik:

Kegyelmes Urunk ő Fölsége kegyes indultuma lévén az, hogy nyomorúlt hazánk mellett fegyvert viselő rendek méltán különbségbe vétetvén azoktúl, kik magok házoknál ülvén, fegyverekkel nem szolgálnak, a közcontributióban érdemes alleviamentumok legyen; melyre nézve emlékezetbe vévén csobánczi praesidiumban lévő tiszt uraiméknak szép és vitézi cselekedetit s magok viselését, melyet ugyan Csobáncz várának Rabuttin által lett megszállásakor és kemény ostromlásakor *(1707. február)* vérek kiontásával s halálra is kész voltokkal dicséretessen contestáltak: Mlgos Commandérozó Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga nekem kiadott intimátiójábúl is, ő Kegyelmeket ad latus praesentium producálandó N. V. Korvényi János főmustramester uram Gyula-Kesziről 20. Julii az ezerhétszázhetedik esztendőben költ listája szerént kiváltképpen való protectióm alá vettem és nemcsak Fölséges Urunk kegyelmes Regulamentuma szerént mindenben egy-egy dicátul, de minthogy hazájok és Fölséges Urunk mellett megtartott hívségekre s az ellenség ellen való erős oppositiójokra nézve azon ellenségtől minden külső jószágok semmissé tétetett: azért mindennémü forspontozások, hadi condescensiók, quártélytartozások s akárminémü contributióktúl egészlen és per absolutum immunitáltam; intimálván emlétett Fölséges Urunk minden híveinek, hadi fő és alacson rendü tiszteinek, vitézeinek, commissáriussinak, nemkülömben N. Vármegyék akármely renden lévő tiszteinek közönségessen, hogy senki a megirt hadi rendek közől ő Kegyelmekre szállani, annál is inkább quártélyt, gazdálkodást praetendálni, excedálni, N. Vármegyék tisztei pedig semminémü, se pénzbeli, se más akármi limitatiót, impositát, quártélyt és contributiót ő Kegyelmekre vetni absolute ne merészeljenek, azt hozván a közönséges jó is magával; külömben ezen protectióm ellen cselekedők érdemes animadversiójokat sine dubio fogják tapasztalni. Datum Nagy-Vázson, etc.

Ugyan csobánczi praesidiumban lévő hajduság részére való protectió adatott hasonlóképpen, mint tiszt uraiméknak.

Eadem die. Vida Gergelynek Veszprémben lovát gyó-

gyéttatni vivén, s onnéd azután Rábaközbe az ezerhez menvén, egy passus; Szeretics Istvánnak hasonlóképen. Tóközbe az ezerhez menvén, mivel T. N. V. Telekesi Török István colonellus uram ezeréből való katonák, a Mlgos Úrnál ő Ngánál ordinantián lévén, egy passus more solito.

Eadem die. N. V. Sall Józsep adjutánt uramnak, Kőszögre menvén a maga dolgában, egy passus more solito. Ludwigh István kéménytisztítónak pedig Devecserbe, Pápára és Sümegre menvén, mesterségével a mit kereshet, egy passus simpliciter.

Eadem die. Enyéngi lakosoknak, Bécsbe menvén, egy passus instantiájokra adatott sub tali tenore: Passusom praesentáló Szép Gergely, Varga Mihály és Vida Gergely enyéngi helységben lakozók, minthogy enyéngi falujo(kon) Rabuttin általmenvén, sokszámu vonyós és más egyéb marháikat ellhajtván, most már, a mint informáltatom, Bécsbül resolutiójok jött, hogy azon károk meg fog fizetődni: ahhoz képest ezen passusom assistentiája mellett mennek fel Bécsbe. Intimáltatik annakokáért minden renden lévő Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége híveinek, passusokra főképen és általkelőkre vigyázó tiszteinek és vitézeinek, commandóm alatt lévőknek pediglen serio parancsoltatik: megirt helységbelieket igaz járatbelieknek ismérvén lenni, szabadon odamenet, vagy visszajövet bocsássák és bocsáttassák békével, minden tartóztatás és háborgatás kívül, úgy mindazonáltal, hogy onnéd megtérvén, egyenessen vagy Commandérozó Főgenerális uramhoz, vagy hozzám jönni tartozzanak, repraesentálván előttem magokat. Datum Nagy-Vázsony, etc.

Die 19. ejusdem. T. N. V. Acsádi Pál uramnak N. Veszprém Vármegye viceispánjának, literae subsequentes:

Sajnálkodva értem ezen N. Veszprém Vármegye alsó processussának processuális szolga(*bírája*) és compossesionatus urak hirek s végezések ellen Kegyelmed által való újabbi, ezen Fodor László uram regementjebéli hajdukkal való aggraváltatását és innéd származott panaszolkodó lamentatióját: holott a sümegi conventus alkalmatosságával ezen processus N. V. Domokos Ferencz brigadéros uram hajdui és Szekeres István colonellus uram Palotán lévő egy compániája részére rendeltetett quártélyúl; accedál ehhez az én ide való jövetelem is, és hogy Kegyelmed az én quártéllyomat elfoglalta, megrakván mind ezen Vázsony városát, mind e körül lévő helyeket hajdusággal. Nem tudom, mitől indéttatott? holott azon hajduságnak egy része Bezerédy Imre brigadéros uram mellé commandéroztatván, azzal is azon külső

két processusok alleviáltattak. Itt pedig minden regementbül minthogy tiz-tiz lovas lészen mellém commendéroztatva ordinánsúl, úgy bizonyos hajduság is guárdiául: kellene ez eránt respectusnak lenni ezen alsó processus(ra), járulván ehhez sok böcsületes uri rendeknek s tiszteknek szüntelen, de kiváltképen s legnagyobb frequentiával a törvényes causáknak terminussának alkalmatosságával ide alá való szép gyülekezete, kik is mind ezen processuson mennek által. Kirenézve Kegyelmedet praesentibus becsülettel requirálom és kérem, hogy ezen fejül irt hajduságot revocálja és magok előbbeni helyeire requartirizálja; holott nem: fog menni ordere óbrist-laidinant uramnak, hogy őket revocálván, előbbi helyeikre dislocálja, és ha szintén Kegyelmed maga falui találtatnának köztük is, annak rendi szerént maga tisztiben el fog járni. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. T. N. V. Lossonczy Farkas János uramnak, N. Fejér Vármegye viceispánjának, literae subsequentes: Praesentibus akartam tudtára adnom Kegyelmednek, hogy Mlgos Commandérozó Főgenerális uramtúl ő Ngátul pro alleviamento Comitatus Albensis azon Vármegyéhez rendeltetett ugyan ráczkevi sziget: mindazonáltal, jóllehet Sőtér Tamás uramtúl visszaapplicáltatott, azért míg ez eránt a Mlgos Magyarországi Locumtenens uramtúl ő Excellentiájátúl más dispositió fog érkezni, a mint reménlem is: ő Excellentiája se fog ellent tartani Mlgos Főgenerális uram szándékában; hogy azért pro interim is Szekeres István colonellus uram ezere valami fogyatkozást ne szenvedjen, a dispositiókat úgy alkalmaztassa Kegyelmed. Mit irjon Sőtér Tamás uram is, praesentibus inclusive megküldöttem Kegyelmednek. Datum Nagy-Vázson, etc.

Die 20. ejusdem. T. N. V. Szekeres István colonellus uramnak adatott order hoc tenore: Hogy ezen orderem assistentiája mellett N. Veszprém Vármegyében lévő, ugyan Veszprém városa lakosi közül elsőben is azokat, kik ennekelőtte, ezen fegyverünk folyásának kezdetén, prédának inkább, hogysem másnak örülvén, Kegyelmes Urunk ő Fölsége s Hazánk mellett fegyvert fogván, most már tovább szolgálni nem akarván, házoknál letették magokat: akár nemes, akár nemtelen légyen az, sine discretione personarum fölültesse. Másodszor azokat, kik jóllehet mindeddig is semmi fegyvert nem viselvén, hazájoknak nem szolgáltak, s most is szolgálni nem kívánnak, se magok helyett zsoldost nem állétottanak, nem lévén másképpen is a nemesi rend között: mind ezeket azért, s mind az első classisban lévőket, ha külömben nem akarnának, executionaliter is fölülni com-

pellálván, a maga ezeréhez applicálja. Ugy értvén mindazonáltal ezen orderemet, hogy azon veszprémi lakosok, kik csak injuria temporis mentenek oda és máskép N. Tolna és Baranya Vármegyébűl valók, minthogy Szilÿ György seregéhez tartozandók, ne compelláltassanak. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. Nagy-vázsonyi György kovácsnak és János kovácsnak, két kocsival menvén Pinkafeld felé vasért, egy passus, oly formán, hogy mivel a Mlgos Úr ő Nga számára is azon alkalmatossággal fognak hozni vasat, vám és harminczad nélkül bocsáttassanak.

Eadem die. Szilÿ György főhadnagy urammak T. N. V. Kis Gergely colonellus uram regementinek való mundért Rábán feljűl vivén, egy passus, kiben parancsoltatott a N. Vármegyék tiszteinek, úgy a városi és falusi bíráknak, hogy gazdálkodással, forsponttal a mundér alá, és más szükséges assistentiával is lenni el ne mulassák.

Eadem die. Inclyto Comitatui Simighiensi literae modo subsequenti:

Hidvégi és foki passusokon lévő hajduság intertentiója iránt akartam Kegyelmeteknek praesentibus tudtára adnom, hogy valamint eddig a N. Somogy Vármegye interteneálta őket: úgy szintén tovább is úgy alkalmaztassa dispositióit, hogy valami fogyatkozások az iránt ne légyen. Csak addig is irtam brigadéros Balogh Ádám urammak is felőle, hogy mivel pro alleviamento N. Tolna és Baranya Vármegye Kisfaludÿ László colonellus uram regementjéhez rendeltetett, az ő Kegyelme ezere is bővön ki fog tartatni; azért reménlem, nem fog ő Kegyelme ebben contrariuskodni. Datum Nagy-Vázson, etc.

Die 21. ejusdem. N. V. Németh Ferencz főhadnagy uram Szent-Györgyvárott lévő házára egy protectionális sub tali tenore: Kegyelmes Urunk ő Fölsége kegyes indultuma lévén az, hogy nyomorúlt hazánk mellett fegyvert viselő rendek méltán külömbségbe vétetvén azoktúl, kik magok házoknál ülvén, fegyverek kelnem szolgálnak: a közcontributióban érdemes alleviamentumok légyen: kire nézve Mlgos Commandérozó Főgenerális uram ő Nga annuentiájábúl is N. V. Németh Ferencz főhadnagy urammak Szent-Györgyvárott, N. Szala Vármegyében levőben való házát kiváltképpen való protectióm alá vettem, és Fölséges Urunk kegyelmes Regulamentuma szerént mindenben egy-egy diczatúl, nemkülönben hadi condescensióktúl és forspont-adásoktúl immuniáltam; intimálván föntemlétett Fölséges Urunk híveinek, hadi fő- és alacson rendű tiszteinek

s vitézeinek, úgy a N. Zala Vármegye akármelly tiszteinek közönségessen, hogy senki megirt hadnagy uramat az hadi rendek közzül condescensióval, forspontozással, excessiótétellel aggraválni ne merészelje. N. Vármegye tisztei pedig az egy-egy dicátúl eximálni el ne mulassák. Különben ezen protectióm ellen cselekedők érdemes animadversiójokat fogják magokon tapasztalni. Datum Nagy-Vázson, etc.

Die 22. ejusdem. Nihil expeditum, quod esset notabile.

Die 23. ejusdem. A Mlgos Ur ő Nga parancsolatjábul N. Veszprém Vármegyének alsó processusárúl, impositáirúl, azokat melyik ezerhez való administratiójárúl, úgy holmi más praegravatióirúl való

Informatió:

A T. Generális Hadi-Commissáriátusságtúl in anno 1706. die 17. Augusti Érsek-Ujvárban, N. Veszprém Vármegyének 96 portájára menstruatim limitáltatott 864 pozsoni mérő gabona, téli holnapokban ugyan annyi mérő abrak és 288 mázsa hús; azon T. N. Vármegye ezen impositákbúl az alsó processussára (a mely Salomváry János uram szolgabirósága alatt vagyon) subdividált holnaponként 277½ pozsoni mérő gabonát, ugyan annyi mérő abrakot a téli holnapokra, húst pediglen 92½ mázsát.

Ezen impositák rendöltettenek brigadéros Domokos Ferencz uram gondviselése alá adatott palotai és csikvári hajduság és ugyan ő Kegyelme mellé rendöltetett colonellus Szekeres uram egy lovas compániája intertentiójokra, a kik mindenestől 450 oralis és 156 equilis portiókbúl állanak. Pro menstruali istarum portionum intertentione pedig kívántatik 450 mérő gabona, 390 mérő abrak, és 90 mázsa hús.

Nem lévén elég ezen alsó processus impositái a militia intertentiójára: kelletett solum pro Februario némely fiscalis gabonabéli restantiábúl és a cseszneki praesidiumbúl hozzá adnom 172½ mérő gabonát, abrakot pediglen 112½ mérőt, azt N. Fejér Vármegye adta meg. Az húsbúl kitelik ugyan az intertentió.

Observandum. Ezen 172½ mérő gabonával és 112½ mérő abrakkal csak pro Februario succurrálhattam. Pro Martio et Aprili honnéd lehessen meg? nem tudom, mert ha Csesznekbül adatok: a praesidium debilitáltatik élésbül. Fejér Vármegyét miképpen assignálhassam segétségül? holott ez is a maga contingense fölött tart militiát. Pro Majo et Junio anticipált impositákbúl ha suppleálom, fogyatkozást szenved azon holnapokban a mezőbe menendő militia.

Járul az is hozzá, hogy hidvégi és foki passusokon két compániábúl álló militia is, a kik comprehendálnak főmustramester uram kiadott listája szerént 168 oralis és 14 equilis portiókat, a kiket azelőtt egy üdőtől fogvást tartottak N. Somogy Vármegyébűl, de mioltátúl fogvást brigadéros Balogh Ádám és Kisfaludy uraimék regementje bément Somogyságra, ezeknek semmi victuálét nem administrálván, kétségkívül ezek is a följűl nevezett N. Vármegye alsó processussára crumpáltak, és így ezeket is impositájokon följül kell tartani.

Praeterea N. Veszprém Vármegyének két processussábúl küldött viceispán Acsády Pál uram egy compánia hajdúságot Fodor László uram regementjébül ezen alsó processusban, a kik ab 11-ma currentis mind itt vannak, s úgy onerálva vannak a rendetlen dislocatio miatt azon faluk, a kik interteneálják, hogy ki három, ki négy, s ki több holnapokra való impositáit is kénszeréttetik reájok költeni csak a Regulamentum szerént is. Ezzel már annyivalinkább fogyatkozást szenved a palotai és csikvári militia, mert azon faluk már semmitsem administrálhatnak oda.

Minden impositáit meghagyja, et quid superflue; azonkívül a sok condescensio, transenna rajtok, mert ha Simontornya felé Somogyra, Buda felé, order vagy passus mellett, akár pediglen magok dolgokban mégyen a militia: ezen a processuson nagy része általmégyen, benne tészi éjjeli hálását; ezekért semmit nem defalcáltathat a maga impositáibúl, mert sine defectu kell Palotára és Csikvárra administrálni. Rabuttin is az elmult esztendőben általjövén rajta, az egész hadait ebben kenyerezte meg, harmadnapi késésén kívül sok ökreit elhajtatta, vermes gabonáját fölszedette, némely faluit elégette.

Most már Excellentiád is Vázsonban vévén lakását, a ki is ugyanezen N. Veszprém Vármegye alsó processussában vagyon, a sok instánsok mindennap, ki elmégyen, ki idejön: minémü költségekre fog esni ennek és a körülötte lévő faluknak, maga Excellentiád böles itélete rajta. Ehhez accedál a maga oldala mellett lévő hajduság és ordinánskatonaság ittlétele is és tartása. Exhibitum in Nagy-Vázson, etc.

Die 24. ejusdem. Intimáltatott T. N. V. Palkovics Ferencz districtualis commissárius uramnak. Elsőben is lemenvén Simontornyára, a Mlgos Generálissságtúl ő Kegyelmének Sümegen kiadott commissiója szerént az ott lévő dolgokat rendbe vegye; azután, a győri-szent-mártoni Benedictinus barátoknak valamennyi decimalis gabonájok és

abrakjok vagyon a Somogyon, azt mind conscribálván, és a N. Ország szükségére applicálja: úgy mindazonáltal, hogy az ott lévő tisztjeket de et super perceptis quietálván és ugyanattúl contraquietantiát vévén, mindenekről a N. Országtúl refusiójok lészen. És ha másképpen nem engednék dézma-gabonájoknak conscriptióját és elvitelét: tehát executione militari mediante is elvihesse és a megirt szükségre applicálhassa, minthogy intimáltatik is commendáns uraiméknak, a kik tudniillik praesentibus requiráltatnak: megirt commissárius urammak a végre assistentiát adjanak. Azonban investigálván ő Kegyelme azt is, ha a megnevezett decimábúl valami, vagy mind már distraháltatott: hová distraháltatott légyen? Datum Nagy-Vázson, etc.

Die 25. ejusdem. Pörösznyére és Pattyban küldetvén két ordináns katonák a Mlgos Generális Úr ő Nga dolgában, adatott egy passus, kiben szállásadás, illendő gazdálkodás és siető forspontadás fel volt tétetve.

Die 26. ejusdem. Szóládi lakosoknak egy protectionális, hogy boradással a katonaságnak és forsponttal nem tartoznak.

Die 27. ejusdem. Sömlyényi lakosoknak egy kereskedésre való generális passus adatott, a dato praesentium félesztendeig tartozandó.

Eadem die. Paloznaki, lovasi és alsó-eörsi lakosoknak közönségessen parancsoltatott modo sequenti: Mivel úgy esett értésemre, hogy N. Perneszy Anna Juliánna asszonynak, néhai V. Babócsay Ferencz meghagyott özvegyének, a megirt helységek határiban lévő szőleit oly praetextus alatt is, hogy fegyvert viselnek, szántszándékkal rontják, tapodtatják: arra nézve, akár fegyverviselő, akár otthon lakos légyen az, semmi uttal a megirt szőlőkben valami legkissebb kárt tenni ne merészeljenek, másképpen is az ilyetén szántszándékkal teendő károkat országunknak köztörvénye is tilalmazván. Különben, ha ezen parancsolatom ellen akárki valami kárt tenni attentál: szabadság lészen az ott kapandó marhákat béhajtatni, és úgy hozván az alkalmatosság magával, meg is öletni. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Balogh Adám brigadéros urammak sub tali tenore: Praesentáltatott előttem T. N. és V. Szekeres István colonellus uram de dato 13. Februarii Alsó-Eörsrül N. V. Torkos István főhadnagy urammak irt ordere, melyben intimálja, hogy az egész compániával Fokra divertálván egy hétig, ott magok cselédjeit rendben hagyván, a regementhez siessenek, mind a véle elment, s mind pedig az elszélledett katonasággal együtt.

E mellett praesentáltatott Kegyelmednek is Nagy-Bajonbúl 24. Februarii Anni currentis Csiba Sebők tizedesnek, ki is megirott Szekeres uram ezeréhez tartozandó volt még ekkoráig, irt ordere, melyben intimálja, hogy N. Tolna vármegyebéli kónyi, értényi és tamási, foki zászló alatt való katonasággal mindjárást Kegyelmednél compareáljon: mely noha úgy vagyon hogy N. Tolna vármegyebéli katonaság Kegyelmed regementjéhez applicáltatott: mindazonáltal nem ily processussal kellett volna Kegyelmednek hozzá kezdeni, és azon katonákat nem egy tizedestűl repetálni, hanem colonellussatúl. Hogy azért ily dolgokbúl több, már elkezdett rossz consequentiák ne származzanak és a katonaság is maga regementjétűl óberstere hire s engedelme nélkül ne distraháltassék: mind azon tizedest, mind pedig más furért, és több, azon foki compániához való katonaságot mindjárást magátúl visszabocsátván, compániájához fogyatkozás nélkül visszaküldje, és onnéd annak rendi s módja szerént repetáltatván, a ki másképpen is Kegyelmed brigádája alatt vagyon, előbbi óbersterétől vegye kezéhez és maga regementjéhez applicálja, hogy az ilyen, óbersterek hirek nélkül való katonák elszélledésével mind a N. Országnak sok kár, s mind rosszabb consequentiák eltávoztassanak. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. T. N. V. Szekeres István colonellus uramnak order, melyben parancsoltatott ő Kegyelmének, hogy Torkos István főhadnagyának compániáját 29. praesentibus Nagy-Vázsonban irott order szerént mentőlelőbb compleálja.

Eadem die. N. V. Torkos István főhadnagy uramnak is order, melyben parancsoltatott ő Kegyelmének, hogy az ő Kegyelme compániájabéli s Fokon otthon heverő katonáit sine mora az ezerhez compellálja.

Eadem die. N. V. Kéry György foki passuson lévő commendáns gyalog főhadnagy uramnak intimáltatott, hogy valaki a megirt foki és Torkos István compániájabéli katonák közül az ezerhez menni nem akarna, vagy onnéd házához visszajönne: mindjárt megkötöztetvén, sub aresto küldje az ezerhez.

Die 28. ejusdem. Nihil expeditum.

Die 29. ejusdem. T. N. V. Béri Balogh Ádám brigadéros colonellus uramnak intimáltatott: Minthogy csepeli helységbéliek ezelőtt is már egyszer panaszolkodtak azon, hogy Csoknai Farkas főhadnagy uram seregebéli strázsamestere Antal János, valami gabonájoknak elromlásáért emlétett csepelieket untalan háborgatja, kénszerétvén azon.

hogy az helyett a megirt falubéliek annyit tartozzanak adni, holott pedig, a mint ők beszélik, azon dologban ártatlanok: most újobban panaszokat repraesentálják előttem, hogy mind a minapi, Csoknai Farkas uramnak küldött intimatiómat, melyben parancsoltam ő Kegyelmének: megnevezett strázsamesterét annak exactiójátúl cohibeálja, míglen arrúl jó informátiót veendek, semmire tudván és pro comtemptu tartván, egyátaljában annak nem obtemperált, hanem most is brigadéros uram levelének erejével praetensióját, előttem minekelőtte comprobálta volna, végben kívánja vinni; arra nézve ő Kegyelme ex superabundanti megparancsolván Antal János strázsamesternek, hogy a megirt csepeliek háborgatásátúl supersedeálván, ha mi igaz praetensiója vagyon ellenek, pro 10. affuturi Mensis Martii több causansokkal együtt ide Vázsonba compareáljon előttem, s comprobálván, igenis, contentátiója lészen. Külömben, ha ezen második intimátióm ellen mindakét rendbéli instánsokat injuriálni fogja: érdemes büntetését el nem fogja kerülni, azon okbúl is, hogy első parancsolatomnak nem engedelmeskedett: sőt csudálkozással értem, hogy azon parancsolatom vétele után is emlétett brigadéros uram ő Kegyelme Nagy-Bajombúl die 23. Februarii Anni praesentis azon lakosoknak levele által parancsolja azon Antal János strázsamesterének sub poena militaris executionis refusióját, holott az olyak tilalmassak és praeter viam juris aut instantiae competentis requisitionem meg nem engedtetnek; és ámbár elsőben törvényessen megláttatott is talántán ezen dolog: mindazáltal per viam appellationis ezen instánsok folytathatják dolgokat előttem, innét pediglen pro relatione mégyen Mlgos Commandérozó Főgenerális uramhoz ő Ngához. Azért brigadéros uram ő Kegyelme mind ezen s mind hasonló más dolgoknak folytattatását, a melyek tudniillik inter milites et comitatenses controvertáltatnak, azoknak folytatását előttem lenni ismérje. Külömbet sem cselekedvén. Nagy-Vázsonban.

Mensis Martius.

Die 1ma Martii. Kilitieknek commemoriálisokra adott válasz, hogy a Mlgos Generálisság továbbvaló dispositiójáig nem Nagy-Bajomban, hanem az hidvégi és foki passusokon levő hajduság intertentiójára fogják a victualékat administrálni; s egyszersmind az odaküldetett katonáknak parancsoltatott, hogy Nagy-Bajomban onnéd vinni a provisiót ne merészeljék.

Eadem die. Ságváriaknak hasonló resolutió.

Eadem die. Csepelen lakozó Elek Miklós dolgában adatott T. N. V. Bogyaÿ György uramnak N. Zala Vármegye vice-ispánjának egy commissió, hogy exmisso processuali judlium, suis viis et modis, comperta rei veritate igazétsa el dolgát.

Die 2. ejusdem. N. V. Véghelius András főstrázsamester s Keneseÿ Péter főhadnagy uraiméknak, a Mlgos Főgenerális uramhoz ő Ngához menvén magok dolgaiban, egy passus adatott more solito.

Eadem die. Exllmi Domini Generalis, Domini Comitis Antonii Eszterházÿ venerunt literae; item Perillustris ac Generosi Domini Sigismundi Horváth, Supremi Belli-Commissarii; item Perillustris ac Generosi Domini Pauli Acsádÿ; ad quas ultimas

Eadem die. adatott választ, hogy mivel a N. Veszprém Vármegye másként pro 1-ma praesentis Mensis Martii praefigált terminussa a generális-gyülésre Mlgos Commandérozó Főgenerális parancsolatjábúl ad 10-ma ejusdem differáltatott, és ugyanakkor Mlgos Generális Gróff Esterhás Dániel uram ő Nga előtt itt Vázsonban leendő causák terminussa incidálván, – némely személyeket, signanter Pukÿ Mihály és Csernel János uraimékat, s másokat is, a kiket emlétett viceispán uram denominálni fog, resolválta a Mlgos Úr azon vázsoni terminusrúl megirt N. Vármegye dolgaira nézve leendő elmaradásokat.

Die 3. ejusdem. Mlgos Főgenerális tegnap jött levelére, úgy Horváth Zsigmond uraméra is expediáltatott staffetaliter válasza.

Eadem die. Inclyto Comitatui Zaladiensi literae requisitionales expeditae, modo subsequenti:

Salutem, servitiorumque meorum paratissimam commendationem. Csobánczi commendáns uram levelébül panaszképen értettem, hogy két hajduját kiküldvén Vizkeleti Józseph főszolgabiró uram limitatiója szerént némely helységekre, vágóknak és rendelt szekereknek exactiójára; azonban Diskaÿ Ferencz viceszolgabiró uram, részeg lévén, rútúl öszvemocskolta szidalommal őket, félre akarván az harangot is veretni, felakasztásra ingerlette az helységbelieket. Kegyelmeteket erre nézve akartam böcsülettel requirálnom; megirt viceszolgabiró uramnak helytelen cselekedeti eránt, több történhető consequentiáknak eltávoztatására nézve is, commendáns uramnak tétessen érdemes satisfactiót. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Balogh Ferencz sümegi commendáns uramnak: Mivel a megirt instáns

Csák Mihály a mint memoriálissában előttem exponálja, ártatlanul megfogattatván, most is ad instantiam Domini Josephi Vizkeletÿ, Judlium Comitatus Zaladiensis, sümegi várban fogságban tartatik, és másképpen is az előbbi Generális Bottyán János uram ő Kegyelme commendója itt cessálván, általment *(t. i. a Dunán)*: annakokáért ő Kegyelme megnevezett Csák Mihályt azon fogságbúl kibocsáttassa; ha mi keresetek egymás ellen vagyon, törvényessen kereshessék. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. Kővágó-eörsi Bertalan Péternek Bárány András strázsamester, Joós György zászlótartó T. N. V. Szekeres István ezerebéli tisztektől tétetett violentia iránt instantiája relegáltatott emlétett óberster uramhoz, tanquam ad primam instantiam.

Eadem die. Gyula-keszi portörőknek Tormásÿ Ferencznek és Györögh Jánosnak, haza menvén, egy passus cum declaratione forspont és gazdálkodással.

Eadem die. Tégla Mihály cseszneki pattantyúsnak, két tung port ugyan Csesznekbűl vivén Gyula-Keszire töretni, egy passus, cum declaratione forspont és gazdálkodással.

Eadem die. N. V. Domokos Sámuel uramnak literae sequentes: Vass Péter dörögdi póstamestertől, ki is jóllehet ennekelőtte Kegyelmed katonája lévén, most már póstamesterségi hivatalja szerént az országnak szolgál, úgy informáltatom, hogy, ha fel nem ülvén, Kegyelmed mellé vissza nem mégyen, jószága felprédáltatván s maga megfogattatván, úgy vitetődik el. Annakokáért akartam Kegyelmednek praesentibus tudtára adnom s egyszersmind intimálnom is, hogy emlétett Vass Pétert, mivel az ország parancsolatjára inkább, mintsem a Kegyelmed intimatiójára köteleztetik, sem személyében, sem egyébnémű jószágában háborgatni ne szándékozzék. Másképpen, különben cselekedvén Kegyelmed, nagy animadversiót fog magán tapasztalni. E mellett a mely Gulyás Mátyás névü katona itt lakozó György Kovács helyett vagyon a Kegyelmed seregében, azt is, mivel megirt György Kovács ittvaló póstamesterré tétetett, bocsássa el seregébűl Kegyelmed. Datum Nagy-Vázson, etc.

Die 4. ejusdem. Mlgos Uram ő Nga tihanyi apátur és az ott lakosok dolgának eligazéttásának okáért ment Tihanba; az honnénd

Die 5. ejusdem viradtára megént visszajött ő Nga ide Vázsonba, a Mlgos Főgenerálisné Asszonyom ő Nga udvarlására.

Eadem die. Literae Domino Joanni Lengyel de Tóthi sub hoc tenore: Értettem olyast, hogy T. N. V. Lengyel

Miklós és szigligeti kapitány uram, ugyan ő Kegyelme kapitányságához tartozandó proventust és szigligeti városnak egy darabját usufructuálni kívánja Kegyelmed; minthogy pedig az közigazság is azt hozza magával, hogy a ki a terhet és privilegiumot viseli, az vegye a proventust: azért akartam Kegyelmednek praesentibus tudtára adnom, hogy az ő Kegyelme jussába ne ártván magát, azzal, a mit eddig Kegyelmed részére és nem a kapitánysághoz tartozandót birt, conteatus légyen. In contrarium ha mi praetensiója vagyon Kegyelmednek megirt kapitány uram ellen, az ránt Kegyelmed informatióját elvárom. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. Ment el Vörös János Vázsonbúl, mindazonáltal die 2-da Martii szabadúlt föl az árestombúl Nagy-Vázsonban, a maga parolájára; a hol is midőn compániájának, melyben vicehadnagy volt, eloszlásárúl kérdeztetett volna, ezen alább következendőképpen fateált:

A hidvégi compánia egészlen Palotán lévén strázsán, főhadnagy Vásonyi János Veszprímbül Palotára érkezvén, tehát akkor jön Szekeres István colonellus uram ordere, Vörös János vicehadnagynak szóló, hogy mindjárt Palotárúl menjen az egyik sereggel együtt Berhidjára: mely ordérinek obtemperálván, oda el is ment, főhadnagya pedig Palotárúl Szekeres István uramhoz ment Táczra a N. Fejér Vármegye gyülésire, a honnénd míglen meg nem tért, mindaddig megnevezett hadnagya mind az egész sereggel együtt Berhidán maradott; a hová a megirt gyülésrül főhadnagy uram megérkezvén, kéredzett ő Kegyelmétűl a vicéje: hadd mehessen Hidvégre házához, mivel leányát férnek adván, hadd hagyhassa jó rendben, s lakodalmát is tarhassa ki, ne talám, passuson lévén, másképpen is lakóhelyin változás történvén, azután szándéka meggátoltassék. Melyre főhadnagy uram azt felelte: Mit törődöm rajta, ha elmegy is Kegyelmed! Azon szóra egy katonáját, ki ugyan azelőtt is szolgája volt, egy volentér is lévén az seregnél, azzal együtt elvitte magával, hazafelé, és nem brigadéros Balogh Ádám uramhoz indulván harmad magával, s már utban is lévén: úgy mentenek négy vagy öt ádándi, annyi hidvégi és egy juti (?) katona utánna, de hire és akaratja kívül; kiknek is eleget mondotta: hogy mer hir nélkül eljönni? de ugyan csak vissza nem tértek. Ahhozképest Vásony János főhadnagy uram vicéjinek utánnamenvén, egy katonáját utánna futtatta, hogy megállana, a minthogy meg is állott, de főhadnagy uram nem menvén, hanem Kajárra betért; azután ugyan csak házához ment, a hová utánna-

menvén másnap óberster uram, úgy hozta árestomban: zászlótartója pedig és a több fölzöndölt katonaság, minthogy ő egészlen Berhidánál hadta őket, miképen s hogy mentek? nem tudja, nem lévén se hire, se tanácsa benne.

Die 6-ta ejusdem. Inclyto Comitatui Sümegiensi expeditae sunt litterae sub hoc tenore: Illustrissimi, Reverendissimi, Spectabiles ac Magnifici, admodum Reverendi, Perillustres item ac Generosi Domini, mihi observandissimi, honorandissimi. Salutem servitiorumque meorum paratissimam commendationem. Minthogy T. N. V. Lengyel Miklós urammak Kegyelmetek N. Vármegyéje viceispánjának bizonyos consideratiókra nézve in gremio Comitatus residentiája nem lehet; mind erre, s mind pedig arra nézve is, hogy némelykor történhető, megirt N. Vármegye dolgaiban küldendő leveleket ide s tova hamarébb expediálhassa és a N. Vármegye dolgaiban is ex officio teljességgel fárodozhasson ő Kegyelme: igen szükségesnek láttatik lenni, hogy a N. Vármegye valamely katonáját, vagyis két hajduját állítván, ad latus praefati Domini Vicecomitis tartsa, kiket a megirt végre, a mikor kívántatik, adhibeálhasson. Melynek mentülhamarébb leendő fölállétását hogy a N. Vármegye admaturálja, praesentibus akartam requirálnom. Nagy-Vázsony, etc.

Eadem die. T. N. és V. Districtualis Commissárius Újváry Ferencz urammak ő Kegyelmének praesentibus notificáltatott: Jóllehet Mlgos Commandáns Főgenerális Gróff Esterhás Antal uram ő Ngától légyen ő Kegyelmének oly parancsolatja, hogy a szent-gáli gabonát pro sublevatione Comitatus Albensis maga kezibűl kiadja azon N. Vármegyének instantiájára és informatiojára nézve; mindazáltal történhető (lévén) a Mlgos Generálisságnak erre való fordulása: hogy azért azon gabonábúl valamily jó lisztet készétsen ő Kegyelme, és minden haladék nélkül meg is legyen, legalább egy veremre valót, negyven avagy ötven köbölbűl álló gabonát reserváljon. Datum Nagy-Vázson, etc.

Eadem die. A Mlgos Főgenerális uramhoz ő Ngához Devecserben ment a Mlgos Úr ő Nga, az holott

Die 7. ejusdem megmaradott.

Die 8. vero ejusdem onnénd eljövén ő Nga, jött vissza Nagy-Vázsonban.

Die 9. ejusdem. Litterae Comitatui Veszprimiensi sub hoc tenore: Sajnossan értem a N. Vármegyenek ellenem való panaszolkodását, hogy tudniillik az én konyhámra való nagy bőv költségét már a N. Vármegye el nem győzi; kire nézve, minthogy az én emberimnek szorossan meg vagyon parancsolva, hogy minden állapotokat szorgalmatossan anno-

táljanak: mi bejövetemtül fogva minémő gratificatióval lett légyen a N. Vármegye? specificatióját transmittálom: melybül megértheti, ha méltó oka lehet akárkinek is az ellenem való panaszolkodásra? Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Intimáltatott N. V. Domonkos Sámuel főistrásamester uramnak: Minthogy Generális Bottyán János uram ő Nga parancsolatja is azt tartotta, hogy a miháldi marhákat kiki visszaadja annak, a kié volt; annakokáért a minémő marhát Hardÿ Pétertül ezen instáns megvett, arra a megirt helységbéliek reáösmérvén, vissza köllött adni. Azért azon marhának az árát Hardÿ Péter Kegyelmed katonája, hogy mindjárt ezen instánsnak visszafizesse, megparancsolja Kegyelmed, és meg se tartsa tovább magánál. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Intimáltatott T. és Ngos Bakacs Lukács keszthelyi kapitány uramnak: A minémő panasza vagyon ezen instánsnak ő Kegyelme directiója alatt lévő Pénteký Márton keszthelyi katona ellen, azt mind a két részrül megvizsgálván, az injuriált félnek sanyaruságáért s ártatlan szenvedéséért satisfactiót tégyen. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Pap Dömötör törökországi kereskedőnek egy generális kereskedésre való passus, sub hoc tenore: Passusom praesentáló Pap Dömötör törökországi kereskedő két szolgájával együtt mégyen mind Dunán innend s mind pedig túl lévő, Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége jurisdictiója alatt lévő városokra és helységekben, kereskedésnek okáért. Requiráltatnak annakokáért minden renden lévő, föntnevezett Kegyelmes Urunk ő Fölsége hívei, passusokra és általkelőkre vigyázó tisztjei s commendánsi, commendóm alatt levőknek pediglen intimáltatik és serio parancsoltatik: megirt török árost szolgáival együtt, úgy vélek lévő portékájokkal, igaz járatbelinek ösmérvén lenni, szabadon és minden háborgatás nélkül bocsássák és bocsáttassák békével. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutis. Datum Vázsony.

Eadem die. Delÿ Dömötörnek adatott egy generális passus sub eodem tenore.

Die 10. ejusdem. Soós Mihálynak, T. N. V. Szekeres István colonellus uramnak ezerebéli katonájának, másod magával az ezerhez menvén, adatott egy passus more solito.

Eadem die. Sunt inceptae levatae causarum ad Nagy-Vázson terminatarum, sub praeside Perillustri ac Generoso Domino Francisco Balogh, praesidii Simighiensis Commendante, uniusque Regiminis Pedestris Ordinis Colonello.

Eadem die. Inter incolas Tihanienses et Reverendissimum Abbatem Amandum in Tihan vigentes dissentiones et controversiae sunt sequenti modo complanatae: Junior Daniel Eszterhás de Galántha, Serenissimi Francisci II. Dei gratia Sacri Romani Imperii et Transsylvaniae Principis Rákóczi de Fölső-Vadász, pro libertate Confoederati Regni Hungariae Statuum et Ordinum etc. etc. Ducis ex primariis Senator ac Supremi Generalis Campi-Mareschalli Locumtenentis, unius quoque Regiminis Equestris Ordinis actualis Colonellus, necnon Partium Cisdanubianarum Vice-Generalis. Notum facio, tenore praesentium significans, quibus expedit universis, quod cum ego ex commissione Excellentissimi ac Illustrissimi Domini Comitis, Domini Antonii Esterhási de Galántha, perpetui in Fraknó, Partium Cisdanubianarum Supremi Commendantis Generalis Campi-Mareschalli, etc. die et Anno locoque datorum praesentium, intuitu multifariorum inter Reverendum Dominum Amandum Abbatem Tihaniensem ab una, et ipsos incolas Tihanienses partibus ab altera, hactenus pernitiose vigentium quaestionum et discordiarum, odiosorumque litium per me die et Anno locoque, praemissis legitimo nimirum praeattactis partibus superinde certificatis praefixo termino iudicii aliter discutiendarum et simul praescindendarum pro tribunali cum ad id convocatis jurisperitis viris considere intendissem, ante consessum meum judiciorium erga dictas partes (ne videlicet se invicem mutuis odiis et discordiis, sumptuosisque fatigiis et processibus lacesserent atque mortificarent, quin potius amicam et debitam modernoque statui Inclyti Regni proficuam et exemplariter salutarem amplecti velint concordiam et unionem) praevia admonitione ac sedula interposita, etiam cooperatione praemissis ad talem, quae sequerent, partes eadem condescendere transactionem:

Primo. Jóllehet ugyan Legtisztelendőbb tihanyi Amandus apátur uram bizván és semmi kétsége sem lévén az ország világos törvénye szerint maga actualis tihanyi apátursságának mindennémű igazságának és hasznavételinek az mostani törvényes processusnak alkalmatosságával az eddig impropric s illegitime magoknak vendicaló possessorok kezibül való kivítelivel recaptivatiójában; mindazonáltal tekintvén leginkább az mostani T. Ország szolgálatiban, occupált némely tihanyi lakosoknak személyeit, hogy ezek netalántán akárhol is azért, hogy ők Országnak szolgálván mégis tributarius vagyis censualis jobbágyok legyenek, s consequenter netalántán valami magok szolgálatjokban elmúlatott tartozó kötelességeket az által menteni merészelnék és okot

adnának megnevezett apátúr uramra ő Kegyelmére, mintha a T. N. Hazának jót kívánó tagja nem volna; azért az ő Kegyelmit, mint actualis possessort és Tihannak örökös urát illető teljességes igazságátúl elmenvén, azon apáturságot illető mindennémű proventusokat és hasznavételeket az alább megirt terminusig restringált ekképen :

Secundo. Azok, ugyan a tihanyi lakosok közől in genere vagyis közönségessen, a kik actualiter és personaliter az Ország szabadságának megnyerése mellet fegyvert kötöttek és viselnek: mindaddig, valamíglen sub hac obligatione et actuali exercitacione (mindazonáltal in Regiminis formalibus) lenni fognak, az törvényes, mindenekbűl járandó dézmának hasonfelét, azok pedig, az kik regementekben vannak az Haza szolgálatjában és *(de?)* continuo nem szolgálnak, vagy pedig azok is, kik éppen semmit sem szolgálnak, — a törvényes dézmát plenarie administrálni és megadni tartoznak.

Tertio. Ezen praemittált punctumban specificált táborozó személyek, a kik Tihanban, nempe in fundo haereditario Abbatiae házokat birnak, vagy ezután, ha házok nincs, házokat építeni fognak : singillatim egy háztúl egy forintot, azok is, a kik modo praemisso, személy *(szerint)* vagy continuo nem szolgálnak, vagy éppen semmit sem szolgálnak, a melyek vagy jó, vagy közép szerrel magokat birják : ugyan egy forintot, az igen szegények is hasonlóképpen egy forintot, felit mindazonáltal mindezen három rendbeli, Szent-György-napra praestálni tartoznak esztendőnként.

Quarto. Hasonlóképpen a megirt mód szerint országunk mellett nem vitézkedő, hanem házánál maradó minden tihanyi lakos tartozik gyalogúl nyolcz napot akárminémű parancsolt munkára szolgálni, vagy pedig minden napi szolgálatjáért négy-négy garast, azaz husz pénzt adni.

Quinto. Ebben is apátur uram ő Kegyelme már kiván complaceálni tihani lakosoknak, hogy ők Szent-Mihály naptúl fogva új esztendő napig (exclusive) a borkorcsmát szabadon magok számára folytathassák, azután manebit salvum jus Domini Reverendi Abbatis jure ecclesiali omni fruendi.

Sexto. A mészáros szék peniglen praecise fog maradni apátur uram ő Kegyelme számára : ő Kegyelme kész fadgyubúl mind az két religión lévő mestereknek ex sua discretione, sed non obligamine, bizonyos font fadgyut, úgymint nro. hatot praestálni.

Septimo. A balatoni halászotbúl tizedrész adassék mindenkor apátur urannak ő Kegyelmének. E mellett tar-

toznak mindenkor a halászok, vagy a kik számára halásztatni fog, azok is a meg- és kifogott halat ő Kegyelmének intimálni, és ő Kegyelmének prae omnibus aliis justo et competenti pretio peremptiója légyen és lehessen.

Octavo. Az szántódi és szigeti két tókbúl légyen pedig harmad rész mindenkor az kifogott halakbúl ő Kegyelméé, mindazonáltal hirt tartozván adni ő Kegyelmének, akármikor odamenendnek az halastóra, hasonlóképpen praeter tertiam partem praescriptam kötelessek levén az intimatióra. *(hogy)* ő Kegyelme a megirt praeemptióval élhessen.

Nono. A trajectust magának tartja ő Kegyelme, és mihelyen ahhoz alkalmatos hajókat szerezve szerezhet ő Kegyelme, a tihanyi lakosok personaliter ettül supersedeálni tartozzanak, és ha ő Kegyelme azon szükséges requisitumokat elkésziti: akkor is tihani lakosok az magok portékáját (kivévén az kereskedést) az magok hajójokon ki- és bévihessék. Addig peniglen míg ő Kegyelme hajói el nem készölnek, tihanyi uraimék is az magok hajóin minden pénz nélkül apátur uramat ő Kegyelmét, embereit, cselédjét és mindennémő portékáit ki- és béhozni és vinni tartoznak.

Decimo. Ő Kegyelmének annuatim karácsonyra okvetetlen egy őzet, husvétra hat kappant és hét bárányt praestálni tartozzannak, az kappanyok helyett kész lévén ő Kegyelme tizenkét tyuktiat is elvenni; vagy mindezek helyett minden háztul egy-egy tyuktiat husvétra adni tartozzanak.

Undecimo. Az ki lakóul bé akar menni Tihanba, vagy onnan kimenni, tartozik megjelenteni az uraságnak, és mindennémő ingó jószágit ki- és bé, el is vihesse szabadon, az ingatlan jószágot pedig, a ki akar onnénd kiköltözni, szabadon eladhassa akárkinek (salvo tamen jure Domini terrestris): mindazonáltal, ha mi praetensiója lenne a Dominus terestrisnek, tehát tartozik az olyan elmenő lakos praevie contentálni ő Kegyelmit.

Duodecimo. Az ki pediglen jószágot vészen Tihanban, tartozik az uraságnak intimálni.

Decimo tertio. És ha ámbár valaki az tihanyi lakosok közül kimenne is Tihanbúl máshová lakni: mindazonáltal valami ingatlan jószágot bírna apátur uram ő Kegyelme jurisdictiójában, tartozik azoktul szintén úgy a praemittált onusokat praestálni, a rabattot kivévén, mivel a ki a házban bemégyen, azt praestálni fogja, üressen maradván pedig, az uraság ingyen hozzá juthat.

Decimo quarto. Az hegyvámot nemine excepto mindennémő tihanyi lakosok, és a kik máshová mennek is praemisso modo lakni, tartozik az uraságnak praestálni.

Decimo quinto. A megírt abbatiához előbb szolgáló jobbágyok, a kik medio tempore magokat recipiálták Tihanban, ad repetendum locum priorem szabadon compellálltathatnak ő Kegyelmétül akármi móddal is, hacsak actu hadi regementbeli kötelességben nincsenek.

Ultimo et postremo. Ezen contractus pedig tartani fog mindkét, úgymint apátur uram ő Kegyelme és tihanyiak részérül csak addig, míglen Isten ő szent Fölsége ezen mostani motusnak örvendetes és békességes compositióját nem engedi; azután szabad lészen említett apátur uramnak ő Kegyelmének, vagy successorinak, jure suo incumbenti circa jura et privilegia debita sua prospiciálni és élni, nemkülömben az tihanyi lakosoknak is, ha mi igazságok lészen, keresni.

Ezen transactiónak megállására az praemittált felek mutuo sub vinculo fl. 40., id est quadraginta florenorum, in argentea tamen moneta rhenensiensium seorsive et singilatim, azaz mind megírt apátur ő Kegyelme, mind penig megírt tihanyiak magán-magán obligálták és kötelezték magokat, oly formán, hogy toties quoties vel in parte, vel in toto ezen contractust violálnák: a megírt vinculum az olyatén meg nem álló személy ellen akármely bíró által is szabadon, minden perpatvar nélkül, csak praesentium per virtutem, sine etiam aliqua exmissione Comitatus, akárminémű ingó vagy ingatlan javaibúl ad placitum exequáltathassék, kinek is két része az megálló félé, az egy része pediglen az executor bíráé leszen. Casu vero, quo az olyatén violáló félnek annyi érő jószága nem találtathatnék: az megálló fél a megírt mód szerint ugyan arra kiviendő bíró által, vagy penig brachio etiam Comitatus, avagy maga ereivel is az olyatén meg nem álló félnek személyéhez nyulhasson, és mindaddig fogva tartván, véle munkáltathasson, valamíglen a törvénynek módja szerint eleget nem tíszen az incurrált vinculumnak. Ezen contractus mindazonáltal csak ugyan tovább is usque ad tempus praescriptum in suo esse megmaradván. Actum in Nagy-Vázson, Anno Domini 1708. die 10. mensis Martii.

Super quibus praemissis modo praevio partes inter praescriptas actis et conclusis, praesentes meas jurium earundem partium futuram ad cautelam necessarias suo modo communitas extradedi litteras testimoniales. Actum Die et Anno locoque quibus supra.

Die 11. ejusdem. Palics Mihálynak a Mlgos Úr ő Nga pörösznyei jobbágyának, Pörösznyére menvén házához, adatott egy passus simplici tenore.

Eadem die. Committáltatott T. N. és V. Balogh Ferencz colonellus és sümegi commendáns uramnak: A memoriálisban specificált helységbelieknek dolgát investigálván, arrúl engemet tudósítani el ne mulasson: mindazonáltal, ha úgy lenni comperiáltatik, a mint a memoriálisban experiálva vagyon, satisfactio is az injuriált félnek adassék. Datum Nagy-Vázsony. És ugyan

Eadem die intimáltatott T. N. és V. Béri Balogh Ádám brigadéros uramnak: Minthogy constál ő Kegyelmének is az, hogy azon memoriálisban megírt dolog a Mlgos Generálisságtúl meg vagyon parancsolva, az ő Kegyelme vagy tisztje praesentiájában újobban inquisitióra menjen: arra nézve ő Kegyelme mindjárt belül megnevezett Bakó Farkassal ezen falubélieknek elhajtott 23 ökreit és 12 forint nyargalót visszaadassa: e mellett, mivel a megírt Bakó Farkas ellen számos már a panasz: ő Kegyelmét pro reddenda super iisdem ratione sub aresto ide Nagy-Vázsomba küldeni kemény animadversió alatt el ne mulassa: melyben külömbet se cselekedvén. Datum Nagy-Vázsony.

Die 12. ejusdem. Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga estve érkezett Nagy-Vázsomban.

Eadem die. Indorsatio subsequens fuit expedita in arce Nagy-Vázsony, Comitatui Veszprimiensi: Praesentibus exhibitis et revisis. Minthogy nyilván constál, hogy néhai Mlgos Gróff Battyáni Ádám uram ő Nga árva úrfiacskáinak minden jószági az Fölséges Fejedelemtűl protectióban vétettek, — aminthogy ez eránt az protectionális-levél is kiadatott ezen urfiak jószágára, s erre nézve az fiscalitástúl is azon minden jók eximáltattanak és így azon árvák mindennémű jószágokban és azon jószágoknak hasznavételiben stabiliáltattanak: — a mint pedig informáltattatom ezen supplicatio által, belül megírt Pacsay György uram és szent-gróti sereg, nem tudatik mitűl viseltetvén, magát törvénytelenűl és hatalmasúl mind az urfiak vámja hasznavételiben, úgy az korcsmának igazságában beavatni és elfoglalni merészelték. Azért parancsoltatik praesentibus ő Kegyelmének: azontúl supersedeáljon mind az megírt vámnak s mind az korcsmának usussátúl, holott nem, bizonyossak lehetnek abban, hogy mind Fölséges Urunk kegyelmes protectiója, s mind a T. Ország edictumi ellen hatalmaskodván és cselekedvén, érdemes büntetíseket el nem fogják kerülni: melyet is okvetetlen nem effugiálnak, hacsak ezen parancsolatom vétele után a megírt törvénytelenségtűl nem supersedeálnak. Kiben külömböt se merjenek cselekedni. Praesentibus perlectis exhibenti restitutis.

Eadem die. Intimáltatott tisztelendő páter Posgai László tápi plébánus és ugyanott Tápon levő evangelicus status tisztelendő praedicátorának Ujváry János uraiméknak ő Kegyelmeknek sub hoc tenore: Mlgos Commandérozó Főgenerális Fraknai Gróff Esterház Antal uram ő Nga nékem adatott commissiója és intimátiója szerint ezen controvertált dolog revisiója reám delegáltatván, —

Elsőben is, az tápi, föntemlített helységben levő torony és abban tartatott harang pleno jure et usu megnevezett Posgai László plébánus uram hatalma és directiója alatt maradjanak, ea nihilominus cum declaratione, hogy a midőn megírt evangelicus statuson levő résznek halottja történik *(lenni)*, annak eltakarására, erga tamen praeviam honestam dicti Domini Joannis Ujváry fiendam requisitionem, tartozzék Posgai uram harangoztatni, attúl járandó pénz és egyéb accidentia, valamint és valamennyi az római catholica statuson lévőktül, úgy és annyi az evangelicus statustúl is megfizettetvén, azé legyen, a kit ezen proventus concernál és eddig is concernált.

Másodszor, az evangelicus statuson lévők regveli isteni szolgálatjokra ha mikor szokások szerint mennek: annak idejére külömb nem fognak harangozni, hanem ez eránt a midőn megírt romano-catholicus statusbelieknek jelt adnak és harangoznak, a más rész is vigyázzon, s úgy a magok devotiójokat folytassák: ehhez értvén mindazonáltal azt, a mint feljebb is írtam, — hogy az haranghoz és toronyhoz az evangelicus statuson levők semmi közöket ne ártván, külömb harangozót magok részérül nem lészen szabad tartani, hanem csak az más részen levőknek.

Harmadszor, a mi a délyesti harangozást illeti: abban az evangelicus statusnak absolute nem complaceálhatni, ezen okbúl is, hogy ez által az egymás közt történhető confusióra nem egyéb, hanem alkalmatosság adatik: melylyeknek eltávoztatására nézve szabadon, a mikor és mint kívántatik, usuálhassák, és csak ad interim is, még az én commissiómbúl Szekeres István colonellus uram meg fogja az harangot szerezni, a délyesti devotiójokra nem lehet hogy harangozzanak: külömbet ezen intimátió ellen sem cselekedvén. Datum in arce Nagy-Vázsony, etc.

Die 13. ejusdem. Az Mlgos Főgenerális uram ő Nga egész nap Vázsonban volt: ugyanazon nap az pécsi expeditió is resolváltatott.

Eadem die. Tisztelendő vaszari plébánus uramnak indorsáltatott egy parancsolat sub hoc tenore: Minthogy följül megirt tisztelendő páter vaszari plébánus uram a

mostani terminuson pro uberiori casu in suprascripta danda informatione, comparentibus nihilominus aliis partibus, nem compareált: ex ea ratione contumaciae a belűl megírt harangot az előbbeni helyre csináltatni engedje, mind a romano-catholicus, s mind pedig az evangelicus statusok egyeránt való usussára: külömben sem cselekedvén. Datum Nagy-Vázsony.

Die 14. ejusdem. Az Mlgos Főgenerális Úr ő Nga Vázsombúl elment.

Eadem die. T. N. V. Lossonczÿ uramnak, N. Fehér Vármegye viceispánjának praesentibus intimáltatott, hogy peremartoni János kovács instantiájára ugyanott lakozó Lölkös István ellen a minémű judiciarius processust peragált Kegyelmed penes commissionem Spectabilis ac Magnifici Domini Joannis Bottyán, ugyan az ő Kegyelme akkori hadi bírája jelenlétiben, több convocatus emberséges emberekkel együtt, az elmult 1707-dik esztendőben Szent-Mártony nap tájban, és ugyan finalis deliberatiót is tett Kegyelmed, penes novum akarván újonnan resuscitálni és judicialiter procedálni azon nevezett instáns, akkori succumbens fél elmulatván azon alkalmatossággal azon ratiókat s documentumokat, melyek igazságos maga mentségire lehettek volna: azért Kegyelmed ismét via novi mindkét félt certificálván egy competens terminusra, auditisque iterum utriusque partis propositionibus novis et documentis, a tévő légyen, a mit az istenes törvény és közönséges igazság hozand magával. Actum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Minthogy a N. Veszprémi Káptolan pro praefixo termino, diei nimirum 10-mae praesentis Martii et subsequentibus Nagy-Vázsomban se magok személyek, a kiknek incumbált volna, se legitimus procatori által nem compareált: azért kapitány Zana György uram ő Kegyelme a bevádolt panaszok satisfactiójátúl fölszabadíttatik. Datum Vázson.

Die 15. ejusdem. Mlgos Főgenerális Fraknai Grófff Esterhás Antal uram ő Nga orderit vettem sub hoc tenore: Mlgos Generális Locumtenens Galánthai Grófff Esterhás Dániel uramnak ő Kegyelmének, mostani Vázsomban létemnek alkalmatosságával, hazánknak contestálandó igaz magyarságátúl viseltetvén, szép resolutiója szerint inchoálandó hadi expeditiójának hogy annyival is inkább általam tett dispositióirúl informáltassék: szükségesnek itélem lenni pro sui directione, hogy irás szerint is magamat declaráljam. Minekokáért kívántam legelsőben ő Kegyelmének azon expeditióra rendelendő hadaknak emanáltatott ordereimnek valóságos

párjait megküldönöm; kibűl is kitetszik: mennyiszámu had és minémű requisitumok rendeltettek ő Kegyelme oldala mellé, kivévén Balogh Ádám és Kisfaludy uraimék lovas ezereit és az foki és hidvégi gyalogságot, (kiknek vagy csak azon okbúl is magam ordereimet nem küldöttem, hogy vázsonyi végezésünk szerint említett Generális Locumtenens uram magára vállalta a praetendált ezeres-kapitány uraiméknak sonáló ordereinek elküldésit.) A midőn azért Isten által maga föltett czélját s intentióját Generális uram inchoálni kívánná: méltó lészen mindenekfelett a maga marschát egyenessen Pécs felé venni s annak rendi s módja szerint azonnal, odaérkezvén, obsideálni is szükséges: mely obsidiónak alkalmatosságával hahogy Isten segedelme által annyira szorongattatnék, hogy mediante capitulatione azon Pécs vára és varossa kénteleníttetnék magát föladni, observálni kelletik sokszor megnevezett Generális urамnak: minémű hostilitással ágált légyen ő Kegyelme ellen a benne lévő ellenség? Ahhoz képest fogja tudhatni ő Kegyelme occasione accordae magát strictius, aut mitius conformálni, observata tamen hac conditione, hogy in omni interveniente occasione Sándor László és Zana György uraimék ideiben (1704.) történt casusok per absolutum távoztassanak: kiket, csak elhittem, irásomon kívül is sokszor praetitulált Mlgos Generális uram minden igyekezetivel hasonlót elkövetni nem kívánt volna. A mellett, a midőn Isten kegyelme által azon pécsi operatión szerencsésen általesik annyiszor megnevezett Generális uram: nem árt ő Kegyelmének a maga mellett lévő hadakkal Siklós felé egy kis diversiót tenni és hasonlóképpen ott is valamely szerencsés próbát attentálni, jóllehet ugyan igen csekély reménségünk vagyon annak megvételiben, hacsak valami stratagéma által accordára nem lépnek, mindazonáltal, cum litis et belli eventus dubius sit: jó lesz megpróbálni. A honnénd is hogy in casu contrarii ne térjen vissza re infecta Mlgos Generális Locumtenens uram: igen helyessen fog esni, ha Szigetvárának menvén, azt *(t. i. a várossát)* azomban porrá tétetheti, vagy csak azon okbúl is, hogy mégis lehessen valami kevés nyeresége a militiának. Mindezeknek szerencsés végbenvitele után visszatérésivel titulált Generális uramnak Simontornyát is *(szükséges)* meglátogatni és ottan a magazinumot investigálván, azt jó rendben vétetni és annak fortificatiójárúl kívántató dispositiókat tenni. Ezek mind meglévén, az üdő alatt méltóztassék Generális uram ő Kegyelme Bottyán János uram ezerit maga praesentiájában még megmustráltatván, jó rendben hozni, mivel informáltatom, hogy a tisztek dissensiói miatt nagy defectusok suboriáltanak

légyen azon ezerben: kit ad servandam bonam disciplinam et continuandum desideratum ordinem, qui est anima rerum, taníttassa Generális uram: s nem ártana, — subdividálván azon regementet, — előbbeni statiójokban rendelni, úgymint egy részit Fehérvár eleire, másikát Komárom eleire, ne terheltessék. Ezen praespecificált actusokon diesíretessen általesvén, kérem sokszor megirt Generális uramat: a mennyire lehet, a gyalogságot siettesse visszatérni. Az hadak subsistentiája eránt nem lészen semminémű defectus, mivel azon hadak mellé N. V. Palkovics Ferencz Districtuális Commissárius uram levén rendeltetve, mindenekrül tészen igaz hazafiúi kötelessége szerint elégséges provisiót. Simonytornyára csak most recenter vitettem harmincz kősót, kit is pro sui directione kívántam Mlgos Generális uramnak értésire adnom. Caeterum, valamit pro emolumento patriae et publici boni commodo elkövethet csak most praenotált Generális uram: az mind az ő Kegyelme tapasztalt dexteritássának recommendáltatik. Nem kétlem, papiroson kívül is — mindezeket, Hazájához való igaz kötelességtül viseltetvén, szándékozik végbenvinni: de, hogy protocolumban is megmaradjon és jövendőben is számot adhassunk mindkét részrül Fölséges Principálisunk előtt: kívántam annyiszor megnevezett Generális urammak ezen irásomat transmittálnom, ezt hozván magával az hadi regulamentum és observatió. Balogh Ádám és Kisfaludy László uraimék ezerit és igen javallanám, ha Generális uram böles dispositiója által pro conservatione Inclyti Comitatus Simighiensis nem Somogy vármegyében, hanem Tolna és Boronya vármegyékben inquartirizálhatná, vagy csak azon okbúl is, hogy egy kevés alleviátiója lehessen N. Somogy vármegyében levő lakosoknak, s a sümegi gyülésnek alkalmatosságával reá repartiált obtingenst könnyebbben kiszedhetné említett Palkovics uram Tolna és Boronya vármegyékbül, — melyet, haesak azon regementek ezen vármegyékben ne dislocáltatnának: nehezen szedhetné ki Districtuális Commissárius uram azon impositákat a militáris assistentia nélkül. De reliquo, mindezeket tehetsége szerint elvégezvén Generális uram, valamikor ő Kegyelmének fog tetszeni, mindenkor visszatérhet: Bottyán uram ezerit mindvégig maga oldala mellett tartóztatván, mindennap az hadi exercitatióban instruáltatni és oktatni ne difficultátja Mlgos Generális Locumtenens uram ő Kegyelme, úgy mindazonáltal, hogy Vázsonba térésinek alkalmatosságával Generális uram azon regementet az előbbeni postérungokba collocáltatni ne sajnálja. Azomban informáltatom,

hogy Szekeres István és Balogh Ádám uraimék között igen nagy dissensió légyen, s kiváltképpen azon panaszolkodik említett Szekeres uram, hogy foki és hidvégi compániája eloszlásának megirt Balogh Ádám uram lett volna oka; azért kérem Generális uramat, ebben is mutassa szép dexteritássát: méltóztasson oly mediumot találni, mely által ezen dissensiók tolláltassanak, az említett compániák pro consolatione Szekeres urannak megadatódván. Nemcsak ezen ő Kegyelmek közt vigeáló dissensiókat, hanem más hadi tiszt uraimék között levőket is hathatóssan compescálni ne terheltessék. Noha ugyan a vázsonyi végezésünk jól constál Mlgos Generális urannál: midazonáltal a marschrutát és egyéb accessoriumoknak seriesseit íme inclusive annectálom ő Kegyelmének. Egy szóval, valamit irásomban föl nem tehettem: azt is mind említett Generális uram szives dexteritássában ajánlom. A mellett, mindennémű dolgoknak kimenetelirül való reportumát elvárván ő Kegyelmétül, klvánom: Isten ő szent Fölsége mindenekre segélje és hozza vissza örvendetes hirek hallásával, mindnyájunknak örömére! Datum Devecser, die 14. mensis Martii 1708.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Szekeres István colonellus urannak, hogy Jádi Mihált a katonaságtúl absolválja és elbocsássa, adván néki obsitot vagyis absolutionálist, minthogy a fiával együtt mind eleitül fogva T. Hazánknak szolgált, és most is mindketten fegyverben vannak. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Kiliti lakosok dolga végett intimátió sub hoc tenore: Minthogy ennekelőtte meg volt parancsolva kilitieknek, hogy csak Fokhoz administráljanak provisiót, s e mellett memoriálissokra kiadtam intimatiómat, hogy Kilitire menendő executió ha máshová valamit kívánna, látván azon intimatiómat, attól supersedeáljon: de mivel ezen belül megirt három katona azon intimatiómmal nem gondolván, ugyan csak bizonyos provisiót exequálni kívánnak: ahhoz képest Grubassovics Miklós commissárius uram végire menvén: ha anticipato, vagy az első holnapokra, a midőn Fokra kilitiek nem administráltak, restantiát szednek? és ha külömben comperiáltatik, mind a három katonát megfogatván, ezen ordinans katonáimmal hozzák ide Nagy-Vázsomba. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. A Mlgos Úr Veszprímbe ment, az nap haza is jött ő Nga.

Eadem die. Mámai (?) lakosok instantiájára simontornyai főhadnagy Keszÿ János ellen (hogy valamely köztök grázdálkodott katonát megverték) való indorsatio, sub hoc

tenore: Minthogy senki maga magának bírája nem lehet, azért belül irt hadnagy uram, se zászlója alatt való akármely katona, ezen instáns mámai lakosokat háborgatni ne merészelje: hanem, ha kinek mi praetensiója lészen ellenek: annak rendi s módja szerint via juris procedáljon ellenek. Datum Nagy-Vázsony.

Die 16. ejusdem. Ányós Rozáliának adjudicatoriae extra-sententionales et testimoniales extradatae, hoc tenore: Junior Daniel Eszterhas de Galántha, Serenissimi Francisci II. Dei gratia Romani Imperii et Transsylvaniae Principis Rákóczÿ de Felső-Vadász, pro Libertate Confoederatorum Regni Hungariae Statuum et Ordinum etc. etc. Ducis ex Primariis Senator ac Supremi Generalis Campi-Marschalli Locumtenens, uniusquoque Regiminis equestris ordinis actualis Colonellus, necnon Partium Cisdanubianarum Vicegeneralis, notum facio tenore praesentium significans, quibus expedit universis. Quomodo nimirum die 10-ma praesentis Mensis Martii Anni nunc currentis Millesimi Septingentesimi Octavi, in arce Nagy-Vázsony, Comitatu Veszprimiensi existente habita, termino nimirum et loco ex commissione Excellentissimi ac Illustrissimi Domini Comitis Domini Antonii Esterházÿ de Galántha, perpetui in Fraknó, ac Partium Cisdanubianarum Supremi Commendantis Generalis Campi Marschalli, etc. celebrationis ipsis causantibus multiplicorum judiciorum praefixo, inter eosdem ibidem causantes Egregius Georgius Lada, legitimus Generosae Dominae Rosaliae Ányós, Egregii Samuelis Hajnal, provisoris Szent-Grótiensis conthoralis procurator, cum litteris procuratoriis nostris sedis nostrae judiciariae veniens in conspectum, pro eidem principalissa sua velut actrice, contra Generosum Dominum Joannem Farkas de Lossoncz velut in causam utrarum, servatis nihilominus de solenni situ juris servari solitis semel pro semper procuratoriis suis facultatibus actionem et aquisitionem proposuit eo modo: Qualiter in Anno Domini Millesimo Septingentesimo Septimo proxime praeterito, circa diem praeterlapsi Mensis Januarii, Egregius Dominus Joannes Farkas de Losoncz, Inclyti Comitatus Albensis Vicecomes, nescitur qua ratione ad id inductus, in et ad praedium praefatae Dominae exponentis Csillér vocatum, intra possesionem Ladány et Kiskeszi praescito Comitatu Albensi existente habitum se violenter venisset, idemque praedium, praefatae Dominae Rosaliae Ányós de jure spectans, simul cum cunctis utilitatibus et apprachendisset et occupasset, apprehensum et occupatum etiam de praesenti teneret et possideret potentia mediante, damno et praejudicio

praementionatae Dominae exponentis valde gravibus et manifestis; quod quidem damnum unacum fructibus et emolumentis medio tempore per dictum Dominum Vicecomitem et acquisitis et perceptis conscientiosae limitationi meae submisisset aestimandum. Volens proinde eundem Dominum Incattum virtute etiam legum patriarum super hujusmodi violentis bonorum occupationibus expraessarum ratione ex praevia etiam me in causam convenire atque praespecificandum ab ipsa Domina Ányós illegitime manibus potentiariis occupatum et avulsum praedium (salva tamen actus potentiarii poenam suo loco et tempore competente lege regni vindicandi facultate) cum universis etiam medio tempore perceptio fructuositatibus damnoque exinde emergenti conscienciosa, uti praetensum esset, limitatione mea mediante sibi reddi, restitui et readjudiciari, legibus regni adversum talem violentem bonorum occupatorem hoc ipsum dictantibus, — praevia nihilominus erga partem I. prae foribus Domus Judiciariae solita juris proclamatione, quibus sui praehabitis et judiciaria etiam erga eundem I. proclamatione peracta: quia idem Dominus I. nec per se, sed neque per ligitimum procuratorem suum, quamvis per me suo modo certificatus, comparuisset: idem die dicta Dominae Ányós procurator dictum Dominum I. in onere totalium principalissae suae actionis et poena etiam contumatiae (salva, uti praefertur, actus potentiarii poena, suo loco et tempore prosequenda) convinci et aggravari cupivisset. De quibus praemissis maturo superinde praehabito consilio ad dicta procuratoris A. petita et allegata, contra saepedictum Dominum I. in eadem sede mea judiciaria taliter deliberandum extitisset: Quandoquidem Dominus I. habita erga se legitima certificatione, licet ultra tempus etiam solitum, habito sui respirio sufficienti, tum prima, tum et secunda juris die ad comparendum suaeque defensationi satisfaciendum facta etiam judiciaria proclamatione exspectatum fuisset, quia tamen comparere intermisisset: ne amplius parti Actrici ad dietim emergerent expensae et fatigia juxta petitionem ejusdem procuratoris A., tam in onere actionis, quam vero neglectae comparitionis quoque convinci et aggravari, praediumque actionale violenter occupatum reoccupandum et manibus A. restituendum cum pendentibus etiam fructibus, pro medio tempore etiam perceptis itidem fructibus (salva, ut in actione Dominae A. expositum esset, suo opportuno tempore actus potentiarii poenae aquisitione permanente) ita et poena birságiali florenorum duodecim alia bona partis I. praeviomodo explicata juxta leges regni in debitam

executionem summenda et cui incumbit assignanda, ad horumque omnium effectuationem provinciam Domino processuali Judlium, vel si idem nollet aut negligeret, Domino secretario Excellentissimi Domini Comitis, ejusdem Domini Generalis Danielis Esterhás de Galántha etc. decerni.

Qua audita deliberatione idem procurator Dominae A. contra eundem I. sententiam eandem debito effectui executione etiam reali mediante cum denominatione Judicis executoris mancipari efflagitasset; quo percepto, visa legali et justa procuratoris Dominae A. instantia, eadem deliberatione quoque in eadem sede admissam, provinciamque executionis juxta deliberationis praeattactae sensum processuali Domino Judlium, — ubi nimirum bonum actionale situatum esset, vel eo nolente, aut negligente, secretario nostro delegatum fuisse in dicta sede judiciaria adimentum esset. Cum itaque frustra fierent judicia, judiciariae deliberationes, nisi quae in iisdem decreta et adinventa haberentur, finali quoque executioni manciparentur, similesque executiones per competentes judices processuales effectui solerent, deberentque, iisdem vero aliquomodo neglectis vel nolentibus: ne partes triumfantes justo suo jure et satisfactione destituerentur, aliunde etiam iisdem, de sede minirum exmittente notarius provisa esset.

Qua de causa ommittae praeattactae Judlium processuali praesentibus aquirendo, ipso vero nolente aut negligente, exmittendo secretario meo, ut latam sententiam in prioribus fuse declaratam, mox et eo facto executionis adaequatae demandare bonum actionale per Dominum I. acceptum reoccupare, manibus parti triumfanti cum pendentibus fructibus resignare, pro fructibus autem medio tempore perceptis alia bona ipsius Domini I. mobilia facile in pecuniam convertabilia, non secus et propter incursum poenae contumacie fl. 12, in duabus, judice executore in una, partibus actrici cedente, bona pariter mobilia exequi et parti triumfanti, qua sibi incumbente post cedenda assignare, seriem vero totalis executionis manibus meis mox et illico transmittere velit, deberetque et teneatur. Datum Nagy-Vázsony, etc.

Die 17. ejusdem. Mlgos Fögenerális uramnak ő Ngának levelire adatott választ, hoc tenore: Mlgos Fögenerális, nékem nagy jó uram! Tegnapi napon Devecserbül iratott Ngod mlgos levelit mai napon délután két óra tájban vettem alázatossan, s egyszersmind nagy örömmel, hogy tovább is a föltett expeditiót parancsolja; kire nézve is,

míglen a gyalogság e tájíkára érkezik, én is Isten kegyelmibül megindulok. Értem azon Ngod mlgos levelibül, hogy a mozsarak a kapuvári obsidióban vannak, mindazonáltal már jó reménség levén a vár eránt, utánnam fogja Ngod siettetni, a kik is igen szükségessek: csak sümegi commendáns uram előre azon mozsarakhoz való apparatusokat elhozza magával, hogy azután könnyebben és hamarébb hozhassák utánnam: azok nélkül nehéz is lenne formális operatiókhoz kezdenem, mert hogyha valamiként a városi nép és ellenség a várban szorul: a taraczkokkal nem sokat teszünk ellenek és csak netalántán prostituáljuk magunkat, s mind költségünk, mind fáradságunk haszontalan leszen történhető a várossal is, — főképpen ha valamely succursussa érkezett, vagy az ideig is érkezik.

Hogy peniglen az Ngod mlgos parancsolatját megküldött orderem szerint minden tehetségemmel effectuálhassam, (kiben Isten kegyelmibül teljes bizodalmom vagyon), szükséges tudnom még egy parancsolatját, kihez magamat alkalmaztathassam; tudniillik, mert Palkovics uramtúl oly szót értek mai napon, hogy az armistitium alkalmatosságával bent levén ő Kegyelme Pécsen, azt mondották volna neki az ottvaló lakosok, hogy ők submittálják magokat Fölséges Urunknak, csak erőt lássanak s az parola bizonyossan megtartassék és (ők) az ellenség ellen tovább is megtartassanak. De ezen utolsót legnehezebbnek látom lenni: mert Fölséges Urunk hadait más operátiókra nézve is talán minuálni és distraháini nem lehet, annyival is inkább megszaggatni, másképpen is, nem lévén formális defensióra való hely, melyet ha úgy hagyunk: azonnal vagy az ellenséggel immoláltatjuk, s avagy azzal együtt újabb ellenségünk lesznek: ha penig az első conditióra őköt nem assecurálhatjuk, s ők is reá nem állanak, s vérrel megveszik: netalántán az első *(1704-iki)* casust renoválván, az egész országnak ismét nagy kárt szerezünk. Azért talám jó volna, ha de medio procedendi Ngod mlgos parancsolatját ezaránt is vehetném: mindazonáltal valamit Ngod tovább is énnékem parancsol: mind azt véghez vinnem el nem mulatom, valamire az Isten és az ő kegyelme által erőm és teljes tehetségem engedik. Ezzel a Ngod mlgos gratiájában ajánlván magamat, maradok, etc. P. S. Palkovics Ferencz és Bezerédj János uraimék egyszersmind nálam lévén, éppen nem biztatnak az éléssel. Arra kérem Ngodat alázatossan, méltóztassék Ngod Horváth Zsigmond uramnak megparancsolni: küldjön még több pénzt az élésre, bizza oly ember kezire, a kiben bizik ő Kegyelme: mert ob defectum provisionis sufficientis félek, hogy az hadakkal semmi operatiót ne-

tehessek: de ha maga ő Kegyelme hozzám rándulna sietve, még jobb volna: hadd beszélhetnék a dispositiók eránt ő Kegyelmével. Azomban követem Ngodat alázatossan, hogy magam nem irtam, — mert elkezdtem ugyan, de a kezem fájdalma miatt nem végezhettem el.

Eadem die. Magyar Fereneznek egy passus, more solito et simplici tenore.

Eadem die. Szecsei rab Kata asszonynak adatott egy passus kereskedőképpen, hoc tenore: Passusom praesentáló szecsei rab Kata asszony, minthogy nemrégen a pogán török rabságábúl kiszabadulván, annyival is inkább, hogy ez mostani időben, semmie nem lévén, kínszeríttetik ezen passusom assistentiája mellett szegény gyermekeit naponkínt kereskedésképpen táplálni; annakokáért mégyen mind Dunán innen, s mind peniglen Dunán túl Fölséges Urunk ditiója alatt lévő városokra és helységekbe: melyhez képest requiráltatnak praetitulált Urunk ő Fölsége lovas és gyalog renden levő tisztjei, vámosok, harminczadosok, passusokra és általkelőkre vigyázó commendánssi, hogy semmi pénzbéli censust tűle ne vegyenek, hanem mindenütt szabadon és minden tartóztatás nélkül bocsássák és bocsáttassák; az köz vitézlő rendnek, kiváltképpen commandóm alatt lévőknek *(pedig)* serio parancsoltatik, hogy személyében megháborgatni, vagy jószágában és egyébféle portékájában megkárosítani ne merészeljék, külömben Kegyelmes Urunk ő Fölsége edictuma szerint való súlyos büntetését el nem kerülik. Datum Nagy-Vázsony, die etc.

Die 18. ejusdem. Bezerédy János, Somogy vármegye viceispánja currír volt Sümegre Mlgos Fögenerális uramhoz ő Ngához.

Eadem die. Frankaiaknak, szakonyiaknak és czenkieknek adatott egy passus cum hoc tenore: Minthogy az olyatín helységekben, melyek tudniillik Fölséges Urunk és Fejedelmünk fegyvere által vagy megszállva vagy ploquadálva nincsenek, a kereskedésnek és gabonának bévitele nem tilalmaztatik: azért ezen passusom praesentáló feljülirt falubelieknek megengedtetett, hogy vélek levő gabonájokat, szekereiket, a feljül megírt mód szerint *(Sopronba?)* bévihessék s eladhassák. Azért intimáltatik minden renden lévő, föntemlitett Kegyelmes Urunk ő Fölsége híveinek, commandóm alatt levőknek pediglen serio parancsoltatik: megnevezett helységbelieket igaz járatbelieknek ösmérvén lenni, velek levő gabonájokat, szekerekkel, marhájokkal és több más, bévitelre megengedtetett nálok lévő jószággal együtt szabadon és minden háborgatás kívül bocsássák és bocsáttassák, etc. Datum Nagy-Vázsony, etc.

Eadem die. Adatott egy passus, mely mellett szürke barátoknak Sümegre halat vittenek.

Die 19. ejusdem. Adatott egy passus Szabó Ferencz, Mlgos Bottyán János uram ő Kegyelme ezerebeli katonájának Czirákra, minthogy országunk szolgálatja mellett sebben esvén, hogy megnevezett faluban gyógyéttassa magát, cum declaratione forspont- és gazdálkodással; cziráki birónak peniglen intimáltatott, hogy míglen megirt katona ottan fogja gyógyéttatni magát: adjon mind ennyi s mind innya nékije, melyet fölirván, az reájok vetett quantumokban és impositákban fog imputáltatni. Sub dato Nagy-Vázsony.

Eadem die. 12. Mensis Februarii Szilÿ Zsigmond. Soprony vármegye esküdtjének adatott egy parancsolat hoc modo: Ezen parancsolatomat Kegyelmed mindjárást (minden dolgait félre téve) vigye N. Soprony Vármegyében levő alsó-rámócziaknak, elolvasván előttök: minémő feleletet tésznek reája, azt Kegyelmed fölirván, maga recognitiója és pöcsétje alatt megküldje és csak Hevér Tamás szolgám kezihez adja, különben se cselekedjék, minthogy terminus vagyon rámócziaknak praefigálva, melyben ha a Kegyelmed késedelme miatt a quindena ki nem telnék, erős számadásában leszen Kegyelmednek. (Ez jam protocolatum die 12. Februarii.)

Eadem die. T. N. V. Telekessi Török István colonellus uramnak praesentibus intimáltatik, hogy ezen kárvalott instánsoknak, úgy öskői lakosoknak (maga eleiben hivatván Vég János hadnagyot és azon katonát is, melynél azon marha megtalálkozott) teljes satisfactiót tétessen; és minthogy ez azon compániánál találkozott meg, a többit is investigálván, visszadassa és kártételit refundáltassa; holott nem: azon katonát mindaddig árestomban tartassa több társaival együtt, míg teljes satisfactiót nem ad azon ellopott marhájok eránt. Sub dato Nagy-Vázsony.

Eadem die. T. N. V. Balogh Ferencz sümegi commendáns uramnak: Fodor László uram egy batalionját commendírozván Füredre, hogy rostogoljon, de úgy, hogy pincze- és házfölveréstül sub poena capitis őket inhibeálja, parancsoltatott, és hogy másnap, ugymint 20. ejusdem idejöjjön Nagy-Vázsomban, intimáltatott. Sub dato Nagy-Vázsony.

Eadem die. Horváth Zsigmond uramnak sub hoc tenore litterae expeditae 21. praesentis: Kegyelmed nekem küldött levelit Sümegnél vettem, de Bezerédÿ uram által küldött pénzt se nem vettem, sem pedig nem is láttam: azért kérem Kegyelmedet: igen kevés költségem lévén, annyira, hogy meg sem merem irnom, kivel ezen mostani utomra kelletik indulnom. — mentülelőbb Simontornyára utánnam expressus

embere által siettesse, e mellett pro provisione militiae több pénzt is, mert a mint újobban irja Palkovics uram: éppen semmi, vagyis igen kevés provisió vagyon ott alatt; melynek, hacsak pénzt nem fog Kegyelmed küldeni elégségest, defectussa miátt, jól elgondolhatja Kegyelmed, minémű gyalázat lészen, ha az hadak, formális operatióban levén, nem subsistálhatnak, hanem vissza kell térniek. Ezekre nézve kérem tovább is: mind erre való pénzt, s mind az enyimet éjjel-nappal Simontornyára siettetni expressus embere által el ne mulassa. Nagy-Vázsony.

Eadem die. Committáltatott N. V. Badicz Péter uramnak, N. Veszprém Vármegye egyik szolgabirájának: N. V. Mészáros István N. Fehér Vármegye főszolgabirájával ad instantiam introscriptorum supplicantium, communicálván mindazonáltal ezen supplex libellust véle in paribus, az originálist pedig az instánsoknak pro sui directione visszaadván, pro et subsequentibus juridicis diebus affuturi mensis 16. Aprilis Annique modo labentis infrascripti ide Nagy-Vázsomba a törvény elvételére előmben certificálja, mely certificatiórúl Kegyelmed maga testimonialissát most nevezett instánsoknak megküldje. És akár compareáljon ő Kegyelme maga, vagy procátora által: én a tevő lészek, a mit a közönséges igazság fog hozni magával. Nagy-Vázsony.

Eadem die. Committáltatik N. V. Vizkeleti Jóseph urammak, N. Szala Vármegye Főszolgabirájának: Ennekelőtte négy esztendővel Hardi Péternek két ökrit Tihanban lakó Dukaÿ Péter 30 tallérban alku szerint megvette, 10 tallérját megadta ugyan, mindazonáltal a huszát megadni nem akarja, rézpénzzel kinálván; és mivel a sümegi nemességi congressusban elvégeztetett, hogy afféle adósságok ezüstpénzzel fizettessenek: arra nézve ő Kegyelme mind a két részrűl megvizsgálván a dolgot, az injuriált félnek adasson satisfactiót. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Commendanti praesidii Albensis nomine tali: G. P. Gögkell de Weinbruch, litterae sub hoc tenore: Magnifice Domine, in licitis mihi observande! Generosus Dominus Franciscus Domonkos Brigaderus Colonellus, unum Haidonem suum, Michaëlem Suránÿ nomine, usque in hodiernum apud praetitulatam Dominationem Vestram in captivitate teneri apud me retulit; quem ut ad meam parolam, praesentes litteras meas pro parola et testimonialibus conservando, liberum dimitteret, praesentibus eandem Dominationem Vestram humaniter requirendam esse volui: quodsi etiam plures praeter hunc unum ibidem in captivitate haberentur: ad eandem praescriptam parolam, nullum faciat

quaeso dimissionis difficilitatem; quod omnium nominibus et serie transmissa in sortem dimittendorum sive de praesenti, sive etiam in futurum alios ex suis eliberandos postulaverit, super eo eandem Dominationem Vestram virtute harum assecuro. Non sine motu animi ratione captivorum nostrorum illud intelligere debui, quod nimirum nullo habito respectu, neque propter famem, strictique carceris molestias plus justo conserventur, ubi tamen communis Christianis nobiscum religio longe aliter exigeret: quod si omnino verum esse nesciam, ad normam eorum etiam Dominationem Vestram captivos exerceri faciam, licet hactenus sufficienti pane et carne, dietimque duobus sextarii vini intertenti fuere. (Hae litterae expeditae sunt in arce Nagy-Vázson, ea tamen ex ratione »Datum Veszprimii« est in illis appositum: ne advertat, ubi Excellentissimus Dominus Generalis maneat.)

Die 20. praesentis. Adatott egy passus more solito: alias nulla specialis expeditio.

Die vero 21. praesentis. Litterae Excellentissimo Domino Generali, Domino Comiti Antonio Esterhásy de Galántha hoc tenore: Ngod mlgos levelit és parancsolatit tegnapelőtt, tegnap, és mai napon is alázatossan vészem. Én azon expeditióra, Ngod parancsolatjának is kívánván minden fogyatkozás kívül ex officio engedelmeskednem, holnapi napon Isten jóvoltábul okvetlen meg fogok indulnom: csakhogy az hadakat semmi móddal nem lehet lefelé siettetnem, azon okbúl is, hogy semmi provisió a táján nincsen, és ha sűrűen fogom az hadakat rosztogoltatnom, talám addig valamicskét öszveszerezhet Palkovics Ferencz commissárius uram; a provisiónak éppen nemlétit az ő Kegyelme levelibül meg fogja látni Ngod, kire nézve irtam director Horváth Zsigmond uramnak, hogy azon pénzhez, melyet én adtam volt, küldött volna még többet: de semmi nem lett belűle. Kérem azért az Istenért is alázatossan Ngodat: méltóztassék ez eránt parancsolni director uramnak, mert tartok attúl, a mint előbbi levelemben is megirtam Ngodnak, hogy kiváltképpen a kenyér és hús defectussa miatt nem lehet folytatnom az operátiókat. Azomban, minthogy Isten már keziben adja Ngodnak Kapuvárt: a mozsárokat, alázatossan kérem, siettesse. Mint méltóztatik a szalavári hidrúl nékem parancsolni Ngod, megértettem: de minthogy Balogh Ferencz urammak ho! légyen ezere, hol sem? nem tudom. Palotán és Csikvárott levő Domonkos uram ezerebéli hajduk pedig távolabb lévén, igen késöre érne oda: mindazáltal megparancsoltam ő Kegyelmének, hogy pro interim Sümegrül küldjön vagy husz hajdut, míglen, közelebb lévén

Ngodhoz kapuvári operátióban lévő hajduság. Ngodtúl mások fognak helyekben rendeltetni. Ezen szalavári hidrúl nem is tudtam olyast gondolnom. Balogh Ádám uram nékem irott levelire nézve, melyet is in originalibus megküldöttem Ngodnak. Sub dato Nagy-Vázsony.

Eadem die. Litterae certificatoriae expeditae sunt hoc tenore: Lévén Kegyelmednek bizonyos aquisitiója N. V. Lossonczÿ Farkas János uram. N. Fehér Vármegyének viceispánja ellen, bizonyos Csillér nevő s a megirt vármegyében levő pusztának ő Kegyelme által lett elfoglalása végett; a minthogy említett viceispány uram per non venit, convictus is lévén: azon processust via novi judicii akarja resuscitálni: mivel pedig justa petenti non esset denegandus assensus: ő Kegyelme instantiájára azon maga causájának defensiójára, documentuminak s ahhoz tartozandó ratióinak productiójára rendeltem terminusul ide Nagy-Vázsomban, N. Veszprém Vármegyében lévőben, ezen alább megirt 1708. esztendőben proxime következendő Április havának 16. napját, több utánna következendő elégséges törvényes napokkal együtt: mely terminusra és helyre hogy Kegyelmed vagy maga, vagy legitimus procátora által compareáljon előttem a megirt mód szerint Kegyelmed, akár ne: én mindazonáltal a tévő leszek, a mit a közönséges igazság fog hozni magával. Datum Nagy-Vázsony.

Die 22. ejusdem. Balogh Ferencz uramnak egy levelet sub hoc tenore: Kegyelmed tegnapi napon Berenesérül irott levelit szintén ma délután. Fölső-Örsön létemben vészem. Merre kölletik utunkat vennünk? nem tudhatom magam is, mivel a mostani marschunknak alkalmatossabb voltárúl ki egy, ki másképpen tészen informátiót; hanem holnapi napon Isten engedelmibül Enyingre fogok mennem, a hol is Palkovics uram jelen lévén s Kegyelmed is ugyan holnapi napon odajővén, ottan el fogjuk választani: utunkat mely felé kellessék alkalmatossabbnak lenni; mindazonáltal a batalion csak marscholjon jobbkézre, Fok felé. Ezen Palkovics uramnak szóló levelet azonnal küldje Kegyelmed Enyingre. Datum Fölső-Örs.

Eadem die. Palkovics Ferencz uramnak egy levelet: Enyingrül 20. praesentis irott levelit vévén, a sokféle informátiók miatt magam sem tudhatom: merre lenne a mostani marschunk alkalmatossabb? Melynek elválasztására holnapi napon Enyingre menvén, szükség, hogy Kegyelmed megvárjon. Sub dato Fölső-Örs.

Eadem die. Committáltatott N. V. Vizkeleti Józseph uramnak, N. Szala Vármegye egyik főszolgabirájának, hogy

penes praesentem, sub poena decretali, ad instantiam Gregorii Szallaÿ senioris inquisitiót peragáltatván, minden nemes, mind nemtelen személyeket megesküdtesse. Datum Fölső-Eörs.

Eadem die. Domokos Sámuel uramnak. Kegyelmed Somrúl datált tegnapi levelit vettem. Holnapi napon Isten kegyelmibül Enyingre fogok mennem: azért Kegyelmed is úgy alkalmaztassa útját, előbb jó rendben hagyván a katonaságot, hogy holnap ott jelen légyen, — pro uberiori dispositione servanda ott fogja venni parancsolatomat. Főistrázsamester Hőgyészÿ uram maradjon a compániáknál, míglen Kegyelmed orderemet meg fogja vinni. Sub dato Fölső-Eörs.

Eadem die. T. N. V. Domonkos Ferencz brigadérus colonellus és sümegi commendáns uramnak, az ő Kegyelme jelen nemlétiben a benne levő tisztnek, hogy a belül megnevezett Tót Istók nevő, Generális Bottyán János uram ezerebéli, s most sümegi fogságban lévő gyilkos katonát, onnén sem kezességen, sem másképpen ki ne bocsássa, minthogy több causákal együtt Nagy-Vázsomban ez jelen levő esztendőben következendő Ápril isnek 16. napján, több utánna való elégséges törvényes napokkal együtt, ezen dolgot is revideálni fogom; mely terminuson és helyen, hogy azon gonosztévő személye szerint előálljon, arrúl certificáljon. Sub dato Fölső-Eörs.

És ugyan *eadem die* indultunk meg Nagy-Vázsombúl, mentünk Felső-Eörsre; a honnénd

Die 23. ejusdem megindulván, mentünk Enyingre, hol N. V. Toldÿ Mihály és Kérÿ György főhadnagy uraiméknak intimáltatott: Vévén ezen orderemet, azonnal (*indúljon*) alatta lévő gyalogsággal együtt, úgy mindazonáltal, hogy a passuson 15-öt hagyván, T. N. V. Balogh Ferencz colonellus uramhoz adjungálván magát, mindenekben ő Kegyelmétűl dependeáljon; minthogy peniglen Mártiusra egészlen a hajduságnak kiadatott a portiója: úgy induljon s készüljön a marsra, hogy kiki magátúl egy hétre való élést el nem hagyván, magával hozzon. Sub dato Enying.

Die 24. ejusdem. Mlgos Főgenerális uramnak ő Ngának litterae subsequentes: Ngod mlgos parancsolatját, 22. praesentis Sümegrűl circa horam octavam vespertinam expediáltatottat ma éjfél után egy órával, szokott alázatossággal vettem, s azonnal az hadakat mindenfelűl contraorderezem, visszamarcholtatom: írtam brigadéros Balogh Ádám uramnak is, hogy némely compániákat Pécs tájíkán, vagy a hol szükségesnek itéli lenni, hagyván, maga brigádájával éjjel-nappal siessen: magam is, valami tehetségemtűl kitelhető, a Ngod mlgos parancsolatjának engedelmeskednem el nem

mulatom, — csakhogy lábaimnak fájdalma miatt a lovas haddal való szapora strapáczát nem tehetem, azt mindazonáltal előrebocsátván, a gyalogsággal utánnok nyomulok, hogy tudhassam: hol lehessen megegyezésem? Hanem Ngod méltóztassék Török István és Kisfaludy György uraiméknak megparancsolni: vigyázzanak reá. Nem reménlem az ellenségnek oly hertelen való általjövetelit, ha csakhamar általcsapása utan mindjárt vissza nem szándékozik. Datum Enying.

Eadem die. Ugyan a Mlgos Főgenerális urannak ő Ngának litterae modo subsequenti: Ngod mlgos leveleit, a ketteit az étszaka, az utolsót pedig most, délután négy óra tájban alázatossan vévén, Ngod parancsolatja szerint Balogh Ferencz colonellus uramat, holnapot adván Isten érnem, vissza fogom küldönöm, magam penig elküldvén Szekeres István uramat sietve előre, hogy a maga ezerivel, hagyván mindazonáltal fehérvári bloquádájában vagy két compániát, nyomuljon a pusztára, ott minémő hirit s motussát fogja hallani az ellenségnek, arrúl engemet sűrűen tudósítson: az alatt, méglen ő Kegyelme a pusztára érkezik, én is holnap meg fogok indulnom. Sub dato Enying.

Eadem die. N. V. Torony László vicecolonellus urannak ő Kegyelmének praesentibus intimáltatik: Ádándon circiter kétszáz kilán felül kész gabona vagyon comportálva. T. N. V. Balogh Ádám brigadérus és Kisfaludy László colonellus uraimék ő Kegyelmek ezereinek falukrúl falukra hurczolják a szegénységnek marháit, s itt, a mint informáltatom T. N. Somogy Vármegye commissáriussa által, hogy kétszáz szekérbűl áll azon két ezernek bagázsiája, a ki is Regulamentum ellen vagyon, ha úgy vagyon. Nem lévén szüksége azon két ezernek praecitált gabonábúl, abrakbúl álló élésre, mely a szegénységtül exigáltatott, lévén T. N. Commissariátusságnak nagy szüksége abrakra és gabonára, nemkülömben, ha mi vágó-marha is volna, a mint nem is kétlem, hogy ottan ne lenne: Kegyelmed mindjárást simontornyai magazinumban elküldeni el ne mulassa feljül megírt állapotokat. A hol vagyon azon két ezer, ott is kiveszi élését, másutt is hogy kivegye, mint ez kivéve vagyon, meg nem engedtetik absolute. Ebben Kegyelmed másképpen se cselekedjék, ha animadversiót incurrálni nem akar; úgy az Regulamentum ellen való hajtott sok szekereket is bocsáttassa vissza. Sub dato Enying.

Die 25. ejusdem. Enyingről megindulván, mentünk Villonyára; azalatt semmi expeditio specialis nem volt.

Die 26. ejusdem. A bagázsia megindulván Villonyárúl, az előbbeni quártélyára ment.

Eadem die. Balogh Adám uramnak adatott ordere, hogy N. Tolna és Boronya Vármegyékben visszamenjen, és jól vigyázzon a passusokra Pécs táíkán. Datum Villonya.

Die 27. ejusdem. Ordere ment Hőgyészÿ Adám uramnak, hogy mellette lévő Bottyán uram compániájival jöjjön Fehérvár eleire és mindenekben Szekeres István uramtúl dependeáljon. Datum Villonya.

Eadem die. Újobban ment ordere Balogh Ádám brigadéros uramnak, hogy a miképpen árthat az ellenségnek, ártson. Datum Villonya.

Die 28. ejusdem. Fodor László uram ezeribűl levő egy compánia itten maradott a strázsán, száz a munitiót Rátótrúl Sümegre kísérte, a több három compánia onnénd ki-ki quártélyában ment. Az idő alatt venerunt diversae litterae ab Excellentissimo Domino Supremo Generali, ab aliisque Officialibus militaribus, hogy a nyulasi német, ki Kapuvárt akarta megsegéteni, 300 szekeret öszvegyőjtött, eloszlott, az előbbeni helyire ment.

Eadem die. Adatott egy passus simplici tenore. Datum Villonya.

Die 29. ejusdem. Litterae Francisco Horváth, commendanti Simontornyiensi, hoc tenore: Panaszképpen és méltán is írja elhallgatatlan injuriáját Tössénfáÿ János uram, hogy Kegyelmed megszidalmazván rútúl, a maga fegyverivel ok nélkül és törvénytelenűl megmocskolta, és feljűl reá árestomban is tartja mind e mai napig; azért mihelyen veszi levelemet Kegyelmed, mindjárást a megnevezett hadnagyot mindennémű fegyverivel és elvett portékájával együtt az árestombúl kibocsássa, imposterum minden legkissebbtűl oltalmazván magát; és minthogy a minapi levelemben írtam volt Kegyelmednek: mihelyen legkissebb panasz jön Kegyelmedre, exemplaris büntetésemet el nem fogja kerülni, — most már tovább nem szenvedhetem: bizonyos lehet Kegyelmed benne: az ünnepek után törvényessen fogom megláttatni a Kegyelmed dolgát, a mely úgy hozván magával, tisztjébűl is ki fogom vetnem Kegyelmedet. Semmit abban ne bizzék Kegyelmed, hogy (*parancsnoki tisztsége*) Fölséges Urunktúl conferáltatott Kegyelmednek: mert az olyanoknak conferáltatik, kik abban szorgalmatossan és híven eljárnak. Datum Villonya.

Eadem die. N. V. Kérÿ György és Toldÿ Mihál foki és hidvégi passusokon lévő hadnagy uraiméknak praesentibus intimáltattatott, hogy a midőn N. V. Besznyák Sándor hidvégi és Deli István foki harminczados uraimék által a N. Országot illető dolgok végett requiráltatni fognak ő

Kegyelmek: elégséges assistentiával ő Kegyelmeknek legyenek. Kérÿ György uram penig vévén ezen intimátiómat, mivel tiszti s hivatalja azt hozza magával, hogy a sánczban lakjék, az harminczad-házbúl kimenvén, s *(az)* úgy is nem ő Kegyelmét illetvén, a sánczban vegye lakását s ott hivatalja szerint jól vigyázzon. Datum Villonya.

Eadem die. Litterae expeditae hoc tenore: Domino Benedicto Luka. Mit írtam légyen Meggyessÿ Istvánnak, azt sub volanti hagyván, Kegyelmed is megolvashatja, s a *(Veszprém)* városi uraiméKkal is communicálhatja, azután bépecsételvén, consignálja Kegyelmed néki, és ha ugyancsak ezen parancsolatomnak sem obtemperál: bizvást mint afféle refractáriust megfogassa Kegyelmed s érdeme szerint meg is büntesse. Interim azon fogva tartott halász-embereket, Meggyessy Istvántúl fölvett halnak árával együtt, mindjárt véle elbocsáttassa. Sub dato Villonya.

Die 30. ejusdem. N. V. Horváth Ferencz simontornyai commendáns uramnak praesentibus intimáltatik: A minémő gránáthányó mozsárt hármot, gránátokat és pumákat küldöttem volt puskaporral együtt Simontornyára az ő Kegyelme kezihez: mindazokat a poron kívül minden halasztás nélkül jó vigyázás alatt küldje Sümegre, a puskaport pedig megtartván magánál a simontornyai végháznak szükségére, külömbet se cselekedvén. Datum Villonya.

Eadem die. Brigadéros Balogh Adám uramnak hoc modo: Kegyelmed de dato 26. praesentis Beledrül írott levelit N. V. Selmeczÿ János vicehadnagy uram által mai napon dél tájban vettem. Nem kevés csudálkozással kelletett mind az Kegyelmed levelibűl, mind peniglen említett hadnagy uramtúl érteni, hogy négy izben is küldött ordereimet s levelimet mindeddig sem vette Kegyelmed: melyeket hogy in superabundanti hosszu irással *(ne)* recipitáljak: az elsőt 24. praesentis éjfél után egy óra tájban Enyingrül Simontornya felé oly tenorral expediáltam: minthogy az fölső ellenség a Dunán által a fölső pusztára kicsapni szándékozik, magamnak is a Mlgos Főgenerális uram ő Nga parancsolatjábúl vissza köll térnem a mellettem levő hadakkal együtt: Kegyelmed is a maga brigádájával éjjel-nappal siessen utánnam Komárom eleire. Másikát 25. dél tájban hasonló continentiával, Keszÿ János Kegyelmed hadnagya kezihez pro transmissione consignáltam. Harmadikát 26. már itt Villonyán létemben megértvén az ellenségnek megtérésemre nézve visszamenetelit s háromszáz szekerinek eloszlását: irtam contraordert Kegyelmednek, hogy azon okbúl is a maga brigádájával az előbbi. N. Tolna és Boronya Vármegyében

rendeltetett quártéllyában visszatérjen, úgy mindazonáltal, hogy mindenfelül a passusokra jó vigyázó portákat rendeljen, az ottvaló dolgokrúl engemet süriien tudósítson; s ezt pedig mellette levő Parrag Gergöly uram compániájabeli két ordináns katonája által expediáltam. Negyedikét és utolsót ugyanazon értelemmel mint a harmadikát, itt árestomban levő Kegyelmed két katonája által megküldöttem: de ha ugyancsak mindezek közül egyet sem vett Kegyelmed, annak okát s defectussát Kegyelmednek magának tulajdonítani maga is ítélheti Kegyelmed, annyibúl, hogy megparancsoltam Kegyelmednek Vázsombúl elmenetelekor: mihelen lemenetelemet hallani fogja Kegyelmed, hozzám egy bizonyos tisztet ordináns katonákkal, kik mind jó lovasok legyenek s mind pedig a tájon az utakat jól tudják, a végre küldje, hogy a communicatióra való levelek abutrinque annál szaporábban és szorgalmatossabban járhassanak: melyet ha elmulasztott Kegyelmed, elmulván, a megirt defectus subsequált, Kegyelmednek de bono ordine imputáltatik, megvetvén följül ez eránt kiadott parancsolatomat. És ha casu quo ide föl az ellenség próbálván, s Kegyelmed sucursussa carentiájában valami történt volna: nem tudom, miképpen adott volna számot Kegyelmed! Ezután azért a communicatiónak folytatására oly dispositiókat tegyen Kegyelmed, hogy több hasonló fogyatkozások ne történjenek és következzenek, mindezekben elsőben is az Mlgos Generális uram ő Nga, azután az én parancsolatomat is observálván. Azomban, az mint az előbbeni levelemben is irám, ugyan csak a T. N. Commissáriatusságtúl rendeltetett *(quártélyában)* N. Tolna és Boronya Vármegyékben az maga brigádájával maradván, mindenfelül jó vigyázással lévén, s az ott levő dolgokrúl is mind a Mlgos Főgenerális uramat ő Ngát, mind engemet is süriien tudósítván, jó módjával ha az ellenségnek az miben árthat, csak ártson. Datum Villonya.

Die 31. ejusdem. Nulla specialis expeditio.

Aprilis.

Die 1-ma ejusdem. N. V. Kabodý Gergöly palotai gyalog főhadnagy uramnak intimáltatott és serio parancsoltatott, hogy az ott levő hajduságnak változva minden étszakára felit-felit a salitrumfőző házhoz strázsára, (minthogy az ellenségnek történhető oda való érkezésivel a vasfazokaknak elvitele miatt a N. Országnak nem kicsin kára következhetnék.) kiküldvén, minden helyes instructióval meghagyja nékiek, hogy jól vigyázzanak, máskínt, vigyázatlansága miatt

ha valami szerencsétlenség találna következni: kemény számadásában ő Kegyelmének lészen. Ez csak ennyihány napig fog lenni, minthogy azon salitromfőzőház eránt rövidnap más dispositio lészen. Datum Villonya, die ut supra.

Eadem die. Committáltatott N. Veszprím Vármegyének processualis főszolgabirájának ő Kegyelmének, hogy a minémő admonitióra requiráltatni fog penes praesentes N. V. Kárlóczy Imre uramtúl ő Kegyelmétűl: ad eandem judicialiter peragendum ő Kegyelme menjen ki, et in casu contrario admoneálandó fél ad instantiam praementionati Domini Kárlóczy pro 12. et subsequentibus judiciariis diebus praesentis Mensis Aprilis Annique infrascripti Nagy-Vázsonban a törvénynek elvételére, N. Veszprím Vármegyében lévőben, certificáltassék előmben. Datum Villonya.

Die 2. ejusdem. Balogh Ádám uramnak litterae modo subsequenti: Colonellus Kisfaludy László uram irja nékem irott leveliben, instálván azon, hogy regementjiben levő katonák, olyanok tudniaillik, kiknek szőlejek vagyon ugyan, mindazonáltal annak munkája végbenvitelire otthon se atyjok, se atyjafiok, se semminémő cselédjek nincsen, két hétig hazabocsáttassanak: resolváltam ezen instantiájokat, úgy mindazonáltal, hogy minekelőtte elbocsáttassanak, Kegyelmed az egész ezerét in suo completo numero fölállítsa, oly modalitással, hogy elsőben is lustra szerint hány személybűl álljon ex integro az regement? ha valamely compániának defectussa volna, menjen Kegyelmed végire: hány és hová vagyon commandírozva? Quo facto, ugyan listájok szerint számozza föl: hányan vannak amoda föl circumscribált mód szerint a szőlős katonák? Azomban csak ezeket, s másokat, kiknek vagy cselédjek, atyjok s atyjafiok volna otthon, vagy sub hoc praetextu csak kóborlani kívánnának: semmi uttal el ne bocsássa; a kik elbocsáttatnak is, úgy menjenek, hogy sub incursione non solum gravioris animadversionis, sed etiam poenae capitalis, a die huiusmodi fiendae lustrae okvetetlen megjőjjenek. E mellett az ottvaló dolgokrúl sűrűen tudósítását küldeni el ne mulassa Kegyelmed. Datum Villonya. P. S. A mint említett óbrester uramtúl informáltatom, nem lévén most semmi hire az ellenségnek: talám addig, még az operatióknak ideje elérkezik, Kegyelmed is el lehet azon hazabocsátandó katonák nélkül, s addig Kegyelmed is csendesen nyugodhatik.

Eadem die. Litterae Domino Kabody, Supremo Ductori Haidonum Palotae existentium, modo subsequenti: Minémő három vég szűrit inotai szűrszabó Tamásnak ad manus sequestres Kegyelmednél a minapiban bététetett légyen, s e

mai napig is ott tartóztatván, ki nem akarja adni; azért vévén ezen levelemet Kegyelmed, s egyszersmind parancsolatomat is : mindjárást nem másnak, hanem ezen levelem megadó ugyan följebb nevezett szűrszabó Tamásnak visszaadja; másként, meg nem adván Kegyelmed azon szüreket neki, tovább is kénszeríttetik búsítani eránta: Kegyelmednek nemcsak böcsületi ellen, de érdemes büntetésére is fog következni azon Kegyelmed vissza nem adó szándéka. Datum Villonya.

Eadem. Adatott egy commissió Badicz Péter uramnak N. Veszprím Vármegye főszolgabírájának sub hoc tenore: Committáltatott N. V. Badicz Péter N. Veszprím Vármegye egyik szolgabirájának, hogy ad instantiam Reverendi Domini Gregorii Fekete, azon materiárúl, melyet ő Kegyelmének fog jelenteni, peragáljon egy inquisitiót sub poena decretali nemes és nemtelen személyek ellen, úgy, hogy pro 17. praesentis Mensis Anni infrascripti Nagy-Vázsomban, említett N. Vármegyében lévőben készen légyen, mely terminusra, s helyre ugyanazon ő Kegyelme instantiájára N. V., Peremartonban lakozó István deák uramat annak módja szerint előmben certificálja, dando super eo testimoniales litteras. Datum Villonya.

Die 3. ejusdem. Commendanti *(Budensi)* expeditae litterae sub hoc tenore: Illustrissime Domine Generalis et Baro, mihi observande! Salutem, servitiorumque meorum in licitis paratissimam commendationem. Quaerulose, neque indigne expositum est a nobilibus incolis pagorum Acsa et Alcsút, quatenus praetitulata Dominatio Vestra, ex facta Domini Emerici Ujváry, uti refertur, requisitione, quosdam praescitorum pagorum incolas, exmissis Rascianis suis capi et usque in hodiernum Budae captos detineri fecerit, ea solum de causa, quod quantumvis a divis condam Hungariae regibus nobilitari praerogativa praementionata loca condecorata fuissent, nilominus praementionatus Dominus Ujváry quosdam census per eosdem incolas sibi praestari praetendisset: quibus de jure etiam denegatis, ita postmodum praetitulata Dominatio Vestra dictos incolas incaptivari demandasset. Qua ratione eandem Dominationem Vestram praesentibus officiose requirendam esse volui, ut incolas eosdem absque ulla taxatione huius et similium exactionum praetensione liberos dimittere velit, quia si ulterius quoque detenti fuerint: nos quoque inhabitaturos praesidiorum Suae Caesareae Maiestatis, si quos forte ad manus devenire contigerit, tamdiu arestatos servare necessitabimur, quamdiu illi omnia, quae a nostris soluta et exigita fuerint, ab istis quoque admi-

nistrata fore non videbimus, quae tamen et his similia licet hactenus in frequentiori occasione attentare potuissemus: illo tamen ex respectu, quod ab adverso eorum facta licet, nos quoque intermittere voluimus. Quoniam vero in majoribus etiam licitis ejusdem Dominationis Vestrae erga requisitionem meam voluntatem officiosam compertam esse recognosco, nullus dubito, quin in evitatione etiam huiusmodi captivationis ex parte nostra fiendae, dictorum nobilium et incolarum quamprimum fiendae dimissioni sine ulla omnino exactione consentiat, liberosque dimittat: quem hac in parte praetitulatae Dominationis Vestrae exhibendum affectum ego quoque in licitis reddendum assecurans, maneo Ejusdem Illustrissimae Dominationis Vestrae in licitis servus paratissimus. Datum Veszprim.

Eadem die. Biró Jánosnak, Rábán följűl menvén, adatott egy passus more solito. Datum Villonya.

Die 4. ejusdem. Brigadero Domino Adamo Balogh litterae expeditae sub hoc tenore: Nem kevés szivem fölháborodásával kelletik értenem, hogy mind Mlgos Fögenerális uram ő Nga sokszori parancsolatját s mind az én intimátióimat, melyek sokszor izben szóval is meg voltanak mondva Kegyelmednek, (Szekeres uramat illető katonái iránt) megvetvén, mind ekkoráig is nem effectuálta, hanem most is magánál tartja, a Mlgos Generálisságnak contemptussával. Vévén azért Kegyelmed ezen levelemet: minden további tergiversátióját félre tévén, ezen lista szerint, úgy a többit is, a kik nem Tolna vagy Baranya vármegyebeliek, maga expressus tiszti által küldje és szám szerint adassa kezihez, és ne küldjen másokat, hogy ismét elszéledő kóborlásra ne oszoljanak. Ebben Kegyelmed külömböt ne cselekedjék, hacsak a Mlgos Generálisságnak méltó animadversióját magán tapasztalni nem kívánja. Datum Villonya.

Eadem die. Litterae absolutionales modo subsequenti: Iffiabbik Galánthai Esterhás Dániel, erdélyi országló s magyar haza szabadságáért confoederált N. Statusok vezérlő Fejedelme, Fölső-Vadászi második Rákóczy Ferencz Kegyelmes Urunk ő Fölsége egyik belső tanácsa, etc. Adom tudtára mindeneknek, a kiknek illik. Jóllehet ennekelőtte elmult 1706. esztendőben Fölséges Urunk és egész confoederált magyarországi statusok végezésibűl Dunáninnen való földnek megparancsolva lévén, hogy eladandó jészágért minden áros ember az árát rézpénzűl fölvenni tartozzék: mindazonáltal akkor Veszprémben s most Vörös-Berényben N. Veszprém Vármegyében lévőben lakozó Kánya János és Szabó Lőrincz, Inotán N. Fehér Vármegyében lakos szür-

szabó Tamásnak eladott bizonyosszámú akó boroknak áráért in rhenensibus octuaginta, id est fl. 80. ezüstpénzül, oly okkal, hogy némely részét rézpénzül tartozzanak fölvenni, megalkudtanak, mely summa pénznek defalcátiójában fl. 50. in instanti tüle föl is vettek: minthogy pedig az hátramaradott harmincz forintokban T. N. V. Domonkos Ferencz brigadéros colonellus uram ő Kegyelme előtt, mint akkorbeli, mind a két rész között törvénytevő birája előtt felit, úgymint fl. 15. rézpénzül erga praeviam factam conventionem, a más felit pedig ezüstpénzzel kész volt megfüzetni, praevie ugyanakkor az áros feleket meg is kinálván: azok absolute semmi rézpénzt el nem akartanak venni. Azért említett brigadéros uram, a mint errűl való testimontális-levelibűl kitetszik, ab ulteriori fienda impetitione eorum absolválta föntnevezett inotai szabó Tamást. Melyre nézve most újobban ezen dolog pro adjustatione Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uramtúl ő Ngátúl nékem committáltatván: megnevezett Domokos uram törvénye szerint is mind azon restált harmincz forintoknak megfüzetésitűl, mind pedig azon áros feleknek továbbvaló impetitiójátúl, ob contemptum et vilipendium benigni mandati Suae Serenitatis Principalis totiusque Confoederationis Nobilitatum, praesentium per vigorem fölszabadíttatik, adatván néki pro futura sui cautela ezen absolutionalis-levél. Datum Villonya.

Die 5. ejusdem. Litterae Domino Joanni Lossonczÿ hoc modo: Minémő causájában certificálta Kegyelmed N. Ányós Rozália asszonyt pro 16. et subsequentibus praesentis Mensis Aprilis Nagy-Vázsomban, N. Veszprím Vármegyében levőben, tudva vagyon Kegyelmednél; mely terminust minthogy nem reménlett nyavalyám miatt más, alkalmatossabbra kellett differálnom, annak dilatióját akartam Kegyelmednek tudtára adnom, és a midőn más, alkalmatossabb ennek helyében fog praefigáltatni: Kegyelmednek in tempore tudtára fog lenni. Datum Villonya.

Eadem die. N. V. Kabódi Gergöl fő gyalog hadnagy uramnak praesentibus intimáltatik, hogy a belül megírt villonyai Takács Ferenczet semmi uttal házátúl az hajduk közé elvinni, vagy vitetni ne merészelje, vagy akármely taxátiókkal és fizetéssel erőltetni, különben érdemlett büntetésit fogja tapasztalni: hanem, ha igaz kereseti vagyon ellene, előttem megmutatván, hogy ugyan iratos hajdu volt valamikor, vagy pedig mundírt és füzetést vett volna föl: tehát akkor kezihez fog adatni. Datum Villonya.

Die 6. ejusdem. Villonyán lakozó Botta Mihálynak

adatott egy kereskedő-passus hoc tenore: Passusom praesentáló, Villonyán lakozó Botta Mihály másod magával mégyen mind innen s mind penig túl a Dunán levő, Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége jurisdictiója alatt lévő városokra és helységekben, kereskedésnek okáért. Requiráltatnak arra nézve minden renden lévő, föntnevezett Kegyelmes Urunk ő Fölsége hívei, passusokra s általkelőkre vigyázó tisztjei, commandóm alatt lévőknek peniglen intimáltatik és serio parancsoltatik: megnevezett Bota Mihályt hozzátartozandóival igaz járásbelinek ismérvén lenni, szabadon és minden háborgatás kívül, vélek lévő portékájokkal, marhájokkal együtt bocsássák és bocsáttassák. Presentibus perlectis, etc. Datum Villonya.

Eadem die. Villonyárúl jöttünk Vámosra dél tájban, a hol

Die 7. ejusdem hidvégi sánczbeli két hajdu, Kese Ferencz és Harmat János, minthogy ugyanazon sánczbeli egy hajdu az elmult napokban Tihanban, elromlott puskájoknak megcsináltatásoknak okáért menvén, két csavargó katona igaz útjokban rútul megvagdalták és meg is lőtték, azoknak megfogásokra küldetvén, mennek Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége hatalma s ditiója alatt körülbelül és a tájakon lévő helységekben, általam adatott passussal. Datum Vámos.

Die 8. ejusdem. Mlgos, mind Dunáninnen s mind penig Dunántúl lévő *(föld)* Főgenerálissának, Gróff Bercsénÿ Miklós uramnak ő Excellentiájának expeditae sunt litterae modo subsequenti: Kegyelmes Uram! Ajánlom Ngodnak engedelmességgel való szolgálatomat.

Eddigvaló, nemkülömben mindennémű következendő promotiómnak és jó szerencsémnek fundamentomáúl s autoráúl tartván mindenkor Ngodat, a midőn Ngod Méltósága kegyes parancsolatjábúl ezen földre általjövén a Dunán, Losonczon utolszor létemben alázatossan elváltam volna Ngodtúl: nem lévén túl lévő kevés cselédimet távollétemben kinek protectiója és szárnya alá ajánlanom, hanem Ngod kegyelmes gratiájában recommendáltam. Most Ngod kegyelmes executorio-praeceptorium mandatumja mellett Szirmaÿ András uram a T. Korponai Törvényes Táblának Praesesse, Borÿ Gábor uram instantiájára pro 16. praesentis Mensis a megírt T. Táblára *(citál :)* mely certificatoriát Ngod említett kegyelmes parancsolatjának transummált copiájával együtt ő Kegyelme énnékem megküldvén, csak mai napon, itt Vámoson, N. Veszprém Vármegyében vettem; de minthogy a hagyott terminusnak ideje igen közel lévén, távul létemhez

képpest: a Dunán lévő passuson nem mindenkor szabados általköltözés miatt arra nem compareálhatok, és ámbár legitime de nem competenti és sufficienti termino certificatus légyek is, mindazonáltal, nullo etiam alio termino posito. Ngod kegyelmes akaratja és szabadsága ellen általmenetelre csak szándékoznom is semmi úttal nem merészelnék. Írja ugyan feleségem, hogy absentiámra nézve Ngodhoz alázatossan recurrálván, általmenetelemig hogy azon terminus dilátióban vétessék, Ngod kegyelmes dilatoriumja által a T. Táblának méltóztatott megparancsolni: az kinek is ha talám a megírt Tábla engedelmeskedni nem akarna, in casu contrario valóban megejtene; mert ha sokszor írt Ngod méltósága kegyelmes parancsolatja szerint cum fructibus medio tempore perceptis ab Anno 1670., per non venientiam Bory Gábor uramnak adjudicáltatnék: netalám fructussát annyira extendálná; másképpen is galsai possessió caput bonorum lévén, hogy túl lévő cselédimnek pro sustentatione valamennyire való jószágocskám nem maradna. Mire nézve kívántam Ngodat alázatos engedelmességgel kérnem, mutatván atyai kegyelmes jóvoltát s gratiáját: méltóztassék általfordulásomra annyi időt engedni, s egyszersmind ez eránt leendő kegyelmes resolutióját, hogy oda-jutásomnak annak rendi szerint prosperálhassak. Úgyis Fölséges Urunk s az Ország s Ngod ilyenekben elvégezett akaratjok az, hogy valakik tempore tyrannici gubernii Austriaci az epergyesi persecutiónak alkalmatosságával akkori fiscusa által jószágoktúl megfosztattak, és ámbár mostani országunk fiscussa azon jószágokat apprehendálta s Fölséges Urunk maga híveinek kegyelmessen conferálta: de ha azoktúl, vagy azoknak successoritúl legitime, sufficienterque magokénak lenni remonstráltatnak, visszaadassanak: remélvén azon kívűl is, ha ez által csorbulni történnék jószágom, mind Fölséges Urunk s mind penig Ngod kegyelmes gratiái által más hasonló *-val;* leendő redintegratióját. És jóllehet tempore ejusdem tyrannici gubernii Koháry uram által impetráltatott: mindazonáltal akkori persecutiónak alkalmatosságával elfoglalt jószágok prioribus possessoribus aut legitimis successoribus hogy restituáltassanak. — de úgy hallom, említett Koháry uram akkorbeli possessoroknak valami pénzt is adott volna, melyet ugyan bizonyossan nem tudok. Lévén e mellett Ngod kegyelmes gratiájában bizodalmam, a midőn ezekrűl Ngod kegyelmes resolutióját s válaszát alázatossan elvárom, — maradok Ngodnak, mint kegyelmes uramnak, engedelmes, alázatos, legkisseb bik szolgája, etc. Datum Vámos, anno et die ut supra.

Die 9. ejusdem. Committáltatott N. V. Kovács Pál uramnak, N. Somogy Vármegye főszolgabirájának, hogy a N. Veszprími Káptalan instantiájára, dum et quando praesentibus requiráltatik, ad latus vévén két vármegyebeli esküdtet, a maga processusában peragáljon annak módja s rendi szerint inquisitiót sub poena decretali nemes és nemtelen személyek ellen. Sub dato Vámos.

Die 10. ejusdem. Semmi specialis expeditió nem volt.

Die vero 11. ejusdem. Csepeli helységbeliek certificáltattak közönségessen, hogy ezen mostani folyó holnapnak huszonötödik napján Nagy-Vázsomban, N. Veszprém Vármegyében levőben, négyet vagy ötöt közülök küldjenek hozzám, hogy Antal János, Csoknyaÿ Farkas uram strázsamestere és csepeli helységbéliek között, valami gabonájának elveszése ránt való villongásnak vége szakadjon, és ha vétkeseknek találtatnak, említett strázsamester kárát refundálják; külömben, ha előmben nem compareálnak: megírt strázsamesternek mindennémű kára reájok háromlik. Datum Vámos.

Die 12. Nulla erat specialis expeditio.

Die 13. ejusdem. Litterae quientatiales hoc tenore: Én Galánthai iffiabbik Esterhás Dániel, recognoscálom ezen levelemben, hogy a minémő kétszázötvenkét, id est 252 rhénes forintokat N. V. Salamonfai Rátkÿ Dániel uram az ezerhétszáz-első esztendőben elmúlt Szent-Mihály havának nyolczadik napján iratott maga obligatoriájára, száznyolcz forintot interest néhai N. V. Hevenyessÿ János uramtúl fölvett, és ezen feljül is más izbeli kétszázötvenkét, id est 25 2rhénes forintokat; melyeket jóllehet ezerhatszázkilenczvenkilenczedik esztendőben elmult Boldogasszony havának huszadik napján költ charta biancára ugyan nyolcz per centum interesre megnevezett Hevenyessÿ János uramtúl én magam vettem föl: mindazonáltal azon charta biancám kezemhez adatván, azokrúl is említett Rátkÿ Dániel uram ő Kegyelme följebb megírt ezerhétszáz-első esztendőben elmult Szent-Mihály havának nyolczadik napján, ugyan néhai N. V. Hevenyessÿ János uramnak magát obligálta: azon mindkét rendbéli adóssága egy summában ötszáznégy, id est 504 rhénes forintokat, a megirt egész interessivel együtt megemlített Hevenyessÿ uramnak minden fogyatkozás nélkül megnevezett sógor- és menyemasszony ő Kegyelmek által fizettem meg: de minthogy Rátkÿ Dániel uramnak eránta való obligationális levele bent maradt, melyet Hevenyessÿ János uram T. és Ngos Dienesfalvai Czirákÿ László sógor uramnak és az ő Kegyelme házostársának T. és Ngos

Újfalussy Erzsébet menyemasszonynak ő Kegyelmének kezihez adott és transferált, s ezután mostan titulált Ujfalussy Örzsébet menyemasszony az én atyafiúságos kérésemre kiadott; arra nézve én is, a minémő capitalis pénzem említett sógor uram és menyemasszony ő Kegyelmek kezénél volt, ha az előbbi computusnak alkalmatosságával azon summa nem imputáltatott, legelső uttal leendő computusban fogom inputálni. Melyrül praesentibus megnevezett sógor uramat és menyemasszont ő Kegyelmeket quietálván, adtam ezen recognitionális-levelemet. Datum Vámos, die et anno ut supra.

Die 14. ejusdem. Intimáltatott praesentibus N. V. Balogh András urannak: Mivelhogy ezen belül megírt instánsok, úgymint gellyeiek, a régi szokás szerint, mint az előbbi földesuroknak harmincz forintbúl álló adójokat egészlen megadták ő Kegyelmének, melyen kívűl másféle adót előbbi földesuroknak nem adtak: azért ő Kegyelmének is nem lehet rajtok többet praetendálni, vagyis kétszerte exigálni. Datum Vámos.

Eadem die. Litterae expeditae Hőgyészÿ Ádám uramnak, hoc tenore: Csudálkozással kölletik értenem, hogy fehérvári bloquadában csak közel lévén Kegyelmetek Szekeres István colonellus urammal, s mégis két parolát tart, s competálni is merészeli Kegyelmed: holott az hadi rend szerint nemcsak colonellustúl, de vicecolonellustúl is, sőt főistrásamestertűl is olyantúl, a ki Kegyelmednél öregebb, tartozik Kegyelmed függni és szót fogadni: mely regulát ha eddig nem tudta Kegyelmed: ennekutánna tanulja meg, és ámbár mostani uttal Mlgos Főgenerális uram ő Nga ordere szerint (melyet eddig vett Kegyelmed, nem kétlem), el köll Kegyelmeteknek a győri pusztára menni: mindazáltal visszajövén, ha külön parolát tartand Kegyelmed, kiváltképpen ha azalatt az ellenség valamely kárt tenne, — ezen competentia nem kevés számodásában fog lenni Kegyelmednek. Mely kár hogy ne következzék: sub poena aresti intimálom is Kegyelmednek, hogy külön parolát ne tartson, sőt mindenekben említett colonellus uramtúl dependeáljon, s a palotai strázsát is minden fogyatkozás kívül legalább hatvan lovassal megerősítse, ne várván mindezekrül több orderemtűl Kegyelmed. Datum Vámos.

Die 15. ejusdem. Endrédieknek adatott egy protectionális-levél sub hoc tenore: Minthogy Kegyelmes Urunk ő Fölsége kiadott kegyes Hadi Regulamentuma, nemkülömben Edictumi is súlyos, elkerülhetetlen büntetésnek inversiója alatt erősen tilalmazzák, hogy Mlgos Commandírozó Gene-

rálisok passusa nélkül, ámbár akármely más főtiszt uraimék passusával járjon is a vitézlő rend, semminémű gazdálkodással, forsponttal, de kiváltképpen borral, részegségek s abbúl származható grázdák és excessusok eltávoztatásáért a helységeket föl s alá járásokban aggraválni, vagy excessust elkövetni azokon ne merészeljen: akarván azért említett Fölséges Urunk Regulamentuma szerint Mlgos Főgenerális Fraknai Grófl Esterhás Antal uram ő Nga annuentiájából is N. Somogy Vármegyében lévő endrédi lakosokat speciális protectióm alá vennem, s egyszersmind fő és alacson renden lévő hadi tiszt uraiméknak intimálnom, nemkülömben közvitézeknek is serio parancsolnom, hogy a megírt gazdálkodás, forspont és bornak exactiójátúl absolute supersedeáljanak, külömben, ha tapasztaltatnak: említett Regulamentumban s Edictumokban determinált büntetéseket el nem kerülik. Datum Vámos.

Eadem die. Néminemü veszprémi lakosnak instantiája indorsáltatott hoc modo: Ezen belül megírt instánsnak dolga eránt T. N. V. Szekeres István colonellus uram adjon teljes informátiót: ha, a mint exponáltatik, az szerint vagyon-é, avagy sem? és az ő Kegyelme által leendő informátió nélkül vagy előtt táborra menni ne kénszerítse. Datum Vámos.

Eadem die. Bizonyos instansnak dolga, úgymint bátorkeszi Kis Istvánnak, T. N. V. Balogh Ferencz gyalog főcolonellus uramra ő Kegyelmire, tanquam ad primam instantiam, tum pro investigatione, tum etiam pro adjustatione relegáltatván, az injuriált félnek annak rendi s módja szerint elégséges satisfactiót tétessen ő Kegyelme. Datum Vámos.

Eadem die. Domonkos Sámuel uramnak litterae hoc modo: Szilly Márton által exponáltatott előttem, hogy Kegyelmed szidalmazván, böcsületiben kissebbíti: minthogy penig nyilván constál előttem Kegyelmed maga recommendátiójábúl hadnagyságra lett promotiója: magának tulajdonítsa galibáját, de ugyan ennekutánna ő Kegyelmét kissebbíteni ne merészelje, másképpen is, az ilyetín állapotok hadi tiszteknek illetlenek. E mellett az abáknak számadása is (a mint a commissárius contraquietantiájának és Mlgos Főgenerális Esterhás Antal uram ő Nga commissiójának párjábúl kitetszik és megpróbáltatik) ő Kegyelmét illetvén, az eránt való quietantiákat tűle exigálni, nemkülömben a Kegyelmed compániájára kiadott bizonyosszámu vég abákrúl való quietantiáját nem praetendálhatja, söt a minémő öt takaró abát fogott Kegyelmed magánál: mivel azok fáradságáért nekie adattanak az egri commissáriustúl.

visszaadni tartozik s el se mulassa Kegyelmed, hogy többé ne búsíttassam eránta. Datum Vámos.

Eadem die. Pacsaÿ György uramnak litterae modo subsequenti: N. V. Peczovicz Ferencz és Oroszÿ Pál (*veszprémi*) viceispán uraimék jobbágyi az elmult napokban bizonyos elveszett négy ökreinek fölkeresésére menvén, exponálták előttem, hogy ugyanakkor Szent-Gróton Ropoli Miklós pinczéinél ugyan Ropoli, kinek szent-gróti szőlőhegyen lakozó Koncz Mihály hasonló, vagy talám szintén azon jobbágyoknak elveszett ökreit árulta, de bizonyosson még eddig nem tudhatták meg; ahhoz képpest akartam Kegyelmednek intimálnom s parancsolnom is, hogy a följebbemlített Ropoli Miklóst és Koncz Mihályt s Lakos Istvánt feleségével együtt eleibe hivatván, ez eránt tudniillik: micsoda és honnénd hajtott ökrök voltanak azok? megeskűdtesse, és ha valamely bizonyos vagy gravis praesumptio jönnö megirt Koncz Mihály ellen, fogassa meg és usque ad ulteriorem dispositionem tartsa fogságban. Datum Vámos.

Die 16. ejusdem. Litterae intimatoriae Perillustri Domino Georgio Kisfaludÿ, iis etiam, quos concernunt, sub hoc tenore: T. N. V. Kisfaludÿ György brigadéros colonellus uramnak és azoknak kiket az alább megirt dolog akármiképpen illetne vagy illethetne, praesentibus intimáltatik: Minthogy N. V. Sénÿ Zsigmond uramtúl úgy informáltattam, hogy jóllehet ennekelőtte való esztendőben Dunáninnen való lételemnek alkalmatosságával mellettem táborozván, igaz hazafiúságát érdemessen contestálta, azután énnékem a táborral együtt által kelletvén mennem, N. V. Bácsmegyeÿ György, említett brigadéros uram ezerebeli főhadnagy uramhoz adjungálván magát, hogy ott nem úgy mint zsoldos, vagy fizetésen lévő katona, hanem mint igaz hazafia N. Országunk mellett maga szabad jóakaratjábúl fegyverivel szolgálna, nem tekintvén azt, hogy nemesi rendben számláltatván, különben ott is zsoldosok közt fizetésével szemlélye szerint leendő táborozástúl ment légyen; most már, házánál lévő kevés javai ellenségtúl praedára hányatván, kénteleníttetett maga személyiben otthon maradni. Mindazonáltal az említett főhadnagy uram megtudván a mustrának alkalmatosságával, öt vagy hat lovas katonát hatalmasúl Sénÿ uram házára küldvén oly véggel, hogy ő Kegyelmét megkötözvén elhozzák: de minthogy magát nem találták, házánál levő egy szolgáját fölkötöztetvén, a mustrán is általvitette, a hol nem a szolgájának, hanem magának említett Sénÿ uramnak a nevit tétette föl, nem tartván semmit is attúl, hogy ezen praetextussal a N. Országot defraudálja.

magának inkább, hogysem másnak keresse hasznát. Kihez képpest, ezek úgy lévén, föntemlített brigadéros urannak, úgy szintén azoknak is, kiket amoda följebb megnevezék, authoritate etiam qua fungor locumtenentiali, serio intimálom s parancsolom is, hogy megnevezett Sény Zsigmond uramat brigadéros uram ő Kegyelme maga ezerebeliektül háborgatni ne engedje és a több megirtak háborgatni vagy compániákban fölültetni ne merészeljék, különben se cselekedvén. Praesentibus perlectis, etc. Datum Vámos.

Eadem die. N. Veszprém várossának expeditae litterae hoc tenore: Nobiles ac Generosi, Prudentes item et Domini amici mihi observandissimi! Salutem et servitiorum meorum commendationem. Országunk eleitül fogva bévett szokása és törvénye azt hozván magával, hogy Szent-György nap után akármely helységekben lévő rétek tilalom és büntetés alatt legyenek, úgy, hogy valaki a megirt nap után az olyatén rétekre akárminémű marháját hajtja, szabadon azon réteknek ura behajthassa és az kárért taxálhassa is. Hasonlóképpen T. N. Veszprémi Káptalan az maga rétjeit in securitate kívánván oltalmazni, Kegyelmeteket annak usussátúl absolute inhibeálja, qua stante inhibitione senki Kegyelmetek közül, vagy közönségesen, vagy csak külön is lovait, ökreit, generaliter akárminémű marháit azokon pascuálni ne merészelje: különben, ha ezen inhibitióm és tilalmazásom ellen simul vel etiam divisim cselekszik és jutasi, mindszenti, berei és kapberki, N. Veszprém Vármegyében lévő (ugyan N. Veszprémi Káptalanhoz tartozandó) réteken marháját őrzi vagy pascuálja: nemcsak marháit onnénd béhajtatni, hanem annak rendi s módja szerint taxálni is a megírt Káptalannak adatik hatalom és szabadság. Datum Vámos.

Die 17. ejusdem. Nulla ad protocolandum erat expeditio specialis.

Die 18. ejusdem pariter.

Die 19. ejusdem. Adatott egy protectió alább megirt katonáknak modo subsequenti: Adom tudtára mindeneknek, az kiknek illik, hogy jóllehet említett Kegyelmes Urunk ő Fölsége kiadatott kegyes Regulamentuma szerint Dunáninnen lévő Mlgos Generálisságtúl colonellus uraiméknak sokszor ízben megparancsoltatott, hogy a mely N. Vármegyéknek határában és districtusiban kinek-kinek az ő ezere exurgál és compleáltatik, azoknak tisztjei és commissáriusi mellé minden colonellus uram bizonyosszámú katonákat a N. Vármegyékben meghagyjon s parancsoljon és rendeljen, a végre, hogy ki-ki mind a maga vármegyéinek

és provinciájának obveniált abrak, gabona és pénzbeli quantumát könnyebben és hamarébb beszedhesse, mind pedig a póstáknak gyöngesége miátt cum sublevatione eorum országos és más egyébb szükséges nagy dolgokban járó leveleket az olyatén elrendelt katonák munkájával frissebben s jobb módon is éjjel-nappal promoveálhassa; mindazonáltal mivel N. Veszprém Vármegyében hadi tiszt uraimék hasonló katonát constituálni és ezerekbűl visszabocsátani mind-eddig is elmulatták, annakokáért: hogy azon N. Vármegyén olyas katonáknak nemlétele miátt maga dolgaiban, dispositióiban s a megírt leveleknek folytatásiban tovább is fogyatkozást és hátramaradást ne szenvedjen: ezen katonákat, nevezet szerint Gerjený Pétert, Nyék Ferenczet, Pette Istvánt, Pető Miklóst, Bobics Miklóst, Egresý Istvánt, Varsáný Istvánt, Béres Istvánt, Molnár Istvánt és Vajda Jankót, megnevezett Mlgos Generálisság továbbvaló dispositiójáig a tábori és continuuskodó rendek közül kívántam eximálni s a megírt N. Vármegye és Commissáriátusság szolgálatiban házoknál meghadni. Intimálván virtute praesentibus említett Kegyelmes Urunk ő Fölsége híveinek, fő s alacson rendő tisztjeinek, commandóm alatt levőknek peniglen serio parancsolván, hogy senki vagy házoknál, vagy útjokban háborgatni, regementekhez fölülni, vagy katonát magok helyett fogadni ne kénszerítsék; külömben valakik ez intimatiómat vagy parancsolatomat megsértenék: érdemes büntetéseket fogják tapasztalni. Praesentibus perlectis, etc. Datum Vámos.

Die 20. ejusdem. Semmi olyas expeditió nem volt.

Die 21. ejusdem. Balogh Ádám uramnak egy levél hoc tenore: N. V. Domonkos Sámuel uram compániájabéli vicehadnagy Csák Mihály uram panaszképpen jelentette előttem, hogy Csenterics István és Harssán Gergely több társaival együtt, kiket tudniaillik Kegyelmed előtt említett vicehadnagy meg fog nevezni, Kegyelmed ezerebéli katonák, a minémő korpádi helységbeli ökröket hajtottanak el, s azok közűl 12-t megnevezett vicehadnagy uram, bátyjával egy társaságban lévén, megvett; minthogy, a mint informáltatom, nem ellenségtűl nyert, hanem országunkbéli, megírt korpádi lakosoktúl másformán elvitt marhának mondják lenni, ő Kegyelme penig mint ellenségét azoknak informatiójokra vette meg. Annakokáért azokat ad priores dominos vissza kölletvén bocsátani: említett hadnagy uramnak nem lehet megkárosodni; hanem vévén Kegyelmed ezen levelemet s intimatiómat, a megírt katonák által az injuriált félnek satisfactiót adatni el ne mulassa. Datum Vámos.

Die 22. ejusdem. T. N. V. Kisfaludy László colonellus urammak ő Kegyelmének, nemkülömben ő Kegyelme tisztjeinek intimáltatik praesentibus, hogy a belül megnevezett füredi Somogyi Andrást semmi úttal usque ad ulteriorem dispositionem háborgatni s háborgattatni ne merészeljék, hanem menjen Generális Bottyán János uram ezeriben, a hol előbbi időkben volt. Datum Vámos.

Die 23. ejusdem. Adatott egy passus Dala Ferencz vámosi embernek hoc modo: Passusom exhibeáló Dala Ferencz, vámosi ember, vévén az elmúlt héten két lovat, de minthogy, a mint informáltatom, lopott lovak lévén, a lovakat, kikhez tartoztak, visszavették tűle; annakokáért mégyen azon katonáknak, kiktűl vette, fölkeresésére, a hol tudniillik s akármely ezerben Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége jurisdictiója alatt megtalálhatja, úgy, hogy azoktúl pénzit visszavehesse. Requiráltatnak azért említett Kegyelmes Urunk hívei s tisztjei, commandóm alatt lévőknek pedig serio parancsoltatik, hogy nemcsak mindenütt szabadon jönni s menni bocsássák és bocsáttassák: de a mely ezerben a katonákat megtalálja, azon ezernek tisztjei, másképpen kezihez nem vehetvén lovaknak az árát, megírt katonákkal ad requisitionem ejusdem elégséges satisfactiót adassanak neki. Praesentibus perlectis, etc. Datum Vámos.

Eadem die. Committáltatott praesentibus N. V. Külley István vörös-berényi tiszttartó uramnak, hogy ezen belül megírt instantia másképpen elsőben ő Kegyelme törvényes revisióját illetvén, Küszögi István s több condivisionális atyjafiai instantiájára annak rendi s módja szerint legaliter revideálja, és ha casu quo a más fél nem compareálna: partis comparentis ad instantiam a megírt szőlőt elfoglalván, a megnevezett Küszögi Istvánnak és több condivisionális atyjafiainak, kiket ezen kereset illetni fog, cum fructibus medio tempore perceptis, ha a törvény úgy találja, kezihez adja, foglalja és adjudicálja, külömben sem cselekedvén. Datum Vámos.

Die 24. ejusdem. Mlgos Főgenerális uramnak ő Ngának litterae modo subsequenti: Ennekelőtte való esztendőkben, Mlgos Generális Károli uram legelső általjövetelinek alkalmatosságával *(1704. jan.)* Dunáninnen lévő földnek alsó részin Generális Commendáns levén akkor időben, s ellenségünk ellen való jó szerencsénk szaporodván: mind húsbúl, mind kenyérbűl az által bővessek voltunk, egyedül a sónak fogyatkozása miátt kellett patientálódnunk: de szintén szerencsére Ráczkeviben lakozó Gellért Mátyás és Szallay Ádám bizonyosszámú kű- és mázsa-sót hozván kereskedésre, látván a

N. Országnak ez által leendő alleviamentumát, committáltam Radó Pál uramnak ő Kegyelmének, mint Kegyelmes Urunk ő Fölsége akkorbéli Dunáninnen lévő fiscusának, hogy az ide alatt lévő Fölséges Urunk hadai szükségére a megírt sót vegye meg; a minthogy az én commissiómra nézve azon emberekkel meg is alkudván, úgy committálta osztán Görözdös Mihály mostani inspector uramnak, de akkor mint fehérvári harminczad administratorának s provisorának, hogy a dietim szaporodó proventusbúl a megírt sónak az árát füzesse meg: kinek defalcatiójában egy részét megfizetvén ő Kegyelme, maradott még, nem pro sui privato, hanem az Ország részérűl 115 forintokkal adós, melyeket meg is fizetett volna: de csakhamar változtatván Isten szerencsénket, mind a sók ott maradtak Fehérvárban, melyrűl való quietantiája exstál, mind pedig a kruczságot általnyomván az ellenség a Dunán, maga Fehérvár is keziben jutott. Most már azon sós emberek cum sinistra sorte delatione Ngod eleiben menvén, azoknak instantiájokra méltóztatott két rendbeli parancsolatját is ki .. i, melyek által elsőben is die 2. Februarii Anni praesentis Keszthelyrűl parancsolja Ngod, hogy, ha meg nem fogja ő Kegyelme fizetni s másodszor fog Ngod búsíttatni eránta, személyihez is fog nyúlni. Másodszor 17. praesentis, Annique infrascripti Tápi-Szent-Miklósrúl committálja Ngod N. V. Badicz Péter uramnak, N. Veszprém Vármegye főszolgabírájának, hogy említett Gerezdes uram javaibúl sine ulteriori termini extensione exequálja. Mely Ngod méltóságos parancsolatjának az elsőt in origine, másikának párját előttem repraesentálván, instált azon, hogy Ngodnak alázatossan dolgát recommendáljam: melyre nézve, látván igazságát, kívántam Ngodnak egészlen dolgának seriessit per modum informationis előlszámlálnom, annak azon módon lett mivoltát genuine accognoscálnom s egyszersmind recommendálnom is: minthogy a sót nem maga, hanem az Ország számára vette az én parancsolatombúl, ne károsíttassék említett inspector uram. Kinek köllessék megfizetni a restantiát? Ngod bölcs elméire s itéletire méltó, hogy engedjem. Ezzel, etc. Datum Vámos.

Eadem die. Zana György uramnak egy parancsolat hoc modo: N. V. Zana György aggregatus kapitány uramnak praesentibus serio parancsoltatik: Minthogy Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga méltóságos parancsolatját hátratévén, tovább is belül megirt veszprémi Szőcs Mártont lövődözéssel, pincze-fölgyújtásával s több más fenyegetésekkel persequálni merészelte: azért

ex superabundanti parancsoltatik, hogy mind a megírt fenyegetésektül s hatalmaskodástúl supersedeáljon, különben ha cselekszik ő Kegyelme, érdemlett büntetésiben s animadversiójában esik, mint afféle refractárius, bizonyos lehet. Ha mi kereseti vagyon ő Kegyelmének: azt nem via facti, hanem annak helyén, veszprémi város székén törvényessen, annak rendi s módja szerint keresse. Datum Vámos.

Die 25. ejusdem. Nulla pro protocolando specialis expedítio.

Die 26. ejusdem. Csepelieknek és Antal Jánosnak adatott egy testimoniális levél uno eodemque tenore, modo subsequenti: Adom tudtára mindeneknek, a kiknek illik, hogy ennekelőtte elmult 1706. esztendőben lett armistitium alkalmatosságával N. V. Csoknaÿ Farkas, brigadéros Balogh Ádám uram ezerebeli főhadnagysága alatt levő egész igali sereget Igalban, magok házokhoz lebocsátottam, adván egyszersmind olyan parancsolatot nekiek, melynek ereivel ott Igal körűl-belül levő helységek lakosival igali mezőben termett gabonájokat résziben learattassák és be is takaríthassák; azon seregben levő Antal János strázsamesternek csepeli helység esett, kiket az én parancsolatomnak continentiája szerint annak ideiben említett strázsamester, hogy gabonájának bétakarítására elmenjenek, requirálta is: de akkor, a mint magok csepeliek is megvallották, magok szófogadatlanságok és negligentiájok miátt el nem menvén, hanem az armistitiumnak utolsó három napjára hagyván munkájokat, azon kevés idő alatt Antal János strázsamester gabonáját bé nem takaríthatták, másképpen is az armistitiumnak az ideje kitelvén, az ellenséges véghelyeknek közel volta és az ellenségnek a tájon gyakor járása s megfordulása miátt azután senki munkáját végben vinni vagy ott lenni nem merészelt. Annakokáért Antal János strázsamester gabonája, alig valami fordulván belülö kezihez, a megirt csepeliek szófogadatlanságok és negligentiájok miatt kinn veszett. Mely dologban megnevezett strázsamester hogy továbbá is ne károsodjék: az első instantiájára megirt csepelieket pro 25. praesentis ide Vámosra előmben certificálván, a mely napon és helyen Antal János strázsamester személye szerint, csepeli lakosok közül pedig nevezet szerint Toót György, Tüdős János és Toót Miklós a falu nevivel küldetvén, compareáltak, és a midőn már az én commissiómbúl N. V. Luka Benedek veszprémi kapitány, Salomváry János és iffiabbik Szőke Mihály, Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga fősecretáriussa uraimék által törvényessen, hogy tudniaillik kitül lett légyen

azon kárnak fundamentoma és oka? megvizsgáltatott volna, annyibúl, hogy a megirt csepeli lakosok, magok vallások szerint is, megnevezett strázsamester requisitiójára szófogadatlanságokbúl és negligentiájokbúl el nem mentenek, oly időre hagyván munkájokat, a mikor végben nem vihették, vétkeseknek találtattak. És ámbár magok mentségekre azt felelték, hogy ők azon utolsó három nap is megnevezett strázsamester gabonáját egészlen bétakarták volna: de ugyanazon compániabéli Kovács Péter névő katonának a sógora Túrós Istók, gabonájoknak aratására, valamenyien voltanak, szám szerint huszan, egy napra mind elhajtotta őköt erővel, és gabonahordó egy szekereket is a strázsamesternek az öcscse Antal Péter félnapra Foký András névő igali embernek gabonahordásra odaengedte, mely két okbúl következett, hogy Antal János gabonáját bé nem takarhatták: mindazonáltal, minthogy az első kérésre teljes röstségekbúl el nem mentenek, tudván máskínt is azt, hogy az armistitium elmulása után az ellenség miatt senki ott nem munkálódhatott és késhetett: annyibúl törvényessen is vétkeseknek találtattak, nemkülömben megnevezett Kovács Péter sógora Túrós Istók, hatalmassan lett csepeliek elhajtásáért vétkesnek találtatott. És midőn már a törvényes megkérdés és vizsgálás után csak véginek kölletett volna lenni a dolognak: némely emberséges emberek interpositiójokra s kérésekre megírt csepeliek Antal Jánossal negyvenöt, helységekbéli kila valami jó és nem gaz gabonában oly condítióval megalkudtanak, hogy valamely részit, a mennyinek szerit tehetik, most, a többit pedig a jövendő aratást szerencsésen bétakarván, csepeli lakosok közönségessen Antal Jánosnak vagy a végre odaküldendő embereinek megadni tartozzanak. Mely egymás közt lött alkurúl adtam mindkét résznek ezen testimoniális levelemet. Datum Vámos, die et anno ut supra.

Eadem die. Intimáltatott T. N. V. Béri Balogh Ádám brigadéros urannak, hogy, ha még meg nem indult is ő Kegyelme: vévén ezen orderemet, azonnal a simontornyai compániát Szilý György főhadnagy urammal együtt N. V. Grainer Antal tábori főstrázsamester urannak melléje pro assisstentia visszaküldje, s *(az)* mindaddig Simontornyán légyen, valamég mást ordert nem fog venni ő Kegyelme; kinek is hivataljában lészen, a mit említett Grainer uram a megirt végház reparatiójára és az ország javára fog parancsolni, azt végbenvinni: külömbet se cselekedvén. Datum Vámos.

Die 27. ejusdem. Nulla specialis expeditio erat.

Die vero 28. ejusdem. Kolontaný Gergöl, Antal György, Hegyi Mihály, Nemes Ferencz, Szentes Mártony és Antal

Gyura instantiájokra indorsatio facta est hoc modo: Minthogy ezen belül megirott instánsoknak katonái Generális Bottyán János uram ő Kegyelme regementjében Domonkos Sámuel uram ő Kegyelme zászlója alatt eleitül fogvást tiszt uraimék ő Kegyelmek relatiójábúl is lenni comperiáltatnak, kikkel ugyanazon instánsok magok helyett eleget tettenek: arra nézve más zsoldos katonáknak felállétásokban contribuálni nem tartoznak; kihez képpest a N. Vármegye tisztjeitül, avagy az helységbeliektül ne háborgattassanak. Dabantur Vámos.

Eadem die. Intimáltatott N. V. Szilÿ György és Keszÿ János simontornyai főhadnagy uraiméknak, hogy a minémő dologban N. V. Grainer Antal tábori főstrázsamester uram által requiráltatni fognak, mindenkor elégséges assistentiát adni tartozzanak, sőt ha a praesidiumnak szükséges következhetendő más állapotok eránt is megirt strázsamester uram ő Kegyelmeknek intimálna vagy parancsolna: ahhoz alkalmaztatván magokat, obtemperálni tartozzanak. Sub dato Vámos.

Die 29. Nulla expeditio, et

Die 30. Öregbik Kovács István tapolczai vajda uramnak egy protectió, modo subsequenti: Adom tudtára mindeneknek, az kiknek illik, Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége kegyes indultuma lévén az, hogy nyomorult hazánk mellett fegyvert viselő rendek méltán külömbségben vétetvén azoktúl, kik magok házoknál ülvén, fegyverekkel országunk szolgálatjában nem foglalatoskodnak: a közcontributióban érdemes alleviamentumok légyen: melyre nézve, Mlgos Commandírozó Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga annuentiájábúl is, N. V. öregbik Kovács István tapolczai vajda uramnak ugyanazon helységben N. Szala Vármegyében levőben való házát és mindennémő jószágát kiváltképpen való protectióm alá vettem, és Fölséges Urunk kegyelmes Regulamentuma szerint mindenekben egy-egy dicátúl, nemkülömben az hadi condescensióktúl, quártélytartástúl és forspontozásoktúl és contributiótúl eximáltam. Intimálván föntnevezett Kegyelmes Urunk ő Fölsége híveinek, hadi fő és alacson renden levő tiszteinek s vitézeinek, hogy senki megírt vajda uramat az hadi rendek közül condescensióval, quártélytartással, forspontozással és gazdálkodással aggraválni s contributióra kénszeríteni ne merészelje, vagy házára szállván, excessust semmiképpen elkövetni ne szándékozzék. Másként, ezen protectióm ellen cselekedők, kiadott Edictumok szerint méltó s elkerülhetetlen büntetéseket fogják magokon tapasztalni. Sub dato Vámos.

Eadem die. Bakaÿ János a Mlgos Úr ő Nga ezerebéli tizedesnek, másod magával a Dunán általmenvén az ezerhez, adatott egy passus more solito. Datum Vámos.

Eadem die. Komáromi Miklós, Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája karabélyos-ezerebeli strázsamesternek, másod magával által a Dunán menvén, egy hasonló passus. Sub dato Vámos.

Május.

Die 1. ejusdem. Csobáncziaknak praesentibus adatik tudtokra, hogy jóllehet Mlgos Commandérozó Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uramtúl ő Ngátúl, a még az idő kinyilik, elpusztult házaiknak fölépítésekre, otthon való megmaradásokra respirium engedtetett; mindazonáltal, mivel mind említett Mlgos Főgenerális uramnál ő Ngánál s mind előttem is jól constál, hogy az időtül fogvást azon elromlott házaikat nemhogy igyekeztek volna fölépíteni: de ki szőleinél, s ki máshol maga privátumát keresvén, az üdőt, hejában lézengvén elmulatták s töltötték. Arra nézve, minthogy már az idő kinyilván, a mezőre táborban ki kelletik szállani: vévén ezen intimatiómat s egyszersmind kemény parancsolatomat is, azonnal N. V. Domonkos Mártony hadnagy uram zászlója alá fölülvén, siessenek öszvejönni; holott pedig fölülni nem akarván, zászlójok alá nem sietnek: úgy is, az idő eljövén, kemény és elkerülhetetlen büntetéseket méltán magokra várhatják. A táborrúl is azután, ha annyira a szolgálat nem kívántatik még, azon elpusztult házaikat felépíthetik, el fognak bocsáttatni, — de most szükségképpen kölletik a zászlójok alá öszvecsoportozni; melyben külömbet se merészeljenek cselekedni. Datum Vámos.

Eadem die. Domokos Márton főhadnagy uramnak adatott order hoc modo: Hogy jóllehet Mlgos Commandírozó Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Ngátúl az ő Kegyelme zászlója alatt lévő csobánczi katonaságnak, míg az idő kinyilik, otthon való megmaradásokat elpusztult házaiknak megépítésére nekiek megengedte: mindazonáltal, minthogy említett Főgenerális uramnál, úgy magam előtt is jól constál: az időtűl fogvást nemhogy házaikat építették volna, de ki szőleinél, ki máshol hejában lézengve az időt töltették; annakokáért, vévén ezen orderemet, mindjárást, minden halladék nélkül említett hadnagy uram a maga zászlója alá compellálván, öszvecsoportoztatni, (mivel az idő már jelen lévén, a mezőre ki kelletik szállaniok a hadaknak.)

el ne mulassa, hanem mentőlelőbb alattavalóit elkészítse, külömböt se cselekedvén. Datum Vámos.

Eadem die. N. V. Badicz Péter, N. Veszprím Vármegye szolgabírája, avagy az ő Kegyelme absentiájában vicéje, ezen belül megnevezett katonának adjanak minden halladék nélkül plenaria satisfactiót ő Kegyelmek: másképpen az obligátiónak tenorához *(képest)* az assistentia militaris a praetendens félnek adatik. Datum Vámos.

Eadem die. T. N. V. Török István senátor és colonellus urammak ő Kegyelmének ezen instántia, ő Kegyelme lévén a prima instantia, recommendáltatik, hogy ezen jobbágyomnak teljes satisfactiót adatni ne sajnáljon: in casu contrario ne kénszeríttessék dolgát följebbvaló instantiára vinni s ottan satisfactióját kérni. Datum Vámos.

Die 2. ejusdem. Quaerebantur Vámosienses modo subsequenti: Mlgos Generális s Marschalli Locumtenens Galánthai Gróff Esterhás Dániel uram ő Nga súlyos betegsége miátt itt Vámoson majd egy holnapig pauzálván, az idő alatt ezen vámosi lakosok adtak bort urnas nro. 7-et, pintas nro. 13., pintjit 8 pénzen számlálván; abrakot kilát nro. 18, malaczot nro. tizenegyet, hat tyúkot, két báránt, két pint vajat, sót 35 fontot, gyertyát három forint árát s harminczöt pénz árát, azon kívül ordinantián lévő négy katonát egy hétig étellel, kenyéren kívül tartottak. Melyet praesentibus recognoscálván, azokrúl a megírt helységbélieket quietálom. Datum Vámos.

Eadem die. Iidem Vámosienses recommendabantur Comitatui Veszprémiensi, hoc tenore: Súlyos nyavalyámra nézve itt Vámoson, N. Veszprém Vármegyében köllett majd egy holnapig feküinnöm; megírt vámosi lakosok voltak följebb megírt gazdálkodással, melyet N. Veszprém Vármegyének kívántam recommendálnom, kérvén azon, hogy azt vagy más helységbéliekkel proportionaliter refundáltatni, vagy a jövendőbeli obtingensiben imputálni ne sajnálja. Datum Vámos. És ugyan

Eadem die Vámosrúl megindulván, gyöttünk Nagy-Vázsomban; az honnénd

Die 3. ejusdem. Mlgos Generális uram ő Nga ment Mlgos Főgenerális uramhoz ő Ngához Devecserben.

Die vero 4. ejusdem. Ugyan megírt Főgenerális uramnál ő Ngánál maradott. A honnénd

Die 5. ejusdem Devecserbül megindúlván, gyött vissza ő Nga Nagy-Vázsomba ebéd után kilencz óra tájban.

Die 6. ejusdem. Litterae Domino Antonio Grainer modo subsequenti: Kegyelmed ... praesentis Simontornyárúl

irott levelit vettem, Mlgos Főgenerális uramnak ő Ngának szólót pedig azonnal, kötelességem szerint, transmittáltam. Azomban a praesidiumnak reparátiója eránt minémő resolutió lett légyen, kívántam Kegyelmednek praevie értésére adnom. A gyalog munkásokkal és szekerekkel pro reparatione praesidii nemcsak nemes Tolna és Somogy, hanem N. Veszprém és Fehér vármegyék is concurrálni fognak: szükség azért azon szekerek és munkások eránt a megírt négy N. Vármegyékre hogy Kegyelmed praevie levelit mentőlelőbb exmittálja, hogy valami rövidsége a praesidiumnak ne következhessék. E mellett a praesidiumbeli magazinumban N. Somogy Vármegyétűl mentűlhamarébb leendő gabonabéli quantum béhordására a praesidiumhoz rendeltetett lovas két compániákbúl Kegyelmed a N. Vármegye tisztjei mellé annyi katonát pro assistentia et executione rendeljen, hogy a praesidiumnak interveniálható szükségére is elegendő maradjon. Azomban, a mint értem, említett Mlgos Főgenerális uram ő Nga parancsolatjábúl pro fienda relatione Kegyelmednek föl kell jönni. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. N. V. Miklósi Ferencz, N. Zala Vármegye esküdtjének praesentibus committáltatik: Minthogy Vizkeleti Józseph processualis szolgabiró uram tanquam prima instantia requiráltatván, mégis a belül megirt Hardÿ Péternek teljes satisfactiót nem adatott: arra nézve, Tihanban lakozó Bukaÿ Pétert pro 11. praesentis ide Nagy-Vázsonban certificálja, maga is esküdt uram azon terminuson és helyen pro relatione compareáljon. Datum Nagy-Vázsony.

Die 7. ejusdem. Adatott egy passus Török Jancsi névő csatlósomnak Sümegre cum declaratione forspont és gazdálkodás. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Fölséges Urunkhoz egy instantia, tali tenore: Fölséges Vezérlő Fejedelem, nékem nagy jó Kegyelmes uram! Akarván Dunáninnen levő csesznеki jószágra T. Török István senátor és colonellus uram Fölséged kegyelmes collátióját megnyerni, kezdte ugyan Fölséged kegyelmességénél ez eránt alázatos instantiáját, a mint értettem, mozdítani: mindazonáltal Fölséged kegyelmes resolutióját a végre talám még nem obtineálta: de minthogy másképpen a megnevezett jószág most Győrben levő (*labanc*:) Gróff Esterház Ferencz öcsémuramat illette, — kinek is az atyja, néhai Gróff Esterhás János győri Generális, Istenben kimult atyámuramal egy testvér volt s a jószág is via divisionis jutott ő Kegyelméneк, — akartam Fölségedet felőle nagy alázatossan informálnom. És jóllehet vérséges immediata sucessióm légyen benne: mindazonáltal pro collatione ejusdem

nem kívántam Fölségednek alkalmatlan lennem: hanem látván Dunáninnen levő földnek pénz nélkül való nagy szükségit: ugyan innen lévő Oeconomicalis Administrátiótúl csak árendában, úgy, mint más idegen vette volna, kezem alá kértem.

Erre sem lett volna, Fölséges Uram, semmi szándékom is, de mivel megírt jószágot nem másképpen, hanem az ő Kegyelme feleséginek, cselédjinek csak pro securiori receptaculo Dunáninnen commandírozó Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga ad tempus engedte volt: mindazonáltal azzal nem gondolván említett Török István uram, minden proventussával együtt Fölséged kegyelmes collátiója és a föntnevezett T. Administratio exarendátiója nélkűl egy esztendő eltelésivel is usuálta; a szegény jobbágyságnak számos panaszit nem hallgathatván: kénteleu voltam mint immediatus sucessor exarendátióját kívánnom, s egyszersmind Fölséged atyai kegyelmességit méltatlan instantiámmal nagy alázatossan kérnem, hogy, ha említett Török István uram Fölséged előtt instantiáját tovább is szándékoznék folytatni: ezen alázatos informátiómat méltó reflexióban venni s a megírt jószágot modo praevio árendában kegyelmessen megengedni méltóztassék. Accedálván hozzá az is, hogy ő Kegyelme nemcsak a maga jószágát intacte, de az egész Rábaközit is árendában birja: az én jószágim és residentiáim pedig N. Soprony és Moson Vármegyékben rész szerint az ellenség keziben, rész szerint szintén a lineán lévén, őket éppen nem birhatom, sem pedig nem láthatom. Mely Fölséged kegyelmes mutatandó gratiájáért igaz hűségemet véremmel is contestálni kívánván, maradok. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Kéry Ádám uramnak egy levél hoc tenore: Esett értésemre, hogy a Dunáninnen lévő csesznek jószágra T. Török István senátor és colonellus uram ő Kegyelme Fölséges Urunknál collátiót akarván megnyerni, kezdte ugyan ő Fölségénél instantiáját folytatni: mindazonáltal, a mint hallom, említett Kegyelmes Urunknak semmi resolutióját a végre még nem obtineálta: de minthogy másképpen a megnevezett jószág most Győrben levő Gróff Esterhás Ferencz uramat illeti, kinek is az atyja, néhai Gróff Esterhás János akkori győri Generális, Istenben kimúlt atyámuranmal egy testvér volt, a cseszneki jószág is via divisionis jutott ő Kegyelmének. Ha talám tovább is említett Török István uram instantiáját akarná folytatni: minekelőtte Fölséges Urunk kegyelmes resolutióját kiadná, vagy ha már kiadta volna is, ő Fölségét akképpen informálni ne

terheltessék, Kegyelmedet szeretettel kérem. Accedálván azt is hozzá, hogy ő Kegyelme nemcsak a maga jószágit intacte, de az egész Rábaközit is árendában birja: az én jószágim és residentiám pedig N. Soprony és Moson Vármegyékben rész szerint az ellenség keziben, rész szerint szintén a lineán lévén, őket éppen nem birhatom, sem penig nem lakhatom; mind erre, s mind arra nézve is, hogy a megírt jószágot nem másképpen, hanem az ő Kegyelme feleségének s cselédjének csak pro securiori receptaculo Dunáninnen commandírozó Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga ad tempus engedte volt: mindazonáltal azzal nem gondolván említett Török István uram, minden proventussával együtt Fölséges Urunk kegyelmes collátiója és a föntnevezett T. Administratio exarendatiója nélkül egy esztendő eltelésivel is usuálta; a szegény jobbágyságnak számos panaszit nem hallgathatván, kénteleu voltam mint immediatus sucessor, exarendátióját kívánnom, a mint ez eránt Fölséges Urunknak írott alázatos instantiámban bővebben megírtam; melyet is akartam Kegyelmednek praesentibus inclusive megküldönöm a végre, s egyszersmind Kegyelmedet szeretettel kérnem is, hogy ezen memoriálisomat megírt Kegyelmes Urunk ő Fölsége eleiben nyújtani s alázatos instantiámat promoveálni méltóztassék. Mely ebbéli Kegyelmed atyafiságos szép jóakaratját kötelességgel vévén, megszolgálnom el nem mulatom. Maradok, etc.

Die 8. ejusdem. Kassaÿ Józseph nevő udvari kovácsomnak adatott egy passus more solito. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Indorsáltatott egy instantia sub hoc tenore: Minthogy Fölséges Urunk kiadott Regulamentuma és az közigazság azt hozza magával, hogy nemcsak azok, a kik fegyverrel nem szolgálnak, de még azok is, a kik magok helyett táborban katonát tartanak, vagy atyjok és fiok continuo hadakban légyenek is, az közönséges terh és contributio, úgy quantumban egyarányos segítséggel, quártélytartás és forspontozás kívül légyenek: azért kajári helységbéli lakosoknak is közönségessen serio parancsoltatik, hogy mind azok, a kik nem táboroznak, mind penig a kik magok helyett katonát, vagy akármely atyjokfiokat vagy atyjokat táborban tartják is, közönséges terhet, képest és proportionate, megirt mód szerint viseljék. Datum Nagy-Vázsony.

Die 9. ejusdem. Gyöngyössÿ Ferencz nevő szolgámnak adatott egy passus cum declaratione forspont és gazdálkodás. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Ugyan Gyöngyössÿ Ferencz nevő szolgámnak egy protectió, modo subsequenti: Minthogy Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége az olyanokhoz, kik az ellenségnek határihoz közel lévén, N. Hazánk régi szabadságáért fölfegyverkezésünk ideiben javaiktúl az ellenség által megfosztatván s majd azután csaknem utolsó nyomorúságokra jutván, kegyelmes reflexióval lévén, akarja most is mind az olyatínokat méltó respectusban s külömbségben vétetni; kik közzé, sok kárvallására nézve, Gyöngyössÿ Ferencz szolgám is méltán számláltathatik. Melyet mind arra, mind pedig hadi szolgálatokban mellettem eddigvaló lételére nézve is, Szalavárott, N. Szala Vármegyében, szegény agg özvegy anyja kezénél lévő házát s kevés jószágocskáját Mlgos Főgenerális Fraknai Gróff Esterhás Antal uram ő Nga annuentiájábúl is specialis protectióm alá vevén, föntemlített Fölséges Urunk kegyelmes Regulamentuma szerint a personalis quártélytartástúl, forspontozástúl, condescensióktúl, s minden általjában egy-egy dicátul immuniáltatom, s egyszersmind intimálván Fölséges Urunk híveinek, hadi fő és alacson renden levő tisztjinek s vitézinek, hogy senki megirt szolgámnak házánál levő szegény özvegy anyját condescensióval, personalis quártélytartással és gazdálkodással vagy forsponttal aggraválni, kiváltkép megirt helységbeli biráknak és lakosoknak, annyivalinkább excedálni Edictummal is érdemlett incursiója és animadversio alatt *(ne merészeljenek.)* Datum Nagy-Vázsony.

Az N. Somogy vármegyének instantiái, melyeket punctatim az Mlgos Főcommandírozó Marschallus Generális urunk ő Excellentiájának mostani deputatus követi által kívánja alázatossan előterjeszteni:

1-mo. Minthogy T. Kisfaludÿ László colonellus uram ő Kegyelme ezerinek N. Tolna és Baranya Vármegyék intertentiójára applicáltattak, ugyan mégis ezen Somogy vármegyében egészlen ekkoráig magokat tartották, egy czikkel subsidium sem ezen, sem más vármegyékbül nem lévén, a hadaknak egyedől ezen nyomorult Somogy vármegye mind az T. Regementeket, aggregatus tisztjeivel együtt, úgy volentérivel kelletvén tartani: méltóztassék Excellentiád más vármegyében, tudniillik Tolna vagy Baranya vármegyében megírt két *(Kisfaludy, Balogh A.)* T. Regementeket ordereزni és azon vármegyékbül őköt interteneáltatni, mert annyira lévén a N. Vármegye azon regementeknek excessive való quártélozatiójok és más rendbeli impositáknak reájok limitátiója miátt onerálva, hogy, ha Excellentiád kegyelmességgel nem accedál: pusztulása és elromlása nélkül sem

az megirt regementek, sem foki, hidvégi és simontornyai militiákat (kik gabona és vágóbeli portiókat executióval veszik és szedik) továbbá nem tarthatja, és ezen mostani sümegi elmult generális congressusi alkalmatosságával reájok limitáltatott pénz és gabonabéli quantumot nem praestálhatja.

Minthogy Mlgos Generális Locumtenens Galánthai Gróff Esterhás Dániel uram ő Kegyelme az mostani segítsége által leendő operatiójának alkalmatosságával visszatérvén, azon két N. Regementek per omnia media T. N. Tolna és Baranya Vármegyékben való inquartílozálások commitáltatott: hogy tovább is azon N. Somogy Vármegye hazánk occurrálható szükségére conserváltathassék. recommendáltatik.

2-do. Mivel a hadak Regulamentum tenora szerint abrakot minden egy equilis portióra minden héten egy köböllel, némelyek eregetve is, húst följebb vették. bort a szegénségtűl extorqueáltak, executió alkalmatosságával executió-pénzt vonnak: mind ezekrűl és mind más conscribálandó lött excessusirúl militiának a szegénséget méltóztassék Excellentiád in consolationem miserae plebis contentáltatni.

Ugyan praetitulált Mlgos Generális Locumtenens uramnak ő Kegyelmének in 2-do puncto exponált gravamenek is recommendáltatnak: méltóztassék jó reflexióval remedeálni.

3-tio. Az N. Vármegye tiszteit Excellentiád méltóztassék az hadi tisztekkel, úgy közrenddel is condescendensekkel tiszteltetni és böcsültetni, hogy semminémű vexákkal, sem szóval, sem cselekedettel ne mortificálják és ne is disgustálják, úgy szintén a N. Vármegye dolgaiban (a kik az hadi rendet nem illetik) ne avassák magokat.

Hadi tiszt uraimék s köz vitézlő rend is, ki-ki tudván maga hivatalos obligatióját: nemo in messem aliam falcem suam immittere potest; azért azt is Mlgos Generális Locumtenens uram remediálni ne sajnálja.

4-to. Vágóknak bőreit, fadgyút a N. Vármegye praejudiciumára és kárára hogy se tiszt, se közrend az vitézlő rend közül erővel és hatalommal ne merészelje elvinni. az eddig elvettekrűl penig contentálják a N. Vármegyét: méltóztassék Excellentiád parancsot adni titulált brigadéros *(Balogh Ádám)* uramnak.

Minthogy a N. Vármegyébűl exurgált militiának is apró mundérja a vágók bőribűl kelletik kitelni: azért tiszt uraimék az levágandó marháknak bőreit s fadgyát restituálni. az eddig distrahálltat is bonificálni parancsolja *(még)* Locumtenens uram.

5-to. Jóllehet a Regulamentumnak rendi szerint minden holnapban a N. Vármegye tiszteinek vitézlő renddel computust ineálni indigeáltatik, de mivel ezen N. Vármegyében a szegénységen rajta lévén a militia, attúl való félelemben a szegénység militiának rajta tett excessusit és extorsióját ne merészelje expressálni, a mint világos példákbúl ez kitetszik: arra nézve a computus is debito modo pro hic et nunc nem lehet meg. Mely, hogy condigne véghezvitessék a szegénységnek consolatiójával: az szegénységet (militiának róluk elmenetele után) egy helyre certificálván, conscribálni fogjuk az excessusokat, és habita conscriptione fogunk computust a militiával ineálni: mely computusra hogy az militia compareáljon, méltóztassék Excellentiád brigadéros Balogh Ádám uramnak végette parancsolni.

Hogy penig a T. N. Vármegye invalendo (?) szükséges computussát annyival is jobb módjával vihesse véghez, melynek effectussában való menetele recommendáltatik is a N. Vármegyének: Mlgos Generális Locumtenens uram maga expressus emberit méltóztassék közénkben expediálni.

6-to. Az Országnak végezése szerint T. Fődirector (*Horváth Zs.*) uram a N. Vármegyénkre (mivel az ellenségnek hódoltsága miatt személy szerint nem állíthatja a portális hajdukat), mindenik hajdunak erectiójáért fl. 18. kívánván a N. Vármegyétűl: lévén a N. Vármegyének 118 portája, obveniál azokra 354 hajdu és így azon hajduknak erectiója mégyen in universum 6322 forintokra. Ezen summa limitáltatott a N. Vármegyére; mely hogyha valóban terhelné a N. Vármegyét, — az ellenség is hasonlót kívánván: legalább annyit, ha nem többet a szegénységtűl extorqueálta; melyért ennyihány izben fődirector uram előtt instantiát tettünk. Considerálván ő Kegyelme azért kétfelé való szegénységnek adózását: az megírt 6322 forintoknak felivel mind az 354 hajduknak erectiójáért megelégedett ő Kegyelme, úgymint 3161 forintokkal, kiket már rész szerint Excellentiád dragonyossinak, rész szerint magának director uramnak és Balogh Ferencz sümegi commendant uramnak megadtuk; annakokáért Excellentiád is méltóztassék director uram ő Kegyelme akaratját confirmálni és azon 3161 forintokat kegyelmessen aquiescálni és ezen N. Vármegyét az portális hajduknak erectiójától immuniáltatni és egészlen a 354 hajduk eránt quietálni méltóztassék.

Az proxime elmult sümegi concursus alkalmatosságával a militia fölállításában T. N. V. Szentgyörgyi Horváth Zsigmond Oeconomicalis Administrationis Vice-Praeses és Hadi Commissariatus Director uram a mennyire a N. Vár-

megyét limitálta: én is in omnibus punctis manuteneálnom kívánom, mindazonáltal praetitulált director uram bővebb informatiójátúl várok.

7-mo. Nem kicsin rövidségire és kárára vagyon a szegénységnek és földes uraiméknak, hogy fő hadi tiszt uraimék minden requisitió nélkül az korcsmáltatást hatalommal folytatják és az szegénységtűl csak a mint tetszik ő Kegyelmeknek, úgy veszik el akóját a bornak, sőt kemény büntetés alatt a szegénységet tilalmazzák másoknak eladásátúl, kik félvén a büntetéstűl: nagy károkkal kénteleníttetnek ő Kegyelmeknek adni, csak azon áron, az mint ő Kegyelmek akarják venni. Mely helytelen és törvényetlen állapot hogy megorvosoltassék, Excellentiádat alázatossan kérjük.

Demum dexteritássára és bölcs elméire deputatus követünknek bizott alázatos instantiáinkat is Vármegyénknek dolgai és nyomorusági eránt, recommendáljuk Excellentiádnak alázatossan. Datum ex congregatione nostra generali die 28. Februarii in possessione Keszthely Anno 1708. celebrata.

Lecta et extradata per me Franciscum Pethÿ Juratum Notarium Comitatus.

Óbrester uraimékat az korcsmálástúl nem inhibeálhatjuk; mindazonáltal az helységbeli lakos szegénységnek az korcsmáltatás iránt való útját nem praecludálhatják, hanem *(az is)* szabadossan folytathatja. Devecser, die 16. Martii Anno 1708. Generális-Mezei-Marschall: G. Esterhás Antal m. p. L. S.

Die 10., 11., 12., 13., 14. et 15. ejusdem. Nullae speciales erant expeditiones.

Die 16. ejusdem. Nagy-Vázsonbúl megindulván ő Nga regvel, ment a füredi savanyóvízhez.

Die 17. ejusdem. Ottan maradott ő Nga. A hol Balogh András uram certificáltatott modo subsequenti: Mirűl panaszolkodjanak előttem Lengyel-tóti Szőcs Márton és Badacson-tomai Szabó Márton, ezen memoriálisnak mássábúl meg fogja érteni Kegyelmed. A törvénynek elvételire 25. praesentis Nagy-Vázsomban, N. Veszprém Vármegyében lévőben, vagy ha ott nem találnék lenni: ide Füredre, N. Szala Vármegyében lévőben, mind a több cointeressatus társaival együtt előttem suo modo compareálni el ne mulassa, külömben, ha absentálni fogja Kegyelmed magát: ad partis comparentis instantiam a tévő lészek, a mit az igazság fog hozni magával. Kirűl Kegyelmedet, úgy a több cointeressált társait is, — nevezet szerint jól tudja. — praesentibus certificálom. Füredi savanyóvíznél.

Eadem die. Szőke Mátyásnak litterae certificatoriae eodem tenore.

Die 18. ejusdem. Füredi savanyóvíztűl megindulván, napnyugotra érkezett Nagy-Vázsonba a Mlgos uram ő Nga.

Die 19. ejusdem. Ezen dolognak revisiója és adjustátiója, mivel Virág Ferencz commissárius uram az ő Kegyelme provinciája alatt vagyon, tanquam primae instantiae T. N. V. Palkovics Ferencz provincialis commissárius uramnak ő Kegyelmének committáltatik. Casu vero contentatiót megírt Virág Ferencz uram által Hajnal Péternek nem adatna: előmben hivatván, magam fogok tétetni igazságot közöttök. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Sikátori, tamási, szombathelyi, szentkirályi, csetényi, és szentlászlói lakosoknak adattak protectiók, uno eodemque tenore, ut supra in mensis Aprilis die 15. adatott endrődieknek. Sub dato Nagy-Vázsony. És ugyan

Eadem die Sió vize mellett lévő molnároknak adatott egy protectió, modo subsequenti: Adom tudtára, etc. Minthogy Kegyelmes Urunk kegyes Regulamentuma, nemkülömben Edictumi is súlyos, elkerülhetetlen büntetésnek incursiója alatt erőssen tilalmazzák, hogy Mlgos Commandírozó Generálisok passusa nélkül, ámbár akármely más főtiszt uraimék passusával járjon is a vitézlő rend, semminémű gazdálkodással, forsponttal, főképpen borral, részegségnek s abbúl származható grázdák s excessusok eltávoztatásáért a helységeket, de legkiváltképpen záros helyeket, kik közé Regulamentum szerint a malmok is számláltatnak, azokat terhelni, annyival is inkább széna, abrak keresése, vagy akármi ok és praetextus alatt azokat, edictumbéli kemény büntetés alatt föl s alá való járásokban aggraválni, invadálni, vagy legkissebb excessust is rajtok elkövetni senki ne merészeljen; N. Vármegyék és akármely helységek tisztjei pedig az impositák és egyéb contributiók fölvetése alkalmatosságával a megírt záros helyeket in suprascriptis oneribus respectálván, mivel másképpen is a molnárság Országunk szükségére s javára néző dolgokban csak fejszékkel s bárdokkal tartoznak mindenkor szolgálni: ónodi. N. Országnak determinátiója szerint oly módot observáljanak, hogy condescensiójoknak ideiben katonát vagy hajdut reájok szállétani, a contributiókban és impositákban substantiájok följül taxálni, megírt büntetés alatt ne attentálják. Akarván azért sokszor említett Fölséges Urunk Regulamentuma szerint Mlgos Főgenerális Fraknai Grófl Esterhás Antal uram ő Nga annuentiájábúl is, Sió vize mentiben lévő molnár-czéhet és molnárokat egyen-egyen, azoknak malomházait, külső,

és belső javait specialis protectióm alá vennem, s egyszersmind fő s alacson renden lévő hadi s megnevezett N. Vármegye s abban lévő, — melyeknek tudniaillik határokban följebb írt molnárok commorálnak, — helységbéli tiszteknek intimálom, nemkülömben közvitézeknek serio parancsolom, hogy a megírt gazdálkodás, forspont, bor és helytelen exactióktúl, reájok szállástúl absolute supersedeáljanak: különben, ha tapasztaltatnak: említett Regulamentum és Edictumokban determinált büntetéseket fogják tapasztalni. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Committitur Incliti Comitatus Veszprimiensis, praesentibus requirendo processuali Judlium, quatenus ad instantiam et requisitionem Venerabilis Capituli Ecclesiae Veszprimiensis assumptis ad latus duobus Jurassoribus in materia coram denominanda, legem et solitam quam a nobilibus, tam et ignobilibus personis sub poena decretali inquisitionem peragere non intermittatur. Dabantur Vázsony.

Die 20. ejusdem. Litterae Domino Stephano Lossonczÿ modo subsequenti: Kegyelmed de dato 1. Maji Lossonczrúl nekem irott levelit vévén s annak continentiájábúl megértvén, hogy ezelőtt nekem irott levelire lett válaszimat nem vette, nem kevéssé kezdtem csudálkoznom, — holott a midőn a certificatoriával együtt kezemhez jött volna Kegyelmed levele is; azonnal Vámosrúl, N. Veszprém Vármegyében, mindenekre bővségessen replicálván, egyenessen Ebeczkÿ Sámuel secretárius uramnak ő Kegyelmének dirigáltam; sajnálnám szintén, ha nem percipiálta volna Kegyelmed leveleimet, minthogy másoknak szólló levelim is voltanak. Ebben irja Kegyelmed, hogy Mlgos Főgenerális és Locumtenens uramtúl ő Excellentiájátúl, azon okbúl, hogy most Dunáninnen Haza szolgálatjában fáradozván, pro termino nem compareálhatok, obtineált dilatoriumot a T. Törvényes Tábla ad forum contradictorium rejiciálvan: ott mindazonáltal pro edoctione expositionis említett Mlgos Főgenerális uram ő Excellentiája három secretáriussától s registratorátúl extrahált testimoniálisokat a megírt T. Tábla, tamquam collaterales elégteleneknek lenni itélvén, a mellől elvetette Kegyelmedet. Noha én úgy gondolom: pro re publica, regni negotia, in quibus versantur, személyekben nem compareálhatván, testimoniálisokat pro authenticis köllött volna tartani: továbbá a fiscusra provocálván Kegyelmed magát, pro evocando eo más terminust kívánt; mivel penig in remonstratione evictionis semminémő documentumi kezénél nem lévén, ettül is elesett Kegyelmed. Való dolog, hogy se Kegyelmednél, sem penig kezem között semmi olyas nincsen, s Fölséges Urunk is azon for-

mán senkinek jószágot kegyelmessen conferálni nem méltóztatott. Utoljára, hogy netalán kiváltképpen in fructibus medio tempore perceptis convincáltassam: micsoda imperturbato usu és igaz jussal birták Bori uram elei Galsát, és miképpen foglaltatott el tülök? kívánta edoceáltatni Kegyelmed: melyre némely productumokat hozván elől, de talám nem bizván azokhoz, procuratorját revocálta s a leveleit is visszavette: hanem a maga próbájára csak három tanukat statuált, melyeket elégséges documentumnak itélvén lenni a Tábla, a falut is cum pertinentiis adjudicálta néki, de a fructusok kívánságátúl elvetette; s talám helyessebbnek javallottam volna lenni, ha per non defendit szállott volna convictióban, mivel a mely fundamentomok, úgymint Hazánk szolgálatjában levő foglalatosságimnak edoctiójában deficiált Kegyelmed: annak documentomára, csak a convictió tudtomra esett volna, magam orderemit is transmittálnom kívántam, melylyel sufficienti modo comprobáltatván, virtute dilatorii reexequáltatott s a terminus is általmenetelemig differáltatott volna. Hogy pedig az appellata intra dominium nem admittáltatott, semmi uttal nem capiálhatom; mert ez a ratio, hogy articularis causa, itéletem szerint nem suffragálhat: mivel ha az ónodi tizenegyedik s abban citált hetedik articulust jól considerálom, mindazoknak continentiájában is egyebet nem találok, hanem hogy az ilyetín causák intra dominium in foro appellatorio revideáltassanak. Mindazonáltal, így esvén a dolog, a processusnak seriessit, valamiben tellik is a taxája, szükségképpen kivévén: minden fáradsággal s tehetséggel, nem kémélvén annyira a költséget, azon munkálkodjék Kegyelmed, hogy a mostani egri conventus alkalmatosságával a Fölséges Senatus által revideáltassék, ahol is, tudom, Mlgos Főgenerális és Magyarországi Locumtenens uram ő Excellentiája kétségkívül N. Országunk szolgálatjában való létemet recognoscálni fogja: ajánlása szerint is általjövetelemkor fogadta ő Nga: akármiben impetáltassam is a jószág iránt, általmenetelemig is impediálni fogja. De minekelőtte revideáltassék, azt observálja Kegyelmed: mivel in fundamento non comprobatae publicae occupationis meae succumbáltunk, — annak világos megmutatására magam orderemet általküldöm Kegyelmednek: hogy azért probato fundamento, totus processus ad primordium redeat: egy reexecutoriumot cum ea declaratione köll extrahálni, hogy a dilatoriumban expressált közjóban való munkám jól constálna, melyet akkor a T. Korponai Tábla coram jure nem látván, s azon okbúl a parancsolatnak helyt nem advám, a terminust nem differálta: most már nem lehetvén kétsége benne, mind

a jószágot az actorea fél által eddig percipiált hasznával együtt reexequálja, mind penig a dilatoriumnak értelme szerint általmenetelemig a terminust differálja. Ezen parancsolatot a T. Ország Cancelláriussa Sennyeÿ uram ő Kegyelme cancelláriáján kérje expediáltatni Kegyelmed. A mit írtam légyen a Mlgos Cancelláriusnak, Kegyelmednek transmittáltam. Hogyha történet szerint az reexecutoriumot nem obtineálhatná Kegyelmed, vagy ha obtineálná is, in foro contradictorio megdisputáltatván, semmi effectussa nem lenne: a Fölséges Senatuson elsőben akkor revideáltassa a processust, és ha ott is succumbálna, in eum casum a fiscusra, s egyszersmind novumot is extrahálván, a fiscust certificáltassa, s consequenter az egész dolgot ab ovo folytatni, kérem, ne sajnálja Kegyelmed. Mindezekrűl említett Cancellárius Sennyeÿ István, Jánokÿ Zsigmond és Kajalÿ Pál Senátor, Bulovszkÿ Dániel és Prileszkÿ Ferencz *(Pál)* uraimékkal ő Kegyelmekkel praevie conferálván a dolgot s ő Kegyelmeknek is opinióját vévén, és ha ezeken kívül is helyessebbet s jobbat tanácsolnának: bizván mindeneket a Kegyelmed dexteritássára, az szerint bizvást járhasson. A N. Vármegye székén expediált plenipotentia és procuratoria, a mint írja Kegyelmed, mivel extra provinciam Comitatus nem stál: igenis, a plenipotentiát a N. Káptalomban expediáltattam, melynek ereivel procuratoria constitutiót tehet Kegyelmed; a procuratoriát is expediáltattam volna: de megírtam a minap is, hogy a túl levő procurátoroknak neveit nem tudhatom; azomban kérje Kegyelmed említett Prileszki uramat nevemmel szeretettel: ajánlása szerint az én részemrűl ezen galibás dolgomban assistálni ne nehezteljen, nem hagyván irremunerate az ő Kegyelme fáradságát. Mikor lehessen általfordulásom? bizonyossan nem tudhatom; mivel már az mezei operátiókat mindenfelül az ellenséggel serio inchoáltuk, abban kölletik most denuo fáradoznom. Eddig, Istennek hálá, jól folytak dolgaink, semmi olyas communicatióra valók még nem történtek, hanem mihelyen lesznek, Kegyelmeddel is közlenem el nem mulatom. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Cancellárius Sennyeÿ István, Kajali, Jánokÿ, Prileszkÿ, Bulovszkÿ uraiméknak egy levél uno eodemque tenore, modo subsequenti: Miképpen convincáltattam légyen a T. Korponai Törvényes Táblán galsai jószágom eránt: N. V. Losonczÿ István deák uram bővebben fogja informálni Kegyelmedet; és mivel a Fölséges Senatus eleiben appelláltatván, annak revisiója e mostani egri conventus alkalmatosságával revideáltatván, kívántam Kegyelmedet

kötelessen kérnem: említett Lossonczy urunnak az eránt való böles opinióját adni, egyszersmind atyafiságos jóakarattal *(lenni)* méltóztassék. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Adatott egy salvaguardia cum instructione kenesseieknek, modo subsequenti: Salvaguardia N. Veszprém Vármegyében lévő kenessei lakosokra, azoknak mindennémű külső és belső, ingó és ingatlan javaikra és házaikra s a körül levő malmokra kiadatott, mely mellett az odarendeltetett lovas vagy gyalog salvaguardiának, nekie megiratott instructiója szerint hivataljában eljárni parancsoltatik. Sub dato Nagy-Vázsony.

Instructió. N. Veszprém Vármegyében levő kenessei helységbeliekre kiadatott lovas vagy gyalog salvaguardiáknak:

Elsőben is. Minthogy Kegyelmes Urunk ő Fölsége kiadott kegyes Regulamentumában s Edictumiban azt parancsolja, hogy a vitézlő rend, akár tiszt, akár közönséges lovas vagy gyalog légyen az, Mlgos Commandírozó Generálisok passussa kívül akármely főtiszt passussával járjon is, semminémű forspont, bort, ételt és gazdálkodást a megírt lakosoktúl kérni vagy exigálni ne engedjék.

Másodszor. Ámbár Mlgos Generálisság passussával járjon is: de hacsak kiváltképpen a forspont és bor, úgy szintén a gazdálkodás abban föl nem lészen téve, azokkal sem tartoznak.

Harmadszor. Ha passus nélkül járó és kóborló, főképpen huzó-vonyó katonákat és hajdukat találni fognak: azokat az helységbeliek assistentiájával is megfogván, a legközelebb való Mlgos Commandírozó Generálishoz küldjék; ha penig történet szerint magokat megfogni nem engednék: a neveket és ki ezeribül legyenek? följegyezvén, hasonlóképpen a megírt Mlgos Generálisokhoz küldjék. Datum Nagy-Vázsony.

Die 21. ejusdem. Adatott egy passus N. Horváth Borbála asszonynak, N. V. Munkovics Dániel uram házastársának Győrré való bémenetelre, bizonyos vásárlásra nézve. Sub dato Nagy-Vázsony.

Die 22. Ejusdem. Görg Mitri, Görg Jankó és Görg Jurka törökországi kereskedőknek adatott egy passus hoc tenore: Passusom praesentáló Görg Mitri, Görg Jankó és Görg Jurka nevő törökországi kereskedők mennek mind Dunáninnen s mind Dunántúl Kegyelmes Urunk s Fejedelmünk ő Fölsége jurisdictiója alatt levő városokra és helységekben, kereskedésnek okáért. Requiráltatnak azért minden renden levő, föntnevezett Kegyelmes Urunk ő Fölsége hívei, passusokra és általkelőkre vigyázó tisztei s

commendánsi, commandóm alatt lévőknek penig intimáltatik és serio parancsoltatik: megírt kereskedőket igaz járatbelieknek ösmérvén lenni, vélek levő portékájokkal és szekereikkel együtt szabadon és minden háborgatás, tartóztatás s károsítás nélkül bocsássák és bocsáttassák. Praesentibus perlectis, etc. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Adott egy testimoniális levelet a Mlgos Úr Salamon Zsigmond uramnak hoc modo: Ennekelőtte való esztendőkben, a midőn tudniillik Fölséges Urunk győzedelmes fegyverinek első általjövetele alkalmatosságával az ilyeténekre magátúl is Fölséges Urunktúl teljes hatalom adatott volna: akkor Nyilas István a lobonez részre Horvátországba általmenvén, kinek is qua fiscalitas három asztagja és N. V. Salamon Zsigmond uramnak ő Kegyelminek kezénél ötven forintja maradott: mind a három asztagot, mind penig ezen ötven forintokat authoritate praescripta említett Salamon Zsigmond uramnak conferáltam. Hogy azért ő Kegyelmének ez eránt vagy most, vagy jövendőben valamely galibás állapotja ne történjék: akkorbéli authoritásomra revocálván magamat, ejusdem most is azont confirmálom, adván ezen testimoniális levelemet ő Kegyelmének futura jurium ejusdem pro cautela. Nagy-Vázsony.

Die 23. ejusdem. Adatott egy passus Tisztelendő Kecskeméti Mihály N. Veszprémi Káptolon Prépost uramnak, vagyis ő Kegyelme által deputált expressus emberinek, mely mellett megengedtetett, hogy Győrbe bémehessen a N. Káptolon bizonyos dolgai végett. Datum Nagy-Vázsony.

Eadem die. Vázsombúl megindulván a Mlgos Úr, jött napnyugotra a füredi savanyóvízhez.

Die 24. ejusdem. Adatott egy passus Retkes Ferencz uramnak a Rábán fölül való menetelre, atyjafiai látogatására. Datum füredi savanyóvíz.

Eadem die. Litterae Gregorio Séllyeÿ commendanti Csikváriensi hoc modo: Tegnapelőtti Kegyelmednek szóló levelemben írtam volt, hogy a tácziakat, midőn bémennek Fehérvárba elhajtott marhájoknak váltságáért, szabadon bébocsássa őköt: akartam azért újonnan tudtára adnom Kegyelmednek, hogy a midőn nemcsak magok, hanem azon marhájoknak váltságáért gabonát is szándékoznának bévinni: szabadon és minden tartóztatás nélkül bocsássa bé, mindazonáltal bémenet, úgy visszajövet jól observálja Kegyelmed. Füredi savanyóvíznél.

Eadem die. Érkezett Szekeres István colonellus uram 23. datált levele, melyben declarálja Buda alatt lévő sze-

rencsés portáját, hogy tudniaillik Salmis Fejedelem regementjébül commandírozva voltanak a fűhordó kocsik mellé egy furier egy káplárral és három furiersicz huszonkilencz muskatérossal együtt, — egy régi sánczban recipiálván magokat, végtére Isten engedelmibül mind rabbá estenek, kocsistúl, lovastúl mind elhozta szerencsésen, e mellett több városi embereket szolga-gyerkőczékkel együtt azon régi sánczon belül széljel alkalmasint levagdaltattanak; a mennyit megnevezett regementbül hozott németeket: annyi városi purger azon szolga-gyerkőczékkel együtt rabbá estenek.

Azon elfogott raboknak specificatiója így következik:

Joannes Batal, báró Rosonbak furírja.

Hons Gerg, Rantspergel Haupman Belmán furírja.

Gerg Strekker Hans Czirps	Baron Rosonbak furírsiczei.

Nicolaus Verlain, baron Bek furírsicze.

David Frank Tobias Klimp Jakob Knop Hans Michel Fispel Hans Gyerg Ráz Martin Urbán Joannes Lonczpax	Laib-compániabeliek.
Jacob Svatos Joan Gibas Benedik Tomas Ignatius Kren Andreas Pirlich Zachááriás Rosulok	Groff Herbs Obrestvachtmaister compániabeliek.
Georgius Santurczik Faitil Pravecz Georg Pinter Andreas Kinig Joseph Viloklave Mathias Raichart	Baron Rosonbak compániájábúl.
Venczel Zoveszky Daniel Liczlinger Jacob Macrath Joan Prochaszka Joan Zelman Hanrich Prantli	Haupman Pelmán compániájábúl.

Mathias Jur, Nicolaus Verlain névő furírsicznek markotányostársa volt baron Bek compániájábúl: Lőrincz Pokta.

Haupman Pelmán lovásza: Jacob Pár. Fendrich Joannes Knop lovásza. Ezen két lovászt Excellentiád engedelmibűl Fehérvárott levő két lovászgyermekért béküldöm.

Ezen rabok die 12. Maji Buda alatt fogattattanak el.

Eadem die. Litterae reexecutoriae Sigismundo Horváth Directori, hoc tenore: Panaszképpen jelentette Sall József adjutántom, hogy az előbbeni feleségével együtt nyolcz forintig való adósságot Söptén, N. Vas Vármegyében levőben lakos Jánossi Pétertűl és Orczil György uraiméktúl contrahálván, mely pénznek contentátiójára, azoknak instantiájára e jelen való esztendőben Martius havában Balogh István, megirt N. Vármegye viceszolgabírája eleiben certificáltatott ugyan: mindazonáltal azon terminusra, — azon okbúl is leginkább *(hogy)* a N. Haza szolgálatjában obligatiója szerint mellettem kellett continuuskodni,— nem compareálván, melyre nézve per non comparitionem convincáltatott és megirt 8 forintokért negyven vagyis több forintig való jószága executione mediante elfoglaltatott; holott a lett volna rendi: Fölséges Urunk Regulamentuma szerint én lévén a prima instantia, más eleiben kívülem nem lehetett volna certificálni. Akartam azért Kegyelmedet szeretettel kérnem s egyszersmind generálisi authoritásommal intimálnom, hogy azon executor bíró által megirt jószág esmét reexequáltassék, cum fructibus medio tempore perceptis: ha mi praetensiója vagyon az injuriált félnek, engem az eránt megtalálván, lészen contentátiója; másképpen is csak sufficienter liquidáltassék előttö azon adósság: kész említett adjutántom cum bonis complanálni. Füredi savanyóvíznél.

Die 25. ejusdem. Litterae Capitaneo *(üres hely)* hoc modo: Tegnapi napon datált Kegyelmed levelit a fehérvári commendáns levelivel és ugyan Fehérvárott lévő rabjaink specificatiójával együtt vettem. Elsőben is, a mint azon specificátióbúl értem, Prebék Jánost in serie captivorum föltévén, nem a kémért, hanem Simonytornyárúl kiszabadulandó rabokért láttatik computálni: holott az egyedől csak a megirt kémért extra seriem fog kibocsáttatni. Prebék Jánoson kívül teszen föl még hat személyt, de minthogy ezeknek is ketteje nem fegyveres katona, hanem csak szolgák: azért érettek két fegyveres embert nem lehet kiadni, hanem kettőért egyet, a minthogy úgy is szokták usuálni: vagy pedig innend is két szolgát köll kibocsátani. Így observálja azért Kegyelmed: azon hat személy között három katona és egy hajdu levén, négy portiót tészen; ezen négy portióban imputáltassék a borbély két portióban, és két gregárius német, úgymint Tincs András és Ehelgics Zachariás: s így

fog egészlen a négy portió kitelni. A fraitereket, melyeket föltesz projectumában, minthogy nem akarja följebb egy portiónál elvenni, ki nem bocsátom. A megírt két szolgáért pedig ha egy fegyveresset elvészen, tehát Szekeres uram rabjai közül egyet elvévén, bocsássa bé; ha pedig nem akarná: vannak azon Szekeres uram rabjai közt szolgák is, hasonló-képpen azok közűl két szolgát bocsásson el, külömben nem lehet. Prebék János a parte a kémért bocsáttassék ki. Füredi savanyóvíznél.

(A protocollum itt félben szakad; a még következő 12 levél beiratlan.)

NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ.

A.

B.

C.

Cs.

D.

F.

Gy.

H.

I.

J.

K.

N.

Ny.

O.

R.

Sz.

T.

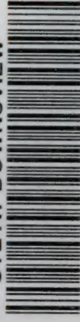
U. Ű.

V.

W.

Z.

Zs.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 22 04 13 011 5